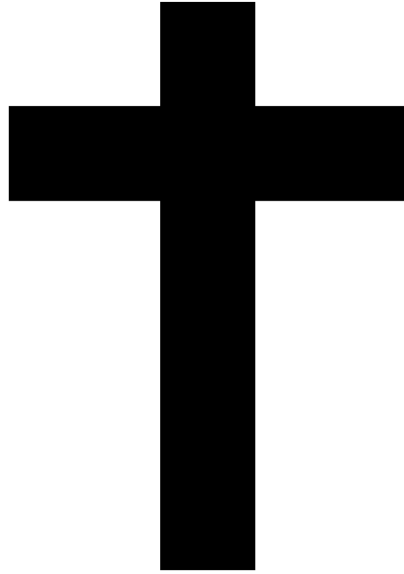

Godindi Hoafi

The New Testament in the Angor language of Papua New Guinea

Godindï Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3

Contents

Godɛndɛ Hoafɛ	1
Matyu	3
Mak	92
Ruk	140
Son	225
Ratɛpuri	287
Rom	361
1 Korin	399
2 Korin	433
Garesia	457
Efesus	470
Firipai	481
Korosi	489
1 Tesaronaika	497
2 Tesaronaika	504
1 Timoti	508
2 Timoti	518
Taitus	525
Firemon	530
Hibru	532
Sems	563
1 Pita	573
2 Pita	583
1 Son	590
2 Son	598
3 Son	599
Sud	601
Weindahɛfembo	604
Read the New Testament	645

Godindï Hoafi

The New Testament in the Angor language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini [agg]

There are approximately 1,000 Angors living in the Amanab district of the Sandaun Province of Papua New Guinea

Translation by Wycliffe Bible Translators

Print publication © 2001 by The Bible Society of Papua New Guinea
Print version ISBN 9980 63 852 4

Web version
2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share – to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice – For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik

narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa.

Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela**.

God+i Hoafi

Buk+yafe Ndür+ [tab] Bod+fo Ndür+ [tab] Pes

Matyu

Aboedi Hoafi Matyu ai sürü papimarandi

Sisas Kraisindi amoa mamî nüngurumboemo tüküyafu manîngomo hoafi (Ruk 3:23-38)

¹ Sisas Kraisindi amoa mamî nüngurumboemo tüküyafu manîngomo hoafane nda. Sapo Sisas ai Defitindi amoa ambeahindi tüküme fiyua asu Defit ai Abrahamindi amoaombofi tüküme fiyua ranî hoafane nda.

² Abraham ai Aisakindi afindiyuane. Asu Aisak ai Sekopindi afindiyuane. Asu Sekop ai Suda ahandi apodoho mamî ranî babidimbo-memo ranahamundi afindiyuane.

³ Asu Suda ai Peres Sarayafandi afindiyuane. Ahafandi hondî ranai Tamarîyoane. Asu Peres ai Hesronindi afindiyuane. Asu Hesron ai Ramindi afindiyuane.

⁴ Asu Ram ai Aminadapindi afindiyuane. Asu Aminadap ai Nasonindi afindiyuane. Asu Nason ai Sarmonindi afindiyuane.

⁵ Asu Sarmon ai Boasindi afindiyuane. Ahandi hondî ranai Rahapîyoane. Asu Boas ai Obetindi afindiyuane. Ahandi hondî ranai Rutîyo. Asu Obet ai Sesindi afindiyuane.

⁶ Asu Sesi ai sapo Defit adükari bogorî nindoumbofi manüngu ranahandi afindiyuane. Asu Defit ai Soromonindi afindiyuane. Ahandi hondî ranaiyo horombo Uriandi nîmorehî-mayo.

⁷ Asu Soromon ai Rehoboamindi afindiyuane. Asu Rehoboam ai Abaisandi afindiyuane. Asu Abaisa ai Asandi afindiyuane.

⁸ Asu Asa ai Sehosafatindi afindiyuane. Asu Sehosafat ai Sehoramindi afindiyuane. Asu Sehoram ai Usiandi afindiyuane.

⁹ Asu Usia ai Sotamindi afindiyuane. Asu Sotam ai Ahasindi afindiyuane. Asu Ahas ai Hese kiandi afindiyuane.

¹⁰ Asu Hese kia ai Manasendi afindiyuane. Asu Manase ai Emonindi afindiyuane. Asu Emon ai Sosaiandi afindiyuane.

¹¹ Asu Sosaia ai Sekoniandi apodoho mamî ranahamundi afindiyuane. Sapo ranî-simboanî Babiron amî Israer nendi ranaheimbo Babiron hîfîna ahamundi moanî ratüpurîmbohünda sowandümondürî mahomo.

¹² Ai Babiron hîfîna sowandümondürî houmbo Sekonia ai Searîtierindi afindiyuane. Asu Searîtier ai Serubaberindi afindiyuane.

¹³ Asu Serubaber ai Abiutindi afindiyuane. Asu Abiut ai Eriakimindi afindiyuane. Asu Eriakim ai Asorindi afindiyuane.

¹⁴ Asu Asor ai Sadokindi afindiyuane. Asu Sadok ai Akimindi afindiyuane. Asu Akim ai Eriutindi afindiyuane.

¹⁵ Asu Eriut ai Ereasarindi afindiyuane. Asu Ereasar ai Matanindi afindiyuane. Asu Matan ai Sekopindi afindiyuane.

¹⁶ Asu Sekop ai Sosepindi afindiyuane. Asu Sosep ranai Mariandi nindowenihi-mayu. Maria ai Sisas ranahambo wakîmarîmîndo, sapo ahambo Krais* sei arîhündî ra.

¹⁷ Ranîmboane munguambo nindou Abraham nünguambe peyo haya ho hombo Defit nünguambe tüküme fiyua ranai 14 amoa boagîrîyomo nîmorîyomo marundi ra tüküme fiyua. Asu Defit nünguambe peyo haya

* **1:16:** Ndürî Krais ranana nindou God ai nindou aboedambofembohünda adükari bogorîmbofembohünda kamafoariri.

ho hombo Babiron hifina sowandümondürü homondambe amboani, mare yahurai 14 amoa kareandeimbambe ramindümbi boagiriyomo nimiriyomo marundi ra tüküme feyo. Asu Babiron hifina sowandümondürü homondambe peyo haya ho hombo Kraismbo Maria wakirimirindoambe amboani mare yahurai 14 amoa kareandeimbambe ramindümbi boagiriyomo nimiriyomo marundi ra tüküme feyo.

Sisas Kraismbo Maria wakirimirindo hoafi
(Ruk 2:1-7)

¹⁸ Sisas Kraisi ai tüküme fiyu hoafi ra ndahuraiane. Ahandi hondi Maria ranahambo Sosepimbo segodimbo momo kürihi hininngimarihindi. Maria ranai Sosepidibo ninngokoateyoambeyo asu ahambo hoeirihindane ai furümbi maninngo moani Yifiafi Aboedindi nginindinambo.

¹⁹ Ahandi nindowenihü Sosep ranai nindou mbumundi hamindiyu, nga ai Maria ranahambo nindou himboahü amoaninngambofembo-mayo ranimbo yiboarükumbo asu ai moani dibo ahambo randihe hininngindihya yahu haya hohoanimomayu.

²⁰ Sosep ai ranimbo dibo hohoanimoyu-ane asu Adükariñdi sünambeahindi nendi ranai ahambosoyafogadnambo tüküfi hoafiyundühü yahuya, “Sosep, Defitindi amoa, se Maria sihafi nimorehimbofe semindimbo yhimbondamboyafi. Yifiafi Aboedindi hoafi sünguane Maria ai fi masemindo.

²¹ Nimorehi ranai nindowenihü nimirü nderimindimboe. Asu se ndürü Sisas ra kaboadiwori nimboe sapo ai animbo ahandi nindou ranaheimbo ahei moaruwai hohoanimo ranambeahindi aboedambondearümbui,” mehundo.

²² Munguambo rani-moatükunü rahurai tüküme feyo ra, sapo Adükari ai ahandi hoafi hoafiyu randeimbindi yafambe süngure haya hoafimayu. Ai yare hoafiyuhü yahuya,

²³ “E, nimorehi mamü ai nindowenihü dibo hokoatendowohü ai fi ndemindi haya asu nindowenihü nimirü nderimindimboe.

Ranimbo asu ahambo ndürü ra kaboadihorühü Emanuer mbisahündomboyei,”

Aisaia 7:14

mehu ra. Rani hoafi ranahandi nimirü hoafi ana God ai sihiri babidimbo anünguane.

²⁴ Raniyu asu Sosep ai yangirifi haya Adükariñdi sünambeahindi nendi hoafimayundo süngu rareandühü Mariambo ahandi nimorehimboe masemüdu.

²⁵ Sosep ranai moai nimorehi ranidibo mamühü apafe rinandi, nga moani nimorehi ranaipoanimbo ninngo himboyo asu ai nindowenihü nimirü maserimindo. Raniyu asu Sosep ai nimirü ranahambo ndürü Sisasani mehu.

2

Hüfihamindi süfuanipoedi ndüfosi nendi Sisas hoeifimbo tüküme fundi

¹ Herot ai Sudia hifambe bogorimbofi nünquambe rani-simboani Maria ai Sisas ranahambo Betrethemühü wakirimirindo. Hondi ai Sisas ranahambo serimindi hayamboyo-ane ranambe nindou bogori fifirundeimbü ranai hüfihamindi süfuanipoedi Serusarem ngoafambe tüküme fundi.

² Ai düduyafundühü yahomoya, “Nimirü simbori masahorimindei sapo Suda-yafe bogorimayu ra nünqufiyua? Ro hoeirihundani ahandi mupui ranai hüfihamindi süfuanü tüküfe mamaroamboanefi asu ro ahambo

hohoan+moyondowohü ngusüfo pefimbohünda masühifi,” mehomon-damboyu.

³ Raniyu asu Herot Adükarî Bogorîmayu ranai ranî hoafi ra himborîyu haya ngusüfoambe afîndî hohoanîmomarîra asu muŋguambo nindou Serusarem ngoafîhü mamarei amboanî ramareandürî.

⁴ Raniyu asu Herot ai Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi bogorî nindou-memo ranîyomo asu ahînümbî hohoanîmo fîfîrundeimbi nindou-memo ranîyomo muŋguambo ahamumbo mamühî gugureapurî mbura düdufipurühî yahuya, “Krais ranahambo ngoafî nahü mandahorîmîndeia?” yahu düdumefipuramboemo.

⁵ Asu simborî ai ahambo yahomoya, “Betrethem ngoafîhü Sudia hîfambe. Sapo horombo God ai ahandî hoafi hoafîyu-randeimbi nindou ahandî süŋgu hoafi ra ndahuraiyu yare sürü pare masîhendî. Ai Bukambe yare hoafîyuhü yahuya,

⁶ “Betrethemîhündî, se Sudia hîfambe-anei anîboadei ra awi se Sudiambo hîfandundeimbi bogorî ngoafî ranahamundi daboadanîpoedî hamîndîyeipoanî, nga wanî. Sîhei ngoafî mbusümodîdî anîmbo nindou adükarî mamî ai tükündüfi haya wandî Israer nindou ranaheimbo hîbadarümbui,” *Maika 5:2* mehu.

⁷ Raniyu asu Herot ai sapo nindou hüfîhamîndî süfuanîpoedî ndüfosi nendî masîfomo ranahamumbo dîbo mborai yahupurî hürühepurî haya yahuya, “Nînî simboanî hondü hamîndîyo mupui ra tüküfe mamaro?” yahu haya düdu düdumefipurî.

⁸ Raniyu ai nindou memo ranahamumbo Betrethemînambo koamarîhepurî ndanî süŋgundafundî yahuhaya hoafîyupurühî yahuya, “Se ngîfomo moanî ndondu nîmorî ranahambo nahi ai ahambo masahorîmîndei ranahambo kokondurü. Nga asu hoeindurühî ana, asu se wambo ranühî mbîsîmo hoafîndîmondanî anîmbo asu ro-amboanî dügî ahambo hohoanîmondahandowohü ngusüfo pandîhinîmboane,” yahu koamarîhepurî.

⁹ Ndüfusi nendî-memo ranai ahandî hoafi ra himborîyomo houmbo ndamefundî. Ai nafîna hîfomondane, sapo mupui hüfîhamîndî süfuanî tüküfe mamaro ra asükaiyomo hoeimarundî. Mupui ranai ahamundi hanğîfoanî hîfo nîmorî nîmarümbî worî ranî nîmoamo mamaro.

¹⁰ Raniyomo mupui ra hoeirundanî mayowa ai afîndî hîhîfî-hîhîfîmemo.

¹¹ Raniyomo asu ai worîmayo ranambe kefou hîfomo nîmorî ranahambo hoeimarüwuri ahandî hondî Maria radîbo. Raniyomo asu ai ahandî fikîmî pütapîyomo yirî yimbu pusîru nîmarîmombo ahambo hohoanîmoyomondühî ngusüfo pamarüwuri. Raniyomo ai ahamundi arambeahîndî napo ra bokaründümo houmbo masabudo. Rani-moatükunî ra gorîyo, fisîŋarümbî mbîmbîrayo asu sanda aboedîyo, ngînîndî napo ra masabudo.

¹² Nindou ranahamumbo God ai yafogoadî-namboya, “Se Herot nîmaru nafî ngomboemo,” mehupuramboemo. Asu süŋgunambo ai ranînafî hînîngîru hou ngorü nafî ahamundi hîfîna mahomo.

Isip hîfîna Sosep ai ahandî amborî babîdîmbo aboeda mafefoehindî

¹³ Nindou ranai ndaweyafundane ranî-sîmboanî Adükarîndî nendî ranai Sosepîmbo yafogoadînambo tükümeŋiyu. Asu ai hoafîyundühî yahuya, “Botîndafo, nîmorî ranani asu ahandî hondane ra ndowapîndîfî hawa Isip hîfîna feboehi ŋgei ranühî nîmboeianî asu ro hombo hoafîndahanî anîmbo

ngoründühi ngei. Nĩmboe Herot ai nĩmorĩ ranahambo hĩfokoefimbo kokondũrĩ wakĩndirũmbui,” yahu hoafĩmenduamboyu.

¹⁴ Ranĩyu Sosep ai botĩfi nĩmorĩ ra serũmũndũ haya ahandĩ hondĩ ranĩdĩbo mare ranĩ nĩmbokoanĩ Isip hĩfĩnambo mahei.

¹⁵ Hĩfĩ ranũhanĩmbo ai nĩmboeianĩ Herot ai yĩfĩndũmbui. Adũkarĩ ai ahandĩ hoafĩyu-randeimbi ahandĩ yafambe sũngure haya hoafĩyuhũya, “Ro wandĩ Nĩmorĩ Isip hĩfambeahĩndĩ mborai masahando,” mehu. Hoafĩ ra moanĩ anĩhondũ hondũ tũkũndĩfemboe yaho hayamboyo ranĩ moatũkunĩ ranai yare yahurai tũkũmefeyo.

Herotĩndĩ hoafĩ sũngu nĩmorĩ hĩfokoakomarĩhũndĩ

¹⁶ Hũfĩhamĩndĩ sũfuanĩpoedĩ ndũfosi nendĩ masĩfomo ranai ahambo ngorũ-sũngumarũwuri ra Herot ai kĩrĩhai fĩfĩre hayamboyo asu ranĩmbo ahambo nĩnĩndĩ nĩgusũfoambe fondĩrĩmĩndĩ mahafo. Ranĩyu asu ai munũguambo nindowenihĩ nĩmorĩ yĩmbu hĩmbanĩkoateyeimbĩ Betre-hem nĩgoafĩhũndĩ asu nĩgoafĩ amurĩ ranĩ nĩgoafĩ-kĩmĩ adaburo ranam-beahĩndĩ hĩfokoakofoefembo hoafĩ masendĩ. Sapo nĩdou hũfĩhamĩndĩ sũfuanĩpoedĩ ranai hoafĩmemo ranĩ-sĩmboanĩ mupui tũkũmefeyo hoafĩ ra fĩfĩre hayamboyo asu ai yare hoafĩmepurĩ nĩmorĩ ra hĩfokoakofoefembo.

¹⁷ Ndanĩ-moatũkunĩ tũkũmefeyo ra sapo Godĩndĩ hoafĩ hoafĩyu randeimbi nĩdou Seremaiandĩ yafambe sũngure haya horombo hoafĩmareandĩ ra sĩmogodũhĩ tũkũfemboyo yare tũkũmefeyo.

¹⁸ Sapo ai yare hoafĩyuhũ yahuya,

“Ramahũndĩ ai yasĩmondĩ mamĩ hĩmborĩyei.

Aranĩ hoafĩ afĩndĩ pukũna asu aranĩ hoafĩ yambohai tũkũfeyowa hĩmboraye.

Reser ai ahandĩ amoao mamĩ Israerĩhũndĩ nĩmorĩ ranaheimbo aranĩnamborandũra

asu munũguambo nĩdou ranai nĩgĩrĩ ahambo dĩdĩboadondĩhindĩ ahandĩ nĩgusũfoambe farĩhefembo.

Nĩmboe sapo ahandĩ nĩmorĩ ranai nĩngokoatemayeiambo wambo,” mehu
ranĩ-sũngumbo. *Jeremaia 31:15*

Sosep ai ahandĩ amborĩ babĩdĩ asũkaiyei masũhũsi

¹⁹⁻²⁰ Sũngunambo Herot ai yĩfĩyuane asu Adũkarĩndĩ nendĩ ranai yafogoadambe Sosepĩmbo Isip hĩfĩhũ tũkũfĩ hoafĩyundũhĩ yahuya, “Se amborĩ ndowapĩndĩfĩ hawa hĩhĩrĩndafo Israerĩnambo nĩgafĩ. Nĩdou sapo nĩmorĩ ranahambo hĩfokoefimbo hohoanĩmomemo ranai ana yĩfĩmemo,” mehundoadamboyu.

²¹ Ranĩyu asu Sosep ai botĩfi nĩmorĩ ra serũmũndũ haya hondambo kameihĩ asu ai hĩhĩrĩyahi Israer hĩfĩnambo mahũsi.

²² Asu Arkeraus ai ahandĩ afĩndĩ Herot ranahandĩ fondũhĩ Sudia-yafe adũkarĩ bogorĩmbofi manũngu ranĩ hoafĩ ra Sosep ai hĩmborĩyu haya ranũhĩ nĩngombo hombo ra yĩhĩmbomayu. Nĩga asu God ai yafogoadambe Sosepĩmbo bidĩfĩrĩ hoafĩ masagadoamboyo asu ai Gariri hĩfĩnambo mahu.

²³ Ranĩyu asu ai hu nĩgoafĩ mamĩ ahandĩ ndũrĩ Nasaret ranũhĩ manũngu. Sapo mamĩ ranĩ-sũngumbo anĩmbo God ai ahandĩ hoafĩyomo rundeimbi sũngu hoafĩyomondũhĩya, “Nĩdou ranahambo Nasaretĩhũndĩ nĩdou mbĩseimboyei,” mehomu yahurai anĩhondũ tũkũfembohũndamboyo yahurai tũkũmefeyo.

3

Son hımonı hundürürarandeimbi nindou ranai Godındı hoafı bokarıhefembo tüküme fiyu

(Mak 1:1-8; Ruk 3:1-9; Son 1:19-29)

¹ Rani-simboanı Son hımonı hundürüra-randeimbımayu tüküme fiyu. Nindou ranai nımi wohı furıkoatereandühi Sudia hıfambe ranühi manüngu. Ai piyu haya nindou ranı hıfıhü amarei ranaheimbo Godındı hoafı ra bokarıhai marandı.

² Raniyu asu ai yare hoafıyuhü yahuya, “Awi, se sıhei moaruwai hohoanımo ranahambo daboadanambondıhındı, nga God ngınındı hıfandarandı ra ndeara moanı akımane,” mehu.

³ Sapo Son ranahamboyu God ahandı hoafı hoafıyu randeimbı nindou Aisaia ranahandı yafambe süngure hoafıyuhüya, “Nindou mamı ai nımi wohı furıkoatereandühi muıngıyuhü yare hoafıyuhüya, ‘Adükarındı nafı se dıdıboadondıhındı,

Ai hombo-memo nafı ra ndondondıhi hınıngındıhındı,’ *Aisaia 40:4* mehu ra,” mehu.

⁴ Son ai hoearı ahandı güdemarandı ranana kamer nınıhondı nınendınambo nafıyoweimbıhündıyo. Asu ai nınıhondı hoearıhündı tıtapürımbore güdehaya botıfohü asu wohı yıtıhi nımambeahındı, efu hoe ranıyu sesü marandı.

⁵ Raniyei asu nindou ranai Serusarem ngoafıhündı, muınguambo Sudia hıfı ranıhündı asu muınguambo hıfı Sodan Hoe ranıkımi adaburo ranıhündambo ai Son sowana masühüsi.

⁶ Raniyei nindou ranai ahei moaruwai hohoanımo süngumarıhi hei ranahambo weindahımarıhında asu ai aheimbo Sodan hımo hundürürarı marandı.

⁷ Nga Son ai hoeireapurane Farisi asu Sadyusi afındı ranai ahamboya, “Yıhoefombo ai hımonı hundürümbıramunı,” yahomo houmbo ahambo sowana mahomonda hoeimareapurı. Raniyu asu ai ahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Awi seana amoasırındı nımor-anemo! God ai sıhamumbo ngınındınduhı moaruwaimbo ndeapürımbui. Se nüıngundafu mafebou?

⁸ Se moaruwai hohoanımo ranahambo daboadanambo-rundeimbıhündı ana asu sıhamundı nıne ratüpurı rawarundı ra se moaruwai hohoanımo hınıngıfembo nafuimbendüramboane.

⁹ Se ngırı randu borındımondühiya, Roana Suda anefı, Roana Abrahamındı amoao mamıwambo aboedambo-ndahumboyefı, mbısımo. Awi ro sıhamumbo hoafehapurı God aiana moanı nımoei kurayo ranamboanı ndemündı haya Abrahamındı amoao mamımbonde hınıngındeambui!

¹⁰ Nımi sırahambe pırıfırıhefembohünda ndeara tıme ranai ndoramındı engoro. Muınguambo nımi ra nahanıyo ai aboedı hıskoateayo ana, ranahambo tıme ranambo hitıhefe hefe haiambe pütifemboane.

¹¹ Roana se moaruwai hohoanımo ra hınıngırıhimboanei ranımbı nafuimbohünda hımonı hundürarıharü. Nga nindou ngorü ai wandı wagabe tüküfemboayı ranai ana sıheimbo Yıfıafı Aboedınambo asu hai ranambo hundüründarümbui. Aiana moanı adükarı hondüyuwanı asu ro ranı hoarehanahı. Roana awı aboedı ndearıhamındıyahıpoanı ahandı su ra semındındombo.

¹² Rananımbı ai fok warambe ndemündı haya ranambo wit hıpirı ra futınde fındamündı pındendambui. Asu ai wit safı aboedı ranıyangırı ndemündı ahandı wit sıhefembo worı-mayo ranambe dıgembui. Nga asu

h+piri moaruwai moani yangrombo ranan+imbo ai ndemündi sapo hai dikirifekoate moani yare koadürümbo koadürümbo horoweimbi ranambe pütindifimbui,” mehu.

*Son ai Sisas+imbo hundürümarüri
(Mak 1:9-11; Ruk 3:21-22)*

¹³ Mami rani-simboani Sisas ai Gariri hifi hin+ngire haya Sodan himona mahanu. Son sowana ngahani ai wambo ahandi war+na himoni hundürümbirandiri, mehu.

¹⁴ Nga asu Son ai ahambo ngorü hohoan+monambo yare hoafiyundowohü yahuya, “Sean+imbo wambo hundürüyondiri+imbo-mayafi asu simbori se wambo-sowana asinifi ro s+hambo hundürüyon+nimbo,” mehundoamboyu.

¹⁵ Asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, “I ambe, nga hapondani ana moani ro hoafayahi süngu randowandi. Se randowandani moani rani süngu mbumundi hohoan+mo mungu s+hiri nafindihum+ndefomboane, nga ra aboedane,” mehundoamboyu. Asu Son ai himboriyu haya refembo-ane mehu.

¹⁶ Son ai Sisas+imbo himoni hundürüri hayamboyu ane, Sisas ai mamihari himon+ndi tüküme fiyu. Raniyo asu sünambe sünü ahambo bureandühiyo asu God+ndi Yifafi ranai wupufu nahurai kosi ahandi+wami püh+mayoa hoeimareandi.

¹⁷ Raniyo asu yasimondi mami ranai sünambeah+ndi kosowohü yare hoafiyowohü yahoya, “Nindou ranana wandi nimorani, nga moani ro ngusüfo par+hineimbani. Ahamboane Ro wambo ngusüfoambe siaoweheandi,” meho.

4

*Sisas+imbo refe hoeifembo moatükuni
(Mak 1:12-13; Ruk 4:1-13)*

¹ Raniyo asu rani-simboani Yifafi Aboedi ranai Sisas+imbo Satan ai sisi+himomböhünda n+mi wohi fur+koatereandühi serim+ndi maho.

² 40 si ra Sisas ai sesikoate nungu mbura asu ai wembombomayu.

³ Asu Satan, nindou sisi+nda-randeimbi ai ahambo-so tüküfi hoafiyundühi yahuya, “Se God+ndi Nimorayafi ana, n+moei kurayo ndanahambo hoafindafani sesimbofe tükümbifeyowamboane,” mehundoamboyu.

⁴ Asu simbori Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “God+ndi Bukambe yahoya, ‘Sesi yangiri ana ai ngiri nindoundi yangiri n+ngombo ndendi. Nindou ai yangiri n+ngombo sahümündi ar+hündi ra mungu hoafi God+ndi yafam-beahündi süngu mbisahümündi,’ meho,” mehu.

⁵ Raniyu asu Satan ai Sisas+imbo God+ndi adükari ngoafi Serusarem rani-nambo serümündü hu haya hafumbo n+moamo ham+ndi God+ndi Wori Adükari bogimondi rani+wami hin+ngimariri.

⁶ Raniyu asu ai Sisas+imbo hoafiyundühi yahuya, “Asu se God+ndi Nimorayafi ana, n+moamo ndani+wamin+ndi hifini horip+indafo p+indafi. Sapo Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya,

‘God ai s+hambo ahandi sünambeah+ndi nendi ranahamumbo hoafinduani asu ai s+hambo ahamundi war+nambo mbund+ndi+n+nimboemo asu ngiri n+moei hoarehi kurayo ranai s+hambo fut+ndeani,’ meho,” *Buk*

Song 91:11-12

mehundoamboyu.

⁷ Asu Sisas ai ahambo yahuya, “Nga awi Baiborambe hoafi ranamboani ai yare hoafiyowohü yahoya, ‘Se Adükari sapo sihafî God ranahambo rando hoeindorimboyafi, nga yowani,’ meho,” mehundoamboyu.

⁸ Raniyu asükaiyu Satan ranai Sisasimbo serümündü hifi wafu nimoamo hamindi-mayo raniwami mahafu. Raniyu ai raniwami nungumbo Sisasimbo munguambo nindou-yafe hifandarundi raniyo asu ahamundi munguambo aboedi adükari moatükuni engoro ranahambo nafuimefoendo.

⁹ Raniyu asu Satan ai hoafiyundühi yahuya, “Asu se yiri yimbu pusrowandühi wambo hohoanimoafindirühi ngusüfo pararowandiri ana, asu ro sihambo mungu moatükuni nafuimehanini ra ndahaninimboyahi,” mehundoamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “E! Satan, se andai ragu ngafi! Baiborambe hoafi ranai yare hoafiyowohü yahoya, ‘Adükari sapo sihafî Godimayu ranahambo yangiranimbo se hohoanimondafi ngusüfo pandoworühi asu ahandi ratüpurî yangiri ratüpurindafi,’ meho,” mehundo-amboyu.

¹¹ Asu Satan ai Sisasimbo yare hiningimarira ndamefiyua asu Godindi nendi ranai kosimo ahambo farihouwurühi hifandimariri.

Sisas ai Gariri hifambe piyu haya Godindi hoafi wataporimbomarandi (Mak 1:14-15; Ruk 4:14-15)

¹² Sonimbo sowaründümo karabusambe hiningimarüwuri hoafi Sisas ai himboriyu haya Gariri hifina mahu.

¹³ Asu ai Nasaret ngoafihü hiningire haya Kaperneam ngoafi sapo Gariri kurihoe ranikimi ngoafi ranina mahu. Kaperneam Seburun hifi, Naptari hifambe engoro ranühi manungu.

¹⁴⁻¹⁵ Sapo God ai ahandi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou Aisaiandi yasimondi süngu yare hoafiyuhüya,

“Seburun hifi, Naptari hifi, Gariri hoe nafi howani gogu ra,

Sodan hoe gogoanini ra nindou Sudayafe ndifoyei Gariri hifane.

¹⁶ Nindou didiyei ai nimbî nimarorambe animboei

ranai ana si adükari ra hoeirihimboanei.

Yifiyorambo hifi ranambe nimbî nimaroranî nindou animboei

ranaheimbo ana si ranai boakifoareandürimboane,” *Aisaia 9:1-2*

mehu, nga rani-simongorühümboyo rani-moatükuni ra yahurai tüküme feyo.

¹⁷ Raniyu asu rani-simboani piyu haya Sisas ai ahandi hoafi ra bokarihendühi yahuya, “Awi se sihei moaruwai hohoanimo ranahambo daboadanambondi hendi, nimboe sapo God nginindi hifandarandi engoro ranai ndeara akimi tüküfembo yangirane,” mehu.

Sisas ai ahandi sünguferambo nindou yimbuyimbu weangurühi mborai mehupuri

(Mak 1:16-20; Ruk 5:1-11)

¹⁸ Sisas ai Gariri kurihokimi huane kini wowariyafani rinandeimbi apodoho ranai manimbafanda hoeimareapiri. Ahafandi nduri ra Saimon, Pitamboyu-randeimbi asu ahandi akidi Andruyu. Apodoho ranai andürinambo kurihoe ranambe kini wowariyafandühi manimbafani.

¹⁹ Raniyu asu Sisas ai hoafiyupirühi yahuya, “Se mborai wandi süngu sinifandani animbo asu ro sihafanimbo nindou semindimbo se kini rawarinendi nou nafuindahapirimboyahi,” mehupiramboyafani.

²⁰ Asu ai moani hoafi ningoambe ahafandi anduri ra rarine sihene hena Sisasindi süngu ndamefineandi.

²¹ Asükaiyu ai sühüfi huhündamboyu ngorü apodoho ahafandi ndüri Sems, Son ai ahafandi afindi Sebedi babidi botambe nimarimombo ahamundi andüri ra diboadorundühi mamarimonda hoeimareapuri. Asu ai ahafanimbo mborai mehupiri.

²² Asu moani hoafi ningoambe ahafandi bot asu afindambo rarine hinngirine hena Sisasindi süngu ndamefineandi.

Sisas ai hoafi bokarhendühi asu angünimboyeimbi nindou aboedimarearü
(Ruk 6:17-19)

²³ Raniyu asu Sisas ai Gariri hifi munngu ranambe nungu wakimareandi. Raniyu asu ai refih Suda-yafe rotu wori nindou ranambe aheimbo yamundimareandüri. Asu ai refih God nginindi hifandarandi engoro Aboedi Hoafi ranahambo bokarimarihendüri. Mami rani simboani nindou ranahei fi ranai moani ranipoanimbo ranipoanimbo angüni fi moaruwaimboareandüri ranahambo aboedimarearü.

²⁴ Ai rani-moatükuni rawareandi ranahambo Siria hifi munngu ranambe nindou amarei ranai himborimayei. Asu raniyei munnguambo nindou ranai nindou didiyei ai moani mamikari angüni moaruwai asu asubusi afindi mamikararandüri ranaheimbo ahambo-so fufurühümündihündüri mafandihindi. Bidifiri nindou moaruwai nendi ahei flambe nimarümbi, wunünümboyeimbi asu yiri wari yifisafeimbi raniyei ai mafandihinda asu Sisas ai aheimbo aboedimarearü.

²⁵ Raniyo asu nindou afindi ranai Gariri hifihündi, Dekaporis ngoafihündi, Serusarem ngoafihündi, Sudia hifihündi asu Sogan hoe gogoaninipoedi ranai mami munngu ahambo süngumarithori hei.

5

Sisas hifi wafuambe Godindi hoafi bokamarihendi

¹ Sisas ai hoeireandürane nindou afindi ranai ahandi süngu tümareandamboyu asu ai hafu hifi wafu mami raniwami nimarane asu ahambo süngururü-rundeimbi ai ahambo sowanambo masifomo.

² Raniyu asu Sisas ai ahamumbo piyu haya yamundimareapuri.

Anihondü hondü hihifi hihifane
(Ruk 6:20-23)

³ Raniyu ai ahamumbo yare hoafiyupurühi yahuya,
“Nindou didiyei ai rarihi hoafiyehüya, Roana Godindi aboedi sürühoeimbi hohoanimo ra mbonimbori humindefi-mboanefi, ase ana, nindou ranai hihifi-hihifimbeyei-amboane,
nga God nginindi hifandarandi rani hoarehi aniboadei.

⁴ Nindou didiyei ai aran aranisei hei ranai ana hihifi hihifimbeyei-amboane,
nga nindou ranaheimbo ana God ai didiboado-ndearühi yirümondearümbui.

⁵ Nindou didiyei ai himboari yangiri hifandühündeimbi-mayei aiana hihifi-hihifimbeyei-amboane,
nga nindou ranai ana nini-moatükuni God ai aheimbo saimbo yahuhaya masihendi ra ndahümündimboyei.

⁶ Nindou didiyei ai Godindi mbumundi hohoanimo ranahambo semindimbo wembohühi nouehindi
asu hoe simindimbo amindaninjombo nouehindi ana, aiana hihifi-hihifimbeyei-amboane,

- nga God ai aheimbo mbumundi hohoanimo ra dagadürumbui.
- ⁷ Nindou didiyei ai nindou ngorümbo moani hipoamboarhündi ranai ana hihifi-hihifimbeyei-amboane, nga God ai hipoambondearümbui.
- ⁸ Nindou didiyei ai ahei ngusüfoambe moani aboedi sürühoeyoweimbi hohoanimo ra amarondürü ana, aiana hihifi-hihifimbeyei-amboane, nga aiana God amaru ranahambo hoeindihorimboyei.
- ⁹ Nindou didiyei ai moani nindouyei mbusümo raran moatükunimbo borifoferambo yangir nindouaye ana, aiana hihifi-hihifimbeyei-amboane, nga nindou ranai ana aheimboya aiana Godindi nimoranei, mbiseimboyei.
- ¹⁰ Nindou didiyei ai mbumundi hohoanimo yangiri süngurhindani, asu ranimbo nindou amuri ai aheimbo tñirifo sahündürüh moaruwai moaruwaimbo-arhindürü ana, nga God nginindi hifandarandi sünambe ra ahei-ane.
- ¹¹ Nindou bodimondi ai sishamumboya, Aiana Sisaimbo süngururü rundeimb-anemo, mbiseihumbo, sishamumbo moaruwai moaruwaimbo ndhipurühumbo, moani moaruwai wosihofori moatükuni watapori hoafindühupurani ana, asu se ranimbo hihifi-hihifindimo.
- ¹² Asu se ngusüfoambe aboedi kündundüh afindi hihifi-hihifina nñgomo sapo adükari moatükuni takini ra ai sünambe mbeñgoripuri. Sapo Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi se nñgomondi daboadan manñgomo ranahamumbo amboani nindou ai rarihi yahurai moaruwaimbo marhipuri.”

*Anihondümbofimbi nindou ana sor nami asu si nahurai ane
(Mak 9:50; Ruk 14:34-35)*

¹³ “Seana hifinindi nindou ranahei aparümbi nami nahurai-anemo. Nga asu nami ranai ahandi aparü ra hinñgureandüh wanayo ana, asu nami ra budesowan aparü-koatendoani ngiri ahandi aparü ra koadürü koadüründife hinñgindifeyo, nga wani. Ranana rani moatükuni ranai ndeara moaruwaimayoa nindou ai ngiri ndahümündi ranambo ranimbondihindi, nga pifeyoani nindou ai pütapıyeihanei.

¹⁴ Seana muñguambo hifinindi nindou ranahei si nahurai-anemo. Ngoafi adükari hifi wafuambe anango ranai ngiri dıbo nango.

¹⁵ Nindou ngorü ai ngiri ram hai ra yimunde mbundambo wambürü hoarehi ragu nindeandi, nga wani. Nga ai moani nımoamo moanambühü anımbı nındeandanı asu si ranai nindou muñguambo ranı worambe amarei ranaheimbo si boakıboadeandürımboe.

¹⁶ Moani mamı rani-süñgumbo anımbı sishamundi si ranamboani nindou ranahei hımbıoahü si boakıboadeandüranı, asu ai nıne aboedi moatükuni rawarundi ra hoeindihindühü rananımbı asu ai sishamundi Ape sünambe amaru ranahambo aboedani mbısei-amboane.”

Ahinümbi hohoanımombo yamundıfe hoafi

¹⁷ “Ro masınıhi nda sapo Godindi hoafi hoafiyomo rundeimbi yomondi hoafi mengoro asu Mosesındi ahınümbi hohoanımo ra raguanambofembo sınımbıyahıpoanı, nga asu se randu hohoanımondımbıoemo, nga wani. Nga roana rani hoafımayo rani fıhi sımıñgorıyımındımbıyahı masınıhi.

¹⁸ Sishamumbo ndanahambo ahındümbı anahı hoafıyahıpurı, süñgunambo sünü hifi ranai muñguyoambe ra ahınümbı hohoanımo ranahandı sürü pamefeyo ane, asu ranahandı sısamane rani-moatükuni

ra akidou amboani ngiri awarindihoyo, nga wani. Nga ahinümbi hohoanimo moatükuni ra rande moani yagodi ngo ngombo munnguambo moatükuni ranai tükündifemboe.

¹⁹ Ranimboane nindou düdi ai moani akidou amboani ahinümbi hoafimayo ranahambo himborikoateyuhü, asu ai nindou bodmondambo mare rani hohoanimo süngu yamundareandüri ana, nindou ranimayu ranahandi ndüri ra moani akidou hamindi God nginindi hifandarandi ranambe yagodomboe. Nga asu nindou düdi ai ahinümbi hohoanimo ranahambo himboriyu rani-süngureandühi, asu ai nindou bodmondambo mare rani hohoanimo süngu yamundareandüri ana, nindou ranimayu ahandi ndüri ra God nginindi hifandarandi ranambe adükari hamindi yagodomboe.

²⁰ Ro sishamumbo nda hoafehapuri, sishamundi mbumundi hohoanimo ranai ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo ranahamundi mbumundi hohoanimo ranahambo ngasündifekoateayo ana, se ngiri God nginindi hifandarandi rani-hoarehi nimandimo, nga wani.”

*Nindou nginindi hohoanimo ranahandi yamundife hoafi
(Ruk 12:57-59)*

²¹ “Se himboriyomombo-anemo horombo sishamundi amoa ai hoafi ra masowandümo. Yare hoafiyohü yahoya, Se yowani nindou hifokoefepoani. Nindou düdi ai ngorumbo hifokoarariri ana, ahambo nindou yibobore-randeimbi-mayu ranahandi himboahü semündü homboani, mehomu ra.

²² Nga asu hapo ro sishamumbo hoafehapuri nda, nindou düdi ai ahandi wandafi ranahambo nginindi himboahoeyu ana, sapo yibobore-randeimbi-mayu ranahandi himboahü semündü homboani. Asu nindou düdi ai ahandi wandafi ranahambo yare hoafiyundühiya, Seana fifirife koate-anafi, ehundo ana, nindou ranahambo kansir bogori ranahamundi himboahü semündü homboani. Asu nindou düdi ai ahandi wandafi ranahambo yare hoafiyundühiya, Seana hohoanimokoate-anafi, ehundo ana, nindou ranai hibadambo, hai ngoafambe homboani asu ranühi hai ahambo tikindirimboe.

²³⁻²⁴ Ranimboane asu se ninimoatükuni Godimbo saimbo fondi-mayo raniwami sihfembo safi hawamboayafihünda asu shafi wandafindandimayo hoafi shambo engoro ra hohoanimondafühi ana, asu se ninimoatükuni Godimbo saimbomayafi fondi-kimi rando digoefi hawa ngafi. Sapo shafi wandafi-mayu ranidibo aboedi aboedindafine mbundinambo animbo sünguna ngafi shafi sihfembo moatükuni-mayo ra Godimbo dabado.

²⁵ Asu nindou ngorü ai shambo papi-hoafiyoninimbo mbüsü haya yibobore-randeimbi nindou ahambo sowanimbo hombo shambo ndemündüninani ana, se nimai ngafi nafini aboedi aboedindafineandi. Nga asu hibadambo shambo ai papi-hoafi ranambe sindeaninimbui. Asu se ranambe efoandi ana, asu ai shambo yibobore-randeimbi ranahandi warambendeaninani asu ai ndemündünini prismanindi warihüdeaninani asu ai shambo karabusambe hinngindeaninimbui.

²⁶ Ro shambo anihondumbo-anahi hoafehanini. Asu se shafi papi hoafi ranahambo kaki sihfekoateayafi ana, asu se ngiri karabus ra hinngindo hawa aboedambondafandi, nga wani. Nga se moani rando karabus ranambe nimboamboayafi.”

Nimorehi ngorü semindi yamundife hoafi

27 “Se hĩmborĩyomombo-anemo horombo yaru hoafĩyomondũhĩ yahomoya, ‘Se yowanĩ nĩmorehĩ sĩsĩhĩmo asu nindowenihĩ bĩrabĩrĩpoanĩ,’ mehomo.

28 Nga asu hapo ro sĩhamumbo hoafehapurĩ nda, nindowo dũdi ai nĩmorehĩ hoeire haya ahambo hohoanĩareandĩ ana, nindowo ranai ahandĩ ngusũfoambe nĩmorehĩ sĩsĩhĩmoyumboani.

29 Ranĩmboane asu sĩhafĩ hĩmboarĩ mamĩ ranai randeanĩnanĩ se moaruwai hohoanĩmondafanĩ ana, hĩmboarĩ ra hũndandĩfĩ ragu pindowandĩ. Hĩmboarĩ mamĩ ranahambo yangĩrĩ ragu moenda pife ranane aboedayo, nga asu muĩnguambo fi ra haiambe ho ana, aboedĩ hamĩndĩyopoiĩ.

30 Asu sĩhafĩ warĩ mamĩ ranai randeanĩnanĩ se moaruwai hohoanĩmondafanĩ ana, warĩ ra kandandĩfĩ pindowandĩ. Warĩ mamĩ ranahambo yangĩrĩ ragu moenda pife ranane aboedayo, nga asu muĩnguambo fi ra haiambe ho ana, aboedĩ hamĩndĩyopoiĩ.”

Nĩmorehĩ semĩndĩhũnda hĩnĩngĩfe yamundife hoafĩ

(Matyu 19:9; Mak 10:11-12; Ruk 16:18)

31 “Asũkaiyo horombo hoafĩ ra yare hoafĩyowohũ yahoya, Nindowo dũdi ai ahandĩ nĩmorehĩ ranahambo moei yahuhĩ hĩnĩngĩfembo mbũsuhĩ ana, ai nĩmorehĩ ranahambo hĩnĩngĩfe hoafĩ pepafihĩ sũrũ papĩndandũhĩ anĩmboya, Ro nĩmorehĩ ndanahambo hĩnĩngĩfembo anahĩ, mbũsu, mehomo.

32 Nga asu ro hapo sĩhamumbo hoafehapurĩ nda, nĩmorehĩ ranai nindowo ngorũ-dĩbo hokoateyowanĩ, asu ahandĩ nindowenihĩ ai moei yahuhũ hĩnĩngĩreanda asu ai nindowenihĩ ngorũ aserĩmĩndo ana, nindowo ranai nĩmorehĩ semĩndĩ ahĩnĩ ra gogonĩmbo-foareandũhani.”

Se hoafĩyowohũya, Nĩmoamo nda, yahopoiĩ

33 “Asũkaiyomo se hĩmborĩyomombo-anemo, horombo sĩhamundĩ amoao ranahamumbo yare hoafĩyowohũ yahoya, Se tĩkando hawa hoafĩndafũhĩ nĩmoamo nda mbĩsamboyafĩ. Nga asu se nĩnĩ moatũkunĩmbo dabarĩfihĩ nĩmoamo nda yahombo mbĩsafombo ana, se moanĩ anĩhondũmbo mamanĩmbo randowadũhĩ amboanĩ Adũkarĩndĩ hĩmboahũ yahurai dabarĩndafoandĩ, meho.

34 Nga asu ro hapo sĩhamumbo hoafehapurĩ nda. Se nĩnĩmbo dabarĩfihĩ nĩmoamo nda yahopoiĩ, nga wanĩ. Se sũnambe ranahambo dũkefihĩ nĩnĩ-moatũkunĩmbo ngĩnemĩndũhĩ dabarĩfepoiĩ. Nga sapo sũnũ ranana Godĩndĩ muĩngu moatũkunĩ ra hĩfandĩyo nĩmarĩmbo fondane.

35 Asu se nĩnĩmbo dabarĩfihĩ hĩfĩ ndanahambo dũkefehũmbo dabarĩfepoiĩ. Nga hĩfĩ ranana sapo God ai nĩmoamo ahandĩ fondĩwamĩ nĩmarũmbo hĩfĩ ranĩ-fihani tĩjarĩ tũre amaru. Asu se Serusarem ngoafĩ ra ndũrĩ dũkefihĩ ranĩfihĩ dabarĩfepoiĩ. Nga Serusarem ranana Adũkarĩ Bogorĩndĩ ngoafane.

36 Asu nĩne-hoafĩ ranahambo ngĩnemĩndĩmbohũnda mbĩrofihĩ kife dabarĩfepoiĩ. Ngĩrĩ sĩhafĩhoarĩ mbĩrĩnanĩ mamamboanĩ ra randowadanĩ kifohĩndo asu nĩmbandĩndo ndandĩ, nga wanĩ.

37 Se yĩnĩ ehomo ana, yĩnĩ yangĩrĩ yĩnĩ mbĩsĩmo. Se wanĩ ehomo ana, wanĩ yangĩrĩ wanĩ mbĩsĩmo. Ranĩ-hoafĩ ra moanĩ ndearane. Nga nĩne-hoafĩ ranĩfihĩ tũre haya aho ranahambo se hoafemo ranana Satanĩndĩmayo hohoanĩmoane.”

Se nindowombo sĩmborĩ moaruwaimbofepoiĩ

(Ruk 6:29-30)

38 “Se himboriyomombo-anemo hoafi ra yare hoafiyowohü yahoya, Nindou ngorü ai sihafî himboari nikondeandani simborî amboani ahandî nikondowandi. Asu ai sihafî yahafi kaboadeandani simborî amboani ahandî kaboadowandi, meho.

39 Nga asu hapo ro sihamumbo hoafehapuri nda, nindou ai sihambo moaruwaimbo-ndeaninani asu se simborî moaruwaimbo-ndiworimboyafi, nga wani. Nindou ngorü ai sihafî koeho ra pakarindiheninani asu ngorügoaninî amboani ahambo hihirindowandi.

40 Nindou düdi ai sihafî wari ambeimbi hoearî ra ai ndahamindi yahu haya sihambo papî hoafifembo randifiyuwanî ana, asu sihafî ngisihari hoearî ngorü ranambo kameihî dabado.

41 Nindou ai ahandî napo semindiimbo, Se wandî napo ra ndowandifi hawa mamî kiromita nafî gebuai ra ngafi, mbüsuani ana, asu se ngorü kiromita nafî gebuai ra tapandandifi hawa napo ra ndowandifi ngafi.

42 Nindou ngorü ai sihambo ninî moatükunimboyu düdündüfininani moani ahambo dabado. Asu nindou düdi ai sihafî-mayo ninî-moatükunimboyu semindi mburumbo saimbo mbüsüwanî ngiri ahambo daboadî hihindiwori.”

*Hürütümbi nindoumbo ngunindimbofembo yamundife hoafi
(Ruk 6:27-28, 32-36)*

43 “Se himboriyomombo-anemo hoafi ra yare hoafiyowohü yahoya, ‘Se sihafî ngunindambürî ranaheimbo hohoanimo pandowandürî asu sihafî hürütümbi nendi-mayei ranaheimbo moaruwai moaruwaimbo ndoandürî,’ meho.

44 Nga asu hapo sihamumbo ro hoafehapuri nda. Nindou sihamundi hürütümbayei ranaheimbo se hohoanimo pandundürî asu nindou sihamumbo moaruwaimbo-arihindi ranaheimbohünda Godimbo didibafindafundi.

45 Rananimbo se sapo sihamundi Ape God sünambe amaru ranahandi nimori niŋgomboemo. Sapo ahandî hüfîhamindi ra ai nindou moaruwai-anei asu aboedanei ranaheiwami ai rareandanî boakifoareandühane. Asu ai hoe ra rareandanî nindou moaruwaiayei ranaheiwami peyo asu nindou mbumundayei ranaheiwami amboani peyo randühane.

46 Asu se nindou sihamumbo aboedi hohoanimoyei rihündeimbimbo simborî aheimbo aboedi hohoanimoemondürî ana, ranimbo asu God ai sihamumbo ninî-takinî madagapurîyo? Nindouyei-mayo takis kaki sowandümo-rundeimbi aiamboani yahurai yaru arundi.

47 Asu se sihamundi wandafi ranaheimbo yangiri hihifaründürî ana, asu sihamundi hohoanimo ra nindou amuri ranaheimbo nüngundo ngasündimandowora? Nindou sapo Godimbo fifirifekoate-mayei ranai ranî hohoanimo se sünguarundi ra aiamboani süngurîhindühanei.

48 Ranimboane asu se moani mbumundi hamindi hondü niŋgomo sapo sihamundi Ape sünambe moani mbumundi hamindi hondü anüngu nou.”

6

Nindou ngorümbo fehefembo hohoanimoane

1 Sisas yahuya, “Se hibadümbo! Se sihamundi aboedi ratüpuri ra nindou himboahü randundani asu nindou ai hoeindihimboyei, nga yowanî. Se ra süngu yaru randundani ana, asu se ngiri aboedi takinî moatükuni sihamundi Ape sünambe amarundi-mayo ra ndowandümo, nga wani.

2 Ranimboane asu se nini-moatükuniyo nindou napokoateyeimbi ranaheimbo saimbo mbisafimbo ana, asu se nindou ngorumbo yinafoaimbohündambo, Se wambo horombondafo ngafani animbo nindou munguambo hoeimbi+rhindiramboane, mbisamboyafi. Se nindou yafuiyambo horombo aho nou refe weindahi weindahiyo hopoani sapo yimbu yafambeimbi nindou ai rawarundi nou. Nindou ranai Suda-yafe rotu worambe asu nafi bogori süngu yinafoai tüturu houmbo homo-arundi, nga se ai rarundi nou refepoani, nga yowani. Nindou ranai rawarundi ranana sapo nindou amuri ranai yihoeifimboya, Aiana moani nindou aboedi hamindanemo, mbiseiya yahomombo-anemo rawarundi. Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafayahi nda, nindou ranai ana takini ahamundi ra ai ndeara sowandümombo-anemo.

3 Nga asu se nindou napokoateyeimbi ranahambo farihfimbo hohoanimondafühi ana, dibo animbo ahambo fandihawori asu sihafi fikiminindi-amboani nine-moatükuni se rawarowandi ranimbo ai fifirifekoateymbeyeamboane.

4 Ranimboane asu sihafi saimbo hohoanimo ra dibo yangromboane. Rananimbo asu sihafi Ape sapo nini-moatükuni dibo engoro ra hoeireandeimbimayu ranai simbori sihambo takini masihendi-mayo ra daganinimbui.”

*Godimbo didibafife yamundife hoafi
(Ruk 11:2-4)*

5 “Se Godimbo didibafindafundühi sapo yimbu yafambe hoafümbi nindou rawefundi nou randafumboemo. Rani nindou ana munguambo nindou ai yihoeifimbo hoeimbi+rhimuna yahomo houmbo-anemo. Suda-yafe rotu wori munguambo asu nafi tüküfihahi aho ra botiyafu weindahi ningomombo Godimbo didibafimbo hohoanimoymondühanemo. Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafayahi, nindou ranai ana takini ahamundi ra ai ndeara hifi ndanühünda sowandümombo-anemo.

6 Nga asu se didibafifembo mbisafombo ana, se wori safambe keboao ngüfi yipuri pando hawambo animbo sihafi Ape moani dibo amaru ranahambo didibafindafoandi. Rananimbo asu sihafi Ape sapo nine-moatükuni dibo engoro ra hoeireandeimbimayu ranai simbori sihambo takini daganinimbui.

7 Se didibafindafundani Godimbo fifirife-koateyeimbi nindou rawarihindi nou randafundumboemo, nga yowani. Nindou ranai Godimboya, Ai yihoeifi hoafi himborindümbui, sei hehi moani afindi hoandari hoafi hoafiyehi didibafehindi. Nga se yahurai Godimbo moani fifirife-koate hoafi afindi didibafindafu-mboemo, nga yowani.

8 Asu se rani-nindou yahuraindmondühi ahamundi-mayo hohoanimo rani-süngundumboemo, nga yowani. Sihamundi Ape ai nine-moatükuni semindimbo hohoanimoayomo ranahambo se ahambo düdufekoateyomondambe fifireamboane.

9 Se didibafifembo mbisimombo ana, ndandu houmbo animbo didibafindafundi,
‘Yihoeifi Ape sünambe amarifi,

sihafi ndüri ranahambo moani ahinümbi hamindimbeyowamboane.

10 Sihafi ngininindi hifandarandi ra ndühi mbokoso-amboane.

Se hohoanimoayafi süngu yangiri hifi ndanühi süngufemboane
sapo sünambe-amboani sünguarundi nou.

11 Yihoeifimbo sesi ndani simboani sesimbo simogodühi ndawamuni.

- 12 Se yihoeŋimbo n̄ine-moatükun̄i moaruwai ramar̄ihund̄i ran̄imbo amboawiyei mb̄isaf̄imun̄i
 ŋapo ro n̄indou ai moaruwai yihoeŋimbo rar̄ihimuna aheimbo amboawiyei sef̄i ar̄ihund̄i nou.
- 13 Se yihoeŋimbo refe hoeŋimun̄i moatükun̄i ranambe ndowand̄if̄imun̄i ŋgamboyafi,
 ŋga se yihoeŋimbo moaruwai nend̄i ahand̄i warambeah̄ind̄i aboed̄üh̄i ndowand̄if̄i h̄in̄iŋḡindowamun̄i, mb̄is̄imo.
- 14 N̄indou ai s̄ihamumbo moaruwaimbo-r̄ihipurani asu se ranaheimbo amboawi ehomond̄ür̄i ana, asu s̄ihamund̄i Ape s̄ünambe amaru ranai-amboani s̄ihamund̄i moaruwai hohoan̄imo ranahambo amboawi mb̄üsumbui.
- 15 Ŋga asu se n̄indou ŋgorumbo ranahambo amboawi yahokoateyomo ana, asu s̄ihamund̄i Ape s̄ünambe amaru ranai amboani ŋḡir̄i se n̄ine-moatükun̄i moaruwai rarumboemo ranahambo amboawi mb̄üsu, ŋga wani.”

Sesi weh̄isao yamund̄ife hoafane

16 “Asu se n̄in̄imbo sesi weh̄ind̄imond̄üh̄i ana, se ŋgusumboari s̄ihamund̄i ra amomonḡo-amomonḡond̄imond̄üh̄i wembombofi nd̄imboemo yimbu yafambeimb̄i n̄indou rawefund̄i nou, ŋga yowan̄i. N̄indou ranai wembombofiayomo houmbo ai n̄indou h̄imboah̄ü hoahoanḡomond̄ühanemo n̄indou ai ahamumboya ai ana sesi weh̄iyomond̄ühanemo, mb̄iseiya yahomo houmbo. Ro s̄ihamumbo an̄ihond̄umbo-anahi hoafehapuri, n̄indou ahamumbo aboedanemo ase i ana, ai ran̄ih̄unda ahamund̄i tak̄in̄i sowand̄ümombo-anemo.

17 Ŋga asu se sesi ra weh̄ind̄af̄üh̄i ana, s̄ihafi ŋgusumboari ra popoainda asu mb̄iro s̄ibada mbundambo an̄imbo ŋgafi.

18 Ranan̄imbo n̄indou amuri ai ŋḡir̄i s̄ihambo fifir̄ind̄ihin̄in̄i se sesi wehayafi ranahambo. Ŋga s̄ihafi Ape ŋapo d̄ibo an̄üŋgu ai yanḡir̄i an̄imbo fifir̄indean̄in̄imbui. Ranan̄imbo asu s̄ihafi Ape ŋapo n̄ine-moatükun̄i d̄ibo engoro ra hoeireandeimb̄i-mayu ranai s̄ihambo tak̄in̄i mas̄hend̄i-mayo ra dagan̄in̄imbui.”

*Napo af̄ind̄i s̄ünambe mbenjori
 (Ruk 12:33-34)*

19 “Se h̄if̄i ndan̄üh̄i n̄iŋgomombo moan̄i ŋḡin̄ind̄i napo ra s̄ihamumbo p̄üpindu gafomboemo. H̄if̄i ndan̄üh̄i ana n̄ine-moatükun̄i engoro ra k̄idaboari ai tapar̄üh̄i, sami ai sesi, asu h̄ümbüh̄ün̄i nend̄i ai wor̄i b̄ir̄ihehi sah̄ümündi raraor̄ihünd̄uhane i.

20 Ŋga asu se s̄ihamund̄i ŋḡin̄ind̄i napo ra se s̄ünambe an̄imbo p̄üpindu gafomo. Ran̄üh̄i ana ŋḡir̄i k̄idaboari ai tapand̄üh̄i, sami ai ded̄i asu h̄ümbüh̄ün̄i nend̄i ai wor̄i b̄ir̄ind̄ihehi ndah̄ümündi raro nd̄ühünd̄i, ŋga wani.

21 Ŋga s̄ihafi aboedi napo ra p̄üpira h̄afo yanḡorowoh̄ü ran̄üh̄i an̄imbo s̄ihafi ŋgusüfo amboani k̄ündar̄imboe.”

*Fi ranahand̄i si
 (Ruk 11:34-36)*

22 “H̄imboari ranana s̄ihafi fi muŋguambo ranahand̄i ram hai nouane. S̄ihafi h̄imboari ranai s̄ürar̄ihoayo ana, asu hohoan̄imo s̄ihafi fiambe muŋguambo ranai si nahuraind̄imboe.

²³ Nga sɪhafi hɪmboari ranai moaruwaiayo ana, asu hohoanimo sɪhafi fiambe munɟuambo ranai nɪmbi nɪmandimboe. Asu si sɪhafi fiambe amaro ranai nɪmbi nouayo ana, nɪmbi ra moaruwai hamɪndɪndimboe!”

*Nindou ɲgorü ai ɲgɪrɪ yimbu bogorɪ nindouyafandɪ ratüpurɪndu
(Ruk 16:13)*

²⁴ “Nindou ɲgorü ai ɲgɪrɪ yimbu bogorɪ nindouyafandɪ ratüpurɪyu randeimbi nungu. Nga nindou ranai ana bogorɪ ɲgorü ranahambo moaruwaimbondirühi asu ɲgorü bogorɪ ranahambo dɪboardondirümbui. Ai ɲgoründɪ hoafi yangɪrɪ süngundeandühi asu ɲgoründɪ hoafi daboadanambo-ndeambui. Se ɲgɪrɪ God asu kakɪ mamɪ ɲgusüfoambe hohoanimo pandowapɪrɪ.”

*Ngusüfo puküyowohü afɪndɪ hohoanimoyo hoango hoafi
(Ruk 12:22-31)*

²⁵ “Ranɪmboanahɪ ro sɪhamumbo hoafehapurɪ nda, se sɪhamundɪ yangɪrɪ nɪɲgombo ranahambo afɪndɪ hohoanimo-ndimboemo. Se yaru hoafiyomondühiya, Sɪhɪrɪ nɪnɪ-moatükunɪ madagüdɪfɪ? asu Sɪhɪrɪ nɪnɪ-moatükunɪ mandɪmɪndefɪ? mbɪsɪmboemo. Asu sɪhamundɪ fi ranahambo ɲgɪrɪ afɪndɪ hohoanimo-ndimondühiya, Sɪhɪrɪ nɪnɪ moatükunɪ magüdühu? mbɪsɪmboemo, ɲga wantɪ. Yangɪrɪ nɪɲgombo ra ai sesi moatükunɪ yangɪrɪyopoanɪ. Asu fi ra ai yihuru moatükunɪ yangɪrɪyopoanɪ.

²⁶ Asu awi se ndu nɪmoamo ahahabodei ranaheimbo hoeirundürɪ. Ndu ranai ana moai nɪnɪ-moatükunɪ hoarɪ hɪfɪ karɪhi, sesɪ yimungurɪhümündi hei sesɪ worɪ ranambe gugurɪhi sɪhehi raraorɪhündi. Nga sɪhamundɪ Ape sünambe amaru ranai-ani aheimbo sesɪ sagadürühi hɪfandandürɪ arandɪ. Se ndu ranaheimbo ɲgasündundürɪ houmbo ndearɪ hamɪndanemo.

²⁷ Nga asu nindou sehündɪ ranai-amboanɪ ɲgɪrɪ moanɪ ahandɪ hohoanimo ranambo yangɪrɪ ahandɪ yangɪrɪ nɪɲgo ra sühɪnde ɲgu!

²⁸ Asu nɪmboe se hoearɪ napo ranɪmbo afɪndɪ hohoanimoemoa? Awi se amɪndafurɪ ahurɪ tüküfe nɪnouayo ranahambo hoeiru. Ai ana moai tɪɲɪrɪfoyeihɪ momo yibüdühi rɪhündi, ɲga wantɪ.

²⁹ Nga asu awi ro sɪhamumbo hoafehapurɪ horombo nindou adükari bogorɪ Soromon amboanɪ ai yihuru napo moanɪ sɪmbafɪ hamɪndɪmayusɪ, ɲga asu ai moai hoearɪ ra ahurɪ moanɪ aboedɪ hɪmboyo haya tütükɪyo nɪnouayo yahurai yihururamündu.

³⁰ Wohɪ amɪndafurambe amaro haponda ra asu sümbo siambe hɪfɪtɪrɪyimɪndɪ haiambe pütifemboane. Moaruwai yahurai wohɪ ranamboanɪ God ai ahambo aboedɪ yihurure hɪnɪɲgareandɪ ana, asu ai sɪhamumbo amboanɪ yihurundeapurümbui. Se yihuru ranahambo afɪndɪ hohoanimoyomo, ɲga sɪhamundɪ anɪhondümbofe hohoanimo ana akɪdou ane!

³¹ Nga asu se refe afɪndɪ hohoanimo-yomondühiya, Nahanɪhünda sesi yɪhoefɪ ranai tükümandife? Yɪhoefɪ sɪmɪndimbo moatükunɪ amboanɪ? Asu yɪhoefɪ hoearɪ napo amboanɪ? Ranɪ-moatükunɪ ranahambo yahurai afɪndɪ hohoanimoyo hoangopoanɪ.

³² Yahurai ranɪ hohoanimo ranana nindou Godɪmbo fɪfɪrɪfekoateyeimbɪ-mayei rananei ai yahurai rarɪhi hohoanimoyei hei arɪhündi. Sɪhamundɪ Ape sünambe amaru ranai ranɪ-moatükunɪ se semɪndimbo hohoanimoayomo ra ai fɪfɪre türüfoare-amboani.

³³ Asu se sapo God ahandɪ hɪfandarandane asu ahandɪ mbumundɪ hohoanimomayo ranane ranɪ-boatei-anɪmbo se hohoanimondimbo hoangomo.

Rananimbo asu raniwami amuri bidifiri moatükuni ranamboani ai rani-moatükuni kapeih ndaiyapurumbui.

³⁴ Ranimboane asu se nini-moatükuni sümbo tüküfemboayo ranahambo afindi hohoanimondimboemo. Nini-moatükuni sümbo tüküfemboayo sümbo se ranahambo hohoanimondimo. Mamani si ranai moani ahandi tiriifo rani-simboani ndearane,” mehu.

7

Nindou ngorumbo ahandi ningo ranimbo yibobofepoani (Ruk 6:37-38, 41-42)

¹ Sisas yahuya, “Se nindou ngorumbo yibobo-ndundürimboemo. Hibadumbo, nga sihamumbo asukai hihindife yibobo-ndeapurimboe.

² Sapo se nindou ngorundi hohoanimo yiboboarundi rani simogodühi animbo God ai-amboani sihamundi hohoanimo yibobo-ndeapurumbui. Sapo se nindou ngorumbo yibumarundi mamani rani simogodihü God ai sihamumbo yimbundeapurimbui.

³ Nimboe asu se sihafi wandafi ranahandi himboarambe düdübudi akidou apaiaro ra hoeiarowori, nga asu nimoko afindi sihafi himboarambe amaro ranahambo awi se moai fifirowandiyo?

⁴ Asu se nünguro hawamboyafi sihafi wandafi ranahambo raro hoafiyafühiya, Wandafi, sihafi himboarambe düdübudi ra hündihehea samboanahi, asafi, nga asu sihafi himboarambe nimoko ra nüngumando-a?

⁵ Awi seana yimbu yafambeimbi nindou-anafi! Se boatei sihafi himboarambe nimoko ra hündandifi raguanambondo hawambo animbo asu sihafi wandafi-mayu ranahandi himboarambeahindi düdübudi akidou ra hündihoefindo.

⁶ Se Godindi moatükuni ra yafori moaruwaimbo digoemboemo, nga asu ai hihirindahindühi sihamumbo kündarimboyei. Asu sihamundi nine-moatükuni aboedi-mayo ra moateiyei wagabe pindumboemo, nga asu ai tinarinambo anümi boagindühi digegimboyei.”

Nindou ai Godimbo didibafehindi ana, dagadürimbui (Ruk 11:9-13)

⁷ “Se düduyafu arundi ana, dagapurumbui. Se kokoru arundi ana, hoeindumboemo. Se pirako pirako arundi ana, yipuri sihamumbo sübüdühepurimboe. Asu düdi ai pirako pirako arandi ana, ahambo yipuri sübüdühoemboe.

⁸ Nga nindou düdi ai düdufi arandi ana, ndemündümbui. Asu düdi ai kokora arandi ana, hoeindeambui. Asu düdi ai pirako pirakora arandi ana, ahambo yipuri sübüdühoendomboe.

⁹ Nindou sihamumbo mbüsümo ahandi nimori ai mbanimbo sao yahumbo düduwefindo ra ahambo moani nimoei mengoro ra madagadoyo?

¹⁰ Asu ahandi nimori ranai kinimbo düdufindoani ra ahambo amoasiri madagadoyo?

¹¹ Se nindou moaruwai-anemos, nga se sihamundi nimori ranaheimbo aboedi moatükuni yangiri sabuduri arundi. Yahurai animbo sihamundi Ape sunambe amaru ranai nindou düdi ahambo düduefiyu ana, ranahambo aboedi moatükuni dagadombui.

¹² Munguambo moatükuni hohoanimo ra nindou amuri ai sihamumbo yahurai rambirihimuni ayahomo yahurai hamindi animbo se moani aheimbo randunduri. Rani-moatükuni hohoanimo ranana Mosesindi

ah+nümbi hohoan+mo asu God+ndi hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi yamundife hoafimayo ranahandi nim+ndane.”

Nafitambe akidou nafi ho

(Ruk 13:24)

¹³ “Nafitambe akidou rani nafan+mo se kebou ngomo. Sapo nafitambe adükari ahandi nafi fuiriyandeimbi ranana moaruwaimbo ngoaf+namboane aho. Nga nindou afindi ai nafi rani-sungu hei rihündühanei.

¹⁴ Nga yipuri nafitambe hihiforeandeimbi ranai akidouyo haya asu ahandi nafi t+ñumbane. Nga nafi ra yangiri koadürümbo niñgombo nafane aho, nga ranane asu nindou yimbu mam+ yangirane ai nafi ranahambo hoer+hindühi rani-sungu ahei.”

Nimi nimindi asu ahandi hisi ranane

(Ruk 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ “God+ndi hoafi t+kai hoafiyomo-rundeimbi nindou ranahamumbo awi se h+badümbo. Moanambühi sipsip h+amboari hoafendi h+amboemo nahurai sihamumbo sowana asifomo, nga asu wagabe ragu ana nimambeah+ndi yaforanemo.

¹⁶ Se ahamundi ratüpur+ ranambo ahamundi hohoan+mo fifir+ndumboemo. Nga ang+nan+ t+hoari t+hoarümbi wofi nim+ndi rani+fihi h+si+mandiyo? Asu hoandasüfo sosoweimbi wer+foai nim+ndi rani+fihi h+si+mandiyo? Ra wani.

¹⁷ Nga sapo n+ne-nim+ aboedayo ranai aboedi nim+ h+si yangiri h+si+ndimboe. Asu moaruwai nim+moyo ranai moaruwai nim+ h+si rani yangiri h+si+ndimboe.

¹⁸ Nga asu moaruwai nim+ rani+fihi ngiri aboedi nim+ h+si ra h+si+ndo. Asu aboedi nim+ rani+fihi ngiri moaruwai nim+ h+si ranai h+si+ndo, nga wani.

¹⁹ Muñguambo nim+ ranai nim+ndi rani+fihi moaruwai h+si+yowan+ ana, ahambo hifitir+yim+ndi haiambe mandifeyowohane.

²⁰ Rani+amboane asu se God+ndi hoafi t+kai hoafiyomo-rundeimbi ranahamumbo ahamundi ratüpur+ hohoan+mo ranambo fifir+ndüpur+.

²¹ Se yaru hohoan+mo-ndimondühiya, Muñguambo nindou ai wambo hoafiyehi, Adükari Adükarayei ranai God sünambe hifandarandi ranambe gagüsimboyei, mb+si+amboemo, nga wani. Nga nindou d+diyei ai moani wandi Ape sünambe amaru ranahandi hohoan+mo sungur+hi ar+hündi ranai yangiri an+mo God ng+n+ndi hifandarandi ranambe keboehimboyei.

²² Nga asu y+bobofembo si ranai tüküfeyoambe an+mo nindou afindi ai dükand+hindiri hoafindeih+ an+moaya, ‘Adükari, Adükari, sihafi ndür+namboyefi God+ndi hoafi ra hefi watapor+mo-r+hündühi bokar+hehu mar+hündi. Sihafi ndür+namboyefi moaruwai nendi nindouyei fiambeah+ndi raguanambo-r+hündühi hepün+feimbi moatükuni rarihu mar+hündi,’ mb+seimboyei.

²³ Ranan+mo asu ro hoafindahühi an+moaya, ‘Ro moai siheimbo fifir+hearü. Moaruwai hohoan+mo ratüpur+yei rühündeimbi nindou-anei. Wambo sowana ndühi sin+poani, nga andai ragu ngei!’ mb+samboyah+.”

Worimborini r+nandeimbi nindou yimbu

(Ruk 6:47-49)

²⁴ “Asu, nindou düdi ai wandimayo hoafiyaheimbi hoafi ranahambo h+mbor+yu mburambo asu ai rani-sunguareandi ana, nindou ranai sapo

fifireandeimbi nindou ai ahandi wori kambohoani nginindi raniwami worimboarandi nahurai-ani.

²⁵ Asu hoe afindi ranai hoeyowohü, hohoambu afindi ranai tükufeyowohü weri ranai wori ranahambo fandihendühanesi, nga asu wori ra kambohoani fondarimbo-wambo moai birefoai hifini peyo.

²⁶ Asu nindou düdi ai wandi-mayo hoafiyaheimbü hoafi ranahambo himboriyu haya asu ai rani-süngufekoateayu ana, nindou hohoanimoate-ani. Sapo nindou wori moani kambohoani kaihuri yangiri raniwami worimboarandi nahurai-ani.

²⁷ Hoe afindi ranai hoeyo, hohoambu afindi ranai hohoambuyo, asu weri afindi ranai wori ranahambo fandihenda asu wori ranai birefoai peyowohane rani-moatükunü ranambo. Wori ra birefoendi ranana moani moaruwai hamindi hondane!" mehu.

²⁸ Sisas ai hoafi ranahambo hoafiyu kiki-maramünda, nindou afindi ranai ahandi yamundife hoafi himboriyei-ani mayowa mahepünehindi.

²⁹ Nga Sisas ai moai ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou yahurai tüküfi yamundeandüri, nga ai moani rani-poanimbo nginindinamboyu aheimbo yamundi-mareandüri.

8

Sisas ai nindou mimaniho angünümbi aboedimariri (Mak 1:40-44; Ruk 5:12-14)

¹ Sisas ai yamundife hoafi ra hoafiyu haya hifi wafu-mayo rani-waminindi hifina mahanua, awai nindou ranai ahandi süngu tümareandi.

² Raniyu asu nindou mimanihoeimbi-mayu ranai Sisasimboso tüküfi Adükarani yahu hohoanimoyuhü yiri yimbu pusireapiri ahandi fikimi piyu nimarühi hoafiyundowohü yahuya, "Adükari, se refembo hohoanimondafühi ana, wambo aboedindowandiri," mehundo-amboyu.

³ Asu Sisas ai warifi hu nindou-mayu ahambo sündirühi hoafiyuhü yahuya, "Yini, ro randiheamboyahisi. Nga se haponda aboedi tüküyafo," mehuamboyu. Asu moani mamihari rani-simboani nindou ranai mimanihoeimbi-mayuhündi aboedimefiyu.

⁴ Raniyu asu Sisas ai ahambo hoafiyundühi yahuya, "E, Se ndühi himboriyafi! Ndanimoatükunü ndanahambo se nindou amurambo hoafindamboyafi. Nga se moani ngafi Godimbo shai-randeimbi nindou-mayu ranahambo animbo shafi fi ra nafuindafi. Asu Godimbo shiefembo moatükunü Moses refemboane mehu ra randowandi ai hoafi-mayu süngu. Ranimboane shafi fi hoeari angüni ra muḅgumayo mbisei-amboane," mehundo.

Sisas ai Romihündi amiyomondi bogorindi ratüpuriyurandeimbi aboedimariri (Ruk 7:1-10)

⁵ Raniyu asu Sisas ai Kaperneam ngoafambe tüküfiyuwane Romihündi ami-yomondi bogori ai ahambo ranühi hoeiriri hayambo Sisas ai mbifarihendiri yahu haya düdu düdumarüri.

⁶ Ai yare hoafiyundühi yahuya, "Nindou Adükari, wandi ratüpuriyurandeimbi nindou ranai angünimbo worambe mbeḅguri. Ai ahandi tihari yifiyo haya asübusi afindi semündü haya mbeḅguri," mehundo-amboyu.

⁷ Asu Sisas ai hoafiyundühi yahuya, "Awi ro nga ahambo aboedindihinimboyahi," mehundo-amboyu.

⁸ Asu simbori ai hoafiyundühi yahuya, “Nindou adükari, ngiri se randafoandi. Ro ndeari hamindiyahi animbo se wandi worambe keboao mangüfi. Nga se moani hoafi yangiri animbo hoafindafani amboani asu wandi ratüpuriyu-randeimbi ranai aboedimbiyu-wamboane.

⁹ Ro-amboani wambo hifandiyindirimbo nindou ami bogori adükari nünguwanani anahi asu ami bidifiri ai wandi hoarehanemo aningomo. Rananahi asu ro nindou ndanahambo, Se hafi, asahando ra ai huhani, asu nindou ngörü ranahambo, Se sühüfi, asahi ra ai süfuhani. Asu nindou wandi ratüpuriyu-randeimbi ranahambo, Se rani-moatükunü raro, asahi ra ai moani rareandühani,” mehundo-amboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai rani hoafi ranahambo himboryu haya, hepünüfihü nindou afindi ahandi süngu tümareandi ranaheimbo hoafiyundurühi yahuya, “Ro siheimbo hoafehandüri, horombo ro moai nindou mamü Israer ngoafihündi ndahurai anihondumbo-reandeimbi nüngua hoeirihini.

¹¹ Awi ro nda siheimbo hoafehandüri, nindou afindi bidifiri ai hüfihamindi süfuanipoedi asu hüfihamindi hanüwanipoedi ranai fandhi sesesi fondi maningo ranikimi Abraham, Aisak asu Sekop babidi God nginindi hifandarandi ranambe nimandeimboyei.

¹² Nga asu sapo hifandarandi ranambeahindi nendi-mayei ranaheimbo animbo nimbi nimarüwanü ndemündündürü pindeiranü ranühi ai hasiheindeihü ahei yahafi hitihümboyei,” mehundurü.

¹³ Raniyu asu Sisas ai ami-yomondi bogori ranahambo hoafiyundühi yahuya, “Se ngoafinambo ngafi, nga asu se nine-hohoanimo raro anihondumbo-arowandi rani-süngu animbo sihambo randeaninimboe,” mehundoamboyu. Asu moani hoafi ningoambe ami-yomondi bogorindi ratüpuriyu-randeimbi nindou ranai aboedimefiyu.

*Sisas ai Pitandi yamongoamindi aboedimareandi
(Mak 1:29-31; Ruk 4:38-39)*

¹⁴ Refi mbura Sisas ai Pitandi worambe kefuai hüfuhünda Pitandi yamongoamindi ranai fi hüfiyohü angünimbo fondühi menjorowa hoeimareandi.

¹⁵ Raniyu asu Sisas ai ahambo watinjarühü masündeanda angünü ranai nimorehimbo hinüngire haya makosifoendi. Raniyo asu ai botife Sisasimbo sesi kanimareri.

*Pitandi yamongoamindi aboedimareandi
(Mak 1:32-34; Ruk 4:40-41)*

¹⁶ Raniyo asu rani nimbambe nindou bidifiri moaruwai nendi ahei fiambe nimarindüreimbi ranaheimbo Sisas sowana fufurühümüdi-hündürü mahüsi. Raniyu Sisas ai nindou ranahei fiambeahindi moaruwai nendi ranaheimbo hoafinambo yangiri raguanambo-mareandüra asu nindou rani angünümü-mayei ranai munguambo aboedimehindi.

¹⁷ Sisas ai rani-moatükunü ramareandi ra, sapo Godindi hoafi hoafiyu randeimbi Aisaia ai yare hoafiyuhü yahuya, “Ai ahandihoari angünü moaruwai sihefi ra ndemündühi asu sihefi rani-moatükunü ra raguanambo-mareandi,” *Aisaia 53:4* mehu rani simogodühi tüküfemboyo ramareandi.

*Nindou yimbu ai Sisasindi süngu hombo masafani
(Ruk 9:57-60)*

¹⁸ Sisas ai hoeireandane nindou afindi ranai ahandi fikimi rerembo menjoroamboyu, asu ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo

ranahamumbo kurihoe Gariri ra ngorü himborani barihomo ni ngomo yahumbo hoafimayupuri.

¹⁹ Ranıyu asu ahinümbi hohoanimo yamunde-randeimbi-mayu ranai Sisasimbo-so tüküfi hoafiyundühi yahuya, “Yamundo-randeimbi, se nahanıyo ahafi ra roana shafi süngu hombo yangiranahi,” mehundo-amboyu.

²⁰ Asu ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Koko ai ahei nımarı rambo ambe mbanıngondürı, asu ndu ai-amboanı ahei apo rambo ngerı mbanıngondürı. Nga Nindou Hondü ro nımarı apo rambo fondi-koate anahi,” mehuamboyu.

²¹ Ranıyu asu Sisasimbo süngurüri-randeimbi ngorü ahambo hoafiyundühi yahuya, “Adükari, awi ro hıhırındahe, nga wandı apembo boatei hıfi kandıhını heheambo anımbı,” mehundo-amboyu.

²² Asu Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Wambo mborai se süngundandıri didıfi, nga nindou yıfiyeimbi aheihoarı yıfi nımoko hıfi kambıreand-amboane,” mehundo.

*Sisas hoewerimbo hoafimayua afurımareandı
(Mak 4:36-41; Ruk 8:22-25)*

²³ Ranıyu asu Sisas ai botambe farıfi haya mahua ahambo süngururü rundeimbi ai ahandı süngu mamı mahomo.

²⁴ Asu ranıyomo ai botambe nafı hıfomondane nımai hoewerı ngınındı ranai tüküfihı kurihoe ranahambo yabadımarandı. Ranıyo asu bot ai nımarımondeimbi ranai ndeara hımonı hanımbı yangırımayo. Nga asu Sisas ai dıbo botı-mayo ranambe yapombofi haya apu.

²⁵ Ranıyomo ahambo süngururü-rundeimbi ranai ahambo hıfomo yangırüwurı hoafiyomondühi yahomoya, “Adükari, yıhoefımbı farıhawamunı. Shıhırı ana ndeara yıfombo yangıranefı,” mehondamboyu.

²⁶ Asu simbori ai hoafiyupurühi yahuya, “Se ra nımbıe moanı yahurai yıhımbıemo rana? Awi se akıdou hamındı anıhondümborurundeimbanemo,” yahupurı haya, botıfi hoewerıyo asu hoe ranai fıfımiyowohü hanı hafo marandı ranahambo rühi safı kıkındandıfi mehua asu hoafi ni ngıambe muıguambo moatükunı ranai afure pımayo.

²⁷ Muıguambo botambe mamarımo ranai hepünafundühi yaru hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou ndahurai nda nını nındouyu yahuraia? Asu hoewerı hoe hanı hafo marandı ranai moanı ahandı hoafi himborıyondo haya afurımareandı,” mehomo.

Sisas ai nindou yımbuyafandı fıambeahındı moaruwai nendı hemafoareandı

(Mak 5:1-20; Ruk 8:26-37)

²⁸ Ranıyu Sisas ai kurihoe ra gogoasürünı Gadara hıfambe tüküme fıyu. Ranıyafanı asu nindou yımbı moaruwai nendı ahafandı fıambe nımarıpıreimbi ranai honıguambeahındı tüküyafıne sınıfanı Sisasimbo-so tüküme fıneandı. Nindou yımbı ranai moaruwai hamındı hımbıome fıanda asu nindou amurı ai ahafanımbı moai hei ngasündıhipırı rıhündı.

²⁹ Ranıyafanı asu ai puküna heıyafandühi hoafıyafandühi safanıya, “Godındı Nımorı, se yıhoehımbı nüıgufemunımbıyafı? Yıhoehımbı tııırıfo semunımbı safımbıyafı sapı refembo sı ranai awı moai tükü fıyo, nga asu se yıhoehımbı nüıgufemunımbıyafı?” safanı dıdumefıneandı.

³⁰ Ranı-fıkımı moatei afındı ranai sesı sahısi wakırıhindühi burıyeı.

³¹ Raníyei asu moaruwai nendí nindou yimbuyafandí flambe marei ranai Sisasímbo düduyahihündühí hoafíyohündowohü seiya, “Se yíhoefímbo nindou yimbu ranahafandí flambeahíndí hefoefemunímbo mbísafombo ana, moatei afíndí burayei ranaheimbo sowana ahei flambe-fembo koandíhawamuní,” masahündoamboyu.

³² Asu Sisas ai moaruwai nendí ranaheimbo yare hoafíyundürühi yahuya, “Se andai hei,” mehundüramboyei. Asu ai nindou yimbumbo híníngíríhipírí hehi moatei burímayeí ranahei fiambemehindí. Raníyei asu moatei afíndí burímayeí ranai hírípíníní pípiyeihanei hímoní pütápíyei hoe karühüsihü yífísafímayeí.

³³ Raníyomo asu nindou sapo moatei moangui mafandundí ranai adükari ngoafí manango ranínambo fefou mahomo. Níne-moatükuní nindou moaruwai nendümbímefaní ranahafanímbo tükümefepírí raní hoafí ra wataporímboamarundí.

³⁴ Raníyei asu muñguambo nindou adükari ngoafí ranühíndambo-mayeí ranai Sisasímbo hoeífimbo hei-maríhündí. Asu ai hei hoeíríhorühí ahei hífí ra híníngífí hefe ngoorügoaníní hombo Sisasímbo andai, sei hehi hoafímehündo habodei.

9

Sisas ai nindou tíjarí moaruwaimbü aboedímarrí (Mak 2:1-12; Ruk 5:17-26)

¹ Sisas ai asükaiyu botambe farífi haya Gariri kuríhoe ra baríhoei haya ahandí ngoafí Kaperneamína mahu.

² Nindou bídífirí ai Sisas sowana nindou tíjarí moaruwaimbü fondíwamí mananguwa sahorímíndeí mahei. Sisas ai nindou ranahei aníhondümböfe ra hoeire haya asu nindou tíjarí moaruwaimbü-mayu ranahambo hoafíyundühí yahuya, “Wandí nímorí, ngüsüfoambe afuríndo kúndowandí. Síhafí moaruwai hohoanímó ranahambo amboawi sambo-anahí,” mehu.

³ Raníyomo asu ahínümbí hohoanímó yamundu-rundeimbí ranai moaní ahamundíhoarí símborí hoafíyomondühí yahomoya, “Nindou ndanai ana Godímbo moaruwaimböfe hoafí hoafímayu,” yahomo díbo hoafímemo.

⁴ Sisas ai fífíreandí níne-moatükuní nindou ranai ahamundí hohoanímóambe wataporímboarundí ranímbo. Raníyu asu ai ahamumbo hoafíyuhü yahuya, “Nímboe se hohoanímó moaruwai ra yahurai yaru ngüsüfoambe hohoanímóemo rana?”

⁵ Ro hoafíyahühí sahíya ‘Síhafí moaruwai hohoanímó ranahambo amboawi,’ asahíyo asu ‘Botíyafó hawa hafí,’ asahíyo, yimbu ra hoafímbo ro ngíníndeimbanahí. Asu yimbu hoafí ra hoafímbo nahaniyo híníngírrouayo asu nahaniyo tíñümbayo? Yíbobo ro hoafíndahaní aníhondümbó tükündífemboe.

⁶ Nga Nindou Hondü hífí ndanühí moaruwai hohoanímó ranahambo amboawi yaho hoafí ra ngíníndí hífíndamboayu ranahambo ra aníhondümbó nafuíndamboyahí,” mehupurí. Raníyu asu ai nindou tíjarí moaruwaimbü-mayu ranahambo hoafíyundühí yahuya, “Se botíyafó síhafí fondí ra sowandífí hawa worínambo ngafí,” mehundo-amboyu.

⁷ Asu nindou ranai aboedí botífi haya ahandí worína mahu.

⁸ Nindou afíndí ranühí burímayeí ranai Sisas ramareandí moatükuní ranahambo hoeíríhi hehi yíhímbo sísírimehindí. Raníyei asu ai Godímbo adükarani sei hoafímehündo moaní yahurai hamíndí ngíníndí ra nindumbo masendí sei hehi.

*Sisas ai Matyumbo Se wambo süngurandiri mehundo
(Mak 2:13-17; Ruk 5:27-32)*

⁹ Sisas ai ranihunda botifi haya nafini huhündamboyu, nindou mamihandih ndur Matyu takis kakis semündü-randeimbi ranai ahandi ratupuri worambe mamaruwa hoeimariri. Raniyu Sisas ai yahuya, “Se wambo süngurandiri,” mehundu-amboyu. Asu ai botifi haya ahandi süngu ndamefiyu.

¹⁰ Mami Sisas ai worambe nimarumbo sesi sesuhi nimaruanane, takis kakis sowandümo-rundeimbi nindou afindi raniyomo asu nindou moaruwai hohoanimo yomo-rundeimbi raniyomo ranai tüküme fundi. Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo rani-babidimbo mami sesi fondi-mayo rani-kimi guguriyafu mamarimo.

¹¹ Raniyomo Farisi nindou ai rani-moatükuni ranahambo hoeirunda mayoa, asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo düduyafupurühi yahomoya, “Nimboe sihamundi yamunde-randeimbi ranai yahurai nindou babidimbo mami nimarimombo asesu rana?” mehomondamboyu.

¹² Asu Sisas ai hoafi ra himboriyu haya, simbori hoafiyupurühi yahuya, “Nindou anguni-koate ana, dokta sowana moai hei rihundi, nga nindou angunimbane dokta sowanambo hei arihundi.

¹³ Awi se ngomo Bukambe hoafi ndare hoafimayo ranahambo türüboadundi. Hoafi ranai ndare hoafiyowohü yahoya, ‘Hipoambofe hohoanimo ranimbo-anahi ro yifirayahi, nga sesi moani sihefe hohoanimo ranimboyahipoani,’ God ra-mehu. Ro tükümeheandi nda nindou aheiharimbo mbumundi hohoanimo yefeimbane fi ase ranaheimbo mborai yahomboyahipoani, nga moaruwai hohoanimo yeimbi nindou ranaheimbo mborai yahomboyah tükümeheandi,” mehu.

*Sisas ai sesi wehsaombo hoafi ra yamundimareandi
(Mak 2:18-22; Ruk 5:33-39)*

¹⁴ Asu Son hundurirarü-randeimbi-mbo süngururü-rundeimbi nindou ai Sisasimbo-so tüküyafu düdururühi yahomoya, “Nimboe Farisi nindou babidimbo ro sesi ra wehsaoayefi, nga asu sihambo süngurunin-rundeimbi nindou aiana moai wehsaoyomo rundi?” mehomo.

¹⁵ Sisas ai ahamumbo yare hoafiyupurühi yahuya, “Nindou mami ai nimorehi simbori ndemündü haya asu ahandi ngunindi sesesiyehi rani-babidimbo ni-boadei-ambe ranai nindou ranahambo afindi hohoanimo-mandahünduyo? Awi ra ai ngiri randahindi, nga wani. Nga ngoru nindou ranai sesi ranambeahindi ndowarindümo ngorünambondurani rani-simboani animbo ahandi ngunindi-mayei ranai sesi wehsaondeimboyei.

¹⁶ Nindou mami ai-amboani moai wamindafi hoeari ranai ambe ni-ngowan asu simbori hoeari bidifiri kikamundi ambe ranahambo pare kakiyu randi. Nindou ai simbori kikamundi wamindafih parareandi ana, asu wamindafi hoeari ranai ambe afindi hamindi ni-ngomboe.

¹⁷ Asu nindou ai simbori wain hoe ra wamindafi wain hoe ninihondi hoeari hipiri ranambe karareandi ana, asu hipiri ranai tipondifeyowohü asu wain hoe ranai keboendühi hipiri ranai moaruwaimbo-ndifemboe. Nga simbori wain hoe ranana simbori hipirambe animbo kefeyoani amboani asu yiboboambo moani aboedi nimboamboyafe,” mehu.

*Sisas ai bogori nindoundi nimorehi nimir aboedimareandi asu nimorehi ai Sisasindi hoeari sündimareandi
(Mak 5:22-43; Ruk 8:41-56)*

18 Sisas ai rani hoafi ra hoafiyuhü nungu ane, Suda-yomondi bogori nindou mamî ahambo-so süni yiri yimbu pusire nîmarumbo ahandî hanjifoani hoafiyundühi yahuya, “Wandi nîmori ai ndeara yifiyo haya mbenjori. Nga asu se sinifi sihafi warî ahandî wami nandowandani anîmbo asu ai aboedi yangiri botife mbiniŋgo-wamboane,” mehundu-amboyu.

19 Raniyu asu Sisas ai botifi haya nindou ranahambo süngumarüri huamboemo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai botiyafu houmbo Sisas babidi mahomo.

20 Nîmorehi mamî ai niŋgo hayamboyo 12 himbani amoamo watikoafira marandi ranai sinî Sisasindi daboadani niŋgombo ahandî hoeari bidifiri-mayo ranifihî masündeandi.

21 Ai ahandî hohoanîmonambo yangiri yare hoafiyowohü yahoya, “Ro moani ahandî hoeari rani-yangiri asündiheandi amboani aboedindaheamboyahî,” meho.

22 Sisas ai hihirifihî hoeireandühi hoafiyuhü yahuya, “Wandi nîmori, se moani ngusüfo afurindo kûndowandi. Sihafi anîhondümbofe ranambo aboedireanîni-mboane,” mehundo-amboyu. Asu moani mamî rani simboani hamindi nîmorehi ranai aboedimayo.

23 Raniyu Sisas ai bogori nindou-mayu ranahandi worina mahu. Ranühi ai hoeireandane nindou yinafoai tütüre haya menjoro nîmorehi nîmori ai yifimayoambo asu nîmorehi nindowenihî afindi ranai hoafi afindi afindiyei wakîmarîhindi.

24 Raniyu asu ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Muŋguambo nindou se ragu andai! Nîmori akîdou ndanana moai yifeyo, nga ai moani apomboane ana,” mehu-amboyei. Asu muŋguambo nindou ranai ahambo tikifinambo-marîhori.

25 Nindou afindi ranaheimbo bukürîmafoareandüra nîmori akîdou-mayo ranahandi fondani kefuai hüfu warühi kûmefindoa aboedi botimefeyo.

26 Sisas ai ahambo ramareandi hoafi ranai muŋgu rani hifihü nindou amarei ranai himborîyei pamarîhindi.

Sisas ai himboatîhari nindou yimbu aboedîmareapîri

27 Sisas ai ranîhünda botifi haya nafini hu ane, nindou yimbu himboatîhari ranai ahambo süngumarîni rî hafani. Ai hafani Sisas ranahambo puküna hoafiyafinandowohü safaniya, “Defitindi nîmori,* yîhoehimbo se hipoambondowamuni,” masafinando.

28 Sisas ai worambe kefuai hüfu ane himboatîhari nindou yimbume-fani ai ahambo-so tükümeFINEANDA, asu ai ahafanîmbo düdureapîrühî yahuya, “Se wamboya, Ai yîhoehimbo aboedîndeamunümbui safani hena anîhondümbo-rîneandai?” mehupîramboyafani. Asu ai hoafiyafandühi safaniya, “Yini, Adükari,” masafandamboyu.

29 Asu Sisas ai ahafandi himboari ra sündeapîrühî hoafiyuhü yahuya, “Se sihafandi anîhondümbofe ranîmbohünda ranî-moatükunî ranai sihafanîmbo aboedîmbeyopîramboane,” mehupîri.

30 Raniyo asu ahafandi himboari ranai birîmarîhoepîri. Raniyu asu Sisas ai ahafanîmbo ahîni hoafiyupîrühî yahuya, “Se ndani-moatükunî ndana-hambo nindou amurambo weindahî hoafîndamboyafani,” mehupîriyosi.

* 9:27: Suda ai sünambeahîndî adükari bogori ai kosombo hohoanîmoyeihî mamarei. Ahandî ndürî ngorü Defitindi nîmorani asei. Nîmboe horombo hondü Defit ai Israeri-yafe adükari bogorani.

³¹ Nga asu ai ranihünda botiyafine hena hafani rani hoafi rana-hambo, munguambo rani hifihü nindou ranaheimbo hoafühimarineanda himboryei pamarihindi.

Sisas hoafikoate nindou aboedimari

³² Ai ranihünda botiyafine henambo nafi hafandane, nindou bidifiri ai nindou ahandi flambe moaruwai nendi nimari hayambo ranimbohünda hoafi-koateayu-randeimbi ranahambo Sisas sowana sahorimindei tükümehindi.

³³ Sisas ai nindou ranahandi flambeahindi moaruwai nendi ra raguanambo-mareanda asu moani mamani rani-simboani nindou ranai hoafi wataporimayua munguambo nindou ranai mahepühendi. Ai rarihi hoafiyehi seiya, “Ro moai Israer hifambe yahurai moatükun horombo tüküfeyoani hoeirihundi,” masei.

³⁴ Nga asu Farisi nindou ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, “Moaruwai nendi-yafe bogorani ai ahandi nginindi ranambo moaruwai nendi ranaheimbo hemafoarearü,” mehomomo.

Sisas ai nindumbo hipoambomareandüri

³⁵ Sisas ai adükari ngoafi asu akidou ngoafi ranambe ndüfosi ndüfosiyuhü hoahoangu wakimareandi. Ai refihi munguambo Suda-yafe rotu worambe nindumbo yamundireandürühi Aboedi Hoafi sapo God nginindi hifandarandi ranahambo bokarihendüri marandi. Asu nindou moani rani-poanimbo rani-poanimbo anğünümbe ranaheimbo aboedireandüri marandi.

³⁶ Asu ai nindou afindi ranaheimbo hoeireandürühi ahandi ngusüfo ranai aheimbo hipoambo afindi hipoamborandüri marandi. Nimboe sapo ai afindi hohoanimoeyehi moani fehefe nindou-koateyeyi sapo sipsip aheimbo hifandi-koate buriyeyi wakarihindi nou ramehindi.

³⁷ Raniyu ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Sesi ra yimunguri yimindimbo ranana afindane anıngo, nga asu yimunguri yimindi nindou ranana moani yikoarifo-ane.

³⁸ Yimunguri Aharambüri ahambo didibafifeyoani anımbu asu ai yimunguri yimindimbo nindou bidifiri koandihenda ahandi yimunguri ra yimungurihümündi mbüsühüsi-amboane,” mehupuri.

10

Sisasindi hoafi sowandümo homorundeimbi 12

(Mak 3:13-19; Ruk 6:12-16)

¹ Sisas ai ahandi süngururü-rundeimbi 12 ranahamumbo mborai yahupuri hühürapuri haya mamühi asu ai ahamumbo moaruwai nendi nindou flambeahindi raguanambofe asu munguambo rani-poanimbo rani-poanimbo anğün ra aboediferambo nginindi masagapuri.

² Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomondi ndüranepuri nda: Saimonimboyu Pitamboyu-randeimbi, ahandi akidi Andru, Sems asu ahandi akidi Son ai Sebedindi nimoranafani.

³ Firip, Bartoromyu, Tomas anemo, Matyu nindou ra ai takis kaki semündü-randeimbani. Sems Arfiusindi nimorani, asu Tadiusani.

⁴ Saimon Serot* asu Sudas Iskariot nindou sapo Sisasimbo hürütümbiyomondi warühi hinıngindirümbui. Ahamundi ndüranepuri ra.

* **10:4:** Serot ai Sudahündanemo, nga mamani hohoanimo sünguru-rundeimbanemo. Rom gafman ai Suda-yafe hifi hifandimarundi, nga Serot ai Rom babidi yifiarimbo mehomomo.

Sisas ai ahandi hoafi sowandümo homorundeimbi 12 ranahamumbo ratüpurü masagapurü

(Mak 6:7-13; Ruk 9:1-5)

⁵ Sisas ai nindou 12 ranahamumbo randafu-randafu ndundi yahuhaya hoafi sagapurü mbura koarühepurühi yahuya, “Se nindou ngorü sirühöndüyei hifambe-ane asu bidüfirü Samariayeü† ngoafi ranambe-ane ra ngomboemo, nga yowanü.

⁶ Nga ranüni himbo-memohündi asu se moanü hihindafu sapo farühehindeimbi sipsip nünhondi nou Israer nindou burüyeianü animbo ngomo.

⁷ Ranüni animbo se ngomo wataporümbondundühi animboya, God ngünündi hifandarandü ranai ana ndeara akümane, mbüsimo.

⁸ Asu se nindouyei angünü aboedündündürü, yifüyeimbimbo yangrü aboedambo botüdu hünngündündürü, mümanühoeimbi aheimbo aboedündündürü asu moaruwai nendü ranaheimbo raguanambondündürü. Se moanü masowandümo-ane, nga rananümbö se moanü ndoundü.

⁹ Se ngomondühi sühamundi hoearambe gor, sirfa, kaku ra ndowandümböemo.

¹⁰ Se arü, hoearü yimbu, su, nümi-nümü, münguambo ranü-napo ra fihü ndowandümo ngomboemo, nga wanü. Nindou ratüpurüyu-randeimbi ranai animbo nindou ngorü ahambo sesü napo ra mbü sagado-amboane.

¹¹ Se adükari ngoafihüyo asu aküdou ngoafihüyo nahanühüyo se tükefundü ra nindou mbumundüyuweimbi ranahambo animbo kokondürü. Asu se yahurai nindou hoeindurühündoanü se ai-babüdümbö nüngomo mbundu ngörününü ngomondühi animbo ahambo randu hünngündüwuri.

¹² Se nindouyei worambe fandafundühi ana, nindou ranü worambeahündi-mayeü ranaheimbo hoafündümondühi animboya, ‘God ai süheimbo aboedü aboedü-mbüreandüramboane,’ mbüsimondürü.

¹³ Nindou ranü worambeahündi ai sühamumbo worünündühipuranü ana, sühamundi hihifü hoafi ra randu ranaheimbo-so dügau houmbo ngomo. Nga asu nindou ai sühamumbo refe worünüfepurü-koatendeianü ana, sühamundi hihifü hoafi ra hihindu ndowandümo ngomo.

¹⁴ Asu nindou bidüfirü ai worambeyo adükari ngoafihüyo nahi ra ai sühamumbo worünüfepurü-koatendei, sühamundi hoafi ranahambo hümbori-koatendeianü ane, ranana se sühamundi tüjari fihündi hüfi hasüfi ra küküboadu houmbo ngomo ranaheimbo God ai moaruwaimbo-mbüreandürü yaho refe nafuiyondürümböhünda.

¹⁵ Ro sühamumbo anühündümbö-anahi nda hoafehapurü, Yübobofe si ra tüküfeyoambe ana, Sodom Gomora ngoafihündi nindou ranaheimbo tüjüriüfo afündi tükündüfemboesi, nga nindou sühamumbo worünüfepurü-koatendeianü, nindou ranü ngoafambe amarei ranaheimbo tüjüriüfo afündi safü tükündüfemboe.”

Sisas ai ahandi hoafi sowandümo homorundeimbiimboya, Afündi tüjüriüfo tükündüfemboe mehupurü

(Mak 13:9-13; Ruk 21:12-17)

¹⁶ “Se hümboriyomo. Sühamumbo ro sipsip nou nümambeahündi yaförü afündi burüyei-ambe koararüheheapurü. Nga se moanü sapo amoasüri rawefeyo nou hohoanümo-ndümondühi hübadündi. Asu ndu wupufu rawefeyo nou yahurai hümböari hoafendühi nümandümo.

† **10:5:** Samaria hündiana Suda hondüyeipoanü, nga amüngüriühoandü nahurai anei. Suda ai Samariahündi yüboaruko-marühündi.

17 Awi se hi+badümbö, nga si+hamumbo nindou bi+di+fi+ri ai mbundü+pondümo mbundu kotambe papi+hoafi+ndü+pur+i+mböemo asu ahamundi+rotu wori ranambe ndü+fu+ri+boad+i+pur+i+mböemo.

18 Wambo+hündambo si+hamumbo nindou ranai gafmani+yomondi bogori nindou asu bi+di+fi+ri adü+ka+ri bogoranemo ranahamumbo sowana papi+hoafi+yopur+i+mbö kündafu hündü+pondümo ngomboemo. Asu se nindou ranaheimbo-ane asu ngörü nindou ngörü si+rambe-ahindane ra Aboedi Hoafi watapor+i+mbondündü+ri.

19 Ai si+hamumbo papi+hoafi+yopurü+hi refe hoefepur+i+mbö ndowapundümo ngomondani wani asu nü+ngu-nahurai hoafi hoafi+ndefü+hi asu nü+gundü+hu hoafi+mandefi+mbi+si+mo houmbo afi+ndi hohoani+mondi+mböemo, nga wani. Se hoafombo-yomondi si+mböani ani+mbö God ai si+hamumbo ni+ne-hoafi hoafombo-memo ra nafuindü+purü+hi rani+sü+nguru hoafi+yomo mbü+si+pur+i+mbui.

20 Rani hoafi se watapor+i+mböarundi ra si+hamundi-mayo hoafi+yopoani, nga wani. Hoafi ranana si+hamundi Ape God ranahandi Yifiafi ranai-ani+mbö si+hamundi yafambe sü+ngunde haya moani aimbo watapor+i+mbödamboe.

21 Nindou bi+di+fi+ri ai ahamundi apodoho ranahamumbo hi+fokoefembohünda ngörü nindou-yomondi warü+hi+ndü+pur+i+mböemo. Asu afi+ndi mamü ai ahamundi ni+morü ranaheimbo amboani moani mamü rani+sü+ngundündü+ri+mböemo. Asu ni+morü ai-amboani ahei boagi+ri ranaheimbo daboadi hi+hi+ri+ndi+hindü+hi aheimbo hi+fokoandi-hindü+ri+mböeyi.

22 Wambo+hündambo nindou ai si+hamumbo yi+boarukondi+hipur+i+mböeyi. Nga asu düdi ai rani-moatükuni ti+ni+ri+fo ranahambo moanane yahu ngü+ni+ndi ki+ki+hamündi hu humbo bi+di+fi+ranü tükefiyu aiana aboedambo+ndi+fi+mbui.

23 Si+hamumbo ngörü ngoafi+hi moaruwai moaruwaimbo-ndi+hipurani ana, rani ngoafi ra hi+ni+ngü+ndu houmbo ngörü ngoafi+ni febou ngomo. Ro si+hamumbo ani+hondü+mbö-ana+hi hoafehapuri, Se Israeri-yafe ngoafi mü+nguambo hokoateyomondambe ani+mbö Nindou Hondü ai kudü+mbui.

24 Yamundi+hindeimbi nindou ranai moai ahandi yamunde-randeimbi nindou ranahambo ngasündiri. Asu ratü+purü+yu-randeimbi nindou ranai moai ahandi bogori nindou ranahambo ngasündiri+ü, nga wani.

25 Nga yamundi+hindeimbi nindou ranai ani+mbö ahandi yamunde-randeimbi nindou rani si+mogodü+hi tükefiyu ana, hi+hi+fi+hi+hi+fi+yu-wamboane. Asu yahurai ani+mbö nindou ngörü+ndi ratü+purü+yu-randeimbi ai-amboani ahandi bogori nindou rani si+mogodü+hi tükefiyu ana, ranai hi+hi+fi hi+hi+fi+yu-wamboane. Wori aharambü+ri-mayu ranahambo ndü+ri moaruwai dü+ka+ri+horü+hi Bersebur asahü+ndo ana, nindou mamü rani worambe amarei ranaheimbo amboani moani moaruwai hamü+ndi ndü+ri hondü ani+mbö dü+ka+ndi+hindü+ri+mböeyi.”

*Si+hi+ri Godimbo ani+mbö yi+hi+mböndi+hurü+mböane
(Ruk 12:2-7)*

26 “Rani+mböane asu se nindou+mbö yi+hi+mbö si+si+ri+fe+poani. Ni+ne-moatükuni hapondanambe gabudambe engoro ranana asu sü+ngunambo weindahi gabud+wami ni+moamo yagodomboe. Ni+ne-moatükuni mü+nguambo di+bo mengoro ranai weindahi fi+fi+nde-fi+fi+ndendamboe.

27 Ni+ne-moatükuni ro si+hamumbo ni+mbi ni+maro-ambe hoafehapuri ra asu se si+ri+hi si+peyoani ro hoafi+mayahi sü+ngu kaindi+mo hoafi+ndömo. Ni+ne-

moatükuni se dibo himboreyomo ra asu se weindahi wori bogimondi wami pukuna bokarahoemo.

²⁸ Nindou ai fi hoeari ranahambo hifokoarundühanemosi, nga asu ngiri yifiafi hifokoandundi se ranahamumbo yihimbondipurimboemo. Nga Godimbo animbo yihimbonduri, nga aianimbo fi hoeari asu yifiafi rani kameihimunguambo Haiambe rani-nambo ndemündü moaruwaimbo-ndeambuimbohünda.

²⁹ Ndu akidou yimbu ra mamitoeanambo yangirane pemiyei sahümündi arihündi. Nga asu sishamundi Ape ranai refembo moei ehu ana, asu ngiri ndu akidou yahurai amboani hifini pindo, nga wani.

³⁰ Sishamumbo ana, sishamundi mbirinanji amboani munguambo mamimamira tapuiyoweimbanepuri.

³¹ Se Godindi himboahü adükaranei, nga ndu afindi akidou ane. Ranimbohündambo animbo se nini-moatükunimbo yihimbondimboemo.”

Sisasindi nduri weindahife hohoanimo

(Ruk 12:8-9)

³² “Nindou düdi ai wandi nduri ranahambo nindou himboahü weindahareanduri ana, asu simbori nindou ranahandi nduri wandi Ape sünambe amaru ranahandi himboahü weindahindiheamboyahi.

³³ Nga asu nindou düdi ai wandi nduri ranahambo nindou himboahü weindahife wataporimbo moei ehu ana, asu simbori amboani ranahandi nduri ranahambo wandi Ape sünambe amaru ranahandi himboahü weindahifembo moei mbisamboyahi.”

Munguambo nindou ai Sisasimbo hohoanimo pandihori

(Ruk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Se wambo randihi hohoanimondeihiya, Ai yifiari-yifiari hifi ndanühi engoro ra kikifembo makusu-ane mbiseimboyei, nga wani. Ro moai yifiari-yifiari ranahambo kikifemboyahipoani makosahi, nga roana pisao yihimindi nahurai sahamindi heheamboyahi makosahi.

³⁵ Rananimbo ro randiheiarani, Nindowenihimorai ai afindambo hürütündürümbui. Asu nimorehimorai ahandi hondambo hürütündamboe. Asu nimorehimorai ahandi ahboarambo hürütündamboe.

³⁶ Nindowenihimayu ahandi fikiminindi animbo

ai ahambo hürütündihorimboyei.

Maika 7:6

³⁷ Nindou düdi ai ahandi afindamboyu asu ahandi hondamboyo ahafembo afindi hohoanimoyupirühi asu wambo akidou yangiri hohoanimoayu ana, nindou ranai ngiri wandi süngureandeimbi nindoundu. Asu nindou düdi ai ahandi nindowenihimorimboyu asu ahandi nimorehimorimboyo ahafembo afindi hohoanimoyupirühi asu wambo akidou yangiri hohoanimoayu ana, nindou ranai ngiri wandi süngureandeimbi nindoundu.

³⁸ Nindou düdi ai ahandi nimkeimbi karhendeimbi ra semündü haya ro ahahi anümi süngu ho-koateayu ana, nindou ranai ngiri wandi süngureandeimbi nindoundu.

³⁹ Nindou düdi ai ahandi yangiri ningo ranahambo kikharmündu ana, rani-moatükuni ra ai awarndihoemboe, nga asu nindou düdi ai wambohündambo ahandi yangiri ningo ranahambo hinngareandi ana, nindou ranai ahandi yangiri ningo hondü ra ndemündümbui.”

Nindou Kraisandi nendambo farihendurani aboedi takini ndahümündimboyei

(Mak 9:41)

⁴⁰ “Nindou düdi sïhamumbo aboedi ndïndoareapurï ranai ana, wambo kameihï ndïndoreandïrühani. Asu ai wambo ndïndoareandïrï ana, Nindou sapo wambo koamarïhendïra makosahï ranahambo amboanï ndïndorirühani.

⁴¹ Nindou düdi ai Godïndï hoafi hoafïyu-randeimbï ranahambo ndïndoarirï ana, sapo Godïndï hoafi hoafïyu-randeimbï-mayuambo wambo, nindou ranai Godïndï hoafi hoafïyu-randeimbï nindou ranahandï takïnï ra sïmogodi ai-amboanï ndemündümbui. Nindou düdi ai nindou mbumundï ranahambo ndïndoarirï ana, sapo nindou mbumundï-mayuambo wambo, nindou ranai mbumundï nindou ranahandï takïnï ra sïmogodi ai-amboanï ndemündümbui.

⁴² Ro nda sïhamumbo anïhondümbö-anahï hoafehapurï, nindou mamï ai-amboanï ahambo horirühï awi ai Sisasïmbo süngurirï-randeimbï nindou-ani nda, ñga ro ahambo hoe ñgïsharï fuihando ehu ana, nindou ranahandï takïnï ra ñgirï awandïhoayo,” mehu.

11

Son ai Sisas sowana ahambo süngururürundeimbï koamarïhepurï (Ruk 7:18-35)

¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbï 12 ranahamumbo ra-süngundundï hoafi ra yahu sagapurï haya, ranïhünda botïfi haya nindou ranï ñgoafïkïmï amarei ranaheimbo Aboedi Hoafi bokarïhefendürïmbo asu yamundïfindürïmbo ahei ñgoafïna mahu.

² Son hundürïrarü-randeimbï ai karabusambe nüngumbo nïne-moatükunï ratüpurï Kraisi ai ratüpurayu ranahambo hïmborïyu haya, asu ai ahambo süngururü-rundeimbïmbo koarïhepura ahambo sowana mahomo.

³ Ai homo Sisasïmbo düduyafundowohü yahomoya, “Se yïhoefïmbo hoafïyafïmunï. Son ai hoafïyuhüya, ‘Awi nindou wandï süngu düdümbui,’ mehu ranïyafï se ndane asu ro nindou ñgorümbo tükündüfimbui mbïsefï hoahu hïmbomandefïyo?” mehomondamboyu.

⁴ Asu Sisas ai sïmborï hoafïyupurühï yahuya, “Se nïni-moatükunïyo hïmborayomo-ane asu hoeiarundï ranane ranï-moatükunï ranahambo hïhïrïndafu ñgomo Sonïmbo hoafïndïmondo.

⁵ Nindou hïmboatïharï ai aboedi hïmboarayeï, tïñarï moaruwaimbï ai asükaiyeï aboedi ahahabodeï, nindou nïmanïho fi hoearï-mayeï ai fi aboedayeï asu nindou hïmbotühüfu güreareimbï-mayeï ai asükaiyeï hoafi hïmborayeï. Nindou yïfiyeimbïhündï ai yangïrï botehindï asu nindou napo-koateyeimbï ranai Godïndï Aboedi Hoafi ra aheimbo bokarïhefendüra ai hïmborayeï.

⁶ Nindou ai wambo yimbu hohoanïmo-koatendühï ana, nindou ranai hïhïfi-hïhïfiyu-wamboane,” mehu.

⁷ Sonïndï süngururü-rundeimbï ranai ndamefundamboyu mamï ranï-sïmboanï Sisas ai nindou afïndï burïmayeï ranaheimbo Sonïmbohünda hoafïyundürühï yahuya, “Sapo se nïmï wohï furï-koateyoweimbï hïfïthü Son sowana mahei ra nïni-moatükunïmboyeï tüküfeyoanï hoeifemboane maseia? Awi se werïnambo boabodarï momoangorü-marandamboyo hoeifembo maheia?

⁸ Asu se nïni-moatükunï hoeifemboyeï ranïni mahei rana? Nindou ai moanï ranï-poanïmbo hoearï yihururamündü haya manüngu ranï hoeifemboyeï mahei? Nindou yahurai hoearï yihururündümondeimbï ana bogorï adükarï nindou-yomondï worï ranambe-ane nïngomo arundï.

9 Se nini-moatükuni ranahambo hoeifemboyei ranini mahei rana? Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi ranahambo hoeifemboyei? Yini, ro siheimbo hoafehandüri nindou se hoeimarihori ranana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ranahambo ngasündireimbi adükarı hamındiyu se ahambo hoeimarihori.

10 Nga Son ranahamboyo Baiborambe God ai hoafiyuhü yahuya, 'Ro wandı hoafi semındi hombo nindou ranahambo boatei horombo sihafı nafi dıboadifembo koandıhehinimboyahı,' mehu. *Maiakai 3:1*

11 Ro siheimbo anihondumbo-anahi hoafehandüri nda, Son hundürırarü-randeimbi aiana sapo nindou munju ndanı hıfihü manımbodei ranaheimbo ngasündeandüri haya moanı adükarı hamındani. Nga asu nindou moanı akıdou ai God ngınındi hıfandarandı ranambe anımboei ana, ranai Sonımbıo ngasündıhorımbıoanei.

12 Son hundürırarü-randeimbi ai rani-sımbıoanı ranambe piyu haya ho ho hombo hapondanambe-amboanı, nindou ai seiya, Sıhırı yıfiarı yıfiarındefanı anımbıo God ngınındi sünambe hıfandarandı ra tükündıfemboe, masei.

13 Ho ho hombo Son ai nıngıambeyo Godındi hoafi hoafiyomorundeimbiyomo asu Mosesındi-mayo ahınümbı hıhoanımo ranıyo munjuambo rani-moatükuni tükündıfemboe yahomo ranahambo wataporımbıo-marandı.

14 Nga asu se wandı hoafi ranahambo hımborımbıoıyei ana, hımborındeı. Son aiana Erasıa-anı nindou awı tükümbıfiyuwambo-ane masei horombo.

15 Se hımbıoambeımbındeıhi ana, awı se hoafi nda hımborındeı.

16 Nindou hapo ndanambe burayeı ndanaheimbo ra nini-moatükuni fıhi aheimbo pandıhe sımongorındıhe hoeımandıheıara? Nindou ndanı ana nımorı bıdıfırı nahurı-aneı. Nımorı akıdıbou maket fıkımı nımareımbıo, ahei bodımondambo hoafıyeıhıya.

17 Ro siheimbo fufunı fufunıyefı,
nga asu se herümbıo moeı aseı.

Ro aranı hoafi herü herıyefı,
nga asu se aranımbıo moeı aseı.

18 Son ai tüküfıhi sesı wehıyuhü wain hoe ranamboanı sımındı-koatemıyı-ambıoıyeı, asu ahambo munjuambo nindou ranai hoafıyhındıwohü seiya, Ahandı fıambe ana moaruwai nendı nımarındo-mboane! masahındo.

19 Asu Nindou Hondü ai tüküfı sesı ra sesü asu wain hoe ra sümündı raraomarandamboıyeı, asu munjuambo nindou ranai hoafıyeıhi seiya, 'Awı se nindou ndanahambo hoeırıhorı! Nindou ndanı ana sesı afındeımbııyo, asu wain hoe sımındı afındeımbanı. Aiana takı kıkı sowandümorundeımbı nindou-anemo asu moaruwai hıhoanımoıyomo-rundeımbı nindou-anemo ranahamundı ngunındanı,' maseı. Nga asu God ai dıboadore fıfırıre haya rareandıanı aboedı moatükuni tükefeyo ranühındambo nindou ai rani-moatükuni anihıdane mbıseı fıfırındıhımbıoıyeı," mehu.

Nindou bıdıfırı ngoafıhındı Godındı hoafı anıhındımbıofe koateıyeı ai hıpoanımbıembıoıaneı

(Ruk 10:13-15)

20 Sısas ai hepünıfeımbı moatükuni afındı safı bıdıfırı adükarı ngoafıhü ramareandı, nga ranı ngoafıhındı nindou ranai ana moai ahei moaruwai hıhoanımo ra dabıoadanambo-rıhındı. Ranııyo asu Sısas ai ranı ngoafı ranahambo watıkoafımarandı.

21 Ai yare aheimbo hoafıyuhü yahuya, "Korasın se hıpoanımbıembıoıaneı! Betsıda se hıpoanımbıembıoıaneı! Sıheimbo tıngırıfo adükarı

safi tükündifendürimboe! Nindou ngorü ai Tair Saidon ngoafambe hepünifeimbi moatükunî rambarea-mbonana sapo ro sihei ngoafambe ramartheandi nou, ranana asu Tair, Saidon ranai horombo hasüfi parhi sisi sîsoweimbi hoeari güdühi hehi nîmarei ahei moaruwai hohoanîmo daboadanambo-fembo nafuimbohünda.

²² Nga ro siheimbo hoafehandürî nda, Godîndî yîbobofe si tüküfeyo-ambe ana, Tair, Saidon ngoafihündî nindou ranaheimbo tîñîrîfo afîndî tükündîfemboesi, nga siheimbo ana moanî adükari hamîndî tîñîrîfo anîmbo tükündîfemboe.

²³ Asu Kaperneam se ra. Asu sünambe botife hafombo hohoanîmoyeyiai? Nga seana Haiambe hîfîni gadeimboyei. Nindou ngorü ai Sodom ngoafambe hepünifeimbi moatükunî rambarea-mbonana sapo ro sihei ngoafambe ramartheandi nou, Sodom ai aboedî yangîrî yare ho.

²⁴ Nga ro siheimbo hoafehandürî nda, Godîndî yîbobofe si tüküfeyo-ambe ana Sodom ngoafihündî nindou ranaheimbo tîñîrîfo tükündîfemboesi, nga siheimbo ana moanî adükari hamîndî tîñîrîfo anîmbo tükündîfemboe,” mehu.

*Se wamboso tüküyahi nîmarei yikunîmi harîhi
(Ruk 10:21-22)*

²⁵ Mamî rani-simboanî Sisas ai yare hoafiyuhü yahuya, “Ape, sünü hîfi ranahandî Adükari bogorî, ro sihambo hîhîfarîhanîni. Sapo se sihafî hohoanîmo ra nindou hohoanîmo fîfîrîhindeimbi-mayei ranahei hîmboahü dîbonapîro mbura asu nîmorî akîdîbou ranaheimbo nafuiyafîndürîmboanafî.

²⁶ Yîni Ape, seana rani-moatükunî ra yahurai yare tükümbîfeyo safî hawamboyafî hohoanîmomayafî.

²⁷ Muñguambo moatükunî ra wambo wandî Ape ranai wandî warîwami manandeandî. Nindou düdi ngorü ai moai Nîmorîmbo fîfîrîrî, nga moanî Afîndî ai yangîrani fîfîrîrîmboayu. Asu nindou düdi ngorü ai moai Afîndambo fîfîrîrî, nga moanî Nîmorî ai yangîrani fîfîrîrîmboayu. Asu nindou bîdîfîrambo Nîmorî ai ahandîhoarî Afîndambo nafuimbo yahumbo rananîmbo ai-amboanî Afîndambo fîfîrîrîmboayu.

²⁸ Nindou se dîdîyeyi afîndî tîñîrîfoayeyihî flambe yîboarukoarandürî habodei ranana se mborai wambo sowana ndühî dügüsianî anîmbo ro siheimbo afurîndîhe hîniñgîndîheandürîmboyahî. Asu wandî nîmborî nîmühî kündîho se rodîbo yîbobondahoamînde.

²⁹ Rananîmbo asu wambo fîfîrîndî-hîndîrîmboyei, nîmboe sapo roana nindoumbo hîmboarî hoafendühî hîniñgîrou safî rarîhearühanahî asu wandîhoarî fi hîfînambo-rîheandühanahî. Rananîmbo asu se sihei ngusüfo ranahambo afurîfe kifembo hoeindîhimboyei.

³⁰ Nga nîmî ro siheimbo segodürîmboyahî ranana tîñümbîyopoanî, nga ro siheimbo semîndîmbo asahandürî ranana ai nîmboreimbiyopoanî,” mehu.

12

*Moanî nîmarîmbo sihî ratüpurîkoatambo hoafî
(Mak 2:23-28; Ruk 6:1-5)*

¹ Rani-simboanî moanî nîmarîmbo si tüküfeyo-ane, Sisas ai wit nûmbürambe mahu. Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai ranühî wembomboyondühîyo ai nûmbürî ranambeahîndî witi-mayo ra hüründümo masowasümo.

² Asu Farisi ai ra hoeiru houmbo Sisasimbo hoafiyomondühi yahomoya, “Awi se rando hoeindowandi, sihafî süngurunîni-rundeimbi ai ranimoatükunî rarawarundi ra yihoeî moanî nîmarimbo si ahînümbî hoanimo ranahambo gogonimbo-foarundühanemo!” mehomondamboyu.

³ Asu Sisas ai simborî hoafiyupurühi yahuya “Asu se Bukambe moai hoeirundiyo, sapo nîne-moatükunî Defit ai ahandî nendî bidîfirî ra babîdimbo wembomboyomondühi ramareandi rana?

⁴ Sapo ai Godîndî worî ranambe kefuai hüfu ahandî nendî bidîfirî-memo ranî-babîdimbo bret Godîmbo hoafîyo sihefeimbîhündî masowasümo ra. Ranî-moatükunî ra ai sesimbo ahînümbîyo, sapo nindou Godîmbo sihourundeimbi ranî yangîrî bret ra sesimbo-mayo.

⁵ Asu awi se moai Mosesîndî ahînümbî hohoanimo ra hoeirundiyo? Sapo munğambo moanî nîmarimbo si ranambe nindou sihou-rundeimbi sapo Godîndî worî ranambeahî ahînümbî hohoanimo ra gogonimbofoaru marundi, nga hütiyomopoanî.

⁶ Awi ro nda sihamumbo hoafehapurî. Godîndî worî ranahambo ngasündeandeimbi nindou ndanühi anüñgu.

⁷ Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya ‘Hipoambo hohoanimo ranahambo roana yifirayahî, nga asu nînhondî hîfokoefe sihefe hohoanimo ranahambo ana moai yifiriyahî,’ meho. Asu se ranî hoafî ra nîni nîmindîhündimboyo yare hoafîmayo ranahambo fifîrîhi-mbonana, asu nindou ai nîne-moatükunî hüti refe-koatemayomo se ngîrî ranahamumbo papî-hoafîndüpurî.

⁸ Nindou Hondü ranai ana moanî nîmarimbo si ranahandî aharambüranî,” mehu.

*Sisas nindou watîñarî moaruwaimbü aboedîmarîrî
(Mak 3:1-6; Ruk 6:6-11)*

⁹ Sisas ai ranîhündâ botîfi haya, Suda-yafe rotu worîna mahu.

¹⁰ Ranühi nindou mamî watîñarî moaruwaimbü ranai mamaru. Asu nindou bidîfirî ai Sisasimbo papî-hoafîyumbo yahomo houmbo mamarîmo, ai ahambo düduyafundowohü yahomoya, “Moanî nîmarimbo sihi nindou ai aboedîfembo ratüpurî ratüpurayu ana, asu ai yihoeî ahînümbî hohoanimo gogonimbîfoareandühiyo wanîyo?” mehomondamboyu.

¹¹ Asu Sisas ai ahamumbo simborî hoafiyuhü yahuya, “Asu sehündî nindou mamî ai sipsip ra moañguirandanî nîñgo haya asu moanî nîmarimbo sihi hîfambe ambe pîrayo ra ai nüñgumandea? Nindou ranai si ranîfîhî ahandî sipsip ranahambo hîfambe ambeahîndî nîmoamo hündamündî tükümandüfiyo wanîyo?

¹² Nindouyei nîñgo ranana sipsipîyei nîñgo ranahambo ngasünde haya adükârî moatükunî ane! Ranîmayomboane nindou moanî nîmarimbo sihi nindoumbo farîhefembo hohoanimo ra wanğeiayo,” mehu.

¹³ Ranîyu asu Sisas ai nindou watîñarî moaruwaimbü-mayu ranahambo hoafîyunduwohü yahuya, “Se sihafî watîñarî ra ngurîhoeî,” mehundu-amboyu. Ranîyu asu nindou-mayu ranai watîñarî ahandî ra ngurîmarîhenda asu ngorü rahurai aboedîmayo.

¹⁴ Ranîyomo asu Farisi nindou-memo ranai homo Sisasimbo hîfokoefimbo hoafî fifîrîmarundi.

Sisas ana God ai wandî ratüpurîmboani yahu haya dibonîmayundoani

¹⁵ Sisas ai ahambo hîfokoefimbo hoafî ra hîmborîyu haya, ranühiinda botîfi haya ndamefiyu. Ranîyei nindou afîndî ranai ahambo süngumarîhorî hei. Ranîyu asu Sisas ai aheimbo munğunî ra aboedîmareandürî.

16 Ai hoafi-yundürühi yahuya, “Se nindou amurambo wandi ndüri hoafindei-ani fifir+ndi+hindir+imboyei,” mehu.

17 Rani-moatükuni ai ramareandi ra sapo God ai ahandi hoafi hoafi-yu-randeimb+ Aisaia ahandi yafambih+ ai hoafimayu yahurai an+hondü tükümbifeyo yahu hayamboyu ramareandi.

18 Sapo Aisaia ai yare hoafi-yuhü yahuya,
 “Wandi ratüpur+iyu-randeimb+ nda kafoar+hini hin+ing+mar+hini.
 Asu ro ahambo ngusüfo par+hinühi siaowehini.

Ro wandi Yifiafi ahandi flambe hin+ing+ind+heandomboyahi
 asu ai wandi mbumundi hohoan+mo ranahambo munnguambo nindou
 ngorü s+rambeah+ndi ranaheimbo bokand+hendürümbui.

19 Nindou ranai ana ngiri wat+koafi hoafinduh+ hoafi puki kand+hendi.
 Ngiri nindou ai h+mbor+ndei ai naf+ bogori ra pukuna hoafindu
 wak+nde ndandi, nga wani.

20 Ai ngiri wohi emündü bürühoai yangoroweimb+ ranahambo munguna
 bübür+boade d+gendi.
 Asu ai ngiri ram hai ak+dou n+mb+ran+ reandeimb+ ahoro ranahambo
 munguna dik+nde kos+boadeandi.

Nga aiana moani ratüpur+ndühi ngu ngumbo moani aboedi mbumundi
 hohoan+mo tükünd+femboe.

21 Ranan+imbo asu nindou ngorü s+rambeah+ndi munngu ranai ahambo
 yangiri an+hondümb+nd+hor+ ngeihi ahambo h+mbondeimboyei,”
Aisaia 42:1-4
 mehu.

*Sisas ai Bersebur kameih+ ratüpurayu masei
 (Mak 3:20-30; Ruk 11:14-23; 12:10)*

22 Raniyei asu nindou bidifiri ai Sisas+imbo sowana nindou mam+
 moaruwai nendi ahandi flambe n+mar+indo haya hoafi-koate h+mb+at+hari
 n+marümb+mayu ranahambo sahor+m+ndei mahei. Sisas ai nindou rana-
 hambo aboed+marira hoafi-yu h+mb+oari-yu arandi.

23 Raniyei asu nindou af+ndi ranai n+ni-moatükuniyo Sisas ramareandi
 ran+imbo hoeir+hi hehi mahepünehindi. Raniyei asu ai rar+hi hoafiyeih+
 seiya, “Awi nindou nda Defit+ndi n+mor+imbeyu?” masei.

24 Farisi nendi ai rani hoafi h+mbor+yomo houmbo s+mbor+
 hoafi-yomondühi yahomoya, “Sisas ai moaruwai nendi raguanambore
 arandi ra sapo Bersebur moaruwai nendi-yafe bogori ranai ngin+ndi
 sagadowan-ani ai ranahandi ngin+ndi+nambo rani-moatükuni ra yare
 arandi,” mehomo.

25 Sisas ai fifireandi Farisi ai n+n+imboyo hohoan+moemo ran+imbo.
 Raniyu asu ai ahamumbo hoafi-yuhü yahuya, “Ngorü bidifiri hifi ranai
 ahafehoari ngorügoan+ni, y+bobore ngorügoan+ni y+bobore haya s+mbor+
 yifiar+ni, s+mbor+ni yifiarayo ana, hifi ra ngiri amitata yikürüb+nde p+indowohü
 awar+ndi+hoeyo. Asu bidifiri ngoafi-yo mam+ rani worambeah+ndiyo ranai
 ahafehoari y+bobore ngorügoan+ni, y+bobore ngorügoan+ni y+bobore haya
 s+mbor+ni yifiarayo ana, ngiri gedambo n+ngo.

26 Satan ai ahandi nendi bidifirambo h+haiboad+purani ana, ahandi
 nendi ranai ndeara yikürüb+reandü+ani. Ran+imboane ahandi
 h+fandarandi ra ngin+ndi n+ngombo nüngunde man+ngo?

27 Se yaru hoafi yomondühiya Bersebur ai nginindi sendanane ai ranahandi nginindinambo moaruwai nendi ranaheimbo raguanamboare-andüri mehomondiri. Refeana, asu nindou düdi sapo nindou se mamambeyafundeimbi-memo ranahamumbo moaruwai nendi raguanambofofe rambo nginindi masagapura? Ranimbohündambo animbo asu sapo nindou se mamimemo ranai se hüti-anemo mbisimo houmbo sïhamumbo papindüpurimboemo!

28 Bersebur ranaiyopoani, nga Godindi Yifiafi wambo nginindi sendirani raninambo moaruwai nendi ranaheimbo raguanamboarïheandüri. Ranane asu God nginindi hifandirandi ranai sïhamumbo sowahi ndeara tüküfembo-ane ranahambo se fifindundi.

29 Asu nüngunde nindou ngorü ai sapo nginindi hamindi harümbi ahandi worambe birindihai fandifi ahandi napo ra fufumandamünda? Nindou ranai harümbimayu ranahambo mbundürümündi yiri wari hüputüpündürümündi hayambo animbo ai ahandi worambe birindihai fandüfi napo ra fufundamündümbui. Nga moani ana ngirindu.

30 Nindou düdi ai wambo ngunindimbofendiri-koateayu ana, ai wandi hürütümbani. Nindou düdi ai rodibo nïne-moatükunï mamühi gugurife-koateayu ana, nindou ranai mamikare pütüyu wakïreandühani.

31 Ranimboane asu ro ndani-moatükunimbo-anahi hoafehapuri. Nindou ai moaruwai hohoanïmoayei ane asu nïne-moatükunï moaruwai hoafayei-ane ranahambo God ai amboawiyeyi mbüsümbui. Nga asu nindou düdi ai Yifiafi Aboedïmayo ranahambo moaruwai hoafayu ana, asu God ai ngiri ahambo amboawi mbüsü, nga wani.

32 Nindou düdi ai Nindou Hondümayu ranahambo nïne-moaruwai hoafendu ana, God ai nindou ranahambo amboawi mbüsündombui. Nga asu nindou düdi ai Yifiafi Aboedï ranahambo nïne-moaruwai hoafayu ana, God ai nindou ranahambo ngiri amboawi mbüsü hapondanane asu süngunambo aho ranamboani.

*Nïmi moaruwai ranai hisï moaruwai hisïyowohane
(Ruk 6:43-45)*

33 Nïmi nïmindi ranai aboedayo ana, hisï ranai-amboani aboedindimboe. Asu nïmi nïmindi ranai moaruwaiayo ana, hisï ranai-amboani moaruwaindimboe. Nindou ai hisï ra hoeindihindühi animbo nïmi nïmindi aboedïyo, moaruwaiyo ra fifirindihimboeyi.

34 Awi seana nindou amoasiri moaruwai nahurai-anemo. Asu se nindou moaruwai-anemo asu nüngundu aboedï moatükunï ranahambo wataporimbo-mandundi? Nïne-moatükunï ngusüfoambe tüküra pire haya anïngo ranane asu yafambe ai ranahambo wataporimbora arandi.

35 Nindou aboedï ai ahandi ngusüfoambe aboedï hohoanïmo afindi amarondo. Ranane asu ranihündambo aboedï ratüpurï hohoanïmo ra tüküfe arandi. Nindou moaruwai ai ahandi ngusüfoambe moaruwai hohoanïmo afindi amarondo. Ranane asu ranihündambo moaruwai ratüpurï hohoanïmo ra tüküfe arandi.

36 Ro sïhamumbo nda rarïhe hoafehapuri, Godindi yïbobofe si tüküfeyo-ambe ana, muñguambo nindou ai nïne-mamïkari wataporïmayeyi ranahambo asükaindo hïhïnde Godindi himboahü yïbobondeandürimboe.

37 Sïhamundi hoafi rani-süngumbo animbo God ai türüboade yïbobondeapurühi nindou moaruwai hohoanïmomayafi mbüsü asu nindou mbumundi hohoanïmomayafi mbüsündambui," mehupuri.

Nindou b̄idif̄ir̄i ai hep̄ün̄ifeimb̄i moat̄ükun̄i Sisas randeanda hoeind̄ihu sei hehi hoaf̄imayei

(Mak 8:11-12; Ruk 11:29-32)

³⁸ Ran̄iyomo ran̄i-s̄imboan̄i ah̄in̄ümb̄i hohoan̄imo yamundurundeimb̄iyomo asu Farisi nindouyomo ai hoaf̄iyomond̄üh̄i yahomoya, “Yamundo-randeimb̄i nindou, se hep̄ün̄ifeimb̄i moat̄ükun̄i rarowanda hoeind̄ihu sefombo-aneñi,” mehomondamboyu.

³⁹ Asu ai ahamumbo s̄imbor̄i hoaf̄iyupur̄üh̄i yahuya, “God̄imbo hohoan̄imo-koateyeimb̄i nindou moaruwai ham̄ind̄i hapondanambe an̄imboei se wamboya, Ai hep̄ün̄ifeimb̄i moat̄ükun̄i nafuimb̄iyu, yahomo houmbo-anemo. Nga asu ro nḡir̄i ran̄i-moat̄ükun̄i nafuindah̄i. Sapo Sona God̄ind̄i hoaf̄i hoaf̄iyu-randeimb̄i nindou-mayu ranahand̄i hep̄ün̄ifeimb̄i moat̄ükun̄i yanḡir̄i an̄imbo nafuindah̄an̄i se hoeind̄ihimboyei.

⁴⁰ Sona ai kin̄i ad̄ükar̄ind̄i bodoambe nḡim̄i si nḡim̄i n̄imb̄iyu haya t̄ükümeñiyu nou yahurai-an̄imbo asu Nindou Hond̄ü ranai-amboan̄i h̄ifambe ragu nḡim̄i si nḡim̄i n̄imb̄ind̄ümbui.

⁴¹ Ȳibobofe si t̄üküfeyo-ambe ana, nindou Ninifehünd̄i ai bot̄indahi n̄imboeimbo nindou se hapondanambe an̄imboei s̄heimbo pap̄i-hoaf̄ind̄ihündür̄imboyei. N̄imboe sapo nindou ran̄i ngoaf̄ihünd̄i aiana horombo Sona bokar̄imar̄hend̄i watapor̄i ra h̄imboar̄iyei hehi ahei moaruwai hohoan̄imo ranahambo daboadanambor̄ihi hehimbohünd̄i wambo. Nga awi ro s̄hamumbo hoafehapur̄i, nindou mam̄i Sonambo nḡasündireimb̄i ad̄ükar̄i awi ndan̄üngu!

⁴² Ȳibobofe si t̄üküfeyo-ambe ana, Siba-yafe bogor̄i n̄imoreh̄i nḡorügoan̄in̄i-poed̄i ranai nindou hapondanambe an̄imboei s̄heimbo bot̄ind̄ife n̄ingombo pap̄i-hoaf̄ind̄andür̄imboe. N̄imboe sapo ai ad̄ükar̄i bogor̄i Soromon̄ind̄i f̄if̄ir̄ifeimb̄i hoaf̄i ran̄i h̄imbor̄imbo an̄gun̄i-poed̄i s̄ifo hayambo-hünd̄iwambo. Nga awi ro s̄hamumbo hoafehapur̄i, nindou mam̄i bogor̄i Soromon̄imbo nḡasündireimb̄i ndan̄üngu!”

Moaruwai nend̄i koadürana h̄ih̄ir̄ife maho

(Ruk 11:24-26)

⁴³ “Moaruwai nend̄i nindou ranahambo h̄in̄ingareand̄i ana, asu ai hoe-koatereand̄i h̄if̄ih̄ü war̄i hefe n̄imar̄imbo kokora howohane, nga ai fond̄i ra moai horeand̄i.

⁴⁴ Asu ai rande hoaf̄indowoh̄ü an̄imboya, Awi ro as̄ükainda koadür̄ü n̄imboahi ana, h̄ih̄indahe nga, mb̄is̄imboe. Asu ai ho hoeireandane wor̄i sapo horombo ranambe man̄inḡo-mayo ra nindou ai ȳihoar̄iȳo d̄iboadore h̄in̄inḡimareand̄i.

⁴⁵ Ran̄an̄imbo asu ai ngo moaruwai nend̄i 7 b̄idif̄ir̄i ranaheimbo fih̄indamündündür̄i haya n̄gei wor̄i ranambe n̄imandeimboyei. Weangur̄üh̄id̄id̄i-mayo ranahambo nḡasünd̄ihi hehi 7 b̄idif̄ir̄i ranai ana moan̄i muñguna moaruwai ham̄ind̄an̄imbondeimboyei. Moaruwai nend̄i ranai nindou ranahand̄i fiambe naf̄ind̄üh̄ümündi n̄imand̄ei-an̄i an̄imbo asu nindou ranai muñguna moaruwai h̄imb̄ondu haya n̄imand̄ümbui horombo rasaf̄i mamaru yahurai n̄imar̄i-koate. Moaruwai hohoan̄imoyeimb̄i nindou hapondanambe an̄imboei aheimbo amboan̄i yahurai-an̄imbo t̄üküfend̄indür̄imboe,” mehu.

Sisas̄ind̄i hond̄i asu akohoand̄i mam̄i

(Mak 3:31-35; Ruk 8:19-21)

⁴⁶ Sisas ai nindou afindi ranaheimbo wataporimbo-randühi nungu-ane asu ahandi hondi akohoandi rani babidi ahambo-so tükümehindi. Ai hifini tüküyahi nimboeimbo ahambo hoafimbo masei.

⁴⁷ Raniyei asu nindou mamí ranambeahindi ai Sisasimbo hoafiyundowohü yahuya, “Se ndühi himboyafi, sihafí me ai amondi mamí babidimbo hifini animboei ra ai sedibo wataporimbo seimboanei,” mehundo.

⁴⁸ Nga Sisas ai simbori hoafiyuhü yahuya, “Dide wandi me rana? Dideo wandi akohoandi rana?” mehu.

⁴⁹ Raniyu asu ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo warí nümboirapurühi hoafiyuhü yahuya, “Ndühi himboyei, ndananemo wandi me, wandi akohoandiyomo!”

⁵⁰ Nindou düdi ai wandi Ape sünambe amaru ranai refembo hoanimoayu rani-süngu rawareandi ana, ai wandi rehane, wandi akidani, wandi meane,” mehu.

13

Nindou sesi ahuri nümürambe bubuarandi hoafi

(Mak 4:1-9; Ruk 8:4-8)

¹ Moani mamí rani-simboani Sisas ai worí ra hiniñgire haya kuríhoe-mayo rani himborikimi hu mamaru.

² Nindou afindi ahambo wakimaríhorí ranai afindiwambo fondi tñre koamarandamboyu Sisas ai botambe kefuai nimarú ane asu nindou afindi ranai gudihí hoekimi burímayeri.

³ Raniyu asu ai afindi kafoefe hoafi ranambo aheimbo hoafimayu. Raniyu ai aheimbo yare hoafiyuhü yahuya, “Nindou mamí ai mamimbo sesi ahuri bubumbo ahandi nümürina mahu.

⁴ Ai hu sesi ahuri ra buburandane bidifiri ai nafini pütapimayoa ndu ai tüküyahi fufumaríhüsi.

⁵ Bidifiri hifi akidou yangiri niñgo-ambe nimoei yahafi safambe pütapiyo. Hifi ranai ragu hani-koate niñgo-ambe. Hifi ranai ragu hankoate-wambo sesi ahuri ranai nimai tütükimayo.

⁶ Asu hüfíhamindi ai peyowohüyo ranambo ahuri hapoadümbo maforo ranahambo sore-soremarandi. Sapo ahasíharí ai ragu hífambe hani hani ra-koateyo hayambo-wambo raniyo asu ai muñgu yapatiparimayo.

⁷ Asu bidifiri ahuri ranai tíhoari-tíhoarümbi wofambe pütapiyo haya, asu tíhoari ranambo gabudandühi moaruwaimbo-mareanda hisikoatemayo.

⁸ Asu ahuri bidifiri ai hifi aboedambe safi pütapiyowohü ai aboedi hisimayo. Nimindi mamí ranahandambo bidifiri ai 100 hisiyo, bidifiri ai 60 hisiyo, asu bidifiri ai 30 hisiyo marandi,” mehu.

⁹ Sisas ai hoafi moendifembo yahumbo hoafiyuhü yahuya, “Himboambeimbindeihí ana, himborimbeyei-amboane” mehündüri.

Sisas ai nungure hohoanímoyuhüyo kafoefe hoafinambo wataporimbora marandi

(Mak 4:10-12; Ruk 8:9-10)

¹⁰ Raniyomo asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai Sisas sowana sífomo ahambo düdururühi yahomoya, “Nimboyafi se nindou ranaheimbo waporimborarühi kafoefe hoafimefíndüra?” mehomondo-amboyu.

¹¹ Asu simbori Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “God nginindi hífandarandi ranahandi hoafi díbo engoro ahandi nimindi ranahambo síhamumboyo masayo, nga asu nindou ranaheimbo moai sayo.

¹² Nindou düdi ai bîdîfirî moatükunî asîhendî ana, asu God ai ahambo bîdîfirî moatükunî ranîwamî dagadombui. Rananîmbo asu ai ranîmoatükunî ndearîndümbui. Nga asu nindou düdi ai ranîkoateayu ana God ai nîne-moatükunî sapo akîdou masîhendî ra munju hîhînde ndemündümbui.

¹³ Ranîmboane asu ro aheimbo kafeefe hoafînambo wataporîmbo-marîhandürî.

Sapo nindou ranai hoeirîhindühaneisî,
nga asu ai ngîrî ndondîhi hoeindîhindî.

Ai hîmborîyeihaneisî,

nga asu ai ngîrî nînîmoatükunîmboyo hoafayo ranahambo ndondîhi hîmborîndei fîfirîndîhindî.

¹⁴ Nindou ranaheimboyo Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbî nindou Aisaia hoafîmayu hoafî ra hapoana anîhondü tüküme feyo. Hoafî ranai yare hoafîyowohü yahoya,

‘Se hoafî ranahambo afîndîmbo hîmborîndeimboyei,
nga asu se ngîrî fîfirîndîhindî.

Se afîndîmbo hîmboapondeimboyei,
nga ngîrî hoeindîhindî.

¹⁵ Sapo nindou ranai ahei hohoanîmo ra tapîhamîyondürî,
asu ai ahei hîmboambe ra güre papîreandürî
asu ahei hîmboarî ra tütümondeandürî hayambo wambo.

Nga asu refe-koatembeyei-mbonana ahei hîmboarînambo hoeirîhi,
ahei hîmboambenambo hîmborîyeihî hohoanîmo ra fîfirîhi
mburîhümbö
asu wambo sowana sineihî ro dîdîboado-rîheandüranî aboedîyei,’

Aisaia 6:9-10

mehu.

¹⁶ Nga asu moanî seana hîhîfî-hîhîfîndîmo. Sîhamundî hîmboarî ranai ana hoeireandühî türüfoareandühane. Asu sîhamundî hîmboambe ranai-amboanî nînî hoafîyo ranahambo hîmborîyowohü fîfirîandühane.

¹⁷ Ro sîhamumbo anîhondümbö-anahî nda hoafehapurî. Horombo Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî nindou afîndî asu mbumundî nindou afîndî ai nîne-moatükunî se hoeiarundî ranahambo hoeifembo masei, nga asu ai moai hoeirîhindî. Asu se nîne-moatükunî hoafî hîmborayeî ranî hoafî ra hîmborîmbo masei, nga asu ai moai hîmborîyei.”

Sisas ai sesî ahurî ranahandî kafeefe hoafî nîmîndî türüfoare hoafîmayu (Mak 4:13-20; Ruk 8:11-15)

¹⁸ “Se ndühî hîmborîndei. Nindou sesî ahurî bubumarandî kafeefe hoafî ranahandî nîmîndî ra türüboadîhindî.

¹⁹ Nindou sapo God ngînîndî hîfandarandî ranahambo hîmborîyei hehi asu ndofe türüfoefe-koateayeî nindou ranana sapo sesî ahurî nafînî pütapîmayo nahurai-ane. Nîne-moatükunî ahei ngusüfoambe sesî ahurî nou bubumayo ra moaruwai nendîmayu Satan ranai tüküfi kosamündühani.

²⁰ Sapo sesî ahurî nîmoeiwamî pütapîmayo ranana nindou sapo hoafî hîmborîyu sîmboanî ai nîmai hîhîfî-hîhîfîyuhü masemündu nahurai-ane.

²¹ Nga ai ahurî ahasîharî-koate nahurai hoafî ranai moai ahandî ngusüfoambe ngînîndî nîmarindowohü ai moai gedambo ngînîndî nîngü. Ranîmboane nindou ranai afîndî hohoanîmoyo asu papî hoafîyo ranai Aboedî Hoafî ra süngufembo tükündîfendoanî asu ai ahandî anîhondümböfe hohoanîmo ra nîmai hînîngîmareandî.

22 Sesi ahuri t̄hoari t̄hoariyoweimbi wofambe p̄tap̄imayo ranana, sapo nindou ai hoafi ra h̄imbor̄iyu haya m̄tanaram̄undu nahurai-ani. H̄if̄in̄indi moat̄ükun̄i ranahambo af̄indi hohoan̄imoyuhü asu napo af̄indi s̄ihfefembo ranahambo ŋgusüfo pareandüh̄i ran̄i-moat̄ükun̄i ranai God̄indi hoafi ranahambo gabud̄imareandi, asu ahuri ranai ŋḡir̄i h̄is̄indo.

23 Ŋga asu sesi ahuri h̄ifi aboedambe bubumayoa aboedi t̄üküme Feyo ranana, sapo nindou düdi ai hoafi ra h̄imbor̄iyu haya asu ai hoafi ranahambo f̄if̄ireandüh̄i t̄ümafoareandi nahurai-ane. Ran̄iyō ai h̄is̄i aboedi h̄is̄imayo. B̄id̄if̄ir̄i ai 100 h̄is̄imayo, b̄id̄if̄ir̄i ai 60 h̄is̄imayo asu b̄id̄if̄ir̄i ai 30 h̄is̄imayo,” mehu.

24 Sisas ai aheimbo ŋgorü kafeefe hoafi hoafi yuhü yahuya, “God ŋḡin̄indi h̄ifandarandi ranana nindou ai aboedi sesi ahuri ahand̄i n̄ümbürambe bubuarandi nahurai-ane.

25 Mam̄imbo n̄imbokoani muŋguambo nindou ai apus̄iyei-ane, hürütümbi nindou moaruwai ranai t̄üküfi woh̄i ahuri ra nindou sapo wit ahuri bubumarandi ranambe bubura h̄in̄iŋḡire haya ndamefiyu.

26 Wit maŋḡir̄i ranai t̄ütük̄iyowohüyo asu h̄is̄i ranai ndeara t̄üküfe-t̄üküfe marandi. Ran̄iyō asu ran̄i m̄busümo woh̄i ahuri amboani t̄üküme Feyo.

27 N̄ümbür̄i aharambür̄i-mayu ranahandi rat̄üpur̄iyomo-rundeimbi-memo ranai nindou ahambo-so t̄üküyafu hoafi yomondüh̄iya, ‘Nindou adükari, se sapo sesi ahuri ra moaruwaiyopoani, ŋga aboediyo s̄ihafi n̄ümbürambe bubumarandi s̄i. Asu dagüda woh̄i ra t̄üküfemboyo furayo rana?’ mehomondamboyu.

28 Asu nindou mayu ranai s̄imbor̄i ahamumbo hoafi yuhüya, ‘Nindou hürütümbi ai d̄ibo t̄üküfi woh̄i ahuri ra bubumarandane furayo,’ mehamboemo. Asu ai s̄imbor̄i ahambo düdurüwurüh̄i yahomoya, ‘Ro woh̄i ra ho woh̄ir̄ih̄efembo se hohoan̄imoyafai?’ mehomondamboyu.

29 Asu s̄imbor̄i ai ahamumbo hoafi yuhüya, ‘Yowan̄i refepoani! Se woh̄i d̄igoundüh̄i wit maŋḡir̄i ra woh̄i b̄itap̄indu f̄ir̄ibad̄igoumboemo, ŋga ambe.

30 Woh̄i ranai moani rande wit b̄itap̄inde mam̄i t̄ütük̄indo ŋgombo asu sesi ra yimuŋgur̄iyim̄nd-ambe f̄ir̄ibad̄ih̄efemboane. Ra-s̄imboani ro nindou yimuŋgur̄indümo-rundeimbi ranahamumbo woh̄i ra boatei woh̄i d̄igau mbundu h̄üput̄üpendu haiambe fufus̄indundüh̄i, asu moani wit safi ran̄i yaŋḡir̄i gurur̄indu wandi sesi s̄ih̄efe worambe kur̄indundi mb̄isamboyah̄i!’ mehupuri,” mehu.

Sisas ai hoar̄i ak̄idouh̄ündi adükari t̄üküfembo kafeefe hoafi hoafi mayu (Mak 4:30-32; Ruk 13:18-19)

31 Sisas ai ŋgorü kafeefe hoafi hoafi mayundür̄i. Ai yahuya, “God ŋḡin̄indi h̄ifandarandi ranana ndahurai-ane. Nindou ai mastet hoar̄i hambomo nahurai ra semündü haya ahand̄i n̄ümbürambe h̄ifi karirühani.

32 Hoar̄i ra ai moani moaruwai ak̄idou t̄ikaimboanisi, ŋga asu ai h̄ifambeah̄indi t̄üküfe n̄imoamo ahafo ranana moani ŋgasündeandeimbi moat̄ükun̄i ane, asu muŋguambo ndu ranai t̄ükündahi n̄im̄i düdüdü ran̄iwam̄i ŋger̄i ahei ŋgerambo-ndüh̄ümboyei,” mehu.

Sisas ai mam̄i moat̄ükun̄i ahand̄i ndür̄i yis ranahambo süngunambore haya kafeere hoafi mayu

(Ruk 13:20-21)

33 Sisas ai kafeefe hoafi ŋgorü hoafi mayu. Ai hoafi yuhü yahuya, “God ŋḡin̄indi h̄ifandarandi ranana ndahurai-ane. N̄imoreh̄i ai bret mand̄ifembo yahombo ana, ai sapo fufud̄igoyo-randeimbi moat̄ükun̄i,

ahandi ndürü yis, ra akidou yangiri praua adükari ranambe bubufoare haya fande yamunderandani munguambo praua ranai nimoamo fufudigoyo hafohane.”

*Sisas ai kafeefe hoafinambo hoafimayu ranahandi nimindi
(Mak 4:33-34)*

³⁴ Sisas ai kafeefe hoafinambo munguambo moatükunü ranahambo nindou afindi ranaheimbo hoafimayundüri. Nga asu ai ngiri ninehoafi aheimbo hoafombo mbüsümbo ra kafeefe hoafinambo hoafi-koate hoafindundüri, nga wani.

³⁵ Horombo, Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ai hoafimayu rani simogodühi yahurai tüküfemboyu Sisas ai yare kafeefe hoafimayu ra. Sapo nindou ranai yare hoafiyuhü yahuya, ‘Ro aheimbo wataporimboarhandüri ana, kafeefe hoafinambo wataporindamboyahi.

Ro mungu moatükunü dibo engoro hifi asu mungu moatükunü nafi-koateyo-ambe ho hombo hapondanambe fifirife-koatemayo

ra aheimbo hoafindaharümboyahi,’

Buk Song 78:2

mehu.

Sisas ai wohimbo kafeefe hoafimayu ranahambo türüfoare hoafimayu

³⁶ Raniyu Sisas ai nindou afindi ranaheimbo ranühi yare hinngirearü haya worambe kefuai mahüfu. Raniyomo asu ahambo süngururürundeimbi ai ahambo-so kefoau hifomo hoafiyomondowohü yahomoya, “Se yihofimbo nümbürambe wohi tüküfemfeyo ranahandi kafeefe hoafi nimindi ranahambo türüfoaro hoafiyafimuni,” mehomondamboyu.

³⁷ Asu Sisas ai ahamumbo simbori hoafiyuhü yahuya, “Nindou düdi ai sapo sesi ahuri aboedi nümbürambe bubumarandi ranana Nindou Hondü ranani.

³⁸ Nga asu nübürü ana hifi ndanane. Ahuri aboedi ranana nindou sapo God nginindi hifandarandi ranambe aniboadei ranane. Nga asu wohi moaruwai ranana nindou sapo Satanindaye ranane.

³⁹ Nga asu hürütümbi nindou wohi ahuri bubumarandi ranana Satan-ani. Asu yimunguri yimindimbo si ranana hifi ndanai mungumbo si-ane. Nga asu yimungurindümo-rundeimbi nindou ranana Godindi sünambeahindi nendi rananemo.

⁴⁰ Sapo ai wohi ra firu hüputüpuru haiambe fufusarundi yahurai-animbo hifi nda munguyo-ambe nindoumbo tükündifemboe.

⁴¹ Rananimbo Nindou Hondü ranai ahandi sünambeahindi nendi koandihapurümbui. Asu ai mungu moatükunü nindouyei anihondümbofe hohoanimo ranahambo moaruwaimbo-reandüri arandi asu nindou bidifiri moaruwai hohoanimo yei arihündi rananei aheimbo God nginindi hifandarandi-ambeahindi fufundündimo raguanambo-ndundürimboemo.

⁴² Rananimbo aheimbo hai hüfi afindi ranambe pinduwuranü ranühi ai ahei yahafi hitihündühi hasiheindeimboyei.

⁴³ Rananimbo asu Godindi nindou mbumundi-maye ranai ahei Ape nginindi hifandarandi ranambe hüfihamindi nou si boakiboadhimboyei. Se himboambembündeihi ana, himborindei.

⁴⁴ God nginindi hifandarandi ranana ndahurai-ane. Nindou ai nginindi napo dibo hifambe samboeroa hoeireandühi ana, asu ai dibo yare gabude sihendüh-ani. Ranani asu ai ranimbo hihifi-hihifi haya asu hu mungu moatükunü ai masihendi ra nindou ngörümbo fufusendühi ranihündi kaki

semündü haya asu ai hihirifi hu nginindi napo yangoroweimbi hifi ra pemimayu.”

Sisas ai boagiriyafe kaki finambore hoafimayu

⁴⁵ “Asu God nginindi hifandarandi ra ndahurai ane. Nindou ai moani nginindi moatükunî boagirî kaki nahurai ranahambo kokora randühani.

⁴⁶ Asu ai rani-moatükunî ra moani aboedi hamindi hoeireandühi animbo asu ai hu munju moatükunî ai masihendi ra nindou ngorumbo fufusendühi ranihündi kaki semündü haya asu kaki ra pemimayu.”

Sisas ai andürimbo süngure haya kafoare hoafimayu

⁴⁷ “Asu God nginindi hifandarandi ra ndahurai-ane. Nindou bidifiri kinî wowariyomo-rundeimbi ai ahamundi anduri ranambo hîmoni safoarundühi mamikarambo kinî gumaruwuri.

⁴⁸ Asu anduri ranai kinî ranambo tüküfeyo-ani ane ai gudianî hüründümo sîhoemo houmbo kinî ra yiboboarundi. Rananemo asu ai nîmarimombo kinî aboedi aboedi ra wambürambe wambürîhirundühi asu moaruwai moaruwai moani yangorombo ra ragu moenda putiyefu arundi.

⁴⁹ Hifi nda bidifirani si rani-simboani moani yahurai hamindi animbo tükündifemboe. Ranimbo asu sunambeahindi nendi ai nindou moaruwai hohoanîmoyeimbi ranaheimbo gugundüwuri mamîndüwuriumboemo aboedi-mayei ranambeahindi.

⁵⁰ Ranimbo aheimbo hai hüfi afindi ranambe pinduwaranî ai ahei yahafi hitihündühi hasiheindeimboyei.”

Sîmborî yamundife hoafi asu wamîndafi yamundife hoafi

⁵¹ Sisas ai ahamumbo düdûfipurühi yahuya, “Se ndani-moatükunî ranahambo fifiru türüfoarundai?” mehuamboemo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, “Yini, ro fifirîhumboanefi,” mehomondamboyu.

⁵² Asu asükaiyu ahamumbo yahuya, “Rani-mboane asu munjuambo nindou ahinümbi hohoanîmo yamundu-rundeimbi-memo ai God nginindi hifandarandi ranahambo ndoru fifirarundi ranai worî aharamburi nahurai anemo. Ai kefuai hüfu ahandi napo worî-mayo ranambeahindi simborî napo asu wamîndafi napo fufuaramüdu nahurai anemo.”

*Nasaretihündi ai Sisasimbo yiboarukomarîhorî
(Mak 6:1-6; Ruk 4:16-30)*

⁵³ Sisas ai rani kafoefe hoafi ra hoafiyu moendire haya, ranühînda botifi haya ahandi ngoafina hihirifi mahafu.

⁵⁴ Ai hafu ahei rotu worî ranambe hoafi yamundi-mareandüra nindou ahandi hoafi himborîmayei ranai rani-mbo mahepühendi. Ai düduyahindühi seiya, “Ai dagüdamboe fifirife ra yahurai masemüdu-a? Asu ahandi hepünifeimbi moatükunî ranambo-ana?”

⁵⁵ Nindou nda dadî nîmorîyua? Ai awi nindou worîmbora randeimbîndî nîmorîmbeyu? Asu awi Maria ana ahandi hondîmbai? Awi Sems, Sosep, Saimon, Sudas ra ahandi akohoandîmbemo?

⁵⁶ Awi ahandi munjuambo rehîhoandi ranai ndanühi nîmboeiai? Asu ai dagüdamboe munjuambo rani-moatükunî ra masemüdu rana?” rarîhi hoafîmayei.

⁵⁷ Raniyei asu ai Sisas ahambo yiboaruko-marîhorî. Raniyu asu Sisas ai hoafiyundürihi yahuya, “Godîndî hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ranahambo munjuambo nindou ai ahambo hihifi-hihifiyeihî nindou adûkar-ani sahüdo arîhündî, nga asu ahandi ngoafihündî ai ana wani,” mehu.

⁵⁸ Nindou ranî ngoaŋhündî ai anîhondümböfe hohoanîmo-koatemayeî-amboyu asu ai moai ranühî hepünîfeimbî moatükunî afîndî ahei hîmboahü rareandî.

14

*Son nindou hundürürarandeimbîmayu ranai yîfîmayu hoafî
(Mak 6:14-29; Ruk 9:7-9)*

¹ Ranî-sîmboanî Gariri hîfî hîfandîra-randeimbî nindou ahandî ndürî Herot ranai Sisas nîne-moatükunî ratüpurîmayu ranî hoafî hîmborîmayu.

² Ranîyu asu ai ahandî hoarehî nindou bîdîfîrî ratüpurîyomorundeimbî ranahamumbo hoafîyupurühî yahuya, “Ai ana sapo Son nindou hundürürarandeimbîmayu ranai ana yîfîhündî botîfimboanî. Ranîmbo ani anasî ai ranî ngînîndî ra semündü haya ranambo hepünîfeimbî moatükunî rawareandî,” mehupurî.

³ Nîmboe sapo Horombo Herot ai Sonîmbo karabusîfimbo hoafîmayu. Ranîyomo Son ahambo mburundümo hîputüpurîhauwurî mburu karabusambe hînîngîmarüwurî. Sapo Herot ai ahandî akîdî, ahandî ndürî Firip, ahandî nîmorehî, ahandî ndürî Herodias, ra ndahamîndî mehu.

⁴ Horombo Son ai Herotîmbo hoafîyundühî yahuya, “Herot, se nîmorehî ra asowandîfî ana, aboedîyopoanî,” mehundo.

⁵ Ranîyu asu ai Sonîmbo hîfokoandîhini yahu haya ramefiyu. Nga asu ai Sudambo yîhîmbomarandürî sapo ai Son ahamboyo Aiana Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbani sei hoafîmayei.

⁶ Mamîmbo Herotîmbo hondî ai wakîmarîmîndo si ranahambo hohoanîmoyomondühî nindou bîdîfîrî ai fandîhi nîmareimbo sesesîmayei. Ranîyo asu Herodiasîndî nîmorehî nîmorî ranai ahei hanğîfoanî moporîyo wakîmareandî. Ranîyu asu Herot ai nîmorehî moporîmayo ranîmbo siaomefiyu.

⁷ Ranîyu asu ai hoafîyuhü yahuya, “Ro sîhambo nda dabareheandî se nînî-moatükunîmboyaŋ wambo düduwefoandî ra ndahanînîmboyaŋ!” mehundo.

⁸ Nîmorehî nîmorî ranai ahandî hondî hoafîmayo süngu nîngombo Herotîmbo hoafîyohü yahoya, “Moanî haponda hamîndî ndühî Son hundürürarandeimbîmayu ranahandî mbîro pretîwamî nando ndawandî,” mehoamboyu.

⁹ Asu Herot ai ranî hoafî ra hîmborîyu haya afîndî hohoanîmomayu. Nga asu sapo ai nîmoamo ranîfîhî dükare dabarîmefiyuwambo asu nindou afîndî ai-babîdîmbo nîmarei masahüsi ranîmbo ai hoafîyuhü yahuya, “Ahandî hohoanîmo süngu-ndundî,” mehu.

¹⁰ Ranîyu asu ai nindou ahandî hoarehî ratüpurîyomorundeimbî ranahamumbo Sonîndî mbîro kîkîrîhefimbo hoafîmepura ai homo karabusambe-ahîndî mbîro kîkîmarîhauwurî.

¹¹ Ranîyomo ai ahandî mbîro ra pretî-mayo ranîwamî nandu sowandümo hîfomo nîmorehî nîmorî-mayo ranahambo masabudoa ahandî hondî sowana semîndî maho.

¹² Ranîyomo asu Sonîmbo süngururü-rundeimbî ranai homo ahandî fi nîmoko sowaründümo homo hîfîkarîwurî houmbo asu ai homo Sisasîmbo hoafîmemondo.

*Sisas ai 5,000 nindou sesî masagadürî
(Mak 6:31-44; Ruk 9:10-17; Son 6:1-13)*

¹³ Sisas ai Son ramefiyu hoafi ra himboriyu haya, ranihunda botambe farifi haya moani aimbo nindou kikifoefe-koatereandi hifini mahu. Nindou bidifiri ai Sisas rani mahu hoafi ra himboriyei hehi asu ai ahei ngoafi hinngirahi hehi moani hifi nafi sungumarihori hei.

¹⁴ Sisas ai botambeahindi kusifoendane asu nindou afindi ranai gudih mengorowa hoeireandurahi aheimbo ngusüfo afindi hipoamborandurahi ahei anguni ra aboedimarearu.

¹⁵ Mami rani nimbhi hoafombo ahambo sungururü-rundeimbi-memo ranai ahambo-so homo tüküyafu hoafiyomondowohü yahomoya, “Ndanana nindou koate-reanduhane, nga ndeara hüfhamindi hüriminduhane. Nga se nindou ranaheimbo koarhawandurani animbo ai ngoafina nimai ahei sesi kokofefembo ndambeyahindi,” mehomondamboyu.

¹⁶ Asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ai ngiri botindahi hehi sesi kokombo ragu ngei. Nga seanimbo sishamundhoari sesi ra ai sesimbo dabudüri!” mehuamboemo.

¹⁷ Asu ai simbori hoafiyomondowohü yahomoya, “Roana hondahüfeimbi (5) bret anemo asu kini akidou yimbu-anafani rani yangirane sahumindfimbboayefi,” mehomondamboyu.

¹⁸ Asu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Refe ana ndühi wambo sowana sesi ra sowandümo sifomo,” mehu.

¹⁹ Raniyu asu ai nindou afindi ranaheimbo wohiwami nimandei mehua mamarei. Raniyu asu ai mami hondahüfimbhi breti-memo raniyomo asu kini akidou yimbumevani raniyafani ra semündü haya sünambe himboyu hafuhi Godimbo hihifimarüri. Refi mbura ai breti-mayo ra hifitire ahambo sungururü-rundeimbimbo masagapura asu ai nindou afindi ranaheimbo yimbumarundüri.

²⁰ Munguambo nindou ai sesi ra sahüsimbo ndeara nafimarihümüdi. Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ai sesi moani bode mengoro ra 12 wamburi tüküfimbhi masowandümo.

²¹ Nimorehi, nimori akidibou tapuife-koate nindowenih yangiri sesi ra masowasümo ranana ai 5,000 nahurai nindouyomo masowasümo.

*Sisas ai Gariri kurihoe hangifo süngu nimoamo pütapimayu hüfu
(Mak 6:45-52; Son 6:16-21)*

²² Raniyu Sisas ai ahambo sungururü-rundeimbimbo botambe fandafu houmbo se-boatei Gariri kurihoe rani goesürüni ngomo mehuamboyu asu ai nimorehi nindowenihimbo ahei worinambo koarhefendürimbo mehu.

²³ Ai aheimbo koarhendüri haya hifi wafuwami ahand-amboani mahafu Godimbo didibafifendombo. Ndeara nimbhi ai akimiyowohüyo asu Sisas ai moani ahand-amboani hamindi ranühi manüngu.

²⁴ Asu rani-simboani bot ai ndeara anguni hoe mbusümondühi weri ra hangifoani sifohiyo asu hoe ranai fandihoyohü bot ranahambo semindi pire semindi pire randühi maho.

²⁵ Raniyu asu Sisas ai si hoafombo ahambo sungururü-rundeimbi ranhamumbo-so hoe hangifo süngu pütapimayu hüfu tüküme fiyu.

²⁶ Asu ai ahambo hoeirüwura hoe hangifo süngu pütapimayu hüfuwa hihamindariyomondühi yihimboyondühi yahomoya, “Rani-moatükuni ranana yifafane,” mehomo. Raniyomo ai yihimbombo hisiheimemo.

²⁷ Asu Sisas ai mamihari hoafi ningoambe hoafi karihoeihi yahuya, “Se nginindi ningomo, roanahi nda, nga se yihimbondimboemo!” mehupuramboemo.

28 Raniyu asu Pita ai ahambo hoafiyundühi yahundoya, “Adükari, anihondü sendafühi ana, wambo hoafiyafindira ro sishambo sowana hoe hanjifo süngu pütapinda dügi,” mehundo-amboyu.

29 Asu Sisas ai Pitambo hoafiyundowohü yahuya, “Se mborai sühüfi,” mehundo-amboyu. Raniyu asu ai botambeahindi tüküfi haya Sisas sowana hoe hanjifo süngu mahüfu.

30 Nga asu ai weri ra hoeireandani mayowamboyu nginindi hamindimayoa yihimboyuhü ndeara himoni tiporikomefiyu hanu. Raniyu asu ai heiyuhü hoafiyuhü yahuya, “Adükari, se wambo aboeda farihawandiri!” mehundo-amboyu.

31 Raniyu asu Sisas ai nimai mamihari warifi hu kikihirümündühi hoafiyundühi yahuya, “Sihafi anihondümbafe ra akidou ane. Se nimboe hohoanimo yimbumbomarowanda?” mehundo.

32 Asu ai yibobo botambe kefoeneandühimboyo asu weri ai afurimareandi.

33 Raniyomo asu nindou botambe mamarimo ranai Sisasimbo Adükari hondani yahomo hohoanimoyomondühi yahomoya, “Awi seana moani Godindi Nimori hond-anafi!” mehomondo.

Sisas nindou afindi Genesaret hifihündi angüni aboedimareandüri (Mak 6:53-56)

34 Ai botambe kurihoe ra barihoemo hou homo Genesaret hifambe tükümefundü.

35 Raniyei asu nindou rani hifihündi ai Sisasimbo fifirimarihori. Raniyei asu nindou ranihündambo-mayei ranai ngoafi daburi wakimareandi ranaheimbo Sisas tüküfimboani hoafi ra hoafühimarihündi. Raniyei asu nindou ranai angünümboyeimbi ranaheimbo fufurühümüdi-hündüri mafandihindi Sisas sowana.

36 Raniyei asu nindou angünümbyeimbi ai moani Sisasindi hoeari ranahambo sündifimbo hoafimehündo habodei. Raniyo asu ai rani hoeari ahandi ra sündihindühi ahei angüni ra muḅguambo aboedimehindi.

15

God ai amoa mamiyei ahinümbi hohoanimo hifinambomareandi (Mak 7:1-13)

1 Raniyo asu Farisi nindouyomo asu ahinümbi hohoanimo yamundu rundeimbiyomo ranai Serusarem ngoafihündi botiyafu houmbo sinimo Sisasimbo-so tüküyafu hoafiyomondühi yahomoya,

2 “Asu nimboe sihafü süngurunini-rundeimbi ranai horombo yihoe fi amoa mamü ai ahamundi hohoanimo yamunde sihai mamaro ra süngufe-koateayomoa? Aiana moai ndoru koadürü refe-arandi süngu ahamundi warü ra popoairihoemo mburu sesi ra sowasümo rundi,” mehomondamboyu.

3 Asu Sisas ai simbori ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Asu se nimboe God ai hoafiyumbi hoafi ra ndofe süngufe-koate moani sishamundi yamundife hohoanimo rani-süngu yangiri sünguaru homoa?”

4 Sapo God ai yare hoafiyuhü yahuya, ‘Se sihafü meapembo ahinindafühi fandihawapiri ndandi.’ Asu ‘Nindou düdi ai ahandi hondafindambo hoafi moaruwai hoafinduanü ana, nindou ranahambo hifokoeffimboane,’ mehu.

5-6 Nga asu se hoafiyomo rundühi yahomoya, ‘Nindou mamü ai kaki napo moatükunü hondafindi ahafembo farihafepirimbo asihendi ana, ai ahafembo hoafinduhü animboya, Rani-moatükunü ranana ro Godimbo

masiheheandane ehu ana, asu ai ahandi hondafindambo raninambo ngiri fandihepiri,' yahomo arund. Rani hohoanimo sungu ana, asu se Godindi hoafi ra mbahirihaundühi moani sihamundi yamundife hohoanimo rani-sungu yangiri sunguru homondühanemo.

⁷ Awi seana nindou yimbu yafambeimbanemo! Aisaia ai anihondümboyu sihamumbo horombo hoafiyuhü yahuya,

⁸ 'God ai yahuya, "Nindou ranai wambo yafambe ranambo Adükarani aseindiri,

nga asu ngusüfoambe ana moai wamboso akimyo, nga angunanendüri.

⁹ Ai nindou-yomondi ahinümbi hohoanimo ranahambo bokaríhehindühi yangiri hoafiyehüya, 'Ndanana Godindi hoafane,' masei.

Raninambo ai wambo ndüri adükarümbani, mbisahündirimboyei," ' ' "

Aisaia 29:13

Nine-moatükuní nindoumbo rareanda nindou ai moaruwai hohoanímoyei aríhündi

(Mak 7:14-23)

¹⁰ Raniyu asu Sisas ai nindou afindi ranaheimbo mborai yahundüri haya hoafiyundürühi yahuya, "Se hoafi ndanahambo himborindei hehi fifirindihindi.

¹¹ Nine-moatükuní nindou ranahandi yahamo ahano ranaiyopoi nindou ranahambo rareraní ai moaruwai hohoanímombi nindouayu Godindi himboahü. Nga nine-moatükuní ahandi yahamo nafipoedi tükefeyo ranane rareraní ai moaruwai hohoanímombi nindouayu Godindi himboahü," mehündüri.

¹² Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ai ahambo-so homo hoafiyomondowohü yahomoya, "Awi se moai fifirowandíyo, Farisi ai se rani hoafi hoafimayafi ranimbo himboriyomo houmbo ahamumbo ngusüfoambe moaruwaiarapuri rana?" mehomondamboyu.

¹³ Asu Sisas ai simbori hoafiyuhü yahuya, "Munguambo mangiri wandi Ape sunambe amaru ai hifife-koatemayu ranana firibadi hefemboane. Farisi ai nindou yahurai anemo.

¹⁴ Se ahamumbo hohoanímoyopuripoani. Nindou ranai ana himboatihari nindou anemosi, nga himboatihari bodimondambo nafí nafuimbo yahomombo-anemo. Nga asu himboatihari ngorü ai himboatihari ngorümbo nafí nafuiarüri ana, yibobo hoeapoarambe pindamboyafani."

¹⁵ Nga asu Pita ai hoafiyundühi yahuya, "Awi se yihoefimbo rani kafeefe hoafi ra fifiro hoafiyafimuni," mehuamboyu.

¹⁶ Raniyu asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Awi se-amboani rani-moatükuní ranahambo awi fifirife-koateyomoa?"

¹⁷ Mungu moatükuní yahamo nafí ahano ana, asu rani moatükuní ranai hani bodoambe tüküfeyoani ahandi fi ranambe hasifi tüküfihane. Se ra moai fifirundi-yo?

¹⁸ Nga asu nine-moatükuní ngusüfoambeahindi hohoanímoyo haya yahamo nafí tükefeyo ranane ai nindou ranahambo rareraní asu ai moaruwai hohoanímombi nindouayu Godindi himboahü.

¹⁹ Nindou ranahandi ngusüfoambeahindi nine-moatükuní hohoanímoyo tükefeyo ranana, sapo nindou ngorümbo hifokoeefe hohoanímoyo, nimorehi sisihimo, nindowenihí birabireimbi hohoanímoyo, hümbohüní hohoanímoyo, tikai hoafi, asu bodimondambo moaruwaimbofe hoafi ranane.

²⁰ Rani-moatükuní ranane nindoumbo rareraní asu ai Godindi himboahü moaruwaimboarerí. Nga asu nindou ai warí popoi hefe-koate asesu

ana, ran+i-moatükun+i ranai ngiri nindou ahambo randeandan+i nindou ai moaruwai hohoan+i-mombi nüngu, nga wani,” mehu.

*Nimorehi mam+i ai Sisas+imbo anihondümbomareri
(Mak 7:24-30)*

²¹ Sisas ai ranüh+inda botifi haya Tair Saidon ngoafi anambafe hifi ran+ik+i mahüfu.

²² Nimorehi mam+i Kenan+hünd+i ai ran+i hif+hü n+i mari hayamboyo Sisas sowana sin+i puküna hoaf+yondowohü yahoya, “Adükari, Defit+nd+i Ahuir+i, se wambo hipoamborowand+i. Wand+i nimorehi n+i mor+nd+i fiambe moaruwai nend+i ranai n+i mar+ndo hayamboane asu ahambo fi ra moaruwai mam+ikarand+i,” mehondo.

²³ Nga asu Sisas ai n+i morehi ranahambo moai hoafi ak+idou-amboan+i kareand+i. Asu ahambo süngururü-rundeimb+i ai hoaf+yomondo hoangomondühi yahomoya, “Se n+i morehi ranahambo koar+hawanda mb+ho! Ai sihef+i-mbo süngu sünguramun+i hoangohane ran+i-moatükun+i ranahambo h+i-mboso papara hoango,” mehomondamboyo.

²⁴ Asu Sisas ai ahamumbo simbor+i hoaf+yupurühi yahuya, “God ai wambo Israer nindou sipsip nahurai ranaheimbo sowanamboyo yang+ri+yu far+hefendüri-mbo koamar+hend+i.”

²⁵ Nga asu n+i morehi-mayo ranai sin+i Sisas+nd+i yir+ik+i peyo n+i mari hoaf+yowohü yahoya, “Adükari, awi se wambo far+hawand+i,” meho.

²⁶ Asu Sisas ai ahambo hoaf+yuhü yahuya, “Awi n+i mor+i ak+i d+i bou-yafe-mayo sesi ra sem+nd+i hefe yafor+i-mbo pife ana, aboed+i ham+nd+i yoponan+i,” mehu.

²⁷ Asu n+i morehi ranai hoaf+yondowohü yahoya, “Adükari, ranana anihondanesi. Nga asu yafor+i ranai-amboan+i sesi fu ra fond+i wam+n+nd+i ahand+i af+indand+i-mayo ra peyoan+i sesowohane,” mehoamboyo.

²⁸ Ran+iyu asu Sisas ai ahambo simbor+i hoaf+yundühi yahuya, “N+i morehi, sihaf+i anihondümbofe hohoan+i mo ra adükari ham+ndane. N+i ne-moatükun+i ro sihambo refembo se hohoan+i moayafi ranana sihambo rand+i hean+i-mboyahi,” mehundo. Ran+iyu hoafi ni+ngoambe ahand+i n+i morehi n+i mor+i-mayo ranai aboed+i mayo.

Sisas ai nindou af+nd+i aboed+i marearü

²⁹ Ran+iyu asu Sisas ai ran+hünda botifi haya Gariri kur+ihoe-mayo ran+ik+i mahü. Ai hu haya hifi wafu-mayo ran+wam+i far+fi hafu mamaru.

³⁰ Ran+iyei nindou af+nd+i ham+nd+i ranai nindou t+i nar+i moaruwaimb+i, h+i-mboat+har+i, n+i mar+i tit+i-r+i nambo yang+ri+ hahabudimb+i, hoafi-koate, asu b+i d+i fir+i amur+i mam+ikarambo angünümb+i ra mun+gu aheimbo sahümündihündüri Sisas sowana mahei. Ai hei Sisas+nd+i yir+ik+i h+i ni+ng+i mar+i hindüramboyo asu ai aheimbo aboed+i marearü.

³¹ Asu nindou af+nd+i ham+nd+i ranai mahepün+i meh+nd+i hoafi-koatemayei ranai watapor+i yei, n+i mar+i yang+ri+ n+i mareimb+i ai aboed+i yei, t+i nar+i moaruwaimb+i ai hahabodei, h+i-mboat+har+i ai h+i-mboar+i yei raraomar+hünda hor+hi hehi. Ran+iyei asu ai Israer+i yei God ranahambo Adükarani sei hoaf+i mehündo.

*Sisas ai 4,000 nindoumbo sesi masagadüri
(Mak 8:1-10)*

³² Sisas ai ahambo süngururü-rundeimb+i-mbo mborai yahupuri hürühepuri haya hoaf+yupurühi yahuya, “Ro nindou ndanaheimbo hipoamboar+harü sapo ai ndanühi ro bab+i d+i ng+i mi si n+i mareimbo asu

sesi-koatemayei-ambo ai sesi-mbomayo ra. Ro aheimbo sesi segodüri-koate koari-hefendürimbo ana moeisahi. Asu ai ngoafina ngeihünda nafini himboawurindeimboyei samboanahi,” mehuamboemo.

³³ Asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ai düdururühi yahomoya, “Asu sihiri dagüda sesi afindi yahurai ndare nini kikefoefe-koateyowohü nda ndahumindexi hohu nindou afindi ranheimbo sesi ra mandahundüra?” mehomondamboyu.

³⁴ Sisasi ai düdureapurühi yahuya, “Se bret ra nüngunimbiyo sowandümomboemo?” mehupuramboemo. Asu ai simbori hoafiyomondowohü yahomoya, “Bret 7 anemo asu kini akidimondou-anemo,” mehomondamboyu.

³⁵ Raniyu asu Sisasi ai nindou afindi ranaheimbo hifini ninouyei mehündüra asu ai mamarei.

³⁶ Sisasi ai bret 7-yomo asu kini akidibou-memo raniyomo ra semündü haya, Godimbo hihifirüri mbura, hifitire ahambo süngururü-rundeimbi-memo masagapura asu ai nindou afindi-mayei ranaheimbo yimbumarundüri.

³⁷ Nindou ai sesi ra sahüsi nafirihümündihiyeyi asu sesi wambürü 7 ranai bode menjorowa ahambo süngururü-rundeimbi ai fufumaründimo.

³⁸ Nindou ai sesi masahüsi ra nimorehi nimorehi akidibou kameihi tapui-koate nindowenihü yangiri ana 4,000 nindouyomo.

³⁹ Raniyu refi mbura Sisasi ai nindou ranaheimbo koakorihendürü haya asu ai botambe farifi haya Magadan hifina mahüfu.

16

Hepünifeimbi moatükuni sünambeahindi hoeifembo hoafimemo (Mak 8:11-13; Ruk 12:54-56)

¹ Farisi asu Sadyusi nindou ai Sisasi-memo refi hoeifembo yahomo houmbo ahambo-so tüküme fundi. Ai hepünifeimbi moatükuni sünambeahindi nginindi rarowanda hoeindihu yahomo houmbo hoafimemondo.

² Nga asu Sisasi ai simbori ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Hüfihamindi ai hürimindihü sünü hamburi aboedi kakirandani se yaru hoafiyomondühüya, ‘Hapoana ngiri hoendo, nga yahimo aboedi ninggomboe,’ yahomondühanemo.

³ Asu siambeahi se yaru hoafiyomondühüya, ‘Hapoana hoewerindimboe, nga hoenimbanjowohü asu sünü anusahayo,’ yahomondühanemo. Yini, se ana sünambe nine-moatükuni tükefeyo ranahambo ndoru hoerundühimboya, ‘Rani-moatükuni ra randifemboe,’ yahomondühanemosi. Nga asu se ana nine-moatükuniyo hapondanambe tüküfemboayo ranahambo moai ndoru fifirundi.

⁴ Moaruwai hamindi hondü nindou anei hapondanambe aniboadei! Godimbo hohoanimo-koateyeimbi nindou ra ro hepünifeimbi moatükuni nafuimbo düduyahindirühüyei, nga ro ngiri siheimbo rani-moatükuni ra nafuindahandüri. Rani-moatükuni ana ndearamboyo siheimbo horombo Sona ai nafuiyundürü masagadürü rani yangiri hoeindihimboyei,” mehupuri. Raniyu asu ai ahamumbo yare hinngirepurü haya ndamefiyu.

Farisi asu Sadyusi nindouyomondi fufudigoyorandeimbi moatükuni yis ranahandi kafeefe hoafi (Mak 8:14-21)

⁵ Sisasi-memo süngururü-rundeimbi ai Gariri kurihoe ra barihomo gogoanini mahomo, asu ai moai bret sowandümo, nga mitanamarundümo.

⁶ Ranıyu asu Sisas ai ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Farisi asu Sadyusi nindou-yomondi fufudigoyo-randeimbi moatükunı yis ranahambo awi se hibadumbo,” mehu.

⁷ Ranıyomo asu ai ahamundihoari simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Ai ra-mehu awi sapo siri bret semındi sifokoate-mayefi ranımboyumunı yare hoafımemunı,” mehomo.

⁸ Sisas ai nıne-moatükunı hoafi ai wataporı mboarundı ranahambo fıfireapurı. Ranıyu asu ai ahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Se sıhamundı anıhondümbofe hohoanımo ra akıdou safane! Se ra nımbõe sıhamundihoari wataporımboarundı bret semındı-koateayefi yahomo houmbo rana?”

⁹ Awi se fıfirundai? Sapo ro hondahüfeimbi bret fıfıtırıhe heheya 5,000 nindumbo yımbumarıheandı ra se hohoanımoyomondai? Asu nıngunümbı wambürıyo se wambürıhıru manindunda?

¹⁰ Asu bret 7 ranıyo 4,000 nindumbo fıfıtırıhe maseheandambo asu se wambürı 7 wambürıhıru manindundı ra fıfirundai?

¹¹ Awi se ra nınguyafumboyomo fıfırıfe-koateayomo rana? Ro ana moai sıhamumbo bretımbø wataporımborıhapurı, nga wanı. Ro ana Farisi asu Sadyusi nindou-yomondi fufudıgoyoweimbi moatükunı yis ranahamboyahı awi hibadumbo masahı,” mehu.

¹² Ranıyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranai ngusüfo masowandümo Sisas ai fufudıgoyo-randeimbi moatükunı yis bretambe pefe arandı ranahambo se hibadumbo yahumboyupoanı, nga Farisi Sadyusi nindou-yomondi yamundıfe hoafi hohoanımo ranahamboyu hoafi mayu.

*Pita ai Sisasımbø Kraısanı mehu
(Mak 8:27-30; Ruk 9:18-21)*

¹³ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babıdı Sisarıa Fırıpai fıfına homondühiyomo asu ranı-sımbøanı ai ranahamumbo düdufi hoafıyupurühi yahuya, “Nindou ai Nindou Hondü ranahambo düdı sei hoafıyeıhiyeıa?” mehupuramboemo.

¹⁴ Asu ai simborı hoafıyomondühi yahomoya, “Bıdıfırı ai seiya ‘Son sapo nindou hundürarü-randeimbiımbeyu,’ asu bıdıfırı ai ‘Seremaiımbeyu’ asu ‘Godındı hoafi hoafıyu-randeimbi mamıımbeyu’ aseı,” mehomo.

¹⁵ Ranıyu asu Sisas ai düdureapurühi yahuya, “Asu sıhamundıhoari ro nindou dıdıyahı se nınguru hohoanımoyomondühiyomoa?” mehupuramboemo.

¹⁶ Asu Saimon Pita ai simborı ahambo hoafıyundühi yahuya, “Seanafı Kraısayafı.* Seana God sapo yangrı koadürümbo nıngumbü-mayu ranahandı Nımor-anafı,” mehundo-amboyu.

¹⁷ Asu simborı Sisas ai hoafıyuhü yahuya, “Saimon, Sonındı nımorı, se hıhıfı-hıhıfındafı! Ranı hoafi ra moai nindou fıfı ndanühünda ranahandımayo tüküfenı, nga moanı wandı Ape sünambe amaru ahandıhoari sıhambo masaganı.

¹⁸ Nga sıhambo ro hoafehanında, se Pita-anafı. (Ndürı Pita ana Grik hoafınambo nımoı yıtıfo ane). Asu nımoı yıtıfo ranıwamı anımbø ro wandı nendı gugurındıhearümboyahı. Rananımbø asu ngırı yıfımbø ngınındı amboanı wandı nendı ranaheimbo fıfınambondeandı.

¹⁹ Rananımbø asu ro sıhambo God ngınındı sünambe fıfıandarandı ranahandı yıpurı ki ndahanıımbøyahı. Nıne-moatükunı fıfı ndanühi se pararowandı ranana asu God ai-amboanı sünambe pandeambui. Asu

* **16:16:** Ndürı Kraı ranana nindou God ai nindumbo aboedambo-fendürambo adükarı bogrımbøfembøhünda kamafoarırı ani.

nine-moatükuni hifi ndanühi se tirihoe fi asihoe fi ana, asu God ai-amboani sünambe tindihai digembui,” mehundo.

²⁰ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo nindou amurambo yowani Kraisi ani yahopoani yahu haya hoafimepurü. Sisas ai ro yifinda mbundaha botindaheamboyahü yahu haya hoafimayu ranimbo.

*Sisas ai yifindümbui mehu
(Mak 8:31-9:1; Ruk 9:22-27)*

²¹ Mami ranisimboani Sisas ai piyu haya ahambo süngururü-rundeimbimbo nafuimefoepurü ai Serusarem ngoafinambo mbühuwamboane. Ndanühündambo bogori nindou, bogori Godimbo sesi shou-rundeimbi nindou asu ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi-yomondi-mayo afindi tihirifo tüküfendombomayo ranahambo hoafimayu. Ai yare nafuiyupurü hoafiyuhü yahuya, “Nindou ranai wambo hifokoandu ndrämboemosi, nga asu ngim si süngunambo asükainda ro yangiri botindaheamboyahü,” mehupurü.

²² Ranü asu Pita ai ahambo ngorükim serümündü hu hinngiriri haya nginindi hoafiyundühi yahuya, “Adükari, ranimoatükuni ra se yowani shambo yahurai tükündifeninimboe, nga yowani,” mehunduamboyu.

²³ Asu Sisas ai hihirifi nüngumbo Pitambo hoafiyundühi yahuya, “Satan, se wambo-sowahindi andai ragu biyafu! Awi se wambo nafi gürarowandiri. Awi se shafi hohoanimoayafi ranana Godindimayo sowandifimbo-yafipoani, nga ranana hifinindi nindou-yafe-mayo masowandifi,” mehundo. Ai munguambo ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Nindou didiyei ai wandi süngu hombo hohoanimondeihü ana, asu ai ahei hohoanimo ra hifinambondhi hehi nim keimbi karhendifeimbi fihü yifimbo noundahi hehi munguambo si aho ra wambo süngumbirihindiramboane.”

²⁴ Ranü asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Nindou düdi ai wandi süngu hombo hohoanimoayu ana, ai moani ahandi fimbo hifinambonde haya nim keimbi karhendeimbi fihü yifimbo nounde wambo süngundandiri.

²⁵ Nindou düdi ai ahandi fi ranahambo aboedambofembohünda ahandihoari kikharamünda ana, asu ahandi fi yangiri ningombo awandhoemboe. Nga asu nindou düdi ai wambohünda ahandi fi ra moani yare hohoanimo-koate hinngireandi ana, asu ai süngunambo ahandi fi yangiri ningombo ra gedühi ningomboe.

²⁶ Asu nindou düdi ai hifinindi moatükuni munguambo ra semündü hifanda huhü asu ahandi fi ningo awandhoeihü ranana ahandi mungu moatükuni nüngunde nindou ranahambo mafandihera? I ra wani! Nindou mami ai ninimoatükuninambo sisemandendi ahandi yangiri ningo hohoanimo ra hihirife semindimbohünda?

²⁷ Nindou Hondü ai ahandi Afindandi himboamupuimborandeimbi moatükuni rani mbusümo ahandi sünambeahindi nendi-memo rani-babidimbo ndeara akimi kosimbo yangirani. Ra-simboani asu ai kusühi nindou didiyei nine ratupurü ramarhindi rani simogodühi takini dagadürümbui.

²⁸ Ro shamumbo anihondümboanahi hoafehapurü nda, nindou ndanühi aniboadei nda bidifiri ai ngiri yifindei, nga niboadeimbo Nindou Hondü ranai bogori nindoumbondüfi akusu ra hoeindihorimboyei,” mehupurü.

17

Sisasindi fi ra ranipoanimbo himbomayo

(Mak 9:2-13; Ruk 9:28-36)

¹ Refe haya 6 si ranai howane, asu ranambe Sisas ai Pita, asu Sems Son apodoho ranahamumbo sepurumundi haya hifi wafu nimoamo hamindi-mayo raniwami moani ahamund-amboani mahafomo.

² Asu ai himboyomondane ahamundi himboahü Sisas ai moani ranipoanimbo fi tukumefendo. Ranayo asu ahandi ngusumboari ranai hufihamindi nahurai sisiarambo randuhiyo asu hoeari magudeandi ranai si nahurai kifohi hamindi tukumefeyo.

³ Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ngimi-memo ranai Moses Eraisa ai Sisas babidimbo wataporimemonda hoeimarupuri.

⁴ Raniyu asu Pita ai ranimbo Sisasimbo hoafiyundühi yahuya, “Adükari, awi aboedi safanefi sihiri ndanühi sühifi animboefi! Se refembo hohoanimoayafi ana, awi ro dago ngimi hüründihapurimboyahi, sihambo mam, Mosesimbo mam, asu Eraisambo mam,” mehundo.

⁵ Ranayo asu Pita ai hoafiyuhü nungu ane kifohi sisiarambo-randeimbi mburungai ranai ahamumbo gabudimafoareapuri asu hoafi mam ranai mburungai-ambeahindi tukufih hoafiyowohü yahoya, “Nindou ndanana wandi nimir hondü ro ahambo ngusüfo parihineimbani. Ro ahambo siaoyamboanahi, nga ahambo himborindimondo,” meho.

⁶ Sisasimbo sungururü-rundeimbi-memo ranai rani hoafi ra himboriyomo houmbo yihimboyomondühi hifini hifambe mbiro putapimemo.

⁷ Raniyu asu Sisas ai ahamumbo-so süni sündiapurühi hoafiyuhü yahuya, “Boteyafu. Se yihimbondimboemo,” mehupuramboemo.

⁸ Raniyomo asu ai mbiro faründümo himboyomondane moai didi ai ranühi nungu, nga Sisas ai yangiri manungu.

⁹ Raniyomo asu hifi wafu-mayo rani-waminindi hifina hanimondühi nafini Sisas ai ahamumbo yowan hoafi hoafiyupurühi yahuya, “Yowan se nindou amurambo hoafindimboemo sapo nime-moatükun tukumefeyoa hoeimarundi ranahambo. Nga rani-moatükun ra moani rande yagodi ngombo Nindou Hondü ranai yifihündi botifiyu-ambe tukumbifeyo-wamboane,” mehupuri.

¹⁰ Raniyomo asu ai simbori ahambo düduyafundowohü yahomoya, “Asu nimboe ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi ai hoafiyomondühiya Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi Eraisa boatei tukumbifiyu-wamboane mehomoa?” mehomondamboyu.

¹¹ Asu Sisas ai ahamumbo simbori hoafiyuhü yahuya, “Yini, anihondane Eraisa ai boatei tukufi munguambo moatükun ra ai nafiyimindi sihefemboani.

¹² Nga asu ro sihamumbo hoafehapur, Eraisa ai ndeara tukufimboani, nga asu nindou ai moai ahambo ndorihori fihirihori. Nga asu ai moani ahambo ai hohoanimoayei rani-sungurihori mamikari moatükun raraoarihori hei. Mam rani-sungumbo animbo Nindou Hondü ranahambo amboani randihori moaruwaimbo-ndihorimboyei,” mehu.

¹³ Raniyomo asu ahambo sungururü-rundeimbi ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo ai Son sapo hundürüa-randeimbi-mayu ranahamboani wataporimboaramuni mehomo.

Sisas ai moaruwai nendi nimir akidoundi flambeahindi hemafoareandi
(Mak 9:14-29; Ruk 9:37-42)

14 Asu ai nindou afindi mengoro ranaheimbo sowana homo tüküyafundane, nindou mamî ai Sisasimbo-so tüküfi hu yirî yimbu pusireandühi hoafiyundühi yahuya,

15 “Adükari, awi se wandî nimorî ranahambo hipoamborîworî! Ai ana wunünümboyu randühi ranani asu ahandî fi moaruwai tüküfihî himboawuwure piyu arandî asu ai afindimbo haiambe piyu asu himonî piyu arandî.

16 Ro sîhafî süngurunî-rundeimbi-memo ranahamumbo-so sahümîndî mahahî, nga asu ai ngîrî ahambo aboedîndüwurî,” mehundo-amboyu.

17 Ranîyu asu Sisas ai nüngumbo hoafiyuhü yahuya, “Awi nindou se ana anihondümbofe hohoanîmo-koateayei hehi hohoanîmo ndofe kife-koate nindou-anei. Nüngunîmbîmbo ro se babîdîmbo manîmboahî rana? Nüngunîmbîmbo ro ra awi hipoambomandîheandüra? Ndühi se nimorî ra wambo sowana sahorîmîndei sühüsi,” mehundürî.

18 Ranîyu asu Sisas ai moaruwai nendî nimorîmayu ranahandî flambe mamaro ranahambo andai ragu hafî mehundoa asu ai nimorîndî fi-ambeahîndî kosîfoai haya ragu mahoa, asu mamî ranî-simboanî hamîndî nimorî ranai aboedîmayu.

19 Ranîyomo asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai ahambo-so ai yangîrî tüküyafu düduyafu hoafiyomondowohü yahomoya, “Nimboe asu ro moaruwai nendî ranahambo raguanambofe-koatemayefa?” mehomondamboyu.

20-21 Ai simborî hoafiyuhü yahuya, “Nimboe sapo se ranî-moatükunî refe ranahambo anihondümbofe akîdou yangîrî-memo ranîmbohünda se ngîrîndîmo. Ro sîhamumbo anihondümboanahî hoafehapurî nda, sîhamundî anihondümbofe hohoanîmo ranai akîdou hambomo hoarî yahurai-ayopurî ana, asu se nîngomombo hîfi wafu ndanahambo ndühünda firîhoefî hawa gogu ranühi hafî nîmarîfi ehomo ana, ra ai ngomboe. Asu se nîne-moatükunî refembo ra ngîrî sîhamumbo tîjîndapurî, nga se moanî raranî-moatükunî ra randumboemo!” mehu.

*Sisas ai asükaiyu sapo ai yîfîmboayu ranahambo wataporîmbomarandî
(Mak 9:30-32; Ruk 9:43-45)*

22-23 Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai-babîdî Gariri hîfambe gugurîyafu mburümbo ai hoafiyuhü yahuya, “Nindou Hondü ra ndeara nindou ranahamundî warühîfembo yangîrani, nga ahambo hîfokoandüwurîmboemo. Nga asu ai randîfi haya süngunambo ngîmî si yagudî mbunda yangîrî botîndüfîmbui,” mehupuramboemo. Ranîyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai afîndî hohoanîmomemo.

Sisas ai Godîndî worî ranahambohünda kakî masîhendî

24 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babîdîmbo Kaperneam ngoafîhü tüküyafundane, Godîndî worîmbohünda nindou takis kakî sowandümo-rundeimbi ai Pitambo-so tüküyafu düduwurühi yahomoya, “Sîhafî yamunde-randeimbi nindou ranai Godîndî worîmbo takis kakî ra sîhendai?” mehomondoamboyu.

25 Asu Pita ai simborî hoafiyupurühi yahuya, “Yînî, ai sîhendîsî,” mehu. Asu Pita ai worambe tükümeffyua, Sisas ai ranî hoafî boatei düdufîhi yahuya, “Saimon, se sîhafî hohoanîmo ra nüngu-nahuraiyo-a? Hîfi ndanühündambo bogorî nindou ra dadîmayoyo mamîkarambo takis ra sowandümo arunda? Ai ra nindou mamî ranî sîrîmayei ranahei-mayoyo asu nindou amurîyei-mayoyo sowandümo arundî?” mehuamboyu.

²⁶ Asu Pita ai sɪmborɪ hoafɪyundühɪ yahuya, “Nindou amurɪyei-mayo,” mehuamboyu. Ranɪyu asu Sisas ai asükaiyu hoafɪyuhü yahuya, “Refe anasɪ, nindou mamɪ ranɪ sɪrɪ ranai kaki ra sɪhefepoanɪsɪ, ɲga moanɪmboane.

²⁷ ɲga asu sɪhɪrɪ takisɪmbo kaki sɪhefe-koateayefɪ ana, sɪhefɪmbo yɪboaruko-ndɪhimunɪmboyei. ɲga se ɲgafɪ Gariri hoe ranambe batüründandanɪ kinɪ weaŋgurühɪ hürarɪhoefɪ ranahandɪ yahamo hɪmbondafanɪ kaki ɲgüsarɪmboe. Ranana wangei Godɪndɪ worɪ ranahambo kaki sɪhefemböhünda ndearane. Rananɪmbo ɲdowandɪfɪ hawa ahamumbo dabapurɪ sɪhehɪ takisɪmbo sɪhefemböhünda,” mehu.

18

Nindou düdi God ɲgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranambe adükarɪ hamɪndɪ hondayu

(Mak 9:33-37; Ruk 9:46-48)

¹ Mamɪ ranɪ-sɪmboanɪ ahambo süŋgururü-rundeimbi-memo ranai Sisasɪmbo-so tüküyafu düduyafu hoafɪyomondowohü yahomoya, “Nindou düdi God ɲgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranambe adükarɪ hamɪndɪ hondayua?” mehomondamboyu.

²⁻³ Ranɪyu asu Sisas ai nɪmorɪ akɪdou serümündü ahamundɪ mbusümo hɪnɪŋgɪrɪrɪ haya hoafɪyuhü yahuya, “Ro sɪhamumbo anɪhondümboanahɪ hoafehapurɪ nda. Se hɪhɪrɪfe nɪmorɪ akɪdou ndahurai tüküfekoateayomo ana, asu se ɲgɪrɪ God ɲgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranambe keboundɪ.

⁴ Nindou düdi ai moanɪ ahandɪ fi hɪfɪnamboreandühɪ nɪmorɪ akɪdou ndahuraiayu ana, nindou ranai God ɲgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranambe adükarɪ hamɪndɪ hondü tükündüfimbui.

⁵ Nindou düdi ai wambohönda nɪmorɪ ndahuraimbo amboanɪ hohoanɪmoayundürɪ ana, asu ai wambo amboanɪ hohoanɪmoyundürühani,” mehu.

Moaruwai hohoanɪmo ana nindouyafe nɪŋgo hohoanɪmo ranahambo moaruwaimboreandühane

(Mak 9:42-48; Ruk 17:1-2)

⁶ ɲga asu nindou düdi ai nɪmorɪ akɪdɪbou mamɪ ndahurai wambo anɪhondümboareandɪrɪ ranahambo randeandanɪ nɪmorɪ ranai moaruwai hohoanɪmo süŋguareandɪ ana, awi nindou ranahambo nɪmoei hondü ra kife mburumbo ahandɪ amɪndasümoambe foefendo hefe sɪrɪwara hohoambe saföefimbo ra aboedane.

⁷ Hɪfɪ ndanühɪ moaruwai moatükunɪ afɪndɪ rareandanɪ nindou moaruwai hohoanɪmoyei arɪhündɪ. Anɪhondane hohoanɪmo ra tükündɪfe gedühɪ yagodomboesɪ, ɲga hɪpoanɪmboembou-anei nindou ranai rarɪhindanɪ moaruwai hohoanɪmo ra tüküfe arandɪ.

⁸ Sɪhafɪ warɪ, yirɪ ranai randeandanɪ se moaruwai hohoanɪmoayafɪ ana, kandandɪfɪ ragu pütindafoandɪ! Aboedane se warɪ mamümbɪyo asu yirɪ mamümbɪyo hefe yaŋgɪrɪ koadürümbo nɪŋgoweimbi semɪndɪ ra. ɲga asu yirɪ yɪboboyopɪrɪ, warɪ yɪboboyopɪrɪ hefe sapo hai koadürümbo koadürümbo horoweimbi-mayo ranambe sɪhambo pifenɪnɪ ana, moaruwai-ane.

⁹ Asu sɪhafɪ hɪmboarɪ ranai randeandanɪ se moaruwai hohoanɪmoayafɪ ana, hündandɪfɪ ragu pütindafoandɪ! Se hɪmboarɪ mamümbɪyo hefe yaŋgɪrɪ koadürümbo nɪŋgombo ra aboedane. ɲga asu hɪmboarɪ yɪboboyopɪrɪ hefe sapo haiambe sɪhambo pifenɪnɪ ana, moaruwai-ane.

Sipsip mamɪ mafarɪhoayo kaföefe hoafɪ
(Ruk 15:3-7)

10 Se hĩbadũmbo sapo akĩdĩbou ndahurai ranheimbo ŋgĩrĩ moanane yahomondũhĩ hĩnĩŋgĩndundũrĩ. Ro sĩhamumbo anĩhondũmboanahĩ hoafehapuri, ahei sũnambeahĩndĩ nendĩ ranai ana muŋguambo si ra wandĩ Ape sũnambe amaru ranahandĩ ŋgusũmboarĩ hoeirũwuri rundũhanemo. [

11 Ŋga Nindou Hondũ ana sapo dĩdĩyei ai awarĩhehindeimbĩ-mayei aheimbo aboedambofendũrĩmboyu tũkũmefiyu.]

12 “Se nũnguru hohoanĩmoyomo-ndũhĩyomoa? Nindou mamĩ ai ahandĩ 100 sipsip moaŋgui fandandeimbĩhũndĩ asu mamĩ ai afarĩhoayo ra nũngumandĩfia? Ai amurĩ 99 ranaheimbo rande hĩnĩŋgĩndeiaranĩ wafuwamĩ wohĩ dagũdi wakĩndĩhindanĩ anĩmbo asu ai ŋgorũ mafarĩhoayo ranahambo kokonda wakĩndeambui.

13 Ro sĩhamumbo hoafehapuri, nindou ranai sipsip mafarĩhoayomayo ra kokora hoeiareandĩ ana, ai ahandĩ sipsip ranahambo moanĩ afĩndĩ hamĩndĩ hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩndũmbui ŋga, asu ŋgĩrĩ amurĩ farĩhefe-koate burĩmayei ranaheimbo yahurai hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩndũ.

14 Mare yahurai ane sĩhamundĩ Ape sũnambe amaru ai-amboanĩ akĩdĩmondou ndahurai ranaheimbo hohoanĩmoayu refe farĩhefepoanĩ yahu haya.”

Sĩhafĩ wandafĩ ai sĩhambo moaruwai hohoanĩmonduanĩ nũngumandowora

15 “Asu sĩhafĩ wandafĩ ranai sĩhambo moaruwai hohoanĩmonduanĩ ana, asu se ŋgafĩ ahambo-so tũkũndafo sapo nĩne-moatũkunĩ ai hũti sĩhambo ramareandĩ ra nafuindafĩndo. Asu ranĩ-moatũkunĩ ra moanĩ dĩbo sĩhafandamboanĩ yangĩrĩ anĩmbo randĩneandĩ sĩhafandĩ mbusũmo. Ai sĩhafĩ hoafĩ ra hĩmborayunĩnĩ ana, asu se sĩhafĩ wandafĩ ranahambo aboedambo ŋgunĩndĩmboro sowarĩndĩfĩmbo-anafĩ.

16 Ŋga asu nindou ranai sĩhafĩ hoafĩ ra hĩmborĩ-koatenduanĩ ana, asu se nindou mamĩnduanĩ, yimbundafandani yahurai ndowapĩndĩfĩ hawa ŋgafĩ. Rananĩmbo asu ai sapo nĩne-moatũkunĩ tũkũmefeyo ranahambo anĩhondane mbĩseimboyei.

17 Asu nindou ranai ahei hoafĩ hĩmborĩ-koatenduanĩ Kraisĩndĩ nendĩmayei muŋguambo fandĩhindanĩ ranaheimbo ranĩ-moatũkunĩ ranahambo hoafĩndafĩndũrĩ. Bĩdĩfĩranĩ nindou ranai ahei hoafĩ ra hĩmborĩ-koate hĩmbosĩhĩmo-ndĩhoayuanĩ ana, ranahambo randĩhi hohoanĩmondeihĩya nindou ranai Godĩmbo anĩhondũmbofe-koate nindou asu nindou takis kaki semũndũ-randeimbĩ nahurai-ani, mbĩsei-amboane,” mehu.

18 “Ro sĩhamumbo anĩhondũmbo-anahĩ hoafayahĩ nda. Nĩne-moatũkunĩ hĩfĩ ndanũhĩ se kĩkĩharũndũmo ranana asu God ai-amboanĩ sũnambe kĩkĩhĩndamũndĩmbui. Asu nĩne-moatũkunĩ se hĩfĩ ndanũhĩ moanĩ raru hĩnĩŋgarundĩ ranana asu God ai-amboanĩ sũnambe moanĩ hĩnĩŋgĩndeambui.

19 Awi asũkai sĩhamumbo hoafehapuri nda. Nĩnĩ-sĩmboanĩyo nindou yimbu se hĩfĩ ndanũhĩ nĩmbafanĩmbo nĩnĩ-moatũkunĩmboyo se refemboane safanĩ hena ranahambo Godĩmbo dĩdĩbafefĩneandĩ ana, ranĩ-moatũkunĩ ra wandĩ Ape sũnambe amaru ranahandĩ warĩ sũŋgu sĩhafanĩmbo tũkũndĩfepĩrĩmboe.

20 Ŋga nindou yimbu-yafe, ŋgĩmĩyei ranai wandĩ ndũrĩnambo mamũhĩyahindanĩ ana, ro ranũhĩ ahei mbusũmo nĩmboambo-anahĩ,” mehu.

Amboawi yaho hohoanĩmo

21 Ranĩyu asu Pita ai Sisasĩmbo-so tũkũfi dũdufi hoafĩyundũhĩ yahuya, “Adũkarĩ, asu wandĩ wandafĩ ai moaruwai hohoanĩmondupũndunda

nguwani wambo ra, asu ro nungunumbimbo ahambo amboawi mbisa hiniŋgimandihina? 7 ambefimbi ramandihiniyo?” mehuamboyu.

²² Asu Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Yowani, 7ambe ramindeimbi asukai 7ambe ramindeimbi asukai 7ambe ramindeimbi aho ra.

²³ Nga God nginindi hifandarandi ranai ndahurai-ane. Adukari bogori nindou mamî ai ahandi ratupuriyomo-rundeimbi nindou ranhamundi nini-moatükuniyo ahandi-mayo sowandümo marundi ra simogodühi tümara hu.

²⁴ Ai hapoadumbo kaki nindou ahandi-mayo masowandümo ra didiboadoreandühi nimarü-ane, nindou mamî ahandi-mayo ten mirian (10,000,000) kaki semündümbimayu ranahambo sowaründümo tükümefundî.

²⁵ Nga asu nindou ranai moai kaki yahurai shendi asukaiyo simbori ahambo segodimbo. Ranimboyu asu bogori nindoumayu ranai nindou ranahambo hoafiyhüya, ‘Nindou ranahambo, ahandi aborüdi asu ahandi muŋgu moatükuni ra sahündürühi ranî fihindi kaki simbori segodimbo mbisahümündi-amboane,’ mehu.

²⁶ Ranîyu asu nindou ranai bogori nindoumayu ranahandi fikimi yimündiho kare pusire nimarumbo hoafiyuhüya, ‘Se awi wambo hipoamborowandirühi himboarinambo yangiri hifandandiri. Nga awi ro shafi-mayo muŋguambo moatükuni masahamindihî ra shambo asukainda ndahaninimboyahî!’ yahu huti-hoafimayundo.

²⁷ Ranîyu asu bogori nindoumayu ranai nindou ranahambo hipoamborirühi ahandi simbori segodimbo-mayo ra hiniŋgire haya asu moani aboedi koamarheira mahu.

²⁸ Ranîyu asu ai nafini huhündamboyu ahandi ngorü afindi mamî ratupuriyafani-rinandeimbi ai kaki akidou simbori ahambo segodimbo engoro ranahambo hoeimariri. Ranîyu asu ai ahambo mburümündü haya amindasümohü fufure wamberamündühü hoafiyuhü yahuya, ‘Se wandi-mayo ngimi kina simbori süngu ra ndawandiri!’ mehu.

²⁹ Ranîyu asu ahandi ngorü afindimayu ranai ahandi fikimi yimindoho kare pusire nimarimbo hoafiyundühi yahuya, ‘Se awi wambo hipoamborowandirühi himboarinambo yangiri hifandandiri, nga awi ro shafi-mayo masahamindihî ra simbori hihirindihî ndahaninimboyahî,’ mehundo.

³⁰ Nga asu ngorü afindi ai ahandi hoafi himbori-koate refembo moei mehu. Ranîyu asu ngorü afindambo serümündü hu karabusimariri mamî ahandi kaki akidou ra dagadowani animbo hiniŋgindirümbui.

³¹ Asu ratupuriyomo-rundeimbi bidifiri ai ranimoatükuni ramefeyo ranahambo hoeiru houmbo ai nginindi hoafimemo. Ranîyomo asu ai bogori nindoumayu ranahambo-so tüküyafu nîne-moatükuni tüküme Feyo ranahambo wataporimbomarundi.

³² Ranîyu asu bogori nindou ai ratupuriyurandeimbi-mayu ranahambo mborai yahundo hühüriri hoafiyundühi yahuya, ‘Se ana nindou ratupuriyafi-randeimbi moaruwai hamindanafi. Se wambo düdumefoandi asu ro afindi kaki se wandi-mayo masowandifi ranahambo i amboawi saheheya moani hiniŋgimaritheanini.

³³ Se shafi mamî ratupuriyafani-rinandeimbi-mayu ranahambo hipoamboroworühi amboawi safindosi sapo ro shambo ramarheanini süngumbo,’ mehundo.

³⁴ Ranîyu asu bogori nindoumayu ranai ahambo nginindirürühi karabusambe asubusi semindimbo koamarheiri. Ai karabusambe

nüngumbo-animbo asu simbori saimbo ra dagadombui,” Sisas ra-mehu.

³⁵ Raniyu Sisas ai hoafi moendireandühi hoafiyuhü yahuya, “Moani mamî yahurai safi wandi Ape sünambe amaru ranai nindou munguambo sihamumbo randeapurumbui se sihamundi ngusüfoambe sihamundi wandafi ranahambo amboawi yaho-koateayomo ana,” mehu.

19

Sisas ai nindowenihî nimorehî semîndîhündambo hîniŋgife ranimbo yamundîmareandî

(Mak 10:1-12; Ruk 16:18)

¹ Sisas ai rani hoafi wataporimbomarandi ra moendire haya asu ai Gariri hifi ra hiniŋgire haya Sudia hifina Sodan hoe ŋgorü goesürini barhoei mahu.

² Rani-simboani nindou afindi safi ranai ahandi süngu maheia asu aheimbo ranühi aboedimarearü.

³ Raniyomo asu Farisi nindou bidifiri ai Sisasimbo-so tüküyafu ahambo refi hoeifimbo yahomo houmbo düdururühi yahomoya, “Nindou mamî ahandi hohoanimo yangiri ahandi nimorehî hiniŋgifembo ehu ana, asu sihefi ahinümbi hohoanimo ranahambo wanjeimandiyoy?” mehomon-damboyu.

⁴ Asu Sisas ai simbori hoafiyuhü yahuya, “Awi se moai Baiborambe hoeirundiyo sapo hoafi ranai yare hoafiyowohüya ‘Weangurühi hondü Nafira-randeimbî ai nimorehî nindowenihî nafimariþi,’ meho ra?”

⁵ Sapo God ai yare hoafiyuhü, ‘Ranimbohündambo animbo nindou ahandi hondî afindambo hiniŋgindeapiri haya ahandi nimorehî rani dibo mamî tapeimbi nimbafeihî asu yimbu ai moani mamî tükündafine nimboambo-yafe,’ mehu.

⁶ Asu ŋgiri ai yimbundafe, ŋga ai fi mamananafe. Sapo God ai mamambere hiniŋgimareandi ra asu nindou ai yükürüþifepoani,” mehupuri.

⁷ Raniyomo asu Farisi nindou ai Sisasimbo düdururühi yahomoya, “Nimboe asu nindowenihî ranai ahandi nimorehî ranahambo moei-yaho hiniŋgife ranahambo Mosesindi ahinümbi hohoanimo ranambe yare hoafiyohüya ‘Se sihafî nimorehî hiniŋgarowandi ana, ahambo moei yahombo sürü pando dabado,’ ” mehomon-damboyu.

⁸ Asu Sisas ai asükaiyu simbori ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Se afindafindeimbanemo ranimboane asu Moses ai sihamundi nimorehî hiniŋgifembo hohoanimo ranahambo moani yare himboana wamarapuri. Ŋga asu horombo hondü mungu-moatükunî God ai nafirandambe ana hohoanimo yahurai moai yangoro.

⁹ Asu ro sihamumbo hoafehapuri nda, nindou mamî ai ahandi nimorehî ra nindowenihî ŋgorü-dibo hoanepoani, ŋga ai moani hoangire haya nimorehî ranahambo moei yahu hiniŋgire haya, asu ai nimorehî ŋgorü asemünda ana, nindou ranai nimorehî semindi hohoanimomayo ra moaruwaimbo-reandühani.”

¹⁰ Sisasimbo süngururü-rundeimbî ai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Asu nindowenihî nimorehüþifembo hohoanimo yahurai rawefeyo ana, asu nindowenihî nimorehüþife-koate ra aboedane,” mehomon-damboyu.

¹¹ Asu Sisas ai simbori hoafiyuhü yahuya, “Ndani hoafi nda munguambo nindou ranahamumbo hoafiyowohüyopoani, ŋga nindou sapo ahamumbo God ai rani ŋginiñdi masagapuri ranahamumboane hoafi ra.

¹² Nga rani-poanimo hohoan+momboane nindou ai sapo nimorehi semindi-koate aninggo ra. Nindou bidifiri ra nimboe sapo ai moani yahurai ningombo boagiri ai masahupurimindei, asu nindou bidifiri ra nimboe nindou ai ahamumbo moani-poanimo mbininguwa seihehi timoefi kamarihori. Asu nindou bidifiri ai moani God hifandarandi ranahambo hohoan+mombo yangri+wambo ranimboane nimorehi semindikoateyomo arundi. Nindou dudi ndani yamundife hoafi ra semindimboayu ana, ai moani mbisemundu-wamboane,” mehupuri.

Sisas ai nimoakidiboumbou-hündambo didibafimayu
(Mak 10:13-16; Ruk 18:15-17)

¹³ Raniyei nindou ai Sisas sowana nimoakidibou ra fufurühmündi-hünduri tükumehindi, ai aheimbo ahandi wari nandearuhi didibafimbifindura sei hehi. Nga asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranai nindou ranaheimbo nginindimarunduri.

¹⁴ Nga asu Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Nimoakidibou ra nduhi aheimbo hiningrihindura wambo sowana mbisühüsi, nga ngiri güdwuri. Nga God nginindi hifandarandi ra nindou nimoakidibou ndahuraiyei-ane,” mehu.

¹⁵ Raniyu ai aheiwami wari nandanduri mbura asu ndamefiyu.

Nindou hoarifi napo afindeimbi
(Mak 10:17-31; Ruk 18:18-30)

¹⁶ Nindou mamai ai mamimbo Sisasimbo-so tükumefiyu. Ai ahambo düdufi hoafiyunduhi yahuya, “Yamundo-randeimbi, ro yangiri koadürumbo ningombo ra semindimbo mbisambo asu nini aboedi moatükuni ramandihea?” mehundo-amboyu.

¹⁷ Asu Sisas ai ahambo hoafiyunduhi yahuya, “Se ra nimboe wambo nini-moatükuni ai aboedayo ranahambo hoafiyafuhi düduwefoandir-a? Aboedi mamai-yangirani moani aboedayu. Se geduhi aboedi yangiri ningombo hohoanimondafuhi ana, se moani sapo ahinümbi hohoanimomayo mungu ranimbo kikihisafindandifi,” mehundo-amboyu.

¹⁸ Asu nindou-mayu ranai düdufinduhi yahuya, “Nine ahinümbi hoafi rana?” mehundo-amboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyunduhi yahuya, “Se nindou hifokoefepoani, se nimorehi sisihimopoani, se hümbühünipoani, se nindou ngorumbo tikefehefe papi hoafipoani,

¹⁹ se sifafi meapembo ndondondiwapiruhi ahafe hoafi himborindafi, se sifafi wandafi mamimbo ngusüfo pandoworü sifafi fimbo ngusüfo pararowandi nou,” mehuamboyu.

²⁰ Asu nindou hoarifimayu ranai simbori ahambo hoafiyunduhi yahuya, “Ro munguambo rani ahinümbi hoafi ranahambo himboriya sünguriheambo-anahi. Asu ngorü nini-moatükuni ramandihe-a?” mehundo-amboyu.

²¹ Asu Sisas ai ahambo hoafiyunduhi yahuya, “Asu se moani aboedi nindou hondü ningombo mbisafombo ana, se ngafi sifafi mungu-moatükuni masihoefi ra nindou ngorumbo fufundawanduhi rani-fihindi kaki ndowandifi mbunda, nindou moaruwai napokoate-mayei ranaheimbo kaki ra dabaduri. Ranimbo asu se sünambe napo afindeimbendamboyafi. Nga asu se mborai wandi süngu,” mehundo.

²² Raniyu asu nindou hoarifi-mayu ranai rani hoafi ra himboriyu haya afindi hohoanimo kapeihü ndamefiyu sapo ahandi napo afindi ranimbo wambo.

²³ Raniyu asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbiimbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro nda sifamumbo anihondumboanahi hoafehapuri, nindou

napo afindeimbi ranai God nginindi hifandarandi ranambe kefoefembo ana, awi tñümbi safane.

²⁴ Asükai ro sïhamumbo hoafehapuri nda, kemor, adükari ninihondi hos nahurai, ranai ana hoeari kakimbo nür ambe akidou ranı nafi kefoefembo ana, ahambo tñümb-ane, nga nindou napo afindeimbi ai God nginindi hifandarandi ranambe kefoefe hifombo tñümbi safane,” mehupuri.

²⁵ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo asu ranimbo mahepünafundi. Raniyomo asu ai ahambo düdururühi yahomoya, “Asu nindou didi ai refe ana, aboedambomandifi?” mehomondamboyu.

²⁶ Sisas ai ahamumbo himboari pareapurühi simbori hoafiyuhü yahuya, “Ndanı moatükunı ranana nindou ai refembo tñümbi safane, nga God ai refembo ana, muŋgu-moatükunı ra tñümbiyopoanı,” mehuamboyu.

²⁷ Raniyu asu Pita ai hoafiyuhü yahuya, “Awi se ndühi himboyafi, ro muŋguambo moatükunı rarihu kokosi foarihu hohu sïhafi süngufemboanefi, nga ninı takini mandahumında?” mehuamboyu.

²⁸ Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro sïhamumbo anihondümbö-anahi hoafehapuri nda, hifi simbori tükufemboayo rani sihi Nindou Hondü ranai sürühoeyoweimbi nımarı fondı ranıwamı nımanduanı, asu wambo süngurundiri-rundeimbi se-amboanı mamı nımarı fondı 12 ranıwamı nımandımböemo 12 mamısihi Israerihündi ranaheimbo hifandiyondürımböhünda.

²⁹ Rananımbö asu nindou muŋguambo didiyei ai ahei worı, akohoandı, rehi mamı, hondafındı, nımorı, asu nümbürı ra wamböhünda rarihi hinıngarihindı ana, asu ai 100 yimbumbondihi ndahümundihı asu aheimbo yangrı koadürümbö nıngombö-mayo ra God ai dagadürımbui.

³⁰ Nga nindou afındı didiyei ai haponda adükari mbofemboayei ana, süngunambo ai akıdöumbo-ndahimboyei, nga asu nindou afındı didiyei ai haponda akıdou-mboehindı ana, asu ai süngunambo adükari mbo-ndahimboyei,” mehu.

20

Wofi hisı nümbürambe ratüpurıyomorundeimbi nindou kafoefe hoafi

¹ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “God nginindi hifandarandi ranana sapo nindou mamı nümbürı aharambürı nahurai-ane. Ranani asu ai siambe hamındı hu nindou ahandı wofi hisı nümbürı ranambe ratüpurımbö masepurımüdü.

² Nindou ranai ratüpurıyomo-rundeimbi rani-babıdımbo mamamı si mamamı kaka ra ai segopurımbö hoafi mamühiru houmbo asu ahamumbo ahandı nümbürı ranambe ratüpurımbö koamarıhepurı.

³ Asükaiyu ai hüfıhamındı nginındıyuambe safı huane nindou bıdıfirı ai maketambe moanı ratüpurı-koate burımemonda hoeimareapurı.

⁴ Raniyu asu ai ahamumbo hoafiyupurühüya, ‘Seamboanı ngomo wandı wofi hisı nümbürı ranambe ratüpurındımo. Nga ro sïhamumbo kaka ndeara segopurımbö-mayo rani-sımogodühi ndahapurımböyahı,’ mehupuri.

⁵ Raniyomo asu ai ratüpurımbö mahomo. Hüfınimbo asükaiyu nımbambe safı ai hu mamı rani-süngumareandı.

⁶ Ndeara nımbambe hondü hu hoeireapuranı nindou bıdıfirı ai moanı ratüpurı-koate ranühi yaru manıngomondamboyu. Raniyu asu ai ahamumbo düdureapurühü yahuya, ‘Se ra nımbö moanı ndanühi

ratüpurî-koate hüfîhamîndî gebuai afîndî ra manîngomo rana?’ mehuamboemo.

⁷ Asu ai ahambo hoafiyomondühi yahomoya, ‘Yîhoefîmbo nindou ai ratüpurî saikoate-memo-ndamboanefî anîmboefî,’ mehomondamboyu. Asu ai hoafiyupurühü yahuya, ‘I refe anasî, se-amboanî ngomo wandî nûmbûrambe ratüpurîndîmo,’ mehupurî.

⁸ Ndeara bîdîfîrana kînkîni hoafambe nûmbûri aharambûri bogorî-mayu ranai ahandî ratüpurîyomo-rundeimbîmbo bogorîmbofi hîfandapurî randeimbî-mayu ranahambo hoafiyuhü yahuya, ‘Ratüpurîyomo-rundeimbî nindou ranahamumbo mborai mbîsafîpurî hawa ahamundî kakî ra dabapurî. Nindou bîdîfîranî süngunambo hondü ratüpurî masahapurî ranhamundî fihî pîndafî hawa ngafî weangurühî ratüpurîmemo ranhamundî fihî tûndowandî,’ mehundo.

⁹ Ranîyo asu nindou ndeara nîmbambe hondü peyomo houmbo ratüpurîmemo ranai kakî mamamîru masowandümo.

¹⁰ Ranîyomo asu nindou weangurühî peyomo houmbo ratüpurîmemo ranai-amboanî kakî semîndîmbo tükümfundî. Ndanana ro afîndî safî ndahumîndemboyeftî yahomo houmbo. Nga asu ai-amboanî moanî mamî yahurai kakî mamamîru masowandümo.

¹¹ Ranîyomo ai kakî ra sowandümo houmbo asu ratüpurî masagapurî nindoumayu ranahambo ‘Kakî ranîmbo nîmboe ndahurai masawamunî,’ yahomo houmbo nîjîepomemo.

¹² Ai yahomoya, ‘Nindou süngunî se ratüpurî masagapura moanî bodîfombo yangîrî ratüpurîmemo-anemo asu se ahamumbo kakî ra yîhoefîmbo masawamunî nahurai masabapurî. Roana siambe peyefî hohu hüfünî gebuai ra ratüpurî tîjîrîfomayefî hüfîhamîndî kîkîrîhundühî,’ mehomondamboyu.

¹³ Nûmbûri aharambûri ai nindou ngorümayu ranahambo sîmborî hoafiyundühî yahuya, ‘Wandafî, se hîmborîyafî, ro sîhamumbo moai moaruwai dîbo nînîngurîheapurî, nga wanî. Asu sapo sîhîrî moai mamî si ratüpurîmbo weangurühî mamî si ratüpurîyowohü, kakî mamamîfe semîndîmbo hoafî mamî süngurîhundîyo?’

¹⁴ Haponda hamîndî se sîhafî kakî ra ndowandîfî hawambo ngoafînambo ngafî. Sapo ro kakî sîhamumbo masahapurî yahurai nindou süngunî ratüpurîmemo ranahamumbo amboanî segopurîmbo saheheamboyahî masahapurî.

¹⁵ Awi wandî kakî ra ro hohoanîmomayahî süngu refembo ra wanîmandîyo? Ranî-moatükunî ranana ai moanî wandî moatükunî yangîrane. Ro sapo aboedî moatükunî ramarîheanda asu se ranîmbo wambo garîbîrowandîrühüyafî?’ mehu.”

¹⁶ Sisas ai ndeara hoafî moendîfembo yahumbo hoafiyupurühî yahuya, “Nga nindou dîdîyei ai haponda adükarîmbo-femboayei ana, süngunambo ai akîdumbo-ndahimboyei, nga asu nindou dîdîyei ai haponda akîdumboehindî ana, asu ai süngunambo adükarîmbo-ndahimboyei,” mehu.

*Ngîmîmbo Sisas ai yîfîmbo ranîmbo wataporîmbomarandî
(Mak 10:32-34; Ruk 18:31-33)*

¹⁷⁻¹⁸ Sisas ai Serusaremînambo hafuhüyu ai ahandî süngururü-rundeimbî 12 memo ranahamumbo ahamundîhoarî bogo hoafiyupurühî yahuya, “Awi se hîmborîyomo. Haponda sîhîrî nda Serusarem ngoafînambo

hahifühanefi, nga ranühi animbo Nindou Hondü ranai Godimbo sishou-rundeimbi bogori nindou asu ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou ranahamundi warühindifimbui. Rananimbo asu ai ahambo yifimbo papihofaifimboemo.

¹⁹ Rananimbo asu ai ahambo nindou amuri ranahei warambe hininjindurümboemo. Rananimbo asu nindou amuri ranai ahambo nindou himboahü tikifinambondihori habudihü ahambo ndüfuri ndüfuri boadüwurimboemo. Asu ahambo nimbi keimbi karhendeimbifihipandüwurimboemo. Nga asu randife hayambondoi süngunambo ngimi sindu mbunda asükaindu yangiri botindifimbui,” mehupuri.

Sems Son ai adükarimbofembo masafani

(Mak 10:35-45)

²⁰ Raniyo asu Sebedindi nimorehi ahandi nimori yimbu babidi Sisasimbo-so tükufe ahandi hangifoani peyo yiri kakire nimarimbo ai mamimoatükuni rambireandi yaho haya düdumareri.

²¹ Raniyu asu Sisas ai ahambo düdureandühi yahuya, “Nimorehi ra se ninimoatükunimboyafirana?” mehundo-amboyo. Asu ai ahambo simbori hoafiyondowohü yahoya, “Se wambo randiheamboyahi mbisafindiriri se bogorimbofeyoani asu wandi nimori yimbu nda sifahifiri wari-hondüni nimariri, sifahifiri kadüdanini nimariri rambohünda,” mehoamboyu.

²² Raniyu asu Sisas ai tinirifo ahambo tükufemboayo ranimbo nimori yimbumbo hoafiyupirühi yahuya, “Se-ana moai fifirineandi se ninimboyafani düdufifineandi ranimbo. Se ra ro tinirifo semindimboyahi ra mandowandifaniyo?” mehupiramboyafani. Asu ai simbori ahambo hoafiyafinandowohü safaniya, “Yini, ro randihoamboyehisi,” masafani.

²³ Sisas ai ahafanimbo hoafiyupirühü yahuya, “Yini, wandi tinirifo ndowandimboyafanisi. Nga asu ro sifahanimbo hoafindahapiri, düdi wandi wari-hondüni nimariri asu kadüdanini nimariri rambo ra ngirindahi, nga wani. Fondi ranana wandi Ape ai nindoumbo didiboadoramündi hininjimareandane,” mehu.

²⁴ Raniyomo asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi 10 memo ranai rani hoafi ra himboriyomo houmbo asu ai apodoho yimbumevani ahafanimbo nginindimarupiri.

²⁵ Raniyu asu Sisas ai ahamumbo mamigi gugureapuri mbura hoafiyupurühi yahuya, “Se awi ranahambo fifirumbo-anemo, ngorü sirambeahindimayei ranahei bogori nindou ranai ana nindou ranaheimbo nginindi hifandirundürühanemo. Rananemo asu ahei adükari nindou ranai-amboani nginindi aheimbo hifandarundüri.

²⁶ Nga awi ndahurai hohoanimo ndanana sishamundi mbusümo yangoripoani, nga wani. Sishamundi mbusümo nindou mamigi ai adükarimbofe tükufembo hohoanimoayu ana, asu ranai nindou sishamundi ratüpuriyu-randeimbi nindoumbofi mbününgu-wamboane.

²⁷ Asu nindou mamigi ai sishamundi mbusümo ro horombonipoedi nindou-anahi yahu anüngu ana, nindou ranai sishamundi moani ratüpuriyu-randeimbi nindoumbofi mbününgu-wamboane.

²⁸ Sapo rahurai ane Nindou Hondü aiana hifinambo makusu ra ahambo nindou ai farihfimboyupoani. Nga ai nindou afindi ranaheimbo aboedambo-fendürimbo-hündamboyu yifimbo makusu,” mehu.

Sisas ai nindou yimbu himboatihari aboedimareapiri

(Mak 10:46-52; Ruk 18:35-43)

²⁹ Raniyomo ai Seriko ngoafi hiniŋgiru hou mahomonda, asu nindou afindi safi ranai Sisasimbo süngumarithori hei.

³⁰ Himboatihari nindou yimbu ranai nafikimi nimarifani himboriyafandane, Sisas ai mahuwamboyafani, asu ai hoafi pukuna karihoefineandühi hoafiyafandühi safaniya, “Defitindi ahuir! Adükari, se yihoehimbo hipoambo-rowamuni,” masafani.

³¹ Nindou afindi ranai ahafanimbo se moani yafambe kikihandifani sei hehi nginindi hoafimehüpiri. Nga asu ai moani pukuna hamindi hoafi karihoefi-neandühi hoafiyafandühi safaniya, “Defitindi ahuir! Adükari, se yihoehimbo hipoamborowamuni,” masafani.

³² Raniyu asu Sisas ai ranühi ngininimareandi. Asu ai ahafanimbo düdureapirühi yahuya, “Ro sihafanimbo ninü nününgufepirimboyahi asu se ranimbo hohoanimoayafana?” mehupiramboyafani.

³³ Asu ai simbori ahambo hoafiyafi-nandowohü safaniya, “Adükari, se yihoehi himboari aboedi birihawamuni semboanehi hohoanimoayehi,” masafani.

³⁴ Raniyu asu Sisas ai ahafanimbo hipoamboreapiri haya war ahafandi himboarambe pamareapira moani mam rani-simboani himboari aboedi birimarithoayopira himboariyafandühi, asu ai Sisasindi süngu mahafani.

21

*Sisas ai bogori nindou nahurai Serusarem ngoafambe tüküme fiyu
(Mak 11:1-11; Ruk 19:28-40; Son 12:12-19)*

¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi Serusarem ngoafikimi akimi tifi-rundühiyomo asu ai ndeara Betfage ngoafambe Orif Nimi Wafukimi tüküme fundi. Ai ranühi tüküyafundühiyomo Sisas ai ahandi sünguneririnandeimbi ranahafanimbo hoafi rani bitapire horombo koarihepirühi yahuya,

² “Ngoafi akimi anango ranihünda ngafani nimehünou hoeindineandani dongi mam ahandi nimori ranidibo wofihifi kife hiniŋgifimbi-mayo ra fufurindi-heneapiri mbundina wambo sowana ndowandifani dügüfani.

³ Asu nindou ngorü ai ranahambo ninü hoafi hoafinduan ana, asu se hoafindafandühiya, ‘Adükari ai ranahambo hoafimayu-amboanehi,’ mbisafandani animbo asu ai moani rande hiniŋgindeandani amboani ndowandifani dügüfani,” mehu.

⁴ Rani-moatükuni ranana sapo horombo Godindi hoafi hoafiyu ran-deimbi ai hoafimayu simogodühi tüküfemboyo ramefeyo. Sapo ai yare horombo hoafiyuhüya,

⁵ “Saion nindou ranaheimbo hoafindafindürühi animboya,

‘Awi se ndühi himbondei sihei adükari bogori nindou ranai siheimbo sowana asüfu!

Aiana moani himboari hoafendühi dongi raniwami nimarü haya asüfu.

Asu aiana dongi nimori mam raniwamani nimarü haya asüfu,” meho.

Sekaraia 9:9

⁶ Raniyafani asu ahambo süngurineri rinandeimbi ai hafani Sisas ai hoafimayupiri rani-süngu ramarineandi.

⁷ Raniyafani asu ai dongi hondü nimori kameihi ra sowapindifani hüfani ahafandi hoeari ra ahafewami nandine hiniŋgimarineapira asu Sisas ai raniwami farifi mamaru.

⁸ Raniyei nindou afindi safi ranai ahei war hoandari hoeari fufurühümüdi nafini korimarihinda asu bidifiri ai nimi war emüdi kameihi hutühümüdi nafini korimarihi hei.

⁹ Nindou afindî bidîfirî ranai Sisasindî hangifoani kefoehi hehi hei asu bidîfirî süngunîmayei ranai hoafi puküna karîhehindühi hoafiyehü seiya, “Defitindî ahuirî, ranahambo hîhîfi-hîhîfindahündo!

God ai ahambo aboedî aboedî-mbîriramboane ai Adükarîndî ndürînambo asüfu ranahambo.

Godîndî ndürî adükarane mbîsefomboane,” masei. *Buk Song 118:26*

¹⁰ Sisas ai Serusarem ngoafambe tükümeñiyua asu ngoafi adükarî ranai hepünî kîkîrandühi nindou ranai düduyahindühi seiya, “Nindou düdi rana?” masei.

¹¹ Nindou afindî-mayei ranai hoafiyehî seiya, “Nindou ndanana Nasaretîhündî Gariri hîfîhündî Godîndî hoafi hoafiyu-randeimbî nindou Sisas ani,” masei.

Sisas ai Godîndî worambe keñuai mahüfu

(Mak 11:15-19; Ruk 19:45-48; Son 2:13-22)

¹² Sisas ai Godîndî Worîkîmî hüfu nindou ranühi sesi napo kakîfihî simborî sîseyei wakîrîhindühi nînoumayei ranaheimbo bukürümafoarearü. Ranîyu ai kakî sîsefe rambo fondiyo asu nindou bidîfirî ai wupufo nîmarîmombo sîseru-rundeimbî nîmarî fondî ra hîhîrimafoareapuri.

¹³ Ranîyu ai hoafiyundürühü yahuya, “Sapo Baiborambe sürü mapaiaro ra yare hoafiyohü yahoya, ‘Wandî worî ranana didîbafîfe worane mbîseimboyei,’ mehu. Nga asu se worî nda nîmboe hûmbuhünî nindouyei dîbonapîfe worîmbo-arîhinda?” mehupuri.

¹⁴ Nindou hîmboatîharî asu nindou tînarî moaruwaimbî ranai Godîndî worî ranambe tükümehinda Sisas ai aboedîmareandürî.

¹⁵ Godîmbo sesi sîhou-rundeimbî bogoriyomo asu ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbîyomo ranai hoeirundane, Sisas ai hepünîfeimbî moatükunî ramareanda asu nîmoakîdîbou ai puküna hoafi karîhehindühi Godîndî worî ranambe seiya, “Defitindî ahuirî ranahambo hîhîfi-hîhîfimboani,” maseiamboemo asu ai ranî-moatükunî ranahambo ngîndîmemo.

¹⁶ Ranîyomo asu ai Sisasîmbo düdururühî yahomoya, “Se nîne-hoafi ai hoafayei ra hîmborîyafai?” mehomondamboyu. Asu Sisas ai simborî ahamumbo hoafiyuhü yahuya, “Anîhondane, ro ra hîmborîyamboanahî. Asu se moai hoafi Baiborambe meñgoro nda hoeirundîyo? Sapo ai yare hoafiyowohü yahoya,

‘God, Se nîmorî akîdîbou asu

akîdîbou hondü tîtîhündî ranahei yafambe boaroworanî anîmbo

asu ai Sîhambo adükarani sei ndorîhi hoafîmbeyai-amboane,’ meho ra,”

Buk Song 8:2

mehu.

¹⁷ Ranîyu Sisas ai ahamumbo yare hînîngîreapuri haya Betani ngoafîna ranühi apombo mahu.

Sisas ai hoafîmayua nîmî fik süfuri nahurai nîmbîmayo

(Mak 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Hapoadümbö siambe hondü Sisas ai adükarî ngoafîna hîhîrîfi nafî huhüyu asu ai wembombomayu.

¹⁹ Ranîyu ai huhünda nafîkîmî fik nîmîndî ranai manîngowa hoeire haya ranî sowana mahu. Asu moai nîmîndî ranîfihî fik hîsî ranai kiaro, nga moanî emündî yangîrî manîngowa hoeimareandî. Ranîyu asu ai nîmî ranahambo hoafiyuhü yahuya, “Nîmî ndanîmbafî ndanî se ngîrî

asükaindafi hîsîndafi,” mehua, asu nîmî ranai moanî mamîhari hoafi nînggoambe nîmbîmayo.

²⁰ Raniyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ranai ai ramareandi ranahambo hoeiru houmbo hepünafundühî düduyafundühî yahomoya, “Nüngumareandamboyo fik nîmîndî ranai moanî yahurai nîmai hamîndî nîmbîmayo rana?” mehomo.

²¹ Raniyu Sisas ai sîmborî ahamumbo hoafiyupurühî yahuya, “Ro sîhamumbo anîhondümbaanahî hoafehapurî, asu se anîhondümbondundühî moanî yimbu hohoanîmo-koateayomo ana, seamboanî ro nîmî ndanahambo ramarîheandî nou randumboemosî. Nga se hîfî wafu ndanahambo hoafîndîmondühîya, ‘Se firîhoefî hawa sîhafîhoarî hanîfî sîrîwara hîmo peyafî,’ ehomo ana, ra ai randîfemboe.

²² Asu se anîhondümboru houmbo nînî-moatükunîmboyo sîhamundî dîdîbafîfe ra hoafemo ana, asu se ranî-moatükunî ra ndowandümbemo,” mehupurî.

*Sisasîmbo düdi ngînîndî masagado yahomo houmbo düdumefundî
(Mak 11:27-33; Ruk 20:1-8)*

²³ Sisas ai Godîndî worîmayo ranambe kefuai hu tüküfî nindou bîdîfîrambo hoafi yamundeandürühî manîngu. Raniyo asu Godîmbo sesî sîhou-rundeimbi bogorî nindouyomo asu nindouyei bogorî nindouyomo ranai ahambo-so tüküyafu düdururühî yahomoya, “Nüngu-nahurai ngînîndîyo se yahurai nda sowandîfî hawa ndanî-moatükunî refembo rana? Nindou düdi sîhambo ngînîndî yahurai ra masaganîn-a?” mehomondamboyo.

²⁴ Asu sîmborî Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühî yahuya, “Roamboanî sîhamumbo awi mamî düdufe düdundaheapurîmboyahî. Asu se wandî düdufe ranahambo hoafi weindaharundî ana, sîhamumbo nîne-ngînîndî ro sahamîndî hehea ranî-moatükunî rarîhe arîhandî ranahambo hoafîndahapurîmboyahî.

²⁵ Asu dagüdamboe Son hîmonî nindou hundürîyo rambo hohoanîmo masemündu rana? Ranî-moatükunî ra Godîndî-mayo tüküfemboyo asu nindouyei-mayo tüküfemboyo?” mehupuramboemo. Raniyomo asu ai ahamundîhoarî bogo sîmborî hoafiyomondühî yahomoya, “Nînî hoafi sîhîrî ra hoafîmandefa? Asu sîhîrî ahambo hoafiyahundowohüya, Godîndî-mayo tükümfeyo ane asefî ana, asu ai sîmborî sîhefîmbo rande hoafîndümunühîya, Nîmboe refe ana, asu se Sonîmbo anîhondümbofekoatememoa? mbüsü düdündüfimunîmbui.

²⁶ Asu sîhîrî rarîhu hoafiyefühî, Ranî-moatükunî ra nindou-yafemayo tükümfeyo ane, asefî ana, asu nindou ranaheimbo yîhîmbondîhurîmboyefî, nîmboe sapo nindou ranai Sonîmboya, Aiana Godîndî hoafi hoafiyu randeimbi nindoumayu ani aseimbohünda,” mehomo.

²⁷ Raniyomo asu ai Sisasîmbo hoafiyomondühî yahomoya, “Ranî-moatükunî ra ro moai fîfirîhundî,” mehomondamboyo. Asu ai ahamumbo sîmborî hoafiyuhü yahuya, “Roamboanî ro ngîrî sîhamumbo hoafîndahapurî dagüdamboe ro hohoanîmo ra sahamîndî hehea ranî-moatükunî rarîhe arîhandî ra,” mehu.

Sisas ai afîndî mamî ranahandambo nîmorî yimbu ranahandî kafoefe hoafi hoafîmayu

²⁸ Sisas ai yahuya, “Asu haponda se ra nünguru hohoanîmoyomondühîyomoa? Mamîmbo nindou mamî ai nindowenihî nîmorî yimburapîrî henüngumboyo. Ai hu ahandî amongo nîmorîmayu

ranahambo hoafi+yundühi yahuya, 'Wandi nïmori nda, se ngafi wofi hïsi nïmbüri ranambe ratüpur+indafi,' mehu.

²⁹ Asu nïmori ai yahuya, 'Ro ratüpur+imbo moei samboanahi,' mehu, nga asu süngunambo hohoan+moyu hoeireanda mayoa ai ratüpur+imbo mahu.

³⁰ Raniyu asu afïndi ai akïdambo sowana hu mamï hoafi yahurai yare hoafimayundo. Asu nïmori ai yahuya, 'Yini Ape, ro ngamboyahï rani ratüpur+imbo,' mehu, nga asu süngunambo ai moai hu.

³¹ Nïmori yimbu ranai nahanïyu sapo afïndi ai hoafimayu süngu hïmborïyu haya ramareanda?" mehuamboemo. Asu nindou ai hoafiyomondühi yahomoya, "Amongo nïmori ai," mehomondamboyu. Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Ro sïhamumbo haponda hoafehapuri nda, Nindou takis kaki sowandümo-rundeimbi asu nïmorehi nindowenihi bïrabïriyeyi rïhündeimbi ranai sïhamumbo ngasünd+hipuri hehi ai boatei God ngïnïndi hïfandarandi ranambe karefoehindi.

³² Nga nïmboe Son sïhamumbo sowahi tükümefiyu ra ai sïhamumbo sapo nafi aboedi süngumbeyafunda yahumboyu nafuimayupuri. Nga asu se moai ahambo an+hondümborüwuri. Nga asu nindou takis kaki sowandümo-rundeimbi-memoyomo, asu nïmorehi nindowenihi bïrabïriyeyi rïhündeimbi ai yangïriyeyi ahambo an+hondümborüwuri. Rani-moatükunï ra se hoerundi, nga asu se moai süngunambo yaru nïngomo hohoan+moyomondani wanï asu ahambo an+hondümborüwuri," mehu.

Nindou moaruwai wofi hïsi nïmbüri hïfandïmarundi kafeefe hoafi (Mak 12:1-12; Ruk 20:9-19)

³³ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, "Awi se ngorü kafeefe hoafi ranahambo hïmborïndïmo. Mamïmbo nindou mamï hïfi aharambüri ai wofi hïsi hïfoare mbura ginïrimayu. Asu nïmbüri ranambe wofi hïsi ra boboeyo-rambohünda hïpïri nafïmarandi. Asu nïmbüri ranambe nïmoamo hafo gïgüdïyo ramböhünda yibadi ngerïra hafu hïningïmareandi. Raniyu asu ai muŋgu-moatükunï ra raraore mbura nindou kaki semïndïmbo ratüpurïyomo-rundeimbi ranahamundi warambe hïningïre haya, ngorü hïfina aŋgunï mahu.

³⁴ Ndeara wofi hïsi ranai süfiyoani nindou ranai ratüpurïyomo rundeimbi ranahamumbo nindou nïmbürambe ratüpurïmemo ranahamumbo sowana koamarïhepura mahomo wofi hïsi ra semïndïmbo.

³⁵ Raniyomo asu nindou wofi hïsi nïmbürambe ratüpurïyomondühi manïngomo ranai nindou ahandï koamarïhepura mahomo ranahamumbo mbumarïpundümo. Ngorümbö bubururi, ngorümbö hïfokoarüwuri asu ngorümbö nïmoeinambo-maruri.

³⁶ Raniyu asükaiyu nindou ranai ahandï ratüpurïyomo-rundeimbi bïdïfirï afïndi safi koarïhepurane, nindou nïmbürambe manïngomo-memo ranai ahamumbo mamï horombo bïdïfirambo ramarüpurï nou yahurai ramarüpurï.

³⁷ Raniyu nindou ranai bïdïfiranambo hondü ahandï nïmori ranahambo ahamumbo sowana koamarïheirü. Raniyu ai yare hoafiyuhü yahuya, 'Nindou ranai awi wandï nïmori ranahambo ndondüwurihi ahandï hoafi hïmborïndïmboemosi,' mehu.

³⁸ Nga asu ai ahandï nïmori ranahambo hoeirüwurihi ahamundihoari yahomoya, 'Nïmori ndanana sapo nïmbüri aharambüri ndi nïmor-ani. Awi sïhïri ahambo haponda hïfokoandïhurühi anïmbo asu sïhïri ahandï-mayo napo ra fufundïhumündefomboane,' mehomo.

³⁹ Ran+yomo asu ai ahambo mburündümo nümbürambeah+ndi h+imborani pirüwuri houmbo houmbo hifokoamarüwuri.”

⁴⁰ Sisas ai yare düdufih+ yahuya, “Asu wofi h+si nümbür+ aharambüri ai asükaindu tükündüfih+ ra, nindou ahand+ nümbür+ hifand+marundi ranahamumbo nüngumandeapura?” mehuamboemo.

⁴¹ Asu ai hoafi+yomondühi yahomoya, “Nindou moaruwai ranahamumbo nindou ranai hifokoa-ndeapurümbui. Ranan+imbo asu ai nindou bod+mondambo ahand+ nümbür+ ra dagapurani asu ai hifandundühi wofi h+si süfi+ambe nindou ranai nümbür+ aharambüri+mbö b+d+f+r+i dabudomboemo,” mehomo.

⁴² Ran+iyu asu Sisas ai ahamumbo hoafi+yuhüya, “Awi, se moai hoafi Baiborambe apeni+ngo ra hoeirundi+yo? Hoafi ra yare hoafi+yowohüya, ‘Wor+imboru-rundeimb+ nindou ai wor+imbombo kambohoani moaruwai ra moan+ yaru moei yahomo mas+hoemo, asu kambohoani ranai moan+ ndor+hoeimb+ ham+ndi kambohoan+mböfe tüküme feyo.

Ran+moatükuni ra Adükari ai ramareandane,
nga ran+moatükuni ra ro hoeir+hunda aboedi ham+ndane, asefi,’ *Buk Song 118:22-23*

meho.

⁴³ Ran+imboane asu sihamumbo hoafehapuri, ‘God ng+n+ndi hifandarandi ranamboani sihamumbo saihündi-mayo ra ndemündü haya asu nindou didiyei ai h+si aboedi hifandarandambe tüküfembohünda ranaheimbo dagadür+mbui.

⁴⁴ Nindou düdi ai kambohoani ran+wami p+rayu ana, ai munguna hürühümbo yagudümbui. Asu kambohoani ranai nindou ranahand+ wami p+rayo ana, ranambo ndün+nder+imboe,” mehu.

⁴⁵ Ran+yomo asu God+imbo sesi sihou-rundeimb+ nindou bogori+yomo asu Farisi nindouyomo ranai Sisas+ndi kafeefe hoafi ranahamboya ‘Yihoefomboani yare kafeare hoafayu,’ yahomo fif+r+marundi.

⁴⁶ Ran+yomo asu ai ahambo mbuimündümbo yahomo houmbo ho-hoan+momemo. Nga asu ai nindou af+ndi ahambo wak+rer+ megoro ranaheimbo y+h+mbomarundüri, n+imboe sapo ai Sisas+imboya, Ai God+ndi hoafi hoafi+yu-randeimb+ nindoumböfimboani masei ran+imbo wambo.

22

Sisas ai nimorehi sem+ndi simboani seses+imbo kafeefe hoafi hoafi+mayu (Ruk 14:16-24)

¹⁻² Asu asükai Sisas ai kafeefe hoafi+nambo hoafi+yundürüh+yahuya, “God ng+n+ndi hifandarandi ranana ndahurai-ane. Mam+imbo adükari bogori nindou ai nimorehi sem+ndi seses+imbo sesi raraore fik+mi-fik+mi-re mas+hendi ahand+ nindowenih+ n+mor+ ai nimorehi sem+ndi+mbomayua.

³ Ran+iyu ai n+marümbo ahand+ ratüpur+yomo-rundeimb+ nindoumbo koamar+hepuri nindou b+d+f+rambo sesesi si ran+ih+ tükündafund+ yaho hoafi+yopuri+mbö. Nga asu ran+simboani nindou ranai moai tüküfembo hohoan+imoyomo.

⁴ Ran+iyu asükaiyu ai ahand+ ratüpur+yomo-rundeimb+ nindou b+d+f+rambo koamar+hepuri. Ai yare hoafi+yuhü yahuya, ‘Wandi seses+imbo si ranai ndeara naf+ram+ndi+imboane. Burmakau anam+ndi asu n+n+hondi b+d+f+r+i wowondümb+ wandi h+fokoaru mandu didi+boad+ru naf+ram+ndi+imboane. Nga se difomo nimorehi sem+ndi+imbo sesesi ra ses+imbo,’ yahu hoafi+yu koamar+hendi.

⁵ Nga asu nindou ranai moai ahamundi hoafi himboriyomo hou homo, nga wanti. Nga ai ahamundi hohoan+momemo süngu ahamundi ratüpur+imbo bukür+imefoundi. Nindou mam+ ai ahandi nübür+nambo-ndefi, mam+ ai ahandi stoa wor+nambofi raraomarundi.

⁶ Asu b+dif+r+ ai nindou ranahandi ratüpur+iyomo-rundeimbi ranahamumbo mburüpondümo houmbo bubuhaiyomopurühi hifokoakomarüpur+.

⁷ Raniyu asu bogori nindou-mayu ranai ran+imbo ngusüfoambe moaruwair+rüh+iyu ahandi ami ranahamumbo koamar+hepura ai homo nindou hifokoaru rundeimbi-memo ranahamumbo hifokoakofoarupurühi ahamundi ngoafi ra hai kamandu kamandu marundi.

⁸ Raniyu asu ai ahandi ratüpur+iyomo-rundeimbi ranahamumbo hoafi+yuhü yahuya, 'Wandi n+morehi sem+nd+imbo sesesi si ranai ndeara naf+ram+nd+imboanesi, nga asu nindou fand+fembo hoafi+mayahi ranai moei mehomo, nga ng+r+ wandi worambe difomo.

⁹ Nga haponda se ngomo muṅguambo bogori nafi ran+hünda muṅguambo nindou hoeindundühi ana, hoafi+nd+mondani nindou af+ndi safi wandi sesesi+imbo si ranühi ai mb+fandund-amboane!' mehuamboemo.

¹⁰ Raniyomo asu ahandi ratüpur+iyomo-rundeimbi ranai muṅguambo nafi bogori ra homondühi muṅguambo nindou hoeirüpurühi gugur+marundi. Nindou b+dif+r+ aboedi, b+dif+r+ moaruwai kapeih+ , ranai muṅgu fandafandambo n+morehi sem+ndi sesesi+imbo fondi ra nindou yang+r+ güremareandi.

¹¹ Raniyu bogori nindou ai nindou mafandandi ranaheimbo h+imboasaf+imbo huwane nindou mam+ ranai sesesi+imbo hombo hoeari yihuruy+im+ndi-koate mamaruwa hoeimarir+.

¹² Raniyu asu bogori nindou ai ahambo düdurirüh+ yahuya, 'Wandafi, se ra nünüṅguyaf+oamboyafi sesesi+imbo sihi hombo hoeari yihuruy+im+ndi-koate tükümefoandi ndana?' mehundoa asu nindou ranai moani hoafi-koate sir+ yare mamaru.

¹³ Raniyu bogori nindou ai ahandi ratüpur+iyomo-rundeimbi ranahamumbo hoafi+yuhü yahuya, 'Nindou ranahambo yir+ wari hüputüpondümo houmbo weindani n+imbi n+maro-ambe pinduwur+ . Ranani+imbo ai heindühi yahafi h+timbi+randamboane,' mehu."

¹⁴ Ndeara Sisas ai hoafi+yuhüya, "Nindou af+nd+imboyo fand+fembo hoafi+mayondür+ , nga asu moani yimbu mam+ yang+r+ ranaheimbo d+bon+mayondür+," mehu.

*Takis kaki sai hohoan+imo ranahambo Sisas+imbo düdumar+hor+
(Mak 12:13-17; Ruk 20:20-26)*

¹⁵ Farisi nindou ai homo Sisas hoafayu ranahambo nini düdufe hoafi sihir+ hoafi+ndefühi ranambo yirümond+hur+imbo yahomo fif+r+marundi.

¹⁶ Raniyomo ai nindou ahamumbo süngur+pur+imbo-rundeimbi asu Herot+ndi süngururü-rundeimbi b+dif+r+ ranahamumbo Sisas-sowana koamar+houpur+ . Ai homo Sisas+imbo-so tüküyafu hoafi+yomondohü yahomoya, "Nindou yamundo-randeimbi, ro s+hambo fif+r+hun+n+imboanefi se an+hondumbo hondü hoafi+yafi arandi ra. Nindou ai n+ne-hohoan+imo hohoan+imoayei ranahambo se af+ndi hohoan+imo-koate seana God+ndi an+hondü hohoan+imo ranahambo yamundo randühanafi. Asu seana s+hafi h+imboahü muṅgua nindou s+imogodühanei.

¹⁷ Ranana asu se yihoef+imbo hoafi+yaf+imuni. Se ra ran+imbo nüṅguro hohoan+imoyafüh+yafa? Romi-yomondi nindou bogori Sisar ranahambo takis kaki saimbo ra aboediyo wan+yo?" mehomondamboyu.

¹⁸ Nga asu Sisas ai ahamundi n'ine-hoafi moaruwai f'firarundi ran'imbo f'fireandi. Raniyu asu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Awi seana nindou yimbu yafambeimbanemo! Se ra n'imboe wambo ngorü-süngufendir'imbo yahomo houmboemo rana?"

¹⁹ Naha ndühi wambo kaki hoari takis-ambe sihefembo-mayo ra nafui-yomondiri," mehuamboemo. Asu ai ahambo kaki hoari ra sowandümo homo nafuimemondo.

²⁰ Raniyu asu ai ahamumbo hoafiyuhü yahuya, "Se ra dade ngusumboariyo asu ndüriyo kaki ndan'fih' apaiaro rana?" mehuamboemo.

²¹ Asu ai ahambo simbori yahomoya, "Adükari bogori nindou Sisar ranahandane," mehomondamboyu. Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "I awi refeanasi n'ine-moatükun' Sisar'indayo ahambo sihefemboane, asu n'ine-moatükun' God'indayo ahambo sihefemboanesi," mehuamboemo.

²² Raniyomo asu ai ran' hoafi ra h'imboriyomo houmbo hepünafundühi ahambo ranühi yaru h'in'ng'irüwur' houmbo ndamefundü.

*Nindou yif'hündi botife hoafi ran'imbo Sisas'imbo düdumemondo
(Mak 12:18-27; Ruk 20:27-40)*

²³ Mami ran' sihi Sadyusi nindou b'id'firi ai Sisas sowana tüküme fundü. Ran' nindou ai-ana ngiri nindou yif'hündi bot'indife-ndandi yahomo rundeimbi nindouyomo.

²⁴ Raniyomo asu ai Sisas'imbo düdurüwurühi yahomoya, "Nindou yamundo-randeimbi, Moses ai yare hoafiyuhü yahuya, 'Nindou mami ai n'imori-koate yif'induan' ana, asu ahandi akidi ai ahandi-mayo n'imorehi kai ra ndemündi haya yif'mayu ranahandi fondühi far'hefembo-hünda ahandi n'imori ra amonngoandi n'imori-mbiyuwamboane,' mehu.

²⁵ Horombo y'hoefi mbusümo apodoho mami 7 ranai man'ngomo. Amonngo hondü ai n'imorehi ra semündü haya n'imori mbuim'ndi-koate yif'yuhüyu asu ai n'imorehi ahandi ra ran'kimi akidimayu ranahambo h'in'ng'imareandi.

²⁶ Ran'kimi akidimayu amboani yahurai amonngo hondü ai ramefiyu nou ramefiyu. Raniyu asu ai ran'kimi akidi ngorü mbusümond' amboani ngorü yahurai ramefiyu. Moani mami yahurai yangiri homo-homombo b'id'firani akidi hondü 7-mayu ranahand'fih' tūmareandi.

²⁷ Ndeara b'id'firanambo hondü n'imorehi ranai yif'mayo.

²⁸ Nga asu süngunambo nindou yif'hündi yangiri bot'ifembo si tüküfeambe ra n'imorehi ranai nindou dad' n'imorehi-manda? Apodoho-mami ranai sapo ahambo munquambo masowandümo anesi," mehomondamboyu.

²⁹ Asu Sisas ai ahamumbo simbori hoafiyuhü yahuya, "Awi seana h'h'ndi hohoan'imombü nindou-anemo! Awi seana n'imboe sapo Bai-borambeah'ndi hoafiyo asu God'ndi ng'in'ndiyo ra f'fir'ifekoate-wambo ran'imboanemo.

³⁰ Nindou yif'hündi botehindi ana, ai sapo sünambeah'ndi nendi sünambe amarimo yahurai tükündahindühi an'imbo asu ai ngiri n'imorehi nindowenhühi ndahindi, nga wani.

³¹ Asu sapo nindou ai yif'hündi botife ran'imbo ra, awi se moai God ai Bukambe siheimbo hoafimayundüri ra hoeir'hindiyoy?

³² Sapu ai yare hoafiyuhü yahuya, 'Ro-ana Abraham'ndi God-anahi, Aisak'ndi God-anahi, asu Sekop'ndi God-anahi!' mehu. Aiana yangiri nüngumbi nindou-yafe God-ani asu ai yif'hündi-yafe Godiyupoani," Sisas ra mehu.

³³ Nindou afiñdi ranai rani hoafi ra himboriyeyi hehi Sisasindi yamundife hoafi ranimbo mahepünahindi.

*Nine ahinümbi hohoanimo bogorayo ranahambo hoafimayu
(Mak 12:28-31; Ruk 10:25-28)*

³⁴ Rani hoafinambo Sisas ai Sadyusi nindou ahamundi hoafi kikimareapuri. Raniyomo asu Farisi nindou ai rani hoafi ranahambo himboriyomo houmbo ai mamühi gugurimefundi.

³⁵ Raniyu asu nindou mamü ahamundi mbusümo ahinümbi hohoanimo fifireandeimbi ranai mamü düdufe Sisasimbo randihin hoeindihin yahu-haya düdumariri.

³⁶ Ai ahambo düdurirühi yahuya, “Yamundo-randeimbi nindou, naha ahinümbi hoafi ranaiyo moani adükari hamindayo?” mehuamboyu.

³⁷ Asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, “Adükari saposihafi God ranahambo, sihafingusüfo muᅅguambo, sihafihohoanimo muᅅguambo, yifiafi muᅅguambo ranambo ᅅgusüfo pandowori.’

³⁸ Rani ahinümbi hohoanimo ranane ai weᅅgurühididi asu moani adükari hamindayo.

³⁹ Asu ᅅgorü ahinümbi hoafi adükari rani-kimnindi ra ndahurai-ane, ‘Se ᅅgunindambüri ranaheimbo ᅅgusüfo pandowandüri saposihafi fimbo rawarowandi nou.’

⁴⁰ Mosesindi muᅅguambo ahinümbi hohoanimo aho ranane asu Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi nindou-yomondi yamundife hohoanimo ranane muᅅguambo ranana yimbu adükari ahinümbi hoafi ra nimindühane,” mehu.

*Sisas ai düdi Kraisayu yahu haya düdumefiyu
(Mak 12:35-37; Ruk 20:41-44)*

⁴¹ Farisi nindou ai guguriyafu mamarimonda Sisas ai ahamumbo düdufipurühi yahuya,

⁴² “Se ra Kraisimbo nᅅnguru hohoanimoyomondühiyomoa? Ai ra dadi amoao mamiyomondambe-ahindiyua?” mehuamboemo. Asu ai simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Ai-ana Defitindi amoao-ambeahindani,” mehomondamboyu.

⁴³ Asu ai ahamumbo düdureapurühi yahuya, “Asu nünᅅngufemboyo Yifiafi Aboedi ranai Defitimbo hohoanimo ᅅgusüfoambe horimarera asu ai Krais ranahambo Adükari-ani mehundoa? Defit ai yare hoafiyuhü yahuya,

⁴⁴ ‘Adükari Ai wandi Adükariimbo yare hoafiyuhü yahuya,
“Wandi wari hondüni ndanühi ndando nimandifi ᅅgafimbo
asu süᅅguna sihambo hürütümbi nindou sihafiyirümbo hoarehi
hinᅅᅅindiheamboya,”’ *Buk Song 110:1*

Defit ra-mehu.

⁴⁵ Defit ai Krais ahambo Adükari yahundo marandane. Asu nᅅngufimboyu Krais Ai Defitindi ahuirayu rana?” mehupuri.

⁴⁶ Asu nindou mamü ai-amboani moai Sisasindi düdufe hoafi ranimbo simbori hoafiyundo, ᅅga wani. Raniyomo asu ai riᅅhünda peyomo houmbo ahambo düdufembo ahinrurühi asu ai moai ahambo mamü düdufe amboani düduyafundo rundi, ᅅga wani.

23

*Sisas ai ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi asu Farisi nindou
ranahamundi hoafi ranimbo ahini hoafimayu
(Mak 12:38-39; Ruk 11:43, 46; 20:45-46)*

¹ Raniyu asu Sisas ai nindou afindi ahambo wakireri mengoro ranaiyei asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranaiyomo aheimbo wataporimbomarandüri.

² Ai yare hoafiyundürühü yahuya, “Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi asu Farisi nindou-anemo ai sheimbo yamundifembo Mosesindi fondi kosiründümo houmbo aningomo.

³ Ranimbohündambo animbo asu se himborindei süngundhindi ninimoatükunimboyo ai se rarihi yahomo houmbo hoafemondüri ranimbo. Nga asu se nime-moatükunü ai rawarundi rasüngu randhimboyei, nga wanü. Aiana hoafi yangirane ai rarihi rarihi-emo, nga asu ai ahamundihöari refembo ana, ngiri randundi.

⁴ Ahamundi ahinümbi yamundife hoafi ra tinümbi moatükunane. Aiana nindou amuriyei daboahamindiwami nimboreimbi moatükunü ai mbisahümündia yahomo houmbo hüputüpuründümo nandundühanemo. Asu aiana ahamundihöari ngiri akidou amboani nimboreimbi moatükunü ai manandundi ranahambo semindimbo moai farihouwuri, nga wanü.

⁵ Nindou ai yihöefimbo hoeimbi rihimunü yahomondühanemo ai nindou himboahü müngu-moatükunü ra yaru arundi. Ai didibafife wadagi adükari güdu mburu yihururündümo arundi. Asu ai ahamundi hoeari rani himborifihü moani rani-poanimbo yihuru yihurumarundi.

⁶ Aiana nimarifondi aboedühi nimarimboane hohoanimo yomo arundi afindi sesesimbo si simboanane asu Suda-yafe rotu wori ranambe diridühi nimarimbo-anemo hohoanimoemo.

⁷ Aiana nindou ai ahamumbo nindou afindi fandifeambe yihöefimbo hihifimbi rihümünü, yahomo asu yihöefimbo yamundu-rundeimbi nindou-anemo mbisahümünü mbirihündi, yahomombo-anemo hohoanimo yomo arundi.

⁸ Nindou ai sheimbo yowanü yamunde-randeimbi nindou mbisahindürimboyei, nga wanü. Seana moani mamü apodoho apodoho mamü yangirane, nga shei Yamunde-randeimbi Nindou aiana moani mamü ai yangirani anüngu.

⁹ Asu se nindou mamü hifi ndanühünda ranahambo ahinindihorühü hoafindeihüya ‘Ape’ mbiseimboyei, nimboe sapo shei Ape mamü yangirani sünambe amaru.

¹⁰ Asu nindou ngörü sheimbo hoafindeihüya ‘Yamundo-randeimbi’ mbiseimboyei, nimboe sapo shei yamunde-randeimbi Krais yangirani.

¹¹ Nindou düdi ai shei mbusümo nindou adükari hamindü anüngu ana, asu ai shei ratüpurüyu-randeimbi nindoumbofi mbününgu wamboane.

¹² Nindou düdi ai ahandihöari nindou adükaranahü ehü ana, ahandi ndürü hifinambo gadimboe. Nga asu nindou düdi ai ahandihöari hifinamboareandi ranai ana ahandi ndürü adükari ndimboe.”

Sisas ai ahamundi yimbu yafambe moaruwai hohoanimo yaru arundi ranimbo hoafimayu

(Mak 12:40; Ruk 11:39-52; 20:47)

¹³ “Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, hipoanimboembou-anemo. Awi seana yafambe yimbumbiyomo houmbo-anemo! Seana nindouyei ngusümboarühü God nginindi hifandarandi ranahambo yipurü papiru hinüngiru arundi. Asu se sihamundihöari amboani moai ranambe kefoau homo-rundi. Asu asükai se moai nindou didüyei ai ranambe kefoefembo yifiraye ranaheimbo hinüngiwura kefoehi hüsi, nga nafü gürarundi.

14 [Ah+nümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanimoembou anemo. Awi seana yafambe yimbumbiyomo houmbo-anemo! Seana sapo nimorehi kai animboei ranaheimbo wosihoafori hoafiyomo-ndündürühanemo asu se ahei wori kosaründimo. Rananemo asu se nindou ai hoembirihimuna yahomo houmbo Godimbo moani gedühi didibafiyomondühi homo arundi. Rani+nimbohündambo animbo süngunambo s'hamundi t'ijirifo ra moaruwai hamindi tükündifepurimboe!]

15 Ah+nümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo se boboharindümo! Awi seana yafambe yimbumbiyomo houmbo-anemo! Seana botiwami hoe hanjifo-süngu homo arundane asu hifi-süngu homo arundane ra nindou mamii s'hamundi süngurapuri randeimbi tükife niñgombo kokombohündambo-anemo. Nindou ranai s'hamundi süngurapuri-randeimbi nindou tüküfiyuwanane asu randüwuranii ai hiambe nafi gadümbui sapo se-amboanii rawefundi nou. Ranani nindou ranai se rarundanii ahandii moaruwai hohoanimo s'hamundi moaruwai hohoanimo ranahambo ngasündearandii.

16 Nindou himboatihari nindou amurambo nafi nafuimbo-memo, se hipoanimoembou-anemo! Seana nindou yamundundühiya, Nindou düdi ai ninimboyu dabarifihi Godindi wori ranahambo dukare ranifihi dabarefiyu ana, ra moanane. Nga asu nindou düdi ai gor Godindi wori ranambe engoro ranifihi dukare dabarefiyu ana, asu ai rani-moatükunü refembomayu ra anihondumbo rambireandamboane yahomo arundi.

17 Seana himboatihari hohoanimo-koate nindou-anemo! Nini-moatükunüyo ai moani ahinümbi moatükunüyo, gor ranaiyo asu Godindi wori raniyo? Gor ai Godindi worambe yangromboane asu Godindi moatükunü hondü nahurai tükefeyo.

18 Asu asukai seana yamundundühiya, Nindou düdi ai sesi s'hefe hasihoni ranahambo dukare ranifihi dabarefiyu ana, ra moanane. Nga asu nindou düdi ai sapo sesi s'hefe hasihoni raniwami sesi as'hefeyo ranahambo dukare ranifihi dabarefiyu ana, asu ai rani-moatükunü refembomayu ra anihondumbo rambireandamboane yahomo arundi.

19 Awi seana nindou himboatiharanemo! Nini-moatükunüyo ai moani ahinümbi moatükunüyo, sesi as'hefeyo ranaiyo asu sesi s'hefe hasihoni raniyo? Sesi, sesi s'hefe hasihoni raniwami yangromboane asu sesi ra Godindi yangiri tükefeyo.

20 Ranimboane asu nindou düdi ai sesi s'hefe hasihoni ranahambo dukare dabarefiyu ana, muñgu moatükunü raniwami engoro ranahambo kameihii ranifihi dabarifihani.

21 Asu nindou düdi ai Godindi wori ranahambo dukare ranifihi dabarefiyu ana, asu God ai wori ranambe anüñgu ranifihi kameihii dabarifihani.

22 Asu nindou düdi ai sünü ranahambo dukare ranifihi dabarefiyu ana, asu ai sapo Godindi nimari hifandimbo fondi asu ai mare fondi raniwami amaru ranahandi-ihii kameihü dabarifihani.

23 Ah+nümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanimoembou-anemo! Awi seana yafambe yimbumbanemo! Se-ana muñguambo akidibou sesambefembo moatükunü wambifi nahurai ranane se yimuñguründümo mburu asu 10 ranahandi ngorü bidifiri ra Godimbo yiboboru as'hoemo. Nga asu seana adükari ahinümbi hoafi bidifiri ranahambo ana se hinñgürumbo-anemo. Sapo rani-moatükunü hoafi ranana ini ra, nindou muñguambo ranaheimbo mamii simogodi hohoanimombo hohoanimo, nindou ngorumbo hipoambo

hohoanimo, asu anihondümböfe hohoanimo ranane. Godimbo ninimoatükuniyo 10 ranahanda mamî bîdîfirî yîboböfe sîhefe ahinümbî hoafi ra se hinîngîndumboemo, nga adükari moatükuni hohoanimo hoafîmayahi ranamboani se süngundu ndundi.

²⁴ Seana himboatîhariyo hefe nindou ngorumbo nafi nafuimbo nindou-anemo! Seana himboafîfi ranahamumbo simîndî hoe ranambe foerîmonda hürühoupurühanemo, nga asu kamer ninîhondî adükari ra kameihuru sirîfoarundühanemo!

²⁵ Ahinümbî hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanîmboembou-anemo! Awi seana yafambe yimbumbanemo! Se-ana sesî hipîri napo ra himboranî moanambühî ranane popoaiarîhoemo, nga asu wagabe ragu ana hûmbuhünî hohoanimo asu moanî sîhamundî fi ranahambo hohoanimo ranîmboane foafusafu hinîngîrundani tükûra piareandî.

²⁶ Farisi nindou seana himboatîhari nindouanemo! Awi se hipîri ranambe ra, wagabe ragu ranî boatei popoaindîhoemondani anîmbo asu himboranî moanambühî ranamboani kameihî aboedî himbondîmboe!

²⁷ Ahinümbî hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanîmboembou-anemo! Awi seana yafambe yimbumbanemo! Se-ana yîfambe ranahambo yihuruyo hinîngîfeyoanî anîngo yahurai-anemo! Ranane sapo yîfambe ranai moanambühî himboranî ranai aboedî himboyo haya anîngo, nga asu ragu wagabe ranana yîfi hambohamîndî fisînarümbî moaruwai ranai mamîkarîyombo foerîmboane. Se sîhamundî fiambe ragu ra moanî yahurai hamîndanemo!

²⁸ Yahurai-anemo se-amboani fi moanambühî nindouyei himboahü mbumundî nindou himboemo, nga asu sîhamundî fiambe ragu ranana yafambe yimbumbî hohoanimo asu moaruwai hohoanimo ranambo güre pireapurîmboane.

²⁹ Ahinümbî hohoanimo yamundu-rundeimbi nindou-anemo asu Farisi nindou-anemo, se hipoanîmboembou-anemo! Awi se-ana yafambe yimbumbanemo! Se-ana Godîndî hoafi hoafîyomo-rundeimbi ranahamundî yîfambe nafîru arundî. Asu nindou aboedî mbumundî manîmboei-mayei ahei yîfambe-wamî se yihururu hinîngîru arundî.

³⁰ Asu rananemo se yaru hoafîyomondühîya, 'Ro horombo sîhefî amoao mamî manîngomo ranambe mbanîmboefî-mbonana ngîri ro Godîndî hoafi hoafîyomo-rundeimbi nindou ranahamumbo hîfokoefembo farîhehupurî.'

³¹ Asu se ranî hoafi yaru hoafemo ranana asu se maru sapo nindou didemo Godîndî hoafi hoafîyomo-rundeimbi mbo hîfokoamarüpuri ranahamumbo nahurai-anemo weindahî nafuiayomo.

³² Refe ana, awi koe se ninemoatükuni sîhamundî amoao mamî ai ramarundî ranîfîh randu ngomo nafîndundümo!

³³ Awi seana amoasîranemo! Seana moaruwai amoasîrîndî ninimorî hondanemo! God ai sîhamumbo papîfe hoafînduanî se haiambe gadîmboemo. Nüngundu se ranahambo mafebou-a?

³⁴ Ranîmboane asu se himborîndîmo nda. Ro sîhamumbo sowana Godîndî hoafi hoafîyomo-rundeimbi nindou, fîfirundeimbi nindou asu yamundu-rundeimbi nindou ranahamumbo koandîheheapurîmboyahî. Rananîmbo asu se bîdîfirî hîfokoandupurîmboemo, bîdîfirambo ninîfîhî hîfokoefembohünda pandupurîmboemo, bîdîfirambo Godîndî worambe bubundüpurîmboemo. Asu bîdîfirambo ngorü ngoafîhündî heboadüpuri houmbo wandüpuri ngomo ngorü ngoafîhü tükündafundî.

³⁵ Ranimboane asu nindou mbumundi hifi ndanühi manimboei ranaheimbo hifokoamarundüra yifimayei, ranı munğu moatükunı ranahambo se hütıyomo. Sıhamundi hütı sünguyo sapo nindou ai mbumundi ho-hoanimo süngurıhindeimbi Eberındı sırambeahındı peyo haya ho hombo Sekaraia sapo Berekiandı nımorımayu ranahandıfıhı tümareandı rana-hambo hifokoamarüwuri. Se Godındı worı asu sesı sıhefembo fondi mbusümo ranambeyo hifokoamarüwuri. Ranımböhündambo anımbosıhamundi-wamı tıñırifo ranai nangopurımboe.

³⁶ Ro sıhamumbo anıhondümboanahı hoafehapurı nda. Nindou hifokoaru marundi ranahambohünda tıñırifo afındanımbosı God ai nindou haponda anımbosı aheiwamı nandeandürümbui.”

*Sisas ai Serusarem ngoafi ranahambo hohoanımomayu
(Ruk 13:34-35; 19:41-44)*

³⁷ “Serusaremıhündı, Serusaremıhündı, se Godındı hoafı hoafıyomo rundeimbi nindou ranahamumbo hifokoarıhipurühi asu se Godındı hoafı semındı hombo nindou sıheimbosowana koamarıhepurı ranahamumbo hifokoefepurımbosafombo nımoeinambo-rıhüpurı marıhündı! Ro sıhafı mbusümo nindou anımbosı ranaheimbosı wagıdemındındürühi warı gabudıfoefendürımbosı afındı hohoanımomayahı kakarokosı hondı aı ahandı weihoandı mbanendı hoareharamındındürı nou. Nga asu se wambo moai refembo raro-safındırı, nga moei masafı.

³⁸ Asu se hımborındeı. God ai Ahandı worı sıhei mbusümo hıñıngımareandı asu moanı fondarımbosı.

³⁹ Ro nda sıheimbosı hoafehandürı, hapondanambe ana se ngırı asükai wambo hoeındıhındırı, nga nga ngombo süngunambo anımbosı se randıhi hoafındeihıya, ‘God, Se nindou aı Adükarındı ndürına tükefiyu ranahambo aboedı aboedındıworı,’ mbıseimboyeı,” mehu.

24

*Sisas ai Godındı worı ra bıñıboemboe yahu haya wataporımbomarandı
(Mak 13:1-2; Ruk 21:5-6)*

¹ Sisas aı Godındı worı ranambeahındı tüküfi haya huwane asu ahambosı süngururü-rundeimbi aı ahambosı sowana mahomosı Godındı worı worımbomarandı ra nafuiyondowohü hoafıyondombohünda.

² Ranıyu asu Sisas aı ahamumbo hoafıyuhü yahuya, “Yını, ro anıhondümbo-anahı nda hoafehapurı. Se haponda munğuambo moatükunı ra hoeırundai? Ngırı nımoei nda süngunambo ana rande atüboakı-atüboakındo gafuwanı hoeındundı, nga munğuambo nımoei ra hıfını pındıhimboyeı,” mehupurı.

Sisas aı ahambosı süngururürundeimboya tıñırifo tükündıfemboe yahu hoafımayu

(Mak 13:3-13; Ruk 21:7-19)

³ Sisas aı Orif Nımı Hıfı Wafuambe nımaru ane asu ahambosı süngururü-rundeimbi aı yanğırı hafomosı ahambosı-so tükümefundı. Ranıyomosı asu aı düduyafı hoafıyomondühi yahomoya, “Se yıhoefımbosı hoafıyafımunı nüngu-sımbosı ranı-moatükunı ra tükümandıfe? Asu nıñı-moatükunı boateı tükündıfeyoanı hoeımandıhu sapo se kosımbosıyafı ranane asu ndeara bıdıfıranambo sı tüküfemboayo ranane ranahambo fıfırındıhumboyeı?” mehomondamboyu.

⁴ Ranıyu asu Sisas aı sımborı hoafıyuhü yahuya, “Awi se hıbadümbo nindou aı sıhamumbo wosıhoafırı hoafındeimboyeı.

⁵ Nga nindou afɪndi ai tükündafu wandi ndüri dükandu hoafɪndimondühi animboya, 'Ro nda Kraisi-anahi!' mbišimondühi animbo ai nindou afɪndi ranaheimbo wosihoafori hoafɪndimondani ai anihondümbondihimboyei.

⁶ Se yifiari hoafi asu yifiari yafui hoafi himborɪndimboemo. Nga asu se rani-moatükuni ranahambo hibadumbo, nga hepünündafumboemo ranimbo. Rani-moatükuni ra tükündifemboesi, nga asu rani-moatükuni tükefeyo ranahambo ndeara bidifiranambo si ane yahopoani, nga awi wani.

⁷ Hifi hifi ranai simbori yifiariɪndimboe. Asu adükari bogori nindou mamai ahandi nendi ranai ngorü adükari bogori nindoundi nendi rani-babidi simbori-simborɪndimboemo. Hifi bidifiri rani-fihisi sesi ai wanindohü asu hifihe ranai tükündifendamboe.

⁸ Muŋguambo moatükuni ra tükefeyo ranana moani nimorehi ai nimori wakemɪndimbo asubusi boatei asemindo yahurai boatei-ane tükefeyo.

⁹ Ranimbo siheimbo mbundüründümo tɪŋɪɪfombi moatükunambe sindundürühi hifokoandundürimboemo. Ranimbo muŋguambo hifiɪndi nindou ai wandi sünguna sihamumbo yihoarukondühüpurimboyei.

¹⁰ Rani-simboani nindou afɪndi ranai ahei anihondümbofe hohoanimo ra hinɪŋɪndihindühi, asu ai ahei ngunindi ranaheimbo nindou amuri hürütümbi nindouyei warühɪndihindürühi asu aheihorari amboani simbori yihoarukofiriɪndeimboyei.

¹¹ Ranimbo asu Godiɪndi tikai hoafi hoafiyomo-rundeimbi nindou afɪndi ranai tükündafundühi animbo asu ai nindou afɪndi ranaheimbo wosihoafori hoafɪndimondani anihondümbondihimboyei.

¹² Rani-fihisi animbo asu sapo moaruwai hohoanimo ranai afɪndi tükündifeyohü nindou ngorumbo hipoambofeihisi ngüsüfo pefe hohoanimo ranai akidoundimboe.

¹³ Nga asu nindou düdi ai nini-moatükuni ahambo tükefeyo ranahambo moanane yahu kikihiramündi anüŋgu ai nŋu nŋumbo bidifirani si tüküfiyuambe ranana ai aboedambondifimbui.

¹⁴ God nŋiniɪndi hifandarandi Aboedi Hoafi ranahambo muŋguambo hifi ranühi nindou muŋgu ranaheimbo weindahisi bokarihefendürani animbo asu ndeara bidifirani si ra tükündifemboe.”

*Moaruwai hamɪndi moatükuni tükündifemboe
(Mak 13:14-23; Ruk 21:20-24)*

¹⁵ “Asu moaruwai moatükuni niŋgombo-mayo sürühoeimbi fondi ranahambo moaruwaimbondeambui ranahambo Godiɪndi hoafi hoafiyurandeimbi nindou ahandi ndürisi Danier ai wataporimbomarandi ra se hoeindumboemo. (Nindou düdi ai ndani hoafi ra hoeifemboayu ranai hoafi ranahambo ndore fifiriɪmbireandamboane.)

¹⁶ Rani-simboani animbo nindou didiyei ai Sudia hifambe animboei ranai hifi wafunambo nimai mbi fefoehindamboane.

¹⁷ Rani-simboani ana sapo nindou ahandi worikimi amaru ranai ahandi napo worambe kurayo ranahambo hani semɪndimbo hihiniŋɪndeambui.

¹⁸ Asu nindou düdi ai ahandi nümbürambe anüŋgu ranai nŋiri ahandi hoeari masihendi ra semɪndimbo hihiriɪndifi nŋu, nga wani.

¹⁹ Rani-simboani nimorehi didiyei ai nimori furümbaye-ane asu nimorehi nimori titi simindeimbaye ranane ranaheimbo moaruwai hamɪndi tükündifemboe.

²⁰ Se Godimbo didibafɪndimo rananimbo asu se nŋiri afɪndi nŋisihari tüküfeyoambe ane asu moani nimarimbo si ranambe ane ra se nŋiri feboundi!

21 Rani-simboani tñirifo afindi tükündifemboe. Horombo God ai hifi sünü nafimarandambe peyo haya ho hombo hapondani tükefeyombe ana, moai afindi tñirifo ndahurai tüküfeyo. Nga süngunambo rani simboani ana moani muᅅgunambo tñirifo afindi hamindi moatükuni animbo tükündifemboe. Asu randife hayambo ra süngunambo ana ᅅgiri asükaindo tñirifo yahurai tükündifeyo.

22 Nga asu God ai rani-simboani ranahambo bodifombofe kikihiyimindi koatembembonana muᅅguambo nindou ranai ᅅgiri aboedamboyahindi. Nga asu God ai muᅅguambo nindou sapo ranaheimbo wandanei yahu dibonimayundüri ranimbohündambo wambo animbo asu hapondani ana God ai rani si ra awi bodifombonde kikihindamündümbui.

23 Rasimboani nindou bidifiri ai sihamumbo hoafiyeihüya, ‘Se ndühi himboemo, nga Kraisi ana ini nda!’ mbisei-anane, asu ‘Ai ana ini gogu ra!’ mbisei-anane ra se nindou ranahei hoafi anihondumbo-ndundüri-mboemo.

24 Nimboe sapo nindou bidifiri ai tüküyafundühi wosihofori hoafindimondühiya, ‘Ro Kraisi-anahi,’ asu ‘Ro Godindi hoafi hoafiya-rihandaimbi nindou-anahi,’ mbisimbo-memo. Asu ai hepünifeimbi moatükuni nafuindimondühi rani-poanimbo ᅅginindi nafuimbo ratüpurirätüpurindimboemo. Ai nindou sapo God wandanei mehu ranaheimbo amboani ndahurimindembo mbisimboemo, nga ᅅgiriindimo.

25 Rani-moatükuni ranahambo ro horombonamborthe hoafimehapurane, nga se ranahambo himborindimo.

26 Asu nindou ai randihi hoafindeihüya, ‘Hoeirhi, Kraisi-mayu ranai ana nimi wohi furikoate-reandi hifuhani anüᅅgu,’ mbiseiani asu se ranani ᅅgomboemo, nga wani. Asu nindou ai randihi hoafindeihüya, ‘Aiana dibo ndanambe ndanüᅅgu nda,’ mbiseiani wani asu se ranahambo anihondumbondumboemo, nga wani.

27 Nga Nindou Hondü ranai ana, sapo wabürüsü sünü muᅅgu ranifihü hufihamindi süfuanipoedi ᅅgu hafuan si boakiboadeamboe yahurainanimbo nindou himboahü tükündüfimbui.

28 Sapo nahanühüyo nindou ai yifiyo haya yifi nimoko ranai moanambühi engoro ana, ranühi koahoeimbi ranai hei gugurhindühanei.”

*Nindou Hondüind kosimbo si
(Mak 13:24-27; Ruk 21:25-28)*

29 “Rani tñirifombü moatükuni si ranai ndeara muᅅgundoani animbo nimehünou,

hufihamindi ai nimbiranjinderühi
asu amoamo ai ᅅgiri sindu.

Mupui ai sünambeahindi firibadiyiboai pütapindowohü

asu muᅅguambo ᅅginindi moatükuni sünambe anigo ranai
fifimindimboe. *Aisaia 13:10; 34:4*

30 Rani-simboani animbo Nindou Hondü ai tüküfembo nafuimbo moatükuni ranai sünambe weindah tükündifemboe. Asu hifi ndanühündambo muᅅguambo sirihündi nindou ranai arasiranindeimboyei. Asu Nindou Hondü ai sünambeahindi mburüᅅgaiwami nüᅅgumbo ahandi ᅅginindi asu adükari himboamupuimbo-randeimbi moatükuni ndemündü haya ra dibonde kuduan ranahambo hoeindihimboyei.

31 Rananimbo fufuᅅni afindi ranai hoafindimboe. Rananimbo asu ai ahandi sünambeahindi nendi ranhamumbo yimbuyimbu hifi ra himboranipoedi nindou muᅅgu God ai wandanei mehu gugurifendüri-mbohünda koandihapura ᅅgomboemo.”

*Hoandasüfo nımındı ranahambo yamundıfe hoafı
(Mak 13:28-31; Ruk 21:29-33)*

³² “Asu se hoandasüfo nımındı türüfoarundühi hohoanımondımo. Ranı nımı ranai ahandı dödüdü ranıfıhi hoehoai tütükıyohü emündü aforo ana, se fıfırundı sapo ranana ndeara hoemboane.

³³ Mamı ranı-süngumbo anımbı asu se hoeindundanı munğumbo ranı moatükunı ranı tükündıfeyoanı hoeindundühi rananımbı se Nindou Hondü ai ngırı amıtata kudu, nga yıpurı kımanı anüngu, ra fıfırındumboemo.

³⁴ Ro sıhamumbo anıhondümbıoanıhoafıhapurı nda. Bıdıfırı nındou fıfı ndanıhi anımbıoanı yıfıhai-koateyeyı-ambe anımbı ranı-moatükunı ranı tükündıfemboe.

³⁵ Sünü fıfı ranı ana awarındıhoemboe, nga asu wandı hoafı ranana ngırı awandıhoayo, nga wanı.”

*Nındou mamı aıamboanı moanı Adükarı ai tüküfembo sı ra fıfıreandı
(Mak 13:32-37; Ruk 17:26-30, 34-36)*

³⁶ “Nga asu Nındou Hondü ai tüküfembo sı ranınambo nındou mamıamboanı moanı fıfıreandı. Asu ranı sı tüküfemboayo ra sünambeahındı nendanemo asu Nımorı aıanı ra moanı fıfırundı. Nga moanı Afındı ai yangıranı ranı-moatükunı ranahambo fıfıreamboayu.

³⁷ Nındou Hondü ranı tüküfembo sı ranana Noa nünguambe ra sımbıoanı nahurandımbıo.

³⁸ Sapo horombo hohoambu ai tüküfe-koateyoambe ranı-sımbıoanı ra nındou ai moanı sesı sahüsü hoe sımındeı asu nımorehı nındowenıhi ananındühiyahi heımbı bıdıfıranı hondü ranambe Noa ai botambe aboeda kamefuandı.

³⁹ Ranı-sımbıoanı ra nındou ranı ranı-moatükunı tüküfemboayo ranahambo moanı fıfırıhındı, nga ai moanı sırı mbırowohı ratüpurıyeyı heı-ane asu hohoambu ranı tüküfehü aheımbı pare gogomaramındındürı. Moanı yahurayı-anımbı sünguna Nındou Hondü ai tüküfıyüambe tükündıfemboe.

⁴⁰ Ranı-sımbıoanı ana nındou yımbı ai nümbürambe ratüpurındafandıhi nımbafandıanı anımbı, nındou ngörümbo nderümündühi asu ngörü ai moanı rande bıdıboadıranı nüngumbı.

⁴¹ Nımorehı yımbı ai mbanı hırındafıhı nımbafeanı anımbı asu ngörümbo ndemündüanı asu ngörü ai moanı rande bıdıboadeandıanı nıngombıo.

⁴² Awi se hıbadümbo nıngombo, nga nını-sımbıoanıyo sıhamundı Adükarı ai tüküfemboayu ra se moanı fıfırundı.

⁴³ Awi se randu hohoanımondımo. Worı aharambürıyü haya hümbühünı nındou ai nını-sımbıoanıyü ahandı worambe hümbühünımbı tüküfemboayu ra fıfırareandı ana, nındou ranı ngırı apu. Nga ai hümbühünı nındou worambe tükündüfımbı mbüsü haya yangırı günde nımandü ngumbı.

⁴⁴ Ranımbıohündambo anımbı se-amboanı munğumbo sı aho ra hıbadundühi nafındündümo nımandımo. Nga Nındou Hondü ranı tüküfembo ranahambo se mıtanıründümo houmbı hıdıboadıboyomondambeanımbı moanı ai sümbundamündü tükündüfımbı.”

*Nındou ratüpurıyafanırınanıdeımbı aboedı asu moaruwai ranahafandı
kafıoefe hoafı*

(Ruk 12:42-46)

⁴⁵ “Asu düdı ratüpurıyü-randıeımbı kaoworı hohoanımo-koate bıdıboadıre-randıeımbı fıfıreandıeımbı nındouayüa? Nındou ranı

ana sapo ahandi bogori nindou-mayu ranai ahamboya, 'Se nindou ratüpuriyomo-rundeimbi bidifiri-memo ranahamumbo hibadapuri,' yahu haya kafoariri hinngimariri ranani sapo ai ahamumbo sesi segopurimbo simboani yibobofe segopurimbohünda.

⁴⁶ Nindou ranahandi bogori nindou ai worambe tüküfi hoeirirani asu nindou-mayu ranai sapo ahandi bogori nindou ai refembo hoafimayu süngu rawareandi ranana nindou ranai moani hihifi-hihifimbiyuwamboane!

⁴⁷ Ro nda shamumbo anihondumboanahi hoafehapuri, bogori nindou ranai nindou ranahambo ahandi munguambo moatükuni ranahambo hifandimbo bogorimbondiri hinngindirümbui.

⁴⁸ Nga asu nindou ranai, moaruwai ratüpuriyu-randeimbi nindouayu ana, asu ai ahandi fimbo rande hoafinduhü animboya, Wandi bogori nindou ai ngiri awi nimai tükündüfiyu mbüsümbui.

⁴⁹ Rananimbo asu ai ahandi mami ratüpuriyomo-rundeimbi-memo ranahamumbo piyu haya bubuhaindüpurühi asu sesi dedü wakindeandühi bia ra ndümündi, nindou bia simindimo-rundeimbi rani-babidi hoanguhü rarandu wakindeambui.

⁵⁰ Rananimbo asu mami simboani sapo ratüpuriyu-randeimbi-mayu ranai ahandi bogori nindou ranai tüküfemboayu ra mitaniramündü haya hidibo-hidiboyuambe animbo tükündüfimbui.

⁵¹ Rananimbo asu ahandi bogori nindou ai ahambo kibodirindiri mbunda asu nindou woshihoafori hoafiyeyimbi ranambendirimbui. Rananimbo asu ai ranambendifihü heindühi yahafi sisinderimboe."

25

Yihoarifambori 10 ranahei kafoefe hoafi

¹ "Rani-simboani ana God nginindi sünambe hifandarandi ra ndahurai animbo tükündifemboe. Manimbo yihoarifambori 10 ranai nindou mami nimorehi semündü haya masüfuwa asu ai ahei ram hai ra fufurühümüdi hehi ahambo nafini nafaarifiho fihambo mahei.

² Hondahüyahindeimbi-mayei (5) ranai moani hohoanimokoateyei, nga asu ngörü hondahüyahindeimbi-mayei (5) ranai aboedi fifirihindeimbiyei.

³ Sapo nimorehi hohoanimokoate-mayei ranai ahei ram ra sahümüdi, nga asu moai ram hoe bidifiri fuihümüdi.

⁴ Nga asu nimorehi diboadire fifirihindeimbi-mayei ranai ahei hoe hipiri-mayo ranambe hoe fuihümüdihü ahei ram diboadorhi masahümüdi.

⁵ Raniyei asu sapo nindou nimorehi semündümbi-mayu ranai nimai tüküfe-koatemayuwayemboyei asu aheimbo yapombo himbomaranguramboyei moani rarihi yapombo boarhehi hehi kurimayei.

⁶ Raniyo hombo nimbümbümondühi nindou mami ranai mihngiyowuhü yahuya, 'Sapo nindou nimorehi semündümbi-mayu ana nda! Nga asu se ahambo sühüsi nafaariorü fihrühorümindei!' mehu.

⁷ Raniyei nimorehi-mayei ranai mungu botiyahindühi ahei ram hai ra yimundifembo didiboadomafandihüdi.

⁸ Raniyei asu nimorehi hohoanimokoateyeimbi-mayei ranai nimorehi aboedi fifirihindeimbi-mayei ranai hoafiyeyihü seiya, 'Awi se yihoeffimbo ndühi shei-mayo hoe bidifiri fuisehi, nga yihoeffi ana hümaraso,' maseiamboyei.

⁹ Asu nimorehi aboedi fifirihirihindeimbi ranai hoafiyehü seiya, 'Yowani, ngiri ndehundi. Hoe ndanana siheimboane asu yihoefimboane ra ngiri simongoründamindimuni. Nga awi hihirindahi ngei stoa worambeahindi se-amboani siheipoanimbo pemindei,' masahündüramboyei.

¹⁰ Asu raniyei hohoanimo-koate nimorehi-mayei ranai stoanambo hoe pemimbo hihiriyahi mbahei nou ranambo amongonimbo nindou nimorehi semündümbi-mayu ranai tükümefiyu. Raniyei asu hondahüyahindeimbi nimorehi nafirihümündimbü-mayei ranai nimorehi semindimbo sesesi fondi-mayo ranambe nindou-mayu rani-babidi kefoehi mahüsi. Ranio asu ranambe kefoefe hombo yipuri ra pamaiaro.

¹¹ Raniyei asu süngunambo hondahüyahindeimbi nimorehi bidifiri-mayei ranai tükümehindi. Raniyei asu ai rarihi puküna hoafiyehü seiya, 'Adükari, Adükari, se yihoefimbo yipuri sübüdhawamuni digifo,' sei hoafimayei.

¹² Ranio asu nindou ranai simbori aheimbo hoafiyundürihü yahuya, 'Ro siheimbo anihondümboanahi hoafayahi, se ngiri keboehindi, nga roana moai siheimbo fifirihari,' mehündüri."

¹³ Sisas ai ndeara hoafi moendireandühi yahuya, "Awi se hibadumbo, nga moai se Nindou Hondü ai tüküfembo si ane asu rani simboanane ra fifirundi," mehu.

Nindou ngim ratüpuriyomorundeimbi ranahamundi kafoefe hoafi (Ruk 19:11-27)

¹⁴ Sisas ai asukai hoafiyuhü yahuya, "Rani si tüküfe simboani ranana ndahurai-ane. Mami simboani nindou mami ai ahandi wori ra hininngife hefe ngörü hifina hombo mehu. Ranio asu ai ahandi ratüpuriyomorundeimbi ahamumbo mborai yahupuri mbura ahandi munguambo moatükuni ahamundi warambe hininngimareandi.

¹⁵ Nindou-mayu ranai ahandi ratüpuriyomorundeimbi ranahamundi ngüsüfo nginindi küru hohoanimoemo rani simogodühi kaki hoari ra ahamumbo yibobore yibumareapuri. Nindou ngörumbo 5,000 kaki hoari sagado. Ngörumbo 2,000 kaki hoari sagado. Asu ngörü-mayu ranahambo 1,000 kaki hoari ra sagado marandi. Ranio asu ai ahamumbo yare hininngiareapuri haya ngörünamefiyu.

¹⁶ Ratüpurio-randeimbi nindou sapa 5,000 kaki hoari masemündu-mayu ranai nimehünou kaki ranambo kaki semindi ratüpurambe sihai haya ratüpuriyuhü rani-fihindi 5,000 asükaiyu raniwami masemündu.

¹⁷ Asu mami yahurai safi nindou sapa 2,000 kaki hoari masemündu-mayu ranai kaki rani-fihindi 2,000 asükaiyu raniwami masemündu.

¹⁸ Nga asu nindou sapa 1,000 masemündu-mayu ranai ahandi bogorindi kaki ra semündü hu hifambe kakirihai mbura hifambe dibo samboare hininngimareandi.

¹⁹ Nindou ranahamundi bogori-mayu ranai anguni hu gedühi nungu nungumbo asu ai ngoafina hihirifi hu tükümefiyu. Ranio asu ai ahandi kaki nindoumbo yibobomareapuri-mayo ranahambo nindou rani babidimbo hoafi diboadondiheapuri yahu haya.

²⁰ Nindou 5,000 kaki masemündu-mayu ranai tüküfi ahandi bogori nindou-mayu ranahambo 5,000 ngörü-mayo ra masagado. Asu ai ranahambo hoafiyundühi yahuya, 'Adükari, se wambo 5,000 kaki masowandiri, nga awi se nda hoeiro. 5,000 kaki-mayo se masawandiri rani-fihindi ro ngörü 5,000 kaki masahamindihinda,' mehuamboyu.

²¹ Asu ahandi bogori nindou-mayu ai hoafiyuhü yahuya, 'Se aboedi hamindi ramarowandi. Seana aboedi asu anihondumbo hondü

ratüpuríyafi-randeimbanafi. Seana moani akidou moatükuni díboadíro-randeimbanafi. Nga asu ranímbohündambo anímbo hapondani ana síhambo ro adúkarí moatükuni hífandímbo amboani bogorímbondíhe híngíndíheanínímboyahí. Asu se mborai sühüfí ranahambo rodíbo híhífi-híhífinde,' mehundo.

²² Raníyu asu nindou 2,000 kaki masemündu-mayu ranai-amboani tüküfi ahandí bogorí nindou-mayu ranahambo hoafíyundühi yahuya, 'Adúkarí, se wambo 2,000 kaki masawandíri, nga awi se nda hoeiro. 2,000 kaki-mayo se masawandíri raní-fíhíndí ro ngorü 2,000 kaki masahamíndíhínda,' mehuamboyu.

²³ Asu ahandí bogorí nindou-mayu ai hoafíyuhü yahuya, 'Se aboedí hamíndí ramarowandí. Seana aboedí asu aníhondümbó hondü ratüpuríyafi-randeimbanafi. Seana moani akidou moatükuni díboadíro-randeimbanafi. Nga asu ranímbohündambo anímbo hapondani ana síhambo ro adúkarí moatükuni hífandímbo amboani bogorímbondíhe híngíndíheanínímboyahí. Asu se mborai sühüfí ranahambo rodíbo híhífi-híhífinde,' mehundo.

²⁴ Raníyu asu nindou 1,000 kaki masemündu-mayu ranai-amboani tüküfi bogorí nindou-mayu ranahambo hoafíyundühi yahuya, 'Adúkarí, ro síhambo fífíríheanínímboanahí. Seana nindou awi hímbóari handíní-yafeimbi ngíníndí hamíndanafi. Seana níne-moatükuni se hífírowandeimbi-hündíyopoani núbürambeahíndí sesí ra yimungurandífi arandí. Asu nindou amurí ai níni-moatükuni manjíríyo bubufoarhindeimbíhündane seana sesí ra guguro arandí.

²⁵ Ranímboyahí asu ro síhambo yíhímbombo síhafí kaki ra sahamíndí ha hífambe kakíríhí díbo masamboaríheandí. Síhafí muñguambo kaki ini nda, nga se rando hoeindowandí,' mehundo-amboyu.

²⁶ Asu ahandí bogorí nindou-mayu ai hoafíyuhü yahuya, 'Awi se ana ratüpuríyafi-randeimbi nindou moaruwai, ratüpurí-koate yíboaruko yíboaruko-yafeimbi nindouanafi. Nindou ngorü ai ratüpuríyumbü rana-handí ro sesí yimungurahamíndí asu nindou ai níne ahurí buburandeimbi ranahandambohündí ro sesí ra yimunguríhamíndí guguríhe aríhandí ranahambo awi se wambo ndoro fífíríwandírímbo-wamboayafi?

²⁷ Asu awi refe anasí, se kaki wandí ra sapo kaki síhefe arandí worambe síhoefaní anímbo, asu ro tükündaheandühi amboani kaki bídífírí raníwamí nandíhe ndahamíndímbohündísí.

²⁸ Haponda ahandí warambeahíndí kaki ra ndowandümo mbundu nindou sapo 5,000 kakümbí-mayu ranahambo dabudo.

²⁹ Nga ai sapo níne-moatükuni símongorí-maramündu ranífhí bídífírí pandeamboe. Nga asu nindou düdi ai níni-moatükuníyo ranahambo wanayu ana, asu ai níni-moatükuníyo ai akidou asíhendí ra ahandí-mayo muñgu fufuimíndímboane.

³⁰ Nga yíboaruko-yíboarukoyumbü nindou ranahambo weindaní hondü nímbí nímaroambe pínduwurü. Rananímbo ai ranambe nímandümbó heinduhü yahafí sísínderímboe,' ” mehu.

Nindou Hondü ai muñguambo nindou ranaheimbo yíbobondearümbui

³¹ “Süngunambo Nindou Hondü ranai bogorímbondüfi tükündüfíhí ahandí sünambeahíndí nendí raní-babídímbo ana, asu ai ahandí muñguambo moatükuni hífandímbo nímarí fondí raníwamí nímandümbui.

³² Rananímbo asu muñguambo hífí raní-hündambo nindou ranai ahandí hanjífohü guguríndearümbui. Rananímbo asu nindou ranaheimbo sapo

sipsip hifandirandeimbi nindou sipsip ngorünini yibobore asu meme ngorünini yibobore arandi nou rande yimbumbonde yibobondearümbui.

³³ Randeandühi animbo ai sipsip ahandi warı hondüni hınıngındearühi asu meme ahandi warı kadüdanı hınıngındearümbui.

³⁴ Rananımbu asu Bogorı nindou ai nindou ahandi warı hondüni amarei ranaheimbo hoafındundürühi animboya, 'Se ana sıheimbo wandı Ape ai aboedi-aboedımareandürane, nıga se mborai sühüsi. Rananımbu asu se sühüsi God nğınındı hifandırandı ranahambo sapo wandı Ape ai sıheimbo semındımbu horombo hıfı sünü hapoadümbu sımborıyoambe raraore nafıramündü masıhendı ra sahümundı.

³⁵ Sapo ro wembomboyahani asu se wambo sesi masehindıri. Ro amındanıñomboyahani asu se wambo hoe sımındımbu masehindıri. Ro nindou amurı tüküyaheandani asu se wambo sahümundihındıri sıhei worınımarıhindıri.

³⁶ Ro hoearı-koate nımbuohani asu se wambo hoearınambo yihurumarıhindıri. Ro anğünümboyahani asu se wambo hifandımarıhındıri. Ro karabusambe nımbuohani asu se wambo hei wakımafoarıhindıri. Ro hoearı napo-koateyahani se wambo hoearınambo wandı fı yihurumarıhindıri,' mehu.

³⁷ Nindou mbumundı-mayei ranai ahambo sımborı hoafındahındowohü animboya, 'Adükari, nıngu-sümboanıyo sıhambo hoeirıhunına wembombomefa sesi masahunını, asu sıhambo hoeirıhunına amındanıñombomefa hoe sımındımbu mafuihunını ra?

³⁸ Nıngu-sümboanıyo ro sıhambo hoeirıhunına nindou amurımboyafı tüküyafoanda sahümandefınını yıhoefı worınırıhunını, asu hoearı-koateyafanı hoearı yihurumarıhunına?

³⁹ Asu nıngu-sümboanıyo ro sıhambo hoeirıhunına anğünümboyafı asu karabusambe nımbafı randanı ro hefı wakımafoarıhunına?' mbıseimboyei.

⁴⁰ Asu Bogorı nindou ai aheimbo sımborı hoafınduhü animboya, 'Ro sıheimbo anıhondümbu-anahı hoafayahandürı, nıne-moatükunı se moanı ndürı-koateyeimbi nindou wandı ranahambo se ramarıhindı ranana wambo rıhındıri rarıhi marıhındıri!' mbüsümbui.

⁴¹ Rananımbu asu ai nindou ahandi warı kadüdanı animboei ranaheimbo hoafındundürühi animboya, 'Se awarıhehindeimbi nindou-aneı. Andai se wambo hınıngırıhindıri ragu ngeı! Seana hai moanı yare koadürümbo horoweimbi God ai dıdıboadore nafamündü Satan asu ahandı nendı ranahamumbo hınıngımareandı ranambe ngeı!

⁴² Sapo ro wembomboyahani ra se moai wambo sesi sehındıri. Ro amındanıñomboyahani se moai wambo hoe sımındımbu sehındıri.

⁴³ Ro nindou amurımboyahı heheya tüküyahındanı se moai wambo sahümundı-hındıri sıhei worınırıhindıri. Ro hoearı-koate nımbuohani se moai wambo hoearınambo yihururıhindıri. Ro anğünımbuoya, karabusambe nımbuoha raraorıhanda se moai wambo farıhehindıri rıhındı,' mbüsümbui.

⁴⁴ Asu ai-amboanı sımborı ahambo hoafındahındowohü animboya, 'Adükari, nıngu-sümboanıyo ro sıhambo hoeirıhunınanı se wembomboyafı, hoeimbo amındanıñomboyafı, nindou amurımboyafı tüküyafo, hoearı-koate nımbafı, anğünümboyafı asu karabusambe nımbafanı ro sıhambo farıhefenını-koatemayefa?' mbıseimboyei.

⁴⁵ Asu Bogorı nindou ai aheimbo sımborı hoafındühi animboya, 'Ro sıheimbo anıhondümbu-anahı hoafehandürı, se sapo moanı ndürı-koateyeimbi nindou wandı ranaheimbo farıhefendürımbu moei aseı

ranana asu se wambo amboani farihend+r+imbo moei seihane!' mbüsümbui.

⁴⁶ Rananimbo asu nindou ndanai koadürümbo koadürümbo tñj+rifo adükari nñgoweimbi ranambe mbihe-amboane, nga asu nindou aboedi mbumundi-mayei ranai-animbo yangiri koadürümbo koadürümbo nñgoweimbi ranambe mbihe-amboane," mehu.

26

Suda-yafe bogori nindou ai Sisanimbo hifokoefimbo hoafi fifrimarundi
(Mak 14:1-2; Ruk 22:1-2; Son 11:45-53)

¹ Sisas ai rani yamundife hoafi ra moendireandühi asu ahandi süngururü-rundeimbi hoafiyupurühi yahuya,

² "Se fifirumboanemo, nga awi asoungu God Israer aboedambomare-andi hohoanimombo Si (Pasofa) tükündifemboe. Asu sesi sesimbo si ranambe animbo Nindou Hondü ranahambo hürütümbi nindou-yomondi warihündifimbui ahambo hifokoefimbo-hündambo n+mifihitkondüründimo pandüwurimboemo," mehupuri.

³ Raniyomo asu Godimbo sihou-rundeimbi bogori nindouyomo, asu Suda-yafe bogori nindouyomo ranai bogori hondü nindou Godimbo sesi sihai-randeimbi ahandi ndüri Kaiafas ranahandi adükari worambe mami gugurimefundü.

⁴ Raniyomo asu ai Sisanimbo dibo kikh+yimündi hefi hifokoefimbo yahomo houmbo hoafi ra fifrimarundi.

⁵ Asu ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, "Rani-moatükunü ra nindou afindi fandife sesesambe ana refepoani, nga asu nindou afindi ranai hoafi afindafindi ndeihü ngoafi moaruwaimbo-ndihimboyei," mehomo.

Betani ngoafihü nimorehi mami ranai Sisaindiwami fisinjarümbi moatükunü kamareando
(Mak 14:3-9; Son 12:1-8)

⁶ Mami, Betani ngoafihü Sisas ai Saimonüdi worambe mamaru. Nindou ranai horombo mimanüho masimeiyu haya mamaru.

⁷ Sisas ai nindou ranahandi worambe sesühi nimarü-ane nimorehi mami ranai ahambo sowana tüküme Feyo. Ai nimo ei hpirambe sanda aboedi fisinjarümbi kaki afindifihü semüdi-weimbihündi ra semüdi haya tüküme Feyo. Ranüyo asu Sisas ai sesi fondi-mayo ranikimü nimarüambe ai sanda ra ahandi mbiro wafuambe kamareando.

⁸ Ranüyomo asu Sisanimbo süngururü-rundeimbi ai rani-moatükunü ramareandi ranimbo hoeiru houmbo nginüdi hoafiyomondühi düduyafundühi yahomoya "Nimboe nimorehi ndanai sanda nda yatikiriyatikirira wakareandi?"

⁹ Awi sanda ndanana kaki adükari fihü animbo koarhefihü kaki semüdi mburumbo nindou napo-koate-mayei ranaheimbo kaki ra saimboyosi," mehomo.

¹⁰ Sisas ai fifireandi ahambo süngururü-rundeimbi ai ninimboe hoafimemo ranimbo ra. Ranüyo asu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Se ra nimboe nimorehi ndanahambo moaruwaimboarundi rana? Ai ana moani simbamüdi hamüdi moatükunüyo wambo ramareandi rananasi.

¹¹ Nindou napo-koateyeimbi ranai ana se babüdi münguambo si ra niboadeimboyei, nga asu roana ngiri se-babüdimbo münguambo si ra nimboahi.

¹² Aiana sanda ranüyo wandiwami kamareandi sapo wambo samboefend+r+imbo didiboadoreandühi.

13 Haponda ro s̄hamumbo an̄hondũmbo-anah̄i nda hoafehapur̄i, muŋguambo h̄if̄i ndanũh̄i n̄in̄i ŋgoafihũyo God̄ind̄i hoaf̄i ra watapor̄imboayo ana, n̄ine-moatũkun̄i ai wambo ramareand̄i ra ahand̄i hoafombohũnda watapor̄imbondũh̄i-ndũh̄imboyei,” mehu.

Sudas ai Sisas̄imbo bogor̄i nindouyomond̄i warũh̄ind̄ihin̄imboyah̄i mehu (Mak 14:10-11; Ruk 22:3-6)

14-15 Ran̄iyu asu Sisas̄imbo sũngururũ-rundeimbi nindou mam̄i ahand̄i ndũri Sudas Iskariot ai God̄imbo s̄hourundeimbi nindou bogor̄i-memo ranahamumbo sowana hũfu dũdũfipurũh̄i yahuya, “Se wambo n̄in̄i-moatũkun̄i mandaund̄iri ro Sisas̄imbo s̄hamund̄i warũh̄i yirũmond̄ihinan̄i rana?” mehupuramboemo. Ran̄iyomo asu ai ahambo kaki hoar̄i 30 ra tapuiyafu masabudo.

16 Ran̄iyu ran̄i-s̄imboan̄i piyu haya Sudas ai Sisas̄imbo ahamund̄i warũh̄i yirũmofi hohoan̄imo tũmarand̄i.

Sisas̄ ai ahambo sũngururũrundeimbi bab̄id̄i sesesi ses̄i ra masowasũmo (Mak 14:12-21; Ruk 22:7-14; Son 13:21-30)

17 Adũkar̄i si bret yis pefe-koate weangurũh̄i tũkũfeyoambe ran̄i s̄imboan̄i Sisas̄imbo sũngururũ-rundeimbi ai tũkũyafu ahambo dũdururũh̄i yahomoya, “Nahan̄in̄iyo sesesi ses̄i ra ro s̄hambo d̄id̄iboadofembo se hohoan̄imoayafa?” mehomondamboyu.

18 Ran̄iyu asu Sisas̄ ai ahamumbo yare hoaf̄iyupurũh̄i yahuya, “Ŋgoaf̄i adũkar̄i ranũh̄i an̄imbo ŋgomo, nindou mam̄i ranahambo hoaf̄ind̄imondũh̄i an̄imboya, ‘Nindou yamunde-randeimbi ai yare hoaf̄iyuhũ-randeimbi ai yare hoaf̄iyuhũ yahuya, “Wand̄i si ndeara tũkũfemboane, ŋga ro wambo sũngurund̄iri-rundeimbi bab̄id̄i s̄haf̄i worambe Pasofa seses̄indefo sef̄imboanef̄i,” ’ mb̄is̄imo,” mehupur̄i.

19 Ahand̄i sũngururũ-rundeimbi-memo ranai moan̄i mam̄i Sisas̄ ai hoaf̄imayupur̄i sũngu sapo ses̄i ra d̄id̄iboadomarund̄i.

20 Ndeara n̄imbambe Sisas̄ ai ahambo sũngururũ-rundeimbi 12-memo ran̄i-bab̄id̄i sowasũmondũh̄i mamar̄imo.

21 Sesambe Sisas̄ hoaf̄iyuhũ yahuya, “Ro s̄hamumbo an̄hondũmbo-anah̄i hoafehapur̄i nda. Sehũnd̄i mam̄i ai wambo hũrũtũmbi-yomond̄i warũh̄i yirũmond̄and̄ir̄imbui,” mehuamboemo.

22 Ahand̄i sũngururũ-rundeimbi ranai ran̄i hoaf̄i ra h̄imbor̄iyomo houmbo ŋgusũfoambe af̄ind̄i hohoan̄imorapurũh̄i asu ahambo ŋgorũ ai dũdufe, ŋgorũ ai dũdufeyomondũh̄i yahomoya, “Adũkar̄i, royah̄i? royah̄i?” memo.

23 Ran̄iyu asu Sisas̄ ai s̄imbor̄i hoaf̄iyupurũh̄i yahuya, “Nindou mam̄i wak̄ir̄ihu n̄imaref̄imbo bret h̄ip̄ir̄i mam̄i ranambe foare haya asesu ranai-an̄imbo wambo nindou hũrũtũmbi-yomond̄i warũh̄i yirũmond̄and̄ir̄imbui.

24 Baibor ai Nindou Hondũ ranahambo hoaf̄imayo sũngu ai yif̄indũmbui. H̄ipoan̄imboembou ani nindou dũdi ai Nindou Hondũ ahambo nindou hũrũtũmbi-yomond̄i warũh̄i yirũmoarir̄i. Nindou ranai ana n̄imboe hond̄i ai wak̄imar̄im̄indo, ŋga ambemboyu!” mehupur̄i.

25 Sudas sapo ai ahambo nindou hũrũtũmbi-yomond̄i warũh̄i yirũmorireimbi-mayu ranai hoaf̄i kar̄ihoeihũ ahambo dũdurirũh̄i yahuya, “Nindou yamundo-randeimbi, awi se yaro hohoan̄imoyafũh̄i rombayah̄i saf̄imboyaf̄i?” mehundo-amboyu. Asu Sisas̄ ai ahambo hoaf̄iyundũh̄i yahundoya, “I sapo se hoaf̄imayaf̄i mb̄isesi,” mehu.

*Adükarindî sesî Sisas ahandîhoari süngururürundeimbimbo masagapurî
(Mak 14:22-26; Ruk 22:15-20; 1 Korin 11:23-25)*

²⁶ Ai mamî sowasümondühi nîmarîmombo Sisas ai bret bidîfirî ra semündü Godîmbo hîhîfirürî didîbafîfi mbura hîfîtîre haya ahambo süngururü-rundeimbi ranahamumbo sagapurühi yahuya, “Ndanana wandî fi safane, nga sowandümo mburu sowasümo,” mehupurî.

²⁷ Ranîyu ai asükaiyu hîpîrî ra semündü haya Godîmbo hîhîfirürî mbura sagapurühi yahuya, “Muñguambo se hîpîrî ndanambe ndîmîndîmo.

²⁸ Ndanana wandî horane, sapo Godîndî hoafi femîndî sîhefe ngînemîndîmbo moatükunane. Wandî horî ra nindou afîndî ahei moaruwai hohoanîmo-ambeahîndî aboedambo-fembohünda kamefoendane.

²⁹ Ro nda sîhamumbo hoafehapurî, ro wain hoe nda ngîrî asükainda ndîmîndîhi, nga awi nga ngambo wandî Ape ngîndî hîfandîrandî ranambeyahî anîmbo ro sîmborî wain hoe ra se-babîdîmbo ndîmîndîmboyahî,” mehu.

³⁰ Ranîyomo asu ai herü mamî herüyomo mburu Orif nîmî wafunambo mahafomo.

*Sisas ai Pitamboya, Ro moai ahambo fifîrîhinî mbüsümbui, mehu
(Mak 14:27-31; Ruk 22:31-34)*

³¹ Ranîyu asu Sisas ai ahamumbo hoafîyupurühi yahuya, “Ndanî nîmbokoanî ana muñguambo se wambohündambo sîhamundî anîhondümböfe hohoanîmo hîningîndumboemo. Sapo Baibor ai yare hoafîyowohü yahoya,

‘Ro sipsip hîfandîra-randeimbi nindou ranahambo hîfokoandîhinanî anîmbo
asu sipsip ranai buküründei wakîndîhimboyei,’ *Sekaraia 13:7*
meho süngu.

³² Nga asu süngunambo ro yangîrî botîndahe heheambo ana, Gariri hîfînambo sîhamundî wagabe ro boatei ngümboyahî,” mehupurî.

³³ Ranîyu Pita ai hoafi karîhoeihü Sisasîmbo hoafîyundühi yahuya, “Muñguambo nindou sîhambohünda ahamundî anîhondümböfe hohoanîmo hîningîgarundî amboanî asu roana ngîrî wandî anîhondümböfe hohoanîmo hîningîndîheandî,” mehundo.

³⁴ Asu Sisas ai Pitambo hoafîyundühi yahuya, “Pita, ro nda sîhambo anîhondümböanahî hoafehanîni, nîmbokoanî kakaro ai hoafîkoateayuambe anîmbo se rando hoafîndafühî anîmbo ngîmîmbo ‘Ro moai Sisasîmbo fifîrîhinî,’ mbîsamboyaafi,” mehundo.

³⁵ Ranîyu Pita ai sîmborî hoafîyunduhî yahuya, “Ro sedîbo yîfayahî amboanî i ambe, nga asu ro ngîrî randîhe yahurai hoafîndahî,” mehu. Ranîyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi-memo muñgu amboanî maru Pita hoafîmayu süngu yaru hoafîmemo.

*Sisas ai Getsemanihî Godîmbo didîbafîmayu
(Mak 14:32-42; Ruk 22:39-46)*

³⁶ Ranîyu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babîdî nîmî nûmbürî mamî Getsemanihî hîfomo tüküyafundühi hoafîyupurühi yahuya, “Awi se ndanühî nîmandîmondanî anîmbo asu ro gogu ranühî nga Godîmbo didîbafînda,” mehupurî.

³⁷ Ai Pita Sebedîndî nîmorî yîmbuyafanî ahamumbo sepurümündî haya mahu. Ranîyu Sisas ai ranî-sîmboanî ngusüfo afîndî hohoanîmoyuhü asu ahambo afîndî ngusüfoambe moaruwaimarîrî.

38 Raniyu asu ai hoafiyupuruhu yahuya, “Afindi hohoanimo wandi ngusüfoambe amaro ranai afindi hamindi tükufendiruhane asu ai wambo borife pefendirimbo yangrayo. Nga awi se ndanuhi nmandimombo ro-babidimbo moani himboari yangri hbadundi,” mehupuri.

39 Raniyu asu ai akidou sühüfi hu ahandi mbiro ra hifini hifambe amofihü Godimbo didibafiyuhü yahuya, “Wandi Ape, nungurihu refemboayo ana, moani yahurai tñirifombü hipiri wandi waminindi ra sowandifi raguanamboro! Nga asu rani-moatükun refembo ra ro randhea sambo hohoanimoayahühi-yahipoani, nga moani se hohoanimoayafi süngu,” yahu didibafimayu.

40 Raniyu asu ai hihirifi ahambo süngururü-rundeimbi ranahamumbo hoeireapurane ai yapomboyafu houmbo mapomo. Raniyu asu ai Pitambo hoafiyundühi yahuya, “Nindou ngimi ra awi se nimboe moani bodifombo amboani ro-babidimbo himboari yangri hifandühi nimari-koatememoa?

41 Se moani hbadumbo didibafindimondühi nmandimo. Rananimbo asu nine-moatükun sihamumbo moaruwai hohoanimo ranahambo süngu hühindeapurimboe. Sihamundi ngusüfo aiana refembo yaho, nga asu sihamundi fi ranane ai awi mbosihosirayo,” mehupuri.

42 Asükaiyu mamimbo Sisas hu didibafihü yahuya, “Wandi Ape, tñirifombü hipiri ndanai wambo gübüsfoefendirikoateyowan, asu ro rani-moatükun ra asimindihü ana, sapo se ninimboyo refembo hohoanimoayafi rani-süngu refemboane,” mehu.

43 Asükaiyu hihirifi hu ahambo süngururü-rundeimbi hoeireapurane ai moani mapomo. Ai moai ahamundi himboari ra yangri birhoai nñgopuri.

44 Raniyu asu Sisas ai asükaiyu ahamumbo yare hinñgireapuri haya ngimimbo noure mam weangurühi hoafimayu hoafi yahurai hoafiyuhü didibafimayu.

45 Asükaiyu ai ahambo süngururü-rundeimbi ranahamumbo-so tüküfi hoafiyupuruhu yahuya, “Awi se moani fiharu apomondühiyomoa? Awi Nindou Hondü ranahambo moaruwai hohoanimo-yomondeimbi nindou ranahamundi warihufembo akimi tifireamboane.

46 Botiyafu houmbo mborai ngefo. Awi se hoeiru nindou mam ndanai wambo hürütümbi-yomondi warühi yirümoyondirimbo ndanüngu,” mehupuri.

Sisasimbo mbumaründümo
(Mak 14:43-50; Ruk 22:47-53; Son 18:3-12)

47 Sisas ai wataporimborandühi nñgu ane asu Sudas, süngururü rundeimbi 12-ambeahindi nindou mam, ai tüküme fiyu. Godimbo shou-rundeimbi bogori nindouyomo asu Suda-yafe bogoriyomo ranai nindou afindi safi ranahamumbo koamarihoupura pisao yihimindi asu nimihari adükari ra fufuründümo houmbo Sudas babidimbo tüküme fundi.

48 Nindou sapo Sisasimbo nindou hürütümbi-yomondi warühi yirüfimo-mayu ranai nindou afindi ranahamumbo dibo hoafi hoafiyupuruhu yahuya, “Nindou ro ahambo wakikihindühunan animbo aiani, nga se ahambo mbunduründümo,” mehupuri.

49 Raniyu asu nimai Sudas ai Sisasimbo-so hüfu hoafiyundühi yahuya, “Yamundo-randeimbi, karihasi,” yahuhü wakikihimarüri.

50 Raniyu asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundühi yahuya, “Wandafi, rani-moatükun ra se refembo asafi, nimai raro,” mehundo. Raniyomo asu

nindou afɪndɪ ranai tüküyafu Sisasɪmbo mburündümo mburu kɪkɪhɪsafɪ-marürɪndümo.

⁵¹ Ranɪyu asu nindou mamɪ Sisas dɪbo manüngu ranai sɪsɪrɪfɪhɪyu ahandɪ pisao hoearambeahɪndɪ hüramündɪ nüngumboyu bogorɪ nindou, Kaiafas, ranahandɪ ratüpurɪyu-randeimbi-mayu ranahandɪ hɪmbohoearɪ mafoafoareandɪ.

⁵² Ranɪyu Sisas ai nüngumbo ahambo hoafɪyundühɪ yahuya, “Pisao ra se sowandɪfɪ koadürambe sando. Nindou muᅅguambo düdi ai pisao asowandümo ana, asu ai pisao ranambo yɪfɪndɪmboemo.

⁵³ Asu ro wandɪ Apembo wambo farɪhefendɪrɪmbohünda mɪᅅᅅᅅndahani asu ai sünambeahɪndɪ nendɪ bɪdɪfɪrɪ ami 12 ᅅᅅasündepureimbi ai koarɪhefemboayu ra awi se moai fɪfɪrowandɪyo?

⁵⁴ ᅅᅅa asu rani-süngumbo ana, nüngunde sapo Baiborambe yare hoafɪyowohüya, ‘Rani-moatükunɪ ra moanɪ yahurai rambɪfeyo-wamboane,’ meho ra yahurai tükümandɪfea?” mehundo.

⁵⁵ Ranɪyu asu Sisas ai nindou afɪndɪ ahambo mbuimündümbö tüküme fundɪ ranahamumbo hoafɪyupurühɪ yahuya, “Awi ro hübuhünümbɪ nindou meha ranɪmbo wambo mbuimɪndɪndɪrɪmbo se pisao asu nɪmɪharɪ ra fufuründümo houmbo sɪfomomboemo? Ro afɪndɪmbo Godɪndɪ worambe nɪmarɪmbo hoafɪ yamundɪhandürɪ habodɪ marɪhandɪ, ᅅᅅa rani-sɪmboanɪ moai se wambo mburündümondɪrɪ.

⁵⁶ ᅅᅅa asu rani-moatükunɪ ramefeyo ra Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyu-randeimbi nindou ai Baiborambe randɪfemboe yahu haya sürü pamareandɪ rani sɪmogodühɪyo ramefeyo,” mehu. Asu muᅅᅅu süᅅᅅururü-rundeimbi ranai Sisasɪmbo hɪnɪᅅᅅrürwürɪ houmbo mafoarɪhoemo.

Sisas ai kansɪrɪ-yomondɪ hɪmboahü tüküfɪ hoafɪ dɪdɪboadomareandɪ (Mak 14:53-65; Ruk 22:54-55; Son 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Godɪmbo sɪhou-rundeimbi bogorɪ hondü, Kaiafasɪyu ahɪnümü hohoanɪmo yamundu-rundeimbiyomo asu bogorɪ nindouyomo ranai guguru mamühɪyafu mamarɪmo. Ranɪyomo asu nindou ranai Sisasɪmbo mburündümo houmbo nindou gugurɪyafu nɪmarɪmondühɪ worɪna sowaründümo mahomo.

⁵⁸ Pita ai ahambo süᅅᅅumarürɪ hüfu, ᅅᅅa asu ai moai ahandɪ fikɪmɪ akɪmɪ papühɪfɪyu, ᅅᅅa ai Kaiafasɪndɪ worɪ ᅅᅅnɪrɪ-mayo ranambe kefuoi hüfu hɪfandɪ-rundeimbi-memo rani-babɪdɪmbo mamaru. Ai nɪnɪ-moatükunɪ Sisasɪmbo tükümandɪfendo yahu haya rani hɪmboasafomboyu.

⁵⁹ Godɪmbo sɪhou-rundeimbi bogorɪ asu muᅅᅅuambo Suda-yafe kansɪr ai Sisasɪmbo hɪfokoeffimbo-hündambo nindou ahambo tɪkefehefembo papɪ-hoafɪfimbo kokomarurü.

⁶⁰⁻⁶¹ Nindou afɪndɪ ai tüküyafundühɪ Sisasɪmbo tɪkefehefe papɪ-hoafɪfimbosɪ, ᅅᅅa asu ai moai nɪne moaruwai hohoanɪmo ramareandɪ ra mamɪ amboanɪ ahambo hɪfokoeffembo-hünda fɪfɪrɪrundɪ. Ndeara bɪdɪfɪranambo hondü nindou yimbu ai botɪyafɪne hafanɪ hoafɪyafɪnandowohü safanɪya, “Nindou ndanai yare hoafɪyuhɪ yahuya, ‘Ro Godɪndɪ worɪ nda bɪrɪboadɪhe mbundɪha asu moanɪ ᅅᅅᅅmɪ sɪhɪ yangɪrɪ asükainda fondɪhe hɪnɪᅅᅅndɪheamboyahɪ,’ mehu,” masafanɪ.

⁶² Ranɪyu asu Godɪmbo sɪhou-rundeimbi-yomondɪ bogorɪ hondü ranai botɪfɪ nüngumbo Sisasɪmbo hoafɪyundühü yahundoya, “Se moai nɪnɪ hoafɪ sɪmborɪ nindou sɪhambo papɪ-hoafɪmarɪnanɪnɪ ranahafanɪmbo hoafɪyopɪrɪmbo sɪhawandɪyo?” mehundo.

⁶³ ᅅᅅa asu Sisas ai moai nɪnɪ hoafɪ ahambo sɪmborɪ hoafɪyundo, ᅅᅅa moanɪ ai sɪsɪkoate manüngu. Asükaiyu bogorɪ nindou-mayu ranai

ahambo hoafiyundühi yahuya, “God yangiri nüngumbü-mayu ranahandi ndürinambo ro nda sihambo hoafiyahanini, nga hapo se nimoamo nda dabarifimbi hoafi simbori hoafindafi. Se Krai, Godindi Nimorindafühi ana, haponda hamindi yihoefimbo hoafindafimuni,” mehundo-amboyu.

⁶⁴ Asu Sisas ai ahambo simbori hoafiyundühi yahuya, “Ndeara se rani hoafi ra hoafiyafomboanafi. Nga ro sihamumbo munguambo hoafehapuri nda. Ngiri amitata Nindou Hondü ranai bogorimbondüfi God munguambo nginindeimbi ranahandi warihondani nimandü asu ai mburüngaiwami sünambeahindi kuduani hoeindüwurumboemo,” mehupuri.

⁶⁵ Raniyu asu bogori nindou-mayu ranai ngusüfoambe hüfirürühi ahandi hoeari ra hireandühi hoafiyuhü yahuya, “Ai Godimbo tirifoeffe hoafi hoafayu. Hapondani ana nindou ngorü ai Sisas ranahambo nene hoafi hoafombo tüküfepoani, nga wani. Se ndeara ai Godimbo tirifoeffe hoafi hoafimayu ra himboriyomombo-anemo!

⁶⁶ Asu se ra ahambo nünguru hohoanimoymondühiyomo-a?” mehupuramboemo. Asu ai simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Ai ana sapo ai hüti ramefiyumbowambo yifiyumbiyuwamboane,” mehomo.

⁶⁷⁻⁶⁸ Raniyomo asu ai ahandi ngusumboarambe nguri tifiyafundowohü bubumarüri. Asu nindou bidifiri ai pakarihourühi hoafiyomondühi yahomoya, “Krai, se nindou düdi ai sihambo harayunini ranahambo Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nahurai hoafindafi,” mehomo.

*Pita ai Sisasimbo Ro moai ahambo fifirihini, mehu
(Mak 14:66-72; Ruk 22:56-62; Son 18:15-18, 25-27)*

⁶⁹ Pita ai weindani rani hifini ginirambe nimiru-ane Godimbo sihourundeimbi bogori hondüdi ratüpurio-randeimbi mamani ranai ahambo-so tüküfe hifo hoafiyohü yahoya, “Se-amboani Sisas Garirihündi rani dibomefoandane,” mehondoamboyu.

⁷⁰ Asu munguambo ahei himboahü ai wani yahuhüya, “Roana se watorimbo arandi ranahambo moai fifirihendi,” mehu.

⁷¹ Raniyu asu ai giniri-mayo rani nafitambekimi mapenüngu. Raniyo asu nimorehi ngorü ai hoeirerühi nindou burimemo ranahamumbo hoafiyohü yahoya, “Nindou aiyu Nasaretihöndi Sisas rani dibo manüngu,” meho.

⁷² Asükaiyu Pita ai wani yahumbo hoafiyuhü yahuya, “Roana haponda dabareheandi, ro nindou ranahambo ana moai fifirihini,” mehu.

⁷³ Akidou hihini ngire safoareambo nindou ranühi burimemo ranai Pitambo-so tüküfundü. Ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, “Se ana ai-babidihindi nindou-anafi. Nga sihafü hoafi hoafayafi ranai Garirihündanafi yaho weindahimareanini,” mehomo.

⁷⁴ Raniyu Pita ai dabarifihi hoafiyuhü yahuya, “Ro tikai hoafindahani God ai wambo moaruwaimbo-mbireandira-mboane! Nga roana nindou ranahambo moai fifirihini,” mehu. Raniyo asu kakaro ranai hoafimayu.

⁷⁵ Asu Pita ai ngusüfo pumaramündu sapo nene hoafi Sisas ai ahambo hoafimeindo ranahambo. Sapo ai yare hoafiyuhü yahuya, “Kakaro ai hoafikoateayambe animbo se ngimimbo rando wambo hoafindafühiya, ‘Ro moai ahambo fifirihini,’ mbisamboyafi,” mehundo ranimbo. Raniyu asu Pita ai ginirambeahindi tüküfi haya afindi hamindi arani aranimayu.

27

*Pairatimbo sowana Sisasimbo sowaründümo mahifomo
(Mak 14:1; Ruk 23:1-2; Son 18:28-32)*

¹ Ndeara siambe hondü Godimbo s̄hou-rundeimbi bogoriyomo asu Suda-yafe bogori nindouyomo ranai Sisasimbo hifokoeffimbo hoafi ra fifirimarundi.

² Raniyomo asu Sisas ahambo hüputüpur̄hou sowaründümo hifomo Romi-yomondi Israer hifi hifanda-randeimbi bogori nindou ahandi ndüri Pairatindi warühimarüwuri.

*Sudas ai yifimayu
(Ratüpur̄i 1:18-19)*

³ Asu Sudas sapo Sisasimbo hürütürümbi nindou-yomondi warühimariri ahambo papi hoafiyu hifokoeffimbo hoafi ra h̄mborimayu. Ranimboane ngusüfoambe afindi hohoan̄moyuhü ai kaki hoari 30 ra h̄hire semündü hu Godimbo s̄hou-rundeimbi bogoriyomo asu bogori nindouyomo rana-hamumbo masagapuri.

⁴ Raniyu asu Sudas ai ahamumbo yare hoafiyuhü yahuya, “Awi ro hütiyahi moaruwai hohoan̄momayahi. Ro nindou ai nin̄i-moatükuniyo moaruwai refekoate ranahambo nindou hürütümbi-yomondi warüh̄i yirümomar̄hini,” mehuamboemo. Asu ai s̄mbori ahambo hoafiyomondüh̄i yahomoya, “Awi ro ranahambo ra nimboe mambisefiyo? Rani-moatükuni ra ȳhoēfi moatükuniyo, nga s̄hafi moatükuni yangirane ranana,” mehomondo.

⁵ Raniyu asu Sudas ai kaki hoari-mayo ra Godindi wori ranambe pire haya ndamefiyu. Raniyu asu ai hu wof̄fih̄i kiarü ahandi fi ra ahandihoari hifokoamareandi.

⁶ Raniyomo asu Godimbo s̄hou-rundeimbi ranai kaki pimareandi ra fufuründümo houmbo hoafiyomondüh̄i yahomoya, “Kaki ndanana nindou hifokoamefiyu ranahandi hori takini kakane. Sapo s̄hefi ah̄n̄umbi hohoan̄mo süngumbo Godindi worambeah̄indi kaki gugur̄ife s̄hefe arandi ranambe pefepoani,” mehomo.

⁷ Kaki ranahambo watapor̄imboru homo mam̄i nim̄indüh̄iru s̄hoemo houmbo asu ai kaki ranambo hifi mam̄i ahandi ndüri Hifi Sospen Nafimbo Hifi pemayomo. Hifi ra an̄gunpoedi nindou yif̄iyeiani hifi kefendür̄imbo hifane.

⁸ Ranimbohündamboane haponda hifi ranahambo rarihi dükar̄ihindüh̄iya Nindou Hori Hifane, sei ar̄ihündi.

⁹ Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi mam̄i, Seremaia, ai hoafimayu simogodüh̄i rahurai tüküme feyo. Ai yare horombo hoafireandüh̄i yahuya, “Ai kaki hoari 30 ra masowandümo sapo Israer nindou bid̄if̄iri ai horombo hoafimayu süngu ai nindou ranahambo pem̄imbohünda.

¹⁰ Raniyo asu kaki ranambo Hifi Sospen Nafimbo Hifi ra pem̄imemo. Rani hoafi ra Adükari ai wambo randowandi mehu nou ane,” mehu. Asu moani an̄hondü rani yahurai safi tüküme feyo.

*Pairat ai Sisasimbo düdu düdumariri
(Mak 15:2-5; Ruk 23:3-5; Son 18:33-38)*

¹¹ Sisas ai Romi-yomondi bogori nindou, Pairat, ranahandi h̄imboarühi manüngu. Raniyu asu Pairat ai ahambo düdurirühi yahuya, “Se ra Suda-yomondi adükari bogori nindouyafi?” mehundo-amboyu. Asu Sisas ai s̄mbori ahambo hoafiyundüh̄i yahuya, “Se ndeara raro hoafiyafomboanafisi,” mehundo.

¹² Godimbo s̄hou-rundeimbi bogori nindouyomo asu bogori nindouyomo ranai awi ahambo papi-hoafirüri hoan̄gomosi, nga asu Sisas ai moai nin̄i hoafi ak̄idou ahandi yahamo tüküfendo.

¹³ Raniyu asu Pairat ai ahambo hoafi+yundühi yahundoya, “Awi se moai hoafi ra himboriyafiyoyohambo ai papihoaifarunini ranahambo rana?” mehundo.

¹⁴ Nga asu Sisas ai simbori mamihoaifi akidou-amboani hoafombo moai hoafiyu. Raniyu asu Romiyomondi bogori nindou-mayu ranai moani adükari hamindi hepünife mahepünifiyu.

*Pairat ai Sisasimboya Ai yifiyumbiyuwamboane mehu
(Mak 15:6-15; Ruk 23:13-25; Son 18:38; 19:16)*

¹⁵ Mungu himbani Pasofa adükari si tüküfeyoambe, munguambo nindou ranai nindou karabusambeahindi hiniñgifiyuwani aboedühi tüküfembo hohoanimoeyei marihündi. Ranahambo ana Romiyomondi bogori nindou ranahamboyo hoafiyeyiani ai nindou ranahambo aboedühi koarheiri marandi.

¹⁶ Rani-simboani ana, munguambo nindou ai fifirihoreimbi nindou ahandi ndüri Barabas ai karabusambe manüngu.

¹⁷ Asu rani-simboani nindou afindi ranai guguriyahi mamareiamboyu Pairat ai aheimbo düdureandürühi yahuya, “Se ra nindou daboe ro ahambo karabusambeahindi aboedühi koarhefimbo hohoanimoayeia? Barabasiyu asu Sisas ranahambo Kraisan sei arihündi ranayu?” mehu.

¹⁸ Nga Pairat Suda nindou Sisasimbo ngusüfoambe moaruwairürühiyomowandi warühimarurü yahu haya ai ranimbo ndore fifirimareandi.

¹⁹ Pairat ai nindou hoafi yiboboferambo wori safambe nimiru-ane, ahandi nimorehi ai hoafi koarhendühi yahoya, “Nindou ra nini-moatükuniyo ai refe-koatemayu ranahambo hoafi ana moai yangoro, nga se ahambo nini-nüngundorimboyaifi. Hamani nimbokoani ro ahambo yafogoadinambo hoeirihini hehea hididimo apoyahühi afindi hohoanimomayahi,” meho.

²⁰ Nga Godimbo sishou-rundeimbi bogoriyomo asu bogori nindou-memo ranai-yomo ai nindou afindi ranühi mengoro ranaheimboya “Se hoafindeiani animbo Pairat ai Barabasimbo aboedühi koarheirühi asu Sisasimbo hifokoambiriramboane,” yahomo houmbo aheimbo hohoanimombo ngusüfoambe botimarundüri.

²¹ Asu Pairat ai nindou afindi ranaheimbo düdufindürühi yahuya, “Se nindou yimbu ra nindou daboeysi ro ahambo karabusambeahindi aboeda koarhefimbo hohoanimoayeia?” mehunduramboyei. Asu ai simbori ahambo hoafiyahündowohü seiya, “Barabasimbo,” masei.

²² Asu Pairat ai hoafi+yundürühi yahuya, “Asu refe ana, Sisasimbo Kraisi sei arihündi ranahambo ra nüngumandihina?” mehuamboyei. Simbori mungu ai ahambo hoafiyeyihü seiya, “Nimifihitokoemündi pefimboani,” masei.

²³ Asu Pairat ai aheimbo düdufindürühi yahuya, “Nindou ndanai nine-moatükuni moaruwai ramareanda?” mehuamboyei. Asu ai moani pukuna hoafi nimoamo karihendühi hoafiyeyihü seiya, “Nindou ranahambo nimifihitokoemündi pefimboani,” masei.

²⁴ Pairat ai ndare hoeireandane hoafi ranahambo wataporimboyo hombo ra wan+yowohü ai ro ngirindahi, nga yifiaritükündüfihü hoafi afindi yagodomboe mehu. Raniyu asu hoe fuiyamündi haya nindou ranahei himboahü wariahandi ra popoaifoareandühi hoafiyuhü yahuya, “Nindou ndani ahandi yifi ra i ro hütirühünipoani, nga rani moatükuni ra siheihoranei,” mehu.

²⁵ Raniyei asu nindou afindi munquambo ranai simbori ahambo hoafiyeihü seiya, “Ai hüti yifimboayu rani-moatükunî ra yihoeane asu yihoe fi nimori ranahei ane!” masei.

²⁶ Raniyu Pairat ai Barabasimbo aboeda koamarheira aheimbo sowana mahu. Raniyu asu ai Sisasimbo daboadanî ndüfurî-ndüfurîfoarüwuri mehua ahambo nimifihi tokoemündü pefimbohünda ami-yomondi warihumariri.

*Ami ai Sisasimbo tikifinamborüwurihi tirifoe fe hoafimarüri
(Mak 15:16-20; Son 19:2-3)*

²⁷ Raniyomo asu Pairatindi ami ai Sisasimbo sowaründümo gafmani yomondi wori ranambe mahifomondamboemo, asu munquambo ami nindou ranai Sisasimbo wakimarüwuri.

²⁸ Raniyomo asu ai ahandi hoeari ra yimindibadi houndowohüyomo asu hamburi hoeari hoandarî ra magüdü.

²⁹ Raniyomo asu ai wofi tihoari-tihoarümbinambo mbiroambe kikimafoarundi. Asu nimihari sowandümo ahandi warihondü warani waramberundühi yimindiho pusiru nimarimondühi ahambo tikifinamborüwurihi hoafiyomondowohü yahomoya, “Suda-yafe adükari bogori, karhasou-anafi,” mehomondo.

³⁰ Raniyomo asu ai ahambo nguri titifiyomondowohü ahandi warambeahindi nimihari-mayo ra kosiründümo ahambo mbihapiri kakimarüwuri.

³¹ Ai ahambo tikifinamborüwuri tirifoe fe hoafiyomondo mburumboemo asu ahandi fihihindi hamburi hoeari hoandarî-mayo ra yimündündümondühiyomo asu hoeari ahandi hondü ra sowandümo güdu hinngimarundo. Raniyomo asu ai ahambo nimifihi pefi hifokoeffimbohünda sowaründümo mahomo.

*Sisasimbo nimî keimbi karhendeimbifihî tikoründümo pamarüwuri
(Mak 15:21-32; Ruk 23:26-43; Son 19:17-27)*

³² Ahambo sowaründümo hou homondühiyomo asu ai nindou mami Sairinihündi, ahandi ndüri Saimon, ranahambo hoeimarhorî. Raniyomo asu ai nindou ranahambo Sisasindi nimî keimbi karhendeimbî-mayo ra sowandifindo yahomo houmbo hüti-hütimarurü.

³³ Raniyomo ai homo Gorgotahü tüküme fundi. Gorgota ranahamboane ai mbihapiri nahurai hifi sei arihündi.

³⁴ Rani hifihüyomo ami ai Sisasimbo wain hoe hühütimbü moatükunî fandü yamundu mburu masabudo. Asu Sisas ai rani-moatükunî ra sümündü hoeireanda mayoa asu ai moai sümündü.

³⁵ Raniyomo ai ahambo nimî keimbi karhendeimbifihî parüwuri hou asu ai ahandi-mayo hoeari ra ahamundi mbusümo sowandümo yiboboründümo hou ranambo ngorü ai mbisemündua yahomo houmbo piraimemo.

³⁶ Raniyomo asu ai raraoyafu mburu ranühi nimarimo Sisas ahambo yifimbiyu yahomo houmbo homo himboana wamarurü.

³⁷ Ahandi mbiro wafusifohü ahambo papi-hoafi sürü papiru mburu tikoründümo pamarundi ranai yare hoafiyohü yahoya, NDANANA SISAS SUDAYAFE BOGORI ADÜKARI NINDOUANI, yahomo paru hinngimarundi.

³⁸ Raniyomo asu ai nindou yimbu hümbuhünyafani-rinandeimbi ranahafanimbo Sisas babidi ahandi fikimi pamarupiri. Ngorü Sisasindi warihondü warani parüwuri asu ngorü kadüdü warani parüwuri marupiri.

39-40 Ranıyei nindou afındı ranai hei nğasündıhorı hei rühündühi mbiro hırihırhündühi ahambo tırifoarıhorühi hoafıyahündowohü sahündoya, “Sapo se Godındı worı ra bırıfoefe mburumbo moanı nğımı sıhi yangrı fondıfe hınıngıfembo mayafıyosı! Se Godındı nımorıyafühanası, se sıhafıhoarı yaro aboedamboyafosı. Se ndahonı nımı keımbı karıhendeımbı-fihındı hıfına foarefoao peyafısı!” sei hoafıme hündo.

41 Nindou ai ramehindı ranı-süngu yahurai Godımbı sıhou-rundeımbı bogorı nindou, ahınümbı hohoanımo yamundu-rundeımbı asu ranıhündambo bogorı nindou ranai-amboanı yaru tıkıfınambo-rüwurühi tırifoarüwurühi yahomoya,

42 “Sısas ai nindou bıdıfıramboyu ai aboedamboreandı marandı, nğasu ai nğırı ahandı fımbı ana aboedambondeandı! Awi aiana Israeri-yafe adükarı bogorımbıpoanı! Asu ai haponda nımı keımbı karıhendeımbı ranı-fihındı hıfını akusıfoandı ana, asu ro ahambo anıhondümbındıhurımbıyefı!

43 Ai Godımbı anıhondümbırorıhı Ahandı nımoranaheı mehu. Refeanaşı, awı sıhırı hoeındıhu God ai ahambo farıhefımbıoyu ranahambo,” mehomondo.

44 Asu nindou hümbühünıyafanı-rınandeımbı Sısasındı fıkımı maparıfanı amboanı ai mare moanı nindou bıdıfırı ai ramarıhorı nou yahurai rarınerı tırımafoarınerı.

*Sısas ai ndeara munğuna yıfımayu
(Mak 15:33-41; Ruk 23:44-49; Son 19:28-30)*

45 Refe hayamboyo-ane hüfınımbı peyo haya hıfı munğı ranai nımbı nımarı ho ho hımbı nımbımbı hondü hüfıwıyüambe tüküme fıyo.

46 Hüfıwıyüambe safı sımogodühi Sısas ai puküna heıyühü yahıya, “Eri, Eri, rema, sabaktanı?” mehu. Ranı hoafı ra yare yahurai hoafıyowohü yahıya, “Wandı God, wandı God, se nımbıoe wambo hınıngıro-wandırımbıoyafı?” meho.

47 Nindou bıdıfırı ranühi manımbıoeı ranai ranı hoafı ra hımbırorıyeı heı hoafıyeıhü seıya, “Nindou ranai ana Erası-amboanı dükarırı mınğayundo,” maseı.

48 Nımaı nindou mamı aheı mbısumo ranai pıpıyu hu worapıworapıyoweımbı moatükunı nou semündü mbıra nımhıarıfıhı pare hımondamündü mbıra hühıtımbü wain hoe ranımbı foare hıramündı haya Sısas ai ranı moatükunı ra mbısumündü yahu haya segodımbı mehu.

49 Nğasu bodımondı ai hoafıyahündowohü seıya, “Awi, hoeındıhu mbındıhımbı Erasıa ai ahambo farıhefımbı tükümandıfıyu wanımandıyo,” maseı.

50 Ranıyu asu Sısas ai asükayı puküna heıyühü ahandı yıfıafı hınıngırırıhı nımkomayı.

51 Ranıyo asu Godındı worı safımbı hoarı yıpurı nafıtımbıhü mahetaro ranai nımoamo nğahı peyo haya hanı hıfını gebü türeandıhı yımbı kıkımareandı. Hıfı ai fıfımyowohüyo munğambo nımoı ranı gübüdümarıhoayo.

52 Yıfımbı ranı nafıtımbı tıhoı-tıhoarıandı asu Godındı nindou afındı horımbı yıfısafımayeı ranı yangrı bıtyahı-bıtyahı marıhındı.

53 Ai yıfımbı ra hınıngırıhı heı Sısas yangrı asükayı bıtıme fıyu ranı-süngunambo ai Sürühoeımbı Nğofı adükarı (Serısaıem) ranına maheı. Ranıyo nindou afındı ranı aheımbı ranühi hoeımarıhındı.

⁵⁴ Ami-yomondi bogoriyu asu bidifiri amiyomo ranai ai-babidimbo ningingomombo Sisasimbo himboanawarurihi maningomo ranai sapo hifihyowohu asu munguambo moatukuni tukumefeyoa hoeimarundi ranimbo yhimboyomonduh hoafiyomonduh yahomoya, “Awi aiana Godindi Nimori honduyu,” mehomomo.

⁵⁵ Nimorehi afindi bidifiri Gariri hifi hiningirih hehi Sisasimbo farihfimbo sungumarihori masuhusi-mayei ranai buriyei. Ai moai akimi papuhuyahindi, nga moani anguni goagu safi nimboeimbo himboari papimayei.

⁵⁶ Nimorehi burimayei ranahei mbusumo ra ngoru Maria Makdarahundiyo, ngoru ra Maria Sems Sosepiyafandi hondiyoyo asu sapo Sebedindi nimorehiyo rarihi ai manimboei.

*Sisasimbo Sosep Arimateahundi ai hongu ambe masitheru
(Mak 15:42-47; Ruk 23:50-55; Son 19:38-42)*

⁵⁷ Ndeara nimbambe nindou napo afindeimbi ahandi nduri Sosep Arimateahundi-mayu ranai tukumefiyu. Nindou ranai-amboani Sisasimbo sungururi-randeimbi nindouyu.

⁵⁸ Ai hufu Pairatindi himboahu tukufi nungumbo Sisasindi yifinimoko ranahambo ndahamindi yahu haya dudumefindo. Raniyu asu Pairat ai Sisasindi yifi-nimoko ra Sosepimbo dabudo mehu.

⁵⁹ Sosep ai yifi-nimoko serumundu mbura simbori kifohi hoearihih pariri himondimariri.

⁶⁰ Raniyu ai ahandi hongu nimoei nginindambe simbori nafirihai hiningimareandi ranambe masitheru. Ai nimoei yitifo afindi ra gugurihai nafitambembo gure pare mbura ndamefiyu.

⁶¹ Rani-yafe Maria Makdarahundi-mayo ranaiyo asu ngoru Maria-mayo ranaiyo ai hongu ra hangifohu mamarife.

⁶²⁻⁶³ Ngoru sina moani nimarimbo si tukufeyoambe Godimbo sihourundeimbi bogoriyomo asu Farisi nindouyomo ranai Pairat babidi mamuhiyafu fandu nimarimo hoafiyomonduh yahomoya, “Nindou adukari, ro hohoanimoyefimboanefi hoafi mam sapo nindou woshihoafori hoafumbi-mayu ranai yare hoafiyuhuya, ‘Ro ngimi sinda mbundha asu asukainda yangiri botindaheamboyah,’ mehu ra!

⁶⁴ Ranimbohundambo animbo asu se hoafindafani hongu ra ndore nginindi hifandiyo ho ngimi si ranuhi tukufemboane. Rananimbo asu ahambo sungururu-rundeimbi ranai ngiri ahandi finimoko ra dibo humbuhunimbo ndowandumo houmbo asu ai nindou ranaheimbo hoafindimonduhya, ‘Ai yifihundi yangiri botimefiyu,’ mbesimo. Sungunambo woshihoafori hoafi ranai asu horombo woshihoafori hoafimayu ranahambo ngasundeamboe,” mehomomo.

⁶⁵ Raniyu asu Pairat ai ahamumbo hoafiyupuruh yahuya, “Se hifandiru-rundeimbi nindou bidifiri sowapundumo houmbo ngomo moani hongu ambe ra nginindi hamindi papi papindu hiningindundi,” mehupuri.

⁶⁶ Ranioyo asu ai ranihunda botiyafu homo hongu ambe ranahambo yowan yahomombo paru hiningiru houmbo asu nindou bidifirambo hifandiyo nimarimbo hiningimarupuri.

28

*Sisas ai yifihundi yangiri botimefiyu
(Mak 16:1-10; Ruk 24:1-10; Son 20:1-18)*

¹ Moani nimarimbo si ranai munḡuyo ane, asu weaḡurühi sihi hapoadumbo siambe hondü hüfihamindi sifo-koateyuambe, Maria Makdarahündiyo asu ḡgorü Maria ranaiyo ai honḡu Sisas yaḡurümbü-mayo ra himboambo mahafe.

² Ranıyo moani nımai hamındi hıfihe afındi ranai tüküfihiyo, Adükarındi nendi ranai sünambeahındi kusü nımoei afındi nafıtambihı mapaiaro ra gügürıhai sıhai hayambo ranıwamı mamaru.

³ Ai wabürüsü nahuraiyowohüyo asu ahandı hoearı ranai moanı mburıḡgai kifohı hamındi nahurai tüküme Feyo.

⁴ Ranıyomo asu nındou honḡu ambe ranahambo hıfıandu manıḡgomomemo ranai ahambo yıhimbombo hıhamındarıyomondühi yıfi nahurai korımemo.

⁵ Asu sünambeahındi nendi-mayu ranai nımorehi yimbumefe ahafembo hoafıyupırüh yahuya, “Se awi yıhimbo-ndamboyafe. Ro sıhafembo fıfırıheapırımbö-anahı, sapo seana Sisas nımi keimbı karıhendeimbıfihı hıfokoamefiyu ranahambo kokombo-anafe nda.

⁶ Aiana moai ndühi yaḡuru. Aiana sapo horombo hoafımayu süḡu yaḡırı aboeda asükai botıme fiyu. Awi naha fondı ai meḡuru nda hoerıne.

⁷ ḡga se nımai ḡgafe ahambo süḡururü-rundeimbı nındou-memo ranahamumbo hoafındafınapurühiya, ‘Ai yaḡırı aboeda botıme fiyu. Asu haponda ai Garirinambo horombofi sıhamundı wagabe ahu, ḡga se ranühi anımbö ahambo hoeındurümböemo!’ mbısafe. Hapoana ro sıhafembo hoafıyahıpırımbö-anahı,” mehupırı.

⁸ Ranıyafe ai honḡu ra hıniḡırıne hena yıhimboyafesi, ḡga asu ai hıhıfi-hıhıfi kameihü pıpına Sisasımbö süḡururü-rundeimbımbö hoafombö mahafe.

⁹ Moanı nımai Sisas ai ahafembo-so tüküfi hoafıyupırühi yahuya, “Karıhapısi,” mehupırı. Ai ahambo-so tüküyafıne yitıḡarühi kıkıhırınandıfe henambo ahambo Adükarani safe hena hohoanımomefınando.

¹⁰ Sisas ai ahafembo hoafıyupırühi yahuya, “Se yıhimbondamboyafe. Se ḡgafe wandı wandafı mamımbö hoafındafeanı anımbö asu ai Garirinambo ḡḡfomo tükündafu ranühi anımbö ai wambo hoeındundırımböemo,” mehu.

Nındou hıfıandu manıḡgomo ranai hoafı sowandümo homo wataporımbömarundı

¹¹ Nımorehi yimbumefe ranai nafı mbahafe nou ranambo, bıdıfırı hıfıandu-rundeimbı nındou ranai ḡgoafı adükarı-mayo ranına homo bogorı Godımbö sıhou-rundeimbı nındou ranahamumbo munḡuambo wataporı nıne-moatükunı ahamundı himboahü tüküme Feyo ranahambo wataporımbömarundı.

¹²⁻¹³ Ranıyomo Godımbö sıhou-rundeimbı nındou bogorıyomo asu bogorı nındou-memo ranaiyomo ai mamühıyafu houmbo hoafı fıfırımarundı. Ai kakı afındı ra ami-memo ranahamumbo sabupurühi yahomoya, “Se randu hoafındımondühi anımböya, ‘Nımbokoanı ro yapomböyahu mboapoefı nou ranambo ahambo süḡururü-rundeimbı ai tüküyafu hümbühünımbö ahandı fınmoko ra masowaründümo,’ mbısımo.

¹⁴ Ranı hıfi bogorımböfi hıfıanda-randeimbı ai ranı hoafı ra hımborınduanı asu ro ahambo bıdıfırı hoafındahundoanı rananımbö asu se ḡḡırı ranımbö tıḡırıfo tükündıfemboe mbısımo hou afındı hohoanımondımo,” mehomopırı.

¹⁵ Ranimboane ami-memo ranai kaki masabupuri-mayo ra sowandümo hou asu ai ahamumbo hoafimemopuri süngu yaru homo hoafimemo. Ranane asu rani hoafi ra Suda-yafe mbusümo hapondanambe amboani yangörü wakareandi.

*Sisas ai ahambo süngururündeimbimboso tüküme fiyu
(Mak 16:14-18; Ruk 24:36-49; Son 20:19-23)*

¹⁶ Sisasiambo süngururü-rundeimbi 11memo ranai Gariri wafunambo mahafomo sapo horombo Sisas ai ranühi ngomo mehupuri süngu.

¹⁷ Ai homo ahambo hoeirüwurihüyomo asu ahambo ngusüfo parüwuri hohoanimomemondo. Nga asu bidifiri ai ahambo hohoanimo yimbumborurü.

¹⁸ Sisas ai akimi ahamumbo-so sühöfi hüfu hoafiyupurühi yahuya, “God ai wambo muᅅguambo nginindi sünambeahindiyö asu hifinindiyö ra sendirimboani.

¹⁹ Ranimbohündambo animbo asu se ngomo muᅅguambo nindou ranaheimbo ai wambo sünguyondiri-rambo nindou tüküfembohündambo randu ndundi. Asu se aheimbo Apendi ndürinambo, Nimorindi ndürinambo, asu Yifiafi Aboeindi ndürinambo himoni hundüründündüri.

²⁰ Asu ro sihamumbo hoafimehapuri ra muᅅguambo moatükuni süngufe hombohünda yamundündüri. Asu ro se babidi nimboa ngambo bidifirani si tükündifemboe,” mehupuri.

Mak Aboedi Hoafi Mak ai sürü papimarandi

*Son hundürüra randeimbi ai hoafi bokamarihendi
(Matyu 3:1-12; Ruk 3:1-2; 3:15-17; Son 1:19-28)*

¹ Sisas Kraisi Godindi nimirambo aboedi hoafane nda.

² Hoafi nda boatei tüküme feyo Godindi hoafi hoafiyu randeimbi Aisaia ai sürü papimarandi nahurai. God ai yahuya,
“Ro nindou mamı wandı hoafi bokarıhefembohünda koandıhehinanı ai sıhamböhünda horombondıfi ngumbui.

Asu ai anıambo sıhamböhünda nafi didıboadondeambui.

³ Nımı wohı furıkoatereandühi, nindou mamındı yasımondı mıngıyo hoafıyowohü yahoya,

‘Adükarımböhünda nafi nafındıhehindı.

Ahandı nafi dıboadondıhındı,’ meho,” mehu.

Aisaia 40:3

⁴ Son nindou hundürüra randeimbi mayu ranai nımı wohı furıkoatereandühi tüküfi nımorehi nindowenihıambo Godındı hoafi bokarıhendühi yahuya, “Se moaruwai hohoanımo hınıngıfe aboedi hohoanımo süngufembo nafuımböhünda hundüründeianı anıambo, God ai sıhei moaruwai hohoanımo raguanambondeambui,” mehu.

⁵ Ranıyei nindou afındı Sudahündıyei asu Serusaremıhündıyei ai Sonındı hoafi hımborıambo mahei. Ai ahei moaruwai hohoanımo ra weındahı hoafımayeia Son ai Sodan hımo hundürümarandı.

⁶ Asu Son aiana hoearı kamer nınendınambo nafümbı güde mbura tıtapürınambo kıkıhırıhaimarandı. Ahandı sesı ana yıthı asu efu hoe ranıyo sesü-marandı.

⁷ Son ai nindou ranaheimbo hoafi bokarıhendühi ndare hoafıyuhı yahuya, “Nindou ngorü süngu düdümbui ahandı ngınındı ra wandı ngınındıambo ngasündeamboane. Roana amofe ahandı sufıhındı wofı ra fufurıfembo nindou aboedi hamındıyahıpoanı.

⁸ Ro sıheimbo hoenambo hundürühandı arıhandı, nga ai anıambo Yıfiadı Aboedınambo hundürü-ndandürümbui,” mehu.

*Son ai Sisasıambo hundürümarıri
(Matyu 3:13-17; Ruk 3:21-22)*

⁹ Ranı-sıamboanı Sisas ai Nasaret ngoafı Gariri hıfıhü hınıngıre haya masünuwamboyu Son ai Sodan hımo hundürümarıri.

¹⁰ Asu nımehınou hoe hınıngıre haya tüküfi süfu hoeireandane sünü ai bureandühiyo Yıfiadı Aboedi ranai ahambo sowana wupufu nahurai makoso.

¹¹ Hoafi mamı sünambeahındı tüküfehü yahoya, “Se ana wandı ngüsüfo parıheanıneimbi nımor-anafı. Asu ro sıhamboane ngüsüfoambe sıaoheandı,” meho.

*Satan ai Sisasıambo moaruwai hohoanımombıyuwa yahuhaya rari
hoeımarıri*

(Matyu 4:1-11; Ruk 4:1-13)

¹² Nımehınou Yıfiadı Aboedi ai Sisasıambo nımı wohı furıkoatereandühi koamarıhera mahu.

¹³ Ranıhı 40 sı manıngua Satan ahambo moaruwai hohoanımombıyuwa yahuhaya rari hoeımarıri. Sisas ai afoendı nınıhondı babıdıambo nünguanı asu sünambeahındı nendı ai ahambo mafarıhawurı.

*Sisas ai Gariri hifambe piyu haya Godindî hoafi wataporimbomarandi
(Matyu 4:12-17; Ruk 4:14-15)*

¹⁴ Son ai karabusimefiyua asu Sisas ai Garirihü tüküfi, Godindîmayo aboedî hoafi ra bokamarîhendî.

¹⁵ Ai aboedî hoafi ra wataporimbomandühî yahuya, “God ai hoafîmayu si ra ndeara tüküfehü asu ahandî nginîndî hifandarandî ra ndeara akîmî tüküfemboane. Nga se moaruwai hohoanîmo ra hîningîndîhi hehi aboedî hohoanîmo süngundîhindî,” mehu.

*Sisas ai nindou yimbuyimbu hoafîmayua ahandî süngu mahomo
(Matyu 4:18-22; Ruk 5:1-11)*

¹⁶ Sisas ai kurîhoe Gariri hîmborîkîmî huhü Saimon Andru apodohombo hoeimareapîrî. Ai andürî kurîhoeambe mafoarîneandî, ai kinî wowariyafanî rînandeimbi nindou wambo.

¹⁷ Sisas ai ahafanîmbo hoafîyupîrühî yahuya, “Se mborai wambo süngundînandîrî ndînandî, rananîmbo ro sîhafanîmbo nindou semîndîmbo yamundîheapîrîmboyah,” mehu.

¹⁸ Asu ai nîmehûnou andürî sîhene hena ahandî süngu mahafanî.

¹⁹ Ai akîdou sühüfi hu Sebedindî nîmorî yimbu, Sems Son apodohombo botambe nîmarîfanîmbo andürî dîboadomarîneanda hoeimareapîrî.

²⁰ Sisas ai ahafanîmbo hoafîmayupîramboyafanî, ahafandî afîndî Sebedi asu mamî ratûpurîyomo rundeimbi nindou botambe hîningîrîneapuri hena, Sisasîndî süngu mahafanî.

*Sisas ai nindou mamîndî fiambeahîndî moaruwai nendî
hîhaimafoareandî
(Ruk 4:31-37)*

²¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babîdîmbo moanî ngoafîmbo nîmarî sihî Kaperneam ngoafînambo mahîfomo. Ranî-sîmboanî ai Suda-yei rotu worambe kefuai hafu nîmorehî nindowenihîmbo Godîndî hoafi yamundîmareandürî.

²² Ranîyeyi asu ai ahandî yamundîfe hoafi ranahambo hepünîmehindî. Sapo ai moai ahînümbî hohoanîmo yamundu rundeimbi nahurai yamundeandî, nga nindou adükarî nginîndeimbi nahurai yamundîmareandürî.

²³⁻²⁴ Ranî-sîmboanî nindou mamî moaruwai nendî nîmarümbî-mayu ranai Suda-yei rotu worambe nîmarü puküna hoafi karîhoehü yahuya, “Sisas, Nasaretîhündî, se yohoeffîmbo nînî nününgufemunîmboyaifi masînîfi? Yîhoefombo moaruwaimbo-fîmunîmbo safîmboyaifi? Ro fîfîrîheanîni. Se ana Godîndî mbumundî nindou-anafi,” meho.

²⁵ Asu Sisas ai moaruwai nendambo nginîndî hoafîyuhî yahuya, “Se hoafi kîkîrandîfi hawa kosîfoao,” mehundoamboyo.

²⁶ Asu moaruwai nendî ranai nindou ranahambo yabadîrî hîningîreri mbura hoafi moanî puküna karîhoai haya nindou ranahandî fiambeahîndî makosîfoendî.

²⁷ Ranîyo asu muŋguambo nîmorehî nindowenihî ranai hepünahindühî aheihoarî sîmborî hoafîyeyihî seiya, “Nînî-moatükunîyo nda yahurai tükümfeyoa? Nindou ndanai sîmborî moatükunî bogorî nindou nahurai yamundîmareandî. Asu ai moaruwai nendambo hoafîmayua ahandî hoafi hîmborîmayeyi,” masei.

²⁸ Ranîyo asu Sisasîndî hoafi ranai nîmehûnou muŋguambo hîfi Garirihü ra hoango wakîmareandî.

*Sisas ai Pitandi yamongoamindi aboedimareandi
(Matyu 8:14-15; Ruk 4:38-39)*

²⁹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Suda-yei rotu worambeahindi tüküyafu houmbo Sems weimbo Son babidimbo Saimon weimbo Andru-yafandi worinambo mahomo.

³⁰ Saimonindi yamongoamindi ai angünumbo fondihü mapowa asu ahandi angüni ranahambo nimehünou Sisasimbo hoafimehündo.

³¹ Raniyu Sisas ai hüfu ahandi watinjarühi kikhiramündü botimareanda asu angüni ahandi ranai nimehünou makosifoenda asu sesi sindimarandi.

*Sisas ai nindou afindi aboedimareandüri
(Matyu 8:16-17; Ruk 4:40-41)*

³² Mami ranai nimbambe hüfhamindi hürimindowa nindou ranai nimorehi nindowenihi angünumbi asu moaruwai nendeimbi fufurühümündihündüri Sisas sowana mafandihindi.

³³⁻³⁴ Muñguambo nindou ngoafihündi ranai hei wori Sisas nimarümbi ranai yipuri-kimi burimayeia Sisas ai afindi nimorehi nindowenihi muñguambo mamikarambo angünumbi aboedireandüri asu moaruwai nendi afindi raguanamboreandüri marandi. Asu moaruwai nendi ranai ahambo fifirihori ranimboyu ai aheimbo yowanı akıdou amboanı hoafiyopoanı mehündüri.

*Sisas ai Garirihü hoahoangu wakimareandi
(Ruk 4:42-44)*

³⁵ Sisas ai siambe hondü nimbı hoangiri kiaroambe botifi haya hu gorügoanıni nindou nimarıkoateyohü Godimbo didıbafiyuhü mamaru.

³⁶ Asu Saimon ai ahandi ngunindi babidi Sisasimbo kokomaruri homo.

³⁷ Ai homo hoeirüwurühi hoafiyomo-ndowohü yahomoya, “Muñguambo nindou ai sıhambo kokorihüninühanei,” mehomo.

³⁸ Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ngorü ngoafi akimi adaburo ranambo ngefo. Rananımbı ro aheimbo amboanı Godındı hoafi hoafındahandüri. Ranımbıyahı ro nda masınihı,” mehu.

³⁹ Asu Sisas ai muñgu Gariri hıfihü hoahoangu wakireandühi, Suda-yei rotu worambe hu, Godındı hoafi bokarhendühi asu moaruwai nendambo hıhaifoareandüri marandi.

*Sisas ai nindou mami mımanıho masımeımbı aboedımariri
(Matyu 8:1-4; Ruk 5:12-16)*

⁴⁰ Nindou mami mımanıho masımeımbı ai hu Sisasındı yirikimi piyu nımarümbı hüti hoafirürühi yahundoya, “Se refembo yıfirayafi ana, wandı mımanıho masımeı ra aboedındowandıri,” mehundo-amboyu.

⁴¹ Asu Sisas ai ahambo hıpoamborirühiyu, ahandı warınambo sündirühi yahundoya, “Refembo samboanahı, nga se aboedıyafo,” mehu.

⁴² Raniyo masımeı ranai nimehünou didıkrıfoendühiyo asıkai nindou ranai aboedımayu.

⁴³⁻⁴⁴ Sisas ai nındoumayu ranahambo ngoafınambo koarherühi asıkaiyu hoafıyundowohü yahundoya, “Se yowanı nındou mamımbı amboanı sıhafı fi ranahambo hoafıyopoanı. Nga se ngafı Godımbı sıhairandeımbımbı sıhafı fi ra nafuındafındo. Rananımbı Mosesındı ahınümbı hoafımayo süngu sıhafı fi aboedı tükümeıfeyo ra aheimbo nafuımbıhünda Godımbı sesi mbısıhenda-mboane,” mehu.

⁴⁵ Nga asu nındou ranai hu Sisas ai ahambo aboedımariri ranahambo wataporımbı-maranda asu Sisas ramareandı hoafi ra muñguambo ngoafi hıhımborımayei. Ranımbıyu Sisas ai nındou hoeındı-hındırı-mboyei

yahuhaya moai mamî ngoafi amboani hu. Ai nindou nîngo-koateyeihî manûnguyosi, nga asu nindou ranai munguambo hîfîhündî ahambo sowana hei marîhündî.

2

*Sisas ai nindou yirîwarî moaruwaimbü aboedîmarirî
(Matyu 9:1-8; Ruk 5:12-16)*

¹ Yahunümbî si ho hayamboyoane Sisas ai asûkai Kaperneam ngoafînambo hîhîrîfi mahu. Ranîyo ai hu worambe amaru hoafi ra mahoango.

² Nindou afîndî ranai fandambo worî ranai tühüforeandühî moai yipurîkîmî amboani fondî akîdou nîngo. Ranîyo Sisas ai aheimbo Godîndî hoafi yamundeandürühî mamaru.

³ Yimbu-yimbu nindou ai nindou yirîwarî moaruwaimbü ra fondîwamî foarüwuri mburu sowaründümo mahîfomo.

⁴ Nindou ranahambo Sisas sowanambo semündü hîfombo nindou afîndîwambo nafi gûmareandamboyo hafomo worîwamî Sisas nûngu simogodühî hîfînambo tîtrundeimbî worî ranambe wanjeyanîrîhou mburumbo fondî kameihü masafoarüwuri.

⁵ Ranîyu Sisas ai nindou ranahamundî anîhondümböfe ra hoeireanda mayoa, nindou yirîwarî moaruwaimbü ranahambo hoafîyundowohü yahuya, “Nindou hoarîfi, sîhafî moaruwai hohoanîmo ranana amboawi sambo-anahî,” mehu.

⁶ Asu ahînümbî hohoanîmo yamundu rundimbî bîdîfirî ranühî mamarîmo ranai ahamundîhoarî ngusüfoambe raru hohoanîmoyomondohü yahomoya,

⁷ “Nîmboe nindou ndanai hoafi yahurai hoafayua? Ai Godîyupoanî yahurai hoafayu. God mamî yangîrî anîmbo moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui,” mehomo-ndamboyo.

⁸ Sisas ai nîmehünou ahînümbî hohoanîmo yamundu rundimbî-yomondî hohoanîmo ra fîfîreandî. Ranîyu ai hoafîyupurühî yahuya, “Nîmboe se ndanî moatükunî nda raru hohoanîmoemoa?”

⁹ Nîne hoafîyo nindou yirîwarî moaruwai ndanahambo hoafîmbo hînîngîrouayoa? Ro hoafîyahühî sahîya, ‘Sîhafî moaruwai hohoanîmo ranahambo amboawi,’ asahîyo asu ‘Botîyafo sîhafî fondî sowandîfi hawa hafî,’ asahîyo. Nga yimbu ra hoafîmbo ro ngînîndeimb-anahî. Asu yimbu hoafi ra hoafîmbo nahanîyo hînîngîrouayo asu nahanîyo tînjûmbayo? Yîbobo ro hoafîndahanî anîhondümbö tükündîfemboe.

¹⁰ Nga ro sîhamumbo ranî-moatükunî ra fîfirîndundî asahî, Nindou Hondü ai hîfî ndanühî moaruwai hohoanîmo amboawi yahombo ngînîndeimbani,” mehu. Ranîyo asu Sisas ai nindou yirîwarî moaruwaimbü mayu ranahambo hoafîyundowohü yahuya,

¹¹ “Ro sîhambo hoafayahanîni, botîyafo sîhafî fondî sowandîfi hawa worînambo hafî,” mehundo-wamboyo.

¹² Nindou afîndî meñgoro ranahei hîmboahü yirîwarî moaruwaimbü mayu ranai nîmehünou botîfi ahandî fondî semündü haya mahu. Ranîyo nindou afîndî meñgoro ranai hepünahindühî Godîmbo aboedani sei hoafîyeihî, “Moai horombo ro ndahurai moatükunî hoeirîhundî,” masei.

*Sisas ai Rifaimbo mborai wandî süngu mehu
(Matyu 9:9-13; Ruk 5:27-32)*

13 Sisas ai asükai hihirifi haya Gariri kurihoe himbori kimi hüfuane nindou afindi megoro ranai ahandi süngu tümare hoamboyu asu Godindi hoafi yamundimareandüri.

14 Ai huhündamboyu Rifai Arfiusindi nimir ai ahandi takis kaki semindi worambe mamaruwa hoeimariri. Ranıyu Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, “Mborai wandi süngu,” mehundo-wamboyu Rifai ai botifi haya Sisasindi süngu mahu.

15 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Rifaindi worambe takis kaki sowandümo rundeimbi nindou-yomo asu moaruwai hohoanımoyomo rundeimbiyomo ai-babidimbo nımarımo masowasümo. Nindou yahurai ranai munquambo si Sisasımbı süngururü marundi.

16 Farisihündi ahınümbi hohoanımo yamundurundeimbi ranai hoeirundane Sisas ai takis kaki sowandümo rundeimbi asu moaruwai hohoanımoyomo rundeimbi nindou babidimbo sesi masesu. Ranıyomo ahambo süngururü-rundeimbi dudurüpurühi yahomoya, “Nımbıoe Sisas ai takis kaki sowandümo rundeimbi asu moaruwai hohoanımoyomo rundeimbi nindou babidimbo nımarımbıo sesi sesü maranda?” mehomo.

17 Sisas ai ranı hoafi ra himborıyu haya ahınümbi hohoanımo fıfirundeimbi ranahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Nindou angünıkoate ana moai dokta sowanambo hei rihündi, nga angüneimbi anei hei arihündi. Mamı yahuraiane ro makosahı nda mbumundi nindou anefı seimbi nindou ranaheimbo mborai yahombo-yahıpoanı, nga nindou moaruwai hohoanımoıyeı rihündeimbi seırıhündeimbi ranaheimbo mborai yahomboıyahı,” mehu.

*Sisas ai sesi wehsaombo hoafi yamundimareandi
(Matyu 9:14-17; Ruk 5:33-39)*

18 Sonımbıo süngururü-rundeimbi asu Farisi-yomondi süngurundeimbi ai mamımbıo sesi wehimemo. Ranıyo asu nindou bidıfırı ai homo Sisasımbıo dudurüwurühi yahomoya, “Nımbıoe Sonımbıo süngururü-rundeimbi asu Farisi-yomondi süngurundeimbi ai sesi wehsaoyomo arundi, nga asu sıhafı süngurunıni rundeimbi ana moai sesi wehiyomo rundi?” mehomonıdamboyu.

19 Asu Sisas ai yare hoafıyupurühi yahuya, “Nindou mamı nımorehi semındımbıo sıhi ai babidimbo nünguambe ra sesi wehimandııyo? Nindou nımorehi semındımbıomayı ranai ai-babidimbo nünguambe ana ngırı sesi wehındeı.

20 Nga süngunambo nindou ranahambo ndowaründümo ngomondanı ai-babidimbo nıngokoate-ayıambe anımbıo sesi wehındeımbıoyeı.

21 Nindou mamı aıamboanı moai hoarı goesürı sımborı semündü haya wamındafı ngısıharı hoarı fıhi pare kacıyu randı. Rawareandı ana, bobıe-ndandıanı asu hoarı goesürı sımborı ranai akıdou yangrı yagodı mbunda ngısıharı hoarı ra hırındeıamboe. Hoarı goesürı sımborı rananı wamındafı ra hırındeandıanı asu ambe afındı nıngomboe.

22 Asu nindou ngorü ai sımborı wain hoe ra wamındafı wain hoe nınihondı hoarı hıprı ranambe ngırı kandeandı. Rawareandı ana, hıprı ranai borındıfeihü wain hoe ranai keboemboe. Nga sımborı wain hoe ana hıprı sımborı ambe femboane,” mehu.

*Moanı nımarımbıo sıhi ratıpurıkoatembo hoafi
(Matyu 12:1-8; Ruk 6:1-5)*

²³ Mami ngoafimbo nimarimbo sihi Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo wit nümbüri mbusümo mahomo. Ranıyo ahambo süngururü-rundeimbi ai wit ahuri bidifiri hürimaründümo.

²⁴ Asu Farisihündi ai Sisasimbo düdurüwuruhı yahomoya, “Nimboe sihambo süngurunini rundeimbi ai moani nimarimbo sihi ahinümbi ra rawarunda?” mehomondamboyu.

²⁵ Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Awi se Defit ai ahandi wandafi mamı babidimbo sesikoate wembomboyomondühi ramareandi ra hoeirundai wanıyo?”

²⁶ Sapı Abaiatar ai Godimbo sesi shairandei-mbımbıfofi nımaruambe Defit ai Godındi ser worambe kefuai hüfu bret Godimbo masıhoundi ra masesu. Bret ranana Godimbo sesi shou-rundeimbi yangırane sowasümo arundi. Nga Defit ai sesühi ahandi wandafi mamımbı bidifiri masagapuri ra moai fıfirundiyo?”

²⁷⁻²⁸ Sisas ai asükai Farisimbo hoafiyupurühi yahuya, “Moani nimarimbo si ranahambo fehefemboyopıanı God ai nındou nafımarandi. Nga moani nimarimbo si ranai nındoumbı mbıfarıheirambo yahuhayamboyu nafımarandi,” mehu.

3

Sisas ai nındou watınarı moaruwaimbü aboedımariri (Matyu 12:9-14; Ruk 6:6-11)

¹ Asükai ngorü-sımbıanı Sisas ai Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfuane nındou watınarı moaruwaimbü ai ranühi mamaru.

² Ranıyo nındou bidifiri ai Sisasimbo himboarı safühimarüwuri moani nimarimbo sihi nındou watınarı moaruwaimbü ra aboedındira papıhoafındıhurı yahomo houmbı.

³ Sisas ai nındou watınarı moaruwaimbümayu ranahambo hoafıyundowöhü yahuya, “Botıyafı ndühi sühüfanı munıgıambo hoeımbırihinini,” mehu.

⁴ Ranıyu Sisas ai düdureandürühiya, “Nini-moatükunıyo moani nimarimbo sihi refembo ahinümbi ra aboedayı, aboedı moatükunı refemboyı moaruwai moatükunı refemboyı? Nındou hıfıkoefemboyı asu nındou aboedambıfemboyı?” mehu. Nga ai moai simbori ahambo akıdıı amboanı hoafıyomo.

⁵ Sisas ai nındou ranahamumbo hübudurapuri wakıreapurane asu ahamundi ngusüfoambe ranai tapıhamımayı-wamboyu hıhıfı-hıhıfı-koatemayu. Ranıyu asu nındou watınarı moaruwaimbü ranahambo hoafıyundowöhü yahuya, “Sıhafı watınarı ngurıhao,” mehua ngurımarıhenda aboedı tükümeıfeyı.

⁶ Ranıyo Farisi nındoumemo ranai worı ra hınıngıru houmbı homo Herotındı nındou babıdı Sisasimbo hıfıkoefımbı hoafı fımaründümo.

Nındou afındı ranai Sisasımbı süngumarıhorı (Ruk 6:17-19)

⁷ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Gariri kurıhoenamı mahomonda asu nındou afındı ranai ahamumbo süngu-marıhüpurı hei.

⁸ Sisas ai nındou yamunde asu aboedıre arandı hoafı ra hımbırıyeı hehi, nındou afındı Gariri, Sudia, Serusarem, Idomia, hıfı Sıdan hoekımi ad-aburo, Tair asu Saidon ngoafı ranıhündı ranai Sisas sowana mafandıhındı.

⁹ Sisas ai nındou afındı ra hoeireanda mayowamboyu ahambo süngurururü-rundeimbiımbı hoafıyupurühi yahuya, “Nındou afındane

engoro, nga se bot ngorü sowandümo sifomo, nga afindi afindi ndeihi wambo hoe hohoeani ninendi-hündürimboyei,” mehupuri.

¹⁰ Sisas ai horombo nindou afindi aboedimareandürü ranimboyei angünümbi nindou afindi ranai Sisasimbo sündifimbo simbori ninendürimayei hei.

¹¹ Asu moaruwai nendi ranai Sisasimbo hoeirihoran mayoa ahandi wagabe piyei nimareimbo pukuna hoafi karihhindühi seiya, “Seana Godindi nimor-anafi,” masei.

¹² Nga Sisas ai aheimbo nüngunahurai nindouyu yaho fifirife hoafimbo yowan mehündürü.

Sisas ai ahandi hoafi semindi horambo nindou 12 kafoare hinigimareapuri

(Matyu 10:1-4; Ruk 6:12-16)

¹³ Ai hafu hifi wafuwami nimarumbo nindou dideyomo ai hohoanimo-yupureimbi ahamumbo hoafimayua ahambo sowana mahafomo.

¹⁴⁻¹⁵ Sisas ai nindou 12 sepurimündi hinigireapuri haya hoafi sowandümo homo-rundeimbi anemo yahu kamafoareapuri. Nindou ranai Sisas babidimbo ningombo ai koarhefepura ho Godindi hoafi bokarhefehü asu moaruwai nendi hihaifoefembo nginindi masagapuri.

¹⁶ Sisas ai nindou 12 ndanahamumbo masepurimüdu: Saimon, asu Sisas ai ngorü ndürü Pita kamafoariri.

¹⁷ Sems, Son Sebedindi nimori. Sisas ai ahafanimbo Boanerges anafani yahu dukamareapiri. Ahandi nimindi ra nimoamondi hoafi nahurai nindouane.

¹⁸⁻¹⁹ Andru, Firip, Bartoromyu, Matyu, Tomas, Sems, Arfusindi nimori, Tadius, Saimon Serot* srambeahindiyu asu Sudas Iskariot Sisasimbo ahandi hürütümbi-yomondi warihumariri.

Sisas ai Bersebur kapeihü ratüpurayu masei

(Matyu 12:24-32; Ruk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Sisas ai worinambo huan asukai nindou afindi ranai hei wori gümarihori. Ranimboyu ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo sesi sesi-koatememo.

²¹ Sisasindi fikiminindi ai rani hoafi ra himboriyei hehi ahambo fihimündimbo mahei. Sapo ai hohoanimoyeihiya, ai wunünumbo-yuhümbei sei hehi.

²² Nga Serusaremihündi ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi ai hanimo hoafiyomondühiya, “Ahandi fiambe Bersebur mbamarü. Aiana moaruwai nendiyei bogori Bersebur ahandi nginindi-namboane moaruwai nendi nindouyei fiambeahindi hefoare arandi,” mehomo.

²³ Sisas ai nindou ranaheimbo hoafiyundüra akimi maheia kafoefe hoafi hoafiyundürühi yahuya, “Satan ai nüngunde Satanimbo hemoaboaira?”

²⁴ Asu mam hifihündi ai yibobore haya yifiarayo ana, rani hifihündi ranai ngiri aboedi nimandei.

²⁵ Asu mam worambeahindi ai yiboborihi hehi yifiaraye ana, ai ngiri aboedi nimandei.

²⁶ Asu Satan ai yifiarimbo yahuhaya ahandi nendi ranai yiboboareandi ana, ngiri nginindi ningo, nga ai raniwami randihi moendi-ndeimboyei.

²⁷ Ngiri nindou ngorü ai nginindi nindoundi worambe ngu napo hühühünindu. Sapo nindou ranai hühühünimbo hohoanimoayu ana,

* **3:18-19:** Serot ai Rom hoarehi nimarimbo moei yahomo-ndeimbanemo.

nginindî nindou ranahambo wofinambo hüputüpondîherü mbundambo animbo asu ahandî napo muŋgu ra fufundamündümbui.

²⁸ Ro siheimbo anihondumbo-anahî hoafehandürî, nindou ai Godimbo moaruwai hoafayei ane asu moaruwai hohoanimoayei ane ra amboawi mbüsümbui.

²⁹ Nga nindou ngorü ai Yifiafi Aboedimbo moaruwai hoafayu ana, God ai ngirî amboawi mbüsu, hapondani-ane asu süngunamboane. Nga moaruwai hohoanimo ranai ahambo-so koadürümbo koadürümbo yagodimboe.”

³⁰ Sisas ai ranî hoafi hoafimayu ra sapo ahinümbî hohoanimo yamundurundeimbi ai ahamboya, ‘Moaruwai nendî ahandî fiambe nîmarimboane,’ mehomo-ndamboyu ra-mehu.

Sisasindî fikiminindî

(Matyu 12:46-50; Ruk 8:19-21)

³¹ Ranî-simboanî Sisasindî hondî asu akohoandî ai ahambo fihambo tükümehind. Ai moanambühî nimboeimbo aheimbo sowana hombo hoafimbo nindou mamî koamarîhehorî.

³² Nindou afindî ranai Sisasimbo wakirîhorî nîmareimbo hoafiyahündowohü seiya, “Sihafi amondî aborüdü ai sihambo weindani nîboadei hîfandarîhüninî,” masei-amboyu.

³³ Asu Sisas ai simborî hoafiyundürühî yahuya, “Dîdîyeyi wandî me asu akohoanda?”

³⁴ Nindou wakirîhi mamarei ranaheimbo hübudurandürî wakirerühî yahuya, “Ndananei wandî me asu akohoand-ayei.

³⁵ Wandî me, akohoandî asu rehîhoandî ana nindou dîdîyeyi Godindî hohoanimo süngurîhindeimbi rananei,” mehu.

4

Sesi ahurî nümbürambe bubufoefembo kafoefe hoafi

(Matyu 13:1-9; Ruk 8:4-8)

¹ Sisas ai asükai Gariri kurîhoe kimî nindou yamundife ratüpurî ra botîmareandî. Nindou afindî ranai ahandî hoafi hîmborimbo mafandanda botambe farîfi hoe hanjîfo-wamî mamaru. Asu nindou ranai gudiani hoe kimî mamarei.

²⁻³ Sisas ai aheimbo kafoefe hoafinambo yamundeandürühî yahuya, “Nindou mamî ai nümbürambe hu sesi ahurî bubumarandî.

⁴ Ai hu sesi ahurî ra buburandane bîdîfirî ai nafinî pütapîmayoa ndu ai tüküyahi masahüsi.

⁵ Bîdîfirî nîmoei yahafi safambe hîfi akîdou yangirî nîngowambe pütapîmayo. Hîfi ra ragu hanîkoate-wambo ahurî ranai nîmai tütükîmayo.

⁶ Nga asu hüfîhamindî ai piyowohüyo ahurî hapoadümbo maforo ra sore soremarandî. Sapo ahasîharî ranai hîfambe ragu hanîkoate-wambo asu muŋgu yapataparîmayo.

⁷ Asu bîdîfirî ahurî ranai tîhoarî tîhoarümbî wofî ranambe pütapîmayoa gabudandühî hîsîkoatemayo.

⁸ Asu ahurî bîdîfirî ai hîfi aboedambe safî pütapîyowohü hîsimayo. Nîmindî mamî ranahandambo bîdîfirî ai 100 hîsiyo, asu bîdîfirî ai 60 hîsiyo, asu bîdîfirî ai 30 hîsiyo,” mehu

⁹ Hoafi moendîfembo yahumbo Sisas ai hoafiyundürühî yahuya, “Nindou ai hîmbo-ambeimbîndühî ana, hoafi nda hîmborîmbiyu-wamboane,” mehu.

Sisas ai nimboe kafoefe hoafinambo wataporîmbomarandî

(Matyu 13:10-17; Ruk 8:9-10)

¹⁰ Süngunambo nindou afindi ranai bukürefoendane Sisas yangiri mamaruwa ahandi süngururü-rundeimbi 12-yomo asu nindou ahambo süngurihori-rihundeimbi ai kafeefe hoafi ranahambo düdumehindi.

¹¹ Asu Sisas ai simbori hoafiyundurühi yahuya, “God nginindi hifandarandi ranahandi dibo hoafi nimindi ra se fifirifembo-hünda God ai masagadüri, nga nindou weindani maniboadei ranaheimbo ana kafeefe hoafi yangiriyo hoafimayu.

¹² Ranimboane,

Ai afindiimbo himboari papindeimboyei,
nga ai ngiri türüboadhi fifirindhindi.

Ai afindi hoafi himborindeimboyei,
nga ahandi nimindi ngiri fifirindhindi.

Ranimbo-animbo ai wambo sowana asukai hihriandahi dideiyani

God ai ahei moaruwai hohoanimo ra amboawi mbüsümbui,” *Aisaia*
6:9-10

mehu.

Sisas ai sesi ahuri ranahandi nimindi fifire hoafimayu
(Matyu 13:18-23; Ruk 8:11-15)

¹³ Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Awi se kafeefe hoafi ranahandi nimindi ra moai fifirundiyo? Asu refeana bidifiri amuri kafeefe hoafi ra nüngundu fifiri-mandunda?

¹⁴ Nindouyei mbusümo Godindi hoafi wataporimboayo ana, sapo nindou sesi ahuri nümbürambe buboafoareandi nahuraiane.

¹⁵ Hoafi nafini pirayo ana, sapo nindou Godindi hoafi himboriyehane, nga Satan ai nimehünou hoafi ra nindouyei mbusümonindi semündü raguanambo-reandühani.

¹⁶ Bidifiri sesi ahuri nimoei yahafisafambe pütapimayo nahuraiane. Ai Godindi hoafi ra himboriyehi hehi nimehünou semindiimbo hihifihifiyehi-anei.

¹⁷ Nga ai moai hoafi ra ndorhi sahümündia ahei ngusüfoambe ragu nginindi nimaro, nga ai moani akidou yangiri nginindi nimboeih anei. Ai Godindi hoafi himboriyehi masahümündi ranahambo refe hoeifembo nindou ngörü ai tihirifo sehindani nimehünou hinngirihindühi-anei.

¹⁸⁻¹⁹ Bidifiri ai sesi ahuri tihori-tihorümbi wohambe pütapimayo nahuraiane. Nindou ranai hoafi himboriyehaneisi, nga ai hifindi moatükunimbo afindi hohoanimoeyehi napo afindi semindiimbo ngusüfo parihindühi Godindi hoafi ranahambo gabudifoareanda asu ahuri ranai ngiri hisindo.

²⁰ Asu sesi ahuri hifi aboedambe bubumayoa aboedi tükefeyo ranana sapo nindou düdi ai hoafi himboriyu haya fifireandühi tümafoareandi nahuraiane. Ranayo bidifiri ai hisi aboedi hisiyowohü bidifiri ai 100 hisiyo, bidifiri ai 60 hisiyo, asu bidifiri ai 30 hisiyo marandi,” mehu.

Sisas ai moaruwai nendi hemafoareandi
(Ruk 8:16-18)

²¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbiimbo hoafiyupurühi yahuya, “Awi nindou ai ram hai wambüri asu fondi hoarehi dibonapimandhiyo? Wan, nga ram ra fondi wami nimoamo ane nindhi arihündi.

²² Munguambo moatükuni haponda dibombo engoro ra süngunambo ana weindahi tükündifemboe. Asu nime-moatükuni gabudhi masihendi ra süngunambo ana weindahi yagodomboe.

²³ Nindou ai hɪmboambeimbɪndũhɪ ana, hoafɪ nda hɪmborɪmbiyu-wamboane,” mehu.

²⁴ Asũkai hoafɪyupurũhɪ yahuya, “Hoafɪ hɪmborayomo ra se wudɪpoapɪndu hohoanɪmondɪmo. Se nindoumbo yimbuarɪhindũrɪ ranɪ sɪmogodũhɪ anɪmbo God ai sɪheimbo yimbundearũhɪ asu ŋgorũ bɪdɪfɪrɪ pandeambui.

²⁵ Nindou dũdi ai bɪdɪfɪrɪ moatũkuneimbayu ana, God ai asũkai bɪdɪfɪrɪ dagadombui. Ŋga nindou dũdi ranɪ-koateayu ana, nɪne akɪdou ahandɪ warambeahɪndɪ ra ndemũndũ raguanambo-ndeambui,” mehu.

Sisas ai sesɪ ahurɪ tũkefeyo kafoefe hoafɪ hoafɪmayu

²⁶ Sisas ai asũkai hoafɪyuhɪ yahuya, “God ŋɔnɪndɪ hɪfandarandɪ ranana nindou sesɪ ahurɪ nũmbũrambe buboafɪoandɪ nahuraiane.

²⁷ Nindou ranani apuwanɪyo asu yangɪrɪ ahandɪ ratũpurɪ ratũpurɪyuanɪyo nɪmbokoanɪ sɪrũhɪ sesɪ ahurɪ adũkarɪ tũkefeyo ra ai moai fɪfɪreandɪ.

²⁸ Hɪfɪ yangɪrane sesɪ ahurɪ ra rareanda adũkarɪ tũkũfehũ hɪsɪyo arandɪ. Ai moai fɪfɪreandɪ nũngureambombai weaŋgurũhɪ emũndɪ boatei tũkũndɪfemboe.

²⁹ Hɪsɪ ranai ho ŋɔnɪndɪyowa nũmbũrɪ aharambũrɪ ranai yimũngure-mɪndɪmboyo sɪmboanɪ yimũnguramũndɪ arandɪ,” mehu.

Sisas ai hoarɪ akɪdouhũndɪ adũkarɪ tũkũfembo kafoefe hoafɪ hoafɪmayu (Matyu 13:31-32; Ruk 13:18-19)

³⁰ Sisas ai asũkai hoafɪyuhɪ yahuya, “Sɪhɪrɪ God ŋɔnɪndɪ hɪfandarandɪ ranahambo nũngunahuraiane mambɪsefa? Ranahambo hoafɪmbo nɪnɪ-kafoefe hoafɪnambo hoafɪmandefa?

³¹ God ŋɔnɪndɪ hɪfandarandɪ ranana hambomo hoarɪ nahurai akɪdou ahandɪ ndũrɪ mastet hoarɪ hɪfɪ kararowandɪ nahuraiane.

³² Ŋga hɪfɪfeyo ana, tɪkoanɪ nahurai tũkũfe haya adũkarɪ hamɪndɪ amurɪ nũmbũrambeahɪndɪ sesɪ ranahambo ŋgasũndeandũhane. Ranane afɪndɪ dũdũdũ papɪre haya nɪŋgowanɪ, ndu ai hei ranɪwamɪ ŋɔsɪharũhɪ ŋgeramborũhɪ arɪhũndɪ,” mehu.

Sisas ai kafoefe hoafɪnambo hoafɪmayu ranahandɪ nɪmɪndɪ (Matyu 13:34-35)

³³ Sisas ai nɪmorehɪ nindowenihɪ afɪndɪ ranaheimbo kafoefe hoafɪ afɪndɪ wataporɪmbomarandɪ ahei hohoanɪmo ra sɪmogodũhɪ.

³⁴ Ai ranaheimbo kafoefe hoafɪnambo yangɪrɪ wataporɪmborandũrɪ marandɪ. Ŋga ahambo sũngururũ-rundeimbɪ aiyangɪrɪ nɪmarɪmondanɪ ana, hoafɪ ranahandɪ nɪmɪndɪ ra yamundeapurɪ-marandɪ.

Sisas ai hoewerɪ hoafɪmayua afurɪmareandɪ (Matyu 8:23-27; Ruk 8:22-25)

³⁵ Mamɪ ranɪ nɪmbambe ahambo sũngururũ-rundeimbɪmbo yahuya, “Sɪhɪrɪ Gariri kurɪhoe ra ŋgorũ-goanɪnɪ ŋgefomboane,” mehupurɪ.

³⁶ Ranɪyo nɪmorehɪ nindowenihɪ afɪndɪ ra raru hɪnɪŋɔrũwurɪ houmbo bot Sisas mamaru ranambe fareafu houmbo sowarũndũmo mahomo. Asu bot bɪdɪfɪrɪ amurɪ ranai amboanɪ ai-babɪdɪmbo maho.

³⁷ Ai hɪfomondane, Gariri kurɪhoe ranambe ŋɔnɪndɪ hamɪndɪ werɪ ranai tũkũmefeyo. Ranɪyo hoe ranai hafo kaifoairandũhɪ tũkũhefembo yangɪrɪmayo.

³⁸ Asu Sisas ai daboarani pirowami mbiro nande haya apuane, ahambo süngururü-rundeimbi ai yangiri ruwurühi yahomoya, “Nindou Yamundo-randeimbi, siri yifimbo yangirayefi ranahambo awi se moai hoanimoayifo?” mehomondamboyu.

³⁹ Sisas ai botifi hoe asu weri ranahafembo nginindi hoafiyupirühi yahuya, “Rühüsafi kikingandife,” mehua hoafi niḡgowambe kikingandühiyo hoe asu weri ai afure pimareandi.

⁴⁰ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi hoafiyupurühi yahuya, “Nimboe se yihimboayomoa? Awi se anihondümbofe-koate-wamboyo?” mehu.

⁴¹ Ahambo süngururü-rundeimbi ai ahamundihoari simbori ndüwuruyomondühi yahomoya, “Nindou nda nungunahurai nindouyua? Moani hoe afindi-afindimayo asu weri ranai ahandi hoafi himboriyafehü afurimarineandi,” mehomo.

5

Nindou mamindi flambeahindi Sisas ai moaruwai nendi hemafoareandi (Matyu 8:28-34; Ruk 8:26-39)

¹ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Gariri kurihoe ra botambe barihomo houmbo Gerasa-yafe hifambe mahomo.

² Sisas ai bot hinḡgire haya kusifundaniyo, nindou mamahi ahandi flambe moaruwai nendi nimareimbi ai yifi sihehi rihundeimbi honguambeahindi hu ahambosu tükumefiyu.

³ Nindou ranai ana yifi sihehi rihundeimbi honguambe-ani apu arandi. Ranane ḡgiri ahambo seninambo amboani yiriwari hüputüpu-ndürindümo.

⁴ Nindou ranahambo afindimbo seninambo yiriwari hüputüpurihorimindei marihündi, ḡga sen ra gurihaimarandi. Ai nginindi hamindi-wambo nindou ḡgorü ai-amboani moai ahambo kikingirümüdu.

⁵ Nimbokoani asu sirühi nindou ranai yifi sihehi rihundeimbi nimoieambe asu hifi wafu ranambe hoahoḡgura-marandi.

⁶ Sisas ai hapoadumbo ḡguni huambe nindou-mayu ranai hoeiriri haya pipiyu hu ahandi wagabe yiri yimbu pusire mamaru.

⁷ Nindou ranai pukuna hoafi karihoeheü yahuya, “Sisas, se-ana God Nimomo Hondü ahandi nimori anafi, se wambo nini nünḡgu-fendirimboyafa? Ro sihambo düduarihanini, Se Godimbo dabarindafoandühi ḡgiri sihambo nini-moatükun randiheandi mbisafi,” mehu.

⁸ Ramehu ra sapo Sisas ai hoafiyuhuya, “Moaruwai nendi se nindou ranahandi flambeahindi kosifoao,” mehu ranimboyo.

⁹ Asu Sisas ai düdureandühi yahuya, “Sihafi ndürini?” mehuamboyu. Asu moaruwai nendi ranai yahoya, “Wandi ndürini ana amiane. Sapo ro ana afindi sirihünd-aneffi,” meho.

¹⁰ Moaruwai nendi ranai rani hifihündi yowan yihofimbo hefoefemuni-poani yaho haya Sisasimbo hüti hoafimariri.

¹¹ Rani fikimi hifi wafuambe moatei afindi ranai sesi sahüsihi buriyei wakimarihindi.

¹² Raniyo moaruwai nendi ranai Sisasimbo hüti hoafiyehi seiya, “Se yihofimbo koandi-hawamuna moatei akimi nda burayei ahei fiambendahumboane,” masei.

¹³ Raniyo Sisas ai hinḡgi-mareandüra rasungumehindi. Moaruwai nendi ranai nindoundi flambeahindi kosifoehi hehi moatei akimi burimayei ahei

fiambemehindi. Raniyo 2,000 moatei ranai hiripini piyei hehi gügürüyei hanimbo kurihoeambe hoe karihüsi hehi yifisafi-maye.

¹⁴ Nindou moatei hifandimarundi ranai fefou houmbo homo adükari ngoafiyo asu akidou ngoafi adaburo raniyo ra wataporimbomarundi. Raniyo ranühündambo nimorehi nindowenih ranai nine-moatükunyo moateimbo tüküme feyo ra hoeifembo mahei.

¹⁵ Ai hei Sisasimboso tüküyahi hoeirihindane nindou horombo ahandi fiambe moaruwai nendi afindi nimorembi-mayu ranahambo hoeimarihori. Ai asukai aboedi hohoanimo fifire hohoanimo yuhumbo hoeari güde haya mamaruwa hoeirihori hehi yihimbomarihori.

¹⁶ Nine-moatükun Sisas ramareandi hoeifembo mahei ranai asukai hihiriyahi hei nindou horombo moaruwai nendi nimorembi-mayu asu moatei ranahambo amboani wataporimbo-marihündi.

¹⁷ Raniyo nimorehi nindowenih ranai rani hoafi ra himboriyei hehi Sisasimbo rani hifihündi ngorü-goanini hombo hüti hoafimarihori.

¹⁸ Asu Sisas ai botambe mafarifiyuwamboyo nindou horombo moaruwai nendi nimoreia hefoareandeimbimayu ranai aidibo hombo hüti hoafimayu.

¹⁹ Nga asu Sisas ai ahambo moai yini yahundo. Ai hoafiyundowohü yahuya, “Se shafi worinambo ngafi fikininindimbo Adükari ai shafi fimbo hipoambo-reaninühi ramareanini ranahambo wataporimbondandi,” mehu.

²⁰ Raniyo nindou ranai hu Dekaporis hifihü ahandi fimbo wataporimbo-maranda nimorehi nindowenih afindi ranai mahepünahindi.

Sisas ai nimorehi nimori yifihündi botire asu nimorehi anjünümbi aboedimareandi

(Matyu 9:18-26; Ruk 8:40-56)

²¹ Sisas ai Gariri kurihoe ra botambe farifi haya ngorü goanini huane nindou afindi ranai ahandi hoafi himborimbo mafandeandi.

²² Raniyo Suda-yei rotu wori hifandira randeimbi, ahandi ndüri Sairus, ai mahu. Ai hu Sisasimbo hoeirirühi ahandi yirikimi yiri yimbu pusire mamaru.

²³ Ai Sisasimbo hüti hoafiyundo hoanjuhü yahuya, “Wandi nimorehi nimori ai yifimbo yangirane, nga se didifi war nandowandan animbo aboedimbeyo-wamboane,” mehundo-amboyu.

²⁴ Asu Sisas ai aidibo mahua nimorehi nindowenih afindi ranai ahandi süngu mahei. Raniyo ahandi fikim gügureandühi ninendi-marihori.

²⁵ Asu nindou gugurimareandi ranambe nimorehi mam 12 himbanühi feimbimbo amoamo watikoafira-marandi.

²⁶ Raniyo nimorehi ranai dokta hoeifepurimbo ahambo fehefembo hündi ahandi kaki afindi saimarandi. Asu dokta ranai moai ahambo farihomondani aboedi tüküfeyo, nga wani.

²⁷ Nimorehi ranai Sisasindi hoafi ra himboriyo haya ho nindou afindi ranahei mbusümo maningo. Raniyo ai Sisasindi daboadan ho ahandi hoandar hoari ra sündimareandi.

²⁸ Ai ahandihoari yare hohoanimo-yowohü yahoya, “Ro ahandi hoari yangiri amboani sündarheandi ra aboedindamboyahi,” meho.

²⁹ Ramare-andamboyo nimehünou amoamo watikoafimarandi-mayo ra kikiramindühi asu ahandi fiambe anjün ranai aboedimayoa fifirimareandi.

³⁰ Asu Sisas ai ahandi flambeahindi nginindi makosifoenda fifire haya hihirifi dudurearühi yahuya, “Düdi wandi hoearühi sündimareanda?” mehu.

³¹ Ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou afindi engoro ra hoeiarowandane asu düdi sündimareandi safi hawambo düduwefoanda?” mehomo.

³² Nga awi Sisas ai düdi ahandi hoeari fihü sündimareandi ra fifirindithe a yahu haya kokomara hu.

³³ Nimorehi ranai ahambo rani-moatükuni tüküme feyo ra fifire haya yihimboyohü hihamindari-mayo. Raniyo ho Sisasindi yirikimi yimindihona nimarimbo munquambo moatükuni ahambo tüküme feyo ra wataporimbomariandi.

³⁴ Sisas ai nimorehi ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Nimori akidou, se anihondumbo-arowandi ranimbohünda seana asukai aboedanafi. Sihafi angüni aboedime feyo ranimbohünda se ngusüfo afurindo künde hawa ngafi,” mehu.

³⁵ Sisas ai wataporimbomariandi nünquambe nindou bidifiri ai Suda-yafe rotu hifandi randeimbindi worambeahindi sinimo hoafiyomondühi yahomoya, “Sihafi nimorehi nimori yifimayo. Nga nindou yamunde randeimbimbo tihirifo segodopoani,” mehomo.

³⁶ Asu Sisas ai moai ahamundi hoafi ranahambo hihimboriyu. Ai Suda-yafe rotu hifandirandeimbi ranahambo yahundoya, “Yowan, yihimbo-yopoani, nga se moani Godimbo anihondumbo-ndowandi,” mehu.

³⁷ Sisas ai nindou ranaheimbo ai-babidimbo hombo yowan yahu hinngirerü haya, Pita, Sems, Son, asu ahandi akidi Sems ahamumbo yangiri süngureapuri haya mahu.

³⁸ Ai homo Suda-yafe rotu bogorindi worikimi tüküyafundühi Sisas ai hoeireandane arani hoafi afindi afindi-mayei.

³⁹ Ai worambe farifi hafu hoafiyundürühi yahuya, “Nimboe se arani hoafi afindi-afindayeia? Nimori ndanana yifiyopoani, nga moani apom-boane,” mehuamboyei.

⁴⁰ Asu nindou ranai ahambo tikifinambo-marihori. Ai aheimbo rani worambeahindi hihaifoarearü mbura, nimori ranahandi hondafindiyafe asu ahandi süngururü-rundeimbimemo aheimbo yangiri semündündüri haya, nimori yifi mengoro rani wori safani kamefoehindi.

⁴¹ Ai hüfu nimori ranahandi watiharühi kikihiramüdi haya hoafiyundowohü yahuya, “Tarita kumi,” mehu. Hoafi ranahandi nimindi ana ndahuraiane, “Nimorehi nimori yihoarifi ro hoafehanini, se botiyafo,” yaho ranane.

⁴² Asu nimehünou nimorehi nimori ranai botife haya mahowa nindou ranai mahepühendi. Nimori ranana 12 himbani yoweimbiyo.

⁴³ Sisas ai hoafiyundürühi yahuya, “Se yowan nindou mamimbo amboani ndani moatükuni nda hoafiyopoani. Nimori ranahambo sesi sahüdo animbo mbiseso,” mehu.

6

*Nasarethündi ai Sisasimbo yiboarukomarihori
(Matyu 13:53-58; Ruk 4:16-30)*

¹ Sisas ai ranühi hinngire haya ahandi ngoafi hondünambo mahua asu ahambo süngururü-rundeimbi ai ai-babidimbo mahomo.

² Ranıyo moanı nımarımbı sihi Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nımorehi nindowenihımbı yamundımareandüri. Nindou afındı ranai hımborıyei hehi hepünahindühi seiya, “Ndanı ndofe fıfırıfe nda nahünda semündümboyua? Asu hepünıfeımbı moatükunı refembo ngınındı ra nahündambo semündümboyua?”

³ Aiana worımbora randeımbı nindou yangır-ani. Asu ai Mariandı nımorı Sems, Sosep, Sudas asu Saimon ahamundı amonngo-ani. Asu ahandı rehımamı ai nda sıhırı babıdı anımbıoei,” sei hehi Sısasımbı ngusüfoambe yıboaruko-marıhorı.

⁴ Asu Sısas ai hoafıyundürühi yahuya, “Godındı hoafı hoafıyu-randeımbı ai munğuambo ngoafıhü ndürımb-ani. Nga ahandı ngoafı hondühi ahandı fıkmınındı-so worambe ana ndürıkoate-ani,” mehu.

⁵ Asu Sısas ai ranühi moai hepünıfeımbı moatükunı rareandı, nga yımbu-mamı anğünümbı nindou yangırıyo warı manandeanda aboedımehindı.

⁶ Ranıyo nindou ahambo anıhondümbofe-koatemayeia hepünıme fıyu.

Sısas ai ahambo süngururü-rundeımbı nindou 12 ranahamumbo koamarıhepura mahomo

(Matyu 10:5-15; Ruk 9:1-6)

Ranıyu Sısas ai ranühi ngoafı adaburo ra hoahoanğuhü Godındı hoafı yamundımareandüri.

⁷ Ai ahambo süngururü-rundeımbı 12 ahamumbo nındouyei fıambeahındı moaruwai nendı hefoefembo ngınındı sagapurı mbura yımbu-yımbure koamarıhepurı.

⁸ Sısas ai yare hoafıyupurühi yahuya, “Se ngomondühi ra nını-moatükunı ndowandümboemo, nga nımınımı yangırı anımbı ndowandümo. Se yowanı bret, arü asu kakı ranı-moatükunı sandıfe semındı-poanı.

⁹ Se su güdündı, nga hoearı ana güdarundı ranı yangırı anımbı güdu ndowandümo ngomo.

¹⁰ Asu se homo nğorü ngoafıhü tüküyafu houmbo nğorü worambe ahafomo ra ranı worambe yangırı nımandımo mbundumbo nğorü-goanı asükai ngomo.

¹¹ Ngomondanı ranı ngoafıhündı ranai sıhamumbo worınıfepurı-koatendeihı sıhamundı hoafı hımborı-koatendeianı, se ngoafı ra hınıngındundı. Se hombo mbısımombo ana, sıhamundı tınarıhündı hasüfi ra püpürüfıboadu houmbo ngomo ranaheimbo God ai moaruwaimbo-mbıreandüri yaho nafuiyondürımbı-hünda,” mehu.

¹² Ranıyo Sısasımbı süngururü-rundeımbı ranai homo nımorehi nindowenihımbı hoafı bokarıhoemondühi yahomoya, “Sıhei ngusüfoambe moaruwai hohoanımo hınıngındıhindühi sımborı hohoanımo süngundıhindı,” mehomo

¹³ Asu ai homo nındouyei fıambeahındı moaruwai nendı hefoaru, anğünümbı nındouyewamı werı hoe karunda anğünümbı nindou ai aboedı tüküyahi marıhündı.

Herot ai Sısasımbıyo Son hundürüra randeımbımbı mehu

(Matyu 14:1-12; Ruk 3:19-20; 9:7-9)

¹⁴ Sısas ai munğu-moatükunı ramareandı hoafı ra adükarı bogorı Herot ai hımborımayu, sapo ahambo munğuambo nindou fıfırıhorı hehimbo wambo. Ranıyo bıdıfırı nindou ai seiya, “Son hundüra randeımbı-anı yıfıhündı botıfi haya. Sapo ranımbıoane hepünıfeımbı moatükunı yare arandı,” masei.

¹⁵ Asu b̄id̄if̄ir̄ nindou seiya, “Aiana Erasaisa-ani,” masei. Asu b̄id̄if̄ir̄ nindou seiya, “Aiana God̄ind̄i hoafi hoafiyomo rundeimbi horombo yif̄imemo nahurai-ani,” masei.

¹⁶ Herot ai ran̄i hoafi ra h̄imbor̄iyu hayambo yahuya, “Ro Son hund̄ür̄ura rundeimb̄imbo ana horombo mb̄iro k̄ik̄imar̄ih̄ehin̄i. Nga asu haponda as̄ukaiyu yif̄ih̄ünd̄i bot̄if̄imboyu?” mehu.

¹⁷⁻¹⁸ Horombo Herot ai ahand̄i ak̄id̄i Firip̄ind̄i n̄imoreh̄i Herodias masem̄ündu. Ran̄imbo Son ai Herot̄imboya, “Aboed̄i hohoan̄imoyopoan̄i s̄ihaf̄i ak̄id̄and̄i n̄imoreh̄i masowand̄if̄i,” yahundo-marand̄i. Ran̄imboyo Herot ai nindou b̄id̄if̄ir̄ koamar̄ih̄epura Son̄imbo k̄ik̄ih̄ir̄und̄umo mburumbo karabus-ambe h̄in̄i nḡimar̄uwur̄i.

¹⁹ Herodias ai Son̄imbo nḡin̄ind̄ir̄ir̄ih̄ü h̄ifokoeffimbo hohoan̄imomayo, nga ai nḡir̄indo.

²⁰ Sapo Herot ai Son̄imbo yih̄imbor̄ür̄uh̄i-wambo. Ai f̄if̄ireand̄i Son ai God̄ind̄i h̄imboah̄ü mbumund̄i nindou-mayua ran̄imbo Herot ai ahambo h̄ifand̄ür̄i-marand̄i. Ai Son̄ind̄i hoafi h̄imbor̄iyuh̄ü ana, nḡus̄üfoambe moaruwair̄ir̄ih̄ü af̄ind̄i hohoan̄imoyuhani. Nga asu ahand̄i hoafi h̄imbor̄imbo hohoan̄imoyuhani.

²¹ Herodias ai Son̄imbo mb̄iro k̄ik̄if̄imbo, naf̄i kokorambo hoeimareand̄i. Herot ai ahambo hond̄i ai wak̄imar̄im̄indo ran̄i sih̄i gafman̄i-yomond̄i bogori, ami-yomond̄i bogor̄i asu Gariri h̄ifandu-rundeimbi ahamumbo sesi s̄ind̄imareand̄i.

²² Ai sowas̄ümond̄uh̄i n̄imar̄imondane, Herodias̄ind̄i n̄imoreh̄i n̄imori ai hafo h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄iyo wak̄imareand̄i. Ran̄iyo Herot asu b̄id̄if̄ir̄i bobaagor̄i sesi sowas̄ümond̄uh̄i mamar̄imo ai ranahambo af̄ind̄i h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄imemo. Ran̄iyo ad̄ükari bogori Herot ai n̄imoreh̄i n̄imori ranahambo düdureand̄uh̄i yahuya, “Se n̄ine-moatükun̄imboyo hohoan̄imo-ayafi ra ndahan̄in̄imboyah̄i, nga se wambo hoaf̄iyafi,” mehu.

²³ Herot ai dabar̄ifi hoaf̄iyundowoh̄ü yahuya, “Se n̄ine-moatükun̄imboyo hoafayafi ana, ndahan̄in̄imboyah̄i. Se h̄ifi h̄ifandar̄ihand̄i ranahambo k̄ik̄irowand̄ir̄i asafi ana, ranamboan̄i ro k̄ik̄ind̄ihean̄in̄imboyah̄i,” mehu.

²⁴ N̄imoreh̄i n̄imori ranai hond̄i sowana h̄ih̄ir̄ife ho düdureand̄uh̄i yahoya, “N̄in̄i-moatükun̄imbo düdumandahea?” mehoamboyo. Hond̄i ai yahoya, “Son hund̄ür̄ura rundeimb̄ind̄i mb̄irombo an̄imbo düdundafoand̄i,” mehondoamboyo.

²⁵ N̄imoreh̄i n̄imori ranai h̄ih̄ir̄ife ho ad̄ükari bogor̄imbo anahoya, “Hapondan̄i ham̄ind̄i Son hund̄ür̄ura rundeimb̄ind̄i mb̄iro pretambe foando hawa ndawand̄ir̄i,” meho.

²⁶ Ai ran̄i hoafi ra h̄imbor̄iyu haya ahambo nḡus̄üfoambe moaruwaimar̄ir̄is̄i, nga sapo nindou fand̄u masowas̄ümo ahamund̄i h̄imboah̄ü n̄ine-moatükun̄i se hoafayafi ro rand̄iheamboyah̄i mehu. Ran̄imboyo ai n̄imoreh̄i n̄imori ranahand̄i hoafi süngufembo ambe yahokoatemayu.

²⁷⁻²⁸ Ran̄iyu ad̄ükari bogori ranai ami mam̄i koamar̄iheira Son̄ind̄i mb̄iro sem̄ind̄imbo mah̄üfu. Ai hüfu Son̄imbo karabus worambe mb̄iro k̄ik̄ir̄ir̄i mbura ahand̄i mb̄iro ra pretambe foare sem̄ündü hu n̄imoreh̄i n̄imori ranahambo masagado. Ran̄iyo n̄imori ai sem̄ind̄i ho hondambo masagado.

²⁹ Son̄imbo süngurur̄ü-rundeimbi ai ran̄i hoafi h̄imbor̄iyomo houmbo homo karabus worambeah̄ind̄i fi-n̄imoko sowand̄umo homo honguambe masihawur̄i.

*Sisas ai 5,000 nindoumbo sesi masagadür̄i
(Matyu 14:13-21; Ruk 9:1-17; Son 6:1-13)*

³⁰ Sisasindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai homo ai-babidimbo mamühiyafundühi wataporimemo. Ai ratüpurü rarundühi nimorehi nindowenihimbo Godindi hoafi yamundimarundüri ranahambo.

³¹ Nindou afindi ranai fande bukürefoe-marandamboyo Sisas ai ahandi hoafi sowandümo homorundeimbi babidimbo sesi sesi-koatememo. Ranimboyo hoafiyupurühi yahuya, “Andai sibiripoanimbo nindou nimarikoateandühi ngefühi animbo akidou fi-handihu,” mehupuri.

³² Raniyomo ai yangiri botambe fareafu houmbo nindou nimarikoateandühi mahomo.

³³ Nga nimorehi nindowenihü afindi ranai hoeirühi fifirhipuri, ranimboyo nindou afindi ranai Sisas ahandi süngururü-rundeimbi babidimbo homboyomondani ahei ngoafi hinigirühi hehi Sisasimbo sowana pipina hei ai-boatei tükümehindi.

³⁴ Ranio Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo botambe homo tüküyafundane, nindou afindi ranai hifanda mengoro. Ranio hoeireanda mayoa sipsip hifandio-randeimbi nindou hifandio-koate nahurai fimayeia hipoambo-reandürihi afindi yamundimareandüri.

³⁵ Asu süngunambo nimbambe hüfhamindi ai hanuambe hoafiyomondühi yahomoya, “Ndanühi ana nindou nimarikoatereandühane ndeara hüfhamindi ahanu.

³⁶ Ranimbo-hündambo animbo nimorehi nindowenihü ranaheimbo koarhawandüra hei ngoafi akim adaburo ranühi aheihoari sesi pemiyei mbisahüsi,” mehomu.

³⁷ Nga asu Ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Se sesi dabudüri,” mehuamboemo. Ai simbori ahambo hoafiyomondühi yahomoya, “Awi se hohoanimoyafani ro afindi handret kinanambo aheimbo bret pemioyo saimboyo?” mehomu.

³⁸ Sisas ai düdureapurühi yahuya, “Nüngunümbi bretyo se sihoemomboemo? Homo hoeiru,” mehuamboemo. Homo hoeirunda mayoambo yahomoya, “Hondahüfeimbi bret asu yimbu kin ranane engoro,” mehomondamboyo.

³⁹ Sisas ai ahamumbo hoafimayua nindou ranaheimbo hoafimayomonda yibobo-yiboboyahi hehi mamarei.

⁴⁰ Mamarei ra bidifiri 100, asu bidifiri 50, ranioyi yibobo-yiboboyahi mamarei.

⁴¹ Sisas ai bret hondahüfeimbi asu kin yimbu ra semündü haya sünambe himboyo hafuhü Godimbo hihifirüri mbura, hifitire haya ahandi süngururü-rundeimbiimbo masagapuri nindou ranaheimbo yimbufembo. Asükaiyu kin akidou yimbu ranamboani hifitire haya yimbumareandi.

⁴² Munguambo nindou ranai sesi ra sahusimbo simongori-marhümündi.

⁴³ Ranio Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai bret asu kin bidifiri bidifiri kurimayo ra 12 wambürambe wambürühiru hafombo tükümefeyo.

⁴⁴ Nindou sesi masahüsi ranana 5,000-yei.

*Sisas ai kurihoe hangifowami pütapimayu
(Matyu 14:22-33; Son 6:16-21)*

⁴⁵ Sisas ai nimehünou ahambo süngururü-rundeimbiimbo botambe farife hefe Gariri kurihoe behefe hefe ai-boatei Betsaida ngoafinambo hombo hoafimayupuri. Nga aiana awi nimarimburimbo nindou ra koarhefendürimboyo.

⁴⁶ Nimorehi nindowenihü ra koarheiri mbura asu ai Godimbo didibafifembo hifi wafuanambo mahafu.

⁴⁷ Ranî nîmbambe ahambo süngururü-rundeimbi ai botambe Gariri kurîhoe hanğifowamiyomo, nga asu aiana ngîndanîyu.

⁴⁸ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi hoeireapurane werambe bot ra ahamumbo kameihü nînendi-mareapura asu bot ra semîndî hombo purîna watîharîmarundî. Ranîyo Sisas ai si hoafîmbo safî ahamumbo sowana bot ra ngasûnde haya hoe hanğifowamî pütapîmayu hu.

⁴⁹ Nga asu ai hoeirûwuranî hoe hanğifowamî pütapîmayua yifiaf-ani yahomo houmbo hasîheimemo.

⁵⁰ Ai muŋguambo hoeirûwura mayoa yîhîmbo-mayomondamboyu, ai ahamumbo nîmehûnou hoafîyupurûhî yahuya, “Se yîhîmbo-ndîmboemo, nga ngînîndî nîmandûmo. Ndanana ro-anahî,” mehu.

⁵¹ Asu ai botambe farîfi hafu ai-babîdîmbo mamaruwa hoewerî ranai afurîmareanda mahepûnafundî.

⁵² Nga Sisas ai hondahûfeimbi bret hepûnîfeimbi moatükunî ramare-andî ra moai wudîpoaporu fîfirundî sapo ahamundî hohoanîmo ranai tapîhamîyohü wambo.

*Genesaretîhü Sisas ai anğünûmbî nindou afîndî aboedîmareandî
(Matyu 14:34-36)*

⁵³ Ranîyomo ai botambe kurîhoe ra barîhoemo gudianî Genesaret ngoafîkîmî bot ra hîmondîndûmo hînîngîmarundî.

⁵⁴ Ai botambeahîndî makusîfoendambo nindou ranai nîmehûnou fîfirîmarîhorî.

⁵⁵ Ngoafî ranî ngoafîkîmî adaburo ranûhî hahabodeihü hoafîmayeiya, anğünûmbî nindou afîndî safîsendambe-rîhindürî Sisas nûnguhî sahûmündindürî hei marîhündî.

⁵⁶ Ranîyo muŋguambo ngoafî adaburo ranûhî, nahi Sisas ai huani anğünûmbî nindou ra fufurîhü-mündindürî hei fandîhi-rûhündühî sîhehindürî marîhündî. Ranîyei ahandî warî hoandarî ngîsîharî hoearî ra anğünûmbî nendî ai sündîmbîrîhindî sei hehi hûti hoafîmayei. Asu ahandî hoearî sündîmarîhindî ranai asûkai aboedî tükûmehindî.

7

*God ai amoa mamîyei ahînûmbî hohoanîmo hîfînambomareandî
(Matyu 15:1-9)*

¹ Farisihündî bîdîfirî ai ahînûmbî hohoanîmo yamundu-rundeimbi nindou babîdîmbo Serusarem ngoafîhündî sîfomo Sisasîmbo hoeimarûwurî.

² Ranîyo hoeirundanî Sisasîmbo süngururü-rundeimbi-memo ranai warî popoaikoate sesî sowasûmondühî mamarîmo. Warî popoaikoate sesî sesîmbo ranana moaruwaiane.

³ Sapo Farisi asu Suda-hündî aiana ai boagîrî süngumarundî ranîmboane ngîrî warî popoaikoate sesî dagüdi.

⁴ Asu sesî maket ambeahîndî pememo amboanî sesî popoihefekoate ana, ngîrî dowadûmo. Sapo ai boagîrî refemarandî süngumbo hîpîrî napo ra popoaindîhou mbundûmbo anîmbo mandu dowadûmboemo.

⁵ Ranîyo Farisi asu ahînûmbî hohoanîmo fîfirundeimbi ai Sisasîmbo hoafîyomondühî yahomoya, “Nîmboe sîhambo süngurunînî rundeimbi ai boagîrî ahînî ra süngufe-koateayomoa? Asu nîmboe warî afîsaho kapeihî sesî asowasûmoa?” mehomo.

⁶ Ranîyu Sisas ai sîmborî hoafîyupurûhî yahuya, “Godîndî hoafî hoafîyurandeimbi Aisaia ana anîhondûmbo yimbu yafambeimbi sîhamumboyu hoafîmayu. Ai ndare sürü papîrandühî yahuya,

'Nindou ndanai ana yafambe yangirane wambo aboedani asei,
nga ahei hohoanimoana angunane engoro.

⁷ Aiana nindouyei ahinümbi hohoanimo ranane yamundi hindühi Godindi
hoafane nda asei,

ranimboane ai wambo hohoanimoaye ra moanipoane,' *Aisaia 29:13*
mehu.

⁸ Seana Godindi ahinümbi hohoanimo ra hingiriru houmboanemo nin-
douyei hohoanimo yangirane sünguarundi."

⁹ Raniyo ai hoafiyupurühi yahuya, "Seana Godindi ahinümbi ho-
hoanimo ranahambo ambeyaho hiningifehumbo sihamundi hohoanimo
süngufembo yangirane hohoanimoemo.

¹⁰ Sapo Moses yahuya, 'Se sihaf meapeyafe hoarehindafi,' asu 'Düdi ahandi
hondamboyu afindamboyu moaruwai hoafayu ana, yifimbiyuwamboane,'
mehu.

¹¹⁻¹² Nga se ndaru hoafiyomondühiya, 'Nindou ranai ahandi
hondafindambo fehefe kaki napoeimbanisi, nga hondafindambo
hoafindupirühiya, "Ndanai kaki ana ro Godimbo saimbo masiheandane,"
mbüsu ana, asu ngiri nindou ranai kaki ranambo ahandi hondafindambo
fehefepirimbo yini mbisimo,' yahomo arundi.

¹³ Ranimboane Godindi hoafi ra hiningirundühi asu se boagiri-yafe hoafi
ra süngu-arundi asu se afindi moatükun rahurai raru arundi," mehu.

*Nine-moatükun nindoubo rareanda nindou ai moaruwai hohoanimoeye
arihündi*
(*Matyu 15:1-9*)

¹⁴ Sisas ai nindou afindi ranaheimbo asukai mngiyu hürühendüri
haya hoafiyundürühi yahuya, "Munguambo nindou se wandi hoafi nda
himborindei hehi fifirindihindi.

¹⁵⁻¹⁶ Nine-moatükun moanambühündi nindou fiambe ahano ai-ana ngiri
nindoubo randerani moaruwai hohoanimodu. Nga nine-moatükunyo
nindouyei fiambeahindi nimar haya moanambühi tükefeyo ranane rare-
andan nindou ai moaruwai hohoanimoaye," mehu.

¹⁷ Sisas ai nindou ranaheimbo hiningireandüri haya worina ha-
fuane ahambo süngururü-rundeimbi ai rani kafeefe hoafi ranahambo
düdumefundi.

¹⁸ Raniyo Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Awi seana ngusüfokoate-
wamboemo. Awi se moai fifirundiyoy, sapo nine-moatükun
moanambühündi nindou fiambe ahano raniyoponi nindoubo
moaruwaimbore arandi.

¹⁹ Ranana ngusüfoambe hohoanimo ranambe howohüyoponi, nga
ranana bodoambe hani mburambo awaimboreandühane." Sapo Sisas ai
ramehu ra munguambo mamikarambo sesi ra Godindi himboahü ana
aboedane yahumboyu.

²⁰ Asu asükaiyu Sisas ai hoafiyuhü yahuya, "Nine-hohoanimo nindou
ahandi fiambeahindi nimarhaya tükefeyo ranane nindou ranahambo
Godindi himboahü moaruwaimboarerü.

²¹⁻²² Ro hoafimayah ranana ndani-moatükun nindou hohoanimoambe
tükufe arandi ndanimboyahi hoafimayah. Munguambo mamikarambo
moaruwai hohoanimo, hühübüni, nimorehi sisihomo asu
anamindihandi birabiri, nindou hifokoefe, nimorehi anamindeimbi
dibomboyo, hohoani, wosihofori hoafi, bodimondambo nginindi,
moaruwai hoafi, hoafi himborikoate, afindi-afindi, asu mamikari
hohoanimo ranimboyahi hoafimayah.

23 Munḡuambo ndanĭ moatükunĭ ndanane nindou hohoanĭmo-ambeahĭndĭ tüküfeyoahü nindoumbo rareiranĭ Godĭndĭ hĭmboahü moaruwaimborerĭ arandĭ,” mehu.

*Fonisia hĭfĭhündĭ nĭmorehĭ ai Sisasĭmbo anĭhondümbomarerĭ
(Matyu 15:21-28)*

24 Sisas ai ranühündambo botĭfi haya Tair ḡoafĭkĭmĭ mahu. Nindou ai ahambo fĭfirĭndĭhorĭmboyei yahuhaya worambe mamaru. ḡga ai ḡḡrĭ dĭbo amaru ra dĭbondĭfiyu.

25 Nĭmorehĭ mamĭ ahandĭ nĭmorehĭ nĭmorĭndĭ fi-ambe moaruwai nendĭ nĭmarĭweimbĭ ai Sisas ranühĭ amaru hoafĭ ra hĭmborĭmayo. Ranĭyo ai nĭmehünou ho Sisasĭmbo-so tüküfe ahandĭ yirĭkĭmĭ peyo mamaro.

26 Nĭmorehĭ ranai ana ai-poanĭmbo Fonisia sĭrĭhündĭ Grik hoafeimbĭyo. Ranĭyo ai Sisasĭmbo ahandĭ nĭmorehĭ nĭmorĭndĭ fi-ambeahĭndĭ moaruwai nendĭ hefoefemböhünda hütihütimarĭrĭ.

27 Sisas ai nĭmoreh ranahambo kafoefe hoafĭ hoafĭyundowohü yahuya, “Sĭhĭrĭ nĭmorĭ ranaheimbo sesĭboatei ndahundürĭ mbundühumbo anĭmbo. ḡga awi sĭhĭrĭ nĭmorĭyei-mayo sesĭ ra yaforĭmbo ndahundürümboyeĭ,” mehuamboyo.

28 Asu nĭmorehĭ ranai hoafĭyowohü yahoya, “Adükarĭ, yĭnĭsĭ, ḡga yaforĭ amboanĭ sesĭfondĭ koambe nĭmboeimbo nĭmorĭyei-mayo sesĭ bĭdĭfirĭ-bĭdĭfirĭ ra sahüsihanei,” mehowamboyo.

29 Asu Sisas ai hoafĭyundowohü yahuya, “Se hoafĭmayafĭ ranĭmbohünda ḡgafĭ, ḡga moaruwai nendĭ ai sĭhafĭ nĭmorĭ ra hĭnĭḡḡmareandĭ,” mehu.

30 Nĭmorehĭ ranai hĭhĭrĭfe ho worambe hĭmboyowane, ahandĭ nĭmorĭndĭ flambeahĭndĭ moaruwai nendĭ ai kosĭfoendühĭ asu fondĭwamĭ mapo.

Sisas ai nindou mamĭ yafambe asu hĭmboambe moaruwaimbü aboedĭmarĭrĭ

31 Ranĭyo Sisas ai Tair hĭnĭḡḡre haya hu Saidonĭhü tüküfi mbura hu Dekaporisĭhü tüküfi haya hu Gariri kurĭhoe-kĭmĭ tükümeĭfiyu.

32 Sisas ai ranühĭ nĭmaruambe nindou bĭdĭfirĭ ai nindou mamĭ hĭmbotühĭfo asu hĭhĭndĭ hoafĭyu randeimbi sahorĭmĭndei mahei. Ranĭyei ai Sisasĭmbo nindou ranahandĭwamĭ warĭ mbĭnandeandĭ sei hehi hütĭ hoafĭmayei.

33 Ranĭyo nindou ranahambo nindou afĭndĭ ahei mbusümo ahambo yangĭrĭ serümündü mahu. Ranĭyo Sisas ai warĭbatendĭ hĭmboambe yimbufihĭ pamareanda aboedĭmayafea asu warĭ boatendĭfihĭ ḡguri pare mbura nindou ranahandĭ teifühĭ pamareandĭ.

34 Sisas ai sünambe hĭmboyo hafu haḡafu afĭndĭ hüfoareandühĭ nindou ranahambo yahundoya, “Efat.” Hoafĭ ranahandĭ nĭmĭndĭ ra ndahuraiane, ‘sübüdühoeĭ’ yahoane.

35 Ranĭyo nĭmehünou ahandĭ hĭmboambe ai aboedĭyowohü asu hoafĭ hĭhĭndĭ hoafĭyumarandĭ ra asükai aboedĭ hoafĭmayu.

36 Asu Sisas ai nindou ranaheimbo ranĭ-moatükunĭ hoeimarĭhindĭ ranahambo nindou ḡgorümbo yowanĭ hoafĭyopoanĭ mehu. Ai aheimbo yowanĭ mehündürĭyosĭ, ḡga asu ai ranahambo wataporĭmbomarühü hei.

37 Ai hepünehindühĭ seiya, “Sisas ai munḡu-moatükunĭ aboedĭ ramareandĭ. Ai rareandanĭ hĭmbo tühĭfo ḡreyandüreimbĭ amboanĭ ai hĭmborĭyei asu hoafĭkoateyeimbĭ ai-amboanĭ wataporĭyei marĭhündĭ,” masei.

8

*Sisas ai 4,000 nindoumbo sesɪ masagadürɪ
(Matyu 15:32-39)*

¹ Asu ɲgorüsɪmboanɪ nindou afɪndɪ ranai Sisasɪmbo sowahɪ mafandɪhɪndɪ ranɪyei sesɪkoatemayeɪ. Ranɪyo asu Sisas ai ahandɪ sünggururü-rundeimbɪmbo mborai yahupurɪ haya hoafɪyupurühɪ yahuya,

² “Ro nindou ndanaheimbo hɪpoamboarɪhearü. Ai ro-babɪdɪ ɲgɪmɪ si nɪmareimbo wambo asu ai sesɪkoateaneɪ.

³ Ro ɲgɪrɪ wembopo ɲgoafɪnambo koandɪhehearü, ɲga ai nafɪnɪ hɪmboa wuwurɪndei hehi pɪndeimboyeɪ. ɲga asu bɪdɪfɪrɪ ana nafɪ anɲunɪpoedaneɪ,” mehu.

⁴ Asu Sisasɪmbo sünggururü-rundeimbɪ ai sɪmborɪ hoafɪyomondühɪ yahomoya, “Sɪhɪrɪ ana ɲgoafɪ anɲunanefɪ. ɲga asu dagüdambo bret ra ndahumɪndɪfɪ hohumbo nindou ndanaheimbo mandahundüra?” mehomo.

⁵ Ranɪyu asu Sisas ai düdureapurühɪ yahuya, “Se nünɲunümbɪ bretɪyo sowandümomboemoa?” mehuamboemo. Asu ai hoafɪyomondühɪ yahomoya, “Ro 7 bret sɪhehumboanefɪ,” mehomondamboyu.

⁶ Ranɪyo asu Sisas ai bret 7 ra semündü haya Godɪmbo hɪfɪfɪmarürɪ. Ranɪyo asu hɪfɪtɪre mburambo ahambo sünggururü-rundeimbɪmbo bɪdɪfɪrɪ bɪdɪfɪrɪ ra yimbumarapurɪ. Asu ahamumbo hoafɪyupurühɪ yahuya, “Se bret ra nindou ranaheimbo yimbundundürɪ,” mehupurɪ. Ranɪyo asu ahambo sünggururü-rundeimbɪ ai rasüngu-marundɪ.

⁷ Asu sünggururü-rundeimbɪ ai kinɪ yahunümbɪ amboanɪ sowapundümo. Sisas ai kinɪ ranahambo Godɪmbo hɪhɪfɪrürɪ mburambo asu ahandɪ sünggururü-rundeimbɪmbo hoafɪmayupurambo kinɪ ra nindou ranaheimbo yimbumarundürɪ.

⁸ Asu muɲguambo nindou ai sesɪ ra sahüsi bodomayeɪ. Ranɪyo asu bɪdɪfɪrɪ-bɪdɪfɪrɪ sesɪmayo ra 7 wambürɪ wambürɪhɪmarundɪ.

⁹ Asu 4,000 nindouyeɪ sesɪ ra masahüsi ranɪyo asu Sisas ai hoafɪmayundürambo bukürɪmayahɪndɪ.

¹⁰ Asu Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbɪ babɪdɪ botambe farɪyafu houmbo Darmanuta hɪfɪnambo mahomo.

Farisi ai Sisasɪmbo sɪsɪhɪmorurɪ hoeimarüwurɪ

¹¹ Farisi ai Sisasɪmbo sɪsɪhɪmofi hoeifimbohünda tüküyafu düdumarüwurɪ. Ranɪyo asu Sisasɪmbo düdurüwurühɪ yahomoya, “Se Godɪndɪ nɪmorayafɪ ana, se Godɪndɪmayo hepünɪfeimbɪ moatükunɪ randɪwandɪ,” mehomo.

¹² Asu Sisas ai ɲgusüfoambe moaruwairɪrɪhü raguambe yare hoafɪyuhɪ yahuya, “Nindou nda nɪmboe hepünɪfeimbɪ moatükunɪ hoeifembo düduehɪndɪ? Ro anɪhondümböanahɪ hoafehandürɪ, ɲgɪrɪ nafuimbo moatükunɪ yahurai hoeɪndɪhɪndɪ,” mehu.

¹³ Ranɪyu asu Sisas ai Farisimbo yare hɪnɪɲgɪreapurɪ hayambo ndamefɪyu. Asu botambe farɪfi haya kurɪhoe barɪhoei gogoanɪnɪ mahu.

Farisi asu Herot ahamundɪ yis ranahambo kaföefe hoafɪ

¹⁴ Sisasɪmbo sünggururü-rundeimbɪ ai bret adükarɪ semɪndɪ hɪfombo mɪtanɪmarundümo. ɲga asu mamɪ yanɲgɪrɪrurɪ botambe foarüwurɪ houmbo sowarɪndümo mahɪfomo.

¹⁵ Asu Sisas ai ahɪnɪ hoafɪyupurühɪ yahuya, “Se Farisi-yomondɪ asu Herotɪndɪ yis ranahambo hɪbadümbö!” mehu.

16 Nga asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai hoafi ranahandi nimindi ranahambo wataporimbomarundi. Ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, "Sapo ai hoafimayu ra bretkoateayefi ranahamboyu hoafimayu," mehomomo.

17 Raniyu asu Sisas ai fifireandi ninimoatükunimboemo wataporimbomarundi ranahambo. Asu Sisas ai düdureapurühi yahuya, "Se ra nimboe bretkoateayefi ranahambo wataporimboaru hoanjomoa? Awi seana moai hoeirundi asu fifirundi?"

18 Awi se himboarümbü-anemosi, nga moai hoeirundi asu se himboambembü anemosi, nga moai himboriyomo. Sihiri horombo bretkoateyefühi horombo ro ramarihendi ra se fifirundai?

19 Horombo ro hondahüfeimbi bret 5,000 nindoumbo maseheandi ranisimboani se nüngunimbi bidifiri bidifiri bret wambüriyo wambürihimarundi?" Raniyomo asu ai hoafiyomondühi yahomoya, "12 wambüri," mehomondo.

20 "Asu se fifiru ro bret 7 4,000 nindoumbo maseheandi ra. Asu nüngunümbi bidifiri bidifiri bret wambüriyo wambürihimarundi?" mehuamboyo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, "7 wambüri," mehomondo.

21 Asu ai yare hoafiyupurühi yahuya, "Awi se moai ra fifirundiyo?" mehu

Betsaidahündi himboatiharimi mamisisas ai diboadomariri

22 Betsaida ngoafihü Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo hifomo tüküyafundane asu ahambo sowana nindou himboatiharimi mamisowarindümo mahifomo. Raniyei ai Sisasimbo fambiheira seihehi hoafimayahündo.

23 Raniyu Sisas ai himboatiharimbo warihü kifi hürümündi haya ngoafi hiningirine hena hafani ahandi himboarambe nguri pamariri. Ai kikihirümündühi düdufinduhi yahuya, "Se ngörü-moatükuni amboani hoeiriwandai waniyo?" mehundo.

24 Asu nindou ranai himboapoyu wakirendühi yare hoafiyuhi yahuya, "Ro nindou bidifiri hoeirihambo-anahi. Nga asu ro hoeirihendanini mifiribadihoai aho nahuraiane," mehu.

25 Nga Sisas ai asükaiyu ahandi himboarühi waripamareandi. Asu ahandi himboari ra birimarahoayo. Raniyu asu himboari ahandi ra aboediyowohüyo asu muñguambo moatükuni ra aboedi hoeimareandi.

26 Asu Sisas ai worinambo koaritherühi yahuya, "Se yowanini ngoafina ngamboyafi," mehu.

Pita ai Sisasimboya Kraisis-animehu

(Matyu 16:13-20; Ruk 9:18-21)

27 Nga asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi ngoafi Sisaria Firipai ngoafikimi adaburo ranühi mahomo. Raniyomo asu nafinambo homondühi ahambo süngururü-rundeimbimbo düdureapurühi yahuya, "Wambo didai-animbaseia?"

28 Asu ai hoafiyomondowohü yahomondoya, "Bidifiri ai hoafiyeyihiya, 'Aiana Son hundürürandürirandeimb-ani.' Asu bidifiri ai hoafiyeyihi 'Aiana Erasais-ani.' Nga asu bidifiri ai hoafiyeyihi, 'Aiana Godindi hoafi hoafiyurandeimb-ani,' masei," mehomomo.

29 Asu Sisas ai düdufipurühi yahuya, "Asu se wambo nünguru hoanimoayomo ro didiyaha?" Nga asu Pita ai simbori hoafiyundühi yahundoya, "Seana Kraisis-anafi, nindou God ai diboniyunini hiningimareanini nindou aboedambo-fendürimbohünda," mehu.

³⁰ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se yowanî nindou ngorumbo hoafindimboemo ro nindou nungunahurayahî ranahambo,” mehu.

*Sisas ai ahandî asübusî afîndî semîndühî yîfîmbo hoafîmayu
(Matyu 16:21-28; Ruk 9:22-27)*

³¹ Asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo yamundeapurühi yahuya, “Nindou Hondü aiana asübusî afîndî ndemündümbui. Asu ahambo ana bogorî nindoumemo, Godimbo sîhou-rundeimbî bogorîmemo, ahînümbî fîfirundeimbîmemo ai ahambo yîboarukondüwurühi hîfokoandüwurîmboemosî, nga ngîmî sindu haya asükai botîndîfimbui.”

³² Asu Sisas ai hoafî ra fîfirîfoare hoafîmayupurî. Ranîyu asu Pita ai Sisasimbo serümündü hîmboranî hu ngînîndühîre hoafîmarürî.

³³ Asu ranîyu Sisas ai hîhîrîfî ahambo süngururü-rundeimbimbo hoeireapurühi asu Pitambo ngînîndühîre hoafîyundowohü yahuya, “Satan, andai se biyafö. Nga seana Godîndî hohoanîmo-yopoanî sünguarowandî, nga nindouyafe hohoanîmo anandî sünguarowandî,” mehu.

³⁴ Asu Sisas ai nîmorehî nindowenihî aheimbo ahandî süngururü-rundeimbî babîdîmbo mborai yahundürî haya hümarîhendürî. Ai hoafîyundürühi yahuya, “Nindou düdi ai wambo süngufendîrimbo hohoanîmoayu ana, ai nindou mamî ahandî nîmî keimbî karîhendeimbî semîndî ho yahurai ahandî yîfirî ra hînîngînde haya asu wambo süngumbîrandîramboane.

³⁵ Nindou düdi ai ahandîhoarî ahandî yangîrî ra kîkîharamündu ana, ahandî yangîrî ra awarîndîhoemboe. Asu nindou düdi ai aboedî hoafî asu wambohünda ahandî yangîrî ra hînîngareandî ana, ai yangîrî gedühî nungumbui.

³⁶ Asu nindou düdi ai muḅgua hîfî ndanîhünda moatükunî ra asemündu ana, asu ahandî yangîrî nîngombo ra awarîndîhoembui asu muḅguambo moatükunî ranai ngîrî fandîherî.

³⁷ Nga asu nindou ranai nînî takînî madagado yangîrî ra sîmborî sîsefembo-hündambo?

³⁸ Asu nîmorehî nindowenihî hapondanambe burayei ai Godîmbo hînîngîrîhorühî wosîhoaforî hohoanîmoyei arîhündî. Nga nindou düdiyeyi ai wambo asu wandî hoafî ranahambo amoanîng-arîhündîrî ana, asu ro wandî Apendîmayo hîmboamupui-randeimbî asu sürühoeimbî sünambeahîndî nendî babîdî kosefî sîmboanî ro aheimbo amboanî amoanîngî-ndîhandürîmboyahî,” mehu.

9

¹ Asu Sisas ai hoafîyundürühi yahuya, “Ro sîheimbo anîhondümbö-anahî hoafehandürî, nindou haponda burayei ndanai yîfîkoateyeyi-ambe anîmbo God ngînîndî hîfandarandî ra ngînîndeimbî kodowanî hoeindîhimboeyeyi,” mehu.

*Sisasîndî fî ranîpoanîmbo tükümeḅeyo
(Matyu 17:1-3; Ruk 9:28-36)*

² Asu 6 si hoane Sisas ai Pita, Sems asu Son sepurîmündü haya hîfî wafu nîmoamo ranîwamî mahafomo. Ranühî ai-yangîrî nîngomombo Sisasimbo hoerüwurane ahandî fî ranai ranîpoanîmbo tükümeḅeyo.

³ Ranîyo asu Sisasîndî hoearî ranai kîfohî hamîndîmayo. Nga hîfî ndanîhündambo nindou ai ngîrî randeandanî kîfohî yahurai tükündefeyo.

⁴ Ranîyo Erasais asu Moses ai ranühî ahamumbo-so tüküyafîne Sisas babîdî wataporîyomondühî manîngomo.

⁵ Pita ai rani moatükuni ra hoeire haya hoafiyuhi yahuya, “Yamundo-randeimbi, ndanühi animboefi ranamboani aboedanesi. Nga dago ngimi hüründihumboane, sihambo mamí, Mosesimbo mamí asu Eraisambo mamí,” mehu.

⁶ Asu Pita ai moai nini-hoafi hoafimbo hohoanimo, sapo ngorü yimbu babidimbo ai yihimboyomondühi-wambo.

⁷ Raniyo asu mburüngai ai kosi munguambo gabudimafareapurí. Asu mburüngai-ambeahindi hoafi mamí ranai hoafiyohü yahoya, “Nimori nda wandi nimor-ani ro ngusüfo pararihiní, nga se ahandi hoafi himborindomo,” meho.

⁸ Nga Pita, Sems, Son ai himboapomemoyosi, nga asu Sisas yangiri ai babidimbo ranühi manüngu.

⁹ Asukai hifi wafuwanipoedi hihiriyafu hanimondühi Sisas ai ahambo sünggururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya, “Se yowani nini-hoafi hoafindimboemo nine-moatükuni hoeimarundi ranahambo. Nga hibadu ngomombo Nindou Hondü ai yifihündi botindifiyuaní animbo nimorehi nindowenihí ranaheimbo hoafindimo,” mehupurí.

¹⁰ Asu Sisas hoafimayu ra hohoanimoyomo kikihirundühiyomo ahamundihorí simborí ndüwuriyafundühi yahomoya, “Sisas hoafimayu yifihündi botife ra ninea?” mehomo.

¹¹ Asu Sisasimbo düdurüwühi yahomoya, “Nimboe ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi ai hoafiyomondühiya, ‘Eraisa boatei animbo tükündifimbui,’ mehomo?” mehomondamboyu.

¹² Sisas ai simborí hoafiyupurühi yahuya, “Aiana anihondumbo anahomo raru hoafeyomo, Eraisa boatei animbo tükündüfi munguambo moatükuni ra diboadondeambui. Ra anihondanesi, nga Godindi bukambe hoafi apenüngo ranai yare hoafiyowohü yahoya, ‘Nindou Hondü ai asübusi afindi ndemüduani nindou afindi ai ahambo moanipo-ani mbiseimboyei?’ meho.

¹³ Ro siheimbo hoafehandüri, Eraisa ana tüküfimboani. Godindi bukambe hoafi yare mengoro süngu nindou aiana moaruwai hohoanimo randihimboyei nine-moatükuni ai refembo hohoanimomaye süngu,” mehu.

*Sisas ai nimorí moaruwai nendi nimateimbi aboedambomariri
(Matyu 17:14-21; Ruk 9:37-43)*

¹⁴ Sisas ai, Pita, Sems asu Son babidimbo sünggururü-rundeimbi bidifiri sowanambo mahomo. Ai homo hoeirundane ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi ranai Sisasimbo sünggururü-rundeimbi bidifiri babidimbo hoafinambo simborí simborí-memondamboyo nindou afindi ranai ahamumbo wakire mengoro.

¹⁵ Raniyei asu nindou afindi ranai Sisas hoeirihorí hehimbo hepünehindühi ahambo hihifimbo pipimayehei.

¹⁶ Sisas ai düdufipurühi yahuya, “Se ninimboemo ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi babidimbo hoafinambo simborí hoafimemoa?” mehupurí.

¹⁷ Ahei mbusümo nindou mamí ai hoafiyuhi yahuya, “Yamundo-randeimbi, ro wandi nindowenihí nimorí moaruwai nendi ai ahandi fiambe nimarimbo hoafikoateyu-marandambo sihambo sowanambo sahümandi asihühi.

¹⁸ Asu moaruwai nendi ranai farifendowohü wakifoarerani hifini piyu yangurimbo yahamonafi ngasihó wutipuiariyuhü yahafi hihoporíyuarandi. Asu ro sihafí sünguru rundeimbimbo moaruwai nendi ranahambo raguanambofembo düdumeheapurí, nga ai ngirindimo,” mehu.

¹⁹ Asu Sisas ai nindou ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Se ana moai anihondümborihindi. Ro nüngunimbimboyo sebadidi manimboaha? Asu ro nüngunimbimbo sihei tñirifo ra mandahamindiha? Nìmorì ra ndühi sahorimindei sühüsi,” mehundürì.

²⁰ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai nìmorì ra sowaründümo Sisas sowana mahifomondamboyo moaruwai nendi ranai Sisas hoeirirühi nìmorì ranahambo wakimafoarera hifini piyu hihire amoahirerandühi yanggurimbo yahomonafi ngasìho wutipuiarimayu.

²¹ Sisas ai afindambo düdurirühi yahundoya, “Nìmorì nda nüngunimbimboyo ndahurai ramefiyuwa?” Asu afindi ai yahuya, “Akìdouyuambe piyu hayamboani raraoyu arandi.

²² Muñguambo si moaruwai nendi ranai nìmorì ranahambo haiambe asu himoni wakifoareri arandi. Se nini-moatükuni refemboayafi ana, se hipoambondi wamunühi fandi hawamuni,” mehu.

²³ Asu Sisas ai afindambo hoafiyundühi yahuya, “Se nìmboe hoafiyafühiya, refemboayafi ana, fandi hawamuni masafa? Anihondümboreandeimbi nindoumbo ana muñguambo moatükuni ra tñümbüyopoani,” mehu.

²⁴ Asu nimehünou afindi ai hihifi-hihifiyuhü hoafiyuhi yahuya, “Ro anihondümborìheambo-anahisi, nga se koe wambo fandi hawandira anihondümborìndìheamboane,” mehu.

²⁵ Asu Sisas ai hoeireandane nindou afindi ranai pipiyei hei wakimarìhoramboyo asu moaruwai nendi ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Moaruwai nendi, se nindou ndanahambo rarìworani himbotühifoyu asu hoafìkoateyu arandi. Se nindou ndanahandi fiambeahindi kodìboawandi, nga asu se asukai yowani farìfembopoani,” mehundo.

²⁶ Asu moaruwai nendi ranai heiyohüyo nìmorì ranahambo yabadìrani hifini pìmayuwa yare siherì hayambo makosìfoendi. Asu nìmorì ranai yifi nahurai menjuruwamboyei nindou afindi ranai yifiyumboani masei.

²⁷ Nga asu Sisas ai nìmorì ranahambo warìhü kifi botìrirì hiniñgìmarira manüngu.

²⁸ Asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi hafomo worambe nìmarìmombo düduyafundühi yahomoya, “Nìmboe ro moaruwai nendi ra raguanambofe-koatemayefa?” mehomondamboyo.

²⁹ Asu Sisas ai simborì hoafiyupurühi yahuya, “Godìmbo didìbafifenambo animbo moaruwai nendi ndahurai ana raguanambofendürimboane,” mehu.

Sisas ai ahandi yifiyo hefembo botife ranahambo wataporimbomarandi (Matyu 17:22-23; Ruk 9:43-45)

³⁰ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo ranì ngoafi ra hiniñgìru houmbo Gariri hifi mbusümo mahomo. Ai ramefundì ra nindou fìfirìndìhimunimboyei yahomo houmbo didìmoamboemo ranühi mahomo.

³¹ Sisas ai hoafiyupurühi yahupuriya, “Nindou Hondümborì ana hifokoeffimbo-hünda nindouyei warìhündìhorìmboyei. Nga aiana ngimì nimbìndu hayambo asukai yifihündì botìndìfimbui,” mehupuri.

³² Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafi ranahandi nìmìndì ra moai fìfiründì, nga ahambo düdufimbo yihimbomaruri.

Düdi adükari hamìndayua (Matyu 18:1-5; Ruk 9:46-48)

³³ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidi homo Kaperneam ngoafihü tüküyafu houmbo worinambo homo mafariyafundi. Raniyu asu ranühi nimarumbo hoafiyupurühi yahuya, “Nimboe se nafimbo simbori hoafimemo sinimoa?” mehupuri.

³⁴ Nga asu moai ahambo süngururü-rundeimbi ai simbori hoafiyomondo sapo nafini simbori hoafimemo ra nindou düdi adükarayu yahomondühi wambo.

³⁵ Sisas ai nimarumbo ahandi hoafi sowandümo homorundeimbimbo hoafimayupurambo mahomo. Ai hoafiyupurühi yahuya, “Nindou düdi adükari bogori nindou tükufemboayu ana, ai ndürikoatendu haya munguambo nindouyei moani ratüpurüyu randeimbi-mbiyuwamboane,” mehu.

³⁶⁻³⁷ Sisas ai nimori akidou serümündü ahamundi mbusümo hiningiriri warihü kikihirümündi nüngumbo yahuya, “Nindou düdi nimori akidou ndahuraimbo wandi sünguna afarihairü ana, ra wamboane afarihendiri. Ai wambo yanggriyopoani, nga nindou düdi wambo koamarhendira makosahi ahambo kapeihani,” mehu.

*Nindou s'hefombo moaruwaifemunikoateyei ana, s'hefi ngunindanei
(Ruk 9:49-50)*

³⁸ Son ai hoafiyundohü yahuya, “Yamundo-randeimbi, ro hoeirihundani nindou mami s'hafi ndürinambo moaruwai nendi hefoaremarandi. Raniyo asu ahambo yowani masahundo, nimboe ai s'hefi s'rambeahindiyupoani sefahumbo,” mehu

³⁹ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Se yowaniyahondopoani. Nindou düdi ai hepünifeimbi moatükuni wandi ndürinambo rawareandi ana, ngiri wambo moaruwai hoafundi.”

⁴⁰ Nindou düdi s'hefimbo moaruwaimbo-femunikoateayu ana, ai s'hefi ngunindani.

⁴¹ Ro anihondumbo-anahi hoafehapurü. Nindou düdi ai hoeireaninani se Kraisindi-yafani s'hambo hoe fuiyamündi asaganini nindou ranai ahandi takini hondü ra süngunambo ndemündümbui,” mehu.

*Moaruwai hohoanimo ai anihondümbofe hifinambore arandi
(Matyu 18:6-9; Ruk 17:1-2)*

⁴² Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Nindou nimori akidou ai wambo anihondümboreandirani asu nindou ngorü ai rarirani moaruwai hohoanimo sünguarandi ana, nindou ranahambo nimoei pefi hüputüpuimündi mburumbo hoe hohoe afindambe safoeffiyuwani yifimbiyuwamboane.

⁴³⁻⁴⁴ S'hafi watinari ai randeaninani moaruwai hohoanimondafühi ana, asu kandihawandi. Nga wari ngorü karihoayowani fi bidifiri yanggiri koadürumbo ningombo ra aboedane. Nga fi munguambo hai dikirifekoateyorandeimbi ranambe pifeninani hani ranana moaruwaiane.

⁴⁵⁻⁴⁶ Se s'hafi tinari ai randeaninani moaruwai hohoanimondafühi ana, kandihawandi. Nga tinari ngorü karihoayowani fi bidifiri yanggiri koadürumbo ningombo ra aboedane. Nga fi munguambo hai dikirifekoateyo randeimbi ranambe pifinani hani ranana moaruwaiane.

⁴⁷ S'hafi himboari ai randeaninani moaruwai hohoanimondafühi ana, hündihawandi. Nga himboari mameimbi yanggriyo hefe God nginindi hifandarandi ranambe kefoefe ra aboedane. Nga himboari yimbuimbüyo hefe hai didirifekoate koadürumbo horoweimbi ranambe pifeninani hani ranana moaruwaiane.

48 Asu hai ranambe kimongimo nindoumbo asahüsihündiri ranamboani ngiri yifisafindei. Asu hai ahei fi tikirarandüri ranamboani ngiri dikirindifeyo.

49 Munguambo nindou ranai ahei fi aboedifembohünda Godimbo sesi sihefembo nami paparhindi yahurai animbo hainambo tinirifo ndahümündimboyei.

50 Nami ana aboedi moatükun-anesi, nga asu nami ranai ahandi apari ra hinngireandühi wanayo ana, budesowanı aparikoateayo ra ahandi aparı asukai ngiri koadürü koadüründife hinngindifeyo. Nga se nami aparayo nahurai aboedi hohoanimo süngundihindi sihei wandafi mamıyei mbusümo,” mehu.

10

Nımorehi semındihündi hinngife hoafi (Matyu 19:1-12; Ruk 16:18)

1 Sisas ai rani hifi ra hinngire haya Sudia hifina Содan hoe ngorü-goesürüni barıhoei mahu. Ranühi nindou afindi ahandi süngu tümareandamboyu asu yamundımareandüri ai yaremarandi süngu.

2 Farisi nindou bidifiri ai Sisasimbo-so tüküyafu houmbo asu randıhurani Sisas ai boarıbadamündi ngorü hoafi hoafımbıyuwambo yahomo houmbo raru hoeımarüwuri. Ai Sisasimbo düdurüwuruhı yahomoya, “Nindou mamı ahandi nımorehi hinngifembo ehu ana, asu sihefi ahınümbi hohoanimo ranahambo wangeımandıyo?” mehomo.

3 Asu Sisas ai simborı hoafıyupuruhı yahuya, “Moses ai nıne-ahınümbi hohoanimo masagapura?” mehu.

4 Farisi ai hoafıyomondühi yahomoya, “Moses ai hoafıyuhı yahuya, ‘Nindou ai pepa fıhi sürü pande dagadowohü koandıhendani ndemındi haya ngomboe,’ mehu,” mehomo.

5 Sisas ai hoafıyupuruhı yahuya, “Moses ai hoafı sıhamumbo masıhendı ra Godındı hoafı hımbosıhımo-rıhoemondeımbı memondamboyu hoafı ra masıhendı.

6 Horombo hondü God ai munguambo moatükunı nafırandühiyu nımorehi nindowenihı nafımarapıri.

7 Ranımayo-wamboane asu nindowenihı ai ahandı hondafındı hinngındeapıri haya nımorehühındıfımbui.

8 Rananımbo asu yımbu ai mamı fı tükündafıneamboyafe. Asu nindou ra yımbuyafepoanı, nga mamanafe.

9 God ai nindou yımbu ra mamambemareapırane, nga nindou didai ngiri yikürübündeapıri,” mehu

10 Süngunambo Sisas ai ahambo süngururü-rundeımbı babıdı worambe nımarımomboemo nımorehi semındihünda hinngifembo hoafı ranahambo düdumarüwuri.

11 Sisas ai hoafıyupuruhı yahuya, “Nindou düdi ai ahandı nımorehi ra moei yahu haya hinngireandühi asu nımorehi ngorü asemüdu ana, ai ahandı weyangıruhüdidı ranahambo moaruwaimboreandühi nımorehi sısıhı moyuhani.

12 Asu nımorehi ai nindowenihı hinngırerı haya ngorü nindowenihı aserımındo ana, ai-amboanı nindowenihı bırabıryohane,” mehu.

Sisas ai nımoakıdoubmo God ai aboedi aboedımbıreandüramboane mehu (Matyu 19:13-15; Ruk 18:15-17)

¹³ Nindou ai Sisas sowana nimoakidibou ra fufurihümündi tükümehindi ai aheimbo warî nandîfendürîmbohünda. Nga asu süngururü-rundeimbi ranai nindou ranaheimbo ngîninîndîmarundürî.

¹⁴ Asu Sisas ai ra hoeireanda mayoa, ahamumbo ngusüfoambe nîmbîmayupurî. Asu ai hoafiyuhî yahuya, “Nîmoakidibou ra ndühî aheimbo hîninîngîrundüra wambo sowana mbîsîhüsi. Nga ngîrî bobohîndundürî. Nga God ngîninîndî hîfandarandî ra nîmoakidibou ndahuraiyeiane.

¹⁵ Ro anîhondümbö-anahî hoafehandürî. Nindou düdi God ngîninîndî hîfandarandî ra nîmorî nahurai tüküfekoateayu ana, ai ngîrî ranambe kebuai ngu,” mehu.

¹⁶ Asu Sisas ai nîmoakidoumbo warîhü kîkîhîramündündürî mbura aheimbo warî nandearühî God ai aboedî aboedîmbîreandüramboane mehu.

Nindou napo afîndeimbî

(Matyu 19:16-30; Ruk 18:18-30)

¹⁷ Sisas ai botîfi hayambo hüfuane asu nindou mamî ranai pîpîyu hu ahandî hanjîfoani yimîndohonambo mamaru. Ranîyu asu ai düdufihî yahuya, “Yamundo-randeimbi Aboedî, ro nînîngundîheandühî yangîrî koadürü koadürümbo manîmboahî?” mehu.

¹⁸ Asu Sisas ai simborî hoafiyundühî yahundoya, “Nîmboe se wambo aboedî asafîndîra? Moai nindou dîdî ai aboedîyu, nga God mamî ai yangîrî ani aboedayu.

¹⁹ Se ahînîmbî hohoanîmo nda fîfîrowandî: Se nindou hîfokoefepoanî, se nîmorehî sîsîhîmopoanî, se hümbühînpöanî, se nindou ngörümbo tîkefe hefe papîhoafîpoanî, se nindouyei kaki napo semîndîmbo tîkai hoafîpoanî. Asu se sîhafî meapembo ndondondowapîrî,” mehu.

²⁰ Asu nindoumayu ranai hoafiyuhî yahuya, “Ro akîdouyahambe sînî haponda muŋguambo ranî ahînîmbî hohoanîmo ra hîmborîya süngurîheambo-anahî,” mehundo.

²¹ Sisas ai nindou ranahambo hübudurîrühî hîpoamborîrühî hoafiyuhî yahuya, “Awi se mamî-moatükunî mbonîmborandîfîmbo-anafî. Se ngafî muŋgu-moatükunî asîhoefî ra kaki fîhîmbo koandîhoefühî ranîfîhîndî kaki ndowandîfî. Asu kaki ra napokoatemayeî aheimbo dabadürî. Rananîmbo sîhambo takînî sünambe yagodonînimboe. Asu rananîmbo se wambo süngundowandîrî,” mehu.

²² Nindou ranai hoafî ra hîmborîyu hayambo afîndî hohoanîmo kapeihî ndamefiyu ai napo afîndeimbî-wambo.

²³ Ranîyu asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-mbo hübudureapurî haya hoafiyupurühî yahuya, “Nindou napo afîndeimbî-mbo ana tîŋîyomboane God ngîninîndî hîfandarandî ranambe kefoefembo ana,” mehu.

²⁴ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafî ranahambo mahepünafundî. Ranîyo asükai hoafiyupurühî yahuya, “Wandî nîmoakidibou, God ngîninîndî hîfandarandî ranambe kefoefembo ana tîŋîmbî safane.

²⁵ Tîŋîmbî safane napo afîndeimbî ai God ngîninîndî hîfandarandî ranambe kefoefembo! Nga Kemor ai hoearî kakîmbo nir ambe ranambe karefoendî ana, tîŋîmbîyopoanî,” mehu.

²⁶ Asu ranîyomo ahambo süngururü-rundeimbi ai afîndî hamîndî hepünafundühî ahamundîhoarî simborî ndüwurîmefundî. ‘Rawefeyo ana, asu dîdai yangîrî aboedambomandîfia?’

²⁷ Ai ahamumbo hübudureapurühi yahupuriya, “Ndanı moatükunı ana ngıri nindou aheihöarı randıhındı. Nga God anımbö randeambui. God ai-anımbö munguambo moatükunı randeambui,” mehu.

²⁸ Asu Pita ai Sisasımbö hoafıyundühi yahuya, “Ro munguambo moatükunı hınıngırıhu hohu sıhambö sünguarıhunıni,” mehuamboyu.

²⁹⁻³⁰ Ai hoafıyupurühi yahuya, “Ro sıhamumbo anıhondümbö-anahı hoafehapurı. Munguambo nindou dıdıyei ai aheı ngoafı, apodohomamı, rehımamı, hondafındı, nımorı asu nümbürı wambo süngufembo hündambo hınıngarıhındı ana, ai 100 ranıwamı nandıhi ndahümündeimboyei. Asu ai hıfı ndanıhi nıboadeiambe ndahümündeimboyei. God ai mungu moatükunı dagadürümbui horombö ai masıhehındı ra ngasündıhi hehimbö ndahümündeimboyei. Ai worı, apodohomamı, rehımamı, nımorehı, boagırı nımorakıdıbou asu nümbürı ndahümündeimboyei. Asu aheimbö moaruwaimbö-ndıhindürımböyei, nga ai yangırı koadürümbö ndahümündeimboyei.

³¹ Nindou afındı dıdıyei ai haponda horomböehındı aiana süngunındeimboyei, nga haponda süngunıyei ai-anımbö horomböndahımböyei,” mehu.

*Sisas ai ahandı yıfımbö ngımbö hoafımayu
(Matyu 20:17-19; Ruk 18:31-34)*

³² Sisas ai Serusaremınambö ahandı süngururü-rundeımbı babıdı mahafomö. Nga asu Sisas ai horomböfı mahafua ranıyomö asu ahambö süngururü-rundeımbı ai afındı hohöanımbö-memöndamboyo asu nımorehı nındöwenıhi ahamundı süngu mahahüsü ranai afındı hohöanımbömayeı. Asükayı Sisas ai ahambö süngururü-rundeımbı sepürıdünda haya huhı nıni-möatükunı ahambö tüküfemboayo ranahambö wataporımbömarapurı.

³³ Sisas ai hoafıyuhı yahuya, “Hımbörıyomö, sıhıri ana Serusaremınamböanefı ahahıfı, nga ranüh-anımbö Nındou Hondü ranahambö ahınümbı hohöanımbö fıfırundeımbı asu Godımbö sıhou-rundeımbıyömondı warıhündüfımbui. Rananımbö asu ranı nındou ranai Nındou Hondü ranahambö yıfımbıyüwamboane mbısımböemö. Asu ranahambö Suda-yafe ndıfoyei warıhündıhorımböyei.

³⁴ Nındou ranai ahambö tıkıfındahündö asu gurı fıfındahındö ndühümböyei. Asu ahambö harındımondömböemö ndıfurımbı moatükunınambö hıfököandüwümböemö. Nga asu ngımbı sindu hayambö-anımbö asu yıfıhündı asükai botındıfımbui,” mehu.

*Sems asu Son ai adükarı tüküfembo hoafımefanı
(Matyu 20:20-28)*

³⁵ Sems asu Son Sebedındı nımorı yımbu ai Sisasımbö-so tüküfemfıneandı. Ranıyafanı hoafıyafandühi safanıya, “Yamundo-randeımbı, ro sıhambö yıhöehımbö mamı-möatükunı randöwandı sehoahöa düduarıhöanıni,” masafanı.

³⁶ Sisas ai düdureapırühi yahuya, “Se wambö nıni-möatükunımböyafanı refepırımbö yıfırayafana?”

³⁷ Ai hoafıyafandühi safanıya, “Se sıhafı hımböamüpuımbö-randeımbı fondı ranıwamı nımarıfı hıfındarandı ana, ro yıfırayehı se ndöwandıfımunı se amarıfı fondı ranambe nımandefömböemö. Nga asu rananımbö ngörü ai warıhündünındu asu ngörü ai kadüdanıyü mbırandamboane,” masafanı.

38 Sisas ai hoafiyupirühi yahuya, “Se ana moai fifirineandi nîne-moatükuni se düduefineandi ranahambo. Se asübusi ro semindimboayahî ra mandowandifaniyo? Asu se ro hundürayahî yahurai ra hundürümandafaniyo?” mehu

39 “Ranana randihoamboyehî,” safani hoafimefani. Asu Sisas ai hoafiyupirühi yahuya, “Se tinirifo ra ndowandümboemo ro asahamindihî nou. Asu ro hundürayahî yahurai se-amboani hundüründimboemo.

40 Awi, ro sihafanimbo ngiri yini mbisahapiri wandi warihondani asu kadüdanî nîmarimbo ra. Nga bidifiri nindou animbo ranî fondi ranîwami ana nîmandeimboyei. Ranî fondi ranana aheimboyoye ndîndofe hinîngimefeyo,” mehu.

41 Asu sünguru-ndeimbi 10 ranai ra himboriyomo mburumbo asu Son, Sems ahafanimbo nginindimarupiri.

42 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi muḅuambo mborai yahupuri hürhepurî hayambo hoafiyupurühi yahupuriya, “Suda-yafe ndifo nindou mamî ranahambo dükarîhorühiya hifandîrandeimbi aseî. Se fifirihindî hifandîrundeimbi ai ahamundî nginindî ra muḅuambo nindoumbo nafuimbohünda. Asu ahei adükari hamindî horomboyafu homondeimbi, ai ahamundî nginindînambo muḅuambo nindoumbo hifandarundüri.

43 Nga se ranî süngundumboemo. Nga nindou didai adükari tüküfembo ehu ana, ai moani farîhairandeimbi nahurai mbînünguwamboane.

44 Nindou düdi ai adükari hamindî tüküfembo hohoanimoayu ana, ai muḅuambo nindouyei moani ratüpurîyu randeimbi tükümbîfiyuwamboane.

45 Mamî yahuraiane, Nindou Hondü ai hifinambo makusu ra nindou ai ahambo farîhefimboyopoi. Nga ai ahandî yangiri nîngo hohoanimo ra nindou ranaheimbohünda hinîngîfehü aboedambofendürimboyoye makusu,” mehu.

Sisas ai nindou himboatîharî aboedîmariri

46 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Seriko ngoafihü tüküme fundî. Ai tüküyafu mburu nindou afindî safî ranîbabidimbo heiane, Bartimeus Timeusindî nîmori himboatîharî kakî napombo moako moakoyu randeimbi ranai nafikimî mamaru.

47 Ai Sisas Nasaretihündî akimî asünu hoafi ra himboriyu haya puküna hoafi karîhoehü yahuya, “Sisas, Defitindî ahurî, se wambo hîpoamborowandîri,” mehuamboyo.

48 Asu Nindou afindî mahei ranai nindou himboatîharî ranahambo afoai hoafi kîkîrandîfi masahündo. Nga nindou ranai asükai puküna hoafi karîhoehü yahuya, “Sisas, Defitindî ahurî, se wambo hîpoamborowandîri,” mehundo.

49 Sisas ai nüngumbo hoafiyuhî yahuya, “Nindou ranahambo hoafiyahündoanî ndühi mbüsünü,” mehuamboyo. Asu nindou afindî ranai himboatîharî ranahambo mborai masahündo. Ai hoafiyahündowohü seiya, “Hîhîfi-hîhîfi kapeihü botîyafu! Nga Sisas ai sihambo mborai mehu,” masahündo.

50 Ranîyo nindou himboatîharî ranai horîpîrohoei piyu haya ahandî ngîsiharî hoearî yare sihai haya Sisasimbo sowana mahu.

51 Sisas ai düdurirühi yahuya, “Ro sihambo nîni-nününgufenînimboyoye se hohoanimoayafa?” mehundoamboyo. Asu himboatîharî ranai simbori

hoafiyuhi yahuya, “Nindou Yamundo-randeimbi, ro asukai himboarinda samboanahi,” mehundo.

⁵² Sisas ai hoafiyundowohu yahuya, “Se anihondumboarowandi rani sungumbo aboediyafimboanafi, nga hafi,” mehundoamboyu. Asu mamihari asukaiyu hoeireanduh Sisasimbo nafisungu sungumaruri hu.

11

Sisas ai Serusarem ngoafambe adukari bogori nindou nahurai tukumefiyu (Matyu 21:1-9; Ruk 19:29-38; Son 12:12-15)

¹ Sisas ai ahambo sungururu-rundeimbi babidimbo Serusarem ngoafikimi akimi tifirunduyomo Orif hifi wafuh Betefage asu Betani ngoafihu tukumefundi. Ai ahambo sungururu-rundeimbi yimbu koarihediruhi yahuya,

² “Ngoafi gogu anango raninambo ngafani. Se ngoafambe tukundafineanduh dongi hoarifi nindou ai horombo semindi hokoate nimifih wofinambo himondindumo hiningindundan ningowa nimehounou hoeindineamboyafani. Se wofi fufurindhene hena ndowandifani dugufani.

³ Asu nindou mamai ai sihafanimbo dudundufipiruhiya, ‘Nimboe dongi ra sowandifani ahufana?’ ehu ana, asu se hoafindafinandowohu animboya, ‘Adukari ai ranambo ratupurindu mbunda ngiri amitata koandihendi,’ mbisafani,” mehu.

⁴ Ai hafani hoeirineandane dongi ranai nafini wori nafitambe kimi himondirundumo hiningirundan maningo.

⁵ Ai wofi fufuriheneandane, nindou akimi maningomo ranai dudurupiruh yahomoya, “Se nini-nuningufemboyo dongi ra wofi fufurariheneanda?” mehomondambo-yafani.

⁶ Asu Sisas ai hoafimayupiri sungu simbori hoafimefinapuri. Raniyo nindou-memo ranai dongi ra semindi hombo ahafanimbo yini mehompiri.

⁷ Ai dongi ra sowandifani hufani Sisasimbo-so tukuyafine ahafandi hoandar hoeari ra dongiwami manandineanda raniwami Sisas ai mamaru.

⁸ Raniyei nindou afindi ranai ahei ngisihari hoeari yimundibadihumundi nafini korihhi hei asu bididifiri ai mbeyemu nahurai hutuhumundi korimarihhi hei.

⁹ Nindou afindi ranai pukuna hoafi karihhinduhi seiya, “Godimbo hihifi-hihifimboane!

God ai nindou Adukarindi ndurinambo asunu ranahambo aboedi aboedimbiriramboane.

¹⁰ Sihifi amoao Defitindi sirambeahindi adukari bogori hapondani sihefimo hifandiyomunimboayu ranahambo God ai aboedi aboedimbiriramboane.

God nimoamo hondu amaru ranahambo hihifi-hihifimboane!” *Buk Song 118:25-26*

masei.

¹¹ Sisas ai Serusaremihi tukufi haya hu Godindi worambe mungu-moatukuni hubudura wakimareandi. Nga asu ndeara nimbifembo yangrimayowamboyo ai ahambo sungururu-rundeimbi 12 ranibabidimbo Betani ngoafinambo hihiriyafu mahomo.

Sisas ai fik hoandasüfo nimindi nahurai ranahambo yowan hisiyopoi mehu (Matyu 21:18-19)

¹² Ngorü sinambo Betani ngoafihündi sifomondühoyo, Sisas ai wembom-bomayu.

¹³ Raniyu fik nimindi ranai akidou anguni safi emündü afindi momoriyo haya maningowa hoeimareandi. Ai fik hisi kiarhipo yahu haya akimi himboambo mahu, nga ai moai hisi mam amboani kiarowa hoeiriri. Ai emündü yangiriyo afindi momorimayo, sapo ranana fik hisambeyopoani, nga ranimbo wamboyo.

¹⁴ Sisas ai fik nimindi ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Se yowani asukai hisiyowan nindou ai fik sesipoani,” mehuamboyo. Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafi hoafimayu ra himborimemo.

Sisas ai Godindi worambeahindi nindou kaki semindimbo ratüpuriratüpurimemonda hemoafoareapuri (Matyu 21:12-17; Ruk 19:45-48; Son 2:13-22)

¹⁵ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo homo Serusarem ngoafihü tüküyafu houmbo Godindi worina mahu. Ai hu himboyuwane nindou ai ranambe napo kakifih sihou sowandümo raraomaründa bukürimafoareapuri. Ai nindou kaki nandu houmbo siseru asu nindou nimarimo ndu kakifih sihou-marundi ahamundi nimarifondi ra hihire amoahimareandi.

¹⁶ Asu ai nindou ranahamumbo Godindi wori rani papambe fufuemindi horambo yowani mehupuri.

¹⁷ Raniyu nindou ranahamumbo yamundeapurühi yahuya, “Godindi bukambe yare hoafiyowohü yahoya, ‘Wandi wori ana munquambo hifihündi nindou ai ho wambo didibafife worane,’

Aisaia 56:7, Jeremaia 7:11

meho. Nga se hühbühüni nindouyei dibonapife fondi nahurai rawarhindü,” mehu.

¹⁸ Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogoriyomo asu ahinümbi hohoanimo yamundu rundeimbiyomo ai ranühi hoafi ra himboriyomo houmbo Sisasimbo hifokoefimbo nafi kokomarundi. Ai ramefundü ra sapo nindou ranai Sisasindi yamundife hoafi ranimbo hepünahi marihünda ranimbo yihimborurühi.

¹⁹ Asu nimbambeahi Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Serusarem hiningru houmbo mahomo.

Nindou düdi ai anihondümbofe hondü anihondümboreandühi didibafefiyu ana, ai ndemündümbui (Matyu 21:20-22)

²⁰ Ngorü-simboani siambeahi Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo homondühoyo hoeirundani fik nimindi ranai nimbimayo. Ai nimbiyowohü emündü asu ahasihari munquambo yapataparimayo.

²¹ Sisas ai fik nimindi ranahambo hoafimayundo ra Pita ai fifire haya hoafiyundowohü yahuya, “Nindou Yamundo-randeimbi hoeiro, fik nimindi se hoafimayafindo ranana nimbimyo haya aninggo,” mehu.

²² Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Se Godimbo yangiri anihondümbondüdi.

²³ Ro shamumbo anihondümbu-anahi hoafehapuri. Nindou mam ai yimbu hohoanimokoateyuhü nimoei wafu ndanahambo siriwara-ambe karihoefi hanifi ehu ana, ai hoafimayu süngu randifemboe.

²⁴ Ranimboane ro shamumbo hoafehapuri, se nini-moatükuni semindimbo anihondümborundühi ndahumindemboyefi yahomo houmbo didibafefundi ana, rani-süngunambo animbo ndowandümbemo.

25-26 Asu se botindafu ningomombo didibafindafundühi nindou ngorü ai sihambo moaruwai ramareandi ra hohoanimoayafi ana, amboawi mbisafindo. Rananimbo asu God ai simbori shafi hohoanimo moaruwai ra amboawi mbüsümbui,” mehu.

Sisasimboya düdi sihambo nginindi masaganini yahomo houmbo düdumefundi
(Matyu 21:33-46; Ruk 20:1-8)

27 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo asukai Serusarem ngoafihü tükumefundi. Sisas ai Godindi worambe huane Godimbo sesi shou-rundeimbi, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi asu bogori nindou ai ahambosowana mahomo.

28 Ai Sisasimbo düdururühi yahomoya, “Se ndani nginindi ra nahanhindambo sowandifimboyafa? Didandi nginindi nda sihambo masaganinamboyafi ndani ratüpurü rawarowanda?” mehomondamboyu.

29 Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Roamboani sihamumbo simbori mamü düdufe düdundiheapurimboyahi. Se wambo simbori hoafemondindiri ana, asu ro ndani ratüpurü ratüpurimbo nginindi düdi masendiri ra hoafindahapurimboyahi.

30 Se wambo hoafiyomondindiri, Son ai nindou hundürüra-marandi nginindi ra Godindi-mayoyo, asu hifi ndanühindambo nindou-yomondi-mayoyo?” mehu.

31 Ai ahamundihoari simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Sihiri Godindi-mayoane asefi ana, ai shefimboya asu nimboe anihondümbofe-koateayomoa? mbüsümbui.

32 Nga sihiri hoafiyefühüya hifinindi nindou-yafemayoane asefi ana, asu munquambo nindou ai fifirihindi Son ai Godindi hoafi hoafiyurandeimbani,” mehomo.

33 Ranimboyo ai hoafiyomondühiya, “Moai fifirihundi,” mehomondamboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Roamboani düdi nginindi masendiri ra ngiri hoafindahipuri,” mehu.

12

Nindou moaruwai wain nümbürü hifandimarundi kafeefe hoafi
(Matyu 21:23-27; Ruk 20:1-8)

1 Sisas ai Suda-yei boboagori ranahamumbo kafeefe hoafi hoafiyuhü yahuya, “Nindou mamü ai wain nümbürü nümbürüra mbura ginirimayu. Waini hisi ra bubütükimbohünda hifi ambe kikirä mbura nümbürü ra hifandimbo dago hürä hinngimareandi. Nümbürü ra ngorü nindou-yomondi warühi kaki semindi ratüpurimbo hinngire haya ahandihoari anguni hifina mahu.

2 Waini ranai hisimayowamboyo nümbürü aharambürü ranai ahandi ratüpurüyu randeimbi koamarüheirü. Ai nguwanü nümbürü ranambeahandi sesi bidifiri mbisabudowa yahu haya.

3 Nga nümbürü hifandimarundi ranai ratüpurüyu-randeimbi ranahambo mburündümo houmbo bubururü mburu ninü akidou warambefendokoate koamarühawuri.

4 Asu nümbürü aharambürü-mayu ranai asukai ratüpurüyu-randeimbi ngorü koamarüheirü. Raniyo ranahambo amboani mbüro burüwuri mburumbo moaruwai moaruwaimbomarüwuri.

⁵ Asükai ngorü ratüpurüyu-randeimbi koamarüheirü. Nga ranahambo hifokoamarüwuri. Asu asükai süngunambo ahandi ratüpurüyomo rundeimbi afindi koamarühepuri. Nümbürü hifandirundeimbi ranai bidingiri buburupuri koamarühopuri asu bidingiri hifokoamarupuri.

⁶ Nindou nümbürü hifandimarundi sowana koehefembo ra nümbürü aharambürü ahandi ngusüfo parireimbi nïmorü yangirüyu manüngu. Nga bidingiranambo ahamumbo sowana koamarüheirü. Afindi ai hoafiyuhüya wandi nïmorüandi hoafi animbo himborüdümbömo yahu haya koamarüheirü.

⁷ Nga nümbürü hifandimarundi ranai ahamundihoari simbori hoafiyomondühi yahomoya, 'Ndanana nümbürü aharambürüandi nïmorüani. Sihiri ahambo hifokoandihurühi animbo nümbürü ra shefimbeyowamboane,' mehomo.

⁸ Ranüyo nïmorü ranahambo kikihiründümo mburu hifokoarüwuri houmbo ahandi finimoko ra wain nümbürü giniri hundünü pimarüwuri," mehu

⁹ Asu Sisas ai düdufihü yahuya, "Nümbürü aharambürü ranai nininüngumandea? Ai düdü wain nümbürü hifandimarundi ra hifokoandepurühi wain nümbürü ra ngorü nendambo asükai dagapurümbui.

¹⁰ Awi seana Baiborambe hoafi mapenüngo ra hoeimbarundiyo poani. Ai yare hoafiyowohü yahoya,

Kambohoani worümboru-rundeimbi ai moaruwaiane yahomo houmbo masihoemo
 ranane asu hapondani worü nginendimbo bogümondü kambohoanümböfemboayo.

¹¹ Adükari ai ahandihoari ramareanda tüküme feyoane, ranane ro hoeirühundani aboedühamündayo," *Buk Song 118:22-23* mehu.

¹² Suda-yei boboagori nindou ranai fifirundi ahamumboyo ranü kafeefe hoafi ra Sisas ai wataporümbomandi. Ranümböyo Sisasimbo ranühi kikihimüdümbö hohoanümomemo. Nga nindou afindi ranaheimbo yühimboyomondühüyo, raru hinüngürüwuri houmbo mahomo.

Takis kaki sai hohoanümo ranahambo Sisasimbo düdumarühorü (Matyu 21:18-19)

¹³ Suda-yei boboagori nindou ranai Farisi nindou bidingirüyomo asu Herotüdü nendü bidingirüyomo ahamumbo Sisasimbo sowana koamarühopuri. Ai tikefe hefemboya Sisas ai moaruwai hoafi hoafümayu yahombo yahomo houmbo mahafomo.

¹⁴ Nindou ranai homo Sisasimbo hoafiyomondühi yahomoya, "Nindou Yamundo-randeimbi, ro fifirühumboanefi, seana nindumbo yühimboköate anihöndümbö-anafi hoafiyafi arandi. Seana nindou ndüreimbiyei asu ndürüköateyei ranaheimbo moai hohoanümo yafi, nga God yifirayu hohoanümoane nindou yamundo arandi. Asu se nünguro hohoanümo yafa? Romüyafe adükari bogori Sisarimbo takis kaki saimbo ra ahinümbüyo, waniyo? Asu sihiri takis kaki saimbo ra ahinümbüyo, waniyo?" mehomo.

¹⁵ Asu Sisas ai ahamundi wosühoafi hoafi ra fifire haya hoafiyuhü yahuya, "Nimboe se wambo refe hoeifendürimbo ehomoa? Kaki hoari mamü sowarüdümo sinümo animbo ro hoeindühea!" mehu.

16 Nindou ranai kaki hoari sowaründümo homo masabudowamboyu düdureapurühi yahuya, “Ndüri asu sisami nda dadea?” mehuamboemo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, “Sisarindane,” mehomo.

17 Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Sisarindi moatükunayo ra Sisarimbo ndabudo. Asu Godindi moatükunayo ra Godimbo ndabudo,” mehuamboemo Sisasindi hoafi ranahambo mahepünefundü.

*Nindou yifihündi botife hoafi ranimbo Sisasimbo düdumefundo
(Matyu 22:23-33; Ruk 20:27-38)*

18-19 Sadyusi ai hohoanimo-yomondühiya, nindou yifiyeimbi ai ngiri asukai yangiri botindahindi yahomo-rundeimbi ai homo Sisasimbo düduyafundühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, Moses ai sihefimbo ndani ahinümbi hohoanimo nda sürü papimarandi. Nindou mamü ai nimorehi semündü haya nitori-koate nindowenihi ai yifayu ana, amonjoandi kai ra akidi ai mbi-semündu-wamboane. Rananimbo ahandi amonjoandi fondambe nindou wanindimboemo-hünda nitori kambirineandamboane.

20 Mamimbo apodoho mamü 7 maningomo. Amonjo hondü ranai nimorehi ra semündü haya nitori mbuimindikoate yifiyuhiyu asu nimorehi ahandi ra ranikiminindi akidimayu ranahambo hiningimareandi.

21 Ranayo nimorehi ra asukai akidi ngörü ai semündü haya nitori kefekoate yifimayu. Ranayo asukai akidi ngörü ranikiminindi ai-amboani mamü yahurai ramefiyu.

22 Mamü yahurai apodoho mamü 7 ranai ramefundü. Ranayo süngunambo nimorehi ranai amboani yifimayo.

23 Apodoho mamü ranai nimorehi ra muñguambo masowandümo. Nga süngunambo nindou ranai yifihündi botifeambe apodoho mamü ranai botindafundühi asu nimorehi ra dadi nimorehi manda?” mehomo.

24 Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se moai Baiborambe hoafi apenjo ra fifirundi asu Godindi nginindi fifirundi. Ranimboane se mamikari hoafayomo.

25 Nindou yifiyeimbi ai asukai yangiri botehindi ana, ngiri anamindühi-ndahi asu nimorehühi-ndafu ndühündi. Aiana sünambeahindi nendi nahurai niboadeimboyei.

26 Nga nindou yifiyeimbi yifihündi botife ra awi se Mosesindi buk nimi akidou hai imami tükumefeyo ra se hoeimbaruyo? Hoafi sürü mapenjo ranambe God ai Mosesimbo hoafiyuhi yahuya, ‘Roana Abrahamindi God-anahi, Aisakindi God-anahi, asu Sekopindi God-anahi,’ mehu.

27 God ana yifiyeimbiyei Godi yupoani. Nga yangiri niboadeimbiyei Godani. Sihei hohoanimo ana hihindi hohoanimoane,” mehu.

*Godindi weangurühindi ahinümbi hohoanimo
(Matyu 22:34-40; Ruk 10:25-28)*

28 Ahinümbi hohoanimo fifireandeimbi ai süfuane Sadyusi ai Sisas babidimbo simbori hoafimemo. Raniyu ai himboriyuane Sisas ai ahamundi düdufe hoafi ra simbori aboedi hoafimayupuri. Raniyu Sisasimbo düdurirühi yahuya, “Ahinümbi hohoanimo nahanayo amuri ranahambo ngasünde haya adükari hamindayoa?” mehuamboyu.

29 Sisas ai simbori hoafiyundohü yahuya, “Ngasündeandeimbi ahinümbi hohoanimo ana ndanane: ‘Israer se wudipoapondihi himborindei. Adükari mamü yangirani sihefi Godayu.

³⁰ Se sihefi God Adükari ranahambo ngusüfoambe munquambo, yifiafi munquambo, hohoanimo munquambo, nginindi munquambo ranambo ngusüfo pandihori.'

³¹ Ranikiminindi ahinümbi hohoanimoane nda: Se sihafi wandafi mamimbo ngusüfo pandowanduri sihafi fimbo rawarowandi nou. Moai ngorü ahinümbi yimbu ndanahafembo ngasündeandeimbi yangoro," mehu.

³² Ahinümbi hohoanimo fifireandeimbimayu ranai Sisasimbo hoafiyundohü yahuya, "Nindou Yamundo-randeimbi, se hoafayafi ra aboedane. Anihondane moai ngorüpoanimbo God nungu, nga Adükari God mamı yangirani anungu.

³³ Ranimboane Godimbo ngusüfoambe munquambo, fifirife munquambo, nginindi munquambo ranambo ngusüfo pefembo asu wandafi mamimbo ngusüfo pefembo sihefi fimbo rawehundi nou randihumboane. Sihiri yimbu hohoanimo ra rawarhundı ana, Godimbo sesi munqu mandife asu ninihondi hifikoefe mandife sihefe ra ngasündeamboane," mehu.

³⁴ Sisas ai hoeireandane ndore fifireandeimbi hoafi simbori hoafimayumboyu ai hoafiyuhı yahuya, "Se God nginindi hifandarandi ra akimisafi animbafi." Sisas ai yare hoafimayua amuri ranai ahambo düdufe hoafi hoafimbo yihimbomemo.

*Sisas ai düdi Kraisyahu düdumefiyu
(Matyu 22:41-46; Ruk 20:41-44)*

³⁵ Sisas ai Godındı worambe nindou yamundearühi düdufihı yahuya, "Nimboe ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi ai Kraisyahu, nindou ra God ai ahandı nendambo aboedambofembo kamafoariri, ranahambo Defitındı nimor-ani ehomoa?"

³⁶ Yifiafi Aboedi ai Defitimbo hohoanimo masagadowa hoafiyuhı yahuya, 'Se wandı warıhondü waranı nımandıfi ngafimbo sihafi hürütümbi ra sihafi hoarehi hinıngındıheapuri-mboyahı,' *Buk Song 110:1*
mehu

³⁷ Defit ai Kraisimbo Adükari yahundo-marandi, asu nungunde ahandı nimori mandü-a?" mehu.

*Sisas ai ahinümbi hohoanimo fifirundeimbimbo ahinı hoafimayupuri
(Matyu 23:1-36; Ruk 20:45-47)*

Nindou afındı ranai yangorimbo Sisasındı hoafi himborimbo hıhıfı-hıhıfımayei.

³⁸ Ai yamundeandürühi yahuya, "Ahinümbi hohoanimo fifirundeimbimbo hıbadıhümbö. Aiana warı hoandarümbi hoearı yihuruyo hefe maketambe howanı nindou ai ahınıyeihı hıhıfı-mbırıhümuni yahomomboanemo hohoanimoemo.

³⁹ Aiana rotumbo-hünda rotu worambe asu sesesambe ra weangurühandı fondıwamı wagabe nımarımböanemo hohoanimoemo.

⁴⁰ Aiana nımorehi kaisahoabedi ranaheimbo wosıhoafori hoafiyomondürühi ahei worı kosıründümo asu tikarhoumbo hoandarı hamındı dıdıbafıyafu arundi. Ranimbo-hündambo anımbö papi hoafi yıbobofeambe ahamumbo ana tınjırıfo ra moaruwai hamınd-anımbö ndımböe," mehu.

*Nımorehi napokoate Godimbo kakı masıhendı
(Ruk 21:1-4)*

⁴¹ Sisas ai Godındı worımbö kakı hıpirı fikımi nımaruane nımorehi nindowenihı ai hıpirı ranambe hei kakı mafoarıhındı. Nindou kakı afındeimbi ranai afındısafı hıpirı ranambe hei mafoarıhındı.

⁴² Asu nimorehi napokoate kai ranai hamburi kaki yimbu toea sepirimindi ho hipiri ranambe mafoareapiri.

⁴³ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo mborai yahupuri gugurea-puri haya hoafiyuhi yahuya, "Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafehapuri. Nimorehi kai napokoate kaki Godindi wori hipirambe masihendi ranana napo afindeimbi masihendi ranhambo ngasündeamboane.

⁴⁴ Nindou napo afindeimbi ranai ana ahei adukari mbegorinduri, nga akidou mafoarhindi. Nga nimorehi kai napokoate ranai ana ahandi sesi pemimboyoweimbi-mayo ranayo mungu masihendi," mehu.

13

Sisas ai Godindi wori bireboemboe mehu

¹ Sisas ai Godindi wori hinigire tüküfiyuane ahandi süngururü-rundeimbi mamai ai hoafiyuhi yahuya, "Nindou Yamundo-randeimbi, wori aboedi safi asu nimoie adukari ra hoeiro," mehundo.

² Sisas ai simbori hoafiyuhi yahuya, "Se wori afindi ndanahambo hoeiarowandi. Ngiri nimoie mamai amboani ngoründwamai nango, nga hifitreboai pindimboe," mehu.

Sisas ai tihirifo afindi tükündifemboe mehu

(Matyu 24:3-14; Ruk 21:7-19)

³⁻⁴ Sisas ai Orif hifi wafuambe nimarü himboyuane, Godindi wori ai anguni goagu mafondaro. Asu Pita, Sems, Son, Andru ai yangiri masifomo. Ai sifomo Sisasimbo düdurüwurühi yahomoya, "Hoafiyafimuni rani-moatükuni ra nüngusumboani tükümandifea? Asu nini-moatükuni boatei tükündifemboe mbisefi fifierimandihua?" mehomondamboyu.

⁵ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Se hibadumbo, nga nindou mamai sihamumbo wosihofori hoafindapurümbui.

⁶ Nindou afindi ranai ngomo wandi nduri dukandundühiya, 'Ro nindou rananahi nda,' mbisimo houmbo nindou afindi wosihofori hoafindundürimboemo.

⁷ Asu se yifiarindimondani himborindimondühane, asu yifiari hoafi yangiri angunipoedi himborindimondühane ra se yowan afindi ho-hoanimondimboemo. Rani-moatükuni ra tükündifemboesi, nga asu rani-moatükuni tükefeyo ranahambo awi bidifiranambo siane yahopoani.

⁸ Hifi-hifi ranai simbori yifiarindomboe. Asu adukari bogori nindouyafe nendi ranai simbori simborindimboemo. Hifi bidifiri ranifih sesi ai wanindimboe asu hifithe ranai tükündifemboe. Munguambo moatükuni ranana nimorehi ai niori wakemindimbo yaho haya asubusi boatei asemindo nahuraiane tükefeyo.

⁹ Ransimboani animbo se hibadumbo. Ai sihamumbo mbundüpundümo houmbo kansiryafe himboarühi papi hoafindüpurimboemo. Asu Suda-yei rotu worambe bubundüpurimboemo. Wambo sünguna ahamundi adukari bogori asu hifandirundeimbi ahamundi himboahü ningomboemo. Nga refeambe animbo Aboedi Hoafi ahamumbo wataporimbondüpurü.

¹⁰ Nga bidifiranambo si ranai tüküfekoateyoambe nindou munguambo ranai aboedi hoafi ra himborindei hehimbo animbo.

¹¹ Sihamumbo mbundüpundümo houmbo kotambe ndowapundümo ngomondani se yowan nini hoafi hoafimandefi yahofembo yihimboyopoani. Moani rani-simboani hamindi animbo se hoafimbo ra God ai horindeapurümbui. Asu ngiri se sihamundihoari wataporimbondüdi, nga Yifafi Aboedi ai-animbo wataporimbondamboe.

12 Nindou ai ahamundi amonjo mamî asu akohoandambo papi hoafîndûpurî mbundumbo hîfokoeffepurîmbo hoafîndîmboemo Asu afîndî ai mamî yahurai randeambui. Asu nîmorî ai ahandî hondî afîndambo moaruwaimbondeapîrûhî nindoumbo hoafînduanî hîfkoandûpîrîmboemo.

13 Wambohûnda munjuambo nindou ai sîhamumbo moaruwaimbondehipurîmboeyei. Nga asu didîyei moanane sei ngînîndî anîmboei hei ana, God ai aboedambo-ndearûmbui,” mehu.

*Moaruwai hamîndî moatûkunî tükündîfemboe
(Matyu 24:3-14; Ruk 21:7-19)*

14 Sisas ai hoafîyuhî yahuya, “Se hoeindundanî moaruwai hamîndî moatûkunî sürûhoeimbi fondîwamî nîngomboe. Nindou düdi ndanî hoafî nda ritimarandî ana, ai fîfîrîmbîreandamboane. Ranîsîmboanî nindou Sudia hîfîhü anîmboei ai nîmai fefoehi hehi hîfî wafuanambo mbîhahüsiamboane.

15 Asu nindou ai worîwamînîndî akusîfoendî ra ai yowanî ahandî napo fufoemîndîmbo worînambo keboembui.

16 Asu nindou düdi nûmbûrambe anûngu ranai yowanî ahandî warîhoandarî hoearî semîndîmbo ngumbui.

17 Ranîsîmboanî nîmorehî warandûhumbanei asu nîmorî kehureimbanei aiana hîpoanîmboembouanei.

18 Se Godîmbo didîbafîndafundanî anîmbo ranî-moatûkunî ranai ngîsîharî afîndî tüküfeyoambe tüküfekoatembeyo-wamboane.

19 Nîmboe sapo ranî-sîmboanî anîmbo moaruwai hamîndî tînjîrîfo tükündîfemboe. God ai weangurûhî munju-moatûkunî nafîrandambe moai yahurai tînjîrîfo tüküfeyo, asu süngunambo amboanî ngîrî yahurai moatûkunî tükündîfeyo.

20 Asu Adûkarî ai tînjîrîfo ranahambo bodîfoahüfe kîkemîndîkoate mbeimbonana munjuambo nindou ranai ngîrî aboedamboyahindî. Nga nindou ai wandanei yahu dîbonîyu hînîngîmareandürî aheimbo hoanîmondandürûhî bodîfoahünde kîkîndeambui.

21 Ranîsîmboanî nindou mamî ai sîheimbo hoafîndundürûhîya, ‘Hoeirîhi, Krais ini nda,’ mbîseianîyo asu ‘Hoeirîhi, ini goagu ra,’ mbîseianî se yowanî anîhondûmbofepoanî.

22 Nindou bîdîfîrî ai ngomo tîkandu houmbo anîmboya, ‘Ro nda Krais-anahî,’ asu ‘Ro Godîndî hoafî hoafîya rîhandeimb-anahî,’ mbîsîmo hou hepûnîfeimbi moatûkunî randumboemo. Ai rarumbo-mbembonana God ai nindou dîbonîyundüreimbi ranaheimbo tîkai hoafîyomondürî.

23 Ranîmboane munju-moatûkunî tüküfeyo ra se hîbadîhûmbo, nga munjuambo moatûkunî tüküfekoateyoambe ranahambo hoafayahapurî,” mehu.

*Süngunambo Nindou Hondü ai kudûmbui
(Matyu 24:29-31; Ruk 21:25-28)*

24 Sisas ai hoafîyuhî yahuya, “Ranî-moatûkunî ranai tükündîfe hayam-bondoanî anîmbo,

hüfîhamîndî ai nîmbîranî ndamîndîmboe
asu amoamo ai ngîrî sindu.

25 Mupui ai sünambeahîndî fîrîbadeboai pütapîndowohü
asu munjuambo sünambeahîndî ngînîndî moatûkunî ranai
fîfîmîndîmboe. *Aisaia 13:10, 34:4*

26 Ranisimboani animbo nindou ai hoeindihorani Nindou Hondü ai mburinqaiwami nangu haya ahandi himboamupuimbo-randeimbi nginindi kapeih kudumbui.

27 Ranisimboani animbo ai sunambeahindi nendi koandihepurani ngomo nindou God ai dibonyundureimbi ra hifi ranahandi yimbuyimbu himboranipoedi gugurinduwurumboemo. Ai hifi ranuhi fufundündimo ngomombo sunu hifi fondeandambe ngomo tukündafumboemo,” mehu.

*Se süfuri nimindi ranahambo fifirindhindi
(Matyu 24:32-35; Ruk 21:29-33)*

28 Sisas ai asukai hoafiyuh yahuya, “Se süfuri nimindi fifirindundi. Nimi ranai emündü fofoayo ana, se fifirundi ra ndeara hoembo akimi tuküfembo yahomboane.

29 Mami yahuraiane, se hoeindundan munguambo moatükuni tükefeyo ra se fifirindundi, Nindou Hondü ai ngirir amitata kudu, nga ndeara yipuri kimanianungu.

30 Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafehapuri. Bidifiri nindou hifi ndanuhi aniboadei ranai yifikoateyeiambe animbo rani-moatükuni ra tukündifemboe.

31 Hifi asu sunu ana awarindihomoe, nga wandi hoafi ana ngiri awarindihoyo, nga wani,” mehu.

*Nindou mami ai-amboani moai Adükari ai tuküfembo si ra fifireandi
(Matyu 24:36-44)*

32 Sisas ai asukai hoafiyuh yahuya, “Nindou mami ai-amboani moai rani-moatükuni tuküfemboayo si ra fifireandi. Sunambeahindi nendi amboani moai fifirundi asu Nimori ai-amboani moai fifireandi, nga Afindi aiyangirani fifireamboayu.

33 Se hibadumbo nngomo, nimboe sapo rani-moatükuni tuküfembo ra se moai fifirundi.

34 Ranana nindou mami ai ngorügoanini hombo yahu haya, ahandi ratupuriyomo rundeimbimbo hibadündi yahu haya ratupuri yimbureapurimburanindou yipuri hifandira-randeimbimbo yipuri wudipoapondo hibadandi ehu nahuraiane.

35 Ranimbo-animbo se hibadumbo nimandümo, nini simboani wori aharambüri ranai tukümandifi, ra se moai fifirundi. Ai nimbambe tukümandifiyo nimbimbusümombomandüyo, siambeahimandüyo ra se moai fifirundi.

36 Asu ai nimehünou tukündüfi hoeindeapurani asu se apomboemo.

37 Ndan hoafi ro sihamumbo hoafehapuri ra, munguambo nindumbo kapeih-anahi, nga se hibadihumbo nimandei,” mehu.

14

*Sudayafe bogori nindou ai nüngundihu Sisasimbo mbundihurimindefi
hifokoamandihuri mehomo*

(Matyu 26:1-5; Ruk 22:1-2; Son 11:45-53)

1 God ai Israerimbo Aboedambo-mareandüra aboedi manimboei si (Pasofa) asu bret yisikoate sesimbo si ra tuküfembo yimbu si maningo. Raniyo Godimbo sihou-rundeimbimbo asu ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbi ai Sisasimbo kikihimüdi hifokoefimbo hohoanimomemo. Raniyo ai hoafiyomondühi yahomoya, “Sihiri nini-süngundihu Sisasimbo wosihofori hoafi ndihuri mbunduhu kikihindihurimindefi hoahu hifokoamandihuri,” mehomo.

² Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Sihiri adükari sihi ana refepoani, nga nindou ai nginindindeihi sihefi mbusümo yifiari botindihimboyei,” mehomomo.

Nimorehi mamí ranai Sisasindi mbirowami fisijarümbü moatükuni kamareandi

(Matyu 26:6-13; Son 12:1-8)

³ Sisas ai Betani ngoafihü Saimon horombo mimaního masimeimboyoweimbi ahandi worambe mamaru. Sisas ai nindou ranahandi worambe sesühi namaruane, nimorehi mamí ai nimoei hipirambe sanda aboedi fisijarümbü kaki afindi fihí semindeimbi semindi haya tüküme feyo. Raniyo Sisas ai sesühi namaruane ai hipiri ra boborehaya sanda ra ahandi mbirowami kamareando.

⁴ Nga asu nindou bidifiri mamarümo ranai nginindiyomondühi simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Nimboe sanda ra yatiki-yatiki aranda?”

⁵ Nindou ai sanda ra kakinambo mbasahümundi-mbonana 300 kaki hoarinambo animbo sahümundihí kaki ra nindou napokoateyeimbimbo sahündüri,” mehomomo. Ranimboemo ai nimorehi ranahambo nginindimarundi.

⁶ Nga Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Nimorehi ra ambe, nga nimboe se ahambo nginindarunda? Ai aboedi moatükuniyo wambo ramareandi.

⁷ Nindou napokoateyeimbi ana munguambo si sebabdimbo nimateimboyei. Se nini-simboaniyo aheimbo fehefendürimbo hohoanimoaye ra fandíhehindüri. Nga ro ana ngiri munguambo si sebabdimbo nimboahi.

⁸ Nimorehi ndanai nini-moatükuniyo ai refembomayo raniyo ramareandi. Ai wandi fi sandanambo hundümarandi ra yifindahani hifikefendürimbomayo ranimboyo rani boatei ramareandi.

⁹ Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafehapurí, munguambo hifi aboedi hoafi ra wataporimbondundühi nimorehi ai ramareandi ranahambo hoafindimonda ahambo hohoanimondeimboyei,” mehu.

Sudas ai Sisasimbo bobogori nindouyomondi warihündihinimboeahi mehu

(Matyu 26:14-16; Ruk 22:3-6)

¹⁰ Ranisimboani Sisasimbo süngururü-rundeimbi mamí Sudas Iskariot ai Godimbo sihou-rundeimbi sowana Sisasimbo ahamundi warihüfimbo mahu.

¹¹ Godimbo sihou-rundeimbi ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo hihifi-hihifiyomondühi Sudasimbo bidifiri kaki segodombo hoafimemo. Raniyo Sudas ai Sisasimbo ahamundi warihüfimbo ninüngumandíhe yahuhayambo hohoanimomayu.

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo sesesimemo

(Matyu 26:14-16; Ruk 22:7-14, 21-23; Son 13:21-30)

¹² Bret yisikoate sesimbo si ranai weangurühi tüküme feyo. Ranisimboani ra Pasofa sipsip nimori sesimbohünda hifokoaríhi arihündi. Asu Sisasimbo süngururü-rundeimbi ai düduyafundowohü yahomoya, “Se hohoanimoafani ro sesesimbo ra shambo nahü ngefi didiboado-mandihunda?” mehomondamboyu.

¹³ Asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi yimbu koaríhepirühi yahuya, “Se adükari ngoafinambo ngafani. Ranühi nindou mamí hoe hipirambe ndemündü haya nafini düdi tükündüfimbui. Ahambo animbo se süngundiniri.

¹⁴ Se hoeindinerani nini-worinamboyu afarifiyu ra se wori aharambüri ranahambo düdundafineandühi animboya, 'Nindou yamunde-randeimbi ai düdufihiya, 'Wori nahanambe Pasofa si sesi ra sesesimandefi?' mehuamboanehi,' mbisafani.

¹⁵ Rananimbo adükari nimoamondi wori nafirindümo hinngimarundi ra nafuindümbui. Ranühi animbo se sesi ra sindindineandi," mehu.

¹⁶ Süngurineri-rinandeimbi ranai hafani ngoafi ranühi hoeirineandane, mungu-moatükuni ai hoafimayu süngure mengoro. Raniyo ranühi sesesimbo sesi ra sindimarineandi.

¹⁷ Ndeara nimbihoafi-mayoamboyo Sisas ai ahandi süngururü-rundeimbi 12 ranibabidimbo mahomo.

¹⁸ Ai sesi sowasümondühi nimarimombo Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafehapuri. Nindou mamı seambeahindi animbo wambo hürütümbi nindou-yomondi warihündeandirimbui. Nindou ranai hapondani ro-dibombo sesi asesu," mehu.

¹⁹ Süngururü-rundeimbi ranai rani hoafi ra himboriyomo houmbo ngusüfoambe moaruwaimarapuri. Raniyo mamai mamaiyomondühi düdururühi yahomoya, "Awi rombayahipoani?" raniranimemo.

²⁰ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Nindou ranana seambeahindani. Ai bret semündü haya rodibo hiprambe afoarahoandi.

²¹ Anihondane Nindou Hondü ai yifimbiyuamboane. Baiborambe hoafiyohüya, yifindümbui, meho süngu. Nga nindou düdi Nindou Hondü hürütümbi nindou-yomondi warihariri ranai hipoanimboembouani. Mamihari hondi ai ahambo ana wakemündikoate mbeyowamboyo." mehu.

Sisas ai ahambo süngururü rundeimbimbo wain hoe asu bret masagapuri (Matyu 26:26-30; Ruk 22:15-20; 1 Korin 11:23-25)

²² Sowasümondühi nimarümombo Sisas ai bret semündü hifitire Godimbo hihifirüri mbura ahambo süngururü-rundeimbimbo yimbumareapuri. Asu ai hoafiyupurühi yahuya, "Se sowandümo, nga nda wandi fi safane," mehu.

²³ Asükai wain hoe kapambe semündü Godimbo hihifirüri mbura masagapura ai munguambo masimindimo.

²⁴ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Nda wandi horane God hoafi firamündü masihendi ra nginemindimbo. Wandi hori karefoendi ra munguambo nindumbo fehefembo-hündamboane.

²⁵ Ro sihamumbo anihondumbo-anahi hoafehapuri, Ro ngiri asükainda wain hoe ndimindihı, nga moani nga ngambo God nginindi hifandarandi ranambe simbori wain hoe ndimindimboyahi," mehu.

²⁶ Raniyo herü mamı herüyomondühi adükari ngoafi ra hinngiru houmbo Orif hifi wafuanambo mahafomo.

Sisas ai Pitamboya ai wambo daboadi hihirindeandirimbui mehu (Matyu 26:31-35; Ruk 22:31-34; Son 13:36-38)

²⁷ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbimbo hoafiyupurühi yahuya, "Se munguambo sihamundi anihondumbofe hinngindumboemo. Nimboe sapo Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya,

'Ro sipsip hifandirandeimbi nindou hifokoandihina asu sipsip ai buküründahimboyei,'

Sekaraia 13:7

meho.

²⁸ Nga yifihündi botindahe hehea roboakori Gariri hifinambo ngümboyahi," mehu

29 Pita ai hoafiyundühi yahuya, “Munguambo nindou ai sihambo anihondümbofe hohoanimo ra hiniŋgindumboemo. Nga roana ŋgiri hiniŋgindiheanini,” mehu.

30 Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Ro sihambo anihondümboanahi hoafehanini, ndani nimbokoani kakaro ai yimbumbo hoafikoateayuambe animbo se ŋgimimbo hoafindafühiya, ro moai ahambo fifirihini mbisamboyaifi,” mehundo.

31 Nga Pita ai hoafiyuhi yahuya, “Ro ŋgiri moai fifirihini mbisahi, nga sedibo yifindamboyahai,” mehuamboemo. Asu bidifiri süngururü-rundeimbi ai-amboani mamihai yahurai hoafimemo.

*Sisas ai Getsemanihai Godimbo didibafimayu
(Matyu 26:36-46; Ruk 22:39-46)*

32 Ai homo Getsemani seiarihündi ranühi tüküyafu ahambo süngururü-rundeimbiimbo hoafiyupurühi yahuya, “Se ndühi ni mandümo, nga ro Godimbo didibafinda samboanahi,” mehupuri.

33 Asu ai Pita, Sems, Son ahamumbo yangiri sepurimündü haya mahu. Raniyu asu Sisas ai ŋgüsüfo pukiririhü ŋgüsüfoambe moaruwai hohanimomariri.

34 Raniyu hoafiyupurühi yahuya, “Wandi ŋgüsüfoambe pukirandirühi yifimbo yangirayahai. Nga se ndühi ndondu ni mandimo hibadündi,” mehu

35 Ai akidou sühüfi hu hifini amoembü amoearumbo nafiyagodohü ana, tihirifo ra gübüsimbifoareandira yahu haya didibafimefiyu.

36 Ai ndare didibafihai yahuya, “Ape, wandi Ape, se yifirayafi ana wambo tihirifoembü moatükuni ra raguanambo-ndowandi. Nga se yowani wandi yifiri süngufepoani, nga sihafiyifiri süngundowandi,” mehu

37 Ai hihirifi hu himboyuwane ahambo süngururü-rundeimbi ranai mapomondamboyu. Ai Pitambo hoafiyundowohü yahuya, “Saimon, se apafühiyafi? Asu se awi mamihai awa amboani yangiri ni marimbo ra waniyo?” mehu.

38 Asu ai hoafiyupurühi yahuya, “Se hibadu ni ŋgomombo didibafindafundi, nga sihamumbo refe hoiefepurimbo tükündifeyoani pindimboemo. Anihondane, ŋgüsüfo ana refembo hohoanimoayosi, nga fiane nimboraayo,” mehu.

39 Asukai Sisas ai hihirifi hüfo weangurühi didibafimefiyu nahurai didibafimefiyu.

40 Ai asukai hihirifi hu himboyuwani ahambo süngururü-rundeimbi ai yapombo himbomarapura mapomo. Raniyo yangirimareapura, asu moai ninihoafi ahambo hoafimbo fifirundi.

41 Sisas ai asukai ŋgimi noufimbihihirifi süni himboyuwane ahambo süngururü-rundeimbi ai apusimemo. Raniyo hoafiyupurühi yahuya, “Awi se fiharu apomomboemo? Ndearambo rani-moatükuni ranai tüküfehü Nindou Hondumbo moaruwai hohoanimoayomondeimbi-yomondi warihürürümboanemo.

42 Hoeiru, nindou-yomondi warihüfendirimbo nindou-mayu ranai tüküfimboani. Nga botiyafu houmbo ŋgefo,” mehu.

*Sisasimbo mbumaründümo
(Matyu 26:47-56; Ruk 22:47-53; Son 18:3-12)*

43 Sisas ai wataporimborandühi nüŋguane Sudas süngururü-rundeimbi 12 ambeahindi mamihai tüküme fiyu. Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogori nindouyomo asu Suda-yafe bogori nindouyomo ranai nindou afindi

safi ranahamumbo koamar+houpura pisao yih+m+ndi asu nim+hari fufuründümo houmbo ah+nümbi hohoan+mo fif+rundeimbi babidimbo mahomo.

⁴⁴ Nindou sapo Sisasimbo nindouyomond war+hüfimbomayu ranai nindou af+ndi ranahamumbo dibo hoaf+yupurühi yahuya, “Nindou ro wak+kih+ndi+hünani animbo aiani, nga se ahambo mbundur+ndimbo houmbo ndondu hibadüri ngomo,” mehupuri.

⁴⁵ Raniyo Sudas ai nimehünou hu Sisasimbo hoaf+yundowohü yahuya, “Yamundo-randeimbi,” yahuhü wak+kih+marüri.

⁴⁶ Raniyo nindou ranai Sisasimbo war+yomo homo mbumaründümo.

⁴⁷ Nindou ak+mi bur+memo ranambeah+ndi mam+ ranai ahandi pisao hüramündi haya Godimbo sihai-randeimbi adükar+ bogor+ndi ratüpur+yu randeimbi+mo har+meindo. Raniyo ahandi ngorü hi+mo hoeari mafoafoareando.

⁴⁸ Asu Sisas ai hoaf+yupurühi yahuya, “Se pisao asu nim+hari fufuründümo houmbo wambo kik+hem+ndi+r+imbo masifomo ra hühühünümbi nindoumbo kik+him+ndimbo nahurailanemo.

⁴⁹ Ro si mamami+r+handühi seba+dimbo ni+mar+imbo God+ndi worambe nindou yamundihearü mar+handi ra asu se moai wambo kik+hi+ründümond+ri. Nga Baiborambe hoaf+mayo ra an+hondü tükümbifeyoamboane,” mehu.

⁵⁰ Raniyo ahambo süngururü-rundeimbi ranai hi+n+ng+rüwuri houmbo pomfoundi.

⁵¹⁻⁵² Nindou hoar+fi mam+ ai kifohi hoeari yang+ri güde haya Sisasimbo süngumarüri hüfu. Asu ahambo kik+hi+ründümondane hoeari yang+ri kik+hi+maründümonda safi yang+ri mafifoendi.

*Sisasimbo kans+r+yomond+ hi+moahü pap+ hoaf+mar+hor+
(Matyu 26:57-68; Ruk 22:54-55; Son 18:13-14, 19-24)*

⁵³ Sisasimbo mburündümo mburumbo Godimbo sihai-randeimbi adükar+ bogor+ hondündi worambe, Godimbo sihou-rundeimbi, bogor+ nindou asu ah+nümbi hohoan+mo fif+rundeimbi gugureafu ni+mar+mondani sowaründümo mahomo.

⁵⁴ Sowaründümo mahomondamboyo Pita ai ak+dou angunisafi süngumarapuri hu. Ai hu Godimbo sihou-rundeimbi-yomond+ bogor+ hondündi worambe kefuai prisman babidimbo haihü mamar+mo.

⁵⁵ Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogor+ asu munguambo kans+r ai ni+ni+moaruwai moatükun+r+ndi Sisas ai ramareandi ra fif+rifembohünda kokomarundi. Ahambo hi+fokoeffimbo-hünda ahandi moaruwai hohoan+mo fif+rifembohünda kokomarundi, nga ai moai ni+ni+ak+dou amboani moaruwai rareanda fif+rundi.

⁵⁶ Nindou af+ndi ahambo tikar+hor+ hehi pap+ hoaf+mar+hor+, nga ahei hoafi ra yimbusümoane.

⁵⁷⁻⁵⁸ Nindou bi+d+fi+r+ ai Sisasimbo pap+ hoaf+imbo yahomo houmbo ni+ngomombo hoaf+yomondühi yahomoya, “Ro hi+mbor+yefani ai hoaf+yuhi yahuya, ‘God+ndi wori nindou ahamundi war+nambo wor+imbomarundi ra bi+r+boad+heamboyah+. Asu ro ng+mi si yang+ri asukai nindou war+na wor+imbokoateyeimbi wor+ ra wor+imbond+hamboyah+,’ mehu,” mehomo.

⁵⁹ Nga asu ahamundi hoafi watapor+imbomarundi ranai si+mogodühi hoaf+koate mam+kar+ watapor+imboru wak+marundi.

⁶⁰ Godimbo sihai-randeimbi adükar+ bogor+ ai kans+r+yomond+ hi+moahü bot+fi nüngumbo Sisasimbo düdurirühi yahuya, “Ni+mo pap+ hoaf+run+ni ranahambo si+mbor+ hoaf+koateayafa?” mehundo.

⁶¹ Nga Sisas ai ahamumbo moai nini akidou amboani hoafiyupuri. Asukai sesi shai-randeimbi ai dudurirühi yahuya, “Se God aboedani sei rihundeimbi ahandi nimori Kraisi-yafi, waniyo?” mehu.

⁶² Asu Sisas ai hoafiyuhiya, “Rananahi. Rananambo se munquambo hoeindihoran Nindou Hondü ai God Ng+nindeimbindi warihondü warani niamdumbui asu sunambeahindi mburungai dibonde kudumbui,” mehu.

⁶³ Godimbo shai-randeimbi adukari bogori ranai ahandi fihindi hoeari hireandühi hoafiyupurühi yahuya, “Ngiri nindou ngörü ai moaruwai ramareandi ranahambo hoafindu.

⁶⁴ Se himboriyomondani ai Godimbo tirifoefe hoafimayu. Se hoanimojomondani shiri ahambo nini-nünungu-mandihura?” mehuamboemo. Asu munquambo ai hoafiyomondühi yahomya, “Ai moaruwai ramareandi ranimbohünda yifimbiyu-wamboane,” mehomo.

⁶⁵ Bidifiri ai nguri tifiyafundo asu hoearinambo himboari gabudifoaru mburumbo harimemondo. Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Hoafiyafi düdi shambo harimayu ra,” mehomo. Raniyo asu prisman ai sowaründümo houmbo harimemondo.

Pita ai Sisasimbo ro moai fifirihini mehu

(Matyu 26:69-75; Ruk 22:56-62; Son 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pita ai hoafi yibobofe wori giniri mbusumondühi nimaruwane Godimbo shai-randeimbi adukari bogorindi ratupuriyo randeimbi yihoarifi ai tükumefeyo.

⁶⁷ Ai hoeirerane Pita ai haihü mamaruwa himboari pareri ningombo hoafiyohü yahoya, “Seamboani Sisas Nasaretihündi dibombo manimbafane,” mehoamboyu.

⁶⁸ Asu Pita ai wani yahu hoafiyuhü yahuya, “Se hoafayafi ranana ro moai fifirihendi,” yahu haya wori yipurikimi mahu.

⁶⁹ Asu ratupuriyo randeimbi ranai asukai hoeireri haya nindou akimi maningomo ranahamumbo hoafiyopurühi yahoya, “Nindou ndanai amboani ai diborihindani,” meho.

⁷⁰ Nga asukaiyu Pita ai didimoyuhü wani mehu. Akidou hihiniringire mbura nindou maningomo ranai Pitambo hoafiyomondühi yahomoya, “Anihondü, seamboani Garirihünd-anafi, nga se ai diborihind-anafi,” mehomo.

⁷¹ Asu asukai ai dabarifihi yahuya, “Se nindou wataporimboariori ranana ro moai fifirihini,” mehu.

⁷² Ai rani hoafi ra hoafiyu hayamboyuane, nimehünou kakaro ai asukai hoafimayu. Raniyo Sisas ai Pitambo hoafiyundowohüya, “Kakaro ai yimbumbo hoafikoate-ayumbe animbo ngimimbo wamboya moai fifirihini mbisamboyaafi,” mehu ra hohanimojuhi asu Pita ai afindi aranimayu.

15

Pairatimbo sowana Sisasimbo sowaründümo mahifomo

(Matyu 27:1-2, 11-14; Ruk 23:1-5; Son 18:28-38)

¹ Siambe hondü Godimbo shou-rundeimbi bogori, hifandirundeimbi nindou, ahinümbi hohanimo fifirundeimbi munquambo kansir ai hoafi mamamberu masihondi. Raniyo asu süngunambo Sisasimbo wari huputupurundümo mburumbo Pairat sowanambo sowaründümo mahomo.

² Asu Pairat ai Sisasimbo dudurirühi yahuya, “Se Suda-yei adukari bogoriyafi?” Asu Sisas ai simbori hoafiyuhiya, “Se shafihori hoafayafisi,” mehu.

3-4 Godimbo sihou-rundeimbi ai afindi papi hoafimarura asu Pairat ai asukai duduriruhi yahuya, “Sihambo afindi papi hoafarunini. Asu se nimboe akidou amboani simbori hoafikoateayafa?” mehu.

5 Asukai Sisas ai akidou amboani hoafi-koatemayua Pairat ai mahepunifiyu.

*Pairat ai Sisasimboya yifimbiyu wamboane mehu
(Matyu 25:15-26; Ruk 23:13-25; Son 18:39-19:16)*

6 Muŋgu himbani Pasofa sesesi si tukufeyoambe Pairat ai karabusam-beahindi nindou mam aboedambo hiningiriri-marandi. Nimorehi nin-dowenih ranai aheihori nduri dukarioranane hiningireri marandi.

7 Rani simboani nindou mam ahandi nduri Barabas ai nindou bidifiri sepurimundu haya gafman babidimbo yifiariyomo nindou hifokoamarunda karabusimarupuri.

8 Nindou afindi ranai gugureanduhio Pairatimbo horombo aheimbo yaremarandi rasungufembo dudumehindi.

9 Asu Pairat ai dudureruhi yahuya, “Se hohoanimoeyiani siheimbo sowana Suda-yei adukari bogori ra aboedambo koandihihinimboyo?” mehu.

10 Sapo Pairat ai ndore fifiandi Godimbo sesi sihou-rundeimbi ai Sisasimbo ngusifoambe moaruwaiyomonduhio ahambo sowana koamarihawuri.

11 Nga Godimbo sihou-rundeimbi ai nindou afindi ranaheimbo hohoanimo botimarunduri Sisasimbo ana yowan aboedambofipoani, nga Barabasimbo animbo, yahomo houmbo.

12 Asukai Pairat ai dudureanduruhi yahuya, “Se hohoanimoeyiani, ro nini-nunungu mandihini se Suda-yei adukari bogori sei arihundi ranahambo-a?” mehuamboyei.

13 Asu ai asukai hoafi karihehinduhi seiya, “Nimi keimbi karihendeimbi-fih tikoemundu pefimboani,” masei.

14 Asu Pairat ai dudureanduruhi yahuya, “Nga asu nine-moaruwai ramaenda?” mehuamboyei. Asu ai pukuna hoafi karihehinduhi seiya, “Nimi keimbi karihendeimbi-fih tikoemundu pefimboani,” maseiamboyei.

15 Raniyo nindou afindi ranai hihifi-hihifimbeyeia yahu haya aheimbo sowana Barabasimbo koamariheiru. Asu amimbo hoafimayua Sisasimbo ndufuri ndufurururi mburumbo nimi keimbi karihendeimbi-fih tikoemundu pefimbohunda ami-yomondi warihumariri.

*Ami ai Sisasimbo tirifoefe hoafimaruri
(Matyu 27:27-31; Son 19:2-3)*

16 Ami ai Sisasimbo sowarundumo homo Rom gafmani-yomondi adukari wori, Pretoriam seimarihundi, ranambe hiningiruwuri houmbo ami bidifirambo hoafimemonda gugurimefundi.

17 Raniyomo hoeari yimindibadi-hounduwohuyo hamburi hoeari gudindo mburumbo tihoari tihoarumbi wofinambo at nahurai nafiru mbiroambe kikimafoarundo.

18 Raniyo ai Sisasimbo hoafiyomonduhia, “Suda-yafe adukari bogori, karihasi,” mehomo.

19 Raniyo ahambo nimiharinambo mbirowohu hariyomondo, nguri tifiyafundo, adukarimbo hohoanimombo rawefundi nou tikarouhou yimindhona nimarimo raraomarundi.

20 Ai ahambo tirifoe fi hoafimbo muŋgua-moatukuni ra raru mburu asu hamburi hoeari gudimarundo ra yimindi-rundumonduhi asukai ahandi

hondü ra güd+marundo. Muṅgu-moatükunî raraoru mburu nîmî keimbi karîhendeimbi-fihî tîkoemündî pefimbo sowaründümo mahomo.

*Sisasîmbo nîmî keimbi karîhendeimbfihi tîkoründümo pamarüwuri
(Matyu 27:32-44; Ruk 23:26-43; Son 19:17-27)*

²¹ Sisasîmbo sowaründümo houmbo heihüyei Sairinihündî nindou mamî, ahandî ndürî Saimon, Areksander Rufus-yafandî afîndî ai adükari ṅgoafînambo masüfuwa hoeimarîhori. Ranîyo ami ai sowaründümo houmbo hoafîmemondoa Sisasîndî nîmî keimbi karîhendeimbi ra masemündu.

²² Ranîyo Sisasîmbo sowaründümo homo Gorgota sei arîhündî ranîhü tükümehindî. Gorgota ranahandî nîmîndî ra mbîrîhapîrî-ane.

²³ Ranühîyo ami ai Sisasîmbo wain hoeambe hühütimbü marasen fan-duyamundu mburu masabudo, ṅga ai moai sümündu.

²⁴ Ranîyo ami ai ahambo nîmî keimbi karîhendeimb-fihî parüwuri mburumbo ahandîmayo hoearî-napo ra yimbuemîndîmbo yahomo hou satu piraimemo.

²⁵ Sapo Sisasîmbo nîmî keimbi karîhendeimb-fihî pamarüwurî ra siambeahî hüfîhamîndî kehurî süfuambeyo.

²⁶ Ahambo papî hoafî sürü paru mburu ranai yare hoafîyowohü yahoya, “SUDA-YAFE ADÜKARÎ BOGORÎ,” meho.

²⁷⁻²⁸ Asu Sisasîndî fikîmî nindou yimbu yifiarîyafanî hûmbuhünîyafanî rînandeimbi ahafanîmbo amboanî tîkorüpîndümo pamarupîrî. ṅgorü Sisasasîndî kadüdanî parüwurî asu ṅgorü warîhondanî parüwurî.

²⁹ Ranîyei nindou afîndî ranai ṅgasündîhorî heiheirühündühi mbîro hirîhirîhündühi ahambo tirîfoefe hoafî hoafîyeihî “Sapo se safîya ‘Godîndî worî bîrîfoefe hefe ṅgîmî sihî yangîrî worîmbondîhî hînîṅgîndîheamboyahî,’ masafi.

³⁰ Hapondanî se sîhafî fimbo farîhoefî. Se nîmî keimbi karîhendeimbi fihîndî foarefoa hawambo kosafî,” masei.

³¹ Asükai mamî yahurai Godîmbo sîhou-rundeimbiyomo asu ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbi-yomo ai-amboanî tirîfoefe hoafîmarurî. Ai ahamundîhoarî raru hoafîyomondühî yahomoya, “Ai nindou amurambo aboedamboreandürî-marandî, ṅga asu moai ahandî fimbo aboedambore-andî.

³² Krais Israerîyei adükari bogorî ranai nîmî keimbi karîhendeimbi ra hînîṅgîre haya mbîkusîfuendî. Rananîmbo sîhîrî hoeindîhurühî ahambo anîhondümbö-ndîhurîmboane,” mehomo. Nindou yimbu Sisasîndî fikîmî pamarupîrî ai-amboanî mamî yahurai Sisasîmbo tirîmafoarînerî.

Sisas ai yîfîmayu

(Matyu 27:45-56; Ruk 23:44-49; Son 19:28-30)

³³ Hüfînimbo ranî hîfîhü nîmbî ranai peyo haya ho hombo hüfîhamîndî wuwurîyuambe tükümefeyo.

³⁴ Hüfîhamîndî wuwurîyuambe Sisas ai puküna heiyuhü yahuya, “Eri, eri, rema sabaktani?” mehu. Hoafî ranahandî nîmîndî ra ndahuraiane: Wandî God, wandî God, nîmboe se wambo hînîṅgîmarowandîrî.

³⁵ Nindou bîdîfirî akîmî manîmboei ranai hîmborîyei hehi hoafîyeihî seiya, “Hîmborîyei, ai Erasamboani mîṅgayu,” masei.

³⁶ Ahei mbusümonîndî nindou mamî ai pîpîyu hu poposî moatükunî nahurai semündü mbura wain hoe ranambe foare mbura nîmîharîfihî pare hîmondamündî haya masagado. ṅga asu bodîmondî ai hoafîyeihî

seiya, “Awi hoeindihu mbundihumbo, Eraisa ai ahambo farihéfimbo tükümandifiyu, wanimandiyoy?” masei.

³⁷ Asu Sisas ai asükai puküna heiyu mbura yifimayu.

³⁸ Refihiyu asu Godindí worambe hoeari kúmarundí ranai nimoamo ngahi peyo haya bure hanimbo gebü hifini türeandühi yimbumbore bumareandi.

³⁹ Asu ami-yomondi bogori Sisasindí fikimi manüngu ranai ai yifimayu ra hoeireanda mayoa hoafiyuhí yahuya, “Anihondane, nindou nda Godindí nimor-ani,” mehu.

⁴⁰ Nimorehi bidifiri ai akidou anguni safi niboadei himboapomayei. Ahei mbusümo ra Maria Makdarahündíyo, Maria, Sems Sosep-yafandi hondíyo asu Saromeyo.

⁴¹ Sapó Sisas ai Garirihí nünguambe nimorehi raníyei Sisasimbo süngurihorühi faríhehorí maríhündí. Asu amuri bidifiri nimorehi Sisas babidimbo Serusareminambo mahei ai-amboani ranühi manimboei.

*Sisasindí yifi nimoko honguambe masíhehorí
(Matyu 27:57-61; Ruk 23:50-56; Son 19:38-42)*

⁴²⁻⁴³ Sosep Arimateahündí ai kansiriyu haya muñguambo nindou ai aiana aboedani sei hehi ahiniríhorí hündeimbíyu. Ai-amboani God nginindí hifandarandí ranahambo himboyu-marandí. Sümbo moani ngoafimbo nimarimboane yaho yimungurifeambe Sosep ai yihimbokoate hu Pairatindí himboahü nüngumbo Sisasindí finimoko semüdümbó düdumefiyu.

⁴⁴ Pairat ai Sisas yifimayu hoafi ra himboríyu haya hepünimefiyu. Raníyo ami-yomondi bogorimbo mborai mehuamboya mahua Sisas ai yifimbaiyu waníyo yahu haya düdumariri.

⁴⁵ Ami-yomondi bogori ranai hoafimayua himboríyu haya Pairat ai Sosepimboya yifi nimoko ra ndoarindífi, mehundo.

⁴⁶ Sosep ai hu kifohí hoeari mami pemíyu mbura Sisasindí yifinimoko foarümündí hoearambe pariri ngamondífoariri mbura serümündí hu honguambe masíheiri. Hongu ra nimoei nimaríweimbíndambo nindou hütí wowondímarundíyo. Raníyo Sosep ai nimoei adükari ngorü gügüra hu hongu nafítambe ra güre pare hiníngimareandi.

⁴⁷ Raníyo Maria Makdarahündíyo asu Maria Sosepindí hondíyo ai Sisasimbo masíhawurí ra nimbafe himboapomayafe.

16

*Sisas ai yifihündí botimefiyu
(Matyu 28:1-8; Ruk 24:1-12; Son 20:1-10)*

¹ Moani ngoafimbo nimarimbo si ranai muñguyowane, Maria Makdarahündíyo, Maria Semsindí hondíyo asu Sarome ai Sisasindí yifinimoko popoaimbo sei hehi bidifiri aboedi fisinjarümbü moatükuní pemímayei.

²⁻³ Raníyo Sande siambhondü nafimbo hüsihü ai aheiroari simbori hoafiyehi seiya, “Didai síhefimbo fandíhemuní hayambo hongu nafítambhündí nimoei ra ndemündü yíhírímandea?” masei.

⁴ Nimoei ranai afindí hamindíyo, nga ai hei himboyeiane nimoei ra yíhírímarundí.

⁵ Ai hongu ranambe kefoehi hei himboyeiane, nindou hoarifi mami hoandarí hoeari kifohí güde haya waríhondü waraní mamaruwa hepünimehindí.

⁶ Nindou ranai hoafi yundürühi yahuya, “Se yowani hepünifepoani. Ro fifiriheambo-anahi, seana Sisas Nasaretihündi nimi keimbi karihendeimb-fihî pamarîhorî ranahamboane kokoarîhorî. Aiana asukai yangiri botimefiyu! Aiana moai ndanühi yanguru. Ahambo masîhehorî fondî ra hoeirîhi.

⁷ Nga se ngei ahambo süngururü-rundeimbi asu Pitambo amboani hoafindei. Sisas aiana sihamumbo Garirinambo horombofi haya mahu. Horombo hoafimayu süngu Garirihü animbo hoeindiwurimboemo,” mehu.

⁸ Nimorehi ranai honguambeahîndî tüküyahi hehi mafefoehîndî. Ngusüfoambe hepünahi hîhamîndariyei hehi yîhîmboyeihîwambo moai nindou mamimbo amboani mamî hoafi amboani hoafiyei.

*Maria Makdarahündi ai Sisasimbo hoeimareri
(Matyu 28:9-10; Son 20:11-18)*

⁹ Sisas ai Sande siambeahîhondü botîfi-hayamboyu Maria horombo Sisas ai moaruwai nendî 7 hefoareandeimbi ahambo-so boatei tüküme fiyu.

¹⁰⁻¹¹ Nindou horombo Sisas babidimbo hoahoangomo marundî ranai afîndî hohoanîmoyomondühi aranîyomondühi nîmarîmondane, Maria ai ho hoafi yopurühi yahoya, “Sisas ai yangiri manünguwa ro hoeimarîhinî,” meho. Ai hoafi ra hîmborîyomostî, nga moai anîhondümborundî.

*Süngurineri rinandeimbi yimbu ai Sisasimbo nafîni hoeimarineri
(Ruk 24:13-35)*

¹² Asukai süngunambo ahambo süngurineri-rinandeimbi ai nafîsüngu hafandane, Sisas ai ngorüpoanîmbo fiyu haya hu ahafanîmbo-so tüküme fiyu.

¹³ Asu ai hafanî süngururü-rundeimbi bodîmondambo ranî hoafi ra wataporîmbomarînandî. Nga ai moai ahafandî hoafi ra anîhondümborundî.

*Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-mbo-so tüküme fiyu
(Matyu 28:16-20; Ruk 24:36-49; Son 20:19-23; Ratüpurî 1:6-8)*

¹⁴ Bidîfiranambo hondü ahambo süngururü-rundeimbi 11 ahamumbo so sesî sowasümondühi nîmarîmondanî tüküme fiyu. Ranîyo ahambo süngururü-rundeimbi ai ngusüfoambe tapîhamîyomondühi nîmorehi nindowenihî ai yangiri botimefiyua hoeirîhorî hehi hoafîmayei ra anîhondümbofekoate-memonda ngînîndî hoafîmayupurî.

¹⁵ Asu Sisas ai hoafi yupurühi yahuya, “Se munguambo hîfi ra hoahoangomondühi munguambo nindoumbo aboedî hoafi ra wataporîmbondundürî.

¹⁶ Nindou düdi ai anîhondümbore haya hundürayu ana, God ai ahambo aboedambo-ndirümbui. Nga nindou düdi ai anîhondümbofe-koateayu ana, ai Godîndî nindou-yafe hoafi hîmborîyohü yîbobofe ranambe awarîndîhoembui.

¹⁷ Anîhondümborîhindeimbi ranahei warîsüngu God ai hepünîfeimbi moatükunî randeambui. Ai wandî ndürînambo moaruwai nendî heboadîhi asu ranîpoanîmbo hoafînambo hoafîndei raraondîhümboyei.

¹⁸ Ai amoasîrî warînambo kîkîhîndîhümündî asu nindou ai sîmîndei hehi yîfiyei rîhündeimbi moatükunî asîmîndei amboani ranai ngîrî moaruwaimbondeandürî. Asu ai angünümbî nindou-yeiwamî warî nandîhinda ai asukai aboedîndeimboyei,” mehupurî.

¹⁹ Adükari Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-mbo wataporîmborapurî mbura God ai sünambe serümündî hafu hînîngîrîra ahandî warîhondü waranî mbamarü.

20 Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai munḡuambo hifi ho-
hoḡgomondühi wataporimbomarundi. Asu Adükari ai ai-babidiimbo
nünḡumbo ahamundi hoafi ra ḡḡinemindimbo-hünda hepünifeimbi
moatükuni yare-marandi.

Ruk Aboedi Hoafi Ruk ai sürü papimarandi

Ruk ai Sisas tüküme fiyu ranahambo Tiofirusimbo sürü papimarandi

¹ Tiofirus, karihasi se adükari nindou-anafi. Nindou afindi ai nîne-moatükuni God ai yihoe fi mbusümo ramareandi ranahambo di boadofe sürü papimbo mehomo.

² Sapo nindou didemo weangurühi hondü Sisasindi ratüpurü ahamundi himboarınambo hoeiru mburumbo aboedi hoafi wataporımborümuni marundi ranahamboemo ai sürü papıru marundi.

³ Ro wandıhoari munğambo moatükuni ndorıhoeimbi weangurühi tüküme fiyo ra tüfoarıhe fı fıri marıheandi. Ranımboane asu, Tiofirus, sıhambo ranı-moatükuni tüküfe-tüküfe marandi ranahambo di boadofe sürü papimbo ro hohoanı moyahani mayoa aboed-ane masahi.

⁴ Ro randıheandani anımbı asu se munğambo moatükuni sıhambo yamundı marıhunıni ra tüfoarowandühi fı fıri mbırowanda sahehea.

Son tükü femboayu ranahambo sünambeahi nendi ai Sekaraiambo hoafımayundo

⁵ Herot ai Sudia-yafe bogorımbıfi nünguambe nindou mamı ahandı ndürı Sekaraia ai Godımbı sesı sıheferambo nindoumbıfi manüngu, aiana Godımbı sesı sıhoemo-rundeimbi Abaisa-yomondi sırambeahi ndıyo. Ahandı nımorehındı ndürı ra Erisabetıyo ai-amboanı Aronındı sırambeahi ndıyo.

⁶ Yımbu ai Godındı himboahü mbumundi hamındı nımbafembo Adükarındı hoafi himborıyafeihı süngurıne marı nandı.

⁷ Erisabet ai purüsıyo hayamboyo ranımbı ai Sekaraia-dıbo nımorı kefekoate nımbafembo boagirımayafe.

⁸ Mamı sımbıanı Sekaraiandı sırihündı ratüpurımbı si tükü feyoambe sesı sıhefe ra Godındı himboahü ramareandi.

⁹ Sapo Godımbı sesı sıheferambo dibonımbı ranı hohoanı mo süngumbo ahambo dibonımemondowa Godımbı sıhefembo fondıwamı fı sınarümbı moatükuni mandı fembo Adükarındı worı ranambe kefuai mahüfu.

¹⁰ Ranıyo fı sınarümbı moatükuni-mayo ranai hai tikırandühi horoambe nımorehı nındowenihı afındı ranai weındani nımbıeımbı Godımbı dıdıbafıyeihı burımayei.

¹¹ Ranıyo asu refeyoambe Adükarındı sünambeahi nendi ranai ahambo-so tükü fı sınarümbı moatükuni mandı fe fondı warıhondani manüngu.

¹² Ranıyo Sekaraia ai hoeiriri haya hepünı fı yıhimbo sı sırı me fiyu.

¹³ Nğa asu sünambeahi nendi mayu ranai hoafıyundowohü yahuya, “Sekaraia, se yıhimbondamboyafi! God ai sıhafi dıdıbafıfe hoafi himborıyumboanı. Asu sıhafi nımorehı Erisabet ai sıhafi nımorı nderı mındı mbıe. Rananımbı se ahambo ndürı Son kaboadı worı.

¹⁴ Nımorı ranai tükündı fıyanı se afındı hamındı hı hı fı hı hı fı ndamboyafi asu nindou amurı ranai-amboanı afındı hı hı fı hı hı fı ndeimboyei.

¹⁵ Nindou ranai ana Adükarındı himboahü ndüreimbi hondündümbui. Aiana yowanı wain asu nğanındı hamındı bia ra ndümündümbui. Ahambo

hondi ai wakem+nd+mbó yang+ri+yoambe Yifiafi Aboedi ranai ahandi fi-
ambe yad+dünd+emboe.

¹⁶ Rananimbo ai Israer+hündi nindou afindi ranaheimbo God ahei
Adükari-mayu ranahambo sowana h+h+indeiri ndemündündüri ngumbui.

¹⁷ Aiana God+ndi hoafi hoafi+yu-randeimbi, ahandi ndüri Eraisá rame-
fiyu nou, yahurai ng+n+ndi ndemündü haya Adükari+mbohünda ai boatei
horombondüfi ngumbui. Aiana afindi mam-anemo asu n+mor-anemo
asukai mamüh+ndeapura aboedi-aboed+ndafu, nindou God+ndi hoafi
h+mbor+koate-yei-r+hündeimbi aheimbo h+h+r+indeirani mbumundi ho-
hoanimo süngund+hi, asu an+hondumbo-r+hindeimbi Adükari ai kosimbo-
mayu ran+mbó did+iboadondearümbui,” mehu.

¹⁸ Sekaraia ai sünambeah+ndi nendi-mayumbo simbori hoafi+yundühi
yahuya, “Asu ro nüngund+he fifir+mand+he rani-moatükuni ra an+hondayo
amboani? Roana ndeara boag+ri+yamboanahi asu wandi n+morehi am-
boani boag+ri+yomboane,” mehundowamboyu.

¹⁹ Sünambeah+ndi nendi ai simbori hoafi+yundühi yahuya, “Ro Gebrier-
anahi nda. Roana God+ndi ngusümboaran+anahi n+mbó ar+handi. Aiyu
wambo koamar+hendira sihambo aboedi hoafi hoafi+mbó makosahi.

²⁰ Se moai wandi hoafi ra an+hondumbo-rowand+ ran+mbó-hünda
yafadühami tapi n+mbafi ngafi+mbó rani-moatükuni ra tükünd+emboe.
N+n+simboaniyo God ai dibon+mayu rani-moatükuni ra an+hondumbo
tükünd+emboe,” mehundo.

²¹ Rani-moatükuni ranai refeyoambe nindou bid+firi ai Sekaraiambo
weindani n+mbóeimbo h+mbóyahünderöhü hohoan+moyeihiya, “Ai
n+mbó God+ndi worambe gedühi anüngu?” masei.

²² Ai weindani tüküfi huhü aheimbo moai hoafi karearü, nga
wani. Raniyei asu ai rarihi hohoan+moyeihiya awi Sekaraia ai n+ne
awambo moatükuni ahandi h+mbóahümbó God+ndi wori ranambe
hoeire hayamboyu rawefiyu masei. Ai aheimbo n+n+ hoafi akidou
hoafi+yokoate-yundürühiyu asu ai moani ahandi war+nambo yang+ri
sisam+ra wak+mareandi.

²³ God+ndi worambe Sekaraia ai sapo n+ne-moatükuni refe ratüpur+imbo-
mayu ratüpur+ ra moend+re hayamboyu asu ai ngoafi+na mahu.

²⁴ Rani-moatükuni ranai refe hayamboyo-ane ranambe ahandi n+morehi
Erisabet ranai warandühumbiyo haya asu ai moai hondahüfeimbi amoamo
ranambe wori h+n+ngire ho, nga wani.

²⁵ Ai yare hoafi+yowöhü yahoya, “Haponda ndeara bid+firani hondü
Adükari ai wambo h+poamboreand+r+hü ai wandi amoan+ngi nindou
h+mbóahü mengoro ra raguanamboareandi,” meho.

*Sünambeah+ndi nendi ranai Mariamboya Sisás ndowar+nd+imboyafi
mehundo*

²⁶ Erisabet ai 6 amoamombo n+ngoambe God ai sünambeah+ndi nendi
ahandi ndüri Gebrier ranahambo Gariri hifambe ngoafi ahandi ndüri
Nasaret ran+nambo koamar+herü.

²⁷ Ai mahu ra n+morehi sapo nindowenih+ ahandi ndüri Sosep+imbo
momo kumar+hind+ ranahambo hoafi semündü hayamboyu. Sosep ranai
ana adükari bogori Defit+ndi amoao-yomondi s+rambeah+ndi+yu. Nga asu
n+morehi-mayo ranahandi ndüri ana Mariayo.

²⁸ Sünambeah+ndi nendi-mayu ranai n+morehi ranahambo-so tüküfi
hoafi+yundühi yahuya, “Karihasi. Adükari ai se-d+bo nüngumbo sihambo
aboedi-aboed+marean+n+,” mehundo.

29 Raniyo asu Maria ai sünambeahindi nendandi-mayo hoafi ra himboriyo haya asu ai afindi hohoanimoyowohü nîne-moatükuni hoafi yahurai ra yahohaya hoafimayo.

30 Sünambeahindi nendi-mayu ranai ahambo hoafiyundowohü yahuya, “Maria, se ranimbo yihimbondamboyafi, nga God ai sishambo ngusüfoambe aboedi fufurifoareaninimboani.

31 Nga rananimbo se warandühumbündafi hawa nindowenihî nimori ndowarindifi mbunda asu se ahandi ndürî Sisas kaboadiwori.

32 Aiana adükari hondüduani ahambo moani Nimmoamo Hamindi Hondündî nimorani mbiseimboyei. Rananimbo asu Adükari God ranai ahambo bogorimbondirimbui sapo ahandi amoa Defit ramefiyu süngu.

33 Rananimbo ai koadürümbo-koadürümbo Sekopindi ahuirî mamîyei bogorimbondifi nünguhü, ahandi nginindi hifandarandi ranai ngiri moendindo,” mehundo.

34 Maria ai sünambeahindi nendi-mayu ranahambo hoafiyondowohü yahoya, “I, ranimoatükuni ra nüngunde yahurai tükümandifea? Asu roana nindowenihikoate-anahisi!” mehondowamboyu.

35 Asu simbori ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Yifafi Aboedi ranai shafi fiambe tükündifeninîhü animbo asu Godindi nginindi ranai shambo gabudiboadeaninimboe. Ranimbo-hündambo animbo asu sürühoeimbi nimori ranahambo Godindi Nimor-ani mbiseimboyei.

36 Awi se himboriyafi, shafi mbu Erisabet amboani ngiri nimori wakindamindo masei boagirimayoa, nga haponda warandühumbüyo haya 6 amoamo homboane.

37 Ngiri God ai nini-moatükuni refekoate-ndu,” mehu.

38 Asu Maria ai simbori hoafiyowohü yahoya, “Ro Adükarindi ratüpuriya-rihandeimb-anahi, nga se hoafimayafi süngu ai moani rambireandamboane,” mehondowamboyu asu sünambeahindi nendi ranai ndamefiyu.

Maria ai Erisabetimbo ndüfosimbo maho

39 Rani-simboani Maria ai botife naporamindi haya nîmai ngoafi mamî Sudia hifi wafuambe anango raninambo mahafa.

40 Raniyo asu ai Sekaraiandi worambe ho haya farife hafo Erisabetimbo hihifimarandi.

41-42 Erisabet ai Maria hihifimarandi ra himboriyo-ambe asu mare ranambe nimori ai ahandi furambe sangurimbo botifi piyu marandi. Raniyo asu Erisabetindi fiambe Yifafi Aboedi ranai tüküfeyowohüyo, ai puküna hoafi karhoehü hoafiyowohü yahoya, “God ai sishambo aboedi-aboedimareanini munguambo nimorehimbo refendürikoate-mayu nou. God ai nimori ranahambo amboani aboedi-aboediririmboani!

43 Awi adükari moatükuni wambo tüküme Feyondiri. Nga wandi Adükarindi hondi ai wambo hoeifendirimbo tüküme Feyo.

44 Awi se himboriyafi, asu ro shafi-mayo hihifi hoafi ra kefoendühi himborihamindihühiyahi asu nimori wandi furambe asanguru ranai hihifi-hihifiyuhü hohoripi-hohoripimayu.

45 Adükarindi hoafi ra se anihondümbo-ndowandühi ana, asu se hihifi-hihifindafi sapo ranimoatükuni ranai anihondü sishambo tükündifeninimboe,” mehondo.

Maria ai Godimbo herüna kakisaomariri

46 Maria ai yahoya,

“Ro wandi ngusüfoambe ra Adükarimbo adükar-ani sa hohoanimoayahî.

47 Asu wandi hohoanimoambe ranai Godimboya

- wandî Aboedambo-reandîrî-randeimbani yaho hîhîfî-hîhîfayo.
- 48-49 Ro ahandî ratûpurîya-rîhandeimbîya hehea moanîndî nîmorehîyahî, nga asu ai wambo hohoanîmoyuhû ndondomareandîrî. Hapondanambe peyo haya sûngunambo gogu aho ranambe amboanî nindou ai wambo hîhîfî-hîhîfûmb-anafî mbîseimboyei, nîmboe sapo Adûkarî Hamîndî God ai wambo adûkarî moatûkunî ramareandî ranîmbo-hûnda. Ahandî ndürî ra moanî sûrûhoeimbane.
- 50 Nga asu ahandî hîpoambofe hohoanîmo ranana nindou dîdîyei ahambo ahînarîhorî ranaheimbo-so boagîrî tûhûnîmbo rande yagodîmboe.
- 51 Ai ahandî warî ngînîndî ranambo adûkarî ratûpurî ratûpurîmayu. Ai nindou afîndî-afîndîyeimbî ranaheimbo ahei hohoanîmo nîne moaruwai amarondürî ranî kameihî bukürûmafoareandürî.
- 52 Ai bogorî nindou-memo ahamundî nîmarîfondî wamînîndî hîfînî hemoafoareapurî. Ranîyo asu nindou ndürîkoate-memo ranahamumbo nîmoamo sepurîmündü botîmareapurî.
- 53 God ai nindou wembomboyeimbî ranaheimbo aboedî moatûkunî yimbu-reandürî asu nindou napombû-mayeî ranaheimbo nînî akîdou-amboanî waram-befendürîkoate koamarîhendürî.
- 54 Ai ahandî ratûpurîyeî-rîhûndeimbî Israer ranaheimbo mafarîhendürî ra sapo horombo hoafîyu masîhendî ranî sûngumboyu hîpoambomareandürî.
- 55 Ai Abraham asu ahandî ahurî mamî ranaheimbo hoafîyondürîmbo koadürümbo-koadürümbo ra hohoanîmoyu masîhendî ranî sûngumboyu ramareandî,” meho.
- 56 Maria ai ngîmî amoamo Erisabetî-dîbo nîngo hîmboyo asu ai ngoafîna asûkaiyo hîhîrîfe maho.

Erisabet Sonîmbo maserîmîndo

- 57 Erisabet ai ahandî nîmorî semîndîmbo si tüküme Feyondowamboyo asu ranî-sîmboanî ai nindowenihî nîmorî maserîmîndo.
- 58 Nindou bîdîfîrî ai-babîdîmbo worî yimburîhindeimbî ranîyei asu ahandî wahorî mamîyomo muṅguambo Adûkarî ai nîne aboedî ranî-poanîmbo moatûkunî ahambo ramareandî ra hîmborîyeihehi ai Erisabetîmbo ṅgusûfoambe hîhîfî-hîhîfîmehûndo.
- 59 Nîmorî ranai mamî wikîyu hayamboyuwane, asu ai ahandî fîhoearî kefetîrîhefe mburîmbo afîndandî ndürî sûngu Sekaraiambofi kafoefimboani sei hehi mahei.
- 60 Nga asu ahandî hondî ai hoafîyowohû yahoya, “Yowanî! Ahandî ndürî ana Son anîmbombiyu-wamboane,” mehondürî.
- 61 Ranîyei asu ai ahambo hoafîyeihî seiya, “Asu seana sîhafî sîrambe moai yahurai ndürî ana yaṅgoro,” masahûndo.
- 62 Ranîyei asu ai ahandî afîndambo warînambo yaṅgîrî hoafîyeihî ndürî nînî nîmorî ranahambo kamaboadihorî masahûndo.
- 63 Sekaraia ai sûrû papîmbo moatûkunîfîhî ndürî pareandühî yahuya, “Ahandî ndürî ana Son-ani,” mehuamboyei. Asu moanî nîmboe yahurai muṅguambo ai hepûnîmehîndî.
- 64 Refeyowohüyo asu moanî ranambe hamîndî Sekaraia ai asûkaiyu hoafî ra wataporîmbo-randühîya Godîmbo aboed-ani yahu hoafîmayu.

65 Raniyo asu nindou ngoafi akim amarei ranai yhimbo sisireandürühyo, asu rani-moatükuni ramefeyo rani hoafi ranai Sudia hifi wafuambe ngoafi anango rani-amboani ho-ho marandi.

66 Munguambo nindou ai rani hoafi ranahambo himboriyei hehi ho-hoanimo kikirihündüh düduyahindüh seiya, “Nimori ra nin moatükuni nahurai nimori tükümandifia?” masei. Ai rarihi fifirihindi Adükarindi nginindi ranai ai-dibo aningo ho.

Sekaraia ai Godindi hoafi hoafimayu

67 Sonindi afindi Sekaraiani flambe Yifafi Aboedi ranai farifehüyo asu ai Godindi hoafi ra yare hoafiyuh yahuya,

68 “Awi siri Israeri-yafe God Adükar ranahambo aboed-animbisefomboane.

Ai ahandi nimorehi nindowenih ranaheimbo farihendürüh aheimbo aboedambofe-ndürimbohünda makusu-ani.

69 Ahandi ratüpuriyu-randeimb amao Defitindi srambeahindiyu ai sapo nindou nginindi shefimbo aboedambofe-munimbo-mayu ranahambo dibonmayundo.

70 Ai ahandi sürühoeimb hoafi hoafiyomo-rundeimb-yomondi süngu horombo hoafiyu masihendi hoafi ra süngumareandi.

71 Rani hoafi ra yahurai yare hoafiyuh yahuya ai nindou shefimbo hürütümb-anei.

Asu yiboarukoarhimun-anei ranahei nginindi warambeahindi aboeda hündihemunümbui yahu hoafiyu masihendi.

72 Ai shefi amao mamimbo hipoamondeandürümbui.

Asu ahandi hoafi hoafiyu firamündü masihendi ranahambo ho-hoanimondümbui.

73 Shefi amao Abrahamimbo ai dabarifihi hoafiyu masihendi.

74 Ai shefi hürütümbiyei warambeahindi aboedambo hürühefemunüh,

asu ai shefimbo ahandi ratüpuriyu yhimbo sisirifekoate ratüpurimbo ra süngurahi yahombo hoafiyu masihendi.

75 Asu rananimbo siri yangiri nimboefambe amboani,

siri moani sürühehundeimb-ndefi mbundihu,

aboedi mbumundi hamindi ahandi himboahü munguambo si aho ra nimboefomboane.

76-77 Haponda, wandi nimori, sishambo ana

Nimoamo Hamindi Hondündi hoafi hoafiyafi-randeimb-anafi mbiseimboyei.

Seana Adükarimbohünda horombondafo ngafühi ahambohünda nafi didiboadondowandühi

ahandi nendi ranaheimbo ahei moaruwai hohoanimo ra amboawi yahohü moaruwai hohoanimo-ambeahindi aboedambofe-ndürimboani yahombohünda.

78 God ahandi hipoambofe hohoanimonambo

sibori si nahurai koaboadeanda kodimboe.

79 Rananimbo nindou yifimbo yhimboyeih nimbi nimaroi animboei

aheimbo si boakiboadeandürimboe.

Asu rananimbo shefimbo aboedi nimarimbo nafi nafuindamuna ngemboyefi,”

Sekaraia ra mehu.

80 Süngunambo Son ai adükariyühümbo asu Yifafi Aboedi ranai-amboani ahandi flambe nginindi tüküme feyo. Ai hu nim wohi furikoate-reandühi nungu humbo Israer so boatei weindah tüküme fiyu.

2

Maria Sisasimbo maserimindo (Matyu 1:18-25)

¹ Rani-simboani Romi-yafe adükarî bogorî Sisar Ogastas ai muᅇguambo nindou ranîhündambo ai ndürî semîndîmbo hoafi ra hoafiyu masîhendî.

² Kwirinius ai Siria-yafe bogorîmbofi nūᅇguambeyo muᅇguambo nindou ranaheimbo ndürî semîndîmbo ra boatei tükümeᅇfeyo.

³ Raniyei asu muᅇguambo nindou ranai mamamî ahandîhoarî ahandî ndürî semîndîmbohünda ahandî ᅇgoafi hondü ranînambo hei marîhündî.

⁴ Raniyu asu Sosep ai-amboani Gariri hîfambe Nasaret ᅇgoafîhündî botîfi haya adükarî bogorî Defitîmbo sahorîmîndeimbî ᅇgoafî Betrethem Sudia hîfambe anaᅇgo ranînambo mahu. Sapo ai Defitîndî sîrambeahînd-ani.

⁵ Raniyo asu Maria ranahambo Sosepîmbo semündümbo momo kümarihindî rani-dîbo ndürî semîndîmbo mahu. Raniyo asu Maria ranai warandühumbîyo.

⁶ Raniyo asu ai Betrethem ᅇgoafîhü nîmbafeambe Maria ai ahandî nîmorî wakemîndîmbo si ranai ndeara bîdîfirani tükümeᅇfeyo.

⁷ Ai ahandî amoᅇgo nîmorî ra wakîrimîndî haya nîmorî-yafe hoearînambo hîmonderî mbura burmakauyei sesi hîpîrambe mafoarerî. Sapo nindou aporambo worî ranai nindou fondî muᅇgu sîmoᅇgorîmayeiambo wambo.

Sünambeahîndî nendî ai sipsip hîfandîru-rundeimbîmbo Sisas tükümeᅇfiyu hoafi sowandümo mahomo

⁸ Rani hîfîhü sipsip hîfandîru-rundeimbî ai ahamundî sipsip fufu-rundümo homo moanambühi hîfandîrundürühi mamî nîmbî-memo.

⁹ Adükarîndî sünambeahîndî nendî ranai ahamumbo-so tüküfîhüyu asu Adükarîndî hîmboamupui-randeimbî si ranai ahamumbo boakîmafoareapurî. Raniyomo asu ai rani-moatükunî ranahambo yîhîmbo sîsîrîmeᅇfundî.

¹⁰ Nga asu sünambeahîndî nendî ranai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Se ranahambo yîhîmbondîmboemo. Ro ndanîmboahî nda sîhamumbo aboedî hoafi sahamîndîmboanahî. Rani-moatükunî hoafi rananîmbo adükarî hîhîfî-hîhîfî ndemîndî muᅇguambo nindou ranaheimbo tükündîfemboe.

¹¹ Ndanî-simboani Defitîndî ᅇgoafî Betrethem ranîhü nindou sapo sîheimbo aboedamboᅇndürîmbo-mayu ranahambo hondî ai wakîmarîmîndo. Ai nindou God dîbonîmeindo Krais Adükarî ranani.

¹² Nga asu rananîmbo se ahambo anîhondümbo randu yahurai fîfirîndüwuri. Se hoeindüwuranî nîmorî ranai hoearînambo hîmondîhefimbî burmakau-yei sesi hîpîrambe foerümbui,” meᅇpurî.

¹³ Raniyo asu hoafi nîᅇgoambe sünambeahîndî ami-yomondî nendî ranai tüküyafu sapo sünambeahîndî nendî ᅇgorü-mayu rani-babîdîmbo nîᅇgomombo Godîmbo aboed-ani yahomo hoafiyomondühi yahomoya,

¹⁴ “God nîmoamo hamîndî hondü anūᅇgu ranahambo aboed-ani mbîseiamboane.

Nîmorehî nindowenihî hîfî ndanîhü anîmboei ranaheimbo ᅇgusüfo afurîfimbî hohoanîmo segodürîmboane.

God ai aheimbo ᅇgusüfo pareandürühi siyaofindürühani,” meᅇhomo.

Sipsip hîfandîru-rundeimbî nindou ranai homo Sisasimbo hoeimarüwuri

15 Sünambeahindî nendî ranai ahamumbo sowahindî botiyafu sünambe hafomondane, sipsip hifandîru-rundeimbi nindou-memo ranai ahamundihoari bogo hoafi firündumondühi yahomoya, “Awi sîhîri Betrethem ngoafinambo ngefî sapo rani-moatükunî tüküme Feyo ra hoeindîhu Adükarî ai hoafimemuni süngu,” me homo.

16 Raniyomo asu ai nîmai raninambo homo Maria Sosepimbo-so tüküyafu mburu nîmorî burmakauyei sesi hîpîrambe mafoeru ra hoeimarüwuri.

17 Sipsip hifandîru-rundeimbi nindou-memo ranai ahafembo hoeirupîri mburu asu ai nîne-hoafi nîmorî ranahambo sünambeahindî nendî ai hoafimemo hoafi ra hoafimemopîri.

18 Muᅅguambo nindou ai rani hoafi ra hîmborîyei hehi hepünahi afîndî hohoanîmomaye.

19 Nga asu Maria ai rani hoafi muᅅgu ra ngusüfoambe hohoanîmoyo marandî.

20 Raniyomo asu sipsip hifandîru-rundeimbi nindou ranai hîhîriyafu homondühi Godimbo adükar-ani asu ndürîmb-ani yahomo houmbo mahomo. Ai sapo ahamumbo sünambeahindî nendî hoafimemopuri rani süngumbo rani-moatükunî ranahambo hîmborîyomo hoeiru houmbo wambo.

Sisasimbo ndürî kamafoarîhorî

21 7 Si ranai hoane rani wagabe nîmorî ranahambo hoearî kefetîrîhefîhî ndürî Sisas kafoefimbo si ranai tüküme Feyo. Sisas ra horombo hondandî furambe sanᅅorîkoate-yuambe rani-simboanî sünambeahindî nendî ai kamafoarîr-ane.

Simion Ana ai Sisasimbo Godîndî worambe hoeimarînerî

22 Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo meᅅgoro ranai hoafîmayo süngu Maria Sosep ai aboedî tüküfe nîmarîmbomefe rani si ai tüküme Feyopîri. Rani-yafe asu ai nîmorî ra sowarîndîfe hena Adükarîndî hîmboahü hîniᅅgîfimbo Serusarem ngoafîna mahafe.

23 Sapo rani-moatükunî refembo-mayo ra Adükarîndî ahînümbî hohoanîmoambe yahurai sürü pare yanᅅorowohü yahoya, ‘Muᅅguambo nindowenihî nîmorî furî simborîhündî ranana Godîndîfîhî yanᅅîrî pa-iarîmboane,’ meho.

24 Asu ai hafe yimbu wupufombefeyo asu dîbî weimbefeyo ranamboanî Godîmbohünda hîfokoarîne masîheneandî sapo Adükarîndî ahînümbî ramemo süngumbo.

25 Rani-simboanî nindou mamî ahandî ndürî Simion ranai Serusarem ngoafî ranîhü manüᅅgu. Nindou ranai ana ai aboedî hamîndîyu haya Godimbo yanᅅîrî hohoanîmo parireimbi nindouyuhü Israer nindou ranai aboedambo-mbeahindî yahu haya hîmboyumbüyu manüᅅgu. Yifiafî Aboedî ranai ahandî fiambe nîmaroweimbîyu.

26 Raniyo asu Yifiafî Aboedî ai Simionimbo hoafi weindahîreandowohü yahoya, “Ngîrî se nîmai yîfîndafî, nga se nîmbafî-nîmbafîmbo Adükarî ai Nindou koamarîheirî ra hoeindîworî hawambo anîmbo ndamboyafî,” meho süngu.

27 Yifiafî Aboedî ai Simionimbo hohoanîmo botîmareramboyu asu ai Godîndî worîna mahüfu. Sapo ahînümbî hohoanîmo meᅅgoro rani-süᅅgumbo ahambo refimboyafe hondafîndî ai nîmorî Sisas ranahambo sowarîndîfe Godîndî worî ranambe mahüfe.

28 Raniyo asu Simion ai nîmorî ranahambo ahandî warambe wakîrümündî Godimbo hîhîfirürühî hoafîyuhî yahundoya,

29 “Adükari sapo horombo wambo se hoafimayafi ra-süngumbo
sihafi ratüpuriya rihandeimbi nindou nda moani rando
hinngindowandira
ro ngusüfo afurindihe kündihe hehea yifindamboane.

30 Ro wandi himboarinambo se yihofombo aboedambofe-munimboayafi
ra hoeirheamboanahi.

31 Rani-moatükuni ra se sihafi nimorehi nindowenih ranahei
himboahü didiboadorandifi masihoefane.

32 Rani-moatükuni ranana weindahifembo si-ane,
nga sihafi hohoanimo süngu rani-moatükuni ranai animbo
Suda-yafe ndifo mayei ranaheimbo si dagadürimboe.

Asu nimorehi nindowenih sihafi Israerihündimayei
ranaheimbo ndüri adükarümbi ningo hohoanimo ra
tükündifendürimboe,” mehu.

33 Rani-yafe asu nimorindi hondafindi ranai nime-moatükuni
hoafi Simion ai wataporimbo-marandi ranimbo himboriyafe hena
hepünimefineandi.

34-35 Raniyu asu Simion ai aheimbo aboedi-aboedireandürühi Maria
nimorindi hondi-mayo ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Nimori
ndanana God ai ahandihoari dibonimayuani Israerihündi bidifiri
ahambo anihondümbofekoate-ayei ranai moaruwaimbo-ndahimboyei
asu anihondümbor-arihori ai aboedambondahimboyei. Ai Godindi yifiri
nafuindümbui asu nimorehi nindowenih afindi ranai ahandi hoafi
himborikoate-ndehi, asu ahei nime hohoanimo dibo ahei ngusüfoambe
mamarondüri ra weindahindihimboyei. Rananimbo asu shambo-amboa
afindi hohoanimo ranai pisao nahurai shambo ngusüfo ra nandeamboe,”
mehu.

36-37 Ranihü nimorehi kai mamahi ahandi ndüri Ana Godindi hoafi
hoafiyorandehimbiyo maningo. Ai Fanuerindi nimoriyo haya asu Asandi
sirambeahindi-mayo. Nimorehi ranai 7 himbaniyo nindowenihühimefeyo
nga asu haponda 84 himbanimbo boagiriyomboane. Ai moai Godindi
worih ranahambo hinngire tifoendi, nga ai moani nimbhi nimbisi aho ra
Godimbo hohoanimoyowohi wembopo didibafife marandane.

38 Moani rani-simboani hamindi ranambe nimorehi ranai akimi tüküfe
ningo Godimbo hifihimariri. Asu ai nindou didiyei sapa Serusarem
ngoafi God ai aboedambo-fembo-mayu ranahambo himbomayei ranahe-
imbo nimori-mayu ranahambo wataporimbo-randürühi hoafimendüri.

Sosep ai ahandi ambori babidimbo Nasaretinambo hihiriyahi mahei

39 Sosep Maria ai sapa nime-moatükuni ratüpurih Adükariindi ahinümbi
hohoanimo süngumbo refembo ratüpurimayo ra rarime mburina, asu
ai ahafe ngoafi Nasaret Gariri hifambe anango raninambo hihiriyafine
mahafe.

40 Nimori ranai adükariyuhü nginimarhoayu. Raniyu asu ai ndore fifiere
haya God ai ahambo ngusüfoambe aboedi-aboedimariri.

Sisas hoarifi ranai yamundu-rundeimbi nindou babidi Godindi worambe mamaru

41 Munguambo himbani ra Sisasindi hondafindi ai Serusareminambo
adükarihi ahandi ndüri Pasofa tüküfe arandi rani hoeifembo hafe
marinandi.

42 Asu Sisas ai 12 himbanimbo nungu hayamboyuane, sapa rani
moatükuni si koadürü refemarandi süngumbo ai hoeifembo mahafe.

⁴³ Adükari si ranai hümaramindo-wamboyafe asu ai ngoafina hihiriyafine hafe, nga Sisas hoarifi-mayu ranai Serusarem ngoafihü nïmaru. Nga asu ahandi hondafindi ai nïmarimbo-mayu ra moai fifirineandi.

⁴⁴ Ai ndanananiya nindou amuri bidifiri rani-babidimbo mbahumbai safe hena asu ai rani si peyo haya maho ra nafi süngu hafehü ngunindamburi asu mamisiri-mayeri ranahei mbusumo kokomarineri hafe.

⁴⁵ Ai ahambo hoeifikoate-yafehü asu ai hihiriyafine hena Serusareminambo hüfih kokomarineri hüfe.

⁴⁶ Yimbu si ranai howane, ngimi sinambo hondafindi ai Godindi worambe Suda-yomondi ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi babidimbo mamaruwa hoeimarineri. Ai ranihü nïmarumbo ahamundi hoafi hihimboriyu asu düdufe hoafi düdufipuri randühi mamaru.

⁴⁷ Rani nindou munguambo didemo ai ahandi hoafi himborimemo ranai ahandi fifirifeyo asu simbori hoafimayu ranahambo hepünümefundi.

⁴⁸ Ahandi hondafindi ai ahambo hoeirinerühi hepünüyafine mburina hondi ai hoafiyondowohü yahoya, “Nïmori nda se nïmboe yihoehimbo rasüngumarowanda? Sihafi ape-dibo ro shambo afindi hohoanimoyehühi kokomarhoanini,” meho.

⁴⁹ Nïmori ranai simbori hoafiyuhi yahuya, “Nïmboe se wambo kokomarinandira? Ro wandi Apendi worambeahi nïmboamboanahi ra se moai fifirineandiyo?” mehu.

⁵⁰ Nga yimbu ai moai nïmorindi hoafi nïmindi ra ndorine fifirineandi.

⁵¹ Raniyo asu Sisas ai ahandi hondafindi babidimbo Nasaret ngoafinambo hihiriyahi mahei. Asu ai ahafe hoafi himboriyu marandi. Ahandi hondi Maria ai mungu moatükun ra ngüsüfoambe hohoanimo moyo kikihimareandi.

⁵² Sisas ai ahandi fi ra adükariyuhü asu ahandi fifirife hohoanimo ranai adükari tüküfih God-aiyu asu nindou-ayeri ahambo hoeirihora mayoa aboed-ani masahündo.

3

Son hundürira-randeimbi ai hoafi bokarimarihendi (Matyu 3:1-12; Mak 1:2-8; Son 1:19-28)

¹⁻² Sisar Taiberius ai 15 himbani hifandirandambe Pondius Pairat ai Sudia-yafe hifi hifandimarandi. Herot ai Gariri hifi hifandirandane, ahandi akidi Firip ai Ituria hifi asu Trakonitis hifi hifandimarandi. Risianas ai Abirene hifi hifandirandambeyo asu Anas weimbo Kaiafas ai Godimbo sesi sihene-rinandeimbi bogori adükari mayafani. Rani simboaniyo Son Sekaraiandi nïmori ahambo-so nïmi wohi furikoate-reandühi Godindi hoafi ranai tüküme feyo.

³ Raniyo Son ai Sodan hoekimi ra hoahoangu wakireandühi hoafi bokarhendühi yahuya, “God ai shei moaruwai hohoanimo ra gogorihefemböhünda munguambo nindou shei moaruwai hohoanimo ra hiniñgindihi hehi hundüründe,” mehu.

⁴ Rani-moatükun ra Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi, ahandi ndüri Aisaia, ahandi bukambe hoafimayo sünguyo tüküme feyo. Ai yare hoafiyowohüya,

“Nïmi wohi furikoate-reandühi nindou mam ahandi yasimondi ranai
mñgiyo hoafiyowohü yahoya,
‘Adükarindi nafi wudipoapondihindi,
ahambohünda nafi didibo adondihindi.’

⁵ Munḡuambo hoafendi peyo-peyo arandi ra hifi hiriḡndei koaboadihindühi botire niḡgoweimbi ra didiboadoriḡhinda mbumundiḡbeyond-wamboane.

Nafi ho pusire ho pusire-randeimbi ra didiboadoriḡhinda mbumundiḡbeyond-wamboane, asu nafi moaruwaiayo ra wudiḡpoapo-mbiriḡhindamboane.

⁶ Rananimbo munḡuambo niḡmorehi nindowenihi ranai God siḡhefimbo aboedambofe-muniḡmbohünda ratüpurimayu ra hoeimbiḡhindaamboane,”

Aisaia 40:3-5

meho.

⁷ Nindou afindi ranai Sonimboya hundürümbiramuni sei hehi Sodaḡn hihona maheiamboyu ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Se ana amoasiri moaruwai ranahandi niḡmor-anei. Siḡheimbo didi ai hoafimayu-amboyei God ai moaruwaimbo-fendürimboayu ranambeahindi aboedambo-fembo hohoanimoayeia?”

⁸ Siḡhei hohoanimo ra hisi nahurai-ane. Se siḡhei moaruwai hohoanimo hiniḡḡimariḡhindi ra nafuimbohünda hisi aboedi nahurai hohoanimombeyei-amboane. Asu se ḡḡiri siḡheihoari simbori hoafiriḡndeihiya, ‘Abraham ana yihoeḡi amoao-ani ranimboane God ai ḡḡiri yihoeḡimbo ḡḡiniḡndiḡdamuni,’ mbiḡsei. ḡḡa Abrahamiḡndi ahuriḡra moanane. Haponda ro siḡheimbo hoafayahandüri, God ai yifirayu ana, ai niḡmoei nda Abrahamiḡndi ahuriḡmbonde nafindiḡndüri hiniḡḡiḡndeandürümbui.

⁹ Nimi ranai aboedi hisikoate-ayo ana, nimi afimambe time yangoriḡmboane, hitiḡfoefe haiambe pifembohünda,” mehu.

¹⁰ Niḡmorehi nindowenihi ranai Son hoafimayu ra himbori-yei hehi düdürühorühi seiya, “Asu ro nünḡḡu-mandiḡhunda?” masei

¹¹ Asu raniyo Son ai simbori hoafiyundürühi yahuya, “Nindou ḡḡori ai siot yimbundapirani asu ḡḡori ai moaninduan ahandi-mayo fihindi ḡḡori mbiḡsagadowamboane. Asu nindou ḡḡori ai sesi afindi asiḡhendi amboani moani mami mare rani süḡḡumbireand-amboane,” mehu.

¹² Takis kaki sowandümo-rundeimbi nindou bidiḡfiri amboani hundürümböhünda mahomo. Asu ai düduyafundühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, asu ro nünḡḡu-mandiḡhunda?” mehomo.

¹³ Asu simbori Son ai hoafiyupurühi yahuya, “Se takis kaki ra gafman hoafimemo simogodühi yangiri ndowandümo, ḡḡa se ahei-mayo afindi hamindi semindiḡpoani,” mehu.

¹⁴ Asukai ami bidiḡfiri ranai düduyafundowohü yahomoya, “Asu ro nünḡḡu-mandiḡhunda?” mehomondamboyu. Asu simbori hoafiyupurühi yahuya, “Se yowan nindou bidiḡfirambo moaruwaimbo-ndüwürühi ahei kaki hümbühüni-yopoani. Asu se yowan ahei-mayo kaki hümbühüniḡmbohünda tiḡkefehefe papi-hoafiyopoani. Sapo siḡhamundi ratüpur raniḡmbo-hünda kaki asowandümo ra ndear-ane,” mehu.

¹⁵ Niḡmorehi nindowenihi ranai rani-moatükuni ra hoeiriḡhi hehi hepünehindühi afindi hohoanimoeyehi seiya, “Awi Son ranana Godiḡndi nindou ranaheimbo semindiḡndürimbo kafoariri hiniḡḡimariḡri sapo Kraiḡrani-mbai,” masei.

¹⁶ Raniyo asu Son ai aheimbo munḡuambo hoafiyundürühi yahuya, “Roana siḡheimbo hoenambo yangiri-ane hundürariḡhandüri, ḡḡa nindou ḡḡori süḡḡuni asünu ranai ana ahandi ḡḡiniḡndi ra wandi ḡḡiniḡndi ḡḡasüḡdeamboane. Asu roana aboedi hamindiḡyahipoani ahandi su wofi hihimondi-maramüdu ra fufuriḡhefembohünda. Ai animbo hai asu Yifiaḡri Aboediḡnambo hundürü-ndandürümbui.

¹⁷ Aiana nindou sifet semündümbo nahurai animbo tükündifimbui. Rananimbo wit hipiri ra fifirindihembui. Asu wit safi wit sihefe worambe digendühi hipiri ra hai koadürümbo koadürümbo horoweimbi ranambe mandeambui,” mehu.

¹⁸ Nimorehi nindowenihif afindi ranaheimbo Son ai ahei ngusüfoambe ngorü süngurearü botirearü randühi aboedi hoafi ra bokamarihendüri. Asu bidifiri amuri hoafi ranamboani ranifihif türe wataporimbo-marandi.

Herot ai Sonimbo karabusimariri

¹⁹ Nga Son ai ahamundi nindou adükarif bogorif ahandif ndürif Herot ranahambo nginindif hoafimayundo. Ai ramaririf ra sapo Herot ai ahandif akidandif nimorehi ahandif ndürif Herodias semündü asu bidifiri amuri moaruwai hohoanimo ranamboa yare marandamboyo ramaririf.

²⁰ Raniyu Herot ai moaruwai hohoanimo ngorü hohoanimoyuhüyu asu ai Sonimbo karabusimariri.

Son Sisasimbo hundürümarüri
(Matyu 3:13-17; Mak 1:9-11)

²¹ Munguambo nimorehi nindowenihif ai huhundürüyei hehimboyei, asu Sisas ai-amboanif hundürümayu. Ai refi mbura nimoamo himboyuhü didibafiyuhü nunguane, asu sünambe bumareandi.

²² Ranayo asu Yifiafif Aboedif ranai wupufo hoearambefe haya kosi ahandiwamif pühimayo. Ranayo asu sünambeahindif hoafi ranai tüküfihif yare hoafiyowohü yahoya, “Seana moanif wandif nimorif hondü-anafif. Ro sihambo ngusüfoambe siao yaheamboanahif,” yaho hoafimayo.

Sisasindif amoao ahamundif ndürif
(Matyu 1:1-17)

²³ Sisas ai 30 himbanimboyuhüyu ahandif ratüpurif ra piyu haya ratüpurifmayu hu. Ranifei asu nindou ai awi Sosepindif nimor-ani sei hoafimaye. Ranühif peyo haya boagirif maho ra ndahurai-ane: Sosep ai Erindif nimorifyuane asu Eri ai Matatindif nimorifmayu.

²⁴ Matat ai Rifaindif nimorifyuane asu Rifai ai Merkindif nimorifmayu. Merki ai Sanaindif nimorifyuane asu Sanai ai Sosepindif nimorifmayu.

²⁵ Sosep ai Matatiasindif nimorifyuane asu Matatias ai Amosindif nimorifmayu. Amos ai Nahumindif nimorifyuane asu Nahum ai Esrindif nimorifmayu. Esri ai Nagaindif nimorifyuane asu Nagai ai Matindif nimorifmayu.

²⁶ Mat ai Matatiasindif nimorifyuane asu Matatias ai Semenindif nimorifmayu. Semen ai Sosekindif nimorifyuane asu Sosek ai Sodandif nimorifmayu.

²⁷⁻²⁸ Soda ai Soananindif nimorifyuane asu Soanan ai Resandif nimorifmayu. Resa ai Serubaberindif nimorifyuane asu Serubaber ai Siartierindif nimorifmayu. Siartier ai Nerindif nimorifyuane, Neri ai Merkindif nimorifmayu asu Merki ai Adindif nimorifyuane asu Adi ai Kosamindif nimorifmayu. Kosam ai Ermadamindif nimorifyuane asu Ermadam ai Erindif nimorifmayu.

²⁹ Er ai Sosuandif nimorifyuane asu Sosua ai Erieserindif nimorifmayu. Erieser ai Sorimindif nimorifyuane asu Sorim ai Matatindif nimorifmayu.

³⁰ Matat ai Rifaindif nimorifyuane asu Rifai ai Simionindif nimorifmayu. Simion ai Sudandif nimorifyuane asu Suda ai Sosepindif nimorifmayu. Sosep ai Sonamindif nimorifyuane asu Sonam ai Eriakimindif nimorifmayu.

³¹ Eriakim ai Mereandif nimorifyuane asu Merea ai Menandif nimorifmayu. Mena ai Matatandif nimorifyuane asu Matata ai Natanindif nimorifmayu.

³² Natan ai Defit^{ndi} n^{imori}yuane asu Defit ai Sesindⁱ n^{imori}-mayu. Sesi ai Obet^{ndi} n^{imori}yuane asu Obet ai Boas^{ndi} n^{imori}-mayu. Boas ai Sarmon^{ndi} n^{imori}yuane asu Sarmon ai Nason^{ndi} n^{imori}-mayu.

³³ Nason ai Aminadap^{ndi} n^{imori}yuane asu Aminadap ai Ram^{ndi} n^{imori}-mayu. Ram ai Hesron^{ndi} n^{imori}yuane asu Hesron ai Peres^{ndi} n^{imori}-mayu. Peres ai Sudandⁱ n^{imori}yuane asu

³⁴ Suda ai Sekop^{ndi} n^{imori}yu-mayu. Sekop ai Aisak^{ndi} n^{imori}yuane asu Aisak ai Abraham^{ndi} n^{imori}-mayu. Abraham ai Terandⁱ n^{imori}yuane Tera ai Nahor^{ndi} n^{imori}-mayu.

³⁵ Nahor ai Seruk^{ndi} n^{imori}yuane asu Seruk ai Reundⁱ n^{imori}-mayu. Reu ai Perek^{ndi} n^{imori}yu-ane asu Perek ai Eber^{ndi} n^{imori}-mayu. Eber ai Sarandⁱ n^{imori}yuane asu Sara ai Kainan^{ndi} n^{imori}-mayu.

³⁶ Kainan ai Arpaksat^{ndi} n^{imori}yuane asu Arpaksat ai Siem^{ndi} n^{imori}-mayu. Siem ai Noandⁱ n^{imori}yuane asu Noa ai Ramek^{ndi} n^{imori}-mayu.

³⁷⁻³⁸ Ramek ai Metuserandⁱ n^{imori}yuane asu Metusera ai Enok^{ndi} n^{imori}-mayu. Enok ai Saret^{ndi} n^{imori}yuane asu Saret ai Mahararer^{ndi} n^{imori}-mayu. Mahararer ai Kenan^{ndi} n^{imori}yuane asu Kenan ai Inos^{ndi} n^{imori}-mayu. Inos ai Set^{ndi} n^{imori}yuane asu Set ai Adam^{ndi} n^{imori}yuane asu Adam ran^{iyu} God^{ndi} n^{imori}-mayu.

4

Satan ai Sisasimbo moaruwai hohoan^{imombiyuwa} yahuhaya rari hoeimariri

(Matyu 4:1-11; Mak 1:12-13)

¹⁻² Sisas ai Sodan Hoe h^{imon}ndⁱ tüküfi haya Yifafi Aboedⁱ ahandⁱ fiambe far^{ifehüyo} kife hür^{im}ndⁱ nindoukoate-reandⁱ nafⁱ maho. Ran^{iyu} asu ran^{ihü} Satan ai ahambo moaruwai hohoan^{imombiyuwa} yahuhaya 40 sihi rari hoeimariri.

40 si maho ranai mun^{guyoambe} Sisas ai nⁱⁿⁱ sesi ak^{idou}-amboani ses^{ikoate}-wambo wembombomayu.

³ Ran^{iyu} asu Satan ai Sisasimbo hoaf^{iyundühi} yahuya, “Se God^{ndi} n^{imor}-ayafi ana, n^{imoei} kurayo ndanahambo hoaf^{indafani} bret^{imbondife} tükümb^{ifeyo}-wamboane,” mehundo.

⁴ Sisas ai s^{imbori} hoaf^{iyundühi} yahuya, “God^{ndi} Bukambe yare hoaf^{yowohü} yahoya, ‘Nindou ai ng^{iri} bret ran^{ifih} gedühi yang^{iri} nün^{gu}, ng^a wanⁱ,’ meho,” mehundo.

⁵ Ran^{iyu} asukai Satan ai Sisasimbo hifi wafuambe n^{imoamo} serümündü hafu mun^{guambo} moatükunⁱ ngⁱⁿndⁱ hifandarandⁱ engoro hifi ranⁱ hoarehⁱ ranahambo nafuimefoendo.

⁶ Ran^{iyu} yare hoaf^{iyundühi} yahuya, “Ro s^{ihambo} mun^{gu} moatükunⁱ ngⁱⁿnd^{ane} asu ndürⁱ adükarümbⁱ moatükunⁱ hifi ran^{ihü} engoro ra ndahan^{inimboyahi}. Mun^{guambo} moatükunⁱ ranana wandⁱ yang^{ir}-ane, ng^a ran^{imbo} wambo ro nindou daboe saimboayahⁱ ra moanⁱ wandⁱ hohoan^{imonambo} yang^{iri} ndeheamboayahⁱ.

⁷ Se wambo yang^{iri} ng^{usüfo} parowand^{irühi} hohoan^{imoayafindiri} ana, ro s^{ihambo} mun^{gu} moatükunⁱ ra ndahan^{inimboyahi},” mehundowamboyu.

⁸ Asu Sisas ai s^{imbori} ahambo hoaf^{iyundühi} yahuya, “God^{ndi} Bukambe yare hoaf^{yowohü} yahoya, ‘S^{ihafi} Adükari God ranahambo yang^{iri} an^{imbo} ng^{usüfo} pefihumbo ahambo hohoan^{moyondowohü} ahandⁱ ratüpuri yang^{iri} refemboane!’ meho,” mehundo.

⁹ Ranıyu asükaiyu Satan ai Sisasimbo serümündü haya Serusarem ngoafına hafu tüküfi Godındi wori-mayo rani bogimondi wami nımoamo hamındi ngahi hınıngımariri. Ranıyu asu ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Se Godındi Nımor-ayafi ana, ndanıwamınındi sıhafıhoari ragu horopındafo pındafi.

¹⁰ Buk Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya,
 ‘God ai ahandi sünambeahındi nendambo hoafındüpuranı
 asu ai sıhambo aboedındondünını hıfandındünınımboemo.
¹¹ Ai sıhambo ahamundi warı ra nandundanı kodafi ranıwamı pındafühi
 ngırı sıhafı tıjarı ra nımoeinambo kaboadeyanı!’ meho,” *Buk Song*
91:11-12

mehundo.

¹² Nğa asu Sisas ai simborı ahambo hoafiyundühi yahuya, “Buk Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya, ‘Se ngırı Adükarı sıhafı God ranahambo rando hoeındıwori’ meho,” mehundo.

¹³ Satan ai ahandi refe hoeife hohoanımo hoafi ranambo Sisasimbo ngorü-sünguriri hoeiriri ngorü-sünguriri hoeiriri ra mbura awi süngunamboane yahuhaya ranıhü ahambo rariri hınıngıriri haya ndamefiyu.

Sisas ai ahandi ratüpurı Gariri hıfambe boatei piyu ratüpurımayu
(Matyu 4:12-17; Mak 1:14-15)

¹⁴ Ranıyu asu Sisas ai Gariri hıfambe hıhırıfi hu tüküfiyuwane Yıfiafi Aboedındi ngınındi ranai ahandi fıambe mamarındo. Ranıyo asu ai ranıhü tüküfimboani hoafi ahambo ra muıguambo hıfi ranıhü hımborımayeri.

¹⁵ Ranıyu ai muıguambo si aho ra Suda-yafe rotu worı ranambe aboedi hoafi yamundi-mareandıra asu nındou ranai ahambo aiana nındou aboedani masei.

Nasaretihündi ai Sisasındi hoafi hımborımbo moei masei
(Matyu 13:53-58; Mak 6:1-6)

¹⁶ Ranıyu asu Sisas ai Nasaret ngoafına ai nııgu adükarımayu ranıhü mahu. Ranıyu asu moanı nımarımbo si tüküfeyoambe sapo koadürü refe arandı süıgumbo ai Suda-yafe rotu worı-mayo ranambe mahıfu. Ai hüfu worı ranambe nııgumbo Godındi hoafi bukambe hoeireandühi wataporımbo-marandı.

¹⁷ Ranıyomo Godındi hoafi hoafıyu-randeımbı Aısaia ahandı-mayo buk ra masabudo. Ranıyu ai buk momondıfımbı-mayo ra fufurıhai hoeireandane hoafi ranambe mapenııgo ranai yare hoafiyowohü yahoya,

¹⁸ ‘Yıfiafi Adükarındı-mayo wandı fıambe amarondıri.
 Aboedi hoafi nındou moaruwai ranaheimbo bokarıhefendürımbı
 hündambo
 ai wandı mbırowamı werı kafaoreandühi dıbonımayundıri.
 Ai wambo koamarıhendıri ra ro aheimbo hoafi ra refe bokarıhefehüya,
 Nındou karabusambe nımbıoımbı ana, karabusı ra hınıngındıhi hehi
 ngeımbıyei.

Nındou dıdıyei ai hımbıoarı tıharındeıhi ana, asu ai asükai hımbıoarı bırındıhehi hımbıoarı-ndeımbıyei.

Nındou moaruwai hamındi tıırıfoayeri
 ai kıkıfe fufurı-hefeyoanı aboedambo-ndahımbıyei.

¹⁹ Asu sapo Adükarı ai ahandı nendı ranaheimbo aboedi ho-
 hoanımoayundürı ana,
 ranı hımbanı si ra ndeara tüküfeihane yaho wataporımbıyo
 wakıfembıhünda koamarıhendır-anahı nda,’ *Aısaia 61:1-2*

meho.

²⁰ Raniyu asu ai nindou wori ra hifandandeimbi bogori ranahambo buki-mayo ra momonde mbura hihire sagado haya piyu mamaru. Raniyei asu munguambo nindou Suda-yafe rotu wori ranambe mamarei ranai moani ahambo sowanambo yangiri himboari mamnambo-marihori.

²¹ Ai hoafiyundurihi yahunduriya, “Bukambe ndani bidifiri hoafi ra haponda moani anihondü hondü tüküme feyo ra sapo se ranahambo wataporimbo-mayowa himboriyeimboanei,” mehunduri.

²² Munguambo nindou ai ahambo nindou aboed-ani sei hoafiyehi ahandi yahamo hoafi aboedi tüküme feyo ranahambo ngusüfo afindi hohoanmomaye. Raniyei asu ai rarihi hoafiyehi seiya, “Awi nindou ndanana Sosepindi nimor-ani, nga nimboe ai ndahurai hoafayu?” sei hoafimaye.

²³ Sisas ai aheimbo hoafiyundurihi yahuya, “Ro anihondumboanahi hoafayahi, ndani hoafi nda se wambo randihi hoafindeihini animboya, ‘Dokta se sifahihori anguni ra aboedindowandi,’ mbisei. Rananimbo se wambo hohoanmondeihini animboya, ‘Se sapo ro himboriyefani Kaperneam ngoafihü ramarowandi nou asu haponda sifahihori hifi hondühi amboani yarosi,’ mbiseimboyei,” mehu.

²⁴ Sisas ai asukaiyu ranifihi türe haya hoafiyuhi yahuya, “Ro anihondumboanahi hoafehanduri, Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi ai ahandi ngoafi hondühündi ranaheimbo hoafayu ana, ngiri ai ahandi hoafi ra himborindei.

²⁵ Ro nda anihondumboanahi hoafehanduri, Horombo Eraisanunguambe, Israer hifambe nimorehi bidifiri kai ra burimaye. Rani-simboani ana ngimi himbanayo hayambo asu 6 amoamoyo hoekoate-mayo. Raniyo asu hifi ranihü munguambo wembo afindi tüküme feyo.

²⁶ Ramefeyoa God ai moai Eraisambo Israer ngoafihü nimorehi kai mamimbo-so amboani koarheiri, nga wani. Nga ai ahambo nimorehi kai mam Saidon hifambe Sarefat ngoafihü maninggo ranahambo sowanamboyu koamarherü.

²⁷ Rani-simboani Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi Eraisai Israer ngoafihü nunguambe ana nindou afindi ranai munguambo masimeimbiyei hehi afindi tirifo masahümü. Nga Siriahündi nindou ahandi nduri Neman ai yangiriyo aboedimayo, nga Israer nindou-yoani,” mehuamboyei.

²⁸ Asu nindou Suda-yafe rotu wori ranambe mamarei ranai rani hoafi ra himboriyei hehi nginindi hohoanimo ranai ahei ngusüfoambe tüküme feyonduri.

²⁹ Raniyei ai botiyahindühi nimboeimbo ngoafambeahindi Sisasimbo kiahohurihorimindei wafuanini moamo ahei ngoafi nanjoani mahahüsi. Ai ramarihori ra ahambo ndrifi fanisemündü safoefimbo sei hehimboyei.

³⁰ Nga asu Sisas ai nindou afindi-maye ranahei mbusümo hu haya ahandi nafi-sungu ndamefiyu.

*Sisas ai nindou mamindi flambeahindi moaruwai nendi hemafoareandi
(Mak 1:21-28)*

³¹ Raniyu Sisas ai Gariri hifambe Kaperneam ngoafi anango raninambo mahu. Ai hu ranihü nimorehi nindowenihini ranaheimbo moani nimarimbo si rani-simboani aboedi hoafi yamundimarearu.

³² Munguambo nindou ranai ahandi yamundife hoafi ra ai sapo nginindeimbi nindou nahurai wataporimbo-maranda himboriyeihehi ranahambo mahepünehindi.

³³⁻³⁴ Suda-yafe rotu wori-mayo ranambe nindou mami moaruwai nendi ahandi fiambe nimarindoweimbiyu haya mamaru. Raniyu ai pukuna hei karihoei hoafiyuhi yahuya, “E! Sisas Nasaretihundi, se yihoeumbo nungufemunimbo safomboyafi nda masihufa? Se ndanihu tukumefoandi nda yihoeumbo moaruwaimbo-femunimbo safomboyafi? Ro sihambo nda fifirihenaninimboanahi. Seana Godindi suruhoeimbi hoafi hoafiyafi randeimbi nindou-anafi!” mehoamboyu.

³⁵ Asu Sisas ai nginindi hoafiyundowohu yahuya, “Se hoafi kikirandifi hawa nindou ranahandi fiambeahindi kosifoao!” mehindowamboyo. Raniyo asu nindou-mayu ranahambo nindouyei wagabe wakifoarer siheri haya nindou ranahambo moaruwaimbofi-koate fiambeahindi hifoai peyo haya ndamefeyo.

³⁶ Nindou ranai ranahambo hepunahi simbori hoafiyahinduh seiya, “Nine-moatukuni hoafi moani yahurai rana? Moani rani-poanimbo nginindi hamindi hoafinamboyo nindou ndanai moaruwai nendi ranahambo hoafi masagadowa asu ai nindou fiambeahindi akosifoendi!” masei.

³⁷ Raniyo asu Sisas ai rani-moatukuni ramareandi hoafi ranai rani hifi mungu ranambe tukumefeyoa himbori-marihumundi.

*Sisas ai Pitandi yamongoamindambo aboedimareandi
(Matyu 8:14-15; Mak 1:29-31)*

³⁸ Sisas ai ranihu Suda-yafe rotu wori ra hinigire haya Saimonindi worina mahu. Raniyo asu Saimonindi yamongoa-mindi ranai angunimboyowohu hufu afindi hamindi pare haya mamarowamboyo, asu nindou ranai Sisasimbo nimorehi ranahambohunda wataporimbo-marihori.

³⁹ Raniyu asu Sisas ai hu ahandi fikimi botifi nungumbo hufu afindi ranahambo nimorehi ra hinigiro hawa kosifoao yahuhaya hoafimayu. Raniyo hufu afindi ranai ahambo hinigire haya makosifoenda, asu nimorehi ranai moani mamihar botife aheimbo sesi kanimareanduri.

*Sisas ai nindou afindi aboedimareanduri
(Matyu 8:16-17; Mak 1:32-34)*

⁴⁰ Hufihamindi hurimindoani nimbambe nindou bidifiri ranai ahei ngunindi anguni moaruwai hamindeimbi ranaheimbo sahumundihunduri Sisas sowana mafandihindi. Sisas ai nindou angunimboyeimbi munguambo mamami ranaheimbo aheiwami war nandeanduruhi munguambo didiboado-mareanduri.

⁴¹ Moaruwai nendi ranai nindou afindi ranahei fiambeahindi kosifoehinduhi hasiheiyehi seiya, “Seana Godindi Nimor-anafi!” masei. Sisas ai moaruwai nendi ranaheimbo hoafikoate yafaduhami tapimbiyeia yahuhaya hoafimayunduri sapo ai Krais-ani sei fifirimarhorambo.

*Sisas ai ngoru ngoafini hoahoangu wakimareandi.
(Mak 1:35-39)*

⁴² Siambe hondu Sisas ai ngoafi ra hinigire haya nindoukoate reanduhi mahu. Raniyei asu nindou ranai ahambo kokomarihori. Ai kokorihori hoerihoruhiyehi ahambo ngumbui sei hehi kikihisafi-marihorimindei.

⁴³ Nga asu ai aheimbo hoafiyundurui yahuya “God ai nginindi hifandarandi ranahambo aboedi hoafi ra bidifiri ngoafi ranihu amboani bokarhefembo samboanahi. Sapo ro rani-moatukuni refembo ranimboyo God ai wambo koamarihendiri nda,” mehundurui.

⁴⁴ Raniyu asu ai mun̄guambo Suda-yafe rotu wori rani hifambe afeburo ranambe huhurandühi rani hoafi ra bokamarihendi.

5

Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbi ngimi wean̄gurühi masepurümündu (Matyu 4:18-22; Mak 1:16-20)

¹ Mamimbo Sisas ai Genesaret kurihoe-mayo rani gudikimi n̄nguane, asu nindou afindi ranai ahandi fikimi Godindi hoafi hoafiyowani h̄imborimbo simbori n̄nendür̄yehi burimayei.

² Raniyu ai hoeireanda bot yimbu ra hürüpündimo gudiani masihoupiri. Nindou kini batüru-rundeimbi ranai bot ra raru shoupiri houmbo andüri popoairundühi man̄ngomo.

³ Raniyu asu Sisas ai bot yimbu men̄gorafe ra ngorü Saimonindi-mayo ranambe kefuai haya ahambo gudiani poedi akidou hoe safana n̄nendifembohünda hoafimayundo. Sisas ai bot ranambe n̄marumbo Godindi hoafi yamundimarearü.

⁴ Wataporimbo ra kikamündühi n̄ngumbo Saimonimbo hoafiyundühi yahuya, “Bot ra asukai akidou hohoeanambo safi n̄nendo hafühi animbo asu se shafi ngorü afindi yimbu rani-babidimbo shamundi andüri ra kini wakemindimbohünda foandu gadimo,” mehundo.

⁵ Saimon ai Sisasimbo simbori hoafiyundühi yahuya, “Adükari ro nimbi gebuai maho ra h̄uti-h̄utiye fimboyefane moai akidou-amboani wakir̄humindefi. Nga asu se rawasafi ana, ro andüri nda h̄imoni foandihē gadimboyahi,” mehundo.

⁶ Ai andüri ra foarine hanifanimbo kini afindi safi andürambe piyeih̄i andüri ranai biremindi pimbo yan̄girimayo.

⁷ Raniyomo asu ai ahamundi bidifiri wandafi mam̄i ngorü botambe mamarimo ranahamumbo warikakimemo yihoeombo sinimo farithaumuni yahomombo. Raniyomo asu ai sifomo bot yimbu ra wambürühirupiri hafomombo bot ranai tükürini pir̄ineandühi h̄imoni tipor̄ikofembo yan̄girimayo.

⁸ Saimon Pita ai rani-moatükuni ramefeyo ra hoeire haya Sisasindi han̄gifoani yirü yimbu pusire n̄marumbo hoafiyuhi yahuya, “Adükari, se andai ragu ngafi, nga wandi fikimi n̄ngopoani. Nga roana moaruwai hohoan̄moyaheimbi nindou-anahi!” mehundo.

⁹ Saimon aiyu asu nindou bidifiri ai-babidimbo man̄ngomo ranaiyomo mun̄guambo kini afindi yahurai wakim̄aründümo ranimbo hoeirunda mayoa mahepünafundi.

¹⁰ Saimonindi ngorü afindi yimbu Sems Son Sebedindi n̄mori ai-amboani mar̄ine mahepünafineandi. Raniyu Sisas ai Saimonimbo hoafiyundühi yahuya, “Se yihimbo-ndamboyafi, hapondahündi ana sapo se kini afindi andürambeahi pir̄ifimarandi yahurai animbo nindou-amboani se ndowandifi wambo sowana didimboyafi,” mehu.

¹¹ Raniyomo ai bot ra gudiani kiafu hürüpündimo shauptiri houmbo mun̄guambo moatükuni ra ranihü raru kokosifoaru shoemo houmbo Sisasindi süngumefundi.

Sisas ai nindou mam̄i m̄iman̄ho masimeimbi aboedimariri (Matyu 8:1-4; Mak 1:40-45)

¹² Asu Sisas ai adükari ngoafihü n̄maruane, rani ngoafihü nindou mam̄i m̄iman̄ho masimeimbi t̄n̄ir̄ifomboyuhü mamaru. Ai Sisasimbo hoeiriri haya ahandi fikimi yim̄ndoho yimbu pusire h̄ifini m̄iro türe n̄marumbo

hüti hoafirürühi yahuya, “Adükari, se refembo hohoanïmondafühi ana, se wambo didiiboado-ndowandira aboedïndamboane!” mehundo.

¹³ Ranïyu asu Sisas ai warïfi sündirühi yahuya, “Ro refembo samboanahi, nga se aboedi tüküyafo,” mehundo. Ranïyo asu nindou ranahambo masimeï ranai mamïharï hoafi niŋgoambe hiniŋgimareri.

¹⁴ Ranïyu asu Sisas ai nindou-mayu ranahambo hoafiyundühi yahuya, “Nindou amurambo hoafïndamboyafi, nga se moani ngafi Godïmbo sesi sihai-randeimbi-mayu ranahambo anïmbo sihafi fi ra nafuindafi. Rananïmbo Mosesïndi hoafi hoafïmayo süngu Godïmbo sesi sihai-randeimbi ai sihambohünda sesi mbisïhendamboane. Rananïmbo asu masimeï aboedayo ra nindou amurï ranai fifirïmbirïhi-ndamboane,” mehundo.

¹⁵ Nga asu Sisas ai rani-moatükunï yare arandi hoafi ranai afïndi hamïndi yangori wakïmareandi. Ranïyei nïmorehi nindowenihi afïndi ranai ahandi hoafi hïmborïmbo asu ahei fiambe anguni ra aboedïfembohünda ahambo sowana masinei.

¹⁶ Nga afïndïmbo Sisas ai nindou kïkefoefekoate-reandühi Godïmbo didïbafïfembo aimbo huhani.

*Sisas ai nindou mamï yirïwarï moaruwaimbü aboedïmarirï
(Matyu 9:1-8; Mak 2:1-12)*

¹⁷ Mamïmbo Sisas ai nïmorehi nindowenihi ranaheimbo yamunde-andürühi nïmaruane, asu ranïhü Farisi nindou-yomo Suda-yafe ahïnümbi hohoanïmo yamundu-rundeimbi-yomo ranai mamarïmo. Bidïfirï ai muŋguambo ngoafi Gariri hïfambe adaburo ranambeahïndi, bidïfirï ai Sudiahündi asu bidïfirï Serusarem ngoafihündi ranïyomo ranïhü mamarïmo. Ranïyo asu nindouyei fiambe anguni moaruwai amarondürï ra aboedïfembohünda Adükariïndi nginïndi ranai Sisasïndi fiambe mamaro.

¹⁸ Nindou bidïfirï ai nindou mamï yirïwarï moaruwaimbü Sisasïndi hanğifoani safoefimbo yahomo houmbo safïsendïwamï nandu sowaründümo mahomo.

¹⁹ Asu nïmorehi nindowenihi afïndi ranai gümarïhi-ndamboemo ai ahambo semündü hïfombo nafi ra hoeifekoate-yomondühiyomo, asu ahambo worïwamï sowaründümo mahafomo. Ranïyomo ai woteimï fifahirïhoemo mburu rani nafi nindou-mayu ra safïsendïmayo rani kameihï nindou-mayeï ranahei mbusümo Sisasïndi wagabe masafoarüwuri.

²⁰ Sisas ai ahamundi anïhondümbofe hohoanïmo ranahambo ndare hoeireapuranï mayoa, nindou-mayu ranahambo hoafiyundühi yahuya, “Wandafi, sihafi moaruwai hohoanïmo ranahambo amboawi samboanahi,” mehundo.

²¹ Suda-yafe ahïnümbi hohoanïmo yamundu-rundeimbi-yomo asu Farisi nindou-yomo ai ahamundihoari simborï hoafïndurü-yafundühi yahomoya, “Nindou nda ninï nindouyu God nahurai hoafïyuhï ranïnambo ahambo tirafoarirï ndana? God yangirï anïmbo moaruwai hohoanïmo ranahambo amboawi mbüsümbuisï!” mehomo.

²² Sisas ai ahamundi hohoanïmo amaropurï ranahambo fifire haya ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Se ra nïmboemo yahurai raru hohoanïmoemo rana?”

²³ Ro hoafïyahühiya ‘Sihafi moaruwai hohoanïmo ranahambo amboawi’ asahiyo asu ‘Botïyafo hawa hafi’ asahiyo, yimbu ra hoafïmbo ro nginïndeimb-anahi. Asu yimbu hoafi ra hoafïmbo nahanïyo

hɪnɪŋgɪrouayo asu nahaniyo tɪŋɔmbayo? Yɪbobo ra ro hoafɪndahani anɪhondũbo tũkũndɪfemboe.

²⁴ Se Nindou Hondũ ro ŋgɪnɪndɪ masahamɪndɪhɪ moaruwai hohoanɪmo amboawi yaho hoafɪmbohũnda ranahambo sɪhamumbo nafuimbo ro nindou nda aboedɪndɪhinɪmboyahɪ,” mehu. Raniyu asu ai nindou yirɪwarɪ moaruwaimbũ-mayu ranahambo hoafɪyundũhɪ yahuya, “Haponda ro sɪhambo hoafehanɪnɪ, botɪyafo sɪhafɪ safɪsendɪ ra sowandɪfɪ hawa ŋgoafɪnambo ŋgafɪ,” mehundo.

²⁵ Hoafɪ nɪŋgoambe muŋguambo nindou-mayei ranahei wagabe botɪfɪ ahandɪ safɪsendɪ ra semũndũ haya Godɪmbo aboedɪ hamɪnd-ani yahuhũ ŋgoafɪna mahu.

²⁶ Raniyei asu muŋguambo nindou ranai muŋguna yahurai afɪndɪ hamɪndɪ mahepũnehɪndɪ! Ai rani-moatũkunɪmbo ŋgusũfo kɪbodɪrɪfoarɪhindũhɪ Godɪmbo aboed-ani seihũya, “Rani-poanɪmbo moatũkunɪ haponda hoeimarɪhundɪ,” masei.

*Sisas ai Rifaimbo ahambo sũngufimbo mborai mehundo
(Matyu 9:9-13; Mak 2:13-17)*

²⁷ Rani-moatũkunɪ ai refe hayamboyoane ranambe Sisas ai hu hoeirirane nindou mamɪ ahandɪ ndũrɪ Rifai takis kakɪ semũndũ-randeimbɪ ai ahandɪ ratũpurɪ worambe mamaru. Sisas ai ahambo hoafɪyundũhɪ yahuya, “Se wandɪ sũngu mborai,” mehindowamboyu.

²⁸ Asu Rifai ai botɪfɪ haya muŋguambo moatũkunɪ yare kokosifoare haya Sisasɪndɪ sũngu ndamefɪyu.

²⁹ Raniyu asu Rifai ai ahandɪ worambe Sisasɪmbo sesɪ afɪndɪ sɪndɪmarandɪ. Raniyomo asu nindou takis kakɪ sowandũmo-rundeimbɪ-yomo asu nindou amurɪ raniyomo ai sesɪ ra ai-babɪdɪmbo nɪmarɪmo masowasũmo.

³⁰ Raniyomo Farisi bɪdɪfɪrɪ rani rotu-ambeahɪndɪ-memo-yomo asu ahɪnũmbɪ hohoanɪmo yamundu-ndeimbɪ bɪdɪfɪrɪ-yomo ranai Sisasɪndɪ sũngururũ-rundeimbɪ-memo ranahamumbo momorɪ hoafɪyomopurũhɪ dũdurũpurũhɪ yahomoya, “Se ra nɪmboemo takis kakɪ sowandũmo rundeimb-anemo asu nindou amurɪ moaruwai hohoanɪmoyomorundeimb-anemo rani-babɪdɪmbo sesɪ sowasũmo hoe sɪmɪndɪmo arunda?” mehomopurɪ.

³¹ Sisas ai ahamumbo hɪhɪre hoafɪyupurũhɪ yahupurɪya, “Nindou aŋgũnɪkoate ana, moai dokta sowana hei rɪhũndɪ, ŋga aŋgũneimb-anei hei arɪhũndɪ.

³² Ro tũkũmeheandɪ nda nindou aheiharɪmboya ro mbumundɪ nindou-aneɪ sei arɪhũndɪ ranaheimbo awi se moaruwai hohoanɪmo hɪnɪŋgɪrɪhindũhɪ aboedɪ hohoanɪmoyei sahehea tũkũyaheambo yahɪpoanɪ, ŋga wanɪ. Ŋga ro moaruwai hohoanɪmoyeimbɪ nindou ai aboedɪ hohoanɪmo sũngumbeyahɪndɪ sahehea tũkũmeheandane,” mehupurɪ.

*Sisas ai sesɪ wehɪ nɪŋgombo hoafɪ yamundɪmareandɪ
(Matyu 9:14-17; Mak 2:18-22)*

³³ Raniyei asu nindou bɪdɪfɪrɪ ai Sisasɪmbo hoafɪyeihɪ seiya, “Nindou bɪdɪfɪrɪ Sonɪmbo sũngrurũ-rundeimbɪ ana afɪndɪmbo sesɪ wehɪ nɪŋgomombo Godɪmbo yangɪrɪ dɪdɪbafɪ-yomondũhanemo. Asu nindou Farisi-yomondɪ hohoanɪmo sũngurundeimbɪ-ranai-amboanɪ maru rani sũnguru arundɪ, ŋga sɪhambo sũngurunɪnɪ-rundeimbɪ aiana sesɪ sowasũmo hoe sɪmɪndɪmo rundũhanemo?” maseiamboyu.

³⁴ Asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahundürüya, “Asu se ra nindou mamî ai nîmorehi semîndîmbo yahuanî ranî-sîmboanî sesi afîndî raraorîhindühi ngunîndî afandîhindî ranaheimbo sesi wembopo ndahümündihündürî mamandiyô sapo nindou nîmorehi semîndîmbo-mayu ranai ai-babîdîmbo nîmanduanî? I, ra wanî.

³⁵ Nga süngunambo nîmorehi semîndîmbo nindou ranahambo ndowarîndümo gorügoanîni ngomondanî ranî-sîmboanî anîmbo ai sesi wehîndeimboyei,” mehu.

³⁶ Asükaiyu Sisas ai aheimbo ngorü kafeefe hoafi hoafiyundürühi yahundürüya, “Nindou mamî ai-amboanî moai hoearî sîmborîndambo buramündî haya asu ngîsîharî hoearî wamîndafi ambe anîngo ranîfilî pare haya kakiyu randî, nga wanî. Ai rawareandî ana, hoearî sîmborî-mayo ranai bundeandanî asu sîmborî hoearî ranai ngîrî wamîndafi hoearî-mayo ranîfilî sîmongorî-ndamîndo.

³⁷ Asu nindou ngorü ai wain boboe sîmborî ra sapo wamîndafi nînhondî hoearî hîpîrî wain keferandeimbi-mayo ranambe karareandî ana, sîmborî wain ranai wamîndafi wain hîpîrî ra borîndeandühi wain ranai hîfîni keboendühi wamîndafi hîpîrî-mayo ra moaruwaindîmboe.

³⁸ Nga sîmborî wain boboe ranana sapo sîmborî nînhondî hoearî hîpîrî-mayo ranambe anîmbo kefemboane!

³⁹ Nindou ai wamîndafi wain ra sümündî hayambo ana, ai ngîrî sîmborî sîmîndîmbo yifîrîndu. Ai hoafiyuhîya, “Wamîndafi wain-ane aboedayo,” mbüsümbui,” mehundürî.

6

Moanî ngoafîmbo nîmarî sihî Sisas ai wit nümbürambe mahu (Matyu 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Moanî ngoafîmbo nîmarîmbo sihî Sisas ai wit nümbürambe mahu. Ranîyo asu ahambo sünggurü-rundeimbi ai wit hîsî ra warîhü hüründümo mburu warî düdühuru hîpîrî ra horîmarîhoayowa safî yangîrî masowasümo.

² Ranîyomo asu Farisi nindou bîdîfîrî ai düduyafundühiya, “Se nîmboe ranî-moatükunî ra rawarundî rana? Yîhoefî ahînümbî hohoanîmo ranai yahoya moanî ngoafîmbo nîmarîmbo sihî ranî-moatükunî refepoanî meho,” mehomondamboyu.

³ Asu sîmborî Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Awi se moai bukambe hoeirundîyo sapo Defit ai ahandî nendî bîdîfîrî-babîdîmbo wembomboyuhü ramareandî hoafi rana?”

⁴ Sapo ai Godîndî worambe kefuai hüfu Godîmbo sîhefeimbîhündî bret meñgoro ra semündü sesühi asu ahandî nendî bîdîfîrî-memo ranahamumbo amboanî masagapurî. Yîhoefî ahînümbî hohoanîmo süngu amboanî nindou amurî ai ngîrî refimbîhündî bret ra dagüdi, nga moanî Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi yangîrî anîmbo bret ra dowadümbömo,” mehupurî.

⁵ Asu Sisas ai hoafi moendîreandühi hoafiyuhî yahuya, “Nindou Hondü ranai ana moanî ngoafîmbo nîmarîmbo sihî ra ai nîmîndani,” mehu.

Sisas nindou warî moaruwaimbü aboedîmarîrî (Matyu 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ Ngörü moanî ngoafîmbo nîmarî sihî Sisas ai Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nîmorehi nindowenihîmbo yamündî-mareandürî. Ranühi nindou mamî warîhondü warî ahandî ranai moañgorîfoarerî haya mamaru.

7 Suda-yomondi ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi bidifiriyomo asu Farisi nindou-yomo ai nini nafisüngundihuri Sisasimbo papi-hoafindihuri yahomo houmbo mamarimo. Raniyomo ai moani ahambo himboarinambo yangiri hifandirürühi mamarimo Sisas ai moani ngoafimbo nimarimbo si ranihü nindou aboedireandihüpo yahomo houmbo.

8 Asu Sisas ai ahamundi hohoanimo ra fifirehayambo-wambo nindou-mayu ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Botiyafo hawa ndühi wagabe sühüfi,” mehundo. Raniyu asu nindou-mayu ranai botifi hüfu wagabe manüngu.

9 Ramefi-yuwamboyu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro sihamumbo düduweheandi: nini-moatükunimboyu sihefi ahinümbi hohoanimo ranai yowan moani nimarimbo sihi refepoani mehoa? Farihefemboyu asu moaruwaimbo-femboyu? Nindou mamindi yangiri ningombo ra didiboado-femboyu asu yembüfemboyu?” mehu.

10 Ai ahamumbo munguambo türapurani mayowamboyu asu nindou-mayu ranahambo hoafiyundowohü yahuya, “Sihafi wara ra ngurihoefti,” mehundo. Ai rani-süngumareanda, asu ahandi wara ranai asükaiyo aboedimayo.

11 Asu nindou-memo ranai ngusüfoambe moaruwairapurühi Sisasimbo nüngundihuri yahomo houmbo ahamundihoari wataporimbomarundi.

Sisas ai ahandi hoafi semindi horambo nindou 12 masepurimüнду
(Matyu 10:1-4; Mak 3:13-19)

12 Mam rani-simboani Sisas ai hifi wafuana Godimbo didibafifembo mahafu. Ai nimbokoani Godimbo didibafiyu hombo sürüfoefembohünda.

13 Raniyo asu simayoambo ai ahambo süngrurü-rundeimbi-memo ranahamumbo mborai yahupuri hürihepuri haya asu 12 nindou sepurimündühi ahamundi ndüri hoafi sowandümo homo-rundeimb-anemo yahu kamafoareapuri.

14 Saimonimboyu Pitamboyu-randeimbi-mayu, asu ahandi akidi Andruyu, Sems, Son, Firip, Bartoromyu,

15 Matyu, Tomas, Sems Arfiusindi nimori, asu Saimon Serotihündi raniyomo.*

16 Sudas Semsindi nimori asu Sudas Iskariot, sapo Sisasimbo hürütümbi nendi-yomondi warihüreimbi-mayu raniyu.

Sisas ai angunümboyeimbi aboedimareandüri
(Matyu 4:24-25; Mak 3:7-12)

17 Sisas ai hifi wafu waminindi ahandi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-memo rani-babidi hanimo houmboemo asu nindou bidifiri afindi ahambo süngrurü-rundeimbi rani-babidi ndümündühi maningomo. Raniyei nindou afindi ra Sudia hifihündi, Serusaremihündi, Tair asu Saidoni-yafe hifihü siriwara gudikimi ngoafi adaburo ranihündambo ai-amboani ranihü burimayei.

18 Asu ai ranihü tükümehindi ra ahandi hoafi himboriyo asu ahei anguni ra aboedimbireandambo sei hehimboyei. Asu didiyei moaruwai nendi nimarindürimbo tñirifo sahümündeimbi ai-amboani tükümehinda aboedimareandüri.

* **6:15:** Serot ai Suda-yafe amao-yomondi hohoanimo yangiri süngufembo hohoanimo-memo. Ai Israer Romi-yomondi gafman hoarehi ningombo moei mehomo.

¹⁹ Munguambo nindou ranai ahambo sindi hori marihündi ra sapo ahandi fiambeahindi nginindi ranai kosi foendühi aheimbo aboedireiri marandamboyei. Ranio Sisas ai munguambo nindou aboedimareandüri.

*Hihifi hihifi asu tiriifo tükündifemboe hoafi
(Matyu 5:1-12)*

²⁰ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-memo ranahamumbo himboari pareapuri nüngumbo hoafiyupurühi yahuya,

“Se didemo napokoate-ayomo seana hihifi-hihifi-mbemondamboane, nga haponda God nginindi hifandarandi ra sihamund-ane.

²¹ Se didemo haponda wembomboemo seana hihifi-hihifi-mbemondamboane, nga seana bodoweimbi ni ngomboemo!

Se didemo haponda arani-aranemo seana hihifi-hihifi-mbemondamboane, nga seana tikifinambo ni ngomboemo!

²² Didemo sihamumboya Nindou Hondumbo süngururü rundeimb-anemo mbiseihi

asu rani süngumbo sihamumbo yi boarukorihipuri, nginindi hoafiyahupuri asu seana moaruwai-anemo sei hoafayei ana, se hihifi-hihifindimo.

²³ Rani-moatükuni ra rawefeyo ana, se hohoripi-hohoripi-ndimondühi hihifi-hihifindimo nimboe sapo sihamundi takini afindi sünambe begoripuri. Nimboe sapo ahei amao mam amboani Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ahamumbo rani-moatükuni ramarihindi.

²⁴ Se didiyei haponda napo afindeimbayei, seana hipoanimoembou-aneil! Sapo seana hapo yangiri animbo tiriifokoate-fi handihi nimboeimboyei.

²⁵ Se didiyei haponda bodoweimbayei, seana hipoanimoembou-aneil! nimboe seana sapo wembombondeimboyei!

Se didiyei haponda tikifi-hoafinambo amarei, seana hipoanimbembou aneil!

Nimboe sapo seana arani-aranindeimboyei!

²⁶ Nindou ai siheimbo haponda aboed-aneil sei hoafiyei arihündi, seana hipoanimoembou-aneil!

Nimboe ahei amao mam amboani Godindi hoafi tikai hoafiyomo-rundeimbi-memo ranahamumbo amboani yahurai rasei marihündane,” mehu.

*Sihei hürütümbi ranaheimbo ngusüfo pandihindüri
(Matyu 5:38-48; 7:12a)*

²⁷ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Se didiyei wandi hoafi himboriyei arihündi siheimbo ro hoafayahi: Nindou didiyei sihei hürütümbayei ranaheimbo se hipoambo-ndihindüri. Nindou didiyei siheimbo yi boarukorarihündüri ranaheimbo se ngusüfo pandihindürühi hipoambo-ndihindüri.

²⁸ Nindou didiyei siheimbo hoafinambo moaruwaimbo-arihindüri ranaheimbo se God ai aboedi-aboedimbi-rea-ndüramboane mbisei. Asu nindou didiyei siheimbo wudipoapofe-ndürikoate-ayei ranaheimbohünda se Godimbo didibafindei.

²⁹ Asu sihambo nindou ngorü ai mam koaihoani harinduan asukai ngorü koaiho amboani hihirindowandani ranifih harimbiyuwamboane. Asu nindou ngorü ai sihaf ngisihari hoeari ndemünduan ana, asukai sihaf siot ngorü-amboani mbisemüdu-wamboane.

³⁰ Nindou didiyei sihambo nini-moatükunimbo düdudahindani ranaheimbo munguambo dabadüri. Asu nindou ngorü ai sihafü nini-moatükuni napo ndemüduani asukai hihirife semindimbo hoafi poani.

³¹ Asu se nindou bidifirambo ai wambo rani-moatükunü rambirihindi asafi ra se aheimbo rani-süngundowandi.

³² Se nindou siheimbo hohoanimoeyeri-hündeimbi rani nindoumbo yangiri se hohoanimoanyi ana, ngiri rani süngu siheimbo aboed-aneimbi sei. Nindou moaruwai hohoanimoeyeri-hündeimbi amboani nindou didiyei aheimbo hohoanimoeyeri-hündeimbi aheimbo yangiri hohoanimorihündüri rihündühanei!

³³ Asu se nindou siheimbo didiboado-rhindüri arihündi ranaheimbo yangiri se didiboado-arhindüri ana, asu ngiri rani-süngu aheimbo aboed-aneimbi sei. Nindou moaruwai hohoanimoeyeri-hündeimbi amboani rani süngurühi hündühanei!

³⁴ Asu se nindou didiyei ranaheimbo nini-moatükunü ndahundürü mbundihumbo hihirindihu ndahumindexi sei hehi hohoanimoeyeri aheimbo yangiri sahündüri arihündi ranimbo ngiri siheimbo aboed-aneimbi sei. Nindou moaruwai hohoanimoeyeri-hündeimbi amboani nindou bidifiri moaruwai hohoanimoeyeri-hündeimbi ranaheimbo sahündüri rihündühanei, ra aheimbo masehindi nahurai hihirife semindimbohünda!

³⁵ Yowanü, nga se nindou didiyei siheimbo hürütüri-hündüri-hündeimbi imbo hipoambondihindüri. Asukai nini-moatükunü nindoumbo sai mburimbo se yowanü bidifiri moatükunü hihirife semindimbo hohoanimo yopoani. Ranimbo se takini afindi ndahümündi mbundihü asu God Nimoamo Hamindi ranahandi nimorindamboyafi. Nimboe aiana nindou didiyei hihifiyorakoate asu moaruwai hohoanimoeyeri-hündeimbi ranaheimbo aboediyuhani.

³⁶ Se hipoambondo ndandi sihafü ape ai-amboani hipoambore arandi nou.”

*Nindou ngoründi niŋgo ra türüfoefehü papi-hoafi poani
(Matyu 7:1-5)*

³⁷ “Se yowanü nindou ngoründi niŋgo ra türüfoefehü papi-hoafi poani. Asu rananimbo ngiri God ai sihei niŋgo ra türündandürühi papi-hoafindandüri. Se yowanü nindou ngoründi niŋgo ra yibobofehi moaruwai-ane yaho hoafiyopoan. Asu rananimbo ngiri God ai sihafü niŋgo ra yibobondeandühi moaruwai-ane mbüsü. Se nindou bidifiriyeyi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi aseianimbo God ai-amboani sihei moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi mbüsümbui.

³⁸ Se nindou bidifirambo asahündüri animbo asu God ai siheimbo dagadürimbui. Refe süngu ana se afindi hamindi animbo ndahümindeximboeyi. Sapo se anihondumbo nindou farahendi rani simogodühi animbo sihei warambe babiboai pitapindeximboe. Se nini simogodühiyo nindou bidifirambo farihendi süngu-animbo God ai siheimbo rani simogodühi randeandürimbui,” mehu.

³⁹ Asu Sisas ai ahamumbo kafeefe hoafi nda hoafimepurü: “Nindou mamü himboatihari ai ngiri nindou ngorü himboatihari-mayu ranahambo nderümündi haya nafi nafuindu ngu. Asu ai rawareandi ana, yiboboambo hoe apoarambe pindamboyafani.

⁴⁰ Yamundife nimori ai ahambo yamundiri-randeimbi-mayu ahandi nimoamoyupoani, nga munguambo yamundife nimori ahei yamundife ratüpurü ra mungundoani ana, asu aheimbo yamundu-rundeimbi-memo nahuraindeimboeyi.

⁴¹ Asu se nĩmboe nindou ŋgorũndĩ hĩmboarambe dũdũbudĩ akĩdou afoeru ranahambo yaŋgĩrĩ hĩmboapoyafũhĩ asu sĩhafĩ hĩmboarambeahĩ nĩmoko bĩdĩfĩrĩ afoero ranahambo hoeifekoate-a?

⁴² Nũngundo nindou ŋgorũmbo hoafĩndafũhĩya, ‘Wandafĩ, awi sĩhafĩ hĩmboarambeahĩ dũdũbudĩ akĩdou afoeru ra hũndĩhehinĩ samboanahĩ,’ mambĩsafĩ sĩhafĩ hĩmboarambeahĩ nĩmoko bĩdĩfĩrĩ afoero ra sĩhafĩhoarĩ hoeifekoate-a? Seana yĩmbu yafambeimbĩ nindou-anafĩ! Weaŋgurũhĩ se boatei-anĩmbo sĩhafĩ hĩmboarambe nĩmoko bĩdĩfĩrĩ afoero ra hũndũhoefĩ mbundambo-anĩmbo asu nindou ŋgorũndĩ hĩmboarambe dũdũbudĩ akĩdou afoeru ra wudĩpoapondo hoeindowandũhĩ hũndũhoefĩndo,” mehu.

*Nĩmĩ-ane asu ahandĩ hĩsĩ ranane
(Matyu 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ Sisas ai hoafĩyuhĩ yahuya, “Nĩmĩ mamĩ aboedĩ hamĩndĩ ai ŋgĩrĩ hĩsĩ moaruwaimbũ nĩŋgo. Asũkai nĩmĩ mamĩ moaruwai ai-amboanĩ ŋgĩrĩ hĩsĩ aboedeimbĩ nĩŋgo.

⁴⁴ Muŋguambo nĩmĩ ra ahandĩ hĩsayo ranĩ sũŋgu-ane tũrũfoefehĩ awi ranĩ nĩmĩ-ane eho. Se ŋgĩrĩ nĩmĩ hĩsĩ fik ra tĩhoarĩ tĩhoareimbĩ nĩmĩ-fihĩndĩ hũrũndandĩfĩ, asu ŋgĩrĩ yukui amurĩ nĩmĩ-fihĩndĩ hũrũndandĩfĩ.

⁴⁵ Nindou aboedĩ ai ahandĩ ŋgusũfoambe hohoanĩmoambeahĩ aboedĩ moatũkunĩ arũhayo ranane bokarĩhai arandĩ, ŋga asu nindou moaruwai ai ahandĩ ŋgusũfoambe hohoanĩmoambeahĩ moaruwai moatũkunĩ arũhayo ranane bokarĩhai arandĩ. Nĩmboe sapo nĩne-moatũkunĩyo ŋgusũfoambe hohoanĩmo-ambeahĩ amaro ranane asu yafambe ai weindahĩ hoafĩyo arandĩ,” mehu.

*Nindou yĩmbu worĩmborĩnĩ-rĩnandeimbĩ
(Matyu 7:24-27)*

⁴⁶ Sisas ai yahuya, “Asu se nĩmboe wambo ‘Adũkarĩ, Adũkarĩyei rĩhũndũhĩ asu wandĩ hoafayahĩ ra sũŋgufekoate-ayeia?

⁴⁷ Nindou dũdi ai wambo sowahĩ tũkũfĩ wandĩ hoafĩ hĩmborĩyu mburambo ranĩ sũŋguareandĩ anĩmbo asu ro ai nũŋgunahurai nindouayu ra sĩheimbo nafuindamboyahĩ?

⁴⁸ Aiana sapo nindou worĩmbombo yahuhaya hĩfambe ndihĩ ragu kakĩra hanũ mburambo kambohoanĩ nĩmoeiwamĩ mafemburĩfiyu nahurai-ani. Hoe ranai afĩndĩ hohoumboyohũ worĩ ranahambo harĩyo randa moai fĩfĩmĩyo, nĩmboe sapo ai wudĩpoapore worĩmbora hayambowambo.

⁴⁹ Ŋga asu nindou dũdi wandĩ hoafĩ hĩmborĩyu mbura ranĩ sũŋgufekoate-ayu aiana sapo nindou worĩmbombo yahuhaya kambohoanĩ wudĩpoapofe feburĩfekoate-yuwanĩ asu hoe ranai hohoumboyohũ worĩ ranahambo harĩyo randanĩ moanĩ mamĩharĩ bĩramĩndĩ pĩrĩmayo nahurai-ani. Asu bĩramĩndĩ pĩrĩmayo ra moanĩ afĩndĩ hamĩndĩ mamĩkarĩ pĩrĩmayo!” mehu.

7

*Sisas ai ami-yafe bogorĩndĩ ratũpurĩyu-randeimbĩ dĩboadomarĩrĩ
(Matyu 8:5-13; Son 4:43-54)*

¹ Sisas ai nĩmorehĩ nindowenihĩ ranĩ hoafĩ ra hoafĩyundũrĩ mbura Kaperneamũhĩ hu tũkũmefiyu.

² Nindou mamĩ Romĩhũndĩ ami-yafe bogorĩ ranĩhũ manũŋgu. Ranĩyu ahandĩ ratũpurĩyu-randeimbĩ ŋgusũfohũndĩ ranai aŋgũnũmboyohũ yĩfĩmbo yaŋgĩrĩmayu.

³ Ami-yafe bogorĩ ai Sisas ranĩhũ anũŋgu hoafĩ ra hĩmborĩyu haya ranĩyu ai Suda-yafe bogorĩ bĩdĩfĩrĩ koamarĩhepura ahambo hoafĩmbo mahĩfomo.

Rananimbo ahandi ratüpuriyu-randeimbi ra aboedimbirir-amboane yahu haya.

⁴ Ai homo Sisas sowahi tüküyafu watiharürühi yahomoya, “Ai nindou aboed-ani, nga se ahambo fandiawori.

⁵ Nga ai Suda yihoeimbo ngusüfohö pareamuni-randeimb-ani. Nga aiyu yihoei rotu wori ra worimbomarandi,” mehomondamboyu.

⁶ Raniyu Sisas ai rani-babidi hu worikimi tüküfiyuan ami-yafe bogori ai ahandi ngunindi Sisasimbo hoafimbo koamar-hepura homo hoafiyomondühi yahomoya, “Adükari, ambe se tihirifondamboyafi, nga ro nindou aboediyahi animbo wandi worambe madügüfi, nga ro moai munguna wandi worina didifi sahehea hohoanimoayahi.

⁷ Ranimboanahi ro aboedi hamindi-yahanimbo shambo sowana madidih. Nga moani se hoafi-yangiri hoafindafani wandi ratüpuriyu-randeimbi ai aboedimbiyu-wamboane.

⁸ Nimboe ro-amboani nindou wandi nimoamo ndüreimbi-memo ranahamundi hoarehanahi, nga asu ami-anemo wandi hoarehemo. Ngorümbo hoafindahühi, ‘Se hafi,’ mbisahani ai hu randühani. Asu ngorümbo hoafindahühi ‘Se sinifi,’ mbisahani ai süni randühani. Asu wandi ratüpuriyu-randeimbimbo hoafindaha-ndowohümbö, ‘Ranimoatükuni raro,’ sahani, ai rareandühani,” mehu.

⁹ Asu Sisas ai rani hoafi ra himboriyu haya nindou ranahambo afindi mahepünifiyu. Raniyu hihirifi nimorehi nindowenih afindi ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Ro sheimbo hoafayah. Ro moai anihondümbofe ndahurai ndüh hoeirheandi, Israerhündi amboani, nga wani,” mehu.

¹⁰ Nga sapo nindou ami-yafe bogori ai koamarhepuri ranai homo worambe hoeirüwurane asu aboedimayu.

Nimorehi kaindi nimori Sisas ai yifihündi botimariri

¹¹ Refe hayamboyoane, asu süngunambo ranambe nimai Sisas ai ngoafi mamahi ahandi ndüri Nen raninambo botifi mahafu. Ahambo süngururürundeimbiyomo asu nimorehi nindowenih afindimayei raniyei ai mamahi mahahüsi.

¹² Sisas ai ndeara ngoafi giniri nafitambekimi tüküfiyuane asu ngoafambe-ahindi aranahoafi yasimondi ranai tükümefeyo. Yifi nimoko ranana sapo nimorehi kai-mayo ranahandi nindowenih nimori moani mamahi hamindi-mayu ranaiyu. Raniyo asu nimorehi nindowenih afindi rani ngoafihündi ranai nimorehi rani-babidimbo mamarei.

¹³ Asu Adükari ai nimorehi ranahambo hoeireanda mayoa asu ahambo ngusüfoambe afindi hipoamboreandühi hoafiyundühi yahuya, “Se yowani aranindafindo-mboyafi,” mehundo.

¹⁴ Raniyu Sisas ai hu yifi safisendi-mayo ra sündimareanda asu nindou yifi nimoko masowandümo-memo ranai ngingniru maningomo. Raniyu Sisas ai hoafiyuh yahuya, “Nindou hoarifi ro shambo hoafehanini se haponda botiyafo,” mehundo.

¹⁵ Raniyu asu yifiyumbi nindou-mayu ranai botifi nimarümbo wataporimayuamboyu asu Sisas ai nimori ra ahandi hondandi warihumariri.

¹⁶ Raniyo asu nimorehi nindowenih afindi ranai ngusüfo kikifoarihindühi Godimboya aiana aboed-ani sei hoafiyahündowohü seiya, “Ahandi hoafi hoafiyu-randeimbi adükari hamindi ai yihoei mbusümo tükümefiyu! Ai ahandi nendi ranaheimbo aboedambofe-ndürimbo tükümefiyu-ane!” masei.

¹⁷ Sisas ai rani-moatükuni rawareandi hoafi ranai munquambo Sudia hifi asu rani hifikimi adaburo ranambe yangori wakimareanda himborimayei.

Son hundürüra-randeimbi ai ahambo süngrurü-rundeimbi yimbu Sisas sowana koamarihepiri

(Matyu 11:2-19)

¹⁸ Sonimbo süngrurü-rundeimbi ai munqu moatükuni tükumefeyo ra ahambo wataporimbomaruri.

¹⁹ Raniyu asu Son ai ahambo süngrurü-rundeimbi nindou yimbu mborai yahupiri hürühepiri haya Adükarimbo düdufimbohünda ahambo sowana koamarihepiri. Ahandi Adükarimbo düdufe hoafi ra yahuraiyo, 'Nindou nda horombo ro tükündüfimbui masahi raniyafi, asu ngörü tükündüfimbui mbisefi hohu himbomandefiyo?'

²⁰ Asu ai Sisasimbo-so tüküyafineandühi hoafiyafinandowohü safaniya, "Son hundürüra-randeimbi ai sishambo refe düdufeninimbo yihoehimbo koamarihemuna masinehi. Se nindou tükündüfimbui mehuyafi, asu ngörü tükündüfimbui mbisefi hohu himbomandefiyo," masafani.

²¹ Moani rani-simboani hamindi ranihü Sisas ai nimorehi nindowenihi afindi fi moaruwaimbü, angünümbi, moaruwai nendi nimarümbi ranaheimbo aboedireandüri asu himboatihari afindi ranaheimbo himboari birihendürani asukai himboariyei raro marihündi.

²² Sisas ai Sonimbo süngurinerinandeimbi ranahafanimbo simbori hoafiyupirühi yahuya, "Se ngafani Sonimbo hoafindafani se nine-moatükuni hoeirine himboriyafani marinandi ra: Rani-moatükuni ra sapo himboatihari ai asukai himboari birihehi himboariyei, tihari moaruwaimbi ai botiyahi hei, fi moaruwaimbü, mimanho masimeimbi ai aboedi popoatapo-foarhi. Himbotühüfo ai asukai hoafi himboriyei, yifiyeimbi ai yangiri botiyahi asu aboedi hoafi ra nindou napokoateyeimbi-mayei aheimbo wataporimboyo ramarandi ranahambo.

²³ Nindou didiyei wambo anihondumbo-arihindiri ai-ana hihifi-hihifimbeiyei-amboane!" mehu.

²⁴ Sonimbo süngurine-rinandeimbi mefani ranai hafandane süngunambo Sisas ai Sonimbo nimorehi nindowenihi-mayei ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya: "Sapo se Son sowana nimwohi furikoate-reandühi heihü ra se ninimoatükunimboyei tüküfeyoani hoeifembo sei hehi hohoanmomayei a? Awi se boabodari emündü werinambo mboahuri-hendani ra hoeifemboyei mahei?"

²⁵ Ninimoatükuni hoeifemboyei se mahei rana? Awi nindou hoeari moani rani-poanimbo aboedi hoeari yihuruyu haya nunguwan hoeifemboyei mahei? Ra wani. Nindou yahurai hoeari aboedi yihururihümündeimbi ana, adükari bogorindi worambe-ane nimboei arihündi.

²⁶ Se wambo ndühi yarhi hoafiyahündiri sapo se ninimoatükuni hoeifemboyei mahei ra? Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ranahambo hoeifimboyei? Yini ra anihond-ane Godindi hoafi hoafiyu-randeimbanisi, nga ro nda sheimbo anihondumboanahi hoafayahandüri. Son aiana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou ranahambo ngasündireimb-ani.

²⁷ Son ranahamboyo Godindi Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Ro nindou mam wandi hoafi semindi homböhünda koandihelinani, ai boatei se hokoate-yafambe ngumbui sifahafi nafi nafirihemböhünda,' meho," mehu.

²⁸ Sisas ai bîdîfîrî hoafî pareandûhî hoafîyuhî yahuya, “Son ana nindou moanî adûkarî hamîndîyu haya asu ai nindou horombo manîngomo ahamumbo ngasûndeapureimb-ani. Nga asu nindou düdi ai sapo God ngînîndî hîfandarandî ranambeahîndî akîdou aiyu aiana Sonîmbo ngasûndîrûmboani,” mehundürî.

²⁹ Muñguambo nindou ai Sonîndî hoafî hîmborîyei hehi asu takis kaki sowandümo-rundeimbî nindou-amboanî muñguambo rarîhi hoafîyeihî seiya, “Yîni, Godîndî hohoanîmo ranana anîhondü hondü mbumundane,” masei. Ranîyei asu süngunambo ai ahandî warîhü hundürümeyei.

³⁰ Nga Farisi nindou-yomo asu Suda-yomondî ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbî-yomo ranai ahamundîhoarî Godîndî hohoanîmo ra hîmborî-yowohü süngufembo moei mehomo. Ranîmboemo ai moai Sonîndî warîhü hundürüyomo.

³¹ Sisas ai hoafîyuhî yahuya, “Nîmorehî nindowenihî hapodanambe anîmboei ndanaheimbo ro nîni-moatükunîfihî sîmongorîndîhe hoeimandîheara? Nindou nda ai nüngunahurai nindoweyei ndana?”

³² Nindou ndanai ana sapo nîmorî akîdîbou ngoafîhü nînouyeimbo nahurai-anei. Sapo ai nîmareimbo bodîmondî nîmoakîdîboumbo rarîhi hoafîyeihîya, ‘Ro sîheimbo fufuñînambo fufuñî-mehundürî, nga asu se moai botîyahi yirîwarî moporîyei! Ro sîheimbo wenğîsahoafînambo marîhundürî, nga asu se moai aranîhoafîrîhündî ranî ranîmayei!’ nahurai-anei.

³³ Son sapo nindou hundürüra-randeimbî-mayu ranana tüküfi sesî sesü, wain hoe sîmîndî rakoate-mayua, asu se hoafîyehüya, ‘Ahandî fiambe ana moaruwai nendî nîmarîmboane,’ masei!

³⁴ Asu Nindou Hondü ai tüküfi sesî sesü, hoe sümündî marandambo, asu se hoafîyeihîya, ‘Nindou ranahambo hoeirîhorî! Aiana sesî afîndî sesü asu ngînîndî wain hoe sümündî arandî. Aiana nindou takis kaki sowandümo-rundeimb-anemo asu nindou moaruwai wosîhoaforî hohoanîmoyomo-rundeimb-anemo ranahamundî ngunînd-ani!’ masei.

³⁵ Nga asu nindou dîdîyei Godîndî-mayo fîfîrîfe ra anîhond-ane sei sahümündîmbî aiana ranî fîfîrîfe ra anîhondümbö nafuiyehaneî,” mehu.

Sisas ai Saimon Farisihündandî worambe mamaru

³⁶ Farisi nindou ai Sisasîmbo sesîmbohündä ro-dîbo dowadîfî mehundo-wamboyu asu Sisas ai ahandî worambe hu farîfi hafu mamaru.

³⁷ Ranî ngoafîhü nîmorehî mamî ai nindowenihî bîrabîrî hohoanîmoyorandeimbî manîngo. Sisas ai Farisi nindoundî worambe sesî sesühî amaru hoafî ra hîmborîyo haya, asu ai arabasta nîmoei kaki afîndî fihî semîndümbî hîpîrambe fîsîñarümbî moatükunî hîpîrî tüküre semîndî haya maho.

³⁸ Ranîyo ai ho Sisasîndî daboadanî yirîkîmî nîngombo aranîyowohü Sisasîndî tîñarî ra ahandî aranîhîmboaho-mayo ranambo popoaimarandî. Ranîyo asu ai Sisasîndî tîñarî ra ahandî mbîrînanî ranambo nîñombîrîhoayoa yahohaya gedühai mbura wakîkîhîrapîrühî fîsîñarümbî moatükunî ra tîñarî yimbumefanî ranîwamî kamafoareandî.

³⁹ Asu Farisi nindou Sisasîmbo mborai mehundo ranai ranî-moatükunî ramareanda hoeire haya ahandî fimbo hoafîyuhî yahuya, “Nindou nda anîhondü Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbayü ana, ai nîne nîmorehî ahambo sündareri nda fîfîrîndeambui. Asu moaruwai yahurai nindowenihî bîrabîrîmbî nîmorehî anîngo ranahambo fîfîrîndeambui,” mehu.

⁴⁰ Sisas ai sɪmborɪ hoafɪyundühɪ yahuya, “Saimon, ro sɪhambo hoafɪyonɪnɪmbo hoafɪ moai sɪheheandɪ,” mehundowamboyu. Asu Saimon ai ahambo hoafɪyundühɪ yahundoya, “Yɪnɪ, Yamundo-randeimbɪ nindou se wambo ndühɪ hoafɪyafɪndɪrɪ,” mehuamboyu.

⁴¹ Asu Sisas ai piyu haya hoafɪyuhɪ yahuya, “Nindou yimbu nɪmbafanɪ henamboyafanɪ ai nindou ŋgoründɪ-mayo kakɪ sɪmborɪ hɪhɪndɪho nde-hoamboehɪ safanɪ hena masowandɪfanɪ. Nindou ŋgorü ai sapo kakɪ sairandeimbɪ-mayu ranahandɪ-mayo 500 kakɪ hoarɪ semündu süngunambo sɪmborɪ saimbohünda asu nindou ŋgorü-mayu ranai 50 kakɪ hoarɪ semündu süngunambo sɪmborɪ saimbohünda.

⁴² Nindou yimbu ranai kakɪ masowandɪfanɪ ra sɪmborɪ hɪhɪrɪfe saimbo kakɪkoate-mefandamboyu asu nindou ranai ambe mehupɪrɪ. Nindou yimbu ra dɪdɪ ai nindou-mayu ranahambo ŋgusüfo afɪndɪ pamandira?” mehuamboyu.

⁴³ Asu Saimon ai sɪmborɪ ahambo hoafɪyundühɪ yahuya, “Ro rarɪhe hohoanɪmoayahɪ ana, nindou sapo ahambo kakɪ adükarɪ masagado ranai-anɪmbo afɪndɪ hamɪndɪ ŋgusüfo pandirümbui.” Ranɪyu Sisas ai yahuya, “Yɪnɪ, se anɪhondümbaanafɪ hoafayafɪ,” mehu.

⁴⁴ Ranɪyu asu ai nɪmorehɪ-mayo ranahambo sowana hɪhɪrɪfɪhɪ Saimonɪmbo hoafɪyundühɪ yahuya, “Se nɪmorehɪ ndanahambo moai hoeirowandɪyo? Ro sɪhafɪ worambe mafareheandɪ, ŋga asu se moai wambo hoe sawandɪrɪ wandɪ tɪŋarɪ popoaimbohünda. Ŋga asu nɪmorehɪ ndanaiyo wandɪ tɪŋarɪ ra ahandɪ aranɪhɪmboahonambo popoaira mbura ahandɪ mbɪrɪnanɪnambo gedümarandɪrɪ.

⁴⁵ Seana moai wambo sowandɪfɪndɪrɪ worɪnɪrowandɪrühɪ wakɪkɪhɪrandɪrɪ, ŋga wanɪ. Ŋga nɪmorehɪ ndanai ana ro sühühambe peyo haya wandɪ tɪŋarɪ ra moai wakɪkɪhɪ hɪnɪŋgɪreandɪ, ŋga wakɪkɪhɪ hoafɪna hohombo haponda tükefeyo.

⁴⁶ Se moai wambo mbɪroambe kefembohünda orif nɪmɪ hɪsɪ boboe dɪdɪboadɪro sɪhawandɪ, ŋga nɪmorehɪ aiyo wandɪ tɪŋarɪ ra fɪsɪŋarümbü moatükunɪ ranambo kamareandɪrɪ.

⁴⁷ Ranɪmboanahɪ ro sɪhambo hoafehanɪnɪ, nɪmorehɪ ndanai ahandɪ hohoanɪmo moaruwai afɪnd-ane, ŋga ranahambo God ai amboawi mehu. Nɪmboe sapo ai wambo ŋgusüfo afɪndɪ pamareandɪrɪ. Ŋga asu nindou daboe ahambo moanɪ akɪdou yangɪrɪ amboawi yahoweimbɪ nindou ana ai moanɪ akɪdou yangɪrɪ ŋgusüfo pareandɪrühani,” mehu.

⁴⁸ Ranɪyu asu Sisas ai nɪmorehɪ-mayo ranahambo hoafɪyundowohü yahuya, “Sɪhafɪ hohoanɪmo moaruwai ranana ro amboawi samboanahɪ,” mehundo.

⁴⁹ Ranɪyo asu nindou bɪdɪfɪrɪ sesɪ fondɪkɪmɪ mamarɪmo ranai ahamundɪ mbusümo hoafɪyomondühɪ yahomoya, “Nindou nda düdi moaruwai hohoanɪmo amboawi yahu aranda?” mehomo.

⁵⁰ Ŋga asu Sisas ai nɪmorehɪ-mayo ranahambo hoafɪyundühɪya, “Sɪhafɪ anɪhondümbefe hohoanɪmo ranamboyo sɪhafɪ moaruwai hohoanɪmo ranambeahɪndɪ aboedambo-marɪheanɪnɪ, ŋga se ŋgusüfo afurɪndo kündo hawa ŋgafɪ,” mehundo.

8

Nɪmorehɪ bɪdɪfɪrɪ ai Sisas-babɪdɪmbo mahei

¹ Ranümbɪ ra kɪkefoendane, asu süngunambo Sisas ai adükarɪ ŋgoafɪ asu akɪdou ŋgoafɪ ranambe huhü God ŋgɪnɪndɪ hɪfandarandɪ ranahambo

wataporimbo-marandi. Sisasimbo süngururü-rundeimbi 12 ai Sisasindi süngu mahomo.

²⁻³ Raniyei asu nimorehi bidifiri didiyei moaruwai nendi nimarindüreimbi asu angünü moaruwaimbü Sisas ai aboedimarearu amboani ahandi süngu mahei. Nimorehi-maye ranai ana Maria Makdarahündi, sapo Sisas ai moaruwai nendi 7 ahandi fiambeahindi raguanambo-reandeimbi-mayo ranayo, Soana, Kusandi nimorehi, nindou ranai Herodindi wori hifanda randeimbi-mayu ahandi nimorehiyo, Susana asu nimorehi bidifiri sapo ahei kakinambo Sisas asu ahandi hoafi sowandümo homo-rundeimbi farihhipuri-rihundeimbi-maye amboani ai-babidi mahei.

*Nindou sesi ahuri nümbürambe bubumafoareandi kafeefe hoafi
(Matyu 13:1-9; Mak 4:1-9)*

⁴ Nindou afindi ranai ngörü ngoafihündi ngörü ngoafihündi kikihefekoate Sisas sowana nümbüni tümarihinda, ndani kafeefe hoafi hoafiyundurühi yahuya,

⁵ “Nindou mamai ai sesi ahuri semündü hu bubufoareandane, asu bidifiri nafikimi pütapimayo. Nindou ai hahabodeihü pütapiyane, asu ndu ai nimoamonindi pühiyei masahüsi.

⁶ Bidifiri ahuri ranai nimoiei boatifowami pütapiyo mbura tüküfehündamboyo asu yapataparimayo hifi ranai hoe puiri-koate niñondi hamindiwambo.

⁷ Asu bidifiri ai wohi tihoari tihoarümbi ninouyoambe pütapiyo mbura rani dibore tüküfihüyo asu wohi ranambo gabudi-mafoareandi.

⁸ Nga asu bidifiri ahuri ranai hifi aboedambe pütapiyo haya tütüküyowohüyo 100, 100-mbore hisimayo.” Sisas ai rani hoafi ra moendifembo yahumbo hoafiyuhi yahuya, “Nindou düdi ai himboambeimbi-nduhü ana, hoafi ra himborimbiyu-wamboane,” mehu.

⁹⁻¹⁰ Raniyomo ahambo süngururü-rundeimbi ai rani hoafi ranahandi nimindi ranahambo düdumefundo-wambo hoafiyupurühi yahuya, “Sihamumbo ana God nginindi hifandarandi dibohindi hoafi ra masayopurane, nga nindou amuri ranaheimbo ana kafeefe hoafinamboane hoafayondüri. Rananimbo ai himboari-ndeimboyei, nga ngiri hoeindihindi asu himbori-ndeimboyei, nga ngiri fifirindihindi.”

*Sesi ahurimbo kafeefe hoafi ranahandi nimindi hoafi
(Matyu 13:18-23; Mak 4:13-20)*

¹¹ “Kafeefe hoafi ranahandi nimindi ra ndahurai-ane. Sesi ahuri ra Godindi hoaf-ane.

¹² Sapo sesi ahuri nafini pütapimboyowohü pütapimayo ranana nindou didiyei hoafi himboriyehaneisi, nga asu Satan ai ahei ngüsüfoambeahindi semündü pireandühani. Sapo Satan ranai aheimboya anihondumbo-ndihi hehi aboedambo-ndahimboyei yahuhaya.

¹³ Sesi ahuri sapo nimoiei boatifowami pimayo ranana nindou didiyei hoafi ranahambo himboriyehi hehi sahümündihü hihifi-hihifiyehaneisi, nga ahei ngüsüfoambe hoafi ra moai kiki-mifoare nimarondüri. Ai hoafi ranahambo anihondumbo-rhindühaneisi, nga asu nime-moatükuni aheimbo refe hoeifendürimbo tüküfeyoambe ai peyehane.

¹⁴ Sesi ahuri wohi tihoari tihoarümbi mbusümo pütapimayo ranana, sapo nindou didiyei ai hoafi ra himboriyehaneisi, nga asu afindi

hohoanimo, kaki napo sihefe hohoanimo, hifi ndan+hündambo h+hifi-hihifi hohoanimo ranai gabudi-foareandürani asu ai aboedi hisikoate-aye nahurai-ane.

¹⁵ Sesi ahuri hifi aboedambe pimayo ranana, sapo nindou didiyei ai hoafi ra himboryei hehi ngusüfoambe kikihi-safimar+hümündi-ane. Ai ahei hohoanimoambe didiboador+hoeimbi hamindi hondü nimar+indür+mboyo asu ai hisi aboedi tükümeferandi.”

*Nindou ai moai si wambür+hoareh+di+bonapiferandi
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ “Nindou mamai ai moai ram hai ra yimunde mbura wambür+nambo gabude, asu fondi hoareh+ ninde randi, nga wani. Sapo aiana yimunde mbunda ram hai nindiferambo fondi-mayo ran+wami nimoamo an+ambo nindeandan+ nindou didiyei worambe keboehindühi hoeind+himboyei.

¹⁷ N+ne-moatükun+ di+bo megoro ranai ana weindah+ moanambühi tükünd+femboe. N+ne-moatükun+ nindou ai gabud+hi mas+hehindi ranai ana weindah+ hai sihi tükünd+feyoani hoeind+himboyei.

¹⁸ Awi se hibad+hümbö, himbo yang+ri künd+hi n+mandei. Nindou düdi hohoanimo ra ndore fifirareand+ ana, God ai adükar+ ndagadombui. Nga nindou düdi ndofe fifir+ifekoate-ayu ana, n+ne akidou fifir+mareand+ amboani God ai raguanambo-ndeambui,” mehu.

*Sisas+ndi hond+ asu akohoandi
(Matyu 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Sisas+ndi hond+yo asu ahand+ akid+ mam+yomo ranai Sisas+mbö hoeifimbo tüküme+hindi, nga ai n+moreh+ nindowenih+ af+ndi rani mbusümowambo moai ahand+ fikim+ papüh+yahindi.

²⁰ Raniyei nindou bid+firi ai Sisas+mbö hoaf+yahündowohü sahündoya, “Sihafi me-ane asu amondi mam-anemo ai weindani an+amboei sihambo hoeifen+n+mbö seimbo,” maseiamboyu.

²¹ Asu Sisas ai nindou ranaheimbo munguambo yare hoaf+yundürühi yahuya, “Nindou didiyei ai God+ndi hoafi himboryei mbur+hü sünguar+hindi ranai-ane wandi me asu akohoandayomo,” mehu.

*Sisas ai hoaf+mayua wer+afur+mareandi
(Matyu 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Mam+mbö Sisas ai ahambo süng+rurü-rundeimbi babid+imbo botambe fareafundühi hoaf+yupurühi yahuya, “Awi sih+ri kur+hoe ran+ goesürüni bandi+hehu ngefo,” yahupuri haya mahomo.

²³ Ai botambe homondühi-yomo asu Sisas ai yapombofi megoru. Raniyo asu ng+n+ndi ham+ndi hoeweri ranai kur+hoe-mayo ranambe tüküfehüyo, hoe botambe tüküfehü asu ai ndeara himon+ han+mbö yang+ri+memo.

²⁴ Raniyomo asu ahambo süng+rurü-rundeimbi ai Sisas sowana homo yang+ri+rüwur+ hoaf+yomo-ndowohü yahomoya, “Adükar+! Adükar+! Sih+ri ndeara yifimbo yang+rayeft,” mehomondamboyo. Asu Sisas ai bot+fi hoewer+moyo ranahambo awi-awimefiyu-wamboyo afureandühiyo asu hoe ranai afure mafaero.

²⁵ Raniyu Sisas ai ahamumbo yare hoaf+yupurühi yahuya, “Asu sihamundi an+hondümböfe ra nün+gua?” mehupuramboemo. Asu ai hepünafu y+himbo sisi+reapurühi simbori hoaf+yafundühi yahomoya, “Nindou nda düdi rana? Ai moani hoeweri ranahambo awi-awimefiyuwa ahand+ hoafi himboryowohü afur+mareandi,” mehomo.

*Sisas ai nindou mam+ndi flambeah+ndi moaruwai nendi hemafoareandi
(Matyu 8:28-34; Mak 5:1-20)*

²⁶ Sisas ai ahambo sünggurü-rundeimbi bab+dimbo Gerasa-yafe hif+nambo Gariri hoe gogoasürün+ homo tüküme fundi.

²⁷ Tüküyafu mburu botambeah+ndi kusifoendane nindou mami ran+ ngoaf+hündi moaruwai nendi n+mar+ndoweimbi ranai ahambo sowanambo mahu. Aiana horombo hondü piyu haya moai hoear+ güdeand+, nga moan+ yare safoeyapo manüngu-ane. Ai ngoaf+hü n+ngokoate yifi sihehi r+hündeimbi honguambeyu nüngu marandi.

²⁸ Nindou ranai Sisas+imbo hoeirirühi puküna heiyuhü yir+kim+ piyu n+marümbo hoafiyuh+ yahuya, “Sisas, God N+moamo Ham+ndi Hondündi n+mori+, se wambo nüngufend+r+imbo safomboyafa? Ro sihambo hüti hoafar+han+ni se yowan+ wambo t+ñ+r+ifo ndawand+r+imboyafi,” mehundo.

²⁹ Nindou ranai yare hoaf+mayu ra sapo Sisas ai moaruwai nendi ranahambo hoaf+mayundoa kosifoendüh+yo. Af+ndi+imbo moaruwai nendi ranai k+k+h+r+i+m+ndi n+maroan+ asu munnguambo nindou ranai h+imboari safüh+rurühi sen+nambo hüputüpu-r+hawuran+ ai ran+moatükun+ ra gur+hai haya moaruwai nendi ranai fare ser+m+ndi haya n+im+ wohi fur+koate-yowan+ ho-marandi.

³⁰ Sisas ai ahambo düdufih+ yahundoya, “Ndür+ sihaf+ n+nea?” mehundowamboyu. Asu ai si+mbor+ hoaf+yundüh+ yahuya, “Wand+ ndür+ ana Awai nindou-ane.” Ai yare hoaf+mayu ra sapo moaruwai nendi af+ndi ranai ahand+ flambe mamarei ran+imboyu.

³¹ Moaruwai nendi-mayei ranai Sisas+imbo hüti hoaf+yahündowohü seiya, “Se y+hoefombo n+imbi n+marümbi h+fambe ranambe koand+hawamun+imboyafi,” masahündo.

³² Ran+yo asu moatei af+ndi ranai h+r+p+n+n+ h+imbor+hündüh+ bur+mayeri-amboyu moaruwai nendi ranai Sisas+imbo moatei ranahei flambe koar+hendür+imbo hüti-hütimar+hora koamar+hendür+.

³³ Ran+yei nindound+ flambeah+ndi kosifoehi hehi moateiyei fiambeyahindüh+ asu moatei ranai h+r+p+n+n+ p+p+nambo hanei kur+hoeambe piyei hoe kar+hüsi hehi y+fi+saf+mayeri.

³⁴ Nindou moatei h+fand+marundi ranai hoeirunda mayoa, p+p+yomo homo ran+ ngoaf+hü asu nümbürambe ratüpur+yeih+ bur+mayeri ranaheimbo hoaf+hümarundür+.

³⁵ Nindou ranai n+n+moatükun+yo tüküme feyo sei hehi hoeifembo Sisas+imbo-so tüküme hind+.

Ran+yo tüküyahi hoeir+hindane, nindou moaruwai nendi n+mar+ haya kosifoendeimbi-mayu ranai ahand+ yir+ kim+ hoear+ yihuruyu mbura hohoan+mo aboed+ koadürü hohoan+moyu arandi süngu mamaruwa hoeir+horühi y+h+imbo si+s+r+imehind+.

³⁶ Nindou hoeifembo mahüsi ranai Sisas nindou aboed+marir+ ra hoeir+hi hehi nindou b+d+f+rambo watapor+imbo-mar+hünd+.

³⁷ Ran+yei asu munnguambo nindou Gerasa h+f+hünd+ ranai y+h+imboyeih+ Sisas+imbo ragu ngaf+ maseia asu botambe far+fi haya ndamefiyu.

³⁸⁻³⁹ Ran+yu asu nindou moaruwai nendi n+mar+ haya kosifoendeimbi-mayu ranai Sisas+imbo hüti hoaf+rürüh+ yahuya, “Wambo se y+ni+ safan+imbo se-d+ibo d+di+,” mehundo-wamboyu. Asu ai ahambo koar+haurüh+ yahuya, “Se ngoaf+na ngaf+ n+n+moatükun+yo God ai sihambo ramarean+ni ra nindou b+d+f+rambo watapor+imbo-ndand+,” mehundo. Ran+yu asu hu n+ne-moatükun+ Sisas ai ahambo ramarir+ ranahambo ran+ ngoaf+hünd+mayei ranaheimbo watapor+imbo-marandür+.

Sisas ai bogorɪndɪ nɪmorehɪ nɪmorɪ yɪfɪhündɪ botɪre asu nɪmorehɪ anɟünɪmbɪ ai Ahandɪ hoearɪ sündɪmareandɪ

(Matyu 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Sisas ai asukai Gariri ŋgorü-goanɪnɪ hu tükümeɟiyu-wamboyei nɪmorehɪ nindouwenihɪ ranai ahambo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪmayei, sapo hɪmbomayehei hei ranɪmbowambo.

⁴¹ Ranühɪ asu nindou mamɪ ahandɪ ndürɪ Sairus ranɪ ŋgoafɪhü rotu worɪ hɪfandɪra-randeimbɪ ai Sisasɪndɪ yirɪkɪmɪ tüküfi pɪyu nɪmarumbo wandɪ worɪna dügüfi yahu haya hütɪ-hoafɪmarürɪ.

⁴² Ai sapo ahandɪ nɪmorehɪ nɪmorɪ 12 hɪmbanɪ mamɪ yanɟirɪyo haya yɪfambo-mayowamboyei rameɟiyu. Sisas ai Sairusɪndɪ worɪna hüfuane, asu nindou afɪndɪ ranai anɟoanɟo-marɪhorɪ hei.

⁴³ Ahei mbusümo nɪmorehɪ mamɪ 12 hɪmbanɪmbo amoamo watɪkoafɪmboyo mara ho ranai manɪŋgo. Ai ahandɪ anɟünɪ ra aboedɪfemböhünda doktambo hoefepurɪmbo kaki afɪndɪ sai marandɪ, ŋga asu nindou dɪdɪ ai-amboanɪ moai aboedɪreandɪ.

⁴⁴ Nɪmorehɪ ranai Sisasɪndɪ daboadanɪ ho nɪŋgombo hoearɪ hɪmborɪ-mayo ranɪfihɪ masündeandamboyo asu ahandɪ horɪ ranai moanɪ ranɪ-sɪmboanɪ hamɪndɪ kɪkɪmarɪhoayo.

⁴⁵ Ranɪyu asu Sisas ai düdufihɪ yahuya, “Düdi wandɪ hoearɪ masündeanda?” mehuamboyo. Asu muŋguambo nindou ranai wanɪwanɪyeihɪ dɪdɪmomayehei-amboyo asu Pita ai hoafɪyuhɪ yahuya, “Adükari, nindou afɪndɪ ranai sɪhafɪ fikɪmɪ wakɪre yanɟorɪmbo sɪmborɪ koarürɪmayei,” mehundowamboyo.

⁴⁶ Asu Sisas ai hoafɪyuhɪ yahuya, “Nindou ŋgorü ai wambo masündeandɪra wandɪ fiambeahɪndɪ ŋɟɪnɪndɪ ranai makosɪfoendɪ ranɪmboanahɪ,” mehuamboyo.

⁴⁷ Asu nɪmorehɪ ranai wambo fɪfɪrɪhi-ndɪrɪmboanei, ŋga ro ŋɟirɪ dɪbo nɪmboahɪ yahohaya, hɪhamɪndarɪ kameihɪ ho Sisasɪndɪ yirɪkɪmɪ pɪyo mamaro. Ranɪyo ai muŋguambo nindouyei hɪmboahü wataporɪmbo-marandɪ nɪmboe masünderɪ asu nününgureamboyo ranɪ-sɪmboanɪ hamɪndɪ aboedɪmayo ranahambo.

⁴⁸ Sisas ai nɪmorehɪ ranahambo yahundoya, “Nɪmorɪ akɪdou, sɪhafɪ anɪhondümböfe ranai sɪhambo aboedɪmareanɪnɪ, ŋga se ŋgusüfoambe afurɪndo kündo hawa ŋgafɪ,” mehu.

⁴⁹ Ai wataporɪmbo-randühɪ nüŋguambe, nindou mamɪ ai hɪfandɪra-randeimbɪndɪ worambeahɪndɪ tüküfi hu hoafɪyuhɪ yahuya, “Sɪhafɪ nɪmorɪ ana yɪfɪmayo, ŋga se yamunde-randeimbɪ-mayu ranahambo tɪŋrɪfo dabadomboyafɪ,” mehuamboyo.

⁵⁰ Sisas ai ranɪ hoafɪ ra hɪmborɪyu haya, Sairusɪmbo hoafɪyunduhü yahuya, “Se yɪhɪmbondamboyafɪ, ŋga anɪhondümbö-ndowandanɪ anɪmbo sɪhafɪ nɪmorɪ ra aboedɪndɪmboe,” mehundo.

⁵¹ Ai nɪmorehɪ-mayo ranahandɪ afɪndandɪ worambe hu tüküfi haya moai nindou amurɪ semündündürɪ worambe kefuendɪ, ŋga Pita, Son, Sems asu nɪmorɪndɪ hondafɪndɪ aheimbo yanɟirɪyo süngurearü haya mahüfu.

⁵² Nindou afɪndɪ ranɪhü mamareɪ ranai nɪmorɪ ranahambo ho-hoanɪmoyeihɪ aranɪhoafɪ-marɪhündamboyo Sisas ai yahuya, “Ai ana yɪfɪyombo-yopoanɪ, ŋga ŋɟirɪ aranɪhoafɪ-ndɪhünda,” mehuamboyei.

⁵³ Nindou ranai nɪmorɪ yɪfɪmayo ra fɪfɪrɪhɪndɪ, ranɪmboyo Sisasɪmbo tɪkɪfɪnambo-rɪhorühɪ tɪrɪfoefe hoafɪmayahüdo.

⁵⁴ Nga ai n̄mor̄i-mayo ranahand̄i war̄ih̄ü k̄ik̄ihamündü hoafi-yundowohü yahundoya, “N̄mor̄i ak̄idou, se bot̄iyafo,” mehundo.

⁵⁵ Asu ahand̄i yifiafi ranai h̄ih̄ir̄ife ho flambe far̄ifeh̄üyo asükai bot̄imefeyo. Ran̄iyo Sisas ai n̄mor̄i ranahambo ses̄i sahündo yahu haya hoafi-mayundür̄i.

⁵⁶ Asu hondaf̄ind̄i ai hoeir̄ineanda mayoa mahep̄ünafi-neandamboyu Sisas ai ran̄i-moatükun̄i tükümefeyo ranahambo “Nindou ŋgorümbo yowan̄i hoafi-poan̄i,” mehu.

9

Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimb̄imbo koamar̄ihapur̄i (Matyu 10:5-15; Mak 6:7-13)

¹ Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimb̄i 12 ranahamumbo mborai yahupur̄i hür̄ihapur̄i haya moaruwai nend̄i asu muᅇguambo aᅇgün̄i aboed̄iferambo ŋḡin̄ind̄i adükari masagapur̄i.

² Ran̄iyu God ŋḡin̄ind̄i h̄ifandarand̄i ranahambo watapor̄imboyo asu aᅇgün̄i aboed̄ife-rambohünda koamar̄ihapur̄i.

³ Ai ahamumbo yare hoafi-yupur̄uh̄i yahuya, “S̄ihamund̄i hoahoango ranambe se yowan̄i n̄im̄in̄im̄i, arü, ses̄i, kaki, asu hoear̄i yimbu-ane ra ndowandümbomo.

⁴ Se n̄in̄i-worambeyo afareafund̄i ra moan̄i se ran̄i worambe yanḡir̄i n̄imand̄imo mbundu bot̄indafu ŋgomo.

⁵ Nahi homondan̄i nindou ai s̄ihamumbo wor̄in̄ifapur̄ikoate-ndeian̄i ana, asu se ŋgoafi ra h̄in̄iᅇḡindu houmbo ŋgomondüh̄i yir̄ifih̄ind̄i h̄ifi hasüfi ra kükiboadu houmbo ŋgomo ranaheimbo God ai moaruwaimbo-mb̄ireandür̄i yaho refe nafuiyo-ndür̄imbohünda,” mehupur̄i.

⁶ Ran̄iyomo asu ahambo süngururü-rundeimb̄i ai ran̄ih̄ü h̄in̄iᅇḡiru houmbo homo muᅇguambo ŋgoafi ranambe God̄ind̄i hoafi ra watapor̄imbo-rundüh̄i nindou aᅇgün̄imbo-yeimb̄imbo aboed̄irundür̄i marund̄i.

Herot ai af̄ind̄i hohoan̄imomayu (Matyu 14:1-12; Mak 6:14-16)

⁷ Gariri-yafe adükari bogor̄i Herot ai muᅇguambo moatükun̄i tükümefeyo ranahambo hoafi ra h̄imbor̄iyu haya, af̄ind̄i hohoan̄imomayu. Ai yare hohoan̄imomayu ra, nindou b̄id̄ifir̄i ai rar̄ihi hoafiyeih̄i seiya, Son hundür̄ura-randeimb̄i ai yif̄ihünd̄i bot̄imefiyu masei.

⁸ Asu b̄id̄ifir̄i ai seiya, “God̄ind̄i hoafi hoafi-yu-randeimb̄i Eraisa ai ȳihofombo-so tükümefiyu.” Asu awi b̄id̄ifir̄i ai seiya, “Nindou mam̄i God̄ind̄i hoafi hoafi-yu-randeimb̄i horombo hondü manᅇgu ranai yif̄ihünd̄i bot̄imefiyu-ane,” maseiamboyu.

⁹ Herot ai yare hoafi-yuh̄i yahuya, “Ro sapo Son̄ind̄i mb̄iro ra k̄ik̄imar̄ihemin̄i. Asu nindou düdi nda ai yahurai ro hoafi nda h̄imbor̄iyaha tükümefiyu. Asu ahambo hoeifimbo samboanah̄i,” mehu.

Sisas ai 5,000 nindoumbo ses̄i masagadür̄i (Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Son 6:1-13)

¹⁰ Krais̄ind̄i hoafi sowandümo homo-rundeimb̄i ai h̄ih̄ir̄iyafu homo Sisas̄imbo-so tüküyafu muᅇguambo moatükun̄i ai ramarund̄i ranahambo watapor̄imbo-marur̄i. Ran̄iyu ai süngure sepur̄ümündü haya Betsaida ŋgoaf̄inambo ai yanḡir̄i n̄imar̄imbo mahomo.

¹¹ Nga asu awai nend̄i af̄ind̄i ranai Sisas nahanaf̄iyu mahu ranahambo tür̄üfoar̄ihi hehimbo-wambo, ai süngumar̄ihor̄i hei. Ran̄iyu asu ai aheimbo

mborai-mboraifindürü hiniŋgi-reandürü haya, God ŋginiŋdi hifandarandi ranahambo wataporimbo-marandi. Asu nindou didiyei angunümbi-mayei aheimbo aboedimareandürü.

¹² Hüfhamiŋdi hürimindoambe, süŋgrurü-rundeimbi 12 ai ahambo-so tüküyafu hoafiyomondowohü yahomoya, “Se nindou ndanaheimbo koarhawandürani mbihei. Rananimbo asu ai hei adükari ŋgoafihüyo asu himboraniyo ranihü apofondiyo asu sesiyo ra kokombiri-hündamboane. Ndanihü ana nindou nimarikoate-yohane,” mehomomo.

¹³ Raniyu asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Seanimbo sesi ra aheimbo ndabudürü,” mehuamboemo. Asu ahambo yaru hoafiyomondühü yahomoya, “Roana hondahüfeimbi bret-anemo asu kini akidou yimbu-anafani rani yangiri-ane sihehumboayefi. Asu muŋguambo nindou ranaheimbo se homo sesi pemiyomo safimboyafi hohoanimoayafa?” mehomomo.

¹⁴ Nindowenihü ranihü mamarimo ra 5,000-yomo. Sisas ai ahambo süŋgrurü-rundeimbi ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Nindou ranaheimbo hoafinidimondürani animbo ai 50, 50-ndahi mbimari-amboane,” mehupuri.

¹⁵ Raniyomo ahambo süŋgrurü-rundeimbi-memo ai himboriyomo houmbo nindou ranaheimbo rani-süŋgumarundüra mamarei.

¹⁶ Raniyu Sisas ai hondahüfeimbi bretiyomo asu kini yimbume fanani ra semündü haya, sünambe himboyu hafuhü sesi ranahambo-hünda Godimbo hihifirüri mbura, bret kini hifitire ahambo süŋgrurü-rundeimbi-memo nindou-mayei ranaheimbo yimbufe-ndürimbohünda masagapuri.

¹⁷ Nindou ranai sesi ra sahüsi muŋgu parihindühüyei, asu Sisasini süŋgrurü-rundeimbi ai sesi bidifiri bidifiri korimayo ra 12 wamburi tükuru madüburafundi.

Pita ai Sisasimboya nindou ndanana God dibonimayu Kraisanu mehu (Matyu 16:13-19; Mak 8:27-29)

¹⁸ Mamimbo Sisas ai ahand-amboani Godimbo didibafiyuhü nimaruwane, asu ahambo süŋgrurü-rundeimbi ai, ai-babidimbo mamarimo. Raniyu ahamumbo düdufipurühi yahuya, “Nindou ai wamboya ai düdi seia?” mehu.

¹⁹ Asu simbori ahambo hoafiyomondühü yahomoya, “Bidifiri ai Son sapo nindou hundürüra-randeimbi-mayu-ani sei. Bidifiri ai sihambo seiya ai Erasai-ani maseiamboyei, asu bidifiri ai Godini hoafi hoafiyurandeimbi horombo hondü manüŋgu ranai yifihündi botimefiyu-ani masei,” mehomondo.

²⁰ Raniyu asu ai ahamumbo simbori hoafiyupurühi yahuya, “Asu se ra wambo nüŋguru hohoanimo yomo ro didiyaha?” mehuamboemo. Asu Pita ai ahambo simbori hoafiyundühü yahuya, “Seana Kraisanafini nindou God ai diboniyunini hiniŋgi-mareanini nindou aboedambo-fendürimbohünda,” mehundo.

Sisas ai yifinda mbundiha yifihündi botindaheamboyahi yahu wataporimbomarandi (Matyu 16:20-28; Mak 8:30; 9:1)

²¹ Raniyu asu Sisas ai rani hoafi ranahamboya, “Se nindou ŋgorümbo yowani hoafinimboemo,” mehupuri.

²² Asükaiyu ahamumbo yare hoafiyupurühi yahuya, “Nindou Hondü ai ana asübusümbi tiriŋrifo afindi ndemündühü animbo ahambo bogori

nindou-anemo Godimbo sesi s'hou-rundeimb-anemo asu ah+nümbi ho-hoanimo yamundu rundeimb-anemo ranai yiboaruko-ndurimboemo. Ai ahambo hifokoandüwuran yifindümbuisi, nga asu ai ng+m+ sindu mbunda sünguna yifihündi botindifimbui," mehu.

²³ Ai munquambo aheimbo hoafiyundürühi yahuya, "Nindou didiyei ai wandi süngu hombo hohoanimondeih ana, asu ai ahei hohoanimo ra hifinambo-ndihi hehi nimi keimbi karhendeimbifih yifimbo noundahi hehi munquambo si aho ra wambo süngumbirihindiramboane.

²⁴ Nindou düdi ai ahandi yangiri niŋgo hohoanimo ra ahandihoari hifandarandi ana, ai awari-ndihoemboe. Nga asu nindou düdi wambohünda ahandi yangiri niŋgo hohoanimo ranahambo moanane ehü ana, ra gedühi niŋgomboe.

²⁵ Nindou mam+ ai ratüpur+yuhumbo munquambo moatükun+ napo hifi ndan+hündambo ra gugurareandi ana, asu ahandihoari awarindihembui, nga nüngunde ahambo mafandihera?

²⁶ Nindou düdi ai, roanahi asu wandi yamundife hoafi ranane ranahambo amoanŋgayu ana, asu ro-amboan+ nindou ranahambo Ape, ro, asu sünambeahindi nendi babidi yihoefti ng+n+ndi himboamupuimbo-randeimbi kapeihü kosahambe amoanŋgi-ndihün+mboyahi.

²⁷ Ro siheimbo anihondumboanahi nda hoafayahandüri, nindou bidifiri didiyei ndan+hü aniboadei ranai ana yifikoate yangiri nimbœi-ambe God ng+n+ndi hifandarandi ra hoeindihimboeyi," mehundüri.

*Sisasindi fi ranipoanambo fiyoweimbi tüküme feyo
(Matyu 17:1-14; Mak 9:2-13)*

²⁸ Sisas ai rani hoafi ra hoafiyu haya, 8 si howane, ai Pita, Son asu Sems ahamumbo sepurimündü haya hifi wafunambo Godimbo didibafifembo mahafu.

²⁹ Ai Godimbo didibafiyuhü nünguane asu ahandi ngusumboari ra ranipoanambo fiyowohüyo asu ahandi hoari ra kifohi hamindiyowohü si nahurai tüküme feyo.

³⁰ Raniyo asu rani-simboan+ Moses, Erasais ai Sisas-dibo wataporiyafandühi manimbafani.

³¹ Nindou yimbu ranai himboamupuimbo-randeimbi kapeihü tüküyafine henamboyan+ asu Sisas ai Godindi ratüpur+ moendifih+ Serusarem ngoafihü yifimbo-mayu ranahambo ai-babidi wataporimemo.

³² Pita ai ahandi ngunindi yimbu Son asu Sems ai ahamumbo yapombo himbomarapura mapomo. Asu himboari birhoemo hoeirundane, Sisasindi himboamupuimbo-randeimbi si ranambe nindou yimbu ranaimboan+ yahurai ai-dibo manimbafani.

³³ Moses Erasais ai ndeara hombo safani henambo-yafandane, Pita ai Sisasimbo hoafiyundühi yahuya, "Adükari, aboed-ane ndan+hü amarefisi, nga s'hir+ dago ng+m+ hündihupurimboane, sihambo ŋgorü, Mosesimbo ŋgorü asu Erasambo ŋgorü." Pita ai yare hoafimayu ra ai ndore fifire hayamboyoan+ hoafimayu.

³⁴ Ai rani hoafi ranahambo yare hoafiyuambe mburüŋgai ranai piyo gabudi-mafoareapura, asu ai yihimbomemo.

³⁵ Raniyo asu hoafi ranai mburüŋgai-ambeahindi tüküfih+ yahoya, "Wandi Nimor-ani nda, ro ahambo dibonimayahando-ani. Se ahandi hoafi himborindimo," meho.

³⁶ Ranî hoafi ra ho kîkamîndoambe Sisas ai yangîrî ranîhû manûngu. Pita, Son, Sems ai ranî-sîmboanî nîni-moatükunî hoeimarundî ranahambo nindou ngorûmbo moai nîni hoafi hoafiyomo.

*Sisas ai nîmorî moaruwai nendî flambe nîmarîndoweimbî aboedîmarîrî
(Matyu 17:14-21; Mak 9:14-29)*

³⁷ Ngorû sina hîfî wafu ra hîniŋgîru houmbo hanîmondanî, nîmorehî nindowenihi afîndî ranai Sisasîmbo nafîni hoeimarîhorî.

³⁸ Nindou mamî, nîmorehî nindowenihi afîndî-mayei ranambeahîndî ai Sisasîmbo pukûna hoafi karîhoehû yahuya, “Nindou yamundo-randeimbî karîhasî. Se sühûfî nîmorî wandî hoeirîworî, ŋga wandî mamî ndearani nda.

³⁹ Moaruwai nendî ai nîmorî ranahambo kîkîhi-safirîmîndühane asu ai hepûnüfi heiyu arandî. Moaruwai nendî ranai ahambo yabadîrî wakîrerîhane asu yahamo kasiau wutûpuiariyu arandî. Ai ahandî fi ranahambo muŋgunambo moaruwaimbo-rerîhane asu ahambo nîmai hîniŋgîfi hombo sîsamîndarandî.

⁴⁰ Ro sîhambo süngurunîni-rundeimbî ranahamumbo hütî-hütîmarîhapurî moaruwai nendî ranahambo raguanambofembo, ŋga ai ŋgîrî raguanambondundî,” mehundo.

⁴¹ Asu Sisas ai sîmborî hoafiyundûhi yahuya, “Nindou nda se ana anîhondûmbofe hohoanîmokoate-yeihanei, asu sîhei nîŋgo hohoanîmo ra moai ndorîhoayo. Nüŋgunîmbîmbo awi ro se-babîdîmbo nîmboambo sîhei nîmborî ra mandahamîndîha? Nîmorî sîhafî ra ndûhî sowarîndîfî sühûfî,” mehu

⁴² Nîmorî ranai süfuane moaruwai nendî ranai serîmîndî hîfîhû pupapoaporerî sîherî haya yabadîmarîrî. Ŋga asu Sisas ai moaruwai nendî ranahambo ŋgînîndî hoafiyundo haya nîmorî ranahambo aboedîrîrî mbura ahandî afîndambo hîhîrîrî maserügudo.

⁴³ Ranîyeyi asu muŋguambo nindou-mayei ranai Godîndî ŋgînîndî adükarî ranahambo mahepûnehîndî.

*Sisas ai asükaiyu yîfîndamboyahî yahu wataporîmbo-marandî
(Matyu 17:22-23; Mak 9:30-32)*

Muŋguambo nindou ranai Sisas ramareandî ranahambo afîndî hohoanîmoyeihî nîmboeiambe, ai ahambo sünggurû-rundeimbîmbo hoafîyupurûhî yahuya,

⁴⁴ “Ro nîne-moatükunî sîhamumbo haponda hoafehapurî ndanahambo mîtanîndündümboemo. Ngîrî amîtata Nindou Hondû ndanahambo nindouyeyi warîwamî hîniŋgîndîhorî,” mehu.

⁴⁵ Ŋga asu ahambo sünggurû-rundeimbî ai ranî hoafi ranahandî nîmîndî ra moai fîfîrundî. Ranî hoafi ra ahamumbo dîbo meŋgoro wambo ai moai ndoru türûfoarundî. Ŋga asu ai Sisasîmbo dîdûfembo ra yîhîmbomemo.

*Nindou düdi adükarayu
(Matyu 18:1-5; Mak 9:33-37)*

⁴⁶ Sisasîmbo sünggurû-rundeimbî ai nindou düdi adükarayu yahomo houmbo sîmborî hoafîmemo.

⁴⁷ Sisas ai fîfîreandî nîne hohoanîmo ahamundî ŋgusüfoambe amaro ranîmbo. Ranîyu asu ai nîmorî akîdou serûmündü ahandî ŋgîrîsafîni pamarîrî.

⁴⁸ Ranîyu ai hoafîyuhî yahuya, “Nindou düdi ai nîmorî akîdou ndanahambo wambohûnda hohoanîmoayundo ana, wambo amboanî hohoanîmoyu-ndîrûhani. Nindou düdi ai wambo hohoanîmoayundîrî ana,

asu nindou sapo wambo koamar+hend+ra makosah+ ahambo amboani hohoan+moyu-ndohani. Nindou düdi ai s+hamundi+ mbusümo ak+idou ham+ndayu ai-ani moan+ adükar+ ham+ndi hondayu,” mehu.

Nindou düdi s+hef+imbo moaruwaimbo-fekoate-ayu aiana s+hef+ ngunind-ani

(Mak 9:38-40)

⁴⁹ Ran+yu asu Son ai s+imbor+ hoaf+yuh+ yahuya, “Adükar+, ro hoeir+hundan+ nindou mam+ ai s+hafi+ ndür+nambo moaruwai nendi raguanambomareanda, ro ahambo ran+moatükun+ raguanambofembo yowan+ masahundo. Ro ahambo ramar+hur+ ra n+imboe sapo ai moai s+hambo süngurean+ni ro rawehundi nou,” mehu.

⁵⁰ Sisas ai Son+imbo hoaf+yundüh+ yahuya, “Se yowan+ ahambo yowan+ yahondopoan+, sapo nindou düdi ai s+imbor+ s+hamumbo hoaf+yopur+koate-ayu ranai ana nindou “s+hamundani,” mehupur+.

Samariahündi ai Sisas+imbo ahei ngoaf+ina hombo yowan+ masei

⁵¹ Sisas ai God sowana hafombo si ranai ndeara ak+m+ tüküfeyoambe, ai Serusarem ngoaf+nambo hombo hohoan+momayu.

⁵² Ran+yu ai mun+guambo moatükun+ ahambo yimun+gur+fembo nindou bid+ifri+ horombo koamar+hepura homo Samaria ngoaf+hü tüküme fundi.

⁵³ Nga asu nindou ran+ ngoaf+hü ranai moai Sisas+imbo mborai sahündo ai Serusarem+nambo mahuwambo wambo.

⁵⁴ Sisas+imbo süngururü-rundeimbi nindou, Sems, Son ai ran+ ngoaf+hündi ramehindi ran+imbo hoeir+ne hena hoaf+yafandüh+ safan+ya, “Adükar+, ro sünambeah+ndi hai ranahambo hoaf+indehan+ kos+ nindou ranaheimbo moaruwaimbofendür+imbo ra se yifri+ndafan+ ana, rand+hoa?” masafandamboyu.

⁵⁵ Ran+yu asu Sisas ai ahafan+imbo h+h+r+ifi ng+n+ndi hoaf+mayupri+.

⁵⁶ Ran+yomo asu ai ran+hünda ngorü ngoaf+ina mahomo.

Sisas+imbo süngufe hohoan+imo

(Matyu 8:19-22)

⁵⁷ Ai homondüh+yomo naf+ni nindou mam+ ai Sisas+imbo yare hoaf+yuh+ yahuya, “Se n+n+n+yo ahafi+ ra roana moan+ s+hambo yangri+ süngundihan+n+mboyah+,” mehuamboyu.

⁵⁸ Asu Sisas ai ahambo hoaf+yuh+ yahuya, “N+mambeah+ndi yafori+ ana ahand+ hifi+ ambe ra mban+ngo ai ho aporambo, asu ndu ai ngerümb-anei, nga Nindou Hondü aiana fond+koate-ani ai ho ahand+ mbi+ro bidagorife aporambo ra,” mehu.

⁵⁹ Nindou ngorü-mayu ranahambo Sisas ai hoaf+yundüh+ yahuya, “Se wambo süngundandri+,” mehundo. Nga asu ai ahambo yare hoaf+yundüh+ yahuya, “Adükar+, awi ro nga wand+ apembo hifi+kand+hin+ heheambo asu sünguna ngamboyah+,” mehu.

⁶⁰ Nga asu Sisas ai ahambo yare hoaf+yundüh+ yahuya, “Nindou yif+yeimbi ai aheihor+ yif+n+moko ra hifi+ kambir+hi-ndamboane, nga seana ngafi+ God ng+n+ndi hifandarand+ ranahambo an+imbo watapor+imbo-ndand+,” mehu.

⁶¹ Nindou ngorü ai hoaf+yuh+ yahuya, “Adükar+, ro s+hambo süngundihan+n+mboyah+, nga awi ro nga wand+ fik+m+n+ndi-mayei ranaheimbo asürü ah+n+ndihearü mbund+hambo an+imbo süngund+hean+n+mboyah+,” mehu.

⁶² Sisas ai ahambo hoafi+yundühi yahuya, “Nindou mamî ai nîmî hitandühi daboadanî kefuai himboayu ana, God ngî+nîndî hîfandarandî ranahambo ngîrî ratüpurîndu,” mehundo.

10

Sisas ai 72 nindou ahandî ratüpurîmbohünda koamarîhepurî

¹ Süngunambo Adükari ai 72 nindou dîbonîyu mbura, ahamumbo boatei yimbu-yimbure nîne ngoafi sapo ai hombo yahuhayambo-mayu ranî ngoafî+nî koamarîhepurî.

² Ai ahamumbo yare hoafi+yupurühi yahuya, “Nümbürambe sesî afîndî burayo ranai ndeara muŋgu süfi yaŋgîrayo, nga asu sesî ranahambo yimuŋgurîfe gugurîfembo nindou ana afîndîyopoanî. Ranîmbo-hündambo anîmbo asu se nümbürî aharambürî ranahambo dîdîbafîndafundanî anîmbo asu ai sesî ra yimuŋgurîfe gugurîfembohünda nindou afîndî safî koambîrî-hepuramboane.

³ Hapoana se ngomo, nga awi se hîmborîyomo! Ro sîhamumbo sipsip wei nahurai yaforî harümbî nîmboeiambe nou koararîhehepurî.

⁴ Se kaki sandîferambo arü akîdouane, napo arü ane, asu su yîrambe kîkîfoefemboane ndowandümbomo, nga yowanî. Asu se nindou nafî+nî hoeindundürühi aheimbo warî furüboadundürühi wataporîmbo-ndürîmboemo, nga yowanî.

⁵ Se nî+nî worambe-yomo afareafundî ra, boatei randu hoafîndîmondühi anîmboya, ‘Nindou ndanî worambe amarei se ngusüfoambe afurîndîhi kündîhindî,’ mbîsîmo.

⁶ Nindou bidîfîrî ranî worambe ngusüfoambe afurîfe kife hohoanîmombo yîfirîyeimbi nîmandianî ana, nindou aheimbo-so ngusüfoambe afurîfe kifeimbi hohoanîmo sîhamundî-mayo ra mbeyangoro-amboane. Nga asu wanayo ana, ranî hohoanîmo sîhamundî-mayo ra asükaindo sîhamundî hîhîrîfe mbîhowamboane.

⁷ Se moanî worî mamî ranambe yaŋgîrî nîmandîmo. Nindou ranî worambeahîndî ai nî+nî-moatükunîyo ndehüpuranî se ranî worambe yaŋgîrî sesî dowadümo hoe ndîmîndîmo ndundî. Nga se worî+nî worî+nîp-ndîmboemo.

⁸ Nî+nî ngoafîhüyo se tüküyafundanî nindou ai sîhamumbo ndahüpurümündî worî+nîndîhipuranî ana, se moanî nîne-moatükunî ai sîhamumbo püpîmarîhindî ra dowadümo.

⁹ Asu ranî ngoafîhü anğünümbî nindou amarei ranaheimbo aboedîndundürühi hoafîndomondürühi anîmboya, ‘God ai ngî+nîndî hîfandarandî ranai ndeara sîheimboso akîmî tüküfemboane,’ mbîsîmo.

¹⁰⁻¹¹ Nga asu se nî+nî ngoafîhüyo homondanî nindou ranai sîhamumbo sepurîmîndî worî+nîfekoate-ndeianî ana, asu ranî ngoafîhü se ngomo nafî+nî nîngomombo aheimbo hoafîndomondürühi anîmboya, ‘Sîhei ngoafîhündî hîfî hasüfî yîhoefî tîŋarîfîhi apenîngo ra sîheimbo hütîmbo-hündamboane püpürîfaoarîhundî. Nga awi se randîhi fîfîrîndîhindî God ngî+nîndî hîfandarandî ranai ndeara akîmî tüküfemboane,’ mbîsîmo.

¹² Ro sîhamumbo rarîhe hoafehapurî, Godîndî yîbobofembo si tüküfeyoambe ana, sîheimbo tîŋîrîfo Sodomîhündî ranaheimbo tükümeFYondürî ra ngasünde haya moaruwai hamîndî tükündîfemboe.

Anîhondümbofekoate-yeimbi nindou ana hîpoanîhîmboe-mbou-anei (Matyu 11:20-24)

13 Hipoan+himboembou-anei Korasin+hündi se! Hipoan+himboembou-anei Betsaidahündi se! S+heimbo moaruwai ham+ndi tükündifendür+imboe. Asu ro hepün+feimbi moatükuni s+hei ngoaf+hü ramar+heandi rahurai Tair ngoaf+hü Saidon ngoaf+hü rambar+hea-mbonana, nindou rani ngoaf+hündi ranai horombonambo animbo moaruwai hohoan+mo hin+ng+r+hi hehi d+id+boador+hi n+marei. Ranan+imbo ai hasüfi yihuruyei mbur+hümbo n+marei sapo roana y+hoefi moaruwai hohoan+mo ranahambo hin+ng+r+humboanefi sei hehi.

14 Nga asu God+ndi y+bobofe si tüküfeyoambe ana, Tair ngoaf-ane Saidon ngoaf-ane ranaheimbo ana ng+r+ af+ndi ham+ndi tin+r+ifo tükündifeyo, nga s+heimbo ana n+ne moan+ af+ndi yahurai ham+ndi tin+r+ifo tükümandifendüri.

15 Asu Kaperneam se ra sünambe ndür+ adükar+ mandahümündiyo? Wan+ yang+r-ane ana! S+heimbo ana h+fi+n+ safi pindeandüran+ gadeimboyei!” mehu.

16 Ai ahambo süngrurü-rundeimbimbo hoafiyuh+ yahuya, “Nindou düdi ai s+hamundi hoafi h+imborayu ana, wandi hoafi amboan+ h+imboriyuh-ani. Asu nindou düdi ai s+hamundi hoafi h+imboriyo hefe sem+ndi+koate-ayu ana, asu wandi hoafi ng+r+ h+imbondu haya ndemüdu. Asu nindou düdi ai wandi hoafi h+imboriyo hefe sem+ndi+koate-ayu ana ai ng+r+ Nindou düdi wambo koamar+hend+r+ ahand+ hoafi amboan+ h+imbor+ndu haya ndemüdu,” mehu.

72 nindou ai h+h+i+r+yafu mahomo

17 Nindou 72-memo ranai h+h+fi-h+h+fi kameih+ h+h+i+r+yafu homo tüküyafu hoafiyomondüh+ yahomoya, “Adükar+, s+hafi ndür+ dükar+hunda moaruwai nend+ ranai y+hoefi hoafi h+imboriyei mar+hündi!” mehomo.

18 Sisas ai s+imbor+ ahamumbo hoafiyuh+ yahuya, “Ro hoeir+heandan+ Satan ai sünambeah+ndi wabürüs+ nahurai p+mayu.

19 Awi se h+imboriyomo, sapo ro s+hamumbo amoas+r+yo h+fi+tañ+yo ran+wam+ pütap+yo hombo ng+n+ndi masahapur-ane. Asu s+hamundi hürütümb+ndi ng+n+ndi ngasünde-andeimbi ng+n+ndi masahapur+. Nga ran+imbo-hündambo animbo s+hamumbo ng+r+ n+n+moatükuni moaruwaimbo-ndeapuri.

20 Sapo moaruwai nend+ s+hamundi hoafi h+imbor+mayei ran+imbo se yowan+ h+h+fi-h+h+fi+nd+imboemo. Nga sapo s+hamundi ndür+ sünambe pare mas+hepur+ ran+imbo-hündambo animbo h+h+fi-h+h+fi+nd+imo,” mehupuri.

Sisas ai Af+ndambo d+id+baf+imef+ndo (Matyu 11:25-27; 13:16-17)

21 Ran+yo asu rani-s+imboan+ Yifiafi Aboed+ndi h+h+fi-h+h+fi ranai Sisas+ndi ngusüfoambe tüküfehüyo, asu ai yare hoafiyuh+ yahuya, “Ape, sünambe-ane asu h+fi ndan+hü-ane se Adükar-anafi. Ro s+hambo h+h+far+han+n+ ra n+imboe sapo nindou f+fi+r+hi mbur+hü d+id+boador+r+hehindeimbi-mayei aheimbo rani-moatükuni ra d+ibonap+iro mbura, asu n+imori ak+id+bou nahurai-mayei aheimbo nafuimef+ndür+ ran+imbo-hünda. Yin+, Ape se rani-moatükuni refembo yifrayafi,” mehu.

22 Sisas ai hoafiyupurüh+ yahuya, “Wandi Ape ai wambo mun+guambo moatükuni ng+n+ndi ra masend+r+. Nindou d+id+ ai moai N+imor-ayu ndana-hambo f+fi+r+ri, nga Af+ndi ai yang+r-ani f+fi+r+ri+imboayu. Asu nindou d+id+ ai moai Af+ndambo f+fi+r+ri. Nga N+imori aiani asu nindou d+id+demo N+imori ai ahand+hoari d+ibon+mayupuri sapo God+imbo f+fi+r+fi hoafi+imbo-memo ai yang+r-anemo f+fi+r+imboemo,” mehu.

23 Ran+yu Sisas ai h+h+r+fi nüngumbo ahambo sünggurü-rundeimbi-memo ranahamumbo-poan+imbo yang+r+ hoaf+yupurühi yahuya, “N+ne-moatükun+ se s+hamund+ h+imboar+nambo hoeiarund+ ran+moatükun+ ra nindou ai-amboan+ hoeiareand+ ana, ai h+h+fi+h+h+fi+mbiyu-wamboane!

24 Ro s+hamumbo nda hoafehapur+, God+nd+ hoaf+ hoaf+yomo-rundeimbi-yomo asu bogor+ nindou-yomo ai n+ne-moatükun+ haponda se hoeiarund+ ndanahambo ai hoeifembo mehomoyos+, nga ai moai hoeirund+. Asu ai n+ne hoaf+ se h+mborayomo ranahambo amboan+ h+mbor+imbo mehomoyos+, nga asu ai moai h+mbor+yomo,” mehupur+.

Sudahündambo Samariahünd+ ai mafar+herü

25 Suda-yomond+ ah+nümb+ hohoan+imo yamunde-randeimbi nindou ranai Sisas+imbo refi hoeifimbo tüküme fiyu. Ai yare hoaf+yuh+ yahuya, “Yamundo-randeimbi, ro nüngund+heandühi koadürümbo yang+r+ n+ngombo hohoan+imo ra mandaham+nd+ha?” mehuamboyu.

26 Asu Sisas ai s+mbor+ ahambo hoaf+yuh+ yahuya, “Asu nüngureamboyo Baiborambe hoaf+mayoa? Nüngundo se ran+moatükun+ ranahambo hoeindo f+f+r+mandowanda?” mehuamboyu.

27 Asu nindou-mayu ranai hoaf+yuh+ yahuya, “Adükar+ aiana s+hei God-ani, ran+imboan+imbo se ahambo s+hei yifiafi, ng+n+nd+, hohoan+imo ranambo ngusüfo pand+hor+. Asu s+hei wandaf+ ranaheimbo amboan+ ngusüfo pand+hindür+ sapo se s+hei fimbo ngusüfo parar+hind+ nou,” mehu.

28 Asu Sisas ai s+mbor+ hoaf+yuh+ yahuya, “Se an+hondümbo-anaf+ hoafayafi. Se randowandühi an+imbo yang+r+ n+imboamboyafi,” mehundo.

29 Nga asu ai Sisas+imboya ai adükar+ f+f+reandeimb-ani yahuhaya ahambo düdufinduhi yahuya, “Nindou düdi ai wand+ wandafayua?” mehundowamboyu.

30 Sisas ai s+mbor+ hoaf+yundühi yahuya, “Mam+imbo nindou mam+ ai Serusarem ngoaf+hünd+ bot+fi haya Seriko ngoaf+na hanuwane, hühbühün+ nindou ai naf+n+ mbur+ndümo houmbo hoear+ napo ahand+ h+r+foarundowohü asu ahambo buburur+ y+f+imbo yang+r+ s+hawur+houmbo ndamefund+.

31 Ran+moatükun+ ranai refeyowane Sudahünd+ God+imbo sesi s+hai-randeimbi nindou ai naf+ ran+süngu mahanu. Nga asu nindou ranai hoeirira mayowamboyu h+mbor+ naf+ wak+ramündü tüküfi haya mahanu.

32 Nindou mam+ God+imbo sesi s+hai-randeimbi Rifai s+r+hünd+ ai mahanu. Ai süngun+ hanü nindou ranahambo hoeirira mayowamboyu h+mbor+ naf+ wak+ramündü tüküfi haya mahanu.

33 Ran+yo asu nindou mam+ Samariahünd+ ai naf+ ran+süngu mahanu. Ai hanü nindou buburür+ mas+hawur+ ranahambo-so tüküme fiyu. Asu ai nindou ranahambo hoeirira mayoa ahambo h+poambo af+nd+ h+poambomarür+.

34 Samariahünd+mayu ranai hüfu ahand+ fik+im+ tüküfi orif h+s+ weri hoeyo asu wain h+s+ hoeyo ra buburura hor+mayo ran+wam+ kare mbura hoear+ goesür+nambo h+mond+mar+herü. Ran+yu ai nindou ranahambo serümünd+ ahand+ dongi-mayo ran+wam+ nandi serümündü haya, nindou fand+hi apoei-r+hündeimbi wor+na mahanu ran+hü semünd+ ho hifand+yo n+mar+imbohünda.

35 Ngorü sina Samariahünd+mayu ranai kaki sepur+münd+ hu nindou tüküyahi apoei-r+hündeimbi wor+ hifand+ra-ndeimbi-mayu ranahambo sagadowohü yahuya, ‘Nindou ndanahambo se d+d+boadond+wor+. Se

ahambohünda kaki pütaiyafi ana, ro asükainda hihindahe dügühühi sihambo hihindihe ndahaninimboyahi,' mehundo," mehu.

³⁶ Sisas ai asükaiyu düdufindowohü yahuya, "Se sihafî hohoanimonambo nindou ngimî ra düdi wandafî ranahambo ngusüfo paririmbayua?" mehuamboyu.

³⁷ Ai hoafiyuhî yahuya, "Nindou sapo düdi ai ahambo hanü hipoamborirühî mafarîherü ranai-ani," mehundowamboyu. Asu Sisas ai simborî hoafiyundohü yahuya, "Se ngafî moanî ranî süngundowandî," mehundo.

Sisas ai Mata Mariambo hu hoeimareapîrî

³⁸ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbî babidimbo nafî homondühî ai ngoafî mamî Mata nîmarümbî ranî ngoafîhü tüküfiyuane asu ahambo serimindî worinîmarerî.

³⁹ Mata ai akidimbüyo hayamboyo ahandî ndürî ra Maria ai sifo Adükariindî yirikimî nîmarimbo ahandî yamundife hoafî wataporimboarandî ra hihimborimayo.

⁴⁰ Nga asu Mata ai afindî ratüpurî worambe engoro ranahambo tinjambowohüyo ai moai ngusüfoambe ndore küreandî. Ai ahambo-so ho hoafiyondowohü yahoya, "Adükari seana awi moai wandî akidî ranai hinîngireandîranî muᅇguambo ratüpurî wand-amboanî rarawarîhandî ranahambo ana hohoanîmoyafîyo? Se hoafiyafîndoanî anîmbo ai sinî wambo mbîfarîhendîrî," mehundowamboyu.

⁴¹ Asu Sisas ai simborî hoafiyundowohü yahuya, "Mata, Mata, seana muᅇguambo moatükunî ranahamboanafî afindî hohoanîmoyafühî ngusüfoambe ndofe kifekoate-ayafî.

⁴² Mamî moatükun-ane adükari hamîndayo. Maria aiana aboedî moatükunî hamînd-ane ai warîfe semîndimboayo. Ranî-moatükunî ranai ahandî warambeahîndî ngîrî hündühümündî," mehundo.

11

Sisas ai Godimbo didîbafîfembo hohoanîmo yamundîmareandî (Matyu 6:9-15; 7:7-11)

¹ Mamimbo Sisas ai ngoründühî didîbafîyuhü manüᅇgu. Ai didîbafîyu kikamünduane, asu ahambo süngururü-rundeimbî mamî ranai hoafiyundühî yahuya, "Adükari, se yîhoefîmbo didîbafîyorambo ra Son ai ahambo süngururü-rundeimbimbo ramareapurî nou yamundowamunî," mehuamboyu.

² Asu Sisas ai hoafiyupurühî yahuya, "Se ndandu didîbafî-ndafundühî anîmboya,

'Ape, sihafî ndürî ra moanî ahînûmbî-mbeyowamboane.

Si hafî ngîninîndî hîfandarandî ra mbîkosowamboane.

³ Muᅇguambo si ro sesî semîndimbo hohoanîmoayefî ra se ndawamunî.

⁴ Yîhoefî moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbîsafîmunî,

ro-amboanî muᅇguambo nindou yîhoefombo moaruwaimborîhimuna, amboawi asahundürî nou.

Asu se yîhoefîmbo nîninî-moatükunî refe hoeifemunîmboayo

ranambe ndowandîfîmunî ngamboayafî,'

mbîsîmo," mehu.

⁵⁻⁶ Ranîyu asu Sisas ai hoafiyupurühî yahuya, "Asu se sihafî ngunindîmayu ranahandî worîna nîmbî mbusümondühî hafî hoafiyafî-ndowohüya,

‘Wandafi, se wambo bret ngimi sawapuri, nimboe sapo wandi ngunindi ai nafimbo suni tukumefiyu, nga ro ai sesimbo sesi-koate-anahi.’

⁷ Nindou worambe amaru ranai rande simbori hoafinduhüya, ‘Yipuri pariheamboanahi, nga se wambo tñirifo ndawandiri-mboyafi, nga ragu moeindani ngafi. Roana nimori babidimbo fondihü apoefi. Ro ngiri botindahe sihambo nini-moatükuni amboani ndahanini,’ mbüsümbui.

⁸ Ro sihamumbo hoafiyahapuri, wori aharamburi ranai botindüfi nini-moatükuniyo mbonimbo-maramüdu ra worambeahindi fufundamüdi dagadombui. Nindou ranai ahandi ngunindi ranahambo farihfimbo rareandühiyupoani, nga düdu-düdupo-marürambo ranimbo dagadombui.

⁹ Ro sihamumbo hoafehapuri nda, düdundafundani animbo God ai sihamumbo dagapurümbui. Kokoarundi animbo hoeindumboemo. Yipuri fihiri pirako-pirakondundani animbo yipuri ranai sihamumbo sübüdhoemboe.

¹⁰ Anihondane, muñguambo nindou düdi-düdufi arandi hu-animbo ai ndemündümbui. Nindou düdi ai kokoara hu-animbo ai hoeindeambui. Muñguambo nindou düdi ai yipuri fihiri pirako-pirakoara hu-animbo ahambo yipuri ra sübüdhoemboe.

¹¹ Asu sihafiri nimori ai kinisi sao sei hehi düduehindi ra se harinendi madabuduriyo?

¹² Asu sihafiri nimori ai songo sao sei hehi düduehindi ra asu se aheimbo hifitanji madabundürüyo?

¹³ Se moaruwai hohoanimo moyomo-rundeimbi nindou-anemosi, nga asu se sihamundi nimori ranaheimbo aboedi moatükuni sabuduri arundi. Mami yahurai-ane nindou didiyei Ape sunambe amaru ahambo düduehindi ana, Yifiafi Aboedi dagadürümbui,” mehu.

Sisasimboya moaruwai nendi-yafe bogori Berseburindi nginindinamboane ratupuriyu arandi masei

(Matyu 12:22-30; Mak 3:20-27)

¹⁴ Mamiambo Sisas ai moaruwai nendi hemafoareandi nindoundi fiambe nimarimbo nindou ranai wataporikoate-yu maranda. Nindou ranahandi flambeahindi moaruwai nendi ranai kosifoendühiyo, asu nindou mayu ranai wataporimayu. Raniyei nimorehi nindowenihiri ranai mahepünahindi.

¹⁵ Nga asu nindou bidifiri ai hoafiyehiri seiya, “Sisas ai moaruwai nendi-yafe bogori, ahandi nduri Bersebur, ahandi nginindinambo moaruwai nendi ra nindouyei flambeahindi raguanambore arandi,” masei.

¹⁶ Asu nindou bidifiri ai Sisasimbo refe hoeifimbo seihehi hohoanimo yeihiya, “Ai Godindi ratupuriyo rawareandi ra nafuimbohünda hepünifeimbi moatükuni rambirea-ndamboane,” masei.

¹⁷ Asu Sisas ai ahei hohoanimo ra fifireanduri haya hoafiyundürühi yahuya, “Nindou didiyei ngoafi mami papirihiri nimoreimbi ranai yimbumbore yibobore haya yifiarayo ana, ngiri aboedi nimboei. Asu nindou mami rani worambeahindi ranai yimbumbore yiboborihiri mburihü aheihoari yifiaraye ana, ngiri aboedi nimboei.

¹⁸ Asu Satanindi nendi ranai yimbumbore yibobore haya ahafehoari yifiarayo ana, asu nüngunde mamühi nginindi maningoa? Se wambo seiya, ‘Ai ana moaruwai nendiyei bogori ahandi nduri Berseburindi nginindinamboani moaruwai nendambo hefoare arandi,’ masei.

¹⁹ Asu ro Berseburindi nginindinambo moaruwai nendi ra raguanambo-mbarihea mbonana, asu sihei nendi ai dade nginindinambo moaruwai nendi ra raguanamboru arunda? Sihei nendi ranai

sìheimbo yìbobondündürühi sìhei hoafi ra anìhondüyopoani mbisìmo nafuindìmboemo.

²⁰ Nğa asu God ai ahandìhoari wambo ngìnindì ra sendìrani rani ngìnindìnambo moaruwai nendi ra raguanambo-arìheandi ana, awi se randìhi fìfirìndìhindi God ai ngìnindì hìfandarandi ra sìheimbo-so tüküfemboane.

²¹ Nindou hari ngìnindì ai muᅅguambo yifiarì nìmìnehoari gugure haya ahandì worì ranahambo hìfandarandi ana, ahandì muᅅguambo moatükunì ranai aboedi yagodìmboe.

²² Nğa asu nindou ᅅgorü hari ngìnindì hondü ai tüküfi nindou ranìdìbo yifiarìyafanìmbo ahambo hìfìnamboarirì ana, nindou muᅅguambo nindou fehefe yifiarìmbo napo ra fufundamündühi asu ahandì-mayo napo muᅅguambo ra nindou amurambo yìbobondearümbui.

²³ Nindou düdi ai wandì ᅅgunindìyupoani ehu aiana wambo yìboaruko-reandìrühani. Asu nindou düdi ai wambo farìhefendìrì hefe nindou ranaheimbo gugurìfendürì-koate-ayu ana, ai aheimbo warìbadandürì wakìndearümbui,” mehu.

*Moaruwai nendi ranai asükaiyo tükümeᅇeyo
(Matyu 12:43-45)*

²⁴ Sisas ai yahuya, “Moaruwai nendi nindou-mayu ranahandì fi-ambeahìndì makosìfoendi ranai nìne hìfì nìᅅondì anᅅgo ranìnambo ranìhü warìhefe nìmarìmbo kokora howohane. Ai fondì ra mam-amboani hoeifekoate-ayo ana, ai ahandìhoari hoafìndowohü anìmboya, ‘Awi ro asükainda wandì horombodìdì worì hìnìᅅᅅimarìheandi ranìnambo hìhìrìndahe ᅅga,’ mbisìmboe.

²⁵ Asu ai ᅅgo worì ra hoeindeanda moani aboedi yìhoarihefe dìdìboado-yìmìndümbì fondarìmboe.

²⁶ Rananìmbo asu ai ᅅgo moaruwai nendi 7 bìdìfìrambo fihìndamìndìndürì ᅅgo ai mamì ranì worambe nìmandeimboyei. Moaruwai nendi süᅅgu tükümehindi ranai moaruwai hamìndì-ndeimboyei. Muᅅguambo ai nindou-mayu ranahandì fiambe gugurìndahi nìmandianì anìmbo nindou ranai horombo mamaru nahurai nìmarìkoate moani moaruwai hamìndì hondü nìmandümbui,” mehu.

Nìnì nindou ai anìhondümbö hìhìfì-hìhìfìmandei

²⁷ Raniyo asu Sisas ai ranì hoafi ra yare hoafìyuambe nìmorehì mamì ai nìmorehì nindowenihì afìndì meᅅgoro ranì mbusümo botìfe Sisasìmbo hoafìyowohü yahoya, “Nìmorehì ndanai sìhambo wakìramìndìnìnì mbura tìtìhümaranìnì ranai ana hìhìfì-hìhìfìmbeyo-wamboane,” mehoamboyu.

²⁸ Asu Sisas ai sìmborì ahambo hoafìyundühi yahuya, “Nindou dìdìyei ai Godìndì hoafi hìmborìyei mburìhü ranì-süᅅguarìhindi aianìmbo hìhìfì-hìhìfìmbeyei-amboane,” mehu.

*Nindou bìdìfìrì ai Sisasìmbo hepünìᅇeimbì moatükunì refembo
düdumehindo
(Matyu 12:38-42; Mak 8:12)*

²⁹ Nìmorehì nindowenihì afìndì ranai türehowohü ahambo akìmì kakìmarìhomìndei heiamboyu aheimbo hoafìyundürühi yahuya, “Nindou hapondanambe anìmboei ndanai ana awi nindou moaruwai hamìnd-anei. Ai ana hepünìᅇeimbì moatükunì hoeifemboanei hohoanìmoayeì sapo wamboya ai anìhondü Godìndì ratüpuriyo ratüpuruᅅ yaho fìfirìfemböhdünda. Nğa asu aiana ᅅgìrì nìnì-moatükunìyo tükeᅇeyo ranahambo hoeindìhindi, ᅅga wanì. Aiana sapo nindou Godìndì

hoafi hoafiyu-randeimbi ahandi ndürü Sonambo n+ne-moatükuni tüküme Feyondo rani-moatükuni yangiri an+ambo hoeindihimboyei.

³⁰ Mare yahuraiyo God+ndi hoafi hoafiyu-randeimbi nindou Sona ai Ninife ngoafihü nindou amarei ranaheimbo yahurai-ane yaho nafuiyondür+ambohünda tüküme Feyo. Mare yahurai-an+ambo Nindou Hondü ndanai-amboani tükündüfimbui God ai nindou hapondanambe amarei ranaheimbo nafuiyondür+ambohünda.

³¹ God ai nindoumbo y+bobofendür+amboayu rani si tüküfeyoambe an+ambo bogori adükar+ n+morehi hifi war+ kadüdan+poedi ai tükündife nindou hapondanambe an+amboei ranaheimbo n+ni-moatükuni ai moaruwai ramar+hindi rani+ambo papi+hoafindandür+amboe. Rani-moatükuni refemboayo ra n+amboe sapo ai adükar+ bogori Soromon+ndi ndofe fifirife hoafi h+mbor+ambo-hündambo ahandi hifi bidif+ran+ angun+poedi h+n+ngire haya mas+no. Nga ro siheimbo hoafehandür+ nindou sihei mbusümo anüngu aiana Soromon+ambo ngasündirüamboani.

³² God ai nindoumbo y+bobofe-mboayu rani si tüküfeyoambe ana Ninife ngoafihünda nindou ranai bot+ndahi n+amboeimbo siheimbo papi+hoafindühür+amboyei. Ai refemboaye ra n+amboe sapo Sona ai hoafi watapor+ambo-maranda h+mbor+yei mbur+hü moaruwai hohoan+mo ahei ra h+n+ngi+mar+hindi rani+ambo-hünda. Nga asu ro siheimbo hoafehandür+ sihei mbusümo nindou mam+ anüngu aiana Sonambo ngasündirüamboani,” mehu.

*Nindou-yafe hohoan+moambe si nahurai
(Matyu 5:15; 6:22-23)*

³³ Sisas ai yare hoafiyuh+ yahuya, “Nindou didi ai moai ram hai ra yimund+hi mbur+hü wambür+ hoarehi d+bonap+rühi r+hündi, nga wani. Aiana moani sapo yimund+hi mbund+hüambo n+moamo fond+wami nind+hindani an+ambo si ranai boak+boadeandani nindou didiyei worambe fandahindüh+ hoeindihimboyei.

³⁴ Sihei h+amboari ra sihei hohoan+mo ranahandi ram hai nahurai-anendür+. Asu sihei h+amboari ra aboedayondür+ ana, sihei hohoan+moambe si ranai boak+boadeandür+amboe. Nga asu sihei h+amboari ranai moaruwaiayo ana, sihei hohoan+moambe n+mbi bündearüamboe.

³⁵ Rani+ambohündambo an+ambo se h+bad+hüambo, nga asu sihei hohoan+moambe si amaro ranai n+mb+ndeamboe.

³⁶ Asu munquambo hohoan+moambe sihei fiambe ranai si yangiri boak+foareandüh+ gorügoan+ni n+mb+ n+mar+koate-ayondür+ ana siheimbo si ranai boak+boade-andür+amboe ram hai si boakafoareandi nou,” mehu.

Sisas ai Farisi nindouyomo asu ah+nümb+ hohoan+mo fifirundeimbi bogoriyomo ahamumbo papi+hoaf+marapur+

³⁷ Sisas ai watapor+mbora mbura asu Farisi nindou mam+ ai hoafiyundüh+ yahundoya, “Dügüfi dagoade-nd+hoamboane,” mehundo. Raniyu asu Sisas ai hüfu farifi sesi fond+hü mamaru.

³⁸ Raniyo asu Farisi nindou ranai Sisas war+ popaikoate n+marü sesi ra masesuwa hepün+mefiyu.

³⁹ Adükar+ ai hoafiyundüh+ yahuya, “Farisi nindou seana hoe sim+ndi h+p+r+ asu sesi foefe sesi h+p+r+ ra moanambüh-ane ndoru popoaiar+hoemo. Nga sihamundi wagabeyahi ana h+mbuhün+ hohoan+mo asu munquambo moaruwai hohoan+moane amaropuri.

⁴⁰ Seana h+hindi hohoan+mo-yomondeimb-anemo n+amboe sapo God weindani naf+marandi ai wagabe-amboani naf+marandi.

41 Nĩne hohoanĩmo aboedĩ sĩhamundi ŋgusũfoambe amaropurĩ ranambo nindou didĩyei nĩne napo mbonĩmbo-arĩhũmũndi ranaheimbo fandĩhaundũri. Rawarundi anĩmbo asu sĩhamundi muŋguambo moatũkunĩ ra aboedĩ yangĩrĩndĩmboe.

42 Farisi se hĩpoanĩmboembou-anemo! Nĩmboe sapo seana muŋguambo akĩdĩbou sesambefembo moatũkunĩ wambifĩ nahurai ranane se yimuŋgurundũmo mburu asu 10 ranahandĩ ŋgorũ bidĩfirĩ ra Godĩmbo yĩboboru asĩhoemo. Ŋga seana mbumundi hohoanĩmo asu Godĩmbo ŋgusũfo pefembo hohoanĩmo ranahambo hĩnĩŋgĩrumboanemo. Se rani hohoanĩmo ra afĩndĩ hohoanĩmo-ndĩmondũhi asu se ŋgorũ ahĩnũmbĩ ra hĩnĩŋgĩfe poanĩ.

43 Farisi, se hĩpoanĩmboembou-anemo! Ŋga seana Suda-yafe rotu worĩ ranambe bogorĩmbofe nĩmarĩmboanemo hohoanĩmoemo. Asu nindou ai sĩhamumbo nindou afĩndĩ hĩmboahũ hĩhĩfĩ-mbĩrĩhũmuna yahomo houmboanemo.

44 Se hĩpoanĩmboembou-anemo! Se hoeifekoateimbĩ yĩf-ambe nahurai-anemo. Nindou yĩf-ambe ranahambo fĩfirĩfekoate ranĩwamĩ hei hehi asu ranĩnambo moaruwai tũkũmehĩndĩ. Yahurai-ane sĩhamundi moaruwai hohoanĩmo wagabe ragu amaropurĩ ranai nindou-yafe hohoanĩmo moaruwaimbo-ndeandũrĩmboe,” mehu.

45 Nindou mamĩ ahĩnũmbĩ hohoanĩmo fĩfirĩreandeimbĩ ai hoafĩyuhĩ yahuya, “Yamundo-randeimbĩ, se rani hoafĩ Farisimbo hoafayafĩ ranana yĩhoefombo kameihĩ moaruwaimbo-rowamunũhanafĩ,” mehuamboyu.

46 Asu Sisas ai hoafĩyuhĩ yahuya, “Ahĩnũmbĩ hohoanĩmo fĩfirĩrundeimbĩ, Se hĩpoanĩmboembou-anemo. Seana nindou bidĩfirĩyei daboahamĩndĩwamĩ nĩmboreimbĩ mbĩsahũmũndi yahomo houmbo hũputũpurũndũmo nandundũhanemo. Asu seana ŋgĩrĩ akĩdou-amboanĩ warĩ pandundi nĩmboreimbĩ moatũkunĩ aheiwamĩ manandundi ranahambo farĩhefendũrĩ hefe semĩndĩmbo, ŋga wantĩ.

47 Se hĩpoanĩmboembou-anemo! Ŋga seana Godĩndĩ hoafĩ hoafiyomo rundeimbĩ sĩhamundi amoa mamĩ hĩfokoa-marupurĩ ranahamundi yĩfambe yihururu arundi.

48 Seana nafuiyomo-ndũhanemo, sapo sĩhamundi amoa Godĩndĩ hoafĩ hoafiyomo-rundeimbĩmbo hĩfokoamarũpurĩ ranahambo aboed-ane yahombo. Nĩmboe sapo ai ahamumbo hĩfokoamarũpurĩ, ŋga se ahamundi yĩfambe yihururu arundi.

49 Asu aboedĩ ndorĩhoayoweimbĩ hohoanĩmo Godĩndĩ-mayo ranai hoafiyowohũ yahoya, ‘Ro Godĩndĩ hoafĩ hoafiyomo-rundeimbĩ asu hoafĩ sowandũmo homo-rundeimbĩ ra koandĩhe-heapurani bidĩfirĩ hĩfokoandupurĩ-mboemo, asu bidĩfirambo moaruwaimbo-ndũpurĩmboemo,’ meho

50 Muŋguambo nindou hapondanambe ai hũtiyomo Godĩndĩ hoafĩ hoafiyomo-rundeimbĩ hĩfĩkoamarũpurĩ. Horombo God ai hĩfĩ nda nafĩrandambe peyo haya sĩnĩmbo hapondadĩdĩ nĩmorehĩ nindowenihi burayei aheimbo yagodĩmboe, ŋga rani sũngumbo anĩmbo tĩŋĩrĩfo ndahũmũndimboyei.

51 Ai nindou hĩfokoako-marũpurĩ Aber nũnguwamĩ piyo haya sĩnĩ Sekaraia nũnguwamĩ kikĩre hĩnĩŋgĩmareandĩ. Ŋga asu ranahambo Godĩmbo sesi sĩhefe fondĩkimĩ Godĩndĩ worambeyo kefoaru marundi. Muŋguambo moaruwai hohoanĩmo ranahandĩ hũti ra nindou hapondanambe burayei aheimbo rani sũngumbo anĩmbo tĩŋĩrĩfo ndahũmũndimboyei.

⁵² Ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi, se hipoanimoembou-anemo. Nga seana fifirife aboedi semindimbo-mayo ranahambo yipuri papiru hinngirunduhanemo. Nga seana sihamundihoari kefoundühiyomo-poani, nga asu bidifiri ai kefoefe fifirife semindimbo seiani-ane asu se nafi gurarunduri,” mehu.

⁵³ Sisas ai wori nimarümbi ra hinngire hayambo hu-ane ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbiyomo asu Farisiyomo ai ahambo moaruwaimbo-rüwurühi düdu-düdumaruri.

⁵⁴ Ai ahambo refi hoeifyuwani asu aboedi simbori hoafikoate-nduani ahambo papihofindihuri yahomo houmboemo ramaruwuri.

12

Farisi-yomondi yimbu yafambeimbi hohoanimo ranahambo hibadumbo (Matyu 10:26-27)

¹ Nindou afindi tausen gugureandühyo asu simbori tñari yipütapürimayei. Ranayu asu Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbimbo boatei hoafiyupurühi yahuya, “Se Farisi-yomondi fufudigoyo-randeimbi moatükuni yis ranahambo hibadumbo. Ro hoafayahi ranana ahamundi yimbu yafambeimbi hohoanimo ranahambo anahi hoafayahi.

² Nñine-moatükuni muñguambo hapondanambe gabudambe engoro ranana asu süngunambo weindahi gabuduwami nimoamo yagodimboe. Asu nñine-moatükuni muñguambo dibo meñgoro ranai weindahi fifinde fifindendamboe.

³ Nñine-moatükuni nñimbi nñimaroani hoafimayei ra asu si peyowohü himborindeimboyei. Asu nñine-moatükuni se-dibo yipuri parhi hehi hoafi simoasinambo wataporimbo-marihündi ra weindahi wori bogimondiwami nñimboeimbo pukuna hoafindeimboyei,” mehu.

Sihiri Godimbo yangiri animbo yihimbo-ndihurimboane (Matyu 10:28-31)

⁴ “Wandafi mam, ro siheimbo hoafehanduri, nindou fi hoeari yangiri hifokoaru arundi ranahambo se yihimboyopoani, nga asu ngiri yifiafi ana hifokoandundi.

⁵ Nga ro daboe yihimbombo ra siheimbo hoafindamboyahi. Godimbo se yihimbondei sapo ai animbo hifokoefe mburimbo hai ngoafinambo koarifehe rambo nginindeimbayu ranimbo-hünda. Anihondane, mam ranahambo yangiri animbo yihimbondefomboane.

⁶ Ndu akidou hondahüfeimbi ra yimbu toeanambo yangir-ane pemiyei sahümundi arihündi. Nga asu God ai ngiri mamamboani mitanindamüdu.

⁷ Nga asu God ai nüñgunümbi mbirinaniyo sihaf mbiroambe amaro fifireamboani. Ranimbo-animbo se yihimbo-ndeimboyei, seana Godindi himboahü ndu akidou ranaheimbo ngasündi-hindurimboanei,” mehu

Sihiri yihimbokoate Sisasindi nduri weindahi hoafindefomboane (Matyu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Ro sihamumbo hoafehapuri nindou düdi nindou himboahü nüñgumbo ro Sisasimbo anihondumbo-rihinimboanahi ehu ana, simbori nindou ranahandi nduri Nindou Hondü ro Godindi sünambeahindi nendi-yomondi himboahü nindou ranana wandani mbisamboyahü.

⁹ Nga asu nindou düdi nindou himboahü nüñgumbo wamboya moai ahambo anihondumbo-rhini ehu ana, asu simbori amboani

Godindi sünambeahindi nendi-yomondi himboahü ai wandiyupoani mbisamboyahü.

¹⁰ Nindou düdi ai Nindou Hondumbo moaruwai hoafayu ana, God ai amboawi mbüsümbui. Nga nindou düdi ai Yifiafi Aboedi ranahambo moaruwai hoafayu ana, God ai ngiri amboawi mbüsu, nga wani.

¹¹ Ai sihamumbo rotu worinambo papi-hoafi himboriyomo-rundeimbi asu bogori nindou-yomondi himboahü ndowapundümo ngomondani ro nüngunahurai asu nini hoafi hoafimandefi mbisimo houmbo ranahambo afindi hohoanimondimboemo.

¹² Mami rani-simboani animbo se nine hoafi hoafimbo ra Yifiafi Aboedi ranai sihamundi hohoanimoambe horinde dagapurimboe,” mehu.

Kaki afindeimbi nindoundi hihindi hohoanimo kafeefe hoafi

¹³ Nindou afindi gugure megoro ranambeahindi mami ai hu Sisasimbo hoafiyuhi yahuya, “Nindou yamundo-randeimbi, se wandi amongoambo hoafindafani ai apendi-mayo napo yihoehi ra yibobondihoa-mindembo,” mehuamboyu.

¹⁴ Asu Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, “Didi ai hoafimayuwamboyo ro sihafandi papi-hoafi himboriyohü yibobofembo rana?”

¹⁵ Asukai hoafiyundürühi yahuya, “Se ndondihi hibadhimbo, nga munguambo moatükunü semindimbo afindi hohoanimondimboemo. Nga se ngiri koadürü koadürümbo ninngo napo ranifihü ndowandifi,” mehu.

¹⁶ Sisas ai kafeefe hoafi ra wataporimbo-randühüya, “Nindou napo afindeimbi mami ranai hifi ranifihü nürnbergü hifireandani afindi safimayo.

¹⁷ Nindou ranai aimbo nimarü hohoanimoyuhüya, ‘Ro nini nününgundiheambo, nga nürnbergambeahindi sesi ra kurifembo fondi wanayo,’ mehu.

¹⁸ Raniyu asu hoafiyuhüya, ‘Awi ro nda süngundhe. Wandi sesi wori ra mungu biri-boadhe mbundihambo mami afindi worimbondihü mbundihambo wit asu amuri napo ra kundiheamboyahü.’

¹⁹ Rananimbo wandifimbo hoafindahühüya, ‘Hapoana afindi himboani aho ra sesimbo aboedi napo ra wangeti-ane. Nga nmandefi sesi ra dagudifi hoe ndimandefi raraondihundühü hihifi-hihifindefo,’ mehu.

²⁰ Nga asu God ai hoafiyundühü yahuya, ‘Seana ngusüfokoate nindou-anafi! Hapo nimbikoani animbo se yifindamboyahü. Nga asu nindou didi ai napo sihafimayo ndorandifi masihawandi ra mandemünda?’ mehu.

²¹ Yahurai animbo nindou didiyei napo afindeimbaye aheimbo tükündifemboe, nga aiana Godindi himboahü napo-koate-anei,” mehu.

*Ngusüfo pukiyowohü afindi hohoanimo hoango hoafi
(Matyu 6:25-34)*

²² Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbiimbo hoafiyuhi yahuya, “Ro sihamumbo hoafehapuri nda, Se nini sesi madagudifi mbisimo asu nini hoeari yihoe fi gabudmandihu mbisimo houmbo afindi hohoanimondimboemo.

²³ Yangiri ninngo ranane adükari hamindayo, nga sesi ana moanane asukai fi-ane adükari hamindayo, nga hoeari ana moanane.

²⁴ Asu awi se ndu nimoamo ahahabodei ranaheimbo hoeirundürü. Ndu ranai ana moai nini-moatükunü hoari hifikarhi, sesi yimungurühümündi hei worambe sihehi raraorhündi, nga aheimbo ana God ai sesi ra sagadürü arandi. Nga seana ndu ranaheimbo ngasündihü-ndürimboanei.

25 Se rani-moatükunimbo afindi hohoanimoayafi ranai ngiri fandiheninani akidou geduhi safi yangiri nimbafi.

26 Asu se akidou moatükun yahurai ra ndofe hifandi-yokoate-ayafi ra asu nungundo adukari moatükun ra hibadimandanda?

27 Nungure hayamboyo wohi ahuriyei arihundi ra hoeiru, aiana moai ahei fimbohunda hoeari kakiyei asu ratupuriyei rihundi. Nga ro sihamumbo hoafehapuri horombo adukari bogori Soromon ai napo afindeimbiyu, nga ahandi yihuru aboedi yihurumaramundu ra wohi ahuri ranai Soromonindi yihuru ra ngasundeamboane.

28 God ai wohi hapondani yangiri amaro ra hifihu hoeari yihurure hinngireanduhani, nga asu sumbo ana haiambe pifemboane. Se akidou anihondumbofe-koate-yomondeimbi God ai sihamumbo amboa hoeari yihurundeapurimbui.

29 Se nini sesimboyo mbisei asu nini simindiramboyo mbisei hehi ranahambo afindi hohoanimondei ngeimboyei, nga yowan.

30 Godimbo anihondumbofe-koate-yeimbi ana mungu moatükun ra semindimboane hohoanimoayei, nga Ape God ai fifreamboani se semindimbo afindi hohoanimoayei ra.

31 Nga God nginindi hifandarandi ranahambo kokondundan animbo ran amboan dagapurumbui,” mehu.

*Aboedi napo gugurife hohoanimo
(Matyu 6:19-21)*

32 “Sipsip afindifuri ra se yowan yihimbo-ndeimboyei, nga nduhi sühüsi, sihei Ape ai siheimbo amboan nginindi hifandarandi ranambe hifandiyondurimbo yifirayu.

33 Se sihamundi napo ra kakifihi koandihou mbundu asu napo-koate-yeimbi ranaheimbo kaki ra dabuduri. Se kaki foehe hipiri yahurai ndowandumo nimai moaruwaiyo rakoate-yoweimbi asu rananmbo aboedi napo sunambe gugurindundi. Ngiri sunambe ana fandihoyayo, ngiri hühbuhuni nindou ndahumundi asu süsimbümü ai dagüdi.

34 Sihei ngusüfo ana sapo nahi sihei napo yangorih animbo kundarumbui.”

*Nafindhümiindi nimandimbo hibadihundi
(Matyu 24:45-51)*

35 “Se hoeari yihuru-rihümündi amarei nou nine-moatükun tükufemboayo ranahambo hibadühündühi sihei ram ra yimundihinda simbeyowamboane.

36 Se ratupuriyei rihundeimbi nahuraindeih asu ahei bogorimbo nindou ai nimorehi semindimbo si ra hu mbura asu hihirifi huan nou hibadihori. Ai süfu yipuri fih pirako-pirakondandan nimai yipuri sübüdihendi.

37 Asu ahei bogori nindou ranai hu himboyuwani yapombofekoate yangiri nimatei ahambo hifandarihori ana, ai hihifi-hihifindei. Ro siheimbo anihondumboanahi hoafehanduri bogori nindou ranai ahandi warihandarumbi ngisihari hoeari ra yimundihai mbunda hoafindündürani sesi fondikim nimandeian dudi sesi dagadurumbui.

38 Ratupuriyei-rihundeimbi ranai nimbi mbusümomboyo asu si hoafimboyo hifandihumbo nimateian ahei bogori nindou ranai hu hoeiareanduri ana, ai hihifi-hihifindeimboyei.

39 Se fiñdihindi sapo wori aharambüri ranai nini-simboaniyo hühühüni nindou tüküfemboayu ra fifirareandi ana, tükündafu hühühüni-ndimboemo mbüsi haya günde nimandümbui.

40 Ranimboane se-amboani hibadihumbo, nga Nindou Hondü ranai tüküfembo ra mitani-rihümündi hehi hidibo-hidiboyeambe animbo kudümbui,” mehu.

Nindou ratüpuriyafani-rinandeimbi aboedi asu moaruwai ranahafandi kafoefe hoafi

(Matyu 24:45-51)

41 Pita yahuya, “Adükari hoafayafi nda yihoeñimbo yangriyafi asu muñguambo nindoumboyafi?,” mehuamboyu.

42 Simbori Adükari ai hoafiyuhi yahuya, “Nindou düdi ai aboedi ndore anihondumbo fifireandeimbiyu haya aboedi ratüpuriyu randeimbeyua? Nindou ranahambo ahandi bogori nindou-mayu ranai anihondumbo-riri hayambo wambo worambe sesinapo engoro ra hifandiyohü ratüpuriyomo rundeimbi nindou ai sesi semindi simboani segupuri rambohünda kaboadiri hininngindirümbui.

43 Nindou ranahandi bogori nindou ranai worambe tüküfi hoeirirani ratüpurayu ana, moani afindi hamindi hihifi-hihifi-mbiyuwamboane.

44 Ro sihamumbo anihondumboanahi hoafehapuri, bogori nindou ranai nindou ranahambo ahandi muñguambo moatükuni ranahambo hifandimbo bogorimbondirü hininngindirümbui.

45 Nga asu nindou ranai yare hohoanimoyuhüya, ‘Awi, wandi bogori nindou ranai ngiri nimehünou hihirindüfi düdu,’ yahu haya bodimondi ratüpuriyei rihündeimbi nimorehi nindowenih ranaheimbo bubuhaiyu sesi sesü bia ndümündü haya hihindi hohoanimondümbui.

46 Nga asu bogori nindou ranahambo ahandi ratüpuriyu-randeimbi ranai mam simboani ngiri tükündifiyu mbüsi haya hidibo-hidiboyuambe animbo tükündüfimbui. Rananimbo bogori nindou ranai bubündüri mbunda koandiheirani ngu nindou bidifiri himborikoate-yei rihündeimbi babidimbo nüngumbui.

47 Ratüpuriyurandeimbi ranai ahandi bogori nindou ai refembo yifirayu ra fifireandi, nga ai refekoate-yu, asu bogori nindou ai yifirayu süngufekoate-ayu ana, bogori nindou ranai afindimbo bubündürümbui.

48 Nga asu ratüpuriyu-randeimbi ranai ahandi bogori nindou yifirayu ra fifirifekoate-yu haya ndofe ratüpurikoate-ayu ana, asu yimbumamimbo safi bubumboani. Sapo nindou didiyei afindi hamindi masahümündi ana, asu simbori afindi hamindi mbisehindamboane. Asu nindou ranahei warihü afindi hamindi asihendi ana, asu simbori afindi masihendi ra ngasündeandeimbi segodürimbo hohoanimombeye-amboane.”

Sisas ai nindou yikürübüfe-ndürimboyu makusu

(Matyu 10:34-36)

49 “Ro makosahi nda hifi ndanihü hai püpfemboyahi makosahi asu hai ranai yimbeyowa sahehea yifiar-ayahi.

50 Nindou hoeambe hundürayei nou ro asübusi afindeimbi hundüründamboyahi, nga hundürü ra awi moai hundürüyah ranimboanahi ngüsüfo sihayahi.

51 Se randihi hohoanimondeihüya, ‘Ai ana yifiari yifiari hifi ndanihü engoro ra kikifembo makusu-ane,’ mbiseimboyei, nga wani. Ro moai

yifiari yifiari ranahambo kiki fembo kosahi, nga nindou yikürübüfendürimboyahi makosahi.

⁵² Hapondani peyo haya aho ra nindou mamai ahandi fikimnindi hondahüfeimbeimbayana, yibobondahimboyei. Rananimbo yimbumbündafe asu ngörü ngimeimbidei hehi simbori simborindeimboyei.

⁵³ Rananimbo yibobondahi mbundihü, nindowenihimori ai afindambo asu afindi ai nimorimbo hürütürindamboyafani. Asu nimorehi ai ahandi nimorehi nimori-dibo simbori hürütürindafe asu yamongoamindoho ai simbori hürütürindafe rarandeimboyei," mehu.

Munquambo nindou nine-moatükuni tükefeyo ranahandi nimindi moai fifirihindi

(Matyu 16:2-3)

⁵⁴ Sisas ai nindou afindi ranaheimbo hoafiyundürühi yahuya, "Se hoerihindani hüfihamindi hanuwanipoedi hoenmbanji sifowani hoerihindühi hoendimboe seiani asu hoeyo arandi.

⁵⁵ Asukai se hoerihindani ngirisafinipoedi weri sifowani yahimondimboe seiani asu yahimoyo arandi.

⁵⁶ Seana yimbu yafambeyeimb-anei, sapo se fifirihimboanei nine moatükuni hifini asu sünambe tükefeyo ra. Asu nimboe nine-moatükuni hapondani God ai ratüpurimayuwa tükefeyo ra fifirifekoate-ayeia?" mehu.

Düdi sishambo hoafimayunini dibo hoafi didibo adondowandi

(Matyu 5:25-26)

⁵⁷ "Nimboe sifahithoari yibobofekoate-ayafi nine-moatükuniyo aboedayo ranahambo?"

⁵⁸ Asu nindou ngörü ai sishambo papi-hoafiyoninimbo mbüsü haya yibobore-randeimbi sowana hoafi himborimbo ndemündünini nguani ana, se nimai ngafi nafini aboedi-aboedi-ndafineandi. Asu se refekoate-ayafandi ana sishambo papi-hoafi ranini-randeimbi nindou ranai hoafi himboriyu randeimbindi warihüdeanina, prisman ai karabusambe hinngindeaninimbui.

⁵⁹ Ro anihondümboanahi sishambo hoafehanini, se rando niman difimbo kaki pemindafi mehomo simogodühi pemayafi animbo tükündafoamboyafi," mehu.

13

Nindou düdi anihondümbofekoate-ayu ana awarindihombui

¹ Rani-simboani nindou bidifiri ranai Sisasimbo rarihi hoafiyehiya, "Nindou Garirihündi bidifiri ai ninihondi hifokoaru Godimbo sishoundane Pairat ai hifokoamareapuri. Raniyo asu ahamundi hori ra ninihondi hori Godimbo saimbo hifokoamarundi rani bitapire mamikarimayo," masei.

² Sisas ai hoafiyuhi yahuya, "Rani-moatükuni tüküme feyo ra se rarihi hohoanmoyeyani ahei moaruwai hohoanimo ra Garirihündi bidifiri ranahei moaruwai hohoanimo ra ngasündeamboyo?"

³ Wani, nga ro anihondümboanahi hoafehandüri, Se shei hohoanimo ra didibo adofe-koate-ayeia ana, munquambo sheimbo amboani yahurai tükündifendürimboe.

⁴ Asu nunguriyei 18 nindou Siroamihündi aheimbo nimoei wori hoandaripiyowohü hifokoamareandüri rana? Se rarihi hohoanmoyeyani, Nindou worinambo hifokoamareandüri ranahei moaruwai hohoanimo ra Serusaremihündi bidifiri ahei moaruwai hohoanimo ra ngasündeamboyo?"

⁵ Wani, nga ro anihondumboanahi hoafehandüri, se sihei hohoanimo ra didiboadofe-koate-ayei ana, muŋguambo se-amboani yifindeimboyei," mehu.

Nimi hisiyo rakoate ranahandi kafoefe hoafi

⁶ Sisas ai mamä kafoefe hoafi wataporimbo-randühi yahuya, "Nindou mamä ai ahandi wain nübürambe süfuri nimindi ra hifimareandi. Raniyo süngunambo süfuri nimindi ra hisiyohüpo yahuhaya mahu, nga moai hisi mamamboani hoeireandi.

⁷ Raniyu asu nindou ranai ahandi nübürambe ratüpuriyu-randeimbi ranahambo hoafiyundühi yahuya, 'Ro süfuri nimindi nda ngimi himbani sinä himboyarhandi moai hisiyorandi, nga hitiboadowandi. Ai hisi-koate moani hoangire haya niŋgombo nübürä hifi bidifiri gabudarandi,' mehu.

⁸ Nga asu ahandi ratüpuriyu-randeimbi ranai simbori hoafiyundühi yahuya, 'Ritifo, awi moani mamä himbani niŋgo hoeireandühi animbo, nga hisimboyohüpo. Asu awi ro nimi rani-fikimi hifambi kakindihä mbundiha, asu yafisühumä afümambe püpindihä hoeindihemboyahi.

⁹ Randihe hoeindihemandane ngorü himbani ra hisindoani ana, aboedane, nga hisi-koate-ayo ana, hitifoefemboane,' " mehu.

Sisas ai moani ngoafimbo ni marimbo sihi nimorehi mamä aboedimareandi

¹⁰ Sisas ai Suda-yafe moani ni marimbo si ranambe ahei rotu worambe yamundimareandüri.

¹¹ Raniyo ranihü nimorehi mamä, 18 himbani ahandi fiambe moaruwai nendi ni marimbo amoefoe semindi haya homarandi. Asu ahandi daboadi hamindi ra fare hayamboyo asu moai mbumundi botife niŋgorandi.

¹² Raniyo Sisas ai hoeireanda mayoa mborai mehundowa mahowa hoafiyundühi yahuya, "Me, hapoana angünimbomayafi ra aboedi anafi," mehu.

¹³ Sisas ai ahandiwami warä manande-andamboyo asu nimehünou mbumundi botife niŋgombo Godimbo aboed-ani yaho ngusüfo pamareri.

¹⁴ Raniyo Suda-yafe rotu wori hifandandembi bogori ranai nginindimayu Sisas ai moani ni marimbo sihi nimorehi aboedimareandi ranimbo. Nindou ranai hoafiyuhi yahuya, "Sapo 6 si-ane ratüpurimbo siayo. Nga sapo aboedifembo ana, rani si animbo refemboyosi, nga moani ni marimbo si ana yowan-ane," mehu.

¹⁵ Adükari ai simbori hoafiyuhi yahuya, "Seana yimbu-yafambeimbi nindou-anemo! Asu se moai sihamundi burimaku asu dongi ra muŋguambo si asu moani ni marimbo sihi ranamboani wofi fufurihondüri mburu hoe simindimbo sowandümondüri homo rundiyo?

¹⁶ Nimorehi ro aboedimarheandi, nda ai Abrahamindi ni mor-ane, asu ahambo Satan ai 18 himbani kikihiramündi manüngu-ane. Asu ro ahambo moani ni marimbo sihi aboedambo-fembo ra ahinümbiyo."

¹⁷ Sisas ai yare hoafimayu-wamboemo asu ahandi hürütümbi-memo ranai amoaniŋgambo-mefundi. Nga asu bidifiri afindi meŋgoro ranai aboedi moatükuni ramareandi ranimbo hihifi-hihifimayi.

Sisas ai hoari akidouhündi adükari tükufembo kafoefe hoafi hoafimayu (Matyu 13:31-32; Mak 4:30-32)

¹⁸ Sisas ai hoafiyuhiya, "God nginindi hifandarandi ra nüngunahuraiyowa? Asu ro nünkundihe yibobomandihä?"

¹⁹ Ai rahuraiane, nindou mamî ai ahandî nûmbûrambe mastet hoarî ham-bomo nahurai akîdou hîfireandûhani. Asu hoarî akîdou ranîhündî adûkarî tîkoanî nahurai nîngowanî, ndu ai ranîwamî ngeramborûhî arîhündî,” mehu.

*Fufudogoyo-randeimbî moatükunî yis ranahandî kafeefe hoafî
(Matyu 13:33)*

²⁰ Asûkai Sisas ai hoafîyuhî yahuya, “Ro asûkainda God ngînîndî hîfandarandî ranahambo nîni-moatükunîfihî yîbobomandîhea?

²¹ Nîmorehî ai fufudogoyo-randeimbî moatükunî yis semîndî haya wambûrambe fraua bubufoare mbura yis ra babîfoareandanî fufudogoyo hafo nahuraiane,” mehu.

*Nafîtambe akîdou nafî ho
(Matyu 7:13-14, 21-23)*

²² Sisas ai Serusaremînambo huhüyu munguambo adûkarî ngoafî asu akîdou ngoafî aheimbo wataporîmbo-marandî hu.

²³⁻²⁴ Nindou ngorü ai Sisasîmbo hoafîyundûhî yahuya, “Adûkarî, yimbu mamî nindou yangîrî aboedambo-mandahindîyo?” mehuamboyo. Ai sîmborî hoafîyuhî yahuya, “Yipurî nafîtambe akîdou ranambe kefoefembo hütihütindei, nga nindou afîndî ai-amboanî hütihüti-ndeimboyei ranambe kefoefembosî, nga ngîrîndei.

²⁵ Sûngunambo worî aharambûrî ai yipurî papareandî ana, se weindanî nîmboeimbo yipurîfihî pîrako-pîrako-ndîhündûhî anîmboya, ‘Adûkarî, yipurî sübüdühawamunî,’ mbîseimboyei. Nga sîmborî hoafîndûhîya, ‘Ro moai sîheimbo fîfirîheandûrî,’ asu ‘Se nahani-hündamboyei?’ mbîsûmbui.

²⁶ Rananîmbo se hoafîndafûhîya, ‘Ro se-dîbo sesî sahusifî hoe sîmîndefî asu yîhoefî ngoafî nafî hohü yamundowamunî marandî’ mbîseimboyei.

²⁷ Asu ai sîheimbo hoafîndûhî anîmboya, ‘Ro moai sîheimbo fîfirîheandûrî, nga asu nahani-hündamboyei? Andai ragu, nga seana moaruwai hohoanîmoyei rîhündeimbanei,’ mbîsûmbui.

²⁸ Se aranîndeihi asu yahafî hitîhündûhî nîmboeimboyei, nga Abraham, Aisak, Sekop asu Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî ai God hîfandarandî ranambe nîmandeimboyei, nga asu sîheimbo ana ragu moeindanî pîndîhirîmboyei.

²⁹ Rananîmbo nindou afîndî ai hüfîhamîndî süfuwanîpoedî, hanuwanîpoedî, hîmborî yimbunîpoedî ai God ngînîndî hîfandarandî ranambe sesî fondîkîmî tükündahi nîmandeimboyei.

³⁰ Rananîmbo nindou dîdîyei haponda adûkarîmboehindî aiana sûngunambo akîdoumbo-ndahimboyei, nga akîdoumboehindî aiana sûngunambo adûkarîmbo-ndahimboyei,” mehu.

*Sisas ai Serusaremîmbo hîpoambo-marandî
(Matyu 23:37-39)*

³¹ Rani-sîmboanî Farisi bîdîfirî ai sîfomo Sisasîmbo hoafîyomondowohü yahomoya, “Andai ndanühündambo ragu hafî, nga Herot ai sîhambo hîfokoefenîmbo yahumboani!” mehomo.

³² Sisas ai hoafîyupurûhî yahuya, “Ngomo nindou sîsîndîra randeimbî ranahambo hoafîndîmo, nga hapo sûmbo ana ro moaruwai nendî fiambe nîmareimbî raguanambo-rîheandûrî asu nindou aboedambo-rîheandûrûhî anahi. Nga asu ngîmî si anîmbo wandî ratûpurî ra moendîndî-heamboyahî.

³³ Asu ro hapo, sümbo, asangu ranana nafi ngamboyah. Nga sapo Godindi hoafi hoafiyurandeimbi ana ngiri amurühi hifokoandüwuri, nga Serusaremihü animbo hifokoandü-wurimboemo.

³⁴ Serusarem, Serusarem! Seana Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi sihambo sowana koehefepura masinimo ra nimoeinambo hifokoaroapuri arandi. Ro afindimbo sihaf nindou ranaheimbo kakaro hondi nimori gugureandüri mbanendi hoareharamindo nou mbanendi hoarehifendürimbo samboyah, nga moai se yifiriyei.

³⁵ Haponda sihafi wori ranambe nini akidou-amboani yangorikoate wori yangiri hamindindimboe. Ro hoafehanini, se ngiri hoeindi-hindiri, nga ngombo se wambo randihi hoafindeihya, 'God ai aboedi-aboedimbiriramboane Adükarindi ndürinambo akusu nda,' mbiseimboyei," mehu.

14

Sisas ai nindou angunümbi aboedimariri

¹ Moani nimarimbo sihi Sisas ai Farisi bogorindi worambe sesi sesimbo mahuwa nindou ai ahambo ndorüwuri himboari safühimarüwuri.

² Ranihü nindou mam yiriwari fiyuweimbi mamaru.

³ Raniyo Sisas ai Farisi nindou-yomo asu ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi-yomo ahamumbo hoafiyuhya, "Moani nimarimbo sihi ra nindou aboedifemboyo asu yowanio?" mehu.

⁴ Nga asu ai moai ahandi hoafi simbori hoafiyomo. Raniyo asu Sisas ai nindou ra serümündü aboediriri mbura koamarisherü.

⁵ Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühya, "Sihamundi nimoriyo asu burmakauyo ai moani nimar sihi feamongoambe pirayo ra nimai hümandihouyo asu wanimandio?" mehu.

⁶ Raniyomo asu moai ahambo simbori hoafiyomondo.

Se yowan sihaf fimbo roana ndorihhe-andeimb-anahi yahopani

⁷⁻⁸ Sisas ai hoeireapurane nindou sesi sesimbo hoafimayua tükümfundi ranai nimarifondi aboedi hamindiwami nimarimbo hohoanimo-memonda yare hoafiyuhya, "Nindou ngörü ai sihambo nimorehi semindambe sesesimbo hoafinduan ngafühi ra se nimarifondi aboedühi ndowandimboyafi, nga nindou ndorihoeimbi ahambo amboani hoafiyomondowohüpo.

⁹ Nindou sihafanimbo yiboboambo hoafimayupira mahafani ranai düdü sihambo hoafindühya, 'Nindou ndanahambo sihaf-mayo fondi ra sabado,' mbüsümbui. Randifiyuan asu se amoanngindafi mbunda ngafi bidifirani fondiwami nimandimboyafi.

¹⁰ Nga sihambo hoafindeiani ngafühi ra fondi sapo akidou yahuri ngoahuri safi-mayo raniwami animbo nimandifi. Rananimbo sihambo hoafimayunina mahafi ranai ngu hoeindeaninani wani hoafinduhüya, 'Wandafi, fondi aboedühi ndaniwami sühüfi nimarifi,' mbüsüwan asu bidifiri amuri mafandihindi ranai sihambo nindou adükar-ani mbiseihü ahinindeimboyei.

¹¹ Nindou didiyei ai ahei fi botarhindi ana, God ai hifinambo-ndearümbui. Asu nindou didiyei ahei fi hifinambo-arhindi ana, God ai aheimbo botindearümbui," mehu.

Se takini ndowandimboyafi

¹² Sisasimbo nindou hoafimayundoa mahu ranahambo hoafiyundühi yahuya, "Hüfinimboyo asu nimbambeyo sesesimbo ra, se yowan sihaf

ngunindi, fikim+nindi, boagiri, shafi napo afindeimbi wandafi aheimbo yangiri mborai yahopoani. Asu simbori amboani ngorusimboani hoafindeiani ngafani sesi ndahun+nimboyei.

¹³ Ranamboasi, nga se seses-ndafuhi ra napo-koate-yeimbi, fi moaruwaiyeimbi, tinarai moaruwaiyeimbi asu himboat+har+yeimbi aheimbo animbo mborai mbisafi.

¹⁴ Rananimbo God ai shambo aboedi-aboedindea-n+nimbui, nimbue sapo aiana napo-koate-wambo asu ngiri simbori nini ndehindi. Nga aboedi nindou ai yifihundi botiyahindi simboani God ai takini dagan+nimbui.”

Sisas ai nimorehi semindi simboani sesesimbo kafeefe hoafi hoafimayu (Matyu 22:1-10)

¹⁵ Mami simboani nindou mami sesi fondiwami Sisas-dibo nimarumbo God nginindi hifandarandi ranambe nimateimbo seses-aye hoafi ra himboriyu haya hoafiyunduhi yahuya, “Nindou ranai hihifi-hihifimbeyei-amboane,” mehuamboyu.

¹⁶ Sisas ai hoafiyundowohu yahuya, “Nindou mami ai afindi sesesimbo hohoan+moyu haya nindou afindimboya ‘Mborai’ mehupuri.

¹⁷ Mami munguambo sesi sindi nafiramindoani ahandi ratupuriyu randeimbimbo hoafiyundowohu yahuya, ‘Nindou ro hoafimehapuri rana-hamumbo sowana hafi hoafiyafipuruhi animboya, ‘Mborai, munguambo sesi sindi nafiramindimboane’ mbisafi.

¹⁸ Nga asu munguambo nindou ranai moeimbo ngiri didefi mehomo. Nga ngoru ai boatei hoafinduhuya, ‘Ro hifi pemiya heheambo wamboanahi nga hoeindihe samboanahi asu ro ngiri didihi,’ mehu.

¹⁹ Ranikimi ngoru ai hoafinduhuya, ‘Roana burmakau 10 ratupurimbohunda pemiya heheambo wamboanahi nga randihe hoeindihe samboanahi, nga asu ro ngiri didihi,’ mehu.

²⁰ Asu bidifiranambo nindou-mayu ranai hoafiyuhi yahuya, ‘Ro ana hapondani yangiri nimorehuh-yahe heheambo wambo ngiri didihi,’ mehu.

²¹ Ranayo asu ahandi ratupuriyu-randeimbi ai hihirifi hufu ahandi bogorimbo nindou ai yiboaruko-memo ranahambo hoafimayundo. Ranayu asu bogori ai ngusufoambe moaruwaiyuhu hoafiyuhuya, ‘Nimehounou asukai ngafi munguambo adukari nafihu asu munguambo akidou nafihu, napo-koate-yeimbi, fi moaruwaiyeimbi, yitinarai moaruwaiyeimbi asu himboat+har+ ra fufondandifinduri dugufi,’ mehu

²² Sungunambo ratupuriyu-randeimbi ai hoafiyundowohu yahuya, ‘Bogori, ro ramarheandi se hoafimayafi sungu, nga awi fondi aningo,’ mehuamboyu.

²³ Ahandi bogori ai hoafiyundowohu yahuya, ‘Ngafi tukundafo hawa akidou nafi asu nimate nafi ngafuhi hoeindowandurui ana huti hoafindafani mbusuhusiamboane. Rananimbo wandi fondi ra simongori-mbeyowamboane.

²⁴ Ro nindou weangurui hoafimehapuri ra ngiri didai-amboani wandi-mayo sesi ra apindeandi,’ mehu,” Sisas ramehu.

Nindou dudi ai Sisasimbo sungufembondui ana ndonde hohoanimondou hoeindeandui animbo (Matyu 10:37-38)

²⁵⁻²⁶ Nindou afindi ranai ahandi sungu tumareandamboyu asu aheimbo hihirifi hoafiyundurui yahuya, “Nindou dudi ai wambo sungureandurui asu ahandi hondafindi, nimorehi, niori, akohoandi rehimami aheimbo

asu ahandihoariambo amboa afindi hohoanimoayuhü wambo akidou-
yangiri hohoanimoayu ana, nindou ranai wandi süngureandeimbi-
yupoani.

²⁷ Nindou düdi ai wandi süngunambo ahambo tiriifo afindi tükefeyo
ranahambo moanane yahu nginindi ningokoate-ayu ana, ai wandi
süngureandeimbi-yupoani.

²⁸ Sapo se afindi hoandari worimbombo hohoanimoayafi ra
weangurühi nimandifi hohoanimondafi nüngunümbi kakinambo wori
nda moendimandihini mbisafi hohoanimondafi hoeindowandühi animbo
randowandi.

²⁹ Asu refekoate-ayafi ana, se kambohoani yangiri fondo hinngindo
hawa asu moendifekeate-ndafani bodimondi ai shambo tirifoefe hoafi-
ndahüninimboyei.

³⁰ Ai randihi hoafindeihya, 'Nindou nda worimbo-marandiyosi, nga
moai moendireandi,' mbiseimboyei.

³¹ Adükari bogori nindou ngorü ai adükari bogori ngorü-dibo yifiarimbo
hohoanimoayu ana, ai nimandü hohoanimodu hoeindeandühi animbo
rambüfiyuwamboane. Ai nimandü hohoanimodu hoeindeandühi animbo
10,000 ami ra 20,000 ranahambo wangeimandiyoy.

³² Asu ngirinduhü ana, bogori ngorü ai anguniyuambe animbo nindou
ngorü koandiheirani nimai hu hoafiyuwan asu aboedi-aboedi-mbeyafine-
andamboane.

³³ Mami rahuriane se munguambo moatükuni ranahambo ambe
yahokoate-ayafi ana, ngiri se wandi süngurwandiri-randeimbi
tükundafoandi," mehu.

*Sisasimbo anihondümbi-fimbi nindou ana sor nami nahurai-ane
(Matyu 5:13; Mak 9:50)*

³⁴ Nami ana aboed-ane, nga nami ra budesowani aparikoate-ndoani
ngiri ahandi apar ra koadürü koadüründife hinngindifeyo, nga wani.

³⁵ Nami moaruwai yahurai ana ngiri nümbürambeahindi sesi ranahambo
fandihendan aboedi tükündifeyo. Asu ngiri hihamoe awai bitapindihu
nümbürambe digehundi, nga wani. Nga nindou ai moani pindihimboyei.
Se didiyeyi himboambeimbaye ana, ndondihi himborindei.

15

*Sisas ai sipsip mami mafarahoayo kafeefe hoafi hoafimayu
(Matyu 18:12-14)*

¹ Takis kaki sowandümo-rundeimbi-yomo asu nindou ai ranahamumbo
moaruwai-anemo ase raniyomo ai munguambo sinimo Sisasindi hoafi
himbiri-memo.

² Raniyomo Farisi asu ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi ai
momori hoafiyomondühi yahomoya, "Hoeiru, nindou ndanai moaruwai
hohoanimoymondeimbi sepurimündü hinngireapur mbura asu nimarü
aibabidi sesi sowasümo arundi," mehommo

³⁻⁴ Raniyu Sisas ai rani kafeefe hoafi ra hoafiyupurühi yahuya, "Nin-
dou mami ai ahandi 100 sipsip moangui fandandeimbi-hündi asu mami
ai afarahoayo ra nüngumandüfia? Ai amuri 99 ranaheimbo rande
hinngindeirani wafuwami wohi dagüdi wakindihindani animbo asu
ngorü mafarahoayo ranahambo kokonda wakindeambui.

⁵⁻⁶ Nindou ranai sipsip mafarahoayo-mayo ra kokora hoeiareandi ana
nindou ranai ahandi sipsip ranahambo afindi hamindi hihifi hihifindühi

warambuh+wam+ nande ndemündü haya ngoaf+na ngumbui. Ranan+mba ahandi ngunindi asu wor+yimbu-r+ineandeimbi ranaheimbo hoaf+yuh+ya, 'Se robab+di h+hifi-h+hifi+nde, nga ro wandi sipsip mafar+hoayo ra asukai hoeir+heamboanahi,' mehu.

⁷ Ro hoafehandüri, mare yahurai-an+imbo nindou düdi ai moaruwai hohoan+mo h+n+ng+re haya aboedi hohoan+moayu ana, sünambe af+ndi ham+ndi h+hifi-h+hifi an+imbo tükündifemboe. Nga asu nindou 99 aboedi hohoan+moyeimbi aheimbo ana ng+r+ yahurai ham+ndi h+hifi-h+hifi tükündifeyo," mehu.

Kaki mafar+hoayo kafeefe hoafi

⁸ "Nimorehi mam+ ai 10 kaki ambeimbi sepur+m+ndoane asu mam+ p+mayu. Ranan+mba asu ram yimunde mbunda y+hoar+ndo wak+indeandühi kokonda hoeindeamboe.

⁹ Ai kokora hoeireandühi ahandi ngunindi asu wor+yimbu-r+ineandeimbi ranaheimbo hoaf+yowohü yahoya, 'Se robab+di h+hifi-h+hifi+nde, nga ro wandi kaki mafar+hoayo ra hoeir+heamboanahi,' meho.

¹⁰ Mare yahurai an+imbo, nindou moaruwai hohoan+moyumbü ai moaruwai hohoan+mo h+n+ng+re haya aboedi hohoan+moayu ana, God+ndi sünambeah+ndi nendi ai h+hifi-h+hifi-nd+imboemo," mehu.

Nindowenih+ nimori ngoafi h+n+ng+re anguni mahu kafeefe hoafi

¹¹ Raniyu Sisas ai hoaf+yuh+ya, "Nindou mam+ ai nindowenih+ nimori yimbumarapiri.

¹² Asu ak+di nimori ai af+ndambo hoaf+yuh+ya, 'Napo sapo wambombuimbi-mayo ra ndawandiri,' mehu. Raniyo asu af+ndi ai napo ra nimori yimbumbo y+bobomareapiri.

¹³ Raniyu asu moai amitata ak+di ai ahandi napo ra sagadüri mbura ran+fi+h+ndi kaki ra semündü mbura anguni ngorü h+fi+na mahu. Ranühi ahandi munquambo kaki mam+kare mbir+mafoareandi.

¹⁴ Ahandi munquambo kaki ra mbir+foare hayamboyuane asu ran+ h+fi+hü sesi wan+yowohü asu nimori ranai worambe nin+ k+kefoefekoate-yuhü wembombomayu.

¹⁵ Raniyu ai hu nindou mam+ ngoafi ahar+hündi ahandi ratüpur+yu ran+deimbi+mba-mefiyuwa asu nümbür+na koamar+heira moatei gin+r+nambo moanquimbo mahu.

¹⁶ Asu nimori ranahambo nindou ngorü ai-amboani moai sesi sagado raniyo wembomboyuhü n+mi h+si h+p+ri moatei masahüsi ra sesi+mba hohoan+momayu.

¹⁷ Asu süngunambo ndore hohoan+moyuwa mayowamboyu, 'Wandi apendi ratüpur+yomo-rundeimbi aiana sesi af+ndi mbas+hoemo. Nga ndan+hü an+imboahi nda ro wembombo y+fi+mba yang+r-ayah+.

¹⁸ Ambe-hoango, nga ndühi h+n+ng+ndi+he hehea nga apembo hoaf+indahandowohü an+imboya, "Ape, ro s+hambo asu God+imbo moaruwai hohoan+mo-yahap+r+imboanahi.

¹⁹ Hapondani ana ro nindou aboedi+yah+poani, nga ng+r+ se wambo wandi n+imori mbisaf+ndiri. Nga moani se rando h+n+ng+ndowand+ra s+hafi ratüpur+ya r+handeimbi nahurai tükündaheamboane," mbisamboyah+,' mehu.

²⁰ Raniyu asu nimori ranai ran+hü h+n+ng+re haya ahandi af+ndi sowana ndamefiyu. Ai anguni ngah+ sünuambe af+ndi ai hoeirirühi ahandi nimori ranahambo h+poambomariri. Raniyu asu af+ndi ai p+p+yu hüfu war+ k+foariri haya wak+ki+hi-marüri.

²¹ Nìmorì ai hoafiyuhíya, ‘Ape, ro moaruwai hohoanìmo-yamboanahi sìhambo asu Godìmbò amboanì. Nga hapondanì ana ro nindou aboediyahìpoanì, nga ngìrì se wambo wandì nìmorì mbìsafìndìrì,’ mehuamboyu.

²² Asu afìndì ai ahandì ratùpurìyomo-rundeimbìmbò hoafiyuhì yahuya, ‘Nìmehùnòu hoearì aboedì sowandùmo sìfomo yihuruwurì. Asu waram-beahìndì moatükunì kíkìfoarùwurì, yirì hoearì güdündo.

²³ Asu burmakau nìmorì safeimbì manìngo ra hìfokoandu mandu houmbo anìmbò dagudifìhùmbò hìhìfì-hìhìfì-ndefomboane.

²⁴ Wandì nìmorì nda yìfìmbomayuyosì, nga asu yanggìrì haponda anüngu! Ai mafarìhoayuyosì, nga haponda hoeiarìhurì,’ mehu. Ranìyo ai sesesì-yomondühì hìhìfì-hìhìfìmemo.

²⁵ Asu amonngo nìmorì ai nùmbürambe nünngu mbura worìkìmi huane gita hoafiyowohü heirümemo ra hìmborìmayu.

²⁶ Ranìyo asu ratùpurìyu-randeimbì mamìmbò düdurirühì yahuya, ‘Nìnimboe ndana?’ mehuamboyo.

²⁷ Asu ratùpurìyu-randeimbì ai hoafiyundowohüya, ‘Sìhafì amond-ai aboedì tükümefiyu, nga ranìmboyo ape ai burmakau nìmorì mamì safeimbì hìfokoare mande hayambo sahusifühì hìhìfì-hìhìfìfayefì,’ mehu.

²⁸ Ranìyo asu amonngo ai ngìnìndìrürühì moai sesesì-mayei ranambo hu, nga wanì. Ranìyo afìndì ai hu sesesì ranambe hombo hütihüti-marürì.

²⁹ Asu amonngo nìmorì ai afìndambo yare hoafiyundowohüya, ‘Ro sìhambo afìndì hìmbanì moanì ratùpurìya rìhandeimbì nahurai hoafì hìmborìyahühì farìheheanìni marìhandì. Nga se moai wambo wandì wandafì babìdìmbò hìhìfì-hìhìfìyohü sesesìmbòhünda meme nìmorì amboanì sawandì.

³⁰ Nga sìhafì nìmorì ranana, sìhafì-mayo kaki ra nìmorehì wosìhoafori hohoanìmoyei rìhündeimbìyeyi-fihì moendìre haya tükümefiyu-ane asu ahambo burmakau nìmorì safeimbì ra hìfokoaro mamandowando,’ mehu.

³¹ Asu afìndì ai hoafiyundowohü yahuya, ‘Nìmoakìdou, se ro-dìbo manìmbafanesì, nga munnguambo moatükunì wandì-mayo ra sìhafane.

³² Sìhìrì hìhìfì-hìhìfì-ndefomboane nìmboe sapo sìhafì amond-ai yìfìmbo-mbuimbìyusì, nga asu haponda yanggìrì tüküfì anüngu. Asu ai mafarìhoayuyosì, nga haponda hoeiarìhurì,’ mehu,” Sisas mehu.

16

Anìhondü aboedì hamìndì napo

¹ Sisas amboanì ahambo süngrurü-rundeimbìmbò hoafiyupurühì yahuya, “Nindou mamì ai napo afìndeimbìyu hayamboyu asu ahandì napo ra hìfandìmbò nindou ngorü serümündü hìnìngìmarirì. Ranìyomo asu nindou bìdìfìrì ai nindou ranahambo papì-hoafìrürühì yahomoya, ‘Bogorì, sìhafì napo ra mbirìmafoareandì,’ mehomondo.

² Ranìyu asu napo afìndeimbì-mayu ranai ahandì napo hìfandandeimbì bogorì-mayu ranahambo mborai yahundo hürüheirü mbura düdurirühì yahuya, ‘Hoafì ra nünngurìyo ro sìhafì ratùpurì ranahambo hìmborìmayahì? Nga se ngafì wandì kaki ranìnambo nìni ratùpurìyo ramarowandì ra sürü papìnda ndawandì, nga ngìrì se wandì napo hìfanda-randeimbìndafì,’ mehu.

³ Raniyu asu ratüpurî hifanda-randeimbi-mayu ranai aimbo hoafiyuhîya, 'Ro nüngumandahe wandî bogorî ai ratüpurî ranambeahîndî raguanambo-areandîri ra? Roana hîfî hîrimbo ngîninîndîyahîpoanî asu aheimbo moako-moakombo amoanîngîmboanahî.

⁴ Ro fîfîriheamboanahî nîne-moatükunî süngufeyowanî nindou ai wambo semîndîndîri worînîfendîrimbo ra,' mehu.

⁵ Raniyo napo hifandandeimbi-mayu ranai ahandî bogorîndî kaki masowandümo ranahamumbo mborai yahupurî hümarîhepurî. Asu weangurühîndîdidî-mayu ranahambo düdurirühî yahuya, 'Se nüngunümbîyo wandî bogorîndî-mayo kaki masowandîfî?' mehindowamboyu.

⁶ Asu ai simborî hoafiyundowohü yahuya, '100 adükarî hipîri werîyo,' mehuamboyo. Asu napo hifandandeimbi ai hoafiyuhî yahuya, 'Nîmehünou sîhafî ndürî paiaroweimbi pepa ra ndowandîfî hawa 50 adükarî hipîri pandowandî.'

⁷ Asükai ngorümbö düdurirühîya, 'Se ra nüngunümbîyo masowandîfî?' mehindowamboyu. Asu ai simborî hoafiyundowohü yahuya, '100 bek wîtiyo,' mehuamboyo, asu hifandîrandeimbi ai hoafiyundowohüya, 'Sîhafî ndürî parundeimbi pepa ra sowandîfî hawa 80 bek pandowandî,' mehu.

⁸ Raniyo asu napo afîndeimbi-mayu ranai anîhondümbö hoafîkoate hifandîrandeimbi-mayu ranahambo hoafiyuhî yahuya, 'Se nîni-moatükunîyo sîhambo süngunambo tüküfemboayo ranahambo wudîpoaporo hohoanîmoayafî ra aboed-ane,' mehu. Nga ro hoafehapurî, nindou ai hîfîninîndî moatükunîmbo hohoanîmoyei arîhündî ranai dîboadorîhoeimbi nahurai-anei, nga rananei asu nindou sürühehindeimbi ranaheimbo süngunambo nîni-moatükunîyo tüküfemboayo hohoanîmo ra ngasündarîhindürî.

⁹ Ro sîheimbo hoafehandürî hîfî ndanîhündambo kaki napo ranî süngumbo se nîmorehî nindowenihî babîdî ngunîndîmboehîndî, nga süngunambo kaki semîndîmbo ra muŋguyoambe sîheimbo ndemündündürî worîninîdeiranî asu se koadürümbö koadürümbö nîmandeimboyei.

¹⁰ Nindou düdi ai akîdou moatükunî ndore hîfandarandî ana, asu adükarî moatükunî amboanî ndonde hîbandambui. Nga asu ai akîdou moatükunî ndofe hîfandîkoate-ayu ana, asu ngîrî adükarî moatükunî amboanî ndonde hîbandandî.

¹¹ Asu se kaki napo hîfî ndanîhündambo moaruwai ra ndofe hîfandîkoate-ayei ana, asu se ngîrî napo hondü ra hîbadîhündî.

¹² Se nindou ngoründî napo ndofe hîfandîkoate-ayafî ana, asu se ngîrî napo sîhei hondü ra ndondîhi hîbadîhündî.

¹³ Nindou ngorü ai ngîrî yimbu bogorî nindouyafandî ratüpurümbî nüngu. Nga nindou ranai ana bogorî ngorü ranahambo moaruwaimbondirühî asu ngorü bogorî ranahambo ngusüfo pandirümbui. Se ngîrî kakîmbo ratüpurî asu Godîndî ratüpurî yîboboambo ngusüfo pandowapîri."

Sisas ai ahînümbî asu ngîninîndî God hîfandarandî ranahambo hoafîmayu (Matyu 11:12-13; 5:31-32; Mak 10:11-12)

¹⁴ Farisi nindou, kakîmbo yangîrî ngusüfo parundeimbi-memo, ranai ranî hoafî hîhîmborîyomo houmbo asu Sisasîmbo tikîfînambo-marurî.

¹⁵ Ai simborî hoafiyupurühî yahuya, "Seana nindouyei hîmboahü aboedî hîmboyomondühanemo, nga God ana sîhamundî hohoanîmo ra

fifireapurimbo-ani. Nĩne nindouyei hĩmboahũ aboedi hamĩndayo ra Godĩndĩ hĩmboahũ ana moaruwai hamĩndane.

16 Mosesĩndĩ ahĩnũmbĩ hohoanĩmoyo asu Godĩndĩ hoafi hoafiyomo rundeimbĩ-yomondi hoafi ra wataporĩmboru sĩnĩmombo asu Son ai tũkũfi nũnguambe kaimayo. Nga Son nũnguambe peyo haya asĩno ndanana God ngĩnĩndĩ hĩfandarandĩ aboedi hoafi ra munũguambo ngoafi tũkefeyo. Ranane asu God hĩfandarandĩ ranambe kefoefembo munũguambo nindou ai hamĩndĩ tũtũngarĩhehĩndĩ.

17 Hĩfĩ sũnũ ranai munũgundĩmboe, nga Godĩndĩ-mayo ahĩnũmbĩ hohoanĩmo ranana ngĩrĩ akĩdou-amboanĩ awarĩndĩhoeyo.”

*Nĩmorehĩ semĩndĩhũnda hĩnĩngĩfembo yamundĩfe hoafi
(Matyu 5:31-32; 19:9; Mak 10:11-12)*

18 “Nindou dũdi ai ahandĩ nĩmorehĩ hĩnĩngĩre haya asu ngorũ asemũndu ana, ai moaruwai wosĩhoaforĩ hohoanĩmoyumbo-ani. Asu nindou dũdi ai nĩmorehĩ horombo ahandĩ nindowenihĩ ai moei yahumbũ asemũndu ana ai-amboanĩ moaruwai wosĩhoaforĩ hohoanĩmoyumbo-ani.”

Napo afĩndeimbĩ asu Rasarusĩ-yafandĩ hoafi

19 Sisas ai hoafiyuhĩ yahuya, “Nindou mamĩ ai kakĩ napo afĩndeimbĩyu haya asu ai hoearĩ aboedi-aboedi yihuruyu haya munũguambo si sesĩ aboedi sesũhĩ nĩmarũ marandĩ.

20 Nindou mamĩ napo-koate ahandĩ ndũrĩ Rasarus ai ahandĩ fi masĩmei yangĩrĩyu haya napo afĩndeimbĩndĩ yipurĩ nafĩtambeihũ nĩmarũ marandĩ.

21 Ai napo afĩndeimbĩndĩ-mayo sesĩ fu fondĩwamĩnĩndĩ pĩndoanĩ dagadi yahuayamboyu ramefiyu. Ranĩyo asu yaforĩ ai hei ahandĩ masĩmei ra monũgoarũhĩ marĩhũndĩ.

22 Sũngunambo Rasarus ai yĩfĩmayuamboyo asu sũnambeahĩndĩ nendĩ ai sowarũndũmo hafomo Abrahamĩ-dĩbo hĩnĩngĩmarũwurĩ. Asu napo afĩndeimbĩ-amboanĩ yĩfĩmayuwa hĩfĩ kamarĩhorĩ.

23 Asu yĩfiatĩ ngoafĩhũ napo afĩndeimbĩ-mayu ranai asũbusĩ afĩndĩ masemũndu. Asu ai hĩmboyuane anũgunĩ goagu Abraham ai Rasarus parũmũndũ haya manĩmbafanĩ.

24 Ai hoafiyuhĩya, ‘Abraham, wambo hĩpoambo-rowandĩrĩ! Se Rasarus koarĩhaworanĩ hoe warĩ foare hũramũndĩ sũfo wandĩ amĩndasũmo kusĩmbĩreandĩrĩ, nga wambo hai hũfĩnambo munũgunambo-arandĩrĩ,’ mehu

25 Abraham ai hoafiyuhĩ yahuya, ‘Wandĩ nĩmorĩ, se yangĩrĩ nĩmbafambe aboedi moatũkuneimbĩ-mayafi, nga asu Rasarus ai moaruwai mamaru. Nga asu ai haponda ndanĩhũ aboedi mamaruwa asu se asũbusĩ asowandĩfĩ.

26 Ngorũ-moatũkunĩ ra ai hoe apoarĩ afĩndĩ mbusũmondũhĩ kĩkĩreamunĩmboane, nga ngĩrĩ dĩdai badĩhoei ndũhĩ dũfu asu ngĩrĩ dĩdai badĩhoei rũhĩ dũfu,’ mehu.

27 Asu napo afĩndeimbĩ ai hoafiyuhĩ yahuya, ‘Ape, refe ana Rasarus koandĩhaworanĩ apendĩ worĩna mbĩhuwamboane.

28 Ro hondahũfeimbĩ akohoandeimb-anahĩ rananĩmbo Rasarus ai hoafĩnduanĩ asũbusĩ afĩndĩ semĩndĩ nafĩ kosĩkoate-mbeyomondamboane,’ yahuhaya hoafĩmayu.

29 Abraham ai hoafiyuhĩya, ‘Ai ana Mosesĩndĩ-mayo ahĩnũmbĩ hohoanĩmo asu Godĩndĩ hoafi hoafiyomo-rundeimbĩ sũrũ papĩmarundĩ ra hoeĩndũndũhĩ fĩfĩrĩndumboemo.’

³⁰ Napo afindeimbi ai hoafiyuhi yahuya, 'Wani, Ape Abraham! Nindou düdi yifihündi ahamumbo sowana ahu ana, ai ahamundi moaruwai hoanimo ngorü süngundundühi asu anihondumbo-ndumboemo.'

³¹ Abraham ai hoafiyundowohü yahuya, 'Asu ai Mosesindi hoafi himborikoate-yomo, Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi hoafi himborikoate-ayomo ana, asu ngiri nindou yfyeimbi-yei hoafi amboani himborindomo,' mehu.

17

Moaruwai hohanimo ai anihondumbofe hohanimo hifinambore arandi (Matyu 18:6-7; 18:21-22; Mak 9:42)

¹ Sisas ai ahambo süngurü-rundeimbi-mbo hoafiyupurühi yahuya, "Awi süngunambo mamikarambo moatükuni moaruwai tükündifemboe asu rani süngumbo wambo nimorehi nindowenihai ai moaruwai hohanimondeimboyei. Hipoanimboe-mbouanei nindou düdi nimorehi nindowenihai ranaheimbo rareandanai moaruwai hohanimoaye. Nindou ranahambo ana moaruwai hamindi animbo tükündifemboe.

² Asu ai rareandanai nimori akidibou ndanai moaruwai hohanimoaye ana nindou ranahambo amindasümoambe nimoei hondi wofihai kife mburambo hoe hohoeambeahi pifiyuwanai hanü yifimbo ra aboed-ane.

³ Ranimbo-hündambo animbo se hibadihumbo. "Asu shafai wandafai ranai moaruwai hohanimonduanai se ahambo hoafindafühi, shafai moaruwai hohanimo ra hinngindowandi mbisafindo. Asu ai ahandi moaruwai hohanimo ra hinngindeandanai ana, se ahambo amboawi mbisafi.

⁴ Asu nindou ranai shambo mamisihi 7-mbo moaruwai hohanimoyu mbura asukai 7-mbo hu shamboya, 'Karithasi, ro shambo moaruwai hohanimo-mayahanini,' ehu ana, ahandi moaruwai hohanimo ra amboawi mbisafi," mehu.

Anihondumbofe hohanimo

⁵ Ahandi hoafi sowandümo homorundeimbi ranai Adükari-mbo hoafiyomondühi yahomoya, "Se rarowandanai yihoeft anihondumbofe ra afindimbeyo."

⁶ Mehomondamboyu asu Adükari ai simbori hoafiyupurühi yahuya, "Asu shamundi anihondumbofe ranai mastet hoari nahurai akidouayo-amboani se nimi ndanahambo hoafindimondühi animboya 'Firihoefti hawa ahasihari kameihai hafimbo hoe hohoeambe nimbafi,' mbisimondani asu nimi ranai se hoafimemo süngu randifemboe," mehupuri.

Ngorü nindoundi ratüpurüyu-randeimbindi ratüpurü

⁷ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, "Nindou mamisi seambeahindi ai ahandi ratüpurüyu-randeimbi ranai ngu nümbürambe hifi hirindu asu sipsip hifandinda mbundambo asukai worinambo düduwanai, ai hoafindu-ndowohüya, 'Nimehinou sinifi nimarifimbo sesi sowasifi,' mambüsindoyo?

⁸ Wani, nga ahambo animboya, "Wandi boatei sesi ra didiboadondo ndao hawambo animbo asu se hoeari güdo mbunda nimanidifi hibadandirani ro boatei sesi dagadi hoe ndimindahaimbo nimanidihani animbo asu se shafai sesi ra süngu dowadifi,' mbüsümbui.

⁹ Asu bogori nindou ranai ahandi ratüpurüyu-randeimbi nindou ranahambo hihifimandüriyo ahandi hoafi himboriyuhü süngumareandi ranimbo-hünda? Wani.

10 Ran+imbo-hündamboane se-amboani God ai hoaf+mayu ra mungu ratüpurayomo ana se randu hoaf+nd+mondüh+ya, 'Roana aboedi ratüpur+yefi r+hundeimbiyefi+poani, nga rani ratüpur+ ranana y+hoef+imbo ratüpur+nd+mo yahu hoaf+mayu raniyo ratüpur+mayefi,' mbis+imo."

Sisas ai m+man+ho mas+meimb+ nindou 10 aboed+mareapur+

11 Sisas ai Serusarem ngoaf+na yare huh+yu Sameria asu Gariri-yafe hifi yipupuiambe nafi mahu.

12-13 Ai hu ngoafi mami ranihü tüküfiyuwane, nindou 10 m+man+ho mas+meimb+ ranai homo ahambo nafi+ni hoeimarüwuri. Ai anguni n+ngomombo raru m+ng+yomo hoaf+yomondüh+ yahomoya, "Sisas! Nindou Adükari! Se y+hoef+imbo h+poambo-rowamuni," mehomondo.

14 Asu Sisas ai ahamumbo hoeireapurüh+ hoaf+yupurüh+ yahuya, "Se ngomo God+imbo sesi s+hou-rundeimbi ahamumbo an+imbo s+hamundi fi ra nafuind+mondani an+imbo asu ai tumbürüpuramboane," mehu. Ai nafi homondane ahamundi fi ranai asukai aboedi tüküme feyo.

15 Asu nindou mami ahamundi mbusümo ranai hoeireandani ahandi fi ranai asukai aboedi-mayowamboyo, ngoaf+nambo h+h+r+fi huhü pukuna hoaf+yuh+ God+imbo aboed-ani mehu.

16 Nindou ranai hu Sisas+ndi yir+k+mi piyu yanggurumbo h+hifi+maruri. Nindou ranai ana Samariahünd+yu.

17 Sisas ai nindou ranahambo hoeiriri haya hoaf+yuh+ yahuya, "10 aboed+mayafundi. Nga asu ngorü 9 ra nünguyafunda?"

18 Asu nimboe nindou ngorü s+rambeah+ndi mami ndanai yangiri süni God+imbo h+hifarüra?"

19 Asu Sisas ai nindou ranahambo hoaf+yundowohü yahuya, "Bot+yafu hawa hafi, nga s+hafi an+hondümbfofe ranaiyo aboedambo-marean+ni," mehundo.

Nindou Hondü ranai weindah+ tükündüfimbui (Matyu 20:23-28; 24:37-41)

20 Farisi nindou ranai Sisas+imbo düduyafundüh+ yahomoya, "Nüngusumboani God ng+n+ndi h+fandarandi ra tükümandifea?" mehomondamboyo. Asu Sisas ai s+mbori hoaf+yupurüh+ yahuya, "God ng+n+ndi h+fandarandi ranai tüküfemboayo rani-moatükuni nafuimbohünda ng+ri n+ni-moatükuni tükünd+feyoani nindou ai ahei h+imboar+nambo hoeind+hindi.

21 Ai ng+ri rand+hi hoaf+ndeihiya, 'Hoeir+hi aiana ndani,' mbisei asu 'Goagu ra' mbisei. N+imboe, sapo God+ndi ng+n+ndi ranana s+hei mbusümo-ane engoro."

22 Raniyo asu ahambo süngrurü-rundeimbi+imbo hoaf+yupurüh+ yahuya, "Süngunambo rani-moatükuni ranai tükünd+femboe, ranan+imbo se Nindou Hondünd+ si ra hoeifembo af+ndi hohoan+mo-nd+imboemosi, nga se ng+ri hoeindundi.

23 Ranan+imbo s+hamumbo hoaf+ndeihiya, 'Hoeiru, aiana goagu anüngu ra' mbisei asu 'Hoeiru, aiana ndanüngu,' mbiseimboyei, nga se yowani an+hondümbfofeihü ho kokopoani.

24 Sapo wabürüsü ranai sünu ngorü h+imborani tüküfe haya ho ngorü h+imborani kararam+ndo, yahurai an+imbo nd+imboe Nindou Hondü ai ahandi tüküfembo sihi ra.

25 Nga asubus+ af+ndi boatei ndemünd+ mbundambo asu nindou ndani s+imboan+ an+imboei ranai ahambo daboadi h+h+r+nd+hor+ mbundüh+imbo-ndeian+ an+imbo nd+imboe.

²⁶ Horombo Noa nūnguambe ramefeyo yahurai animbo Nindou Hondū ranai tüküfemboyuambe-amboani randifemboe.

²⁷ Sapo Noa nūnguambe nindou afindi ranai sesi sahüsi, hoe simindei, nimorehühyafu, anamindühhyahi raraorühü heimbo mamü bidingiranambo sihi Noa ai botambe mafarifiyu-wamboyo hohoambu afindi ranai kosowohü nindou ra hifokoako-mafoareandi.

²⁸ Horombo Rot nūnguambe ramefeyo yahurai animbo ndimboe. Muṅguambo nindou ranai sesi sahüsi hoe simindei, napo pemiyei, kaki semindimbo koarhehi, nūmbürü hifirihü, worimborühü raraomarihündi.

²⁹ Nga Rot ai Sodom ngoafi ra hinngire haya hu simboani hai asu sarfa nimoie ranai hoe nahurai sūnambeahindi pütapiyowohü muṅguambo nimorehi nindowenihü hifokoako-mafoareandüri.

³⁰ Mamü yahurai animbo Nindou Hondū ranai weindahü tüküfi simboani amboani randifemboe.

³¹ Rani-simboani nindou ngoafihü amaru ranai ngiri kebuai ahandi napo worambe engoro ra ndemüdu. Asu mamü yahuraiane nindou nūmbürambe anūngu ranai ngiri ahandi worinambo hihirindüfi ngu.

³² Sapo Rotindi nimorehimbo tüküme feyo ra se hohoanimondimo. Ai hihirife ngoafi hoeimareanda yifimayo.

³³ Nindou didiyei ahei yangiri ningo ranahambo afindi hohoanimoeyihü kikharihümüdi ana, awarindihöemboe. Nga nindou didiyei ahei yangiri ningo ranahambo afindi hohoanimokoate-ayei ana, aboedambondifemboe.

³⁴ Ro sihamumbo hoafehapurü, nindou yimbu ranai mamü fondiwami guguiyafani apafani ra God ai ngorumbo nderümündühü ngorü rande apofondiwami dgeirümbui.

³⁵⁻³⁶ Nimorehi yimbu ranai mbani hirayafe ra God ai ngorumbo ndemündühü ngorü rande hinngideambui,” mehu.

³⁷ Sisasimbo süngrurü-rundeimbü ai düdurüwurühü yahomoya, “Rani-moatükunü ra nahü tükümandifea?” Asu Sisas ai simborü hoafiyupurühü yahuya, “Yifinimoko yangorowohü ana, koaheimb-ane hei sahüsi arihündi,” mehu.

18

Nimorehi kai asu yibobore-randeimbü-yafe kafeefe hoafi

¹ Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbü-mbo didibafiferambo yiboarukondimboemo yahu haya kafeefe hoafi mamü yamundife-purimbohünda hoafimayupuri.

² Sisas ai yare hoafiyuhü yahuya, “Mamü adükari ngoafihü nindou yibobore-randeimbü mamü ai manūngu. Aiana moai Godimbo yihimboyu asu nindoumbo afindi hohoanimoeyu randi.

³ Raniyo adükari ngoafi ranihü nimorehi kai ningo haya ho nindou yibobore-randeimbü-mbo hütü hoafiyondo randühüya, ‘Wandi hürütümbü ai wambo hürutarandiri, nga se wambo hoafi yibobofe ra farihawandiri,’ meho.

⁴ Gedühü safiyu nindou yibobore-randeimbü ranai nimorehi ranahambo fehefembo moie mehu. Nga humbo süngunamboyu ai ahandi fimbo hoafiyuhüya, ‘Sapo ro moai Godimbo yihimboya asu nindoumbo hohoanimoeyu rihandi.

⁵ Nga nimboe nimorehi kai ranai muṅguambo si wambo tiṅirifo sai arandimbo animbo ro ahambo fandihöhe hehea ahandi papü-hoafi ra

himboringda. Asu ro refekoate-ayahĩ ana wambo sowana munquambo si didĩ ndandanĩ wambo sũngunambo garĩbĩndea-ndĩrĩmboe,' ” mehu.

⁶ Asũkaiyu Adũkarĩ ai hoafiyuhĩ yahuya, “Se nindou yĩbobore-randeimbi moaruwai ranahandĩ hoafi ra hĩmboriyomo.

⁷ Nimorehĩ nindowenihĩ God ai wandanei yahundũreimbi ranai nĩmbĩnĩmbĩ si munquambo Godĩmbo aranĩ aranayei ra aheimbo fehefendũri-koate-mandũyo? Asu awi fehefendũri-koate ahei hoafi ra hĩhĩmbori-po-mandũyo? Wanĩ.

⁸ Nga ro sihamumbo rarihe hoafehapuri, ai ahei papi-hoafi ra nĩmehũnou hĩmboringduhũ yĩbobondeambui. Nga Nindou Hondũ ai kudũmbo nĩmorehĩ nindowenihĩ hifi ndanĩhũ anĩmboei ahei anĩhondũmbofe ra hoeimandeyo?’ ” mehu.

Farisi nindou asu takis kaki semũndũ-randeimbi-yafandi kafoefe hoafi

⁹ Nindou bidifiri ai ahamundi fimboya aiana mbumundi hamĩnd-anemo, nga ngorũ nindou aiana mbumundi-yomopoanĩ ehomo ranahambo Sisas ai kafoefe hoafi hoafimayu.

¹⁰ “Mamĩmbo nindou yimbu ranai didĩbafifembohũnda Godĩndĩ worĩna mahafanĩ. Mamĩ ai Farisihũndiyu asu ngorũ ai takis kaki semũndũ-randeimbiyu.

¹¹ Farisihũndĩ ranai ahandipoanĩmbo nũngumbo ngusũfoambe didĩbafifihĩya, ‘God, ro sihambo hĩhĩfarĩhanĩnĩ, roana moai nindou bidifiri rarihi arĩhũndĩ sũngurihe hehea dibokoriya, tikai hoafiya asu nĩmorehĩ sisihĩmoya rĩhandĩ. Nga roana nindou takis kaki semũndũ-randeimbi gogu ranĩ nahurai-yahipoanĩ.

¹² Ro mamĩ wik ranambe yimbumbo sesi wehiya asu munquambo moatũkuni ro asahamĩndihĩ ra 10 yĩboborihe hehea sihambo mamĩ bidifiri sihehe arĩhandĩ,’ mehu.

¹³ Nga takis kaki semũndũ-randeimbi-mayu ranai ahandipoanĩmbo akĩdou angunĩ safi manũngu. Ai sũnambe hĩmbo-koate mbĩro tũre nũngumbo ahandĩ ngusũpoahũhĩ purũkĩreandũhĩ yahuya, ‘God, ro moaruwai hohoanĩmoya rĩhandeimb-anahĩ, nga se wambo hipoambo-rowandĩrĩ,’ mehu.

¹⁴ Ro sihamumbo hoafehapuri, takis kaki semũndũ-randeimbi-mayu ranai worĩnambo nguwanĩ ai anĩmbo Godĩndĩ hĩmboahũ mbumundi nindou-ndũmbui, nga Farisi nindou ana wanĩ. Sapo mamĩ yahuriane nindou didiyeyi ahei fimbo hifĩnambo-arĩhindĩ aheimbo God ai botĩndearũmbui. Nga asu nindou didiyeyi ahei fimbo botarĩhindĩ aheimbo God ai hifĩnambo-ndearũmbui,” mehu.

Sisas ai nĩmoakĩdĩboumbo hĩnĩngĩrĩhindũra wambo sowana mbũsũhũsi, mehu

(Matyu 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Ranĩyeyi nindou bidifiri ranai Sisasĩmboya ai warĩ nande haya didĩbafimbiĩndũra sei hehi nĩmoakĩdĩbou fufurĩhũmũndĩndũrĩ tũkũmehĩnd. Nga asu ahambo sũngrurũ-rundeimbi-memo ranai nindou ranaheimbo ngĩnĩndĩ-marundũrĩ.

¹⁶ Nga asu Sisas ai hoafiyuhĩ yahuya, “Nĩmoakĩdĩbou ra aheimbo hĩnĩngĩndĩhindũra ndũhĩ wambo sowana mbũsũhũsi, nga ngĩrĩ bobohĩndũndũra. Sapo God ngĩnĩndĩ hifandarandĩ ra nĩmorĩ akĩdĩbou ndahurai aheiane,” mehu.

17 Sisas yahuya, “Se nda fifirindundi, nindou didiyei God nginindi hifandarandi ra nimoakidibou sahümundi arihündi nahurai semindikoate-aye ana, ngiri kebohindi, nga wanti,” mehu.

*Nindou napo afindeimbi ai Sisas-dibo wataporimayu
(Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31)*

18 Suda-yafe bogori nindou ranai Sisasimbo düdurirühiya, “Nindou yamundo-randeimbi aboedi, ro yangiri koadürü koadürümbo niñgombo ra nini-moatükuni nünungondihendühi mandahamindiha?” mehundowamboyu.

19 Asu Sisas ai ahambo simbori hoafiyundowohü yahuya, “Nimboe se wambo aboedi asafa? Moai nindou didi ai aboediyu, nga God yangiri-ani aboedayu.

20 Sapo se ahinümbi hohoanimo ra fifirowandi: Se yowani nimorehi sisihimoyo asu anamindihoandi birabiriyopoani, woshihoafiri hoafiyopoani, nindou hifokoefepoani, hühühünüyopoani, se yowani ngörümbo tikefe-hefe papi-hoafiyopoani, asu se shafi me-apembo ahinindafühi ahafe hoafi himborindafi,” mehu.

21 Nindou ranai simbori hoafiyundowohü yahuya, “Ro nimori akidouyahambe peya hehea hambo hapondani ro rani ahinümbi ra süngurihe arihandi,” mehu.

22 Sisas ai rani hoafi ra himboriyu haya, simbori hoafiyundowohü yahuya, “Awi mamı moatükuni se randowandi. Shafimayo napo ra nindou ngörümbo dabadürühi ranihihindi kaki asowandifi ra napo-koateyeimbi ranaheimbo dabadürü. Rananimbo se sunambe napo afindeimbindamboyafi. Rani boatei rani-süngundo mbundambo animbo asu wandi süngu didifi,” mehu.

23 Nga nindou ranai Sisas hoafimayu ra himboriyu haya ngusüfoambe nimbiimayu, nimboe sapo ai napo afindeimbi wambo.

24 Sisas ai horirani mayoa hoafiyuhi yahuya, “Nindou napo afindeimbi ana God nginindi hifandarandi ranambe kefoefembo tñümbane.

25 Ninihondi mamı ahandi ndüri kamer ranai ana hoeari kakimbo nir ambenafi kefoefembo tñümbiyopoani, nga nindou napo afindeimbi ai God nginindi hifandarandi ranambe kefoefembo ana, tñümbane,” mehu.

26 Nindou bidifiri ranai hoafi ra himboriyehihi düdurühorühi seiya, “Asu refe ana, nindou didi ai yangiri koadürü koadürümbo manüngua?”

27 Sisas ai simbori hoafiyuhiya, “Nini-moatükuniyo nindumbo tñümbayo ra Godimbo ana tñümbiyopoani,” mehu.

28 Asu Pita ai hoafiyuhi yahuya, “Awi! Ro yihoe fi ngoafi hinñgirihi hohu shafi süngu masinefi,” mehundowamboyu.

29-30 Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ro shamumbo anihondümboanahi hoafehapuri, nindou düdi God nginindi hifandarandi ranahambohünda ahandi ngoafi, nimorehi, akohoandi, boagiri nimoakidibou hinñgareandürü ana, hifi ndanihü God ai aheimbo afindi moatükuni dagadürümbui. Asu süngunambo aho ra yangiri koadürü koadürümbo niñgo ra ndahümundimboyei,” mehu.

*Sisas ai yifiyo hefe yifihündi botifembo-mayu ranahambo asüka
hoafimayu
(Matyu 19:16-30; Mak 10:17-31)*

31 Sisas ai süngurü-rundeimbi 12 sepurimündü hinñgireapuri haya hoafiyupurühi yahuya, “Himboriyomo! Haponda shiri Serusaremnambo

anefi ahahifi. Ranihü animbo sapo Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi nindou ai Nindou Hondü ranahambo ninimoatükunyo tüküfembo horombo sürü papiru masihoemo ra anihondü tükündifemboe.

³² Ai ahambo ndifoyei warihünduwurimboemo. Rananimbo ahambo tikifinambondihori, türüfoefe hoafindei, asu nguri tfindahi raraondihümboyei.

³³ Rananimbo asu ahambo ndufuri ndufuriboarduwuri mbundumbo hifokoanduwuri-mboemo, nga ngimi sindo haya süngunambo asukai botindufimbui,” mehu.

³⁴ Nga asu ahambo süngrurü-rundeimbi ai moai hoafi ra türüfoaru fifirundi. Hoafi ranahandi ninimindi ra moai ahamundi hofoanimoambe weindahifeyo. Asu ai moai Sisas nimboe hoafimayu ra akdou-amboani fifirundi.

Sisas ai nindou himboatihari moako-moakoyu-randeimbi aboedimariri (Matyu 20:29-34; Mak 10:46-52)

³⁵ Sisas ai Seriko ngoafikimi huane nindou mam himboatihari nafikimi ninimarumbo nindou heiyani kaki napombo moako-moakoyu marandi.

³⁶ Ai himboriyuwan awai nendi afindi ranai tümareandamboyo, asu nindou ranaheimbo düdureandürühi yahuya, “Nindou ra ninihünda?” mehunduramboyo.

³⁷ Asu nindou ranai seiya, “Sisas Nasaretihündi ranai ndanafi masinuamboaniyefi,” mehomondamboyo.

³⁸ Nindou himboatihari ranai puküna hoafi karihoeihü hoafiyuhi yahuya, “Sisas, Defitindi ahuri, se wambo hipoambo-rowandiri.”

³⁹ Asu nindou horomboyahi masinei ranai nginindi hoafiyahündowohü seiya, “Se hoafi kikirandifi,” maseiamboyo. Asu nindou ranai asukai hoafi puküna karihoeihüya, “Sisas Defitindi ahuri, se wambo hipoambo-rowandiri,” mehuamboyo.

⁴⁰ Raniyo Sisas ai hu nüngumbo nindou himboatihari ranahambo ahambo sowanambo semündühombo hoafimayu. Nindou ranai hu manüguwa Sisas ai düdurirühi yahuya,

⁴¹ “Ro sishambo ninimoatükuni nününgufeninimboyo se hofoanimoayafa?” mehindowamboyo. Asu nindou ranai yahuya, “Nindou Adükari, ro wandi himboari ra asukai aboedimbeyowa samboanahi.”

⁴² Sisas ai simbori hoafiyundowohü yahuya, “Sihafi himboari ra aboedane. Sihafi anihondümbofe rani süngumboyafi se aboedayafi,” mehu.

⁴³ Asu mamihari ahandi himboari ranai birimahoyowamboyo Sisasindi süngu huhü Godimbo aboed-ani mehu. Nindou afindi ranai rani-moatükuni ra hoeirihinda mayoa ai-amboani Godimbo aboed-ani masei.

19

Sisas ai Sakiusindi worina mahu

¹ Sisas ai Seriko ngoafi mbusümo nafi hu ngasünde haya mahu.

² Huane asu nindou mam rani ngoafihü mamaru ahandi nduri Sakius ai napo afindeimbi, takis kaki sowandümo-rundeimbi-yomondi bogoriyu.

³ Ai Sisasimbo nüngunahurai nindouyu yahuhaya hoeifimbo mehu, nga nimorehi nindowenih afindi buriyembo ahambo hoeifimbo fondi gümarihinda asu Sakius ai bodifo wambo ranimbo ngiri ahambo hoeindir.

⁴ Raniyu asu ai horombofi pipiyu hu haya nımındı nımoamo mahafu Sisasımbo hoeındıhını yahuhaya. Ai fıfire haya Sisasımboya nafı mamı ranınafı anımbo düdü haya ıgumbui yahuhaya.

⁵ Raniyu Sisas ai ranıhü tüküfi asu nımıwamı nımoamo hımboyuhü Sakiusımbo hoafıyundowohü yahuya, “Sakius, se kosıfoao, hapoana ro sıhafı worambe dıdı nımandımboyahı,” mehundo.

⁶ Raniyu ai nımehınou kusıfoendühi ıgusüfoambe hıhıfı-hıhıfıyuhü Sisasımbo ahandı worına serümündü mahu.

⁷ Nıga munıuambo nındou ai Sisas Sakius dıbombo mahafandı ra hoeırıhi mburıhü asu momorı hoafıyeihı seiya, “Ai ahu ranana moaruwai ho-anımoyu-randeımbındı worınamboani,” masei.

⁸ Raniyo Sakius ai nıngumbo Adükarımbo yare hoafıyundowohü yahuya, “Adükarı se hımborıyafı, hapoana wandı-mayo munıu moatükunı ra yıbobondıhe mbundıha nındou napokoate-yeımbımbo ıgorü bıdıfırı nde-hamboyahı, asu nındou ıgoründı-mayo takis kakı wosıhoafı hoafıya hehea sahamındıheimbı ana, asükai yımbuyımbumbo hıhırındahe ıga ndahan-domboyahı,” mehu.

⁹ Ra-mehuamboyu Sisas ai hoafıyundowohü yahuya, “Hapoana God ai nımorehı nındowenihı worı ndambeahındı aboedambo-reandürühani. Nımböe, nındou ranambo ai Abrahamındı amoao-ani.

¹⁰ Nındou Hondü makusu ranana sapo nındou awarıhehindeımbı kokoyondürı aboedambo-fendürımböyu makusu,” mehu.

*Nındou 10 kakı masowandümo kaföfe hoafı
(Matyu 25:14-30)*

¹¹ Rarıhi nımorehı nındowenihı afındı ranai hımborıyeiane, asükai Sisas ai aheimbo kaföfe hoafı mamı hoafımayundürı. Nımböe sapo ai Serusarem fıkımı akımımayuambo nındou ranai rarıhi hohoanımoyeıhıya, God ıgınındı hıfandarandı ra nımehınou anımbo tükündıfemboe, masei.

¹² Asu ai yare hoafıyuhı yahuya, “Mamımbo ana bogorı nındou mamı anıunı hıfına ahambo adükarı bogorımböfi hınııgıfımböhönda mahu. Bogorımböfe mbuiyombo asükai ıgoafınambo hıhırıfe hombo hohoanımöayu.

¹³ Nıga ai hombo yahuhaya ahandı ratüpürıyömo-rundeımbımbo mb-orai yahupura mahomondamboyo gorınambo nafümbı kakı hoarı nındou mamımbo yımbureapurühı yahuya, ‘Se kakı nda ndowandümo houmbo bıdıfırı kakı semındımböhöndambo ratüpürındımondanı ro asükai tükündaheamboane,’ mehupürı.

¹⁴ Nıga asu mamı ranı ıgoafıhöndı ranai nındou ranahambo yıboarukomarıhorı. Rarıyo ai huane nındou bıdıfırı koamarıhehipura bogorı nındou mahüfu ıgoafına hoafı sowandümo hıfömo hoafıyömondühı yahömoaya, ‘Ro möei asefı nındou ranahambo bogorımböfembo ana,’ mehömo.

¹⁵ Nıga asu nındou ranai adükarı bogorımböfi mbura ıgoafına hıhırıfı mahu. Ai hıhırıfı hu nımarümbo ahandı ratüpürıyömo-rundeımbı ranahamumbo nımehınou hoafımayupürı ahambo sowana howanı gorınambo nafümbı kakı hoarı masagapurı ranıfıhı nıngunümbı mbasowandümo yaho düdufepürımböhönda.

¹⁶ Nındou ıgorü ai boatei horombofi süni hoafıyuhı yahuya, ‘Adükarı, ro sıhafı-mayo gorınambo nafümbı kakı hoarı mamı ranınambo bıdıfırı kakı semındımbo ratüpürıyambo kakı hoarı 10 masahamındıhı,’ mehu.

17 Asu bogori ai yare hoafiyundowohü yahuya, 'Se aboedi ratüpurî ramarowandi ra aboedi hamindi hondü-ane, ranî-moatükunî akîdou ra se dîboadoro hîfandîmarandi. Ranîmboanahî asu ro sîhambo ngoafi 10 se hîfandîmbohünda hîniîngariheandi,' mehu.

18 Asükai ratüpurîyu-randeimbiî ngorü ai süni hoafiyuhî yahuya, 'Adükari, ro sîhafi-mayo gorînambo nafümbî kaki hoari masawandi ranînambo kaki semîndîmbo ratüpurîyambo hondahüfeimbiî kaki hoari masahamîndîhî,' mehu.

19 Asu bogori ai yare hoafiyundowohü yahuya, 'Ro sîhambo hondahüfeimbiî ngoafi hîbadandi sa hehea hîniîngariheandi,' mehu.

20 Asükai ngorü ai süni hoafiyuhî yahuya, 'Adükari, gorînambo nafümbî kaki hoari sîhafi-mayo nda, ro hoearambe parîhe hîmondîhe sîheheanda megoro.

21 Nîmboe sapo ro hoeirîhenîna, se ngîniîndiyafi-randeimbiî nîndoume-fambo. Sapo nîni-moatükunî nîndou bîdîfirî ai sîhehinda se sowandîfi asu sesi amboanî bîdîfirî nîndou ai hîfirîhinda se sowandîfi arandî ranîmboanahî ro sîhambo yîhîmboayahî,' mehu.

22 Ranîyu bogori ai nîndou ranahambo yare hoafiyundowohü yahuya, 'Se nîndou moaruwai ratüpurîyafi-randeimb-anafi. Sîhafi ranî süngumbo anîmbo sîhambo hîhînde papî-hoafîndanînimboe. Sapo se fîfîrowamboanafi ro ngîniîndiya rîhandeimbiî nîndou-anahî, asu ro bîdîfirî nîndou ai napo sîhehinda sahamîndî asükai sesi hîfirîhinda sahamîndî rîhandeimb-anahî.

23 Asu nîmboe se kaki wandî bejambe sîhefekoate-mayafa? Sapo rananîmbo ro hîhîrîfe kosîhü wandî kaki ra bîdîfirî ranîfîhîndî kameihî hîhîrîhe sahamîndî,' mehu.

24 Nga bogori nîndou ranai nîndou akîmî burîmemo ranahamumbo yare hoafiyupurühî yahuya, 'Se ahandî-mayo gorînambo nafümbî kaki hoari ra sowandümo mburumbo nîndou kaki hoari 10 masemündu ahambo dabudo,' mehu.

25 Asu ai raru hoafiyîmondowohü yahomoya, 'Adükari, nîndou ranai ana ndeara 10 kaki hoareimb-ani,' mehomo.

26 Nga asu bogori nîndou ranai hoafiyuhî yahuya, 'Ro sîhamumbo hoafayahî, nîndou bîdîfirî napo afîndeimbiî aiyomo aiana asükai bîdîfirî napo ndowandümbemo, nga nîndou ai napo akîdouyeimbiî-mayei ranahei warambeahîndî ana ngorüfemboane.

27 Nga asu wandî hürütümbî-memo, sapo wambo adükari bogorîmbofembo yowanî mehomo ranahamumbo ndühî sowapurîndümo sîfomo wandî hîmboarühî hîfokoarüpurî!" mehu.

28 Sisas ai kafeefe hoafi ra hoafiyu mbura asükaiyu Serusaremîna mahüfu.

*Sisas ai adükari bogori nahurai Serusarem ngoafambe mahu
(Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Son 12:12-19)*

29 Sisas ai Betani asu Betfage ngoafîkîmî tüküfi Orif Wafu sei-arîhündî-kîmî homondühîyo ahambo süngurü-rundeimbiî yimbu horombo koamarîhepîrî.

30 Asu ai yare hoafiyupîrühî yahuya, "Se ngoafi gebü anango ranînambo ngafanî. Ranühî se dongi mamî hoarîfi hoeindîneanda wofîna hîmondîndümo hîniîngîndumboemo ra moai nîndou dîdî ai-amboanî horombo ranîwamî nîmaruwani serîmîndî ho-randi. Asu wofî fufurîgene mbundîna wambo sowana ndowandîfanî dügüfanî.

³¹ Asu nindou ngorü ai sîhafanîmbo düdündîfîhiya, ‘Nîmboe se dongi ra fufurarîheneandî?’ mbüsuwanî asu se ahambo hoafîndafînandowohüya, ‘Adükari ai bîdîfirî moatükunî refembo dongi ranambo hoafîmayuambo anîhoandî,’ mbîsafanî,” mehu.

³² Sisas ai koamarîhepîra hafanî hoeirîneanda dongi hoarîfî ranai ahafanîmbo hoafîmayupîrî süngu ramefeyo.

³³ Ranî yimbu ai dongi ranahambo hapoadümbö wofî fufurîhoefîneanda ranî afîndî ai ahafanîmbo yahuya, “Nîmboe se dongi ra wofî fufurîheneanda?” mehu.

³⁴ Nga ai hoafîyafandühî safanîya, “Adükari ai bîdîfirî moatükunî refembo dongi ranambo hoafîmayuambo anîhoandî,” masafanî.

³⁵ Ranîyafanî asu dongi ra Sisasîmbo sowana sowandîfanî mahafanî. Asu ai ahafandî-mayo warî hoandarümbî ngîsîharî hoearî dongiwamî nandîne mburîna Sisasîmbo ranîwamî hîningîmarüwuri.

³⁶ Ai dongiwamî nîmarü haya Serusarem ngoafîkîmî mahuwamboyei nindou bîdîfirî ahei warî hoandarümbî ngîsîharî hoearî ra nafînî ahambo homböhünda kurîmarîhînda ranîwamî mahu.

³⁷ Sisas ai Serusarem ngoafînambo huhü Orif Hîfî Wafu hanî nafî tüküfeambefiyuane, nindou afîndî ahambo süngurîhorî-rîhündeimbî ranai hîhîfî-hîhîfîmayei. Sapo ai muŋgu hepünîfeimbî moatükunî hoeimarîhîndî ranîmbo-hünda ai puküna hoafî karîhehindühî Godîmbo adükar-ani masei.

³⁸ Ai hoafîyeihî seiya,
 “Adükari bogorî ai Adükarîndî süngu akusu
 ranahambo God ai aboedî-aboedîmbîriramboane.
 Sünambe muŋguambo ai aboedî amarei
 asu God nîmoamo hamîndî hondü anüŋgu ranahambo aboed-ani
 mbîsei-amboane,”
Buk Song 118:26
 masei.

³⁹ Nga Farisi bîdîfirî nindou ranahei mbusümo burîmemo ranai Sisasîmbo raru hoafîyomondühî yahomoya, “Yamundo-randeimbî, sîhambo süngurîhünî-rîhündeimbî ranaheimbo hoafîndafanî anîmbo ai ahei hoafî kîboakîmbîrîhümündî-amboane!” mehomo.

⁴⁰ Nga asu Sisas ai sîmborî yare hoafîyupurühî yahuya, “Ro sîhamumbo hoafayahapuri, nindou ranî hoafî ra hoafîkoate-ayei ana, nîmoei ai-amboanî puküna hoafîndeimboyei,” mehu.

Sisas ai Serusaremîmbo aranînambomarandî

⁴¹ Sisas ai Serusarem ngoafîkîmî huhü ngoafî ra hoeireandühî ahambo aranînambomarandî.

⁴² Ai yare hoafîyuhî yahuya, “Serusarem, haponda ndanî sihî se aboedî nîmarîmbo hohoanîmo nîmîndî ra fîfirîmbarowa-mbonana, aboedîyo. Nga hapondanî ana awi ranî-moatükunî ra moai se hoeirowandî.

⁴³ Mamî sîmboanî süngunambo ana nindou sîhambo hürütürunîneimbî ranai hîfî sîhafî ginîrîkîmî wakîndîmondühî püpîndu dîfomombo sîhambo muŋguambo gündünînîmboemo.

⁴⁴ Rananîmbo sîhambo moaruwaimbo-ndunînîmboemo asu se-babîdî amarei ranaheimbo amboa. Asu ngîrî nîmoei mamî amboanî nîmoei ngoründîwamî hîningîndundî. Nîmboe se moai fîfirîrowandî sapo God ai sîhambo aboedambo-fenînîmbohünda makusu ra,” mehu.

Sisas ai Godîndî worambe kakî semîndîmbo ratüpurî ratüpurîmemonda hemafoareapurî
 (Matyu 21:12-17; Mak 11:15-19; Son 2:13-22)

⁴⁵ Sisas ai God+ndi worambe kefuai hüfu nindou kak+hümbö napo sihoumarundi ra pütifoendühi hemafoareapuri.

⁴⁶ Ai yare hoafi+yipurihi yahuya, “God+ndi Buk ai yare hoafi+yohü yahoya, ‘Wandi wori ranana didibafifembo wori yangirane. Nga se hümbuhüni nindou ranahei dibofembo fondimboar+hindi,’ meho.”

⁴⁷ Nga munquambo si God+ndi wori ranambe nindou yamundi+reandüri marandi. Asu God+mbö sesi sihou-rundeimbi bogori, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi, bogori nindou bidifiri ai Sisasimbo nini-süngufe hifokoeffimbo nafi kokomarundi.

⁴⁸ Nga nindou afindi ranai ahandi hoafi himborimbo afindi hohoanimo mayeiambo wambo moai ahambo hifokoeffimbo nafi ra fifirundi.

20

Sudahündi ai Sisasimboya düdi shambo ngin+ndi masendi yahomo düdumefundi

(Matyu 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Mami simboani Sisas ai God+ndi worambe nimorehi nindowenihimbo yamundi+reandürühi aboedi hoafi ra bokarimar+hendi. Raniyo God+mbö sihou-rundeimbi bogori, ahinümbi hohoanimo fifirundeimbi bogori, asu Suda-yafe bogori ai Sisas babidimbo wataporimbo mahafomo.

² Ai hoafi+yomondühi yahomoya, “Se hoafi+yafimuni nini ngin+ndinamboyo rani-moatükuni raro aranda? Düdi shambo rani ngin+ndi ra masaganina?” mehomo.

³ Sisas ai simbori hoafi+yupurühi yahuya, “Ro-amboa shamumbo mami moatükuni düdundaheanda asu se wambo hoafindimo.

⁴ Sapo Son ai nindoumbo hundürumarandüri ngin+ndi ra God+ndi mayoyo asu nindou-yafe-mayoyo?” mehu.

⁵ Raniyomo ahamundihoari simbori hoafindüri+yomondühi yahomoya, “Sapo shiri hoafi+yefühiya, Son hundürura marandi ranana God+ndi mayoane asefi ana, ai rande hoafindühiya, ‘Asu nimboe se ranahambo anihondümbofekoate-ayomoa,’ mbüsümbui.

⁶ Nga asu shiri hoafi+yefühiya, ‘Ranana nindou-yafe-mayoane,’ asefi ana, nindou ranai shefimbo nimoeinambo-ndihümunimboyei. Nimboe sapo ai fifirihori Son ai God+ndi hoafi hoafi+yu-randeimb-ani sei anihondümborihorühi wambo?” mehomo.

⁷ Raniyomo Sisasimbo raru hoafi+yomondühi yahomoya, “Ro moai fifirihundi Son ai rani ngin+ndi ra nahünda semündü-hayambombai,” mehomo.

⁸ Nga Sisas ai yare hoafi+yupurühi yahuya, “Ro-amboa ngiri hoafindahapuri düdi wambo ngin+ndi masendi ratüpurimbohünda,” mehu.

Nindou moaruwai wain nümbür+ hifandimarundi kafeefe hoafi

(Matyu 21:33-46; Mak 12:1-12)

⁹ Sisas ai nindou ranaheimbo kafeefe hoafi mami hoafi+yundürühi yahuya, “Nindou mami ai wain hififembo nümbür+ra mbura nümbür+ ra nindou bodimondi-yomondi warambe hin+ngimareandi ran+fihi kaki semindimbo ratüpurimbohünda. Asu ai hu anguni ngorü hifini gedühi manüngu.

¹⁰ Asu wain ranai hisimayowamboyo nindou mami koamar+heira nümbürambe ratüpur+memo ranahamumbo sowana bidifiri hisi nümbürambeahindi semindimbohünda mahüfu. Nga asu nindou nümbür+

ranambe ratüpurimemo ranai bubururü mburumbo ninî akîdou-amboani warambefekoate koamarîhawura mahu.

¹¹ Asükaiyu ñgorü koamarîheira ahamumbo sowana mahüfu. Ranîyo ranahambo amboani ahînikoate bubururü mburumbo ninî akîdou-amboani warambefendokoate koamarîhawura mahu.

¹² Asükaiyu ñgorü koamarîheira mahüfu. Nga asükaiyomo ahambo amboani nûmbürî hîfandî-rundeimbi ranai bubururü mburumbo moanambühî kiafu hüründümo pimarüwurî.

¹³ Ranîyu asu nûmbürî afîndî ranai hoafîyuhî yahuya, ‘Haponda ro nûngumandîhea? Ro wandî nîmorî afîndî hohoanîmo-yahandoweimbi ra koandîhehinîmboyahî. Awi ahandî hoafî anîmbo hîmborîndîmboemo.’

¹⁴ Nga asu nûmbürî hîfandî-rundeimbi ranai nindou ranahandî nîmorî masüfuwa hoeirüwurî houmbo sîmborî hoafîrîyomondühî yahomoya, ‘Nindou ndanana nûmbürî afîndandî nîmor-ani. Sîhîrî ahambo hîfokoararîhurî anîmbo asu muñgu-moatükunî ra sîhefîndîmboe,’ mehomo.

¹⁵ Ranîyo nûmbürî hîfandî-rundeimbi ranai nûmbürambeahîndî sowaründümo moanewanî tüküyafu homo hîfokoamarüwurî. Asu nûmbürî ranî afîndî ranai nindou ranahamumbo ninî-nûnûngumandeapura?

¹⁶ Ai düdî nûmbürî ranambeahîndî nindou ranahamumbo hîfokoandeapurühî wain nûmbürî ra nindou bîdîfîrambo dagapurîmbui,” mehu. Nindou ranai hoafî ra hîmborîyei hehimbo hoafîyeihî seiya, “Awi ranî-moatükunî ra tükündîfemboe, nga ambembeyo-wamboane,” masei.

¹⁷ Nga Sisas ai aheimbo hîmboarî pareandürühî nûngumbo düdureandürühî yahuya, “Nîmboe asu Godîndî bukambe sürü ra paru masîhoemoa?

‘Nîmoei worîmboru-rundeimbi ai moaruwai-ane yahomo houmbo ambe mehomo,

nga nîmoei ra worî ranahambo ñginemîndîmbo weañgurühîdîdî bogorî nîmoeiyo.’

Buk Song

18:22

¹⁸ Muñguambo nindou nîmoei ranîwamî pîrayei ana, ai mbusümo kîkîndahimboyei, asu nîmoei ranai nindouwamî pîrayo ana, nindoumbo muñguna mosîhoasîndîheirîmboe,” mehu.

¹⁹ Ranîyo ahînûmbî hohoanîmo fîfîrundeimbiyomo asu Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi bogorîyomo ai raru fîfîrîmarundî Sisas ai kafoefe hoafî hoafîmayu ra ahamumboyo. Ranîmboemo mamî ranî-sîmboani ai botîfe Sisasîmbo kîkîhimîndîmbo hohoanîmomemo, nga nîmorehî nindowenihî ranaheimboya yîhoefîmbo nûnûngumandîhimunî yahomo houmbo yîhîmbomemo.

*Ai Sisarîmbo takis kaki mandahündoyo asu wanîmandîyo
(Matyu 22:15-22; Mak 12:13-17)*

²⁰ Ahînûmbî hohoanîmo fîfîrundeimbi-yomo asu Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi-yomo ai Sisasîmbo hîfandürühî nindou bîdîfîrî koamarîhoupura tîkaruhoumbo ahandî hoafî hîmborîmbo nouyafu mahîfomo. Nindou ranai ana tîkaru hou ñgorü süngufihî ahandî hoafî hîmborîyowohü moaruwai hoafîmayu yaho hefe gafman bogorîndî warîhü hîñîñgîfiyuwanî papî-hoafî-mbüruramboane, yahomomboemo.

²¹ Tîrîfoefe hoafombo mahîfomo ranai düduyafundühî yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, fîfîrîhumboanefî hoafî se hoafayaf-ane asu yamundarowand-ane ranana anîhond-ane. Seana nindou ranai adükari

ndüreimbimbayeiyu asu ndürikoate-mbayeiyu ra moai hohoanimo yafu, nga seana anihondumbofe hohoanimo Godindi-mayo ranane yamundo arandi.

²² Se yihofimbo hoafiyafu, ro Sisarimbo takis kaki ra mandahundoyo asu wanimandiyo?" mehomu.

²³⁻²⁴ Sisas ai ffireandi ranana ahambo tikaruhoumbo woshihoaforirurühiyomo asu simbori hoafiyuhu yahuya, "Wambo kaki mamu nafuiyomo. Sissami asu nduri kakifihu apenigo ra dadea?" mehuamboemo. Yahomoya, "Sisarind-ane," mehomondamboyu.

²⁵ Asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupuruhu yahuya, "Sisarindi moatükunayo ana, se Sisarimbo dabudo. Asu Godindi moatükunayo ana ra se Godimbo dabudo," mehu.

²⁶ Raniyo Sisas ai nimorehi nindowenihu babidimbo nungumbo wataporimbo-randambe moai woshihoafiyumbo hohoanimo yomo. Raniyomo ahamundi düdufe hoafi ranahambo simbori hoafiyu maranda hepünafunduhu hoafi kikiründumo houmbo manigomo.

*Sadyusi ai yifihündi botife ranahambo düdumefundi
(Matyu 22:23-33; Mak 12:18-27)*

²⁷ Sadyusihündi bidifiri ai raru hohoanimo yomonduhu, nindou yifihündi ngiri asukai botindahindi yahomo-rundeimbi ai Sisas sowana mahifomo.

²⁸ Ai Sisasimbo düduyafunduhu yahomoya, "Nindou yamundo-randeimbi, Moses ai shefimbo hoafi mamu sürü papira masihendi sapo nindou mamu nimorehi semündu mbura asu nitori-koate yifayu ana, ahandi akidi ranai nimorehi ra asukai semündu haya nitori wakindamindoani nitori ranai amonjoandi nitori noumbiyuwamboane.

²⁹⁻³⁰ Mamimbo apodoho mamu 7 manigomo. Amonjo hondü ai nimorehi semündu haya nitori-koate yifiyuane, asukai akidi mbusumonindi ai amonjoandi kai ra semündu haya yifiyuane.

³¹ Asukai akidi ngörü ai-amboani amonjoandi kai ra masemündu. Apodoho mamu 7 ranai munguambo nimorehi ra semindeimbi yangirimemo, nga ai nitori-koate yifisafimemo.

³² Asu sünguna nimorehi ranai-amboani yifimayo.

³³ Munguambo apodoho mamu 7 ranai nimorehi ra masowandümo. Süngunambo nindou yifihündi botifeambe nimorehi ra dadi nimorehi-manda?" mehomu.

³⁴ Raniyu Sisas ai ahamumbo yare hoafiyipuruhu yahuya, "Hifi ndanühane nindowenihu ai nimorehuhiyafu asu nimorehi ai anaminduhiyahi arihündi.

³⁵ Nga nimorehi nindowenihu yifihündi asukai yangiri botayahindi ana, ngiri nimorehuhindafu asu anaminduhindahi rarandihündi.

³⁶ Rani-simboani ana ai sunambeahindi nendi nahurai-wambo ngiri yifindei. Sapo God ai yifihündi botirearu hayambo wambo ai ahandi nitori-anei.

³⁷ Sapo Moses amboani nindou yifiyeimbi botindahimboyei ranahambo ndore nafuimayu. Ai nimi akidou hai tikirimarandi ranahambo sürü papiranduhuya, 'Adükari God ranana Abraham, Aisak, Sekop ahamundani.'

³⁸ Ranimboane asu God ranana yifiyeimbeyei Godiyupoani, nga yangiri aniboadeiyei God-ani. Nindou düdi ai Godayu ra koadürumbo yangiri nungumboani," mehu.

³⁹ Ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi bidingiri ai hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi sifahafi hoafi ra aboed-ane,” mehomomo.

⁴⁰ Raniyomo nindou ranai asukai ngorü moatükunimbo Sisasimbo düdufembo yihimbomemo.

Nindou ranaheimbo Sisas ai God koamafoariri ranahambo düdumefiyu (Matyu 22:41-46; Mak 12:35-37)

⁴¹ Raniyo Sisas ai nindou ranaheimbo düdureirühi yahuya, “Asu nimboe nindou ai hoafiyehiya, ‘Krais nindou God ai nindoumbo aboedambomemo kamafoariri ra Defitindi ahuirani,’ aseia?”

⁴²⁻⁴³ Sapo Defit ahandihoari Herü Buk ranambe yare hoafiyuhiya, ‘Adükari ai wandi Adükariimbo hoafiyundowohü yahuya, ‘Se wandi warihondani bogorimbondafo nimandifi ngafimbo ro sishambo hürütümbi ra sifahafi hoarehi hiningi-ndiheapurimboane,’
Buk Song 10:1

mehu.

⁴⁴ Defit ai nindou ranahambo Adükari yahu marandi, asu Krais ai nüngunde ahandi ahuirimanda?” mehu.

Sisas ai ahinümbi hohoanimo firi-rundeimbimbo pap-hoafimarapuri (Matyu 23:1-36; Mak 12:38-40)

⁴⁵⁻⁴⁶ Nindou afindi ranai hihimboriyeiane, Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbimbo hoafiyuhü yahuya, “Se ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbimbo hibadumbo. Ai hoandari hoeari güdife hefe hoahango wakifeyoani nindou ai ahamumbo hihifiyopuri asu maketambe ahamumbo ahiniyopuri-ramboanemo hohoanimoemo. Aiana Suda-yafe rotu worambe fondi wagabe raniwami nimarü asu sesi sesambe sia semindi nindife hefe wagabe nimarimboanemo hohoanimoemo.

⁴⁷ Nga aiana nimorehi kaisahoabedi ranaheimbo wosihofori-yondürühi ahei wori ahamumboru marundi. Asu ai aboedanemo mbiseiya yahomo houmbo Godimbo didibafiyomondühi ra hoandari hamindi didibafiyomo arundi. Nga süngunambo nindou ranaheimbo yibobofendürimbo simboani ana tiriifo afindi safi ndowandumboemo,” mehu.

21

Nimorehi kai napo-koate ai Godimbohünda kaki masihendi (Mak 12:41-44)

¹ Sisas ai nimarü himboapoyuane, nindou napo afindeimbi ranai hei Godindi wori ranahandi hipirambe kaki mafoarihindi.

² Raniyo asu nimorehi kai napo-koate ranai hamburi kaki yimbu hipiri ranambe mafoareanda hoeimareandi.

³ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ro sishamumbo anihondumboanahi nda hoafayahapuri, nimorehi kai napo-koate masihendi ranai nindou napo afindeimbi masihendi ranahambo ngasünde-amboane.

⁴ Nindou napo afindeimbi masihendi ranana akidouyo masihendi, nga ahei adükari ana mbenjorinduri. Nga nimorehi kai ndanana akidou menjoro ra masihendi,” mehu.

Sisas ai Godindi wori biri-boemboe mehu (Matyu 24:1-2; Mak 13:1-2)

⁵ Sisasimbo süngrurü-rundeimbi bidingiri ranai Godindi wori ranahambo nimoei aboedinamboyo asu Godimbo saimbo moatükuninambo yihururu

marundi ranahambo watapor+mbomarundi. Nga asu Sisas ai hoafiyuhi yahuya,

⁶ “Ro sihamumbo hoafayahapuri, ndani moatükuni hoeiarundi nda mamí simboani ngiri nímoei mamamboani ngoründ+wamí nanjo, nga ai hifitireboai pütap+nd+imboe,” mehu.

*Sisas ai tiñirifo afindi tükündifemboe, mehu
(Matyu 24:3-14; Mak 13:3-13)*

⁷ Asu ai düduyafundühi yahomoya, “Nindou yamundo-randeimbi, rani-moatükuni ra nüngu-simboani tükümandifea? Nini boatei tükümandife rani-moatükuni tüküfemboayo ranahambo nafuimboa?” mehomó.

⁸ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se hibadumbo, nga nindou ai mamí simboani sihamumbo tikai hoaf+nd+imboemo. Nindou afindi ai ngomo wandí ndürí dükandundühi an+imboya, ‘Ro rananahí nda,’ asu ‘Ndearambo rani-moatükuni ra tüküfemboane,’ mbis+imboemo, nga se yowaní ahamundi süngufepoani.

⁹ Asu se ngorü hifihündi nindou yifiaremo hoafi, asu ngörü ngoafihündi yifiaremo hoafi ra himbor+ndeihi yihimbondeimboyei. Nga sápo rani-moatükuni boatei tükündifemboe, nga bíd+ifiranambo si ana ngiri nímai tükündifeyo,” mehu.

¹⁰ Raniyo aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Ngörü hifihündi ai ngorü hifihündi babidimbo yifiar+nd+imboemo asu ngörü adükari bogor+ndi nendi ai ngorü adükari bogor+ndi nendi babidimbo yifiar+nd+imboe.

¹¹ Hifithe afindi hamindi tükündifehü asu ngörügoan+ni sesikoate-ndeihi wembombondei asu angün+haindei raraond+hümboyei. Asu sünambe rani-poanimbo yihimboeimbi moatükuni bíd+ifiranambo si tüküfemboayo ra nafuimbohünda tükündifeyoani se yihimbondeimboyei.

¹² Nga rani-moatükuni ranai tüküfekoate-yoambe an+imbo se wambo an+hondumbo-ar+hindirí ran+imbo-hünda nindou ai siheimbo kik+hindümondürí houmbo moaruwaimbo-ndundür+imboemo. Ranan+imbo rotu worambe papi-hoaf+ndundürí mbundumbo karabus+ndundür+imboemo. Asu ndowandümondürí ngomo adükari bogorí asu gafmani-yomondi himboahü papi-hoaf+ndundür+imboemo.

¹³ Refeambe an+imbo siheimbo aboedí hoafi ra watapor+imbo-yombo nafí yagod+imboe.

¹⁴ Ran+imboane se afindi hohoan+mondeihíya, ro nini hoafi hoafimandefí mbiseimboyei.

¹⁵ Nímboe sápo ro wandíhoari an+imbo sihei hohoan+moambe hor+nd+heandühi ndor+hoeimbi fífirífe ndahandürani se hoafayei ra nindou ngorü ai-amboani ngiri gogon+mbond+hendühi moaruwaimbo-ndeandí.

¹⁶ Siheimbo sihei boagiri, amonjo-mamí, akohoandi, reh+mamí, mamisiri, ngunindi ranan+imbo hürütümbi nindouyei war+hünd+hindür+imboyei. Ranan+imbo seambeah+ndi bíd+ifiri ana hífokoandundür+imboemo.

¹⁷ Munjuambo nindou ai sihamumbo moaruwaimbo-nd+hindür+imboyei, sápo se wambo an+hondumbo-ar+hindirí ran+imbo-hünda.

¹⁸⁻¹⁹ Nga sihei mbir+naní mamí ra ngiri fíndíhoaiyo. Se ngin+ndi an+boadei an+imbo se yangiri níngombo hondü ndahümündimboyei. Ranan+imbo sihamundi fimbo fandíhepur+imboe sihamundi yangiri níngo ranahambo,” mehu.

*Sisas ai Serusarem+imbo moaruwaimbo-ndifemboe mehu
(Matyu 24:15-21; Mak 13:14-19)*

²⁰ Sisas yahuya, “Se hoeir+hindani ami ai sinimo Serusarem ngoafi ra worari wakarundi ana, se fifir+ind+hindi Serusarem ai ndeara moaruwaimbo akimane.

²¹ Ranan+imbo nindou did+yei Sudia ngoaf+hü amarei se feboehi hehi hifi wafuana gagüsi asu Serusarem ngoaf+hü amarei se ngoafi ra hin+ng+nd+hi hehi ngorüni ngei, asu ngorü hifi+hü an+imboei se yowan+ Serusarem ngoaf+nambo hopoani.

²² Rani-simboani an+imbo God ai tñir+ifo masahündür+ ranaheimbo simbori moaruwaimbo-ndearümbui, ranan+imbo mungu-moatükuni Bukambe hoaf+mayo ra an+hondü tükünd+femboe.

²³ Rani-simboani ana nimorehi warandühumbi asu nimori kehureimbi ana hipoani+himboeimbou-anei. Sapo rani-simboani an+imbo hifi ndan+hü nimbori afindi tükünd+fehü asu God+ndi moaruwaimbofe ra nimorehi nindowenihi ranaheiwami pind+imboe.

²⁴ Ranan+imbo hari nendi ai did+imo nindou bidif+rambo hifokoakondundürühi asu bidif+rambo karabus nindoumbo-ndundür+ munguambo hifina ndowandoümondür+ ngomboemo. Ranan+imbo ahei ndifo ranai Serusarem ngoafi ra püh+ndei nimandi ngeimbo God ai aheimbo hifand+imbo hoaf+mayu süngu tükünd+femboe,” mehu.

*Nindou Hondü ai kudümbui
(Matyu 24:29-31; Mak 13:24-27)*

²⁵ Sisas ai hoaf+yuh+ yahuya, “Rani-simboani ana rani-poan+imbo wos+hoafori moatükuni hüf+hamindi, amoamo asu mupui rani+fihi tükünd+femboe. Asu hifini sir+wara ranai afindi-afind+indowohü mbundo pindo ndandani nindou ai afindi hohoan+mondeih+ y+h+imbondeimboyei.

²⁶ Nindou afindi ranai hifi ndan+hü nini-moatükuniyo tüküfemboayo ranahambo himbondeih+ y+h+imbombo himboari wuwur+ndearümbue. Nimboe sapo munguambo ng+n+ndi moatükuni sünambe ranai-amboani fifim+nd+imboemböhünda.

²⁷ Ranan+imbo nindou ai hoeind+horan+ Nindou Hondü ranai mbur+ngai wami n+mandü haya ahand+ himboamupuimbo-randeimbi ng+n+ndi rani kapeihü kudümbui.

²⁸ Rani-moatükuni ranai hapoadümbu tüküfembo mbisi haya tükünd+feyoani bot+ndahi nimboeimbo mbiro bot+nd+hindi sapo God ai s+heimbo aboedambo-fembo ra ndeara tüküfembo yang+rane,” mehu.

*Süfur+ n+m+ndi ranahambo se tür+boad+hindi
(Matyu 24:32-35; Mak 13:28-31)*

²⁹ Sisas ai kafeefe hoafi mam+ hoaf+yupurüh+ yahuya, “Se süfur+ n+m+nd-ane asu amur+ n+m+ ranamboani hoeindundi.

³⁰ Sapo se hoeirundan+ n+m+ ranai hoaihoai simbori bokari arandi ana, se fifir+ndundi ai ndeara hoembo yahomboane.

³¹ Mam+ yahuraiane sapo se hoeindundani rani-moatükuni tükefeyo ra se fifir+ndundi God ng+n+ndi hifandarandi ra ndeara tüküfembo yang+r-ane.

³² Ro sihamumbo an+hondümbuanahi hoafayahapuri, nga se fifir+ndundi nindou hapondani an+imboei ranai yif+koate-yeiambe an+imbo rani-moatükuni ra tükünd+femboe.

³³ Hifi sünü ana awar+nd+hoemboe, nga wand+ hoafi ana ng+r+ awar+nd+hoeyo,” mehu.

Sisas+imbo süngrurü-rundeimbi ai h+badümbu

³⁴⁻³⁵ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se hibadümbö! Se muᅇguambo sesesindimo asu bia ndimindimo houmbo mamikari hohoanimondimo asu findi moatükuni ranimbo afindi hohoanimondimo ndumboemo. Ranimoatükuni ranai sihamumbo andürambe nin+hondi p+rayo nou yahurai animbo randeapurimboe.

³⁶ Se muᅇguambo si hibadü niᅇgomombo Godimbo didibafindafu ndundi. Tiᅇri+fo tükefeyo ra ᅇginindi niᅇgo hombohünda asu Nindou Hondüdi himboarühi tükufembohünda ranimbo didibafindafundi,” mehu.

³⁷ Sisas ai muᅇguambo si Godindi wori ranambe nindou yamundeandüri hu asu nimbokoani hafu Orif Hifi Wafuambe apu marandi.

³⁸ Asu nindou ranai siambe hondü Sisasindi hoafi himborimbohünda Godindi worina hei marihüdi.

22

Suda-yafe bogori nindou ai Sisasimbo hifokoefimbo hoafi fifirimarundi (Matyu 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Son 11:45-53)

¹ Bret yisikoate seseimbo si Pasofa sei-arihüdi ranai tükufembo yangirimayo.

² Ranayo Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogoriyomo asu ahinümbi hohoanimo fifirundeimbiyomo ai nimorehi nindowenihimbo yihimboyomondühi Sisasimbo hifokoefimbo nafi kokomarundi.

³ Ranayo Sudas Iskariot Sisasimbo süᅇgrurü-rundeimbendambo mamihandi fiambe Satan ai mafarifiyu.

⁴ Ranayo Sudas ai Godimbo sesi sihou-rundeimbi asu prisman bidifiri Godindi wori hifandimarundi ahamumbo sowanambo ai nününgundiri Sisasimbo ahamundi warihümandiri ranimbo fifirifembohünda mahu.

⁵ Raniyomo asu nindou ranai hihifi-hihifiyomondühi Sudasimbo kaki masabudo.

⁶ Ai hohoanimo mamisüᅇguru mburumbo hifanda humbo nindou afindi ranai Sisas-dibo nimarikoate-yei-ambe ahamundi warihüfimbo yahu hayamboyu.

Sisas ai ahambo süᅇgrurü-rundeimbi babidi sesesi si ra nimarimombo masiwasümo

(Matyu 26:17-25; Mak 14:12-21; Son 13:21-30)

⁷ Bret yisi-koate sesiimbo si God ai Israerimbo aboedambo-mareandüri ra tükufeyoambe animbo sipsip nimori ra hifokoefemboane.

⁸ Sisas ai Pita weimbo Sonimbo hoafiyupirühi yahuya, “ᅇgafani sesi sihefimbo sindidineamuni adükari si ranihü sesesimbohünda,” mehupiri.

⁹ Asu simbori düdurinerühi safaniya, “Nahanihümboyafi yihoehimbo sesi ra sindifembo hoafayafimuni rana?” masafani.

¹⁰ Asu simbori hoafiyupirühi yahuya, “ᅇgoafi adükari ranihü ᅇgafandühi nindou mamihoe hipirambe fuindamündü haya ᅇguani hoeindinerimboyafani. ᅇga ahambo animbo süᅇgundiniri nini worambeahiyo karefuendi ra.

¹¹ Rananimbo wori aharambüri ranahambo hoafindafinadowohüya, ‘Yamunde-randeimbi ai sihambo hoafiyuhi yahuya, ‘Ro wambo süᅇgurundiri-rundeimbi babidi wori nahanambe sesesimandefi God ai Israerimbo aboedambo-mareandüri si ra?’ mehuamboane,’ mbisafani.

¹² Asu ai sihafanimbo sesi napo kurife nimarisi sesiimbo fondi afindi buriyoweimbi nimoamonindi wori nafuindüpürimbui. Se ranihü sesi napo sindidineandi,” mehu.

13 Rani-yafani Pita weimbo Son ai hafani hoeiri-neandane asu munguambo moatükuni ra Sisas hoafimayu süngu tüküme feyo. Rani-yafani asu ranihü sesi ra sindimarineandi.

Adükarindi sesi Sisas ahandi hoari süngrurü-rundeimbimbo masagapuri (Matyu 26:26-30; Mak 14:22-26; 1 Korin 11:23-25)

14 Sesi sesimbo yahomo houbu Sisas ai ahambo süngrurü-rundeimbi babidimbo sesi fondühi mamarimo.

15 Ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro afindi hamindi yifirayahi se-babidi sesesimbo God ai Israerimbo aboedambo-mareandüri si, nga asu süngunambo ana ro asubusi afindi ndahamindimboyahi.

16 Ro asukai ngiri sesi ndahurai dagadhi, nga ngombo rani-moatükuni ra God hifandarandi ranambe tüküdfemboe,” mehu.

17 Raniyu Sisas ai kap hoe semündü Godimbo hihifirüri mbura yahuya, “Kap hoe nda sowandümo houbu sihamundihoari simindimo.

18 Asu ro wain boboe ra asukai simindikoate ngambo God nginindi hifandarandi ra tüküdfemboe,” mehu.

19 Asu asukaiyu bret semündü Godimbo hihifirüri mbura hifitire ahambo süngrurü-rundeimbimbo yimbureapurühi yahuya, “Nda wandi saf-ane asahapuri. Nga se wambo hohoan+mombohünda randu ndundi,” mehu.

20 Mare yahurai sesi sowasümo mburu Sisas ai kap semündü hayambo hoafiyuhi yahuya, “Kap nda wandi hori sihamumbohündambo karefoendi rananimbo simbori hoafi femindi asihafeyo ra nginindamindimboe.

21 Sihamundi mbusümo nindou mamai ai wambo hürütümbi nindou-yafe warihüdeandirimbui. Nga ahandi watingar ra wandi dibore sesi nandife fondiwami anango.

22 Nine-moatükuni God ai Nindou Hondü ahambo refimbo hohoan+momayu ra yahurai tüküdfemboe. Nga Nindou Hondumbo hürütümbi nindou-yomondi waruhariri ranai hipoan+mbembou-ani,” mehu.

23 Raniyomo asu süngrurü-rundeimbi ai ahamundihoari rani-moatükuni ra didi ramande yahomo houbu simborinduwurimemo.

Süngrurü-rundeimbi ai düdi adükarayu yahomo houbu hoafinambo simbori simborimemo

24 Sisasimbo süngrurü-rundeimbi ai düdi adükarayu yahomo houbu simbori hoafiyomondühi mamarimo.

25 Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ndifoyei adükari bogori ai ana ndüreimbyomo houbuanemo asu nimorehi nindowenih ra hifandiründüri arundi. Nga nindou ranaheimbo hifandiründüri arundi ranahamumbo aboedi farihou-rundeimb-anemo sei arihüdi.

26 Se yahurai randafumboemo, nga adükari hamindayu sihamundi mbusümo ra ai hoarifi nindou nahurai-mbiyuwamboane. Asu horombofi hu ratüpurü-randeimbi ai fehefembo ratüpurü-randeimbi nahurai-mbiyuwamboane.

27 Düdi adükari hamindayua? Sesesi fondühi amaruyu asu sesi yimbuareandiyu? Se raru hohoan+moyomondühiya sesesi fondühi amaruyu ai adükari hamindayu. Nga roana sihamundi mbusümo fehefembo ratüpurüya rihandimbi nahurai-anahi.

28 Se wambo tigrifo tüküme feyo ra moai hiningirundi.

29 Ro sihamumbo hifandimbo nginindi asahapuri wandi Ape wambo hifandimbo nginindi masendir nou.

30 Se ro nginindi hifandarihandi ranambe wandi sesi fondiwami sesi dowadumo hoe ndimindimondumboemo. Asu se bogorindi nimari fondiwami nimanidumombo Isiraeri-yafe siri 12 ra hbadumboemo,” mehu.

*Sisas ai Pitamboya, ai wambo daboadi hihirindeandirimbui mehu
(Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Son 13:36-38)*

31 “Saimon, Saimon, Satan ai sihafi anihondumbofe ra refe hoeifembo hoafiyumboani sapo nimorehi mbanhi hiriyehi badini pirhinduhi safi hinngarihindi nou.

32 Nga ro Godimbo didibafimeheandi sihafi anihondumbofe ra hinngindowamboya sahehea. Rananimbo se asukai hihirindafo wambo sowanambo didifihumbo apodoho-apodohoyomondeimbi ranahamumbo fandihawapura nginindimbeyomo-ndamboane,” mehu.

33 Nga Pita ai Sisasimbo hoafiyunduwohu yahuya, “Adukari, ro ndearambo nafirihamindimboanahi se-dibo karabusambe hombo asu yifimbo amboani,” mehu.

34 Sisas ai hoafiyuhhi yahuya, “Pita, hapo nimbikoani kakaro ai hoafikoate-yuambe animbo se wamboya ngimimbo moai fifirihini mbisafindirimboyafi,” mehundo.

Sisas ai ahambo sunggururü-rundeimbimbo kaki sandife arü pisao yihimindi asu napo arü ra mbisiwandümu-ndamboane mehu

35 Sisas ai ahambo sunggururü-rundeimbi ranahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Horombo ro sihamumbo koarheheapurühi sahiya, ‘Se kaki sandiferambo arüyo asu napo sandiferambo arüyo, asu su yirambe kikifoefemboane semindipoani’ masahi rani-simboani se bidifiri moatükuni mbonimborundümondai?” Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Wani,” mehomo.

36 Ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Haponda nindou düdi se kaki sandiferambo arü, düdi se pisao yihimindi hamindi ra semindikoate-ayu ana, ahandi ngisihari hoeari ra nindou ngorumbo sagadowohumbo asu rani fihindi kaki ndemündü haya pemimbiyu-wamboane.

37 Godindi bukambe hoafiyowohü yahoya, ‘Ahambo moaruwai ho-animoyu-randeimbi nindou nahurai randihorimboyei,’ meho ranana wamboyo, nga ranane hapondanambe tükefeyo,” mehu.

38 Ahandi sunggururü-rundeimbi ai hoafiyomondühi yahomoya, “Adukari! Hoeiro, pisao yihimindi hamindi yimbu nda,” mehomo. Ai hoafiyupurühi yahupuriya, “Ra ndearane,” mehupuri.

*Sisas ai Orif Wafuambe Godimbo didibafimayu
(Matyu 26:36-46; Mak 14:32-42)*

39 Sisas ai adukari ngoafi ra hinngire hayambo Orif Wafuana mahafu sapo munguambo si refi marandi nou. Ranayomo asu ahambo sunggururü-rundeimbi ai ahandi süngu mahafomo.

40 Ai hafomo nimarimboyohü tüküfihhi hoafiyupurühi yahupuriya, “Nini-moatükuni sihamumbo rande hoeindeapurimboe ranimbo-hünda se Godimbo didibafindafundani sihamumbo nginindi mbisagapuramboane,” mehupuri.

41 Sapo nimoefi pifeyoani ho pirayo rani simogodühi safi Sisas ai hu yiri yimbu pusire nimarumbo Godimbo didibafimefiyu.

42 “Ape, se yifirayafi ana, wambo asubusümbi moatükuni tüküfemboayo ra raguanambo-ndowandi. Nga se nine yifirayafi rani süngundowandi, nga ro yifirayahhi rani süngufepoani,” mehu.

⁴³ Raniyo asu sünambeahindi nendi ai ahambo nginemündümbohünda tüküme fiyu.

⁴⁴ Sisas ai asübusi afindi hamindi semindimboayu ranahambo hamindi tütüngrihoei hayambo Godimbo didibafimayu hoango. Raniyo asu ahandi yikunimihoe ranai hori nahurai pimendo hoango.

⁴⁵ Sisas ai Godimbo didibafiyu moendire hayambo ahambo sünggurü-rundeimbimbo sowana huane asu mapomo sapo afindi hohoanmoyomondühi wambo.

⁴⁶ Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Nimboe se hapoana apusayomoa? Nga botiyafu Godimbo didibafindafundi ninimoatükuni rande hoeindeapurani nginipurimindimbohünda,” mehu.

*Sisasimbo mbumaründümo
(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Son 18:3-11)*

⁴⁷ Sisas ai wataporiyuhü nünguambe awai nendi afindi ranai masifo. Sapo Sudas Sisasimbo sünggurü-rundeimbi ambeahindi-mayu ranai sepurimündü haya mahafomo. Raniyu asu Sudas ai Sisasimbo wakikihimbohünda ahandi fikimi mahu.

⁴⁸ Asu Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Sudas, se wakikihimbo asafi ra Nindou Hondumbo hürütümbi nindou-yafe warihüfimbo safomboyafi?” mehu.

⁴⁹ Sisasimbo sünggurü-rundeimbi ai hoeirundane ahambo kikihimindimbo yangrimemondamboemo hoafiyomondühi yahomoya, “Adükari, ro yihoe fi pisao yihimindi safi ranambo hitihupirimbo?” mehomo.

⁵⁰ Raniyo asu aihündi mamai ai pisao ndarhendühindamboyu Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogori hondüdi ratüpuriyu-randeimbimbo warihondü himbohoeari mafoafoareando.

⁵¹ Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Yowan! Ndahurai refepoani!” mehu. Raniyo ahandi himbohoeari ra waripamareanda asukai koadürü koadürümefeyo.

⁵² Nindou sapo Sisasimbo kikihimindimbo masifomo ra Godimbo sesi sihou-rundeimbi bogoriyomo, Godindi worihifandiru-rundeimbi prisman bogoriyomo asu Suda-yafe bobogori raniyomo. Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se pisao yihimindi asu nimihari fufuründümo masifomo ra hühühüni nindoumbo kikihemündimbo nahuraiyomo.

⁵³ Ro sebabidimbo munguambo si Godindi worambe nimari marihandi ra moai ranihu kikihiründümondiri. Nga haponda sihamundi siane nimboe nimbai ai adükari tüküfihi simbo ngasündeamboane,” mehu.

*Pita ai Sisasimboya, Ro moai fifirihini mehu
(Matyu 26:57-58, 69-75; Mak 14:53-54, 66-72; Son 18:12-18, 25-27)*

⁵⁴ Sisasimbo kikihiründümo houmbo Godimbo sesi sihai-randeimbi bogori hondü ahandi worinambo sowaründümo mahifomo. Raniyo asu Pita ai süngumarapuri hüfu.

⁵⁵ Asu ai hai wori gabusümo püpiru houmbo mamarimondamboyu ranihu aibabidimbo mamarimo.

⁵⁶ Nimorehi mamai ratüpuriyorandeimbi ai hai sihi himboyowane Pita ai mamaruwamboyo ndoreri türüfoareri mbura hoafiyowohü yahoya, “Nindou ndanana sapo Sisas-dibo hu marandani,” meho.

⁵⁷ Pita ai hoafiyuhi yahuya, “Nimorehi se hoafayafi ranana moai akidouamboani ro fifirihini,” mehu.

⁵⁸ Asu rani wangabeahi safi nindou ngorü ai hoeiriri hayambo hoafiyundühi yahuya, “Ngorü ana sapo seanafisi.” Nga Pita ai hoafiyuhi yahuya, “Wandafi, roana wananahi ana,” mehu.

⁵⁹ Ran-ahandambohöndi gedühi safi homboyoane asukai nindou ngorü ai hüti hoafimarüri, “Sapo nindou ndanana Sisas-diborihindani nimboe ai-amboani Garirihünd-ani.”

⁶⁰ Asu Pita ai hoafiyuhuya, “Wandafi, roana moai fifirihendi se watorimbo-arandi ranahambo!” mehu. Raniyo asu hoafiyuambe kakaro ai hoafimayu.

⁶¹ Raniyo asu Adükari ai hihirifi Pitambo türümafoariri. Asu Pita ai hohoanmomayu Adükari ai hoafimeindo ranahambo. Hapo nimbokoani kakaro ai hoafikoate-yuambe animbo se ngimimbo wambo moai fifirihini mbisafindirimboyafi.

⁶² Raniyu asu Pita ai weindani tüküfi hu afindi hamindi aranmayu.

*Nindou ai Sisasimbo tirifoefe hoafiyomondühi harimemondo
(Matyu 26:67-68; Mak 14:65)*

⁶³ Nindou Sisasimbo hifandimaruri ranai tirifoefe hoafiyomondühi bubumaruri.

⁶⁴ Ai ahandi himboari hoearinambo gabudifoarüwuri houmbo hoafiyomondowohü yahomoya, “Se Godindi hoafi hoafiyafirandeimbayafi ana, hoafiyafimuni düdi sishambo harimayunini rana!” mehomo.

⁶⁵ Ai Sisasimbo moaruwai hoafiyomondo marundi.

*Sisas ai kansriyomondi himboarühi tüküfi hoafi didiboadomareandi
(Matyu 26:59-66; Mak 14:55-64; Son 18:19-24)*

⁶⁶ Simayowamboyo hifandi-rundeimbi ai mafandundi. Asu Godimbo sesi shou-rundeimbi bogoriyomo asu ahinümbi hohoanimo yamundurundeimbiyomo ai-amboa ai-babidi fandu mburumbo Sisasimbo sowaründümo ahamundi bogori hondü kot raninambo mahifomo.

⁶⁷ Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Se Kraisyafifi ana, hoafindafimuni,” mehomo. Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Ro hoafehapuri amboani ngiri se wambo anihondumbo-ndundi.”

⁶⁸ Asu simbori sishamumbo ro düdueheapuri amboani ngiri hoafindimondiri.

⁶⁹ Haponda ndanihü piyo hayambo süngunambo aho ranana, Nindou Hondü ai God Nginindeimbi ahandi warihondü warihü nimandümbui,” mehu.

⁷⁰ Ai munguambo hoafiyomondühi yahomoya, “Ranayo ana, se Godindi nimoriyafi?” Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se sishamundihoari hoafayomo rasi, nga rananahi,” mehu.

⁷¹ Ai hoafiyomondühi yahomoya, “Refe ana, nimboe nindou ngorumbo ahambo hoefimbo hoafayefa? Nga ndearambo shefi himboambenambo hoafimayuambo himboriyefi-mboanefisi,” mehomo.

23

*Pairatimbo sowana Sisas sowaründümo mahifomo
(Matyu 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Son 18:28-38)*

¹ Munguambo rani boboagori-memo ranai Sisasimbo sowaründümo Pairat sowanambo mahifomo.

² Ai ahambo papi-hoafirirurühi yahomoya, “Nindou nda shefi nendambo hohoanimo mamikarimarandüra kikihimarhurimidefi. Ai

hoafiyuhî yahuya, 'Yowanî Sisarîmbo kakî saimbopoanî,' yahu asu ahandî fimboya, 'Krais, adûkarî bogor-anahî,' mehu," mehomo.

³ Pairat ai Sisasîmbo dūdūrirūhî yahuya, "Se ra Suda-yafe adûkarî bogoriyafi?" mehuamboyu. Sisas ai sîmborî hoafiyuhî yahuya, "Sîhafîhoarî hoafayafîsî," mehu.

⁴ Pairat ai Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogoriyomo asu awai nendî afîndî menġoro ranaheimbo hoafiyuhî yahundūrîya, "Ro nindou nda moai nîni-moatükunî moaruwai rareanda hoafî hîmborîyahî," mehu.

⁵ Ai asûkaiyei pukûna hoafîyeihî seiya, "Sisas ai hoahoanġu wakîreandūhî nindou yamundîreandūhî hohoanîmo botîmareandūrî. Ai Gariri hîfîhū piyu haya sünumbo Sudia hîfîhū tükümešiyu," masei.

Pairat ai Sisasîmbo Herot sowana koamarîheirü

⁶ Pairat ai hoafî ra hîmborîyu haya dūdūfîhî yahuya, "Garirihündîyu nindou nda?" mehu.

⁷ Herot ai mamî profens hîfî ra hîfandîmarandî ranî hoarehîyu Sisas ai manūġu. Ranîmboyu asu Pairat ai Sisasîmbo Herot sowana koamarîheirambo mahu sapo Herot ai ranî-sîmboanî Serusaremîhū mamaru wambo.

⁸ Herot ai Sisas hoeiriranî mayowambo hîhîfî-hîhîfîmayu, nîmboe sapo ai moanî hoafî yanġîrî hîmborîyu hayambo asu hoeindîhinî mehu. Ai sapo yare hohoanîmoyuhū Sisas ai hepünîfeimbî moatükunî randeanda hoeindîhea yahuhayambo.

⁹ Herot ai Sisasîmbo dūdu-dūdumarūrî, ŋga asu moai akîdou-amboanî nîni hoafî hoafîyu, ŋga wanî.

¹⁰ Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî asu ahînūmbî hohoanîmo yamundu-rundeimbî akîmî manîġgomo ranai tîkaruhombo Sisasîmbo papi-hoafîmarurî.

¹¹ Herot ai ahandî ami babîdî Sisasîmbo tîrîfoefe hoafîyomo mburumbo asu bogorî-yomondî hoearî aboedî safî yihuruwurî mburumbo asûkai Pairat sowana koamarîhawurî.

¹² Horombo ana, Pairat ai Herotî-dîbo sîmborî ŋġînîndūrîmefanîyosî, ŋga rasîmboanî ai aboedî-aboedîmefîneandî.

Pairat ai Sisasîmboya yîfîmbiyuwamboane mehu

(Matyu 27:15-26; Mak 15:6-15; Son 18:39; 19:16)

¹³ Pairat ai Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî asu Sudayeî bogorî muġuambo nindou amurî ranîyeî aheimbo gugurîmareandūrî.

¹⁴ Ai hoafîyundūrūhî yahuya, "Nindou wambo sowana sahorîmîndei masînei ndanahambo hoafîyeihî seiya, 'Moaruwai hohoanîmoyu randeimbani' masei. Ro ahambo sîhei hîmboarūhî dūdumarîhinî, ŋga ro moai se ahambo papi-hoafîmarîhorî ra nîni-moatükunî moaruwai rareanda hoafî hîmborîyahî.

¹⁵ Asu Herot ai hoeiriranî nîni-moatükunî moai rareandî, ŋga ranîmboyu hîhîrirî sîhefîmbo sowana koamarîheirambo masūnu. Ŋga asu ai nîni-moatükunî moaruwai rareandai anîmbo ranîmbo yîfîmanda?

¹⁶⁻¹⁷ Ro ahambo tîġîrîfo ndahando mbundîhambo anîmbo asu moanî aboedî koandîhehina ŋgumbui," mehu

¹⁸ Muġuambo nindou ranai fandîhi pukûna hoafîyeihî seiya, "Nindou nda ndahorîmîndei ŋgeî hîfokoandîhorî. Ŋga rananîmbo Barabasîmbo aboedambo-fimboani!" masei.

¹⁹ Barabas ra ai adûkarî ŋgoafîhū gafman babîdî yîfiarîyu nindou hîfokoare hayambo karabusîmešiyu-ani.

20 Pairat ai Sisasimbo hiniŋgifiyuwani aboedambo homboani mehu raniyu asu awai nendi afindi ranaheimbo asukai hoafimeyunduri.

21 Ai asukai pukuna hoafi karihehinduhi seiya, "Nimi keimbi karihendeimbifih pandiwuri! Nimi keimbi karihendeimbifih pandiwuri," raranimayi.

22 Ai asukaiyu ngimimbo dudureanduruhi yahuya, "Nine-moatukuni ramareandi? Ahambo hifokoefimbo asei ra ro hoeirihina moai nini moatukuni akidou-amboani rareandani hoafi himboriyahi. Nga moani akidou yangiri tiriifo ndahando mbundha aboedambo koandihina mbihu," mehu.

23 Nga ai moani hoafi pukuna karihehinduhi hutihoafiyehi seiya, "Sisas ai yifimbiyu-wamboane, yifimbiyu-wamboane," mayei. Ai hoafimayi habodei ra moani Pairatindi hoafi ngasunde hayambo ahei nimoamo hamindimayonduri.

24 Raniyu asu Pairat ai Sisasimbo ahei hohoanimo sungumareandi.

25 Raniyu nindou mam Barabas gafman babidimbo yifiariyu nindou hifokoare hayambo karabusambe mamaru ahambo aboedambo koamarheru. Raniyu asu ai Suda nine refembo yifirimayi sungu Sisasimbo ami-yomondi warihumariri.

Sisasimbo nimi keimbi karihendeimbifih tikorundumo pamaruwuri (Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Son 19:17-27)

26 Sisasimbo sowarundumo homondane Saimon Sairinihundi ai nafini masufu ngoafinambo hifombo yahuhayambo. Raniyomo asu Sisasindi nimi keimbi karihendeimbi ra sowandifi hawa Sisasindi sungu hufi yahomo houmbo huti-hutimaruri.

27 Asu awai nendi afindi ranai Sisasindi sungu husih, nimorehi bidifiri ranambeahi mahusi ranai Sisasimbo hohoanimoyehi araninambo sahorimindei mahusi.

28 Nga asu Sisas ai hihirifi hoafiyunduruhi yahuya, "Serusaremihundi nimorehi se yowan wambo araninambo-yondiripoani. Nga sihei fimbo asu sihei nimoakidiboumbo animbo araninambo-ndihundi.

29 Awi mam si tukundifemboe rani-simboani nindou ranai hoafindeihya, 'Nimorehi niori wakemindikoate-ayei asu niori titihukoate-ayei se hihifi-hihifindei. Sapo aheimbo tiriifo ra ngiri tukundifeyo,' mbiseimboyei

30 Rani-simboani animbo nindou ai nimoai wafumbo hoafindeihya,

'Wamin piyafimuni,' mbisei.

Asu asukai hifi wafumboya,

'Gabudifoarwamuni,' mbiseimboyei!

Hosea 10:8

31 Hapondani ro nimi yangiri nahurai-anahi, nga wambo rawarhindiri. Nga sungunambo moaruwai tukundefeyoani se nimi yapari nahurai-ayei siheimbo nungumandifendura?" mehu.

32 Nindou yimbu moaruwai hohoanimoyafandeimbi amboani Sisas dibombo sowapundumo mahifomo ahafanimbo hifokoefepirimbohunda.

33 Ai hei nimoai wafu mbirihapiri sisami sei arihundi ranihu Sisas asu humbuhuniyafan-rinandeimbi nindou yimbu ahamumbo tikorupundimo pamarupuri ra Sisas ai mbusumoyuwane asu ngoru ai warihonduniyu asu ngoru ai kadudaniyu yafine pamarupiri.

34 Sisas ai hoafiyuhya, "Ape, amboawi mbisafi nimboe ai moai fifirundi nine-moatukuni rawarundi ranahambo," mehu. Asu ami ai satu piraimemo didai Sisasindi-mayo hoeari ra mandemundu yahomo houmbo.

³⁵ Nindou afindi ranai niboadei himboanambo hifandihündi, nga bobogori nindou ai Sisasimbo tirifoarüwuri hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou bidifirambo aboedambo-reandüri marandi. Se Godindi nimori Krais-ayafi ana, yaro shafihorari aboedamboyafu,” mehomu.

³⁶ Asu ami amboani tirifoarüwuri homo hühütimbü moatükunü wain hoe finiga masabudo.

³⁷ Ai hoafiyomondowohü yahomondoya, “Se Suda-yafe bogorayafi ana, yaro shafihorari aboedamboyafosi!” mehomu.

³⁸ Nimi keimbi karihendeimbi nimoamo ndaru sürü pamarundi: NDA SUDAYAFE ADÜKARI BOGORANI.

³⁹ Nindou hühühünüyafani-rinandeimbi nimi keimbi karihendeimbi fihü mapenimbafani ngorü ranai Sisasimbo tirifoarirühi puküna hoafiyuhü yahuya “Se ra Kraisiyafi? Ranayafi ana, yaro shafihorari aboedamboyafosi asu yihoehimbo amboani aboedambo-rowamuni,” mehu.

⁴⁰ Nga asu ngorü hühühünüyurandeiimbi gorügoanini mapenüngu ranai afoai yahu hoafiyundowohü yahundoya, “Se Godimbo yihimboyafai? Nga se tinjirifo asowandifi nahuraiane ai-amboani asemüdu.

⁴¹ Shihiri tinjirifo asahoamindehi ranana sapo nini-moatükunü shihiri ramarihorandi rani-süngumboane. Nga nindou ndanana moai nini-moatükunü moaruwai rareandi.”

⁴² Asu ai hoafiyuhü yahuya, “Sisas, se shafi nginindi hifandarandambe tüküyafo amarifi ana, se wambo hohoanimondafindiri,” mehu.

⁴³ Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, “Ro anihondümboanahi haponda hoafehanini se ro-dibo ngoafi aboedi ranihü nimandimboyafi,” mehu.

Sisas ai yifimayu

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Son 19:28-30)

⁴⁴ Sapo hüfihamindikoate-yowohü wambo nimbü ranai hühünimbo peyo haya gabudifoare hombo nimbambe tüküme feyo.

⁴⁵ Refeyoambe asu hoeari Godindi worambe kümarundi ranai mbusümondühi yimbu bumareandi.

⁴⁶ Sisas ai pukünambo hamindi hoafi karihoeihü “Ape, wandi yifiafi shafi wariharitheandi,” yahu mburambo asu yifimayu.

⁴⁷ Asu ami-yomondi bogori manüngu ranai nine-moatükunü tüküme feyo ra hoeireanda mayoa asu Godimbo aboed-ani yahu hoafiyuhüya, “Anihondü-ane, nindou ndanana moai nini-moatükunü moaruwai yare randi,” mehu.

⁴⁸ Nindou afindi wakire mengoro ranai hoeirihinda mayowamboyei afindi hohoanimoyeihü ahei ngusüfohö purüki-purüki kameihü ngoafina mahei.

⁴⁹ Nga Sisasindi fikiminindiyeyi asu nimorehi Garirihündi ahambo süngumarhorari ranai foarihahi niboadeimbo himboanambo wamarihorari.

Sisasimbo honguambe masihorari

(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Son 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nindou mamü anihondümbo-reandeimbi aboedi hamindi manüngu ahandi ndüri Sosep, aiana Suda-yafe kansir ambeahindiyu. Nga asu ai moai yifiriyu bidifiri bobogori-yomondi hohoanimo Sisasimbo ramarundi ranahambo. Aiana Suda-yafe ngoafi Arimateahündiyu hayambo asu God nginindi hifandarandi ra tüküfemboayo ranahambo hifanda marandi.

⁵² Sosep ai Sisasindi yifinimoko ra dibonapifembohünda Pairatimbo düdufimbo mahafu.

⁵³ Asu Sosep ai Sisasindi fi-nimoko ra nimi keimbi karihendeimbi fihindi foarimundi siheru henungu kifohi hoearnambo pariri ngamondifoariri mbura sowarundumo homo nimo ei adukari nimaroweimbi hongu nahurai wowondimaru hifomo ranambe masihawuri. Asu hongu ranambe ra moai horombo yifi sihoemo rundi.

⁵⁴ Ai ndeara sumbo Godimbo hohoanimo yowohu moani ngoafimbo nimarimboane sei hehimbo munguambo moatukuni napirihindane rani moatukuni ra tukumefeyo.

⁵⁵ Nimorehi Garirihundi Sisas babdimbo mahusi-mayei ranai Sosep babdimbo Sisasindi yifinimoko sihefimbo honguanambo mahei sapo nunguruwurimboemo asihawuri ra hoeifimbo.

⁵⁶ Raniyei asu nimorehi ranai worina hei aboedi fisinjarumbi moatukuni mbimbirai asu marasen ndondomarihindi. Asu Mosesindi ahinumbi hohoanimo hoafimayo sungu moani nimarimbo si ra mamarei.

24

Sisas botimefiyu hoafi

(Matyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Son 20:1-10)

¹ Mam wik ranahandambo weanguruhindi sihi siambe hondu nimorehi ranai Sisas samboaruwuranambo aboedi fisinjarumbi mbimbirai ndorih masihendi ra sahumundi mahei.

² Asu ai hei himboyeiane nimo ei hongu nafitambeihü guru pamarundi ranai paiarikoate tifoehihire amoahire mengoro.

³ Nga ai kefoehi hushi himboyeiane, asu Adukari Sisasindi yifinimoko ra moai yangoro.

⁴ Rani-moatukuni ranahambo afindi hohoanimo yeihini nimboeiane, nimehunou nindou yimbu ranai hoeari si kareandeimbi gudine hena ahei fikimi tukuyafine manimbafani.

⁵ Asu nimorehi ranai yihimbombo hifini mbiro piyei hehi manimboei. Asu nindou yimbu ranai hoafiyafanduh safaniya, "Nimboe se nindou yangiri nunguweimbi ranahambo yifiyeimbiyei fondiwami kokoarihora?"

⁶ Aiana moai nduhi yanguru, nga botimefiyu. Ai Garirihü nunguambe siheimbo hoafimayu ranimbo se hohoanimondei.

⁷ Ai yahuya, 'Nindou Hondu ra nindou moaruwai hohoanimo yomo-ndeimbi-yomondi warihunduwurimboemo nimi keimbi karihendeimbi fihini tikoemundi pefimbohunda. Asu yimbu sindu haya ngimi noufimbini ranifihini animbo botindifimbui, mehu,' masafani.

⁸ Raniyo asu nimorehi-mayei ranai horombo Sisas hoafimayu ra hohoanimomayei.

⁹ Asu nimorehi-mayei ranai hongu ra hinngirihini hehi hei ahambo sungururü-rundeimbi 11 asu munguambo amuri raniyei aheimbo munguambo moatukuni wataporimbo-marihündüri.

¹⁰ Sapo honguambe munguambo moatukuni tukumefeyoa hoeirihini hehi Kraisindi hoafi sowandumo homo-rundeimbi-mbo hoafimayei nimorehi ranana Maria Makdarahündüyo, Soana, Maria Semsindi hondüyo asu bidifiri amuri raniyei.

¹¹ Nga asu ahandi hoafi sowandumo homo-rundeimbi ai nimorehi hoafimayei ranahambo tikarihini hehi hoafi yangiri anihündi yahomo houmbo moai anihondümborundi.

¹² Nga asu Pita ai pipiyu hu honguambe amofi himboyuane, hoeari ahambo himondimarihori rani yangiri mengorowa hoeimareandi. Raniyu

ai honḡu ra hiniḡire haya hüfu worambe rani-moatükuni ranahambo afindi hohoanimoyuhü mamaru.

*Nindou yimbu ai Sisasimbo Emaus nafî hohü hoeimarineri
(Mak 16:12-13)*

¹³ Nimorehi ranai honḡuanambo hüsi simboani Sisasindi süḡgrurü-rundeimbi yimbu ranai ḡgoafi mamî Emaus Serusaremihündi hombo 11 kiromitahüfeimbi hoandari nafî mahafani.

¹⁴ Ai hafandühi muḡu moatükuni tükümeḡeyo ranahambo wataporimbo-marinandi.

¹⁵ Ai wataporimbo-rini hafandühi fifirinandane, Sisas ai ahandihoari tüküfi haya ai-babidimbo mahu.

¹⁶ Mamî moatükuni gabudimafoareapira ai moai ahambo Sisas-ani safani türüfoarineri fifirineri.

¹⁷ Asu ai ahafanimbo düdureapirühi yahuya, “Se nini-moatükunimboyo wataporimborinandühi ahafana?” mehuamboyanî. Asu ai ḡḡusumboarambe sisai fiyafandühi manimbafani.

¹⁸ Asu ḡgorü, ahandi ndüri Kriopas, ai simbori hoafiyuhi yahuya, “Awi Serusaremihü ndüfosimbo tükümehindi ra se yanḡiranafi nine moatükuni ranihü tükümeḡeyo ra fifirifekoate-ayafi?” mehu.

¹⁹ Asukai Sisas ai düdureapirühi yahuya, “Nimboe wataporimbo-arinanda?” mehuamboyanî. Asu simbori hoafiyafandühi safaniya, “Sisas Nasarethündi ranahamboane wataporimbo-arihori. Aiana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbiyu haya God asu muḡuambo nindouyei himboahü ahandi hoafi, ratüpurî ra ḡḡinindi hamindiyu.

²⁰ Yihoefi bogori nindou asu Godimbo sesi shou-rundeimbi ai gafmaniyomondi warihü hiniḡimarüwuri. Raniyo gafman ai hifokoefimboani yahomo houmbo nimi keimbi karihendeimbifihî tikoründümo pamarüwuri.

²¹ Nga horombo ro hohoanimoyefühîya, ‘Sisas ranana God ai Israerihündi ranaheimbo aboedambo-fendürimbo kafoariri hiniḡiririmbombai,’ masefi. Asu hifokoamarüwuri ra yimbu si ho hayamboyanî hapo ḡḡimi noufimbî siane.

²²⁻²³ Hapo siambe hondü nimorehi bidifiri roambeahindi ai hei honḡuambe himboyeia moai ahandi yifinimoko ra ranihü hoeirihindi. Raniyo ro hepünimehundi. Ai sinei yihoefimbo hoafiyehi seiya, ‘Sünambeahindi nendi yimbu hoeirihupira ai safaniya, ‘Sisas ana yanḡiri mbanḡu,’ masafani,’ masei.

²⁴ Asu nindou bidifiri roambeahindi amboani hifomo honḡuambe muḡuambo moatükuni ra hoeirunda nimorehi hoafimayei süḡgure meḡoro. Nga asu moai Sisasimbo ana hoeirüwuri,” masafani.

²⁵ Asu Sisas ai ahafanimbo hoafiyupirühi yahuya, “Se ana ḡḡusüfokoate-anemo, se moai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi hoafimemo ranahambo nimehünou hohoanimoyomo.

²⁶ Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ai hoafiyomondühi yahomoya, ‘Nindou God ai ahandi nendambo aboedambo-fendürimbo kamafoariri ra asubusi ndemündi mbundambo animbo asu süḡḡunambo Godindi himboahü ndürî adükarümbündümbui,’ mehomo,” mehu.

²⁷ Raniyo Sisas ai ahafanimbo ahandi fimbo Bukambe hoafi mapeniḡo ra Mosesindimayo bukifihî piyu haya Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi sürü papiru masihoemo ranahambo yamundimareapiri hu.

²⁸ Ai homo Emaus ḡgoafikimi tükümeḡendi. Raniyo Sisas ai ḡḡasünde haya hombonoumeḡiyu.

29 Nga yimbu ai hūti hoafi+yafandūhi safaniya, “Mborai ro-babidi apoefo, nga ndeara hūfihamindi hanūhi nimbifembo akimane,” masafandamboyu. Raniyu hafu ahafandi worambe aibabidi mamaru.

30 Ai sesimbo yahomo houmbo nimarimombo bret semündü Godimbo hihifiruri mbura hifitire haya masagari.

31 Rasungu-mareandamboyo ai hepūnafineandūhi Sisas ani safani fifirimarineri. Nga asu nimehūnou asukai awarimarhoayuwa moai hoeirineri.

32 Ai ahafandihoari simbori hoafi+yafandūhi safaniya, “Anihondū-ane, nafini sīnefūhi sīhehimbo wataporimbo-maramuna asu sīhiri ngusūfoambe hepūnimhoandi,” masafani.

33 Refe hayamboyoane, süngurineri-rinandeimbi ranai botiyafine hena Serusareminambo mahafani. Raniyo hafani hoeirineapuranī ahandambo süngurū-rundeimbi 11-memo ranai ahamundi ngunindi babidi gugureafu mamarimonda hoeimarineapuri.

34 Ai hoafiyomondūhi yahomoya, “Anihondū-ane, Adūkarī ai yifihūndi botimefiyu! Ai Saimon-so tükūmefiyuwa hoeimariri,” mehomo.

35 Raniyo asu süngurū-rundeimbi yimbu ranai ahafanimbo-so nafini tükūmefiyu asu bret hifitireanda türūfoarineri fifirimarineri ranahambo wataporimbo-marinandī.

Sisasimbo süngurū-rundeimbi ai hoeimarūwurū

(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Son 20:19-23; Ratūpuri 1:6-8)

36 Ahambo süngurū-rundeimbi ranai bidifirambo rani-moatükuni ra wataporimbo-rundane, Sisas ahandihoari ahamundi mbusūmo tükūfi nūngumbo hoafiyupurūhi yahuya, “Sīhamundi ngusūfoambe afure kūmbearoamboane,” mehu.

37 Raniyomo yifiafimbai hoeiarihuri yahomo houmbo yihimbo mūnguna moaruwaimemo.

38 Nga asu Sisas ai hoafiyupurūhi yahuya, “Nimboe se ranahambo hepūnefunda? Asu nimboe se nini-moatükuniyo hoeimarundi ranahambo awi fifirifekoate-ayomoa?”

39 Se wandi yitinari watinari hoeiru. Ro wandihoar-anahi nda! Se sündu hoeirundi. Sapo yifiafi ana ngiri wandi fi nahuraindo.”

40 Sisas ai hoafiyu mbura asu ahamumbo ahandi fi hoeari ra nafuimepuri.

41 Ai afindi hihifi-hihifimemosi, nga ai awi ranahambo anihondūmbofekoate-afindi hohoanimomemo. Asu Sisas ai hoafiyupurūhi yahuya, “Se sesi bidifiri sīhoundai?” mehu.

42-43 Asu ai kinī mamandundi ra ngorū bidifiri masabudowa semündü haya ahamundi himboahū masesuwa hoeimarūwurū.

44 Ai ahamumbo hoafiyupurūhi yahuya, “Se fifirundai ro horombo se babidimbo nimboahambe hoafimayahī ra? Ro hoafiyahapurūhi sahiya, Mosesindi ahinūmbi hohoanimo ranambe, Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi-yomondi bukambe asu Herū Buk ranambe mūngu moatükuni wambo tükündifemboe masahi.”

45 Sisas ai ramehuamboemo ngusūfoambe fufurifoareapurūhi Bukambe hoafimayo ra türūfoaru fifirimarundi.

46 Asu Sisas ai simbori hoafiyupurūhi yahuya, “Sapo Bukambe sürrü papimarundi ra yare hoafiyowohū yahoya, ‘God ai ahandi nendambo aboedambo-fendürimbo koamafoariri ra asūbusi ndemündü mbunda yifindu haya ngimi noufimbī ranambo yifihūndi botindifimbui.

⁴⁷ Rananimbo Serusaremihü pindimo houmbo munquambo hifi ahandi ndürinambo hoafi bokarindihomemo. Rananimbo asu moaruwai hohoanimo ra hinngirihindühi aboedi hohoanimo süngurihindani God ai ahei moaruwai hohoanimo ra amboawi mbeyahuamboane, meho.

⁴⁸ Asu se ndani moatükuni tükumefeyo ndanahambo wataporimbundu ndüdi.

⁴⁹ Wandi Ape ai Yifafi Aboedi koarihembo hoafiyu masihendi ra koandihemboyahi. Nga awi se hokoate Serusaremihü nimandimombo Godindi-mayo nginindi ra ndowandümo houmbo animbo ngomo," mehu.

Sisasimbo God ai sünambe serümündü mahafu

(Mak 16:19-20; Ratüpurü 1:9-12)

⁵⁰ Sisas ai ahambo süngurü-rundeimbimbo sepurümündi hu Betani ngoafihü kaimayu. Ranayo God ai ahamumbo aboedi-aboedimbireapura yahu haya didibafimefiyu.

⁵¹ Ai ahamumbo aboedi-aboedireapurühi nünguane God ai ahamundi mbusümonindi serümündü sünambe mahafu.

⁵² Ai yiri yimbu pusiru nimarimombo ahambo ngusifo parüwuri mburumbo Serusaremnambo hihifi-hihifi kameihi hihiriyafu mahomo.

⁵³ Asu ai munquambo si Godimbo aboed-ani yaho hohoanimombohünda ahandi worina homo marundi.

Son Aboedi hoafi Son ai sürü papimarandi

Yangiri niŋgombo Hoafi ra nindoumbomefeyo

¹ Horombo hondü God ai hifi nda nafikoate-yuambe Hoafi nda meŋgoro. Hoafi ra ai Godindi fikimi meŋgoro asu God-ane.

² Horombo hondü Hoafi ra Godindi fikimi meŋgoroane.

³ God ai Hoafi raninambo munŋu moatükuni ra nafimarandi, ŋga moai ŋgorü-moatükuni ŋgorü nafi süngure tüküfeyo.

⁴ Hoafi ra yangiri niŋgombo nimindhane asu yangiri niŋgombo ra nindou-yafe si-ane.

⁵ Si ra nimbini ranahambo si asagado, ŋga nimbini ra ŋgiri si ranahambo gabudeandi.

⁶ Nindou mamini God ai koamarheira mahu. Ahandi ndüri Son-ani.

⁷ Nindou ranaheimbo si ranahambo anihondumbo hoafombohünda mahu. Nindou munŋu ai hoafi ra himboriyeyi hehi anihondumbo-mbirihinda yehuenüŋgu mahu.

⁸ Son ra si raniyupoani, ŋga si ranahambo anihondumbo hoafiyurandeimbi yangiri-ani.

⁹ Si ndanana si hond-ane asu ai hifi ndanihu tüküfe haya asu nindou munŋuambo si boakifoare arandi.

¹⁰ Ŋga Hoafi ranai hifi ndanihu meŋgoro. Hoafi raninambo God ai hifi nda nafimarandi, ŋga asu nindou hifi ndanihu aniboadei ranai moai ahambo fihirihori.

¹¹ Ai ahandi ŋgoafi hondüna hu, ŋga asu nindou ahandi ŋgoafihündi ai moai ahambo fihirihorimindei.

¹² Ŋga didiyeyi ahambo anihondumbo-rihorühi fihimarihorambo asu ai aheimbo kamafoareandüra ai Godindi nimori tükümehindi.

¹³ Moai hifinindi moatükuninambo Godindi nimorimboyahi tüküyahindi sihiri boagiri ramehindi nou. Wani, ŋga God ai ahandi hohoanimo süŋgu ahandi nimorimboyahi marihündi.

¹⁴ Hoafi ra nindoumbofe tüküfe mburamboyo asu shefi mbusümo manüŋguwa ai ndüri adükarümbi ra hoeimarhuri. Ndüri adükarümbi ra Godindi nimori mamini yangiri ranahand-ane. Ai afindi hipoambore-randeimb-ani asu shefimbo Godimbo afindi moatükuni anihondumbo nafuimaramuni.

¹⁵ Son ai ahambo anihondumbo hoafimayu. Ai puküna hoafiyundürihi yahuya, "Ro nindou ndanahamboyahini hoafimayahandüri, 'Ro boatei tükündaheanda ai wandi süŋgu tükündüfimbui, ŋga aiana adükari safi ŋgasündeandreimb-ani. Nimboe ai boateifi manüŋguwa ro tükümeheandane,'" mehu.

¹⁶ Ahandi afindi hipoambofe rani-süŋgu shefimbo afindimbo aboedi-aboedireamuni arandi.

¹⁷ Mosesindi warini süŋguyo ahinümbi hohoanimo tükümeŋfeyo, ŋga hipoambofe hohoanimo asu anihondumbofe hohoanimo ra Sisas Kraisindi süŋguyo tükümeŋfeyo.

¹⁸ Moai nindou mamini ai-amboani God hoeiriri, ŋga Godindi nimori mamini Afindandi fikimi nüŋgumbü ai God-ani asu ai yangiriyu Godimbo hoeiriri haya shefimbo nafuimaramuni.

*Son ai ro nindou God koamafoariri-yahipoani mehu
(Matyu 3:1-12; Mak 1:1-8; Ruk 3:1-18)*

¹⁹ Suda bogori ai Godimbo sihou-rundeimbi bidifiri Rifai sirihundi babidimbo koamari-houpura Serusarem hiningiru houmbo kosimo Son sowahi tukuyafu duduyafundowohu yahomoya, "Se didiyafa?" mehomondamboyu.

²⁰ Raniyu asu Son ai moai diboreandi, nga weindahi anihondumbo hoafiyuhi yahuya, "Roana Nindou God koamafoariri Kraisi raniyahipoani, nga wani," mehu.

²¹ Raniyomo asu simbori hoafiyomondowohu yahomoya, "Asu se didiyafa? Asu se Erasayafi?" mehomondamboyu. Asu Son ai simbori hoafiyupuruhi yahuya, "Wani, roana raniyahipoani." Asukaiyomo duduyafundowohu yahomoya, "Ro Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi hifandarihuri, se raniyafi?" Asukaiyu ahamumbo simbori hoafiyupuruhi yahuya, "Wani, roana raniyahipoani," mehupuri.

²² Raniyomo asu ahambo hoafiyomondowohu yahomoya, "Asu se didiyafi nimora? Se yihoezimbo hoafiyafan-animbo asu ro hoafi ra nindou yihoezimbo koamari-houmuni ahamumbo sowana semindi homboanehi. Se sihafimbo nungumambisafa?" mehomo.

²³ Raniyu asu Son ai ahamumbo simbori hoafiyupuruhi yahuya, "Ro rananahi: Nindou mamihandi yasimondi nimi wohi furikoate-yowohu mingiyohu yahoya, 'Bogorindi naf aboedi nafindihehindi,' meho, nga ro rananahi," mehu. Horombo hoafi nda Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi Aisaia rareamboyu yahurai bukambe hoafimayu.

²⁴ Farisi aiyomo nindou hoafi sowandumo homo-rundeimbi ahamumbo koamari-houpura makosomo.

²⁵ Nindou ranai Sonimbo hoafiyomondowohu yahomoya, "Asu se Kraisiyafipoani, Erasayafipoani, Godindi hoafi hoafiyu-randeimbiyafipoani, nga asu nimboefi se hundururanduri maranda?" mehomondamboyu.

²⁶ Raniyu asu simbori Son ai hoafiyupuruhi yahuya, "Roana hoenambo yangir-ane hundurihi arihandi, nga sihamundi mbusumo nindou mamihandi, nga asu seana moai nindou ranahambo fifirihori.

²⁷ Ro boatei weindahi ratupuriya arihandi, nga nindou ranai animbo sungunambo weindahi rande ratupurindumbui. Nga asu roana nindou aboedi hamindiyahipoani ahandi su wofhi himondimaramundu ra fufurihefembohunda," mehu.

²⁸ Hoafi nda Betani ngoafihü Sodan hoe gogoanini tukumefeyoane. Asu hifi ranihüyo Son ai nimorehi nindowenih aheimbo hundurumaranduri.

Sisas ai Godindi sipsip nimor-ani

²⁹ Ngoru sihi Son ai himboyuwane Sisas ahambo sowana masunuwa hoeiriruhi yahuya, "Godindi sipsip nimori asufu ra hoeirihori. Ranahandi sungu-animbo God ai nimorehi nindowenih-yafe hohoanimo moaruwai ranahambo amboawi mbusumbui.

³⁰ Nindou ranahamboyah ro siheimbo hoafiyahanduruihi, 'Nindou ai ro nimboahan wandi sungu dudumbui. Nindou ai adukari bogor-ani, nga roana ai nahurayahipoani,' masahanduri. Nga asu ro ningokoate-yahambe ai manungu.

³¹ Asu ro moai fifirihini, nga nindou ra didimbei, nga asu Israerihundi ai ahambo fifirimbrihora sahehea sini hunduru-marhanduri," mehu.

³² Son ai yare hoafi yundürühi yahuya, “Ro hoeir+heandani Yifiafi Aboedi wupufo nahurai sünambeah+indi kosi ahandiwami pühiyo mamaro.

³³ Awi ro moai nindou ranahambo fifir+hini, nga God aiyu wambo hoenambo hundürümb+randüra yehuenüngu koar+hend+rühi yahuya, ‘Se hoeindowandani Yifiafi Aboedi kod+ nindou ranahandiwami n+mandoani ana, asu ai-an+imbo aheimbo Yifiafi Aboed+nambo hundüründandür+mbui,’ mehu.

³⁴ Yifiafi Aboedi ahandiwami kosi mamaro ra hoeimar+heandi asu an+hondümboanahi hoafayah+ nindou nda God+indi n+mor-ani,” mehu.

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi kamafoareapur+

³⁵⁻³⁶ Ngorü si Son ai asükai ran+hü ahambo süngur+neri-r+nandeimbi bab+d+imbo nüngumbo Sisas+imbo hoeirirane mahuamboyu, asu Son ai hoafiyuhi yahuya, ‘Se hoeir+ne. Ndanani God+indi sipsip n+morayu.’

³⁷ Son ai ra-mehuamboyafani asu h+mbor+yafani hena ai Sisas+indi süngu mahafani.

³⁸ Raniyu asu Sisas ai h+h+r+fi hoeireap+rane ahandi süngu mahafandamboyu hoafiyup+rühi yahuya, “Se n+ni kokomboyafana?” mehup+ramboyafani, asu s+mbori hoafiyaf+nandowohü safanea, “Rabai, se nahiyafi n+mbafi aranda?” (Ndür+ ‘Rabai’ ahandi n+m+indi ra yamunde-randeimb-ane.)

³⁹ Sisas ai hoafiyup+rühi yahuya, “Sühüfani naha hoeir+ne,” mehup+ramboyafani. Asu ai hüfani wor+ n+marümbi ra hoeir+ne hena, asu ran+ sih+ ai-d+bo mamar+fan+ ra ndeara n+mbambeyo.

⁴⁰ Nindou yimbu ranai Son+indi hoafi h+mbor+yafani hena Sisas+indi süngu mahafandi ahafandi ndür+ ra ngorü ana Andru, Saimon Pitandi ak+d+iyu.

⁴¹ Ai hu, ahandi amongo Saimon kokorü+ hoeirir+ haya hoafiyundühi yahuya, “Ro Mesaia hoeimar+huri,” mehu. (Ndür+ Mesaia ra Grik hoaf+nambo Krai-ani.)

⁴² Raniyu Andru ai Saimon+imbo serümündi Sisas sowana mahüfu-amboyu, asu Sisas ai Saimon+imbo hübudurürühi hoafiyundühi yahuya, “Seana Son+indi n+mor+ Saimon-anafi, nga s+hafi ndür+ ana Sifas+mbeyowamboane,” mehu. (Ndür+ Sifas ranana n+moei-ane.)

Sisas ai Firip Natanier+imbo fih+marap+müнду

⁴³ Ngorü si Sisas ai Garirinambo hafombo yahuhaya n+marümbi, Firip+imbo hoeirirühi hoafiyundühi yahuya, “Se mborai wand+ süngu,” mehundo.

⁴⁴ Firip, Betsaidahündi Andru, Pita-bab+d+imbo mam+ ngoaf+hünd-ani.

⁴⁵ Raniyu asu Firip ai Natanier+imbo kokorü+ hoeirir+ haya hoafiyundühi yahuya, “Horombo Moses ai ah+nümbi hoafi sürü pap+randühi nindou kudümbui mehu ra fifiro. Asu God+indi hoafi hoafiyomo-rundeimbi amboani ai mam+ yahurai sürü pap+marundi ranahambo hoeimar+hori. Nindou ranana Sisas-ani Sosep+indi n+mor+ Nasaret+hündi,” mehuamboyu.

⁴⁶ Asu Natanier ai Firip+imbo düdufindühü yahuya, “Asu Nasaret ngoaf+hü ra aboedi moatükuni tükümand+feyo rane?” mehuamboyu. Asu Firip ai s+mbori hoafiyundühi yahuya, “Naha se sühüfi hoeirosi,” mehu.

⁴⁷ Sisas ai Natanier+imbo hoeirirani mahüfu-amboyu hoafiyuh+ yahuya, “Nindou ndanana Israer+hündi hond-ani, nga aiana an+hondümbo yang+ri hoafiyu-randeimbani,” mehu.

⁴⁸ Raniyu asu Natanier ai Sisas+imbo düdufindühi yahuya, “Se wambo nünguro fifiro-wand+r+imboyafa?” mehundu-amboyu. Asu Sisas ai s+mbori

hoafiyundühi yahuya, “Firip wambo fifirife hoafikoate-yuambe süfuri afümambe manimbafa hoeimar+heanini,” mehu.

⁴⁹ Ran+yu asu Natanier ai Sisas+mbö hoafiyundühi yahuya, “Yamundo-randeimbi, seana God+ndi n+mor-anafi! Seana Israer+hündi-yafe adükari bogor-anafi!” mehundo-amboyu.

⁵⁰ Asu Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Ro sihambo süfuri afümambe hoeimar+heanini masahi ran+mböanafi an+hondümbö-arowandiri? Nga awi sünguna se af+ndi moatükuni ranahambo ngasündeandeimbi tükündifeyoani hoeindowamboyafi,” mehu.

⁵¹ Asükaiyu hoafiyuh+ yahuya, “Ro sihamumbo an+hondümböanahi hoafayahapuri: Süngunambo ana sünü sübüdühoehü sünambeah+ndi nendi ai Nindou Hondünd+wami gafomo kodomo ndundani hoeindumboemo,” mehu.

2

Sisas ai boatei hepün+feimbi moatükuni ratüpur+mayu

¹ Yimbu n+mbiyomo houmbo nindowenih+ ngörü ai Gariri hifambe Kena ngoaf+hü n+morehi masemüdu.

² Ran+yo Sisas+mbö asu ahambo süngururü-rundeimbi bab+d+mbö ahamumbo amboani n+morehi sem+ndi sesesi ranambe d+d+mo masei.

³ Ran+simboani wain hoe ra mungu mas+m+ndeiamboyo, asu Sisas+ndi hondi ai n+mor+mbö hoafiyondowohü yahoya, “Nindou ai wain hoe mungur+himboanei,” mehindowamboyo.

⁴ Asu simbori yare hoafiyundühi yahuya, “Me, n+mbö se wambo ran+moatükun+mbö hoafayafa? Ndanana sihei siane, nga awi ro ran+mböfembo si ra yohoyopoani.”

⁵ Ra-mehuamboyo asu hondi ai wori aharambür+ndi ratüpur+yomo-rundeimbi ahamumbo hoafiyopurühi yahoya, “Sisas ai n+n+moatükun+mböyo refembo hoaf+nduan+ ra-süngundundi,” meho.

⁶ Ngoafi ran+hü n+moei h+p+r+ 6 af+ndi hoe hafo tüküfe-randeimbi Suda ai fi aboed+ferambo hundürüyorambohünda bur+mayo.

⁷ Ran+yu Sisas ai ratüpur+yomo-rundeimbi ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Se h+p+r+ ranambe hoe fuib+d+houndi,” mehuamboemo. Asu ai h+p+r+ ranamboe hoe fuib+d+hombö tüküru-tüküru-marundi.

⁸ Ran+yu asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se hoe ra n+moamon+ndi kaboandundü+an+mbö nindou sesi kan+mbö ehü ahambo sowanambo ndowandümo ngomo,” mehua-mboyomo asu ai rasüngumarundi.

⁹ Nindou sesi kan+mareandi ai hoe ra ap+re hoeireandane, asu wain hoe ap+mayowamboyo, ai moai fif+reandi dagüdambombai wain hoe ra. Nga ratüpur+yomo-rundeimbi ai-yang+r+yo hoe mafuindümo fondi ra fif+marundi. Ran+yu asu nindou sesi kan+re-randeimbi-mayu ranai nindou n+morehi sem+ndimbo-mayu ranahambo mborai mehundo.

¹⁰ Ai hoafiyundowohü yahuya, “Ndan+ndan+ hoafühi ana nindou wain hoe aboedi boatei sim+ndei mburühümboanei, asu süngunamboane moaruwai ra sim+ndei ar+hündi. Nga asu seana aboedi safi ra kik+handifi n+marifi mburamboyafi hapondani randi sowandifi mas+nifi,” mehu.

¹¹ Sisas ai Gariri hifambe Kena ngoaf+hü boatei hapün+feimbi moatükuni ramareandi. Ai ahandi adükari ng+in+ndi ra nafuimayu-wamboyo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai ahambo an+hondümbö-marüwuri.

¹² Raniyo asu Sisas ai ahandi hondi, akohoandi asu süngururü-rundeimbi babidiimbo Kena ngoafi hiniñgirihi hehi Kaperneam ngoafina hei ranihu yahunümbi si manimboei.

Nindou ai Godindi worambe kaki semindimbo ratüpurimemonda Sisas ai hemafoareapuri

(Matyu 21:12-13; Mak 11:15-17; Ruk 19:45-46)

¹³ God ai Israerimbo Isipihündi aboedambo-mareandüri rani adükari si Pasofa wari ra ndeara akimi tifimareandamboyu asu Sisas ai Serusarem ngoafina mahafu.

¹⁴ Hafu tüküfi haya Godindi worambe kefuai hu hoeireandane, nindou ai burmakau, sipsip, ndu pemiyomonda asu kaki siseru sabupuri rundühi mamarimonda hoeimareapuri.

¹⁵ Raniyu wofi hoandari nafirihai semündü haya rani nambo ahamumbo burmakau, sipsip, ndu napo ra kameih bukuri-foareapurühyu, asu nindou kaki siseruründühi mamarimo ahamundi kaki ra buburamündi pütifihiyu fondi ra hihire amoahimareandi.

¹⁶ Raniyu asükaiyu nindou ndu kakifih saurundühi maningomo ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Napo ra fufuründümo houmbo moanewana ngorügoanini homo. Asu se wandi Apendi wori ndanambe maket worimborigi hehi pemiyei asu kakifihimbo seihü arihünda?” mehuamboemo.

¹⁷ Asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafi Baibor-ambe mapeniñgo ra hohoanimomemo, ‘Ro sihafi wori aboedi mbifondarowa sahehea raniamboanahi afindi tiriñfoayah,’ meho.

¹⁸ Asu Suda ai Sisasimbo hoafiyomondowohü yahomoya, “Se nini hepünifeimbi moatükuni ramandowandi yihoeimbo wori ranambeahindi hemoafoarowamuni ra nginind-ani yaho nafuimbohündambo?” mehomondamboyu.

¹⁹ Asu Sisas ai simbori hoafiyupurühi yahuya, “Ro sihamumbo hoafayah, Godindi wori nda biriboadundani asu ro asükainda ngimi sinambo yangiri worimbondi-hamboyah,” mehuamboemo.

²⁰ Raniyomo asu Suda ai hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou ai wori nda 46 himbani worimbomarund-ane asu se ngimi sihi yangiri asükainda worimbondih munğundiheamboyah asafi?” mehomondamboyu.

²¹ Sisas ai ahandi fimboyu Godindi wori süngunambore kafaore hoafimayu.

²² Raniyo Sisasimbo God ai honguambeahindi botiriri simboani ahambo süngururü-rundeimbi ai horombo ahandi fimbo hoafimayu ra ngusüfoambe pumarindümo. Raniyo horombo Sisas hoafimayuyo Godindi bukambe sürü papimarundi raniyo ra anihondumbo-marundi.

Sisas ai munquambo nindouyei hohoanimo fifireandi

²³ Sisas ai Suda-yafe adükari si Pasofa ranahambohünda Serusarem ngoafihü mamaru. Raniyo nindou afindi ranai Sisas hepünifeimbi moatükuni ramareandi ra hoeirih hehi anihondumbo-marihindi.

²⁴ Nga asu Sisas ai nindou ranahei hohoanimo ra fifire hayambo-wambo moai anihondumbo-rearü.

²⁵ Asu nindou amuri ai Sisasimbo nindouyei hohoanimo ranahambo nafuyondürühi hoafiyondopoani, nga ai ahei ngusüfoambe hohoanimo ra munquambo fifireamboani.

3

Sisas ai Nikodemus-dibo wataporimefan

¹ Nindou mamî Farisi-ambeahîndî manûngu ahandî ndürî Nikodemus ai Suda-yafe bogoriyu.

² Asu mamî nimbokoanî Nikodemus ai Sisas sowahî hu tüküfi hoafiyundühi yahuya, “Yamundo-randeimbî, Ro fifiri-huninimboanefî, seana nindou yamundo-randeimbî God koamarîhenin-anafî. Nindou ngorü ai-amboanî ngîrî hepünifeimbî moatükunî se Godîndî ngîndînambo rawarowandî ra randeandî,” mehuamboyu.

³ Asu Sisas ai simborî hoafiyundühi yahuya, “Ro sihambo anihondümboanahî hoafehanîni: Nindou ai simborî tüküfekoate-ayü ana, ai ngîrî God hifandarandî ranambe ngü,” mehu.

⁴ Nikodemus ai simborî hoafiyundühi yahuya, “Asu nindou adükarîhündî ra nüngunde hondî ai wakîndîrimîndoanî asu nîmorî akîdou nahuarai tükümandîfia? Asu ngîrî nindou ai hondandî furambe daguduwanî asükai wakîndîrimîndo,” mehuamboyu.

⁵ Asükai Sisas ai Nikodemusimbo hoafiyundühi yahuya, “Nindou ai Yifiafi Aboedînambo asu hoenambo simborî tükümbüfiyu-wamboane. Refekoate-ayü ana, ngîrî God hifandarandî ranambe gafu.

⁶ Nindoundî fi ranana ahandî hondafîndî-yafe findambo tükümefiyuani, nga ahandî yifiafi ranana Yifiafi Aboedîndî ngîndînambo tükümefeoane.

⁷ Ro hoafiyahühi se simborî tükündahîndî masahî hoafi ranambo se ngîrî hepünafoandühi afîndî hohoanîmondafî,” mehu.

⁸ Werî ranai ai hohoanîmomayo süngu werîyo hoarandî. Asu se werî fisîhoasî ranî-yanğîr-ane hîmborayafî, nga nîni-nafî tüküfe hayamboyo asu nîni-nafîyo aho ra moai fifîrowandî. Asu nindou Yifiafi Aboedînambo simborî tükehîndî amboanî mamî yahurai-ane,” mehu.

⁹ Asu Nikodemus ai Sisasimbo düdufindühi yahuya, “Asu se hoafîmayafî nda nüngü-nahurai tükümandîfea?” mehundowamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai simborî hoafiyundühi yahuya, “Seana Israerî-yafe yamundo-randeimb-anafî, nga asu seana awî moai fifîrowandîyo?”

¹¹ Ro sihambo anihondümboanahî hoafayanîni, Ro nîni-moatükunîyo fifîrimarîhundî ranane wataporîmbo-rîhu arîhundî. Asu ro nîne-moatükunîyo hoeimarîhundî ranane wataporîmbo-arîhundî. Nga hoafi ro wataporîmbo-arîhundî ranahambo se sahümündî daboadanambo-arîhundî.

¹² Ro siheimbo hîfi ndanîhündambo wataporîmbo-marîhandürî, nga asu moai se wambo anihondümbo-rîhindîrî. Asu ro sünambeahîndî moatükunîmbo wataporîndahanî ra nüngundühi anihondümbo-ndîhindühi fifîrimandîhia?

¹³ Moai nindou ngorü hîfi ndanîhündambo ana sünambe hafu, nga Nindou Hondü sünambeahîndî makusu ai yanğîriyu asükai mahafu.

¹⁴ Sapu horombo Moses ai amoasîrî nîmî wohî furîkoate-reandühi semündü nîmoamo botîmareandî. Asu mamî yahurai-anîmbo Nindou Hondümbo amboanî semündü nîmoamo botîfiamboani.

¹⁵ Rananîmbo nindou ahambo anihondümbo-arîhorî ranai yanğîrî koadürümbo-koadürümbo nîngö ra mbîsahümündî-amboane.

¹⁶ God ai nîmorî mamümbîyu hayamboyu nîmorehî nindowenihi hîfi ndanîhü anîboadei ranaheimbo ngüsüfo pareandürühiyu asu ahandî nîmorî mamî ra hîfîna koamarîherü. Nindou munğu dîdîyei

ahambo anihondumbo-arihori ai ngiri awandihendi, nga koadürumbo-koadürumbo nimboeimboyei.

¹⁷ God ai ahandi nimori hifina koamartherü ra ai kosi nindou yibobore-randeimbi nahurai hifihündi nindouyei hohoanimo yibobofemboyupoani. Nga rananimo munguambo hifihündi nindou ai ahandi süngu aboedambo-mbeahinda yahu hayamboyu koamarheira makusu.

¹⁸ Nindou Godindi nimorimbo anihondumbo-areandi ahambo ana ngiri yibobondirühi papi-hoafindürü, nga nindou ahambo anihondumbofe-koate-ayu ranahambo-animbo yibobondirühi papi-hoafindürümbui.

¹⁹ Yibobofe ranahandi nimindi ra ndahurai-ane: Sapo si aboedi ra sünambeahindi makosoyosi, nga asu ai moai ranahambo yifiriyeyi, nga ai nimbokoani nimbü afindi pimayo ranambe ningomboyei yifirimayeyi. Nimboe sapo ai moaruwai hohoanimo rarhindühi wamboyei ramehindi.

²⁰ Munguambo nindou didiyeyi si ranahambo yiboaruko-arihindi ana, ai moaruwai hohoanimo yangiri rarhindühanei. Nindou yahurai ana ngiri si peyoani ngei sapo si ranai ahei moaruwai hohoanimo ramarhindi ra nafuindandürümboe sei hehimbo wambo.

²¹ Nga nindou aboedi hohoanimo yangiri semündü anüngu ranai-animbo sihi tükündümbui. Rananimbo nindoundi ratüpurü ra si ranai Godindi nginindinamboane ratüpurüyu arandi mbisi nafuindümboe,” mehu.

Son ai Sisas tüküme fiyu nimindi ra weindah hoafimayu

²² Asu süngunambo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo randihünda botiyafu houmbo Sudia hifina mahomo. Ai homo ranihü yahunümbi si ningomomboyo Sisas ai nindou hundürümarandürü.

²³ Aion ngoafihü Serim ngoafikimi hoe afindi mafoafusowa asu ranihü Son ai-amboani nimorehi nindowenihü hundürümarandürü. Ransimboani nimorehi nindowenihü afindi ranai ahambo sowana hei marihündamboyu ai hundürümarandürü.

²⁴ Son ai karabusifekoate nunguambeahiyo aheimbo hundürümarandürü.

²⁵ Raniyo asu Sudahündi mami ai Sonindi süngururü-rundeimbi babidimbo Godindi himboahü aboedi tüküfembo hundürü hohoanimo ranahambo hoafina simbori hoafimemo.

²⁶ Raoyafu mburu hifomo Sonimbo hoafiyomondühi yahomoya, “Yamundo-randeimbi, se hohoanimoyafai nindou Sodan hoekimi aidibo nimbafanimbo se ahandi hoafi yihofimbo hoafimefimuni. Nga ai haponda hundürümarandür-amboanei asu nindou ai sihefimbo sowana sifokoate ahambo sowanambo yangiri hüraramindo,” mehomo.

²⁷ Asu simbori Son ai hoafiyupurühi yahuya, “Nindou ai ngiri raranimoatükuni moani ndemündu, nga God ai dagadowan-animbo ndemündümbui.

²⁸ Horombo se himboriyomondani ro sihamumbo hoafiyahapurühi sahiya, ‘Roana Kraisiyahipoani, nga ahandi nafi didiboado-fembohünda God ai kamafoareandir-anahi,’ masahi hoafi ra se sihamundihoari himborimemo.

²⁹ Asu nindou ngörü ai nimorehi asemündu ana, nimorehi ra nindowenihü ranahand-ane. Asu nindowenihambo faritherü-randeimbi ai aidibo nungumbo nimorehi masemündu ahandi hoafi himboriyuhü ai hihifi-hihifimayu. Yahurai-ane asu haponda hihifi-hihifi ra wandi fiambe amaro.

³⁰ Asu nindou ranai adükari ndürümbi-mbiyowamboane, nga wandi ndürü akidou-mbeyowamboane.

³¹ Nindou nimoamo sünambeahindî makusu aiani munḡuambo nindou ḡgasünde haya adükari hamindayu. ḡga asu nindou hifi ndanihündamboayu ranai ana hifinindî wambo ai hifi ndanihündambo wataporî ranî yangirî semündü nünḡumbo wataporiyuhani. ḡga nindou sünambeahindî makusu ranai ana munḡuambo nindou ḡgasünde haya adükari hamindani.

³² Ranani asu ai raranimoatükunî hoeire asu himboriyu-randeimbi ranahambo hoafiyu arandî. ḡga asu nindou mamî ai-amboanî moai ahandî hoafi ra anihondümboreandî.

³³ Nindou düdi ahandî hoafi ranahambo kikharamündu ana, asu God ai anihondümboreandî hoafiyu arandî yahuhani.

³⁴ Nindou God koamarheira makusu ranai ana ahandî hoafi yangirani hoafiyu arandî. Sapo God ai moai ahambo Yifiafi Aboedi ra bidifirire sagado.

³⁵ Afindî ai Nimorimbo afindî hamindî ḡgusüfo parirühi asu munḡu moatükunî hifandimbo ḡginindî masagado.

³⁶ Nindou ḡgorü ai Nimorî ahambo anihondümboreandî arirî ana, asu ai aboedi koadürümbo-koadürümbo nünḡumbui. ḡga asu anihondümboreandî koate-ayuaiana ḡgirî yangirî koadürümbo-koadürümbo nünḡu. Asu Godindî ḡginindî hohohanimo ra ahambo-so koadürümbo-koadürümbo yagodimboe.”

4

Sisas ai Sameriahündî nimorehî-dibo wataporimefe

¹ Ranî-simboanî Farisi ai yaru himboriyomondane, “Sisas-ani Sonimbo ḡgasündirî haya afindî nindou hundürandürî arandî,” masei.

² (ḡga moai Sisas ahandîhoarî ana ḡgorümbo hundürandürî, ḡga ahandî süḡgururü-rundeimbi ai yangiriyomo ramarundî.) Sisasindî süḡgufembo nindou afindî hundürümaye hoafi Farisi ai himborimemo ra Sisas ai fiffireandî.

³ Ranîyu asu ai ranî hoafi ra himboriyu haya Sudia hifi hinḡgire haya Garirinambo mahu.

⁴ Garirinambo hombo nafî ra Sisas ai Samaria-yafe hifi mbusümo nafiyu mahu.

⁵ Ranîyu hafu adükari ḡgoafi Samaria-yafe hifambe ahandî ndürî Sikar ranîhü tüküme fiyu. ḡgoafi ranikimiyu Sekob ai ahandî nimorî Sosepimbo hifi kikire hinḡgimareando.

⁶ Horombo Sekob ai hoe rambohünda kakira pumareandî ra ranîhü puaroane, asu Sisas ai ndeara hüfinimbo nafî gebuai ra süfu süfumbo tḡnambofihiyu asu foeamḡḡo ranikimî mamaru.

⁷⁻⁸ Ranîyo asu ahambo süḡgururü-rundeimbi ranai boatei sesi pemimbo ḡgoafi ranambo mahafomo. Asu nimorehî mamî Samariahündî ranai hoe ra fuimindimbo makosowamboyu, Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, “Hoe ra wambo fuisao, ḡga ro simindimbo samboanahî,” mehuamboyo.

⁹ Asu nimorehî ranai hoafiyundowohü yahoya, “Seana Sudahünd-anafi, asu ro Samariahünd-anahî, ḡga asu se nimboe wambo hoe fuisao safî hawa düduwefoandîra?” mehuamboyo.

¹⁰ Asu Sisas ai simborî hoafiyundowohü yahuya, “Nime-moatükunî God ai sihambo saimbo mehu ranahambo fiffirîworühi, hoafimbefindo-mbonana, asu hoe simindiwani yangirî gedühi nḡḡombo saganîni,” mehuamboyo.

¹¹ Asu nimorehî ranai hoafiyundohü yahoya, “Adükari, hoe fuigoninimbo hipirî wani, ḡga foeamḡḡo hoe ndanana ambeambe anḡunî

ragu-ane. Asu hoe simindiwani yangiri geduhi nngombo ra naha dagüda mafuindandifa?

¹² Sihefi amoa Sekob ai foeamongo ra hiningi-maremunane. Hoe ra ai ahandi nimori asu burmakau, sipsip ra-babidimbo sumundi marandane. Nga asu se kosirihefe adukarimbofe nngombo safomboyafi?" meho.

¹³ Asu Sisas ai simbori ahambo hoafiyundowohü yahuya, "Nindou hoe nda asimindei ranai ana asukaindei nimai amindanngombo-ndeimboyei.

¹⁴ Nga nindou didiyei ro hoe aheimbo asahanduri ranai ana ngiri asukaindei amindanngombonde, nga wani. Hoe ro aheimbo saimbo saheheamboayah ranana, ahei flambe apoandihori hoe nahurai fondihoi-fondihoindandan asu nindou ranai yangiri koadürümbo-koadürümbo nimboeimboyei," mehuamboyo.

¹⁵ Asu nimorehi ranai dudufendowohü yahoya, "Adukari, se wambo hoe ra sawandiri. Rananimbo ro ngiri asukainda sunguna hoembo amindanngombondahühi hoe nda fuimindimbo didihi," mehoamboyo.

¹⁶ Asu Sisas ai hoafiyundowohü yahuya, "Se ngüfi shafi nindowenihambo hoafindafindo mbundambo-animbo asukaindafi nduhi didifi," mehindowamboyo.

¹⁷ Asu ai hoafiyondowohü yahoya, "Roana anamindeimbi-yahipoani, nga anamindikoate-anahi," mehindowamboyo. Asukaiyu Sisas ai hoafiyundowohü yahundoya, "Se 'Roana anamindikoate-anahi,' asafi ra wambo anihondümbo-anafi hoafayafindiri.

¹⁸ Nga se nindowenih hondahuyafundeimbi masowapundifi, nga se haponda nindowenih-dibo animbafi ra shafi anamindi hondüyupoani. Nga se wambo haponda anihondümbo-anafi hoafayafindiri," mehu.

¹⁹ Nimorehi ranai hoafiyondowohü yahoya, "Adukari, seana ro hoerihenanina Godindi hoafi hoafiyafi-randeimb-anafi.

²⁰ Yihoe fi amoa mami ana hifi wafu ndani-wamiyomo rotuyomo marundi, nga asu Suda se-anemo Serusarem ngoafi ranihu yangiri rotuyomboane ehomo," mehoamboyo.

²¹ Sisas ai yahuya, "Nimorehi, se wambo anihondümbo-rowandiri, nga se ngiri amitata Apembo hifi wafu raniwami asu Serusaremihu ra rotuyo ra-koate-ndei.

²² Samariahüdi seana Godimbo ndorihori fifiri-horühiyeipoani ahambo rotuyei arihüdi. Nga ro Suda ana God ranahambo ndorihuri fifiri-hurimboanefi. Nga asu sapo Godindi nendi aboedambofembo ratüpur ra Suda yihoe fimbo sowahi tüküme feyoane.

²³ Sapo rani si tüküfembo meho ra, ndeara haponda tüküfemboane, nga asu nindou ai anihondümbo rotuyei arihüdi ranai-animbo Godimbo ngusüfoambe anihondümbo-ndihindühi Yifiafi Aboedindi nginindinambo rotundeimboyei. Rananimbo asu Ape ai nindou yahurai ranimboani ahambo rotuyondombo hohanimoayu.

²⁴ Nga God ana yifiafi-ani. Ranimboanimbo nindou ai Godimbo rotuyei arihüdi ra ngusüfoambe anihondümbo-ndihorühi Yifiafi Aboedindi nginindinambo rotumbeyei-amboane," mehuamboyo.

²⁵ Asu nimorehi ranai simbori hoafiyondowohü yahoya, "Ro fifirihinimboanahi nindou God kamafoariri ra ahandi nduri Kraisi animbo kudumbui. Asu ai kusü simboani shefimbo mungu moatükuni ranahambo hoafindümünimbui," mehoamboyo.

²⁶ Asu Sisas ai simbori hoafiyundowohü yahuya, "Ro ai-anahisi haponda se-dibo wataporayah nda," mehu.

27 Sisas ai raoyahuambe ahambo süngururü-rundeimbi ai sesi pemini-poedi sümburindümo tüküme fundi. Asu ai hoeirundane Sisas ai nimorehi-dibo wataporimefea hepünime fundi, nga nindou mamai ai-amboani moai düdufinduhaya, “Se nimboeafa?” yahundo asu “Nimboe se nimorehi ra-dibo wataporefea?” yahundo, nga wani.

28-29 Raniyo asu nimorehi ranai hoe fuimindi hipiri ra ranihü shai haya hifo nindou rani ngoafihündi ranaheimbo hoafiyondürühi yahoya, “Se naha sinei nindou geba anüngu ra hoeirihori. Ai wambo ro mungu moatükuni ratüpuruya marihandi ra mungu ai weindahi hoafimayundiri. Nga awi ai Kraisi animbombeyi?” mehoamboeyi.

30 Raniyei asu ai ngoafi ra hininğirihi hehimbo Sisas sowana mungu mahanei.

31 Raniyomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai Sisasimbo hütihofirurühi yahomoya, “Yamundo-randeimbi, sesi akidounambo ngusüfo nariwori hawambo-animbo,” mehomondo.

32 Nga asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Sesi ro sesimbo asahi ra seana moai fifirundi,” mehupuramboemo.

33 Asu ahamundihorisi simbori düduyomondühi yahomoya, “Nindou ngorü ai ahambo sesi ra semündü süni sagadomboyu?” mehomondamboyu.

34 Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Wandi sesi ranana ndahurai-ane: God ai koamarihendira makosahane ro ahandi hoafi sünguferambo. Wandisi sesi ana ahandi yifiri süngufe asu ahandi ratüpuriyora ho moendifembo makosahane.

35 Se yaru hoafiyomondühaya, ‘Awi nümbürambeahindi sesi yimungu-remindimboana, yimbuyimbu amoamo-ane aningomo,’ mehomo, nga asu ro hoafayahi ra se himboriyomo, naha se ndoru nümbüri ra samonğoriyomo hoeiru, ninimindi ana ndeara nginindi yangir-ane.

36 Nindou nümbürambeahindi sesi yimungurira-randeimbi-mayu ranai ndeara rani takini ahandi kaki semündü haya, asu ai sesi aboedi koadürümbo-koadürümbo ninğombo safiyorambo-mayo gugurareandi. Ranimbo nindou sesi hifire-randeimbi asu yimungurira-randeimbi ai hihifi-hihifindamboyafani.

37 Asu hoafi ndanana anihond-ane ‘Nindou ngorü ai hifireandühani, nga nindou ngorü ai yimungurandühani.’

38 Ro shamumbo sesi nübüri ranambe homo yimunguri mbirunda sahehea koamariheheapuri. Asu se moai hifirundi, nga amuri ai tinamboeyehi hifimarihindi rani-fihindi asarimbo yahomo houmbo asowandümo,” mehu.

39 Nimorehi Samariahündi ranai rani ngoafihündi ranaheimbo nimoatükuni ai ramareandi ranimbo Sisas ai hoafimayundo ranahambo ho wataporimbo-marandi. Raniyo asu munğambo nindou ranai Sisasimbo anihondümbo-marihori.

40 Raniyei asu Samariahündi ranai hei Sisasimbo apombo hütihofimehündoa ranihü ai-babidimbo yimbu apomayu.

41 Ranihi Sisas ai wataporimbo-maranda asukai nindou afindi safi ranai himboriyehi hehi anihondümbo-marihindi.

42 Asu nimorehi ranahambo hoafiyahündowohü seiya, “Boatei ro se wataporimbo-maranda anihondümbo-marihundi, nga se hoafimayafimuni ranimbo. Nga ro-amboani yihoeifihorisi ahandi hoafi himboriyahundo hohumboanefi asu anihondümbo-arihuri. Nga

ranimboane nindou ndananimbo awi hifi ndanihu munguambo nindou aboedambo-ndeandürumbui asefi,” masei.

Sisas ai adükarî bogorîndî ratüpurîyu-randeimbîndî nîmorî aboedîmarirî (Matyu 8:5-18; Ruk 7:1-10)

⁴³ Sisas ai ranihu yimbu nimbî apu mbura asu ngoafi ra hinîngîre haya Gariri hifîna mahafu.

⁴⁴ Asu ai ahandî fimbo hoafiyuhî yahuya, “Godîndî hoafi hoafiyu-randeimbî aiana ahandî ngoafi hondühî moai ndürî yangoro,” mehu.

⁴⁵ Ranîyu asu ai Gariri hifîhü hafu tüküfiyuwane, ahambo hîhîfî-hîhîfîmayei. Ai ramehindî ra moanîyeipoanî, nga Serusarem ngoafîhü Israerîmbo God ai aboedambo-mareandürî Pasofa sei-arîhündî ranîsimboanî afîndî moatükunî ramareanda hoeirîhi hehimbo wamboyei tüküme fiyuwa hîhîfî-hîhîfîmayei.

⁴⁶ Asu Sisas ai asükaiyu Kena ngoafîna Gariri hîfambe mahu horombo ai hoe wain hoembore pureandühî. Nindou mamî adükarî bogorîndî ratüpurîyu-randeimbî ai Kaperneam ngoafîhü nûngu hayamboyu, asu ahandî nîmorî ranai anğünûmbomayu.

⁴⁷ Asu nindou ranai, Sisas Sudia hifî hinîngîre haya, Garirinambo sünûmboani hoafi ra hîmborîyu haya, hu tüküfi Sisasîmbo Kaperneam ngoafînambo hombo hütî-hütirürühî yahuya, “Wandî nîmorî ai anğünûmbo yîfimbo yangîr-ani, nga se didîfi aboedîndoworî,” mehundowamboyu.

⁴⁸ Asu Sisas ai yahuya, “Se mamîkarambo hepünîfeimbî moatükunî ra hoeifekoate-yei-mbonana, ngîrî anîhondûmbo-rîhindîrî,” mehu.

⁴⁹ Asu simborî Sisasîmbo hoafiyundowohü yahuya, “Adükarî, mborai se wandî sûngu sühüfi, nga wandî nîmorî ai yîfimbo yangîr-ani,” mehu.

⁵⁰ Asu Sisas ai simborî hoafiyundowohü yahuya, “Se ngafîsî, nga sîhafî nîmorî ana asükai yangîrî nûngumbui,” mehuamboyu. Nindou ranai Sisasîndî hoafi ra anîhondûmbore haya mahu.

⁵¹ Nindou ranai ngoafîna mahuamboyu asu ahandî ratüpurîyomorundeimbî ai nafînî hoeirüwuri houmbo hoafiyomondowohü yahomoya, “Sîhafî nîmorî ana aboedî mbanûngu,” mehomondamboyu.

⁵² Asu ai düdufîpurühî yahuya, “Nûngu-sîmboanîyo ai akîdou aboedî safî mamarua?” mehuamboemo, asu hoafiyomondühî yahomoya, “Hamanî nîmbambeyo anğünî hüfi afîndî ra hinîngîmareandî,” mehomo.

⁵³ Ranîyu asu afîndî ai ngusüfo pumaramündu Sisas ai ahambo rasîmboanî hoafiyundowohüya, “Yînî, sîhafî nîmorî ana asükai yangîrî nûngumbui,” mehu ranîmbo. Ranîyu asu ai ahandî worambeahîndî ranîbabîdîmbo anîhondûmbo-marîhorî.

⁵⁴ Sisas ai Sudianîpoedî Gariri hifînambo sünûmbo hepünîfeimbî moatükunî ramareandî ra yimbu noufeimbîyo.

5

Sisas ai nindou mamî foeamongo kimî dîboadomarirî

¹ Asu ra mungumayoambe Suda-yafe adükarî si ra Serusaremîhü tüküme feyoa, Sisas ai Serusaremînambo mahafu.

² Serusaremîhü nafîtambe adükarî ahandî ndürî sipsip nafîtambe ranîkimî foeamongo hoe kakîru pumarundî. Foeamongo ra Hibruyei hoafi Betsada-ane. Hoe ranîkimî mboasînî hondahüfeimbî (5) mafondarei.

3-4 Asu mboasini rani hoarehi nindou angünümbi afindi ranai fondihü kuriyei, himboatihari, yiri moaruwaimbi, asu nindou ahei tihari yifiyoweimbi ranai ninoumayei.

5 Mboasini ranambe nindou mamai ai 38 himbanifarasü haya angünümbo yanguru.

6 Asu Sisas ai nindou ranahambo hoeirirane angünümbo menguruamboyu, nindou ranana gedühi angünümboyumboani yahuhaya hoafiyundühi yahundoya, “Se haponda aboedi niamandi safomboyafi?” mehunduamboyu.

7 Asu simbori nindou angünümbi-mayu ranai Sisasimbo hoafiyundühi yahundoya, “Nindou adükari, hoe ranai miminiyowan himoni semindindiri ho hinngifendirimbo roana nindou wani. Hoe ranai miminiyowan gadi sahehea raoyaheandan asu bidifiri ai boatei-anei horombo kosirihahi hanei rihündanane asu ro moani nimari arihandi,” mehundo.

8 Asu Sisas ai hoafiyundühi yahundoya, “Botiyafo, shafi hoapari ra sowandifi hawa hafi,” mehunduamboyu.

9 Raniyu nindou ranai nimai hoafi niangoambe botifi ahandi hoapari ra semündü haya mahu.

Rani si ra moani ratüpurikoate ngoafimbo nimarimbo siyo.

10 Raniyomo asu Suda ai nindou Sisas diboadomarira botimefiyu, ranahambo hoafiyomondowohü yahomondoya, “Hapoana moani ratüpurikoate ngoafimbo niamambe-ane. Asu nimboe se shafi hoapari ra sowandifi hawa ahafa?” mehomondamboyu.

11 Asu simbori hoafiyupurühi yahuya, “Nindou wambo aboedimareandiri ranai hoafiyundirühi yahuya, ‘Botiyafo, shafi hoapari ra sowandifi hawa hafi,’ mehuamboanahi sahamindi ahahi,” mehupuri.

12 Raniyo asu simbori ahambo düdururühi yahomondoya, “Düdi nimori shambo hoafiyunünühi, ‘Shafi hoapari ra sowandifi hawa hafi,’ mehunini rana?” mehomondamboyu.

13 Asu nindou angünümbi aboedimefiyu ranai nimorehi nindowenihi afindi ambewambo Sisas ai shai hümarimindo ra moai nindou ranahambo fifiriri.

14 Asükaiyu Sisas ai nindou ranahambo Godindi worambe mamaruwa hoeiriri haya, hoafiyundühi yahuya, “Se himboriyafi, se ndeara shafi fi ra aboediyafimboanafifi. Nga se asükaindafi moaruwai hohoanimondamboyafi. Nga asükaindo raranimoatükuni nginindi safi shafifihimbundamindoani se mamikarindamboyafi,” mehundowamboyu.

15 Raniyu asu nindou-mayu ranai hu Sudambo hoafiyupurühi yahuya, “Nindou wambo aboedimareandiri ranana Sisasiyu,” mehupuramboyo.

16 Asu raniyomo Suda ai Sisasimbo moani hapoadümbo nou piyomo houmbo moruwaimbo-moaruwaimbo-maruri homo. Nimboe asu Sisas ai moani ngoafimbo niamarombo sihi nindou ranahambo aboedimariri yahomo houmbo.

17 Raniyu asu Sisas ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Wandi Ape ai ratüpuriyu humbo hapondan-amboa, ratüpuriyuhani, ranimboane asu ro-amboa ratipurayahifi,” mehupuramboemo.

18 Suda ai hoafi ra himboriyomo houmbo ahamundi ngusüfoambe nginimboanimbo-mareapura Sisasimbo hifokoefimbo yahomo houmbo raraomemo. Asu moani ngoafimbo niamarambe ratüpurimayu ranimbo yangiriyomopoani. Nga ai hoafiyupurühi, “God ana wandi Ape hondani,”

mehu ranimboemo hoafi ranana Sisas ai 'Ro God nahurai-anahi' mehu yahomo houmbo kameihiyomo ahambo hifokoeffimbo raraomemo.

Godindi nimir ai ratupurimbo nginindeimb-ani

¹⁹ Ran+yu Sisas ai simbor+ hoafiyupurühi yahupuriya, "Ro anihondumboanahi s+hamumbo hoafayahapur+: Nindou nimir ra ngiri raranimoatükun+ aimbo hohoanimodu haya ranimbondandi, nga wani. Ai raranimoatükun+ ratupurayu ra Afindi ai ratipurayu ra hoeire hayamboani, asu nimir ai ra-süngure ratipurayu. Mungu raranimoatükun+ Afindi ai ranimborandan-ani asu nimir ai yare ranimboarandi.

²⁰ Afindi ai ahandi nimir ranahambo hohoan+moyuhü asu ai mungu ratupuriyumbü ra nimirimbo nafuimefuendo. Nga asu awi Afindi ai adükari nginindi ratupuri safi amboani nimirimbo nafuindundumbui. Haponda nafuimendu ranana akidouyo, nga se hepünifembohündambo sünguna nafuiyondomboayu ranana adükari nginindi safindi+mboe.

²¹ Afindi ai nindou yif+yeimb+hündi botireanduri mbura asu yangiri ningo sagaduri arandi. Ranani asu nimir ai-amboani ahandi hohoan+momayu süngureandühi nindou botireiri hiningirearu arandi.

²² Moai Afindi aiana nindou-yafe hohoanimo y+borore randi, nga wani. Mungu rani ratupuri ra nimirindi war+hümareandane.

²³ Ranimboanimo asu nindou ai nimirimbo ah+n+ndeihi aboedi hohoan+mondeimboyei Afindambo rawar+hor+ nou. Asu nindou ai nimirimbo ah+n+yohü aboedi hohoan+mokoate-aye ana, asu Afindi ai nimir koamar+herü ranahambo amboani ngiri ah+n+ndeihi aboedi hohoan+mondei.

²⁴ Ro s+heimbo anihondumboanahi hoafayah+, nindou düdi wandi hoafi nda himboriyuhü asu wambo hifina koamar+hendiri ranahambo anihondumbo-ariri ana, nindou ranai yangiri koadürümbo-koadürümbo nüngumbui. Asu nindou ranai ngiri Godindi papi+hoafi ranambe tükündifiyu. Nindou ranai yif+yorambo nafi hiningire haya yangiri ningombo ra süngure arandi.

²⁵ Yini, sapo si tüküfembo-mayo ra ndeara haponda tüküfemboane. Nga asu rananimbo nindou yif+maye ranai Godindi Nimirindi yafambe himborindahindühi asu nindou didiyei ahandi hoafi ndor+hi himborimaye ranai aboedi yangiri yif+koate nimboeimboyei.

²⁶ Ranimboani asu Afindi ai ahandi+hoari aboedi yangiri yif+koate ningombo ra nimindi+yuhüyu, asu rani-süngunambo noure Nimirimbo yangiri yif+koate ningombo nimindi+mboriri hiningimari.

²⁷ Ai Nindou Hond-ani, raniyu asu Afindi ai ahandi Nimirimbo nindoumbo yibobofenduri+rambo hohoanimo ra masagado.

²⁸ Asu se ndanahambo hepünahindühi afindi hohoan+mondeimboyei, nga ngiri am+тата munguambo nindou yif+yeimb+hündi honguambeahindi ranai ahandi yafambe ra himborindei.

²⁹ Asu rananimbo ai honguambeahindi tükündahimboyei. Asu nindou ahandi hoafi aboedi himboriyehi süngur+hi ar+hündi ranai aboedi yangiri yif+koate tükündahi bur+ndeimboyei. Nga asu nindou ahandi hoafi himborikoate-yehi moaruwai hohoan+mombo ratupuri ratupuriyei ar+hündi ai-animbo tükündahinda God ai aheimbo se hüt+aneimbusumbui."

Nindou bidifiri amboani rani-moatükun+ nafuimaramun+ ra Sisas ai Godindi nimir-ani masei

³⁰ “Rarani-moatükuni ra roana ngiri rombondihe hohoanimonda hehea ratüpurindahi. Ro nindou aheimbo yiboborthe arihandi ra God ai hoafiyuwani yangir-ane yiboborthe arihandi. Wandi yibobofe ra mbumundanesi, nga ropoanimo yifirya hehea yibobortheandürüh-yahipoani, nga Ape wambo hifina koamarhendiri ranai yifiriyu haya hoafimayundir-amboyahi ro rarihe marihandi.

³¹ Asu ro wandihoari yangiri wandi fimbo anihondumbo hoafayah ana, asu nindou ai ro wandi fimbo hoafayah ra ngiri anihondumbo-ndihindi.

³² Nga asu ngörü ai wambohünda anihondumbo hoafiyu arandi ahandi hoafi ra anihondumboani hoafiyu arandi ra ro fifirtheandi.

³³ Se horombo Sonimbo sowana nindou düdufimbo koamarhehipura asu ai sheimbo anihondü hoafi hoafimayu.

³⁴ Nga nindou yangiri wambo anihondumbo hoafayu ana, ahandi hoafi ranahambo ro ngiri hohoanimondahi, nga wani. Nga God sheimbo aboedambo-mbireandüra saheheamboanahi Sonindi hoafi anihond-ane asahi.

³⁵ Son ana ram hai siayo nou yahurai siyuhüyu asu shei fiambe si ranai boakimafoa-reiramboyei asu bodifohü yangiri ahandi si ranimbo hihifi-hihifimbo masei.

³⁶ Nga ngörü-moatükuni sheimbo nafuimbohünda ra Sonindi hoafi ngasündeandeimb-ane. Rarani ratüpur ro ratipurayahi ra wandi Ape ai sendirühi ‘ratüpurindafi’ mehuamboanahi ro rarihe ratipurayahi. Rani ratüpur ranai sheimbo anihondumbo nafuimarandüri ra Ape ai wambo koamarhendira makosahi.

³⁷ Asu Ape wambo hifina koamarhendiri aiyu wandi fimbo weindahi hoafimayu. Asu se moai horombo ahandi hoafi himboriyeyi asu ahambo hoeirihori raraorihori.

³⁸ Nga asu se moai ahandi hoafi ra shei ngusüfoambe nimarondüri, nimboe sapo Ape ai koamarhendira makosahi wambo anihondumbofoe-koate-mayeyi ranimbo.

³⁹ Se rarihi hohoanimoyeihiya, “Godindi bukambe hoafi apeniŋgo ranai yangiri koadürümbo-koadürümbo niŋgombo sei hehi buk ranambe muŋguambo hoafi apeniŋgo ranahambo türarihündi. Nga bukambeahindi hoafi ra wambo fifirifendirimbo hoaf-ane apeniŋgo.

⁴⁰ Nga asu se aboedi yangiri niŋgombohündambo wambo sowana moai sifombo hohoanimoyei.

⁴¹ Nindou ai wambo seana nindou adükar-anafi mbiseimboyei saheheamboanahi ro moei asahi.

⁴² Nga ro sheimbo fifiri-hearümboanahi, asu shei ngusüfoambe Godindi ngusüfo pefe hohoanimo ra moai nimarondüri.

⁴³ Ro wandi Apembo sowahindiyahi makosahi, nga asu se moai wandi hoafi himboriyeyi. Asu seana nindou ngörü ai aipoanimo hohoanimoyu haya ahandi nginindi ranambo huan-anei ahandi hoafi himborayeyi.

⁴⁴ Asu seana sheihoar-anei nindou hond-anafi nindou hond-anafayeyi. Nga God mam yangiri-ani ai sheimbo nindou hond-anafi yahombo ra se moei ase. Nga asu se nüngundhi ahambo anihondumbo-mandihora?

⁴⁵ Nga asu se ngiri wambo randhi hohoanimondei, ‘Ai yihofombo Afindandi himboahü papi-hoafindamuni mbisei,’ nga wani. Nindou sheimbo papi-hoafimarandüri ranana Mosesiyu. Asu se nindou ranahamboyei aiana yihofimbo fandihemunümbui masei.

⁴⁶ Se Mosesindi hoafi anihondumbo-mbarihi-mbonana, asu se wandi hoafi amboani anihondumbo-rihi. Nimboe sapo ai wambo hoafi sürü

papimarandi ranimbo-hündambo wambo.

⁴⁷ Asu ai sürü papi-randeimbi hoafi ra anihondümbofe-koate-aye ana, asu nüngundhi se wandi hoafi ra anihondumbo-mandhia?" mehu.

6

*Sisas ai 5,000 nindoumbo sesi masagadiri
(Matyu 14:13-21; Mak 6:30-44; Ruk 9:10-17)*

¹ Sisas ai raraofi mbura ranihunda asukaiyu Gariri kurihoe sei asu Taiberius sei arihundi ra barhei haya gogoasürüni mahu.

² Asu nimorehi nindowenihi afindi ranai Sisasimbo hoeirihorani hepünifeimbi moatükunü ratüpuriyuhü nindou angünümboyeimbiambo aboedirearü marandamboyei, asu ahandi süngu mahei.

³ Asu ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo hafu hifi wafu wami mamaru.

⁴ God ai Israer Isipihündi aboedambo-mareandüri rani adükari si Pasofa ra ndeara akimi tükufembo yangriyowanayo.

⁵ Sisas ai himboariyu wakireand-ane nindou afindi ranai ahambo sowana masühüsiamboyu asu Firipimbo hoafiyundühi yahuya, "Dagüdambo sihiri sesi afindi ra pemindexi mbundihumbo nindou afindi asihüsi aheimbo mandahundüra?" mehundo.

⁶ (Sisas ai yare hoafimayu ra Firipindi hohoanimo refe hoeifembo-hündamboyu, nga ai sesi aheimbo segudürimbo ra fifire hayamboyu.)

⁷ Asu simbori Firip ai ahambo hoafiyundühi yahuya, "Nindou ranai sesi ra akidou-amboani ngusüfonambirihori mbisefombo ana, sihiri 1200 kina nahurainambo-animbo sesi ra pemindexi koandihumboyefi," mehu.

⁸⁻⁹ Ahambo sünguriri-randeimbi nindou ngörü Andru, Saimon Pitandi akidi ai hoafiyuhi yahuya, "Nindou mam hoarifi ndanai bari bret hondahüyafundeimb-anemo asu kini yimbu-anafani ra sihaiamboani. Nga sesi ranana ngiri nindou afindi ra simongorindei," mehuamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, "Nindou aheimbo sowandümondündüri sifomo hoafiyomonda mbimari," mehu. Ranühi wohi afindi ra furimayowamboyei raniwami ninoumayei. Nindou ra 5,000-yei.

¹¹ Ranியu Sisas ai bret ra semündühaya Godimbo hihifirüri mbura asu nindou afindi ninoumayei aheimbo yimbumareandüri. Asukaiyu kini ra ranou-ranou-mareandüramboyei asu sesi ra ai sesimbo hohoanimomayei simogodühi masahüsi.

¹² Ai sesi ra sahüsimbo ndeara bodomayeamboyu, Sisas ai ahandi süngururü-rundeimbiambo hoafiyupurühi yahuya, "Ai sahüsimbü bidifiri-bidifiri kurayo ra fufuründümo, nga akidou bidifiri amboaniyeimbi poani," mehuamboemo.

¹³ Raniyomo asu ai bari bret hondahüyafundeimbi akidibou-mayo rana-handambo ai sahüsimbü bidifiri kurimayo ra fufuründümo 12 wambüri tütükiru manindundi.

¹⁴ Raníyei asu nindou afindi ninou-mayei ranai Sisas hepünifeimbi moatükunü ramareandi ra hoeirihahi hehi hoafiyehi seiya, "Yini, anihond-ane, sapo nindou ndanana Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi hifina kosombo-mayu ranimbai," maseiamboyu.

¹⁵ Asu nindou ranai ndeara ahambo sifo semündü hefimbo adükari bogorimbofi hüti-hütifi hiningifimbo maseiamboyu Sisas ai fifire haya asukaiyu hifi wafu raniwami nimarimbo ahand-amboani mahafu.

*Sisas ai hoe hanḡifowamɪ mahu
(Matyu 14:22-27; Mak 6:45-52)*

¹⁶ Ranɪyomo asu nɪmbambe ahambo süngururü-rundeimbi ai Gariri kurɪhoe ranɪnambo mahanɪmo.

¹⁷ Asu nɪmbɪmareandamboyu Sisas ai moai ahamumbo sowahɪ tüküfiyu. Ai hanɪmo botambe kefou houmbo gogoanɪnɪ barɪhou houmbo Kaperneam nḡoafɪ nanḡowaneimbi mahafomo.

¹⁸ Raoyafundane asu werɪ afɪndɪ ranai werɪyowohüyo hoe ranai fon-damɪndɪ hanɪ hafo marandɪ.

¹⁹ Ranɪyomo süngururü-rundeimbi ai ahamund-amboanɪ botɪ-mayo ranambe purɪnambo puru hɪfomombo 5-mbayo asu 6-mbayo kiromita sɪmogodühɪyomondühɪ asu hɪmboyomondane, Sisas ai bot ranɪkɪmɪ nɪmoamo hoe hanḡifo wamɪ pühɪyu mara sünüwamboemo asu ai afɪndɪ yɪhɪmbomemo.

²⁰ Asu Sisas ai hoafɪyupurühɪ yahuya, “Se nɪmboe yɪhɪmboemoa, nḡa roanahɪ ndanana,” mehupuramboemo.

²¹ Asu ranɪyomo ai ahambo botambe semündü hɪnɪnḡɪfɪmbo yahomo houmbo ramefundamboyo asu bot ranai ai hambomemo ranɪnambo nɪmai ho tüküme Feyo.

Nɪmorehɪ nindowenihɪ ai Sisasɪmbo kokomarɪhorɪ

²² Asükaiyei siambe nindow afɪndɪ ranai Gariri kurɪhoe gogoanɪnɪ ma-mareɪ. Ai fɪfɪrɪhindɪ hamanɪ bot mamɪ yangɪrɪ ranɪhü menḡoro asu Sisas ana moai ahambo süngururü-rundeimbi babɪdɪmbo bot ranambe hüfu, nḡa ahambo hɪnɪnḡɪrühurɪ houmbo ai yangɪrɪyomo mahɪfomo sei hehi mamareɪ.

²³ Asu bot bɪdɪfɪrɪ Taibiriasi-yafe-mayo ranai Sisas Godɪmbo hɪhɪfɪrürɪ mbura bret sahüsɪhɪ sɪnei tükümehindɪ.

²⁴ Asu ai hɪmboyeiane Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babɪdɪmbo ranɪhü nɪmarɪkoate-memondamboyei asu ai bot ranambe farɪyahi hehi Kaperneam nḡoafɪna Sisasɪmbo kokombo mahüsü.

Sisas ai yangɪrɪ nḡgombo bret nahurai-ani

²⁵ Asu nindow afɪndɪmayei ranai Sisasɪmbo kurɪhoe gogoasürünɪ manüḡua hoeirɪhorɪ hehi, hoafɪyahündowohü seiya, “Yamundo-randeimbi, se nḡḡu-sɪmboanɪ ndanɪhü sühüfɪmboyafa?” maseiamboyu.

²⁶ Asu sɪmborɪ Sisas ai aheimbo hoafɪyundürühɪ yahuya, “Se nɪmboe wambo kokoarɪhündɪra? Se bret afɪndɪ sahüsɪmbo sɪmonḡori-marɪhümündi ranɪmboyei wambo kokomarɪhündɪrɪ sühüsü. Nḡa asu se ro hepünɪfeimbi moatükunɪ ramarɪheandɪ ranɪmbo fɪfɪrɪhi hoeirɪhi hehimboyeipoanɪ wambo kokomarɪhündɪrɪ sühüsü nda.

²⁷ Se sesɪ sɪmburüyo arandɪ ranahambo hohoanɪmondeihɪ ratüpurɪ-ndeimboyei, nḡa se yangɪrɪ koadürümbo-koadürümbo nḡgombo sesɪ ranahambo-anɪmbo hohoanɪmondeihɪ ratüpurɪndei ndühündɪ. Sesɪ ra sɪheimbo Nindow Hondü ai dagadürɪmbui, sapo God ai ranɪ ranɪmbo-hündä ahambo nḡɪnɪndɪ masagado-ane,” mehuamboyei.

²⁸ Asu nindow ranai ahambo düdurɪhorühɪ seiya, “Asu ro nḡḡundɪhu ratüpurɪmandefɪ Godɪndɪ ratüpurɪ yangɪrɪ ratüpurɪmbo rana?” masahündowamboyei.

²⁹ Asu sɪmborɪ Sisas ai hoafɪyundürühɪ yahuya, “God ai sɪheimbo ratüpurɪ ndanɪmboyu ndandɪhi ratüpurɪndei mehu: Nindow ndana-hambo hɪfɪna koamarɪhehinɪ ahambo anambo anɪhondümbo-ndɪhorɪ,” mehündüramboyei.

30 Asu sɪmborɪ dʉdʉrohorʉhɪ sahʉndoya, “Se nɪnɪ hepʉnɪfeimbi moatʉkuni randowandani hoeindihunɪnɪ houhumbo God koamarɪhenɪnane mbɪsefi sɪhambo anɪhondʉmbo-mandihunɪna? Asu se nɪnɪ ratʉpurɪ ratʉpurɪmbo safomboyafa?”

31 Sɪhefi amoao horombo sesi mana masahʉsi nɪmɪ wohɪ furɪkoate-reandʉhɪ. Baiborambe yare hoafɪyowohʉ yahoya, ‘Ai sesi nɪmoamo sʉnambeahɪndɪ semʉndʉ haya sesɪmbo masagadʉrɪ’ meho nou,” maseiamboyu.

32 Asu Sisas ai hoafɪyundʉrʉhɪ yahuya, “Yɪnɪsɪ, ŋga ro sɪheimbo anɪhondʉmboanahɪ hoafayahɪ, Moses ai moai sɪheimbo sʉnambeahɪndɪ sesi sagadʉrɪ, ŋga wandɪ Ape aiyu sesi hondʉ sʉnambeahɪndɪ ra masagadʉrɪ.”

33 Sesi God ai masendɪ ranana sʉnambeahɪndɪ kosɪ hɪfɪ ndanɪhʉ nindoumbo yangɪrɪ nɪŋgombo segudʉrɪmboane,” mehuamboyei.

34 Asu nindou-mayei ranai Sisasɪmbo hoafɪyahʉndowohʉ sahʉndoya, “Adʉkarɪ, muŋguambo si yɪhoefɪmbo sesi rananɪmbo ndawamunɪ ndandɪ,” maseiamboyu.

35 Asu Sisas ai hoafɪyundʉrʉhɪ yahuya, “Ro sesi yangɪrɪ nɪŋgombo nɪmɪnd-anahɪ. Nindou ai wambo anɪhondʉmbo-reandʉrʉhɪ asʉnu ana, ŋgɪrɪ wembombondu asu amɪndanɪŋombondu ndandɪ, ŋga wanɪ.”

36 Ro sɪheimbo horombo hoafɪmayahandʉrɪ, se wambo hoeirɪhindɪrɪ, ŋga asu moai anɪhondʉmbo-rɪhindɪrɪ.

37 Muŋguambo nindou wandɪ Ape ai wandɪ warɪhʉmareandʉrɪ ranai ana wambo sowana dʉgʉsimboyei. Asu nindou dʉdi wambo sowanambo asʉfu ranahambo ro ŋgɪrɪ yowanɪ mbɪsahɪ.

38 Ro sʉnambeahɪndɪ makosahɪ nda wandɪ hohoanɪmo sʉŋgufemboyahɪpoanɪ. ŋga ro makosahɪ nda nɪne hohoanɪmo Ape yɪfrayu ranɪ hohoanɪmo sʉŋgufemboyahɪ makosahɪ.

39 Ai wambo koamarɪhendɪra makosahɪ ahandɪ hohoanɪmo ra ndahurai-ane. Muŋguambo nindou Ape ai wandɪ warɪhʉmareandʉrɪ ra ŋgɪrɪ mam-amboanɪ bodɪboadɪhinɪ, ŋga bɪdɪfɪranɪ si tʉkʉfeyoambe muŋguambo botɪndɪhea-ndʉrɪmboyahɪ.

40 Apendɪ hohoanɪmo ai ndahurai-ane, muŋguambo nindou ranai Nɪmori ranahambo hoeirɪhorʉhɪ ahambo anɪhondʉmbo-arɪhorɪ ana, asu ai yangɪrɪ koadʉrʉmbo-koadʉrʉmbo nɪboadeimboyei. Asu rananɪmbo ro nindou ranahambo bɪdɪrɪfanɪ si tʉkʉfeyoambe botɪndɪhinɪmboyahɪ,” mehu.

41 Ranɪyei asu Suda ai Sisasɪmbo ŋgɪnɪndɪrɪhorʉhɪ tehʉmarɪhorɪ ai hoafɪyuhɪya, ‘Roana yangɪrɪ nɪŋgombo sesi nɪmɪnd-anahɪ sʉnambeahɪndɪ makosahɪ,’ mehu ranɪmbo.

42 Ranɪyei asu hoafɪyahʉndowohʉ seiya, “Nindou ndanana Sisas Sosepɪndɪ nɪmor-ani. Ahandɪ hondafɪndɪ ana ro fɪfɪrɪhu-pɪrɪmboanefɪsɪ. Asu ai nɪnʉŋgufɪ hayamboyu ro sʉnambeahɪndɪ makosah-anahɪ mehua?” maseiamboyu.

43 Asu Sisas ai hoafɪyundʉrʉhɪ yahuya, “Ŋgɪrɪ se sɪheihoarɪ tehʉndɪhʉndɪ, ŋga se hɪnɪŋgɪndɪhɪ hehimbo moanɪ nɪmandei.”

44 Nindou mamɪ ai-amboanɪ ŋgɪrɪ aimbo hohoanɪmondu haya wambo sowana ŋgu. ŋga wandɪ Ape wambo koamarɪhendɪrɪ ai ahambo wambo sowana koandɪheiranɪ ŋguwanɪ asu ro ahambo hɪfɪ nda muŋguyoambe aboedɪ yangɪrɪ nɪŋgombohʉnda botɪndɪhinɪmboyahɪ.

45 Horombo Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyomo-rundeimbi ai yaru bukambe sʉrʉ papɪrundʉhɪ yahomoya, ‘God ai nindou muŋguambo yamunde-andʉrɪmbui,’ mehomo. Asu muŋgu ai Apendɪ hoafɪ hɪmborɪyeihɪ

ahandi warambeahindi fifirife ra asahümündi ana, ai wambo sowana dügüsimboyei.

⁴⁶ Asu nindou mamî ai-amboanî moai Godimbo ahandî himboarinambo hoeiriri, nga nindou Godindi-mayu makusu ranî yangiriyu Godimbo hoeimariri.

⁴⁷ Ro sihamumbo anihondumboanahi hoafayahapuri, nindou düdi wambo anihondumbo-areandiri ana, ai yangiri koadürumbo-koadürumbo nüngumbui.

⁴⁸ Roana yangiri niŋgombo sesi ra nimind-anahi.

⁴⁹ Horombo sihei amoaosi sesi ahandî ndürî mana ra nimî wohî furikoate-yowohü masahüsi, nga asu ai moai niboadei, nga ranî sesi ra sahüsi mburihumbo yifimaye.

⁵⁰ Nga roana sesi sünambeahindi makosah-ane, nindou düdi asesu aiana ngiri yifindu, nga aboedi nüngumbui.

⁵¹ Roana sesi koadürumbo niŋgo-randeimbi sünambeahindi makoso rananahi nda. Asu nindou ai sesi nda asesu ana, ai yangiri koadürumbo koadürumbo nüngumbui. Sesi nda ro ndahandürimboyahi ra wandî fi safî ranane, nindou hifi ndanihü aniboadei ai aboedi yangiri koadürumbo koadürumbo mbiniboadeia samboanahi,” mehu.

⁵² Ranimboyei asu Suda ai aheihorî nginindi yifiarimbo hoafi timonimarihündi. Asu ai hoafiyehî seiya, “Nüngunde nindou ndanai ahandî fi safî ra ndenda madagudifa?” maseiamboyu.

⁵³ Asu Sisasi aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Yini, asu se Nindou Hondündi-mayo fisafî ra sesi asu ahandî horî ra simindi ra-koate-aye ana, ngiri sihei fiambe koadürumbo-koadürumbo niŋgombo ra nimandondürî.

⁵⁴ Nindou ranai wandî safî asu horî ra sesü sümündi arandi ana, ai yangiri koadürumbo-koadürumbo nünguwani, asu ro ahambo hifi nda muŋguyowambe botindihinimboyahi.

⁵⁵ Wandî safî nda aboedi sesi hond-ane, asu wandî horî nda aboedi simindi hoe hond-ane.

⁵⁶ Nindou ranai wandî safî sesü asu wandî horî sümündi arandi ana, ro ai-dibo nimandihani asu ai ro-dibo nimandümbui.

⁵⁷ Ape koadürumbo nüngumbü ai wambo koamarhendirambo kosi ahandî nginindinambo animboahi ra ai nimindüh-ani. Ranî süngunamboane asu nindou ranai wambo asesundiri aiana wandî-mayo yangiri niŋgombo ra ndemündümbui.

⁵⁸ Ranimboane asu, sesi ndanana sünambeahindi makoso-ane. Nga sesi ra horombo sihei amoamo sahüsi hehimbo yifimaye yahuraiyopoani, nga wani. Nga sesi hapondadidi nda nindou ai asesu ana, ai aboedi yangiri koadürumbo-koadürumbo nüngumboani,” mehu.

⁵⁹ Hoafi nda Sisasi Kaperneam ngoafihü Sudayei rotu worambe nindou yamundeandürühi hoafimayu.

Yangiri niŋgombo hoafi

⁶⁰ Ranayo asu ahambo süngururü-rundeimbi afindi ranai hoafi ra himboriyomo houmbo hoafiyomondühi yahomoya, “Hoafi ndanana awi afindi tüngumb-ane. Hoafi ra didi himborimandü rana?” mehomon-damboyu.

⁶¹ Asu Sisasi aimbo ngusüfoambe hohoanimoyu fifiire haya hoafiyuhi yahuya ndanana hoafi ndanahamboanemo teihümarundi yahu haya, hoafiyupurühi yahuya, “Hoafi nda sihamundi anihondümbofe ra mamikari-marapuramboemoa?”

⁶² Asu Nindou Hondü sünambeahindi makusu ranai hoeindürani asükaindu horombo nīmaruwanambo gafuwanī ra se nūngundahumbo yahomomboemo?

⁶³ Yifiafi Aboedi ranane yangiri niᅅgombo sai arandi. Nga nindou-yafe ᅅginindi ranana moai yangiri niᅅgombo sai randi. Hoafi siheimbo hoafimayahandürī ranana Yifiafi yangiri niᅅgo sai-randeimbī ranahamboyahi hoafimayahī.

⁶⁴ Rananemo asu moai bidifiri se-amboani hoafi ranahambo anihondümborundi,” mehu. (Sisas ai nindou horombo ahambo anihondümbofe-koate-mayei ra fifireandi. Asu ai fifireandi nindou ranai-animbo ahambo hürütümbi nindou-yomondi warihündirümbui.)

⁶⁵ Ranīyu asu hoafiyuhī yahuya, “Hoafi nīmindi ndanahamboyahi ro sihamumbo hoafimayahapurī, ‘Ape ai nindou ranahambo wambo sowanambo sifombo yini yahokoate-ayu ana, asu nindou ranai ᅅgiri wambo sowana düfu,’ ” mehu.

⁶⁶ Hoafi ra himboriyomo mburumboemo asu ahambo süngururü-rundeimbī bidifiri ai ahandi süngu hokoate hinᅅgirüwuri houmbo hihriyafu mahomo.

⁶⁷ Ranīyu asu Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbī 12 ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Asu se-amboani wambo hinᅅgifendiᅅ hefe hombo yahomomboemo?” mehuamboemo.

⁶⁸ Asu Saimon Pita ai simbori hoafiyuhī yahuya, “Adükari, asu ro dabo sowana manᅅgefa? Seana sapo aboedi yangiri koadürümbo-koadürümbo niᅅgombo hoafi ra sowandifi-mboanafisi.

⁶⁹ Asu ro haponda sihambo anihondümborihu fifiri-huninimboanefi, seana Nindou sürühoeimbī Godindi-mayafi makosaf-anafi,” mehuamboemu.

⁷⁰ Asu simbori Sisas ai yahuya, “Nimboe sapo sünguru-rundeimbī 12 sihamumbo ro kamafoariheapur-ane. Nga sihamundi mbusümo nindou mamī ranai ana moaruwai hohoanimoyumb-ani,” mehu.

⁷¹ Hoafi nda Sisas ai Sudas Saimon Iskariotindi nīmori ahamboemu yare hürühai hoafimayu. Aiana Sisasimbo süngurürī-randeimbīyusi, ᅅga asu sünguna humboemu Sisasimbo hürütümbi-yomondi warihündirümbui.

7

Sisasindi akidi mamī ai moai ahambo anihondümborüwuri

¹ Refehayamboemuane, Sisas ai Gariri hifambe hoahoᅅgu wakimareandi. Suda-yafe bogori ai ahambo hifokoefimbo yahomo houmbo raraomemondamboemu asu ai ahei hifambe hombo moei mehu.

² Asu Suda-yafe rotumbo si adükari dagoambe nīmarimbo sei arihüendi ranai ndeara akimī tifiᅅmareandamboemo.

³ Asu Sisasindi akohoandi mamī ai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Hifi nda hinᅅgiro hawambo Suda-yafe hifinambo hahüfuh-animbo, se sihafī hepünifeimbī moatükunī rarowandanī sihafī süngurininī-rundeimbī ranai hoeimbirundamboane.

⁴ Nindou ranai muᅅgu ahambo fifirimbirihi-ndiramboane yahumbo ana, moai diᅅbo raranī ratüpurī ratüpurīyu randi, ᅅga weindah-ani ahei himboahü ratüpurīyu arandi. Asu se hepünifeimbī moatükunī ratüpurayafi ra muᅅgumbo nindou hifi-hifi afindi burayei ahei himboahü weindahī nimbafan-animbo, asu ai sihambo hoeimbiri-hinin-amboane,” mehomu.

⁵ Ahandi akidimamī amboani ahambo anihondümbofe-koate-wamboemo ai yaru hoafimemondo.

⁶ Ranıyu asu Sisas ai hoafi+yupurühi yahuya, “Awi ro hafombo si ranana moai tüküfeyo. Nga nını-simboanıyo se ahafomo ra wanjei-ane.

⁷ Nindou hifi ndanihö anıboadei aiana ngiri sıhamumbo hürütündühüpurı, nga wambo hürutarıhündırı ro aheimbo moaruwai hohoanımoıyei arıhündı ranımbö weindahı hoafi+yahandürı arıhandı ranımbö.

⁸ Seana Suda-yafe adükarı si Serusaremhü tükefeyo ranımbö gafomo. Nga roana wandı hafombo si ra awi tüküfekoate-mayowambo, asu ngiri haponda ngahı,” mehu.

⁹ Ai ahamumbo yare hoafi+yupurı mbura Garirihı mamaru.

¹⁰ Ahandı akohoandı mamı ai adükarı si ra hoeifembo mahomon-damboıyeı, asu ai-amboanı sünguna mahu. Asu ai moai weindahı tüküfi haya hu, nga dıbo ahamundı süngu mahu.

¹¹ Asu Suda-hündı nindou bogorı-memo ranai Sisasımbö adükarı si ranıhö kokorurühi yahomoya, “Nindou ra nahü nügua?” mehomo.

¹² Ranıyeı nindou afındı megoro ranı-simboanı Sisasımbö-dıbo teihümarıhorı. Bıdıfırı ai seiya, “Aiana nindou aboed-ani,” asu bıdıfırı ai seiya, “Wanı, aiana aboedıyupoanı, nga aheimbo wosıhoaförı hoafi+yurandeimb-ani,” masahündö.

¹³ Nga Suda-yafe bogorı nindou ranahamumbo yıhımbörıhüpurühi asu moai ahambo weindahı yafambe farıhi hoafiyeı.

¹⁴ Adükarı si mbüsümondühı Sisas ai tüküfi hafu Godındı worıkımı nüngumbo nımorehı nindowenihı aheimbo yamundı-mareandürı.

¹⁵ Asu Suda ai ahandı hoafi ranahambo hepünafu afındı hohoanımoıyomondühı yahomoya, “Nımböe nindou nda nindou ngörü ai yamundıfıkoate asu ai moanı hoafi nda fıfırareanda?” mehomondamboıyeı.

¹⁶ Asu sımbörı ahamumbo hoafi+yuhı yahuya “Ro haponda yamundarıheandürı hoafi nda wandı-mayo yamundıfe hoafi+yopoanı, nga Nindou wambo hıfına koamarıhendırı ahandı-mayo-ane.

¹⁷ Asu nindou ranai Godındı hoafi süngumbo yıfırayeı ana, ro hoafi hoafiya arıhandı nımhındı nda fıfırındıhimboıyeı. Asu ai hoafi nda Godındı-mayo-mbayo asu ro wandı hohoanımonambo hohoanımoıya hehea hoafi+yahühi-mbayahıyo ra fıfırındeambui.

¹⁸ Nindou ai moanı ahandı hohoanımonambo hohoanımoıyeı haya hoafayı ranana ai adükarı ndürümbında yahumboanı. Nga asu nindou ngörü ahambo koamarıherü ranahambo ‘ndürı adükarümbı-mbııyeı’ ehı ranai ana aboedı mbumundı saf-ani, nga moai tıkaı hoafi+yı randı.

¹⁹ Horombo sıhefi amoaombo Moses ai ahınümbı hohoanımoıyeı ra masagadürı. Nga asu moai se mam-amboanı hohoanımoıyeı ra süngurıhindı. Asu nımböe se wambo hıfokoefe-ndırımbö yahomo houbö rarawemoa?” mehuamboıyeı.

²⁰ Asu nindou afındı burımayeı ranai seiya, “Moaruwai nendı sıhafı fıambe mafarıfeyowamboıyafı ranı hoafi ra hoafayafı. Düdı sıhambo hıfokoefenımbö yahuhaya raraomayua?” maseıamboıyeı.

²¹ Asu Sisas ai sımbörı hoafi+yundürühi yahuya, “Ro ngoafımbö nımarımbö sıhı ratüpürıyahühı nindou dıboadomarıhına ranımböıyeı se muıguambo mahepünehındı.

²² Horombo sıheimbo Moses ai hoearı kefe tırıheferambo hohoanımoıyeı ra nafuımarandürı. (Ranı hohoanımoıyeı ranana Mosesındı-mayo hohoanımoıyopoanı. Nga ranana sıhei amoa-yafe hohoanımoıyeı.) Ranımböane asu seana ngoafımbö nımarımbö sı ranıfıhı nindowenihı nımoakıdıbou-yomondı fı hoearı karu tırıhoemo arundı.

²³ Seana Moses^{ndi} hoafi rani yangir-ane rani-süngurundühi asu se ngoafimbo nimarimbo sihi nimoakidibou-yomondi hoeari karu tirihapuri arundi. Asu ro ngoafimbo nimarimbo sihi nindou anğünümbo-mayu ahandi fi didiboado-marhina, asu se nimboe wambo nginindimarundira?

²⁴ Asu nindou nğoründi hohoanimo ra se himboarinambo yangiri hoeindu houmbo yibobondümboemo, nga se mbumundi hohoanimo süngundundühi ndondu yibobondundi,” mehupuri.

Nindou ranai nda Kraisiyu düdi masei

²⁵ Asu nindou bidifiri Serusaremihündi ai düduyahindühi seiya, “Sapo nindou ndanahamboemo bogori nindou ai hifokoefimbo yahomo houmbo raraomarüwura?

²⁶ Nindou ra ai weindahi ahamundi himboarühi hoafimayuwambo hoeirihori asu himboriyei arihündi, nga ai moai ahambo hoafi karüwuri. Awi nindou ranahambo bogori nindou ai Kraisi-ani yahomo hohoanimoyomo houbombemoyo?

²⁷ Nindou God ai diboniyu hiningimarihi Kraisi ra tükefiyu ana, ngiri nindou ai ahandi ngoafi ra fifirindhindi. Nga roana nindou ndanahandi ngoafi hondü ra fifirihurümboanefi ranimboyu ai Kraisiyupoani,” masei.

²⁸ Asu Sisas ai God^{ndi} worambe aheimbo yamundeandürühi puküna hoafiyuhi yahuya, “Se wambo asu wandi ngoafi ro masihühi ra ndorihififirihindiri. Nga ro, wandipoanimbo hohoanimoya hehea kosamboyahipoani, nga Ape wambo koamarihendira makosahane. Seana moai ahambo fifirihori.

²⁹ Nga roana ahambo sowahindi koamarihendira kosiheheambo wambo fifirihinimboanahi,” mehu.

³⁰ Raniyomo asu bidifiri ai ahambo kikihimündimbo yahomo houmbo raraomarüri. Nga asu nindou nğorü ai moai ahambo kikihirümündu sapo ahambo hifokoefimbo si ra awi tüküfekoate-mayowambo.

³¹ Raniyeyi nimorehi nindowenihififirindhindi afindi ranai ahambo anihondümbo-rihorühi hoafiyeyi seiya, “Kraisi tükefiyu ana, ngiri Sisas hepünifeimbi moatükuni ramareandi nda ngasündiri. Nga ai Kraisiimbeyu?” masei.

Sisasimbo kikihimindimbo prisman koamarihoupuri

³² Farisi ai nimorehi nindowenihififirindhindi Sisasimbo rani wataporimayeyi ra himboriyomo houmbo Godimbo sesi shou-rundeimbi bogori-babidimbo prisman bidifirambo koamarihoupura Sisasimbo kikihimindimbo mahifomo.

³³ Asu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Awi se-babidimbo akidou gedühi safi ningo-ningondahe heambo-animbo asu ro nindou wambo koamarihendiri ahambo sowana gagümboyahi.

³⁴ Ranimbo se wambo kokondihündirimboyeisi, nga asu ngiri hoeindhindiri. Asu ro nimarimboayahiranambe se ngiri didei,” mehu.

³⁵ Raniyomo Sudahündi bogori nindou-memo ranai ahamundihorisiimbori hoafürüyomondühi yahomoya, “Nindou ra ai nahanafi nguani kokondihurimbo hoeifekoate-mandefa? Asu ai Griki-yomondi ngoafi adükari ranihü ngu shefi nendi nimorehi Grikimbo hoafi yamundi-mandeandürüyo?

³⁶ Ai yare hoafiyuhi yahuya, ‘Se wambo kokondi-hündirimboyei, nga asu se ngiri hoeindhindiri,’ asu ‘Se ro nimarimboayahiranambe ngiri ngei,’ mehu, ra nimboe yare hoafimayua?” mehomo.

Yangiri ningombo hoe

³⁷ Suda-yafe amoao-yomondi dagoambe nimarimbo hohoanimombo si ranahandi bidifirani si ra adukari hamind-ane. Rani sihi Sisas ai botifi pukuna hoafiyundurühi yahuya, "Nindou didiyei ai hoe simindimbo amindaninombondeihi ana, wambo sowana didei ndimindei.

³⁸ Ai Godindi bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou ranai wambo anihondumbo-arihindiri ana, asu ahei ngusüfoambeahindi yangiri ninjombo hoe ranai afindi tükündife haya ngomboe,' mehu.

³⁹ Sisas ai yare hoafimayu ra hoe hondumboyupoani, nga Yifiafi Aboedi ranahamboyu hoafimayu. Nindou ai ahambo anihondumbo-arithori aianimbo Yifiafi Aboedi ra ndahümündimboyei. Nga rani simboani ana Yifiafi Aboedi ra awi moai sahümündi Sisas ai yifiyo mburumbo sünambe hafokoate wambo.

Nimorehi nindowenih ai simbori hoafiyehi yibobomehindi

⁴⁰ Nindou afindi mafandihindi ranambe nindou bidifiri ai Sisas hoafimayu ra himboriyei hehi hoafiyehi seiya, "Anihond-ane, nindou ndanana Godindi hoafi hoafiyu-randeimb-ani," masei.

⁴¹ Asu bidifiri ai hoafiyehi seiya, "Aiana Krai nindou aboedambo-fembo God kafoariri hininjomarir-ani," sei, nga asu bidifiri ai hoafiyehi seiya, "Ai Krai yupoani, nga Krai ana ngiri Gariri hifinipoedi düfu!

⁴² Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Krai ana adukari bogori Defitindi sirambeahindindu hayambo-animbo asu ai horombo Defit nunguhü Betrethem ngoafihü nimorimbondüfi tükündüfimbui,' meho," masei.

⁴³ Ranimboyei asu nindou ranai Sisasimbo hohoanimo yimbumbo-yimbumborihindühi asu nindou ranai yimbumbore yibobomareandi.

⁴⁴ Raniyei asu bidifiri ai ahambo kikhimündimbo yahomo houmbo raraomarüri, nga asu moai kikhiruründümo.

Suda-yafe bogori nindou ai moai Sisasimbo anihondumbo-rüwuri

⁴⁵ Raniyomo asu prisman Sisasimbo kikhimündimbo koamarihoupuri ranai hihiriyafu bogori nindouyomo asu Farisi ahamumbo sowana mahomo. Asu ai düdurüpurühi yahomoya, "Se nimboe ahambo semündü sinikoate-memoa?" mehomondamboemo.

⁴⁶ Asu prisman ai simbori hoafiyomopurühi yahomoya, "Horombo moai nindou ngörü ai haponda hoafiyu arandi nahurai hoafiyu, nga wani!" mehomondamboemo.

⁴⁷ Asu simbori Farisi ai ahamumbo düduyafupurühi yahomoya, "Asu ai sihamumbo wosihofori hoafirapurai waniyo?"

⁴⁸ Farisi-anemo asu bogori nindou roanefi hoeirumuna nindou roambeahindi mamai-amboani anihondumbo-rirai asu waniyo?

⁴⁹ Nimorehi nindowenih aiana moai Mosesindi ahinümbi hohoanimo fifirihindi, nga ranimboanei ai Godindi himboahü moaruwai ninjoayei! Ai yangiri Sisasimbo anihondumbo-marithori," mehomo.

⁵⁰⁻⁵¹ Nikodemus ai Suda-yafe bogoriyu haya horombo Sisas sowana mahu. Ranimboyu ai yare hoafiyupurühi yahuya, "Sihafi ahinümbi hohoanimo ana nindumbo moani hoangirife hefe papi-hofiri-hundurühiyefi asu waniyo? Ahandi hoafi boatei wudipoapondi hu himborindefi mbundihumbo-animbo asu ratüpurü ai rawareandi ra fifirindihumboyefi," mehuamboemo.

⁵² Asu simbori ahambo hoafiyomondühi yahomoya, "Asu se kameih amboani Garirihündiwamboyafi? Bukambeahindi hoafi ra se ndoro fifirindowandi, nga moai Godindi hoafi hoafiyu-randeimbi ana Garirihündi süfu randi," mehomo.

⁵³ [Raniyei asu nindou ranai ahei ngoaf+nambo bukürümehindi.]

8

Anam+ndi+hoandi birab+reimbi n+morehi Sisas+imbo sowana sowandümo mas+nimo

¹ Raniyei asu nindou ranai ahei ngoaf+nambo bukürümehindamboyo, asu Sisas ai asükaiyu Orif Wafunambo mahafu.

² Hapoadumbo siambe asükaiyu God+ndi wor+nambo mahu. Ai hu tüküfi n+maruane, asu n+morehi nindowenih+ ranai ahambo sowana maheiamboyo yamund+mareandür+.

³ Ah+nümbi hohoan+mo fif+rundeimbi asu Farisi b+d+fir+yomo ai n+morehi mam+ hoeirundane nindowenih+di+bo ser+m+ndi mahoamboemo asu ai ahambo sowandümo nindou h+amboahü mbusümo h+n+ng+marundi.

⁴ Raniyomo asu ai Sisas+imbo hoafiyomondüh+ yahomoya, “Yamundo-randeimbi, n+morehi ranai nindou ngorü-di+bo meñgorafea asu hoeimarup+ri+.

⁵ Moses+ndi ah+nümbi hohoan+mo yare hoaf+mayo ranana yahurai-ane, ‘N+morehi yahurai refewani ana, n+moeinambo h+fokoefe-ndür+imboane.’ Nga asu se haponda nüngundo hoaf+mandafa?” mehomomo.

⁶ Ai hoafi yaru hoaf+memo ra moani Sisas+imbo yürümombo nahuraiyomo rani-süngund+huran+ ai nüngu mbüsüwan+ pap+hoaf+ndi+hur+ yahomo houmbo.

Nga Sisas ai hif+ni yim+ndi+ho yimbunambo n+marumbo hif+fihi war+imbuif+nambo sürü-sürümarandi.

⁷ Nindou ranai ran+hü n+ngomombo Sisas+imbo düdu-düdupomaruramboyo asu ai bot+fi hoaf+yupurüh+ yahuya, “Nindou s+hamundi mbusümo moaruwai hohoan+mokoate-mayu ranai boatei-an+imbo n+moeinambo har+imbindo-wamboane.”

⁸ Yare hoafiyupur+ mbura asükaiyu hif+ni piyu yim+ndi+ho yimbunambo n+marumbo hif+fihi sürü-sürümarandi.

⁹ Nindou ranai Sisas ran+ hoafi hoaf+mayu ra h+mbor+yomo houmbo ahambo h+n+ng+rüwuri houmbo mamai k+kefoefe mamai k+kefoefeyomombo ndamefund+. Amonghoandi boateiyomo ndamefund+. Asu Sisas yang+ri nünguane n+morehi ranai ahandi h+amboahü man+ngo.

¹⁰ Raniyu asu ai bot+fi hoafiyundüh+ yahuya, “E, nindou nda munju bukürümefoendi. Asu nindou s+hambo pap+hoafiyon+n+imbo ra mamamboani nünguai?” mehuamboyo.

¹¹ Asu n+morehi ranai Sisas+imbo hoafiyondowohü yahoya, “Adükari, moai nindou mamamboani nüngu.” Asu Sisas ai hoafiyuh+ yahuya, “Ro-amboani ng+ri s+hambo pap+hoaf+ndi+han+ni. Se ngafi, nga yowan+ asükaiyo moaruwai hohoan+moyopoi+,” mehu.]

Sisas ai hif+ni+ndi nindou-yafe siani

¹² Asu ngorü-s+imboani Sisas ai aheimbo hoafiyundürüh+ yahuya, “Roana hifi ndanahandi si n+m+nd-anahi. Nindou ai wandi süngu ahu ana, ai ng+ri n+mbokoani hoahoangu wak+ndeandi, nga wan+. Nindou ranai koadürümbo-koadürümbo yang+ri n+ngo ranahandi si ra ndemündümbui,” mehu.

¹³ Raniyomo asu Farisi ai Sisas+imbo hoafiyomondüh+ yahomoya, “Seana s+hafi fimbo-anafi hoafi ra weindah+ hoafiyafi arandi. Ran+imboane asu s+hafi hoafi ra ng+ri an+hondümbo-nd+feyo,” mehomondamboyo.

¹⁴ Asu Sisas ai s+imbor+ hoafiyupurüh+ yahuya, “Y+ni, an+hond-ane ranansi, roana wandi fimbo-anahi weindah+ s+heimbo hoafiya ar+handi.

Nga asu wandi hoafi ranana anihondü hoaf-ane. Asu wandi hoafi ra nimboe anihondü hoafayo? E! Hoafi ra yahurai-ane. Ro fifirihendi nahaninipoediyahi tükümeheandi asu nahanamboyo homboayahä ra. Nga asu seana moai wandi ngoafi hondü ana fifirundi. Asu ro nahanafiyohomboayahä ranamboani se moai fifirundi.

¹⁵ Asu se hifinindi hohoanimo sünggurundühi nindoumbo yiboborurundeimb-anemo, nga roana moai nindou mamimbo amboani yiboborihendi.

¹⁶ Nga asu, ro nindou daboe yiboboartheandi ana, wandi yibobofe ra anihondü hondündomböe. Asu roana ro yangiriyahipoani, nga wani. Ape wambo koamarhendiri ai ro-dibo ranimoatükuniraturiyuhani.

¹⁷ Sihei ahinümbi hohoanimo yare mengoro. Nindou yimbu ai hoafi mamirahambo yibobo hoafefandi ana, ra anihond-ane.

¹⁸ Asu ro wandi fimbo anihondümbo hoafiyahanane Ape wambo koamarhendiri ranai wambo anihondümbo hoafiyu arandi,” mehuamboyei.

¹⁹ Asu ai Sisasimbo hoafiyahündowohü seiya, “Sihafe ape nahi anügua?” maseiamboyu. Raniyu asu Sisas ai simbori hoafiyundürühi yahuya, “Seana moai wambo fifirihindiri asu wandi Apembo fifirihoriraraorihori. Asu se wambo fifirihindirimbonana, wandi Apembo amboani fifirihori,” mehu.

²⁰ Hoafi Sisas ai yare hoafimayu ra Godindi worikimi aheimbo yamundearühüyu hoafimayu, kaki foarihirihündeimbi hipiri ningo fikimi. Sisasimbo kikhimindimbo si ra awi tüküfekoate-mayoa asu nindou mamai-amboani ngiri Sisasimbo kikhindürimüdu.

Sisas ai nimorehi nindowenihimbo ro ahahi ranambe ngiri ngei mehu

²¹ Asükaiyu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Roana ndeara ndefembo samboanahi, nga asu se wambo kokondihündirimboyei. Nga asu se sihei moaruwai hohoanimo ranambo-animbo ngei ngeimbo yifindeimboyei. Asu seana ngiri ro ahahi ranambe ngei,” mehu.

²² Raniyomo asu Suda-yomondi bogori nindou ranai hoafiyomondühi yahomoya, “Sisas ai yare hoafiyuhüya, ‘Seana ngiri ro ahahi ranambe ngei,’ mehu. Ai hoafi yare hoafimayu ra ahandihoari hifokoefe yangrombo yahumboyu?” mehomo.

²³ Asu Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Seana hifinindi poed-anei, nga roana nimooamo sünambeahindi tükümeheand-anahi. Seana hifi ndanihünda tükümehind-ane, nga roana hifi ndanihünda tüküyaheambo-yahipoani.

²⁴ Ranimboanahi asu ro siheimbo hoafiyahühi, seana sihei moaruwai hohoanimo ranambo-animbo ngei-ngeimbo yifindeimboyei masahi. Asu ro dideahi se wambo anihondümbofe-koate-ayei ana, se sihei moaruwai hohoanimo ranambo-animbo ngei-ngeimbo yifindeimboyei,” mehuamboyei.

²⁵ Asu ai düduyahindühi seiya, “Asu se didiyafi nimora?” maseiamboyu. Asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Ro sapo siheimbo horombo hoafimayahandürirananahi nda. Nga se wambo moai anihondümbo-rihindiri.

²⁶ Ro sihei hohoanimo ranahambo afindi hoafinda samboanahi. Sünggunambo sihei hohoanimo yibobondiheamboyahä. Nindou ai wambo hifina koamarhendiri aiana anihond-anisi. Asu ro nimorehi nindowenihü aheimbo hoafayahä ra ro ahandimayo hoafi himboriya heheamboanahi hoafayahä,” mehu.

²⁷ Asu Sisas ai ahandi Afindambo aheimbo hoafimayundüriranimbo moai fifirihindi.

²⁸ Ranimboyu asu Sisas ai hoafiyuhi yahuya, “Se Nindou Hondü rana-hambo nimoamo sahorimindei botirihorühi nim keimbi karhendeimbi fih pararihori ana, asu se rani-simboan-animbo fifirindi-horimboyei. Rananimbo asu ropoanimbofe hohoanimo hefembo ratüpurikoate-ya arihandi ra se fifirindhimboyei. Ro hoafi hoafiya arihandi ra Ape ai nafuiyundiranane siheimbo rani-sungurithe hoafayahandüri.

²⁹ Nindou wambo hifina koamarhendiri ranai ngiri wambo hinngindeandiri, nga ai wandi fikimi nungumboani, nine-moatükuni ai yifiryu haya hohoanimoayu ra munguambo si ratüpuruya arihandi,” mehu

³⁰ Nimorehi nindowenih afindi ranai Sisasindi hoafi himbori-yei hehi ahambo anihondumbo-marhori.

Sisas ai moaruwai hohoanimo ambeahindi aboedambofembo hoafimayu

³¹ Raniyu asu Sisas ai nindou Sudahündi ahambo anihondumbo-marhori aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Asu se ro yamundiri-hendüreimbi hoafi ranahambo himboriyeih rani-sunguarihindi ana, asu se wandi anihondü sungurihindi-reimbindeimboyei.

³² Asu se anihondü hohoanimo ra fifirindhindani asu hohoanimo ranai siheimbo aboedi koandheira ngeimboyei,” mehu.

³³ Asu Sisasimbo hoafiyahündowohü seiya, “Roana Abrahamindi ahuir-anehi. Asu roana moai nindou ngoründi moani hefi ratüpuriyefi rihundi. Nimboefi se yihoeimbo hoafiyafimunühi hoafi ranai ‘siheimbo aboedi koandheira ngeimboyei,’ masafa?” maseiamboyu.

³⁴ Raniyu asu Sisas ai aheimbo hoafiyundürühi yahuya, “Yini, nindou munguambo moaruwai hohoanimo yei arihündi ranai moaruwai hohoanimo ranahandi moani ratüpuriyei-rihündeimb-anei. Nga ranimboyo ro ramasahi.

³⁵ Nindou moani ratüpuriyu arandi ranai moai fikiminindi babidi worambe nimarü randi, nga wani. Nga nindou ahandi nimori ai-animbo ahandi fikiminindi babidi worambe nimandümbui.

³⁶ Ranimboane asu Godindi Nimori ranai siheimbo aboedi nimarimbohunda fandhendüran asu se aboedi hamindi nimandeimboyei.

³⁷ Ro siheimbo fifirihearumboanahi se Abrahamindi ahuir-anei. Nga wandi hoafana moai sihei hohoanimoambe nimarondüri. Ranimboane asu se wambo hifokoefendirimbo sei hehimbo raraoayi.

³⁸ Nini-moatükuni ra ro wandi Apendi-mayo hoeirthe heheamboanahi siheimbo hoafiyahandüri arihandi. Nga asu seana raranimoatükuni ratüpuriyei arihündi ra sihei apendi-mayo-ane sahümündi hehimbo rani-sungurihhi ratüpuriyei arihündi,” mehu.

³⁹ Asu simbori ahambo hoafiyahündowohü seiya, “Yihoei ape ana Abraham-ani,” maseiamboyu. Asu Sisas ai simbori hoafiyundürühi yahuya, “Asu se Abrahamindi nimori hondümbeyei-mbonana, asu Abrahamindi hohoanimo ra sungurihhi.

⁴⁰ Ro siheimbo hoafi hondü Apendi-mayo himborimayahi raniyo weindah hoafimayahandüri. Rananei asu se wambo haponda hifokoefendirimbo sei hehimbo rarawarihündiri. Abraham ana moai yare rani hohoanimoayu randi. Nga se yangiri-anei rarihi moaruwai hohoanimoayi.

⁴¹ Asu seana raranimoatükuni ra sihei apemami-yomondi hohoanimo yangiri sungurihündühanei,” mehuamboyei. Asu Suda ai Sisasimbo hoafiyahündowohü sahündoya, “Roana boagiri fifirifekoate nafi

mbusümon+ndi n+mor+yefi+poani. Roana y+hoefi ape mami God ai yangir-ani anüngu asu ro ahandi n+mor+ hond-anefti,” maseiamboyu.

⁴² Asu Sisas ai hoafiyundürühi yahuya, “God ai an+hondü sihei apembeimbonana, asu se wambo aboedi hohoanimo-r+hündirisi. Nga ro Godi-dibo n+imboa heheamboyahi asu makosahi. Ro makosahi ra ropoan+imbo hohoan+moya hehea kosamboyah+poani, nga God ai wambo koamar+hendiramboyahi makosahi.

⁴³ Asu se n+imboyei wandi hoafi ndofe fifir+ifekoate-mayeia? Asu seana ngiri wandi hoafi ra awi h+mbor+nde.

⁴⁴ Sihei ape ana Satan-ani. Rananei asu se sihei apendi hohoanimo rani yangiri sahümündi an+boadei. Horombo hondü aiana nindou hifokoare-randeimbiyu manüngu. Raniyu asu ai moai an+hondü hohoanimo süngure randi sapo an+hondü hohoanimo ra ahandi flambe n+mar+koate-wambo. Tikai hoafi ai hoafiyu arandi ra ahandi hoafi hond-ane. Aiana nindou tikai hoafiyu-randeimbi-ani, nga ran+imboani asu tikai hoafi ranahandi n+im+indühani.

⁴⁵ Nga ro siheimbo an+hondümbö hoaf-ane hoafayahandüri. Ranane asu se wandi hoafi ra an+hondümböfe-koate-aye.

⁴⁶ Sihei mbusümo nindou mami ranai wandi hohoanimo-ambeah+ndi hohoanimo moaruwai weindah+mandeyo wan+mandiyo? Asu ro an+hondü hoafi hoafiya ar+handi ana, asu se n+imboe wandi hoafi an+hondümböfe-koate-mayeia?

⁴⁷ God+ndi n+mor+ ana God+ndi hoafi müngu ra h+mboriyeihanei. Seana God+ndi n+mor+yeipoani. Ran+imboanei asu se ahandi hoafi h+mbor+koate-yei ar+hündi,” mehu

Sisas asu Abraham

⁴⁸ Asu Suda ai Sisas+imbo simbori tir+foar+hor+ hoafiyehi seiya, “Roana sihambo rar+hu hoafiyahun+nühanefi: ‘Seana Samariahünd-anafi asu sihaf+ flambe moaruwai nendi mami mbamari,’ asefi. Ra an+hondüyo?” maseiamboyu.

⁴⁹ Asu Sisas ai aheimbo yare hoafiyuh+ yahuya, “Wandi flambe ana moai moaruwai nendi n+maro, nga wani. Roana wandi Ape ranahambo, adükar-ani sahühanahi, nga se wambo moaruwaimbo-ar+hindiri.

⁵⁰ Ro wandi fimbo ndürümbanahi yahomboyah+poani. Nga Nindou mami wambo ndürümbani yahombo hoafi y+bobore-randeimbi mbanüngu.

⁵¹ Ro siheimbo an+hondümböanahi hoafayah+ nindou ngorü ai wandi hoafi ra süngureandi ana, ai ngiri yif+ndu, nga wani,” mehuamboyei.

⁵² Asu Suda ai hoafiyahündowohü seiya, “Haponda ro sihambo an+hondü fifiri-hun+n+imboanefi, sihaf+ flambe moaruwai nendi amaron+ni. Abraham yifiyu asu God+ndi hoafi hoafiyomo-rundeimbi amboani yifisafimemo. Ranane asu se hoafiyafüh+ya ‘Nindou mami ai wandi hoafi rani-süngureandi ana, ngiri yif+ndu,’ masafi.

⁵³ Se yaro hohoan+moyafüh+ sihefi amoao Abraham+imbo ngasünd+wor+imboyafi? Aiana sapo yif+mayu rasi. Asu God+ndi hoafi hoafiyomo-rundeimbi amboani ai yifimemo rasi. Asu se didiyafa?” maseiamboyu.

⁵⁴ Asu Sisas ai simbor+ hoafiyundürühi yahuya, “Asu ro wandihoari wandi fimbo ‘adükar-anahi’ mbasahi-mbonana, asu ro moan-anahi. Nga wandi Ape aiani wambo ‘adükar-ani,’ yahu arandi, nga se hoafiyehi ‘ai y+hoefi God-ani,’ asefi.

⁵⁵ Asu seana moai ahambo fifirihori. Nga roana ahambo fifirihini^{mbo}anahi. Asu ro hoafiyahühi, 'Roana moai fifirihini,' mbasahimbonana, asu ro se rawehindi nou tikai hoafiya. Nga roana ahambo ndorihini^{mbo} fifirihini hehea asu ahandi hoafi ra süngur^{mbo}heandühanahi.

⁵⁶ Horombo sihei amoa Abraham ai ro tüküfembo-mayah^{mbo} ra hoeifembo hohoan^{mbo} moyuhü hihifi-hihifimayu. Ai ra hoeire hayamboyu asu ahandi ngusüfo ndore küre mamaru," mehu.

⁵⁷ Ran^{mbo} boyei asu Suda ai Sisasimbo hoafiyehi^{mbo} seiya, "Seana awi moai 50 h^{mbo}mban^{mbo}yafipoani, nga se Abrahamimbo hoeimar^{mbo}ihini asafi?" maseiamboyu.

⁵⁸ Asu Sisas ai asükaiyu aheimbo hoafiyuhi yahuya, "Yini, ro siheimbo an^{mbo} hondümb^{mbo}oanahi hoafehandüri horombo hondü Abraham ai tüküfekoate-yuambeahiyahi ro boatei manimboahi," mehuamboyei

⁵⁹ Ran^{mbo} yei asu Suda ai n^{mbo}moei hüründümo houmbo Sisasimbo n^{mbo}moeinambombo mehomo, nga asu ai God^{mbo}indi wor^{mbo} hini^{mbo}ngire haya dibo ndamefiyu.

9

Sisas ai nindou himboatihari diboadomariri

¹ Sisas ai nafi-süngu huhündamboyu nindou himboatihari hoeimariri. Nindou ra hond^{mbo}i ai himboatihari yahurai wakimarimindo.

² Ran^{mbo} yomo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai hoafiyomondowohü yahomoya, "Yamundo-randeimbi, dade moaruwai hohoan^{mbo}mo nindou ndanahambo ramarera asu ai himboatiharayua? Ahandi moaruwai hohoan^{mbo}moyo, asu hondafindi-yafe-mayoyo?" mehomondamboyu.

³ Asu Sisas ai ahamumbo simbori yahuya, "Nindou ndanahandi himboatihari ra ahandi-mayo, asu hondafindi-yafe-mayo moaruwai hohoan^{mbo}mo ranambo rarerani refimboyupoani. Nga nindou ai yare himboatihari-mayu ra God^{mbo}indi hepünifeimbi moatükuni refewani hoeifemböhündamboyu yare himboatihari-mayu.

⁴ God ai wambo koamarhendira makosahane, nga hüf^{mbo}hamindi ndare nünguambe sihiri ahandi ratüpur^{mbo}i ratüpur^{mbo}ndefomboane. Nga nimb^{mbo}i p^{mbo}rayo ana, asu ng^{mbo}ri nindou ngorü ai-amboani ratüpur^{mbo}indu.

⁵ Ro hifi ndan^{mbo}hü nimboahambe ana ro nimorehi nindowenih^{mbo}-yafe si-anahi," mehu.

⁶ Ran^{mbo} yu Sisas ai yare hoafiyu mbura, hifi^{mbo}fihi nguri tifi^{mbo}fi fandeamunde mbura, nindou himboatihari-mayu ahandi himboarambe pamareandi.

⁷ Ran^{mbo} yu ahambo hoafiyundühi yahuya, "Se ngafi Siroam kakimarihü^{mbo}ndi hoeambe sihafi himboari ra popoaindandi," mehu. (Hoafi Siroam ra 'koar^{mbo}hefeyoa ho' hoaf-ane.) Ran^{mbo} yu asu nindou ranai hu ran^{mbo}hü ahandi ngusümboari ra popoaira mbura, hih^{mbo}ri^{mbo}fi süfumbo aboedi himboari-mayu.

⁸ Ran^{mbo} yei asu nindou akimi wor^{mbo} yimburihi nimoreimbi asu ahambo horombo hoeir^{mbo}horeimbi, ai horombo nimorehi nindowenih^{mbo}imbo kak^{mbo}napombo moako-moakoyu marandi ranimbo hoeir^{mbo}hori hehimbo hoafiyehi^{mbo} seiya, "Awi sapo nindou ndan^{mbo}mbaiyu nimar^{mbo}i yang^{mbo}ri^{mbo} nimarumbo aheimbo moako-moakoyu marandi?" masei.

⁹ Bidifiri ai hoafiyehi^{mbo} seiya, "Yini, nindou aiyu refi marandi." Asu bidifiri ai hoafiyehi^{mbo} seiya, "Wani. Ai nindou yahuraiyusi, nga ai-yupoani, nga nindou ngorüyu," masei. Nindou amuri ai rani watapor^{mbo}mayeiamboyu asu ahandi^{mbo}hoari yahuya, "Ro-anahi," mehu.

10 Asu ai ahambo düduyahindowohü seiya, “Asu sîhafî himboari ra nüngure birîhoaimboyoa?” maseiamboyu.

11 Asu ranai sîmborî yahuya, “Nindou Sisas sei-arîhündî ranai hüburukonambo wandî himboarambe fandîfoareandîrühî yahuya, ‘Se ngafî Siroam kakîmarîhündî hoe ranambe himboari sîhafî ra popoaindandî,’ mehuamboyahî ro ha popoairîhandâ asu wandî himboari ra aboedî himboarîmayahî,” mehuamboyei.

12 Asu ai düdurîhorühî seiya, “Nindou ra nahi amarua?” maseiamboyu. Asu nindou ranai yahuya, “Nahümbelî amaru ra moai fîfirîhinî,” mehuamboyei.

13 Ranîyei ai nindou himboatîharî-mayu Sisas aboedî-marirî ranahambo Farisimbo sowana sahorîmîndei mahei.

14 Ngoafîmbo nîmarîmbo si ranî-sîmboanîyu Sisas ai nindou ranahandî himboari aboedîmareandî.

15 Asu Farisi ai nindou-mayu ranahambo düdururühî yahomoya “Sîhafî himboari ra nüngure aboedîyomboyoa?” mehomondamboyu. Asu ai hoafîyupurühî yahuya, “Sisas ai hüburuko wandî himboarambe pamareandîramboyahî asu ro ha popoaimarîhandamboyo wandî himboari ra aboedîmayo,” mehu.

16 Ranîmboemo asu Farisi bîdîfirî ai yahomoya, “Nindou ndanahambo God ai koarîheira kusümboyupoanî, nga ai moai moanî ngoafîmbo nîmarîmbo hohoanîmo ra süngureandî,” mehomo. Asu bîdîfirî ai hoafîyomondühî yahomoya, “Asu nindou moaruwai hohoanîmoyumbü ai ngîrî hepünîfeimbî moatükunî yahurai ratüpurîndu?” mehomo. Ranîyomo asu bîdîfirî ai ngorü hohoanîmoyomo asu bîdîfirî ai ngorü hohoanîmoyomo marundî.

17 Ranîyomo asu nindou himboatîharî-mayu ahambo hîhîriyafu asükaiyomo hoafîyomondowohü yahomoya, “Nindou sîhafî himboari aboedîmareanîni ranahambo se nünguro hoafîyafîndoa?” mehomondamboyu. Asu ai hoafîyupurühî yahuya, “Aiana Godîndî hoafî hoafîyurandemb-ani,” mehu.

18 Nindou ra ai horombo himboatîharî-mayu-anisî, nga asu ai ranahambo anîhondümbofembo moei mehomo. Ranîmboemo asu nindou himboatîharî-mayu ahandî hondafîndambo ranî hoafî ra fîfirîfemböhünda mîngîyomo hümarîhaupîrî.

19 Asu ai ahafembo düdurüpîrühî yahomoya, “Nindou nda sîhafe nîmorîyu? Asu se safeya ro himboatîharî yahurai wakîmarîhorîmîndehane masafe, nga asu nîmboe ai haponda aboedî himboarayua?” mehomo.

20 Asu ahandî hondafîndî ai safeya, “Yîni, ro ahambo fîfirîhorî ai yîhoehî nîmor-ani asu ai horombo himboatîharî wakîmarîhorîmîndehî.

21 Nga haponda moai ahambo fîfirîhorî ai nününgufimbombelî ahandî himboari ra aboedî himboarayua. Asu ro moai fîfirîhorî nindou ahandî himboari aboedîmarirî ranahambo. Düduyafundosi, ai adükariwambo sîhamumbo ahandî fimbo hoafîndüpurîmbui,” masafe.

22 Hondafîndî ai Sudambo yîhîmborînapurühîyafe ai ahamumbo rarîne hoafîmefe. Horombo Suda ai yaru hoafîyomondühî yahomoya: “Nindou ai weindahî hoafîyeihî, ‘Sisas ra nindou God ai ahandî nendambo aboedîfembo kafoarirî hîniîngîmarirî Krais-ani,’ seianî ana, asu aheimbo rotu worambeahîndî hîhaiboandüra ngîrî ai-babîdî rotundei,” mehomo.

²³ Ranimboyafe asu hondafindi ai hoafiyafeihü “Ahambo düduyafundosî, nga ai adükariwambo sihamumbo ahandi fimbo hoafindüpurimbui,” masafe.

²⁴ Raniyomo asukai nindou himboatihari-mayu ranahambo mîngimemonda masünu. Asu ahambo hoafiyomondühi yahomoya, “Se Godimbo ndüri adükarümb-ani mbisafindowohü anihondumbo hoafindafi. Ro fifirihumboanefi nindou ndanana moaruwai hohoan+moyu-randeimb-ani,” mehomomo.

²⁵ Asu nindou ranai hoafiyuhi yahuya, “Ro moai ahambo fifirihini, nga awi ai moaruwai hohoanimo-yumbümbeiyoyo asu wanimbeiyoyo. Mami moatükuni ro fifirimaritheandi ana, yini ro horombo himboatihari manimboahiyahi, nga hapondanana ro aboedi himboarayahi,” mehu.

²⁶ Asu Suda ai düduyafindowohü yahomoya, “Sihambo nününgureaninimboyua? Sifahafi himboari ra nününgure aboedireaninimboyua?” mehomondamboyu.

²⁷ Asu ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Ro sihamumbo hoafimayahapuriyo, nga asu se hoafi ranahambo moai himboriyomo. Asukai se himborimbo yahomomboemo? Se-amboa ahambo sünggurürundeimbimbo tüküfembo yahomomboemo?” mehu.

²⁸ Asu Suda ai nindou ranahambo nginindirurühi moaruwai hoafiyomondowohü yahomoya, “Seana Sisasimbo süngguri-randeimb-anafi. Nga roana Mosesimbo sünggurihu-rihundeimb-anefi.

²⁹ God ai Mosesimbo hoafimayundo ra ro fifirihundi. Nga nindou rananimbo ai dagüdambuia? Roana moai ahambo fifirihuri,” mehomomo.

³⁰ Asu nindou ranai ahamumbo simbori hoafiyupurühi yahuya, “Ndanana wambo rani-poanimbo moatükun-ane! Aiyu wandi himboari aboedimareanda asu ro aboedi himboarayahi. Nga nimboemo se hoafiyomondühiya, ai nahaninipoediyu ro moai fifirihuri ehomoa?”

³¹ Ro fifirihumboanefi, nga God ana moai moaruwai hohoanimoyomorundeimbiyomondi hoafi ana himboriyu randi, nga wani. Nga nindou ranai Godimbo hohoanimoyuhü asu ahandi hoafi sünggumareandi ranahandi hoaf-ane God ai himboriyu arandi.

³² Moai horombo nindou mami hondi ai himboatihari wakirimindoani asu nindou ngorü ai ahandi himboari aboedi-mariri hoafi ra yangoro, nga wani.

³³ Asu God ai nindou nda koehefikoate-mbei-mbonana, asu ngiri raranimoatükuni hifi ndanihü ratüpuriyu,” mehu.

³⁴ Asu simbori ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Horombo me ai sihambo moaruwai hohoanimo ranambo wakimaramindinini asu se himboatiharimayafi ranimboanefi ro fifirarahunini. Se nindou moaruwai hohoanimo-yafeimb-anafi. Asu se yihofombo yamundifemunimbo safomboyafi?” Ai ahambo yaru hoafiyomondowohüyomo rotu worambeahindi hihaifoarüwuri weindani hinîngimarüwuri.

Nindou anihondümbofe-koate-ayei ai himboatihari nahurai-ane

³⁵ Sisas ai ranimbo himboriyu haya, kokorüri hu hoeirirühi yahuya, “Se Nindou Hondü ranahambo anihondumbo-roworai wanayo?” mehundowamboyu.

³⁶ Asu nindou ranai simbori hoafiyundowohü yahuya, “Adükari, Nindou Hondü ra düdia? Se wambo hoafiyafi-ndiran-animbo ro ahambo anihondumbo-ndihini.”

³⁷ Asu Sisas ai hoafiyundühi yahuya, “Se ahambo hoeimariwori. Aiani se-dibo wataporayu nda,” mehuamboyu.

³⁸ Asu nindou ranai hoafiyuhî yahuya, “Adükari, ro anihondümboanîheanî.” Ai yahu mbura Sisasimbo yimîndîho yimbu pusire nîmarumbo hohoanîmomayundo.

³⁹ Asu Sisas ai yahuya, “Ro nindouyei hohoanîmo yîbobofemboyahî hîfî ndanîhü makosahî. Ranîmboane asu nindou Godîndî hoafî fîfîrîfekoateyeimbî ai nindou hîmboatîharî aboedehindî nahurai fîfîrîndîhimboyei asu Godîndî hoafî fîfîrîhundeimb-aneî aseî ai hîmboatîharî nahurai fîfîrîfekoate-ndeimboyei,” mehu.

⁴⁰ Farisi bîdîfîrî ai ahandî fikîmî nîngomombo ahandî hoafî ra hîmborîyomo houmbo yahomoya, “Asu ro-amboa hîmboatîharîyefî?” mehomondamboyu.

⁴¹ Asu Sisas ai hoafiyupurühî yahuya, “Asu se hîmboatîharîmbembonana, hohoanîmo moaruwai ra moai sîhamundî fiambe nîmaropurî. Nga se hoafiyomondühî, ‘Yîhoefî hîmboarana aboed-ane,’ yahomo arundî, ranîmboane asu hohoanîmo moaruwai ra awi sîhamundî fiambe amaropurî,” mehu.

10

Sisas ai sipsip hîfanda-randeimb-ani

¹ Sisas ai hoafiyuhî yahuya, “Ro anihondümboanahî sîhamumbo hoafayahî, nindou ai moai sipsipî-yafe ginîrî yipurî nafî kefuai randî, nga amurî hîmborî nafî kefuai arandî, nindou ranai ana hümbuhünîkorî napo fufuramündü-randeimb-ani.

² Asu nindou yipurî nafîtambe nafî karefuendî ranai ana sipsip ahei afînd-ani.

³ Nindou yipurî hîfanda-randeimbî ai-anîmbo nindou ahu ranahambo yipurî ra tindîhembui. Rananei asu sipsip ai ahandî yafambe ra hîmborîyei arîhündî. Ranani asu ai ahei ndürî ra dükarearü yîsîboasiyuhî asu ai aheimbo ginîrambeahîndî semündündürî moanambühî tüküfî ahu.

⁴ Asu ai ahandî sipsip ra muŋgu ginîrambeahîndî semündündürî moanambühî tüküfî hayambo asu ai horombofi huanî ahandî süngu ahei. Sapo sipsip ranai ahandî yafambe hîmborîyeihî ranîmboane ahandî süngu ahei.

⁵ Aiana ngîrî nindou amurîndî süngu ngei, nga wanî. Nindou amurî ai huanî ana, ai ahambo yîhîmborîhorühî fefoehindühanei. Ahandî yafambe hîmborîkoate-ayei ranîmbo wambo.”

⁶ Sisas ai aheimbo kafoefe hoafî ra yare hoafîmayundürî, nga asu moai kafoefe hoafî ranahandî nîmîndî ra fîfîrîhindî.

Sisas ai sipsip hîfandî-randeimbî aboed-ani

⁷ Ranîyu Sisas ai asükaiyu hoafiyuhî yahuya, “Ro sîhamumbo anihondümboanahî hoafayahî. Roanahî sipsipî-yafe yipurayahî.

⁸ Asu nindou ai ro sünguyahanî horomboyahî ahei aiana hümbuhünîyeihî raranî napo moanî fufurühümündî rîhündühanei. Asu sipsip ai-amboanî moai ahei hoafî hîmborîyei rîhündî.

⁹ Ro-anahî yipurayahî. Asu nindou dîdîyei wambo sowanambo sînei ginîrî ranambe karefoehindî ana, God ai aheimbo aboedambo-ndeandürümbui. Rananîmbo asu ai keboehî tükündahî ndühündühî asu ai ginîrî ranambe sesîmbo amboanî keboehî tükündahimboyei.

¹⁰ Nindou hümbuhünîyu-randeimbî ginîrî ranambe karefuendî ra moanîyupoanî karefuendî. Nindou karefuendî ra ai kefoefe hefe hîfo

sipsip hümbuhün+mbó hífokoeffindürümbó yahumboani. Nga roana keboeheandühi sipsip aboedi yangiri díboadeimbi asu ahei fiambe aboedi hohoan+mo yangiri níngombo afindi mbimar+ndüra samboanahi as+hühi.

¹¹ Roana sipsip hífandiri+handeimbi nindou aboedi saf-anahi. Nindou sipsip hífandira+randeimbi aboedi ranai ana aheimbo faríhefe-ndür+mbóhünda yif+ndümbui.

¹² Nindou kaki sem+ndimbo ratüpuríyu arandi aiana sipsipíyei afindi+yupoani. Asu ai sipsip aheimbo hífandirarü+randeimbi+yupoani. Asu aiana ní+mambeahíndi yafori moaruwai howani hoeimareandi ra fiboembui. Rananimbo asu yafori ranai sipsip ranaheimbo waríbadarü wakíndeandüra buküründeimboyei.

¹³ Nindou ranai ana moani kaki sem+ndimbo yangiri hohoan+moyuhü wambo ngiri sipsip ranaheimbo hífandiyondür+imbo hohoan+mondu.

¹⁴ Nga roana sipsipíyei hífandi+hífandiyondür+rambo nindou aboedi saf-anahi. Ro ana wandi sipsip ranaheimbo fifiri+heandüraní asu ai-amboani wambo fifiri+hi+ndiri+imboanei.

¹⁵ Hoafi ra yahurai-ane, ro wandi Apembo fifiri+hinaní asu Ape ai wambo fifirareandiri nou. Rananimbo asu ro sipsip+imbo faríhefe-ndür+mbóhünda yif+ndamboyahi.

¹⁶ Asu wandi sipsip bídifiri mbaníboadei ranana ndani ginírambeahi moai níboadei. Aheimbo amboani giniri ndanambe semündündür+koafoeffendür+imbo samboanahi. Rananimbo asu ai ro hoafiyahmeimbi wandi yafambehündi ra hímboríndeimboyei. Rananimbo sipsip ranai mamambe níboadeiya asu nindou aheimbo hífandiyondür+imbo ra mamí yangiri nüngumbui.

¹⁷ Ro yifíyo hefe asúkai botífemboayahí ranimboane Ape ai wambo ngusüfo parareandiri.

¹⁸ Ngiri wambo nindou mamai-amboani hífokoeffendiri+imbo hohoan+mondu. Nga ro hohoan+momayahí süngu wandi yangiri níngo ra hífokoeffe-ndiri+mbóhünda híningi+ndíheamboyahi. Asúkaiinda ro hohoan+momayahí süngu wandi yangiri níngo ra híhíndíhe ndahamíndimboyahi wandi Ape ai randafandí mehu süngu,” mehu.

¹⁹ Suda ai raní hoafi ra hímboríyomo houmbo asúkai yimbomboru yíbobomefundí.

²⁰ Raníyomo asu bídifiri ai yahomoya, “Moaruwai nendi ahandí fiambe mamaroamboani ai yare wunünumbo-wunünumboayu. Asu se nímbomo ahandí hoafi ra hímborayomoa?” mehomo.

²¹ Asu bídifiri ai yahomoya, “Hoafi ndanana nindou moaruwai nendi nímarümbíndi hoafiyopoani. Asu moaruwai nendi ranai ngiri nindou hímbóatíharíndeianí ahei hímbóari ra aboedíndeandi,” mehomo.

Suda ai moai Sisasíndi hoafi hímboríyomo

²² Serusarem ngoafíhü horombo Godíndi worí ahandhoar-ane masei ranahambo asúkai híhífi+híhífi+imbo si tüküme feyo. Raní si ra ngísharíyowambeyo tüküfe marandí.

²³ Raníyu asu Sisas ai Godíndi worambe Soromoníndi weindani yíbadíwamí mahüfu.

²⁴ Raníyomo asu Suda ai sífomo ahambo wakírurü níngomombo yahomoya, “Ro yimbu hohoan+moayefí hefí ra asu nüngüsümboani se hoafímandafímuna? Asu se Kraisyafana yíhoefombo weindahí hoafíyafan-animbo ro hímboríndefosí,” mehomondamboyu.

²⁵ Asu Sisas ai ahamumbo hoafi yupurühi yahuya, “Ro sihamumbo hoafi ra hoafi ma-yahapuriyosi, nga asu se moai wandi hoafi ranahambo anihondumbo-rundi. Mungu hepüni feimbi moatükuni wandi Apendi nginindinambo ratüpurayahä ranai ro didimbayahä ra nafuiyoarandi.

²⁶ Nga asu seana wandi sipsip rani diborihindi-yomopoani. Ranimboanemo asu se wandi hoafi anihondumbofofe-koate-yomo arundi.

²⁷ Asu wandi sipsip ranana ro hoafi yaheimbi ra himboriyehü asu ro aheimbo fifriheandü rananei asu ai wandi süngu hei arihündü.

²⁸ Asu ro aheimbo yangiri koadürumbo-koadürumbo ningombo asahandüri ra ai ngiri yifindei. Asu ngiri nindou mamai-amboani wandi warambeahindi hündamündündüri.

²⁹ Wandi Ape ai sipsip wandi ra wambo masendür-anei. Asu ai munguambo moatükuni ranahei nginindi ngasünde haya nginindi saf-ani. Asu ngiri nindou mamai-amboani Apendi warambeahindi hündamündündüri.

³⁰ Ape-ani asu roanahi roana manehi,” mehu.

³¹ Raniyomo asu Suda ai nimeoi hümaründümo Sisasimbo pifendombo yahomombo.

³² Raniyu asu Sisas ai yahuya, “Ro sihamumbo Apendi ratüpurü afindi nafuimehapuri. Asu se nini ratüpurü aboedi ranahambo hohoanimo-yomondühiyomo wambo nimeoinambo hifokoefendirimbo yahomo houmbo rawefunda?” mehuamboemo.

³³ Asu simbori Suda ai ahambo hoafi yomondowohü yahomoya, “Roana sihafiri ratüpurü aboedi ramarowandi ranimboyefipoani nimeoinambo hifokoefenimbo asefi, nga wani. Se moani nindou yangiri-anafi asu Godimbo moaruwaimbofe hoafirirühi, ‘Roana God-anahi’ masafi ranimboanefi,” mehomondamboyu.

³⁴ Asükaiyu Sisas ai ahamumbo simbori hoafi yupurühi yahuya, “Hoafi nda sihamundi ahinümbi hohoanimo Bukambe ndare mengoro: God ai yahuya, ‘Ro siheimbo hoafimayahä, seana god-anei,’ meho.

³⁵ Nindou God ai ahandi hoafi masagadüri ranaheimboyo ai god-anei mehondüri. Asu ngiri Baiborambeahindi hoafi ranana ngörü-süngunde hoafindo.

³⁶ Nga Ape aiyu ahandi hoari wambo kafaoreandiri mbura, asu hifina koamarihendira makosahi. Ranimboyahi ro hoafiyahühi, ‘Roana Godindi nimir-anahi,’ masahi asu nimboe se wambo hoafiyomo-ndirühiya, ‘Nimboe se Godimbo gogonimbo-rihaworühi hoafayafi,’ mehomoa?

³⁷ Asu ro Apendi ratüpurü ratüpurükoate-ndahani ana, asu se wandi hoafi ra yowani anihondumbo-ndumboemo.

³⁸ Nga asu ro ahandi ratüpurü ratüpurüyahan se wandi hoafi ranahambo anihondumbofembo moeimbo ana, asu ratüpurü rani yangiri anihondumbo-ndundi. Rananimbo asu se hohoanimo ra ndondu hohoanimo-ndimondühi fifindumboemo Ape ai ro-dibo mam-anehi amarehi,” mehu.

³⁹ Asükaiyomo Suda ai hoafi ra himboriyomo houmbo ahambo kikihimündumbo yahomo houmbo ramefundi, nga asu Sisas ai aboedambo mahu.

⁴⁰ Sisas ai asükaiyu hihirifi hanü Sodan himo horombo Son hundürürarü randühi manüngu.

⁴¹ Ai nunguane, nindou ranai ahambo sowana sühüsihü seiya, “Horombo Son ai moai hepüni feimbi moatükuni ratüpurüyu. Nga mungu raranimoatükuni hoafi nindou ndanahambo hoafimayu ranana anihond-ane,” masei.

⁴² Ranıyei asu nindou afındı ranıhü ranai ahambo anıhondümbomarıhori.

11

Sisas ai Rasarus yifihündi botımariri

¹ Nindou mamı ahandı ndürı Rasarus Betani ngoafihündi ranai angünımbomamaru. Betani ra Maria asu Mata apodoho nımarı-feımbı ngoaf-ane.

² Maria aiyo werı fıınarümbı Sisasındı tınarıwamı kafoare mbura, asu ahandı mbırınanınambo gedümarıhendı. Nımorehı mamı ranahandı ranıhyu Rasarus angünımbom Betani ngoafihü menğuru.

³ Ranıyafe asu apodoho ranai Sisasımbom hoafımbom nindou koarıhenerühi safeya, “Adükari, nindou se ngusüfo pamarıworı ranai angünümboani,” masafeamboyu.

⁴ Ranıyu asu Sisas ai ahafe hoafı ra hımborıyu haya hoafıyuhı yahuya, “Angünı ranana yifımbom angünüyopoanı, nga wanı. Ranana moanı Godımbom ndürı adükari segodımbom-hündamboane tükefeyo asu ranı-süngumboanımbom Godındı Nımorı amboanı ndürı adükari ndemündümbui,” mehu.

⁵ Sisas ai Mata apondoho asu Rasarus aheimbo ngusüfo pareandürı marandı.

⁶ Nga asu Sisas ai Rasarus angünümboayuhı hoafı ra hımborıyu haya, ranıhü yımbu sı mamaru.

⁷ Asükaiyu sünguna nımarümbo ahambo süngururü-rundeımbımbom yahuya, “Asükai mborai, Suda-yafe hıfınambo ngefombo,” mehuamboemo.

⁸ Asu sımborı hoafıyomondowohü yahomoya, “Yamundo-randeımbı, sapo hapondanıyomo Suda ai sıhambo nımoeinambo hıfıkoefenınımbom yahomo houmbom raraomarünını. Asu se asükai Suda-yafe hıfınambo hıfombo safomboyafı?” mehomondamboyu.

⁹ Asu sımborı Sisas ai ahamumbo hoafıyupurühi yahuya, “Mamı sı ra gebuai-ane anıngo. Nindou ai sırühı ana ngırı pındu sı ra hoeireambowambo.

¹⁰ Nga asu nindou ai nımbokoanı ahu ana, piyu arandı sı yanğorıkoate wambo.”

¹¹ Ahamumbo yare hoafıyupurı mbura asükaiyu hoafıyupurühi yahuya, “Sıhefı wandafı Rasarus ai mapuamboanahı awı ro ngü ahambo botındıhinı samboanahı,” mehuamboemo.

¹² Asu ahambo süngururü-rundeımbı ai hoafıyomondühı yahomoya, “Adükari, nindou ra apo yanğırı apu ana, asükai ahandı angünü ra aboedındümbui,” mehomondamboyu.

¹³ Sisas ai hoafımayupurı ra, Rasarus ana yifımayu yahumboyu, nga ahambo süngururü-rundeımbı ana moanı apo hondü mapu-amboanı yare hoafıyuhı mehomom.

¹⁴ Ranıyu asu Sisas ai ahamumbo dıboadıre hoafıyupurühi yahuya, “Rasarus ana munğuna yifımayu.

¹⁵ Ranı-sımbom ro moai ai-dıbo nımarıhı, nga ro ranımbom-hündambo hıhıfı-hıhıfayahı. Ranınımbom asu se wambo anıhondümbom-ndundırı. Nga hapondanı sıhırı ahambo sowana ngefımbomane,” mehupurı.

¹⁶ Ranıyu asu Tomas ahambo Didimas sahündo-rıhündemboanı ai Sisasımbom süngururü-rundeımbı ahamumbo yahuya, “Wai sıhırı andai ngıfı, Sisasbabıdımbom Sudiahü yifındefo,” mehu.

Sisas ai yangiri ni ngombo ni m'induhani

17 Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo hifomo Betanihi tüküyafundühiyomo Rasarus ai yifimayua honguambe masihori ra yimbuyimbu si homboane hoafi ra himborimayu.

18 Betani ngoafi ana Serusaremihündi anguniyopoani. Betani ngoafihündi botife hefe Serusarem ngoafina aho ra ngimi kiromita-ane.

19 Rasarus yifimayua raniei asu Sudahündi afindi ranai Mata Mariambo kikimfoefepiri nimaroi ngusufu aboedi küri ne mbimarifeya sei hehimbo masühüsi.

20 Mata ai Sisas masüfu hoafi ra himboriyo haya, ahambo nafoarifimbo ho, nga asu Maria ai worambeahi nimaro.

21 Mata ai Sisasimbo hoafiyondowohü yahoya, “Adükari, asu se ndanihü mbanimbafi-mbonana, wandi ranihi ai ngiri yifiyu.”

22 Nga ro fifirihamboanahi, asu se hapondani amboani Godimbo ninimbo didibafefoando ana, sihambo daganinimbui,” mehoamboyu.

23 Asu Sisas ai ahambo hoafiyondowohü yahoya, “Sihafi ranihi ana yangiri aboedi hifambe-ambeahindi botindufimbui,” mehundowamboyo.

24 Asu Mata ai ahambo asükaiyo hoafiyowohü yahoya, “Ro ranimbo fifirihamboanahi, nga ai asükaindu süngunambo hifi nda muḡuyowambe yangiri aboedi botindufimbui,” mehoamboyu.

25 Asu Sisas ai yahoya, “Yifihündi yangiri botife niḡgo ra ro nimindanahi. Nindou ai wambo anihondumbo-reandiri haya yifayu ana, ai asükaindu yifihündi botindufi nungumbui.

26 Nga nindou muḡu yangiri nimboeimbo wambo anihondumbo-arihindiri ana, ngiri yifindei, nga ai koadürumbo-koadürumbo yangiri ni boadeimboyei. Asu se hoafi ndanahambo anihondumbo-rowandai waniyo?” mehuamboyo.

27 Asu Mata ai yahoya, “Yini, Adükari, ro sihambo anihondumbo-riheaninimboanahi seana God kafoare hininḡmareanini Krai-anafi. Seana Godindi nimori horombo hifinambo nindou kudumbui mehu ranafi,” meho.

Sisas ai aranimayu

28 Mata ai yare hoafiyo haya, ahandi akidambo hifo hininḡriro himboambeambe hoafiyondowohü yahoya, “Yamunde-randeimbi ana ndanihü süfumboani sihambo düdumefinini,” mehoamboyo.

29 Asu Maria ai rani hoafi ra himboriyo haya, nimehünou botife haya Sisasimbo sowana maho.

30 Sisas ai awi moai ngoafihü tüküfiyu, nga nafini Mata ho hoeirerühi ranihü manüḡu.

31 Raniyo Maria ai nimai botife haya pipinambo mahowamboyei asu Suda Maria-babidimbo worambe ahafembo kikimfoarhipiri mamarei ranai ahandi süḡu mahei ndanana Rasarus yangurühi ho arani hoafimboane aho sei hehi.

32 Maria ai ho Sisas nunguhü tüküfe ahambo hoeirerühiyo ahandi fikimi yiri yimbu pusire yimindiho yimbunambo nimarimbo hoafiyowohü yahoya, “Adükari, se ndanihü mbanimbafi-mbonana, wandi ranihi ai ngiri yifiyu,” mehoamboyu.

33 Sisas ai Mariambo hoeireandane arani hoafimaranda, asu Suda ahandi süḡu masinei ranai kameihi arani hoafi-marihündamboyu. Asu Sisas ai ahandi ngusüfoambe moaruwaimariri.

³⁴ Asu Sisas ai aheimbo düdufindürühi yahuya, “Se ahambo nahü sihehora?” mehuamboyei. Asu ai seiya, “Adükari, naha se sühüfi hoeiro,” maseiamboyu.

³⁵ Asu Sisas ai aran+mayundo.

³⁶ Asu Suda ai hoafiyeih+ seiya, “Hoeir+hi. Sisas ana nindou ranahambo afindi hamindi ngusüfo parirühi wamboani,” masei.

³⁷ Nga bidifiri ai hoafiyeih+ seiya, “Sisas ai nindou himboat+hari aboed+mariri. Nga asu ai n+mböe Rasarus+mbö fehefiyua yangri n+ngombo ra wan+mayua?” masei.

Sisas ai Rasarus bot+mariri

³⁸ Asükaiyu Sisas ai ahandi ngusüfoambe moaruwai mahafowamboyu hu honguambe tüküme fiyu. Hongu ra n+moei n+maroweimbi wowond+mar+hündiyo raniyo n+moeiambe nafitambe ra n+moei ngorünambo gürühi pamar+hindi.

³⁹ Asu Sisas ai yahuya, “N+moei ambembo gürühi pamar+hindi ra far+hehi,” mehuamboyo. Asu Mata nindou yif+mayu ranahandi rehi ai yahoya, “Adükari, Rasarus ana yimbuyimbu si honguambe yangur+mb-ani. Nga fis+ri+rümbei nawe,” mehoamboyu.

⁴⁰ Asu Sisas ai yahuya, “Sapo hapoasungu hoafiya-han+neimb-ane. Asu se wambo an+hondümbö-arowand+ri ana, se God+ndi ng+n+ndi ra hoein-dowamboyafi,” mehuamboyei.

⁴¹ Raniyei asu ai n+moei ra mafar+hehindamboyu, Sisas ai n+moamo himboar+yuhü yahuya, “Ape, ro sihambo h+h+far+han+ni. Se wandi hoafi h+mbori-yafomboanafi.

⁴² Ro fifir+heandi ro hoafiya ar+handi ra se afindi+mbö h+mbori-yafi randühanafi. Nga nindou ndan+hü man+boadei-amboanahi ro ndar+he hoafayahi. Ranan+mbö se wambo koamar+hawand+ra makosahi ra an+hondümbö-mbir+hindi-ramboane.”

⁴³ Raweyahu haya puküna m+ngiyuhü yahuya, “Rasarus, se weindana tüküyafö sinifi,” mehuamboyu.

⁴⁴ Raniyu asu Rasarus ai honguambeah+ndi tüküfi haya masünu. Ahandi yit+jar+ wat+jar+ ra hoear+ goesür+nambo hüputüpurühümündi h+n+ng+mar+hindiyo, asu ahandi ngusümböar+ hoear+nambo gabud+mafoar+hindiyo rani+kameih+ tüküme fiyu. Raniyu asu Sisas ai hoafi+yuhü yahuya, “Hoear+ ra fufur+hehindoan-an+mbö ai mbühu,” mehundüri.

Suda-yafe bogori ai Sisas+mbö hifokoeffimbo hohoan+momemo

(Matyu 26:1-5; Mak 14:1-2; Ruk 22:1-2)

⁴⁵ Raniyei asu Suda bidiri+ri rani+hü Mariambo hoeifembo masühüsi ranai rani+moatükuni Sisas ai ramareandi rani+mbö hoeir+hi hehi asu ahambo an+hondümbö-mar+hor+.

⁴⁶ Nga asu bidifiri ai Farisi sowana hei, Sisas ratüpur+mayu ranahambo ahamumbo hoafimehüpur+.

⁴⁷ Raniyomo asu nindou God+mbö sihou-rundeimbi bogori ai Farisi bidifiri+babid+mbö kans+r+mbö gugurüpur+ houmbo hoafiyomopurüh+ yahomoya, “Si+ri+ nda nüngumandahua? Nindou ndanani ai hepün+feimbi moatükuni afindi ratüpur+iyu arandi.

⁴⁸ Si+ri+ ahambo moani rar+huri h+n+ng+r+huran+ ai hepün+feimbi moatükuni ratüpur+iyu randani nindou afindi ai ahambo an+hondümbö-ar+hor+ ana, Rom bogori sihefi+mbö hifandar+mun+ ai difomo sihefi+mbö moaruwaimbö-nd+munüh+ asu sihefi God+ndi wor+ ra bir+boadümböemo,” mehomo.

⁴⁹ Raniyo asu rani himbanifihî nindou mamî ahandî ndürî Kaiafas ai Godimbo sîhai-randeimbi adükari bogorimbofi manüngu. Ai hoafiyupurühi yahuya, “Seana moai raranî-moatükunî fifirundî!

⁵⁰ Se ndoru fifirundai? Nindou mamî ai nindou amurî aheimbohünda yîfayu ranana aboed-ane, nga Suda sîhefîmbo munguambo moaruwaimbofe ana, moaruwai-ane,” mehu.

⁵¹ Kaiafas ai yare hoafîmayu ra ahandî hohoanîmonambo yangîriyupoanî. Nga rani himbanifihî Godimbo sîhai-randeimbi adükari bogorimbofi nîmarümbowambo Sisas ai aheimbohünda yîfimboayu ranîmbo horombo hoafîreandühîyu.

⁵² Ai Sudambo farîhefembo yangîriyupoanî yîfayu ra, nga Godîndî nîmorî mungua hîfîhü burîyei wakarîhindî aheimbo semündündürî mamambefendüranî mamîsîrîmboyahi mbînîboadeia mbüsî hayambo-anîmbo yîfîndümbui.

⁵³ Asu raniyomo rani-sîmboanî piyomo houmbo, Suda-yomondî bogorî ai Sisasîmbo hîfokoeffimbo yahomo houmbo hoafî fifîrîmarundî.

⁵⁴ Ranîmboyu asu Sisas ai moai Suda-yomondî himboahü weindahî tüküfiyu. Ranîyu ai Sudia hîfî ra hînîngîre haya, ngorü hîfî nîmî wohî furîkoate-reandühî ngoafî ngorü ahandî ndürî Efraim ranîhü hu ahambo sünggururü-rundeimbi babîdîmbo manüngu.

⁵⁵ God ai Sudambo Isipîhündî aboedîmareandürî si Pasofa ra awi tüküfekoate akîmî tüküfembo yangîriyoambe nindou ngorü ngoafîhündî ngorü ngoafîhündî ranai Serusarem ngoafînambo ahei fî Godîndî himboahü aboedî tüküfembohünda mafandîhindî.

⁵⁶ Raniyei asu ai Sisasîmbo kokorîhorî wakîrîhora mayoa Godîndî worambe nîmboeimbo aheihoarî wataporîyeihî seiya, “Se nüngurühi hohoanîmoayeia? Sisas ai adükari si tükefeyo nda hoeifembo madüfuyo wanîmandüyo?” masei.

⁵⁷ Nindou Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî ai Farisi-babîdîmbo yaru hoafîmemo: ‘Nindou mamî ai Sisasîmbo hoeiriranî anüngu ana, asu ahamumbo ranîh-ani anüngu yahopuran-anîmbo ahambo papîhoafîyumböhünda kîkîhî-mbîründümo-ndamboane,’ mehomo.

12

Maria ai Sisasîndî tîjarîwamî werî kamafoareandî (Matyu 26:6-13; Mak 14:3-9)

¹ Adükari si ra tüküfembo awi 6 si nîngowane, asu Sisas ai Betani ngoafînambo mahu. Ngoafî ra Rasarusîndî ngoafî-ane. Rasarus ranahamborürî Sisas ai honguambeahîndî yîfîhündî botîmarirî.

² Ranî ngoafîhündî ai Sisasîmbo sîndîrühündühî mamarei. Mata ai sesi kakîreandî, nga Rasarus ai nindou Sisas-babîdîmbo nîmarei masahüsi rababîdîmbo nîmaru.

³ Maria ai werî fîsînarümbî hipîrî mbuisamongo-ramîndeimbi kaki afîndîfihî sahümundimbi ra semîndî haya Sisasîndî tîjarî wamî kare mbura, asu ahandî mbîrînañînambo gedümarîhendî. Raniyo asu werî ranahandî fîsînarü aboedî ranai worambe kîkîhîmayo.

⁴ Nga asu nindou mamî ahambo sünggurürî-randeimbi ahandî ndürî Sudas Iskariot ai-amboanî ranîhü nîmaru. Nindou ranai-anîmbo Sisasîmbo nderümündü ahandî hürütümbî ahamundî warîwamîndirümbui. Ai moai Maria ramareandî ranahambo hîhîfî-hîhîfîyu.

⁵ Nindou ranai hoafiyuhî yahuya, “Nimboe werî aboedî nda nindou ai sahümündihî asu ranîfihî 300 kaki semîndî mburîmbo nindou napokoateimbî aheimbo segudürîmbomayoa?” mehu.

⁶ Nga nindou napo-koateimbî aheimbo hohoanîmoyundürî haya hoafiyumboyupoanî, nga wanî. Nindou ranai hûmbuhünîyu-randeimbani ranîmboane asu ai yare hoafîmayu. Aiyu kaki hîpîrî ahamundî ra hîfandîmarandî ranîyu asu ai kaki foarîhi marîhündî ra bîdîfirî hûmbuhünîyu marandî.

⁷ Ranîmboyu asu Sisas ai yahuya, “Nîmorehî ranahambo se hînîngîndîhindî. Ai wandî yîfî si ranahambo horombonambo noure rarendühane fîsînarümbî moatükunî aboedî ra afandîfoareandîrî.

⁸ Nindou napo-koateimbî ai-anîmbo se-babîdîmbo koadürümbo-koadürümbo nîmboeimboyei asu se aheimbo fandîhehi-ndürîndîhündî, nga roana ngîrî se-babîdîmbo koadürümbo-koadürümbo nîmboahî,” mehu.

⁹ Suda ai Sisas Betani ngoafîhü anîngu hoafî hîmborîyei hehimboyei, ranînambo mahüsi. Ai mahüsi ra Sisasîmbo hoeifimbo yangîrîyeipoanî, nga Sisas Rasarusîmbo yîfîhündî honguambeahîndî botîmarirî ranîmbo hoeifimbo kameihîyei mahüsi.

¹⁰ Ranîyu asu Godîmbo sîhou-rundeimbî bogorî ranai Rasarusîmbo kameihî hîfokoeffimbo yahomo houmbo hoafî dîdîboado-marundî.

¹¹ Nimboe sapo Suda bîdîfirî ai Sisas Rasarus yîfîhündî botîmarirî ranahambo hohoanîmoyeihî asu ahei bogorî-yomondî ratüpurî ra hînîngîrîhi hehimbo Sisasîmbo yangîrî anîhondümbo-marîhora ranîmbo wambo.

Sisas ai Serusarem ngoafîhü adükarî bogorî nahurai tükîmefiyuwa munğu ai hîhîfî-hîhîfîmayei

(Matyu 21:1-11; Mak 11:1-11; Ruk 19:28-40)

¹² Nîmohoafrêhî nindowenihî afîndî ranai adükarî si ra hoefembo masühüsi ranai ranîhü nîmareiane. Asu ngorü sihî Sisas ai Serusarem ngoafînambo asüfu hoafî ra hîmborîmayei.

¹³ Ranîyei asu ai mbe emündî nahurai hutei sahümündi hehi, nafîna nafaorîhorî hehü hoafî afîndî-afîndîyeihîyeihî seiya,

“Godîmbo hîhîfî-hîhîfîndefo!

Nindou Adükarîndî süngu tükîmefiyu ranahambo ‘aboed-ani’ mbîsefomboane. Israerî-yafe adükarî bogorîmbo aboed-ani mbîsefomboane,”

118:25-26

masei.

¹⁴ Sisas ai donği semündü haya ranîwamî masüfu Baiborambe hoafîmayo süngu.

¹⁵ Ai yare hoafîyowohü yahoya,

“Saion ngoafî, se yîhîmbondamboyafî!

Sîhafî Adükarî bogorî asüfu ra hoeirîworî.

Aiana donği nîmorî ranî wamani nîmarümbo asüfu,”

Sekaraia 9:9

¹⁶ Horombo ana ahambo süngururü-rundeimbî ai rananî moatükunî moai wudîpoaporu fîfirundî. Nga sünguna Sisas ai sünambe hafuane, rasîmboanî ai hohoanîmomemo Baibor ahambo hoafîmayo ra. Ranîyomo asu nindou ai Sisasîmbo raraorîhorî marîhündî ranahambo fîfirîmarundî.

¹⁷ Horombo Rasarus ai yîfîyu haya honguambeahî yanguruane, asu Sisas ai ahambo mîngîmayua honguambeahîndî tükîmefiyu ra nindou afîndî ranai ai-dîbo nîboadeimbo hoeimarîhorî. Asu nindou afîndî ranai Rasarusîmbo honguambeahîndî botîmarirî hoafî ra sahümündi hehimbo, weindahî wataporîyei wakîmarîhindî.

18 Nindou afindi ranai Sisas hepünifeimbi moatükuni ramareandi hoafi ra himboriyei hehi nafini nafoamarihori hei.

19 Raniyomo asu Farisi ai ahamundihoari wataporiyomondühi yahomoya, “Haponda sihiri ra hoerihumboanefi. Nimorehi nindowenihi mungu ahandi hoafi süngurihindühi wambo ngiri nane hohoanimo sihiri hohoanimomefi ra aboedindo,” mehomomo.

Grik ai Sisasimbo kokomaruri

20 Nimorehi nindowenihi ai Pasofa adükari si ra Serusareminambo Godimbo hohoanimombo masühüsi. Asu raniyei Grik bidifiri Suda-yafe rotu hohoanimo süngurihindeimbi ai Suda-babidimbo masühüsi.

21 Nindou Griki-mayei ranai Firip Betsaidahündi Gariri hifambeahindi ahambo sowahi sinei düduyahindowohü seiya, “Ritifo, ro Sisasimbo hoeindihuri sefimboanefi,” maseiamboyu.

22 Asu Firip ai hu Andrumbo hoafiyundo haya, hafani Sisasimbo hoafimefinando.

23 Raniyu asu Sisas ai ahafanimbo hoafiyupirühi yahuya, “Ndeara ndani simboani ana Nindou Hondü ai nduri adükari ndemündumbui.

24 Ro shafanimbo anihondumboanahi hoafayahapiri: Wit mangiri ra hifini pirikoate-yo haya nimbayo ana, asu mamani rani yangiranimbo ningomoe. Nga asu wit mangiri ra hifini peyo haya nimbayo ana, asu aboedi tükündifehü hisi aboedi hisindimboe.

25 Asu nindou ai ahandi fi ranahambo yangiri afindi hohoanimoayu ana, awandihomoe. Nga asu nindou ranai hifi ndanihü ahandi yangiri ningo hohoanimo ra daboadanambo-areandi ana, koadürümbo-koadürümbo nüngumbui.

26 Nindou mamani ai wandi ratüpuri asemündu ana, asu ai moani wandi hohoanimo süngu yangiri süngumbi-randamboane. Ro ngoafi animboahi ranih-animbo nindou wandi ratüpuriyu-randeimbi ai ro-dibo nüngumbui. Nindou ra wandi ratüpuri rani yangiri semündü anüngu ana, asu wandi Ape ai ahambo nduri adükari dagadombui,” mehu.

Sisas ai yifimbomayu ranahambo hoafimayu

27 Sisas ai yahuya, “Haponda wandi ngusüfoambe moaruwai-arandiri. Asu ro nüngumambisaha? Asu ro hoafindahühi, ‘Ape wandi fiambe nini-moatükuniyo tükufembo yahohaya rarawayo nda sowandifi piro,’ mambisahiyoy? Roana ngiri randihe hoafindahi, nga wani. Nga ro wambo rambifeyowambo saheheamboanahi ndanihü tükeheandi.

28 O Ape, shafi nduri ra adükari-mbeyowamboane.” Sisas ai yare hoafimayuwamboyo asu hoafi mamani sünambeahindi ndahurai kosiwohü yahoya, “Ro wandi nduri ra adükari-mbo-riheamboanahi, nga wandi nduri ra randiheandan asukai adükari safi tükündifemboe,” meho.

29 Nimorehi nindowenihi akimi maniboadei ranai hoafi ra himboriyei hehi hoafiyehi seiya, “Nimoamondihoafi bürügoayo,” masei. Asu bidifiri ai seiya, “Sünambeahindi nend-ani ahambo hoafeindo,” maseiamboyu.

30 Asu Sisas ai simbori hoafiyuhi yahuya, “Hoafi se himborimayei ranana wambo farihendirimbo tüküfehüyopoani, nga wani. Ranana shaimbo farihefe-ndurimboane tükefeyo.

31 Haponda God ai nindou hifi ndanihü aniboadei ranaheimbo yibobondearumbui. Ranimbo asu ai Satan ndani hifi ndanihü bogorimbofi anüngu ra nderümündü pindirumbui.

32 Ranimbo ai wambo botindihindira, asu ro randiheandura nindou afindi ai wambo sowana ngeimboyei.”

³³ Sisas ai ranî hoafî hoafîmayu ra, nindou ai ahambo nîmî keimbi karîhendeimbîfihî panduwuranî yîfîndümbui.

³⁴ Ranîmboyei nindou ai ahambo sîmborî hoafîyahündowohü seiya, “Krais ai yangîrî koadürümbo-koadürümbo nüngumbui, ahînümbî ho-hoanîmo Bukambe ranîmbo hoafîmayoa hîmborîmayefî. Asu se nîmboeafî haponda hoafîyafühî, ‘Nindou Hondü ahambo nîmoamo ndahorîmîndei botîndîhora yîfîndîmbui,’ masafa? Asu Nindou Hondü ra düdia?” ma-seiamboyu.

³⁵ Asu sîmborî Sisas ai yahuya, “Si ra se-babîdîmbo akîdoumbo anîmbo nîngomboe. Si yagodowanî nîmbî tüküfekoate-yoambe-anîmbo si ra-dîbo ngei. Nindou ai sî wanîyowanî nîmbokoanî ahu ana, ai moai nafî hombo ra fîfîreandî.

³⁶ Haponda si ra sîheimbo sowahî manîngowa hîfandîhümboanei, nga se si ranahambo anîhondümbo-ndîhindüh-anîmbo, asu ahandî nîmorîndei,” mehu.

Suda afîndî ai moai Sisasîndî hoafî anîhondümbo-rîhîndî

Sisasî ranî hoafî ra rare hoafîyu mbura asu ai ahei hîmboarîhü hu dîbonapîmefiyu.

³⁷ Ai hoeirîhora hepünîfeimbî moatükunî afîndî ahei hîmboahü ratüpurîyu marandîyosî, nga asu ai moai ahambo anîhondümbo-rîhorî.

³⁸ Ranîmboyo asu Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbî Aisaiandî hoafî ra anîhondü tüküme Feyo. Ai hoafîyuhî yahuya,

“Adükarî, düdi nindou yîhoefî hoafî ranahambo anîhondümbo-areanda?

Asu Adükarî ranai daboe ngînîndî hohoanîmo ra nafuiayundoa?”

Aisaia 53:1

mehu.

³⁹⁻⁴⁰ Aisaia ai ngorü hoafînambo yare sürü papîrandühî yahuya,

“God ai ahei hîmboarî ra gabudearümboani.

Ranîmboanei asu ai ngîrî raranî-moatükunî ahei hîmboarînambo ndondîhi hoeindîhindî.

Ahei ngusüfoambe ragu God ai nîmoei nahurai ngînîndî ramareandüra tüküme Feyo.

Ranamboane asu ai ngîrî ngusüfoambe ndondîhi hohoanîmondeihî wambo sowana hîhîndahi dügüsianî dîboadondîhearü, nga wanî,”

Aisaia 6:10

mehu. Aisaia ai ra-mehu ranîmboanei Suda ai Sisasîmbo ngîrî anîhondümbo-ndîhorî.

⁴¹ Horombo hondü Sisas hîfînî nîngokoate-yuambe Aisaia ai ahandî-mayo hîmboamupuimbo-randeimbî hoeire hayamboyu ahambo hoafî ra yare hoafîmayundo.

⁴² Nindou afîndî bogorîmboya fu mamarîmo ai-amboa Sisasîmbo anîhondümbo-arüwuri. Nga Farisimbo yîhîmboyomondühî wambo ai anîhondümbo-arüwuri hoafî ra moai weindahî hoafîyomo. Ai hohoanîmoyomondühî yahomoya “Weindahî hoafîndefanî yîhoefîmbo rotu worambeahîndî hîhaiboadi-munîmboemo,” mehomo.

⁴³ Nindou ranahamumbo nindou ai aboed-anemo mbîseiya yahomo hohoanîmomemo, nga God ai ahamumbo ‘aboed-anemo’ yahombo moai yîfirîyomo.

Sisasîndî hoafî ranai nindouyei hohoanîmo yîbobondeamboe

⁴⁴ Raniyu Sisas ai puküna hoafiyuhi yahuya, “Nindou wambo anihondumbo-areandiri aiana wambo yangiri anihondumbo-reandirühyupoani. Nga ai Ape wambo koamarihendira makosahi ahambo kameihani anihondumbo-ariri.

⁴⁵ Asu nindou wambo hoeiareandiri ranai Ape wambo koamarihendira makosahi ahambo kameihani hoeariri.

⁴⁶ Roana, hifi ndanihu si nahurai, nindou ai wambo anihondumbo-rhindirühi nimbü nimaröambe niñgokoate-mbeyeia saheheambo makosah-anahi.

⁴⁷ Asu nindou mamü ai wandi hoafi himboriyuhü, süngufekoate-ayu ana, ro ngiri ahandi hohoanimo yibobondihini. Roana hifi ndanihu nindou aheimbo yibobofendürimbo kosamboyahipoani, nga wani. Roana aheimbo aboedambo-fendürimbo makosah-anahi.

⁴⁸ Asu nindou ai wambo daboadi hihireandirühi wandi hoafi semindikoate-ayu ana, ahambo ahandi hohoanimo yibobofe hoafi ra yagododöboe. Hoafi ro hoafimayahi rananimbo bidifirani si tüküfeyoambe yibobondeirimboe.

⁴⁹ Hoafi nda ropoanimbo hohoanimoaya hehea hoafiyahühi-yahipoani, nga wani. Ape wambo koamarihendira makosahi ranai munju moatükuni Se hoafindafindürü, mehuamboanahi hoafayahi.

⁵⁰ Ro hoafi ra fifirihamboanahi. Apendi hoafana aboedi yangiri koadürümbo-koadürümbo niñgo-randeimb-ane. Ranimboanahi Ape ai wambo hoafimayundira asu munju hoafi nda sheimbo hoafayahi,” mehu.

13

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi-yomondi yitijari popoaimarapuri

¹ Sudayei mamü adükari si Pasofa sei-arihündi ranai tüküfembo yangiriyöambe Sisas ai hifi nda hinñgife hefe, ahandi Afindi sowanambo hafombo si ra tüküme feyoa fifirimareandi. Ai ahandi nendi afindi hifi ndanihu burayei aheimbo afindi ngüsüfo pamareandürü. Ai aheimbo horombo piyu haya ngüsüfo pareandürü huhumbo ndeara yifimbo yangiriyuhü afindi hamindi ngüsüfo pamareandürü.

² Sapo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo sowasümondühi nimarimondane asu Satan ai Saimonindi nimori Sudas Iskariot ahandi fiambe hohoanimo moaruwai masagadowa Sisasimbo ahandi hürütümbiyafe warihüfimbo mehu.

³ Sisas ai fifireandi Afindi ai ahambo munjuambo moatükuni hifandimbo nginindi adükari masagado ra. Asu Godimbo sowahindi makusu ra fifireandi ranimbo ai Ahambo sowana gafumbui.

⁴ Ranimboyu asu ai sesi sesambeahindi hinñgire botifi, ngisihari hoeari yimündamündü mbura, tawor mamü semündü ahandi mbusümondühi hühüre hinñgimareandi.

⁵ Raniyu asu ai hoe semündü disambe kare mbura, ahambo süngururü-rundeimbiimbo ahamundi tijari ra popoairapurühi tawor mbusümondühi hühümareandi ranambo gedümarapuri.

⁶ Raniyu asu Sisas ai Saimon Pitambo sowana masünuwamboyu, asu Pita ai hepünifi hoafiyundühi yahuya, “Adükari, se wandi tijari popoaimbo safimboyafi?” mehuamboyu.

⁷ Asu Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, “Ro haponda ratüpurayahi ndanana se moai fifirowandi. Nga süngunambo-animbo ranahambo fifirindowamboyafi,” mehuamboyu.

⁸ Asu Pita ai yahuya, “Se wandana tɪŋarɪ ra popoaindamboyafi, nga yowanɪ,” mehuamboyu. Asu Sisas ai sɪmborɪ kafaore hoafiyunduhü yahuya, “Asu ro sɪhambo popoaiyonɪnɪkoate-ayahɪ ana, asu se ŋgɪrɪ wandɪ sünguro-randeimbɪndafoandɪ,” mehundowamboyu.

⁹ Asu Saimon Pita ai sɪmborɪ yahuya, “Adükari, ambe, wandɪ tɪŋarɪ yangrɪ popoaiyondɪ ana. Nga wandɪ watɪŋarɪ ŋgusümboari ra kameihɪ amboanɪ popoaindandɪ,” mehuamboyu.

¹⁰ Asu Sisas ai ahambo yahuya, “Nindou ai ahandɪ fi ra munğu hundürɪyu hayamboayu ana, asu asükaindu ŋgɪrɪ hundürümbo ho-hoanɪmondu. Ai tɪŋarɪ yangrɪ amboanɪ popoiafoareandɪ ra afisaho paiarɪkoate aboediyuhani. Se afisaho-koate aboedɪ anɪŋgomo, nga se munğuamboemopoanɪ,” mehu.

¹¹ (Sisas ai nindou mamɪ ahambo ahandɪ hürütümbɪ-yomondɪ warɪhüfimbo mehu ahambo fifirirɪ. Ranɪmboyu ai ahamumbo hoafiyupurühɪ, “Seana moai munğuambo afisaho-koate nɪŋgomo,” mehupurɪ.)

¹² Sisas ai ahamundɪ tɪŋarɪ popoairapurɪ mburamboyu, asu asükaiyu ahandɪ ŋgɪsɪharɪ hoearɪ ra güde haya, sesɪ yangoro fondanɪ mahu. Hu nɪmarümbo ahamumbo düdufipurühɪ yahuya, “Haponda sɪhamundɪ tɪŋarɪ popoaimarɪhandɪ. Se wandɪ ratüpuri nda fifirundai?”

¹³ Se wambo dükarundürühɪ ‘Yamundo-randeimbɪ,’ asu ‘Adükari,’ ya-homo arundɪ, ranana anɪhond-anesɪ, nga ro ran-anahɪ.

¹⁴ Roana sɪhamundɪ Adükari-mboya asu Yamundɪhe-rɪhandeimb-anahɪ. Ranɪyahɪ asu ro sɪhamundɪ tɪŋarɪ popoaimarɪhapurɪ. Asu yahurai se-amboanɪ sɪhamundɪhoari ŋgoründɪ hoarehɪndɪmondühɪ sɪmborɪ fehefirɪndɪmo.

¹⁵ Ro sɪhamumbo nafuimbohünda ramarɪheandɪ nou, se nindou ŋgorümbo ranɪ-süngundundɪ.

¹⁶ Ro anɪhondümboanahɪ hoafayahapurɪ: Ratüpuriyu-randeimbɪ nindou ai ahandɪ bogorɪmbo ŋgasündirümboyupoanɪ. Asu nindou ratüpuri-mbo ahu ranai nindou ahambo koamarɪherü ahandɪ nɪmoamoyupoanɪ.

¹⁷ Asu se ranɪ-moatükunɪ ranahambo anɪhond-ane yahomo fifirundühɪ, ranɪ-sünguarundɪ ana, se ranɪmbo hɪhɪfi-hɪhɪfɪndɪmboemo.

¹⁸ Ro sɪhamumbo munğuambo hoafiyaha-purühɪyahɪpoanɪ. Ro sɪhamumbo dɪbonɪmehapurɪ fifirɪheapurɪ-mboanahɪ. Nga sehündɪ mamɪ wambo refendɪrɪmbo-mayu ranahandɪ hoafɪ Baiborambe hoafɪmayo ra anɪhondü tükündɪfemboe. Hoafɪ ra yare hoafɪyohü yahoya, “Nindou sesɪ mamühɪ asahoasehɪ ranai wandɪ hürütümbɪ tükündüfimbui,” meho.

¹⁹ Awi ndanɪ moatükunɪ ra moai haponda tüküfeyoanɪyahɪpoanɪ ranahambo hoafayahɪ. Rananɪmbo ndanɪ moatükunɪ ra süngunambo tükündɪfeyoanɪ, asu se wambo anɪhondümbo-ndundɪrɪ ro God ai sɪheimbo aboedambo-fembohünda koamarɪhendɪr-anahɪ.

²⁰ Ro anɪhondümboanahɪ sɪhamumbo hoafayahɪ: Nindou düdi ro nindou koararɪhehinɪ ranahambo aserümündu ana, ai wambo kameihɪ semündündɪrühani. Asu nindou düdi wambo asemündündɪrɪ ranai nindou wambo koamarɪhendɪrɪ ahambo amboanɪ serümündühani,” mehu.

*Sudas ai Sisasɪmbo ahandɪ hürütümbɪ-yomondɪ warɪhündirɪmbui
(Matyu 26:20-25; Mak 14:17-21; Ruk 22:21-23)*

²¹ Sisas ai yare hoafiyuwane asu ahandi ngusüfoambe moaruwai-mariri. Asu ai hoafiyuhi yahuya, “Ro anihondumboanahi sishamumbo hoafayahapuri: Nindou mamî sishamundi mbusümo anungu ai-animbo wambo hürütümbi-yomondi warihünda-ndirimbui,” mehu.

²² Sisas ai yare hoafimayuamboemo asu ai simbori himboapefirümemo. Asu ai moai fifirundi Sisas ai nindou dabombe yare hoafimayu ra.

²³ Nindou Sisasimbo süngururü-rundeimbi ahandi ngusüfoahündi ai ahandi fikimi mamaru.

²⁴ Raniyu asu Saimon Pita ai ahambo mbiro kareandühi yahuya, “Se Sisasimbo düdurîworî, ai nindou daboe yare hoafayu rana,” mehuamboyu.

²⁵ Asu ai Sisasimbo sowana sühüfi hüfuhü düdufinduhü yahuya, “Adükari, nindou ra düdia?” mehindowamboyu.

²⁶ Asu Sisas ai simbori yahuya, “Awi ro bret bidifiri sesi hoeambe foandhe hehea ndahandomboyahi. Ro sesi asahando nindou aiani,” mehu. Raniyu asu ai bret bidifiri ra sesi hoeambe foare mbura, Sudas Iskariot, Saimonîndi nimori-mayu, ahambo masagado.

²⁷ Sudas ai Sisasîndi hürütümbi-yomondi warihüfimbo hohoanîmoyuhü sesi ra semündü hayamboyuwane asu Satan ranai ahandi fiambe mafarifiyu.

Raniyu asu Sisas ai ahambo yahuya, “Se rani-moatükunî ratüpurîmbo ana, nimai ratüpurîyafisi,” mehu.

²⁸ Nindou sesi fikimi ninoumemo ai mamai-amboanî moai Sisas hoafimayu ranahambo fifireandî.

²⁹ Nindou bidifiri ai Sudas ahamundi kakihipiri hifandarandî ai adükari si sesesimbo hoafimayundowambo sesi pemimboani yahomo asu nindou kakikoate-mayei aheimbo saimboani yahomo raraomarundî.

³⁰ Nimbi mamarowamboyu Sudas ai bret bidifiri Sisas masagado ra semündü haya hifinambo makusifoendî.

Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi simbori ahinümbi hohoanimo masagapuri

³¹ Sudas ai hifina makusifoendamboyu, asu Sisas ai yahuya, “Haponda Nindou Hondü ai ndürümb-ani yahombo ra weindahî tükündifemboe. Rananimbo asu Nindou Hondü ai God ndürümbayu ra weindahindirimbui.

³² Asu Nindou Hondü ai God ndürümbayu ra weindahariri ana, asu God ai ahandi süngu Nindou Hondü ndürümbayu ra nîmehünou weindahindirimbui.

³³ Nîmoakidîbou, ro ngiri se-babidimbo gedühi nimboahi. Se wambo kokondurî-mboemo, nga se ngiri hoeindurî. Horombo Sudambo hoafimayahi ro homboayahî ngoafi ranambe se ngiri ngei.

³⁴ Ro sishamumbo simbori hohoanimo asahapuri. Wandafi mamî, se sishamundihoari simbori ngusüfo pefirîndîmo, ro sishamumbo ngusüfo pararîheapuri nou.

³⁵ Asu se sishamundihoari simbori ngusüfo pefirîndîmondan-animbo nindou ai sishamumbo amboa ‘ahambo süngururü-rundeimbanemo’ mbîseimboyei,” mehu.

*Sisas ai Pitamboya, ro moai ahambo fifirîhinî mbüsümbui mehu
(Matyu 26:31-35; Mak 14:27-31; Ruk 22:31-34)*

³⁶ Saimon Pita ai hoafiyunduhü yahuya, “Adükari, se nahanamboyafa?” mehindowamboyu. Asu Sisas ai ahambo simbori yahuya, “Ro nahanafiyo ahahi ra-nafi ana se ngiri wandî süngu ngafi. Nga süngunambo-animbo ranafi wandî süngu ngamboyafi,” mehindowamboyu.

³⁷ Asu Pita ai asükaiyu sîmborî hoafiyunduhü yahuya, “Asu nîmboe ro haponda sîhafî süngu sînikoate-ayaha. Sîhambondünîni asu wambondündîri ndümboemo,” mehuamboyu.

³⁸ Asu Sisas ai ahambo sîmborî hoafiyunduhî yahuya, “Se wamboyonîri asu sîhamboyonîni rambo hoafayafîsi, nga ro sîhambo anîhondümboanahî hoafayahanîni: Kakaro hoafîkoate-yuambe-anîmbo se ngîmîmbo hoafîndafühî anîmboya ‘Ro moai Sisasîmbo fîfirîhinî,’ mbîsamboyafî,” mehu.

14

Sisas ai Ape God sowanambo ho naf-ani

¹ Sisas ai hoafiyupurühî yahuya, “Se ngusüfoambe hepünafundühî afîndî hohoanîmo-ndîmboemo. Nga se Godîmbo-anîmbo anîhondümbo-ndüwurî. Asu se wambo amboanî anîhondümbo-ndundîri.

² Wandî Apendî worî ana fondî afînd-ane. Nga roana sîhamumbo fondî dîboadîfembo kameihî hahühühanahî. Asu ranî-moatükunî ra tikaimbe-mbonana, ro ngîri sîhamumbo hoafiyahapurî.

³ Ro nga sîhamumbo fondî dîboadondîhe hîningîndîhe heambo-anîmbo, asükainda sîhamumbo sepurîmîndîmbo kodamboyahî. Asu rananîmbo se ngoafî ro amarîhî ranîhü se-amboanî nîmandîmboemo.

⁴ Ro ahahî nafî ho ra se fîfirumboanemo,” mehuamboemo.

⁵ Asu Tomas ai hoafiyunduhî yahuya, “Adükari, roana moai fîfirîhundî se hombo asafî ranana. Nüngundîhu ro fîfirîmandîhu ra-nafî ho rana?” mehuamboyu.

⁶ Asu Sisas ai sîmborî hoafiyunduhü yahuya, “Roanahî nafayahî, anîhondü hoafî, asu yangîri nîngombo ra nîmîndühayahî. Nindou mamai-amboanî ngîri ngorü nafîndüfi Ape sowahî tükündîfiyu, nga roanahî nafayahî.

⁷ Asu se wambo fîfirarundîri ana, wandî Apembo amboanî fîfirîndü-wurîmboemo. Nga hapoadümbo se hoeirüwurî houmbo fîfirarüwurî,” mehuamboemo.

⁸ Asu Firip ai hoafiyunduhü yahuya, “Adükari, se yîhoefîmbo Ape ra nafuiyafîmunî. Rananîmbo yîhoefîmbo wanjei-mbeyowamboane,” mehuamboyu.

⁹ Asu Sisas ai sîmborî hoafiyunduhü yahuya, “Firip, ro se-babîdîmbo gedühî manîmboahî ranane asu se wambo fîfirîfendîri-koate-ayafî? Düdi wambo hoeimareandîri ranai ana Apembo-amboanî hoeirîri. Asu se ngîri hoafîndafühî, ‘yîhoefîmbo Ape ra nafuiyafîmunî,’ mbîsafî.

¹⁰ Seana moai anîhondümbo-mbaroponî ro Ape sowahî anîmboahî asu Ape ai wambo sowahî anüngu ra? Hoafî ro masahapurî ra ropoanîmbo hohoanîmoya hehea sahapurîmbo-yahîpoanî. Nga Ape ro dîbofîhani ai ahandî ratüpurî ra ratüpurîyu arandî.

¹¹ Se hoafî ndanahambo anîhondümbo-ndundî: Ro Ape-dîbo-anahî asu Ape ai ro-dîbo-ani. Ra wanîndoanî ana, asu se ro muŋgu hepünîfeimbî moatükunî ratüpurîya marîhandî ranahambo hohoanîmondîmondühî anîhondümbo-ndundîri.

¹² Ro sîhamumbo anîhondümboanahî hoafayahapurî: Nindou ai wambo anîhondümbo-areandîri ana, ai-amboanî hepünîfeimbî moatükunî rande ratüpurîndümbui. Rananîmbo asu ai wandî ratüpurî ngasündeandeimbî ratüpurîndümbui sapo ro Ape sowana hahühühi wambo.

¹³ Asu se muŋgu moatükunî wandî ndürî sünguna dîdîbafefundî ana, ro randîheamboyahî Ape ai wandî süngu ndürî adükari semîndîmbohünda.

14 Asu munḡu moatükunî se wandî ndürîna dîdîbafefundî ana, ro randîheamboyahî.”

Sisas ai Yifiafî Aboedî dagadürîmbui

15 “Asu se wambo ḡusüfo pararundîrî ana, se wandî-mayo hohoanîmo ra süḡgundumboemo.

16 Asu ro Apembo dîdîbafî-ndaheandanî ai sîhamumbo ḡgorü farîhefembohünda dagapurîmbui. Asu ai se-babîdîmbo koadürümbo-koadürümbo nîḡgomboe.

17 Farîhe-randeimbî ndanana anîhondü hoafîyo-randeimbî Yifiafî Aboedî ranane. Hîfînîndî nindou aiana ḡḡrî Yifiafî Aboedî ndanahambo ndahümündî. Asu ai moai Yifiafî hoeirîhi fîfîrîhi raraorîhündî, ḡḡa wanî. ḡḡa se ahambo fîfîrîndî asu aiana se-babîdîmbo sîhamundî mbusümo nîḡgomboe.

18 ḡḡrî ro hînîḡḡî-ndîheapurânî asühî nîmorî nahurai nîḡgomo, ḡḡa sîhamumbo sowana kodamboyahî.

19 Nindou hîfî ndanîhündambo ai ḡḡrî amîtata wambo hoeife-ndîrîkoate-ndei, ḡḡa seana wambo hoeindundîrîmboemo. Ro hîfî ndanîhü yangḡrî nîmboahambo wambo asu se-amboanî yangḡrî nîḡgomboemo.

20 Ro yîfîhündî botîndaheandanî ranî-sîmboanî ro wandî Ape-dîbo nîmboahanî asu se ro-dîbo nîḡgomondanî asu ro se-babîdîmbo anîmboahî ra fîfîrîndumboemo.

21 Nindou wandî hohoanîmo ra süḡguareandî ranai ana wambo ḡusüfo pareandîrîhânî. Nindou wambo ḡusüfo parareandîrî ranahambo wandî Ape ai ḡusüfo parîrîhânî. Asu ro-amboanî, ahandî hîmboahü weindahî tükündaheandühî, asu ahambo ḡusüfo pandîhinîmboyahî,” mehuamboyu.

22 Asu Sudas, (Sudas Iskariotî-yupoanî, ḡḡa ḡgorü Sudas,) ai Sisasîmbo hoafîyundühî yahuya, “Adükari, se nîmboeafî yîhoefî hîmboahü weindahî tükündafoandühî asu nindou hîfî ndanîhü anîboadei ahei hîmboahü weindahî tüküfekoate-ayafa?” mehuamboyu.

23 Asu Sisas ai sîmborî ahambo hoafîyundühî yahuya, “Nindou ranai wambo ḡusüfo parareandîrî ana, ai wandî hoafî ranî-süḡgundeambui. Rananîmbo asu wandî Ape ai ahambo ḡusüfo pandîrîmbui. Rananîmbo asu ro Ape-dîbo ahambo sowahî ḡḡe ai-babîdî koadürümbo-koadürümbo nîmboemboeyehî.

24 Nindou wambo ḡusüfo pefendîrîkoateyu-randeimbî-mayu ranana wandî yamundîfe hoafî moai süḡgureandî. Hoafî haponda se hîmborayomo nda wandî hoafî yangḡrîyopoanî, ḡḡa wanî. Wambo Ape koarîhendîra makosahî ahandî-mayo-ane hoafî nda.

25 Awi ro se-babîdîmbo nîmboamboanahî asu ro sîhamumbo ndanî moatükunî hoafî nda hoafayahapurî.

26 ḡḡa Farîhai-randeimbî ranana Yifiafî Aboed-ane. Asu wandî ndürî süḡgunambo-anîmbo ahambo Ape ai koandîhendânî kodîmboe. Ai-anîmbo sîhamumbo munḡu moatükunî ranahambo yamundeapurîmboe. Asu ai sîhamumbo ḡusüfoambe horîndeapura sîhamumbo ro hoafîyahapureimbî ra asükaindîmo hohoanîmondîmboemo.

27 Ro sîhamumbo randîheapurânî se ḡusüfo afurîndu kündumboemo. ḡusüfo afurîfe kîfe hohoanîmo wandî-mayo ra asahapurî. Ro ḡusüfo afurîfe kîfe hohoanîmo asahapurî nda nindou hîfî ndanîhündambo asahüpürî nahurai-yopoanî, ḡḡa wanî. Se ḡusüfo sîhamundî ra afîndî hohoanîmo-ndîmondühî yîhîmbondîmboemo.

28 Ro rani hoafi sihamumbo masahapuri ra se fifirundi: 'Roana ndearambo sihamumbo hininjiri-heapurühanahi, nga asükainda tükündaheamboyahî.' Se wambo ngusüfo pambarundi-mbonana, asu ro haponda Ape sowana ahahühi ndanimbo hihifi-hihifiyomo. Nimboe sapo Ape ai adükari saf-ani asu wambo ngasündeandiri-mboani.

29 Yifiafi Aboedi kosowani-yahipoani hoafiyahapuri. Ranimbo asu süngunambo ra tükündifeyoani ranahambo anihondumbo-ndundi.

30 Hifi ndanihündambo hifandi-randeimbi Satan ai ndeara haponda tüküme fiyuwambo ro ngiri se-babidimbo afuri gedühi wataporindahî. Satan ai ngiri wambo hibadandiri.

31 Nga nindou hifi ndanihü aniboadei ranai ro Apembo ngusüfo parihini arihandi ranimbo fifiri-mbirihindamboane. Ranimboane asu Ape ai hoafimayundirambo ratüpurîya arihandi. Se botiyafu houmbo, mborai sihiri ngefombo," mehu.

15

Sisas ai wain nimindi hond-ani

1 "Roana wain nimindi hond-anahi. Asu wandi Ape ai wain nüburi rani aharamburi-ani.

2 Wandi düdudu ra hisikoate-yowanî, asu nüburi aharamburi ranai düdudu ra hifitirihairanduhani. Düdudu hisiyorandeimbi ranana Ape ai afindi hisimbeyowa yahuhaya diboadore-randuhani.

3 Seana ro hoafi hoafimayahapuri ranambo ndeara afindi hisimbohünda hifitirihomombo nahurai-anemo aningomo.

4 Asu se wandi hoafi sünguarund-animbo, se ro-dibo ningomboemo asu ro-amboani se-babidimbo nimboamboyahî. Asu wain düdudu ra nimindi ranifihî pefekoate-ayo ana, ngiri nîmi ra hisindo ndandi. Ranimboane asu se-amboani ro-dibo ningokoate-ayomo ana, ngiri hiseimbi nîmi nou ningomo.

5 Ro wain bogori nimind-anahi, nga asu se wain nimindi ranahandambo düdud-anemo. Nindou ranai ro-dibo nünguanî asu ro ai-dibo animboahi ana, ai hisi afindi hisiyu randuhani. Nga se wambo hiningarundi ana, asu se ngiri raranî moatükunî randundi.

6 Asu nindou mamî ai ro-dibo ningokoate-ayu ana, ai wain düdü rawefeyo nou kandihauranî asu yaparindumbui. Ranimbo nindou ai düdudu ra gugundu mbundumbo, haimbo mandifembohünda haiambe pütindafumboemo.

7 Asu se ro-babidimbo ningomombo wandi hoafi sünguarundi ana, se nini-moatükunimboyo hohoanimoemo ranahambo didibafindafundi. Ranimbo se nini-moatükunimboyo didibafimefundi ra sihamumbo sowahi tükündifemboe.

8 Asu se nîmi nou afindi hisi hisemo ana, se wandi süngurundeimbimbondafu ningomboemo. Ranimbo asu wandi Ape ai ndüreimbindumbui.

9 Asu ro sihamumbo ngusüfo pamarîheapuri Ape ai wambo ngusüfo pamareandiri nou. Se koadürumbo-koadürumbo ngusüfo pefe hohoanimo wandi-mayo ndani mbusümo ningomo.

10 Asu se wandi hoafi rani yangiri sünguarundi ana, se wandi ngusüfo pefe hohoanimo rani mbusümo ningomboemo. Ro-amboani wandi Apendi hoafi rani-süngurihe hehea, asu ahandi ngusüfo pefe hohoanimo rani mbusümo animboahi.

¹¹ Asu se ro hihifi-hihifayahi nou hihifi-hihifimbeyomonda sahehea hoafi munngu ra hoafimayahapuri. Asu hihifi-hihifi ra s'hamundi ngusüfoambe afindi safi tükümbifeyoa sambanahi.

¹² Wandi hoafi ndanana ndahurai-ane: Ro s'hamumbo ngusüfo parar'heapuri nou-animbo se-amboani s'hamundi wandafi mam'imbo ngusüfo pandüpuru.

¹³ Asu nindou mam' ai ahandi ngunindi fehefemböhünda yifayu ana, moai nindou ngorumbo ngusüfo pefe hohoanimo ranahambo ngasündeandi, nga wani.

¹⁴ Asu se ro hoafayahi ra süngurundühi rawarundi ana, se wandi wandafi mam-anemo.

¹⁵ Haponda ro ngiri s'hamumbo wandi ratüpuriyomo-rundeimbi mbisa dükand'heapuri, nga wani. Sapo ratüpuriyu-randeimbi ai ana ahandi bogorindi hohoanimo ra ngiri fifirindeandi. Nga asu ro haponda s'hamumbo 'wandafi mam-anemo' asahapuri. Nimboe ro munngu moatükuni wandi Apendi-mayo hoafi himboriya heheambo wamboanahi rawasahi.

¹⁶ Seana moai wambo 'ai y'hoef-ani' yahomo diboniyomondiri, nga wani. Nga simbori s'hamumboyahi ro 'ai wand-anemo' sa diboniyahi hini ngi-mar'heapuri. Raniyah' ro s'hamumbo ratüpurifih' tümar'heapuri nimi nou hisiyomondühi, asu mare hisi yangiri mbini ngowa sahehea. Ranimbo-hündambo-animbo se Apembo wandi ndürinambo didibafi-ndafundani raranimoatükuni se didibafimefundi ra dagapurümbui.

¹⁷ Hoafi nda ro s'hamumbo randundi asahapuri, se s'hamundihoari simbori ngusüfo pefendürindimo," mehu.

Hifi ndan'hündambo nindou ai Sisasimbo süngururü-rundeimbi yiboaruko-nd'hipur'imboyei

¹⁸ "Asu nindou hifi ndan'hündambo ai s'hamumbo yiboaruko-ar'hipuri ana, se fifirindundi horombo wambo boatei yiboaruko-mar'hindirane.

¹⁹ Asu se hifi ndan'hündambombemo-mbonana, nindou hifi ndan'hündambo s'hamumbo, 'y'hoefi wandafi mam-anemo' mb'seihü ngusüfo pand'hipur'imboyei. Nga ro s'hamumbo hifi ndan'hündambo fih'mar'hapuri-m'indühane, nga seana hifi ndan'hündambo-yomopoani. Nga ranimboanei asu nindou hifi ndan'hündambo ai s'hamumbo yiboaruko-ar'hipuri.

²⁰ Ro s'hamumbo hoafayahapuri nda ndondu hohoanimondimo: Ratüpuriyu-randeimbi nindou ai ahandi bogori ranahambo ngasündirumbo-yupoani. Wambo moaruwaimbo-ar'hindiri nou-animbo asu s'hamumbo amboani moaruwaimbo-nd'hipur'imboyei. Asu ai wandi hoafi süngubar'hi-mbonana, s'hamundi hoafi amboani süngund'himboyei.

²¹ Asu aiana moai Ape wambo koar'hendira makosahi ranahambo fifir'horu. Se ro dibor'hindi-memondambo wambo s'hamumbo raranimoatükunimbo moaruwai rand'hipur'imboyei.

²² Asu ro kosi aheimbo rani hoafi ra hoafikoate-mbayahi-mbonana ahei moaruwai hohoanimo ranahambo ngiri hütiei. Nga hapondanana ro hoafiyahandüri heheambo wambo ai ngiri ahei moaruwai hohoanimo ra ngorü-süngund'hi hoafindei.

²³ Nindou ranai wambo yiboaruko-areandiri ana, asu ai wandi Apembo amboani yiboaruko-rirühani.

²⁴ Ro raran' ratüpuru nindou amuri ai ratüpurikoate-mayei raniyo ahei mbusümo ratüpurimayahi. Asu ro rani ratüpuru refekoate-mbehimbonana

ai ahei moaruwai hohoanimo ranahambo hütayeipoani. Nga haponda ro ratüpurimayahi ra hoeirihimboaneisi, nga asu Ape-dibo yihoehimbo yiboaruko-marihimuni.

²⁵ Ahinümbi hoafi sürü pare masihendi ranai yare hoafiyohü yahoya, “Wambo moani hoangirihhi hehi yiboaruko-marihindiri,” meho. Hoafi ra anihondumbo tüküfemböhünda ai wambo yiboaruko-marihindiri.

²⁶ Ro Farihai-randeimbi Ape sowahindi koandiheheanda sihamumbo sowana kodimboe. Yifiafi ranana anihondü hondü hoafiyorandeimb-ane. Ai kod wandi ratüpur ranahambo sihamumbo hoafindipurimboe.

²⁷ Horombo se ro-babidimbo maningomonda asu ro ratüpur ranahambo weangurühi peya hehea ratüpurimayahi, asu hapondani amboani se aningomo. Ranimbo-hündambo-animbo se-amboani hoafi ra weindahi tükündafu hoafindimo,” mehu.

16

¹ Sisas ai yahuya, “Sihamundi anihondumbofe ra hiningindumboemo saheeamboyahi hoafi ra rarihe hoafimayahapuri.

² Sihamumbo ai-babidimbo rotumbo yowan mbisimboemo. Süngunambo rani-moatükuni ra tükündifeyoan-animbo asu ai hoafindimondühi animboya, ‘Sihiri Godimbo ratüpurindefühi Sisasimbo süngururü-rundeimbi hifokoa-ndihupurimboane,’ mbisimboemo.

³ Ai moai Apembo fifirüwuri asu wambo fifirundi, nga wani. Ranimbo-hündambo-animbo ai rani hohoanimo ra randu ratüpurindimboemo.

⁴ Ro sihamumbo rani-moatükuni ra hoafiyahapureimb-ane. Nga asu süngunambo-animbo rani-moatükuni ra tükündifeyoani horombo ro hoafimayahapuri ranahambo hohoanimo-ndimo.”

Yifiafi Aboedindi ratüpur

“Ro se-babidimbo nimboambowambo asu horombo moai sihamumbo hoafi ra hoafiyahi.

⁵ Nga roana Nindou koamarhendira makosahi ahambo sowana hahühahanahi. Nga moai nindou seyafundeimbi ranai wambo düdufih, ‘Se ra nahanamboyafi ahafa?’ yahu.

⁶ Hapoana sihamumbo ro Ape sowana hafombo hoafi ra hoafimehapura asu se afindi hohoanimoemo.

⁷ Nga ro sihamumbo anihondumboanahi hoafayahapuri: Sihamumbo ro hinigirihapur hehea ahahühi ranana sihamumbo fehefepurimboane. Asu ro hafokoate-mbayahi-mbonana, Farihapur-randeimbi ai ngiri sihamumbo sowana koso. Nga ro ahahüh-animbo sihamumbo sowana koandiheheanda kodimboe.

⁸ Rananimbo Farihenduri-randeimbi ai kod nindou hifi ndanihu aniboadei aheimbo türüboade nafuindandura ai moaruwai hohoanimo, mbumundi hohoanimo, asu Godindi yibobofe hohoanimo nimindi ra fifindihimboyei.

⁹ Ai moai wambo anihondumbo-rhindiri, nga ranimboane asu ai hütaye mbisi aheimbo nafuindandürimbui.

¹⁰ Mbumundi hohoanimo nimindi rananimbo ai nafuindandürimbui. Ape ai wamboya, ‘mbumund-ani,’ mbusümbui asu ro ahambo sowana gagühan wambo ngiri asükaindimo hoeindundi.

¹¹ God ai aheimbo yibobofe hohoanimo ra rande nafuindandürimbui. Hifi ndanihünda hifandi-randeimbi Satanimbo God ai yiboboriri haya hütimb-ani mehu asu aheimbo amboani yibobondearümbui.

¹² Hoafi afindi awi ro siheheamboanahi, nga se ngiri haponda mungu ndowandümo.

¹³ Yifiafi hoafi anihondumbo hoafiyo-randeimbi tükündifembo-animbo sihamumbo hoafi hondü ranambo didiboado-ndeapurimboe. Aiana ngiri aipoanimbo hohoanimondo haya ratüpurindo, nga wani. Ai hoafi himborimayo rananimbo asu sihamumbo weindahi hoafindimboe. Rananimbo ai sihamumbo rani-moatükuni süngunambo tüküfemboayo ranahambo hoafindipurimboe.

¹⁴ Asu ai wandi-mayo hoafi ra ndemindi hayambo-animbo sihamumbo weindahi hoafindimboe. Raninambo ai wandi ndürimbo adükar-animbi-simboe.

¹⁵ Apendi moatükuni munguambo ra wand-ane. Ranimboanahi sihamumbo haponda hoafiyahapurühiya: 'Yifiafi ai-animbo wandi-mayo hoafi ndemindi haya sihamumbo weindahi hoafindipurimboe,' asahapuri," mehu.

Afindi hohoanimondi fondühi hihifi-hihifi tükündifemboe

¹⁶ Sisai yifimbo-mayu ranimbo hoafiyuhi yahuya, "Akidoumbo yangir-animbo se ngiri wambo hoeindundi asu süngunambo akidoumbo yangir-animbo se wambo asükaindimboe hoeindündirimboemo," mehu.

¹⁷ Ahambo süngururü-rundeimbi bidifiri ai ahamundihoari ndaru wataporiyomondühi yahomoya, "Nine hoafi nimindi ranahandamboyo ai yihofimbo yare hoafemuna? Asu ai yare hoafiyuhiya, 'Akidoumbo yangir-animbo se ngiri wambo hoeindundi asu süngunambo akidoumbo yangiri se wambo asükaindimboe hoeindündirimboemo,' mehua? Asu yahuya, 'Sapo roana Ape sowanambo hahühühi wambo,' mehu."

¹⁸ Asu ai yaru düduyafundühi yahomoya, 'Akidoumbo yangir animbo,' ai hoafimayu nda nüngufe-nünguferamboyoa? Roana moai hoafimayu ndanahandambo nimindi ana fifirihundi," mehomondamboyo.

¹⁹ Sisai hoeireandane ahambo düdufimbo yahomo houmbo raraomemo ra fifirimareapuri. Ranimboyo asu ai hoafiyuhi yahuya, "Awi seana ro hoafimayahapuri ndanimbo nimindi hoafi ra fifirifembo yahomomboanemo düdu-düduyomo wakarundi? Ro hoafiyahühi sahiya, 'Akidoumbo yangir animbo se ngiri wambo hoeindundi asu süngunambo akidoumbo yangir-animbo se wambo asükaindimboe hoeindündirimboemo,' masahi," mehu.

²⁰ Sisai yifiyo hefe botifembo-mayu ranimbo hoafiyuhi yahuya, "Ro sihamumbo anihondumboanahi hoafayahapuri: Awi seana afindi hohoanimomondühi aranindimboemo. Nga nindou hifi ndanihu burayei aiana hihifi-hihifindeimboyei, nga seana ngusüfoambe afindi hohoanimomondimboemo. Sihamundi ngusüfoambe afindi hohoanimomondo ra mungundowohü asu hihifi-hihifi hohoanimomondo sihamundi mbusümo tükündifemboe.

²¹ Nimorehi ai nimori wakemindimboayo ra rani si tüküfeihü ngusüfoambe afindi hohoanimomondo kürareandi. Asu süngunambo nimori ra wakiramindi mburambo ana, ai asübusi ranimbo ngiri afindi hohoanimomondo, nga wani. Asu aiana nimori wakimaramindo ranimbo hihifi-hihifindimboe.

²² Ranimboanemo se haponda hohoanimomondo afindi kuru amarimo. Nga asu ro asükaindimboe sihamumbo hoeindüheapurani se asükaindimboe ngusüfoaboedi kündumboemo. Asu ngiri nindou ngorü ai sihamundi ngusüfoaboedi kife nimari hihifi-hihifi ra ndemündü pindeandi, nga wani.

²³ Rani-si ra tüküfe s̄mboani ana nḡiri se wambo n̄in̄imbo ak̄idou düdundafundi. Ro s̄hamumbo an̄ihondümbonan̄hi hoafayahapuri: Asu se Apembo raran̄i-moatükun̄i mb̄isenda yahomo houmbo, d̄id̄ibafefundi ana, asu ai wand̄i ndür̄i süngunambo s̄hamumbo ran̄i-moatükun̄i ra dagapur̄imbui.

²⁴ Horombo ana moai se wand̄i ndür̄inambo d̄id̄ibafiyafu rund̄i raran̄i-moatükun̄i sem̄ind̄imbo yahomombo ra. Se ahambo d̄id̄ibaf̄ind̄imondani ana, ai s̄hamumbo dagapur̄imbui. Ranan̄imbo asu se af̄ind̄i h̄ih̄if̄i-h̄ih̄if̄ind̄imondum-boemo.”

Sisas ai h̄if̄i ndan̄ihündambo nḡin̄ind̄i nḡasünd̄imareand̄i

²⁵ “Ro s̄hamumbo kafeefe hoafiyah̄i hoafimayahapur̄isi, nga süngunambo ana nḡiri s̄hamumbo kafeefe hoafinambo hoafindahapur̄i, nga wani. Nga ro s̄hamumbo Apembo hoaf̄i hondü hoaf̄indahapur̄imboyah̄i.

²⁶ Rani-s̄mboan-an̄imbo se wand̄i ndür̄i süngunambo Apembo d̄id̄ibaf̄indafundo. Wand̄ihoari ana nḡiri Apembo s̄hamumbo far̄ihēfepur̄imbohünda d̄id̄ibaf̄indah̄i, nga wani. Se s̄hamund̄ihoari ahambo d̄id̄ibaf̄indafumboemo.

²⁷ Nga Ape ahand̄ihoar-ani s̄hamumbo nḡusüfo parareapur̄i. N̄imboe sapo Ape wambo koamar̄ihend̄ira makosah̄i ran̄imbo an̄ihondümborund̄ih̄i nḡusüfo pararund̄ir̄i ran̄imbo wambo.

²⁸ Horombo ro Ape-d̄ibo n̄imboa mbur̄ihamboyah̄i, asu ahambo h̄in̄inḡir̄ihini hehea h̄if̄ina makosah̄i. Nga asu hapondani ana ro asükai h̄if̄i nda h̄in̄inḡife mbur̄imbo Ape sowana hafombo samboanah̄i,” mehuamboemo.

²⁹ Asu ahambo süngurur̄i-rundeimb̄i ai hoaf̄iyomond̄uh̄i yahomoya, “Ȳin̄i, hapondani ana se moai kafeefe hoaf̄inambo hoaf̄iyaf̄i, nga hoaf̄i hond-ane hoaf̄iyaf̄i.

³⁰ Hapoana s̄hambo ro f̄if̄ir̄ihun̄in̄imboanef̄i. Ȳihoēf̄i nḡusüfoambe düdufembo hohoan̄imo ran-amboa se f̄if̄irowand̄i asu nḡiri s̄hambo düdundahund̄i. Se muṅgu moatükun̄i f̄if̄ir̄imarowand̄i. Ranimboanef̄i se God-d̄ibo n̄imbaf̄i hawa makosaf̄i ranahambo an̄ihondümbor-arihund̄i,” mehomo.

³¹ Raniyu asu Sisas ai s̄mbor̄i ahamumbo hoaf̄iyuh̄i yahuya, “Hapoana se ak̄idou an̄ihondümbor-arund̄ir̄i.

³² Nga se h̄imbor̄iyomo! Rani si ra ndearambo tüküfembo yahomboane asu s̄hamumbo bukür̄i-boad̄uhipuran̄i mam̄i-mam̄i se s̄hamund̄i wor̄ina ngomboemo. Ranan̄imbo asu se wambo yanḡiri h̄in̄inḡindund̄ira n̄imboamboyah̄i. Nga asu ro yanḡir̄iyah̄ipoani an̄imboah̄i, nga Ape ai ro-d̄ibo n̄üṅgumbui.

³³ Se ro-d̄ibo n̄inḡomondani s̄hamund̄i nḡusüfo afure kümbearowa samboanah̄i hohoan̄imoayah̄i. Ranimboyah̄i ro s̄hamumbo ran̄i hoaf̄i ra rar̄ihe hoaf̄imehapuri. H̄if̄i ndan̄ihü ana se af̄ind̄i hohoan̄imo kundu n̄imand̄imboemo. Roana h̄if̄i ndan̄ihündambo hohoan̄imo ranana h̄if̄inambo-r̄iheamboanah̄i, nga s̄hamund̄i nḡusüfo ranan̄imbo se nḡin̄ind̄i kundu n̄imand̄imo,” mehu.

17

Sisas ai ahambo süngurur̄i-rundeimb̄imbohünda God̄imbo d̄id̄ibaf̄imefiyu

¹ Sisas ai ran̄i hoaf̄i ra hoaf̄iyu mbura s̄nambe h̄imboyuh̄i hoaf̄iyuh̄i yahuya, “Ape, ran̄i si ra tüküfemboane. Se s̄haf̄i N̄imor̄i ranahambo ndür̄i

adükarümb-ani mb+safi nafuindafindüran-animbo asu simbori N+mor+ ai sihambo adükar-ani mbüsü nafuindandür+mbui.

² Nga nindou munḡuambo ahei bogor+imbor+wor+ kafoar+wor+ hin+ḡ+mar+wor-ani. Asu munḡuambo se ahambo masabadür+ ranaheimbo ai-an+imbo aboedi yang+ri koadürümbo-koadürümbo niḡgombo hohoan+mo dagadür+mbui.

³ Asu nindou ai se mam+ God hond-anafi fif+ri+hin+ni asu Sisas Kraisi+mbokoamar+hawora makusu ranahambo fif+rahor+ ana, ai koadürümbo-koadürümbo yang+ri n+boadeimboyei.

⁴ Ro munḡu ratüpur+ se wambo ratüpur+imbohünda masawand+ri ra munḡumar+heand+ ran+nambo hifi ndan+hü ro se nindou adükar-anafi sa nafuimayah+.

⁵ O Ape, horombo ro hifi nda tüküfekoate-yoambe se-d+bo n+imboahambe ro se nahurai aboedi ham+nd+ man+imboah+ asu hapondan+ ro sihambo sowah+ dügüh+h+ amboan+ ndür+ adükar+ ndawand+ri.

⁶ Se wambo nindou hifi ndan+hündambo masawapur+ ranahamumbo sihambo weindah+mar+heapur+. Nindou ra sihaf+yomo, asu se wambo ndeara sawapur+imboanafi. Asu ai sihaf+ hoafi yang+ri süḡguarund+.

⁷ Asu haponda se wambo munḡu moatükun+ masawand+ri ra 'ahand+mayo makosoane' yahomo fif+rarund+.

⁸ Munḡu hoafi se wambo masawand+ri ra ro ahamumbo hoafi+mayahapur+. Asu ai h+imbor+yomo houmboanemo ro horombo se-d+bo n+imboa hehea makosah+ ran+imbo an+hondümbo fif+rarund+. Asu ai se wambo koamar+hawand+ra makosah+ ran+imbo an+hondümbo-arund+.

⁹ Ro ahamumbo-hündamboanah+ di+di+bafehean+ni. Nga roana nindou hifi ndan+hü an+boadei aheimbo far+hefe-ndür+imboyah+poan+ di+di+bafeheand+, nga nindou se wambo masawapur+ ahamumboanah+ sihaf+memondambo wambo di+di+bafeheand+.

¹⁰ Asu munḡu moatükun+ wand+mayo ra sihaf-ane. Asu munḡu moatükun+ sihaf+mayo ra wand-ane. Asu ahamund+ war+ süḡgu nindou ai rar+hi fif+ri+hindi ro ndür+ adükarümb-anah+.

¹¹ Hapoana ro ḡ+ri hifi ndan+hü n+imboah+, nga sihambo sowana as+hüh+. Nga aiana hifi ndan+hü niḡgomboemo. Ape, moai ḡgorü se nahurai nünḡu. Se nindou wambo masawapur+ ra sihaf+ hohoan+mo süḡgundowandüh+ ahamumbo h+badapur+. Ranan+imbo se ndür+ wambo masawand+ri ran+ süḡgunambo mb+niḡgomondamboane. Ranan+imbo ai-amboan+ mam+ hohoan+mo süḡgumb+ru-ndamboane sih+ri mam+ hohoan+mo süḡguar+hoand+ nou.

¹² Ro ai-bab+di+imbo n+imboahambe se wambo ḡ+ni+nd+ masowand+ri ran+nambo ahamumbo h+fiand+mar+hapura aboedambo an+ḡgomo. Ro ahamumbo ndor+he h+fiand+mar+hapura asu moai mam-amboan+ far+hoei raraorand+. Nindou ai far+hefembo-mayu ran+ yang+ri+yu mafar+hoayu. Ranan+imbo asu Baiborambe horombo hoafi+mayo ra an+hondü weindah+ tüküme feyo.

¹³ Hapoana ro sihambo sowana as+hüh+. Ro awi hifi ndan+hü ndar+he hoafayah+. Ranan+imbo wand+ h+hifi-h+hifi hohoan+mo ra ahamund+ fiambe af+nd+ mb+marowa sahehea.

¹⁴ Sihaf+ hoafi ro ahamumbo masahapura asu nindou hifi ndan+hü an+boadei ranai ahamumbo y+boaruko-mar+hipur+. Ai ramehind+ ra n+imboe sapo roana hifi ndan+hündambo-yah+poan+ asu ai-amboan+ hifi ndan+hündambo-yomopoan+.

15 Ro ahamumbo hifi ndanihündambo sepurimindi raguanambo-fepurimbo didibafi-yaheandühi-yahipoani, nga wani. Se ahamumbo hifandirapurani asu Satan ai ahamumbo moaruwai hohoanimo refekoate-mbiyuwa saheeamboanahi didibafeheandi.

16 Ro-amboani hifi ndanihündambo-yahipoani maru ai-amboani hifi ndanihünda-mbo-yomopoani.

17 Se ahamumbo sifahifi anihondü hohoanimo na sifahifhoari kaboadowapuri. Nga sifahifi hoafi ranana anihondü hohoanimo nimindühane.

18 Horombo se wambo koamarihawandira kosa, nindou hifi ndanihü burayei ahei mbusümo manimboahi. Mare yahurai-animbo asu ro-amboani ahamumbo koamaritheheapura homo nindouyei mbusümo aningomo.

19 Ro ahamumbo fehefe-purimbohünda wandi fi shambo maseheandi rananimbo ai anihondü sifahifi ratüpuriyomo-rundeimbi tükümbeafunda sahehea.

20 Nga asu ro didibafeheandi ra ranimbo farihafepurimbo yangiri-yopoani, nga wani. Nga ro didibafeheandi ra nindou ai sünguni ahamundi hoafi himboriyei hehi, asu ai wandi hoafi anihondümbondi-himboyei ranaheimbo kameih-anahi didibafeheandi.

21 Ape se ro-dibo animbafi asu ro se-dibo animboahi, nga ai-amboani yahurai-animbo mamihohoanimo süngundihi mbini-boadei sahehea hohoanimoayahi. Ranimboanahi asu ai shiri-babidimbo mbini-boadei-amboane. Rananimbo asu nindou hifi ndanihü aniboadei ranai se wambo koamarihawandira makosahi ranimbo anihondümbondi-himboyei.

22 Ndüri adükari wambo masawandiri yahurai ahamumbo sahapurimboanahi. Asu shiri rawehoandi nou ai-amboani mamihoboedi ranihohoanimo yangiri sowandümo mbini-ningomonda asahi.

23 Ro ai-babidimbo animboahi, nga asu se ro-dibo animbafi. Ranimboanahi asu ai-amboani aboedi mamihoranihohoanimo yangiri hohoanimombemo asahi. Rananimbo nindou hifi ndanihündambo ai se wambo koamarihawandira makosahi ranimbo fifirimbirihinda asahi.

24 Ape, se wambo nindou masawapuri ra ro animboahi ranihü mbini-ningomonda samboanahi hohoanimoayahi. Ai wandi-mayo himboamupuimbo-randeimbi hoeimbirundi samboanahi. Horombo hifi nda tüküfekoate-yoambe se wambo ngusüfo parowandirühi himboamupuimbo-randeimbi ra masawandiri.

25 Ape, se mamihayangiri-anafi mbumundayafi. Nindou hifi ndanihündambo ana moai fifirihinini, nga roana shambo fifirihenananimboanahi. Nga nindou ndan-anemo se wambo koamarihawandira makosahi ranimbo fifirumboemo.

26 Ro ahamumbo shambo nafuimayahapuri. Asükainda ro nafuindahapurimboyahi se wambo ngusüfo pamarowandi nou ai-amboani ngusüfo peferü-mbeyomondamboane. Asu ro-amboani ai-babidimbo nimboamboyahi," mehu.

18

*Sisasimbo kikihimaruründümo
(Matyu 26:47-56; Mak 14:43-50; Ruk 22:47-53)*

1 Raniyu asu Sisas ai didibafiyu kikamündü haya, ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo Kidron hoe apoari hanimo bamarihoemo. Orif nimi nübüri mamihoranigogonini yangoroane, ai ranafi hanimo barihoemo houmbo nübürambe nafi mahafomo.

² Sudas, nindou sapo Sisasimbo hürütümbi-yomondi warihüfimbo-mayu ranai nümbürü ra fifireandi. Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi babidimbo nümbürü ranü fikimü homo guguriyafu nimarimo marundi, ranimboyu Sudas ai ranahambo fifirimareandi.

³ Ranimboyu Sudas ai ami bidifriyomo asu prisman Godimbo sihou-rundeimbi bogori ai koamarihoupuriyomo, Farisi bidifriyomo sepurümündü haya, nümbürü yangoro nafi mahafomo. Ai ranafi hifomondühüyomo, ram haiyo, asu hai hondü yimundu sowandümo, asu yifiarimbo napoyo ra raraoru sowandümo houmbo mahifomo.

⁴ Asu Sisas ai ahambo ninimoatükuniyo tüküfemboayo ra fifireandi. Ranimboyu ai ahamumbo sowahi akimü hüfu hoafiyupurühi yahuya, “Se ra daboe kokoarura?” mehuamboemo.

⁵ Asu ai simbori yahomoya, “Ro ana Nasarethündi Sisasimbo kokomboanefi,” mehomondamboemu. Asu Sisas ai yahuya, “Ro Sisas-anahi ndasi,” mehuamboemo. Asu Sudas Sisasimbo hürütümbi-yomondi warihüfimbo-mayu ranai ai-babidimbo manüngu.

⁶ Ranü asu Sisas ai “Ro Sisas-anahi ndasi,” mehupuramboemu nindou ranai daboadanambo sühiyafu-ndühündamboemo hifini putapimemo.

⁷ Ranimboyu asu Sisas ai ahamumbo asükaiyu düdufipurühi yahupuriya, “Se nindou dabo kokomboemo?” mehupuramboemo. Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, “Sisas Nasarethündi,” mehomondamboemu.

⁸ Asu Sisas ai simbori yare hoafiyuhü yahuya, “Ro sihamumbo hoafiyahapureimb-ane, ro Sisas-anahi. Se wambo kokondundrühi ana, asu wandi süngururü-rundeimbi hinüngindupurani mbihomondamboane.”

⁹ Ai yare hoafimayu ra sapo ai horombo hoafimayu ra anihondü tükümbifeyoa yahuhayamboemu yare hoafimayupuri. Sapo ai ndare hoafiyuhü, “Nindou wambo se masawapurü ra ro moai mam-amboani hinüngirihini,” mehu. Ranimboyu asu ahamumbo farihafepurimbo hohoanimoayuhü “Wandi süngururü-rundeimbi hinüngindupurani mbihomondamboane,” mehupuri.

¹⁰ Saimon Pita ai pisao yihimindi semündü hayamboemu pisao ra Godimbo sihou-rundeimbi-yomondi adükari bogorindi ratupuriyu-randeimbindi warihondü himbohoeari mafoafoareandi. Nindou ratupuriyu-randeimbi ahandi ndürü ra Markus.

¹¹ Ranü asu Sisas ai Saimon Pitambo hoafiyundühi yahuya, “Pisao ra asükaiyafi koadürambe sando! Ro Ape ai wambo asübusi saindirimboayu ra ngiri hinüngindiheandi,” mehu.

Sisas ai Godimbo sihai-randeimbi adükari bogori Anasindi himboahü manüngu

(Matyu 26:57-58; Mak 14:53-54; Ruk 22:54)

¹² Ranimboemo asu amiyomo, ahamundi bogoriyu, asu Suda-yomondi prismaniyomo ranai Sisasimbo mburündümo mburu hüputüpu-marühawuri.

¹³ Ranüyomo asu ai Anas sowanambo boatei sowaründümo mahomo. Anas ai Kaiafasindi yamongoamindiyu haya ranü himbanifihü Godimbo sihai-randeimbi adükari bogorimbofi mamaru.

¹⁴ Kaiafas ranü nindou Sudahündimbo horombo yare hoafiyupurühiya, “Nindou mamü ai hifi ndanihü burayei aheimbo farihafembohünda yifimbiyu-wamboane,” mehu.

Pita ai Sisasimbo ro moai fifirihini mehu

(Matyu 26:69-70; Mak 14:66-68; Ruk 22:55-57)

¹⁵ Saimon Pita ai Sisasimbo süngurüri-randeimbi ngorü-dibo Sisasimbo süngumariniri hafani. Godimbo shai-randeimbi adukari bogori ai süngurüri-randeimbi ngorü-mayu ahambo fifiriri. Raniyu asu ai Godimbo shai-randeimbi adukari bogorindi ginirambe Sisas dibo kamefoeneandi.

¹⁶ Asu Saimon Pita ai weindani yipurikimi nungu. Ranimboyu asu Sisasimbo süngurüri-randeimbi ngorü Godimbo shai-randeimbi adukari bogori ai fifirireimbi-mayu ranai hu, nimorehi yipuri hifanda-randeimbi-mayo ahambo hoafiyundo haya Saimon Pitambo ginirambe serümündü kamefuendi.

¹⁷ Nimorehi yipuri hifanda-randeimbi ai Saimon Pitambo yahoya, “Awi se-amboani nindou ndanahambo süngurüri-randeimb-anafi?” mehoamboyu. Asu Pita ai yahuya, “Roana wani,” mehu.

¹⁸ Nindou ratüpuriyomo-rundeimbiyomo asu prismaniyomo ai hai mami püpiru hiningiru houmbo ngisiharimboemondühi wakiyomo ningomombo haihehümemo. Asu Pita amboani ai-babidimbo nungumbo haihehü-mayu.

*Godimbo shai-randeimbi adukari bogori ai Sisasimbo düdumefindo
(Matyu 26:59-66; Mak 14:56-64; Ruk 22:66-71)*

¹⁹ Rani-simboani Godimbo shai-randeimbi adukari bogori ai Sisasimbo süngurürü-rundeimbi asu hoafi nindou yamundearü marandi ranimbo düdumefindo.

²⁰ Raniyu asu Sisas ai ahambo simbori yahuya, “Ro nimbini-nimbisi Godindi worambe, Suda ai mungu fandihi nimarei rihündambe ranihüyahi ro aheimbo hoafi ra yamundi-martheandüri. Nga ro moai hoafi mamamboani dibo hoafiyahi.

²¹ Se nimboe wambo düduefoandira? Nindou hoafi himborimayei aheimbo-animbo düduyafandürisi. Ai ro hoafiyahaimbi ra fifirihimboaneisi.”

²² Sisas ai ra mehuamboyu, asu prisman mami manungu ranai Sisasimbo pakarümündü pürirühi hoafiyuhi yahuya, “Ngiri se Godimbo shai-randeimbi adukari bogorimbo rando hoafindafi,” mehindowamboyu.

²³ Asu Sisas ai ahambo simbori yahuya, “Ro moaruwai hoafindahani animbo se hoafi ra weindahi ndowandifi wataporimbo-ndandi. Nga asu ro aboedi hoafayahana, se nimboe wambo harimayafa?” mehu.

²⁴ Asu wofina hüputüpumaruründümo ra fufurhefikoate mbaninggo nou, Anas ai ahambo Godimbo shai-randeimbi adukari bogori Kaiafas sowana koamarherü.

*Pita ai asükaiyu ro moai Sisas fifirihini mehu
(Matyu 26:71-75; Mak 14:69-72; Ruk 22:58-62)*

²⁵ Saimon Pita ai haikimi haihü manunguamboemo. Nindou Pitadibo maningomo ranai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Awi se-amboani ahambo süngurüri-randeimbimbayafi?” mehomondamboyu. Asu ai didimofihini yahuya, “Roana wani,” mehu.

²⁶ Nindou mami Godimbo shai-randeimbindi ratüpuriyu-randeimbiyu haya, asu Pita himbo hoeari mafoafoariri ahandi mami sirini ranai hoafiyuhi yahuya, “Awi seana Sisas-dibo nümürambe mamarifa hoeimarheanini,” mehuamboyu.

²⁷ Asu Pita ai asükaiyu “Roana wani,” yahuambe asu kakaro ai hoafimayu.

*Sisas ai Pairatindi himboahü manungu
(Matyu 17:1-2; Mak 15:1-5; Ruk 23:1-5)*

28 Raniyomo asu ai hapoadümbö siyoambe Kaiafasindi wori hiniŋgiru houmbo, Romi-yafe gafman bogorindi worinambo Sisasimbo sowaründümo mahomo. Asu Suda ai moai gafman bogorindi worambe kefou hifomo ai adükari si Pasofa ra sesimbo yahomombo wambo. Suda nindou ai ndifo-yafe worambe kefoefembo ra ahinümb-ane. Nga asu ai karefoahundi ana, asu 'ŋgiri Pasofa sesi ra dagüdif,' yahomo houmboemo.

29 Raniyomo asu ai weindani niŋgomondane Pairat ai ahamumbo sowahi tüküfi hu hoafiyuhi yahuya, "Se nimboe nindou ndanahambo papi-hoafiyumbo yahomo houmboemo?" mehuamboemo.

30 Asu simbori hoafiyomondühi yahomoya, "Asu nindou ndanai moaruwai hohoanimo süngufekoate-mbei-mbonana, ŋgiri ndarihu sihambo sowana sahurümindefi sinefi," mehomondamboyu.

31 Asu Pairat ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, "Se sihamundihoari sowaründümo houmbo sihamundi ahinümbi süngu papi-hoafindüri," mehuamboemo. Asu Suda ai hoafiyomondowohü yahomoya, "Yihoefi papi-hoafambe ŋgiri nindou ŋgorümbo hifokoandihundi," mehomo.

32 Horombo Sisas ai yahurai randihe yifindamboyah mehu. Asu rani hoafi ra anihondü tüküfembohünda Suda ai ra-süngumarundi.

33 Ranimboyu asu Pairat ai gafman bogorindi worambe asukai kefue hüfu Sisasimbo mborai mehondowa mahüfuwa düdufinduhü yahuya, "Se Suda-yomondi adükari bogoriyafi?" mehuamboyu.

34 Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, "Awi sihafihuari hohoanimo yafi hawambo yafi se yaro hoafayafi, asu nindou amuri ai wambo yaru hoafimemondambo yafi yaro hoafayafi?" mehuamboyu.

35 Asu Pairat ai simbori hoafiyuhi yahuya, "Roana Sudayahipoani. Nga sihafi nendiyomo Godimbo sihou-rundeimbi bogori-babidimbo wambo sowana sowandümonini masinimo. Asu se nini nününguruwambo yafa?" mehondowamboyu.

36 Asu Sisas ai simbori yahuya, "Ro ŋginindi hifandarhandi ranana hifi ndanihündambo-yopoani. Rani hohoanimo wandi ra hifi ndanihündambombe-mbonana, asu wandi ratüpuriyomo-rundeimbi ranai yifiarindimonda asu ŋgiri nindou ranai wambo Suda-yomondi warihündundi. Nga wandi ŋginindi hifandimbo ranana hifi ndanihündambo-yopoani," mehu.

37 Raniyu asu Pairat ai yahuya, "Refe ana, asu se adükari bogoriwambo yafi!" mehuamboyu. Sisas ai simbori hoafiyundühi yahuya, "Sihafihuari anihondümbo anafi yaro hoafiyafühi, 'Se adükari bogoranafi,' asafi. Roana anihondü moatükun ro hoeimarheandi ranimbo anihondümbo hoafimbohünda makosahi. Ranimboyah Ape wambo koamarihendira makosaha me ai wambo wakimaramindi-ndiri. Nindou ai hohoanimo hondü rani-süngurihindeimbi ana ai wandi yafambehüdi hoafi himboriyei rihündühanei," mehuamboyu.

38 Asu Pairat ai ahambo hoafiyundühi yahuya, "Anihondü hohoanimo ra ninea?" mehu.

Pairat ai Sisasimbo nimi keimbi karihendeimbifhi tikondundümo pandiwuri mehu

(Matyu 27:15-31; Mak 15:6-20; Ruk 23:13-25)

Ai yare hoafiyu haya, asukai Suda sowana kusifoai haya mahu. Ai hoafiyuhi yahuya, "Nindou ndanahambo papi-hoafimbohündambo moai nini-moatükun moaruwai nimaroani hoeirheandi.

³⁹ Nga sihamundi boagiri hohoanimo rani-sungunambo adukari si Pasofa ranihu ro nindou mami sihamundi hohoanimo sungu ahambo karabusam-beahindi aboedambo koarthehingi arihandi. Se hohoanimoyomondani ro 'Sudayeri adukari bogori' nda aboedambo koandihingiimboyo?" mehuamboemo.

⁴⁰ Raniyomo asu ai simbori pukuna hoafiyomonduhi yahomoya, "Aiana wani, nga se Barabasimbo-animbo hiniingindiwori!" mehomo. Barabas ra gafman-babidimbo yifiariyu nindou hifokoare randeimb-ani.

19

¹ Ranimboyu asu Pairat ai hoafimayua ami ai Sisasimbo sowarundumo houmbo ndufuri-ndufurimaruwuri.

² Asu ami ai adukari bogorindi at tikai wofi thoiari thoiarumbinambo nafiru mburu, Sisasindi mbiroambe kiki-mafoarundi. Raniyomo asu adukari bogorindi hamburi hoeari gudu hiniingimarundi.

³ Asu ai ahambo tukuyafu sisindi hoafiyomondowohu yahomoya, "Suda-yomondi adukari bogori nindou, karihasi," yahomonduhiyomo asu ahambo harimemondo.

⁴ Pairat ai asukaiyu weindani tukufi hu hoafiyunduruh yahuya, "Himboriyei! Ro ahambo weindani siheimbo sowana sahuminidi tukeheandi. Rananimbo se fifirindihindi. Ro moai papi-hoafimbo ninimoatukuni fifirihendi," mehu.

⁵ Raniyu asu Sisas ai weindani tukumefiyu. Asu ahandi mbiroambe at thoiari thoiarumbi wofinambo nafimarundi, asu hamburi hoeari ra gudaroane rani kameihi tukumefiyu. Raniyu Pairat ai hoafiyuh yahuya, "Nindou ranani nda," mehu.

⁶ Raniyomo Godimbo sihou-rundeimbiyomo asu prismaniyomo ai hoeiruwuri houmbo pukuna hoafiyomonduhi yahomoya, "Nimi keimbi karihendeimbifihiki korundumo paruwuri! Nimi keimbi karihendeimbifihiki korundumo paruwuri!" raramaruri. Pairat ai yahuya, "Sihamundihoari animbo nimi keimbi karihendeimbifihiki korundumo paruwuri. Nga ahandi hohoanimoambe ro moai ninimoatukuni ngoruisungufe hohoanimo nimaroa hoeirihendi," mehu.

⁷ Asu Suda ai simbori hoafiyomonduhi yahomoya, "Roana yihoe fi ahinumbi hohoanimo sungu yare hoafiyohu yahoya, 'Nindou ndanana ai yifimbiyu-wamboane,' meho. Nimboe sapo ai yahuya, 'Ro Godindi nimoranahi,' mehu," mehomo.

⁸ Ranimboyu asu Pairat ai rani hoafi ra himboriyu haya yihimbo afindi yihimbomayu.

⁹ Raniyu asu asukai gafmani-yomondi wori ranambe kefuai hufu Sisasimbo yahuya, "Se nininipoediyafa?" mehundo. Nga Sisas ai moai simbori ahambo hoafiyundo.

¹⁰ Raniyu asu Pairat ai yahundoya, "Nimboe se wambo hoafikoate-ayafindira? Roana sihambo moani koehefeniniyo asu nimi keimbi karihendeimbifihiki koemindinini pefeniniyo ra refembo nginindi hifandihamboanahi. Awi asu rani hohoanimo ra fifirifekoate-wamboayafi?" mehindowamboyu.

¹¹ Asu Sisas ai simbori ahambo yahuya, "God nimoamo amaru ranai sihambo nginindi hohoanimo ra segoninikoate-mbei-mbonana, asu se nginindi hohoanimoyowohu wambo hifinambofendiri hohoanimo ra ngiri hohoanimoyafi. Ranimboane asu nindou ai wambo sihafiwarihumareandiri ranahandi moaruwai hohoanimo ana sihafimoaruwai

hohoanimo ranahambo ngasünde haya adükari hamind-ane,” mehuamboyu.

¹² Ran+yu asu Pairat ai ran+ hoafi ra himbor+yu haya, Sisas+imbo koand+ehina mbühu yahuhaya naf+ kokora wak+mareand+. Nga asu Suda ai puküna hoafiyeih+ seiya, “Asu se ahambo koar+haworan+ ahu ana, se ng+r+ Romi+yafe adükari bogori Sisar+ind+ ngunind+ndafi. Nindou ai hoafiyuh+ ‘Roana adükari bogoranah+,’ ehu ana, asu nindou ranai Sisar+imbo y+boaruko-rirühani,” mehomondamboyu.

¹³ Pairat ai ran+ hoafi ra himbor+yu haya, Sisas+imbo weindan+ serümündü tüküme fiyu. Ran+yu ai hu, pap+hoafi himbor+yo rambo n+mar+fond+ mam+ man+ngo ‘n+moei yibad+’ sei-ar+hünd+ ran+wam+ mamaru. (Hiburu-yafe hoaf+nambo n+moei yibad+ ra Gabata-ane.)

¹⁴ Ran+ si ranana Suda-yafe adükari si Pasofa ran+imbo sesi napo fik+m+ fik+m+fembo si-ane. Asu ndeara hüf+n+imboyowane, Pairat ai Sudambo hoaf+yundürü+ yahuya, “Sihei adükari bogori ranahambo hoeir+hor+,” mehuamboyei.

¹⁵ Asu ai puküna hoafiyeih+ seiya, “Koar+hawori! Koar+hawori! Nimi keimb+ kar+hendeimb+fih+ tikor+ndif+ par+wor+,” maseiamboyu. Pairat ai Sudambo düdureandürü+ yahuya, “Sihei adükari bogori ranahambo ro n+m+ keimb+ kar+hendeimb+fih+ tikuim+nd+ pefimbo y+n+ seiai?” mehuamboyo. Asu God+imbo sihou-rundeimb+ adükari bogor+memo ranai simbor+ hoaf+yomondowohü yahomoya, “Yihoef+ adükari bogori ana moai ngorü nüngu, nga Sisar yang+r-ani anüngu,” mehomondamboyu.

¹⁶ Ran+yu asu Pairat ai Sisas+imbo ahamund+ warambe h+n+ng+marir+, n+m+ keimb+ kar+hendeimb+fih+ tikuim+nd+ pefimbohünda.

*Sisas+imbo nimi keimb+ kar+hendeimb+fih+ tikor+ndümo pamarüwuri
(Matyu 27:32-44; Mak 15:21-32; Ruk 23:26-43)*

Ran+yomo asu ami ai Sisas+imbo masowaründümo.

¹⁷ Ran+yu asu Sisas ai ahand+hoari n+m+ keimb+ kar+hendeimb+ ra semündü haya ngoafi ra h+n+ng+r+hi hehimbo, wafu mam+ mb+r+hap+r+ nahurai wafu sei-ar+hünd+ ran+nambo mahei. (Hiburu-yafe hoafana ‘Gorgota-ane’.)

¹⁸ Ranü+ ai Sisas+imbo n+m+ keimb+ kar+hendeimb+fih+ tikor+ndümo pamarüwuri. Asu nindou ngorü yimbu amboani Sisas-d+bo tikor+pünd+mo pamarup+r+ ra ngorü ai gogoan+n+yu asu ngorü ai gogoan+n+yu, nga asu Sisas ai mbusümoyu.

¹⁹ Pairat ai hoafi mam+ n+m+ keimb+ kar+hendeimb+mayo ran+fih+ sürü pap+ra pareandü+ yahuya: ‘SISAS NASARETHÜNDI SUDAYAFE ADÜKARI BOGORI’ yahu pamareand+.

²⁰ Sisas+imbo tikor+ndümo pamarüwuri ra ngoafi adükari ran+ fik+m+ saf+yo. Ran+imboyo hoafi Pairat ai hoaf+mayua pamarund+ ra nindou af+nd+ ranai hei hoeimar+hind+. Pairat ai hoafi sürü pap+ra pamareand+ ra, Hiburu-yafe hoafi, Romi+yafe hoafi, asu Griki+yafe hoafi ran+namboyu sürü pap+marand+.

²¹ Ran+imboemo God+imbo sihou-rundeimb+ bogori ai Pairat+imbo hoaf+yomondowohü yahomoya, “Se n+imboe ‘Suda-yafe adükari bogori’ saf+ sürü pap+ra pamar+wanda? Nga ndaro pap+ra parowandai: ‘Nindou ranai hoaf+yuh+ya, “Ro Suda-yomond+ adükari bogoranah+,” mehu,’ saf+ parowandai,” mehomondamboyu.

²² Asu Pairat ai yahuya, “Hoafi ro sürü pap+mar+hand+ ra ng+r+ asükainda ngorü-süngund+he pand+heand+,” mehu.

²³ Ami ai Sisasimbo nimi keimbi karhendeimbifihitikoründümo parüwuri houmboemo, asu ahandi-mayo hoeari napo ra mungu fufuründümo mburumbo yimbu-yimbumboru yimbumarundi. Raniyomo ami ai napo ra mamamiru fufumaründümo. Asu ai ahandi hoandari hoeari kameihimasowandümo. Nga asu hoandari hoeari ra moai ngorü hoeari ranifihitiparihi kakiyei, nga mamirani yangiriyo kakimayei.

²⁴ Ranimboemo asu ami ai ahamundihoari yahomoya, “Hoeari ndanana sihiri kikifepoani, nga yowan. Nga hoeari ranimbo-hünda sihiri satu piraindefomboane, nindou ngorü ai semindimbohünda.” Nindou ai yaru hoafimemo ra sapo horombo Baiborambe yare hoafimayo süngu. Ai yare hoafiyowohü yahoya,

“Wandi hoeari napo yimbumaründümo.

Asu hoeari wandi ranahambo nindou mamai semindimbohündambo satu piraimemo,” *Buk Song 22:18*
meho. Raniyo asu ami amboani rani-süngumarunda hoafimayo ra anihondü tüküme feyo.

²⁵ Sisasindi hondiyoy, asu ahandi akidiyo, asu Maria Koropasindi wuhiyo, asu Maria ngorü Makdarahündiyoy ai Sisasindi nimi keimbi karhendeimbimayo rani fikimi manimboei.

²⁶ Ahandi hond-aiyo asu süngururü-randeimbi Sisas ai ahambo ngusüfo pariri-randeimbi-dibo manimbafea hoeimareapiri. Raniyu ai hondambo yahuya, “Nimorehi, ndanana sihafinimor-ani,” mehu.

²⁷ Asu ahambo süngurüri-randeimbi-mayu ahambo yahuya, “Ndanana sihafime-ane,” mehuamboyu. Asu rani-simboani ai Mariambo ahandi worinambo semündü hu ai-dibo manimbafe.

Sisas ai yifimayu

(Matyu 27:45-56; Mak 15:33-41; Ruk 23:44-49)

²⁸ Raniyo süngunambo Sisas ai ahandi ratüpurit hifit ndanihu ra munguyohane yahu fifirimareandi. Raniyo asu Godindi hoafi Baiborambe anihondü tükümbifeyoa yahuhaya ndare hoafiyuhit yahuya, “Amindaninjoarandiri,” mehu.

²⁹ Hipiri mamirani yangori hayamboyo ranambe hühütimbü hoe finiga ranai mapuiaro. Raniyo asu ai siriwara-ambeahindi hoe kikihamindeimbi semündü hayambo, finiga ambe foareanda tüküfe haya maningo. Asu ai hisop nimiharifihitipare hmondamündi mbura, Sisasindi yafambehütümareandi.

³⁰ Sisas ai finiga ra sümündü mbura hoafiyuhit yahuya, “Munguayo,” yahu mbura mbiro hifini piyuhü yifimayu.

³¹ Rani si ra Suda-yafe moani ngoafimbo nimari si ranahambo mungu moatükunidibo adifembo siyo. Si ra moani adukari hamindiyo raniyo asu Suda ai rani sihit nindou nimi keimbi karhendeimbifihitipairimbo ra yowan mehomo. Ranimboemo Pairatimbo nindou ranahamumbo tinari kehefepura nimai yifindimonda foepumindi raguanambo-fepurimbo hoafimemondo.

³² Ranimboemo asu ami ai nindou yimbu Sisas-dibo tikorüpündümo pamarupiri ahafanimbo tinari ra kamarihauptiri.

³³ Nga asu ai Sisasimbo sowahit tüküyafu hoeirüwurane, ai munguna yifimayuamboemo asu ahandi tinari ra moai karhaundi.

³⁴ Nga ami mamirani yangiri yifarinambo ngirisafini wafusimarümündü. Raniyo asu nimai horit ranai hoe dibore haya ahandi fiambeahindi pimayo.

³⁵ Nindou hoeimareandi ranai ranahambo hoafi-yuweimb-ane. Asu ai hoafi-mayu ra anihondü hoaf-ane, asu ahandi-hoarî amboani hoafi hond-ane yahu fifireandi. Ranimbo-hündamboane asu se-amboani ranahambo anihondumbo-ndihindi.

³⁶ Ranimoatükunî tüküme-feyowamboyo, Baiborambe hoafi pamaiaro süngu yare hoafi-yowohü yahoya, ‘Ngirî ahandî hamîndî ngorü kandundî,’ meho.

³⁷ Nga asu hoafi ngorü ranambe megoro ra yahoya, “Asu ai-animbo nindou wafus-marü-mündu ahambo himboapondeimboyei,” meho.

Sisasimbo honguambe masihedorî
(Matyu 27:57-61; Mak 15:42-47; Ruk 23:50-56)

³⁸ Süngunambo Sosep Arimateahündî ai Pairatimbo Sisasindî yifinimoko ra semündumbo yahuhaya hoafi-mayundo. Sosep ai Sisasimbo süngurürî-randeimbi-yu, nga ai Sudambo yihimborapurühî-yu asu ahandî anihondumbofe hohoanimo ra moai weindahireandi. Pairat ai ahambo ndowarîndîfîsî mehuamboyo, asu Sosep ai Sisasimbo serü-mündü mahu.

³⁹ Nikodemus, horombo Sisas sowahî nimbokoanî mahafu, ranai amboani Sosep-dîbo mahafanî. Asu ai fisîngîrûmbî moatükunî sanda nimî horî yimbu mamamberu fanduyamundu houmbo nafi-rundeimbi ra semündü haya mahu. Nimî horî ranahandî nimborî ra 30 kirogramîyo.

⁴⁰ Ranîyafanî ai Sisasindî yifinimoko ra sowarîndîfanî mburîna, Suda ai yifinimoko raru arundî süngu fisîngîrûmbî moatükunî sanda parîne mburîna hoearînambo himondîmarîhenerî.

⁴¹ Sisasimbo nimîfilî tîkoründümo parüwurühî nûmbürî mamî ranai yangoroane, asu nûmbürî ranambe hongu simboramborî yifî sîhefekoate manîngo.

⁴² Suda ai moanî ngoafimbo nîmarimbo si ranahambo sesi napo dîboado-marîhindamboyanî. Asu hongu ra akîmî nîngo hayamboyanî, Sisasindî yifinimoko ra sowandîfanî hafanî masîheneandi.

20

Sisas ai botimefiyu
(Matyu 28:1-10; Mak 16:1-8; Ruk 24:1-12)

¹ Sande hapoadumbo siambe nimbi hoanğîrî kiarowane, Maria Makdarahündî ai hongu ranî sowana mahîfo. Ai hîfo hongu ranî fikîmî tüküfe himboyowane, nîmoei adükarî nafîtambeihü mapaiaro ra paiarîkoate-mayo.

² Ranimboyo asu ai Saimon Pita asu süngurürî-rundeimbi ngorü ahandî ngusüfoahündî ranahafanîmbo sowana pipîmayo ho. Ai ho, hoafi-yopîrühî yahoya, “Adükarîmbo nindou ai honguambeahîndî masowaründümo, nahü mbasîhawurî, nga moai fifîrîhürî,” mehoamboyanî.

³ Ranimboyanî Pita asu Sisasindî ngorü süngurürî-randeimbi-mayu ranai nîmai hongu sowana mahafanî.

⁴ Ai yîbobo pipîna mahafanîyo, nga asu ahambo süngurürî-randeimbi ngorü ranai Pitambo ngasündirü haya, ai boatei hu hongu fikîmî tüküme-fiyu.

⁵ Asu ai hu nîmarumbo amuifoai hoeireandane hoearî Sisasimbo himondüfîhîndî ra megoroa hoeimareandi. Nga asu ai moai kefuai honguambe hüfu.

⁶ Asu Saimon Pita ai süngunî hu tüküfi hayamboyo, ai honguambe kefuai mahüfu. Ai hüfu hoeireandane hoearî Sisasimbo himondîhefimbîhündî ra kurîmayo.

⁷ Asu hoeari ngorü Sisasindi mbiro himondihfimbihündi ranamboani menjorowa hoeimareandi. Hoeari ranana moai amuri kurimayo rani-dibo yangoro, nga wani. Rani-poanimboyo nindou ngamondife sihefembo nahurai kare pare haya menjoro.

⁸ Raniyu asu ahambo süngurüri-randeimbi ngorü boatei hongu sowana mahu, ranai asukaiyu sünguni honguambe kefuai hüfu, hoeari yangiri menjoro ra hoeire haya anihondumbo-mareandi.

⁹ (Rani simboani ana moai ai fifirineandi Baiborambe yare hoafiyowohüya, “Honguambeahindi botindifimbui,” meho ra.)

*Sisas ai Maria Makdarahündi sowahi tüküme fiyu
(Mak 16:9-11)*

¹⁰⁻¹¹ Raniyafani asu ahambo süngurüri-randeimbi ai worina hihiriyafine mahafani, nga Maria ai hongu fikimi nngombo araniyohü manngo. Asu ai araniyowohüyo hongu-mayo ranambe amoefoe himbomayo.

¹² Asu ai himboyowane, sünambeahindi nendi yimbu kifohi hoearümbi Sisasimbo sihehori wami mamarifanda hoeimareapiri. Ngorü ai mbirowani nimiru, asu ngorü ai yirimbunanini nimiru.

¹³ Ai Mariambo safaniya, “Nimorehi, se nimboeafi aranayafa?” masafandamboyo. Asu ai ahafanimbo hoafiyopirühi yahoya, “Nindou ai wandi Adükariimbo sahorimindei hehimbo, nahü mbasehehori ro moai fifirihini, nga ranimboanahi,” meho.

¹⁴ Ai raweyaho haya hihirifeyowane, asu Sisas ai daboadani manünguwa hoeimareri. Nga asu Maria ai moai Sisas-ani yaho fifireri.

¹⁵ Sisas ai yahuya, “Nimorehi, se nimboe aranayafa? Se dabo kokoririhüyafa?” mehuamboyo. Asu Maria ai nümbürü aharambürüni yahohaya hoafiyondowohü yahoya, “Se Sisasimbo sowarindifühi ana, sowarindifi hafi sihaworühi nafuindafan-animbo ro ahambo ndahüminde nngamboane,” mehuamboyo.

¹⁶ Asu Sisas ai yahuya, “Maria,” mehuamboyo. Asu Maria ai hihirife, ahambo fifireri haya Hiburu-yafe hoafinambo yahoya, “Rabonai,” meho. (‘Rabonai’ ra Hiburu-yafe hoafinambo ‘Yamundo-randeimb-ane’.)

¹⁷ Sisas ai yahuya, “Se wambo kikihindandifi-ndirimboyafi. Awi ro moai wandi Ape sowana hahühi. Nga se wandi wandafi mamü sowana ngafirando hoafindafipurühi animboya, ‘Roana wandi Ape, sihamundi Ape asu wandi God, sihamundi God, ahambo sowana hahühühanahi,’ mbi safi,” mehuamboyo.

¹⁸ Asu Maria Makdarahündi ai ho ahambo süngurürü-rundeimbimbo hoafiyopurühi yahoya, “Ro Adükariimbo hoeimarihini,” asu Sisas hoafiyuweimbi hoafi ra hoafimepurü.

*Sisas ai ahambo süngurürü-rundeimbi sowahi tüküme fiyu
(Matyu 28:16-20; Mak 16:14-18; Ruk 24:36-49)*

¹⁹ Sisasimbo süngurürü-rundeimbi ai Sudambo yihimbo-rupurühiyomo wori ai nimirimondeimbi ra yipuri paru houmbo mamarimo. Raniyu asu Sisas ai Sande nimbambeahi tüküfi, ahamundi mbusümo manüngu. Ai yahuya, “Se ngusüfo afurindu kündundi,” mehupuri.

²⁰ Ai yare hoafiyupurühiyu asu ahandi watinari ngiri safini ra ahamumbo nafuimepurü. Asu ahambo süngurürü-rundeimbi ai ahamundi Adükari ranahambo hoeirüwuri houmbo hihifi-hihifimemo.

²¹ Asu Sisas ai asükaiyu yahuya, “Se ṅgusüfo afur+ndu kündündi. Wambo Ape ai koamar+hendira makosahi yahurai-animbo asu ro sihamumbo koandiheheapurani ṅgomo,” mehu.

²² Ai raweyahuhüyu, ahamumbo sowanambo yafambenambo ahandi yafui ra foehepurühi yahuya, “Se Yifiafi Aboedi sowandümo.

²³ Asu se ṅgorü nendi-yafe hohoan+mo moaruwai ranahambo amboawi mbisi+mondani ana, God ai amboawi mbusümbui. Nga asu ṅgorü nendi-yafe moaruwai hohoan+mo ranahambo se amboawi yaho hoafi+koate-ayomo ana, asu God ai ṅgiri ranahambo amboawi mbüsu,” mehu.

Tomas ai Sisasimbo hoeimariri

²⁴ Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi sowahi tüküfiyuwane, asu süngurüri-randeimbi mamii ai moai amuri ra-babidimbo n+maru. Nindou aiana Tomas+yu, nga asu ahandi ndüri ṅgorü ra Didimus-ani.

²⁵ Raniyomo bidifiri ai ahambo hoafi+yomondowohü yahomoya, “Roana Nindou Adükari+mbu hoeimar+huri,” mehomo.

Nga asu Tomas ai ahamumbo hoafi+yupurühi yahuya, “Asu ro ahambo tikomaruründ+mo ambe ra hoefekoate-ya, asu ahambo wandi warinambo ambe ranambe sündifekoate-ya, asu yifiar+nambo ṅgirisafini wafusümaründümo sündifekoate-ayah ana, ro ṅgiri ranimbo an+hondümbu-ndiheandi, nga wani,” mehu.

²⁶ Asükaiyo mamii wik ho hayamboyanwane, ahambo süngururü-rundeimbi ai Tomas-babidimbo worambeahi mamar+mo. Ai yipuri muṅgu pap+ru houmbo n+marimondane, asu Sisas ai ahamundi mbusümo tüküfi manüṅgu. Raniyu ai yahuya, “Se ṅgusüfo afur+ndu kündündi,” mehu.

²⁷ Raniyu asu Tomasimbo hoafi+yunduwohü yahuya, “Sihafi war+batendi naha ndanifihü sündowandüh-animbo, asu se wandi watiṅari ra hoeiro. Asu se wandi ṅgirisafini war+paro. Se ndanahambo yimbu hohoan+mondamboyafi, nga an+hondümbu-ndowandi,” mehuamboyu.

²⁸ Asu Tomas ai simbori ahambo yahuya, “Se wandi Adükari asu wandi God-anafi,” mehuamboyu.

²⁹ Asu Sisas ai hoafi+yunduhü yahuya, “Se wambo hoeirowandiri hawambo wamboanafi an+hondümbu-arowandiri. Nga nindou ai wambo hoefendiri+koate-yehü an+hondümbu-ar+hindiri ana, ai hihifi-hihifi-mbeyeiamboane,” mehu.

Son ai buk nda sürü pap+marandi ahandi n+imindi

³⁰ Sisas ai God sowah+ndi makusu ra nafuimbohünda hepünifeimbi moatükuni af+ndi ahambo süngururü-rundeimbi-yomondi h+imboahü ratüpur+mayu ra ro moai buk ndanambe muṅgu sürü pap+rihandi.

³¹ Nga ro ndani hoafi nda sürü pap+rihamboanahi. Ro sürü pap+mar+handi nda Sisas ai Krais-ani asu God+ndi N+mor-ani ranimbo an+hondümbu-mbiri+hinda samboyahi sürü pap+mar+handi. Nga asu se ranahambo an+hondümbu-ar+hindi ana, asu aboedi yangiri niṅgombo hohoan+mo ra ndahümündimboyei.

21

Sisas ai süngururü-rundeimbi 7 ahamumbo sowahi tüküme fiyu

¹ Asükaiyu süngunambo Sisas ai ahambo süngururü-rundeimbi sowahi Taiberias kurihoe puia+rihü ndahurai ndare tüküme fiyu.

² Saimon Pita, Tomas, ndüri ahandi ṅgorü Didimus yahomorundeimbiyu, Natanier Ken+hündi Gariri hifi+hündiyu, Sebedindi n+mor+

yimbuyafani, asu ŋgorü yimbu ahambo sünguri-neandeimbiyafani ai maningomo.

³ Raniyu asu Saimon Pita ai ahandi horombodidi ratüpurü asükai semindimbo hohoanimo-yahuya, “Ro ana andürinambo kinü wowarimboanahi,” mehuamboemo. Asu ai yahomoya, “Ro-amboani se-dibo ŋgefo sefomboaneŋi,” mehomo. Raniyomo ai homo houmbo, botambe mafareafundi. Nga rani nimbunambo ai moai kinü mam-amboani hürühundi, nga wani.

⁴ Hapoadumbo siambe hüfhamindi foriforiyuambe, Sisas ai hoe kinü manüguambo asu ahambo süngururü-rundeimbi ai Sisasimbeipoani mehomo.

⁵ Raniyu ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya, “Wandafi mamü, se moai kinü wakiründimoyoa?” mehuamboemo. Asu ai simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Wani,” mehomondamboyu.

⁶ Asu ai hoafiyupurühi yahuya, “Andürü ra naha se warihondü warani bot ranihundünü daboadundan-animbo, se kinü bidifiri hoeindumboemo,” mehuamboemo. Asu ai andürü ra hoafimayu ranambe masafarunda, kinü afindi ranai andiri ra tükümeŋeŋe, himindimbo sisamindimarundi.

⁷ Sisas ahambo süngurüri-randeimbi wudiyafandeimbi-mayu ranai Pita-mbo yahuya, “Pita, nindou ranana Sisas-ani,” mehunduamboyu. Asu Saimon Pita ai nimai ahandi ŋgisihari hoeari yimündihai masihendi ra hühire hinŋgire haya himoni pimayu.

⁸ Asu bidifiri ai botambe gudi sowana hafomo mburu, andürü ra kinü kameihü hüründümo. Asu ai gudi rani fikimü anguni safiyomopoani, nga 100 mitayo maningomo.

⁹ Gudikimü hifomo tüküyafu hoeirundane, asu hai ranai gudiwami horowohüyo ranambe kinü mamü huru asu bret mamü yanŋurü marandi.

¹⁰ Raniyu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Kinü haponda wakimaründümo bidifiri ra sowandümo sifomo,” mehuamboemo.

¹¹ Raniyu asu Saimon Pita ai botambe keŋuai nimarumbo, andürü ra gudiana hürämündi masüfu. Raniyo asu andürü ranambe kinü afindi boagiri-boagiri 153 pütapimayo. Kinü ranai afindiyosi, nga asu andürü ranai moai kikifeyo.

¹² Raniyu Sisas ai hoafiyupurühi yahuya, “Se sifomo, kinü sowasümo!” mehu. Nga asu moai nindou mamü ai ahambo düdurirühi, ‘Se didiyafi?’ yahundo. Nga ai muŋguambo Adükar-ani yahomo fifirüwuri.

¹³ Raniyu Sisas ai süfu kinü ra yimbureapurü mbura asu bret ranamboani rasüŋgu-rasüŋgumareapurü.

¹⁴ Sisas ai hoŋguambe-ahindi tüküfi hayamboyu, asu ahambo süngururü-rundeimbi-yomondi himboahü ŋgimimbo tükümeŋeŋe.

Sisas ai Pitambo hoafimayundo

¹⁵ Ai sowasümondühi nimarimomboemo, Sisas ai Saimon Pitambo yahuya, “Saimon, Sonindi niori, awi se nindou ndanahamumbo ŋgasünowapurü hawambo, wambo se afindi hohoanimo-yafindirühi-yafindirühi?” mehuamboyu. Asu Pita ai hoafiyundühi yahuya, “Yini, Adükari, se fifirowandi, ro sihambo aboedi hohoanimoayahanini,” mehuamboyu. Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Se wandi sipsip weihoandi ranaheimbo sesi manŋuindandürü ndandi,” mehu.

¹⁶ Asükaiyu yimbumbore hoafiyunduhü yahuya, “Saimon Sonindi niori, se wambo anihondü hohoanimo-yafindirai waniyo?” mehunduamboyu. Asu Saimon ai hoafiyunduhü yahuya, “Yini, Adükari, se

fifrowandi ro sishambo hohoanimo-yahanini,” mehundowamboyu. Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Se wandi sipsip weihoandi ranaheimbo sesi manguindandüri ndandi,” mehu.

17 Asükaiyu ngimimbore hoafiyunduhü yahuya, “Saimon, Sonindi nitori, se wambo hohoanimo-yafindirühiyafi?” mehuamboyu. Ranimboyu asu Saimon Pita ai ngusüfo afindi kümareandi Sisas ai ngimimbore hoafiyuhi, “Se wambo hohoanimo-yafindirühiyafi,” mehu ranimbo. Ranimboyu ai Sisasimbo yahuya, “Adükari, se munngu moatükuni fifriwamboanafi. Se fifrowandi ro sishambo hohoanimo-yahanini,” mehundowamboyu. Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Se wandi sipsip weihoandi ranaheimbo sesi manguindandüri ndandi.

18 Ro anihondumboanahi hoafayahanini, se horombo hoarifi nimbafambeyafi ret shafi hondü ra güdo hawa hifi se hombo yifirimayafi ranisungu yangiri mahahabodifi. Nga sungunambo se boagiriyafambe ana, shafi watiñari ra ngurindohoe fi hawa asu nindou ngorü ai shafi ret ra sishambo güdeanini haya, se nahaninyo hombo moei safani nindou ranai sishambo ndemündünini ngumbui,” mehu.

19 Sisas rani hoafi yare hoafimayu ranahandi nimindi ra: Sungunambo Pita ai Sisasindi ratüpurü ratüpurimayu ranimbo Godimbo ndürü adükari segodomböhünda yifindümbui. Ai Pitambo hoafiyunduhü yahuya, “Se wambo sungundandiri,” mehu.

Sisasimbo sungurüri-randeimbi ahandi ngusüfoahündi

20 Pita ai hihirifi hoeirirane, Sisas ahambo sungurüri-randeimbi ngusüfoahündimayu ai ahafandi sungu mahu. Nindou ranana horombo sowasümondühi nimarimombo Sisasindi hanjifoani nimarumbo hoafiyuhi, “Adükari, nindou didai sishambo hürütümbi-yomondi warihümandeanini?” mehu, aiyu ahandi sungu mahu.

21 Pita ai hoeiriri haya, Sisasimbo yahuya, “Adükari, nindou nda nungufimboyua?” mehuamboyu.

22 Asu Sisas ai hoafiyunduhü yahuya, “Ai nunguanü ro asükainda tüküfembo sahehea hohoanimoayahü ana, asu rani hohoanimo ra shafiyoy? Se wambo sungundandiri!” mehu.

23 Raniyo asu yafui hoafi ra nindou munngu ahei mbusümo tüküfeyowohü yahoya: ‘Sungurüri-randeimbi ra ngiri yifindu,’ meho. Nga Sisas ai moai hoafiyu, ‘Ai ngiri yifindu’ yahumboyoanü. Nga ai yahuya, ‘Ai nunguanü ro asükainda tüküfembo sahehea hohoanimoayahü ana, asu rani hohoanimo ra shafiyoy?’ mehu.

24 Sungurüri-randeimbi ranai-ani ndani hoafi nda sürü papimarandi. Asu ro rarihu fifrihundü ahandi hoafi anihond-ane.

Bidifirani hoafi

25 Afindi moatükuni bidifiri Sisas ratüpurimayu ra engoro, nga moai munngu sürü papiyoy. Nga asu nindou ai munngu moatükuni Sisas ratüpurimayu ra munngu hondü mamami randühi paparandi ana, asu buk ranambe sürü ra afindi safi papindimboe. Asu ro hohoanimoayahü munguambo hifi ngiri simongorindo.

Ratüpurî Hoafi Sowandümo Homo-rundeimbi-yomondi Ratüpurî

*Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai Ahandî hoafi Serusarem
ngoafihü bokamarîhoemo*

¹⁻² Tiofirus, Sisas ai piyu haya ratüpurîyu asu nindou yamundera humbo God ai ahambo sünambe serümündî mahafu ranahamboyo weangurühî bukambe sürü papîmarîhandî. Sünambe hafokoate-yuambe, Sisas ai ahandî hoafi semîndî horambo kafaore hîniŋgîmareapurî ahamumbo-so tüküfi Yifiafi Aboedîndî ŋgîniŋdînambo ratüpurî ai süngunambo refembo ra hoafîmayupurî. Refehayamboyowane, asu süngunambo God ai serümündü mahafu.

³ Ai yîfiyu mbura ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbi-so tüküfi Ai yîfîhündî botîmefiyu ra nafuimbohünda afîndî moatükunî ramareandî. Ranîyo 40 si ranambe Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hoeimarüwuri. Ranîyo ai God ŋgîniŋdî hîfandarandî ranahambo wataporîmbo-marapurî.

⁴ Ranîyo ai ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbi-babîdîmbo sowasümondühî nîmarîmombo ahamumboya, “Se yowanî Serusarem hîniŋgîfepoanî. Nga Ape ai saimbo hoafîmayua asu ro hoafîmayahi ranahambo se hîmbondîmondühî niŋgomo.

⁵ Son ai nindoumbo hoenambo hundürandürî marandî, nga asu yahunümbî si süngunambo Yifiafi Aboedînambo hundürîndeimboyei,” mehu.

Sisas ai sünambe mahafu

⁶ Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai gugurîyafu nîmarîmombo düdu-rüwurühî yahomoya, “Adükarî hapondanî ndanî-sîmboanî se Israerîmbo ŋgîniŋdî dabupura ahamundîhoarî hîfandîmandundîyo, wanîmandîyo?” mehomondamboyu.

⁷ Asu Ai sîmborî hoafîyupurühî yahuya, “Ranana se fifîrîfembo moatükunîyopoanî. Nga Ape yangîr-ani nîni-sîmboanîyo ranî-moatükunî refembo ra fifîreamboayu.

⁸ Nga süngunambo Yifiafi Aboedî ai sîhamumbo sowana akoso ana, se ŋgîniŋdî ndowandümoemo. Asu rananîmbo wandî hoafi Serusarem, Sudia, Samaria asu muŋgu hîfi ra wataporîmbo-ndümoemo,” mehu.

⁹ Sisas ai ranî hoafi ra wataporîmbora mbura ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai niŋgomo hîmboapo-yomondane, nîmoamo mahafu. Ranîyo mburîŋgainambo gabuderühî asu ahambo hoeifikoate-memo.

¹⁰ Sisas ai hafuwane, ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai sünambe hîmboapo-yomondühî niŋgomondane, nîmehünou nindou yimbu ranai kifohî hoearî güdîne hena ahamundî fikîmî manîmbafanî.

¹¹ Nindou yimbu ranai safanîya, “Garirihündî nindou, nîmboe se niŋgomombo hîmboapoayomoa? Sisas se hoeirüwuri marundî ranana God ai sünambe serümündü mahafu. Se hoeirüwura mahafu yahurai anîmbo asükai hîhîrîndüfi kudümbui,” masafanî.

Sudasîndî ratüpurî fondî semîndîmbo kamafoarüwuri

12 Raniyo asu Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai Orif Wafu ra hîniŋgîru hou Serusaremînambo mahomo. Orif Wafu ranana Serusarem ŋgoafîhündî anġuni hamîndiyopoani, ŋga mamî kiromita-ane.

13 Ai adükari ŋgoafî ranîhü tüküyafu mburu worî nîmoamo yibadî ahamundî niŋgomo-rundeimbî ranambo mahafomo. Ranana Pita, Son, Sems, Andru, Firip, Tomas, Bartoromyu, Matyu, Sems Arfiusîndî nîmorî, Saimon Serot-yomondî hohoanîmo süŋgure randeimbî asu Sudas Semsîndî nîmorî ranîyomo.*

14 Nindou ranai muŋgu mamühi gugureafu ni-marîmombo Godîmbo didîbafî-memo. Bidîfirî nîmorehi asu Maria Sisasîndî hondîyo ahandî ako-hoandî-yomo ai-amboani muŋgu gugureahi ni-mareimbo didîbafîmayei.

15 Rani-sîmboani Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbî ranana 120-yei. Pita ai ahei mbusümo botîfi nûŋgumbo Godîndî hoafî wataporîmbo-randühi yahuya,

16-17 “Amoŋgo-mamî asu rehi-mamî Godîndî bukambe Yifiafi Aboedî ai Defitîndî yasîmondî süŋgure hoafîmayo Sudas ai Sisasîmbo hürütümbî nindou-yomondî warîhüfimbo ra asu hapondani anîhondü tüküfemboane. Ai-amboani ro-ambeahîndî mamî ratüpurî-yefî-rîhundeimb-ani,” mehu.

18 Sudas ai Sisasîmbo hürütümbî nindou-yomondî warîhürirühi ranî-takîni kakî masemündu ranînambo hîfi pemîmayu. Asu süŋgunambo hîfi ranîhü yîfi piyuhümbu bodo bureandühi furî ranai bokarîmefoendî.

19 Raniyo süŋgunambo nindou Serusaremîhü amarei ranai fifîrîhi hehi hîfi ra ahei hoafînambo Akerdama sei marîhündî. Ahei hoafînambo Akerdama ranana horî kefoendeimbî hîf-ane.

20 Pita ai yare hoafîyuhü yahuya, “Herü bukambe hoafî sürü papîmarundî ranana ndahurai-ane,

‘Hîfi ra nindou ŋgorü ai ndemündümbui,

ŋga moani yare mbîniŋgo-wamboane.’

Buk Song 69:25

Asu ŋgorü bidîfirani buk ranambe yare hoafîyowohü yahoya,

‘Ahandî ratüpurî ra nindou ŋgorü ai mbîsemündu-amboane,’ meho. *Buk*

Song 109:8

21-22 Ranîmboane nindou mamî ahei mbusümonîndî hîniŋgîndîhurîmboane sîhîrî-babîdî Sisas ai yîfihündî botîmefiyu hoafî semîndî horambo. Sapo nindou ranana sîhîrî-ambeahîndî Sisas ai sîhîrî-babîdîmbo huranda Son ai nindou hundürürandürî ra humbo asu Sisas ai hîniŋgîreamunî haya sünambe mahafu rananîmbo wataporîmbo-mbîrundamboane,” mehu.

23 Ai nindou yimbu ndürî pamarupîrî: Sosep Barsabas, ahandî ŋgorü ndürî Sastus yahomondo-rundeimbî, asu ŋgorü Matias.

24-25 Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai yaru didîbafîyafundühi yahomoya, “Adükari, se muŋguambo nindou-yei hohoanîmo fifîrowamboanafi. Se yîhoefîmbo nafuindafi nindou yimbu nda daboe se kamafoarîworî ndani ratüpurîmbohünda. Yîhoefîmbo nindou didai sîhafî hoafî semîndî horambo tükümandîfi Sudasîndî fondambe. Sudas ai yîhoefîmbo hîniŋgîreamunî haya ai niŋgomboayü ranînambo mahu,” mehomo.

26 Ai ni-marîmombo nindou didai Sudasîndî fondühi ratüpurî ra mandemündü ranîmbo nîmoei pütimemo. Raniyo nîmoei ranai Matiasîndî

* **1:13:** Serot ranana Rom-yomondî hoarehî niŋgombo moei yahomo rundeimb-anemo. Asu ai Israer ahei hohoanîmo yangîrî süŋgufembo hohoanîmo-yomo rundeimb-anemo.

tüküme Feyoa asu Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi 11 ranî-babîdîmbo hoafî sowandümo homo-rundeimbi nindoumbo-mefundî.

2

Yifiafî Aboedî makoso

¹ Nümbür-ambeahînd sesi yimungu-remîndîmbo hîhîfî-hîhîfî si Pendikos sei arîhündî ranai tüküfeyoambe Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbi nindou ranai mamî worambe gugurîmehîndî.

² Ranîyo nîmehünou ngînîndî hamîndî werî nahurai sünambeahîndî kosî worî ai gugurîyahi nîmareimbi ranahambo sîmongoramîndî haya mengoro.

³ Asu ranîhü hai imami teifî didîngarîyohü ahoro nahurai tüküfe haya munguambo mamamî aheiwamî nînouyo wakîmareandî.

⁴ Ranîyo Yifiafî Aboedî ranai ahei fiambe farîfehü ahandî ngînîndînambo ngorü-poanîmbo ngorü-poanîmbo hoafînambo wataporîmayei.

⁵ Asu Serusarem ngoafîhü munguambo hîfî adaburo ranîhündî Suda bîdîfirî Godîmbo hohoanîmoyei-rîhündeimbi ai tüküyahi mamarei.

⁶ Werî nahurai tüküme Feyo ra hîmborîyei hehi nindou afîndî ranai gugurîmehîndî. Ranîyo asu hîmborîyeianî Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbi nindou ranai wataporîmayei ra ahei hoafînambo wataporîmayeia hîmborîyei hehi mahepühîndî.

⁷ Asu Sudahündî-mayei ranai hoafî wataporîmbo-marîhündî ranahambo hepühî hehimbo hoafîyeihî seiya, “Awi nindou ranana munguambo Garîrîhündî-mbayeiyo?”

⁸ Sîhîrî ana mamî ngoafîhündî-yefîpoanî, nga nüngurîhi hehimboyo asu munguambo mamamî sîhefî hoafînambo wataporîmayeia ahei hoafî ra hîmborayefa?

⁹⁻¹⁰ Sîhîrî ana Partia, Midia, Eram, Mesopotemia, Sudia, Kapadosia, Pondus, Esia, Frigia, Pamfîria, Isip asu Sairîni ngoafîkîmî Ribîa distrik ranambe ngoafî adaburo asu Rom, hîfî ranîhündambo nindou-aneî nda fandîhu anîmboefî.

¹¹ Suda sîhîrî-aneî asu nindou amurî sîhefî Godîmbo hohoanîmo süngurîhi arîhündî anei, Kritîhündî asu Arebîahündî munguambo hîmborîyefanî God ai ngînîndî-moatükunî ramareandî ranahambo sîhefî hoafînambo wataporîmbo-arîhündî,” masei.

¹² Asu nindou munguambo ranai hepühî afîndî hohoanîmoyeihî aheihorî sîmborî hoafürîyeihî seiya, “Nîne-moatükunîyo hapondanî nda yahurai tüküfeyoa?” masei.

¹³ Nga asu bîdîfirî ai tîrîfoefe hoafî-yahündürühî seiya, “Awi aiana wain hoe afîndî hamîndî sîmîndei hehi mamîkarî hohoanîmo-yeihîmbayei,” masahündürî.

Pita ai hoafî bokamarîhendî

¹⁴ Asu Pita ai Sisasîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbi 11 ranî-babîdîmbo nîngomombo puküna hoafîyühü yahuya, “Wandî wandafî mamî, Suda anei asu nindou bîdîfirî haponda Serusaremîhü amarei, se ro ndanî-moatükunî tüküfeyo ranahambo hoafayahî nda hîmboyangîrî kündîhi nîmandimbo hîmborîndei.

¹⁵ Se hohoanîmoyeihîya, nindou nda wain hoe sîmîndei hehi mamîkarî hohoanîmoyeihînei aseî, nga awî hapondanî ana 9 kîrok sîambeahaneî.

16 Nga ndani-moatükunî tükefeyo ranana Godîndî hoafi hoafiyu-randeimbi Soer hoafimayu süngu-ane tükefeyo.

17 God ai hoafiyuhü yahuya, 'Bîdîfîranambo si ranai akîmî tüküfemboyoambe

ro wandî Yifiafi muŋguambo nindou-yeiwamî koandîhe-heamboyahî. Sihei nindowenihî nîmorî asu nîmorehî nîmorî ai Godîndî hoafi hoafiyomo-rundeimbi nahurai wataporîmbo-ndühümboyei.

Sihei nindowenihî nîmorî hoarîfamborî ai ranî-poanîmbo moatükunî yafogoadînambo nahurai hoeindumboemo asu boagîrî nindou ai yafogoadî-ndîmboemo.

18 Asu ranî-simboanî ana ro wandî ratüpurîyei-rîhündeimbi, nîmorehî nindowenihî yîboboambo, aheiwamî Yifiafi koandî-heheanda

Godîndî hoafi hoafiyomo-rundeimbi nahurai hoafîndeimboyei.

19 Bîdîfîranambo si ra nafuimbohünda ro hepünîfeimbi moatükunî sünambe asu hîfîhü nafuindamboyahî.

Horî, hai asu hasîheimî afîndî tükündîfemboe.

20 Adükarî ai ahandî adükarî hîmboa-mupuimbo-randeimbi si ra tüküfekoate-yoambe anîmbo

hüfîhamîndî ai nîmbîndîrî-mîndowohü asu amoamo ai horî nahurai hamburî tükündîfimbui.

21 Ranî-simboanî anîmbo muŋguambo nindou ai aheimbo fehefendürîmbo hünda

Adükarîmbo dîdîbafehindî ranaheimbo aboedambo-ndeandürümbui,'
mehu." *Joeî 2:28-32*

22 Pita yahuya, "Israerîhündî nindou se wandî hoafi nda hîmborîndei. Sisas Nasaretîhündî aiana ranî-poanîmbo nindouyu. God ai sihei mbusümo ahandî warîsüngu hepünîfeimbi moatükunî ramareandî ra se fîfîrîhindî.

23 God ai horombo hondü hoafi fîramündü sîhai mburamboyu Sisasîmbo sihei warîhümarirî, nga hürütümbî nindou ai nîmî keimbi karîhendeimbi fihî tîkoründümo pamarüwura yîfîmayu.

24 Nga God ai ahambo yîfîndî asübusî ngînîndîkoate-yoweimbi ranam-beahîndî botîmarirî. Nîmboe sapo yîfî ai ngîrî ahambo bobohîndîrîmîndo.

25 Horombo Defit amboanî ahambo yare hoafiyuhü yahuya, 'Ro hoeirîhinanî Adükarî ai muŋguambo si wandî-fikîmî anüŋgu.

Ai wandî fikîmî nüŋgumbo wambo ngîrî nînî-moatükunî amboanî asübusî ndendîrî.

26 Ranîmboane ro ngusüfoambe aboedî hîhîfî-hîhîfîyahühi God ai wambo aboedî moatükunî refemboayu ranahambo hîmboayahî.

27 Asu se ngîrî wambo yîfî ambe-ambe rando hînîngîndowandîrî. Sapo se ngîrî sürühoeimbi nindou kafoaro hînîngîmarîworî ra hînîngîndowora yîfî ambe-ambe sümburîndu.

28 Rananîmbo se yaŋgîrî aboedî nîngombo nafî ra yamundo-wandîrîmboyaîfî.

Asu se yînî mbîsafanî ro se-dîbo nîmboambo afîndî hîhîfî-hîhîfî-ndamboyahî,'

16:8-11

Buk Song

mehu.

29 "Amoŋgo mam-anemo asu rehî mam-anei, ro siheimbo anîhondümbaanahî hoafehandürî, sihefî amoao Defit ai yîfîmayuwambo masamboarîhurî. Asu ahandî yîfî ambe ranai haponda sihefîmbo sowahî anîngo ho.

30 Defit ai-ana Godîndî hoafi hoafiyu-randeimbi wambo fifireandi God ai ahambo hoafiyundowohüya, 'Süŋgunambo sihafî sirambeahîndî mamî sihafî fondi semîndîmbohünda ahambo bogorîmbondîhinî hinîŋgîndîhinîmboyahî,' mehu.

31 Defit ai nîni-moatükunî tükündîfembo ra fifireandühi wataporîmbo-randühiya, 'God ai ŋgîrî ahambo yîfiyeimbiyei ŋgoafîhü hinîŋgîndîrî, asu ŋgîrî yîfi ambe-ambe sümburîndu,' mehu. God ai ahandî nendambo aboedambo-fendürîmbo Kraîs yîfîhündî botîmarîrî ranahamboyu wataporîmbo-marandî.

32 Sisasîmboyo God ai yîfîhündî botîmarîrî. Muŋguambo ro hoeirîhu hohu ranahamboane wataporîmbo-arîhundî.

33 Sisasîmbo God ai sünambe serümündü hafu hinîŋgîrîranî ahandî warîhondü waranî mbamarü. God ai horombo hoafîmayu süngu Sisasîmbo Yîfiáfî Aboedî masagado, ranîyo asu Sisas ai sihefiwamî koamafoareandî, ran-ane haponda se hoafi hîmborîyei asu hoeirîhi arîhundî.

34-35 Defit ai moai sünambe hafu Sisas ramefiyu nou, ŋga ai hoafîyuhü yahuya, 'Adükarî ai wandî Adükarîmbo hoafiyundowohü yahuya,

"Se wandî warî hondünî nîmandîfî ŋgafîmbo

asu sihafî hürütümbî ra sihafî hoarehî hinîŋgîndîheapuranî se hîbadapurî-mboyafî," mehu. *Buk Song 110:1*

36 Ranîmboane Israer nindou muŋguambo se nda ndondîhi fifîrîndîhindî. God ai Sisas se nîmî keimbi karîhe-ndeimbîfîhî tîkorîhomondei pamarîhorî ranahambo Adükarîmborîrî asu ahandî nendambo aboedambofembo nindoumborîrî kafoarîrî hinîŋgîmarîrî," mehu.

37 Pita ai ranî hoafi ra wataporîmbo-maranda nindou afîndî ranaheimbo ŋgusüfoambe horîmareandüra bîdîfîrî amurî Kraîsîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi-babîdîmbo ahamumbo düdurîhipurühi seiya, "Asu nîni nünüŋgu-mandîhunda?" maseiamboyu.

38 Asu Pita ai simborî hoafiyundürühi yahuya, "Muŋguambo mamî se sihei moaruwai hohoanîmo ra hinîŋgîndîhi hehi simborî hohoanîmo süngundîhindühi Sisasîndî ndürînambo hundüründeianî anîmbo God ai sihei moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui. Ranî-süngundîhindanî anîmbo God ai siheimbo Yîfiáfî Aboedî dagadürümbui.

39 God ai Yîfiáfî Aboedî saimbo hoafi fîramündü masîhendî ranana se, sihei nîmorî asu süngudîdî nîmorî hondü siheimbo muŋguamboyo. Ranî-moatükunî ranana nindou muŋguambo God ai wand-aneî yahundüreimbi aheimbo hoafiyu masîhend-ane," mehu.

40 Pita ai amurî bîdîfîrî hoafi ranîfîhî pare haya wataporîmbo-marandî. Ai hütîhoafi-yupurühi yahuya, "Se hîbadîhümbö, ŋga nindou moaruwai hohoanîmoyei-rîhündeimbi ranî-babîdîmbo moaruwaimbo-ndahimboyei."

41 Pita hoafi wataporîmbo-marandî ranai nindou afîndî ranaheimbo ŋgusüfoambe botîmareandüra hundürümoyei. Ranî-sîmboanî 3,000 nindou-yei Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi horîmbodîdî ranîfîhî pamareandî.

42 Nîmorehî nindowenîhî ranai ranîhü Sisasîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomondî yamundîfe hoafi hîmborîyeihî bîdîfîrî wandafî ranaheimbo fehefendürîmbohünda sesî mamî sahüsîhî Godîmbo dîdîbafîyahi marîhundî.

Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi ai mamî hohoanîmo süngumarîhindî

⁴³ Sisasiñdi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomondi warisüngu God ai hepünifeimbi moatükunî ramareanda nindou afîndî ranai yîhîmboyeihî ahîñîmarîhorî.

⁴⁴ Sisasiñbo anîhondümbö-rîhindeimbi nindou ranai mamühiyahi nîmareimbo mamamî ahei napo ra ahei mamühi nahuraimayo.

⁴⁵ Ai ahei hîfi asu napo ra nindou ñgorümbö sehîndühi ranîfîhîndî kaki sahümundî hehi kaki ra nindou napokoate-yeimbiñbo sehi marîhündî.

⁴⁶ Muñguambo si Godîndî worambe gugureahi marîhündî. Asu ai ahei worambe gugureahi nîmareimbo sahüsi rîhündühi aheimayo napo ra nindou ñgorümbö ñgusüfoambe hîhîfi-hîhîfi kapeihü sehi marîhündî.

⁴⁷ Nindou ranai muñguambo si Godîmbo aboed-ani sei hohoanîmoyeia asu muñguambo nindou ranai aheimbo hîhîfi-hîhîfi-yahündürî marîhündî. Muñguambo si Adükari ai nindou bîdîfirî semündündüra asu Sisasiñbo anîhondümbö-rîhindeimbi nindou ranai afîndî safî tüküfe marandî.

3

Pita ai nindou mamî tîñari moaruwaimbü aboedîmarîrî

¹ Mamî nîmbambeahi Pita ai Son-dîbombo dîdîbafîfembohünda Godîndî worîna mahüfanî.

² Ranîyo ginîrî yipurî Aboedî Yipurî sei arîhünd ranîkîmî nindou tîñari moaruwaimbü mamaruwa hoeimarînerî. Ahandî tîñari ra hondî ai yahurai wakîrîmîndî hayamboyo muñguambo si ginîrî nafîtambe ranîkîmî sahorîmîndei hei hîñîñgîrîhoranî nîmarümbö nîmorehî nîndowenihî Godîndî worîna heianî kaki moako-moakoyu-marandî.

³ Nindou ranai hoeireandane, Pita ai Son-dîbombo Godîndî worîna mahüfandamboyo kaki moakomayu.

⁴ Pita weimbo Son ai ahambo hîmboarî parînerî nîmbafanîmbo safanîya, “Yîhoehîmbo sowana hîmboyañfi,” masafandamboyo.

⁵ Nindou ranai ahafanîmboya wambo kaki saimbo-mbayafanî yahu haya hîmbomayu.

⁶ Nga Pita ai hoafîyundowohü yahuya, “Ro moai kaki sîhambo saimbo sahamîndîhî, nga ro sîhambo mamî-moatükunî ndahanîñîmboyahî. Sisas Kraîs Nasaretîhündî ahandî ñgîñîndîñambo botîyafo hawa hafî,” mehundo.

⁷ Ranîyu Pita ai ahandî warîhondü watîñari kîkîhîramündü mbura botîmarîra nîmehünou ahandî tîñari asu yimîndîho ranai ñgîñîramîndîwohü botîmefîyu.

⁸ Ai horîpîrîhoei piyu nûngu mbura mahu. Ai Pita weimbo-babîdîmbo Godîndî worambe hu nûngu wakîreandühi hohorîpî-hohorîpiyu randühi Godîmbo adükari-ani mehu.

⁹⁻¹⁰ Muñguambo nindou ranai fîfirîhîndî sapo nindou ranîyu Godîndî worî ginîrî yipurî Aboedî Yipurî sei arîhündî ranîkîmî nîmarümbö kaki moako-moakoyu-marandî. Asu hapondanî hoeirîhoranî nindou-mayu ranai hoahoangühü Godîmbo aboed-ani yahu hoafîmayua nindou ranai nûngure-hayamboyo ranî-moatükunî ra tükümeñfeyo sei hehi mahîpünahîndî.

Pita ai Godîndî worambe hoafî bokamarîhendî

¹¹ Nindou-mayu ranai Pita weimbo Sonîmbo kîkîhîrapümündî nûngambe nîmorehî nîndowenihî afîndî ranai hepünahi hehi Soromonîndî yibadî sei arîhündî Godîndî worambe ranînambo pîpîmayei hei.

12 Pita ai nindou afîndî mahüsi ra hoeireandürî haya hoafiyundürühi yahuya, "Israerîhündî nindou se nîmboe hepünehinda? Se nîmboe yîhoefîmbo hîmboapoayei ahafandî ngînîndî asu ai-ana mbumundî nindouwambo mbayafandî nindou ra aboedîmarînerî sei hehimboa?"

13 Abraham, Aisak, Sekop asu sîhefî amoaoyei God ai ahandî ratüpurîyu-randeimbî Sisas ahambo ngînîndî masagado, nga se hîfokoe-fimbohünda hürütümbî nindou-yei warîhümarîhorî. Pairat ai aboedambo koarîhefîmbo hohoanîmoyuwane, asu se Pairatîmbo seiya, 'Ro moai Sisasîmbo aboedambo koarîhefîmbo hohoanîmoyefî,' masei.

14 Se moai aboedî sürühoeimbî ranahambo hohoanîmoyei, nga ahambo semündümbo hündî-mayo ranîyo asu yîfiarîyu nindou hîfokoare randeimbî-mayu ra masahorîmîndei.

15 Se nindoumbo koadürümbo-koadürümbo yangîrî nîngombo nafî semîndîndürî hombo-mayu ra hîfokoamarîhorî ranahamboane wataporîmbo-rîhu arîhündî.

16 Sapo se nindou hoeiarîhorî nda se fîfîrîhorî, ro Sisasîmbo anîhondümbo-arîhoandî ranîmboyo nindou tînarî moaruwai nda aboedîmefîyu. Se muŋguambo aboedî hamîndî tükümeŋguwa hoeiarîhîndî ra Sisasîmbo anîhondümbofe ranînamboyo.

17 Amonggo-mamî asu rehi-mamî, ro fîfîrîheandî se Sisasîmbo ramarîhorî ra moai sîhei bobaagorî nindou ranî-babîdîmbo nînî-moatükunîyo ramarîhîndî ra fîfîrîhîndî.

18 God ai ahandî hoafî hoafiyomo-rundeimbî-yomondî yasîmondî süngure hoafiyuhüya, 'Krais ai asübusî ndemündü haya yîfîndümbui,' mehu. Ranîyo asu God ai haponda anîhondü ndanîsüngure hînîngîmareanda tükümeŋguwa.

19 Ranîmbo-anîmbo se sîhei ngusüfoambe hohoanîmo ngorü süngundîhîndühi God sowana hîhîrîndahi dîdeiyani anîmbo asu sîhei moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbeyahuamboane. Rananîmbo Adükarî ai fi hefe nîmarîmbo si ra koandîhembui.

20 Rawehîndî anîmbo God ai nindou sîheimbo fehefendürîmbo kafoarîrî hînîngîmarîrî Krais Sisas ra, koandîherümbui.

21 Sapo horombo ahandî hoafî hoafiyomo-rundeimbî-yomondî yasîmondî süngu hoafîmayu süngu. Sisas ai sünambe nüngu ngumbo God ai muŋgu-moatükunî sîmborî tüküfembo hoafîmayu ranambe tükündüfîmbui.

22 Horombo Moses yahuya, 'Nindou mamî ro nahurai Godîndî hoafî hoafîyorambo Adükarî God ai seambeahîndî kaboadîrî hînîngîndîrîmbui. Asu muŋgu-moatükunî ai hoafîyuweimbî ra süngundîhîndî,' mehu.

23 Nindou Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbî ahandî hoafî hîmborîyo süngufekoate-ayei ana, God ai hîfokoandeira yîfîndeimboyei asu ngîrî Israerîyeyi sîrambeahîndîndei.

24 Nindou Godîndî hoafî hoafiyomo-rundeimbî Samuer nünguambe peyo haya sînîmbo ahandî wagabe ra muŋguambo mamî ranî hoafîyo wataporîmboru homombo asu hapondanambe tükeŋguwa.

25 Se-ana Godîndî hoafî hoafiyomo-rundeimbî ahamundî ahurî mamî-anei. Asu God ai sîhei amoaoyei mamî-babîdîmbo hoafî fîramündü masîhendî ra sîheimbo-hündamboane. Ai sîhei ape Abrahamîmbo hoafiyundowohü yahuya, 'Sîhafî ahurî ranahambo süngunambo anîmbo muŋguambo nindou ndanî hîfîhü anîboadei ranaheimbo aboedî-aboedî-ndîheandürî-mboyahî,' mehu.

26 Sîheimbo aboedi-aboedîfendüra sîhei moaruwai hohoanîmo hîniŋgîfembohünda God ai weanğurühi ahandî ratüpurîyu-randeimbi Sisas sîheimbo sowahi koamarîherü,” mehu.

4

Pita weimbo Sonîmbo kansîrîndî hîmboahü papî-hoafîmarupîrî

¹ Pita ai Son-dîbo nîmorehî nindowenihîmbo wataporîmbo-rînandürühi nîmbafandambe, Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi-yomo, ami Godîndî worî hîfandîrundeimbi-yomondî bogorî-yomo asu Sadyusi-yomo ai aheimbo sowahi hafomo tükümefundî.

² Ahamumbo ŋgusüfoambe moaruwai marapurî ra sapo Kraisîndî hoafî sowandîfanî hafanî-rînandeimbi ranai nindowmboya, Sisasîndî ŋgîniŋdînambo yîfîhündî botîndahimboyei hoafî ra yamundî-marîneanda ranîmboyo ahafanîmbo ŋgusüfoambe ŋgîniŋdî-marupîrî.

³ Suda-yafe bogorî nindou ranai Pita weimbo Sonîmbo kîkîhirupîndümo houmbo papî-hoafîyopîrîmbo mehomo. Nga asu nîmbîfembo yangîrî-mayoamboyo sümbo papî-hoafîyopîrîmboane yahomo houmbo karabusambe hîniŋgîmarupîrî.

⁴ Pita, Son ai wataporîmbo-marînanda nindou afîndî ranai hoafî wataporîmbo-marînandî ra hîmborîyei hehi Sisasîmbo anîhondümbo-marîhîndî. Nindou ahafandî hoafî hîmborîyei hehi anîhondümbo-marîhîndî ranana 5,000-yei.

⁵ Süŋgunambo ŋgorü sinambo Suda-yei hîfandîrundüreimbi, bogorî nindou asu ahînûmbî hohoanîmo yamundu-rundeimbi ai Serusarem ŋgoafîhü mafandundî.

⁶ Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi, Anas, Kaiafas, Son, Areksander asu muŋguambo Godîmbo sîhou-rundeimbi-yomondî fikîmîniŋdî ai-amboanî ranîhü mafandîhîndî.

⁷ Ai Pita weimbombo sowapündümo ahamundî hîmboahü hîniŋgîrupîrî houmbo düdurîpîrîhî yahomoya, “Se nîniŋgîniŋdînamboyo ranîmoatükunî ra ramarîneanda?” mehomondamboyo.

⁸⁻⁹ Pitandî fiambe Yifafî Aboedî ranai tüküfehüyo sîmborî hoafîyupurühi yahuya, “Hîfandî-rundeimbi asu bogorî nindou, se nindou tîŋarî moaruwaimbü ranahambo aboedî moatükunî ramarîhoandî ranîmboyo yîhoehîmbo düduwefundî? Asu düdi aboedîmarirî yahomomboemo yîhoehîmbo düduwefundî?”

¹⁰ Refe ana ro hohoanîmoyehanî muŋguambo se-anemo asu Sudahünd-aneî nda fîfîrîndîhîndî, nindou ranai ana Sisas Nasaretîhündî ahandî ndürînamboyo aboedî tükümeŋyü. Se nîmî keimbi karîhîndeimbi fihî tîkorîhorîmîndei pamarîhorî, nga asu God ai yîfîhündî botîmarirî. Nindou ndanai tîŋarî moaruwaiyusi, nga Sisasîndî ŋgîniŋdînambo aboedîfi haya haponda sîhei wagabe ndanüŋgu.

¹¹ Sisas ai ana,
‘Kambohoanî worîmboru-rundeimbi nindou ai ambe mehomoyosi,
nga asu worî ŋgînemîndîmbohünda bogîmondî kambohoanî noumbofi
tükümeŋyü.’ *Buk Song 118:22*

¹² Sisasîmbo yangîrîyo hîfi ndanîhü God ai nindou aboedambofembo ŋgîniŋdî masagado. Ahandî süŋgu anîmbo sîhîrî aboedambo-ndahumboyeŋyü asu ai yangîrî anîmbo nindou aboedambo-ndeamunîmbui,” mehu.

13 Suda-yafe bogorî nindou ranai fifirundi Pita weimbo Son ai moai skurî-yafanî, nga moanîndî nindou-yafanî yîhimboköate-wataporî-mayafandamboyo nindou ranai mahepünafundi. Ranîyo horombo Sisababîdîmbo hoahoangomo marundi ra ai fifirîmarundi.

14 Nîmboe sapo nindou aboedîmarînerî ranai ahafandî fikîmî manünguwanboyo asu ahafanîmbo nîni akîdou-amboanî hoafîkoate-memo.

15 Suda-yei bogorî nindou ranai hoafîmemonda Pita ai Son-dîbo tüküyafîne hena mahafanî. Ai hafandanîyo bogorî nindou ranai nîmarîmombo ahamundîhoarî bogo sîmborî ndüwurîmefundi.

16 Ai hoafîyomondühi yahomoya, “Nindou ndanahafanîmbo nîni nününgu-mandîhupîra? Muñguambo nindou Serusarem ngoafîhündî ai fifirîhindî sapo ai hepünîfeimbî moatükunî ramarîneandî ra. Nga ranî wambo asu sîhîrî ngîrî dîdîmondefühi wanî mbîsefî.

17 Nga ranî hoafî ra muñguambo nindoumbo goago wakînde-amboemböhünda yowanî mbîsefomboane. Yowanî mbîsefanî anîmbo nindoumbo Sisasîndî ndürî ranahambo wataporîmbo-yondürîkoate-mbeyafandamboane,” mehomö.

18 Ai asükaiyomo miñgiyomo hürîhauptî houmbo yahomopîriya, “Se yowanî Sisasîndî ndürî ranahambo nindoumbo wataporîmbo-yondürî asu yamundîfendürî-rapoanî,” mehomö.

19 Nga asu Pita ai Son-dîbo sîmborî hoafîyafandühi safanîya, “Nînehohanîmo God ai yifirayu ra se türüboadundî. Ro sîhamundî hoafî süngu-mandîhoyo asu Godîndî hoafî süngu-mandîhoyo?

20 Sapo ro nîne-moatükunî hoeirîho asu hoafî hîmborîye marîhoandî ranahambo wataporîmbo-hündambo ngîrî ro yafambe kîkîhîndîhoamîndehî,” mehu.

21 Ai moai ahafanîmbo karabusî-fepîrimbo nafî fifirundi, sapo nindou muñguambo ai hepünîfeimbî moatükunî ramarîneandî ranîmbo Godîmbo adükâr-ani seihü wambo. Ranîyo Suda-yei bogorî nindou ranai Sisasîndî ndürî ranahambo wataporîmboyo asu nindou yamundîferambo ngînîndî hamîndî yowanî yahomo mburumbo asükai aboedambo koamarîhauptî.

22 Nindou hepünîfeimbî moatükunî rarîneandühi aboedîmarînerî ranana 40 hîmbanî ngasünde-andeimbîyu.

Anîhondümbö-rîhindeimbîyei dîdîbafîfe hoafî

23 Suda-yafe boboagorî ranai Pita weimbo-babîdîmbo hoafî dîdîboadö-marundi. Ranîyafanî ranîhündambo ai mamî anîhondümbö-rîhindeimbî aheimbo-so hîhîreafîne hafanî Godîmbo sîhou-rundeimbî bogorî asu Suda-yafe boboagorî wataporîmbo-marundi ra wataporîmbo-marînandî.

24 Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbî nindou ranai ranî hoafî ra hîmborîyei hehî muñguambo Godîmbo dîdîbafîyeihî seiya, “Adükârî serandî hîfî, sünü, sîrîwara asu muñgu-moatükunî ranambe engoro ra nafîmarandî.

25 Horombo yîhoefî amöao Defit sîhafî ratüpurîyu randeimbîmbo Yifiafî Aboedîndî süngu se hoafîyafühi safîya,

‘Nîmboe muñguambo hîfîhündî nindou ra ngînîndayeî?

Asu nîmboe nindou ranai ngusüfo hohanîmo-koate hoafî firarîhümündî?

26 Hîfînîndî adükârî boboagorî nindou ranai yifiarîmbo yahomo houmbo gugurîyafu hoafî firarîndümo. Ran-ane hîfandî-rundeimbî boboagorî ranai

Adükari asu Krai nindou aboedambofembo kafoariri hîningîmariri ahafanîmbo hîfînambo-fepîrîmbo hoafi firarîndümo,' masafi. *Buk*

Song 2:1-2

²⁷ Herot, Pondius Pairat, Suda-yafe ndîfo asu Suda ai Serusarem ngoafîhü mamûhiyahi Sisas Krai sîhafî ratüpurî, ratüpurîyu-randeimbi se nindoumbo aboedambofembo kafoarîworî hîningîmarîworî ranahambo hoafi fîmarîhümündi.

²⁸ Nindou ndanai ndanî-moatükunî ramarîhindî ra sîhafî yifîrî sünguyo, sapo se horombo sîhafî ngîningînambo hoafi firandîfûhî ndanî-moatükunî nda tükümbîfeyo-wamboane safî masîhawandî sünguyo.

²⁹ Asu haponda Adükari se yîhoefîmbo yîhîmbombîyeia sei hehi hoafi wataporîmbo-marîhündî ra hîmborîndafi. Sîhafî ratüpurîyefî-rîhundeimbi yîhoefîmbo fandîhawamunanî anîmbo yîhîmbokoate-sîhafî hoafi ra wataporîmbo-ndîhumboane.

³⁰ Asu se sîhafî warî anğünümbî nendîyei-wamî nandowandüranî aboedîndahîndühî Sisas sîhafî ratüpurîyu-randeimbi ahandî ndürî süngu hepünîfeimbî moatükunî ratüpurîndafi."

³¹ Ai rarîhi Godîmbo dîdîbafîyei kîkîrîhümündianîyo, worî gugurîyahi nîmareimbîmayo ranai yabadîmarandî. Ranîyo Yîfiáfî Aboedî ranai ahei fiambe tüküfehüyo yîhîmbokoate Godîndî hoafi ra wataporîmbo-marîhündî.

Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbîyafe fehefe hohoanîmo

³² Muŋguambo anîhondümborîhindeimbî ranai hohoanîmo mamamberîhi hehi mamî hohoanîmo süngumarîhindî. Ranîyo asu ahei napo ra moai yîhoefî yangîr-ane sei, nga nindou mamamî ahei napo ra muŋguambo aheimayo.

³³ Hoafi sowandümo homo-rundeimbî ai God Sisasîmbo yîfîhündî botîmariri hoafi wataporîmbo-marundî ra ngîningînyo. Ranîyo asu God ai nindou ranaheimbo fehefendürîmbo hohoanîmo-yundürühî afîndî aboedî-aboedî-mareandürî.

³⁴⁻³⁵ Nindou afîndî ranambeahîndî moai mamî ai-amboanî nîningîmoatükunî mbonîmboramündu. Nindou hîfî asu woreimbî-mayei ranai kakîfîhi koarîhehi mburîhü kakî ra sahümündi hei hoafi sowandümo homo-rundeimbîmbo sehinda ai nindou napokoate-yeimbî mbonîmborîhümündianî yimbüründürî marundî.

³⁶ Nindou mamî ahandî ndürî Sosep ranîhü manüŋgu asu ranîyo hoafi sowandümo homo-rundeimbî ai ahambo ngorü ndürî Barnabas kamafoarüwurî. Ndürî Barnabas ranana ahandî nîmîndî ra ngüsüfoambe ngîningîramîndî randeimb-ane. Asu aiana Rifai sîrambeahîndî Saiprusîhündîyu.

³⁷ Ai hîfembüyu hayamboyu hîfî ra kakîfîhi sai mbura kakî ra semündü hu hoafi sowandümo homo-rundeimbîmbo masagapurî.

5

Ananias asu Safaira yîfîmayafe

¹ Nindou mamî, ahandî ndürî Ananias, ai ahandî nîmorehî Safaira-dîbo hîfî bîdîfirî nindou ngorümbö kakîfîhîmbo masabînando.

² Ai kakî ra ahambohünda bîdîfirî masîhenda nîmorehî ai-amboanî fîfîreandî. Nga asu bîdîfirî yangîrî semündü hu hoafi sowandümo homo-rundeimbîmbo masagapurî.

³ Asu Pita ai hoafiyundowohü yahuya, “Ananaias, nîmboe Satan ai sîhafî hohoanîmoambe nîmarûmbo Yifiafî Aboedî ranahambo wosîhoaforî-randühi kaki hîfî-hündî masowandîfî ra bîdîfîrî dîbonapî-marowanda?”

⁴ Se hîfî masowandî ra sîhafî hohoanîmo yanggorîyo, asu kaki masowandîfî ra se nîni-moatükunî refemboayafî ra sîhafî hohoanîmo yangîrîyo. Nga asu nîmboe se rasûngu-marowanda? Yîhoefîmbo-yopoanî wosîhoafî hoafîmayafî, nga Godîmboyo wosîhoafî hoafîmayafî.”

⁵⁻⁶ Pita ai hoafîmayuwa Ananaias ai hîhîmborî-yuhündamboyu yîfî pîmayuwa akohoandî nîmorî ai ahandî fî-nîmoko ra hoearînambo hîmondîwurî sowarîndümo homo dîbonapî-marûwurî. Ranîyo nindou afîndî ranai ranî hoafî ra hîmborîyei hehi yîhîmbomayeî.

⁷ Ahandî nîmorehî ai ranî-moatükunî ramefeyo ra moai fîfîreandî, ranîyo ngîmî awa hohayamboyowane, ai asûkai maho.

⁸ Pita ai ranahambo düdureandühi yahuya, “Se hoafîyafîndîrî, hîfî-hündî kaki masowandîfe ra ndearamboyowai?” mehuamboyo. Asu sîmborî Safaira ai hoafîyowohü yahoya, “Yîni, ra ndearîyo,” mehoamboyo.

⁹ Asu Pita ai ahambo sîmborî hoafiyundowohü yahuya, “Se nîmboe sîhafî nindowenihi-dîbo Adûkarîndî Yifiafî ranahambo refe hoeifembo hoafî fîmarînandîfea? Hoeiro, nindou sîhafî nindowenihambo hîfîkamarûwurî ranai yîpurîkîmî anîngomo. Asu sîhambo amboanî ndowandümonîni ngomo hîfî kandunînimboemo,” mehuamboyo.

¹⁰ Hoafî nîngoambe Safaira ai Pitandî yîrîkîmî peyo yîfîmayo. Ranîyo nindou akohoandî ranai sîfomo hoeirunda yîfîmayowamboyo sowandümo homo ahandî nindowenihandî fikîmî hîfî kamarundî.

¹¹ Ranîyo Kraîndî nendî-yei asu amurî bîdîfîrî ranîyei ranî hoafî ra hîmborîyei hehi yîhîmbomayeî.

Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai hepünîfeimbî moatükunî ramarundî

¹² Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai nindou-yei mbusümo hepünîfeimbî moatükunî ramarundî. Ranîyo anîhondümborîhindeimbî nindou ranai Godîndî worambe Soromonîndî Yibadî sei arîhündî ranîhü gugurîmehîndî.

¹³ Nindou bîdîfîrî ranai moai ai-babîdîmbo fandîhindî, nga ai aheimbo ahînimayeî.

¹⁴ Ranîyo nîmorehî nindowenihi afîndî hamîndî ranai Adûkarîmbo anîhondümborîhindühi, asu weangurühi anîhondümborîhindeimbî manîboadeî ahefîhî pamarîhindî.

¹⁵ Ranîmbo-hündamboyo nindou ranai anğünümbî nendî fufurîhümü-ndîndürî hei nafî hohü fondîwamî asu hoaparî foasîhi hehi kurîmarîhindürî. Ai hohoanîmo-yeihîya, Pita ai ngu ngasündeandanî hüfîhamîndînambo ahandî hüfîhamîndîhündî yifiafî ranai boakîmbîfoareanda sei hehi.

¹⁶ Serusarem ngoafîkîmî ngoafî adaburo ranîhündambo nindou afîndî ranai anğünümbî asu moaruwai nendî nîmareimbî fufurîhümü-ndîndürî tükümehîndî. Ranîyo nindou muñguambo ranai aboedîmehîndî.

Suda-yafe bogorî ai hoafî sowandümo homo-rundeimbîmbo yowanî mehomopurî

¹⁷ Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ai ranî-moatükunî ra ramarunda Godîmbo sîhou-rundeimbî ai Sadyusi-babîdîmbo ngîni-ndî-memo.

¹⁸ Ranîyo ahamumbo kîkîhîrîpundümo mburumbo karabusambe hîni-ñgîmarupurî.

¹⁹ Nga asu nimbokoani Adükarîndî sünambeahîndî nendî ai karabus worî yipurî ra sübüdîmarîhenda tüküme fundî. Ranîyo sünambeahîndî nendî ranai hoafîyuhü yahuya,

²⁰ “Ngomo Godîndî worambe niŋgomombo nîmorehî nindowenihîmbo simborî hohoanîmo ranahambo wataporîmbo-ndundürî,” mehupurî.

²¹ Ranîyo hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai ranî hoafî ra hîmborî-yomo houmbo Godîndî worîna siambe hondü homo nîmorehî nindowenihîmbo yamundî-marundürî.

Godîmbo sîhai-randeimbî ai ahandî wandafi-babîdîmbo tüküyafundühî-yomo Suda-yei kansîr asu bogorî hondü ahamumbo gugurîfe wataporîmbo hoafîmemo. Ranîyo nindou bîdîfîrî hoafî sowandümo homo-rundeimbîmbo karabus worambeahîndî sepurîmîndîmbo koamarî-houpurî.

²² Nga asu nindou ranai homo hîmboyomondane, hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai karabusî worambe moai nîmarîmo. Ranîyo hîhîrîyafu homo Suda-yei bogorî ranahamumbo hoafîmemopurî.

²³ Ai homo hoafîyomondühî yahomoya, “Karabus worî yipurî ra paru mburumbo karabus hîfandîru-rundeimbî ai yipurî hîfandu manîŋgomo. Nga asu yipurî sübüdîhoehü hîmboyefane, worî yangîrî mafondaro,” mehomo.

²⁴ Karabus worî hîfandîru-rundeimbî-yomondî bogorîyu asu Godîmbo sesi sîhou-rundeimbî-yomo ai ranî-moatükunî ranahambo nününgufemboyo yahomo houmbo afîndî hohoanîmo-memo.

²⁵ Nindou mamî ranai süni hoafîyupurühî yahuya, “Hîmborîyomo, nindou se karabusîmarüpürî ranana Godîndî worambe nîmorehî nindowenihîmbo yamundundürühî mbanîŋgomo,” mehu.

²⁶ Ranîyo bogorî-mayu ranai ratüpurîyomo-rundeimbî sepurîmündü haya homo hoafî sowandümo homo-rundeimbî ra masîwapundümo. Nga asu nindou yamundîmarundürî ranaheimboya, “Yîhoefîmbo nîmoeinambo ndîhümunîmboyei,” yahomo houmbo moai nîni nününgurüpürî.

Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai yîhombokoate-kansîrîmbo Godîndî hoafî wataporîmbo-marundî

²⁷ Karabus hîfandîrundeimbî nindou ranai sowapurîndümo homo gugurîyafu wataporîmbo-marundî ranambe Suda-yei bogorî-yomondî hîmboahü wagabe hîniŋgîmarupurî. Godîmbo sîhai-randeimbî ai düdureapurühî yahuya,

²⁸ “Ro sîhamumbo nîmorehî nindowenihîmbo nindou ranahandî ndürî ranahambo wataporîmbo yowanî masefî. Nga se wataporîmbo marunda muŋguambo nindou Serusarem ŋgoafîhü ranai sîhamundî hoafî ra hîmborîmayei. Ran-ane se yîhoefîmboya, se-rurî nindou ranahambo hîfokoamarüwuri yahomo houmbo papîhoafarîmuni,” mehomon-damboyu.

²⁹ Asu Pita ai hoafî sowandümo homo-rundeimbî bîdîfîrî-babîdîmbo niŋgomombo simborî hoafîyupurühî yahuya, “Ro Godîndî hoafî yangîrî anîmbo süngundîhumboyefî, ŋga ŋgîrî hîfî ndanîhündambo nindou-yei hoafî ana süngundîhundî.

³⁰ Se Sisasîmbo nîmî keimbî karîhendeimbîfihî tikoründümo parüwuri mburumbo hîfokoa-marüwuriyosî. Nga sîhefî amoaoyei God ranai yîfîhündî botîmarirî.

³¹ God ai sünambe serümündî hafu ahandî warîhondü waranî nindou sîhefîmbo aboedambofembo bogorîmborirî hîningîrira anüngu. Ahandî süngu anîmbo muᅅguambo Suda ai moaruwai hohoanîmo hîningîndîhindühi aboedî hohoanîmo süngundîhinda ahei moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui.

³² Ranîmoatükunî God ai ramareandî ra hoeirîhu hoahu anîhondane sefî wataporîmborîhu arîhundî. Asu Yifiafî Aboedî ai-amboanî anîhondane yaho arandî. Asu muᅅguambo nindou dîdîyei Godîndî hoafî süngurîhinda ranaheimbo Yifiafî Aboedî sagadürî arandî,” mehu.

Gamarier ai kansîrîmboya hoafî sowandümo homo-rundeimbîmbo hîningîrou-safîndüpurî mehu

³³ Pita ai ranî hoafî ra hoafîmayuwa Suda-yei bogorî nindou ranai ᅅgîndîyomondühi hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranahamumbo hîfokoefepurîmbo hohoanîmo-memo.

³⁴ Nga gugurîyafu wataporîmbo-marundî ranambe ahînümbî hohoanîmo yamunde-randeimbî nindou Farisihündî mamî ahandî ndürî Gamarier ahambo ahînyei rîhündeimbi manüngu. Ranîyu hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranahamumbo gugurîyafu wataporîmbo-marundî ranambeahîndî akîdou tükümbeafundî mehu.

³⁵ Hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai botîyafu houmbo homondane Gamarier ai kansîr ranahamumbo haofîyupurühi yahuya, “Israer nindou se ranîmoatükunî ra hohoanîmondîmo hoeindundühi anîmbo randundî mehupurî.

³⁶ Se Tadius tüküfi manüngu ra fîfîrundai. Ai hoafîyuhü yahuya, ‘Ro adükari bogorî nindou-anahi,’ mehua 400 nindou ahambo süngumarurî. Nga ahambo gafman ai hîfokoamarîwura ahambo süngururü-rundeimbî ai fefondühi ahamundî ratüpurî ra hîningîmarundî.

³⁷ Asükai süngunambo gafman ai ndürî semîndambe Garirihündî nindou mamî ahandî ndürî Sudas amboanî gafmanî-babîdî yifiarîmbo nindou bîdîfîrî masepurîmündu. Ai ahambo süngururü-rundeimbî masepurîmündu, nga ahambo hîfokoa-marîwuramboyo ahambo süngururü-rundeimbî ranai mafefoundî.

³⁸ Ranîmboane ro haponda sîhamumbo hoafehapurî, Se nindou ndanahamumbo nînyî nünüᅅgu-fepurîpoanî. Ranîmoatükunî ai rawarundî ra hîfî ndanîhündambo nindou-yomondî ratüpurayo ana, ᅅgîrî aboedîndo.

³⁹ Asu ranîmoatükunî ra Godîndî-mayoayo ana, se ᅅgîrî yowanî mbîsîmo kîkîhî-ndüpurîndümo. Rawarundî ana, se God-babîdîmbo-anemo yifiar-ayomo,” mehuamboemo.

⁴⁰ Suda-yafe bogorî ranai Gamarierîndî hoafî süngurundühi hoafî sowandümo homo-rundeimbîmbo mîᅅᅅyomo hürîhouapura mahomondamboyo buburupurî mburumbo moanî koarîhoupurühi yahomoya, “Se yowanî nîmorehî nindowenihîmbo Sisasîndî ndürî ranahambo waporîmbo-yondürîpoanî,” mehomopurî.

⁴¹ Ranîyo hoafî sowandümo homo-rundeimbî ranai hîhîf-hîhîfî kapeihî mahomo. Sapo God ai ahamumbo Sisasîndî süᅅguna tîᅅrîfo masagapurî ranîmbo.

⁴² Ranîyo muᅅguambo si Godîndî worambe asu nindou-yei worambe homo aboedî hoafî yamundî-rundürühi nindou ranaheimboya, Sisas Kraisanana God ai ahandî nendambo aboedambo-fendürîmbo kafoarirî hîningî-marîr-ani, mehomo.

6

Hoafî sowandümo homo-rundeimbimbo fehefembo nindou 7 kafoaru hîningîmarupurî

¹ Ranî-simboanî süngurîhindeimbî ranai afîndî hamîndî tükümehîndî. Ranîyo asu süngurundeimbî Grik hoafî hoafümbî ai Aram hoafî hoafümbî ranahamumbo ngîningîmarundürî. Ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, “Muᅅguambo si sehündî nindou sesîkoate-yeimbî ranaheimbo farîhehindürî arîhündî, ᅅga nîmorehî kai rohündî ranaheimbo ana moai farîhehindürî rîhündî,” mehomî.

² Ranîyo hoafî sowandümo homo-rundeimbî 12 ranai muᅅguambo süngurîhindeimbî mborai yahomo hürîhoundürî houmbo hoafîyomondühî yahomoya, “Asu ro Godîndî hoafî bokarîhefe ra hîningîfe hefe sesî yimbufe ana, aboedî hamîndîyopîanî.

³ Ranîmboane wandafî mamî se sîheiambeahîndî nindou 7 ndofe fîfîrîfe hohoanîmo asu Yifiafî Aboedî ahamundî fiambe nîmarîpureimbî kaboadu hîningîndüpürî. Rananîmbo sîhrî ranî ratüpürî ra hîfandîmbo ahamumbo hîningîndîhu-purîmboane.

⁴ Rananîmbo asu ro nindoumbo Godîndî hoafî yamundîfe asu dîdîbafîfe ra randîhumboane,” mehomî.

⁵ Muᅅguambo nindou ranai ranî hohoanîmo ranahambo yifîrîmayei. Ranîyo Stifen ngîningîndî anîhondümbore haya Yifiafî Aboedî ahandî fiambe adükarî nîmaroweimbîyu, Firip, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas asu Nikoras Suda-yafe ndîfohündî ahei rotu süngureandeimbîyu.

⁶ Nindou ranahamumbo hoafî sowandümo homo-rundeimbîyomondî hîmboahü hîningîmarupürî. Ranîyo ranî ratüpürî ra refembohünda kafoefe hîningîfembo ahamundîwamî warî nandu houmbo dîdîbafîmefundî.

⁷ Ranîyo Godîndî hoafî ranai muᅅguambo hîfî hoahoangohü Serusaremîhü nindou süngurîhindeimbî ranai adükarî tükümehîndî. Ranîyo asu Godîmbo sîhou-rundeimbî afîndî ranai hoafî ra hîmborîyomondühî anîhondümbomarundî.

Suda ai Stifenîmbo papîhoafîmarurî

⁸ Stifenîmbo God ai aboedî-aboedîrirühî ngîningîndî masagadowa nîmorehî nindowenîhîyei mbusümo hepünîfeimbî moatükünî yare marandî.

⁹ Asu Suda-yafe rotu, moanî ratüpürîmbeahîndî aboedambomehîndî sei arîhündî ranambeahîndî nindou bîdîfîrî ranai tüküyafu Stifen babîdîmbo hoafînambo sîmborî hoafî-memo. Aiana Sairini, Areksandria ᅅgoafî asu Sisiria, Esia profens hündî-yomo.

¹⁰ ᅅga asu Yifiafî Aboedî ranai Stifenîmbo farîherühî ahandî hoafî ranai ngîningîndîyo haya ndorîhoeimbîmayoa moai ai-babîdîmbo hoafînambo sîmborî-sîmborî-yomo.

¹¹ Ranîyomo nindou bîdîfîrambo dîbo hütî-hütî-marüpürî ho hoafîyowohüya, “Ro hîmborîyefanî Stifen ai Moses asu Godîmbo tîrîfoefe hoafîmayu,” yahombo.

¹² Ramehomo-ndamboyo Suda-yafe bobaagorî, ahînümbî hohoanîmo yamundu-rundeimbî asu nindou muᅅguambo aheimbo ᅅgusüfoambe moaruwai-marandürî. Ranîyo homo Stifenîmbo kîkîhrundümo houmbo Suda-yafe bobaagorî-yomondî fandîfe hoafî fîfîrîfe ranambe sowaründümo mahîfomo.

13 Raniyo nindou bidifiri sowapurindümo hinngimarupuri tikefehefe Stifenimbo woshihoaforyuhüya, “Nindou ndanai ana Godindi wori asu Mosesindi ahinümbi hohoanimo ranahambo tirifoeffe hoafimayu.

14 Ro himboriyefani ai hoafiyuhü yahuya, ‘Sisas Nasaretihündi ai wori nda biriboade mbunda asu Mosesindi hohoanimo horombo sihefimbo masendi ra ngorü-süngundeambui,’ mehu,” mehomo.

15 Munguambo nindou hoafi fifirifembo gugurimefundi ranai Stifenindi ngusümboarambe hoeirundane, ahandi ngusümboari ranai sünambeahindi nendi-yomondi ngusümboari nahuraimayo.

7

Stifen ai kansrimbo hoafi bokarimarihendi

1 Godimbo shai-randeimbi adükari bogori ranai Stifenimbo düdurirühi yahuya, “Ndanimoatükuni wataporimbo-arundi ra anihondüyo?” mehuamboyo.

2 Asu simbori Stifen ai hoafiyuhü yahuya, “Amongo mam-anemo asu ape mam-anemo, awi se wandi hoafi himbori-yomo. Sihafi amoa Abraham ai Haran ngoafinambo hokoate Mesopotemia hifihü nunguambe Adükari God Nginindeimbi ranai ahambo-o tükumefiyu.

3 Raniyo God ai hoafiyundowohü yahuya, “Sihafi hifi asu fikimnindi hinngindo hawa ngorü hifi ro nafuindahan raninambo ngafi,” mehundo.

4 Raniyo Abraham ai Kardia hifi hinngire haya hu Haran ngoafihü manüngu. Asu ahandi afindi ai yifimayamboyo God ai koamarheira haponda se aningomo ndanihü hihirifi sün manüngu.

5 God ai moai Abrahamimbo hifi ra akidou-amboani kikireando. Nga Abraham ai nimorikoate-yuambe God ai hoafiyuhüya, “Hifi nda ndahaninani shafi nimori asu ahuirhoandi ahei hifindimboe,” mehundo.

6 God ai Abrahamimbo ndare hoafiyundowohü yahuya, “Sihafi ahuirhoandi ranai hifikoate-ndei hehimbo ngorü nindou-yei hifihü ngei nimboeimboyei. Rananimbo nindou rani hifihündi ranai 400 himbani aheimbo moani ratüpuriyei rihündeimbimbo ndihindürühi moaruwaimbo-ndihindürimboyei.

7 Nga asu süngunambo ana nindou didiyei aheimbo moani ratüpuriyei rihündeimbimbo-arhindürü ranaheimbo tiririfo ndahandürimboyahi. Asu süngunambo ahei nimori ai rani hifi ra hinngindihhi hehi ndühü didei wambo ngusüfo pandihindirimboyei.

8 Fihoeari kefe tirifeffe hohoanimo ra God ai Abraham-dibo hoafi firamündi masihendi. Raniyo süngunambo Abraham ai ahandi nimori Aisakimbo 8 siyuambe fihoeari kari tirimarherü. Aisak amboani ahandi nimori Sekopimbo hoeari kari tirimarherü, asu Sekop amboani ahandi nimori 12 sihefi amoa mam ahamumbo ramareapuri.

9-10 Sekopindi nimori apodoho mamimemo ranai ahamundi akidi Sosepimbo yiboaruko-rüwurühi-yomo Isipinambo moani ratüpurio ran- deimbi nindoumbom-fembo nindou-yomondi warihumarüwuri. Nga God ai, ai-dibofih ahandi tiririfo ranambeahindi aboedambomariri. God ai Sosepimbo ndorihoeimbi fifirife masagado ranimbo ahandi adükari bogori ranai ahinirürühi hohoanimoyundo marandi. Ranimboyo Isip-yafe adükari bogori ranai gafmani-yomondi adükari bogorimbomarira ahandi worambe mungu-moatükuni engoro ra hifandimarandi.

11 Raniyo süngunambo Isip asu Kenan hifihü yahimo afindi tüküfehü nübürihündi sesi yapatariyohü sesikoate-yehi wembo afindi

tüküme Feyo. Raniyo Sekopîndî nîmori sîhefî amoa mamî ranai sesîkoate-memo.

¹² Nga asu Sekop ai Isipîhü wit engoro hoafi hîmborîyu haya ahandî nîmori sîhefî amoa mamî ra weangurühî hondü koamarîhepurî.

¹³ Asükai hîhîrîyafu mahomondamboyo Sosep ai ahandî amonjo mamîmbo ro Sosep-anahî mehua asu Isip-yafe adükari bogorî ranai Sosepîndî amonjo mamî ra fifîrîmareapurî.

¹⁴ Raniyo Sosep ai ahandî afîndî Sekop asu fikîmînîndî 75 nîmorehî nindowenihi ra semîndîndürî Isipînambo hombohünda nindou koamarîhepurî.

¹⁵ Raniyo Sekop ai ahandî nîmori-babîdîmbo homo Isipîhü nîngomombo sîhefî amoa mamî ra ranîhü munju yîfîsafîmemo.

¹⁶ Raniyo asu ahamundî fi-nîmoko ra Sekem ngoafînambo sowa-purîndümo mahîfomo hîfî-kefepurîmbohünda. Sapo Sekem ngoafîhü horombo Abraham ai Hamorîndî nîmori-yomondi-mayo yîfî samboefembo hîfî kakînambo pemîmayu ranambe samboefe-purîmbohünda.

¹⁷ Horombo God ai Abraham-dîbo hoafi fîramündî masîhendî ra asu anîhondü tüküfehü Israerîhündî nindou Isipîhü anîmboei ranai afîndî safî tüküme hindî.

¹⁸ Asükai süngunambo nindou mamî Sosepîmbo fifîrîfîkoate ai adükari bogorîmbofi tüküfi haya Isip hîfandîmarandî.

¹⁹ Raniyo süngudîdî adükari bogorî-mayu ranai sîhefî amoa mamîmbo wosîhoaforî-randürühi aheimbo moaruwaimbo-mareandürî. Raniyo ahei nîmori ra yîfîsafîmbeyeia yahuhaya moanambühî hînîngîfendürîmbo hütîhoafîmarandürî.

²⁰ Rani-simboanîyo Mosesîmbo hondî ai wakîmarîmîndoa aboedî hîmbomayua asu God ai ahambo hohoanîmo-mayundo. Raniyo Mosesîmbo ahandî afîndandî worambe ngîmî amoamo hîfandîmarîhorî.

²¹ Asu Mosesîmbo moanambühî masîhehoramboyo Isip-yei adükari bogorîndî nîmorehî nîmori ai serîmîndî haya ahandî nîmorîmbore moanguimarîrî.

²² Raniyo Isipîhündî ranai Mosesîmbo ahei munjuambo hohoanîmo aboedî ra yamundîmarîhorî. Asu ai ngînîndî nindouyu haya munju-moatükunî ai hoafîyuhü yare marandî.

²³ Moses ai 40 hîmbanîyu haya ahandî nendî Israer aheimbo hoiefendürîmbo hohoanîmo-mayu.

²⁴ Moses ai huane Isipîhündî nindou mamî ai Israerîhündambo moaruwaimbomarîrî. Raniyo Israerîhündî-mayu ranahambo hoarehîrümündî haya Isipîhündî-mayu ranahambo buburîrî hîfokoamarîrî.

²⁵ Moses ai ahandî nendambo hohoanîmoyuhüya, God ai wandî warî süngu afarîhendürî ra fifîrîmbîrîhi-ndamboane mehu, nga ai moai fifîrîhindî.

²⁶ Ngorü sinambo asükai huane Israerîhündî yimbu ranai yîfiarî-mayafandamboyo kîkîfepîrîmbo mehu. Raniyu hoafîyupîrühî yahuya, 'Se nîmboe sîmborî buburîrî-ayafandî, nga se-ana apodoho-anafanî,' mehupîrî.

²⁷ Raniyu nindou ngorü, ngorü-dîbo yîfiarî botîmareandî ranai Mosesîmbo nînindirî pirîrühî yahundoya, 'Düdi sîhambo yîhoefî bogorîmbore asu nindou yîboboferambore hînîngîmareanîna?

²⁸ Se hamanî Isipîhündî hîfokoamarîworî nou asu wambo hîfokoamandowandîrîyo?' mehuamboyo.

²⁹ Moses ai ranî hoafi hîmborîyu haya Isip hîfi hîningîre haya hu Midian hîfîhü manûngu. Ai ranîhü nûngumbo sünguna nîndouwenihî nîmori yimbu kamareapîrî.

³⁰ Asu 40 hîmbanî howane süngunambo sünambeahîndî nendî ranai Mosesîmbo-so nîmî-wohî furîkoate-reandühî Sainai wafukîmî nîmîwamî hai imami ambere tüküme fiyu.

³¹⁻³² Moses ai ranî-moatükunî ra hoeire haya hepünîfi afîndî ho-hoanîmoyuhü akîmî türüfoefe hoeifembo mahu. Ranîyo Adükari ai hoafi yundowohü yahuya, 'Ro sîhafî amoa mamî, Abraham, Aisak, Sekop ahamundî God-anahî,' mehuamboyu Moses ai hîhamîndarîyuhü hoeifembo yîhîmbomayu.

³³ Adükari ai hoafi yundowohü yahuya, 'Sîhafî yirî hoeari ra safurîhoe fi nga, se hîfi haponda anîmbafî ndanana wandî yangîr-ane.

³⁴ Wandî Israer nîndou ranaheimbo Isipîhü nîne moaruwai moatükunî ramarîhindî ra hoeirîheandî. Asu ro ahei aranî ra hîmborîya heheamboyahî Isipîyei warambeahîndî aboedambo-fendürîmbo makosahî. Ranîmboane haponda Moses sîhambo asükai Isipînambo koandîheheanîna ngamboyafi,' mehu.

³⁵ Moses mamî ranahamboyo weangurühî Israerîhündî yimbu ai hoafi yafînandowohüya, 'Düdi sîhambo bogorîmbo-mareanîna? asu hoafi hîmborîyohü yîboboferambo mareanîna?' masafînando. Asu mamî aiyu God ai sünambeahîndî nendî nîmîwamî hai imamiambe tüküme fiyu ahandî ngîndînambo ahambo bogorîmbofe asu Israerîmbo aboedambofembo koamarîherü.

³⁶ Moses ai Israerîhündî nîndou ranaheimbo Isipîhündî semündündürî mahu. Ai hepünîfeimbi moatükunî Isipîhü asu Hambur sîrîwara ranîhü rareandühî 40 hîmbanî nîmîwohî furîkoate-reandühî manîboadei.

³⁷ Moses mamî ranaiyu Israer nîndoumbo hoafi yundürühî yahuya, 'God ai ahandî hoafi hoafi yu-randeimbî ro nahurai seambeahîndî ndagadürîmbui' mehundürî.

³⁸ Moses mamî ranaiyu Israer-babîdîmbo nîmîwohî furîkoate-reandühî gugurîyahi mamarei. Asu ahamboyu Sainai wafuambe sünambeahîndî nendî ai hoafi mayundo. Ai Godîndî hoafi yangîrî nînggo hohoanîmo sairandeimbî ra semündü haya sîhefîmbo masendî.

³⁹ Nga sîhefî amoa mamî ranai moai Mosesîndî hoafi hîmborîyei. Ai ahandî hoafi sahümündî pirîhi hehi asükai Isipînambo hombo ho-hoanîmomayei.

⁴⁰ Ai Aronîmbo hoafi yahündowohü sahündoya, 'Moses ai yîhoe fîmbo Isipîhündî semündümünî masüfu, nga ahambo nîndî-moatükunîyo tüküme fayo ra ro moai fîfîrîhundî. Ranîmbo anîmbo se god mamî nafîndandanî ai yîhoe fîmbo aboedî nafî semündîmunî mbîhuwamboane,' masei.

⁴¹ Ranîyo nîndou-mayei ranai tîkai god burmakau nîmori nahurai nafîrühü mburîhü sesi sîhehindühî warînambo hütî nafîyoweimbî tîkai god ranahambo hîhîfî-hîhîfîmayei.

⁴² Ranîmboyo God ai aheimbo daboadî hîhîrî-mareandüra ai hîfîhamîndî, amoamo, mupui ranahambo hohoanîmomayei. Sapo Godîndî hoafi hoafi yomo-rundeimbî-yomondî bukambe mapenînggo süngu. God yahuya,

"Israer, se nîmî wohî furîkoate-reandühî 40 hîmbanî manîmboei
ra moai wambohündä sesi sîhehindî.

⁴³ Se ser worîmbombo sahümündî mahei ra wambo-hündambo-yopoanî,

nga tikai god Morek asu

Refan ranî god sîsamî mupuiyo nafîrühü mburîhü hohoanîmoyei marîhündî.

Ranîmbo-hündambo anîmbo ndühîndambo koandîhe-heandüranî

Babiron hîfînambo ngeimboyei,"

Amos 5:25-27

mehu.

⁴⁴ Nîmî wohî furîkoate-reandühî nîmboejambe worîmbombo ser ra ai-babîdîmbo mengoro ranambeyo God ai sîhefî amoao mamîmbo hoafîyu marandî. Ser ranînambo worîmbombo hohoanîmo ra God ai Mosesîmbo hoafîmayu-ndowamboyo ahandî hohoanîmo-mayu sünguru worîmbomarundî.

⁴⁵ Asükai süngunambo amoao mamî ranahei nîmorî ranai ser ra sahümündî hehî Sosua-babîdîmbo ngorü nindou-yei hîfî kosemîndîmbo mahei. Sîhefî amoao mamî ranai tükümehindamboyo God ai ahei hîmboarühî ngorü nindou ranaheimbo hemafoareandürî. Ranîyo ser ranînambo worîmborühü hîningîrîhinda nîngo hombo adükarî bogorî Defit nünquambe tüküme feyo.

⁴⁶ Sapo Defit, God ai ahambo hîhîf-hîhîfiyundo-randeimbi-mayu ranai didîbafîfihî yahuya, 'Se yîni mbîsafanî, ro Sekopîndî God sîhambo aboedî worî worîmbondîha,' mehundo.

⁴⁷ Nga Soromonîyu Godîndî worî ra worîmbomarandî.

⁴⁸ Nga God Nîmoamo Hondü ranai ana moai worî nindou worîmbo-rundeimbi ranambe nîmaru, sapo Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbi ai hoafîmayu süngu.

⁴⁹ God ai hoafîyuhü yahuya,

'Sünü ana wandî nîmarîmbo muŋgu-moatükni hîfandîmbo fond-ane, asu hîfî ana wandî yitînarî pühîyo nîmarîmboane.

Asu se wambohünda nîni-moatükunî worî worîmbo-mandundîyo?

Asu ro fi hefe nîmarî fondîmbo ra hohoanîmoyahai?

⁵⁰ Sapo se fîfîrî-ndîhindî ro wandî warînamboyo muŋgu-moatükunî ra nafîmarîhandî,'

Aisaia 66:1-2

Adükarî ra mehu," mehu.

⁵¹ Stifen ai kansîrîmbo hoafîyupurühî yahuya, "Sîhamundî hohoanîmo ana anîhondümbkofekoate nindou-yei nahurai tapîhamîyomboane. Se-ana hîmboambekoate-yomondühî moai Godîndî hoafî hîmborî-yomo rundî. Ranîmboane se Yîfîafî Aboedîndî hoafî hîmborîkoate-ayomo sîhamundî amoamamî ramefundî nou.

⁵² Sîhamundî amoao ai Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbi horombo hondü manîngomonda hîfokofepurîmbo mehomo. Ranai horombo hondü hoafîyomondühî yahomoya, 'Süngunambo nindou mamî Mbumundî Hohoanîmo-yurandeimbi tükündüfimbui,' mehomo, nga sîhamundî amoao ai hîfokoamarüpuri. Asu se haponda ranahambo daboadî hîhîrundühî hîfokoamarüwuri.

⁵³ Se Mosesîndî ahînûmbî hohoanîmo God ai sünambeahîndî nendandî süngu masagado ra masahümündiyosî, nga se moai süngurîhindî," mehu.

Stifenîmbo nîmoeinambo hîfokoamarüwuri

⁵⁴ Kansîrî-memo ranai ranî hoafî ra hîmborîyomo houmbo Stifenîmbo ngînîndîrurühî yahafî hîtîmarundî.

⁵⁵ Nga Yîfîafî Aboedî ranai Stifenîndî fîambe farîfehüyo sünambe hîmbomayu hafu. Ranîyo ai Godîndî hîmboamupuimbo-randeimbi si ra hoeireandane, asu Sîsas ai ahandî warîhondü waranî manüngu.

⁵⁶ Asu Stifen ai hoafi+yuhü yahuya, “Himboriyomo! Ro hoeir+heanda sünü ai bureandüh+yo Nindou Hondü ranai God+ndi war+ hondü warani manüngu,” mehu.

⁵⁷ Ai rani hoafi ra himboriyomo houmbo, himbo tüh+fo war+nambo kik+iru papi+ründümo mburu puküna hoafi kar+hoemo houmbo p+p+yomo homo Stifen+mbo kik+h+maründümo.

⁵⁸ Raniyo ngoaf+ambeah+ndi moanambühi sowaründümo homo hifokoefimbo yahomo houmbo n+moeinambo hufütimaruri. Nindou horombo ahambo papi+hoaf+maruri ranai ahamundi war+ hoandari ng+si+har+ hoeari ra yimünd+ndümo nindou mam+ hoar+fi ahand+ ndüri Sor ahand+ yir+kim+ kur+marundi.

⁵⁹ Stifen+mbo n+moeinambo hufütirüwurambe did+ba+fihi yahuya, “Adükar+ Sisas, se wandi yifiafi ndowand+fi,” mehu.

⁶⁰ Ai piyu yim+ndoho yimbunambo n+marümbö puküna hoafi kar+hoehü yahuya, “Adükar+ se yowan+ ahamumbo moaruwai hohoan+mo ndan+mböhünda

8

t+ñ+r+fo segupur+poani,” yahu mbura y+fi+mayu. ¹ Stifen+mbo hifokoamarüwuri ra Sor ai aboed+ane, mehu.

Sor ai Sisas+mbo an+hondümbö-r+hindeimb+mbo moaruwaimbo mare-andüri

Rani-simboani munquambo an+hondümbö-r+hindeimbi Serusarem+hü man+boadei ranaheimbo piyei hehi moaruwaimbo mar+hindüra Sudia asu Samaria+yafe h+fi+na bukürümaye. Nga hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai yang+ri Serusarem+hü man+ngomo.

² An+hondümbö-rundeimbi nindou bi+di+ri God+ndi hohoan+mo yang+ri sünggurundeimbi ai Stifen+mbo pukünambo aran+hoafi+ruri mburu h+fi+kamarüwuri.

³ Raniyo asu Sor ai an+hondümbö-r+hindeimbi+yafe hohoan+mo moaruwaimbo-reandürühi hu wor+n+wor+n+yuhü worambeah+ndi n+moreh+ nindouwenih+ kifi hüramünd+ndüri hu karabusambe h+n+ng+reandüri marandi.

Firip ai Sameria ngoaf+hü aboedi hoafi bokamar+hendi

⁴ An+hondümbö-r+hindeimbi ai munquambo ngoafi bukürümaye ran+hü aboedi hoafi bokar+hoemo marundi.

⁵ Raniyo asu Firip ai Sameria+yafe adükar+ ngoaf+na hanü Sisas+mbo ai Krai+ani yahu watapor+mbo-marandi.

⁶ Raniyo asu nindou af+ndi ranai ahand+ hoafi himboriyeih+ hepün+feimbi moatükuni ramareanda hoeir+hindühi ahand+ hoafi wud+poapor+hi himbor+maye.

⁷ Nindou ranahei fiambe moaruwai nend+ mamarondür+yosi, nga Firip ai hemafoareandüra wurün+yombo gorefoendühi nindou ranaheimbo h+n+ng+mar+hindüri. Asu nindou af+ndi yiri war+ n+mokoyeimbi t+ñ+ri moaruwaimbü ranai-amboan+ aboed+maye.

⁸ Raniyo asu nindou af+ndi ranai rani ngoaf+hü af+ndi h+h+fi-h+h+fi-maye.

⁹⁻¹⁰ Nga nindou mam+ ahand+ ndüri Saimon rani ngoaf+hü manüngu. Ai h+moarokora randeimb+yu, raniyo asu Samariahündi ai hepün+mehindi. Saimon ai hoafi+yu randüh+ya, “Ro adükar+anahi,” yahu marandamboyei, amonjohoandi asu akohoandi munquambo ahand+ hoafi wud+poapor+hi

himbörîmayei. Nindou ranai hoafiyeihî seiya, “Nindou ra ngîndeimbani asu ngîndî ra Godîndî nahurai adükar-ane,” sei marîhündî.

11 Asu Saimon ai afîndîmbo ngongoonî hoafi yare maranda hepünahindühî ahandî sünguyahi marîhündî.

12 Nga Firip ai God ngîndî hîfandarandî asu Sisas Kraisîndî aboedî hoafi ra wataporîmbo maranda nîmorehî nindouwenihî ranai Firipîndî hoafi himbörîyeihî hundürümayeri.

13 Saimon amboa Godîndî hoafi anîhondümbomareanda ahambo hundürümärüra asu Firip-dîbo manüngu. Ai hoeireandane, Firip ai hepünîfeimbî moatükunî ramareanda, asu ai afîndî hohoanîmo-mayu.

14 Nga asu ranîyomo hoafi sowandümo homo-rundeimbî Serusaremîhü manîngomo ai hoafi himbörîyomondane, Sameriahündî ai Godîndî hoafi anîhondümbomarîhindî. Ranîyo Pita asu Son aheimbo sowana koamarîhaupîra mahanîfanî.

15 Ai tüküyafîne anîhondümborîhindembîmayei, ranaheimbohündambo Godîmbo dîdîbafî-yafîneandühî safanîya, “Sîhafî Yifafî Aboedî aheimbo dabadürî,” masafanî.

16 Nindou ranai Sisasîndî ndürînambo yangîriyei hundürümayeri. Nga awi moai ranî sîmborî Yifafî Aboedî ai aheiwamî koso.

17 Nga asu süngunambo hoafi sowandîfanî hafanîrînandeimbî ai ahafandî warî aheiwamî nandîne mburînambo, dîdîbafî-mefîneanda, Yifafî Aboedî ranai aheiwamî makoso.

18 Saimon ai hoeireapîrane hoafi sowandîfanî hafanîrînandeimbî ai ahafandî warî aheiwamî manandîneanda, Yifafî Aboedî ahei wamî makoso. Ranîyu asu Saimon ai kaki semündü-haya, ahafanîmbo sowana hu hoafi yupîrîhü yahuya,

19 “Ngîndî ra wambo amboa seneandîrî, rananîmbo asu ro-ambo wandî warî nindou ranaheiwamî nandîheandanî, Yifafî Aboedî aheiwamî mbîkoso-amboane,” mehu.

20 Nga Pita ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Ranîmoatükunî God ai moanî asendî ra, asu se nîmboe kakînambo pemîmbo hohoanîmoayafa? Ranana se sîhafî kaki ranî bîtapîndo yîfîndamboyafî.

21 Se ngîrî Godîndî-mayo ratüpurî ndanambe keboawandî. Nîmboe sapo sîhafî hohoanîmo ra Godîndî himboahü aboedîyopoanî, nga moaruwai-ane.

22 Nga ranîmboane se dîdîboadîndo hohoanîmondafühî anîmbo, sîhafî moaruwai hohoanîmo randühîndo hînîngîndowandî. Asu se Adükarîmbo dîdîbafîndafoando rananîmbo ai sîhafî ngusüfoambe moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbüsümbui.

23 Ro fîfîrîheandî, se-ana hohoanî afîndeimbanafî asu sîhafî ngusüfoambe moaruwai ranî hohoanîmo ran-ane nîmarîrînîmbo hîfandaranîni,” mehu.

24 Saimon ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Se wambo farîhefemböhündambo Adükarîmbo dîdîbafîndafoandanî anîmbo, asu rananî moatükunî se hoafîmayafî ra ngîrî tükündîfeyo,” mehu.

25 Asu Pita weimbo Son ai nîni-moatükunî Adükarî ai ramareandî ra ai hoafîyafînandürî mburînambo, asükai Serusaremînambo hîhîrîyafîne mahahüfanî. Nafînambo hahüfandühî, Samaria-yafeihî munqua ngoafi adaburo ranaheimbo Adükarîndî hoafi ra bokamarîheneandürî.

Firip ai Itiopia-hündambo aboedî hoafi bokamarîhendî

26 Sünambeahîndî nendî mami ai Firipîmbo Serusaremîhü hoafîyuhü yahuya “Botîyafö, gebü Gasa ngoafînambo nindou ngoafî nanngokoateyo nafi gadîfi,” mehu.

27 Ranîyu asu Firip ai botîfi yaha hanühî ranî nafîhü Itiopiahündî mami hoeimarirî. Nindou ra Itiopia-yafe adükari bogorî nîmorehî Kandas ahandî kaki hîfandîrandeimbî bogorîyu. Nindou ranai timoefî karîwurimb-ani. Ai rotumbo-hündambo Serusaremînambo mahafu.

28 Asükai ahandî karisambe ngoafîna hîhîrîfi mahu. Karisambe huhü Aisaia Godîndî hoafî hoafîyu randeimbî ai bukambe sürü papîmarandî ra nafîna hübudümaru hu.

29 Ranîyo Yifiafi Aboedî ai Firipîmbo hoafîyohü yahoya, “Akîmi ngafi karisi-kîmi nîmbafi,” meho.

30 Ranîyu Firip ai pîpîyu hu, karisi fikîmi-fiyuane, nindou ranai buk Aisaia sürü papîmarandî ra ritimîmaranda hîmborîyu haya düdufihî yahuya, “Hoafî se ritimîmarandî ra awi fîfîrohawambo wamboyafi?” mehuamboyu.

31 Asu ai simborî hoafîyuhü yahuya, “Nindou wambo hoafî ranahandî nîmindî fîfirife hoafîkoate-ayu ana, ro ngîrî aboedî fîfirîndîheandî. Nga se mborai sîhüfi, fareafö, ro-dîbo karisambe nîmandembo,” mehundo.

32 Nindou buk hoeimareandî ranai ndare hoafîyohü yahoya, “Ahambo sipsip hîfokoefembo sowandümo ahomo nahuraiyo sowaründümo mahomo.

Sipsip wei nînendî tüpurî-hehindanî, heikoate-ayo nou nindou nda moai simborî yafambe fare hoafîyu.

33 Ai ahambo amoanî-ngeimbî moatükunî rarîhindühî moai dîdîboardîhorî papi-hoafîrîhorî.

Hîfi ndanîhü hîfokoa-marüwura ai nîmorîkoate yîfîmayu, ranîmboane ahandî nîmorî nîngo-koateayeî,” meho. *Aisaia 53:7-8*

34 Kaki hîfandîra randeimbî ranai Firipîmbo düdufindowohü yahuya, “Hoafîndafîndîrî, Godîndî hoafî hoafîmbî ra dabui hoafîmayu? Ahandî fimboyu, asu nindou ngoarümboyu?” mehuamboyo.

35 Ranîyo asu Firip ai ahambo Aisaianî buk ranîhü pîyu hayambo, Sisasîndî aboedî hoafî ra yamundîmarirî.

36-37 Ai nafîsüngu hanîfanî, hîmonî tükümeffîneandî. Nindou kaki hîfanda randeimbî ranai hoafîyuhü yahuya, “Hoeiro, hoe apuiaro ra, nga wambo hundürüyondîrîmbo ra moai nînî-moatükunî gureandîrî,” mehu.

38 Nindou ranai karis ngîngîni-mareanda manîngo. Ranîyafanî hanîfanî hîmonî kosîfoene Firip ai ahambo hundürümarürî.

39 Hoe hînîngîrîne hena hahüfandane, Adükariîndî Yifiafi ai Firipîmbo nîmai serîmindî maho. Nindou kaki hîfanda randeimbî ranai Firipîmbo moai asükai hoeirirî, nga nindou ranai ahandî nafîsüngu hîhîf-hîhîfî-kameihî mahu.

40 Firip ai Asdot ngoafîhü tüküfi haya Sisasîndî aboedî hoafî wataporîmbora hüfumbo Sisaria ngoafîhü tükümeffîyu.

9

Sor ai Sisasîmbo anîhondümbö-marirî

1-2 Ranî-sîmboanî Sor ai Adükariîmbo süngurîhoreimbîmbo hîfokoakofoefendürîmbo hoafî, hoafîyumarandî. Ranîyu asu Godîmbo sesi sîhai-randeimbî bogorî adükari sowahi hu, hoafîyundühî yahuya, “Damaskus ngoafîhü Suda-yei rotu worambe fandîhi arîhündî ranaheimbo pas papînda koandîhawandî. Pas ranambe hoafîndafühî anîmboya, ‘Sor

ai nindowenihiyu nimorehiyo Sisasîndî nafi süngurîhindeimbi ranaheimbo hoeiareandürî ana, watiŋari hüputüpu-ndîhendürî ndemündündürî Serusaremîna ŋgumbui, 'mbisafi," mehu.

³ Raniyo asu Sor ai pas ra semündü hu Damaskus ŋgoafîkîmî tüküfiyuane, nîmehünou sünambeahîndî wabürüsü nahurai ahandî fihi sümäfoareandî.

⁴ Sor ai hîfîni piyu yangurîmbo hîmboriyuwane, hoafi mamî hoafiyondowohü yahoya, "Sor, Sor, nîmboeafi se wambo moaruwaimbo arowandîrî?" mehondo.

⁵ Raniyu asu ai simborî hoafiyuhü yahuya, "Adükari, Se didiyafa?" mehuamboyu hoafi ranai simborî hoafiyondowohü yahoya, "Ro Sisas-anahi, se wambo moaruwaimbo arowandîrî.

⁶ Se botiyafo, hawa adükari ŋgoafînambo ŋgafi. Ranîhü nindou mamî ai se nîni-moatükuniyo refembo ra hoafîndünînimbui," mehu.

⁷ Sor-babîdî nindou mahomo, ranai hoafîkoate homo manîŋgomo. Hoafi ra hîmboriyomo, ŋga asu nindou fi ra moai hoeirüwuri.

⁸ Raniyo Sor ai botîfi hîmboari birîhoei hîmbomayu, ŋga asu moai nîni-moatükuni hoeireandî. Raniyo asu nindou ai-babîdîmbo mahomo ranai Damaskusînambo wamburündumo mahomo.

⁹ Asu ŋgîmî sihi ahandî hîmboari ranai rahurai yangîrî manîŋgo howa moai sesi sesü, hoe sümündî randî.

¹⁰ Sisasîmbo süngureandeimbi nindou mamî Damaskusîhü manüŋgu ra, ahandî ndürî Ananaias. Ai ranîpoanî moatükuni yafogoadînambo nahurai hoeireandane, Adükari ai hoafiyuhü yahuya, "Ananaias," mehuamboyu. Ananaias ai yahuya, "Adükari, ro-ana ndanîmboahi nda," mehu.

¹¹ Adükari yahuya "Botiyafo hawa, Nafi Mbumundî aho rasüŋgu ŋgafi Sudasîndî worambe se Tarsusîhündî nindou mamî hoeindîworîmboyaftî, ahandî ndürî Sor. Ai didîbafiyuhü mbamarü.

¹² Sor ai yafogoadînambo nahurai ranîpoanîmbo moatükuni ranambe hoeireandane, nindou mamî ahandî ndürî Ananaias ai ahandî hîmboari birîmbîhoayuwambo yahu haya worambe kefuai nindou ranahandîwamî warî manandeandî," mehu.

¹³ Ŋga Ananaias ai simborî hoafiyuhü yahuya, "Adükari, nindou afîndî ai Sorîmbohünda wambo hoafîmehündîrî. Sîhafî nindou Serusaremîhündî ranaheimbo moaruwaimbo mareandürî, ranahambo.

¹⁴ Godîmbo sesi sîhou-rundeimbi bogori ai ahambo kamafoarüwuri, ai nindou afîndî ndanîhü sîhafî ndürîmbo hohoanîmoyeihi didîbafîyahünîni arîhündî ranaheimbo karabusî-fendürîmbohünda," mehu.

¹⁵ Ŋga Adükari ai Ananaiasîmbo hoafiyunduhü yahuya, "Se ŋgafi. Nindou ra wandî ratüpurîyu-randeimb-ani. Suda-yafe ndîfo, nindou adükari bogori, asu Suda, ranaheimbo sowana hombo, ai wandî ndürî fifîrîfembohünda kamafoarîhin-ani.

¹⁶ Muŋguambo tîŋrîfo wambohünda ahambo tükündîfemboe ra ro ahambo nafuindaha-ndomboyahi," mehu.

¹⁷ Raniyu asu Ananaias ai hu, worambe kefuai, Sorîndî wamî ahandî warî nande haya hoafiyundühi yahuya, "Wandafi Sor, Adükari Sisas nafîni sîhambo sowahi tüküme fiyu ranai wambo koamarîhendîra makosahane se asükai wudîpoapofe hîmboariyo asu Yifiafi Aboedî sîhafî flambe tüküfembohünda," mehu.

¹⁸ Raniyo asu hîmboarihü kinî yapuri nahurai foare mapaiaro ranai nîmai foarihoai pirîmayo-wamboyu asu wudîpoapore hîmboari-mayu. Ai botîfi mamaru-wamboyo ahambo hîmonî hundürümarürî.

¹⁹ Asu süngunambo Sor ai sesi sesühiyu, ahandî fi ra nginimarimindo. Ai Damaskusihi yahunümbî si Sisasiambo süngururü-rundeimbî-babîdî manüngu.

Sor ai aboedî hoafî Damaskusihi hoafîmayu

²⁰ Ai nîmehünou Suda-yafe rotu worambe hoahoangu waikire randühi yahuya, “Sisas ra Godîndî nîmor-ani,” yahu marandî.

²¹ Ahandî hoafî himborîyeihî, hepünahi hehi, hoafîyeihî seiya, “Nindou ndanîmbaiyu Serusaremîhi nindou afîndî Sisasiindî ndürîna didîbafîyei arîhündî, ranaheimbo moaruwaimbo-rendürî marandî? Raniyo horombo ndanîhi Sisasiambo süngurîhorî-rîhündeimbo watîjarî hüputüpuhefe semîndî Godîambo sesi sîhou-rundeimbî bogorî sowana hombo hoanîmo-mayu ranîmbeyu?” masei.

²² Sorîndî hoafî nginîndî ho-hombo adükari tüküme feyo. Asu ai Suda-hündî Damaskus ngoafîhi anîboadei ranî-babîdî wataporî-mayua ahei hohoanîmoambe seiya nînihoafîyo anîhondayo masei. Raniyo asu ai anîhondumbo hamîndî aheimbo nafuiyundürühi yahuya, Sisas ra Nindou God ai nindou aboedambo-fendürîmbo kamafoarir-ani mehu.*

Sudahündî Sorîmbo yîboaruko-marîhora mafîfoendî

²³ Afîndî siyo-hayamboyo, Suda ai hoafî firündümo sîhou hou hoafîyomondühi yahomoya, “Sîhîrî Sorîmbo hîfokoa-ndîhurîmboane,” mehomo.

²⁴ Nga asu ranî hoafî ra Sor ai himborîmayu. Raniyo asu nîmbî-nîmbî si Suda ai ngoafî adükari nîmoei ginîrî yipurîkîmî Sorîmbo hîfokoeffimbo-hündambo sîrîfoaru nîmarîmo marundî.

²⁵ Nga nîmboambo ahambo süngururü-rundeimbî ai arambe sandüwurü hou ginîrî nafîtambe nafî masaföarüwurî hanîmo.

*Sor ai Serusaremîhi manüngu
(Ratüpurî 4:26)*

²⁶ Sor ai Serusaremînambo hu Adükariambo süngururü-rundeimbî babîdîfembo mehu. Nga asu ai ahambo yîhimborurühi, ai-ana Sisasiambo süngurirî randeimbiyupoanî mehomo.

²⁷ Nga asu Barnabas ai fîfîreapuri ai Sorîmbo yîhimbomemonda asu ai Sorîmbo serümündü haya Godîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî sowana hu ahamumbo hoafîyupurühi yahuya, Sor ai Damasakusîna nafî huhî Adükariambo hoeimarîra ai ahambo hoafîmayundo. Asu Damasîkusîhi Sor ai yîhimbokoate Sisasiindî hoafî bokarîmarîhendî, mehu.

²⁸ Raniyo asu Sor ai süngururü-rundeimbî-babîdî nüngumbo Serusaremîhi münguambo hoahoangu wakîreandühi yîhimbokoate Sisasiindî hoafî bokarîhendürî marandî.

²⁹ Suda Grik hoafî fîfirundeimbî ai Sor-babîdî sîmborî hoafî, sîmborî hoafîyomo marundî. Raniyo ahambo hîfokoeffimbo-hündambo nîni-süngundîhurî, nîni-sîngundîhurî-memo.

³⁰ Raniyo asu süngunambo Sisasiambo anîhondumbo-rundeimbî ai ra fîfiru mburümbö asu ahambo sowaründümo hanîmo Sisaria ngoafîhi koamarîhawura Tarsusînambo mahu.

³¹ Raniyo asu münguambo anîhondumbo-rîhindeimbî Sudia, Gariri, Sameria-yafeambe manîmboei, ranai aboedî manîboadei. Adükariambo

* 9:22: Suda-yafe hoafînambo nindou ra ahandî ndürî Mesaia-ani.

ahîniyei-ane, Yifiafi Aboedi aheimbo ngîni-mara-mîndîndüra asu nindou afîndî Sisasi-mbo anîhondümbö-rîhindühi aboedi mamambeyahi manîboadei.

Pita ai Ainiasi-mbo aboedi-mariri

³² Pita ai muŋgua ngoafi hoahoanŋuhü ŋgorü-simboani Godîndî nendî Ridahü amarei ranaheimbo sowana ndüfosimbo mahu.

³³ Ranihü ai nindou mamî ahandî ndürî Ainiasi hoeimariri. Ai yiri warî ni-mokoyu haya 8 hîmbaniyu worambe yangîri mamaru.

³⁴ Pita ai ahambo hoafiyundühi yahuya, “Ainiasi, hapoana Sisasi Kraisi ai sihambo aboedareanîni. Botiyafo, sihafî fondi di-boadiro,” mehundoa ni-mehünou botimefiyu.

³⁵ Ridahündî nindou-yei asu Seronihündî-yei ai hoeiri-hora mayoa ai Adükari-mbo anîhondümbö-marîhori.

Pita ai Tabitambo botimareandi

³⁶ Sopa ngoafihü süngureandeimbi mamî ra ahandî ndürî Tabita-ane. Griki-yafe hoafinambo ana, Dokasi. Ni-morehi ra ahandî hohoanimo aboediyo haya ai nindou napokoate-yeimbi-mbo farîhendürî marandî.

³⁷ Rani-simboani ai anŋünümboyo mbura moaruwaimayo. Raniyo ahandî yifîni-moko ra hundürühi mburîhümbö, ni-moamo yibadiwami manandîhindî.

³⁸ Rida ra Sopa ngoafikîm-ane. Asu Pita ai Rida ngoafihü ni-maruane, Sopahündî süngurîhindeimbi ai hîmboriyei hehi nindou yimbu ahambo sowana koamarîhehipîra mahafani. Asu ai ahambo hoafiyafinandowohü safaniya, “Mborai, ni-mai ro-babîdi ŋgefombo,” masafinando-amboyu.

³⁹ Pita ai botîfi haya, ai-babîdi-mbo homo tüküyafu hou ahambo ni-moamo yibadinambo sowaründümo mahafomo. Asu ranîhü ni-morehi kaisahoabedi ai hei, Pitandikîmi ni-boadeimbo Dokasi-mbo hohoanîmoyeihi araniyeihî seiya, “Hoandari hoeari asu bidîfirî hoeari ro gudarîhundî nda Dokasi yangîri ni-ŋgombö nafîmarand-ane,” sei hehi ahambo nafuimaye.

⁴⁰ Asu Pita ai muŋguambo nindou hîhaimafoa-reandüra weindani mahaiya, yiri yimbu pusîre ni-marümbö, Godîmbo didîbafîfi mbura asu hîhîrifîhi yahuya, “Tabita, se botiyafo,” mehundo. Raniyo asu ni-morehi ranai hîmboari birîhoai, Pitambo hoeirera mayowa, asu botife mamaro.

⁴¹ Raniyu asu Pita ai wambuamündî nüŋgumbö anîhondümbö-rîhindeimbi asu ni-morehi kaisahoabedi-mbo hoafîmayua kamefoehinda ai Dokasi nafuimendürî.

⁴² Pita ai Dokasi-mbo yifîhündî botimareandi hoafî ra Sopa ngoafi muŋgu ho meŋgorowa, nindou afîndî ranai hîmboriyei hehi, Adükari-mbo anîhondümbö-marîhori.

⁴³ Raniyo Pita ai Sopahü afîndî si manüŋgu. Nindou mamî burmakau hoeari nafîra randeimbi Saimon ra-di-bo manüŋgu.

10

Pita ai Korniriusi-mbo Godîndî hoafi hoafimeindo

¹ Suda-yafe ndîfo nindou mamî adükari ngoaf Sisariahü manüŋgu, ahandî ndürî Kornirius. Ai Romî-yafe ami ranambe 100 ami Itari sei arîhündî ra hîfandapurî randeimb-ani.

² Ai Godîmbo hohoanimo pariri randeimbiyu haya asu ahandî fikîmîni-dî babîdi Godîmbo ahîniyei rîhündei-ane. Asu Suda ai napo mbonîmbo-marîhümündia ahandîmayo kaki adükari sagadürî randühi asu Godîmbo muŋguambo si didîbafîfi marandî.

³ Nimbambe safî yafogoadînambo nahurai hoeireandane, Godîndî nendî mamî ahambo sowahî kusü hoafîyundühî yahuya “Kornirius,” mehu.

⁴ Asu Kornirius ai ahambo yîhîmboyuhü hîmboa parirühü hoafîyundühü yahuya, “Adükari, se nînimboeafa?” mehuamboyu. Asu Godîndî nendî ai simborî yahuya, “God ai sîhafî dîdîbafîyafo marandî ra hîmborîyumboani. Asu ai hoeireandî se nindou afîndî napo mbonîmbo rîhümündeimbîmbo farîhawandürî marandî ranahambohünda God ai sîhambo hohoanîmoyumboani.

⁵ Haponda se nindou bîdîfîrî Sopa-nambo koandîhawapurî nindou ahandî ndürî Saimonîmboyu Pitamboyu randeimbî-mayu ranahambo fîhimündî sînimbohünda.

⁶ Ai ndürî mboafî Saimon burmakau hoearî nafîra randeimbî-dîbo manûngu. Ahandî worî ra sîrîwara hoekîmî mafondaro,” mehu.

⁷ Godîndî nendî Korniriusîmbo hoafîmeindo ra huane asu Kornirius ai ahandî ratüpurîyafanî rîrandeimbî asu ami mamîyu ranahamumbo mborai mehupurî. Ami ra Godîmbo hohoanîmo parirî randeimbîyu haya asu Korniriusîmbo farîherü randeimbîyu.

⁸ Asu Kornirius ai muŋgu-moatükunî tüküme Feyo ranahambo ndore wataporîmbo-rapurî mbura Sopianambo koamarîhepura mahomo.

Pita ai ranîpoanîmbo moatükunî hoeimareandî

⁹ Ngorü sina ai homo Sopa ŋoafî tebünanî tüküyafundane, hüfünîmbo Pita ai Godîmbo dîdîbafî-fembohünda worî bogîmondîwamî mahafu.

¹⁰ Ranîyo asu Pita ai wembomboyuhü sesî sesîmbo hohoanîmomayu. Nga awi sesî dîdîboadombarîhi nou ranîpoanîmbo moatükunî yafogoadînambo nahurai Pitambo tüküme Feyoa hoeimareandî.

¹¹ Ai hoeireandane, sünü sübüdîhoehîyo, asu nînimbo-moatükunîmbai hoearî adükari yimbuyimbu hîmborümbî nahurai hîfînambomare koso.

¹² Muŋgua mamîkarambo yimbuyimbu tîŋarümbî nînimbohondî asu wako, amoasîrî ai hîfîsüŋgu hahabodei, asu ndu ai nîmoamo botîrîhehi arîhündî ranambe nînoumayo.

¹³ Asu yafambe mamî Pitambo hoafîyohü yahoya, “Pita, se botîyafo, nînimbohondî hîfîkooaro, mando, sowasîfî,” meho.

¹⁴ Pita ai simborî hoafîyundowohü yahuya, “Adükari, ro sesî Sudambo ai moaruwai-ane sei arîhündî ra ŋgîrî dagadîhî,” mehu.

¹⁵ Asu yafambe ranai asükaiyo yimbumbo hoafîyohü yahoya, “Nînimbo-moatükunîyo God ‘aboed-ane’ mehu ra, se ŋgîrî ‘moaruwai-ane’ mbîsafî,” meho.

¹⁶ Yafambe ra ŋgîmîmbo yare hoafîmendowa, asu ranî-moatükunî ra nîmehünou sünambe asükai hîhîrîfe mahafo.

¹⁷ Asu Pita ai ranîpoanîmbo moatükunî ahandî nîmîndî ranahambo hohoanîmoyuane, nindou Kornirius koamarîhepurî ranai sînimbohü tüküyafu hou asu Saimonîndî worî ranahambo düduyafu hou homo, ahandî ginîrî yipurîkîmî manîŋgomo.

¹⁸ Asu ai mîŋgîyomo düduyafundühî yahomoya, “Saimonîmboyu Pitamboyu randeimbî ranai nûnguwai wanîyo?” mehomo.

¹⁹ Pita ai yafogoadînambo nahurai hoeimareandî ranahambo hohoanîmoyuhü nûnguwane, Yifafî Aboedî ai hoafîyohü yahoya, “Se hîmborîyafî. Nindou ŋgîmî ai sîhambo kokoarunî.

²⁰ Se botîyafo hawa, hanîfî hîfînî yibadînambo asu se ŋgîrî ai-babîdî ŋgafîhü afîndî hohoanîmondafî. Nga ranana ro koamarîhehepura masînimbo-ane,” meho.

21 Pita ai ranahamumbo sowana hanü hoafiyupurühi yahuya, “Se wamboemo kokomaründiri, nga ro-ana nda. Nimboemo se masinimo-a?” mehuamboemo.

22 Asu ai hoafiyomondühi yahomoya, “Godindi sünambeahindi nendi ami bogori Korniriusimbo hoafimeindoa ai koamarihemuna masinefi shambo hoafiyowanî se ahandî worîna hifombohünda. Ai mbumund-ani asu Godimbo ahinyuhü ndore hohoanîmoyumb-ani. Mungua Suda ai ‘Aboedi hohoanîmoeimb-ani’ sei marîhündî. Godindi sünambeahindi nendi ai ahambo hoafiyundowohü yahuya ‘Se Pitandî hoafi himborîmbohünda ahambo hoafîndafi koaboadi-wandühi anîmboya, “Wandî worîna didîfi,” mbîsafî,’ mehu.”

23 Pita ai ahamumbo hoafiyupurühi yahuya “Se sinimo mamî nîmbî ro-dîbo apoefo,” mehuamboyo. Apomo mburu asu siambe ai botîfi napoamündî haya mahomonda asu Sopahündî Sisasimbo sünggururû-rundeimbi bidîfirî ai Pita-babîdî mahomo.

Pita ai Korniriusîndî worîna mahu

24 Ngorü sihî ai homo Sisariahü tükümefundî. Asu Kornirius ai ranîhü ahamumbo hîfandapuri mamaru. Ai ahandî mamîsirî, asu ngunindî ranaheimbo hoafîmayundûra ahandî worambe Pitandî hoafi himborîmbohünda guguriyahi mamarei.

25 Pita ai hu worambe kefuai Korniriusîndî himboahü tüküfiyuane Kornirius ai ahambo adûkar-ani yahu haya ahandî yirikîmî piyu mamaru.

26 Nga asu Pita ai ahambo hoafiyundowohü yahuya, “Se botîyafo. Ro-amboa nindou se nahurai-anahî,” mehu.

27 Pita ai Kornirius-dîbo wataporîyu hu kefuai, asu nindou afîndî fanda megoro ra hoeimareandî.

28 Asu Pita ai yare hoafiyundürühi yahuya, “Se sheihoari fifirîhîndî ro yîhoefî ndîfo-babîdî nîmarîpoanî asu ahei worambe kefoefepoanî sei arîhündî. Nga God ai wambo nafuimayu, ro ngîrî nindou mamî moaruwai-ani mbîsahî.

29 Ranîmboanahî asu ro moai simborî hoafi kîkîhirîheandî wambo ndanîhü sinimbo hoafîmemo ra. Asu haponda sheimbo düduweheandî, nîmboyei se wambo sinimbo hoafîmayeia?” mahuamboyo.

30 Asu Kornirius ai hoafiyuhü yahuya, “Ranîhündî ro wandî worambe nîmbambe safî Godimbo didîbafî-yaheandane, asu nîmehûnou sünambeahîndî nendi mamî ai wandî himboarühi himboarambe forîhoeimbi hoearî güde haya manûngu.

31 Asu ai hoafiyuhü yahuya, ‘Kornirius, God ai se didîbafîyafo marandî ra himborî-yumboani. Asu se napo mbonîmbo-rîhümündî-mbîmbo kaki napo sabadürî arandî ra fifîreamboani.

32 Ranîmboane asu se shafî nindou bidîfirî koandîhawapura Sopanambo ngomo Saimon Pitambo hoafîndîmondowa mbüsüfuwamboane. Saimon ai ahandî ndürîmboafî Saimon-dîbo-ani anûngu. Ngorü Saimon ai burmakau hoearî nafîra randeimb-ani. Ahandî worî ra sirîwara hoekîm-ane afondaro,’ mehu.

33 Ranîmboyo asu shambo sowana nindou bidîfirî nîmehûnou koamarîheheapurî. Asu se aboedi hamîndîyo ndanîhü masîfomo. Asu haponda munguambo ro sühîfî ndanîhü Godîndî himboarühi anîboadefî. Munguambo hoafi Adûkarî ai shambo hoafîmayu ra se hoafiyowanî ro himborîmbo asefi,” mehu.

Pita ai Korniriusîndî worambe hoafi bokamarîhendî

³⁴ Asu Pita ai hoafiyuhü yahuya, “Haponda ro wudipoaporîhe fifirîhea-mboanahî nindou muŋgua Godîndî himboahü sisimogodî yangîr-aneî.

³⁵ God ai muŋguambo nindou ahambo ahîniyeihî ahandî hohoanîmo süngurîhinda ranaheimbo hohoanîmoyundürî arandî.

³⁶ God ai Israer yîhoefîmbo aboedî hoafî koamarîhendî ra se fifirîhindî. Hoafî ra rahurai-ane, ‘Sisas Kraîs ai muŋguambo nindou ahei Adükar-ani asu ai sihefîmbo God-babîdîmbo mamühi-mareamunî.’

³⁷ Horombo Sudia-yafeambe muŋguambo nîni-moatükunîyo tükümeŋefeyo ra se fifirîhimboanei. Horombo Son ai Garirihü boatei nindou hundürîmbo hoafîmayu.

³⁸ Se Sisas Nasaretîhündî ra fifirîhorî God ai Yifiafî Aboedî ŋgînîndî kameihî masagado. Ai hoahoŋgu wakîreandühî nindou farîhendürühî muŋgua Satanîndî ŋgînîndî hoarehî manîmboei ranaheimbo aboedambo-mareandürî sopo God ai-dîbo nŋgumbo wambo.

³⁹ Suda-yafe hîfambe asu Serusaremîhü muŋgu-moatükunî ramare-andî ra hoeirîhu hohu anîhond-ane sefî arîhundî. Nga Suda ai ahambo Serusaremîhü nîmî keimbî karîhendeimbîfihî parüwuri hou hîfokoamarüwuri.

⁴⁰ Nga ŋgîmî siyo haya God ai ahambo botîmarira nindou himboahü weindahî tükümeŋefiyu.

⁴¹ Nindou muŋgua moai ahambo hoeirîhorî, nga wanî. Nga yîhoefîmbo horombo God ranahambo hoeife hefe hoafîmbohündambo kahoare hîniŋgî-mareamunî ro yangîrî hoeimarîhuri. God ahambo yifîhündî botîmarirî asu ro ai-babîdî sesî sahusifî, hoe sîmîndefî marîhundî.

⁴² Asu ai yîhoefîmbo hoafiyuhü yahuya, ‘Nindou muŋguambo se aboedî hoafî bokarîndîhoemo-ndühî anîhondümbö hoafîndomondühî anîmboya, “God ai ahambo nindou yangîrî nîboadeimbî asu yifîyeimbî aheimbo refe yîbobofemböhdünda kamafoarir-ani,” mbîsîmo,’ mehu.

⁴³ Horombo muŋgua Godîndî hoafî hoafiyomo-rundeimbî ahambohündambo yaru hoafiyomondühî yahomoya, ‘Muŋgua ahambo anîhondümbö-ndîhoranî ahandî ŋgînîndîna ranaheimbo God ai ahei moaruwai hohoanîmo ra gogorîndîhe-ndürîmbui,’ mehomo,’ Pita ramehu.

God ai ahandî Yifiafî Aboedî Suda-yafe ndîfoambo koamarîhenda masahümündî

⁴⁴ Pita ai hoafiyuambe Yifiafî Aboedî ai nindou muŋguambo hoafî hîmborîmayei ranaheiwamî makoso.

⁴⁵ Sudahündî anîhondümbö-rundeimbî Pita-babîdî masîfomo ai hepünafu hou yahomoya, “God ai ahandî Yifiafî Aboedî Suda sihefî ndîfoambo amboanî masagadürî,” mehomo.

⁴⁶ Suda-yafe ndîfo ai ranîpoanîmbo ranîpoanîmbo hoafîna wataporîyeihü ‘God ai aboed-ani’ masei ra hîmborîmemo.

⁴⁷ Asu Pita ai hoafiyuhü yahuya, “Aheimbo hîmonî hundürümbö nindou didai yowanî mambüsîndüra. Ai Yifiafî Aboedî masahümündî sîhîrî masahumîndefî nahurai-ane,” mehu.

⁴⁸ Asu ai aheimbo hoafiyundürühî yahuya, “Sisasîndî ndürînambo sîheimbo hundürü-ndürîmboemo,” mehu. Asu ai Pitambo hoafîyahündowohü seiya, “Se ro-babîdî yahunümbîmbo nîmbafî,” masei.

11

Pita ai Serusaremîhü anîhondümbö-rundeimbî ahamumbo ranî-moatükunî tükümeŋefeyo ranîmbo wataporîmbo-marandî

1 Kraisîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbi asu anihondümborundeimbi Suda-yafe hifambe aningomo ai himboriyomondane Suda-yafe ndifo ai-amboa Godîndî hoafi ra masahümündi.

2-3 Raniyo asu Pita ai Serusaremîna hafuane anihondümborundeimbi nindou fihoeari karu tirihundeimbi ai ahambo nginîndî hoafiyomondowohü yahomoya, “Se-ana nindou fihoeari kefe tirihefekoateyomondi worambe apafi asu ai-babîdi sesi masowasîfi,” mehomu.

4 Raniyo asu Pita ai piyu haya mungu-moatükunî tüküme Feyo ra ndore wataporimbo-marandî.

5 “Sapo ro adükari ngoafi Sopahü nimboambo Godimbo didibafiyahandühi nimboahani ranipoanîmbo moatükunî yafogoadinambo nahurai wambo sowahi tüküme Feyoa hoeimarîheandî. Raniyo hoeari adükari nahurai ninîmbai yimbuyimbu himborani kikîhamîndî haya asu wambo sowana sünambeahîndî afurîmare koso.

6 Ro wagabe ragu himboyahaniyo nimambeahîndî ninîhondî, yimbuyimbu tîjarümbî, amoasîrî asu ndu ra hoeimarîheandî.

7 Asu ro himboriyaha yafambe mamî wambo hoafiyondîrühî yahoya, ‘Pita, se botiyafo, ninîhondî hifokoaro mando sowasîfi,’ meho.

8 Nga ro hoafiyahühî sahiya, ‘Adükari, wani. Suda ro sesi moaruwai-ane sefi arîhundî ra moai sahasî rîhandî,’ masahando.

9 Nga yafambe ranai sünambeahîndî asükai wambo hoafiyondîrîhü yahoya, ‘Ninî-moatükunî God nafîmarandî ranana aboed-ane, nga se ngîrî moaruwai-ane mbîsafi,’ meho.

10 Rani-moatükunî ra refe hayambo-yowanîyo asu mungua ninoumayo ra sünambe asükaiyo hümaramîndo hafo.

11 Asu ranî simboani hamîndî nindou ngîmî ai sinîmo worî ro nimboahmeimbi rasowahi tüküme fundî. Nindou mamî Sisariahündî ai wambo fihemîndîrî hifombo-hündamboemo koamarîhepura masînimu.

12 Yifafi Aboedî ai wambo hoafiyohü yahoya, ‘Se yîhîmbokoate ai-babîdi ngoafi,’ meho. Raniyo anihondümborundeimbi 6 aningomo ndanamboa robabîdi mahomu. Asu ro hefi Korniriusîndî worambe mafarîyahundî.

13 Asu ai hoafiyumunühî yahuya sünambeahîndî nendî mamî wandî worambe farîfi manünguwa hoeimarîhinî. Ai yahuya, ‘Nindou bîdîfirî Sopa-nambo koandîhawapurî ndürî Saimonîmboyu Pitamboyu-randeimbi ranahambo hoafiyowanî sîfomböhünda.

14 Ai sîhambo hoafîndünîmbui asu hoafi ranînambo God ai se sîhafî fikîmîndî-babîdi aboedambo ndeandürîmbui,’ mehu.

15 Ro peya hehea wataporimbo-rîhandambe Yifafi Aboedî aheiwami makoso, weangurühî sîhefiwami makoso nou.

16 Ro Adükariîndî hoafi asükai hohuanîmo-mayahî. Horombo ai yahuya, ‘Son hoenambo hundûra-marandürî, nga Yifafi Aboedî ai kosowohü ranambo se hundürî-ndeimboyei,’ mehu.

17 Horombo sîhirî Adükari Sisas Krais anihondümborundeimbi God ai Yifafi Aboedî moanî masemuni, nga haponda Yifafi ra Suda-yafe ndifoambo amboani moanî masagadürî. Nga ro nüngunahurai nindou-yahî anîmbo Godîndî nafî kikîndîhe gündîheandanî hundürîkoate-mandeia?” mehu.

18 Asu Sudahündî ai hoafi ra himboriyomo hou moai simborî ahambo asükai hoafiyomo, nga Godimbo adükari-ani yahomo hoafiyomondühî yahomoya, “God ai sîhefi ndifoambo amboa mafarîhendûra ahei hohuanîmo moaruwai hîningîndîhi hehi asu yangîrî koadürümbo nimboeimboyei,” mehomu.

Aboedî hoafi Andiokîhü tüküme Feyo

19 Horombo Stifenimbo hifokoarîhorî hehimboyowanî Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi ranaheimbo moaruwaimbo marîhindüra bukürümehindî. Ai hei Finisia hîfîhü, Saiprus hîfîhü, Andiok ngoafîhü tüküyahi hehi aboedî hoafî Sudambo yangîrî hoafîmehündürî.

20 Nga anihondumbo-rundeimbi bîdîfîrî Saiprusîhündî, Sairinihündî ai Andiokînambo homo Grikîmbo amboanî Sisas Adükar-ani yahomo hou aboedî hoafî ra hoafîmemo.

21 Asu Adükarîndî ngîndî ai-babîdî manîngowa nindou afîndî ai Ahambo anihondumbo-rîhindühî süngumarîhorî.

22 Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi Serusaremîhü hoafî ranahambo hîmborîyei hehi Barnabas koamarîhehora Andiokîna mahu.

23 Barnabas ai hu tüküfi God ai nindou aboedî-aboedî-mareandürî ra hoeire haya hîhîf-hîhîfyuhü ahei ngusüfoambe ngînamündî-ndürühî yahuya, “Nîmbî-nîmbî si se Adükarîmbo aboedî süngundîhorî,” mehu.

24 Barnabas ai nindou aboed-ani, nga Yifiafî Aboedeimbîyu haya asu afîndî hamîndî anihondumbo-reandeimb-ani. Asu nindou afîndî ai Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi babîdîmbo mamambe-mehindî.

25 Ranîyu asu Barnabas ai Sorîmbo kokombo Tarsus ngoafîna mahu.

26 Ahambo hoeirî mbura serîmündü Andiokîna mahafanî. Mamî hîmbanîyo haya nindou yimbu ranai Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi babîdîmbo fandîhimbo afîndî yamundî-marîneandürî. Asu Andiokîhü weangurühîdîdî Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi ranaheimbo Kristen anei masahündürî.

27 Ranî-simboanî Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbi bîdîfîrî ai Serusarem hîningîru hou Andiokîna makosîmo.

28 Nindou mamî aihündî Agabus-ani. Yifiafî Aboedî ai ahambo hoafîmendoa ai botîfi hoafîyundürühî yahuya, “Süngunambo munğu hîfî ndanîhü wembo adükarî tükündîfemboe,” mehu. Ai yare hoafîmayu, nga süngunambo Krodius ai Romî-yafe adükarî bogorî nünğuambe wembo ra tükümefeyo.

29 Ranîyu asu süngurîhindeimbi ai Sudahündî wandafî mamî farîhefembo-hündambo kakî koarîhefembo hoafî fîmarîhümündî. Mamamî ai aheimbo kakî saimbo sei hehi hohoanîmoyeihü kakî bîdîfîrî yîboborîhi masîhehindürî.

30 Ai Barnabas asu Sor koamarî-hehipîra kakî ra sowandîfanî hena Serusaremîna hahüfanî hîfandî-rundembîmbo masabînapurî.

12

Herot ai Sems hîfokoarîrî mbura Pitambo karabusîmarîrî

1 Ranî-simboanî bogorî adükarî Herot ai Kraîndî nendî bîdîfîrambo moaruwaimbo-mareandürî.

2 Ai hoafîmeyuwa Sems Sonîndî amonğu pisao yihîmîndînambo hîfokoamarüwü.

3 Herot ai hoeireanda Suda ai ranahambo aboed-ane maseiamboyu Pitambo kameihî karabusîmarîrî. Suda ai bret yisîkoate-sesesî-mayeî rasîmboa Herot ai ramareandî.

4 Ai Pitambo serîmündü karabus worambe hîningîmarîra, yimbuyimbu bîdîfîrambe yimbuyimbu ami ai hîfandîmarurî. Herot ai yare hohoanîmoyuhüya, “Awi Suda ai bret yisîkoate-sesesîndei mbundühümbo anîmbo ro Pitambo weindahî papi-hoafîndühünî-mboeahî,” mehu.

5 Asu Pita ai karabusî worambe mamaru, nga anihondumbo-rîhindeimbi ai ahambohünda Godîmbo dîdîbafîyei marîhündî.

Pita karabus worî hîñîngîmareandî

⁶ Ndani nîmbînambo sümü noufe Herot ai Pitambo papi-hoafîmbo yahumboyu sen yimbunambo hüputüpurundümo ami yimbu-yafandî mbusümo sîhawura mapu. Asu hîfandîru-rundeimbî ai karabus worî yipurîkîmî hîfandîmarundî.

⁷⁻⁸ Nîmehünou Adükariñdî sünambeahündî nendî ai manünguamboyo asu worambe si pîmayoa Pitambo ngîrîsafîñî sindira botîmefiwa hoafîyuhü yahuya, “Nîmai botîyafö!” mehuamboyo nîmehünou asu sen ai Pitandî warîhündî fufurîmarîhoayo. Sünambeahîndî nendî ai Pitambo hoafîyuhü yahuya, “Hoearî yîhuruyafî mbura su güdo,” mehuambo Pita ai rasüngumareandî. Asu sünambeahîndî nendî ai yahuya, “Sîhafî hoandari hoearî güdo mbura wandî süngu sîñîfî,” mehu.

⁹ Ranîyu asu Pita ai ahandî süngu karabus worî safambeahîndî tükümeñiyu. Nga Pita ai sünambeahîndî nendî ramarirî ra moai weindahane yahu, nga yafogoadî-nambombai yahuhayamboyo.

¹⁰ Yîbobo ai hafanî yimbu hîfandî-rîñandeimbî ngasündîne hena karabus ain yipurî ra-sowahî tükümeñîneandî. Yipurî ra ahafanîmbo moanî timarîhoayo-wamboyañî weindanî tüküyañîne hena adükari nafî süngu hafanî asu nîmehünou sünambeahîndî nendî ai ahambo hîñîngîmarirî.

¹¹ Pita ai wudîpoapore fîfîre hohoanîmoyuhü yahuya, “Haponda ro anîhondümbö fîfîrîhe-amboanahî Adükari ai ahandî nendî koamarîheira kusü mafarîhendîra Herot ai ngîrî wambo moaruwaimbo-ndeandîrî. Suda ai wambo moaruwaimbo-fendîrîmbo mehomo, nga ngîrî randundîrî,” mehu.

¹² Ranîyu asu ai Maria, Sonîmboyo Makîmboyo-randeimbî hondandî worîna mahu. Nîndou afîndî ai ranîhü Godîmbo dîdîbafî-fembo-hündambo gugurîmehîndî.

¹³⁻¹⁴ Ranîyu asu Pita ai hu yipurühî pîrako-pîrako-marandamboyo nîmorehî ratüpurîyo-randeimbî ahandî ndürî Roda ai yipurî sübüduhefembo ho Pitandî yasîmondî hîmborîyo haya hîhîfî-hîhîfîmayo. Ranîyo asu yipurî moai sübüduhendî, nga hîhîrîfe worî safana pîpîyo ho hoafîyondürühî yahoya, “Pita yipurî nafîtambehü anüngu,” mehuamboyo.

¹⁵ Asu ai ahambo hoafîyeihî seiya, “Se ra hîhîndî-hîhîndî-yafühîyafî!” masei. Nga asu ai yahoya, “Tîkaipoanî, nga anîhondümbö asahî,” yahoenîngo asükaiyo hoafîmayo. Asu ai hoafîyeihî seiya, “Awi sünambeahîndî nendî Pitambo hîfandîrürî-randeimbî-mbai ranana?” masei.

¹⁶ Asu Pita ai asükaiyu pîrako-pîrako-marandamboyo ai yipurî sübüdühehindîhünda hoeirîhorî hehi hepünîmehîndî.

¹⁷ Pita ai aheimbo warînambo afoai yahu haya Adükari ai ahambo karabus worambeahîndî serümündü moanambühî tükümeñiyu hoafî ra wataporîmayu. Ai yahuya, “Sems asu wandafî mamî ranahamumbo hoafîndahüpürî,” mehu. Asu ai Pita ranîhü hîñîngîrîrî haya ngörü goanîñî mahu.

¹⁸ Asu ranîyo ngörü siambeahî Pita ai nîmarîkoate-mayuwa, ami ai hepünafundühî afîndî hohoanîmo-yomondühî yahomoya, “Pita nüñgufiyuwa?” mehomo.

¹⁹ Herot ai Pitambo karabus worî müngu kokofefimbo hoafîmepuramboemo ramarundî, nga asu moai hoeirüwürü. Ranîyo asu karabus hîfandî-rundeimbîmbo Pita ai aboedambomeñiyu ranîmbo düdumareapurî, nga ai moai dîdîboadoru hoafîyomo. Ranîyo asu

ahamumbo hîfokoe-fe-purîmbo hoafîmayu. Sünguna ai Sudia hîfî hînîngîre haya hanü Sisaria ngafîhü mamaru.

Herot ai yîfîmayu

²⁰ Herot ai Tairîhündî asu Saidonîhündî ranaheimbo ngînîndî-marandürî. Ranîyei asu ai fandîhi hehi nindou bîdîfîrî ahambo sowana koamarîhehipura mahomo. Weangurühî ai Brastus, bogorî adükârîndî ratüpurîyu randeimbîmayu, ranahambo yahomoya, “Farîhawamunî,” mehomo-ndamboyu. “Fandîhehea-purîmboyahî,” mehu. Ai Herot soana homo hoafîyomondühî yahomoya, “Sîhîrî aboedî-aboedî-ndahumboane,” mehomo. Nîmboe hîfî ra Herot ai hîfandîmarandî ranîhü Tair asu Saidon ai ahei sesî sahümündî rîhündühî wambo.

²¹ Ranîyo Herot ai mamî sihî ware haya, ahandî adükârî bogorî hoearî yihuru-ramündü haya, ahandî adükârî bogorî nîmarî fondîwamî nîmarümbö nindou afîndî ranaheimbo wataporîmbo-marandürî.

²² Asu nindou ranai puküna hoafî karîhehindühî seiya, “Ndanana god mamîndî yafambe-ane! Nga nindou-yomondî yafambeyopoan!” masei.

²³ Asu Herot ai ahei hoafî ranîmbo moai ambe yahu asu ai moai Godîmbo adükâr-ani yahu. Ranîmboyo sünambeahîndî nendî hari-memondowa nüngarî ahandî safî ra sahüsi wakîrîhi marîhündâ yîfîmayu.

²⁴ Nga asu Adükârîndî hoafî ai ngînîndî tüküfe haya munguambo ngoafî maho.

²⁵ Asu Barnabas, Sor ai ratüpurî Serusaremîhü moendîrîne hena hîhîreafîne Andiok ngoafîna mahafanî. Ai Son Mak sowarîndîfanî hena ai-babîdîmbo mahomo.

13

Barnabas Sorîmbo Godîndî ratüpurîmbo koamarîhaupîra mahafanî

¹ Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbî Andiokîhü anîboadei ranahei mbusümo Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî asu yamundu-rundeimbî manîngomo. Ahamundî ndürî ra Barnabas, Simion, ahambo fi nîmbandî sei marîhündî, Rusius Sairinîhündî, Manayen, ai Herot bogorîndî ngunîndîyu asu Sor.

² Ai Godîmbo hohoanîmoyeihî sesî wehîyeiane, asu Yîfiáfî Aboedî ai hoafîyohü yahoya, “Ro Barnabas weimbo Sor wandî ratüpurî ratüpurîmbo dîbonîmehapîr-ane, nga se ahafanîmbo ranî ratüpurîmbo kaboadîhi hînîngîndîhipîrî,” meho.

³ Ranîmboemo ai sesî wehîyomondühî ahamundî warî ahafandîwamî nandu houmbo koamarîhaupîra mahafanî.

Barnabas asu Sor Saipîrasîhü Godîndî hoafî hoafîmefanî

⁴ Yîfiáfî Aboedî ai Barnabas, Sor ahafanîmbo koamarîhepîra Serusia ngoafîna mahanîfanî. Ranîhü ai sipambe farefîneanda sip ai Saiprus airanînambo sepîrîmîndî maho.

⁵ Ai Saramis ngoafîhü tüküyafîne hena Suda-yei rotu worambe Godîndî hoafî wataporîmbo-marînandî. Son Mak ai-babîdîmbo manüngu ahafanîmbo farîhefepîrîmbohündâ.

⁶ Ai Saiprus airan ngasündîne Pafosîhü tükümeffîneandî. Ranîhü tîbagîre randeimbî mamî hoeimarînerî, ahandî ndürî Barsisas. Ai Sudahündîyu asu tîkarehaya hoafîyuhüya, “Ro Godîndî hoafî hoafîya rîhandeimb-anahî,” mehu.

7 Ai gafman bogorî Sergus Paurus-dîbo mamaru. Sergus Paurus ana aboedî hohoanîmoyu kükühîfoare fifireandeimb-ani. Ai Godîndî hoafî hîmborîmbo yîfiriyuhü asu Barnabas Sorîmbo mborai mehupîrî.

8 Nga asu tîbagîre randeimbî Erimas ai gafman bogorî ranahambo Sisasîndî hoafî anîhondümböfembo ra yowanî yahundombo Sor weimbo Banabasîmbo hîfînambo-mareapîrî. (Tîbagîre randeimbî Barsisas ndürî ra Grik hoafînambo Erimas-ane masei.)

9-10 Nga Sor, Grik hoafîna ahandî ndürî Por. Yîfiáfî Aboedîndî ratüpurî worîborî kîdaboarî-mayu ranai Erimasîmbo hîmboa parirühî yahuya, “Se-ana Satanîndî nîmor-anafî asu se-ana aboedî hohoanîmo ranahandî hürütîmb-anafî. Muŋguambo tîkai hoafî, moaruwai hohoanîmo sîhafî ŋgusüfoambe amaro ranana afîndî hamînd-ane. Se-ana muŋguambo Adükarîndî aboedî nafî moaruwaimboro randüh-anafî. Awi se ranî hoamîmo ra hînîŋgîfembo moi safîmboyafa?”

11 Asu se hîmborîndafî! Hapondanî Adükarî ai sîhambo hîmboarî sündianînanî se tütümondamboyafî. Haponda se ŋgîrî hüfîhamîndî hoeindowandî, ŋga akîdou gedühî safî nîmandîmboyafî,” mehundo. Ranîyo asu nîmehûnou mburîŋgai peyowohüyo Erimasîmbo nîmbî mamaro. Ranîyu asu ahambo watîŋarîhü kîkîhimündî hefembo nafî nafuimbohünda nafî kokomarandî.

12 Gafman bogorî ai ra hoeire haya anîhondümbö-mareandî. Asu ai Adükarîmbo yamundîfe hoafî hoafîmefanî ra hîmborîyu haya hepünîmefiyu.

Barnabas Sor ai Andiok ŋgoafîhü Pisidia-yafeambe Adükarîndî hoafî hoafîmefanî

13 Por asu nîndou bîdîfîrî ai-babîdî Pafos ŋgoafî ŋgasündundanîyo sip ai sepurîmîndî haya Perga ŋgoafînambo Pamfîria-yafeambe maho. Nga Son Mak ai hînîŋgîreapurî haya hîhîrîfî Serusaremînambo mahu.

14 Ai Perga ŋgasündîne hena, hafanî Andiokîhü Pisidia-yafeambe tükümeffîneandî. Ranîyo asu moanî ŋgoafîmbo nîmarîmbo si rasîmboanî ai Suda-yafe rotu worambe kefoene mamarîfanî.

15 Mosesîndî ahnûmbî hoafî asu Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî-yomondî hoafî ra bokarîhoemo mburumbo asu hîfandî-rundeimbî ai hoafîyomondühî yahomoya, “Wandafî weimbo, se nîndou-yei ŋgusüfoambe ŋgînemîndîmbo hoafî hohoanîmo-ndafandühî ana, hoafîndafanî,” mehomo.

16 Por ai botîfî nûŋgumbo warî pakarîfoareandühî hoafîyuhü yahuya, “Wandaf, Israerîhündî asu nîndou amurî Godîmbo ahînrîhorî rîhündembî se hîmborîndei.

17 Israer-yafe God ai sîhefî amoao kamafoareandür-ane. Ai Isipîhü fehefehündî-yahi nîboadeiane, God ai ŋgorü süŋgumareanda nîndou afîndî momorîmayei. Süŋgunambo ahandî adükarî ŋgînîndînambo ai semündündürî Isip hînîŋgîrîhi hehi mahei.

18 Nîmî wohî furîkoate-reandühî nîboadeimbo 40 hîmbanî Godîndî hoafîmbo moi masei, ŋga asu God ai aheimbo fehefendürîmbohünda tîŋîrifomayu.

19 Kenan-yafe hîfîhü 7 sîrî God ai aheimbo yîhîrîrearühî hîfî ra Israer aheimbo masagadürî horombo hoafîmayu süŋgu. Horombo Israer ai Isip sowana hei nîmareimbo asu süŋgunambo Kenanînambo mahei ra 450 hîmbanîyo.

20 Süŋgunambo God ai Israerîmbo hîfandîyo-ndürîmbohünda yîboboru rundeimbî nîndou kamafoareapura ai hîfandîrundürî homomboyo

süngunambo Samuer Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbi ai tüküfi ahamundi fondî kasîmaramündu.

²¹ Rani-simboani Israer ai adükari bogori semîndimbo hoafîmehündowamboyu asu God ai Sor, Kisîndî nîmorî, ahei adükari bogori kamafoarirî. Ai-ana Bensaminîndî sîrambeahînd-ani. Ranîyu ai adükari bogorimbo 40 hîmbani mamaru.

²² Nga God ai ahambo raguamborirî mburambo Defit ahei adükari bogorimbo hîniŋgîmarirî. God ai ahambo hoafîyuhü yahuya, 'Ro Sesîndî nîmorî Defit fîfirîhinî, nga wandî ŋgusüfo ai nindou rahurai rana-hambo anahî hohoanîmo-ayahî. Nîmboe ai anîmbo wandî hohoanîmo süngundeambui,' mehu.

²³ God ai Defitîndî sîrambeayahîndî Sisas sîhefîmbo aboedambo-fembohünda Israer sowana koamarîherü horombo hoafîmayu süngu.

²⁴ Sisas ai weindahî tüküfekoate-yuambe Son ai Israerîhündî munğu ranaheimbo aboedî hoafî bokarîhendürühî yahuya, 'Sîhei hohoanîmo moaruwai daboadanambo-ndîhinda asu sîheimbo hundürü-ndîhandürî-mboyahî,' mehu.

²⁵ Ndeara Son ai ahandî ratüpurî munğumbo yangîri-yoaniyo ai hoafîyuhü yahuya, 'Se hohoanîmoyeiya ro dîdeyaha? Ro-ana nindou sapo se hîfandarîhündî ranîyahîpoanî. Se hîmborîyei! Nindou ra sünguna tükündîfimbui, nga ro-ana ahandî sufihîndî wofî fufurîhefembo ra aboedîyahîpoanî,' mehu.

²⁶ Wandafî mamî, se-ana Abrahamîndî ahurî anei, asu Suda-yafe ndîfo se Godîmbo hohoanîmoyei arîhündî God ai aboedambo-ndeamunîmbui hoafî ranana ai sîhefîmbo soana koafoareamboani.

²⁷ Serusaremîhündî nindou anei asu ahei bogor-anemo ai moai Sisasîmbo aboedambore randeimb-ani sei ndorîhorî fîfirîhorî. Asu ai moai Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbi-yomondî hoafî munğumbo ŋgoafîmbo nîmarîmbo si ranambe hoeiru marundî ra fîfirîhîndî, nga wanî. Ai ahambo papi-hoafîmarîhorî horombo Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbi ranî-moatükunî tükündîfemboe mehomo süngu.

²⁸ Nga yîbobofeambe Sisasîmbo hîfîkoefimbo moai hoafî yangoro, nga asu moanî hoanğîrîhi hehimboyei papi-hoafîrîhorühî Pairatîmbo hoafîyeihî seiya, 'Hîfokoarîworî,' masei.

²⁹ Ai munğumbo moatükunî ramarîhîndî ra horombo Baiborambe hoafîmayo süngu. Ranîyo süngunambo nîmî keimbi karîhendeimbîfihîndî foarîndümo hanîmo honğumbe masîhawurî.

³⁰⁻³¹ Nga God ai ahambo yîfîhündî botîmariramboyo nindou ai-babîdî Gariri hîniŋgîru hou Serusaremînambo afîndî si mahafomo ranai ahambo hoeimarüwurü. Nindou ranai haponda Sudambo ranîmbo wataporîmboru marundî.

³²⁻³³ Haponda ro sîheimbo yarîho hoafayehî: God ai sîhefî amoao mamîmbo horombo hoafîmayu süngu haponda ahei ahurîmamî sîhefîmbo anîhondümbö tüküme Feyo ra Sisas yîfîhündî botîmarirî. Ndanî-moatükunî hoafîmayo ra Herü Buk yimbu ranambe amboa mbapenîŋgo. 'Se wandî nîmor-anafî,

haponda ro sîhafî ape-anahî.'

Buk Song 2:7

³⁴ God ai yîfîhündî ahambo botîmarirî, nga ai ŋgîrî hîhîndüfi ŋgu yîfî ambe-ambe sümböndu. Ranî-moatükunî ra God ai hoafîmayu süngu,

'Ro sîheimbo aboed-aboed-ndîheandürühî asu anîhondü aboedî moatükunî ndahandürî-mboyahî

horombo ro Defitîmbo saimbo hoafîmayah süngu.'

Aisaia 55:3

35 Ranîmboyo ŋgorü Herü Bukambe hoafiyoöhü yahoya,
 ‘Sürîhoeimbi nindou ranahambo se ŋgîrî hîñîŋgî-ndoworanî sümbondu,’
 meho. *Buk Song 16:10*

36 Defit ai nünŋuambe Godîndî hohoanîmo süŋgu ratüpurîmayu.
 Süŋgunambo ai yîfîmayuwamboyo ahandî amoa-babîdîmbo
 masamboarîhora asu ahandî fi ra sümbo Mayo.

37 Ŋga sapo nindou God ai hoŋguambeahîndî yîfîhündî botîmarirî ranana
 moai ahandî fi ra sümboyo.

38-39 Ranîmbo-anîmbo, wandafi mamî, se fifîrî-mbîrîhinda-mboane, ro
 sîheimbo hoafi aboedî hoafiyeöhü sefiya, Nindou ndanana wanŋei sîhei
 moaruwai hohoanîmo gogorîndîhembui. Muŋgu moaruwai hohoanîmo ra
 Mosesîndî ahînûmbî hohoanîmo ana ŋgîrî gogorîndîhe mbunda nindou
 mbumundî mbîso. Ŋga nindou Sîsasîmbo anîhondûmbo-arîhorî ana, ahei
 moaruwai hohoanîmo gogorîhendühi nindou mbumundî mbûsûmbui.

40 Ranîmbo anîmbo se hîbadühündî! Ŋga rananî moatükunî
 Godîndî hoafi hoafiyoomo-rundembî hoafîmemo ra sîheimbo sowahî
 tükündîfemboe.

41 Ai yaru hoafiyoondühi yahomoya,
 ‘Anîhondûmbo-fekoate-yeimbi, se hîmborîndei,
 Se-ana hepünündahi mbundühi ŋgei yîfîndei.
 Nîmboe se nîboadeiambe ro mamî-moatükunî ratüpurî-ndamboyahî.
 Nindou mamî ai ratüpurî ranahambo hoafayu ana,
 se ŋgîrî anîhond-ane mbîsei,’ *Habakuk 1:5*
 mehomo,” mehu.

42 Asu Por, Barnabas ai Suda-yafe rotu worî hîñîŋgîrîne hena hafan-
 danîyo, nîmorehî nindowenihî ai hoafiyeihî seiya, “Ŋgoafîmbo nîmarî si
 ranambe hoafi nda süŋgunambo asükai yîhoefîmbo hoafîndafanî,” masei.

43 Rotu worî hîñîŋgîrîhi moanambühi tüküyahindanî, Suda nindou asu
 ndîfo Suda-yafe rotumbo hei-rîhündeimbi ai Por Barnabas yafandî süŋgu
 mahei. Aheimbo dîbafîrînearühî safanîya, “Se Godîndî moanî hîpoambofe
 ranambe nîmboei ŋgei,” masafanî.

44 Asükai ŋgorü ŋgoafîmbo nîmarîmbo si ranambe nindou adükari
 ŋgoafîhündî muŋguambo ai Adükariñdî hoafi hîmborîmbo mafandîhindî.

45 Asu Suda ai nindou afîndî hoeirîhi hehi ŋgusüfoambe moaruwaimaye.
 Ranîyo ai Porîndî hoafi hîfînambo-rîhindühi moaruwai moaruwaimbo-
 marîhindî.

46 Ranîmboyo Por weimbo Barnabas ai yîhîmbokoate hoafiyafoandühi
 safanîya, “Godîndî hoafi sîheimbo boatei mbîhowamboane. Ŋga asu se
 hoafi ndanahambo daboadanambo-arîhindî. Ro rarîhe hohoanîmoayahî,
 se sîheihoari hohoanîmoyeihî seiya, ‘Ro-ana koadürümbo-koadürümbo
 nîŋgombo ra ŋgîrîndefî,’ ase. Ranîmbo anîmbo se hîmborîndei! Haponda
 sîheimbo hîñîŋgîrîhorü hohoa sîhei ndîfo sowana ahehi.

47 Adükari ai yîhoefîmbo hoafiyoöhü yahuya,
 ‘God ai nindou aboedambo-fembo ranahambo muŋguambo hîfî semîndî
 homböhünda
 ro sîhambo Suda-yafe ndîfombo si nahurai hîñîŋgî-marîheanîñî,’ ”
 masafanî.

48 Suda-yafe ndîfo ai hoafi ra hîmborîyei hehi hîhîfî-hîhîfîyeihî
 Adükariñdî hoafi aboed-ane masei. Muŋguambo nindou God ai yangîrî
 gedühi nîŋgombo kamafoareandürî ranai anîhondûmbo-marîhindî.

49 Adükariñdî hoafi ra muŋgu hîfî ranîhü maho.

⁵⁰ Raniyo asu Suda ai ngoafi hifandi-rundeimbi asu Suda-yafe ndifo nimorehi bogori Godimbo hohoan+moyei rihundeimbi ranaheimbo hohoanimo botimar+hindura Por Barnabasimbo moaruwaimbo-r+hip+rühi ahei ngoafihündi hemafoar+hip+rî.

⁵¹ Ran+mboyafani ai ahei hohoanimo moaruwai ra fifir+mb+r+hinda safani hena nafuimbohünda hifi hasüfi ahafandi yir+fi+hündi kükifoar+ine mbur+na asu Aikoniam+nambo mahafani.

⁵² Yifiafi Aboedi ai Andiok+hündi Sisasimbo süngur+horeimbi ranahei fiambe tüküme Feyondura afindi hihif-hihif+mayei.

14

Por Barnabas ai Aikoniam+hü aboedi hoafi hoafimefani

¹ Aikoniam+hü Por weimbo Barnabas ai asukai mamî rasüngumarineandi. Ai Suda-yafe rotu worambe hafani kefoene hoafi diboador+ine wataporimbo-mar+nandi ranî süngu asu Suda-yafe ndifo afindi ai an+hondumbo-mar+hindi.

² Nga Suda bidifiri an+hondumbo-fekoate-yeimbi ai nimorehi nindowenihî Suda-yafe ndifo bidifiri-yafe ngusüfoambe botimar+hinduramboyei an+hondumbo-r+hindeimbi+mb+o yiboaruko-mar+hinduri.

³ Ai gedühi Aikoniam+hü nimbafan+imbo Adükar+imbo-hündambo y+himbokote hoafiyafani mar+nandi. Raniyo Adükari ai ahafan+imbo ng+n+ndi masagap+ra hepün+feimbi asu ng+n+ndi moatükunî ramar+neanda ai ahafandi hoafi ranai Adükari+ndi hipoambo ra an+hond-ane yaho nafuimeyonduri.

⁴ Nga nimorehi nindowenihî adükari ngoafihündi ai yikürübümehindi. Bidifiri ai Suda-babid+imbo-yahindi asu bidifiri ai Krais+ndi hoafi sowand+fanî hafan+r+nandeimbi babid+imbo-yahindi.

⁵ Süngunambo Suda-yafe ndifo asu Suda ahei bogori-babid+imbo sübabi hoafirundühi yahomoya, "Sihiri ahafan+imbo moaruwaimbo-ndihup+rühi nimoeinambo hifokoandihu-pir+imboane," mehomo.

⁶ Raniyo ai ra fifir+ine hena fefoene hena Rikoniam-yafeambe yimbu adükari ngoafi Ristra asu Debi ngoafihü tüküyafine mbur+na ranî hif+kimî mahafani.

⁷ Ran+hü amboani nimbafan+imbo aboedi hoafi wataporimbo-mar+nandi.

Por Barnabas ai Ristrahü asu Debi+hü aboedi hoafi hoafimefani

⁸ Ristrahü nindow mamî tînarî moaruwaimbü mamaru. Ahandî hondî ai rahurai wakimar+m+indo-ane, nga ngiri hoahoangu ndandi.

⁹ Asu ai Por+ndi hoafi h+imbori+mayua, ahambo h+imboari pariri nüngumbo hoeirira ahandî an+hondumbofe ran+nambo God ai wanjei aboed+indir+imbui.

¹⁰ Ran+mboyu Por ai puküna hoafiyuhü yahuya, "Sihafi tînar+nambo botiyafo nimbafi," mehindowamboye hor+p+r+hoei piyu mburambo hoahoangu wakire marandi.

¹¹ Nindow afindi ai Por ramareandi ra hoeir+hi hehi Rikoniam-yei hoafinambo puküna hoaf+yeihî seiya, "God bidifiri nindowambo-yafine henambo sihef+imbo sowana makosafani," masei.*

¹² Asu Barnabas+imbo nduri Sus dükamar+horî. Asu Por ai hoafi watapor+mbora randeimbi+mayua raniyo asu ahambo Hemis-ani masahündo.

* **14:11:** Ai rarihi hohoan+moyeihi Sus ai ahei adükari bogori god-ani asu Hemis ai Sus+ndi yasimond+hündi hoafi semündü hu hoafiyu-randeimbi-ani masei.

13 Susîndî adükari rotu worî adükari ngoafi hîmboranîkîmî mafondaro. Ranîyo Susîmbo sesi sîhai-randeimbi ai burmakau anamîndî bidîfirî asu nîmî ahurî wofî amboa sifimbi semündü haya adükari ngoafi yipurî nafîtambekîmî sünü tükümeñiyu. Nindou afîndî ai-babîdî Por Barnabasîmbo, “Ai yîhoefî god-anafanî,” sei hehi burmakau hîfokoeñe segopîmbo masei.

14 Nga Kraisîndî hoafi sowandîfanî hafanî-rînandeimbi ai ranî hoafi hîmborîyafanî hena yowanîmbo hohoanîmo-yafandühî ahafandî hoearî hîrîne hena pîpîyafanî hafanî nindou afîndî-yafe mbusümo puküna hoafi-yafandühî safanîya,

15 “Wandafî mamî se, nîmboe ramarîhînda? Ro-ana nindou yangîrî se nahurai-aneñî. Ro sîheimbo aboedî hoafi wataporîmbo-rîhoanda se nîmîndîkoate-moatükunî ra hînîngîndîhi hehi God Yangîrî Nüñgumbü sowana ñgei. Ai sünü, hîfî, sîrîwara asu muñgu-moatükunî ranambe engoro ra nafîmarandî.

16 Horombo God ai nindou muñguambo hîfîhü hînîngîreandüra, ahei hohoanîmo süñgu hei marîhündî.

17 Nga ai anüñgu ra nafuimbohünda sîhefîmbo aboedîreamunî arandî. Ai sîheimbo sünambeahîndî hoe koafoare nûmbür-ambeahîndî sesi yimuñgu-remîndambe sagadürî arandî. Ai sesi afîndî asu ñgusüfoambe hîhîf-hîhîfî sagadürî arandî,” masafanî.

18 Ai ranî hoafi ra wataporîmbo-marînandî, nga nindou ai ahafanîmbo burmakau hîfîkoeñe sîhefembo hohoanîmo-mayei hei, nga ai kîkîfoefendürîmbohünda tîñîrîfomefanî.

Ai Porîmbo nîmoei pîmarundî

19 Ranîyo Andiokîhündî-yomo asu Aikoniamîhündî-yomo Suda bidîrîfî ai sînîmo nindou-yei ñgusüfoambe botîmarundüra ai Porîmbo yîfîmbiyuwa yahomo houmbo nîmoeinamborurü mburu asu ngoafi bidîfirîranî kiafu hüründümo mahomo.

20 Nga Sisasîmbo süñgurîhorî-rîhündeiimbi ai sînei wakîrîhorî manîmboeia ai botîfi haya, asükai adükari ngoafîna mahu. Ranîyu asu ñgorü sina Barnabas dîbombo Debinambo mahafanî.

21-22 Ranî ngoafîhü aboedî hoafi ra bokarîmarî-heneanda asu nindou afîndî ai Sisasîmbo süñgurîhorî-rîhündei-mbîmboyahi tükümeñîndî. Ranîyo asu ai hîhîrîyafîne Rîstra, Aikoniam, asu Andiok ranînambo hafanî süñgurîhorî-rîhündeiimbi ñgînandîfî-nandürühi safanîya, “Se Godîmbo ndondîhi anîhondümbö-ndîhorî ndühündî. Tîñîrîfo afîndî sîhefîmbo tükündîfemboe sîhîrî God ñgînîndî hîfandarandî ranambe hombohünda,” masafanî.

23 Asu mamamî ngoafîhü anîhondümbö-rîhindeimbi ranaheimbo nindou hîfandî-yondürî rambo kafaarîneapurî hena asu sesî wehîyafandühî Godîmbo dîdîbafî-mefîneandî. Asu ai Adükariimbo anîhondümbö-marîhorî ahandî warîwamî aheimbo hînîngî-marîneandürî.

Ai hîhîrîyafîne Sîria-yafe-ambe Andiokînambo mahafanî

24-25 Ranîyo ai Pisidia-yafe mbusümo hafanîmbo Pamfîria-yafeambe tüküyafîne Pergahü hoafi-wataporîmbo-rînîrî mburîna asu Atarianambo mahafanî.

26 Ateriahü ai sipambe farîyafîne hena Andiokînambo sepîmîndî maho. Ranîhü horombo Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbi ai ahafanîmbo Godîndî ratüpurî ratüpurîmbohünda hînîngî-rîhipîrühî seiya, “God ai

sîhafanîmbo hîpoambo-ndeapîrûhî mbîfarîhepîr-amboane,” masei. Asu ai ratüpurî ra ratüpurîyafanî moendi-marîneandî.

²⁷ Ai Andiokîhü tüküyafîne hena, anîhondümborîhindeimbîmbo gugurî-marîneandürî. Asu muᅅgu-moatükunî God ai ahafandî warî süᅅgu ratüpurî-mayu ranahambo hoafîmefanî. Ai hoafîyafandühî safanîya, “God ai ᅅgorü nafî nafîmaranda Suda-yafe ndîfo ai-amboanî Godîmbo anîhondümborîmarîhorî,” masafanî.

²⁸ Asu ai afîndî si Sisasîmbo süᅅgurîhorî-rîhîndeimbî-babîdîmbo marîfanî.

15

Serusaremîhü Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbî-yafe bogorî ai gugurîmefundî

¹ Ranîyo asu nindou bîdîfirî ai Sudianîpoedî Andiokîna kosîmo Suda-yafe ndîfo Sisasîmbo anîhondümborîwureimbîmbo yamundîrûpurühî yahomoya, “Se Mosesîndî hohoanîmo süᅅgufekoate-ndîmondühî sîhamundî fîhoearî kefe tîrîhefekoate-ndîmondanî asu ᅅgîrî aboedambo-ndafundî,” mehomou.

² Asu Por Barnabas ai Sudiahündî-babîdîmbo hoafîna sîmborî sîmborî-memo. Ranîmboemo anîhondümborîrundeimbî ai hoafî firündümondühî yahomoya, “Por, Barnabas asu nindou bîdîfirî-amboanî ai Serusaremînambo mbîhomo-ndamboane. Asu ai hoafî ra Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî asu hîfandî-rundeimbî-babîdîmbo dîdîboado-mbîrundamboane,” mehomou.

³ Anîhondümborîhindeimbî ai koamarî-hehipura mahomou. Ai Finisia asu Samaria-yafeambe mbusümondühî homo hoafîyomondürühî yahomoya, “Asu sîhefî ndîfo amboanî Sisasîmbo anîhondümborîmarîhorî,” mehomonda asu anîhondümborîhindeimbî muᅅguambo ai afîndî hîhîfî-hîhîfî-mayei.

⁴ Ai homo Serusaremîhü tüküme funda anîhondümborîhindeimbî Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî asu hîfandî-rundeimbî ai ahamumbo hîhîfî-marîhüpürî. Asu Por Barnabas ai muᅅgua-moatükunî God ai ahafandî warî süᅅgu ratüpurîmayu ranahambo hoafîmefînandürî.

⁵ Nga asu anîhondümborîrundeimbî Farisîhündî bîdîfirî ai botîyafu hoafîyomondühî yahomoya, “Sîhefî ndîfo ai ahamundî fîhoearî karu tîrîmbîhou-ndamboane asu ai Mosesîndî ahînûmbî hohoanîmo süᅅgumbrîhind-amboane,” mehomou.

⁶ Ranîmboemo Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî asu hîfandî-rundeimbî ai hoafî ranahandî nîmîndî wataporîyo dîdîboado-fembohünda gugurîmefundî.

⁷ Ai wataporîyomo homo muᅅgumayoa asu Pita ai nûᅅgumbo hoafîyupurühî yahuya, “Wandafî mamî, se fîfirundî horombo hondü God ai seambeahîndî wambo kafaore hînîᅅᅅᅅmareandîrî sîhefî ndîfo ranaheimbo wandî yasîmondînambo aboedî hoafî hoafîyowanî hîmborîyohü anîhondümborîfembohünda.

⁸ God ai muᅅguambo nindou-yafe hohoanîmo ra fîfirandî. Ai sîhefî ndîfo ranaheimbo yînî mehu ra nafuimbohünda Yifîafî Aboedî masagadürî sîhefîmbo masemunî nou.

⁹ Ai moai sîhefîmbo ᅅgorü süᅅgureandühî aheimbo ᅅgorü süᅅgurearü, nga wanî. Ai anîhondümborîmarîhînda asu God ai ahei ᅅᅅsüfoambe ramareandüra sürühehindeimbî tüküme hindî.

10 Nga nîmboe asu se Godîmbo randîhu hoeindîhurü yahomo houmboa? Se ngîrî sîhefî ndîfoambo sîhamundî fîhoearî karu tîmbîrîhoundsamboane mbîsîmondühi aheiwamî nîmboreimbî moatükunî nandundî. Nga horombo sîhefî amoa asu sîhîr-amboanî nîmboreimbî moatükunî ra ngîrî ndahumîndefî.

11 Suda sîhîrî ndarîhu anîhondümborîhîndî ana, Sîsasîndî hîpoambonambo aboedambo-ndahumboyefî, nga asu sîhefî ndîfo ai-amboanî ranînambo aboedambo-ndahimboyeyî,” mehu.

12 Barnabas Por ai Godîndî ngînîndî nafuimbo moatükunî asu hepünîfeimbî moatükunî ra God ai Suda-yafe ndîfombo ahafandî warîsünggu ramareandî ranahambo ndorîne wataporîmbo-marînandî. Asu munngu ai wataporî ra hîhîmborî-yomondühi hîmbo yangîrî kûmarundî.

13 Hoafî moendîmayowa asu Sems ai hoafîyuhü yahuya, “Wandafî mamî. Se wandî hoafî hîmborîyomo.

14 Saimon ai haponda ndore korîfoare hoafîyuhü yahuya, God ai ahandî hîpoambofe hohohanîmo nafuiyuhü sîhefî ndîfo bîdîfîrambo weangurühi wand-aneî mehu.

15 Asu Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî-yomondî hoafî-amboa mamî yahurai-ane. Ai yaru hoafî nda sürü papîmaründî:

16 Adükarî ai hoafîyuhü yahuya,
‘Defitîndî mamîsîrî ai worî nahurai bîrîmefoendî,

nga sünggunambo ro hîhîndahe koda
asu ahandî mamîsîrî ra asükainda botîndîhe-amboyahî
nîndou ai worî bîrîfoare mbura sîmborî worîmbo-arandî nou.

17-18 Rananîmbo asu nîndou amurî ai randîhi Adükarîmbo kokondî-horîmboyeyî.

Asu munnguambo Suda-yafe ndîfo ro wand-aneî masahî ranai-amboa kokondî-horîmboyeyî. Hoafî nda horombo hondü ndanî-moatükunî tükündîfemboe mehu-ane.

Adükarî ai yare hoafîmayu ai ranî-moatükunî raremarandî,
asu horombo hondü nîndou ai ra fîfîrîmarîhindî,’ mehu.”

Amos

9:11-12

19 Ranîmboyo asu Sems ai hoafîyuhü yahuya, “Ro rarîhe hohohanîmoayahî sîhefî ndîfo ai hîhîrîyahî Godîmbo sowana mahei ranaheimbo sîhîrî ngîrî tîngîrîfo ndahundîrî.

20 Wanî, nga sîhîrî aheimbo pasambe ndandîhu hoafînde-fomboane. Kabomombo sesî dîdîbafîfe sîhefeimbî sesîpoanî, nîmorehî sîsîhîmopoanî asu anamîndîhoandî bîrabîrîyopoanî, nînîhondî amînda-wofîfeimbî asu horî sesîpoanî.

21 Ai ngîrî randîhindî ra nîmboe horombo peyomo houmbo haponda munnguambo ngoafî adükarambe nîndou ai Mosesîndî hoafî bokarîhoemo arundî. Asu munnguambo ngoafîmbo nîmarîmbo si ranambe Suda-yeyî rotu worambe ritimîru arundî,” mehu.

Suda-yafe ndîfo anîhondümborîhîndeimbî ahei pas-ane nda

22 Ranîmboane asu Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî-yomo hîfandîru-ndeimbî-yomo asu anîhondümborîhîndeimbî-yeyî ai hoafî fîrîhîmündîhi seiya, “Sîhîrî-hündî bîdîfîrî ai Por Barnabas babîdîmbo Andiokînambo hombohünda koandîhehu-purîmboane,” maseî. Ai Suda, ahandî ndürî ngorü Barsabas, asu Sairas ahafanîmbo ngafanî sei hînîngîmarîhipîrî. Yimbu ai anîhondümborîhîndeimbî-yeyî bogorî-yafanî.

23 Ahafandî warîhü ai pas mamî koarîhoe-mondühi hoafîyo-mondühi yahomoya:

“Ro Kraisîndî hoafi sahumîndefî hefî rîhundeimb-aneî asu hîfandîrîhu-hundeimb-aneî. Suda-yafe ndîfo anîhondümborîhindeimbi Andiokîhü, Siriahü, Sirisiahü anîboadei, se karîhasîhandürî.

²⁴ Ro hîmborî-yeifîmboaneî rohündî bîdîfirî ai homo wataporî-memondamboyo sîhei hohoanîmo mamîkarî-marandürî, nga asu ro moai ahamumbo randundî sefî.

²⁵ Ranîmboane asu ro hoafi firîhumîndefî mburîhu sefiya ro nindou sîheimbo sowana koandîhe-hupurîmboyefî. Ro nindou ra yîhoefî ngunindî Barnabas asu Por-babîdî koamarîhehupîrî.

²⁶ Ai moai ahafandî fimbo hohoanîmo-yafanî, nga ai sîhefî Adükarî Sisas Kraîs ahambo-hündambo ahandî ratüpurî ratüpurî-mayafanî.

²⁷ Ranîmboyefî ro Sudas asu Sairasîmbo koandîhehupîra ngafanî hoafi ro sürü paparîhundî rahurai randîne ahafandî yafambenambo hoafîndamboyafanî.

²⁸ Yifiafî Aboedî ai yîhoefî mbusümo nîmarîmbo asu ro mamî mamberîhu hohoanîmo-yefühî sefiya, ‘Ro ngîrî ngorü tîngümbî hohoanîmo sîhei wamî nandîhundî,’ masefî, nga se ndanî hohoanîmo yangîrî anîmbo randîhimboyei.

²⁹ Se kabomombo sesi didîbafîfe sîhefeimbi sesîpoanî, horî sesîpoanî, nîhîndî amînda-wofîfeimbi sesîpoan, nîmorehî sîsîhîmopoanî asu anîmîndîhoandî bîrabîrî-yopoanî. Se ranî hohoanîmo süngufepoanî. Se ranî-moatükunî ra hînîngarîhindî ana, aboedîndeimboyei. Yîhoefî hoafi ndear-ane, nga se aboedî nîboadei,” mehomo.

³⁰ Ranîyo asu Serusaremîhündî anîhondümborîhindeimbi ai nindou yimbuyimbu ra koamarî-hehipura Andiokînambo mahanîmo. Asu ai anîhondümborîhindeimbi gugurundürî mburu pas ra masabudürî.

³¹ Anîhondümborîhindeimbi ai pas ranambeahîndî aheimbo ngînemîndîndürîmbo hoafi hoeirîhi hehimbo hîhîf-hîhîf-mayei.

³² Sudas asu Sairas ai Godîndî hoafi hoafîyafanî rînandeimb-anafanî. Ranîyo asu yimbu ai aheimbo afîndî ngînemîndîmbo hoafi hoafîyafîndürî marînandî.

³³⁻³⁴ Yimbu ai Andiokîhü nîngo-nîngo-yafîne mburîna anîhondümborîhindeimbi ai ahafanîmboya, “God ai aboedî-aboedî mbîreapîr-amboane asu ngusüfoambe afurînde kündeambui,” sei hehi nindou koamarî-houpîrî ranahamumbo sowana koamarîhehipîra hîhîrîyafîne mahafanî.

³⁵ Nga Por asu Barnabas ai Andiokîhü manîmbafanî. Ranîhü yimbu ai nindou bodîmondi-babîdî Adükarîndî hoafi bokarîhe-neandühî yamundî-marîneandürî.

Por Barnabas ai yûkürübî-mefîneandî

³⁶ Süngunambo Por ai Barnabasîmbo hoafîyundühî yahuya, “Sîhîrî munju ngoafi adükarî sapo Godîndî hoafi horombo bokamarî-hehoandî ranî ngoafînambo anîhondümborîhindeimbi ai nüngumbayahi ranîndüfosimbo gagimboane,” mehu.

³⁷ Barnabas ai Sonîmboyu Makîmboyu randeimbi-mayu ranahambo ai-babîdî semündü hombo mehu.

³⁸ Horombo Son Mak ai Pamfîria ngoafîhü ahafanîmbo hînîngîmareapîrî, nga moai ai-babîdî Adükarîndî ratüpurî, ratüpurîyu hu. Nga asu Por ai ahambo moai semündü-hombo yifîrîyu.

³⁹ Yimbu ai sîmborî hoafîyafîne hena yûkürübî-mefîneandî. Barnabas ai Mak serümündü haya sipambe farîyafîne hena Saiprusînambo mahafanî.

⁴⁰ Nga Por ai Sairas serümündü mahafanî. Anîhondümbö-rîhindeimbî ai ahafanîmbo hoafîyeihî seiya, “Adükarî ai sîhafanîmbo moanî hîpoambo-ndeapîrühî mbîfarîhepîr-amboane,” masei.

⁴¹ Yimbu ai Siria, Sirisia-yafeambe hahabodîfanî wakîrîneandühî anîhondümbö-rîhindeimbîmbo ngînîmarî-nandîfînandürî.

16

Timoti ai Por-dîbo mahu

¹ Por ai Derbe ngoafî hu ngasünde haya Ristra ngoafîna mahu. Sisasîmbo süngürürî-randeimbî mamî, ahandî ndürî Timoti ai ranîhü mamaru. Ahandî hondî ai Sudahündî anîhondümbö-reandeimbîyo, nga asu ahandî afîndî anîmbo Grikîhündîyu.

² Ristrahündî asu Aikoniamîhündî anîhondümbö-rîhindeimbî ai Timotimbo ahînyeihî seiya ai nindou aboed-ani masei.

³ Asu Por ai Timotimbo ahandî süngu semündü-hombo yahu haya ho-hoanîmo-mayu. Ai Sudahündî ranî hîfîhü manîngomo ranahamumbo hohoanîmoyuhü ahambo serümündü haya ahandî fi hoearî ra karirî tîmarîherü. Sapo muŋguambo ai fîfîrundî Timotindî afîndî ra Grikîhündîmayuwambo.

⁴ Ai ngoafî adükarînambo homo tüküyafu, homo tüküyafu rundühîyo asu horombo Kraisîndî hoafî sowandümo homo-rundeimbî asu hîfandî-rundeimbî Serusaremîhü hoafî ranî sünguru masîhoemo ra anîhondümbö-rîhindeimbîmbo masabudürî.

⁵ Asu ranîmboyo Kraisîndî nendî ranai hoafî ranînambo ngînîndî anîhondümbö-rîhindühî muŋguambo si aho ra nindou ai afîndî tüküyahi marîhündî.

Por nindou mamî Masedoniahündî hoeimarirî

⁶ Ngîmî ai Frigia, Garesia-yafeambe homondane, Yifiafî Aboedî ranai ahamumbo nindou Esia hîfambe ranaheimbo Godîndî hoafî hoafîyondürîpoanî meho.

⁷ Ranîyomo ai Bitinia hîfînambo hombo yahomo houmbo Misia-yafe yüpupuikîmî tüküyafundane, asu Sisasîndî Yifiafî ranai ahamumbo ranafî hombo yowanî mehoperî.

⁸ Ranîyomo asu ai Misia nafîyafu hou Troas ngoafînambo mahanîmo.

⁹ Ranîyu asu ranî nîmbokoanî Por ai yafogoadînambo nahurai ranîpoanîmbo moatükunî hoeireandane, nindou mamî Masedoniahündî ai botîfi nüŋgumbo hütî-hütirürühî yahuya, “Se ndanafî kosafî yîhoefombo farîhawamunî,” mehu.

¹⁰ Por ai ranî-moatükunî hoeire hayamboyo ro hohoanîmo-yefomboanefî God ai ranaheimbo ahandîmayo hoafî ra hoafîmbohünda koamarîhemunî. Ranîmboane asu nîmehünou ro Masedonia hîfînambo hombo naporîhundühî nafî kokomarîhundî.

Ridia ai Godîndî hoafî süngumareandî

¹¹ Sipambe farîyahu Troas ngoafî hînîngîrîhu hohu asu Samotres airanînambo hefî asu ngorü sihü Neapolis ngoafîhü tükümehündî.

¹² Ranîyefî asu ranîhü hînîngîrîhu hohu hefî, Firipai ngoafîhü tükümehündî. Masedonia-yafe hîfambe Firipai ngoafî adükarî Rom ai hîfandî-marundî. Ranîhü tüküyahu yahunümbî nîmbî manîmboefî.

¹³ Ngoafîmbo nîmarîmbo si tüküfeyoane, asu ro hefî ginîrûmbî ngoafî tebünanî tüküyahu mburîhu, hoekîmî mahefî. Hoe ranî fikîmî ranîpoanîmbo fondî Godîmbo dîdîbafî-fembohünda fondî mbanîngoyo

sefi hoahumboyefî mahefî. Ranîhü nîmorehî bîdîfirî ai guguriyahi nîmarei-ane asu ro ai-babîdî wataporîmayefî.

¹⁴ Nîmorehî mamî adükarî ngoafî Taiatairahündî, ahandî ndürî Ridia, ai hoafî ro hoafîmayefî ra hîmborîmayo. Ranai ana Godîmbo didîbafîfe hoafîyorandeimbî asu ai hamburî hoearîfihî kaki semîndî-randeimb-ane. Adükarî ai ahandî ngusüfoambe hohoanîmo botîmare-andamboyo Por ai hoafî, hoafîmayu ra anîhondümbö-mareandî.

¹⁵ Ai ahandî worambeahîndî-babîdîmbo hîmonî hundürümayeri. Ai hîmonî hundürüyo mbura yîhoefîmbo hoafîyohü yahoya, “Se ro Godîmbo anîhondümbö-marîhinî ra fîfirîndundühî ana, se wandî worambe dîfomo nîmandomo,” meho. Ai yîhoefîmbo hütî-hütî-maramuna-mboyefî, asu ro ahandî hoafî süngu mahefî.

Por ai Sairas-dîbo Firipai ngoafîhü karabusî-mefîneandî

¹⁶ Mamîmbo ro Godîmbo didîbafîfembo fondühî hefane, moanî ratüpurîyo-randeimbî nîmorehî mamî yîhoefîmbo nafînî hoeimareamunî. Nga moaruwai nendî ahandî fiambe nîmarîmbo nînî-moatükunî süngunambo tüküfemboayo ra hoafîyo-marandî. Ranîmboyo asu nindou ai ahandî hoafî hîmborîmbo ranahambo hîfandîru-rundeimbî ahamumbo kaki adükarî sahüpurî marîhündî.

¹⁷ Ranîyo nîmorehî ranai Por-babîdîmbo yîhoefî süngu hohüyo asu ai yare puküna hoafîyowohü yahoya, “Nindou ndanai ana God Nîmoamo Hondü amaru ranahandî ratüpurîyomo-rundeimb-anemo. Rananemo asu God ai sîheimbo aboedambo-fendürîmboayu hoafî ra hoafîyomo rundühanemo,” yaho marandî.

¹⁸ Muŋguambo si ai rapomayo hoamboyo asu Por ai ranahambo yîboaruko-yîboarukofi haya, asu ai hîhîrîfi nüŋgumbo moaruwai nendî amaro ranahambo hoafîyundühî yahuya, “Ro Sisasîndî ndürînambo hoafayahî se nîmorehî ranahambo hînîngîndo hawa ngafî,” mehundo. Ranîyo asu moaruwai nendî ranai mamî ranî sîmboanî hînîngîre haya maho.

¹⁹ Ahambo hîfandîru-rundeimbî ranai ahamundî kaki semîndî nafî awarîmarîhoayo ra fîfirîmarundî sapo nîmorehî ra ngîrî nînî-moatükunî tüküfemboayo ra asükai hoafîndo. Ranîmbo-anemo ai Sairas asu Por ahafanîmbo kîkîhîrîpîndümo mburümbö kiafu hürüpündîmo nindou adükarî ahamundî koadürü guguru nîmarîmo rundühî mahomo.

²⁰ Ai ahafanîmbo sowapündümo nindou hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ahamumbo soana homo hoafîyomondühî yahomoya, “Nindou yimbu ndanana Sudahünd-anafanî, nga aiyafanî nindou sîhefî adükarî ngoafîhü amarei ranaheimbo moaruwai hohoanîmo botîmarîneandî.

²¹ Ran-anafanî nindou Romîhündî sîhîrî ahînûmbî hohoanîmo süngukoatembo-mayo ranahambo yamundarîneandî,” mehomo.

²² Ranîyei asu nindou afîndî ranai ahafanîmbo ranîmbohünda papî-hoafî-marîhüpîrî. Ranîyomo asu hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ai ahafandî hoearî yümündühaupürî mburu hoafîyomondühî yahomoya, “Ahafanîmbo wofî bogorînambo harîmbemopîra-mboane,” mehomo.

²³ Ranîyomo asu ahafanîmbo wofî bogorî-mayo ranambo puküna buburüpîrî mburu, asu karabusî-marupîrî. Ranîyomo nindou karabus worî hîfandî-randeimbî ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Se ahafanîmbo wudîpoapondo hîbadapîrî,” mehomo.

²⁴ Ranîyu nindou ranai hoafî ranahambo hîmborîyu mbura ahafanîmbo karabus worî safambe ragu nîmî ahi yîrîfoneimbînambo yitîŋarîhü hüputüpu-rapürîmündî hînîngîmareapîrî.

25 Ranîyafanî Por Sairas ai nîmbî mbusümondühi nîmarîfanîmbo herüyafandühi Godîmbo dîdîbafî-mefîneando. Asu nindou bîdîfirî karabusîyafu mamarîmo ranai ahafanîmbo hîmborî-memopîrî.

26 Asu nîmehünou hîfîhe afîndî tüküfehüyo karabus worî kambohoanî ranai fîfîmîmayo. Ranîyo nîmai yipurî ranai sübüdîhoehüyo nindou karabus worambe mamarîmo ahamundî fîhîndî sen makiaro ra fufurîmarîhoayo.

27 Ranîyu asu karabus hîfandarandeimbî ranai botîfi yipurî sübüdîhoai menjorowa hoeire haya nindou ai mbafefou yahu haya yîhîmboyuhü penau hoandarî semündü haya wandîhoarî hîfokoandîhea yahu haya ramefiyu.

28 Nga Por ai heiyuhü yahuya, “E! Se sîhafî fi yimbündamboyafî! Ro-ana munju amarefî,” mehuamboyu.

29 Ranîyu karabus hîfandî-randeimbî ai nindoumbo hai sowandümo sînîmo yahu mîngîyu hoafîyu mbura nîmai worî safambe pîpîyu hu Por Sairas yafandî yîrîkîmî hîhamîndarîyuhü piyu menjuru.

30 Ranîyu ai ahafanîmbo sepîrîmündî weindanî hüfu nîmarümbö hoafîyupurühî yahuya, “Rîtîfo yîmbu, ro nînî nününgundîheanda God ai wambo aboedambo-mandeandîra?” mehuamboyafanî.

31 Asu ai sîmborî safanîya, “Se Sîsas Adükarî ranahambo anîhondümböndîworanî anîmbo asu God ai sîhambo, sîhafî worambeahîndî-babîdî aboedambo-ndeandürümbui,” masafanî.

32 Asu ranîyo Por Sairas ai karabus hîfandî-randeimbî-mayu ranahambo nindou mamî ranî worambe manîmboei aheimbo kameihî parînerî hena Adükarîndî hoafî hoafîmefînandürî.

33 Ranîyo asu ranî nîmbokoanî karabus hîfandî-randeimbî-mayu ranai ahafanîmbo sepîrîmündî mbura ahafandî masîmei ra popoaimarandî. Ranîyo asu ai ahandî fikîmînîndî-babîdîmbo munju hundürümayeî.

34 Ranîyu ai ahafanîmbo sepîrîmündî hafu ahandî worambe nîmarümbö sesî sagapîra masowasîfanî. Asu ai ahandî fikîmînîndî-babîdî haponda Godîndî hoafî hîmborîyeî mburîhü anîhondümbö-marîhindî ranîmbohünda hîhîf-hîhîfîmayeî.

35 Ranîyomo siambe hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ai prisman bîdîfirî koarîhoupurühî yahomoya, “Hapoana se nindou yîmbu ranahafanîmbo hînîngîndowapîra mbîhafanda-mboane,” mehomo.

36 Ranîyu nindou karabusîmbo hîfandî-randeimbî ai Porîmbo hoafîyundühî yahuya, “Hoafî hîmborîyomo-rundeimbî ai ‘hînîngîndowapîra mbîhafanda-mboane,’ mehomonda-mboanahî sînî hoafayahapîrî, nga hapoana se aboeda ngafanî,” mehupîrî.

37 Asu Por ai prismanîmbo hoafîyupurühî yahuya, “Ro-ana Romîhünd-anehî, nga ai yîhoehîmbo nînîhümböyo hoafî hîmborambe nindou hîmboahü buburümünî mburu, karabus worambe koamafoarümünî. Asu ran-anemo haponda ngoafîna yîhoehîmbo dîbo semîndîmunî koehefembo hohoanîmoemo. Refeana wanî! Nga ahamundîhoarî anîmbo sîfomo sowandümomünî koarîhoumuna ngemboyehî,” masafandamboemo.

38 Asu prisman ranai ahafandîmayo hoafî ra hoafî hîmborîyomo-rundeimbîmbo hoafîmemo-puramboemo. Ranîyomo asu Por Sairas ai Romîhünd-anafanî hoafî ra hîmborîyomo mburu yîhîmbo-memo.

39 Ranîyomo asu ai homombo ahafanîmboya, “Karîhapîsî, ro hütîyefî,” yahomo mburu moanambühî sowapündümo mahomo. Asu ranîyomo

ahafanîmbo hoafiyomopîrûhi yahomoya, “Se ngoafi nda hîningîndîne hena ngorü goanîni ngafani?” mehomu.

⁴⁰ Ranîyafani ai karabus worî ra hîningîrîne hena Ridiandi worîna mahafani. Ranîhü anîhondümborîhindeimbi ai mafandi-hindamboyo asu aheimbo ngusüfoambe kikîmi-foarîneirî hena mahafani.

17

Tesaronaika-hündî ai Por Sairasîmbo hürütümarîhüpîrî

¹ Ranîyafani Por Sairas ai hafani Amfiporis Aporonia ngoafi kefoene hena hafani Tesaronaika ngoafîhü tükümeñeandi. Ranîhü Suda-yafe rotu worî mamî mafondaro.

² Ranîyu asu Por ai yaremarandi süngu Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nîmarümbu ngîmîmbo moani nîmarîmbo si ra ai-babîdîmbo Baibor-ambeahîndî hoafi ranahambo ndorîhi wataporîmbo-marîhündî.

³ Ai aheimbo Godîndîmayo hoafi ranahandi nîmîndî ra wataporîmbo-randühi yahuya, “Nindou God ai ahambo nîmorehi nindowenihîmbo aboedambo-fendürîmbo kafaorîrî hîningîmarîrî ra Krais-ani asu ai asübusî afîndî semündü haya yîfiyu mbura asükaiyu botîmefiyu,” mehu. Asükaiyu hoafiyuhü yahuya, “Sisas ndanahambo ro sîheimbo hoafayahî ai Krais-ani,” mehu.

⁴ Nindou bîdîfirî ranîhündambo ai hoafi ranahambo anîhondümborîhi mburîhü, Por Sairasî-yafandi süngu mahei. Nindou bîdîfirî Grikîhündî Godîmbo hohoanîmo parîhoreimbi asu nîmorehi afîndî bogorîmbo-yahindeimbi ai-amboa ahafandi süngu mahei.

⁵ Ranîmboyo asu Sudahündî bîdîfirî ai ngusüfoambe moaruwai-marapura nindou bîdîfirî funîru wakîrundeimbi maketambe manîngomo ranahamumbo gugurîmarüpura ai homo nindou afîndî gugurîpurî mburîmbo hohoanîmo botîmarîpura ngoafambe ngînîndî hoafemo wakîmarundi. Ranîyomo asu ai Por Sairas kikîhepîmîndî nindou afîndî burîmemo ranahamumbo sowana sepîmîndî homböhünda ahafanîmbo kokorupîrûhi Sesonîndî worîna pîpîna mahomo.

⁶ Nga ranîyomo ahafanîmbo hoiefepîrîkoate-yomondühi-yomo, ai Sesonîyu asu anîhondümborîndeimbi bîdîfirî-yomo ahamumbo nindou bogorîmboyafu mamarîmo ahamumbo sowana kiafu hürüpundümo mahomo. Ai homo puküna hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou ndanai ana munguambo hîfî ranîhü moaruwai hohoanîmoyomo marundi rananemo asükai haponda ndanîhü tüküyafu anîngomo.

⁷ Asu Seson ai ahafanîmbo worînimareapîrî. Nga nindou mungu ndanai ana adükari bogorî hondü Sisarîndî ahînümbî hohoanîmo gogonîmbo-rîheneandühi safanîya, ‘Awi nindou adükari bogorî ngorü manüngu, nga ahandî ndürî Sisas-ani,’ safanî marînandi,” mehomu.

⁸ Ranîyomo ngoafîhündî bogorî-yomo asu nindou afîndî-yei ranai hoafi ranahambo hîmborîyei hehi afîndî hohoanîmoyeihî ngusüfoambe moaruwai-marandürî.

⁹ Ranîmboemo nindou bogorî ai Sesonîyu bodîmondî-yomo ahamumbo kot pemîndomo mehomonda asu ai kakî masabupura hîningîmarîpura mahomo.

Por Sairas ai Beria ngoafîhü mamarîfani

¹⁰ Mamî ranî nîmbokoanî anîhondümborîhindeimbi ai Beria ngoafînambo Por Sairas koamarîhehipîra mahafani. Ai hafani Beria

ngoafîhü tüküyafîne mburîna Suda-yafe rotu worî mafengoro ranambe kefoene mahüfanî.

¹¹ Beria ngoafîhü Suda mamarei ahei hohoanîmo ra Tesaronaikahündî-yafe hohoanîmo ngasündîmareandî. Beriahündî ai Por Sairas-yafandî hoafî hîmborîyei mburîhü, asu hoafî ranahambo masahümündî. Ranîyo ai munguambo si maho Bukambeahî hoafî ra hoeirîhi marîhündî ahafandî hoafî ra anîhondümbayo sei hehi.

¹² Ranîyei asu Sudahündî afîndî ranai hoafî ranahambo anîhondümbomarîhindî. Asu Grikîhündî nîmorehî ndüreimbî bogorîmbo-yahindeimbî afîndî asu nindouwenihî afîndî ai hoafî ranahambo anîhondümbomarîhindî.

¹³ Por ai Beriahündambo Godîndî hoafî bokarî-marîhendürî ranahambo Tesaronaikahündî Suda ai hîmborîyei hehi Beria ngoafîhü amboa hei tükümehindî. Ranîyo asu Tesaronaikahündî ai nindou Beriahündî-mayeî ahei ngusüfoambe moaruwai hohoanîmo botîmarîhindürî.

¹⁴ Ranîyei asu anîhondümborîhindeimbî ai hohoanîmoyeîhi seiya Porîmbo moaruwaimbo ndîhorîmboyei sei hehi ahambo hoekîmî koamarîhehora mahanu, nga Sairas Timoti ai Beriahü mamarîfanî.

¹⁵ Ranîyomo nindou bîdîfîrî ai Por sowaründümo hou ai-babîdî Atens ngoafîna mahomo. Asu Por ai yahuya, “Sairas Timoti ai nîmai wambosowana mbîsîni-fandamboane,” mehuamboemo asu hoafî ra sowandümo hou hîhîriyafu Berianambo mahomo.

Porî ai Atens ngoafîhü Godîndî hoafî hoafîmayu

¹⁶ Por ai Atens ngoafîhü Sairas asu Timoti ahafanîmbo hîfandapîrühî nîmarümborî hoeireandane, ngoafî ranîhü tîkai god sîsamî afîndî burîmayo ranîmbo ngusüfoambe nîmbîmayu.

¹⁷ Ranîyu Por ai Suda-yafe rotu worambe Grikîhündî bîdîfîrî asu Suda bîdîfîrî anîhondümborî Godîmbo hohoanîmoyomo-rundeimbî ahamumbo wataporîmbo-marapurî. Ranîyu munguambo si maho ra nîmorehî nîndowenihî maketambe gugureyahi nîmareiane, hu ai-babîdî nîmarümborî wataporîyu marandî.

¹⁸ Ranîyomo Epikurian asu Stoik fîfîrîrundeimbî nindou ranai Por-babîdî hoafînambo sîmborî-sîmborî-memo. Ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, “Nindou hoafî afîndeimbî ndanai nîni hoafî, hoafînda yahumboyuwa?” mehomo. Asu bîdîfîrî ai hoafîyomondühî yahomoya, “Awi, ai ndîfo-yafe sîsamî god mamî ranahambo hoafîmbo yahumboani,” mehomo. Nga Por ai Sisas yîfîhündî botîmefîyu hoafî ra hoafîmayuwambo ranîmboemo asu ai rahurai yaru hoafîmemo.

¹⁹ Ranîyomo ai kansîr Areopagus wafuwamî mafandundî ahamumbo sowana Porîmbo sowaründümo mahafomo. Ai homo ahambo hoafîyomondühî yahomoya, “Ro sîmborî hoafî nda se nindou aheimbo hoafîyafî arandî ra hîmborîmbo sefomboanefî.

²⁰ Asu ro sîhafî hoafî ra hîmborîyefî hohu hoafî ranahandî nîmîndî ra fîfîrîndîhu sefomboanefî,” mehomo.

²¹ Nga nindou Atens ngoafîhü amarei anei asu ngorü ngoafîhündî sühüsi Atens ngoafîhü amarei anei ranai moai amurî hohoanîmoyeî rîhündî, nga wanî. Ai ana hoafî sîmborî engoro ranahamboane hoafîyo asu hîmborîyo ranîmbo yangîrî hohoanîmoayeî.

²² Ranîyu asu Por ai Areopagus wafuwamî kansîr-yomondî mbusümo nüngumbo hoafîyuhü yahuya, “Nindou Atensîhündî, ro hoeirîheandane se-ana munguambo god ranaheimbo süngufe hohoanîmo-ane hohoanîmo-memo.

23 Nga ro nafîna habodîhühi sihei sisami god hoeimarîheandürî. Asu sisami godimbo sesi sihefe randeimbi fondi mamî hoeimarîheandi ranîfîhi se sürü papîmarîhündî ra yare hoafîyowohü yahoya, 'Ndanana sisami god ro fîfîrîfekoate-mayefî ran-ane,' meho. Nga asu se moai ranî god ra ahambo fîfîrîhorî, nga se ahambo moanî hohoanîmoyei marîhündî God ranahambo haponda ro hoafîndahandürî samboanahî.

24 God ai hîfî nafîra mbura asu muŋguambo moatükunî ranîfîhi nafîra hîningîmareanda anîŋgo ranai Adükar-ani sünambeahi asu hîfîni. Ranîmboani aiana ŋgîrî nindou ai ahei warînambo worîmbo-rîhündeimbi worî ranambe ana nîmandu, nga wanî.

25 Ai moai rananî moatükunî mbonîmboramündî randî ranîmboane asu ŋgîrî nindou ahei warîna ahambo raranî-moatükunî fandîhehurî. Sapo ai-ani nindoumbo yangîrî nîŋgombo hohoanîmo, yafui asu muŋguambo ranî-moatükunî ra saimuni arandî.

26 Amoa mamî ranahandambo-hündîyo God ai nindou muŋgua sirî nafîmarandî muŋguambo hîfîhü nîŋgombohünda. Asu ai ahandîhoarî horombo nindou ranîhü nîŋgombo asu hîfî yûpupui kîkîre hîningîmareandi.

27 God ai yare hîningîre hayambo hohoanîmoyuhü yahuya, 'Ranîhü dîboadimbo anîmbo asu ai wambo ro anîmboahi ra koko-mbîrîhündîramboane,' mehu. Ranîmbo-hündambo anîmbo nindou ai God nahi anîŋgu ranahambo kokondîhorî hoeindohorî-mboyei. Nga God ai mamami sihefîmbo sowahî anŋgunîyupoanî.

28 Sîhîrî ai-dîbo yangîrî anîmboefî, ai-dîbo ahahabodefî asu ai-dîbo-aneefî anîboadefî. Rahurai-ane sihei herü fîfîrîrîndeimbi bîdîfîrî ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, 'Sîhîrî-amboanî Godîndî nîmor-aneefî anîmboefî,' mehomo.

29 Sîhîrî Godîndî nîmor-aneefî asu ŋgîrî sîhîrî randîhu hohoanîmondefühîya, God ai gor, sirfa kapa, nîmoei ranî sisamiyu mbîsefî. Asu ŋgîrî hohoanîmo-ndefühîya, God moanî sihefîhoarî hohoanîmoyefî hohu sihefî warînambo nafîmarîhur-ane mbîsefî, nga yowanî. God ai-ana gor, sirfa kapa, nîmoei ranî sisamiyupoanî.

30 Horombo nindou ai Godîmbo fîfîrîfikoate-mayeiambu rasîmboanî ai moai aheimbo ŋgînîndîrandürî. Nga hapondanambe ai muŋguambo nindou muŋguambo hîfîhü ranaheimbo yahuya, 'Se sihei hohoanîmo moaruwai daboadanambo-ndîhi hehi wandî hohoanîmo süngundîhindî,' mehu.

31 Nga asu ai mamî sihî dîbonîyu hîningîmareandi si ranambe ai mbumundî hohoanîmo süngundeandühî ahei hohoanîmo ranî simogodühî muŋguambo nindou yîbobo-ndeandürîmbui. Nga ai nindou mamî ranî-moatükunî ra hîfandîmbohünda hîningîrîrîmboani. Nindou ra yîfîmayuwa God ai honguambeahîndî botîmarîrî ranani, nga ranahambo anîmbo sîhîrî anîhondümbö-ndîhurîmboane," mehu.

32 Nindou bîdîfîrî ai nindou yîfîhündî yangîrîfembo hoafî ra hîmborîyomo houmbo-yomo asu ai ahambo sisîndî hoafîmarurî. Nga bîdîfîrî ai hoafîyomondühî yahomoya, "Asükaindefî ranî-moatükunî ranahambo sîhafî hoafî hîmborîndefo," mehomondo.

33 Asu Por ai kansîrî-yomondi wataporî yare hîningîreapurî haya mahu.

34 Nindou bîdîfîrî ai ahambo süngurîhorühî hoafî ranahambo anîhondümbö-marîhindî. Nindou mamî ahandî ndürî Dionisiüs Areopagusîhündî ai kansîrîmbofi mamaru. Asu nîmorehî ahandî ndürî

Damaris ai-amboani anihondümbö-mareanda asu nindou bidifiriyeyi hoafi ranahambo anihondümbö-marihindi.

18

Por Korin ngoafihü amaru

¹ Süngunambo Por ai Atens ngoafi hinîngire haya Korin ngoafina mahu.

² Ranihü ai Sudahündi mamî ahandî ndürî Akwira hoeimarirî. Aiana Pondus-hündiyu. Nindou ranîyu ai ahandî nîmorehî Prisira-dîbo Itari hîfî hinîngirîne hena asu Korinîna mahafe. Nindou mamî Rom ngoafihü adükari bogorîmbofi nîmarümbî ahandî ndürî Krodius ai Sudahündî nindou munğu aheimbo yahuya, “Se Rom ngoafi nda hinîngîndîhi hehimbo ngorü hîfîna-ndahindî,” mehuamboyafe ai Korinînambo mahafe. Ranîyu asu Por ai ahafembo ranihü hoeifepîrîmbo mahu.

³ Nindou yimbu ranai Por-babîdî mamî ranî ratüpurî ra ratüpurîyeyi rîhündembî wamboyu Por ai, ai-dîbo nüngumbo serî worî kakiyeyi marihündî.

⁴ Munğuambo moanî ngoafîmbo nîmarîmbo si Por ai Suda-yafe rotu worambe kefuai hüfu nüngumbo Sudahündî nindou ranaheimbo wataporîyu marandî. Nindou Sudahündî asu Grikîhündî aheimboya ahei ngusüfoambe botîndîheiranî asu Sisasîmbo anihondümbö-mbîrîhinda yahuhayamboyu hüfu hoafîmendürî.

⁵ Sairas asu Timoti ai Masadonia hîfî ra hinîngirîne hena Korin ngoafina kosafandanî Por ai Sudahündî ranaheimbo aboedî hoafî yamundeandürühî manüngu. Ai Suda-mayeyi aheimbo anihondümbö hoafîyundürühî yahuya, “Sisas ana nindou God ai nindou aboedambofembo kafoarirî hinîngîmarirani,” mehu.

⁶ Nga ai ahandî hoafî ra sahümündî pirîhi mburîhü asu ahambo tirîfoarîhorî hoafîmehündö. Ranîyu asu Por ai ahandî hoearî fihîndî düdübudî püpürüfî-foareandühî simborî hoafîyundürühî yahuya, “Se hoafî ra hîmborîkoate-yeyî awararîhehindî ana, ro hütirîharüpoanî, nga sîheihar-anei. Nga haponda ndühündä ro-ana sîheimbo hinîngîndîhearü hehea asu nindou sîhefî ndîfo sowana, ngamboyahî,” mehu.

⁷ Ranîyu asu ai rotu worî ra hinîngire haya worî akîmî Titius Sastusîndî worîna mahu. Nindou ranai ana Suda-yafe ndîfoyu, nga asu Godîndî hoafî süngure randeimbîyu.

⁸ Suda-yafe rotu worî hîfanda-randeimbî ahandî ndürî Krispusîyu asu ahandî fikîmînîndî-yeyî ai Adükarîmbo anihondümbö-marîhorî. Asu nindou afîndî Korin ngoafîhündî ranai Porîndî hoafî ra hîmborîyeyî mburîhü anihondümbö-marîhinda aheimbo hundürümarandürî.

⁹ Por ai mamî nîmbokoanî ranîpoanîmbo moatükunî yafogoadînambo nahurai hoeireandane, God ai hoafîyundühî yahuya, “Se yîhîmbo-ndamboyafî, nga hoafîndafî ndandî.

¹⁰ Nga ro se-dîbo nîmboamboanahî ranîmboane asu sîhambo nindou ngorü ai ngîrî moaruwaimbo-ndeanî. Nga wandî nendî afîndî ai adükari ngoafî ndanîhü nîmandeimboyeyî,” mehu.

¹¹ Ranîmboyu Por ai mamî hîmbanî asu 6 amoamo ranîhü nüngumbo Godîndî hoafî aheimbo yamundeandürî marandî.

¹² Gario ai Akaia-yomondî gafman bogorîmbofi nünguambeahîyo asu Suda ai mamîhüyafu mburîmbo Porîmbo ngînîndîmarurî. Ranîyomo ai ahambo sowaründümo hoafî dîdîboadofe worîna mahomo.

¹³ Ai yahomoya, “Nindou ndanai ana nîmorehi nindouwenihî aheimbo Godîmbo hohoanîmombo ra ranîpoanîmbo yamunde-andürühani asu ai ahînümbî hohoanîmo hîfînambo-mareandi,” mehomo.

¹⁴ Por ai sîmborî ahamumbo hoafîyupurîmbo yahuhayamboyusî, nga Gario ai Sudambo hoafîyupurühî yahuya, “Nindou ndanai sîhefî gafmanî-yafe hohoanîmo ra hîfînamboreandühî moaruwai hohoanîmombeimbonana ro sîhamundi hoafî ra hîmborîya.

¹⁵ Nga Suda se-ana sîhamundi hoafî, ndürî asu sîhamundi hohoanîmo ranîmboanemo se wambo sîfomo düdufundîrî, nga ambe, ranî-moatükunî ana sîhamundihoarî ngomo dîdîboadondundî. Ro-ana yahurai hoafî hîmborîyo mburîmbo yîbobofembo-yahîpoanî, nga wanî,” mehu.

¹⁶ Ranîyu asu ai ahamumbo hoafî dîdîboadofe worî ranambeahîndî koamarîhepurî.

¹⁷ Ranîyomo nindou bîdîfîrî ai nindou ahandî ndürî Sostenis, Suda-yomondî rotu worî hîfanda-randeimbî bogorî, ranahambo kîkîhîrundümo mburu hoafî dîdîboadofe worî ranî hanğîfoanî harîmemondo. Nga asu Gario ai moai ranî-moatükunî ranahambo afîndî hohoanîmoyu, nga wanî.

Por Andiok ngoafîna hîhîrîfî mahüfu

¹⁸ Por ai Korin ngoafîhü afîndî si nûngu mbura asu ai anîhondümborîhindeimbî aheimbo hînîngîreandürî haya Senkrianambo mahu. Ranîyo Prisira asu Akwira ai Porîndî süngu mahafe. Horombo Por ai Godîmbo hoafîyunduhü yahuya ro mamî moatükunî randîheamboyahî mehu. Ranîmbo nafuimbohünda ai ahandî mbîro ra tüpurîmarandî. Ranîyei asu ai Sirianambo sipambe farîyahi hehi mahei.

¹⁹ Ai hei Efesus ngoafîhü tüküyahi mburîhümboyei asu ranîhü Prisira Akwira hînîngîreapîrî haya ai yangîrî Suda-yafe rotu worî ranambe kefuai hüfu nûngumbo Godîndî hoafî ai-babîdîmbo wataporîmayu.

²⁰ Ranîyomo asu ai ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Awi se ndanîhü gedühî nîmbafî,” mehomondo, nga “Ngîrîndahi,” mehu.

²¹ Asükaiyu ahamumbo hînîngîfepurîmbo yangîrî hoafîyupurühî yahuya, “God ai yîfirayu ana, awi ro asükainda hîhîrîndahe dîdîmboyahî,” mehu. Ranîyu asu ai sipambe farîfî mbura Efesus ngoafî hînîngîre haya mahu.

²² Ranîyo asu sip ai ho Sisaria ngoafîhü tüküme Feyo-wamboyu asu Por ai kusîfoai haya hafu Serusarem ngoafîhü anîhondümborîhindeimbîmbo hîhîfîrîrü haya Andiokînambo mahanu.

Aporos ai Godîndî hoafî Efesus ngoafîhü hoafîmayu

²³ Ranîyu asu Por ai Andiok ngoafîhü gedühî nûngu mburamboyu Garesia asu Frisia-yafeambe ngoafî daburî wakîreandühî ranîhü Sisasîmbo anîhondümborîhindeimbî amarei aheimbo kîkîmî-foefendürîmbo mahu.

²⁴ Nindou mamî, ahandî ndürî Aporos Sudahündî, Areksandria ngoafîhündî Efesus ngoafîhü manûngu. Nindou ai-ana hoafî aboedî hoafîyu-randeimbî asu Godîndî hoafî ra aboedî hamîndî ndore fîfîreandîmbyu.

²⁵ Horombo ahambo Adükarîmbo süngufî hombo ranî hohoanîmo ra yamundî-marîhor-ane. Ranîyu asu ai ngusüfoambe botîreirühî nîmorehî nindowenihî ranaheimbo hoafî aboedî sagadürühî Sisas ai nindou God koamafoarîrî ranahambo wudîpoapore hoafîyundürî marandî. Nga ai moai Sisasîndî hoafî aboedî munğua fîfîreandî, nga Son hundürü-marandürî ranahambo yangîrî fîfîrîmareandî.

²⁶ Asu ai hüfu Suda-yafe rotu worambe kefuai nüŋgumbo yihimbokoate piyu haya Godîndî hoafi hoafîmayundürî. Prisira asu Akwira ai ahandî hoafi hîmborîyafe hena ahambo sowarîndîfe hüfe ahafe worambe Godîmbo süngufimbo hohoanîmo ra ndorîne hoafîmefînando.

²⁷ Ranîyu asükai Aporos ai Akaia-yafe hîfîna ŋga yahu haya ramefiyu-wamboyei, Efesusîhündî ai ahambo farîhehorî hehi Aporos ai tükündîfiyuanî ndahorîmîndei sei hehi Godîndî hoafi süngurîhîndeimbîmbo pas sürü papîmarîhündî. Ranîyu Aporos ai hu Akaia hîfambe tüküfi mbura asu nindou ranîhünda God ai aheimbo hîpoambo-mareandüra anîhondümbomârîhindî ranaheimbo afîndîmbo aboedî mafarîhendürî.

²⁸ Ai Suda-babîdî sîmborî-sîmborîyuhî ndore hoafîyuhü ahei hoafi hîfînambo-mareandî nîmorehî nindowenîhî-yafe hîmboahü. Ai Godîndî Bukambe hoafi ranînambo Sisas ra God ai nindou aboedambo-fendürîmbo kafoarîrî hînîŋgîmarîrî-ani yahu hoafîyuhü nafuimayundürî.

19

Por ai Efesus ŋgoafîhü ratüpurîmayu

¹ Aporos ai Korin ŋgoafîhü nüŋguambe Por ai hîfî wafuambe ŋgoafî adaburo ra hoahoanŋu hu Efesus ŋgoafîhü tüküfi Sonîmbo süngururü-rundeimbî hoeimareapuri.

² Asu ai ahamumbo dudufipurühî yahuya, “Se Godîmbo anîhondümborîwuranî ahandî Yifiafî Aboedî sîhamundî wamî kosowai wanîyo?” mehuamboemo. Asu ai sîmborî ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Yifiafî Aboedî ra ro moai hîmborîyefî,” mehomondoamboyu.

³ Ai yahuya, “Nînî süngure hayamboyu sîhamumbo hundürü-marapura?” mehuamboemo. Asu ai ahambo hoafîyomondowohü yahomoya, “Sonîndî sünguyo hundürü-maramunî,” mehomondamboyu.

⁴ Por ai hoafîyuhü yahuya, “Sonîndî hundürü ranana nindou ai moaruwai hohoanîmo daboadanambofe hefembo aboedî hohoanîmo süngufembo-hündamboane. Ranîyu asu ai nindou Israerîhündî ranaheimbo hoafîyundürühî yahuya, ‘Se nindou wandî süngu tükefiyu ranahambo anîhondümbomîndîhorî. Nindou ranana Sisas-ani,’ mehu.

⁵ Sonîmbo süngururü-rundeimbî ai hoafi ra hîmborîyomo houmbo Adükari Sisasîndî ndürînambo hundürü-memo.

⁶ Ranîyu Por ai ahamundîwamî warî manande-apuramboemo Yifiafî Aboedî ranai ahamundî wamî kosîwohü ranîpoanîmbo hoafînambo waporî-yomondühî Godîndî hoafi hoafîyomo-rundeimbî nahurai hoafîmemo.

⁷ Ramefundî ranana 12 nindou-yomo.

⁸ Ŋgîmî amoamo Por ai Suda-yafe rotu worî ranambe kefuai hüfu nüŋgumbo yihimbokoate hoafîyu marandî. Ai aheimboya, God ŋgînîndî hîfandarandî ranahambo anîhondümbomîrîhinda yahuhayamboyu wataporîmborarü marandî.

⁹ Ŋga nindou bîdîfîrî ai ahei hohoanîmo tapîhamî-randürühî anîhondümbomîkoateyehî Sisasîndî nafî ranahambo nindou hîmboahü moaruwai hoafîmayei. Ranîyu asu Por ai aheimbo ranîhü hînîŋgîrearü haya, Sisasîmbo süngururü-rundeimbîmbo sepurümündî haya hu Tiranusîndî yamundîfe worambe muŋguambo si wataporîmbora marandî.

¹⁰ Ranî-moatükunî ra yimbu hîmbanî yare marandamboyei Sudahündî asu Grikîhündî muŋguambo Esia hîfîhü amarei, ai Adükariîndî hoafi ra hîmborîmayei.

Skefandî nindouwenihî nîmorî

11 God ai ranîpoanîmbo hepünîfeimbî moatükunî Porîndî warîsüngu yare marandî.

12 Ranîyo nindou bîdîfirî ai yikunîmî gedühefe hoearî asu güdîfe hoearî ra Porîndî fi sündiandeimbî sahümündî hei nindou anğünümboyeimbî aheiwamî manandîhinda ahei anğünü ranai munğuyowohü moaruwai nendî ranai hîningîrîhindürî hehi mahei.

13 Nga Sudahündî bîdîfirî ai hoahoangomo wakîrundühî moaruwai nendî nindou fiambeahîndî ranîpoanîmbo ngîndîna raguanamboru marundî. Ai moaruwai nendî hefoefembohünda Sisasîndî ndürîna yaru hoeimarundî. Ai yaru hoafîyomondühî yahomoya, “Por Sisasîndî hoafî hoafîyu marandî ranahandî ndürî ranînambo ro sîheimbo anîhondümboanefî hoafayefî, nga se nindou ranaheimbo hîningîrîhindürî,” mehomo.

14 Nindou mamî Sudahündî Godîmbo sesî sîhai-randeimbî bogorî ahandî ndürî Skefa. Ahandî nîmorî 7-yomo ai ranî-moatükunî ra ratüpurîyomo marundî.

15 Nga asu mamî sihî moaruwai nendî ranai hoafîyopurühî yahoya, “Ro Sisasîmbo fîfirîhinî asu Porîmbo fîfirîhinî, nga se dîdemoa?” mehopurî.

16 Ranîyu asu nindou mamî ahandî fiambe moaruwai nendî nîmarümbîmayu ranai ahamundî wamî horîpîrîhoei piyuhü bubuhaimepura ai horî kapehü ahandî worambeahîndî safî yangîrî mafefoundî.

17 Nindou munğuşudahündî asu Grikîhündî Efesus ngoafîhü mamareî ranai hoafî ra hîmborîyei hehi, yîhîmboyeihî Adükarî Sisasîmbo adükarîni maseî.

18 Ranîyei asu Sisasîmbo anîhondümbo-rîhoreimbî ai nindou hîmboahü tüküyahi moaruwai moatükunî ratüpurîyei marîhündî ranahambo weindahî hoafîmayei.

19 Hîmoarokoru-rundeimbî bîdîfirî ranai ahei buk ranîpoanîmbo hîmoarokombo hoafî ranambe engoro ra mamambe-mamamberühî sahümündî hei nindou-yei hîmboahü fufusîmarîhindî. Horombo buk masahümündî kakî ra tapuiyei heimbo 50,000 kakîfihîyo masahümündî.

20 Ranî hohoanîmo ranînamboyo Adükarîndî hoafî ranai ngîndîndî tüküfehü munğuşambo hîfî yangorî wakîmareandî.

Efesus ai Porîmbo hîmbosî papîmarîhorî

21 Ranî-moatükunî ranai ramefeyo-wamboyo Por ai hohoanîmoyuhü yahuya, ro Masedonia asu Grikîhîfî, ngasündî-heapîrî mbundîha sipambe fandahe hehea Serusaremînambo, ngamboyahî mehu. Ai yahuya, “Ranî nafî boateî nga heheambo anîmbo, asu nga Rom ngoafî hoeindîhea,” mehu.

22 Ranîyu ahambo farîhenerî-rînandeimbî, Timoti asu Irastusîmbo Masedonianambo koarîhepîra ai-boateî mahafanda, asu ai Esia hîfîhü akîdou gedühî safî manüngu.

23 Ranî-sîmboanî Efesus ngoafîhü Sisasîndî hohoanîmo ranahambo hümbö hoafînambo sîmborî-sîmborîmayei.

24 Nindou mamî Demitrius ai sirfanambo munğuşambo sîsamî nafîra randeimbî-ani. Ranîyu ranî-moatükunî-nambo tîkai god sîsamî Atemisîndî rotu worî nafîramarandî. Asu sîsamî nafîru rundeimbî ai ranîfihî kakî afîndî sowandümo marundî.*

* **19:24:** Atemis ai tîkai god sîsamî nîmoreh-ane. Ahandî rotu worî adükarî Efesus ngoafîhü mafondaro, nga munğuş ai worî ranahambo aboedî saf-ane maseî.

²⁵ Raniyu Demitrius ai sîsamî nafîru-rundeimbi-yomo asu nindou amuri munğu sîmogodî ratüpurî, ratüpurî-yomorundeimbi ahamumbo gugureapurî haya hoafîyupurühi yahuya, “Wai, se fîfîrarundî sîhefî ratüpurî ndanamboane kakî ra tükefeyo.

²⁶ Sîhamundîhoarî se hoeirundî asu hîmborîyomo nîne-moatükunî Por ratüpurîmayu ra. Ai yare hoafîyuhü yahuya, ‘Sîsamî god warînambo ratüpurîyo-weimbîhündî ana god hondüyopoanî,’ yahu arandî. Nindou afîndî ranaheimbo gugurearü haya hohoanîmo ngorü sünguarearü marandî ra Efesus hîfîhündî yangîrî randürîpoanî, nga bîdîfîrî munğu Esia hîfîhündî kameihî randürî.

²⁷ Porîndî hoafî ranambo ana sîhefî kakî semîndîmbo ratüpurî ra moaruwai-ane mbîseimboyei. Ranî yangîrîyopoanî, nga sîsamî god rehî Atemisîndî worî ra nindou-yei hîmboahü moaruwai hîmbondîmboe. Asu ahandî ndürî adükarî ra hîfînambo-ndeamboe. Sapo nindou afîndî Esia hîfîhü asu munğuamho hîfîhü ahambo dîdîbafîyahîndo arîhündî,” mehu.

²⁸ Ranî hoafî ra hîmborîyei hehi nindou ranai ngînîndîyeihî puküna seiya “Efesusî-yafe Atemis ana Adükar-ane!” masei.

²⁹ Raniyo hoafî ra adükarî ngoafî Efesusühi mahoamboyo nindou ranai munğumbo hoafî warapomayei. Raniyomo bîdîfîrî ai Masedoniahündî Gaius asu Aristakusîmbo kiafu hürîpîndîmo ahei gugurîhi nîmarei rîhündanambo mahomo. Nindou yimbu ra Por-babîdî hahabodîfanî rînandeimbiyafanî.

³⁰ Raniyu Por ai nindou afîndî ahei mbusümo nga mehuamboemo asu sünggururü-rundeimbi bîdîfîrî ai ranambe hombo yowanî mehomondo.

³¹ Porîndî ngunîndî Esia hîfîhündî, gafman bogorî ai-amboanî hoafîyomo koarîhoemondühi yahomoya, “Ambe, se gugurîfe wataporîyorambo ranambe hopoanî,” mehomo.

³² Nindou afîndî ai mamîkarî hohoanîmoyeihî nînüngu-yefühîyefî masei. Bîdîfîrî ai ngorü-moatükunî hoafîyeiane, asu bîdîfîrî ai ngorü-moatükunîmbo hoafîmayei. Nga nindou afîndî nîmboeyei munğu mafandîhindî ra ai moai fîfîrîhindî.

³³ Raniyomo Sudahündî bîdîfîrî ai Areksandambo ahei hîmboahü nînendîhorî hei hînîngîmarîhora manüngu. Raniyo nindou bîdîfîrî ai hoeirüwurü houmbo moaruwai hohoanîmo nîmîndîhümbai mehomo. Raniyu Sudambo fehefendürîmbo hündâ ai warî nîmoamo-mareandî hoafî kîkîmbîrîhümündia yahu haya.

³⁴ Nga ai Sudahündî-mayuwa ahambo fîfîrîhorî raniyei puküna yimbu awa mamî afîndî hoafîyeihî seiya, “Efesus-yafe Atemis ana adükar-ane,” masei.

³⁵ Raniyu asu Efesus-yafe kuskus ai ahei hoafî gobadîhendürühi yahuya, “Efesusîhündî se hîmborîyei. Munğuambo ai fîfîrîhindî nîmoei sîsamî Atemis sünambeahîndî piyo haya makoso asu ahandî hoafîyorambo worî Efesus ngoafî ra ai hîfandarandî.

³⁶ Nindou mamî ai-amboanî ngîrî hoafî ndanahambo tîkai-ane mbüsu. Nga ranîmbo-hündambo-anîmbo se sîhei hoafî ra kîkîndîhümündi. Nga se awi ranahambo hohoanîmokoate-yirünîmbo randîhimboyei.

³⁷ Asu se nindou yimbu ndanahafanîmbo sahüpîrîmündi masühüsi. Nga asu ai moai nînî-moatükunî sîsamî godîndî worambeahî hûmbuhünîyafanî asu worî moaruwaimbo-rîneandî. Asu moai ai nîmorehî god sîhefî ranahambo tîrîfoefe hoafî, hoafîyafanî.

³⁸ Nga asu Demitrius ai ahandî mamî ratüpurîyomo-rundeimbi babîdîmbo ahamundî hoafî engoro ranana awi ngorü-sîmboanî

ranîpoanîmbo anîmbo fifîrifemboane. Asu bogorî gafman ai nîmarîmo-mboanemo, nga ai anîmbo hoafi ranahambo fifîrîndumboemo.

³⁹ Nga sihamundi hoafi ra yagodowanî ana, mamî wataporambe anîmbo ranahambo anîhondü wataporîmbo-mboane.

⁴⁰ Haponda sihirî hoafi afîndî ndahumî-ndemboyefî, nîmboe sihirî ndanî sihi simborî hoafîmayefî ranîmbohünda. Ranahandî nîmîndîhündî ana moai hoafi yangoro, nga moanîyefî simborî hoafîmayefî. Nga sihefî gugurife moaruwai ranahambo düduwehimunî ana, asu anîkirî simborî hoafîmandefî,” mehu.

⁴¹ Ai yare hoafîyundürî mburamboyu asu koamarîheira bukürümehindî.

20

Por ai Masedonia asu Grik hîfîna mahu

¹ Süngunambo hoafi afîndî-afîndîmayei ranai ho sihi-mareandamboyu, Por ai Sisasîmbo anîhondümborî-hindeimbî gugureandürî haya ngusüfoambe ngînrîmîndürî mbura asürâhînrî-mareandürî. Ranîyu asu ai yare hînrîngîrearü haya Masedonia hîfîna mahu.

²⁻³ Ranîyu ai ranî hîfambe huhü Sisasîmbo süngurî-hindeimbî afîndî ranaheimbo ngusüfoambe ngînrîndî kürîhi hohoanîmo-mbeyeia yahuhaya hoafîmeindürî. Ranîyu asu Masedonia hîfî hînrîngîre haya Grik hîfîhü tüküfî ngîmî amoamo manüngu. Ranîyu süngunambo ai Siria hîfîna sipambe hombo hohoanîmo-mayuwamboemo, Suda ai ahambo hîfokoeffimbo yahomo houmbo hoafi fîmaründümo. Ranîmboyu asu asükai hîhîrîfe hefe Masedonianambo hombo hohoanîmo-mayu.

⁴ Asu Sopater, Pirasîndî nîmorî, Beria ngoafîhündî ai Por-dîbo mahüfu. Ranîyo Tesaronaikahündî Aristarkus Sekundus yafanî, Gaius, Derbehündîyu, Timotiyu asu Tikikus, Trofîmus Esia hîfîhündî-yafanî ai mungu Por-babîdî mahîfomo.

⁵ Mungu ai-boatei hîfomo Troas ngoafîhü nîmarîmo yîhoefîmbo hîmbomemo.

⁶ Ranîyefî Suda ai Bret yisîkoate sesîmbo si ranai muᅅgumayowamboyo Firipai ngoafîhündî sipambe farîyahu hohu hondahüfeimbî siyefî mburîhu hefî Troas ngoafîhü ahamumbo sowahî tükümehündî. Ranîyefî Troas ngoafîhü 7 si mamarefî.

Por ai Yutikusîmbo yîfîhündî botîmarîrî

⁷ Ranîyefî asu Sande Adükârîndî sesi, sesîmbohünda gugurîmehündî. Ranîyu Por ai sümbo nafî hîmbowambo nîndou afîndî ranaheimbo gedühi wataporîyu humbo nîmbî mbusümondühi tükümefiyu.

⁸ Worî ro nîmarefî wataporîyefeimbî ranambe nîmoamo yîbadîwami ram afîndî siyowohü hanᅅfoanî burîmayo.

⁹ Nîndou hoarîfî mamî ahandî ndürî Yutikus ranai nafîtambe karîhoemo hînrîngîmarundî ranîwamî mamaru. Por ai hoafîmayu hoanᅅgumamboyu Yutikus ai yapombo hoafînambo kümeru. Ranîwamî yapombofi nîmarühündamboyu fîmaramündu yangîrî hanü ngîmî yîbadî ngasünde haya hîfînrî pîmayu. Bîdîfîrî ai hanîmo sowaründîmondane, ai nîmoko meᅅguru.

¹⁰ Ranîyu Por ai hanü ahandî fi kameihî amofi hanühüyu wagîdirîmündühi hoafîyundürühi yahuya, “Se awi ngusüfo kîkîboadîhindühi afîndî hohoanîmo-ndeimboyei, nga nîndou ndanana yangîr-ani,” mehu.

11 Refi mburamboyu asükaiyu nîmoamo farîfi hafu bret hîfirîre mbura masahüsi. Ai aheimbo gedühi wataporîmbo-randürî mbura süngunambo siambe hüfîhamîndî masüfuwamboyu hîniîngîrearü haya mahu.

12 Yutikus ai yîfîhündî yangîrîmefiyu-wamboyei asu ai ahambo ngoafîna sahorîmîndei hei ngusüfoambe aboedî kürîhi hehimbo mamarei.

Por Troas ngoafî hîniîngîre haya Miretusînambo mahu

13 Nga ro-boatei sipambe farîyahu hohu Asos ngoafîhü Porîmbo fîhimündî hefe hombohünda mahefî. Ai hîfî nafî huhü hoafîyumunühi randafundî mehumunamboyefî ahambo nafîni fîhimîndîmbo mahefî.

14 Ranîyu asu Por ai yîhoefîmbo Asos ngoafîhü süfu mbureamunî haya, asu sipambe sahurîmîndefî hohu, Mitirini ngoafînambo mahefî.

15 Ranîyefî sipambe farîyahu hohu Mitirini ngoafîhündî hefîmbo siambe Kios airanîkîmî tükümehündî. Apoefî simayowamboyefî asu siambe Samos airan tüküyahu mburîhu asükai ngorü sihî Meretus ngoafîhü tükümehündî.

16 Por ai Efesus ngoafî ngasündîfe hefe Esia hîfîhü gedühi hîfo niîngombo moi yahuhayamboyu hohoanîmomayu. Ai niîmehünou Serusaremînambo hîfo ahei hîhîfî-hîhîfîmbo si Pendikos tüküfemboayo ra hoefemboyu hohoanîmomayu.

Por ai nindou bogorî Efesusîhündî ahamumbo asürahîniîre hîniîngîmareapurî

17 Por ai Miretus ngoafîhü tüküfi niîmarüamboyu Efesus ngoafînambo hoafî koamarîhendî Kraisîndî nendîmbo hîfandu-rundeimbîmbo ai sîfomonda hoeindîheapurî yahuhaya.

18 Ai sîfomo tüküfundamboyu hoafîyupurühî yahuya, “Ro boatei tüküyahe Esia hîfîhü niîmboambo asu munguambo si se-babîdî anîmboahi niîni-moatükunîyo ramarîheandî ra sîhamundîhoari se fîfirumboanemo.

19 Ranî-sîmboanî Suda ai wambo moaruwaimbo-fendîrîmbo hoafî fîmarîndümonda, ranîyo asu afîndî hohoanîmoyahühi aranîmbo yangîrîmayahi. Ro wandî fi hîfînambo-rîheandühî Adükariîndî ratüpurî ranî yangîrî sahamîndî manîmboahi.

20 Se fîfirundî ro sîhamumbo farîhefepurîmbo aboedî hoafî bokarîhefembo moai awi sahi, nga nindou afîndî hîmboahü asu sîhamundî mamamî worambe yamundîheapurî marîhand-ane.

21 Ro Suda, Grik yîboboambo ahîni hoafîyahîndurühî sahiya, ‘Se sîhei hohoanîmo moaruwai hîniîngîndîhi hehi Godîmbo hohoanîmondei asu Sisas sîhefî Adükariî ranahambo anîhondümbö-ndîhorî,’ sa marîhandî.

22 Nga hapoana Yifiafî Aboedî ranai wambo koamarîhendîra Serusaremînambo ahühi, nga ro ranîhü ngühanî niîni-moatükunî wambo tüküfemboayo ra ro moai fîfirîheandî.

23 Nga ro rarîhe fîfirîheandî, Yifiafî Aboedî ai mamamî ngoafîhü tüküyaheandanî wambo hoafîyondîrîhü yahoya, ‘Se hîbadambo ngafî, nga karabusîndafo niîmborî afîndî ndowandîfî ndamboyafî,’ yaho arandî.

24 Nga ro moai wandî fimbo adükariî moatükunî-ane sahi. Nga Adükariî Sisas ai wambo ratüpurî asendî ra tînrîfoyo ho moendîfembo saheheamboanahî hohoanîmoayahî. Wandî ratüpurî-ane nda, God ai nindou moanî hîpoamboreandürî arandî ranînambo aboedî hoafî ranahambo anîhondümbö hoafîndamboyahî.

25 Horombo ro sîhamundî mbusümo hahabodühî God ngîniîndî hîfandarandî ranahambo hoafîya marîhandî. Nga haponda ro fîfirîheandî

süngunambo ana se munḡuambo ḡḡirî wandî ḡḡusüamboari asükaindîmo hoeindundî.

²⁶ Ranîmboanahî haponda ro sîhamumbo anîhondümbö hoafepurî. Sîhamundî mbusümo nindou mamî ai awararîhoayu ana, ro hütirühünîpoani.

²⁷ Ro moai Godîndî hohoanîmo munḡuambo sîhamumbo ranahambo hoafîmbohünda mbosîyahî.

²⁸ Se sîhamundîhoarî asu munḡuambo Godîndî nendî amboa wudîpoapöndu hîbadündürî. Yifiafî Aboedî ai aheimbo hîbadîyondürîrambo kafaore hîningîmareapurî. Se Godîndî nendî hîbadündündürî sipsip hîfandîra-randeimbî nou. ḡḡa aheimbo ahandî horîna pemîyu haya masemündündürî.

²⁹ Ro fîfîrîheamboanahî, sîhamumbo hîningîrîheapurî hehea ahahî ana, wosîhoafî hoafeimbî nendî ai nîmambeahîndî yaforî nahurai tükündahi sîhamundî mbusümo nîmboeimbo sipsip ra moaruwaimböndîhindürîmboeyi.

³⁰ Asu nindou bodîmondî sîheiambeahîndî anîmbo bogorîmbondafu nîḡgomboemo. Ai anîmbo Sîsasîndî süngurîhîndeimbîmbo ahamundî süngü homböndu tîkai hoafî yamundündürâ asu ai ahamundî süngü ḡḡeimboeyi.

³¹ Ranîmbo-hündambo anîmbo se hîbadümbö nîḡgomo! ḡḡa se ranîmbo ndöndu fîfîrîndundî. ḡḡimî hîmbanî maho ra nîmbî-nîmbîsi ro aranî kapehü moai mamamî sîhamumbo ahînî hoafîmbo mbosîyahî.

³² Asu haponda ro sîhamumbo Godîndî warîwamî hîningîrîheapurî asu se ahandî hîpoambofe hoafî ranahambo hohoanîmondîmo. Hoafî rananîmbo sîhamumbo ḡḡinîndamîndîpurîmboe asu munḡuambo aboedî-moatükunî God ai nindou wandanei mehu ranaheimbo dagadürümbui.

³³ Ro-ana moai nindou ḡḡoründî ḡḡor, kaki, hoearî napo ranîmbo hohoanîrîhe rîhandî.

³⁴ Se sîhamundîhoarî yaru fîfîründî, ro wandîhoarî wandî warînambo ratüpurîmayahî ra nîne-moatükunî ro mbonîmbo-rîhamîndîhühi wandî fî farîhehe-rîhandîhümbö asu nindou ro-dîbo nîḡgomödeimbî ranahambo farîheheapurî marîhandî.

³⁵ Ro raranî ratüpurî, ratüpurîyahühi sîhamumbo rarîhe nafuimehapurî nindou düdi ai fî ḡḡinîndîkoate ranaheimbo fandîhe-hurîmboane. Adükarî Sîsas ai yare hoafîyuhü yahuya, ‘Nindou ai ḡḡorümbö raranî napo segömbö hîhîfî-hîhîfayü ana, asu nindou ai napo semîndîmbo hîhîfî-hîhîfî ḡḡasündeamboane,’ mehu ranahambo sîhîrî ndöndîhu fîfîrîndîhumboane,’ Por ra mehu.

³⁶ Por ai ahamumbo ranî hoafî ra hoafîyupurî mburamboyu, asu nindou bogorî-memo ranî-babîdîmbo yimîndîho pusîre nîmarümbö Godîmbo didîbafîmefîyu.

³⁷ Ranîyomo asu ai munḡuambo arasîranî-yomöndühi-yomo Porîmbo mburündümo houmbo wakîkîhîmarüwuri.

³⁸ Ranîyu Por ai hoafîyupurîhî yahuya, ‘Hapöndanî ana se ḡḡirî kaindîmo wandî ḡḡusüamboari hoeindundî,’ mehuamboyomo, asu ai ranîmbo ḡḡusüfo afîndî küründühi hîpoambo-marüwuri. Ranîyomo asu ai ahambo sip sowanambo koakomarürî hanîmo.

Por ai Serusaremînambo mahu

¹ Ranîhü Efesusîhündî hîfandî-rundeimbi hîningîrîhupurî mburîhu sipambe farîyahu hohu refe ho refe ho rakoate Kos airanîna mahefî. Ranîhündâ simayowa Rodes airanîna hefî mburîhu asûkai hefî adûkarî ngoafî Patarahü tükümehundî.

² Ranîhü tüküyahundane, sip mamî ranai Finisia hîfîna hombo yahohaya ramefeyo-wamboyeefî hoeirîhu hohu ranambe farîyahu hohu mahefî.

³ Mamî hefî Saiprus airan hoeirîhu hohu warî kadüdanî hefî hohu Siria hîfînambo mahefî. Ranîyefî asu hefî Tair ngoafîhü tükümehundî sip ai ranîhü napo mbahîbadî-foefembomayowa.

⁴ Ranîhü hefî nindou Adûkarîmbo süngurîhindeimbi mamareia hoeirîhurî hohu asu ai-babîdî 7 si manîmboefî. Yifiafî Aboedî ranai aheimbo ngusüfoambe botîmareandüra Porîmbo hoafîyeihî seiya, “Se yowanî Serusaremînambo hîfopoanî,” masahündo.

⁵ Ndeara ranîhü nîmboefî mburîhumboyeefî asu ranîhündâ botîyahu hohu mahefî. Ranîyomo asu Adûkarîmbo sünguru-reimbi ai ahamundî nîmorehî nîmoakîdîbou-babîdî adûkarî ngoafî tebünanî sahümündihümunî hei gudihî tüküyahu yirî yimbu pupusîrîhu nîmarefîmbo ai-babîdî Godîmbo dîdîbafîmefî.

⁶ Ranîyefî sîmborî hîhîfürîyefî mburîhu asu ro sipambe farîyahu hohu mahefa ai asûkai hîhîrîyahi ngoafîna mahüsi.

Sisaria ngoafîhü Godîndî hoafî hoafîyu randeimbi nindou Agabus ai Porîmbo hoafî masagado

⁷ Sipambe farîyahu hohu hefî Tair ngoafî hîningîrîhu hohu hefî Toremes ngoafîhü tükümehundî. Ranîyefî ranîhü anîhondümborîhindeimbi wandafî mamî aheimbo hoeirîhundürî hohu asu ranîhü mamî si marefî.

⁸ Asûkai ngorü sihî Toremes ngoafî hîningîrîhu hohu hefî Sisaria ngoafîhü tükümehundî. Asu nindou mamî Firip aboedî hoafî hoafîyu-randeimbindî worambe farîyahu mapoefî. Nindou ranai ana farîhondürî rundeimbi 7 ranambeahîndî mbusümonîndîyu hayamboyu.

⁹ Nindou ranai ana nîmorehî nîmorî yimbuyimbu anamîndîhü-fekoate Godîndî hoafî hoafîyei rîhündeimbi-yei afîndîyu.

¹⁰ Ro Sisaria ngoafîhü yahunümbî nîmbî nîmarefanîyo asu Godîndî hoafî hoafîyu-randeimbi mamî ahandî ndürî Agabus ai Sudia hîfî hîningîre haya Sisaria ngoafînambo makusu.

¹¹ Ranîyu ai yîhoefîmbo sowahî kusü tüküfi haya Porîndî-mayo hoearî kîkîhîrîhefembo ret ra semündü haya ahandî yitînarî watînarî ra ahandîhoarî hüputüpo-marîhoayu. Ai hoafîyuhü yahuya “Yifiafî Aboedî ai yare hoafîmayo, ‘Ndahurai nindou Sudahündî Serusaremîhü mamarîmo ranai ana hoearî kîkîhîrîhefembo aharambüri ndanahambo hüputüpugawurî mbundu Suda-yafe ndîfombo dabupurîmboemo ahambo moaruwaimbo-fimbohündâ,’ mehu,” mehu.

¹² Nîmorehî nindouwenihî ranî ngoafîhündî-babîdî ranî hoafî ra hîmborîyefî hohumboyeefî asu Porîmbo Serusarem ngoafîna se hafopoanî sefî hohu kîkîfoefimbi hoafî hoafîmehundo.

¹³ Ranîyu asu Por ai sîmborî hoafîyuhü yahuya, “Se nîmboe aranî-aranîyeihî wandî hohoanîmo moaruwaimbo-arîhinda? Ro moai karabusîmbo yangîrî hohoanîmoyahî, nga ro Serusarem ngoafîhü Adûkarî Sisasîndî süngu yîfîmbo wanîgei samboanahî hohoanîmoayahî,” mehu.

¹⁴ Nga ro ngîrî Porîndî hohoanîmo ngorü-süngundîhundî sefî hohumboyeefî asu hoafî ranahambo ambe masefî. Ranîyefî hoafîyefühî

sefiya, “Adükariñdi hohoanimonambo yangir-animbo rani moatükuni ra tükümbifeyo-wamboane,” masefi.

Por ai Serusarem ngoafihü hafu tüküme fiyu

¹⁵ Yahunümbi nimbiefi mburihu asukai yihoe fi napo fufurihumindefi hohu Serusareminambo mahahifi.

¹⁶ Raniyei asu süngurihindeimbi nindou Sisariahündi ai ro-babidi mahüsi. Ai yihoe fi mbo nindou mam Saiprusihündi horombo ai boatei Sisasimbo süngurireimbi ahandi nduri Nason ahandi worinambo sowandümunu houmbo mahafi ahandi worambe ni ngombohünda.

¹⁷ Hefi Serusarem ngoafihü tükümehu-ndamboyei süngurihindeimbi ai yihoe fi mbo hoeirihimuni hehi hihifi-hihifimayei.

¹⁸ Ngorü sihi Por ai ro-babidi Semsimbo hoeifimbohünda hefane, asu hifandi-rundeimbi mungu ranihü mamarimo.

¹⁹ Por ai ahamumbo hihifirapurü mbura mungua-moatükuni God ai ahandi wari süngu Suda-yafe ndifoyei mbusümo ramareandi ranahambo ndore wataporimbo-marandi.

²⁰ Raniyomo ai hoafi ra himboriyomo hou Godimbo aboed-ani mehomo. Asu ai ahambo hoafiyomondowohü yahomoya, “Wandafi, se fifirowandi. Sudahündi nindou afindi tausen ai Sisasimbo anihondümbo-rihorimboanei. Nga mungua anihondümbo-rihindeimbi ranai Mosesindi ahinümbi hohoanimo ra süngufembohünda tataboarayei.

²¹ Nga nindou bidifiri ai sihambohünda hoafiyahündürühi seiya, ‘Por ai Suda bidifiri Griki-yomondi hifihi aniboadei aheimbo hoafiyundürühü yahuya, “Mosesindi hohoanimo ra se süngundihindühi asu ni moakidibou-yomondi hoeari kandihi tirindihehimboyei. Yaboateihündi hohoanimo ranana se süngundühümboyei,” mehu,’ masei.

²² Se sühufimboanafi hoafi ra ai himbori-ndeimboyei. Nga sihambo moaruwaimbofembo hohoanimo-ndeiyeiya, asu sihiri nüngumandahünda?

²³ Nga ro sihambo mam hoafi hoafindahuninani animbo asu se rani-süngundiwandi. Yihoe fi-memo nindou yimbuyimbu Godimbo mam moatükuni refemboane yahomo houmbo-anemo aningomo.

²⁴ Se ai-babidi ngafühi animbo asu ahamundi fi Godindi himboahü aboedi tüküfembo hohoanimo ra randundi. Asu ahamombohünda kaki dabapura ai ahamundi mbirinanü ra kikimbiru-ndamboane. Ai randundani rananimbo asu Suda ai sihambo nane hoafimemo ra nindouyei himboahü tkai nahurai himbondimboe. Rananimbo ai-amboaniya awi Por amboani ahinümbi hohoanimo ranahambo süngureandeimb-animbiseimboyei.

²⁵ Suda-yafe ndifo anihondümbo-rihindeimbi ranaheimbo pas sürü papirihu koarihehundühi hoafimayefi sapo horombo ro Mosesindi ahinümbi hohoanimo ranahambo masihehündi ranimbohünda. Pas ranambe se sisami godimbo sesi didibafife sihefeimbi sesipoani, se hori sesipoani, se ninihondi amindawofifeimbi sesipoani asu se ni morehi sisihimoyo nindouwenihi birabiri-yorapoani, masefi,” mehomo.

²⁶ Raniyu Por ai ngorü sihi nindou ranahamumbo sepurimündü haya hanü fi aboedi tüküfembo moatükuni ra ai-babidi ramareandi. Raniyu ai Godindi worambe kamefuendi. Rani si fi aboedi tüküfembo hohoanimo ra moendindowanü animbo asu mamami Godimbo sesi segodimbo ranahambo Por ai sesi sihou-rundeimbi-mbo hoafimepurü.

Godindi worambe Porimbo Suda ai kikihi-maründümo

27 Fi aboedi tüküfembo moatükuni moendimayowamboyo 7 si ra munğumbo yangiri-yoambeyahi Suda bidifiri ai Esia hifihündi Porimbo Godindi worambe hoeimarüwuri. Raniyomo asu ai nindou afindi ranahamumbo ngusüfoambe botimaripura Porimbo kikhimaründümo.

28 Ai puküna hoafiyomondühi yahomoya, "Israerihündi nindou, se farihäumuni! Nindou ndan-ani munğumbo hifi ra hoahoanguhü nindou munğumbo sihiri Israerihündi asu shefi ahinümbi hohoanimo asu Godindi wori ndanahambo hifinambore arandi. Rani yangiriyopoani, nga haponda ai nindou Grikihündi shefi Godindi wori ndanambe sepürümündü kefue raraorandühi wori nda moaruwaimbo-reamboani," mehomo.

29 Grik hifihündi Efesus ngoafihündi Trofimusi ai Por-dibo Serusarem ngoafihü manüguwa hoeirüwuri houmboemo ai yaru hoafiyomondühi yahomoya, "Nindou yihoe fi ndifohündi ndanana Por ai Godindi wori ranambe serümündü kambeifuai," yahomo houmbo hoafimemo.

30 Raniyo hoafi ra Serusarem ngoafihü mahowa himboriyomo houmbo munğu fandu mburu pipina mahomo. Raniyomo asu ai Porimbo kikhiründümo houmbo Godindi worambeahindi weindana kiafu hüründümondühi nimai wori yipuri ra pamarundi.

31 Raniyei nindou afindi ranai Por hifokoefimbo sei hehimbo hohoanmomaye. Raniyo hoafi afindi afindimayeiya, Rom ami bogori hondü Serusaremihü amaru ranai tihirifo tükefeyo yahu fifirimareandi.

32 Raniyo asu nimehünou ami bogori hondü ai ahandi ratüpuriyomorundeimbi bogori-yomo asu ami bidifiri-yomo ahamumbo sepürümündü haya ahamumbo sowana pipimemo hanimo. Nindou afindi ranai ami bogori asu ami hoeirüpurî houmboemo Porimbo bubumarüwuri hündi kikhimaründümo.

33 Raniyu ami bogori ai Por sowana hüfu kikhirümündi mbura hoafiyuhü sen yimbunambo hüputüpugawuri mehu. Raniyu ai düdufihî yahuya, "Nindou nda düdia? Asu ai ninimoatükuni moaruwai rareanda?" mehuamboyo.

34 Raniyomo asu bidifiri ai ngorü hoafi hoafiyomo asu bidifiri ai ngorü-moatükuni hoafiyomondühi hoafi afindi afindimemo. Ai mamipo hoafikoate ngorü kiafu ngorü kiafu raraomarundamboyo ami bogori ai fifirifekoateyuhü ahandi amimbo yahuya, "Ndowaründümo ami worina gafomo keboundi," mehupuri.

35 Por ai yipinî saboagoambe tüküfiyuane, nindou afindi ranai ahambo bubumbo mehomonda ami ai hoeiru houmbo warihü-warihürowaründümo mahafomo.

36 Raniyomo asu nindou afindi Porindi süngu mahomo ranai puküna hoafiyomondühi yahomoya, "Ahambo hifokoarüwuri," mehomo homo.

Por ai Sudambo ahandi anihondümbofe ranahambo hoafimendüri

37 Ami ai ndeara Porimbo ahamundi wori safanambo sowaründümo hafomo kefoefembo yangiri-memondamboyo asu Por ai ami bogori hondumbo hoafiyundowohü yahuya, "Ro awi sihambo mamî hoafi hoafindahanî samboanahî," mehuamboyo. Asu ami bogori ai düdufindowohü yahuya, "Se Grik hoafiyafi-randühîyafi?"

38 Hamanda Isipihündi mamî ai gafman-babidi yifiari botimareandi. Ai 4,000 yifiariyomorundeimbi sepürümündü nimî wohî furikoate-reandühi mahu. Se-mbayafinawe masahi, nga wani. Nimboe se Grik hoafi fifirowandi," mehundowamboyo.

³⁹ Asu Por ai sîmborî hoafi-yundühi yahuya, “Ro-ana Sudahünd-anahi. Ro-ana Tarsus ngoafi Sirisia hîfîhünd-anahi. Nga wandî ngoafi ana ndürî adükarî yanğorümb-ane. Nga karîhasî awi ro nindou ndanaheimbo hoafînda samboanahî,” mehuamboyu.

⁴⁰ Asu ami-yomondî bogorî ai hoafi-yafîpurî mehuamboyu Por ai yîpîñîwamî botîfi nüngumbo nindou ranahamumbo warîna pakamafoareapurî. Muñgu ai hoafi kibodîrî-maründümo-ndamboyu Por ai Hibru ahamundî hoafînambo hoafîmepurî.

22

¹ Por ai yahuya, “Wandî wandafîmamî, asu apemamî se hîmborî-yomo ro wandî fimbo hoafi hoafombo samboanahî,” mehu.

² Por ai Hiburu ahamundî hoafînambo wataporî-mayuamboemo asu ai hoafi kibodîründümo houmbo manîngomo-ndamboyu asu ai ahamumbo hoafi-yupurühi yahuya,

³ “Ro-ana Sudahündî asu Tarsus ngoafîhü Sirisia hîfambe tükümeheandî, nga asu Serusarem ngoafi ndanîhü adükarîmayahî. Ranîyahî ro Gamerier-dîbo nîmboambo ai wambo sîhefî boagîrî-yomondî ahînümbî hohoanîmo ra yamundî-mareandîra ro wudîpoaporîhe fîfîrî-marîheandî. Ranîyahî ro Godîndî hohoanîmo süngufembo tîñîrî-fomayahî haponda se tîñîrîfoayei nou.

⁴ Nindou bîdîfîrî Adükarîndî Nafi süngurîhindeimbî aheimbo ro moaruwaimbo-marîheandîra bîdîfîrî ai yîfîmayei. Ro bîdîfîrî aheimbo senînambo hüputüpurîhehearü mburîha karabusîna sahamîndîharü mahahî.

⁵ Sesî sîhai-randeimbî adükarî bogorîyu asu kansîr muñgu ai ro nindou moaruwaimbo-marîheandî hoafi ra anîhond-ane mbîsîmo hoafîndîmboemo. Sudahündî Damaskus ngoafîhü amarei ra aheimbo ai pas sürü papîru koamarî-hoemonda sahamîndî Damaskusînambo mahahî. Ranîyahî ro nindou Sisasîmbo anîhondümbö-rîhindeimbî ranîhü amarei ranaheimbo hüputüpurîhefendürî semündîndürî Serusaremîna ho karabusî-fendürîmbohünda mahahî.

⁶ Ro ha ndeara Damaskus ngoafîkîmî hüfînîmbo tüküyaheandane nîmehünou sünambeahîndî si adükarî ranai kosî wambo boakîmafoareandîrî.

⁷ Ranîyahî ro hîfînî pîya yanğora hîmborîyahane hoafi mamî ranai hoafi-yohü yahoya ‘Sor, Sor, se nîmboe wambo moaruwai-mborowandîrî aranda?’ mehondîrî.

⁸ Asu ro düduyaheandühi sahîya, ‘Adükarî, se dîdîyafa?’ ‘Ro Sisas Nasaretîhünd-anahî, nga asu se wambo süngurîhi-ndeimbîmbo moaruwaimbo-arîwandürî ana, wambo amboa moaruwaimbo rowandîrüh-anafi,’ mehondîrî.

⁹ Ranîyomo asu wandî wandafî mamî ai si ra hoeimarundî, nga asu ai nindou düdi wambo hoafîmayundîrî ranahandî hoafi moai hîmborî-yomo.

¹⁰ Asu ro düduyaheandühi sahîya, ‘Adükarî, ro nüngumandahea?’ masahamboyu. Asu ai hoafi-yundîrühî yahuya, ‘Se botîndafo hawa Damaskusînambo ngoafi, nga ranîhü anîmbo God ai sîhambo muñgu-moatükunî ratüpurîndafi mehu ra nindou ranîhü amaru ranai hoafîndünînîmbui,’ mehondîrî.

¹¹ Si ranai ngînîndî hamîndîyo haya hîmboamupui-randühi muñgu-moatükunî hoeifekoate-mehamboemo nindou ro-dîbo masînîmo ranai wambo warîhü kîkîhî-rundümondîrî houmbo Damaskusînambo mahefî.

¹² Ranîhü nindou mamî ahandî ndürî Ananaias Suda sîhefî Godîmbo ahînrürühî Mosesîndî ahînümbî hohoanîmo ra ndore süngureandeimbi manüngu. Nindou ranahambo Sudahündî Damaskusîhü anîmboei ranai aboed-ani masei.

¹³ Nindou ranai wandî fikîmî süfu nüngumbo hoafiyundîrühî yahuya, 'Wandafî Sor, se asükaindafî ndondo hîmboarîndafî!' mehundîrî. Asu hoafî ra nîngowambe asükaiya aboedî hîmboarîyahühî ahambo hoeimarîhinî.

¹⁴ Ranîyu asu Ananaias ai yahuya, 'Sîhefî amoaoyafe God ai sîhambo, ahandî yifîrî süngufembo horombo hondü kafoare hîniñgîmareanîni. Nindou mbumundî hamîndî Sisas ranahambo hoeifîhî asu nîne hoafî ahandî yahamonîndî tükefeyo ra hîmborîmbohünda kafoare hîniñgîmareanîni.

¹⁵ Seanîmbo muñguambo nindou ranaheimbo Adükariîmbohünda weindahî hoafîndafîndürî nîne-moatükunî se hoeiro asu hîmborîyafî marandî ranahambo.

¹⁶ Asu se haponda nîmboe gedühî hîfandaranda? Botîyafî hawa hundüründafühî asu ahandî ndürînambo hoafînda-fîndoanî sîhafî moaruwai hohoanîmo ra popoaimbîhenda-mboane,' " mehu.

God ai Porîmbo koamarîheira Suda-yafe ndîfo sowana mahu

¹⁷⁻¹⁸ Por ai hoafîyuhü yahuya, "Asükaiya ro Serusaremînambo ha ranîhü Godîndî worî ranambe dîdîbafî-yaheandühî nîmboahanî yafogoadînambo nahurai ranambe Sisasîmbo hoeimarîhinî. Ranîyo ai wambo yare hoafiyundîrühü yahuya, 'Nîmai se Serusarem ñgoafî hîniñgîro hawa hafî, ñga nindou ndanî ñgoafîhündî ranai ana se wambohünda hoafayafî ra ñgîrî hîmborîndei,' mehundîrî.

¹⁹ Asu ro sîmborî hoafîyahühî sahîya, 'Adükari, horombo ro Suda-yafe rotu worî afîndî mafeburo ranambe kefoehe hühühî nindou sîhambo anîhondümborîhinînei-mbîmbo karabusî-rîherü hehea hariyahandürî marîhandî ra ai fîfîrîhindî,' masahî.

²⁰ Sîhambo wataporîmbora randeimbî Stifen hîfokoarüwuri sîmboanî ro fikîmî nîmboambo wandî ñgusüfoambe aboed-ane masahî. Ranîyahî asu nindou ahambo hîfokoamarüwuri ranahamundî hoandarî hoear ra sahamîndî manîmboahî.

²¹ Ranîyo asu adükari ai hoafiyundîrühî yahuya, 'Hafîsî, ñga ro sîhambo angunî Suda-yafe ndîfo sowana koandîhe-heanîna ñgamboyafî,' " mehu.

Rom ami-yomondi bogorî Porîmbo mafarîherü

²² Nindou afîndî ranai ahandî hoafî hîhîmborîyei heimbo asu 'Suda-yafe ndîfo' ra hoafîmayu-wamboyei puküna hoafîyeihü seiya, "E, ahambo hîfokoefimboani, ñga nindou ndahurai ana ñgîrî yangîrî nüngu!" masei.

²³ Ranîyei ai puküna hoafî karîhehindühî ahei hoearî-mayo ra wurakamo-rîhündühî hîfî hasüfî nîmoamo karühümündî pimarîhindî.

²⁴ Ranîmboyu asu ami bogorî ai amimbo hoafîyupurühî yahuya, "Por ndowaründümo gafomo sîhamundî worambe koaboadüwuri. Suda ai ahambo puküna hoafîmemondo nîmîndî ra fîfîrîfembohünda ahambo bubundürühî düdundafundo," mehu.

²⁵ Ñga asu ai ahambo bubumbohünda kîkîhîruründümo mburumbo hîputüpo-marîhawu-ramboyu asu Por ai ami bogorî ñgorü akîmî manüngu ranahambo hoafiyundühî yahuya, "Romîhündî mamî ahandî hoafî dîboadîfekoate-ayuanbe ahambo bubumbo ra ahînümbî hohoanîmo yangoroai wanîyo?" mehuamboyo.

²⁶ Asu ami bogorî ai hoafî ra hîmborîyu haya hu ahamundî bogorî hondü hîfanda randeimbî ranahambo hoafîyundühî yahuya, “Se ŋgîrî rasüngundîworî. Nindou ndanana Romîhünd-ani,” mehu.

²⁷ Ranîyu asu ami bogorî hondü ai Porîmbo hüfu hoafîyundühî yahuya, “Se wambo hoafîyafîndîrî, se Romîhündî hondüyafî?” mehuamboyu. Asu Por ai sîmborî hoafîyundühî yahuya, “Yîni, ro rananahî,” mehundo.

²⁸ Ranîyu asu ami bogorî hondü ai hoafîyuhü yahuya, “Ro kakî afîndî pirîheandühîyahî asu Romî-hündîmboyahe tükümeheandî,” mehu. Asu Por ai yahuya, “Ŋga wambo wandî me ai wakîmaramîndî-ndîramboyahî ro Romî-hündîmboyahe manîmboahî,” mehu.

²⁹ Ranîyomo asu nindou bîdîfîrî ahambo düdufîhî bubumbo yangîrî-memo ai hoafî ra hîmborîyomo houmbo nîmai hîŋgîrîwuri süsühümefundî. Ranîyu asu ami bogorî hondü ai ahambo hoeirira mayowa nindou ranai Romîhündî-mayuwa ai senîna hüputîpo-marîhawurî ranahambo ai-amboani yîhîmbo-mayu.

³⁰ Porîmbo Suda ai papî-hoafîmarürî nîmîndî ra ami-yomondî bogorî hondü ai wudîpoapondîhe fîfîndîhe mehu. Ranîmboyu asu ai rasinambo Porîmbo senînambo hüputüpo-marîhawurî ra fufurîherü haya Godîmbo sesî sîhou-rundeimbî bogorî-yomo asu Suda-yafe kansîr-yomo ai babîdî gugurîfe wataporîmbo hoafîmepurî. Ranîyu asu ai Porîmbo ahamundî hîmboahü nîŋgomböhünda serümündü mahu.

23

Por ai Suda-yomondî kansîrîmbo hoafîmepurî

¹ Por ai kansîrîmbo hübudureapurühî yahuya, “Wandî wandafî mamî, ro Godîndî hîmboahü moai nîni moaruwai yarîheandî. Ro nîne wandî ŋgusüfoambe aboed-ane masahî ranîyo yarîhe marîhandî,” mehu.

² Ai hoafîmayuwamboyu asu sesî sîhai-randeimbî adükârî bogorî Ananias ai nindou Porîndî fikîmî manîŋgomo ahamumbo Porîmbo yafambe hoearühî harîmbo hoafîmepurî.

³ Asu Por ai ahambo hoafîyundühî yahuya, “Se-ana yimbu hoanîmoeimb-anafî. Ŋga asu God ai harîndününîmbui. Se ndanîhü amarîfî ra ahînûmbî hohoanîmo süngufehü wambo hoafî dîboadofembo safîmboanafî, ŋga se-ana ahînûmbî hohoanîmo ra sowandîfî pirowandühî wambo harîmbo hoafîmefîpurî,” mehuamboyu.

⁴ Nindou Porîndî fikîmî manîŋgomo ranai hoafîyomondowohü yahomoya, “Awi se-ana Godîmbo sîhai-randeimbî adükârî bogorî ranahambo moaruwai hoafîyafîndowohanafî,” mehomondo.

⁵ Asu sîmborî ai yahuya, “Wandî wandafî mamî, nindou ranai Godîmbo sîhai-randeimbî adükârî bogorî-mayu ra ro moai fîfîrîhinî. Godîndî Buk ai hoafîyowohü yahoya, ‘Nindou sîhei bogorî ranahambo se moaruwai hoafîndamboyahî,’ meho ra fîfîrîheandî,” mehu.

⁶ Por ai fîfîreandî kansîr bîdîfîrî ai Sadyusi-yomo asu bîdîfîrî ai Farisi-yomo. Ranîmboyu ai ahamumbo puküna hoafîyupurühî yahuya, “Wandî wandafî mamî, ro-ana Farisi ambeahînd-anahî asu wandî apeamboani Farisi-ambeahînd-ani. Ro anîhondümbö fîfîrîheamboanahî nindou yîfîyeimbîhündî ranai ana asükaindei botîndahi-mboyei ranî hoaf-ane nda hoafayahî. Ranîmbo-hündamboane wambo hoafî ŋgoro,” mehu.

⁷ Ranîyo Por ai ranî hoafî ra hoafîmayuwambo Sadyusi Farisi ai ahamundîhoari sîmborî hoafîyomo-ndühîyomo yîbobomarundî.

⁸ Nga Sadyusi ai hoafiyomondühi yahomoya nindou yifihündi botife asu sünambeahîndi nendi ai yifiafikoate-anei yahomo marundi. Nga Farisi ai munguambo hoafi ranahambo anihondümboru marundi.

⁹ Ranîyo asu Sudahündi ranai pukünambo hoafiyomo wakimarundi. Asu Farisi-ambeahîndi ahinümbi hohoanimo yamundu-rundeimbi ai botiyafu niŋgomombo puküna simbori hoafiyomondühi yahomoya, “Nindou ndana-hambo ana ro hoeirihuranî moai ahandî nîni hoafi yanğoro. Ao, yifiafi mamimbayo asu sünambeahîndi nendimbayo ahambo hoafimendo ra anihondüyohüpo,” mehomo.

¹⁰ Simbori hoafi ranai moani afîndi hamîndi tüküme Feyo-wamboyu asu ami bogori hondü ranai Porîmboya hifokoandüwuri-mboemo yahuhaya yihimbomayu. Ranîyu asu ai ahandî amimbo se hanimo Porîmbo ahamundi warambeahîndi hüründümo houmbo sihamundi worîna hafomo mehu.

¹¹ Ngorü nimbokoaî Adükari ai Porîmbo sowahi tüküfi nüngumbo hoafiyundowohü yahuya, “Se ŋgîniîndi nîmbafi! Serusarem ŋgoafihü ndanihü se wambohünda anihondümbu hoafimayafi, nga asu Rom ŋgoafihü amboani rahurai animbo hoafîndafi,” mehu.

Suda ai Porîmbo hifokoefimbo hoafi fîmaründümo

¹² Ranîyomo asu siambe Suda bidîfirî ai guguriyafu hoafi fîmaründümo. Ranîyomo ai dabariyafundühi yahomoya, ŋgirî sesi dagudifî hoe ndîmîndefî ndîhundî, nga Porîmbo hifokoandîhuri hohumbo anîmbo randîhumboyefî mehomo.

¹³ Nindou bodîmondî 40 ŋgasünde-andeimbi-yomo hoafi ra firündümo masihoemo.

¹⁴ Ranîyomo ai Godîmbo sihou-rundeimbi bogori asu Suda-yomondî bogori sowahi hafomo hoafiyomondühi yahomoya, “Ro-ana Porîmbo hifokoandîhuri hohumbo anîmbo sesi dagudimboyefî sefi anihondümbu dabari-mehundi.

¹⁵ Ranîmbo-hündambo anîmbo se-anemo asu kansîr-anemo se ami bogori hondü ranahambo sihamumbo sowana Porîmbo semündü-koşîmbohünda hoafi koandîhoemo. Rananîmboya kudüwanî ahandî hoafi enğoro ra wudîpoapondîhu fîfirîndîhumboane mbîsîmo. Nga ro-ana munguambo moatükunî nafîrihumîndefo-mboanefî, nga ndühi tüküfekoate-yuwambe anîmbo nafîni ahambo hifokoa-ndîhuri-mboyefî,” mehomo.

¹⁶ Nga Porîndî amîŋgirî ai hoafi fîmaründümo ra hîmboriyu haya amiyomondî worambe farîfi hu Porîmbo ranî hoafi ra hoafîmeindo.

¹⁷ Ranîyu asu Porî ai ami bogori ŋgorü hoafîmeinduwa makusuwambo hoafiyundowohü yahuya, “Nindou hoarîfi nda sowarîndîfi ami bogori hondü sowana hafî. Ai bidîfirî moatükunî ahambo hoafendombo yahumboani,” mehundo.

¹⁸ Ranîyu asu amiyomondî bogori ranai Porîndî amîŋgirî serümundü haya hahüfanî bogori hondü-mayu ranahambo sowahi tüküyafîne hoafiyundühi yahundoya, “Sapo karabusîhündî Porî ranai wambo hoafiyu koamarîhendîra nindou hoarîfi nda sihambo sowana sahümîndî asîhühi. Ai sihambo mamî hoafi hoafiyonîni-mbohünda,” mehundo.

¹⁹ Ranîyo asu ami bogori hondü ranai nindou ranahambo wamburümundî haya aipoanîmbo hafanî düdufindühi yahuya, “Nîni hoafîmboyafi hoafiyondîrîmbo masafa?” mehundo.

²⁰ Asu Porîndî amîŋgirî ai hoafiyundühi yahuya, “Suda ai sihambo tikandu houmbo anîmboya sümbu se Porî kansîrîmbo sowana semündü

hani ahamumbo sowahi ahandi hoafi engoro ra wudi+poapofe fifiri+fembo hunda mbisi+imboemo.

²¹ Se hoafi ranahambo anihondumbo-ndowamboyafi, nga sapo nindou bodimondi 40 ngasundeandeimbi nafini worarindu houmbo hibadumboemo Porimbo hifokoe-fimbohunda. Ai yahomoya awi ngiri sesi dagudifi hoe ndimindefi ndihundi, nga ahambo hifokoandihuri hohumbo animbo randihumboyefi mehomo. Ai-ana ndeara mungu-moatükuni nafirundümo houmbo-anemo asu sihamboane türu hifandarundi se yini mbisafani animbo yahomo houmbo,” mehundowamboyu.

²² Raniyu asu ami-yomondi bogori hondü ranai hoafiyundühi yahuya, “Se nindou ngorumbo hoafindafühüya wamboya ahambo rarthe hoafimehando mbisamboyafi, nga yowani.” Rayahundo mburamboyu asu ai nindou hoarifi-mayu ranahambo koamartheira mahu.

Porimbo Feriks sowana koamarhawuri

²³ Ami bogori hondü ai ahandi hoarehi bogori-mefani ahafanimbo hoafiyupirühi yahuya, “Ami 200 pisao sowandümondeimbi, asu 70 nindou hos wami nimarimondeimbi ngorü, 200 nindou yifiari sowandümondeimbi ra gugurindineapuri mbundina mungu-moatükuni nafindündümo digau houmbo animbo asu Sisaria ngoafina nimoakidibou boabofeefeambe gadimo.

²⁴ Hos bidifiri Por ai raniwami hanimbohunda kokoboadu hinngindu mbundumbo animbo asu ahambo ndonduri Rom bogori nindou Feriks sowana hibaduri gadimo,” mehu.

²⁵ Raniyu asu ami-yomondi bogori ranai pas ra ndare sürü papirandühüya.

²⁶ Karihasi, Ro Krodius Risias-anahi gafmani-yomondi bogori adükari Feriksimbo pas nda sürü paparihandi:

²⁷ Suda ai nindou ndanahambo mburündümo houmbo ndeara akimi hifokoeffimbo yangirimemo. Nga asu ro himborimayahi ananiya ai ana Romihündi mayuwamboyahi asu ro wandi ami-babidimbo ahambo ahamundi warambeahindi humarthehuri.

²⁸ Ai nimboriguri ahambo papi-hoafaruri saheeamboyahi asu ro ahamundi kansir sowana sahümindü mahanhi.

²⁹ Ro hoeirtheandan ana ai ahamundi ahinümbi hohoanimo ranimboyo moani hoangirüwuri houmbo papi-hoafimaruri. Nga moai nini hoafi ahambo hifokoeffi asu karabusifi rambo papi-hoafi ranambe tüküfeyo, nga wani.

³⁰ Suda ai Porimbo hifokoeffimbo hoafi dibo masihoemo ra ro himborimayahi. Ranimboanahi asu sihambo sowana ro ahambo nimai koarthehina akusu. Nindou düdi ahambo papi-hoafimaruri ranahamumbo sihambo sowahi tüküyafu hoafi didiboado-mbirundamboane sahehea hoafimehapuri.

³¹ Raniyomo asu ami ai ahamundi ratüpuriwambo refembo yahomo houmbo Porimbo sowaründümo rani nimbokoani Andipatris ngoafina mahanimo.

³² Ngorü sih ami hifinafi mahanimo ranai ahamundi worina hihiriyafu Serusaremnambo hafomondühi-yomo asu hosiwami homo-rundeimbi ahamumbo koamari-haupura Porimbo Sisaria ngoafinambo sowaründümo mahanimo.

³³ Ai sowaründümo hanimo Sisaria ngoafihü tüküyafu gafmani-yomondi nindou bogori Feriksimbo pas sabudowohü asu Porimbo ahambo sowahi pamarüwuri.

34-35 Feriks ai pas ra hoeireandani mayowamboyu asu Porimbo se nini hifihündiyafi yahu haya düdumefindo. Por ai Sirisia hifihündi-mayu ranimbo ai fifire hayamboyu asu ai hoafiyuhü yahuya, “Awi ro sifahif hoafi himbori-ndamboyahî nindou sîhambo papi-hoafimaranîni ranai kodimondani,” mehu. Ranîyu asu Herotîndî worî adükarî ranambe Porimbo koafoefi mburumbo hifandumbo hoafimayu.

24

Suda ai Porimbo papi-hoafimarurî

¹ Hondahüfeimbi si munğumayowa asu Godimbo sîhai-randeimbi bogorî adükarî ahandî ndürî Ananaias ai nindou bogorimbo yafundeimbi-yomo asu Terturus Romi-yafe ahinümbi hohoanimo fifireandeimbi nindou rababîdî Sisaria ngoafîna mahanimo. Ranîyomo asu ai tüküyafu gafman bogorî hondü Feriks ahandî himboahü Porimbo papi-hoafimarurî.

² Ranîyo Porimbo mborai yahundowanî süfu tükümeñiyuwa asu Terturus ai ahambo papi-hoafîrürühî yahuya, “Feriks nindou adükarî, se hifandamunambe ana, ro moai yifiarî-yifiarîyefî rîhundî, nga aboedî hamîndî manimboefî. Ranîyo asu sîhafî-mayo hohoanimo aboedî ranambo ndanî hifihü ro simborî hohoanimo süngurîhu marîhundî.

³ Ranimbo-hündamboane munğambo ngoafî munğambo si yîhoefî ngusüfoambe aboedî fufurîfoare-amunühî asu sîhambo hîhîfarîhunîni.

⁴ Awi ro sîhambo gedühî kîkîhemîndîmbo moeisahî, nga yîhoefîmbo hîpoambo-ndowamunühî yîhoefî hoafi akîdou nda himborîndafî sefomboanefî.

⁵ Ro hoeirîhurani nindou ndanana afîndîmbo moaruwai hohoanîmoyu randeimb-ani asu munğambo hifî Suda-yomondî mbusümo ai harî hoafi botîre-arandî. Por ai nindou bîdîfirî aipoanîmbo hohoanîmoyei rîhündeimbi Sisas Nasaretîhündî süngurîhurî-rîhündeimbanefî sei arîhündî ahei bogorîyu.

⁶⁻⁷ Ranîyu asu Godîndî worî ranamboani moaruwaimbo-ndîheya yahuhaya hohoanîmo-mayuwa asu ro ahambo kîkîhîmarî-hurîmîndefî. Ro ahambo yîhoefî ahinümbi hohoanîmo ranambo yîbobofembo masefî, nga ami bogorî hondü Risias ai kusü ahandî ngînîndî-nambo yîhoefî warambeahîndî hümarümündü.

⁸ Ranîyu Risias ai hoafiyuhü yahuya, ‘Ahambo papi-hoafimbo nindou ranai sîhafî himboahü tükümbiyafu-ndamboane,’ mehu. Asu nindou ranahambo düduarîworî ana, se sîhafîhoarî munğamoatükunî ro ahambo papi-hoafi-marîhurî ra anîhondumbo fifîrîndowamboyafî,” mehu.

⁹ Munğambo Suda ai Terturus-babîdî Porimbo papi-hoafîrürühî yahomoya, “Ranî-moatükunî ra e, anîhond-ane,” mehomo.

Por ai Feriksîndî himboahü hoafimayu

¹⁰ Ranîyu asu Feriks ai Porimbo hoafiyafî yahumbo warînambo yangîrî koamarîherü. Ranîyu asu Por ai hoafiyuhü yahuya, “Se afîndî hîmbanî ndanî hifihü yîboboro-randeimbi manîmbafî ra ro fifîrîhe-amboanahî. Ranîmboanahî ro ahamumbo simborî hoafomböhünda moai yîhimboyahî.

¹¹ Se düdu-düduayafî ana, fifîrîndowamboyafî, nga 12 si maho ra ro Godimbo hohoanîmomböhünda Serusaremînambo hahühane.

¹² Ro-ana moai nindou ngorü-dîbo Godîndî worambe simborî hoafiyahî. Asu ro moai Suda-yafe rotu worambe adükarî ngoafîhü amboanî harî hohoanîmo botîrîheandî. Ro raweheanda asu Suda ai moai hoeirundîrî, nga wanî.

13 Haponda ai wambo papi-hoafaründirî ra ngirî aboedi hoafîndomondanî fifirîndowandühî anîhond-ane mbîsafî.

14 Nga ro nda anîhond-ane asahi. Ro yîhoefî amoao-yafe Godîmbo hohoanîmoyahando arîhandî nafî ra Suda ai ngorüpoanîmboane aseî. Asu muŋguambo hoafî ahînümbî hohoanîmoambe engoro ranane asu Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî sürü papîmaründî anîhondümbö-arîheandî.

15 Rananaî asu ro anîhondümbö-rîheandühî God ai moaruwai asu aboedi hohoanîmoyeimbî yîfîmayei muŋguambo botîfendü-rîmboayu ranî si ranahambo hîfandarîhandî nindou ranai hîfandarundî nou.

16 Ranîmboanaî asu ro muŋguambo si wandî ngusüfoambe aboedi hohoanîmo God asu nindou-yafe hîmboahü aboedi mbîmarowa sahehea tîŋîrîfoayahî.

17 Ro afîndî hîmbanî maho ra habodîmboyahî asu süngunambo wandî sîrambeahîndî Suda aheimbo saiwanî Godîmbo saimbohündambo Serusaremîna mahahühî.

18 Ro rarîhe hehea wandî fi aboedi tükümeŋeyowa Godîndî worambe Godîmbo sîheheandane, Suda ai wambo hoeimarundîrî. Nga asu ranî-sîmboanî ranîhü nindou afîndî moai ro-dîbo nîngombo hoafî gobadîrundî, nga wani.

19 Nga asu Esia hîfîhündî Suda bîdîfirî ai manîngomo. Ai-boateî wambo papi-hoafîmarundîrî. Nga nindou ranai ahamumbo sowahî wandî hoafî engoro-ana, ai sîhambo sowahî ndühî sîfomo wambo papi-hoafî-mbîründîramboane.

20 Ai refekoate-ayomo ana, asu nindou ndanai ro Suda-yomondî kansîr ahamundî hîmboahü nîmboambo nîne moaruwai ramarîheandî ra hoeiarundîrî ana, asu ai ndühî tükündafu sîhafî hîmboahü hoafîndî-nîmboemosî.

21 Mami hoafî yangîrî mbeŋgorîmbai? Horombo ro kansîr ahamundî mbusümo nîmboambo rarîhe puküna hoafîyahühî sahiya, ‘Yîfîyeimbî aiana botîndahimboyei sa anîhondümbö-arîheandî masahi ranîmboanemo ai sîhafî hîmboahü hoafemo ranana?’ masahi,” mehu.

22 Feriks ai Adükarîmbo anîhondümbö-rîhoreimbî-yafe hohoanîmo ra aboedi fifireandî, nga ranîmboyu asu Sudambo awi hîbadu nîngomo mehupurî. Asu ai Suda ahamumbo hoafîyupurühî yahuya, “Awi ami bogorî hondü Risias ai kudüwanî anîmbo asu ro sîhamundî hoafî ra dîdîboadondîheamboyahî,” mehupurî.

23 Ranîyu asu ami bogorîmbo hoafîyundühî yahuya, “Se ahambo hîbadîrîhü awi hînîngîrou-hînîngîroundîrî. Asu Porîndî ngunindî ai ahambo nîne akîdou moatükunî farîhefimbo ra se yowanî mbîsamboyafî,” mehu.

Feriks ai Porîmbo yimbu hîmbanî karabusî-fimbohünda hüputüpo-marîherü

24 Yahunümbî nîmbîyo hayamboyawane, Feriks ai ahandî nîmorehî Drusira-dîbo makosafe. Ahandî nîmorehî ranai ana Suda sîrambeahîndîyo. Ranîyu asu Feriks ai Porîmbo mborai yahundo hürüherü haya Porîndî Sisas Kraisîmbo anîhondümböfo hoafî hîmborî-mayundo.

25 Ranîyu Por ai mbumundî hohoanîmo, nindou ai ahandî hohoanîmo ra ndonde hîbadandî hoafî, asu God ai süngunambo sîhefimbo yîbobonde-amunümbui hoafî ra hoafîmayuwa asu Feriks ai hoafî ranahambo yîhîmbomayu. Ranîyu asu Feriks ai hoafîyundühî yahuya, “Andai ngafî, nga awi süngunambo ranîpoanîmbo ambe-yangîrühî sîhambo mborai mbîsahanîmboyahî,” mehundo.

²⁶ Nga asu Feriks ai mamî moatükunîmbo kameihîyu hîmboyu marandî. Ai ndanananiya Por ai kaki ndembui yahuhayamboyu asu afîndîmbo ahambo mborai yahundo haya wataporîmborürî marandî.

²⁷ Süngunambo yimbu hîmbanî ranai howane, asu nindou mamî ahandî ndürî Posius Festus ai Feriksîndî fondî masemündu. Ranîyu asu Feriks ai Sudambo hoafî nafîreapurühî Por karabusambe hîniŋgîmarirî.

25

Por ai Rom adükarî bogorî Sisar papî-hoafî hîmborîmbo hoafîmayu

¹ Festus ai Sudia-yafe adükarî bogorîmbofi haya hu ranîhü tükümeŋiyu. Asu ŋgîmî nîmbî howane, ranî-sîmboanî Festus ai Sisaria ŋgoafî hîniŋgîre haya hafu Serusarem ŋgoafîhü tüküfi manüŋgu.

² Ranîyo ranîhü Godîmbo sîhou-rundeimbî bogorî-yomo asu Suda bogorî bîdîfirî-yomo ranai ahambo sowana Porîmbo papî-hoafîyumbo hoafî sowandümo mahomo.

³ Ai Festusîmbo düdu-düduyomo-ndühî yahomoya, “Se yîhoefîmbo fandîhawamunî hawambo anîmbo Porîmbo koandîhaworanî Serusaremînambo mbîsüfu-wamboane,” mehomo. Ai ramehomo ra nafîni worarife nîmarîhefe Porîmbo hîfokoeffimbo yahomo houmboemo.

⁴ Ranîyu asu Festus ai ahamumbo sîmborî hoafîyupurühî yahuya, “Por ana Sisaria ŋgoafîhü karabusambe mbanüŋgu. Nga ro-amboanî ŋgîrî amitata Sisaria ŋgoafînambo hîhîrîndahe gadîhî.

⁵ Rananîmbo asu sîhamundî bogorî nindou bîdîfirî ranai ro-babîdî mbîhanîmo-ndamboane. Asu nindou ranai moaruwai hohoanîmonduanî ana, ai ahambo ranîhü papî-hoafîmbîru-ramboanesî,” mehu.

⁶ Festus ai, ai-babîdî 8 simbaiyo asu 10 simbaiyo nîmarü mbura asükaiyu Sisaria ŋgoafînambo hîhîrîfi mahanu. Ranîyu asu ranî sinambo papî-hoafî dîdîboadofe worî ranambe nîmarümbö Porîmbo papî-hoafîmbohünda ndowaründümo tükündafundî mehu.

⁷ Ranîyo asu Por ai ahambo sowahî tükümeŋiyu-wamboemo Suda Serusarem ŋgoafî hîniŋgîru houmbo makosomo ranai botîyafu ahandî fikîmî wakîru nîŋgomombo ahambo papî-hoafîmarurî. Ai moaruwai moatükunî ramareandî yahomo houmbo hoafî ranahambo anîhond-ane yahombo moai nîni Festusîmbo nafuiyomo, nga wanî.

⁸ Ranîyu asu Por ai sîmborî ahamumbo güre-güererapurühî yahuya, “Ro moai nîni moaruwai moatükunî nünüŋgurîheandî. Suda-yomondî ahînümbî hohoanîmo, Godîndî adükarî worî asu Romî-yafe bogorî adükarî Sisarîmbo amboanî muŋguambo ro moai nîni moaruwai nünüŋgurîheandî, nga wanî,” mehuamboyu.

⁹ Ranîyu asu Festus ai Suda-memo hîhîf-hîhîfî-yopurîmbohünda Porîmbo düdufindowohü yahuya, “Awi se Serusaremînambo hafombo safomboayafî? Refe-anasî ro sîhafî papî-hoafî engoro ra gagü Serusarem ŋgoafîhü fîfirîndîheamboane,” mehunduwoamboyu.

¹⁰ Nga asu Por ai hoafîyuhü yahuya, “Haponda hoafî dîdîboadofe worî ndanambe anîmboahî nda ai Romî-yafe bogor adükarî Sisarîndî wor-ane. Worî ndanambe anîmbo wandî hoafî nda ndanîhü dîdîboadofemboane. Nga se wudîpoaporo fîfîrowandai ro moai Suda ahamumbo nîni-moaruwai nünüŋgurîheapurî.

¹¹ Asu ro ahînümbî hohoanîmo ra hîfînambo-rîheandühî nîni-moatükunî rawarîheandî ana, ai wambo hîfokoandundîra yîfîmbo aboed-ane anasî. Nga ro moai fefoefembo hoafîyahî. Nga asu ai wambo papî-hoafîarundîrî ranî-moatükunî ai tîkai yangîrayo ana, asu dîdai wambo ahamundî

warîhündeandîrî, nga wanî. Nga awi ro Sisarîmbo hoafîndahani anîmbo ai wandî hoafî nda himborîmbiyu-wamboane,” mehu.

¹² Asu Festus ai kansîr-babîdî wataporî-yomo mburu hoafîyuhü yahuya, “Se Sisarîmbo ai sîhafî hoafî ra himborîmbiyu-wamboane masafî ranîmbohünda se ahambo sowana ngaîfî,” mehundo.

Festus ai Agripambo Porîndî hoafîmbo düdumefiyu

¹³ Ranîyo asu yahunümbî nîmbî howane, Suda-yafe adükarî bogorî ahandî ndürî Agripa ai ahandî rehî Bernaisi-dîbo Sisarianambo makosafe Festusîmbo wakîfoefimbohünda.

¹⁴ Afîndî si Agripa ahoro ho ai ranî ngoafîhü nîmbafe hafembo mefeyamboyu asu Festus ai adükarî bogorî Agripambo Porîndî hoafî ranahambo hoafîyundühi yahuya, “Nindou mamî ndanîhü mbanüngu horombo Feriks ai karabusambe hîniîngîmarîrî.

¹⁵ Horombo ro Serusarem ngoafîhü tüküyahe nîmarîthane, Godîmbo sîhou-rundeimbî bogorî asu Suda-yafe bogorî ai Porîmbo papî-hoafîrurühi-yomo asu ai wamboya se ahambo wagîriyafîsî, nga karabusîndafoandî mbîsafîndo mehomondîrî.

¹⁶ Ranîyahî asu ro ahamumbo hoafîyahapurühi sahîya, ‘Rom-yafe ho-hoanîmo süngu ro-ana moai moaruwai hohoanîmo ratüpurî ra nindou ngörümbo moanî-hoangîrîhu hohu nîmborî sehu rîhundî. Nindou ranai ahambo hoafî engoro ana, ai sapo düdi nîmorî ai ahambo papî-hoafîmarürî ahamundî himboahü nünguanî anîmbo asu ahambo nafî sîhefendowanî ai nîni-moatükunîmboyo hoafî-memondo ranahambo ahandîhoarî güre-güererandühimbo fîfîre hoafîmbiyu-wamboane,’ masahî.

¹⁷ Ranîmboanahî asu ai tükümfunda ro moai afurî hîhîniîngî-rîheandî. Nga rasinambo siambe hoafî dîdîboadofe worî ranambe nîmarîmboyahî nindou ranahambo sowaründümo sîfomo masahapurî.

¹⁸ Nga asu nindou sapo ai ahambo papî-hoafîyumbo-memo ranai botîyafu manîngomo, nga asu ai moai ahambo moaruwai moatükunîmbo papî-hoafîrurî. Asu ro ahambo ranî-moatükunî ranîmbo randüwurîmboemo masahî, nga wanî.

¹⁹ Nga ai-ana Porîmbo hoafînambo yangîriyo ahamundî Godîmbo süngufî asu nindou mamî ahandî ndürî Sisas yîfîmayu ranahambohünda raraomarurî. Nga Por ai yahuya, Sisas ai moai yîfîyu, nga yangîrî mbanüngu mehu.

²⁰ Ro hoafî ranahandî nîmîndîhündî ra fîfîrîndîhe türüboadîhea sahe-heamboyahîsî, nga asu wambo hohoanîmo ranai mamîkar-andîrühîyo ro moai fîfîrîheandî. Ranîmboyahî asu ro Porîmbo Serusaremînambo gagüfanî anîmbo ranîhü sîhafî hoafî ra yîbobo-mbîrundamboane sahehea düdumeheando.

²¹ Ranîyu asu Por ai hoafîyuhü yahuya, ‘Ro-ana moeisahî, nga awi moanî ratüpurîndahîhü nîmboahanî Sisar ai anîmbo hoafî wandî ra dîdîboadombîreand-amboane,’ mehu. Ranîmboane ahambo awi karabusambe kîkîhîrîmündî mbura sünguna Sisar sowana Romînambo koandîheira mbühuwa samboanahî,” mehu.

²² Agripa ai Festusîmbo yahuya, “Ro wandîhoarî Porîndî hoafî ra himborîndahando samboanahî,” mehindowamboyo. Asu sîmborî Festus ai hoafîyundühi yahuya, “Refe-anasî, sümbu anîmbo hoafî ra himborîndafîndo,” mehundo.

²³ Ranîyo asu siambe Agripa ai Bernaisi-dîbo yihuru saharî-saharîyafe hena mahüfe. Ranîyafe ai ami-yomondî bogorî-yomo asu nindou

ranî ngoafihündî bogorîmbo-yafundeimbi-babîdî hoafi dîdîboadofe worî ranambe kefoehi mahüsi. Ranîyu asu Festus ai hoafîmayuwa Porîmbo sowaründümo mahîfomo.

²⁴ Ranîyu asu Festus ai hoafiyuhü yahuya, “Adükari bogori Agripa-ani asu nindou se mungu ro-babîdî anîngomo ran-anemo se munguambo nindou ndanahambo hoeirüwuri. Nindou ranahambo afîndî Sudahündî ai ana Serusaremîhü asu ndanîhü amboanî wandî himboahü ahambo papî-hoafîrîhorühî puküna hoafîyeihî seiya, ‘Ahambo hîfokoandîworî, nga ai-ana ngîrî asükaindu yangîrî nûngu!’ masei.

²⁵ Asu ro hoeirî-heandanî ana ai moai nîni-moatükunî moaruwai ratüpurîyuwanî wambo ahambo hîfokoa-mandüwuri-yopoanî. Nga ahandîhoari Rom adükari bogori hondü Sisarîmbo yahuya, ai anîmbo wandî hoafî nda dîdîboado-mbîreand-amboane, mehu. Ranîmboanahî ro ahambo koarîhefîyuwanî hombo hoafî nda dîdîboadorîhe asîheheandî.

²⁶ Nga ro hoeirî-heandanî moai ahandî hoafî ra aboedî fîfîrîheandî, ranîmbo-hündambo anîmbo asu ro sîhefî bogori adükari-mbo sowana pas nda sürü papîndîhî koandîheheamboyahî. Bogori Agripa, ranîmboanahî se-anafî asu nindou munguamboanei sîheimbo sowana nindou nda sahümîndî koarîhehina asünu. Sîhîrî ahandî hoafî bîdîfîrî ndondîhu hîmborîndefî mbundîhumbo anîmbo asu ro bîdîfîrî papî-hoafî pasambe Sisar sowanambo sürü papîndîhamboane.

²⁷ Asu ro nindou karabusîhündî koarîhehinühî nîne hoafî nindou ranahambo papî-hoafarîhorî ra pasambe pefe koehefekoate-ayahî ana, wandî himboahü aboedî hamîndîyopoanî,” mehu.

26

Por ai Agripandî himboahü hoafîmayu

¹ Ranîyu asu Agripa ai Porîmbo hoafîyundühî yahuya, “Hapoanani se sîhafî fimbo hoafî ra hoafîyafîsî,” mehuwamboyu. Ranîyu asu Por ai ahandî warî nîmoamoreandühî ahandî fimbo yare hoafîyuhü yahuya,

² “Bogori adükari Agripa, ro hohoanîmoyahanî aboedî saf-ane sîhafî himboahü Suda ai wambo papî-hoafî-maründîrî ranahambo weindahî hoafîndamboyahî.

³ Ndanana awi anîhond-ane, ranî-moatükunî ra nîmboe se Suda yîhoefî Godîmbo hohoanîmo sîmborî hoafîyefî arîhundî ra wudîpoaporo fîfîrowandî. Ranîmbo anîmbo asu se wandî hoafî nda afurîndo nîmandîfî hîmborîndafî.

⁴ Horombo ro akîdouyahambe peya hehea hahambo haponda ndanî sîmboanî tükeheandî ra Suda ai ro hohoanîmo sünguarîheandî ra fîfîründî. Horombo ro wandî hîfîhüyo asu Serusarem ngoafîhü nîmboahambe pey-omo houmbo ai wandî hohoanîmo fîfîründî.

⁵ Farisi-yafe hohoanîmo ranana ai tûngûmbî safîyo hayamboyo asu Suda yîhoefî hohoanîmo ranahambo ngasünde-andeimbiyo. Ro ranî hohoanîmo süngumarîhandî. Ai fîfîründîrî-mboanemo, nga asu ai hoafîndîmondühî ana, ra anîhond-ane mbeyahomo-ndamboane.

⁶ Nga haponda ro ndanîhü manîmboaha ai wambo papî-hoafaründîrî. Ndanahandî nîmîndî nda yahurai-ane: God ai yîhoefî amao mamî ranaheimboya sîheimbo aboedî-aboedî ndîheandürî-mboyahî mehu ranîmbo anîhondümborîhe heheamboanahî hîfandîhî anîmboahî.

⁷ Yîhoefî 12 sîrî ranai Godîmbo nîmboambo sîrühî dîdîbafîyahîndo rîhündühî ranî-moatükunî ranahambo yangîrîyei ai anîhondümborîhi hehi hîfandîmarîhündî. Nga Bogori, ro-amboanî hoafî ranahamboane

anîhondümborîhe hehea hîfandarîhandî. Nga ranahandî nîmîndîhündîyo Suda ai wambo papîmaründîrî.

⁸ Nîmboe bîdîfîrî se ngîrî ro-ana God ai yîfîyeimbi nendî botare-andürî ranahambo anîhondümborîndîhündî aseia? God ai aboedî-aboedî-ndemünüî yîfîhündî botînde-amunîmbui.

⁹ Horombo ro wandîhoarî rarîhe hohoanîmoyahüî sahîya awi ro Sisas Nasaretîhündî ahandî ndürî hîfînambofîmbo afîndî ratüpurî ratüpurînda masahîyosî.

¹⁰ Ranîyo asu ranî-moatükunî ra Serusarem ngoafîhü ramarîheandî. Ranîyahî ro Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî-yomondi ngînîndî sahamîndî hehea asu Godîndî nendî aheimbo karabusî-marîheandürî. Ranîyahî asu ro nindou bîdîfîrî-babîdîyahe hehea aheimbo hîfokoeffendürîmbo sahehea refemboane masahî.

¹¹ Asu ro aheimbo afîndîmbo Suda-yafe rotu worî munquambo ranambe tîngîrîfo afîndî sahandürî marîhandî. Ro aheimbo ramarîheandürî ra Adükarîmbo moaruwai-moaruwaimbofe hoafi, hoafîmbeyahündowa saheheamboyahî ramarîheandürî. Ro ngusüfoambe ngînîndî-rîhandürüî aheimbo ngoafi adükarî angunî manaŋgo ranîhü amboanî ha kokofoarîheandürî marîhandî.”

Por ai Sisasîmbo anîhondümborî-marîrî ranahambo hoafîmayu

¹² “Ranîyo Godîmbo sîhou-rundeimbi bogorî ai wambo yînî yahomo houmbo ngînîndî masaundîra Damaskus adükarî ngoafînambo mahahî.

¹³ Nindou Bogorî Adükarî, ro hüfînimbo nafî mbusümo hahüî si mami sünambeahîndî makosowa hoeimarîheandî. Si ranai ana hüfîhamîndî siayu ranahambo ngasünde-andeimbiyo. Ranîyo asu si ranai nindou ro babîdî nafîsüngu mahefî yîhoefîmbo kosi boakîma-foareamunî.

¹⁴ Ranîyefî asu ro munquambo hîfînî pütapîyefî korîyefîmbo ro hîmborîyahane, hoafi mamî ai yare hoafîyowohü Hibru-yafe hoafînambo yahoya, ‘Sor! Sor! Nîmboe se wambo moaruwai-mboarowandîra? Se ana yîhîmîndî moatükunîmbo yitarowandî ranîmboane asu sîhafîhoarî asübusîmboayafî,’ mehoamboyahî.

¹⁵ Asu ro duduyaheandüî sahîya, ‘Adükarî, se dîdîyafa?’ masahamboyu. Asu sîmborî Adükarî ai hoafîyundîrühî yahuya, ‘Ro Sisas-anahî, nga asu se-ana wamboane moaruwaimbo-arowandîrî.

¹⁶ Se botîyafo nîmbafî. Ro tükümeheandî nda sîhambo wandî ratüpurî-mbohünda kafoefe hînîngîfenînanî wandî ratüpurî semîndîmboyahî. Ro sîhambo nîne-moatükunî haponda nafuimehanîni, asu süngunambo nafuinda-hanînimboyahî ranî-moatükunî ranahambo nindou bîdîfîrambo anîhondî-ane mbîsafî.

¹⁷ Ro ngîrî hînîngî-ndîheanînanî, sîhafî nendî Suda anei asu ahei ndîfo anei ranai moaruwaimbo-ndîhinîni. Nga ro aheimbo sowanamboanahî koararî-heheanîni.

¹⁸ Rananîmbo se ahei hîmboarî bîrîdîhawandüra nîmbî ra hînîngîrîhi hehi si ranî-sowana mbeyahindamboane. Asu Satanîndî ngînîndî ra hînîngîrîhi hehi God sowana mbeyahindamboane. Rananîmbo asu wambo anîhondümborîndîhindîranî ahei moaruwai hohoanîmo ra amboawi mbîsahanî asu nindou God ai wandî-aneî mehündürî ranî-babîdîmbo nîmandeimboyeî, Adükarî ai ramehundîrî,” mehu.

Por ai ahandî ratüpurîmbo hoafîmayu

¹⁹ Por ai asükai hoafîyuhü yahuya, “Bogorî Agripa, ro sünambeahîndî moatükunî tüküme Feyo ra hoeirîhe heheambowambo asu ro ngîrî hoafi hîmborînda hînîngî-ndîheandî.

²⁰ Nga Damaskus ngoafîhü boatei hoafîyahandürî heheamboyahî asu Serusarem ngoafîhü, Sudia-yafe hîfambe, Suda-yafe ndîfo aheimbo amboani hoafîmehandürî. Ro sahiya, ‘Se sihei moaruwai hohoanîmo hîngîndîhi hehi God sowana ngei. Asu se sihei moaruwai hohoanîmo hîngîfembo nafuimbohünda aboedî hohoanîmo süngundîhîndî,’ masahî.

²¹ Ranîmbo-hündamboyo Suda ai wambo Godîndî worambe kîkîhîründümondîrî mburu hîfokoe-fendîrîmbo mehomo.

²² Nga God ai mafarîhendîra aboedî nîmboambo nindou moanîndaneî asu bogorîmbo-yafundeimb-anemo mamamî siheimbo hoafî nda hoafehandürî. Ro ngorüpoanîmbo hoafîrîhandîpoanî hoafayahî, nga Godîndî hoafî, hoafîyomo-rundeimbî asu Moses ai hoafîmemo ranahanda-mbohünd-ane hoafayahî.

²³ Ai yaru hoafîyomondühi yahomoya, ‘Krais ranai yîfîndu mbunda asu munquambo nindou ai botîfekoate-yeiambe ai-boatei botîndüfimbui. Rananîmbo Suda anei asu ahei ndîfo ran-aneî aheimbo aboedî hoafî ra wataporîmbo-ndandürümbui,’ mehomo,” mehu.

Por ai Agripambo anîhondümbö-ndowandî mehu

²⁴ Por ai ranî hoafî ra ahandî fimbo güre-güererandühi hoafîmayu huwamboyo asu Festus ai ahambo hoafîyundühi yahuya, “Por, se-ana mamîkarî hohoanîmoayafî. Se sihafî fifîrîfe afîndî yamundîmara hafî, ranînamboane sihambo mamîkarî hohoanîmoaranîni,” mehuamboyo.

²⁵ Asu Por ai simborî hoafîyundühi yahuya, “Adükarî Festus, ro-ana moai mamîkarî hohoanîmoyahî. Ro wudîpoaporîhe fifîrîhe heheamboanahî anîhondümbö hoafayahî.

²⁶ Bogorî Adükarî Agripa ai ndanî-moatükunî ra munqu fifîreamboani, nga ahambo yîhîmbokoate-nîmboambo hoafayahando. Ro fifîrîheandî ai moai ranî-moatükunî ra mamamboanî bodîfoareandî, nga nîni-moatükunî Sisasîmbo tüküme Feyo ra moai dîbo tükü Feyo.

²⁷ Bogorî Adükarî Agripa, se Godîndî hoafî, hoafîyomo-rundeimbî yomondî hoafî anîhondümbö-rowandai? Awi ro fifîrîheamboanahî, se-ana rambefoandî!” mehuamboyo.

²⁸ Asu Agripa ai Porîmbo hoafîyundühi yahuya, “E, nîmboea, hapondanî yangîrî hamîndî se wambo rando hoafîndafîndîra Sisasîmbo anîhondümbö-rîheandeimbî tükümandahayo?” mehu.

²⁹ Ranîyu asu Por ai simborî hoafîyuhü yahuya, “Bodîfohüyo asu hoandarühiyo ranambo aboed-ane. Nga ro yarîhe Godîmbo dîdîbafehandî. Se-anafî asu nindou munqu düdi ai haponda wandî hoafî hîhîmborayei munquambo se ro nahurai tükündahîndî samboanahî. Nga asu siheimbo senînambo nahurai hîmondî-hefendüra se karabusambe nîmarîmbo ro moei asahî,” mehuamboemo.

³⁰⁻³¹ Asu ranîyomo bogorî adükarî Agripa, gafmanî-yomondî bogorî Festus, Bernaisi asu nindou bîdîfîrî ai-babîdî mamarei ranai bobotîyahi hehimbo ngorü-goanîni heihü ai rarîhi hoafîyehî seiya, “Nindou ndanai ana moai nîni moaruwai ratüpurî mamambo a rareandî, nga ranîmboane ai ngîrî yîfîndu asu karabusîndüfiyu,” masei.

³² Ranîyu asu Agripa ai Festusîmbo hoafîyundühi yahuya, “Nindou ndanai Sisarîmbo hoafîyowanî ahandî papî-hoafî hîmborîkoate-yumbonana se ahambo moanî koarîhawuranî hu,” mehu.

27

Porîmbo Romînambo homböhünda sipambe hîngîmarüwuri

¹ Ro Itari hifinambo sipambe hombo hoafi ra fimarindümo. Raniyo Romihündi ami-yomondi bogori Surius ai Por asu karabus nindou bidifiri ahamumbo Itarinambo hifandimarapurî hu. Surius ai Romi-yomondi bogori adükarîndi ami bidifir-ambeahînd-ani.

² Ro sip mamî Adramitium ngoafihündi-mayo ranai ndeara Esia hifambe hîmbomayo ranambe kefohu hohu mahefi. Nindou mamî ahandî ndürî Aristarkus Tesaronaikahündi Masedonia hifambeahîndi ranai-amboani ro-babîdîmbo mahu.

³ Siambe hefi Saidon ngoafihü tükümehündi. Raniyo asu ranihü Surius ai Porîmbo aboedî ndore hohoanîmo-yundowohü yahuya, “Se ngafi sîhafi ngunîndi sîhambo fehefenînimbo hoeindowapurî,” mehundo.

⁴ Asu ranihünda botiyahu hohu sipambe hefane werinambo semîndîmunî koamarîhemuna Saiprus airanîkîmî mahefi.

⁵ Asu ro Sirisia hifi asu Pamfîria hifikîmî sirîwara hanğifo süngu hefi Risia hifambe Maira ngoafihü tükümehündi.

⁶ Ranihü ami-yomondi bogori ranai ngorü sipî Areksandriahündi Itari hifinambo hîmbomayo ra fifire hayamboyu asu ai yîhoefîmbo sip ranambe koamarîhemunî.

⁷ Asu sip ranai werî afîndîwambo moanî hîningîrou mahowa ranambe yahunümbî siyefî hohu, moanî afîndî tîjîrîfombü hîningîrou safî Nîdus ngoafîkîmî tükümehündi. Nga ranafî hombo werî ranai gûmareamunambo tîjîrîfoyefühî asu Krit airan Sarmone bidifîranî raguani hundünî wakîmehündi.

⁸ Asu ro sirîwara hîmborî süngu moanî hürütümbo hefi hohoe mamî ahandî ndürî Hohoe Aboedî sei arîhündî Rasea ngoafîkîmî ranihü tükümehündi.

⁹ Ro moanî gedühî nîmarefî hefi hefîmbo asu Suda ai sesi wehîmbo si ranai ho hayambo wambo sirîwara ranai afîndî-afîndî mayowambo sipambe hîmbomayo ra moaruwai hamîndîyo. Ranîmboyu asu Por ai ahamumbo ahînî hoafîmayupurî.

¹⁰ Ai yahuya, “Wai, ro rarîhe fifîrîheandî sîhîrî moanî haponda botiyahu ahefi ana, moaruwai hamîndî tükündîfemboe asu ngîrî napo sip yangîrîndo, nga sîhîrî-amboa kapeihü anîmbondemboyefî,” mehu.

¹¹ Nga asu ami-yomondi bogori ranai moai Porîndî hoafi ranahambo anîhondümbo-reandî, nga sip semündü-hurandeimbî nindou-mayu asu sip aharambüri ranahafandî hohoanîmo süngumareandî.

¹² Aboedî hohoe ranana ai werî afîndîyowambe ra aboedîyopoanî sip ho paiarî rambo. Raniyomo asu nindou afîndî sipambe mamarîmo ranai ranihünda botife hefe sirîwara süngu ho Finiks hohoeambe nîmarîmbo hohoanîmo-memo. Finiks hohoe Krit airanîhane apuiaro. Ranihü anîmbo ai werî afîndambe aboedî nîmandeimboyei.

Sirîwara ambe hoewerî afîndî tüküme Feyo

¹³ Refe hayamboyanane, süngunambo werî akîdou ranai hoarînafînpöedî werîmayo. Raniyomo asu nindou ranai yaru hoafîyomondühîya awi ndandîfeyowanî ana, aboedî safî ngemboyefî mehomo. Raniyomo ai sipîmbo kikîhîyîmîndî nîngombo moatükunî ahandî ndürî anğa ra hüründümo foaru houmbo ai Krit airanî hîmborîkîmî mahomo.

¹⁴ Nga asu homondane, moai amîtata ngînîndî hamîndî werî ahandî ndürî ‘Ndîhoanîpöedî Werî’ ranai Krit airan ranafîpöedî masîno.

¹⁵ Raniyo asu werambe sip semîndî hîmbomayo ra ngîrîndîmo. Nga ro moanî rarîhu hîningîrîhundane, werî ai sip ra semîndî maho.

16 Ranîyefî asu ro rebanafî airanî akîdou mamî ahandî ndürî Kauda hundünî werîkoate-yowanî wakîmehundî. Ranîhü ro sapo bot akîdou sipambeahîndî makiaro ranahambo hürütümbo tîrîfoyefühî kiahu hühîmarîhundî.

17 Ranîyomo asu bot akîdou ranahambo sipambe hüründümo nandu hüputüpumaründümo. Asu wofî ngînîndî bîdîfirî sip hoarehî safoaru hanîmo mburu hühîru hîngîmarundî. Sip ranai Ribia-yafe hîfikîmî gudi karîhoeimbî ranî süngu ngomboe yahomo houmbo yîhîmbo-yomondühî ser sipîfihî makiaro ra hîfînamaru hanîmo. Sip ra werînambo yangîrî funamîndî mbîho yahomo houmbo.

18 Moanî afîndî hamîndî hoewerî ranai yare matiyaro-wamboemo, asu ngorü sinambo bîdîfirî napo sip ranambeahîndî hîmonî fufumafoarundî.

19 Asükai ngorü sina ai sip ranahandî napo ra masaföarundî.

20 Afîndî si maho ra moai ro akîdou-amboanî hüfîhamîndî mupui hoeirîhundî. Nga werî ranai moanî afîndî ngînîndî hamîndî tümero ho. Ranîyefî asu ro ngîrî aboedambo-ndahundî sefî hohu hohoanîmomefî.

21 Nindou sipambe mamarîmo ranai sesî, sesîkoate-moanî gedühî he-imbo süngunambo Por ai botîfi hanğîfoanî nüngumbo hoafîyuhü yahuya, "Awi se wandî hoafî ra hîmborîmbei-mbonana ngîrî Krit airan ra hîngîrîhi hei. Asu ranîmbe-mbonana ngîrî muŋguambo napo ra yare yahurai moaruwaimbo reandühî yeimbîrîhundî, nga wanî.

22 Nga asu ro haponda sîheimbo nda hoafehandürî, awi hapoana ngusüfoambe afurîndîhi kündîhindî! Nindou se-ana ngîrî mamî ai-amboanî yîfîndu, nga sip ranai yangîrî anîmbo awarîndîhoemboe.

23 Ro Godîndî nindouya hehea asu ahambo hohoanîmoya rîhandeimbî mayahambo nîmbokoanî ahandî sünambeahîndî nendî wambo-so tükümeŋiyu.

24 Ai wambo hoafîyuhü yahuya, 'Por, awi se yîhîmbo-ndamboyafî! Nga se Romî-yomondî bogorî hondü Sisarîndî hîmboahü mbînîmbafamboane. God ai sîhambo aboedî hohoanîmo-yunînühi nindou se-babîdîmbo sipambe ahei ranai ngîrî moaruwaimbo-ndahîndî,' mehu.

25 Ranîmbo-hündambo anîmbo awi nindou nda se ngusüfoambe afurîndîhi kündîhindî! Ro Godîmbo anîhondümbö-rîhinîmboanahî, nga ranî-moatükunî ra sünambeahîndî nendî hoafîmayundîrî yahurai hamîndî anîmbo tükündîfemboe.

26 Nga awi sîhîrî hoe mbusümondühî ngorü airanî amaro ranî hîmborîkîmî ngefî tîrîmondî-humboyefî," mehu.

27 Ndeara 14 nîmbîyefî hohu hoewer-ambeahîndî Edriak Sîrîwara ambe mahefî. Nîmbî mbusümondühî nindou sip sowandümo homondeimbî-memo ranai yaru hohoanîmo-yomondühüya, ndeara gudianî tüküyahu-ndühanefî mehomo.

28 Ranîyomo asu ai wofî hoandarî ranîfihî nîmboreimbî moatükunî paru hîmondî-maründümo ra hîmonî sîmoŋgoru hoeirundane, asu hoe hohoe ranai 40 mita sîmoŋgorîfihî hanî kaimayo. Asükaiyomo akîdou sühîyafu homo mburumbo safoaru sîmoŋgorundane, 30 mita sîmoŋgorühü hanî kaimayo.

29 Sip ranai nîmoei yahafî hîmonî nînouayo ranîfihî ngo pandarîmboe yahomo houmbo yîhîmbo-yomondühî-yomo, asu ai sip kîkîhîyîmîndî moatükunî anğa yimbuyimbu ra sipambeahîndî daboadanîpoedî safoarundühî simbeyowa yahomo houmbo dîdîbafîmemo.

³⁰ Ranîyomo asu nindou bîdîfirî sip sowandümo homo-rundeimbi-memo ranai sipambeahîndî fefoefe hefe aboedambofembo yahomo houmbo nafî kokomarundî. Ranîyomo ai botî akîdou sipambe mafoero ra sowandümo houmbo sip hanğîfoanî anğa safoefe tîtanîmemo.

³¹ Nğa asu Por ai ami-yomondî bogorî-mayu asu ami bîdîfirî rana-hamumbo hoafîyupurühî yahuya, “Asu nindou ndanai sipambe refe nîmarîkoate-ayomo ana, asu se nğîrî aboeda gudianî nğomo tükündafundî,” mehupurî.

³² Ranîyomo asu ami ai wofî botîfihî makiaro ra kîkîmarunda bot ranai hîmonî pîmayo.

³³ Ndeara simbo yanğîrîmayo-wamboyu Por ai aheimbo sesî sahüsi yahuhaya hoafîmendürî. Ai yare hoafîyundürühî yahuya, “Se 14 nîmbî ra afîndî hohoanîmoyeihî hîfandîmarîhü hei-ane. Asu ranambe se moai nînî sesî akîdou-amboanî kîkîfoarîhindî.

³⁴ Haponda ro sîheimbo hütî hoafehandürî, nğa se yanğîrî nîngombohünda sesî bîdîfirî dagüdi. Asu nğîrî sîhei akîdou moatükun-amboa moaruwaindo, nğa se moanî aboedî nîboadeimboyei.”

³⁵ Por ai ranî hoafî ra hoafîyu mbura sünguna bret bîdîfirî fufuramündü haya ahei hîmboahü Godîmbo hîhîfirürî mbura karamündî haya masesu.

³⁶ Ranîyei asu muñguambo nindou-mayeî ranai aheimbo nğusüfoambe aboedî ndore küreandürühî asu ai-amboanî sesî ra sahümündî hehi maşahüsi.

³⁷ Nindou muñguambo ro sip ranambe mamarefî ra 276 nindou-yefî.

³⁸ Ndeara muñguambo nindou ai sesî, sesî sîmogodühî sahüsi nafîrîhümündihî nîboadeimbo sip ranai nîmborîkoate yîmoembîreandî yahomo houmbo wit bîdîfirî ra sîrîwara ambe fufumafoarundî.

Sip ra ho gudîfihî pareandühî butakî-marîhoayo

³⁹ Ndeara sifoai peyoane, asu ai moai hîfî gudîkîmî ra ndoru hoeirundühî fîfirundî. Nğa asu ai waföeho kare sîhendanî gudi aboedî pimaramîndo ranî yanğîrî hoeiru houmbo awî sîhîrî ranambe anîmbo sip semîndî homboane yahomo houmbo hohoanîmomemo.

⁴⁰ Ranîyomo asu ai anğa ranahandî wofî ra kîbodîru mburu sîrîwara ambe fufumafoarundî. Rarundühî nîngomomboemo asu ai maru wofî sapo sip nîmîndî kîkîhemîndî horambomayo ranîfihî hîmondîmemîndo ra fufurîmarîhoemo. Ranîyomo asu ai serî hanğîfoanî botîmaru hafomo sipîmbo semîndî mbîhowa yahomo houmbo. Ranîyefî asu ro gudianî mahefî.

⁴¹ Nğa asu sip ranai gudianî hîfo hîmonî gudiambe kîkîhîyo haya mamaro. Ranîyo sip hanğîfoyowanî ranai kîkîhîyowohü asu daboadanî ranai werîyafuinambo butakîmarîhoayo.

⁴² Ranîyomo asu ami ai karabus nindou ranahamumboya, hîfokoandîhupuranî anîmbo mamî ai-amboanî boborîyo aboedambofekoate-mbeyomonda yahomo houmbo, hoafî fîfirîmarundî.

⁴³ Nğa asu ami-yomondî bogorî ranai Porîmbo aboedambofimbo yahuhaya hohoanîmo-mayundo. Ranîyu asu ai ami ranahamumbo refe hohoanîmo ana yowanî yahuhaya refepoanî mehupurî. Ai ahamumbo hoafîyupurühîya, nindou muñguambo düdi ai boborîyu-randeimbi ranai boateî sipambeahîndî hîmonî horîpîndohoi pündü haya gudianî boborîndü nğu tükündüfiyu,” mehupurî.

⁴⁴ Rananîmbo asu amurî ai nîmî goesürî asu sip butakî-rîhoeimbi-mayo ranîfihî kîkîhî-ndündümo houmbo funî-funîndü nğomo mehupurî.

Ai rawoyafu houmboemo boboriyomo homo gudiani munqua aboedi tüküme fundi.

28

Por ai Marta airanîhü manüngu

¹ Asu ro aboeda gudiani tüküyahu hoeirîhu-ndühîyefî awi nda Marta airanî sei arîhünd-ane, masefi.

² Nindou ranîhündambo mayei ranai yîhoefîmbo aboedi-boedîmarîhimunî. Hoeyowohumbo ngîsîharî-mayowamboyei, asu ai hai pûpirîhündühî yîhoefîmbo munquambo se mborai sühüsi haihehüyei, masei.

³ Por ai hai dîdarî fufuramündü hai-mayo ranîwamî daburîfiyuwane, amoasîrî ai ranambeahîndî hai hüfînambo tüküme feyo. Ranîyo ai Porîndî warîfihî ngamondamîndî haya makiaro.

⁴ Nindou ranîhündambo-mayei ranai hoeirîhindane, amoasîrî ranai Porîndî warîhü ngamondamîndî haya makiaro-wamboyei, ai aheihoari simborî ndüwuri-yahindühî seiya, “Awi nindou ndanai nindou hîfokoare randeimb-ani. Ai sîrîwara ambe moai yîfiyu, nga asu mbumundî ho-hoanîmo ranai moai ahambo yangîrî nîngombo hohoanîmoyo,” masei.

⁵ Nga asu Por ai amoasîrî ranahambo kîkimarîhoayuwa haiambe kîkefoai pîmayo, nga Porîmbo moai nîni-moatükunî akîdou-amboanî tükü feyo.

⁶ Ai ahambo watînarî fimandîyo asu moanî nîmai yîfi pîmandüyo sei hehi hîfandîmarîhorî. Ai ahambo gedühî hîfandühî heimboyeianî ahambo nîni-moatükunî moaruwai tüküfendokoate-mayowa, asu sünguna ngorü süngurîhi hohoanîmoyeihî seiya, “Awi ai-ana god-ani,” masahündo.

⁷ Asu nindou mamî hîfi ranîhünda bogorî ahandî ndürî Pubrius ahandî hîfi ra ngoafîkîmî manîngo. Ranîyu nindou ranai yîhoefîmbo aboedi hamîndî mborai-mborafi semündümüni ahandî worîni-mareamuna asu ro ahambo-so ngîmî si manîmboefî.

⁸ Ranîyo asu ranîhü Pubriusîndî afîndî ranai furîmboyuhü angünumbo fondîhü mapu. Ahandî fi ranai hüfî afîndî tüküfe asu furîmboyuhü ahandî fondanî mapu. Ranîyo asu Por ai kefuai hüfu warî ahandîwamî nande mbura dîdîbafîfihî angünü ra aboedîmarirî.

⁹ Por ai ranî-moatükunî ra ramareandamboyo asu munquambo angünumbî nindou hîfi ranîhündambo-mayei ranai masîneia ahei angünü ra aboedîmareandürî.

¹⁰ Ranîyei ro sipambe hombo masefa ai yîhoefîmbo bîdîfirî moatükunî ro mbonîmbo-marîhumîndefî ra fufumasehümüni.

Por ai Romînambo mahu

¹¹ Asu ro ngîmî amoamo ranîhü nîmboefîmbo süngunambo sip mamî airanî ranîhü hoewerî afîndîmayowa mamaro ranambe kamefoehundî. Sip ranana Areksandria-yafe sipîyo. Asu sip hanğîfoyowamî Mboafî god sîsamî ra mapaiaro. Ranîyefî ro sipambe kefoehu hohu ranî hîfi ra hîni-ngîrîhu hohu mahefî.

¹² Ranîyo asu hefi hefîmbo Sirakyus ngoafîhü tüküyahu ranîhü ngîmî si mamarefi.

¹³ Asükai ranîhünda botîyahu hohu hefi hefîmbo Regium ngoafîhü tüküme hundî. Mamî ngorü si ranambo werî ranai hoarinîpoedî werîmayo asu yimbu siyefî mburîhu hefi Puteori ngoafîhü tüküme hundî.

¹⁴ Ranîhü ro anîhondumbo-rîhindeimbî manîmboeia hoeimarîhundürî. Ranîyei ai yîhoefîmbo ai-babîdîmbo ranîhü mamî wik nîngombo

hoafîmayeia manîmboefî. Nîmboefî mburîhu asu sünguna Rom ngoafîhü hefî tükümehundi.

¹⁵ Romîhündî anîhondümborîhindeimbi ai ro ranî ngoafîhü tüküyahumboanefî hoafî ra hîmborîyei hehimbo, asu ai Apiusîndî Maket sowahî nindou aporambo worî ngîmî fondarühi sinei mbumarîhimunî. Ranîyu Por ai aheimbo hoeireandürî haya, Godîmbo hîhîfîrürühi ngusüfoambe afure kümareandî.

Por ai Romîhü Godîndî hoafî bokamarîhendî

¹⁶ Hîfî Rom ngoafambe tüküyahundane, ranîhündâ gafman nindou ranai Porîmboya se sîhaf-amboanî worî mamî ranambe nîmbafanî ami mamî ai sîhambo hîfandî-mbîranînamboane mehomondo.

¹⁷ Ngîmî si ra howane, asu Por ai Suda-yei bogorî-memo rana-hamumbo wataporîmbohündâ mborai yahupurî haya hümarîhepurî. Ai muŋgu mafandunda, hoafîyupurühi yahuya, “Wandafî mamî. Ro moai nîni akîdou-amboanî rarîheandî sîhefî nindou asu sîhefî amoa mamî-yomondî ahînûmbî hohoanîmo ranahambo hîfînambo-fembohündâ. Nga Suda ai moanî wambo Serusaremîhü kîkîhîründümondîrî mburu Romî-yomondî warîhümarundîrî.

¹⁸ Ranîyomo Rom ai wandî papî-hoafî hîmborî-yomonda ro moai nîni-moatükunî rarîheanda hoeirundî wambo hîfokoefe-ndîrîmbohündâ. Ranîyo ai wambo aboedambo koarîhefe-ndîrîmbo mehomo.

¹⁹ Nga asu Suda ai ranî hoafî ra hîmborîkoate-memonda asu ro hoafîmbo moai ngorü nafî yaŋgoro. Ranîyahî ro Rom adûkarî bogorî Sisar ai wandî hoafî ra awi hîmborîmbiyu masahî. Ranî-moatükunî rameheandî ra ro moai akîdou-amboanî nindou ro-mayei ranaheimbo papî-hoafîrîhandürî, nga moanî hamîndîyo rameheandî.

²⁰ Ranî hoafî ranîmboyahî ro sîhamumbo mborai-sa hümarîheheapurî hoeifepurühi wataporîmbo-yopurîmbo sambo. Ro anîhondümborîhe heheamboanahî hîmboayahî sapo nîne-moatükunî Israer muŋguambo hîmboayei ranahambo. Ranî-moatükunî ranahandî nîmîndîhünd-ane sen haponda wambo hüputüpu-rîhendîrîmboayo,” mehupurî.

²¹ Ranîyomo asu ai ahambo sîmborî hoafîyomo-ndowohü yahomoya, “Ro moai Sudia-yafe-mayo pasî sîhambohündâ akîdou-amboanî sahumîndefî. Asu moai yîhoefî wandafî mamî Suda ai ranîhündambo sîhambo hoafîmbo hündî hoafî sowandümo sîfomo. Asu moai sîhambo moaruwai hoafîyoweimbî hündî hoafî ra tüküfe raraorandî, nga wanî.

²² Nga awi ro sîhafî hohoanîmo ra hoafîyafanî hîmborîmbo sefomboanefî. Ranî-moatükunî ra nîmboe sapo ro fîfîrîhundî muŋguambo nindou Sisas ai Godîndî nîmor-ani seimbî aipoanîmbo-mehindî ranai se nîmbafambeahîndî ranahambo moaruwaimbofe hoafîmayei,” mehomondo.

²³ Ranîyomo asu ranî-sîmboanî fandîhumboane yahomo houmbo, nindou afîndî ranai Por nîmarühi mafandundî. Ranîyu Por ai God ngînîndî hîfandarandî ranahambo wataporîmbo-marandî. Ranîyo nindou ranai Sisasîmbo anîhondümborîmbîrîwûramboane yahu haya Mosesîndî-mayo ahînûmbî hohoanîmo asu Godîndî hoafî hoafîyomo-rundeimbî yomondî-mayo hoafî sürü pefe masîhefeyo ranahandî nîmîndî ra wataporîmbo-marandî. Ranî-moatükunî ra moanî hapoadümborî siambe piyu haya wataporîmbora hu-hu-humbo nîmbokoanî kîkîmaramündü.

²⁴ Ranîyomo asu nindou-memo ranai bîdîfîrî ahandî hoafî ra anîhondümborundî, nga asu bîdîfîrî ai awi moai ranahambo anîhondümborundî.

²⁵ Por ai mamî hoafî ra hoafiyu hayamboyuwane, asu süngunambo ai bobotiyafu houmbo ahamundîhoarî hoafî ranahambo simborî hoafiyomo houmbo bukürüme fundî. Sapo Por ai yare hoafiyuhü yahuya, “Yifiafî Aboedî ranai Godîndî hoafî hoafiyu-randeimbî Aisaia ranahandî yafambe süngure haya asu sîhamundî amoa mamî ranahamumbo anîhondü hoafîmayu!

²⁶ Aisaia ai yare hoafiyuhü yahuya,
 ‘Se ngafî nindou ndanaheimbo hoafîndafîndürî.
 Se himborî yangîrî hîhîmborîpo-ndeimboyei,
 nga asu ngîrî fîfîrîndîhi türüboadîhindî.
 Se himboapondei ngeimboyei,
 nga asu ngîrî hoeindîhindî.

²⁷ Nîmboe sapo nindou ndanahei hohoanîmo ranai tapîhamî-yondürühi
 ahei himboambe ra güre papîreandürî
 asu ahei himboarî ra dikîreandürî raraora hayambo wambo.
 Refekoate-ndeianî, nindou ranî-mayeî ranai awî ahei himboarînambo
 hoeirîhi,
 ahei himboambe ranambo himborîyei
 asu ahei hohoanîmo ranai korîfoareandürühi
 ai wambo sowana hehüpo ro aheimbo aboedî-aboedî fendürîmbo-hünda,
Aisaia 6:9-10
 mehu,” mehu.

²⁸⁻²⁹ Ranîyu asu Por ai ndeara bîdîfirana hoafiyuhü yahuya, “Awi se ranîmoatükunî ranahambo hohoanîmo türüboadühi fîfîrîndîhindî. Sapo God ai nindou aboedambofembo hoafî ra Suda-yafe ndîfo ranaheimbo-so mahone, nga asu ai-amboanî hoafî ranahambo himborî-ndeimboyeisî!” mehu.

³⁰ Por ai worî mamî ahandî pemîyu haya ranambe yimbu himbanî manüngu. Ranîyu asu ai nindou dîdîyei ahambo-so tüküyahindanî mboraimborai fi semündündürî dîdîboado-reandürî marandî.

³¹ Ai rarearühi God ngînîndî hîfandarandî ranahambo aheimbo yîhîmbokoate-wataporîmbo-randürühi Sisas Kraîs Adükarî-mayu ranahambo yamundeandürî marandî, nga nindou mamambo moai yowanî yahundo.

Rom Pas Por ai Rom+hündambo sürü papimarandi

¹ Kar+has+handüri ro Por-anahi, roana Krais Sisas+ndi moani ratüpur+ya-r+handeimb-anahi. God ai wambo Krais+ndi hoafi sem+ndi ho-rambohünda kafoare h+n+ng+reand+rüh+ asu se aboedi hoafi ra bokand+hawandi mehu-anahi nda.

² Aboedi hoafi ndanahambo God ai horombo hoafi+mareandi asu hoafi ra ahandi hoafi hoafi+yomo-rundeimbi ai ahandi Bukambe sürü paru masihoemo.

³ Aboedi hoafi ranana ahandi Nimori ranahamboane hoafi+mayo. Nimori ra Sudahündi nindou adükar+ bogori Defit+ndi s+rambeah+ndi nindoumbofi tüküme fiyu.

⁴ Nga ahandi sürühoeimbi yifiafi ranahambo ana God-ani ahandi af+ndi hondayu. Ai God+ndi Nimor-ani ran+ambo weindah+ randeanda tüküfembohünda God ai ahandi ng+n+ndi af+ndi nambo ahambo yif+hündi bot+mariri. Sapo aiana sihefi Adükar+ Sisas Krais ra.

⁵ Ahandi sünguyo ro hoafi sem+ndi ho ratüpur+ ra masahum+ndefi. Asu Suda-yafe ndifo n+moreh+ nindowenih+ muṅguambo hif+hü ranai Sisas+ambo an+hondümbö-ndi+horüh+ ahandi hoafi ra süngumb+r+hindi yahuhaya ran+ambo-hünda God ai y+hoef+imbo kamafoareamuni.

⁶ Asu nindou Rom ngoaf+hü amarei ra siheimbo kameih+yu hoafi ra hoafi+ambo koamar+hemuni. Sapo siheimbo God ai Sisas+nd-anei mehündür+.

⁷ Se Rom ngoaf+hü amarei siheimboyu sapo God ai ngusüfo parearüh+ asu ai nindou wand-anei yahuhaya d+bon+mendür+, siheimboanah+ ro sürü nda papari+handi. Sihefi Ape God asu Adükar+ Sisas Krais ai siheimbo moani h+poambo-ndi+neandürüh+ ngusüfoambe afur+fimbi hohoan+mo mb+sab+na-ndüramboane.

Por ai Rom+hünd+ hoeifendür+imbo yahumboani

⁸ Ro rand+he hoaf+ndahandür+ samboanah+, muṅguambo hifi nindou amarei ranai se an+hondümbö-r+hindeimbi nindou an+imboei ran+ambo watapor+imbo-ar+hündi ran+imboanah+ asu Sisas Krais+ndi süngu siheimbohünda wandi God ranahambo h+h+far+hüni.

⁹⁻¹⁰ God+ndi Nimori ranahambo aboedi hoafi ra hoafi+ya r+handüh+ wandi muṅguambo hohoan+mo God+imbo ratüpur+yahühanahi. Ai f+f+reamboani sapo ro n+imbi-n+imbi+si siheimbo hohoan+moyahüh+ ahambo did+ba fiya ar+handi. Ai wambo siheimbo hoeifendür+imbo far+hefe-nd+r+imbohündambo hohoan+moayu ana, asu ro süngunambo did+ siheimbo hoeindi+heir+imboyah+.

¹¹ Ro Yifiafi Aboed+ndi-mayo moatükuni siheimbo ng+nem+ndi-ndür+imbohünda segodür+imbo sambo, ran+imboanah+ asu ro siheimbo hoeifendür+imbo hohoan+mo-ayahandür+.

¹² Hoafi nda rahurai-ane: Sihefi an+hondümböfe ran+na s+imbori-s+imbori ng+n+mb+ram+ndi+mun-amboane samboanah+ hohoan+moayah+.

¹³ Wandafi mami, se ndori+hi f+f+r+ndi+hindi, ro siheimbo sowana af+ndi+imbo s+n+imbo samboanah+ hohoan+moayah+. Nga asu wambo af+ndi+imbo b+d+f+ri moatükun-ane nafi güreand+r+ marandi. Ro God+ndi ratüpur+ ratüpur+yahüh+ Suda-yafe ndifo aheimbo far+heheandürani ahandi hoafi an+hondümbö-r+hindeimbi nindou tüküyahi mar+hünd-ane.

Nga ranimboanahi siheimbo sowanambo amboani sinimbo samboanahi, sihei anihondumbofe hohoanimo ra farihefemböhdnda sapo aheimbo mafariheheandüri nou.

¹⁴ God ai wambo rani ratüpurü masendira ranimboane asu roana nindou Griküdü adükari ngoafihü amarei-anei asu nindou nimambe burayei-ane, nindou fifirihindeimbi rananei asu fifirifekoate-mayei rananei muñguambo aheimbo hoafi ro moani bokandihhehea samboanahi ngusüfoambe fufurafoareandiri.

¹⁵ Ranimboanahi asu Godüdü aboedi hoafi nda Rom ngoafihü amarei siheimbo amboa bokandihheheandüri sa hehea ro hürütayahü.

Aboedi hoafi ana Godüdü nginind-ane

¹⁶ Nga ro moai aboedi hoafi ranahambo amoanüñgüyahü. Nimboe sapo ranana Godüdü hoafi nginüdü hamüdüyo hayamboane asu ai düdüyeyi anihondumbo-arihindü ranaheimbo aboedambo-reandüri-randeimbi mayowambo wambo. Sudahüdü aheimbo-so boatei tüküfe mburamboyo asu sünguna ahei ndüfo ranaheimbo-so amboa tüküme feyo.

¹⁷ Nga aboedi hoafi ra sapo God ai nindou anihondumbo-arihindü ranaheimboya nindou mbumund-anei ehundüri asu Godüdü mbumundü hohoanimo hoafi ra ranambeah-ane weindahü tüke feyo. Mbumundü hohoanimo ranana anihondumbofe hohoanimo rani-süñgu yangiri weañgurühi peyo haya hombo bidifirani tüke feyo. Nga Baiborambe hoafi ranahambo yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou ranai ana anihondumbofe hohoanimo rani-süñgu yangiri nimboeimboyei,' meho.

Muñguambo nindou Godimbo daboadanambo-arühorü

¹⁸ Nindou sapo Godimbo daboadanambo-rühorühi asu moaruwai hamüdü hohoanümo yeyihü ahei moaruwai hohoanümonambo ahandü anihondü hoafi ra gürühi arihüdü. God sünambe amaru ahandü hürütü ra ranaheimbo weindahü tüküfe arandü. Asu ai ranambo nindou rahurai ranaheimbo yibobondearümbui.

¹⁹ Nga nindou ai God ranahambo fifirifembo hohoanimo ra moai dübo yangoro. Nga God ai ahandühoari rani-moatükünü ra aheimbo weindahü-mareandüri.

²⁰ Yini, God ai hifi nda nafimarandü asu horombo hondü peyo haya ho-hombo hapondani amboani rani-moatükünü ai nafimarandü ra nindou ai hoerihimboanei. Raninambo asu nindou ranai God ahambo ngiri himboari hondünambo hoeindühorüsi, nga ai nüñgu-nahuraiyu ranahambo fifirindühimboyei. Ai ahandü koadürümbo yangoroweimbi nginüdü ra fifindühindü asu ai God hondayu ranahambo fifirindühimboyei. Ranimboane asu ai ngiri roana moai ranahambo fifirihundü mbisei.

²¹ Sapo nindou ai Godimbo fifiri-marühorüyosi, nga asu ai moai Ahambo adükari-ani seihü, sihefi God-ani sahündowohü hihifirühorü rihüdü. Nga asu moandü moatükünümbo ngusüfo pamarühindü asu ahei hohoanümokoate hohoanümonambo ahei ngusüfo ra nimbü mamarandüri.

²² Asu ai rarihi hoafiyeyihü seiya, roana fifirihundeimbi nindou-ane fi, masei, nga ai nindou fifirifekoate tüküme hindü.

²³ Asu ai God koadürümbo-koadürümbo nüñguweimbi ranahambo hinüñgirihi hehi asu ai sümbuyo-randeimbi moatükünü, nindou, ndu, ninüdü, wako sisani ranahambo hei düdübafiyeyi rihüdüdü hihifihifiyeyi marüdüdü.

Mamükarü hohoanimo

²⁴ Nindou ranai moaruwai ranî hohoanîmo-mayeiamboyu asu God ai aheimbo yare moanî hîniŋgi-mareandûra asu ai yikoarîfo hohoanîmo ŋgusüfoambe botîmareandûrî asu amoanîŋgûmbî moatükunî simborî hoyei marîhündî.

²⁵ Nindou ra Godîndî anîhondü hoafî ranahambo hîniŋgirîhi hehi asu tikai hoafî süngurîhi arîhündî. Ranîyei asu ai nîne-moatükunî God nafîmarandî ranahambo hohoanîmoyeihi dîdîbafîyei marîhündî, ŋga asu ai God muŋgu-moatükunî nafîmarandî ranahambo moai anîhondûmbo-rîhorûhî dîdîbafîyahindo rîhündî. Ŋga awi sîhirî muŋguambo si aho ra ahambo adûkar-ani mbîsefîmboane, ŋga anîhond-ane.

²⁶ Nindou ranai moaruwai hohoanîmo ramarîhindî ranîmbo-hündambo God ai aheimbo amoanîŋgûmbî hohoanîmo ŋgusüfoambe amaro ra-süngure hîniŋgi-mareandûrî. Ranîmboyei asu nîmorehî ai-amboanî nindowenihî-dîbo aboedî nîŋgokoate-yeihî ŋgorû nîmorehî dîbo mamî ranî hohoanîmo süngumarîhündî.

²⁷ Asu nindowenihî ai-amboanî ranî-süngumboemo ai hohoanîmo aboedî ahamundî nîmorehî-babîdî refembo ra hîniŋgiru houmbo nindowenihî ahamundîhoarî bogo moaruwai hohoanîmombo mehomo. Ranîyomo asu ai amoanîŋgûmbî moatükunî yaru arundî ranîmbo-hündâ asu ahamundîhoarî tîŋrîfo afîndî masowandümo sapo ai ramefundî ranî simogodîhûmbo.

²⁸ Nindou ai Godîndî anîhondü hohoanîmo fîfirîfe ranahambo süngufembo moei masei ranîmboyei asu God ai ahei yikoarîfo hohoanîmo moaruwai yare hîniŋgi-mareandûra, asu ai ranî-moatükunî refembo yowanîmbo-mayo ra ai ranî-süngumarîhindî.

²⁹ Asu aheimbo hohoanîmo moaruwai hamîndî mengoro ranai tükûra pimareandûrî yikoarîfo hohoanîmo, sîmbuyo-randeimbî hohoanîmo, hohoanîfe hohoanîmo, ŋgorûmbo yifiarî hohoanîmo, ŋgorûmbo ŋgusüfoambe moaruwaimbofe hohoanîmo, nindowmbo hîfokoeife hohoanîmo, ŋginîndî hoafî hohoanîmo, ŋgorûmbo tikai hoafî hohoanîmo, ŋgorûmbo moaruwaimbofe hohoanîmo, muŋgu hohoanîmo ra süngumarîhü hei.

³⁰ Ranîyei asu ŋgorûmbo daboadanî hoafî hohoanîmo, ŋgoründî ndürî weindahî hamîndî moaruwaimbofembo hohoanîmo, Godîmbo yiboarukofi hohoanîmo, hoafî mbahîrîhefîmbî hohoanîmo, afîndî-afîndeimbî hohoanîmo, ahei fi ranahambo borî hohoanîmo, muŋguambo ra süngumarîhü hei. Ai simborî moaruwai hohoanîmo ranahambo refembo hohoanîmo, asu hond-afîndî-yafe hoafî hîmborî-koate, hohoanîmo muŋgu ra rareiranî hohoanîmo muŋguambo ra rarîhi marîhündî.

³¹ Ai ŋgusüfo hohoanîmokoate-anei, asu moai ahei hoafayeî ranahambo kîkîhirîhûmündî, moai ahei fikîmînîndîmbo hohoanîmoyei, asu ai moai nindou ŋgorûmbo hîpoambo-rîhindûhî farîhehindûrî.

³² Nindou ranai Godîndî mbumundî hohoanîmo hoafî ra ndorîhi fîfirîhindî. Hoafî ra yare hoafîyowohü yahoya, 'Nindou düdi ai hohoanîmo yahurai hohoanîmoayu ana, yîfîmbiyuwamboane,' meho. Nindou ai ra fîfirîhindîsî, ŋga moaruwai rawarîhindî. Asu ranî yangîrîyopoanî, ŋga nindou bîdîfirî ai rawarîhindî ranaheimbo siaoyahi arîhündî kameihî.

2

Godîndî yîbobofe hohoanîmo ai mbumund-ane

¹ Ranîmboane asu nindou dîdîyei nindou ŋgorûmbo papî-hoafîrîhündûranî, se ŋgirî ro hütîyefîpoanî mbîsei. Ŋga se ŋgorûmbo

papi-hoafiri-hündürani se sihei-fimbo amboani papi-hoafirühi arihündi, nimboe se rani moatükuni ai rawarihindi ra sapo se-amboani rawarihindi ranimbo wambo.

² Nindou sapo moaruwai hohoanimo rahurai rawarihindi ranaheimbo God ai papi-hoafarandüri, nga ahandi yibobofe hohoanimo ra mbumundi saf-ane, ra sihiri fifirihundi.

³ Nga se nindou bidifirambo ai hohoanimo rahurai hohoanimoayu ranahambo papi-hoafiri-hündühaneisi, nga se-amboa siheiharani hohoanimo rahurai rarihindühanei, nga se nungurihi ranahambo hohoanimo-yeihyeia? Asu se Godindi yibobofe tüküfeyowambe ra aboedambo-ndahumboyefi seimboyei?

⁴ God ai siheimbo hohoanimo aboedi safi hohoanimoayundürühi siheimbo nimai yibobofe-ndürikoate gedühi hifandarandüri. Nga ahandi hohoanimo ra se moanane seimboyei? Godindi aboedi hohoanimo ra siheimbo didiboado-fendürani asu se hihirife ahambo süngufimbo-hündamboane, nga se ranahambo moai fifirihindiyo?

⁵ Nga se afindi-afindeimb-aneisi asu ngiri sihei moaruwai hohoanimo ra hinngindihindi. Mami rani hohoanimo süngu Godindi-mayo nginindi hamindi hohoanimo ra siheiwami papirihündühi nou-aneisi. Asu se süngunambo God ai nginindindühi ahandi mbumundi hohoanimo süngu yiboboreandambe animbo rani-simboani weindahi tükündifeyoani asübusümbi hohoanimo ra ndahümündimboyei.

⁶ Nga nindou mamami nine-moatükuni ai rawarihindi rani simogodihumbo animbo God ai aheimbo yibobondearümbui.

⁷ Nindou bidifiri didiyei aboedi hohoanimo ra sünguarühi hei ana, sapo God sihefimbo ndüri adükarimboane asu sümbokoate yangiri ningombo ranane munquambo rani-moatükuni mbisemuna seimboaneisi rawarihindi. Nindou rahurai ranaheimbo-animbo God ai yangiri koadürümbo ningoweimbi ra dagadürimbui.

⁸ Nga asu nindou bidifiri didiyei ai ahei fimbo yangiri hohoanimoyeihi anihondü hohoanimo ranahambo yiboaruko-rühindühi asu nine hohoanimo moaruwai mengoro ra süngufembo hohoanimoayei ranaheimbo-animbo God ai nginindindühi tihirifo afindi dagadürimbui.

⁹ Rani-simboan-animbo nindou munquambo sapo hohoanimo moaruwai mengoro sünguarühi hei ranaheimbo tihirifo-ane asu asübusi afindi ranane rani-moatükuni ra dagadürimbui. Rani-moatükuni ra Sudahündi aheimbo-so boatei tükündifendüri mbundambo-animbo asu süngunambo munquambo nindou amuri-mayei aheimbo-so amboani tükündifendürimboe.

¹⁰ Nga asu nindou munquambo didiyei ai sapo hohoanimo aboedi ra-sünguarihindi ranaheimbo-animbo God ai ahandi himboamupuirandeimb-ane, ndüri adükar-ane asu ngüsüfo afurife kife-ane munquambo ra dagadürimbui. Rani-moatükuni ra Suda aheimbo boakori dagadüri hayambo-animbo asu nindou amuri-mayei ranaheimbo amboani dagadürimbui.

¹¹ God aiana ngiri nindoundi siri ranahambo hohoanimodu, nga munquambo mami hohoanimo süngu türüfoa-reandürühani yiboboareandüri arandi. Nga nine-moatükuni nindou ai rawarihindi rani-süngu yangiri animbo ai türüboadeandühi yibobondeambui.

¹² Nga nindou didiyei Mosesindi-mayo ahinümbi hohoanimo ranahambo fifirifekoate-mayei-aneisi, nga moaruwai hohoanimo süngurihindani God

ai ah+nümbi hohoanimo ranahambo hohoan+mokoate-nduhü aheimbo randeandüra awand+hehimboyei. Asu Suda ai ah+nümbi hohoanimo fifir+hindisi, nga asu didiyei moaruwai hohoanimo süngur+hindani ah+nümbi hohoanimo rani-süngu yibobondearümboe.

¹³ Nga nindou didiyei ah+nümbi hohoanimo ranahambo himbor+mayeri rani-yeipoani ai Godindi himboahü aboedi mbumundi nindou animboei, nga wani. Nga nindou ai ah+nümbi hohoanimo ranai hoafimayo ranahambo süngur+hindühi rawar+hi hei ranai-animbo Godindi himboahü aboedi mbumundi nindou tükündahimboyei.

¹⁴ Nga nindou Suda-yafe ndifo aiana moai ah+nümbi hohoanimo ra fifir+hindisi, nga bidifiri ai moani ahei hohoanimonambo yangiri aboedi moatükuni ah+nümbi hohoanimo ranai hoafimayo rani-süngwanei ratüpur+yei ar+hündi. Ai ah+nümbi hohoanimo ra fifir+fekoate-aye amboani asu ai aboedi hohoanimo ra aheihoari pur+hümündihü hohoan+moyeihanei.

¹⁵ Rani hohoanimo ai rani-süngur+hi hohoan+moyei ar+hündi asu ahei aboedi hohoanimo ranai-ane ahei ngusüfoambe ah+nümbi hohoanimo sürü apaiaro ranahambo nafuiarandi. Raniyei asu ahei ngusüfoambe ranai-amboani ah+nümbi hohoanimo ra purar+hümündi ranahambo nafuiayo, nga ngoambo yiboarukureandüri asu ngoambo ndoreandüri randühane.

¹⁶ Yibobofe si ra tüküfe simboan-animbo muṅgu-moatükuni sapo rahurai hamindi nindou aheimbo-so tükündifendürimboe God ai Sisas Kraisindi wari-süngu nindou-yei hohoanimo dibo meṅgoro ra türüboadeandühi yibobondea-ndürimbui. Hoafi yahurai ranane ro siheimbo aboedi hoafi hoafayahindürühi bokar+hehe ar+handi.

Sudahindi asu ah+nümbi hohoanimo

¹⁷ Asu se nūṅgu-mandahia? Se hoafiyehiya, roana Suda-anefti, nga ranimbo-hündambo ah+nümbi hohoanimo ra fifirar+hündi ranimbo wambo Godindi yibobofeambe sihefimbo aboedambo-ndeamunümbui ase. Asu se ro-anefti Godindi nindou-ayefi sei hehi ranahambo bor+yei ar+hündi.

¹⁸ Sapo se ah+nümbi hohoanimo ra yamundihi mbur+hü fifir+hi hehimbo wambo God ai nine aboedi hohoanimo-ane ehü ra fifirar+hündi asu mbumundi hohoanimoayo ranahamboane yifiraye.

¹⁹⁻²⁰ Asu se hoafiyehiya ah+nümbi hohoanimo ranambe fifir+fe hohoanimo asu an+hondü hoafi ra muṅgu fifirar+hündi ase. Ranimbo-hündambo animbo himboat+hari-mayeri ranaheimbo nafi nafuinda-hündürimboyefi asu nindou nimbi nimarواني an+boadei ranahei si rahurai-anefti. Asu roana sapo ngusüfokoate nindouyei didiboador+hündür+r+hundeimbanefi asu nimoakidibou yamund+hündür+r+hundeimb-anefti muṅguambo rasei ar+hündi.

²¹ Se nindou bod+mondambo yamundar+hündür+ ana, asu nimboe sihei fimbo yamundifekoate-ayeia? Se hoafiyehiya, se hümbohün+poani, ase-anesi, nga asu se ra siheihoari hümbohün+yeih+yei waniyei?

²² Se hoafiyehiya, se nimorehi sis+himo, nindowenih+ birabir+poani, ase-anesi, nga asu se siheihoari ra raweyahindüh+yei waniyei? Se sisami god ranahambo yiboarukoar+hündisi, nga asu se sisami godindi woram-beahindi napo hümbohün+yei r+hündai waniyeiai?

²³ Se ah+nümbi hohoanimo ranahambo ro fifir+humboanefi seihü ranahambo bor+yei r+hündühaneisi, nga se hohoanimo ra süngufekoate-yeih+ asu rananimbo se Godindi ndür+ moaruwaimbo-r+hindüh+yei waniyei?

²⁴ Nga ranahambo Bukambe hoafi ranai yare hoafiyowohü yahoya, 'Suda sihei sünguna nindou ngorü sirihündi ranai Godindi ndürü ranahambo moaruwaimborihi hoafiyei arihündi,' meho.

Hoeari kefe tirihefe hohoanimo asu ngusüfoambe hohoanimo-ane

²⁵ Asu Suda se ahinümbi hohoanimo ranahambo sünguarhi hei ana, sihei hoeari kefe tirihefe hohoanimo ra mbumundi saf-ane. Nga asu se hohoanimo ranahandi süngufe hokoate-yeianü hoeari kefe tirihefe hohoanimo ranai refekoate himbondeimboyei.

²⁶ Asu nindou ngorü sirihündi sapo didiyei ahei fihoeari ra kefe tirihefekoate-aneisi, nga asu ai ranü ahinümbi hohoanimo ra sünguarhi hei ana, nindou ranaheimbo God ai nindou ranai ana fihoeari kefe tirihefimbi himboyeimboanei mambüsüyo?

²⁷ Yinü, asu Suda seana ahinümbi hohoanimo ra Bukambe mbengorindürisi asu sihei fihoeari kefe tirihefe hohoanimoyeimb-aneisi, nga asu se ahinümbi hohoanimo ranahambo süngufekoate-yei arihündi. Nga nindou ngorü sirihündi aiana moai ahei fihoeari karhi tiriheli rihündisi, nga asu ahinümbi hohoanimo ra sünguarhindi ana, nindou rahurai ana ahei aboedi hohoanimonambo siheimbo papi-hoafarandürü.

²⁸ Nga nindou ai moanü fi yangirü Sudahünd-ani ranai ana Suda hondüyopoanü. Asu fihoeari kefe tirihefe hohoanimo hondü ranana moanü fi ranahambo hohoanimo yangirüyopoanü.

²⁹ Nga nindou düdi ai Godindi-mayo moatükunü ra ahandü ngusüfoambe amarondo ana, ai Suda hond-ani. Fihoeari kefe tirihefe hohoanimo hondü ranana ai ngusüfoambeahindi hohoanimo yangir-ane. Ranü hohoanimo ranana moanü fimbo hohoanimoyopoanü, nga Yifiafindi hohoanimo-ane. Nindou rahurai ai nindouyei himboahü ndürümbi adükariyopoanü, nga Godindi himboahü ndürümbi nindou-ane.

3

Moaruwai hohoanimo ra ngirü aboedi hohoanimo hifinambondeandi

¹ Ranana asu nüngunde Sudahündi-yei nüngombo ranai ngorü sirihündi-yei nüngombo ranahambo ngasündimandea? Asu fihoeari kefe tirihefe hohoanimo ranambe nine-moatükunü aboedi tüküfe aranda?

² E! Afindi munquambo moatükunü aho ra ranü-poanü ranü-poanüreamboane. Mamü adükari moatükunü ranane God ai Suda aheimbo ahandü hoafi hondü ai aheimborihi hifandimbirihünda yahuhaya masagadürü.

³ Asu nindou bidifiri ai hoafi ranahambo anihondumbo süngufekoate-aye ranana asu nüngumandifea? Nindou ai ranü-moatükunü rawarhindi ranümböhünda asu God ai-amboanü anihondumbo hohoanimo hoafi ahandü ra hinüngimandeyo?

⁴ Tikaiyopoanü, nga anihond-ane, God ai ngirü ranü-moatükunü ra randeandi! Nindou ai tikarhi hehi hoafayei amboanü asu God aiana moanü anihondumbo mam-animbo hoafindimbui. Sapo Bukambe hoafi ranai God ranahambo yare hoafiyowohü yahoya, 'Nüngu-simboaniyo se hoafindafanü nindou hoafi ra anihondayo fifirimbirihindamboane.

Asu nüngu-simboaniyo nindou shambo papi-hoafindihünanü shafi hoafi ra ahei hoafi ranahambo ngasündimbi-reandüramboane,' *Buk Song 51:4*
meho.

⁵ Nga asu sihefi moaruwai hohoanimo ratüpurî ranî hohoanimo ranai Godîndî mbumundî hohoanimo ranahambo weindahindeandani ana, sihirî ranahambo nungu mambisefa? God ai sihirî moaruwai hohoanimoyefî arîhundi ranimbo-hünda ai sihefimbo simborî tîjîrîfo asemunî ana, asu ahandî hohoanimo ra moaruwai-ane, randîhu ramambisefiyo wanîmandefiyo? (Nindou sihefi hohoanimo sünguanahî moanî ndarîhe hoafi-yahî.)

⁶ Ranî-moatükunî ra ai wanî! Asu God ai mbumundî hohoanîmokoate-ayu ana, asu nungunde ai nindou hîfî ndanîhü anîmboei ranaheimbo türüboadeandürîhî yîbobomandeandüra?

⁷ Asu wandî tîkai hoafi hohoanimo ranambo Godîndî hoafi hondü ra weindahî-rîheandanî asu ahandî ndürî adükarî tüküfeyo ana, asu nîmboe wambo moaruwai hohoanîmo-yaheimbî nindou nou God ai papî-hoafarandîra?

⁸ Refeana, sihirî randîhu hoafîndefîhüya, awi sihirî moaruwai hohoanimo ranî yangîr-anîmbo süngundîhu ngefani ranîmbo asu aboedî hohoanimo ra ranî-süngu tükündîfeyoanî mambisefiyo? Karîhasîhandürî wanî. Nindou bîdîfîrî wambo tîkai hoafi-yahü-ndîrîhüya Por aiana yahurai hoaf-ane wataporîmbora arandî aseî. Süngunambo-anîmbo God ai aheimbo ramarîhindî süngu türüboadeandürîhî tîjîrîfo dagadürîmbui, nga ranî-moatükunî God ai refemboayu ra ai aboed-anesî.

Nindou moai mbumundî mamî ai-amboanî hîfîni nungu

⁹ Awi refe ana, Suda sihirî nindou ngorü sirîhündî ranaheimbo ngasündîhurümbom-beyefiyo? Ra ai wanî! Ro ranî-moatükunî ranahambo hoafiyaheimb-ane, nindou ngorü sirîhündî ranane, asu Suda ranane, muŋguambo sihirî ana mamî simogodî nindou yangîr-aneî asu muŋguambo moaruwai hohoanimo süngurîhu-rîhundîhî sihefihoarî hütî-aneî.

¹⁰ Nga Bukambe hoafi ranahambo yare hoafi-yowohü yahoya, 'Nindou mamî ai-amboanî moai mbumundî nungu.

¹¹ Nindou mamî ai-amboanî moai Godîndî moatükunî ranahambo fîfîreandî,

nindou mamî ai-amboanî moai Godîmbo kokorürî randî.

¹² Muŋgoambo ai Godîmbo daboadî hîhîrîhorî-mboaneî.

Muŋguambo ai nindou moaruwai saf-aneî tükümehindî.

Nindou mamî ai-amboanî nîne-moatükunî aboedayo ranî-moatükunî moai rareandî, nga wanî,' *Buk Song 4:1-3; 53:1-3; Saveman 7:20*

¹³ 'Muŋgu yafambe ana yîfambe gabudîfekoate anîngo rahurai-anendürî. Tîkai hoafi moaruwai ranai ahei teifî ranî-süngu hîhîre ho piyowohü moanî yangoroweimbî hoafi ranai tüküfîh-ane.' *Buk Song 5:9*
'Amoasîrîndî yahafambe nindou hîfokoefembo tîbagî amaro nahurai.' *Buk Song 40:3*

¹⁴ 'Ahei yafambe ambe ana nindoumbo God ai moaruwaimbom-bîreandüra-mboane yaho hoafi asu moaruwai hühütîmbü hoafi ranî yangîr-ane hoafiyeî arîhündî.' *Buk Song 10:7*

¹⁵ 'Aiana nindou hîfokoefembo hohoanîmoayeî.

¹⁶ Aiana nahanîniyo ahei ra muŋgu-moatükunî moaruwaimbofe howohü tîjîrîfo afîndî saimbo yangîrî nindou-aneî.

¹⁷ Aiana nindou ngorü-babîdîmbo moai wudîpoaporîhi nîmareî.' *Aisaia 59:7-8*

18 ‘Aiana moai Godimbo akidou-amboa ahinirihorühi
yihimboyahündo rihündi,’ *Buk Song 36:1*
meho.

19 Asu sihiri fifirihumboanefi, munquambo hoafi ahinümbi hohoanimo ai hoafayo ra nindou didiyei ranahandi hoarehindeihi süngumbiri-hindamboane. Ranimboane asu nindou mam-amboa ngiri hoafindühi ro mbumund-anahi mbüsu, nga wani. Asu nindou munquambo Godindi himboahü hütiane ra nafuimbohünda ahinümbi hohoanimo engoro.

20 Nga ahinümbi hohoanimo süngufembo raninambo ngiri nindou mamimbo amboani Godindi himboahü nindou mbumund-anahi mbüsu. Ahinümbi hohoanimo ranai ahandi ratüpurü shefi hohoanimo moaruwai nafuiyamuni randühane.

Anihondümbofe süngu nindou ai Godindi himboahü mbumund-anei

21 Nga hapondani ana God ai ahandi nindoumbi mbumund-anei ehu hohoanimo ranana ai weindahi tükufemboane. Nga asu rani-moatükuni ra sapo ahinümbi hohoanimo mengoro rani-süngupoani tükumefeyosi, nga ahinümbi hohoanimo raniyo Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ranai-amboani rani-moatükuni ranahambo weindahiru masihoemo.

22 Godindi-mayo mbumundi hohoanimo ranana ndahurai-ane: Nindou munquambo didiyei ai Sisas Kraimbo anihondümbi-arihori, ranaheimbo God ai nindou mbumund-anei ehu ahei anihondümbofe hohoanimo ranimbo-hündambo. Nga nindou ranai ngörü-poaniyombo-yopani.

23 Wani, nga nindou munquambo moaruwai hohoanimo-yeimboanei asu mbumundi sürühoeimbi hohoanimo God ai siaoayu ra mbonimborihümündimboanei.

24 Nga asu God ai aheimbo moani hipoamboarandüri. Ranimboyu asu ai nindou ranaheimbo aboedi mbumund-anei mehündüri sapo Krai Sisas ai aheimbo aboedambo-mareandüri ranahandi süngu.

25 God ai Krai ahamboya, ahandi hori ranai pindowohü-animbo nindou didiyei ahambo anihondümbi-arihori ranai moaruwai hohoanimoayei ra popoaimbi-ramindüramboane yahu hayamboyu. God ai rani-moatükuni ramareandi ra ahandi hohoanimo moani mbumundi hamindi hondayo ra nafuimbohünda ramareandi. Nga horombo ana nindou ai moaruwai hohoanimomayeisi, nga God ai rani-moatükuni ranahambo hinngirou safi hifandandühi asu ai moai nimai rani-moatükuni ranahambo simbori tiriifo sailimbo hohoanimoyu.

26 Yin, ai Sisaimbo maserü ra haponda ndanambe ana ahandi mbumundi hohoanimo ra weindahi nafuimbo-hündamboyo. Rani süngumboane ro fifirihündi ra God ai ahandihoari mbumundi hamindi hondani asu nindou düdi ai Sisaimbo anihondümbi-ariri ranahambo seana nindou mbumund-anafi yahu arandi.

27 Asu refe ana, nine-moatükuni ranahambo sihiri borimandefi habodefa? Ngiri moani borindefi. Asu nimboe rani-moatükuni rana? Rani mbumundi moatükuni ra sapo ahinümbi hohoanimo mengoro ra süngufembo-hündamboyo? Wani, nga sapo sihiri anihondümbi-arihundi ranimbo-hündamboane.

28 Nga sihiri ana ra fifirihündi, nindou moani anihondümbi-arihindi ranaheimbo-animbo God ai nindou mbumund-anei mbüsümbui, nga ahinümbi hohoanimo ra süngufembo ranimbo-hündambo ngiri randearü.

29 Asu nimboe rana? Asu God ai Suda-yei God yangiriyu? Asu nindou ngörü sirihündiyei God kameihiyu? Yin, God ai nindou ngörü sirihündiyei God amboanani.

³⁰ God aiana moani mamani. Raniyu hayambo ranani Suda sapo ai ahei fihoeari karihi tirihahi arihundi ranai anihondumbo hohoanimo sungu aheimbo nindou mbumund-anei mbusumbui. Asu nindou ngoru sirihundi sapo ai ahei fihoeari kefe tirihafekoate ranai anihondumbo hohoanimo sungu aheimbo amboa nindou mbumund-anei mbusumbui.

³¹ Asu siriri rani anihondumbofe hohoanimo ranambo sapo ahinumbi hohoanimo menjoro ra moanane sefai? Ai ra wani! Nga ahinumbi hohoanimo ahandi nimindi ra nginiri-humundefuhanefi.

4

God ai Abrahamimbo nindou mbumund-anafi mehundo

¹ Asu siriri sifehi amoa Abraham ranahambo nungu mambisefa?

² Abraham ai nene aboedi moatukuni ratupurimayu ranahambohunda God ai ahambo nindou mbumundi aboed-ani mbehu-mbonana, asu ranimbo-hunda borimbomayu-hundi-yosi. Nga ranimbo-hunda Godindi himboahu ngiri borindu.

³ Nga Bukambe hoafi ranai yare hoafiyowohu yahoya, 'Abraham ai Godimbo anihondumbo-mariri ranimboyu asu God ai ahambo nindou mbumund-anafi mehundo ahandi anihondumbofe hohoanimo rani-sungumbo wambo,' meho. *Stat 15:6*

⁴ Siriri firihundi ra, nindou ai nene ratupuri ratupurayu ana, ai rani takini kaki semunduh-ani. Ahandi kaki ra moani sabudowan semunduhuyupoani, nga sapo ai ratupurimayu rani takinimbo asabudowane.

⁵ Nga asu nindou dudi ai ahandi ratupuri ranahambo hohoanimokoate-yuwohu asu ai moani God sapo nindou hohoanimo moaruwaimbu aheimbo nindou mbumund-anei ehu ranahambo anihondumboariri ana, asu ai ahandi anihondumbofe hohoanimo ranahambo mbumundi hohoanimowane yahu arandi.

⁶ Nindou rahurai-ane God ai ahambo mbumundi nindou-ani ehu, nga moai ahandi ratupurimbohunda, nindou ranai hirifi-hirifumbi nindou-ani yahu. Nga Defit amboa ranahambo hoafimayu.

⁷ Ai yare hoafiyuhü yahuya,

'Nindou ai hirindi hohoanimoyeiani asu God ai amboawiyei yahuhü ahei moaruwai hohoanimo ranahambo gabudareandi, nindou ranai ana hirifi-hirifumbi nindou-anei.

⁸ Nindou ai moaruwai hohoanimoyuwani asu Adukari ai ranahambo hohoanimokoate-ayundo ana, nindou ranai hirifi-hirifumbi nindou-ani,' *Buk Song 32:1-2* mehu.

⁹ Sapu hirifi-hirifi hohoanimo ranahambo Defit hoafimayu ra, nindou fihoeari kefe tirihafe hohoanimo sungurundeimbi ranaheimbo yangriyu hoafimayu? Wani. Nga nindou fihoeari kefe tirihafe hohoanimo sungufekoate-ayei ranaheimbo kameihiyu ai yare hoafimayu. Nga siriri rarihu firihundi ra, God ai Abrahamindi anihondumbofe ra hoeireandani mayoa ahambo nindou mbumund-ani mehu, asefi.

¹⁰ Nga nungusumboanyiyo rani-moatukuni ra ahambo tukumefeyowa? Abraham ai ahandi fihoeari ra kefe tirihafekoate-yuwambeyo asu kare tirihai hayamboyuwambeyo God ai ahambo yare hoafimayundo ra? Sapo ai fihoeari kefe tirihafekoate-yuwambeyo, nga sungunambo-yopoani.

¹¹ Ai ahandi fihoeari ra kefe tirihafekoate nunguambe Godimbo anihondumbo-marira asu God ai ahamboya se nindou mbumund-anafi

mehundo. Ra nafuimbohünda God ai ahambo fihoeari kefe tirihefe hohoanimo masagado. Ranimboani Abraham ai munquambo nindou moai fihoeari ahei ra karihi tirihendisi, nga asu ai Godimbo anihondumbo-arithori ranahei amoa amboanayu. Ranimbo-hündamboyo asu God ai aheimbo amboani se nindou mbumund-anei mehündüri.

¹² Nindou bidifiri ai fihoeari karihi tirihahi-ndeimbi yangiri-yeipoani, nga anihondumbo-rihindeimbi kapeih-anei asu shefi amoa Abrahamindi anihondumbofe hohoanimo süngurihi arihündi. Asu horombo Abraham ahandi fihoeari kefe tirihefekoate-yuambe anihondumbo-mareandi rani-süngumefundi ranimbo-hündamboani ai ahei amoa-ayu.

Godindi horombo hoafi ra munquambo anihondumbo-rihindeimbi-yafe-ane

¹³ God ai Abraham asu ahandi amoa mamiranaheimbo hifi munquambo ra ndahandürimboyahi yahuhaya horombo hoafimareandüri. God ai ahambo rani hoafi ahinümbi hohoanimo süngufembo rani-sünguyopoani ai horombo hoafimareandi. Nga Abraham ai Godimbo anihondumbo-mariramboyu asu God ai nindou mbumund-ani mehundo. Nga rani-süngumboyo rani-moatükuni semindimbo God ai horombo hoafi ra hoafimeindo.

¹⁴ Sapo nindou ai ahinümbi hohoanimo ra sünguri-hündeimbi-mayei ai yangiri Godindi munqu-moatükuni ra asahümündi ana, asu anihondumbo hohoanimo ra moani ningombo nou-ane. Asu Godindi horombo hoafi ranamboani yafui hoafi yangiri nou-ane.

¹⁵ Sapo ahinümbi hohoanimo ra yangorühi asu Godindi nginindiyowohü tiririfo saimbo hohoanimo ai-amboa yangoromboane. Nga asu ahinümbi hohoanimo ra yangorikoate-yowohü asu ngiri nindou ai ahinümbi hohoanimo ranahambo süngufekoate-ayei mbisefi hoafindefi.

¹⁶ Ranimboane asu rani-moatükuni ranahambo sapo God ai saimbo horombo hoafimareandi ra anihondumbofe hohoanimomayo rani-süngu tükefeyo. Ranimbo-hündambo-animbo rani-moatükuni ra sapo ahandi hipoambofe hohoanimomayo rani-süngu yangir-ane tükefeyo. Nindou didiyei sapo ahinümbi hohoanimo ranahambo sünguarithindi ranaheimbo yangiri-yopoani, nga nindou sapo anihondumbo-arithindi ana, Abraham ai anihondumbo-mareandi nou ai-amboani ra ndahümündimboyeisi. Abraham ai ana munquambo shefi amoa nahurai-ani.

¹⁷ Raniyo Bukambe hoafi ranai yare hoafiyowohü yahoya, 'Ro sihambo afindi hifi hifi nindou ranahei amoaombeyafa sahehea hiningi-maritheanini,' meho. Raniyo rani hoafi ra anihond-ane nimboe sapo God ahandihoari hoafimayu. Abraham ai Godimbo anihondumbo-mariri ranai-ani nindou yifihündi yangiri botire asu nine-moatükuni munquambo tüküfekoate ra ahandi hoafi süngu hoafi yangiri moani aimbore tüküfe arandi.

¹⁸ God ai Abrahamimboya, 'Sihafi amoa mamirana tapuiyowa ngiri kikindeandi,' mehundo ra ai moai fiftireandi nüngunde rani-moatükuni ahambo tükümandife. Nga Abraham ai rani hoafi ranahambo himboryu haya Godimbo anihondumbo-rirühi himbomayu hu. Ranimboane asu nindou afindi hifini ranahei amoa tüküme fiyu God ai yare hoafimayu nou.

¹⁹ Abraham ai ndeara 100 himbani boagiri safiyusi, nga asu Godimbo anihondumbo-fimbo hohoanimo ranai moai warambe hoafireri ahandi fi ranai ndeara akimi yifimbo yangiri-yowambe ra. Asu ahandi nimorehi Sara amboani ahandi fi ra ndeara boagiri-yowohü wambo ngiri nimorehi wakindamindo.

²⁰ God ai Abrahamimbo mami moatükuni ndahandomboyahi yahuhaya horombo hoafimendu ranimbo moai yimbumbore hohoanimo, nga Godimbo nginindi anihondumbo-rirühi aboed-ani mehu.

²¹ Raniyu ai nine hoafi God ahambo randiheamboyahi mehu ranimbo anihondumbo ai randeambui yahuhaya himbomayundo.

²² Ai yare hohoanimomayu-wamboyu asu God ai ahamboya, 'Seana mbumund-anafi wandi himboahü,' mehundo.

²³ Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya, 'God ai ahambo nindou mbumund-anafi wandi himboahü,' mehu ra Abraham ahambo yangiri hamindi hoafiyumbo-yupoani, nga wani.

²⁴ Nga rani hoafi ra sihefimbo kameihiyu hoafimemuni. Sihiri sapo God Sisas sihefi Adükarü ranahambo yifihündi botimariri ranahambo-animbo anihondumbo-ndihurimboane. Rananimbo asu God ai sihefi anihondumbofe hohoanimo ranahambo hoafinduhüya rani anihondumbofe ranana mbumundi hohoanimo nou-ane mbüsümbui.

²⁵ God ai Sisas ranahambo hifi ndanihü yifimbohünda koamartherü ra sihefi moaruwai hohoanimo ranahambo gogori-hefembohündamboyu. Asu God ai asükaiyu yifihündi botimariri ra sihefimbo wandi himboahü nindou mbumund-anei yahombohündamboyu botimariri.

5

God ai sihefimbo nindou mbumund-anei ehumuni

¹ Sihifi anihondumbofe hohoanimo ranimbo-hündambo God ai sihefimbo nindou mbumund-anei ehumuni. Ranane asu haponda sihiri sihefi Adükarü Sisas Kraisindi süngu-ane fi God-babidimbo aboedi-aboediyahumboayefi.

² Sihifi anihondumbofe hohoanimo ra Adükarü sänguyo nafi menjorowa sihiri Godüni moani hipoambofe ranambe kefoehu animboefi. Ranane fi asu sihiri God ai sihefimbo semindimunanü asu ahandi sürühoeimbi himboamupui-randeimbi ranahambo semindimbo anihondumbo-rihundühi hihifi-hihifiyefühi himboayefi.

³ Asu ranahambo yangiriyefipoani hihifi-hihifiyefi arihundi, nga wani. Nga nine tñirifo sihefimbo-so tükefeyo ranahambo kameihanefi hihifi-hihifiyefi arihundi. Nga sihiri fifirihundi tñirifo tükefeyomuni ranai moanane yaho hohoanimo ra sünguarandi.

⁴ Asu moanane yaho hohoanimo ra nginindi nñgombo hohoanimo sünguarandi. Asu nginindi nñgombo hohoanimo ra Godimbo anihondumbo himboyondombo hohoanimo sünguarandi.

⁵ Asu sihiri rarihu yahurai anihondumbo himboayefi hefi ana, asu ngiri ngusüfoambe moaruwaindamuni, sapo God ai sihefimbo Yifiafi Aboedi semuni mbura rani-süngu ahandi-mayo ngusüfo pefe hohoanimo ra sihefi ngusüfoambe botimareamuni wambo.

⁶ Nga horombo sihiri nginindi nñgokoate-yefambe rani-simboani God ai kamafoareandi nindou ahambo daboadi hihirihirihündeimbi ranaheimbohünda Kraisi yifimayu.

⁷ Nindou mbumundi hohoanimoyeimbi amboani ngiri ahambohünda yifimbo hohoanimöndu. Nga nindou mamani ai nindou ngörü aboedimayu ranahambohünda yifimbo hohoanimomandüyo asu wani-mandüyo.

⁸ Nga asu sihiri moaruwai hohoanimo süngu yangiri süngurihundühi nimboefambe Kraisi sihefimbohündambo yifimayumuni. Raninambo asu God ai sihefimbo ngusüfo pamareamuni ra nafuiyumuni arandi.

⁹ Ranana asu haponda Kraisiṅdi hori rani-sūngu God ai sihefiṅmo ai mbumund-anei ehu ana, asu sihiriṅ fiṅriṅhundi ahandi sūngu Godiṅdi hūrütü ranambeahiṅdi aboedambo-ndahumboyefi.

¹⁰ Horombo ana sihiriṅ Godiṅdi hūrütümbiyefi, nga asu hapondani ana Godiṅdi Niṅmorṅ yifiṅmayu rani-sūngumboyo God-babiṅdi ṅgunindimbo hiniṅṅimareamuni. Asu haponda sihiriṅ ahandi yifiṅ sūngu ndariṅhu Godiṅdi ṅgunindayefi ana, sihiriṅ fiṅriṅhundi ra ahandi yangiriṅ niṅṅombo hohoanimo rani-sūngu aboedambo-ndahumboyefisi.

¹¹ Nga asu rani yangiriṅyopoani, nga sihiriṅ sihefi Adükari Sisas Kraisiṅdi sūngu Godimbo hihifiṅ-hihifiṅyahu-ndowohaneṅfi. Ranahandi sūngu sihefiṅmo Godiṅdi ṅgunindimbo hiniṅṅimareamuni.

Adam ai yifiṅ hohoanimo niṅmindiṅhüyu asu Kraisi ai yangiriṅ niṅṅombo hohoanimo niṅmindiṅhüyu

¹² Nindou mamṅ ranahandi sūnguyo hohoanimo moaruwai ranai hifiṅ ndaniṅhü tükümeṅfeyo. Nga moaruwai hohoanimo ranai yifiṅyorambo hohoanimo raniṅ diṅbore tükümeṅfeyo. Raniṅyo asu yifiṅ hohoanimo ranai muṅṅuambo nindou ranaheimbo-so tükümeṅfeyo sapo muṅṅuambo nindou moaruwai hohoanimomayei raniṅmbo.

¹³ Nga ahiniṅmbi hohoanimo tüküfekoate-yowambe moaruwai hohoanimo ranai hifiṅ ndaniṅhü meṅgoro-ane. Nga asu ahiniṅmbi hohoanimo yangiriṅkoate-yowambe ana, moaruwai hohoanimoyeianiṅ ra moai ranaṅhambo hoafi yangoriṅ randiṅ.

¹⁴ Nga anihond-anesi, horombo Adam ai nūṅguwambe peyo haya ho-hombo Moses nūṅguwambe tükümeṅfeyo ranambe ana muṅṅuambo nindou ranaheimbo yifiṅmbo hohoanimo ranai hifiṅfandiṅmarandüriṅ howa yifiṅsafimayei. Nindou biṅdiṅfiriṅ Adam moaruwai hohoanimomayu ai moai rahurai rahindiṅsi, nga aheimbo yifiṅmbo hohoanimo ranai hifiṅfandiṅmarandüriṅ.

Adam aiana Nindou sūṅguna tüküfemboayu ahandi siṅsamiṅ nahuraiyu rameṅfiyu. Nga asu nindou yimbu ahafandiṅ hohoanimo ra ṅgorü-poaniṅ ṅgorü-poaniṅmboyo.

¹⁵ Nga Godiṅdi moaniṅ saimbo moatükuniṅ ranana Adamiṅdi moaruwai hohoanimo rahurai siṅmogodiṅyopoaniṅ, nga waniṅ. Nga nindou mamṅ ahandi moaruwai hohoanimo sūngu nindou afiṅdiṅ yifiṅyeyiṅ marihundiṅ. Nga asu Godiṅdi moaniṅ hiṅpoamboṅfe hohoanimo, moaruwai hohoanimo ra afiṅdiṅ ṅṅasündareandiṅ. Nga Nindou mamṅ Sisas Kraisi ahandi moaniṅ hiṅpoamboṅfe hohoanimo sūngu moaniṅ saimbo moatükuniṅ nindou afiṅdiṅ ranaheimbo tüküṅfe marandiṅ.

¹⁶ Ranane asu Godiṅdi moaniṅ sai moatükuniṅ asu nindou mamṅ ahandi moaruwai hohoanimo ra ṅgorü-poaniṅ ṅgorü-poaniṅ reamboayo. Nga nindou mamṅ ahandi hohoanimo moaruwai ranahandi sūnguyo God ai nindou aheimbo paṅpiṅ-hoafiṅriṅrühiṅ aheimbo hüti-anei mehu. Nga asu Godiṅdi moaniṅ sai moatükuniṅ ranahandiṅ sūnguyo nindou hohoanimo moaruwai afiṅdiṅ ramarihindiṅsiṅ, nga asu God ai aheimbo nindou mbumund-anei wandiṅ hiṅmboahü meṅhundüriṅ.

¹⁷ Nga sapo nindou mamṅ ranahandamboṅhüṅdiṅ ahandiṅ moaruwai hohoanimo sūngu yifiṅ hohoanimo ranai tüküṅfe haya hifiṅfandarandüriṅ. Nga asu nindou diṅdiṅyeyiṅ Godiṅdi-mayo moaniṅ hiṅpoamboṅfe afiṅdiṅ safiṅ ranane asu ahandiṅ moaniṅ sai moatükuniṅ sapo mbumund-anei ehu hoafiṅ ranane ra asahümüṅdiṅ ranai yangiriṅ niṅmboeimbo hiṅbadihümboyei.

18 Ranane asu nindou mamî ahandî moaruwai hohoanîmo ranîmbo-hûnda munġuambo nindou ranaheimbo God ai se hûtiyei, nġa ranîmbo-hûnda moaruwai-mbeyeiamboane mehu hoafî ra tükümefeyondürî. Mare yahurai-ane Nindou mamî ahandî mbumundi hohoanîmo ranîmbo-hûnda munġuambo nindou ranaheimbo Godîndî hîmboahü se mbumundi nindou-aneî hoafî ranane asu yanġirî niġgombo hohoanîmo-ane munġuambo tükümefeyondürî.

19 Nindou mamî ai Godîndî hoafî süngufekoate-mayu asu ranîmbo-hûnda nindou afîndî ranai hohoanîmo moaruwaiyeimbî tükümehindî. Mare yahurai-ane Nindou mamî ai Godîndî hoafî süngure haya asu ranîmbo-hûnda nindou afîndî ranai Godîndî hîmboahü hohoanîmo mbumundiyeimbî nindou tükündahimboyei.

20 Ahînümbî hohoanîmo moaruwai hohoanîmo ratüpurî afîndî tüküfemböhûnda tükümefeyo. Nġa asu moaruwai hohoanîmo ranai afîndî tükümefeyo-wamboyo Godîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ranai afîndî hamîndî tükümefeyo.

21 Asu hoafî ra rahurai-ane, horombo moaruwai hohoanîmo ranai nindoumbo hîfandîmarandürî asu ranî-süġgu yîfî hohoanîmo tükümefeyondürî. Mare yahurai-ane haponda Godîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ranai nindoumbo hîfandîrandüra ranî-süġgu nindou Godîndî hîmboahü mbumundi tükehîndî. Ranîhünd-ane yanġirî koadürümbo anîmboei sîhefî Adükarî Sisas Kraisîndî süġgu.

6

Moaruwai hohoanîmo süġumbo yîfîmbo nahurai-mayefî, nġa Kraisîndî süġgu yanġirî anîmboefî

1 Asu refe ana sîhîrî nüġgu mambîsefa? Sîhîrî moaruwai hohoanîmo ranî yanġirî randîhu nġefa Godîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ranai afîndî tükümbîfeyo-wamboane, mbîsefî hoafîmandefîyo?

2 Ranî-moatükunî ra ai nġirî randîfeyo, nġa wanî! Sapo sîhîrî moaruwai hohoanîmo ranahambo yîfî nahuraimayefî. Asu nüġgundîhu moaruwai hohoanîmo ra süġgumandîhu nġefa?

3 Sîhîrî Sisas Krais-babîdî nîmboefîmboyeî hîmonî hundürîmayefî ra. Ranana asu sîhîrî ai-babîdî yîfîmayefî ra se moai fîfîrîhindîyo?

4 Sîhîrî hîmonî hundürîmayefî ra ai-babîdîmbo yîfîyefa asu ai-babîdîmbo masamboareamunî nou-ane. Ranîmbo-hündambo Apendî nġinîndî afîndî ranînambo Kraisîmbo yîfîhündî botîmarirî yahurai-ane asu sîhîrî amboanî sîmborî hohoanîmo yanġirî süġgundîhumboane.

5 Sîhîrî ai-babîdî mamî yîfîmayefî sapo ai yîfîmayu nou. Ranana asu sîhîrî ai-babîdî mamî yîfîhündî botîndahumboane ai botîmefîyu nou.

Sîhîrî Krais-babîdî yanġirî nîmboemboyeî

6 Asu sîhîrî fîfîrîhundî nda, sîhefî wamîndafî hohoanîmo ra ai-dîbo nîmî keimbî karîhendeimbî fihî yîfîmayo, moaruwai hohoanîmo sapo sîhefî fiambe hoanġohü ratüpurîyo arandî ra ahandî nġinîndî ra raguanambo-femböhûnda. Asu ranîmbo-hündambo nġirî sîhefîmbo moaruwai hohoanîmo ranai hîbadamunî nġo.

7 Nġa nindou düdi ai yîfayu ana, asu moaruwai hohoanîmondî nġinîndî ranahambo aboedambofih-ani.

8 Asu sîhîrî Krais-babîdî yîfî-yefeimbîhündî nouehündî ana, ranî-moatükunî ra sîhîrî anîhondümbo-rîhu fîfîrîhumboanefî, ranana awi sîhîrî ai-babîdî yanġirî nîmboemboyeî.

⁹ Krai ai yifihündi botifi hayambo wambo asükaindu ngiri yifindu. Asu yifimbo hohoanimo ranai ngiri ahambo ahandi nginindinambo hibadiri ngo. Nga shiri rani-moatükuni ranahambo fifirihumboanefi.

¹⁰ Sapo ai munguambo moaruwai hohoanimo ra hifinambofembo mamimbo yangiri yifimayu. Nga asu haponda ai yangiri anungu ranimbo kameihyo. Nga haponda ai yangiri anungu ranana God-dibo-ani anungu.

¹¹ Mami rani-sungumbo-animbo se sihei fimbo hohoanimondei, se moaruwai hohoanimo ranahambo yifimayei nou asu ahandi nginindi hoarehi moai niboadei hei, nga wani. Nga se shefi Adükari Sisas Krai ahandi sungu God-babidi yangiri aniboadei.

¹² Rananimbo asu se sihei yifio-randeimbi fi ra moaruwai hohoanimo ranai hibadarümboe, nga yowani. Moaruwai hohoanimo ranai sheimbo hühundeirani asu se sihei wamindafi hohoanimo ahandi yifiri moaruwai ranahambo sungundihimboyei, nga yowani.

¹³ Asu se sihei fi mami bidifiri amboani moaruwai hohoanimo ranahambo hinngindowandani ndemindimboe. Mamikari hohoanimo moaruwai fifanngareimbi ra refembohünda hohoanimondeimboyei. Nga se sheihoari Godimbo ndahünda sapo se nindou yifihündi botifi yangiri anungu nou-anei. Asu sihei bidifiri fi munguambo ra ahambo hinngindihindo mbumundi hohoanimo refembohünda.

¹⁴ Nga moaruwai hohoanimo ranai sheimbo hibadarü ngomboe, nga yowani. Nimboe sapo ahinümbi hohoanimo ahandi hoarehi se moai niboadei, nga se Godindi moani hipoambofe hohoanimo ranahandi hoarehi animboei.

Shiri ana mbumundi hohoanimondi moani ratüpuriyefi-rihundeimb-anefi

¹⁵ Ranana asu shiri ra nungumandahuwa? Haponda shiri ahinümbi hohoanimo mengoro rani hoarehi nngokoate, nga shiri Godindi moani hipoambofe hohoanimo rani hoarehi animboefi. Asu ranimbo-hünda shiri ra moaruwai hohoanimondefi mandihundiyo? Rani hohoanimo ra shiri ngiri randihundi, nga wanane!

¹⁶ Se nindou ngoründi hoarehi niboadeimbo ahandi hoafi himborayei ana, asu se ahandi moani ratüpuriyefi-rihundeimbi nahurai-anei. Asu se moai ranimbo fifirihindiyo? Se moaruwai hohoanimondi hoafi sunguarihündi ana, asu ranimbo yifindeimboyei, nga se Godindi hoafi sunguarihündi ana, asu ranimbo ahandi himboahü mbumundi nimandeimboyei.

¹⁷ Yini, horombo ana se moaruwai hohoanimo ranahandi moani ratüpuriyefi-rihundeimbi nindou manimboei-anei. Nga asu hapondani ana se anihondü yamundife hoafi masahümüdi ra sihei munguambo hohoanimo ra sungurihindhanei. Nga ranimbo-hündambo-animbo God ahambo hihifindihurimboane!

¹⁸ Seana moaruwai hohoanimondi nginindi ranambeahindi aboedamboyahi hehimboane asu mbumundi hohoanimo ranahandi ratüpuriyefi-rihundeimbi nindou-yahimboanei.

¹⁹ Rani hoafi ranai himborimbo sheimbo tinümb-ane ranimboane asu ro moani nindou shefi hohoanimonambo ndarhe hoafayahandüri. Horombo ana sihei fi ra moaruwai hohoanimo refembohünda rarihi hinngirih hehimbo moaruwai hohoanimo ra rasungumarhi hei. Mami yahurai-ane hapondani ana sihei munguambo fi ra randhi hinngindihindi mbumundi hohoanimo asu sürühoeimbi hohoanimo refembohünda.

20 Horombo se moaruwai hohoanimo ranahandi ratüpurî moani ratüpurîyeiambe se moai aboedi mbumundi hohoanimo ranahandi ratüpurîyei-rîhündeimbi nîboadei.

21 Amoanîngeimbi moatükunî se ramarîhinda ra-süngumbo asu nîne moatükunî aboedi tükümefoyowa? Hohoanimo ranîhündî yîfî yangîr-ane tükufe arandî.

22 Nga hapondanî ana se moaruwai hohoanimo ranambeahîndî aboedamboyahi tüküyahi hehi Godîndî moanî ratüpurîyei-rîhündeimbi yangîrî nindou tüküyahimboanei. Hohoanimo ranîhündî se sürühoeimbi hohoanimo sahümündî asu yangîrî koadürümbo-koadürümbo nîngombo hohoanimo ra tüküfeyondürî arandî.

23 Nga moaruwai hohoanimo ra ahandî ratüpurîyei-rîhündeimbi ahei ratüpurî süngu ranî takînî sagadürî arandî, sapa takînî ra ai yîfî hohoanimo ranane. Nga asu God ai moanî sîhefîmbo sai arandî ahandî moanî saimbo moatükunî ra sapa yangîrî koadürümbo nîngombo ranane, sîhefî Adükarî Sisas Kraisîndî süngu.

7

Sîmborî hohoanimo süngufe

1 Wandafî mamî, ro haponda nînî hoafîyo hoafîmbo sa heheamboayahi nda, se fîfîrîhimboanei sapa seana munguambo hîfînîndî ahînümbî hohoanimo mengoro ra fîfîrîhi hehimbo wambo. Nindou ai yangîrî nînguambe yangîr-ane ahînümbî hohoanimo ranai ahambo hîfandîrî arandî. Nga nindou ai yîfînduwanî, ahînümbî hohoanimo ranai ana ngîrî asükaindo ahambo hîfandîndîrî.

2 Mamî moatükunî yahurai-ane, nîmorehî mamî ai ahandî nindowenihî anüngu ana, ahînümbî hohoanimo ranai ahambo ahandî nindowenihî ra-dîbo kîkîhîramîndoanî ai moanî ahandî nindowenihî-dîbo yangîrî nîngomboane. Nga asu ahandî nindowenihî ai yîfayü ana, asu ahînümbî hohoanimo nindowenihî ahandî ranî-dîbo kîkîhîmaramîndo ranai ranî hohoanimo ranambeahîndî hînîngîreamboane.

3 Ahandî nindowenihî nînguanî nindowenihî ngorü-dîboefeyo ana, nîmorehî ranahambo nindowenihî bîrabîrîyo-randeimb-ane mbîsei. Nga asu ahandî nindowenihî ranai yîfîyuwanî, nîmorehî ranai nindowenihî ngorü aserîmîndo ana, ai nindowenihî bîrabîrîyohî-yopoanî, sapa ai ahînümbî hohoanimo mengoro ranambeahîndî hînîngîre tükufe hayambo wambo.

4 Wandafî mamî, mare yahurai hohoanimo-ane sîheimbo-so amboanî engorondürî. Seana Krais-babîdî nîboadei hehi asu ranîmbo-hündâ ai-babîdî yîfîmayei nou. Ranînambo asu ahînümbî hohoanimo ranai sîheimbo moai kîkîhîra-mündündürî. Ranîmbo wambo asu se hapondanî ana nindowenihî ngorü sahorîmîndeimbo nahurai-anei sapa God ai yîfîhündî botîmareir-ane sîhîrî aboedi hohoanimo ra süngufembohündâ.

5 Nga horombo sîhîrî wamîndafî hohoanimo ranambe nîmboefambeyo ahînümbî hohoanimo mengoro ranai sîhefî findî moaruwai hohoanî hohoanimo botîreamuna asu sîhîrî ranînambo moaruwai hohoanimo ratüpurî aho ra rarîhu marîhundî. Asu hohoanimo ra yîfî hohoanimo yangîr-ane yare marandî.

6 Nga asu hapondanambe ana sîhîrî yîfîyefî mburîhumbo ahînümbî hohoanimo kîkîhamîndîmunî manîngo ranambeahîndî hînîngîrîhumboanefî. Ranîmboane asu hapondanî ana sîhîrî moai wamîndafî ahînümbî hohoanimo sürü paru masîhoemo ranî-süngurîhu ratüpurîyefî,

nga sîhîrî Yîfiâfîndî-mayo sîmborî hohoanîmo ranî-sûngurîhu ratûpurîyefî arîhundî.

Moaruwai hohoanîmo ai sîhefîmbo moaruwaimbo-mareamunî

⁷ Asu ranîmbo sîhîrî nûngumambîsefa? Ahînûmbî hohoanîmo ra moaruwai hohoanîmoyo? Ranana ai wanî! Nga ahînûmbî hohoanîmo mengoro ranaiyo wambo moaruwai hohoanîmo ranahambo hoafîyowohû nafuimendîra ro fîfîrîmarîheandî. Ranî-moatûkunî ra yahurai-ane: Ahînûmbî hohoanîmo ranai hoafîyowohüya, se nindou ngoründî napo hohoanî-ndowamboyafî, hoafî ra nafuiyondîrîhû hoafîyondîrî-koatembonana, asu ro ngîrî nindou ngoründî napo hohoanîfe hohoanîmo ranahambo fîfîrîheandî.

⁸ Nga moaruwai hohoanîmo ranaiyo ahînûmbî hohoanîmo hoafî ranî sûngu nafî ranahambo kokofoare semîndî haya asu ai wandî ngusûfoambe mamîkarambo hohoanîfeimbî hohoanîmo ranahambo botîre marandî. Ahînûmbî hohoanîmo ranai yangorîkoate-mbembonana, asu moaruwai hohoanîmo ranai ngîrî ngînîndîyo.

⁹ Horombo ana ro ahînûmbî hohoanîmo ra fîfîrîfekoate-yahambe yangîrî aboedî manîmboahî. Nga asu ahînûmbî hohoanîmo hoafî ranai tükûfîhüyo wambo-so, moaruwai hohoanîmo ranai yangîrî botîfe manîngowa asu ro yîfîyambo nahuraimayahî.

¹⁰ Asu ahînûmbî hohoanîmo ranai nindou yangîrî nîngombo hohoanîmo saimbo ra nîmîndühîyo, nga asu ahînûmbî hohoanîmo ranî-sûngu moai yangîrî nîngombo hohoanîmo sai-randî, nga sîhafî moaruwai hohoanîmo sûngu yîfîndafî yaho marandî.

¹¹ Nga moaruwai hohoanîmo ranai ahînûmbî hohoanîmo hoafî ranî-sûngu ahambo kokofoare masemîndo ranahandamboyo hoafî ranai wambo yîrîmo-marandîra asu ro ranî-sûngumarîheanda wambo moaruwai hohoanîmo ranai hîfokoa-mareandîra ro yîfîyambo nahuraimayahî.

¹² Nga asu ahînûmbî hohoanîmo mengoro ranai ana Godîndî-mayo-ane. Asu ahînûmbî hohoanîmo hoafî ranî-amboanî Godîndî-mayo wambo mbumundîyo haya aboed-ane.

¹³ Nga asu ahînûmbî hohoanîmo aboedî ranai wambo ramareandîra ro yîfîyahai? Ai ra wanî! Nga moaruwai hohoanîmo aboedî moatûkunî sûngu ramareandîra yîfîmayahî. Asu ranînambo moaruwai hohoanîmo ai moaruwai hamîndî moatûkun-ane ra weindahîmefeyo. Ranîmboane asu ahînûmbî hohoanîmo ranî-sûngu sîhîrî ndondîhu fîfîrîndîhumboane, moaruwai hohoanîmo ranana ai muḡuna moaruwai hamîndî moatûkun-ane.

Moaruwai hohoanîmo ai sîhefî hohoanîmo ranahambo kîkîhamî-ndîmboane

¹⁴ Sîhîrî fîfîrîhundî, ahînûmbî hohoanîmo ranana Godîndî moatûkun-ane. Nga asu roana sîmbuyo-randeimbî fîambeahîndî nindou-anahî. Ranana asu moaruwai hohoanîmo ahandî hoarehî nîmboamboyahî ahandî moanî ratûpurîya-rîhandeimbî-mayahî.

¹⁵ Roana ratûpurayahî ranahambo fîfîrîheandühî-yahîpoanî, nga wanî. Nga ro hohoanîmo refembo yîfirayahî ra moai rarîhe rîhandî. Nga hohoanîmo yiboarukoayahî ra asu ro rarîhe rîhandühanahî.

¹⁶ Nîne-moatûkunî ro refembo yiboarukoayahî ra rawarîheandî. Asu ro rarîhe hoafîyahühîya, ahînûmbî hohoanîmo ranana anîhondü aboed-ane sa arîhandî.

17 Asu ro rani-moatükunî ratüpurîya arîhandî ranana wandî-hoarîyahîpoanî. Nga moaruwai hohoanîmo wandî fiambe amaro ranai-ane moaruwai rani hohoanîmoyo arandî.

18 Ro fifîrîheamboanahî, wandî fiambe ana aboedî hohoanîmo moai nîmaro, sapo wandî wamîndafî hohoanîmo moaruwai ranambeahîndî wamboanahî asahî. Nga ro aboedî hohoanîmo ra refembo sa hehea hohoanîmo-yahühanahîsî, nga asu ro ngîrî rani-moatükunî ra randîheandî.

19 Ro aboedî mbumundî ratüpurî refembo sahehea hohoanîmoayahî ranana asu ro ngîrî randîheandî. Nga asu nîne moaruwai fifanîngarimbî hohoanîmo ratüpurî ro refembo moei-asahî ranane rarîhe arîhandî.

20 Ro moei saheimbî hohoanîmo rawarîheandî ana, ro wandîhoarîyahîpoanî rani-moatükunî ra rawarîheandî, nga wanî. Nga sapo moaruwai hohoanîmo wandî fiambe amaro ranai-ane wambo yaro ya-hoanî rawarîheandî.

21 Ranane asu ro hoeirîheandani nîne hohoanîmo aboedî ra refembo sa heheamboyanahî, asu fifanîngarimbî, moaruwai hohoanîmo amaro ra aboedî hohoanîmo ranahambo semîndî gîgîranambore arandî.

22 Wandî hohoanîmo ragu asaŋgoro ranai ana Godîndî hohoanîmo ranîmbo yangîr-ane süngufembo hohoanîmoya habodarîhandî.

23 Nga asu ro hoeirîheandani hohoanîmo ngorü wandî fiambe amaro asu ngorü hohoanîmo ranai wandî fiambe ragu asaŋgoro ranî-dîbo simborî-simborîyafe arînandî. Ranane asu wandî fiambe moaruwai hohoanîmo amaro ranahandî ratüpurî hohoanîmo ranai wambo kîkîhamîndîndîrî anînggo.

24 Roana hîhîfî-hîhîfîkoate nindou hamînd-anahî! Nindou dîdai wambo yîfîmbo hohoanîmo ranambeahîndî aboedambo-mandeandîra?

25 Godîmbo hîhîfarîhünî. Sîhefî Adükarî Sisas Kraîsîndî süngu ai wambo aboedambo-ndeandîrîmbui! Asu ndanana moanî wandî hohoanîmo-ane: Roana yangîrî Godîndî hohoanîmo ranî hoarehî anîmboahî, nga asu wandî wamîndafî hohoanîmo ranai moaruwai hohoanîmo ranahandî hoarehî nîngombo ahandî hohoanîmo ratüpurîyo ho arandî.

8

Yîfiáfî Aboedîndî süngu yangîrî nîngombo hoaf-ane nda

1 Ranîmboane asu haponda nindou dîdiyeyî Sisas Kraîs-babîdî anîmboeî aheimbo ana se hütîyeyî, nga yîfîndeimboeyî yaho papî-hoafî ra moai yangoro, nga wanî.

2 Nga Kraîs Sisasîndî süngu yangîrî nîngombo sai-randeimbî Yîfiáfî Aboedîndî hohoanîmo ranai wambo moaruwai hohoanîmo-ane asu yîfîyorambo hohoanîmo-ane ranambeahîndî hümarîhendîra aboedambo-meheandî.

3 Ahînûmbî hohoanîmo ranîmbo fifîrîfembo rani-süngu sîhîrî moai moaruwai hohoanîmo ranahambo aboedambo-yahundî sapo wamîndafî hohoanîmo sîhefî ra ngîrî ahînûmbî hohoanîmo ra süngundîhündî, nga ranîmbo wambo. Nga asu rani-moatükunî ra ahînûmbî hohoanîmo ranai ngîrî randeandî, rani-moatükunî ana God ai ahandîhoarîyu ramareandî. Sapo ai ahandî Nîmorî mamî koamarîheira nindou sîhîrî moaruwai hohoanîmoyefeimbî sîhefî fi hîmboyimbü tüküfî manüngu. Nîmorî ra moaruwai hohoanîmo ahandî ngînîndî müngufembo-hündamboyu kusü yîfîmayu.

4 Mbumundî hohoanîmo ahînûmbî hohoanîmo ranahambo hoafayo ranai sîhefî fiambe tükümbîfeyo-wamboane yahuhayamboyu ai ranî

moatükunî ra ramareandî. Ranîmbo-hündambo haponda nîne hoafi ahîñumbî hohoanîmo ranai mbumundî hohoanîmo ranahambo hoafayo, ra sîhîrî süngundîhumboyefî. Sapo Yifiafî Aboedî ranahandî hohoanîmo rasüngu hefî arîhundî, nga wamîndafî hohoanîmo sîhefî fiambe amaro ra moai süngurîhundî.

⁵ Nindou dîdîyei wamîndafî hohoanîmo süngu ahahabodei ranai ana wamîndafî hohoanîmo ranahambo yangîrî hohoanîmo-yeihanei. Nga asu nindou dîdîyei Yifiafî Aboedîndî hohoanîmo süngu ahahabodei ranai ana Yifiafî Aboedîndî moatükunî ranahambo yangîrî hohoanîmo-yeihanei.

⁶ Nindou ahandî hohoanîmo wamîndafî ranahambo yangîrî hohoanîmoayu ana, ai yîfîndîmbui. Nga nindou Yifiafî Aboedîndî hohoanîmo ranahambo yangîrî hohoanîmoayu ana, yangîrî nîngombo hohoanîmo asu ngusüfoambe afurîfe kifeimbî hohoanîmo ranî yangîrî ndemündü nîngumbui.

⁷ Nga nindou wamîndafî hohoanîmo sünguarandî ana, Godîndî hürütümb-ani nîmboe ai ahandî ahîñumbî hohoanîmo ranî hoarehî ngîrî nîngu.

⁸ Nindou dîdîyei ai ahei wamîndafî hohoanîmo ranahambo süngurîhindühi ahahabodei ranai God ai refembo yîfirayu ra ngîrî randîhindî.

⁹ Nga asu seana sîhei wamîndafî hohoanîmo moai süngurîhindî. Nga Godîndî Yifiafî sîhei fiambe amaro ana, se Yifiafîndî hohoanîmo ra süngundîhimboyei. Asu düdi ai Kraîndî Yifiafî ra ahandî fiambe nîmarîndokoate-ayo ana, nindou ranai Kraîndîyupoanî, nga wanî.

¹⁰ Nga Kraî ai sîhei fiambe amaru ana, sîhei fi ranana moaruwai hohoanîmo ranîmbo-hündambo yîfîndowohü sümbondîmboesi, nga sîhei yîfiafî ranai ana yangîrî aboedî nîngomboe sapo se Kraîndî süngu Godîndî himboahü mbumundîyeihî wambo.

¹¹ Sapo God Sisasîmbo yîfîhündî botîmarirî ahandî Yifiafî ranai sîhei fiambe amarondürî ana, asu mare God Kraîsîmbo yîfîhündî botîmarirî ranai süngunambo ahandî Yifiafî ranî-süngu sîhei yîfîyo-randeimbî fi ranahambo yangîrîndeambui.

Yifiafî Aboedî ai Godîndî nîmorîmbo-areamunî

¹² Nga ranîmboane wandafî mamî, sîhîrî Yifiafî Aboedîndî hohoanîmo ra süngundîhumboane, nga sîhefî wamîndafî hohoanîmo ai hoafemunî ra ngîrî süngundîhu ngefî.

¹³ Nga se sîhei wamîndafî hohoanîmo ranî-süngu ahabodei ana, se yîfîndeimboyei. Nga asu se Yifiafî ranî-süngu sîhei fiambe moaruwai hohoanîmo amaro ra hîñîngarîhindî ana, asu yangîrî aboedî nîmboeimboyei.

¹⁴ Nindou dîdîyei Godîndî Yifiafî nafuiyandüranî süngurîhi arîhundî ranai ana Godîndî nîmor-anei.

¹⁵ Nga Yifiafî se masahümündî ranai moai sîheimbo rareandüra se moanî ratüpurîyei-rîhündeimbi tüküyahindühi yîhîmboyei, nga wanî. Nga se sapo Yifiafî sîheimbo Godîndî nîmorîmbo reiranî masahümündî ranî-süngu sîhîrî Godîmbo Ape yîhoefî Afîndî sefûhanefî.

¹⁶ Yifiafî ranai-ane sîhefî yifiafî-babîdîmbo sîhefîmbo ragu ngusüfoambe weindahî yare hoafîyowohüya, Se Godîndî nîmor-anei yaho arandî.

¹⁷ Asu sîhîrî God ahandî nîmorîmboyahu anîboadefî ana, süngunambo sîhefî Ape God ai ahandî nîmorîmbo ahandî aboedî moatükunî dîbonîyu sîhai gîgîñîmayu ra ndahumîndemboyefî. Asu sîhîrî Kraîs-babîdî

tɪŋɪrɪfombü moatükunɪ ai masemündu nou asahumɪndefɪ ana, aboedi ndüreimbi nɪmarɪmbo moatükunɪ ai-babɪdɪmbo ndahumündemboyefɪ.

Süngunambo aboedi ndüreimbi nɪmarɪmbo moatükunɪ ndahumɪndemboyefɪ

¹⁸ Nga ro ranahamboanahɪ hohoanɪmoayahɪ nda, haponda ndanɪ sɪmboa sɪhɪrɪ tɪŋɪrɪfo afɪndɪ tɪŋɪrɪfoayefɪ habodefɪ ranana moanane. Nga Godɪndɪ aboedi ndüreimbi nɪmarɪmbo moatükunɪ sɪhefɪmbo weindahɪ tüküfemunɪmboayo ranana adükarɪ hamɪnd-ane.

¹⁹ Munguambo moatükunɪ God nafɪmarandɪ ranai tüküfe yangori hɪmboyowohü ai ahandɪ nɪmorɪ munguambo weindahɪ tüküfemboayo si ra tükümbɪfeyowa yahohaya hɪmboayo.

²⁰ Hapondanambe ana sapo mungu-moatükunɪ God nafɪmarandɪ ranai moaruwaimbofe burɪyombo sümboyorandühane. Ranɪ-moatükunɪ refe arandɪ ra ahandɪhoarɪ hohoanɪmoyo hayambo refe-randühɪyopoanɪ, nga God ai ahandɪhoarɪ hüti ranɪ-süngundafoandɪ mehuamboane refe arandɪ. Nga asu aboedi moatükunɪ ranahambo hɪmbondohü yagodomboe.

²¹ Süngunambo God nafɪmarandɪ ranai sümbuyo-randeimbi hohoanɪmo kɪkɪhamɪndɪ anɪŋgo ranambeahɪndɪ aboedambo-ndeambui asu ranɪ-sɪmboanɪ ai Godɪndɪ nɪmorɪmbondahi tükündahi aboedi safɪ nɪŋgo ranambe keboehi nɪmboemboyei.

²² Nga sɪhɪrɪ fɪfɪrɪhundɪ horombo peyo haya ho-hombo hapondanambe ana munguambo moatükunɪ God nafɪmarandɪ ranai nɪmorehɪ nɪmorɪ wakemɪndɪmbo hoafɪferandühɪ amaro nahurai hɪmboyohü engoro.

²³ Nga ranɪ-moatükunɪ ra mungu Godɪndɪ warɪhü tüküfeyowambo ranɪ yangɪrɪyopoanɪ, nga wanɪ. God ai ahandɪ-mayo Yɪfiafɪ sapo ahandɪ weangurühɪ moanɪ saimbo moatükunɪ ŋgorü ra masemunɪ. Nga sɪhɪrɪ amboanɪ kameihanefɪ raguambe ŋɪpoyefɪ habodefühɪ God ai sɪhefɪ fi ra ahandɪ nɪmorɪmboreamunɪ aboedambo-mbɪreamunɪ sefɪ hohu hɪmboayefɪ habodefɪ.

²⁴ Nga sɪhefɪ ranahambo anɪhondumbo asu hɪmbombo hohoanɪmo ranɪmbo wambo God ai sɪhefɪmbo aboedambo-mareamunɪ. Nga asu nɪne moatükunɪ sɪhɪrɪ hoeirɪhundeimbi-mayo ranahambo tüküfeyoanɪ hoeifembo sefɪ hohu hɪmboayefɪ ana, ranɪ hɪmbo sɪhefɪ ra hɪmbo hondüyopoanɪ. Nga nindou dɪdai hoeireandeimbi moatükunɪ ra tükündɪfeyoanɪ hoendɪhea mbüsü haya hɪmbomanda?

²⁵ Nga asu sɪhɪrɪ nɪne-moatükunɪ hoeifekoate-yefeimbi hɪmboayefɪ ana, moanɪ sɪhɪrɪ sɪsɪkoate tükümbɪfeyowa mbɪsefɪ hohu hɪfandarɪhundɪ.

²⁶ Mare yahurai-ane nindou sɪhɪrɪ ŋɪnɪndɪ nɪŋgokoate-yefanɪ Yɪfiafɪ ranai-amboanɪ tüküfe farɪhemunɪ arandɪ. Sɪhɪrɪ moai wudɪpoapofe Godɪmbo dɪdɪbafɪfembo fɪfɪrɪhundɪ, nga asu Yɪfiafɪ ranai ahandɪhoarɪ sɪhefɪmbo farɪhemunühɪ Godɪmbo dɪdɪbafɪfemunɪ arandɪ ra ŋɪrɪrɪ weindahɪ hoafɪndo.

²⁷ Asu God, sapo nindou-yei ŋgusüfoambe hoeire-randeimbi-mayu, ranai Yɪfiafɪ ai hohoanɪmoyohü hoafɪmbo-mayo ranamboanɪ fɪfɪreandɪ. Nga Yɪfiafɪ ranai Godɪndɪ nindou ranaheimbohünda ahambo hoafɪyondombo ahandɪ hohoanɪmo süngu yahohaya hohoanɪmoayo.

²⁸ Asu sɪhɪrɪ rarɪhu fɪfɪrɪhumboanefɪ, nindou dɪdɪyei ai God ahambo ŋgusüfo parɪhori arɪhündɪ ranaheimbo ana mungu-moatükunɪ tüküfeyoanɪ God ai rareandanɪ aheimbohünda aboedi tükefeyo. Sapo ranaheimbo God ai ahandɪ hohoanɪmoyu masɪhendɪ süngu aheimbo mborai mehündürɪ.

29 Nga nindou dɪdɪyei God ai aheimbo horombonambo fɪfɪmareandürɪ ranaheimbo amboanɪ dɪbonɪyu hɪnɪŋgɪrɪmareandürɪ. Wandɪ nɪmorɪndɪ hohoanɪmo nahurai hondüre tükümbɪyahindamboane asu ranahandɪ ana Nɪmorɪ ranai nindou afɪndɪ ranahei amonɔgo nɪmorɪmbofi mbɪnünɔguwamboane yahuhayamboyu ramareandɪ.

30 Ranɪyu asu nindou dɪdɪyei God ai ahamböhünda dɪbonɪyu hɪnɪŋgɪmareandürɪ ranaheimbo amboanɪ ahambo sowanambo hombo mborai mehündürɪ. Asu nindou daboe God ai mborai mehündürɪ ranaheimbo amboanɪ aiana wandɪ hɪmboahü nindou mbumund-anei mehündürɪ. Asu nindou dɪdɪyei aheimbo mbumund-anei mehündürɪ ranaheimbo ai ahandɪ hɪmboamupuimbo-randeimbɪ ra masagadürɪ.

Godɪndɪ hɪpoambo ai ŋgɪrɪ hɪnɪŋgɪndeamunɪ

31 Ranɪ-moatükunɪ ra God ai ramareandɪ ranahambo sɪhɪrɪ nünɔgumambɪsefa? God ai sɪhefɪmbo yare yahurai farɪhemunɪ arandɪ ra, asu nindou dɪdɪ nɪmorɪ ai sɪhefɪmbo moaruwaimbo-mandeamuna?

32 God ai moai ahandɪ Nɪmorɪ ranahambo warambe kɪkɪhɪrɪmündu, ŋga ai muŋguambo sɪhefɪmbohünda koamarɪheira nɪmɪ keimbɪ karɪhendeimbɪfɪhɪ yɪfɪmayu. Asu ai sɪhefɪmbo ahandɪ Nɪmorɪ ra asemunɪ ana, asu ai bɪdɪfɪrɪ muŋgu-moatükunɪ moanɪ ranɪwamɪ nandeamunümbui.

33 God ai nindou wand-anei yahundüreimbɪhündɪ ranaheimbo ra, nindou dɪdai hoafɪmandündürä? God ai ahandɪhoarɪ anɪmbo aheimbo hoafɪyundürühɪya, ai wandɪ hɪmboahü ana mbumund-anei yahu arandɪ.

34 Asu nindou dɪdai aheimbo papɪ-hoafɪyondürɪhɪ se hɪtɪyei asu ranɪmbo-hündambo se asübusɪ afɪndɪ ndahümündimboyei hoafɪ ra hoafɪmandündürä? Wanɪ. Krais Sisas sapo ai yɪfɪyu asu yɪfɪhündɪ yangɪrɪ botɪfi mbura Godɪndɪ hanɔfoanɪ anünɔgu, ai yangɪr-ani sɪhefɪmbo farɪhefemunɪmbohünda Godɪmbo hoafɪyu arandɪ.

35 Ranane asu nindou dɪdai sɪhefɪmbo Kraisɪndɪ hɪpoambofe hohoanɪmo ranambeahɪndɪ yɪkürübü-mandeamuna? Asu nɪne tɪŋrɪfo tükündɪfemunühane, asübusümbɪ hohoanɪmo-ane, nindou ai moaruwaimbo-ndɪhimunühane, wembombondefühane, safɪ yangɪrɪndefühane, nɪnɪ-moatükunɪ ai sɪhefɪmbo moaruwaimbo-femunɪmbo yahohaya aho-ane asu sɪhefɪmbo-so hɪfokoeffe moatükunɪ tükündɪfeyowohane, ranɪ-moatükunɪ ranai sɪhefɪmbo Kraisɪndɪ ŋgusüfo pefe hohoanɪmo ranambeahɪndɪ yɪkürübü-mandeamunɪyo? Wanɪ.

36 Anɪhond-ane, yahurai ranɪ-moatükunɪ sɪhefɪmbo tüküfearandɪ ra Buk Baibor ai ranahambo yare hoafɪyowohü yahoya, 'Sɪhambo-hündamboanefɪ ro moaruwaiambe yɪfɪmbo yangɪrɪ muŋguambo si ra hefɪ arɪhundɪ.

Roana sapo sipsip hɪfokoeffembo sei hehi rawehindɪ nahurai hɪmboyefomboanefɪ,'

Buk Song 44:22

meho.

37 Nga asu muŋguambo ranɪ-moatükunɪ sɪhefɪmbo tükéfeyomunɪ ai daboadan-ane, ŋga sapo Nindou düdi ai sɪhefɪmbo ŋgusüfo pamareamunɪ ranai ana farɪhemunɪ randanɪ aboedɪ hamɪndɪ harɪhehu tüküyahundühanefɪ!

38-39 Nga Ro anɪhondümbö fɪfɪrɪheandɪ, ŋgɪrɪ nɪnɪ-moatükunɪ ai ahandɪ ŋgusüfo pefe hohoanɪmo ranambeahɪndɪ yɪkürübü-ndeamunɪ: Yɪfɪ hohoanɪmo-ane, yangɪrɪ nɪŋgo hohoanɪmo-ane, Godɪndɪ nend-anemo, sünambeahɪndɪ bogor-anei, hɪfɪnɪndɪ bogor-anei, nɪne-moatükunɪ haponda tükéfeyo-ane, süŋguna tüküfemboayo-ane, nɪne-moatükunɪ nɪmoamo anɪŋgo-ane, asu nɪne-moatükunɪ hɪfɪ hoarehɪ ragu enɔgoro ranane.

Nine-moatükuni munḡuambo God ai nafirandeimbihündi ranai ḡgiri Godindi ḡgusüfo pefe hohoanimo sihefi Adükarü Sisas Kraisiñdi süḡgu ranambeahindi yikürübü-ndeamuni. Nga wani.

9

Por ai Israerimbo afindi hohoanimo-ayundüri

¹ Ro anihondumboanahi hoafayahi. Ro Kraisiñdi nindouya hehea ḡgiri ro tikai hoafindahi. Yifiafi Aboedi ai wandi ḡgusüfoambe hifandarandi asu wandi ḡgusüfoambe wandi hoafi ranahambo anihond-ane yahohane.

² Ro wandi mamisiri Sudahündi nindou ranaheimbo munḡuambo si aho ra ḡgusüfo afindi kürüheandühi afindi hamindi hohoanimo amarondiri.

³ God ai wambo moaruwaimbo-reandira asu Israer, wandi mamisiri hondü, ai anihondumbo-rihindeimbi nindoumboyahi tükümbeyahimbonana ra aboed-ane sa.

⁴ Raniyu God ai Israer ranaheimbo wandi nimor-anei yahuhaya asu ahandi himboamupuimbo-randeimbi moatükuni ra hoeimarihindi. Asu God ai hoafi firamündü masihendi ranane asu ahinümbi hohoanimo ranane ra masahümüñdi. Asu Godimbo ndofe hohoanimombo hohoanimo ranane asu God ai horombo hoafire masihendi hohoanimo ranane ai ra masahümüñdi.

⁵ Amoa mamihorombo weḡḡurühi manḡgomo ranai ana ahei amoa mam-anemo. Suda ahei sirambeahiyu Kraisi ai nindoumbofi tüküfi manḡḡu. Ranani asu Kraisi ai munḡu-moatükuni burayo ranahei mbiroyu haya hifandarandi. Aiana God hond-ani, ḡḡa ranimbo-hündambo-animbo munḡuambo si aho ra ahambo Adükar-ani mbişefomboane! Anihond-ane.

God ai ahandi nendi ranaheimbo wandanei ehundüri

⁶ Israerihündi munḡuambo Israerihündi hondüyeipoani. Nga Godindi horombo hoafi ra moai peyo, ḡḡa wani.

⁷ Abrahamindi ahurimami ranai ana munḡuambo ahandi ahurihondüyeipoani. Nga sapo God ai Abrahamimbo yahuya, 'Aisakindi ahurimami yangir-animbo sihafü sirimbo-ndahimboyei,' mehundo.

⁸ Asu ranane nindou Abrahamindi ahurimami ranai munḡuamboyoanü Godindi nimori hond-ayei, ḡḡa nindou ai Godimbo horombo hoafire masihendihündi tükümehindi rananei ai Abrahamindi ahurihond-ayei.

⁹ Nga Godindi horombo hoafi ranai ndare hoafimayo, 'Sapo ro hoafiya masiheheandi rani-simboan-animbo ro asükainda tükündaheandühi asu Abrahamindi nimorehi Sara ai nindowenihü nimori nderimindiimboe,' meho.

¹⁰ Nga asu rani yangiriyopoani. Nga asu süḡḡunambo Aisakindi nimorehi Rebekandi mboafu nimori yimbu afindi mamiranahandambo masepirimindo. Nga ahafandi afindi mamiaiana Aisak sapo sihefi amoa-ani.

¹¹⁻¹² Nimori yimbu tüküfekoate-yafandambe God ai nimori mamiranahambo dibonimayundo moani ahandi hohoanimonambo yangiri hamindane. Sapo Godindi nindoumbo dibonimayu hohoanimo ra nindou nine rareanda tüküfemboyopoani, ḡḡa God ai ahandihoariyu nindoumbo kafoariri hinḡḡiriri arandi. Ranimboane asu nimori yimbu ranai tüküfe nine ratüpurü aboediyo moaruwaiyo ra refekoate-yafandambeyu, God ai Rebekambo hoafiyundühi yahuya, 'Amonḡo nimori ai akidandi hoarehi mbinḡḡuwamboane,' mehu.

13 Rahurai God ai 'Sekopimbo ngusüfo pamarihini, nga Isombo yiboaruko-marihini,' mehu hoafi ra Bukambe yare hoafimayo.

14 Asu ranimbo sibirü nüngumambisefa? God aiana moai ndore ratüpurüyu-randi mambisefiyo? Ngiri ra-mbisefi, nga wani.

15 Ai Mosesimbo yare hoafiyundowohü yahuya,
'Nindou daboe ro wandi hohoanimonambo ahambo amboawi yahando-
mboayahä ana, asu ro amboawi mbisahandomboyahä.
Asu nindou daboe ro wandi hohoanimonambo hipoambo-fimboayahä
ana, ro hipoambo-ndihinimboyahä,' *Kisim Bek 33:19*
yahu hoafimeindo.

16 Ranahandamboane God ai nindou dibonayu ra nine-moatükunü nindou ai hohoanimoayu-ane asu rawareandi ranane ranü hohoanimo sünguyoponanü, nga Godindi hipoambofe hohoanimo raninamboane dibonayu.

17 Nga Bukambe hoafi ranai God ai Isip-yafe nindou bogori Ferombo hoafimeindo ra yare hoafiyowohü yahoya, 'Ro wandi nginindi ra muᅅguambo nindou ranaheimbo nafuindahüranü asu wandi ndürü ranahambo muᅅguambo hifi ndanihü bokari-mbirihehind-amboane samboanahä. Ranimbo-hündamboane ro shambo bogorimbo-riheaninü hinüᅅgarihetaninü,' meho.

18 Asu ranimboane sibirü fifirihundi God ai moanü ahandü hohoanimonambo yangiri nindou daboe amboawi yahuhani, asu nindou daboe ahambo afindi-afindeimbü tükümbifiyu-wamboane yahuhaya ranahambo randeandanü afindi-afindeimbü tükündifimbui.

Godindi nginindi hohoanimo asu hipoambofe hohoanimo

19 Ranimbo-animbo nindou mamü se hoafi-ndafindirühü animboya, asu refe ana, nimboe God ai nindou moaruwai hohoanimoyei arihündü ranaheimbo ai hütü-anei mambüsa? Nindou didai Godindi yifiri ranahambo daboadi hihirimandihinda?

20 Nga nindou se dideyafi se ra Godimbo afindi-afindeimbü yahurai hoafi-mandafindoyo? Wambürü ai nindou düdi sapo wambürü sümarandi ranahamboya, 'Se nimboe wambo ndaro sümarandiri?' mambisiyo.

21 Nindou düdi süra-randeimbü ranai purükini ra kandamündühü moanü ahandü hohoanimonambo purükini mamü ranahand-ambohündü wambürü yimbu sündapirimbui. Rananimbo asu wambürü yimbu ra ᅅgorü aboedi safi ahandü hohoanireandeimbü ra raranü hoafühü sesi ranambe raraofe rambohünda ndonde digembui. Nga asu ᅅgorü moanü yahurü ᅅgoahuri nahurai ra moanindühü yafisühümü ranambe raraofe-rambohünda digembui.

22 Mare yahurai God ai ahandü hürütü hohoanimo ra weindahü nafuimbo yahuhayambo asu ai muᅅguambo nindou ahandü nginindi ranahambo fifirimbirihind-amboane yahuhayambo hohoanimoayusi. Nga asu awi ai nindou nginindayundürü ranaheimbo afurü gedühü hifandarandürü. Nga nindou ranaheimbo moaruwaimbo-fendürimbo-hündambo nafimaramündindürü.

23 Asu God ai nindou muᅅguambo ahandü himboamupuimbo-randeimbü ra nafuimbohündambo afurü gedühü hifandarandürü. Nindou daboe ai hipoamboareandürü ranaheimbo ahandü himboamupuimbo-randeimbü ra segudürimbo yahumboani. Ai ahandü himboamupuimbo-randeimbü moatükunü ra semindimbohünda nafimaramündindürü.

²⁴ Sîhîrî amboa, God ai sîhefîmbo dîbonîyuhü mborai mehumunî. Sudahündî ranaheimbo yangîrîpoanî, nga nindou ngorü sîrîhündî ranaheimbo kameihî mborai mehündî.

²⁵ God ai Hoseandî Buk ranambe ai ndare hoafîyuhü yahuya, “Nindou didîyei wandî nendîyeipoanî, ranaheimbo ana wandî nend-anei mbîsaha-ndürîmboyahî. Nindou daboe ro ngusüfo pefekoate-ayahî, ranaheimbo ro ngusüfo pandî-hearümboyahî. *Hosea 2:23*

²⁶ Asu nînî hîfîhündî-yei ranaheimbo hoafîyahündürühi seiya, ‘Ai ana Godîndî nendîyeipoanî,’ masei, nga hîfî ranîh-anîmbo nindou ranaheimboya ‘God yangîrî nüngurandembî ranahandî nîmor-anei,’ mbîseimboyei,” *Hosea 1:10*

Hosea ra mehu.

²⁷ Asu Aisaia ai Israer ranaheimbo yare hoafîyuhü yahuya, ‘Nindou Israerîhündî ai hîmonîndî gudi kîkîrî afîndî nahurai afîndîyeisî, nga asu moanî yimbu mamî yangîrî-anîmbo aboedambo-ndahimboyei.

²⁸ Nga Adûkarî ai ngîrî afîndî hoafîndu, nga nindou muᅅguambo hîfîhü anîboadei ranaheimbo nîmai papî-hoafîndandürîhî ahei moaruwai hohoanîmo ranîmbohünda muᅅguna ranî takînî tîᅅrîfo dagadürîmbui,’ *Aisaia 10:22-23*

mehu.

²⁹ Horombo Aisaia ranahambo amboanî yare hoafîyuhü yahuya, ‘Adûkarî Muᅅguambo Ngînîndeimbî ranai sîhefî amoa moanî bîdîfîrî ranaheimbo hînîngîfendürî-koatembei-mbonana, sîhîrî Sodomîhündî nahurai tüküyahundühümbö asu Gomorahündî nahurai nîmboefî,’ *Aisaia 1:9*

mehu.

³⁰ Asu sîhîrî nüngumambîsefa? Ranî-moatükunî ranana ndahurai ane: Suda-yafe ndîfo sapo tîᅅrîfoyoate moanî mbumundî hohoanîmo süngufemboaye ranai ana nindou mbumundî Godîndî hîmboahü tükümehîndî. Sapo mbumundî hohoanîmo ranaiyo anîhondümböfe ranî-süᅅgu tüküfe arandî.

³¹ Nga asu Sudahündî sapo tîᅅrîfoyowohü mbumundî hohoanîmo Godîndî hîmboahü semîndîmbo ahînûmbî hohoanîmo yangîrî süngufembo ranî-süᅅgu ana moai mbumundî nindou Godîndî hîmboahü tüküyahîndî.

³² Nîmboe sapo ai anîhondümböfe hohoanîmo ranî-süᅅgu mbumundî hohoanîmo ra semîndîmbo moai hohoanîmoyei, nga wanî. Nga ai ahei moanî ratûpurî ranî-süᅅgu yangîrîyo mbumundî hohoanîmo ra semîndîmbo hohoanîmoaye. Nîmoei tîᅅarühi bemareandî ranînambo bendeiranî bûbûrîndei ᅅgei pîndeimboyei.

³³ Bukambe ranahambo yare hoafîyowohüya, ‘Hoeirîhi, ro Saion wafuambe Serusarem ᅅgoafîhü nîmoei masîhehinî, nga ranai-anîmbo nindou ranaheimbo bendeiranî bûbûrîndeimboyei, nîmoei yîtîfo rananîmbo aheimbo randeiranî ai pîndeimboyei.

Nga asu nindou düdi ai ahambo anîhondümbö-arîrî ana, nindou ranai ngîrî amoaᅅngî-ndu,’ *Aisaia 8:14; 28:16*

mehu.

10

Israer ai moai Godîndî-mayo mbumundî hohoanîmo ra sahümündî

¹ Wandafi mami, ro ngusüfoambe wandi nindou Israer ranai aboedambo-mbeahindi samboanahi hohoanimoayah! Ranimboanahi ro aheimbohünda Godimbo didibafiyahando arihandi.

² Nga ro aheimbo ndorthe fifirthe heheamboanahi hoafayah, ai ana awi Godindi hohoanimo rani yangiri süngufemboanei ngusüfo pararihindi. Nga ahei ngusüfo pefembo hohoanimo ra anihondü süngupoani.

³ Aiana moai ndorhi fifirihindi God ai nindoumbo mbumund-ane yahu hohoanimoayu ranana, nga aiana aheipoanimbo mbumundi tüküfe hohoanimo-ane süngurhi arihündi. Ranane asu God ai nindou mbumundi hohoanimo hinngimareandi ra moai sahümüdi.

⁴ Nga sithiri fifirarihundi, nindou anihondümbor-arihori ana, ranaheimbo ndeara Kraisi ahinümbi hohoanimo süngufe ho ra moendimareandi. Ranimboane asu nindou ai anihondümbor-arihori ana, ai Godindi himboahü mbumund-ane.

⁵ Moses ai nindou ahinümbi hohoanimo rasüngu mbumundi nindou tüküfemboayo ranahambo sürü pare masihendi. Ai yahuya, 'Nindou düdi ai ahinümbi hohoanimo megoro mungu rani-süngure huhü rananimbo ai yangiri gedühi nüngumbui,' mehu.

⁶ Nga asu nindou ai Godimbo anihondümbofiwani asu God ai nindou ranahambo seana mbumund-anafi yahu arandi. Mbumundi tüküfe hohoanimo ranana ndahurai-ane. Se ngiri randihi hohoanimondeihya, 'Nindou didai sünambe magafua?' mbi sei. Hoafi ranahandi nimindi ra 'Didai sünambe gafu Kraisi shefimbo nderümündü makuda?'

⁷ Asu se ngiri randihi hohoanimondeihya, 'Nindou didai hifini yifambe ranambe magada?' mbi sei. Hoafi ranahandi nimindi ra 'Didai gadü honguambeahindi Kraisi nderümündü madüfua?'

⁸ Nga mbumundi tüküfembo hohoanimo hoafi ra ndahurai-ane: 'Hoafi ranana akimi sifahifi fikim-ane, sifahifi yafambe hoeari raniwami engoro asu sifahifi ngusüfo ranambe.' Sapo anihondümbofe hohoanimo hoafi ranane ro bokarihehu arihundi ra.

⁹ Se sifahifi yafambenambo weindahi yaro hoafiyafihüya, 'Sisas ai wandi Adükar-ani,' safi mbura, asu sifahifi ngusüfo ranambo God sapo Sisasimbo yifihündi botimariri ranahambo anihondümbor-arowandi ana, se aboedambo-ndafoamboyafi.

¹⁰ Nga sifahifi ngusüfoambe anihondümbor-riwandani God ai nindou mbumund-anafi yahuhaya asu sifahifi yafambe ranambo weindahi hoafiyafani God ai aboedambo-ndeaninimbui.

¹¹ Bukambe hoafi ranai hoafiyowohü yahoya, 'Nindou düdi ahambo anihondümbor-ariri ana, nindou ranai ngiri amoaninguindu,' meho.

¹² Suda-ane asu Suda-yafe ndifo rananei ranai ngörü-poanimbo ngörü-poanimbo-yahimboyeipoani, nga nindou Godindi himboahü mami sisi mogodi yangiri-ane. God aiana munguambo nindou ranahi Adükar-ani. Asu nindou munguambo didiyei ai ahamboya farihawandüri sei arihündi ranaheimbo aboedi-aboedireandüri arandi.

¹³ Ranimboyo Bukambe yare hoafiyowohüya, 'Munguambo nindou ai Adükarimboya farihawandüri sei hoafiyei arihündi ana, ai aboedambo-ndahimboyei,' meho.

¹⁴ Nga asu nindou ranai anihondümbofe-koatendehi ana, ngiri ahambo hoafindahüdo. Asu ai hoafi ranahambo himborikoate-ndehi ana, ngiri ahambo anihondümbor-ndihori. Nindou ranai hoafi ra bokari-hefekoate-ndimondani asu ai ngiri himborindei.

¹⁵ Asu nindou koehefepura hokoate-ayomo ana, ai ngiri bokandihoundi. Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou aboedi hoafi sahümündi asinei ra aboedi safane,' meho.

Israer ai moai aboedi hoafi ranahambo sahümündihü süngur+hindi

¹⁶ Nga asu Suda yimbu-mami yangiri ai aboedi hoafi ranahambo sahümündi süngur+himboanei. Nga Aisaia ai yare hoafiyuhü yahuya, 'Adükari, nindou ai yihoefti-mayo hoafi ra moai anihondumbo-r+hindi,' mehu.

¹⁷ Nga rani-moatükun ra ndahurai-ane: aboedi hoafi ra himboriyehiyei asu anihondumbofe tüküme feyo. Asu Krai ranahambo hoafi bokar+hefembo aboedi hoafi ra himboriyehiane.

¹⁸ Nga asu haponda ro düdueheandi, Anihondüyo Suda ai God+ndi hoafi ra himborikoate-mayei? Wani. Hoafi ra ai anihondü himborimayei. Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya,

'Munngu-moatükun God ai naf+marandi ranahandi hoafi ra munnguambo hifi rani+hü ho tüküme feyo,
ahei hoafi munnguambo hifi kaiyowohü ho tüküme feyo,' *Buk Song 19:4*

meho.

¹⁹ Asükaiya ro düdueheandi, Awi Israer ai moai fifir+hindiyo? Ai fifir+mar+hindi. God ai Moses+ndi süngure hoafiyuhü yahuya,

'Ro Suda-yafe ndifo ai mami rani+poediyef+poan ranaheimbo fand+heheirani,

asu Israer se ngusüfoambe moaruwai-ndeimboyei.

Ro Suda-yafe ndifo ai fifir+fekoate-yeimbi ranaheimbo fand+hehe-andürani,

asu Israer se ngusüfoambe ngin+ndi-ndeimboyei,'

Io 32:21

meho.

²⁰ Asu süngunambo Aisaia ana ai moai hoafimbo yihimboyu, nga God ai ahandi süngure yare hoafiyuhü yahuya,

'Nindou wambo kokoend+i+koate-mayei raniyei wambo hoeimar+hindi+r.

Roana nindou wambo hohoan+moyokoate-mayei ranaheimbo sowahi weindah+ tükümeheandi,'

Aisaia 65:1

meho.

²¹ Nga asu Israer+imbo ai yare hoafiyuhü yahuya,

'Ro nimb+ni+mb+si nindou hoafi mbah+r+he-hindeimbi asu himborikoate-yeimbi

ranaheimbo wand+ war+ kiki+hiri+ha-m+ndi+ndür+ ar+handi ai-babi+di aboedi-aboed+fembohünda,'

Aisaia 65:2

meho.

11

God ai Israer bidifirambo hipoambo-mareandür

¹ Rani+moanahi asu ro rari+he düdueheandi nda, Asu God ai ahandi nindou Sudahündi munnguambo daboadanambo-mbareandür+yo asu wani+mbeyo? Wani! Ro Por amboan+ Sudahünd-anahi. Ro Abraham+ndi ahuir-anahi asu Bensamin+ndi s+rambeah+nd-anahi.

² God ai ahandi nendi Sudahündi tüküfekoate-yei+ambeah+ fifireandürühi wand-anei mehu ranaheimbo ana moai daboadanambo-reandür, nga wani. Asu se hoafi Eraisa ai Sudambo papi+hoaf+randürühi yare God+imbo did+ba+fi+me+fiyu ra fifir+hindai? Ai God+imbo yare did+ba+fi+ndowohü yahuya,

³ 'Adükari, aiyomo nindou sihaf+ hoafi hoafiyomo-rundeimbi ahamumbo munngu hifokomarüpur. Asu ai si+hambo sesi si+hefe did+ba+fi+ferambo fondi

ra bir+mafoarundi. Nga ro mam+ yang+ir-anah+ an+imboah+. Asu ai wambo hifokoefend+rimbo mehomo,' mehu.

⁴ Nga asu God ai ahambo asukaiyu nungure simbor+ hoaf+yundoa? Ai hoaf+yunduh+ yahuya, 'Ro 7,000 nindou wandambofimb+ sahapur+m+ndi an+imboah+ ai t+kai god Ber ahambo yir+ yimbu pus+fekoate-mayei,' mehu.

⁵ Rahurai-ane hapondan+ amboan+ nindou yimbu-mam+ God ai ahand+ moan+ h+poambofe ranambo d+bon+mayuwa an+iboadei.

⁶ God ai aheimbo moan+ h+poamboreanduruh+ d+bon+mayunduri, nga ai n+ine ratupur+m+mayei ran+imbohunda d+bon+yu-ndur+imboyupoan+. Nga nindou ranai ran+ ratupur+yeian+ God ai d+bon+mbeyunduri-mbonana, asu ng+r+ moan+ h+poambofe ra moan+ h+poambofe hondu tukufeyo.

⁷ Asu ran+imbo-hunda s+h+r+ nungumamb+sefa? Ran+moatukun+ rana-hambo Israer ai huti kokomar+hundi ra asu ai moai sahumundi. Nga nindou bid+fir+ God ai d+bon+mayunduri ranai yang+r+yei ran+moatukun+ ra masahumundi, nga asu bid+fir+ ranai himbotuh+fo pap+mareanduri Baibor yare hoaf+mayo nou.

⁸ Ai yare hoaf+yowohu yahoya,
'God ai aheimbo ramareandura moai ngus+foambe hohoan+mo pur+humundi.

Asu ahei himboar+nambo ng+r+ hoeind+hindi
asu ahei himboambenambo ng+r+ himbor+ndei,
nga yare n+ngo hombo hapondanambe t+kefeyo,' *Io 29:4; Aisaia 29:10*
mehu.

⁹ Defit ai hoaf+yuh+ yahuya,
'Nindou aiana seses+ndeian+ kin+ t+fi+ambe ahanei nou mb+haneia asah+.
Asu ahei hohoan+mo moaruwai ran+sungumbo n+moeifih+ p+mbeyeia asah+.

¹⁰ Ahei himboar+ amboan+ d+k+reandur+h+imbo asu ai hoeifekoate-mbeyei-amboane.
Asu se aheimbo daboaham+nd+ pupurugur+hi hehi yahurai
koadurumbo-koadurumbo rar+hi mb+n+imboeia samboanah+,' *Buk Song 69:22-23*

mehu.

God ai Suda-yafe ndifo masemundunduri

¹¹ Ran+imboane asu ro haponda dudueheand+ nda, Sapo Suda ai bubur+m+mayei peyeh+ munguna moaruwaimbo-reandur+imboyoy? Ai ra wanana! Nga sapo ai moaruwai hohoan+mo-mayeamboyu asu God ai Suda-yafe ndifo ranaheimbo ngus+foambe gar+bi-mb+r+hindur-amboane yahuhayamboyu ahei ndifo ranaheimbo aboedambo-mareanduri.

¹² Suda ai moaruwai hohoan+mo sungu-mar+hundamboyu asu God ai nindou munquambo ranaheimbo did+boado-mareanduri. Ai God+imbo daboadanambo-mar+horamboyu asu God ai ahei ndifo ranaheimbo mafar+henduri. Ran+imboane asu munquambo Suda ai God sowana asukai gugur+indahandan+ an+imbo nindou munqu ai aboed+ ham+nd+ hondu n+mandeimboyei.

¹³ Suda-yafe ndifo siheimbo haponda ro hoafehandur+ nda. Siheimbohunda God ai wambo ahand+ hoaf+ saham+nd+ har+handeimb+ kamafoareandiri. Ran+imboanah+ asu ro ndan+ ratupur+ nda ranahambo bor+yahuh+ yifirayah+.

¹⁴ Ranan+imbo asu wand+ nend+ ranai God ahei ndifo afar+henduri ra hoeind+hinduh+imbo ran+imbo ngus+foambe gar+b+nd+himboyei.

Rananimbo asu ro bidifirambo fandiheiran+ asu ai Ape sowana ngeiani aboedambo-ndearumbui.

¹⁵ God ai Sudambo daboadanambo-mareandür+ asu ahei ndifo ranaheimbo ngunind+ambo-mareandür+. God ai Sudambo asukai asemündündür+ ana, ra nungumandifea? Ai nindou yifihünd+ botefeyo nahurai-ane!

¹⁶ Bret mam+ ranahandambo bidifir+ kemünd+ Godimbo asayo ana, asu bret yipoate munngu ra ahand+ yangir-anendo. Asu nim+ ahari mam+ ranahand+ ahambo asegodo ana, asu dödödü ranamboan+ ahand+ yangir-anendo.

¹⁷ Orif nim+ hififehünd+ ranahandambo dödödü bidifir+ ai titaboar+hendüh+yu asu nimambeah+nd+ orif nim+ dödödü ranai ran+filh+ pap+mareand+. Suda-yafe ndifo seana nimambeah+nd+ orif nim+ nahurai-anei. Ranane asu haponda se aboed+ emündü momoriyeih+ Sudayei-mayo yangri+ nungombo hohoan+mo ra hoe nahurai asahümündi.

¹⁸ Ranimbo-hündambo-animbo asu Suda orif dödödü nou titaboar+mefoehind+ ranaheimbo se yiboaruko-nd+hindür+imboyei. Nungundahi bor+mandeia? Seana moan+ dödödü yangir-anei, nga seana nim+ ahari ranahambo tüpür+hindüh+yeipoan+. Nga nim+ ahari ranane s+heimbo tüpareandür+.

¹⁹ Nga seanimbo hoaf+ndeihiya, Yin+, nga sapo dödödü ranai titaboar+foar+ndüh+yo asu y+hoef+imbo ran+ fondüh+imbo fond+ hin+ng+mareamun-ane, mbisei.

²⁰ Yin+, ranana an+hond-ane. Ai titaboar+mefoehind+ ra Godimbo an+hondümbofekoate-wamboyei ramehind+, nga asu seana ran+hü rar+hi an+imboei ra an+hondümbor+hi hehimbo-wamboyei ahei fondüh+ an+imboei. Nga asu se ranahambo af+nd+af+ndeihi+ s+heihoar+imbo bor+ndeiimboyei, nga awi y+h+imbondei.

²¹ Suda ai dödödü hond-anei, nga God ai aheimbo moai nim+ndüh+ hin+ng+rearü, nga titaboar+mafoareand+. Nga se hibad+hünd+. Se dödödü hondüyeipoan+, nga God ai s+heimbo amboan+ nim+ndüh+ ngri+ hin+ng+ndearü, nga titaboar+boadeandür+imbui.

²² God+nd+ hipoambo hohoan+mo asu ng+n+nd+ hohoan+mo ra sihri+ d+iboadond+hu fif+r+nd+humboane. Nindou ahand+ hoafi h+imbor+yeis+, nga hin+ng+mar+hind+ ranaheimbo ng+n+nd+ndarumbui. Nga asu se Suda-yafe ndifo ahand+ hipoambofe hohoan+mo ran+süngu ahei ana, asu ai s+heimbo hipoambo-ndearumbui. Nga se-amboan+ ahand+ hohoan+mo ran+süngu hokoate-aye ana, rand+hi titaboar+boegimboyei.

²³ Suda ai an+hondümbor+ar+hind+ ana, God ai asukai aheimbo nim+nd+hü pap+ndearumbui. God ai yifirayu ana, asukai aheimbo koadürü nim+nd+hü pap+nde hin+ng+ndeandür+imbui.

²⁴ Suda-yafe ndifo se-amboan+ nimambeah+nd+ orif dödödü-aneis+, nga asu aboed+ orif nim+nd+ ran+filh+ pap+r+himboanei, nga ranahand+ hondüyopoan+. Suda-anei ai hififehünd+ orif nim+nd+ hond-aye. Ranimboane asu aheimbo ana God ai dödödü hondü titaboar+mefoend+ ra semündü asukaiyu koadürü nim+nd+ hondüfilh+ papareandür+ ana, ai asukai aboed+ ham+nd+ ran+filh+ pen+boadeimboyei.

God ai nindou munquambo hipoamboareandür+

²⁵ Wandafi mam+, d+boh+nd+ hoafi ranimboanahi se fif+r+imbr+hinda sahehea. Se s+heihoar+ rand+hi hohoan+mondeih+ hoaf+ndeihiya, 'Roana fif+r+hu hohoan+mo-yefeimb-aneft+', mbiseimboyei saheheamboanahi. Hoafi nda yahurai-ane, Israer bidifir+ ana hoafi h+imbor+koate-yeimb-anei. Ran+ hohoan+mo ranana ahei ngusüfoambe nimandündür+ ngo-ngombo

asu Suda-yafe ndifo nūngunūmbiyei God ai dībonīmayundūrī ranai fondi ra sīmongorī-ndamīndīmboe.

²⁶ Rani sūngumbo-anīmbo God ai Israer aheimbo aboedambo-ndearūmbui. Buk Baibor ai yare hoafiyowohū yahoya, 'Aboedambore-randeimbī ai Serusaremi-nīpoedī kudū Sekopīndī ahuirī Suda ranaheimbo randeandūrānī, ahei Godīmbo hohoanīmo-koate hohoanīmo hīnīngīndīhi-mboyei.

²⁷ Rananīmbo ro ahei hohoanīmo moaruwai ra gogorīndī-heheandūhī ranī-sīmboan-anīmbo ai-babīdī hoafī femīndī sīhefe ra randīhea-mboyahī,' *Aisaia*
59:20-21

meho.

²⁸ Nga Suda ai aboedī hoafī hīmborīkoate-mayei ranīmboane asu God ai Suda-yafe ndifo sīheimbo fehefembōhūdambo hohoanīmomayu ranīyo asu Suda ai ahandī hūrūtīm-anei. Nga God ai Sudambo dībonīmendūrī ranīmboane asu ai ahandī horombo hoafīmareandī Suda-yafe amoaombo ranahamumbo hohoanīmoyuhū aheimbo ngūsūfo pareandūrī arandī.

²⁹ Nga asu nindou God ai aheimbo aboedī moatūkunī masagadūrī asu dībonīmendūrī ranaheimbo ngīrī hohoanīmo ngorū-sūngundeandī, nga wani.

³⁰ Horombo se Godīndī hoafī hīmborīkoate-mayei, nga hapoana God ai sīheimbo hīpoamboareandūrī, Suda ai Godīndī hoafī hīmborīkoate-mayei ranīmbo-hūdambo.

³¹ Asu hapoana God ai sīheimbo hīpoambo-mareandūrī ranīmboane asu Suda ai Godīndī hoafī hīmborīkoate-mayei. Rani-moatūkunī tūkūmefeyondūrī ra God ai aheimbo hīpoambofe-ndūrīmbo-hūdamboyo.

³² God ai nindou muṅguambo aheimbo hīpoambofe-ndūrīmbo yahuhaya ranīyo asu nindou muṅguambo ahei hīmborīkoate hohoanīmo ranīna bobohīramūdūrī hīnīngīmarearū.

God adūkar-ani mbīseiamboane

³³ Godīndī ngāsūndeandeimbī hohoanīmo ra adūkarī hamīnd-ane!

Ahandī aboedī hohoanīmo asu fīfīrīfe ra hoandarī saf-ane!

Nindou dīdai ahandī hohoanīmoyuhū hoafayu ra fīfīrīnde hoafīmanda?

Asu dīdai Godīndī nafī muṅguambo ra fīfīrīmandea?

Godīndī hoafī hoafīyohū yahoya,

³⁴ 'Dīdī Adūkarīndī hohoanīmoambe amaro ra fīfīreamboayua?

Dīdī nindou ai ahambo ratūpurīmbo rasūnguro rasūnguro-meyundoa?

³⁵ Nindou dūdi Godīmbo nīnī-moatūkunīyo masagado,

asūkai ai sūngunambo ahambo hīhīrīfe segodīmbo-hūdambo?' *Aisaia*

40:13

meho.

³⁶ Muṅgu-moatūkunī ra God ai ahandīhoarī nafīmarand-ane asu ahandī ngīnīndīnamboane anīngo asu ahand-ane. Muṅguambo si Godīmbo adūkar-ani mbīseiamboane. Nga anīhond-ane.

12

Sīhefī fi ra Godīmbo ndahundīmboane

¹ Wandafī mamī, Godīndī-mayo hīpoambofe hohoanīmo adūkarī ranīmbo-hūdamboane ro sīheimbo hoafehandūrī nda. Sīhei fi yangīrī nīngoambe ra se moanī Godīmbo ndahūndo ahambo sesī asīhefeyo nou. Se ahandī yangīrīndeian-anīmbo asu God ai ranīmbo hīhīfī-hīhīfīndūmbui. Se randīhindūh-anīmbo wudīpoapondīhi Godīmbo hohoanīmondahūndo.

² Se hifi ndanihündambo hohoanimo süngundihimboyei, nga sihei hohoanimoambe simbori hohoanimo süngundihindi. Rananimbo God ai hohoanimoayu ra se ndondihi fifindihi mbundihü rasüngundihimboyei. Nini-moatükuni ai aboedayo asu nine ai yifirayu asu nine ai aboedi ndorihoeimbi hamindi hondayo ra se fifindihimboyei.

God ai sihefimbo hohoanimo moani masendi ranambo ratüpurindefimboane

³ Nga God ai wambo ahandi-mayo moani hipoambofe hohoanimo masendi ranimbo munquambo siheimbo ro bidifiri hoafi hoafinda samboanahi. Se siheihorari sihei fi ranahambo yangiri afindi hohoanimo-ndeimboyei, nga wani. Nga God ai siheimbo anihondüambofe hohoanimo masagaduri rani simongorühi safi sihei fi ranahambo ndondihi hohoanimondei.

⁴ Sihiri ana fi mamani ranifihifi afindi moatükuni ngorü-poani ngorü-poani fi ra hifoareamboane. Ranane asu ngorü-poani ngorü-poanimbo fi ranai ahandi ngorü-poani ngorü-poanimbo ratüpuru mbeñgori.

⁵ Raurai-mayowamboane asu sihiri nindou afind-aneffisi, nga asu Sisas Kraisindi finambo ana sihiri fi mamani rananeffisi. Ranimboane asu sihiri ana nindou ngorü-ngorü ra sihiri mamani wandafisi mamani yangiri-aneffisi fi mamani ranifihifi.

⁶ God ai sihefimbo moani hipoambo-reamunühüyu asu ai nindou mamani sihefimbo rani-poanimbo rani-poanimbo fifirife moani masemuni. Godindi hoafi hoafimbohünda nindoumbo ratüpuru ra segodoa asemündu ana, sapo anihondüambofe hohoanimo ai asemündu rani-süngu animbo hoafendomboane.

⁷ Düdi ai farihefembo ratüpuru ra asemündu ana, ai ndonde mbifarihendamboane. Asu yamundifembo ratüpuru ra asemündu ana, ndonde yamundi-mbireandamboane.

⁸ Nindou mamani ai ngusüfoambe kikimofeendürimbo ratüpuru ra asemündu ana, asu ngusüfoambe kikimo-mbifoareandüramboane. Nindou düdi ai nini-moatükuni napoyo masihendi ra nindou bodimondambo yibobofe saimbo ratüpuru asemündu ana, ai afindi saimbo nimbonindu. Nindou düdi bogorimbofe niñgombo ratüpuru ra asemündu ana, ai ratüpuru ra tñirifo-mbiyuwamboane. Düdi ai hipoambofe ratüpuru asemündu ana, ai moani hihifi-hihifinambo nindou ngorümbo mbifarihairamboane.

Wandafisi mamimbo aboedi hohoanimoyondo hohoanimo

⁹ Nindou ngorümbo anihondümbo ngusüfo pandihindi. Nine-moatükuni moaruwai-ayo ranahambo yiboaruko-ndihindi. Nine-moatükuni aboedayo ranahambo kikihisafindihümündi.

¹⁰ Se munquambo simbori hohoanimurindei se sihei fikiminindimbo hohoanimoaye nou. Asu nindou amuri ranaheimbo wambo ngasündihindireimbanei mbisei hohoanimondei.

¹¹ Afindi tñambombü ratüpurimbo hohoanimondei, nga asu se yiboaruko-yiboaruko-ndeimboyei. Se ratüpuraye ra Adükari-mbohünda ratüpurindei.

¹² Se Adükari-mbo anihondümbo-ndihorühi hibadhorühi hihifi-hihifindei. Tñirifo siheimbo tükündifeyoani se afurindihindühi nimandei. Nimbini-nimbisi se Adükari-mbo didibafindahi ndihündi.

¹³ Sihei anihondümbo-rihindeimbi wandafisi mamani ai napo mbonimbon-dihümündianisi se aheimbo sihei-mayo ndahündüri. Asu ndifo nindou tükündahindaniwani aheimbo amboani worinndihindüri.

14 Nindou siheimbo moaruwaimbo-arihindüri ranaheimbo God ai aboedi-aboedi-mbireandüramboane mbisei hehi didibafi-ndahindüri. Godimboya aheimbo didiboado-mbireandüramboane mbisei, nga ngiri se Godimboya aheimbo moaruwaimbo-ndowandüri mbisei.

15 Nindou hihifi-hihifayei rani-babidi hihifi-hihifimbeyei-amboane, asu nindou aranayei rani-babidimbo amboani aranimbeyei-amboane.

16 Sihei wandafi mamı rani-babidi wudiwudinadahindi. Se ngiri aboedi nindou yangiri hohoanımonei wudinidihindüri, nga se nindou moaruwai rani-babidi nimboei. Asu se sihei fimbo hohoanımoneihı ro firiheandeimb-anahi mbiseimboyei.

17 Nindou ngörü ai siheimbo moaruwai-moaruwaimbo-ndihindürani, asu se simbori aheimbo moaruwaimbo-ndihindürimboyei, nga yowanı. Nıne hohoanımo nindou ai aboed-ane aseı ana, se rani yangir-anımbo randihindi.

18 Se munquambo nindou-babidi aboedi nımarımböhündambo nafi kokondihündi.

19 Wandı wandafi, nindou ai siheimbo moaruwaimbo-ndihindürani asu se siheihoari rani-moatükunı ranahambo simbori hihirındihı randihimboyei. Nga moanı randihı hınıngındihıdanı God ai aheimbo ngınındi-mbirandürimboane. Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou ngörumbo hihirife moaruwaimbofe ranana wandı ratüpur-ane.

Wandıhoar-anımbo, ro aheimbo simbori moaruwaimbo-ndıhearümboyahı,' İo

32:35

mehu Adükari ai.

20 Nga asu, Bukambe yare hoafiyowohü yahoya,

'Nindou sihambo hürütüranıni-randeimbı ranai wembombonduanı, ahambo sesi dabado,

asu amındanıngombo-nduanı, hoe dabado.

Se ahambo randoworanı ana, ai sihambo ramareanıni ranımbo asu ai amoanıngı-ndümbui,' Sindaun 25:21-22

meho.

21 Moaruwai hohoanımo ai ngiri sihambo ngasündeanıni haya hifınambondeanıni. Nga se aboedi hohoanımo rani-süngundowandühi ratüpurındafan-anımbo asu se moaruwai hohoanımo ranahambo hifınambondowamboyafi.

13

Sihiri gafmanı-yomondi hoarehındefomboane

1 Nindou munquambo gafmanı-yomondi hoareh-anımbo nıngomboane. Nga moai gafman ai aimbo hoangıru tüküyafundi, nga Godındı hoafi süngu ahandı warıhünd-anemo. Munquambo gafman ra God ai kifoare hınıngımareapur-anemo.

2 Ranımbo-hündamboane nindou ai gafmanı-yomondi hoafi mbahırarıhehındı ra asu Godındı hoafi kameih-ane mbahırarıhehındı. Ranımbo wamboane asu ai tıngırifo ndahümündimboyei.

3 Gafman ai nindou aboedi hohoanımo ratüpurı rawarıhındı aheimbo refendürımboyopoanı, nga nindou düdi ai moaruwai hohoanımoayu ranahambo refembo-hündamboanemo anıngomo. Gafmanımbo yihımbombo se moeimboyafi? Refe ana, se moanı aboedi ratüpurı rani yangir-anımbo süngundowandanı asu ai sihambo aboed-anafi mbısımo hoafındımboemo.

4 Gafman aiana Godındı ratüpurıyomo-rundeimb-anemo se aboedi mbınımbafa yahomo houbombo anıngomo. Nga asu se moaruwai ratüpurı

randowandühi ranan+ambo se y+himbondafi ranahambo. Nga aiana moai moani ngin+indi moatükun+ ra semüdu. Aiana God kafaore hin+ngimareandi wambo asu ai God+indi-mayo ngin+indi nindou moaruwai-mbofe hohoan+mo ra semündümboani nindou ai moaruwai hohoan+moayei aheimbo moaruwaimbo-fendür+mbohünda.

⁵ Ran+ambo-hündambo-an+ambo asu se gafman+indi hoarehi nimboei. Asu ran+moatükun+ sünguefeyo ra moaruwai-mbofe ranahambohünda y+himbombo yangir+yopoani, nga gafman+yomondi hoarehi n+ngo ra aboedi hohoan+mo süngufe-ane.

⁶ Ran+ambo-hündamboane asu se gafman+ambo takis pir+hi ar+hündi. Gafman aiana God+indi ratüpuri ratüpuri+yomondühi rananemo asu ai rani ratüpuri rani yangiri hifandiru arundi.

⁷ Gafman nindou ranahamumbo nin+moatükun+yo segodür+mboayei ana, aheimbo moan+ rani-moatükun+ ra dagadür+. Gafman ai nin+n+moatükun+ takis+mboyo hoaf+nd+mondani, se ahamumbo ndehindi. Asu bogori nindou ranahandi hoareh+ndeihi asu ahambo ah+n+ndei. Asu nindou ndüri adükarümb+ ranahambo ndüri adükarümb-ani mbisei hohoan+mondei.

S+imbor+ ngusüfo pefembo hohoan+mo

⁸ Se nindou ngoründi-mayo nin+moatükun+ ndowand+fi mbunda s+imbori saimbo-mayo ra h+ngindowanda gedühi n+ngomoe, nga yowan+. Se sapo s+imbori ngusüfo pefe hohoan+mo rani yangir-an+ambo süngund+hindi. Nindou düdi ai ngorümbo ngusüfo parareandi ana, ai muᅅguambo ah+nümb+ hohoan+mo meᅅgoro ra süngureandeimbi nindou-ani.

⁹ Moses+indi ah+nümb+ hohoan+mo ranai yare hoaf+yowohü yahoya, 'N+morehi nindowenih+yafe hohoan+mo moaruwaimbo-fepoani. Nindou h+fokoeffepoani. Hümbuhün+poani. Nindou ngoründ+ napo hohoan+fepoan+, meho. Muᅅgu rani ah+nümb+ hohoan+mo ranane asu amuri muᅅguambo engoro ranane muᅅguambo mamambere haya nim+nd+ hoafi ra yare hoaf+yowohü yahoya, 'Se nindou amurambo ngusüfo pandowandi se s+hafi fimbo ngusüfo pararowandi nou,' meho.

¹⁰ Nindou düdi ai nindou ngorümbo ngusüfo parariri ana, ai ngiri ahambo moaruwaimbo-ndiri. Ran+amboane nindou ai ngorümbo ngusüfo parariri ana, asu ai ah+nümb+ hohoan+mo hondü muᅅguambo ra süngurandüh-ani.

S+hiri moan+ mbumund+ hahabodefomboane

¹¹ Se f+fir+himboanei haponda nin+ siyo s+hiri an+amboef+ ran+amboane se rani hohoan+mo süngund+hindi. Ndeara rani si ra se mapoei-ane, nga hapondan-ana se bot+ndahindi. Horombo s+hiri God+indi hoafi an+hondümbo-r+hundeimbi nindou nimboef+imbo God ai s+hef+imbo aboedi+reamuneimbi-mayu rani si ra ak+miyo, nga hapondani ana ndeara ak+mi safi tüküfembo yangir-ane.

¹² N+imbi ai ndeara muᅅgumbo yangir+yowohü asu si ai ndeara ak+mi simbo yahomboane. N+imbokoan+indi ratüpuri ra hin+ngifemboane, nga asu sir+hünd+ yifiari napo ra ndahum+ndefo-mboane.

¹³ Nindou sir+hü aboedi anüᅅgu nou s+hiri n+imboefomboane. S+hiri mam+kar+ hohoan+moyo wakife asu bia sim+nd+ hefe mam+kar+ hohoan+moyo wakifepoani. N+morehi sis+h+moyo wakife asu moaruwai hohoan+moyo wakifepoani. Wat+koafi hoaf+yo asu nindou ngorümbo ngusüfoambe moaruwaimbo-fepoani.

14 Nga se Sisas Kraisi+mba yangi+ra-an+i+mba yifiari ni+minehoari+mba-ndi+hoari siheifih+ gi+du+hoari. Nga sihei horombodi+di moaruwai hohoani+mo ngusufoambe amaro ranahambo sungundi+himboyei.

14

Wandafindandi hohoani+mo ra sihi+ri yibobo-ndi+humboyei, nga wani

1 Nindou mam+ ai God+i+mba anihondumborirani asu ahandi anihondumbofe ra kehuri+ndoani ana, asu se ahambo God+i+ndi nendi sihei mbusumo ndahori+m+nde+i ngei. Asu ai ni+ne hohoani+moayu ranahambo simbori watapor+i+mba-ndu+i+mboyei.

2 Nindou mam+ ai ahandi anihondumbofe hohoani+mo ngin+i+ndi sunguareandi ana, ai munguambo sesi ra sesuhani, nga asu nindou ngoru ai ahandi anihondumbofe ra kehurayo ana, ai ngi+ri safi aboedi dedu, nga wandumo yangi+ri sesuhani.

3 Nindou ai munguambo sesi sesu-randeimbi ana, asu nindou moani wandumo yangi+ri sesumbi-mayu ranahambo yowan+ moaruwai hohoani+mo-yondopoani. Asu nindou wandumo yangi+ri sesu-randeimbi ranai nindou mungu-moatukuni sesumbi-mayu ranahamboya, aiana moaruwai hohoani+moyu-randeimbi-ani yahopoani. God ai nindou ranahambo amboani serumundumboani mbohunda.

4 Nindou se di+di+yafi, asu se nindou ngorundi ratupuri+yu-randeimbi nindumbo yiboboari+wora? Nindou sapo ahambo hifandarandi ai-an+i+mba ahandi ratupuri ra aboedimbayo wani+mbayo mbusu yibobondeambui. Nga asu ratupuri+yu-randeimbi ahandi ratupuri aboedi ngomboe ni+mba sapo Adukari ai ahambo ngin+i+rumundi nungumbo wambo.

5 Nindou mam+ aianani+ya mam+ si ranana ai adukari hamin+di+yo haya amuri si aho ranahambo ngasundeamboane yahuhani. Nga asu nindou ngoru aianani+ya munguambo si aho ra simogod-ane yahuhani. Nindou mam+ se siheihori ngusufoambe hohoani+monde+i hoendi+hinduh-an+i+mba hohoani+monde+i.

6 Nindou dudi ai mam+ si ra adukari si-ane yahuhani ana, ai Adukari+mba yangi+ri hohoani+mo-yundowohani. Asu nindou dudi ai munguambo sesi sesu arandi ra ai Adukari+mba hohoani+moyuhani asesu. Rani sesi ra God+i+mba hihifiruri mburamboani asesu. Asu nindou dudi ai munguambo sesi wehayu ra Adukari+mba hohoani+mo-yundowohani wehayu. Asu ai amboani God+i+mba hihifiruruhani.

7 Nindou mamami sihi+ri moai sihefi hohoani+monambo yangi+ri ni+mbaefi. Asu mamami sihi+ri moai sihefi+poani+mba hohoani+monambo yangi+ri yifi+yefi rihundi.

8 Sihi+ri yangi+ri an+i+mbaefi ra Adukari+mba hohoani+mo-yefuhane+i. Asu sihi+ri yifayefi ra Adukari+mba hohoani+mo-yefuh+i yifayefi. Sihi+ri ni+mbaefuh+i+ndowani asu yif+i+ndefuh+i+ndowani ra moani sihi+ri Adukari+ndi yangi+ri hamin+de-ane+i.

9 Ranahambo sunguyo nindou yangi+ri an+i+mbaefi-ane+i asu yifi+maye+i-ane+i ahei Adukari+mbaefi ni+ngombo-hundamboyu Sisas amboani yifi+yu mbura asu honguambeahandi yangi+ri bot+i+me+i+yu.

10 Asu se, ni+mbaefi sihafi wandafindandi hohoani+mo ran+i+mba yiboboari+wora? Asu se, ni+mbaefi sihafi wandafindambo yiboaruko-awora? Sihi+ri ranahambo fifir+i+ndi+humboane, nga munguambo sihi+ri God+i+ndi himboahü ni+mbaemboye+i ai sihefi+mba yibobofe-mun+i+mbaefi.

11 Bukambe hoafi ra yahoya,

Adükari ai yahuya, 'Ro yangiri nimboambo dabareheandi
nindou munquambo ranai wambo yirüyimbu pusindühi-ndihümboyei
asu nindou munquambo ahei yafambenambo weindahi
hoafindahündürühi God Adükar-ani mbiseimboyei,' *Aisaia 45:23*
mehu.

¹² Ranimbo-hündambo-animbo asu munquambo sihiri sünguna Godindi
himboahü sihiri nine ratüpurü ratüpurümayefi ranahambo hoafinda-
hundimboyefi.

¹³ Ranimbo-hündambo-animbo asu wandafi-babidi simbori
yiboboferüpoani, nga rühsafi hiniñgífemboane. Nga sihiri ngorü
hohoanimo süngundihumboane. Sapo sihiri mamü moatükunü refeyoani
ana, wandafi ai bübüründühi moaruwai hohoanimo süngundifimbui rani
hohoanimo ana hiniñgífemboane.

¹⁴ Ro Adükari dibo-anahi, nga ranimboanahi rani-moatükunü ra ro
fifiriheamboanahi. Moai ninü sesü ai ahandihoari moaruwaiyo. Nindou
ai rani-moatükunü ra moaruwai-ane ehu ana, moani ai ahambo moaruwai-
ane.

¹⁵ Ra ai yahurai-ane. Se ninü-moatükunüyo sowasifani ranimbo-hünda
sihafi wandafi ai hoeireaninühi afindi hohoanimoayu ana, asu se ahambo
moai hohoanimoyafi. Sisas nindou ranahambohünda yifimayuane,
nga asu sihafi sesü hohoanimo ranambo se nindou ra moaruwaimbo-
ndiworimboyafi.

¹⁶ Se mamü moatükunü ranahambo aboed-ane asafi ana, se hibadambo.
Sihafi hohoanimonambo yangirüpo, nga moaruwai-ane mbiseimboyei.

¹⁷ Sesü, sesü asu hoe simindi hohoanimo ranana God nginindi
hifandarandi ranahandi nimindiyopoani, nga wani. Nga God nginindi
hifandarandi rani nimindi hohoanimo-ane nda. Mbumundi hohoanimo,
ngusüfo afurifimbi hohoanimo, asu Yifiafi Aboedindi hihifi-hihifi ho-
hoanimo ra.

¹⁸ Nindou ai Sisas Kraisindi ratüpurimbo yangiri rani hohoanimo süngu
anüngu ana, God ai ahambo hihifi-hihifindundowanü asu nindou amurü
ai-amboaniya ai nindou aboed-ani mbisahündomboyei.

¹⁹ Ranimbo-hündambo-animbo asu munquambo ai shefimbo mamambe-
femunü hohoanimo asu wandafi mamüyei hohoanimo nginemindündürü
rani yangiri süngunü-ndihumboane.

²⁰ Se sesü ranahambo yangiri hohoanimondeihü asu God ai nine-
moatükunü ramareandi ranahambo moaruwaimbo-ndihimboyei. Munqu
sesü moatükunü ranana aboed-ane. Nga asu se nine sesü sowasifani nindou
ngorü ai ranahambo ahandi fimbo moaruwai-ane yahu mbura asesu ana,
ai moaruwai hohoanimoyuhani asu rananimbo se-amboani moaruwai
hohoanimo-yafühanafi.

²¹ Asu se ninühondi sowasifi, bia simindifi, asu amurü moatükunü aho
ra rarowandanü ranimbo sihafi wandafi ranai hohoanimo moaruwai ho-
hoanimonduanü ana, asu se rani-moatükunü ra hiniñgindowandi. Ranane
aboedayo.

²² Se nine hohoanimo anihondümbö-arowandi rananimbo God-dibo se
yangiri hohoanimondafi kikihindowandi. Nindou ai moani ahandihoari
mamü moatükunimbo aboed-ane yahu hohoanimoayu ana, ra aboed-ane.
Asu rani hohoanimo ranai ahandi fi ranahambo papü-hoafikoate-ndoani
ana, asu ai hihifi-hihifimbiyu-wamboane!

²³ Nga asu nindou ranai yimbu hohoanimo süngu sesü ra asesu ana,
ai ra ahambo moaruwai-ane sapo ai nine sesü ranahambo moaruwai-ane

yahuhaya asesu ranimbo-hünda. Nindou ai hohoanimo mamî ranahambo aboed-ane yaho anihondü-mbofekoateyu randühi yare arandi ana, asu ai moaruwai hohoanimo-yumboani.

15

Kraisindi hohoanimo yangiri sîhiri süngundihumboane

¹ Nindou sîhiri didiyefî anihondümböfe hohoanimo nginindi sahumündefeimbi sîhiri nindou düdi ai anihondümböfe kehurî arandi ranahambo farîhefimboane nginindi nîngombohünda. Nga sîhefî fimbo yangiri hohoanimopoani.

² Sîhiri mamamî nindou sîhefî wandafî ranaheimbo aboedî nîngombohünda didiboado-ndîhundürani ai hîhîfî-hîhîfîndeimboyei. Rananimbo asu ai nginindi nîmboeimbo anihondümbö-ndîhimboyei.

³ Nga Sisas Krais ana ai moai ahandî fimbo yangiri hohoanimoyu. Nga asu ai ramefiyu ra, Bukambe hoafîmayo nou, 'Ape, nindou sîhambo moaruwaimbo-marîhinîni hoafî ra sinî wambo gabudî-mafoareandîrî,' mehu.

⁴ Muñguambo hoafî horombo Bukambe sürü papîmarandî ra sîhefîmbo yamundife-munîmbohündamboyo sürü papîmarandî. Ranî hoafî ra sîhefîmbo ngusüfoambe nginîramîndîmunî asu afurîhemuna anihondümböndîhu hîmböndefühî nîmboemboyeî. Ranimboane asu sîhiri anihondümbö-ndîhundühi nîmboemboyeî.

⁵ God ai ngusüfoambe nginîmîndîmbo asu afurîfe nîngombo hohoanimo ra sai arandî ai sîheimbo mbîfarîhendür-amboane rananimbo asu se Sisas Kriasimbo süngurîhi arîhündî, sîhei mbusümo mamî hohoanimo yangirî süngundîhimboyei.

⁶ Rananimbo asu se hohoanimo, yafambe mamambendîhi mbundîhü, sîhefî Adûkarî Sisas Kraisindi God asu afîndî ranahandambo adûkar-ani mbîsefîmboane.

Krais ai Suda asu Suda-yafe ndîfo ranaheimbo mafarîheirü

⁷ Nindou ai Godimbo aboed-ani hoafîmbohündambo se sîheihoari ndahümündihündürî sapo Krais ai sîheimbo masemîndündürî nou.

⁸ Nga ro sîheimbo hoafehandürî, Sisas ai Suda-yafe ratûpurîyu-randeimbi nindoumbofi manüñgu. Rananimbo asu God ai ahei amoao mamimbo horombo hoafîre masîhendî ra anihondümbö ramareandî ra nafuimbohünda Sisas tüküme fiyu.

⁹ Rananimbo asu Suda-yafe ndîfo ai-amboani Godîndî hipoambofe hohoanimo ranînambo ahambo adûkar-ani mbîseiya yahuhayamboyo ramefiyu. Sapo Bukambe yare hoafîyowohü yahoya, 'Rananimbo Suda-yafe ndîfo ranahei hîmboahü ndürî adûkarümb-ani mbîsa hoafîndamboyahî.

Asu sîhafî ndürî herüna kakîsaondi-hanînimboyahî,' *2 Samueî 22:50* meho süñgu.

¹⁰ Asükaiyo Bukambe yare hoafîyowohü yahoya, 'Suda-yafe ndîfo se-amboani Godîndî nendî ranî-babîdî hîhîfî-hîhîfîndeî,' *Io 32:43*

meho.

¹¹ Asükai hoafîyowohü yahoya, 'Suda-yafe ndîfo muñgu se Adûkarimbo ndürî adûkarümb-ani mbîsei.

Asu muñguambo nîmorehî nindowenihî se ahandî ndürî herüna kakîsaondi-horî,' *Buk Song 117:1* meho.

12 Asükai Aisaia ai hoafiyuhü yahuya,

‘Sesindi ahuirî ai tükündüfimbui.

Nindou ranai-animbo Suda-yafe ndifo ranahei bogorimbondifi nüngumbui.

Rananimbo nindou ranai ahambo anihondumbo-ndihorühi hibadihorühi nimbويمبوئي،’ *Aisaia 11:10*

mehu.

13 God ai anihondumbofe himboyondombo hohoanimo ra nimindühani. Se ahambo anihondumbo-rihori arihündi ranimbo-animbo asu ai sheimbo ahandi-mayo hihifi-hihifi asu ngusüfo afurife kife hohoanimo ra afindi safi mbisagadür-amboane. Rananimbo Yifiafi Aboedindi nginindinambo sisei Godimbo anihondumbo-fihî himboyondombo hohoanimo ranai adükari hamindi ngomboe.

Por ai Suda-yafe ndifo-yafe ratüpurîyu-randeimb-ani

14 Wandafi mamî, ro ngusüfoambe anihondumbo-riheamboanahî se aboedi hohoanimo hohoanimoeyi arihündi ranimbo. Se muḅguambo mamamî fifirife ra aboedi fifirihimbo wambo asu se siseihoarî simborî yamundi-firindei.

15-16 Ro sisei hohoanimo asükainda botindihearü saheheamboanahî asu yihimbokoate bidifiri hoafi sheimbo sürü papimarhandi. Nimboe sapo God ai wambo ranî-poanimbo nginindi masendi ranina Sisas Kraisindi ratüpurî Suda-yafe ndifo aheimbo farifehefe-ndürimbohünda. Roana Godimbo sesi shai-randeimbî nahurai ahandi-mayo aboedi hoafi ra Suda asu ahei ndifo ranaheimbo hoafiyahandürî arihandî. Ro ranaheimbo God sowana ndahamindi-handürî ngahanî asu Yifiafi Aboedi ranai ran-deira asu ai Godindi yangirî tükümbeyahinda samboanahî. Rananimbo asu ro Godindi warihündi-hearümboyahî sapo ahamböhünda ninihondi hifokoaru sisehomonnda hihifefiyu nou.

17 Ranî ratüpurî ra Sisas Kraisi-dibo ratüpurayahî ana, asu ro Godindi ratüpurayahî ranimbohünda hihifi-hihifindamboyahî.

18-19 Ro ngirî amurî moatükunî ranahambo hoafindahî, nga ninî ratüpurîyo Kraisi ai wambo ramareandi ranî-süḅguyu Suda-yafe ndifo Godindi hoafi süḅgumarhindî ranî yangirîimboanahî hoafinda sahehea. Ai wandî hoafi, ratüpurî ranahandamboyu farihendîrî haya ratüpurîmayahî. Ranîyu asu Yifiafi Aboedindi nginindinambo ai wambo mafarîhendîra hepünufeimbî moatükunî asu Godindi nginindî nafuimbo moatükunî ra ramarîheandi. Ranîmboyahî ro Serusarem ngoafihü peya hehea Kraisindi aboedi hoafi muḅguambo ra wataporimbo-rihî hambo asu Iririkum hifihü tükümeheandi.

20 Ranî ratüpurî ra nindou bidifiri ai Sisasindi ndürî himborîkoateyeimbî ranaheimboanahî ro ho aboedi hoafi bokarîhefembo hohoanîmoayahî. Roana worî moanî ngorü nindoundî kambohoanîwamî worîmbombo-yahîpoanî hohoanîmoayahî, nga wanî.

21 Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya,

‘Nindou didîyei ai Kraisi ahambo hoafiyondürî-koate-memondürî ai-animbo hoeindîhorî-mboeyi.

Nindou didîyei ai ahandî hoafi himborîkoateyeimbî ai animbo ahambo fifirîndîhorîmboeyi,’ *Aisaia 52:15*

meho ranimboanahî refembo hohoanîmoayahî.

Por ai Spen hifina hombo hohoanîmomayu

²² Raniṁbo-hündamboanahî asu ro siheimbo sowana afindimbo tüküfembo kîkarîheheandi.

²³ Nga asu ndanî hîfîni ro ratüpurimbo ratüpurî moai niṅgo. Afindî himbanî maho ra ro siheimbo sîfo hoeifendürimbo sahehea hohoanîmomayahî.

²⁴ Nga hapondanî ana awi refembo himboayo. Ro Spen hîfîna gagühühî asu nafîna siheimbo sîni hoeifendürî hefe homboanahî hohoanîmoayahî. Rananimbo awi ro didî asu ranîhü se-babîdî akîdou nîmandî hîhîfî-hîhîfînda sahehea. Siheimbo hoeindîhe hîniṅgîndîhearü heheambo-anîmbo, asu se wambo Spenînambo hombo ranafî fandîhehindîra ṅgamboane.

²⁵ Nga awi haponda hamîndî ana Serusaremînambo Godîndî nindou ra farîhefe-ndürimbo hahühanahî.

²⁶ Godîndî nendî bîdîfirî Serusaremî-yafe mbüsumo amarei ranai napokoate-mayeiamboyei Masedonia asu Akaiahündî Godîndî hoafî süṅgurîhindeimbî ai kaki gugurîfe mburümbö farîhefe-ndürimbohündambo hoafî firîhümündi masîhehindî.

²⁷ Ai ahei hohoanîmonambo yangîrî moanî kaki ra gugurîhi masîhehindî. Suda ai ahei ndîfo nindou ranaheimbo Godîndî aboedî hohoanîmo ranînamboyo farîhehindürîhî didîboado-marîhindürî. Raniṁboane asu Suda-yafe ndîfo ranamboanî Sudambo ahei fi niṅgo hohoanîmo ranîmbo sîmborî mbîfarîhehi-ndüramboane.

²⁸ Ranî-moatükunî ra ro muṅgundîhe mbundühambo-anambo samboanahî. Ro kaki Suda Serusaremîhündî ranahei warambe hîniṅgîndîhe heheambo-anîmbo, asu ro Spenîna ṅgahühî nafîna rühî didî siheimbo hoeindî-hearümböyahî.

²⁹ Siheimbo sowana asînihi ana, ro fîfirîheamboanahî Kraisîndî-mayo didîboadofe hohoanîmo ranî sîmonṅorühî didîmboayahî.

³⁰ Wandafî mamî, Adükarî Sisas Kraisîndî süṅgu asu Yifiafî ai ṅgusüfo pefe sai-randeimb-ane ranî-süṅgu ro sîhei ṅgusüfoambe botîrîheandühî siheimbo hoafehandürî nda. Se wambo fandîhehindîrî hehimbo Godîmbo didîbafîfembo ra tîṅrîfo-ndefomboane ai wambo farîhefe-ndîrîmbohünda.

³¹ Nindou Sudiahündî Godîndî hoafî süṅgufekoate amarei ra wambo-yîndîrîmbo maseimbo se wambohünda Godîmbo didîbafî-ndahindanî anîmbo asu ai wambo ahei warambeahîndî aboedambo-mbîreandîramboane. Asu se didîbafî-ndahindan-anîmbo ai wambo fandîhendîra Godîndî nendî Serusarem ṅgoafîhü amarei ranai wandî-mayo fehefe ratüpurî ra ndorîhi mbîsahümündi-amboane.

³² Raniṁboane asu God ai yare hohoanîmoayu ana, ro siheimbo sowana hîhîfî-hîhîfîmbî dügühühîmbo se-babîdîmbo fi handîhe nîmandîmboayahî.

³³ Sapo God, afurîfîmbî hohoanîmo nîmîndühayu ranai muṅguambo se babîdî mbînünṅuwamboane. Nga anîhond-ane.

16

Nîmorehî nindowenihî afîndî aheimbo Por ai hîhîfîmarandürî

¹ Se sîhefî rehî Fibimbo fihîndühümündi samboanahî hoafayahî. Sapo ai Senkria ṅgoafîhündî anîhondümbö-rîhindeimbî farîhendürî-randeimbî-mayo ranahambo.

² Se Adükarîndî süṅgu Fibimbo fihîndühümündi se-babîdîmbo sîhei mbusümo mbîniṅgo-wamboane. Ranî hohoanîmo ranane aboedayo, ṅga Godîndî nindou sîhîrî ranî hohoanîmo rananimbo süṅgundîhumboane. Asu nînimboyo ai mbonîmbo-ndamîndowanî ra se ahambo fandîhehindî.

Nimboe ai nindou afindi ranaheimbo farihenduri marandi asu wambo amboani mafarhenduri.

³ Sisas Kraisindi ratupuri ro mam ratupuriyefi-rihundeimbi Prisira, asu Akwirambo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahupuri.

⁴ Nindou yimbu ai yifimbo moai yihimboyafe wambo farihenduri-imböhünda. Ranane asu ro yangiriyahipoani ahafembo hihifarihapuri, nga wani. Suda-yafe ndifo Godindi hoafi süngurihundeimbi munju ranamboani ahafembo hihifiri-hupiruhanei.

⁵ Asu wandi hihifi hoafi nda nindou ahafe worambe fandihi arihündi aheimbo hoafindahünduri. Wand wandafi hondü Epainetusimbo amboani wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüdo. Nindou ra ai boateiyu Esia hifihündi Godindi hoafi masemüdu.

⁶ Maria nimorehi sapo siheimbohünda ratupuri tihirifomayo ho ranahambo amboani se wandi hihifi hoafi nda hoafindahüdo.

⁷ Wand hihifi hoafi nda nindou yimbu Andronikus asu Suniasimbo hoafindahupuri. Nindou yimbu aiana wandi sirambeahindi-anafani, nga aiyafani ro mam munju karabusambe manimboefi. Nindou aiana Godindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ahamundi mbusümo ndurimb-anafani. Ai boateiyafani wambo ngasündirineandiri hena asu ai Kraisimbo süngunimarini.

⁸ Ambriatus ai wand wandafi hond-ani Adükarindi hohoanimo rani süngu ahambo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüdo.

⁹ Urbanus ana Kraisindi ratupuri ra mam sihiri-babidimbo ratupuriyurandeimb-ani. Asu wandi-mayo hihifi hoafi nda ahambo hoafindahüdo. Asu Stakisimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüdo nimboe ai wand wandafi hond-ani.

¹⁰ Aperes ahandi Kraisimbo süngufe hohoanimo ra rarihi hoeirihinda mayowa nginind-ane masei, nga ahambo wandi hihifi hoafi nda hoafindahüdo. Asu Aristoburusindi worambe nindou-animboei aheimbo wandi hihifi hoafi nda hoafindahünduri.

¹¹ Herodion, wandi sirambeahindi nindou, ahambo wandi hihifi hoafi nda hoafindahüdo. Asu Narsisusindi worambe nindou Adükari-babidi amarei ranaheimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahünduri.

¹² Adükarindi ratupuri tihirifoyafe-rinandeimbi Trifina asu Trifosa ahafembo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahupuri. Persis wandi wandafi hond-ane asu ai-amboani Adükarindi ratupuri tihamboyorandeimb-ane ahambo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahüdo.

¹³ Rufus ana nindou aboedi hamind-ani Adükarimbo süngufimbo. Asu ahandi hond ai wambo amboani ahandi nimori hondümboreandiri haya didiboado-mareandiri. Nga ahafembo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahupuri.

¹⁴ Asinkritus, Fregon, Hermes, Patrobas, asu Hermas-anemo asu wandafi mam ai-babid animboei ranaheimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahünduri.

¹⁵ Firorogus Suria-anafe, Nereus, asu ahandi reh-ane, Orimb asu Godindi nendi ai-babid animboei ranaheimbo wandi-mayo hihifi hoafi nda hoafindahünduri.

¹⁶ Godindi nendi-yafe hohoanimo wandafi mam ranaheimbo simbori wakikihindurimboane. Munju ai siheimbo hihifarihünduri.

Kraisindi nendimbo yikürübiru-rundeimbi

¹⁷ Wandafi mam, siheimbo ro hoafehanduri nindou yikürübiru asu sihei anihondümbofe hohoanimo moaruwai-mboru arundi ranahamumbo se hibadhümo. Asu anihondümbo hoafi se masahümüdi ranahambo

gogonimbofoaru-rundeimb-anemo se ahamumbo sowahi ngeimboyei, nga bündahindi.

¹⁸ Yahurai nindou ana sihefi Adükarî Sisas Kraiss ranahandi ratüpurî rarundühi-yomopoani, nga moani ahamundi fimbo hihifi-hihifi ho-hoanimo rani yangir-ane ratüpuriyomo arundi. Ahamundi aboedi asu aparümbi hoafi ranambo asu nindou ai fifirifekoate-mayei ranaheimbo tikai hoafimemo.

¹⁹ Se Godindi hoafi sünguarihündi ranimbo hoafi ra mahowa nindou ai himboriyei parihimboanei. Ranimboanahi ro siheimbo hihifi-hihifayahi. Nga roana siheimbo se aboedi hohoanimo ra fifirindihindi samboanahi, nga moaruwai hohoanimo se fifirindhimboyei, nga yowani, saheheam-boanahi hoafayahi.

²⁰ God ana ngusüfoambe afurife kifeimbi hohoanimo ra nimindühani asu ngirî amîtata Satanimbo yirüna pühindu sihei yirî hoarehi hifinambondirî. Sihefi Adükarîndi-mayo hipoambofe hohoanimo ra se-babidi mbimari-ndüramboane.

Nindou bidifiri ai Romohündambo hihifi hoafi koamarihendi

²¹ Ro mamî ratüpurîye-rihoandeimbi Timoti ai siheimbo hihifarandürî. Asu Rusius, Seson, Sosipater mamî amboani wandî sirambeahind-anemo ai siheimbo hihifi hoafi hoafemondürî.

²² Ro Tertius-anahi. Ro Porîndî yafambehündi hoafi nda sahamîndî heheamboanahi sürü papîmarîhandî. Adükarîndî ndürinambo ro siheimbo hihifi hoafi nda hoafayahîndürî.

²³⁻²⁴ Gaius ai siheimbo hihifi hoafi hoafeyundürî. Ro ahandî worambe-ane animboahi. Asu nindou bidifiri Godîndî hoafi süngurîhindeimbi ahandî worambe amboani mare rarihi arîhündî. Erastus ai gafmanî-yomondi kaki hifandî-randeimb-ani ndani ngoafihü asu sihefi wandafi Kwartus-ani ai siheimbo hihifi hoafi nda hoafefani.

Shiri Godimbo aboed-ani mbisefimboane

²⁵ Asu ro Sisas Kraissimbo aboedi hoafi hoafiya arîhandî raninambo siheimbo God ai nginînda-mündürîmbui. Dîbo hoafi nda horombo ana dîbo menjoroyo, nga asu hapondaniyo God ai ra semündü weindahîmareandî.

²⁶ God koadürümbo-koadürümbo nüngumbü ai hoafîmayuwa asu ahandî hoafiyomo-rundeimbi hoafi sürü papîru masihoemo raninambo dîbo hoafi ra weindahî tüküme Feyo asu nindou ai ranahambo fifirîmarîhindi. Munguambo sirîhündî ai hoafi ra anîhondümbo-rîhindühî süngumbîrîhindi yahuhayamboyu God ai ramareandî.

²⁷ God mamî ai fifireandeimbi hond-ani asu Sisasîndî süngu munguambo si ahambo aboed-ani mbisefimboane. Nga anîhond-ane.

1 Korin Pas mamî Por ai Korinîhündambo sürü papîmarandî

¹ Ro Por-anahî God aiyu wambo Sisas Kraisîndî hoafî semîndî horam-bohünda kafoare hîningî-mareandîrî.

² Wandî wandafî Sostenes-dîbo nîmaremboanehî Kraisîndî nendî Korin ngoafîhü amarei sîheimbo pas nda sürü paparîhandî. God ai sîheimbo Krais-dîbo nîngombohünda wandî yangîr-aneî yahu hîningî-mareandürî. Ranîyu asu ai nindou muŋguambo sîhefî Adükari Sisas Kraisîmbo didîbafîyeî arîhündî ranaheimbo ai-babîdîmbo nîngombohünda kafoare hîningî-mareandürî. Adükari ranai ana ahei asu sîhefî muŋguamboani.

³ Ape God asu sîhefî Adükari Sisas Krais ai sîheimbo moanî hîpoambo-ndîneandürîhî asu ŋgusüfoambe afurîfembü hohoanîmo mbîsabîna-ndüramboane.

Por ai Godîmbo hîhîfarürî

⁴ Sisas Kraisndî sünguyu sîheimbo God ai moanî hîpoambo-mareandürî ranîmbo-hündambo-anîmbo asu ahambo sîheimbohünda muŋguambo si hîhîfirîhünî arîhandî.

⁵⁻⁶ Kraisîndî hoafî ro sîheimbo hoafîmehündürî ranana sîhei ŋgusüfoambe ŋgînîndî nîmarîndürîmboane. Se Krais-babîdî anîboadeî ranî-süngu God ai ahandî hoafî hoafîyorambo asu ahambo fifîrîfembo moatükunî ra sîheimbo masagadürî.

⁷ Ranîmboaneî asu se sîhefî Adükari Sisas Krais ai weindahî tüküfemboayu ranahambo hîmboyeihî asu se-ana moai Yifafî Aboedîndî-mayo moatükunî ra mbonîmbo-rîhümündî, ŋga wanî.

⁸ Asu ai sîheimbo ŋgînîndî kîkîhî-ndamündündürî nüngu ŋgumbo bidîfirîranî si asu ai kosîmbo tüküfiyuambe ŋgîrî se hütîyeî mbüsu.

⁹ Asu ai nînî-moatükunî hoafayu ai randeambui. Ahandî nîmorî Sisas Krais sîhefî Adükari-babîdî wudîmbeyeia yahuhayamboyu ai sîheimbo mborai mehündürî.

Kraisîndî nendî ai yîkürübümehîndî

¹⁰ Wandafî mamî, sîhefî Adükari Sisas Kraisîndî süngu sîheimbo hütî hoafayahandürî. Muŋguambo se mamî hohoanîmo ranî yangîr-anîmbo hohoanîmondeî. Ŋga asu se yîkürübündêî wakîndîhîmboyeî. Se moanî mamî hohoanîmo süngu-anîmbo moanî mamîmbondahi nîmboeî.

¹¹ Wandafî mamî, nindou bidîfirî Kroendî worambeahîndî ai hoafîmehündürî sîhei mbusümo sîmborî hoafî hohoanîmo engoro ranahambo.

¹² Awi ro ndarîhe hoafayahî: Nindou mamamî se ranî-poanîmbo ranî-poanîmbo hoafîyo hoafîmayeî. Ŋgorü ai hoafîyohü yahoya, “Roana Porîndî süngueheandî,” ŋgorü ai, “Roana Aporosîndî süngueheandî,” ŋgorü ai, “Roana Pitandî süngueheandî,” asu ŋgorü ai, “Roana Kraisîndî süngueheandî,” ranî hoafî hoafîmayeî.

¹³ Asu Sisas Krais ai yîkürübü-reandeimbîyu? Asu Por ai sîheimbo-hündambo nîmî keimbî karîhendeimbîfîhî yîfîyuwai? Porîndî süngurîhorî-rîhündêimbîmboyaî hundürîyeî-ai?

14 Ro moai siheimbo ana dabo hundür+handüri, nga Krispus asu Gaius ahafan+imbo yangri+hapiri hundüri-mar+hapiri. Ran+imbo-hündamboanahi ro God+imbo h+h+far+hüni.

15 Ran+imbo-hündambo-an+imbo nindou mam+ ai ngri+ wandi ndür+nambo h+mon+ hundür+mayei mbüsü haya hoafi+ndu, nga wani.

16 Awi yini, ro Stefanos+yu asu ahandi fikim+n+ndi aheimbo amboani hundüri-mar+handüri, nga nindou amurambo hundüri-yondür+imbo ana, moai hohoan+moyahi.

17 Sisas Krais ai wambo moai nindou hundüri-yondür+imbo koar+hendi+ri, nga aboedi hoafi ra bokar+hefembo-hündamboyo koamar+hendi+ri. Nga roana, fifirundeimbi nindou tikai hoafi+yomo arundi nahurai rani hoafi moai hoafiya r+handi. Ran+imbe-mbonana asu Sisas Krais n+m+ keimbi kar+hendeimbi-fih+ yif+mayu ranai ng+n+nd+imbeyu-poani.

Krais ana God+ndi ng+n+nd-ani

18 Sisas Krais n+m+ keimbi kar+hendeimbi-fih+ yif+mayu hoafi ranana nindou moaruwaimbo-femboayei ranaheimbo h+h+ndi hohoan+mo-anendüri, nga asu nindou God ai aboedambo-reamuneimbi sihef+imbo ana rani hoafi ra God+ndi ng+n+nd-anemun+.

19 Bukambe yare hoafi+yowohü yahoya, “Hif+n+ndi ndor+hi hohoan+moyeimbi-yei ndofe hohoan+mo ranana moaruwaimbo-nd+heandühi asu nindou hif+n+ndi aboedi hohoan+mo-yomondeimbi-yafe hohoan+mo ra g+g+ranambo-nd+heamboyah+,” meho.

20 Refe-anas+ asu nahi ndoru hohoan+moyomo-rundeimbi man+ngomoa? Asu ah+nümbi fifirundeimbi nindou amboani nahiyomo an+ngomoa? Asu nahiyomo hifi ndan+hündambo simbori hoafi naf+ru-rundeimbi an+ngomoa? Nindou hifi ndan+hü an+imboei ranahei ndofe hohoan+mo ranahambo God ai h+h+ndi hohoan+mo-ane yahu nafuimayu!

21 God+ndi ndofe hohoan+mo sünguyo hifi ndan+hündambo nindou ndor+hi fifir+hindeimbi ai ahei hohoan+monambo yangri+ ngri+ God+imbo fifir+ndi+hor+.

Hoafi ro hoafi+yefi ar+hundi ra nindou ranahambo h+h+ndi hohoan+mo-ane asei, nga God ai yifir+yu haya nindou Krais+imbo an+hondümb+ar+hor+ ranaheimbo aboedambo-nd+heandür+mboyah+, mehu.

22 Hoafi ranahambo an+hond-ane yahombohünda Suda ai hepün+feimbi moatükun+ ran+imboanemo hoeind+hu ehomo, nga asu Grik ai fifir+ife hohoan+mo ran+imboanemo yifirayomo.

23 Nga sihef+imbo ana Sisas Krais n+m+ keimbi kar+hendeimbi-fih+ yif+mayu ranahamboane ro bokar+hehu ar+hundi. Rani hoafi ranane Suda-yomondi hohoan+mo ranahambo mam+karapur+ arandi. Asu Grik ana ndani hoafi ndanahamboya rani-moatükun+ ana h+h+ndi hohoan+mo-ane yahomo houmbo hohoan+mo-yomondühanemo.

24 Nga asu sihir+anefi, Sudahünd-anei asu Grik+hünd-anei munquambo sihef+imbo God ai mborai mehumun+ ra h+imbori+yEIFembü sihef+imbo ana Krais ai God+ndi ng+n+ndi moatükun+yu haya, asu ahandi ndofe hohoan+mo-ani.

25 God ai h+h+ndi hohoan+mombayu-mbonana, ahandi hohoan+mo ra nindou-yei ndofe hohoan+mo ngasünde. Asu God ai kehur+imbeyu-mbonana, ahandi kehur+ ra nindou-yei ng+n+ndi ngasünde.

26 Wandafi mam+, se ndand+hi hohoan+mondei sapo horombo siheimbo God ai hoafi+mayundüra ahandi nindou tükümehindi ran+imbo. Sihei mbusümo nindou af+ndi ai hif+n+ndi hohoan+mo fifir+hindeimbi-yeipoani.

Nindou afɪndi ai ngɪnɪndi-yeipoani. Nindou afɪndi ai adũkarɪ ndũrɪmbi-yeipoani.

²⁷ Nga asu hɪfi ndanɪhũdambo nindou ai hohoanɪmoyeihi hɪhɪndi hohoanɪmoyeimb-aneɪ masei ranaheimbo God ai moanɪ hohoanɪmoyu haya masemũndũndũrɪ ndorɪhi hohoanɪmoyei-rɪhũndeimbi nindou aheimbo amoanɪngambo-fendũrɪmbo-hũnda. Asu hɪfi ndanɪhũdambo nindou ai ra ngɪnɪndi-koate-yeimb-ane masei ranaheimbo God ai hohoanɪmoyu haya masemũndũndũrɪ nindou ngɪnɪndi hɪfandi-rɪhũndeimbi aheimbo amoanɪngambo-fendũrɪmbohũnda.

²⁸ Ranɪyu asu ai hɪfi ndanɪhũ ndũrɪkoate-yoweimbi moatũkunɪ ranɪyo, asu nindou ai ranɪ-moatũkunɪ ana moanane seihũ yiboaruko-marɪhindi ra God ai masemũndu nindou ai aboedi hamɪnd-ane masei ranahambo hɪfinambo-fembohũnda.

²⁹ Ranɪ-mayowamboane nindou mamɪ ai ngɪrɪ Godɪndi hɪmboahũ ahandɪhoarɪmbo borɪndu.

³⁰ Nga God ai siheimbo Sisas Krai-babidi hɪnɪngɪmarear-aneɪ. God ai ahambo sihefi fifɪrɪfe hohoanɪmo, Godɪndi hɪmboahũ mbumundi nɪngo hohoanɪmo, sũrũhoeimbi hohoanɪmo sũngufembo hohoanɪmo, asu aboedambo-femunɪmbo hohoanɪmo ranahambo nɪmɪndɪmboriri hɪnɪngɪmariri.

³¹ Ranɪmboane Godɪndi hoafi ai hoafɪyohũ yahoya, “Nindou ai borɪmboayu ana, ai Adũkarɪmbo yangɪr-anɪmbo borɪmbiyu-wamboane,” meho.

2

Por ai Sisas yɪfɪmayu ranahambo hoafɪmayu

¹ Wandafi mamɪ, sapo siheimbo sowana sũhũhũhɪ Godɪndi-mayo dɪbohɪndi hoafi hoafɪyahũhɪ ro moai ndorɪhoeimbi hamɪndi hoafi nahurai hoafɪyahɪ asu moai hohoanɪmo ndorɪheandeimb-anahɪ sahehea hoafɪyahɪ.

² Ro se-babidi nɪmboambo ana rarɪhe hohoanɪmoyahũhɪya, ngɪrɪ ngorũ-moatũkunɪmbo yamundɪheandi, nga Sisasɪmbo asu ai nɪmɪ keimbi karɪhendeimbi-fihɪ yɪfɪmayu ranahambo yangɪr-anɪmbo yamundɪheamboyahɪ, masahɪ.

³ Ro siheimbo-so nɪmboahambe hamɪndi kemɪndi-koate-yahũhɪ hɪhamɪndari kapeihɪyahɪ manɪmboahɪ.

⁴ Ro yamundɪheandũhɪ asu bokarɪ-marɪheheandi ra fifɪrundeimbi nindou-yomondi-mayo fifɪrɪfe hoafɪnambo-yopoanɪ hoafɪmayahɪ. Nga ro hoafɪyahane Godɪndi Yifɪafɪndi ngɪnɪndɪnambo ratũpurɪmayahɪ ranai wandɪ hoafi anɪhond-ane yaho nafuimeyondũrɪ.

⁵ Sihei anɪhondũmbofe ra se nindou-yei fifɪrɪfe hohoanɪmonambo tũkũfembo moeisahɪ, nga Godɪndi ngɪnɪndɪnambo-anɪmbo tũkũmbɪfeyo-wamboane.

Godɪndi ndofe hohoanɪmo

⁶ Nga nindou ngɪnɪndɪmbo-yahindeimbi aheimboane ro ndofe hohoanɪmo hoafi ra hoafɪyahandũrɪ arɪhandɪsɪ, nga ndofe hohoanɪmo ranana hɪfi ndanɪhũdambo-yopoanɪ asu hɪfi ndanɪhũndɪ bogorɪyafemayopoanɪ. Nga ahei ngɪnɪndi afure arandi.

⁷ Godɪndi ndofe hohoanɪmo-ane yamundɪhe arɪhandɪ. Hohoanɪmo ranana dibo megoro-ane. God ai munɪgu-moatũkunɪ nafɪkoate-yuambeyo ai ranɪ ndofe hohoanɪmo ranahambo sihefɪmbo ai ndũrũmbi

mbimariamboane yahuhaya ahandi hohoanimonambo yangiri hoafiyo masihendi.

⁸ Hifi ndanihundambo nindou bogori mamai ai-amboani ndofe hoanimo ra moai fifiireandi. Asu ai fifiirimbaru-mbonana ngiri nindou Adukari himboamupuimbo-randeimbi-mayu ra sowarundumo houmbo niami keimbi karihendeimbi-fih paruwuri, nga wani.

⁹ Nga Bukambe yare hoafiyowohu yahoya,
 “Nindou Godimbo hohoanimo parihori-rihoreimbi ranaheimbo ai afindi moatukuni didiboadore masihendi.
 Rani-moatukuni ra himboari ai moai hoeireandi,
 himboambe ai moai himboriyo
 asu nindou-yafe hohoanimonambo yangiri moai tukufeyo,” *Aisaia 64:4*

meho.

¹⁰ Hoafi ra ai dibo menjoroyosi, nga Yifiafi Aboedi ranahandi ratupurinamboyo God ai rani-moatukuni ra nafuimemuni. Yifiafi Aboedi ranai ana Godindi hohoanimo dibo engoro amboani kokondambo hoeindeamboe.

¹¹ Nindou ngoru ai ngiri ngorundi hohoanimo amaro ra fifiindeandi, nga yifiafi ahandi fiambe amarondo ranai-animbo ahandihoari fifiindeamboe. Mare yahuraiane nindou ai moai God hohoanimoayu ra fifiirihindi, nga ahandi Yifiafi Aboedi ranane ahandi hohoanimo ra fifireamboayo.

¹² Sihiri ana hifi ndanihundambo yifiafi ranana moai sahumindefi, nga Yifiafi God ai koamarihemuni raniyo masahumindefi. Sapo God ai nimoatukuni masemun ra fifiiriferambohunda.

¹³ Ranimboane sihiri ngiri hoafindefuhi nindou-yafe hohoanimo hoafinambo yamundihundi, nga Yifiafi Aboedindi yamundife hoafi rananimbo nindou Godindi Yifiafi ahei fiambe nimarindureimbi ranaheimbo Godindi moatukuni fifiirife hoafimboane.

¹⁴ Nga nindou Yifiafi ahandi fiambe nimarikoate-yondoweimbi ranai ngiri Godindi Yifiafi sai-randeimbi moatukuni ra ndemundu. Nindou aiana rani-moatukuni ra ngiri ndonde fifiindeandi. Nga ahambo hihindi hohoanimo nahuraindimboe. Nga Yifiafindi wari-sungu yangir-animbo nindou ai rani-moatukuni yibobondeanduhi fifiindeambui.

¹⁵ Nindou dudi ai Yifiafi Aboedi ra ahandi fiambe amarondo ana, ai munguambo moatukuni yibobondeambui, nga asu nindou ngoru ai ngiri ahandi hohoanimo yibobondeandi.

¹⁶ Godindi hoafi yare hoafiyowohu yahoya, “Nindou dudi Adukarindi hohoanimo fifireamboayu-a? Nindou didai ahambo yamundimandira?” Nga sihefimbo ana awi Kraisindi hohoanimo ra ngusufoambe nimarimunimboane.

3

Kraisindi nendiyafe ratupuriyu-randeimbi ana Godindi ratupuriyu-randeimbani

¹ Wandafi mamai, horombo ana ro ngiri siheimbo Yifiafi Aboedi nimarindureimbiimbo hoafiyahanduri arihandi nou hoafiyahanduri. Ro nindou ai hifi ndanihundambo hohoanimoyeimbi asu nimoakidibou nahurai siheimbo hoafimehanduri.

² Awi ro siheimbo kehuri sesi safiyo moangui-marhanduri, nga nimboe sapo se moai nginindi sesi sesimbo tukuyahindi hapondani amboani.

³ Nga hapondani ana awi se nindou hifi ndanihünda animboei nahurai-ane. Wandafi ngorumbo moaruwaimbofi hohoanimo asu siheihoari simbori hoafi ranana awi sihei mbusümo yangromboane. Hohoanimo ranana nindou hifi ndanihündambo hohoanimo asu wamindafi hohoanimo ranane hifandarihündi.

⁴ Nindou mamai ai hoafiyuhüya, “Roana Porindi süngueheandi.” Asu ngorü ai hoafiyuhüya, “Roana Aporosindi süngueheandi.” Rani hohoanimo se hohoanimoayei ranana nindou hifi ndanihündamboayefe hohoanimo-ane hohoanimoayei.

⁵ Se ranahambo ndondihi hohoanimondei. Aporos ra nindou düdia? Asu ro Por nda ro didiyaha? Roana moani Godindi ratüpurimbo yangiri nindou-anehi. God ai yihoezimbo ratüpurimbo masemun-ane asu yihoezimbo ratüpurimbo rani-sünguyei se Sisas Kraismbo anihondumbo-marhor.

⁶ Ro nübürimbo mamai ranambe hoari hifi-kamaritheandi. Asu Aporos ai wohimarhendi. Nga asu Ape God aiyu rani-moatükunimbo ranahambo botimareanda adükari tüküme Feyo.

⁷ Ranimboane nindou ai ninimbo mangiriyo hifi-karareand-ane asu woharhendi ranai ana ndürimb-yupoan, nga wani. Nga sapo God ai rani-moatükunimbo ranahambo botireandani tüküme Feyo ranai yangiri-ani ndürümbi hamindayu.

⁸ Nga nindou düdi mangiri hifikare asu nindou düdi wohirihai arandi rani yimbu ai moani simogodi nindou-anafani. Nga nindou ranahafanimbo God ai ahandihoar-animbo sünguna nine ratüpurimbo ai ratüpurimbo takini dagapirimbui.

⁹ Roana mamimboayefe hohoa Godindi ratüpurimbo ratüpurayehi, nga seana Godindi nübürimbo, asu wori nahurai-ane.

Godindi ratüpurimbo-rühündimbo ai wori worimboru-ründimbo nahurai-ane

¹⁰ Godindi moani hipoambofe-namboyahi ro nindou aboedi worimbora-ründimbo nou tükümeheandi. Raniyahimbo asu ro kambohoani boatei nginindi mafeburaheandi. Raniyo asu nindou ngorü ai kambohoani raniwamimbo wori mafondeandi. Nga nindou mamamimbo düdi worimboarandi ranai moani ndonde hoeindeandühi wori ra worimbondandi.

¹¹ God ai mbusümo kambohoani hondü nginindi mafondiri ra Sisas Kraisanimbo, nga asu kambohoani ngiri asukai nindou ai yahurai fondeandi.

¹² Nindou bidifiri ai gor, sirfa, nimoei kaki afindi fihimbo koihefembo ranimbo raniwamimbo worimbo-ndühümboayefe. Nga asu nindou bidifiri ai ninimbo, wohimbo asu ahurindambo ninimbo rani-nambo worimbo-ndühümboayefe.

¹³ Ranimbo nindou ai nine-moatükunimbo nüngunahuraiyo ratüpurimbo hini-ngimarihindi ra Kraisi tüküfi simboani weindahimbo tükündifembo. Asu rani si weindahimbo tüküfe simboan-animbo God ai hai nahurai ahei ratüpurimbo ra rande hoeinde-andürimbui. Ranimbo ai naniyo aboedi safayo ranahambo hoeindeambui.

¹⁴ Asu nindou ai kambohoani raniwamimbo worimbo-rühündani asu wori ahei ranai hai tikirikoate-ayo ana, nindou ranai takini ndahümündimboayefe.

¹⁵ Nga asu nindou ahei ratüpurimboayefe ra hai tikirarandi ana, asu ai ranahandi takini ngiri ndahümündi. Nga asu aheihoari ana haiambeahindi hurarihindi nouehindi ana, aboedambo-ndahimboayefe.

Sihiri Godindi wor-anehi

¹⁶ Se fihirihindai, seana Godindi wor-anehi, nga asu ranane Godindi Yifiafi ranai sihei mbusümo amaro.

¹⁷ Nga asu nindou düdi ai God+ndi wori ra moaruwaimbo-areandi ana, asu simbori God ai nindou ranahambo moaruwaimbo-ndirumbui. God+ndi wori ana ahandi yangir-ane asu seana ahandi wor-anei.

Sihiri ngiri nindoumbo adukar-anei mbisefi

¹⁸ Se sihei fimbo tikai hoafindeimboyei. Sihei mbusumo nindou mamai ai hifi ndan+hündambo hohoanimo süngurandühi yare hohoanimoyuhüya, “Roana fifir+heandeimb-anahi,” ehu ana, nindou ranai awi nindouyei himboahü hihindi hohoanimoyu-randeimbi nahurai tükümbifiyuwamboane. Rananimbo asu ai God+ndi hohoanimoambe fifireandeimbi nindou hondü tükündifimbui.

¹⁹ Hifi ndan+hündambo aboedi fifirife ranana God+ndi himboahü hihindi hohoanimo nahurai-ane. God+ndi hoafi yare hoafiyowohü yahoya,

“Fifirundeimbi nindou ai wos+hoafori hoafiyomo arundi,
nga God ai ahamundi hohoanimo moaruwaimbo-ndeapurimbui,” *Job*
5:13

meho.

²⁰ Nga God+ndi hoafi asukai yare hoafiyowohü yahoya,

“Adukari ai fifireamboani fifirundeimbi nindou-yomondi hohoanimo
ranana
nimindi aboedi fifirifekoate-ane,” *Buk Song 94:11*

meho.

²¹⁻²² Se ngiri ngörü nindou ranimbo borindei, nga Por, Aporos asu Pita munguambo ra siheimbo fehefembo awi sihei-anemo. Yin, nga munguambo moatükuni siheimbo fehefembo sihei-ane. Hifi, yangiri ningo, yifi, hapondan-ane asu süngunamboane mungu-moatükuni ra sihei-ane.

²³ Asu se Kraisind-anei asu Krais ai God+nd-ani.

4

Adukari ai ahandi+hoar-ani ahandi ratüpuriyomo-rundeimbi ahamumbo fifireapur+arandi

¹ Se yihoezimbo rahurai hohoanimondei: Ai Kraisindi ratüpurimbo nindou-anemo. Ai God+ndi hoafi dibo mengoro ranahandi hifandiru-rundeimb-anemo.

² Nga nindou hifandimboayu ahandi ratüpurimbo hohoanimo ana ndahurai-ane. Ai n+ne ratüpur+ hifandimboayu ana, ai ndore aboedi hifandi-mbirandamboane.

³ Se-anei asu nindou hif+hündi hohoanimo süngur+hindeimbi ai wandi hohoanimo ranahambo yiboboareandi ana, ra moanane asahi, nga asu ro moai wandi+hoari rarihe yiboborihe rihandi.

⁴ Ro moai n+n+moatükuni moaruwai ramar+heandi ra hohoanimoyahi, nga asu ngiri ro wandi+hoari randi+he hoafindahühiya, “Roana nindou mbumundi hamind-anahi mbisahi, nga wani.” Wandi ratüpur+ yibobofe ra Adukari yangir-animbo randeambui.

⁵ Ranimboane asu rani si ra awi tüküfekoate-yoambe ana, se nindou ngöründi hohoanimo yibobofendür+poani, nga Adukar-animbo kusü simboani yibobondearimbui. Ai-animbo mungu-moatükuni dibo engoro ra ndemündü si ningoani digembui. Rananimbo asu ai munguambo nindouyafe ngusüfoambe hohoanimo ra weindahindeambui. Rani-simboani animbo God ai nindou mamam+ ahei hohoanimo ranahambo aboed-ane mbüsümbui.

⁶ Wandafi mamai, ro siheimbo far+hefe-ndürimbo hohoanimoyahüh-anahi asu Aporos-dibo yihoehi fimbo mungu hoafi ranahambo hoafayahi. Se yihoezimbo hohoanimo-ndüh+munüh-animbo asu mbumundi

hohoanimo rani yangiri süngundihindi hoafi mamî hoafimayo nou “Godîndî bukambe hoafimayo ra wudîpoapondîhi süngundihündî,” meho. Ranîmboane asu se nindou ngorümbo hîhîfî-hîhîfîndeihi asu ngorümbo moaruwaimbo-ndîhorîmboyei.

⁷ Wandafî mamî, moai nindou ngorü sîhambo ngoründî hîmboahü adükarîmbore hîningîreandürî. Asu se nîni-moatükunî Godîndî-mayo semîndîkoate-mayeia? Asu se Godîndî-mayo yangiri nîne-moatükunî asahümündî ana, asu nîmboe se rani-moatükunî ra sîheihoarî nîmîndîhanefî sei hei sîheihoarîmbo borayeia?

⁸ Se rarîhi hohoanîmoyeihî seiya, “Roana ndeara munġuambo moatükunî nafîrîhumî-ndefomboanefî. Roana Godîndî-mayo aboedî-moatükunî sahumîndefî hohu afîndeimbanefî. Roana ndeara adükarî bogorîmboyahu tüküyahumboanefî,” maseisi, nġa roana adükarî bogorîkoate-anefî. Seana anîhondümbo adükarî bogorîmbondahi nîboadei anîmbo asu ro se-babîdî bogorîmbondahu nîmboefomboanesî.

⁹ Ro rarîhe hohoanîmoayahî, Kraisîndî hoafi sahumîndefî hefî-rîhundeimbi yîhoefîmbo ana God ai hîfîni hondü hîningîmareamunî. Roana kotambe papi-hoafiyomunî mburîmbo hîfokoefemuna sünambeahîndî nendî asu nindou-yei hîmboahü yîfîmbo nahurai-anefî.

¹⁰ Kraisîmbo farîhefembohünda ro hîhîndî hohoanîmoyefeimbi nahurai-anefî, nġa se rarîhi hohoanîmoyeihîya, “Ro Kraisîndî hohoanîmo fîfîrîhundeimbi nindou hondü tüküyahumboanefî,” maseisi. Roana nġinîndîyefîpoanî, nġa seana nġinîndî saf-anei. Seana nindou ndürîmbanei, nġa roana nindou yîhoefîmbo moaruwaimbo-rîhimuneimb-anefî.

¹¹ Horombo piyo haya ho-hombo hapondanî amboanî ro wembom-boyefühî amîndasümo kîkîre yaparîmarîhemunî. Asu hoearî amboanî wonîmbî moaruwai magüdühündî. Ai yîhoefîmbo warî momondîfekoate pakarîhamunî marundî. Ro moai aboedî ndorîhu nîmarefî.

¹² Roana yîhoefî warînambo ratüpurî ra tîjîrîfoyefî marîhundî. Ai yîhoefîmbo tîrîfoefe hoafîrîhîmunanî asu roana aheimbo sîmborî aboedî hoafîmehündürî. Ai yîhoefîmbo moaruwaimbo-rîhimunanî asu moanane sefühî nġinîndî manîmboefî.

¹³ Ai yîhoefîmbo amonġonî hoafîyahîmunanî asu ro sîmborî aheimbo hoafendühî hoafîyahündürî marîhundî. Roana munġuambo nindou-yei hîmboahü yafîsühumî nahurai-ayefî. Ro horombo piyefî hohu düdübudeimbi nahurai-ayefî.

Korinîhündî ai Porîndî hohoanîmo ra süngumbîrîhind-amboane

¹⁴ Se amoanîngî-mbeyeiya saheheambo-yahîpoanî ro pas nda sürü paparîhandî. Nġa sîheimbo dîdîboadondîhearü samboanahî se wandî nġusüfoahündî nîmorî nou sürü nda paparîhandî.

¹⁵ Kraisîndî hohoanîmo süngumbo sîheimbo 10,000 nindou hîfandîyondürîmbo anîmboeisi, nġa afîndî hamîndî yahurai boagîreimbi-yeipoanî, nġa wanî. Ro Godîndî hoafi aboedî ra hoafîmeha hîmborîyeyî mburîhü Krais-babîdî anîmboei rani-süngumbo ro mam-anahî sîhei ape nahurai-ayahî.

¹⁶ Ranîmboanahî ro sîheimbo hüti hoafayahandürî wandî-mayo hohoanîmo nda sahümündî mburîhü rani-süngü mbîhahabudia saheheambo.

¹⁷ Ranîsüngumboanahî haponda ro sîheimbo sowana Timoti koamarîhehina asüfu. Aiana Adükarîmbo süngunambo wandî nġusüfoahündî nîmorî nahurai aboedî ratüpurîyu-randeimb-ani. Ai-anîmbo ro Kraisîndî

simbori hohoanimo süngurihi asu ahandi nendi munguambo hifihiu yamundithe arihandi ra siheimbo asukai hohoanimo botindearümbui.

¹⁸ Awi bidifiri aiana wamboya aiana ngiri yihofimbo sowana düfu sei hehimboanei asu ai ahei fimbo borivei wakirhi arihüdü.

¹⁹ Nga asu God ai yifirayu ana, ro siheimbo sowana nimai tükündaheamboyahi. Asu rananimo nindou ahei fimbo boriveimbi-yei nginindi ra ro türüboadihe fifirindi-heamboyahi. Nga ahei hoafi ranana moanane.

²⁰ God ai nginindi hifandarandi ranana hoafi yangiriyopoani, nga wani. Nga nginindi moatükuni saf-ane.

²¹ Nga se nini hohoanimomoyei hohoanimoayeia? Asu se sihei hohoanimo ra didiboadofekoate-yeiyani ro nimihari semindi hefembo siheimbo didiboado-fendürimboyo hohoanimoayeia? Asu se sihei hohoanimo ra didiboado-ndihindani ro siheimbo himboari hoafendühi hipoambofe hohoanimo semindi hefembo siheimbo sowana sifombo ranimoyei hohoanimoayeia?

5

Nimorehi sisihimo hohoanimo Korin ngoafihü engoro

¹ Sihei mbusümo ana nimorehi sisihimo hohoanimo hoafi ranane yangori wakareandi. Rani-moatükuni ra moai nindou Godindi hoafi süngufekoate ana rarihi rihüdü. Nindou mamai ai afindandi nimorehi hüramündü marandi hoafi nahurai himborimayahi!

² Asu awi se sihei fimboanei borayei. Nga awi se afindi hohoanimondeihii aranidei. Asu sapo nindou düdi ai sihei mbusümo moaruwai rani hohoanimomayu ranahambo siheiambeahindi hündihorimidei himboranambo-ndihori.

³ Roana wandi fi-ane angunayahi, nga wandi hohoanimo ana se-babidimboane engoro. Sifehi Adükari Sisas Kraisindi ndürinambo ro sapo nindou sihei mbusümo moaruwai hohoanimomayu ranahambo papirihinühi tiririfo asahando mamai ranihi se-babidimbo nimboambo hoeirheambo nou.

⁴ Awi se mamai fandihindan-animbo asu ro hohoanimonambo se babidi fandihundani sifehi Adükari Sisasindi nginindi ranambo ai akimi sibiribabidi nüngumbui.

⁵ Rananimbo asu se nindou ranahambo Satanindi warihündihori ahandi moaruwai hohoanimo rani-sünguna ahandi fi ranai moaruwaimbondifimbuisi, nga yifiafi ranai Adükarindi si tüküfe simboani aboedambo-mbifeyowamboane.

Korin ai nindou moaruwai ranahambo yihirimbiri-horamboane

⁶ Awi se borayei habudi ranana aboedi hamindi hohoanimoyopoani! Se fifirihindi hoafi nda, “yis akidou praua ambe parefeyo ana, bret munguambo ra fufudigondimboe.”

⁷ Ranimbo-hündambo-animbo asu se moaruwai hohoanimo yis wamindafi nahurai ra fifirindhümüdü pindhindan-animbo asu se bret simbori nou aboedi hamindi tükündaheimoyei. Sapo aboedambofemunimbo sipsip nimori Kraisa ra hifokoarüwuri shawurimboanemo asu sifehi God aboedambo-femunimbo sesesimbo si tüküme feyo.

⁸ Ranimbo-hündambo-animbo shiri rani aboedambofembo si ranahambo hihifi-hihifimbohündambo didiboado-ndihumboane. Shiri moaruwai hohoanimo raguanambo-ndihumboane Suda ai yis wamindafi

pimar+hindi nou. Sihiri yis+koate bret nahurai tükündahumboyefi sapo ra ai an+hondümbo hoaf+imbo asu did+boadofe ratüpur+imbo nou-ane.

⁹ Horombo ro pas sürü papirihi koar+heheandühi sahiya, “Se nindou n+morehi sis+h+moyei-r+hündeimbi babidi fiyimbu-ndeimboyei,” masa-handüri.

¹⁰ Nindou muṅguambo hifi ndan+hünda ai n+morehi sis+h+moyomorundeimbi, hohoan+r+hindeimbi, hühmbühün+yei-r+hündeimbi asu tikai god+imbo hohoan+moyei-r+hündeimbi, ranaheimbo muṅguambo hin+ṅg+fe-ndür+imboyopoan+ hoaf+mayahi, ṅga wan+. Asu se nindou hifi ndan+hündambo rahurai hin+ṅg+fendür+imbo hohoan+mondeih+ ana, hifi ndan-amboan+ hin+ṅg+ind+hindi.

¹¹ Nga roana ranahandambo n+m+ndi hoafi sürü papirihandühi hoaf+mayahi ana, ndan+ hoafi ndanahamboyahi hoaf+mayahi: Nindou mam+ ranahambo se an+hondümbore-randeimbi wandafi sahündoweimbi ai n+morehi sis+h+moyu arand-ane, hohoan+re arand-ane, tikai god+imbo hohoan+moyu arand-ane, tir+foefe hoaf+yu arand-ane, asu bia sümündi haya mam+kar+ hohoan+moyu arand-ane, se ai-babidi fiyimbu-ndeimboyei. Nga ai-babidi n+mari sesi ses+imbo amboan+ kapeih+yahi yowan+ masahi.

¹² Ai nūṅgu-nahuraiyo rani hohoan+mo rana? Nindou düdi ai God+ndi nindou-yei mbusümo niṅgokoate h+imboran+ amaru ranahandi hohoan+mo y+bobofe ra wand+ ratüpur+imbaiyo? Ai ra wan+. Nga nindou did+yei sihei mbusümo an+boadei ranahei hohoan+mo y+bobomb+r+hi-ndamboane.

¹³ Nindou h+imboran+ amarei ahei hohoan+mo ana God ai yang+r-an+imbo y+bobondea-ndür+imbui. Nga God+ndi hoafi hoaf+yohü yahoya, “Se-ana nindou moaruwai sihei mbusümo anūṅgu ranahambo y+hir+nd+hori,” meho.

6

Krais+ndi nindou ana wandafi ṅgorümbo an+hondümbofe-koateyeimbi+yei himboahü papi+hoafiyupoan+

¹ Asu Krais+ndi nindou seambeah+ndi mam+ ahambo hoafi engoro ana, nindou ranai ṅg+r+ God+ndi nindou seambeah+ndi fükak+boendür+ haya ṅgu nindou God+imbo fif+r+fekoate-ayei ahei himboahü hoafi ahand+ ra did+boadondeandi.

² God+ndi nindou sihir+ süṅgunambo nindou hifi ndan+hü-ndamboyei hohoan+mo y+bobofendür+imboayefi ranahambo awi se moai fif+r+hindiyo? An+hond-ane, sapo se nindou hifi ndan+hündambo ahei hohoan+mo y+bobofembomayei ana, moan+ akidou hoafi yahurai tüküfeyoan+ n+mboe asu ra y+bobofehü fif+r+fekoate-mayeia?

³ Asu sünambeah+ndi nendi-yomondi hohoan+mo süṅguna sihir+ y+bobofemboayefi ra awi se moai fif+r+hindiyo? Asu ra adükar-ane, ṅga ran+imbo-hündambo an+imbo haponda ndar+hu n+mboefambe akidou ndahurai moatükun+ ra y+bobond+humboane.

⁴ Asu akidou yahurai moatükun+ tükünd+feyoan+ nindou God+ndi hoafi süṅgufekoate-mayei aheimbo sowana hoafi ra n+mboe sahümündi aheia?

⁵ Seana amoan+ṅg+koate-anei, ṅga an+hond-ane nda, sihei mbusümo sihei wandafi mam+ ai fif+reandeimbi mbanūṅgu n+n+yafan+ Kristen apodoho ranai simbor+ hoaf+yafandan+ did+boado-fep+r+imbohünda.

⁶ Asu ṅgorü Kristen ai ṅgorümbo papi+hoaf+imbo nindou God+ndi hoafi süṅgufekoate-mayei aheimbo sowana nindou ranai ahand+ hoafi ra did+boado-fembohünda hu-marandi.

⁷ Se sihei wandafi ngorü ranahambo papi-hoafir+horüh+ simbori hoafiyei ar+hündi ranana awi Kraisi+ndi hohoanimo ana munguna hifina hanimboanei. Asu se nimboe aheimbo himboari yangiri hifandiyondüra siheimbo moaruwaimbo-fendür+koate-mayeia? Asu se nimboe aheimbo himboari yangiri hifandiyondüran+ sihei-mayo napo hühmbühün+koate-mayeia?

⁸ Nga asu siheihuari-yei simbori hühmbühün+yeih+ simbori moaruwaimbo-fir+mayei, nga sihei Kristen wandaf-anei.

⁹⁻¹⁰ An+hondane, nga se ra fifir+hindai, nindou moaruwai ham+ndaye ranai ana ngiri God ngin+ndi hifandarandi ranambe ngei. Nindou did+yei ai nimorehi sisihimo hohoan+moyei, sanendi kabomombo did+bafiyei, nimorehi nindowenihümbi simbori him+ndiyei, asu nindowenih+ bogo fiyambu simbori moaruwai hohoan+moyomo, hühmbühün+yei, nindou ngoründi napo hohoan+rihi, bia sim+ndei hehi moaruwai mam+kari hohoan+moyei, nindou ngorümbo tir+foefe hoafiyei asu nindou ngoründi-mayo napo fufur+hümündi rarao-r+hindeimbi nindou God ngin+ndi hifandarandi ranambe ngiri ngei.

¹¹ Horombo ana nindou bidifiri se yahurai manimboei-anei. Nga Adükari Sisas Kraisi asu Yifiafi Aboedi ai sihei moaruwai hohoanimo ra popoaimar+heneandüra haponda se God+ndi yangir-anei asu ahandi himboahü mbumund-anei.

Sihefi fi ana God+ndi sürühoeimbi ratüpurimboane

¹² Nindou mam+ ai hoaf+nduhüya, “Roana moani ro hohoan+momayahi süngu nin+moatükun+yo refemboayah+ ra randi+heamboyah+,” mbüsümbui. Yin+, nga refeana randowamboyah+si, nga mungu-moatükun+ se refemboayah+ ranana sihambo aboedi yangri+yopoani. Yin+ rani-moatükun+ ra, ro hoaf+ndahüh+ya, “Ro nin+moatükun+ refemboayah+ ra randi+heamboyah+si, nga asu ro ngiri nin+moatükun+ wambo hifand+ndandiri,” asahi.

¹³ Nindou ngorü ai af+ndi sesimbo hohoan+mondühüya, “Sesi ana bodombo-hündamboane, asu bodo ana sesimbo-hündamboane,” ehu. Yin+si, nga asu rani-moatükun+ ana God ai bidifiranambo si tükünd+feyoani yibobo moendi+ndeapir+imbui. Nindou ranahandi fi ranana nimorehi sisihimo hohoanimo fi-yopoani, nga Adükari+ambo ratüpurimbo fi yangri-ane. Asu Adükari ai fi ranahambo ratüpur+yuhü wud+poapore arandi.

¹⁴ God ai Adükari+ambo yif+hündi bot+mariri ranimbo-hündamboan+ambo asu sihefimbo amboani ahandi ngin+ndi+nambo mare yahurai bot+ndeamun+imbui.

¹⁵ Se fifir+hindai, sapo sihei fi ranana Kraisi+ndi fi bidifiri kameihane? Asu ro Kraisi+ndi fi ra ndaham+ndi hehea nimorehimbo di+bo ho hohoanimo ranambe nga mad+heheyo? Ngiri+ndo ranana!

¹⁶ Nindou ahandi fi ra semündü haya hu nimorehimbo di+bomborandühi ahandi fi ra nimorehi ranahandi fih+ parareandi ra awi se fifir+fekoate wamboyei? Hoafi mam+ ranai Bukambe yare hoafi+yowohü yahoya “Nindou yimbu ahafe fi ranai mam+ nahurai tükünd+femboe,” meho.

¹⁷ Nga ranimboane nindou düdi ai ahandi fi ra Adükari+ndi fih+ parareandi ana, Adükari+ndi hohoan+moambe mam-anafani.

¹⁸ Nimorehi sisihimo hohoanimo ra se refepoani. Nindou ranai amuri moaruwai hohoanimoayu ranana ahandi fi rani+fihi pareandühi+yupoani, nga nimorehi sisihimoayu ranana ahandi+hoari ahandi fi ra moaruwaimbo-reandühani.

19-20 Sîhei fi ra Yifiafi Aboedîndî wor-ayo ra awi se moai fifîrîhîndîyo? Sapo God ai Yifiafi Aboedî masagadürî sîhei fiambe amarondürî. Sîhei fi ana sîhei yangîrîyopoanî, nga Godînd-ane, sapo ai sîheimbo kaki adükarînambo nahurai pemîmayundürî. Ranîmbo-hündambo-anîmbo sîhei fi ranîmbo nîne-moatükunî refembo Godîmbo ahînîndei.

7

Nîmorehî semîndî hohoanîmo hoafi

1 Haponda ro pasambe hoafi sürü papîmarîhandî ranahambo didîboadondîhe wataporîmbo-ndîhandürî samboanahî. Nindou mamî ai nîmorehî semîndîkoate-ayu ana, ra aboedî saf-anesî.

2 Nga sîhei mbusümo nîmorehî sîsîhîmo asu nindowenihî bîrabîrî hohoanîmo adükarî engoro ranîmbo-hündambo-anîmbo, mamamî nindowenihî ai nîmorehümbî yangîrîmbîyomo-ndamboane. Asu nîmorehî mamamî ai amboanî nindowenihümbî yangîrîmbîyei-amboane.

3 Nindowenihî ahandî fi ranana ahandî nîmorehî ranahandî fi-ane, nga ranîmbo-hündambo-anîmbo nindowenihî ai ahandî fi ra kîkîhemîndîpoanî. Mare yahurai saf-ane nîmorehîndî fi amboanî ahandî nindowenihî ranahand-ane, nga ranîmbo-hündambo-anîmbo nîmorehî ranai-amboanî ahandî fi ra kîkîhemîndîpoanî.

4 Nîmorehî aiana ahandî fi ra ahandîhoarî hîfandamboyoanî, nga wanî. Ahandî nindowenihî ai-ani hîfandamboayu. Mare yahurai-ani nindowenihî ai-amboanî ahandî fi ra ahandîhoarî hîfandamboyoanî, nga ahandî nîmorehî ai-ane hîfandamboayo.

5 Se nîmorehühî asu anamîndühîndafîne hena, sîhafehoarî sîhafe fi ra sîmborî dîbokorürî-ndamboyafe. Yinî, asu se sîhafehoarî fi ranahambo bodîfohü kîkîhemîndî mburümbö Godîmbo didîbafi-fembohünda hoafi fîrandîfe mburîna, sîhafe fi ra kîkîhîrandîfe anîmbafe ana, i ra aboed-ane. Nga asu sîhafe fi ra süngunambo mamambe-ndîneandî. Nga asu se sîhafe fi ra ndofe hîfandîkoate-ndafeanî asu Satan ai sîhafembo rande hoeindeapîrîmbui.

6 Ndanî hoafi ndanana moai ro sîheimbo randîhîndî sahî, nga sîheimbo fehefembo se yîfirayei ana, randîhîndî asahî.

7 Nüŋgurühî ana nindou muŋguambo ro nou anamîndühîfe asu nîmorehühîfekoate nîboadei asahî, nga muŋguambo mamamî God ai ranîpoanî ranîpoanî ngînîndî yîmbumareand-ane. Ranîyo nindou ngorü ai ngorü-poanîmbo moatükunî semündü nindou ngorü ai ngorü-poanîmbo semündü marandî.

8 Haponda yihoarîfi hoarîfi asu kai aheimbo hoafayahandürî: Ro rawehandî nou se-amboanî moanî rarîhi anîmboei hei ana, aboed-ane.

9 Nga asu se sîhei hohoanîmo ra ndofe hohoanîmokoate fi sîhei ra mamîkar-arîhündî ana, awi se nîmorehühî asu anamîndühîndahîndî. Se rawehîndî ranana aboedî saf-ane. Se refekoate-ayei ana, sîhei hohoanîmo ranai moaruwai ratüpurî hohoanîmo ranîmbo ngusüfo botîndearümböe.

10 Nîmorehî nindowenihühî-yeimbî aheimboane ndanî hoafi nda randîhîndî asahî ranana wandî hoafîyopoanî, nga wanî. Ranana Adükarîndî hoaf-ane. Hoafi ra yahurai-ane: Nîmorehî ai ahandî nindowenihî ranahambo yowanî hînîngînderîmboe.

11 Nîmorehî ai randîfeyowohü ana, ai moanî nindowenihîkoate nîngombondowohü asu ahandî nindowenihî ra sowana hîhîrîfe hambondowohü. Asu nindowenihî ai ahandî nîmorehî ranahambo moei mbüsühî koandîhembui, nga yowanî.

12 Nga nindou amurî ranaheimbo ana, royahî wandî hohoanîmonambo yangîrî rarîhe hoafîmayahî, nga Adûkarîndî hoafîyopoanî. Nindou anîhondûmbo-reandeimbî mamî ai nîmorehûmbayu ana, asu nîmorehî ranai Godîmbo anîhondûmbofe-koateayo ranai nindowenihî ranî-dîbo nîngombo hohoanîmondoanî ana, asu nindowenihî ranai ahambo moei mbûsûhî hî-nîngîndeambui, nga yowanî.

13 Asu mare anîhondûmbo-reandeimbî nîmorehî ai Godîmbo anîhondûmbofi-koate nindou serîmîndoanî, nindowenihî ranai nîmorehî ranî-dîbo nîngombo hohoanîmoayu ana, asu ahambo moei mbîsowohû hî-nîngînderîmboe, nga yowanî.

14 Se ranahambo ndondîhi fîfîrîndîhindî, nindou düdi Godîmbo anîhondûmbofekoate-yumbü, ai ahandî nîmorehî Godîmbo anîhondûmbo-reandeimbî-mayondî fihî ahandî fi ra parareandî ana, nindou ranai Godîndî hîmboahû aboed-ani. Asu nîmorehî Godîmbo anîhondûmbofekoate-yoweimbî ai ho nindou Godîmbo anîhondûmbo-marîrî ranahandî fihî ahandî fi ra parareandî ana, asu nîmorehî ranai Godîndî hîmboahû aboed-ane. Asu ranî-moatükunî ra wanayo ana, nîmorî ahafe ranai Godîmbo anîhondûmbofekoate-yeimbî-yafe nîmorî nahuraindîmboe. Nga hapondanî ana ai Godîndî hîmboahû aboed-anei.

15 Nga asu, nindou ai Godîmbo anîhondûmbofekoateyu haya, ahandî anîhondûmbo-reandeimbî nîmorehî ra moei yahohefembo hî-nîngîfembo hohoanîmoayu ana, ambesî, nga rambîreandamboane. Nga mare nîmorehî amboa mamî yahurai-ane. Yahurai moatükunî tükündîfeyoanî ana, nindowenihî-yu asu nîmorehî-yo Kraismbo anîhondûmbo-reandeimbî nindou ranai nîne hohoanîmo ai hohoanîmomayei süngu, rambürîhind-amboane, nga aheimbo moai nî-nî-moatükunî kîkîhamîndîndürî. Nga God ai se aboedî-aboedîfe nîmarîmbohünda hî-nîngîmareandür-anei.

16 Godîmbo anîhondûmbo-rîworeimbî nîmorehî se nüngundo sîhafî nindowenihî ranahambo fandîhaworanî, asu ai-amboanî anîhondûmbo-reandeimbî tüküfembo fîfîrowandühî-yafa? Asu Godîmbo anîhondûmbo-rîworeimbî nindowenihî, se nüngundo sîhafî nîmorehî ranahambo fandîhawandanî, asu ai-amboanî anîhondûmbo-reandeimbî tüküfembo ra fîfîrîwandühî-yafa?

God ai sîhefîmbo mborai mehu ranî hohoanîmo süngu nîmboefîmboane

17 Nga Adûkarî Sisas ai nindoumbo muŋguambo nîngombohünda ho-hoanîmo yimumareandürî. Nga nindou ranahambo God ai Kraismbo sowana mborai ehu ana, moanî ai mamî ranî hohoanîmo yangîrî süngundandî. Yahurai hohoanîmo ranîyo ro muŋguambo ngoafîhü Kraismbo nendî amarei ranaheimbo rarîhe yamundîhe arîhandî.

18 Nindou mamî Sudahündî ahambo fi-hoearî karu tîrîhau-reimbîhündî ahambo God ai Kraismbo sowanambo mborai ehu ana, asu ai ngîrî ranî-moatükunî ra asükai koadürü-koadürü-ndeandühî dîbonapîndeandî. Asükai nindou ai ahandî fi-hoearî ra kefe tîrîhefekoate-yu haya, God ai ahambo Kraismbo sowanambo mborai ehu ana, asu ai ngîrî ahandî fi-hoearî ra kande tîrîndîhendî.

19 Nindou fi-hoearî kefe tîrîhefe hohoanîmo-ane asu fi-hoearî kefe tîrîhefekoate nînggo hohoanîmo-ane, ranana moanane. Nga Godîndî hoafî süngufe ho ranane ai moanî aboedî mbumündî hond-ayo.

20 Muŋguambo nindou ai nüngu-nahurai nindou-yei nîboadeianî, God ai Kraismbo sowana mborai ehu ana, ranîhü moanî randîhi mbî-nîboadei-amboane.

21 Awi se moani ratüpurïyei-rîhündembî nîmboeianïyo God ai sîheimbo mborai ehua? Awi moanane, nga aboedambofembo nafi engoro ana, se rasüngundahindi.

22 Nga asu nindou ranai moani ratüpurïyu-randeimbî nünguanî God ai ahambo Kraisi sowana mborai ehu ana, nindou ranai Godîndî hîmboahü moani ratüpurïyo-rakoateyu-randeimb-ani. Mare yahurai-ane nindou düdi moani ratüpurïyo-rakoate nünguanî, Kraisi ai ahambo mborai ehu ana, nindou ranai Kraisiîndî moani ratüpurïyu-randeimbî nüngumboani.

23 God ai sîheimbo kaki adükarînambo nahurai masemündündür-anei. Nga ranîmbo-hündambo-anîmbo se ngîrî nindouyafe hohoanîmo süngundowandühi moani ratüpurïyafi-randeimbî nahuraindafi.

24 Wandafi mamî, mamamî se nîne-moatükunî rarîhinda God ai Kraisi sowana mborai ehu ana, se mamî ranî hohoanîmo yangîr-anîmbo randîhindühi nîmboei.

Hoarîfamborî asu kaisahoabedî ranahei hoafi

25 Yihoarîfi hoarîfi ranaheimbo ro moai Adükarîndî-mayo hoafi sahamîndî heheambo-yahîpoanî, nga moani wandî hohoanîmonambo yangîr-anahî ro ndarîhe hoafayahî. God ai wambo hîpoambo-reandîrühî anîhondümbö-reandîrî haya ahandî ratüpurî masendîrî.

26 Haponda tîngîrîfo afîndî engoro ranîmbohünda nindou ai moani yahurai-poanîmbo mbînünguwamboane.

27 Se nîmorehümbayafi ana, asu se nîmorehî ranahambo moei mbîsamboyafi. Awi asu se nîmorehî semîndîkoate-ayafi ana, asu se nîmorehîmbo kokondamboayafi.

28 Nga asu se nîmorehî asowandîfi ranana moaruwai hohoanîmoyopoanî. Nîmorehî yihoarîfi ranai ho nindowenihî aserîmîndo ana, ranî-moatükunî ra ai moaruwai hohoanîmoyowohü-yopoanî. Nga nîmorehî nindowenihî ranai nîmorehühi nindowenihühi-yahindeimbî ana, hîfi ndanîhü tîngîrîfo afîndî ndahümundimboyei, nga ranîmboanahî yahurai moatükunî ra sîheimbo sowahî tüküfembo ro moei asahî.

29 Wandafi mamî, ro ndahurai-anahî ndarîhe hohoanîmoayahî. Adükarîndî si ra hapondanî gedühîyopoanî anîngö. Awi hapoana hombo nindou nîmorehümbî ai nîmorehîkoate anüngu nou yare yahurai mbününguwamboane.

30 Nindou düdi aranî-aranïyu-randeimbî, ai moani afîndî hohoanîmokoateyu-randeimbî manüngu nahurai-mbiyuwamboane. Nindou düdi hîhîfi-hîhîfiyu-randeimbî ai nindou hîhîfi-hîhîfi-koateyu-randeimbî nahurai-mbiyuwamboane. Nindou düdi napo pemïyu-randeimbî ai nindou napokoateyu-randeimb-mayu nahurai-mbiyuwamboane.

31 Asu nindou hîfi ndanîhündambo ratüpurî ratüpurïyei-rîhündembî, ai ngîrî hîfi ndanîhündambo ratüpurî ranahambo yangîrî ngüsüfo pandîhindî. Hîfi haponda ndare anîngö ra ngîrî ndande gedühî hamîndî nîngö.

32 Se afîndî hohoanîmoyo wakîfe ranahamboanahî ro moei asahî. Anîhondümbö-reandembî nîmorehîkoate hoarîfi anüngu ana, ai Adükarîndî ratüpurî ranahamboani afîndî hohoanîmoyu arandî. Adükarî ai ranahambo hîhîfi-hîhîfîmbiyuwa yahuhaya.

33 Nga asu nîmorehühi-fimbî nindou ana hîfi ndanîhündambo moatükunîmbo afîndî hohoanîmoyu arandî nîmorehî ai ranahambo hîhîfi-hîhîfîmbeyowa yahuhaya.

³⁴ Ranimboane asu hohoanimo ahandi ranai yimbumboareandi. Nga anihondumbo-reandeimbi nimorehi nindowenihi-koate yihoarifi-mayo ranai ana hohoanimo ahandi ranai Adukarindi ratupuri hohoanimo ranifih yangir-ane apeningondo, ai ahandi fi asu yifafi ra Adukarindi yangiri mbiningowa yahohaya. Nga asu nimorehi nindoweniheimbi ana, ai hifi ndanihundambo moatukuni ranahamboane hohoanimo arandi, ahandi nindowenihi ranahamboya ai hihifi-hihifimbiyuwa yahohaya.

³⁵ Siheimbo ro rani hoafi ranahambo yowan sahandurihi-yahipoani, nga wani. Ro siheimbo fehefendurimbo samboanahi hoafi ra hoafayahi. Asu rananimo se mbumundi hohoanimo sungundihinduhi Adukarindi ratupuri rani yangiri randihinduhi nimboeian rananimo, asu ninimoatukuni ranai ngiri siheimbo fondamindinduri ngo saheheamboanahi hoafayahi.

³⁶ Nga nindou ranai nimorehi semindimbo diboniyahundo-weimbi, ranahambo ngusufoambe hohoanimoayu ana, asu ai nimorehi ranahambo semindimbo afindi hohoanimoayu ana, ra moani sisi-koate mbisemunduwamboane. Rani hohoanimo ana moaruwai hohoanimoypoani.

³⁷ Nga asu rani hohoanimo ranahambo ahandi ngusufoambe yangiri hohoanimo yuhü, asu ahambo rani hohoanimo ra nimai botifekoatendowohü, ahandi hohoanimo ranai nginindi nimarindowohü, nimorehi ra moani mbiningo ehu ana, ra aboed-ane.

³⁸ Nindou ranai sapo ahandi nimorehi dibonimayei ra asemüdu ana, aboed-anesi, nga asu nindou düdi ai nimorehi moani dibon-ayei ranahambo semindikoateayu ana, ra moani aboedi hamind-ane.

³⁹ Nimorehi nindowenihibi ana nine-hohoanimo ai hohoanimomayo rani-sungu ngiri randeandi ahandi nindowenihi ai nunguambe ana. Nga nindowenihi ai yifinduan-animo, ai nindowenihi ngörü semündimbo hohoanimoayo amboani ai rambifeyo-wamboane. Nga ai Adukarimbo anihondumbo-rireimbi yangir-animo nderimindo.

⁴⁰ Asu ai moani yare aningo ana, ai moani mare aboedi ranihü rande hihifi-hihifina ningomoe. Ranana moani wandi hohoanimo-ane. Nga ro rarihe hohoanimoyahühi Godindi Yifafi ranai fiambe nimarimbo farihendir arandi asahi.

8

Tikai godimbo ninihondi sihefeimbihündi sesimbo hoafi

¹ Haponda ro tikai godimbo sesi sihefeimbihündi ranahambo wataporimbondiha samboanahi. Bidifiri ai seiya, “Roana fifirihundeimb-anefti,” asei. Yinisi, nga fifirife ranana afindi-afindumbi hohoanimo botireanduhane, nga ngusüfo pefe hohoanimo ranane nindou ngörumbo nginiramindi arandi.

² Nindou ranai nine-moatukuni ra anihondü hamindi fifirihendeimb-anahi ehu ana, awi nindou ranai mungu-moatukuni ra fifireandeimbi hamindiyupoani.

³ Nga asu nindou didiyei ai Godimbo hohoanimoayei ana, asu God ai nindou ranaheimbo fifireandurimboani.

⁴ Nga asu sapo ninihondi tikai godimbo sihefeimbihündi sesi ranahambo ana ro rarihe hoafayahi. Sihiri ranahambo ndorihu fifirihumboanefi, tikai god ranana anihondü hondüyopoani, nga sisami yangir-ane. Nga God hondü ana moani mam yangiri hamind-ani anungu ranahambo sihiri fifirihurimboanefi.

5-6 Asu afindî moatükunî ranahambo hoafiyeihîya “god” aseî ane, asu afindî moatükunî ranahambo “adükari” aseî-ane. Muŋguambo rani-moatükunî god asu adükari ra ni-moamo-ane hifin-ane ra anîŋgo ana, I ra ambemboane, ŋga sihirî ana mamî God yangir-ani sihefi Ape anüŋgu. Aiana muŋguambo moatükunî ra ni-mindühani asu sihirî ana ahand-ane fi animboefi. Adükari aiana moani mamî hamind-ani anüŋgu asu aiana Sisas Kraîs-ani. Ahandî süŋguyo muŋguambo moatükunî ranai tüküme feyo. Asu ahandî süŋguna sihirî amboani animboefi.

7 Ŋga nindou bidifiri ana ranahandambo hohoanimo ra moai fifirihindi. Aiana tikai god horombodidi ranahambo süŋgumarihündi. Ranimboaneî asu tikai godimbo ninihondi sihefeimbihündi ra anihondü hond-ane masei. Aiana türüfoarîhi fifirihindühi-yeipoani. Ranane asu ai sesi sahusihü, ranahambo ahei ŋgusüfoambe moaruwai-ane fi aseî.

8 Anihond-ane, ŋga asu sesi aseso ra ŋgiri God sowana akimi ndemindinduri ŋgo. Sihirî sesi ra sesikoate-ayefi ana, ŋgiri Godindi himboahü moaruwai tükündahundi. Ŋga asu sihirî asahusifi ana, ŋgiri ahandî himboahü aboedi tükündahundi.

9 Ŋga asu se rani-moatükunî ranahambo hibadihumbo. Se nine hohoanimo refemboayei ra randihindani, asu nindou düdi ai ahandî Godimbo anihondümbofe akidou safayo ranai hoeindihindani-wani, asu aiamboa refembo hohoanimoayei ana, ai moaruwai hohoanimo-ndeimboyei.

10 Nindou fifiriwandeimbi se tikai godindi wori ranambe hafi nimarifimbo sesi sowasifani, nindou Godimbo akidou yangiri anihondümbo-reandeimbi-mayu ranai hoeiareanini ana, asu ai tikai godimbo ninihondi sihefeimbihündi ra sesimbo hohoanimondümbui.

11 Ranimbo asu sihafi hohoanimo ranai sihafi wandafi ahambohündambo kameihî Sisas Kraîs yifimayu, sapo akidou yangiri anihondümbo-reandeimbi-mayu ranahambo moaruwaimbo-nderimboe!

12 Rani süŋgumbo-animbo asu se sihafi wandafi ranahambo hohoanimo moaruwaimbo-rowandoani, ai ahandî ŋgusüfoambe ninimoatükunîyo aboediyo asu moaruwaiyo türüfoefe hohoanimo ra moaruwaimbo-arowandi. Ranimboane asu se Kraîsimbo hohoanimo moaruwaimbo-marowando.

13 Ranimboane asu nini sesi wandi wandafi ranahambo rarerani moaruwai hohoanimo asemüdu ana, ro ŋgiri sesi ra asükainda dagadîhi, wandi wandafi ai moaruwai hohoanimo-ndümümbihünda.

9

Por amboani Kraîsindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi bidifiri nahurai-ani

1 Ro nindou-yafe hohoanimo süŋgufekoate-anahi moani aboedi animboahi. Ro Kraîsindi hoafi sahamindi ha-rihandeimbi animboahi asu Sisas sihefi Adükari hoeimarihini. Ro Adükarindi ratüpurî ratüpurîmayahi süŋguyo muŋguambo seana anihondümbo-rihindeimbi tükümehindi.

2 Asu wambo nindou bidifiri ai Godindi hoafi semüdü hurandeimbiyupoani masei. Ŋga se fifirihimboaneî, wandi ratüpurî ranambo se anihondümbo-rihindeimbi tükümehindi ranina ro Adükarindi hoafi sahamindi ha-rihandeimb-anahi ranahambo nafuimayo.

3 Nindou bidifiri ai wandi hohoanimo ra yiboborihinda rani hoafi ranane simborî hoafiyahanduri arihandi.

4 Kraîsindi hoafi sahumindefi hefi-rihundeimbi ro yihoe fi ratüpurî ranimbohünda sesi, sesi asu hoe simindimbo, ra ahinümbiyo?

⁵ Asu Adükariñdi akihoandi-yomo, Pitayu bidingiri Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomo ai ramefundi nou anihondümbo-reandeimbi nimorehi-dibo hoafi semindi hoahoangombo ra ahinümbiyosi?

⁶ Awi Barnabas-dibo ro yangiri yihoehi fi farihfembo kaki semindi ratüpurü ratüpurüyoani, asu amurü Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ranai wanimboyosi?

⁷ Nindou mamü ai amimbofi anüngu ra ahandihoari sesi kokombo-mandüfuyosi? Nindou ai nübürü hifareandi ra ahandihoari sesi yimungu-remindükoate-mandüyosi? Asu nindou ai burmakau moanguiarandi ra ahandihoari burmakau titi boboe ra simindükoate-mandüyosi?

⁸ Roana nindou-yafe hohoanimo süngu yangiriyahipoani hoafayahü. Nga ahinümbi hohoanimo amboani yahurai hoafimayo.

⁹ Nga Mosesindi ahinümbi hohoanimo ranambe sürü papirandühi yahoya, “Burmakau ai wit hipiri fifirigendani se yowanü ahandi yafambe kikihemindüpoani, bidingiri wit dedimboe yaho hefembo,” meho. Asu God ai burmakaumbo yangiri hoafiyuwaisi?

¹⁰ Ranana yihoeimboyu hoafimayu. Anihond-ane, Bukambe hoafimayo ra sihefimbo rambirihinda yahohayamboyo. Nindou ngörü ai nübürü hifireandanüyo, asu ngörü ai yimungu-ramündanüyo, ranai sapo ahafandi ratüpurayafani ranimbohünda sesi ra bidingiri semindimbo hohoanimo-mbeyafandamboane.

¹¹ Ro sihei mbusümo Yifiafi Aboedindi-mayo hoari ra hifi kamarihundi, ranimbohünda se yihoeimbo fi farihfembo bidingiri sesi saimbo ra yowanümandüyosi?

¹² Sapo se nindou bidingirambo sihei-mayo napo semindimbo yini, asei ana, asu yihoeimbo amboani afindimbo yini, mbiseiamboane.

Ro sihei-mayo napo semindi ra nafi yangorosi, nga ambe masefi. Ro semindükoate-mayefi ra, sapo Kraisindi aboedi hoafi ra nafi gifepoani, sefi hoahumboyefi. Ranimboane ro tihirifo afindi sahumindefi arihundi, nga ranimbo moanane asefi.

¹³ Se fifirihindai, nindou Godindi adükari worambe ratüpurüyomo arundi, ranai ranifihind-ane sesi sowandümo arundi. Nindou Godimbo ninihondi hifokoaru sihou-rundeimbi fondi raniwami ratüpurüyomo arundi, ranai sihefembo fondi raniwaminind-ane ninihondi bidingiri sowandümo arundi. Awi ra se moai fifirihindüyo?

¹⁴ Mamü ranisünguyo, Adükari ai yahuya, “Nindou aboedi hoafi wataporimbo-arundi ranai nindou wataporimbo-arundüri ahei-mayo bidingiri napo ahamundi fi fehefembo mbisahüpur-amboane,” mehu.

¹⁵ Nga ro moai rasüngurihundi. Asu hapondani amboani sihei-mayo napo semindimbo-yahipoani pasnda sürü paparihandi, nga wani. Ro napo semindükoate ranahambo hihifi-hihifayahü, asu ngiri ngörü nindou ai ro hihifi-hihifayahü nafi ra gündeandi. Ai rambarea-mbonana, ro yifayahü ra aboed-ane.

¹⁶ Ro Aboedi hoafi hoafindahühi ra ngiri wandi fimbo borindahühi roana aboedi hohoanimo süngurüheandeimb-anahi mbisahü, nga wani. Sapo Aboedi hoafi hoafimbo ranana wandi ratüpurü wambo ro ngiri hinüngündiheandi. Ro aboedi hoafi hoafikoate-yahimbonana, ro ngiri aboedi nimboahi.

¹⁷ Ro wandi hohoanimo süngu ratüpurayahü ana, ranifihü takini ndahamindimboyahi. Nga Adükari ai wambo ranü ratüpurü ra masendiramboanahi ro ratüpurayahü.

¹⁸ Asu ro nini takini wandi ratupuri ranimbohünda mandahamindihaha? Ro takini semindimbo-mayahi aboedi hoafi hoafiya arihandi ranimbohündambo ranana moai nini-moatükuni sahamindihahi. Nimorehi nindowenihimbo moani hoafimbo ranahambo takini nahurai-ane.

Por ai munguambo nindou-yei moani ratupuriyu-randeimbimbofi manüngu

¹⁹ Ro nindou ngoründi moani ratupuriya-rihandeimbi-yahipoanisi. Nga asu ro wandi hohoanimonambo Kraisindi nindou tüküfemböhünda nindou afindi safi semindimbo ahei moani ratupuriya-rihandeimbi nahurai animboahi.

²⁰ Ranimboane ro Suda-dibo nimboambo ahei hohoanimo sünguriheandi, Suda aheimbo aboedambo-fendürimbohünda. Ahinümbi hohoanimo ra moai wambo hifandirandiri, nga nindou-yei himboahü ahinümbi hohoanimo ra sünguriheandühi nou-ayah ahinümbi hohoanimo süngurihindeimbi aheimbo aboedambo-fendürimbohünda.

²¹ Asu Suda-yafe ndifo ahinümbi hohoanimo süngufekoate-ayei, ranaheimbo ro-amboani ahinümbi hohoanimo süngufekoate-ayah aheimbo aboedambo-fendürimbohünda. Nga asu ro moai Godindi ahinümbi hohoanimo ana hiningirihendi. Wani, nga Kraisindi ahinümbi hohoanimo ana sünguri-heandühanahi.

²² Asu didiyei nginindi anihondümbkofekoate-ayei, ranaheimbo semindindürimbohünda ro-amboani nginindi anihondümbkofekoate nahurai-ayah. Ro nindou bidifiri aboedambo-fendürimbohünda nafi kokombo munguambo nindou-yei hohoanimo süngurihe arihandi.

²³ Ro rani ratupuri ra rarihe marihandi, Sisasindi aboedi hoafi ra nginindi tükümbifeyowa sahehea. Rananimbo ro-amboani Adükari ai aboedi hoafindi aboedi moatükuni nindou ranaheimbo saimbo napire masihendi ra ndahamindi sahehea.

Sihiri napo semindimbo pipindefomboane

²⁴ Sapo se fifirihindi napo semindimbo pipi ranambe munguambo nindou pipiyeihanei, nga mam yangir-animbo pipi ranahandi napo ra ndemündümbui. Nga ranimboane se-amboani napo semindimbo pipi ra tinirifondei.

²⁵ Munguambo nindou pipi ranambe napo semindimboayei ana, ahei fimbo hohoanimo ra hiningirihahi hehi, napo semindimbo pipi ranambe tinirifoyeihanei. Aiana awarihoei-randeimbi napo semindimbo tinirifoyei arihündi, nga ro awarihofekoateyo-randeimbi napo semindimbo tinirifoyefi arihündi.

²⁶ Ranimboane ro nindou napo semindimbo pipiyuhü amuri himbokoate ahu nahurai-ayah. Asu nindou fifahi yangoambe diboadore yangora arandi nou raweheandi, nga moai mamikari yangorihandi, nga wani.

²⁷ Nga ro hohoanimoayah süngufembo tinirifoyahühi wandi fi yamundihe arihandi.

10

Ngiri sihiri Israer hohoanimomayei süngundihundi

¹ Wandafi mam, sihefi amao mam ai Moses sünguhorani, nine-moatükuni aheimbo-so tüküme Feyondür ranahambo-animbo hoeindihirühi ndondihahi hohoanimo ra türboadihindi. Aiana hamburi siriwara aboeda bamarihendi munguambo mburüngai mam ranhoarehi nimboeimbo.

2 Mburɪŋgai-ambeyo asu sɪrɪwara-ambeyo ra ai Mosesɪndɪ sɪngurɪhɪndei-mbɪmboyahi hundɪrɪmayei.

3-4 Nindou munɟuambo ai God sesɪ masendɪ ra sahɪsi asu, God hoe masendɪ ra sɪmɪndei marɪhɪndɪ. Asu ai hoe ra masɪmɪndei Godɪndɪ nɪmoei aboedambeahɪndɪ asu nɪmoei ra ahei sɪngu maho. Nɪmoei ranana Kraisanɪ.

5 Nɟa asu God ai nindou afɪndɪ aheimbo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪkoate-yundɪrɪhɪ, asu ranɪmboyo nɪmɪ wohɪ furɪkoate-reandɪhɪ yɪfɪsafɪyehɪ, ahei yɪfɪnɪmoko ranai moanɪ mamɪkare kurɪmayo.

6-7 Ranɪ-moatɪkunɪ aheimbo tɪkɪmefeyondɪrɪ ranana sɪhɪrɪ hoeifembohɪnda nafuimboane. Nindou bɪdɪfɪrɪ ai moaruwai moatɪkunɪ ra sɪngumarɪhɪndɪ asu sɪsamɪ god ranahambo sɪngurɪhɪ marɪhɪndɪ, ranɪmboyo se-amboanɪ ranɪ-moatɪkunɪ ra yowanɪ ranɪ-sɪngufepoanɪ yaho haya yare nafui-mayo. Bukambe yare hoafɪyowohɪ yahoya, “Nindou ai sesesɪyo asu wain hoe sɪmɪndɪrambo nɪmareimbo, asu ai botɪyahi hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪyehɪ nɪmorehɪ sɪsɪhɪmoyei marɪhɪndɪ,” meho.

8 Sɪhɪrɪ ana nɪmorehɪ sɪsɪhɪmo, nindowenɪhɪ bɪrabɪrɪ ho-hoanɪmoyopoanɪ, nindou bɪdɪfɪrɪ ramehɪndɪ nou. Ranɪyo mamɪ-sɪmboanɪ 23,000 nindou ai yɪfɪsafɪ kurɪmayei.

9 Ranɪmboane asu sɪhɪrɪ nɟɪrɪ Adɪkarɪ ahambo sɪsɪndɪndɪhurɪhɪ, randɪhurɪ hoeindɪhurɪ nindou bɪdɪfɪrɪ ai ahambo ramarɪhorɪ nou. Aiana ramarɪhorɪ ranɪmboyei aheimbo amoasɪrɪ ai tɪkɪrɪmarandɪra yɪfɪsafɪmayei.

10 Nindou bɪdɪfɪrɪ ramehɪndɪ nou, sɪhɪrɪ nɪnɪ-moatɪkunɪ tɪkɪfeyoanɪ hoafɪyo hoanɟopoanɪ. Nɟa ranɪmboyo nindou bɪdɪfɪrɪ ranai ramehɪnda sɪnambeahɪndɪ nendɪ nindou hɪfokoare-randeimbɪ ai aheimbo moaruwaimbo-mareandɪrɪ.

11 Ranɪ-moatɪkunɪ aheimbo tɪkɪmefeyondɪrɪ ra nindou bɪdɪfɪrambo nafuimbo nahuraiyo, nɟa ranɪmboyo asu ranɪ-moatɪkunɪ ranahambo sɪhefɪmbo ahɪnɪ hoafombohɪnda sɪrɪ papɪru masɪhoemo. Sɪhɪrɪ ana ndeara bɪdɪfɪranambo si tɪkɪfembo bɪdɪfɪrɪhanefɪ anɪmboefɪ nda.

12 Ranɪmboane asu nindou mamɪ ai hoafɪyuhɪya, “Roana nɟɪnɪndɪ nɪmboambo-anahɪ,” ehu ana, moanɪ ai hɪbadambo-anɪmbo nɪngɪ, nɟa asu ai pɪndɪmbui.

13 Nɪne refe hoeifembo moatɪkunɪ sɪheimbo sowahɪ tɪkɪmefeyondɪrɪ, ranana ranɪ-poanɪmbo moatɪkunɪyopoanɪ, nɟa wanɪ. Sɪheimbo sowahɪ tɪkefeyondɪrɪ ra bɪdɪfɪrambo amboanɪ tɪkɪfendɪrɪ arandɪ nahurai-ane. God ai hoafɪyu masɪhendɪ hohoanɪmo rasɪngɪwareandɪ ana, asu nɟɪrɪ nɪnɪ-moatɪkunɪ sɪheimbo refe hoeifembo tɪkefeyo ranai sɪhei nɟɪnɪndɪ ranahambo nɟasɪndeandɪ, nɟa God ai sɪheimbo nɟorɪ-sɪngunde fandɪheirɪmbui. God ai-anɪmbo sɪheimbo nɟɪnɪndamɪndɪ-ndɪranɪ, asu se nɟɪnɪndɪ nɪmboeimboyei nɪne-moatɪkunɪ sɪheimbo refe hoeifembo tɪkɪfe sɪmboanɪ. Rananɪmbo asu ai sɪheimbo aboedɪ nafɪ koandɪheira tɪkɪndahimboyei.

Sɪhɪrɪ nɟɪrɪ God asu moaruwai nendɪ yɪbobo sɪngundɪhundɪ

14 Wandafɪ mamɪ hondɪ, ranɪmbo-anɪmbo se moaruwai nendambo dɪdɪbafɪfe ranɪ fɪkɪmɪ hopoanɪ.

15 Se fɪfɪrɪhɪndeimbɪ nindou-aneisɪ, nɟa ro sɪheimbo hoafɪ nda hoafe-handɪrɪ, nɟa ro hoafayahɪ nda se sɪheihoarɪ tɪrɪboadɪhɪndɪ.

16 Adɪkarɪndɪ kap nda Godɪmbo dɪdɪbafɪyahu hɪhɪfɪrɪhurɪ mburɪhu sɪmɪndefɪ arɪhundɪ ra sɪhefɪmbo Kraisanɪ horɪnambo mamɪhɪreamunɪ

arandi. Sapo bret bidifiri hifitirihu arihundi ra Kraisiindi fi ranifihimamihüreamuni arandi.

¹⁷ Sapo bret mamî engoro ranimbohündambo wamboane, asu nimorehinindowenihi sihiri afind-anefti, nga fi mamayefti. Sapo munquambo sihiri bret mamî ranahandamboane sahusifi arihundi.

¹⁸ Se Israer nindou ranaheimbo hohoanimo-ndahündürî. Ranihündambo nindou ana ai Godimbo fondiwami sesi shefeimbîndambo sahusimbî, ranai ana sapo sesi Godimbo shefeimbî babidimboyei ai mamüh+yahimarihündî.

¹⁹ Se ngiri randihi hohoanimondeihîya, Ro Por tikai godimbo sesi saimbo ra anihond-ane asahi mbisei. Roana moai tikai god ranahambo anihond-ane sahi.

²⁰ Wanî, nga ro rarihe hoafayahî: Nîne-moatükunî Godimbo süngufekoate nindou ai sesi asihendi, ranana ai moaruwai nendi ranaheimbo hohoanimo-yahündürîhanei aheimbo asihendi, nga Godimbo ana wanî. Ranimboanahi ro sheimbo moaruwai nendi ranîbabidimbo mamihüfembo yowanî asahandürî.

²¹ Se ngiri Adükarîndî kap ranambe ndimîndei asu moaruwai nendi-yafe kapambe ndimîndei ndihündî. Asu se ngiri Adükarîndî sesi dagüdi asu moaruwai nendi-yafe sesi ra dagüdi ndihündî.

²² Awî sihiri randihundani, Adükarî ai shefimbo ngusüfoambe moaruwaimbo-mbireamunî sefimboyefa? Asu shefi nginîndî ra ahandî nginîndimbo ngasündeamboyo?

Munquambo si aho ra Godimbo aboed-ani yahomboane

²³ Bidifiri seiya, “Munquambo moatükunî ra sihiri randihumboane,” aseî. Yinisi, nga asu ngiri munquambo moatükunî sihiri rawarîhu hefi ranai shefimbo fandihemuni. Bidifiri seiya, “Munquambo moatükunî ra sihiri randihumboane,” aseî. Yinisi, nga asu munquambo moatükunî sihiri rawarîhundî ranai ngiri fandihemuna nginîndî nîmboefti.

²⁴ Nindou mamî ai ngiri ahandî fimbo yangiri hîbadandi, nga wanî. Nindou munquambo ai ngorumbo fehefembo hohoanimondei.

²⁵ Munquambo maketambe nînihondi safî sahümündeimbi ranana dagüdi, nga ranahambo aboedîmbayo mbisei hehi afîndî hohoanimondeihî düdu-düdundei wakîndîhimboyei.

²⁶ Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, “Hifi ndan-ane asu munquamoatükunî hifi ranifihî engoro, ranane munquambo ra Adükarîndî yangir-ane,” meho.

²⁷ Asu nindou mamî Godimbo anihondümböfe-koateyuweimbi ai sheimbo ho ahandî worambe sesimbo hoafînduanî, asu se hombo hohoanimoayeî ana, nîne sesi sheimbo asahündürî ra se dagüdi. Nga asu se ranahambo afîndî hohoanimondeihü, düdu-düdundei wakîndîhimboyei.

²⁸ Nga asu nindou mamî ai hoafiyundürühîya, “Sesi ndanana moaruwai nendambo shefeimbîhünd-ane,” mbüsüwanî ana, se sesi ra dagüdimboyei, nindou ai yare hoafîmayu mbisei hehi asu ngusüfoambe moaruwai-ane yaho hohoanîmomböhünda.

²⁹ Ro shei ngusüfoambe moaruwai-ane yaho hohoanîmombo-yahîpoanî. Nga nindou ngorü ai ngusüfoambe ranahambo moaruwai-ane mbüsümbui ranîmbo hohoanîmoayahî.

Ro wandîhoari ana sesi ra dagadîmboyahî, nga asu nindou ngorü ai moaruwai-ane ehu ana, ngiri wandî ratüpuri ra gündeandi.

³⁰ Asu ro Godimbo hihifirihüni hehea sesi ra sahasihani, asu nimboe nindou ngorü ai ro hihifimarihüni ranahambo moaruwai-ane ehua?

³¹ Ranimboane asu se sesi ra dagüdi, hoe ndimindei, asu nime-moatükuni aho ra rawarhindü ra, munquambo Godimbo adükar-ani yahombo-hündambo-animbo randihindü.

³² Se ninimbo-moatükuni randihindühü Suda-anei, ahei ndifo-anei, asu Godindü nend-anei ranaheimbo hoeindihindühü moaruwai-ane mbiseimboyei.

³³ Ro-amboani munquambo nindou ai refemboaye rani hohoanimo-ane rarithe arihandü. Roana wandü fi ranahambo farihfembo yangiri hohoanimo-yopoani rarithe arihandü, nga wani. Roana munquambo nindou ranaheimbo God ai

11

aboedambo-mbireandüri hohoanimo ranane ratüpurüya arihandü. ¹ Se wandü hohoanimo ra süngundühi ngei, ro Kraisindü hohoanimo süngurithe arihandü nou.

Nimorehi ai mbiro gabudifembo hoaf-ane

² Ro sheimbo hihifi-hihifayahandüri, sapo se munquambo si aho ra wambo hohoanimo-yahündürühi, asu ro sheimbo yamundihärühü sheim warambe masahandüri, ra süngurihü hei marihündambo.

³ Nga ro sheimbo ndani-moatükuni ndanimboanahi ndondühi fifirindihindü asahi ra ndahurai-ane: Kraisi ai munquambo nindou-yei mbiro-ani, nindowenihü ai ahandü nimorehi ranahandü mbiro-ani, asu God ai Kraisindü mbiro-ani.

⁴ Ranimboane nindou düdi ai nindou himboahü mbiro gabude haya, Godimbo didibafifi asu Godindü hoafi hoafayu-ane ra Kraisimbo moaruwaimbo-rirühü nou-ani.

⁵ Nga asu nimorehi mamü ai ahandü mbiro ra gabudifekoate didibafife arand-ane, asu Godindü hoafi hoafayo-ane ra ai ahandü anamindü ranahambo moaruwaimbo-rerihü nou-ane. Nimorehi ranai ana sapo amoanügi-mbeyowa sei hehi, mbiro foarihendeimbü moani anüngo nahurai-ane.

⁶ Nimorehi ranai ahandü mbiro ranahambo gabudifembo wanindowohü ana, ai mbirinañi ra bodifo kikirandühü tüpurimbiti-hendamboane. Nga asu nimorehi ranai ahandü mbiro ra kikiyo foarihfembo amoanüginindowohü ana, asu ai mbiro ra gabudimbireandamboane.

⁷ Nga asu nindowenihü aiana ahandü mbiro ra gabudeambui. Aiana sapo Godindü ndüreimbi asu nginindü nafuimbo sisami nahurai-ani. Nga asu nimorehi ahandü ra süngumbo nindowenihü ai ndüreimbi-ndümbui.

⁸ Nga moai nindowenihü ai nimorehindü hamindünambo tüküfiyu, nga nimorehiyo nindowenihü ranahandü hamindünambo tüküme feyo.

⁹ God ai moai nindowenihü ranahambo nafirürü nimorehi ranahambo fehefembohünda, nga wani. Nga nindowenihü ranahambo fehefembohündamboyo nimorehi ra nafimarandü.

¹⁰ Rani-mayowamboane sünambeahindü nendü ai hoefeyoani, nimorehi ranai Godindü ratüpurü ratüpurayo ra nafuimbohünda, ai ahandü mbiro ra gabudimbireandamboane.

¹¹ Nga Adükari-babidi animboefi ranana nimorehi ai moai aheipoanimbo niboadei rihündü. Asu nindowenihü ai moai ahamundüpoanimbo nüngomo rundü, nga wani.

¹² Nga God ai nimorehi ranahambo nindowenihi ranahandi finambo randi nafimaranda, nimorehi ranai tüküme feyo. Nga asu God ai haponda nindou ranahamumbo nimorehi-yei furambe nafirapur i arandi. Asu mungu-moatükun i ra God i ndi süngu-ane tükü fearandi.

¹³ Siheihoari hoafi ndanahambo türüboad i h i ndi: Ranimboane asu nimorehi ai ahandi mbiro ra gabud i fekoate, nindou himboahü God i mbo did i bafife hoafi ra aboed i yo?

¹⁴ Nindou sihefi hohoan i monambo yangir-ane siheimbo rahurai nafuiyoarandi. Nindowenihi ai mbiro nani hoandarümb i ana, aboed i ham i ndi yopoani.

¹⁵ Nga asu nimorehi ai mbiro nani hoandarümbayo ana, ranamboani aboed i himbombeyo-wamboane. Sapo rani-moatükun i ra God ai ahandi mbiro gabud i fembohünda masagado-ane.

¹⁶ Nga nindou mam i ai rani-moatükun i ranahambo hoafi ndu hoanguhü ana, ai ranahambo ndore tümb i foareand-amboane: Roanahi asu God i ndi nend-anei ro moai ngörü hohoan i mo süngur i hu r i hund i.

Adükar i ndi sesi sesimbo

¹⁷ Nga hapoana ro siheimbo bid i fir i moatükun i yamund i heandüri samboanahi, nga asu se n i ne-moatükun i ratüpur i yei ar i hünd i rana-hambohünda ngir i ro siheimbo h i h i fi-h i h i fi-ndahandüri. Se God i ndi hoafi himbor i mbo fand i hindühi, asu se moaruwai hohoan i mo af i ndi hohoan i moayera moai nindou far i hendüri randi.

¹⁸ Siheimbo ndani hoafi nda boatei hoafi nda samboanahi: Asu seana fand i hindühi yikürübüyei wak i r i hi-ndühane. Ro rani hoafi ra rar i he rahurai himbor i mayahi, nga asu ro hoafi ranahambo ak i dou an i hondümbomariheandi.

¹⁹ Nga awi an i hondü yikürübüfe hohoan i mo tükümb i feyo-wamboane, sapo düdi sihei mbusümo an i mboei ranai God i ndi hohoan i mo sünguar i h i ndi ra ndor i hi hoeimb i r i hindamboane.

²⁰ Ranimboanei asu se mam i fand i hindühi, asu Adükar i ndi sesi ra ndofe mam i n i mar i mbo ses i koate-mayera.

²¹ Rananei asu nindou mam i se sesi ra siheipoan i mbo sahü mündi hehimbo, n i mai sahüsi ar i hünd i. Ranane asu nindou bid i fir i ai moan i wembopo n i mareian i, asu bid i fir i ai af i ndi ham i ndi sahüsihi, hoe sim i ndeihi, hohoan i mo mam i kararandüri arandi.

²² Awi se sesi, sesi asu hoe sim i ndi rambo ra wor i koate-wamboyei? Asu se God i ndi nend i ranaheimbo moananei seimboyei, wandafi mam i bid i fir i ranaheimbo sesi napokoate ai mamareia, amoan i ngambo-ar i hindüri. Ro siheimbo nüngund i he hoafi mandahandüri-a? Awi ro siheimbo h i h i fi-h i h i fi-mandandüri yo? Wani yangir-ane.

²³⁻²⁴ Yamund i fe hohoan i mo nda Adükar i ndi-mayo saham i ndi heheamboanahi, asu siheimbo masahandüri: Rani n i mbokoani Sudas ai Adükari Sisasimbo hürütümb i nindou-yomondi war i hümariramboyu asu ai bret mam i ra semündü haya, God i mbo h i h i fir i mbura, h i fi t i re haya, hoafi yuhü yahuya, "Bret nda wand i fisaf-ane, sihamumbo far i hefepur i mbohünda. Ndan i moatükun i nda se randu ndund i, wambo hohoan i mombohünda," mehu.

²⁵ Raniyu asu sesi ra sowasümo mburu, mare yare yahurai kap amboani semündü haya, hoafi yuhü yahuya, "Kap ndanana God i ndi simbori hoafi fem i ndi sihefe moatükun-ane, asu wand i hor i nambo ngin i ndi tükünd i femboe. Ndan i moatükun i nda se n i ni-simboan i yomo as i m i nd i mo ra se randu ndund i wambo hohoan i mo-yond i r i mbohünda," mehu.

²⁶ Munḡuambo si ra se bret nda sahüsi asu kap ndanambe sim̄ndi ar̄hündi ana, Adükar̄i ai yif̄mayu ranahambo weindahi hoaf̄yeyi r̄ihündühanei. Rani-moatükun̄i ra se rand̄hi nḡeian̄i, asu Adükar̄i ai h̄h̄r̄ifi mb̄ikusuwamboane

Nindou ai Adükar̄ind̄i ses̄i moaruwaimbo-areand̄i ana, ai hüti-ani

²⁷ Rani-mboane nindou düdi ai ndofe hohoan̄imo-koateyuhü, ai bret ra sesü, asu kap ranambe hoe sümündü arand̄i ana, Adükar̄ind̄i fi asu hor̄i ra moaruwaimbo-reandühani, asu nindou ranai ahand̄i fi hüti-anand̄i.

²⁸ Nindou ai moan̄i ahand̄i fi ranahambo hohoan̄imodu hoeindeandühi an̄imbo, ai bret ra dedü asu kap ranambe hoe ndümündü ndand̄i.

²⁹ Rani-moatükun̄i ra rahurai-ane: Nindou düdi ai Adükar̄ind̄i fi ranahambo ndofe hohoan̄imo türüfoefekoateyu haya, moan̄i ses̄i ra sesü, kap ranambo hoe sim̄ndi arand̄i ana, ai ahand̄i fi ra ahand̄ihoari hüti-anand̄i.

³⁰ Sapo rani-mboanei nindou af̄ind̄i se anḡün̄imboyehi, ham̄ind̄i kem̄ind̄ikoate-yehi, asu b̄id̄if̄ir̄i ai yif̄imayei.

³¹ Asu sih̄ir̄i sihef̄ihoari sihef̄i fi ranahambo türüfoar̄ihundühi, bret sahusifi, asu hoe asim̄ndef̄i ana, God̄ind̄i himboahü nḡir̄i hütindef̄i.

³² Nḡa asu Adükar̄i ai sihef̄i hohoan̄imo ranahambo türüfoare-amunühi, aboed̄ikoate-mayowambo sihef̄i hohoan̄imo nḡorü-süngure arand̄i. Ai sihef̄imbo rawareamun-an̄imbo, asu sih̄ir̄i nḡir̄i hifi ndan̄ihündambo nindou rawehind̄i nou, ai-bab̄id̄i awar̄ind̄ihehund̄i.

³³ Wandaf̄i mam̄i, rani-mayoamboane, asu se ses̄imbohünda fand̄ihindühi ana, awi se ses̄imbo mb̄seimbo ra b̄id̄if̄irambo h̄bad̄ihündür̄i hehimbo an̄imbo, mam̄i dagüdi.

³⁴ Nindou düdi ai wembombonduhi ana, ai ahand̄i worambe an̄imbo mb̄isesüwamboane. Ranan̄imbo asu se mam̄i fand̄ihindühi amboan̄i, asu nḡir̄i God̄ind̄i papi-hoafi ranambe nḡei. B̄id̄if̄ir̄i hoafi awi enḡorosi, nḡa asükainda tükündaheandüh-an̄imbo ranamboan̄i d̄id̄iboado-nd̄iheamboyahi.

12

Yifiafi Aboed̄ind̄i-mayo rani-poan̄i rani-poan̄i ratüpur̄i moatükun̄i

¹ Wandaf̄i mam̄i, rani-poan̄i rani-poan̄i ratüpur̄i Yifiafi Aboed̄i sai-arand̄i ranahambo se ndor̄hi fif̄ir̄imb̄ir̄ihinda samboanahi.

² Horombo se God̄ind̄i hoafi süngufekoate n̄imboeiambe, rani-simboan̄i ana munḡuambo si maho ra sisam̄i god hoaf̄ikoate, yif̄i nahurai menḡoro, rani sowanamboyo ai siheimbo hür̄ihümündi-hündür̄i hei mar̄ihünda, asu rani-süngu hei mar̄ihünd̄i ra se fif̄ir̄ihimboanei.

³ Rani-mboanahi asu se ndan̄i-moatükun̄i ranahambo fif̄ir̄ind̄ihind̄i asahi, ra ndahurai-ane. Asu Yifiafi Aboed̄i ranai nindou nḡoründ̄i fiambe amaro-ana, nindou ranai nḡir̄i hoaf̄indüh̄iya, “Sisas ai moaruwaimbo-mb̄ifiyu-wamboane,” mb̄üsu. Nḡa asu nindou mam̄i ai hoaf̄iyuhüya, “Sisas ai Adükar̄-ani,” ehü ana, asu ai Yifiafi Aboed̄ind̄i süngu yanḡir̄-ane hoaf̄iyu arand̄i.

⁴ Yifiafi Aboed̄ind̄i ratüpur̄i ra af̄ind̄-ane enḡorosi, nḡa asu awi Yifiafi ranana mam̄i rani yanḡir̄-ane sagadür̄i arand̄i.

⁵ Adükar̄ind̄i ratüpur̄i ra rani-poan̄i rani-poan̄i ratüpur̄-anesi, nḡa asu Adükar̄i mam̄i ranahamboane ratüpur̄iyeyi ar̄ihünd̄i.

⁶ Rani-poan̄i rani-poan̄i ratüpur̄i nḡin̄ind̄-ane, nḡa God̄i mam̄i ranai-ani nindou munḡu ranaheimbo nḡin̄ind̄i ra sagadür̄i arand̄i.

⁷ Yifiafi Aboed̄i ranane ahand̄i-mayo nḡin̄ind̄i ra nindou mamam̄i ranaheimbo tüküfe arand̄i nindou munḡuambo far̄ihefe-ndür̄imbohünda.

⁸ Nindou ngorumbo Yifiafi Aboedi ranai nginindi sagadowohane ndofe hohoanimo wataporimbo-yondurimbohunda. Nga asu nindou ngorumbo mare Yifiafi mamí ranai nginindi sagadowohane ndofe fifirife ranahambo wataporimbo-yondurimbohunda.

⁹ Yifiafi mamí ranane nindou ngorumbo anihondumbofe hohoanimo ra sagado arandi. Asu mare Yifiyafi mamí ranane ai nindou ngorumbo nindou angünumbo-yeimbimbo didiboado-fenduri-rambo nginindi ra sagado arandi.

¹⁰ Asu nindou ngorumbo hepünifeimbi moatükuni refembo nginindi ra sagado arandi. Asu nindou ngorumbo Godindi hoafi hoafiyo rambo nginindi ra sagado arandi. Asu ngorumbo ai Yifiafi Aboeindi-mayoyo asu moaruwai nendiyei-mayoyo ratüpurí ra türüfoefembohunda nginindi ra sagado arandi. Nindou ngorumbo rani-poanimbo hoafi hoafimbo nginindi ra sagado arandi. Asu ngorumbo rani-poanimbo hoafi hihirifoeffe hoafi nginindi ra sagado arandi.

¹¹ Yifiafi Aboedi mamí ranane ai rani-poanimbo rani-poanimbo nginindi ranahambo yare arandi asu ai-ane moani ahandi hohoanimonambo yangiri nindou mamami ranaheimbo nginindi yiboborearü arandi.

Munquambo sibirí fi mamí ranahandambo bidifir-ane fi

¹² Fi ra mam-anesi, nga asu ngorü-poani ngorü-poani moatükuni ra rani-fihí papireamboane. Ahandi rani-poani rani-poanimbo moatükuni afind-anesi, nga fi mamí rani-fihí türemarand-ane. Kraisi rahurai-ani.

¹³ Mamí rani-süngumboane munquambo sibirí, Suda, Suda-yafe ndifo, moani ratüpuríyeyi-ríhündeimbi, asu moani nimboeimbi nindou, sibirí fi mamí rani-nambo hundurimayefi. Asu munquambo shefimbo God ai Yifiafi mamí ra masemuni.

¹⁴ Fi ranana moani mamí moatükuninambo yangiriyopoani pare haya aningo. Aiana afindi rani-poani rani-poani moatükuni ra papire mburamboane fi ra mamí nahurai aningo.

¹⁵ Asu tinarí ai hoafindowohüya, “Roana watinari-yahipoani, rani-mboane asu ro fi ranahandi-yahipoani,” mbisimboesi, nga sapo aiana fi mamí ranahandamboane.

¹⁶ Asu himboambe ai hoafindowohüya, “Roana himboari-yahipoani, rani-mboane roana fi mamí ranahandi-yahipoani,” mbisimboesi, nga sapo aiana fi mamí ranahandamboane.

¹⁷ Asu fi munqu ranai himboari rani yangirayo ana, asu nüngunde himborimanda? Asu fi munqu ranai himboambe rani yangirayo ana, nüngunde fisinarü kamadada?

¹⁸ Fi mamí ranana ai yahuraiyopoani, nga God ai moani ahandi hohoanimonambo rani-poani rani-poani moatükuni ra fi mamí rani-fihí papimareand-ane.

¹⁹ Nga asu fi mamí ranahandambo moani mamí rani yangirayo ana, asu fi ranai nahü maningo?

²⁰ Fi ranai moani yare ningowan-ane, asu fi mamí rani-fihí rani-poani rani-poani moatükuni ranai papire haya aningo.

²¹ Rani-mboane asu ngiri himboari ai watinari-mbo hoafindowohüya, “Ro ngiri sishambo ndahamindihanini,” mbiso, nga wani. Asu ngiri mbiro ai tinari-mbo hoafindowohüya, “Roana ngiri sishambo ndahamindihanini,” mbiso, nga wani.

²² Nga awi sihiriri nahaninyo sihefi fi ranahambo ranana nginindeimbi-yopoani asefi, rani-moatükuni ranai fi ranihifi paiarikoate-ayo ana, asu ngiriri fi ranai aboedi ndonde ningo, nga wani.

²³ Asu fi ranahandambo bidifiri moatükunimbo sihiriri aboedi moatükuni-yopoani asefi, ranahamboanefi sihiriri aboedi yihuruhi arihundi. Nga asu fi ranahandambo bidifiri amoanngimbü moatükuni ranahamboane aboedi didiboado-arihundi.

²⁴ Fi bidifiri aboedi ra moani hiningirihu arihundi. Nga God aiyu ahandihoari munguambo rani-poani rani-poani fi bidifiri ra fi mamiranihifi mamambere hiningimareandi. Raniyu asu fi bidifiri ranahambo moanane asefi ranahambo ai ndorihoeimbi hiningire marandi.

²⁵ Fi mamirani ngörü-poani ngörü-poanimbeyo yahuhayambo yare hiningireambo-yupoani, nga fi mamirani bidifiri, mamirani bidifiri ranai mamirani hohoanimo süngu simbori farihafirü-mbeyeia yahuhayamboyu yare hiningimareandi.

²⁶ Ranimboane fi ra ngörü mamirani bidifiri asubusimboayo ra, asu fi mamirani mungu ranai-amboani asubusyowohane. Asu fi ra mamirani bidifiri aboed-ane asefi ana, asu munguambo fi ranai-amboani aboedi hihifihifiyowohane.

²⁷ Ranimboane munguambo nindou se Kraisindi fi-anei animboei. Asu munguambo se ahandi fi bidifiri nou-ayei.

²⁸ God ai bidifirambo Kraisindi nendi-mayei ranaheimbo rahurai yare hiningimarearu. Weangurühididi ranai Kraisindi hoafi sowandümo homorundeimbi, ranikimindi ranai Godindi hoafi hoafiyei-rihundeimbi, asu ranikimi ra yamundu-rundeimbi, asu hepünifeimbi moatükuni rarihirihundeimbi, asu nindou angünümbi aboedirihi-rihundeimbi, asu nindou farihehi-rihundeimbi, asu munguambo ratüpurahi aho ra hifandirühirihundeimbi, asu ngörü-poanimbo hoafi hoafiyoramboanei ranaheimbo hiningimareandiri.

²⁹ Awi nindou munguambo Kraisindi hoafi sahümündi hei-rihundeimbi yangiriyei animboeia? Awi munguambo Godindi hoafi hoafiyei-rihundeimbi nindou yangiriyei animboeia? Awi munguambo yamundihirihundeimbi nindou yangiriyei animboeia? Awi munguambo hepünifeimbi moatükuni ratüpuriyei rihundeimbi yangiriyei animboeia?

³⁰ Asu munguambo nindou ai angünümboyeimbimbo aboedi-fendürimbo nginindeimbi yangiriyeia? Munguambo nindou ai ngörü-poanimbo hoafi ra hoafiyei-rihundeimbü yangiriyeia? Asu munguambo nindou ai hoafi ra hihirifoadihi hoafiyei-rihundeimbü yangiriyeia? E! rani-moatükuni ra ai wani.

³¹ Se moani aboedi hamindi moatükuni rani yangiri semindimbo ngüsüfo pandihindi.

Sihiri nindou amurambo ngüsüfo pandihumboane

Nga ro siheimbo nahaninyo aboedi hamindi nafahi aho ranahambo nafuin-dahanduri samboanahi.

13

¹ Asu ro nindou ranaheimbo nindou-yei hoaf-ane, asu sünambeahindi nendi-yomondi hoafi ranane ra hoafiyahandürühi, asu ro nindou ranaheimbo ngüsüfo pefekoate-ayahana ana, asu ro nümüsi fandiyoi, moani hoafayo hoango nahurai-ndamboyahi.

² Asu ro Godɪndɪ hoafi hoafɪndahandürühi, Godɪndɪ hohoanɪmo dɪbo engoro ra munɔuambo fɪfɪrarɪheand-ane, asu munɔuambo fɪfɪrɪfe ra fɪfɪrarɪheand-ane, asu ŋgɪnɪndɪ hamɪndɪ anɪhondümborɪheandühi asu nɪmoei-wafu nɪmaroanɪ hoafɪyahanɪ gorügoanɪnɪ aho-ane, asu ro nindou ranaheimbo ŋgusüfo pefekoate-ayahɪ ana, asu ro moan-anahɪ.

³ Ro wandɪ napo munɔuambo masɪheheandɪ ra napokoate-yeimbɪ nindou fehefendürɪmbo yimbondɪhe, asu wandɪ fi ra hɪnɪŋgɪ-ndɪheandanɪ nindou ai wambo haiambe mandundɪranɪ hai tɪkɪrɪnda-ndɪrɪmboesɪ, ŋga asu ro ŋgorü nindoumbo ŋgusüfo pefekoate-ayahɪ ana, ra ŋgɪrɪ wambo aboedɪ fandɪhendɪrɪ.

⁴ Ngorümbö ŋgusüfo pare-randeimbɪ ai warɪ hoafeandüh-reandühi farɪhendürɪ arandɪ. Asu ai moai nindou ŋgorümbö ŋgusüfoambe moaruwai hohoanɪmoyu randɪ, asu ahandɪ fimbo moai borɪyu randɪ, asu moai ahandɪ fimbo hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪyu randɪ.

⁵ Ai moai afɪndɪ-afɪndɪyurandɪ. Asu ai moai ahandɪ moatükunɪmbo yangɪrɪ hohoanɪmo pare randɪ, asu moai nɪmehünou ŋgɪnɪndɪyu randɪ. Asu ai moai nindou ahambo moaruwaimbo-marɪhorɪ ranahambo hohoanɪmoyu randɪ.

⁶ Asu ŋgorümbö ŋgusüfo pare-randeimbɪ aiana nɪne-moatükunɪ moaruwai-ayo ranahambo moai hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪyu randɪ, ŋga aiana anɪhondü hohoanɪmo ranahamboane hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪyu arandɪ.

⁷ Ai ana munɔuambo tɪŋrɪfo aho ra moanane yahu arandɪ, asu munɔuambo si aho ra Godɪmbo anɪhondümborɪrɪ randühani. Munɔuambo si aho ra God ai fandɪhendɪrɪmbui yahuhaya, hɪfandandühɪ asu munɔuambo tɪŋrɪfo ra tüküfeyoanɪ, ai ŋgɪnɪndɪ nüŋgumboani.

⁸ Ngorümbö ŋgusüfo pefe hohoanɪmo ra ai ŋgɪrɪ awarɪndɪhoayo. Nga Godɪndɪ hoafi hoafombö hohoanɪmo ranana kɪkɪndamɪndɪmboe. Ranɪpoanɪmbo hoafɪna hoafi hohoanɪmo ranana moendɪndɪmboe. Fɪfɪrɪfe hohoanɪmo ranana awarɪndɪhoemboe.

⁹ Munɔu-moatükunɪ aho ra moanɪ bɪdɪfɪrɪ-bɪdɪfɪrɪ yangɪr-ane fɪfɪrɪhumboayefɪ. Godɪndɪ hoafi hoafɪmbo ranamboanɪ awi moanɪ bɪdɪfɪrɪ yangɪr-ane hefɪ hoafɪyefɪ arɪhundɪ.

¹⁰ Nga süŋgunambo nɪne-moatükunɪ aboedɪ hamɪndɪ-mayo ranai tükündɪfeihɪ anɪmbo, asu nɪne-moatükunɪ moanɪ bɪdɪfɪrɪ-bɪdɪfɪrɪ yangɪrɪ hohoanɪmomayefɪ ranai awarɪndɪhoemboe.

¹¹ Horombo ro nɪmorɪ-yahambe ranɪ-sɪmboanɪ wandɪ hoafi, hohoanɪmo, fɪfɪrɪfe ranɪ-moatükunɪ ra nɪmorɪ nou rasüŋgumarɪheandɪ. Nga hapondanɪ ana ro adükari-yahühi nɪmoakɪdɪbou-yei hohoanɪmo ra hɪnɪŋgɪrɪheamboanahɪ.

¹² Haponda munɔuambo moatükunɪ awi moai sɪhɪrɪ ndorɪhu fɪfɪrɪhundɪ, ŋga hoehɪmboambe nahurai-ane hoeirɪhu arɪhundɪ. Nga süŋgunambo anɪmbo sɪhɪrɪ Godɪmbo ndondɪhurɪ ahandɪ ŋgusümböari ra hoeindɪhumboyefɪ. Hapondanɪ ana moanɪ bɪdɪfɪrɪ yangɪr-ane fɪfɪrarɪheandɪ. Nga süŋgunambo-anɪmbo ro ahambo ndondɪhinɪ fɪfɪrɪndɪhinɪmboyahɪ, ai wambo haponda ndore fɪfɪrareandɪrɪ nou.

¹³ Nga haponda ŋgɪmɪ moatükunɪ nda, Godɪmbo anɪhondümböfe hohoanɪmo, Godɪmbo anɪhondümböfehü hɪmboyondombö hohoanɪmo, asu nindou ŋgorümbö ŋgusüfo pefe hohoanɪmo ra moanɪ koadürümbö-koadürümbö yagodɪmboe. Nga ŋgɪmɪ hohoanɪmo ranahandambo, ŋgorümbö ŋgusüfo pefemboane ai adükari hamɪndayo.

14

Godindî hoafi hoafimbo hohoanimo pandihumboane

¹ Muṅguambo si aho ra nindou bodimondambo ṅgusüfo pefembo hohoanimooyo homboane. Asu se Yifiafi Aboedindî-mayo ṅḡinindî rani semindimbo hohoanimondei ṅgei. Nga Godindî hoafi hoafiyorambo ṅḡinindî ranimbo se moani ṅgusüfo pandihindi.

² Nindou düdi ai rani-poanimbo hoafinambo hoafayu ana, nindou ranaheimbo hoafiyundürühi-yupoani, nga ai Godimbo yangir-ani hoafayu. Sapo hoafi ra nindou ranai ṅḡiri fifirindhindi, nga ranana Yifiafi Aboedî-mayo ranahandi ṅḡinindinambo Godimbo yangir-ani dibo hoafi hoafiyundo arandi.

³ Nga asu nindou düdi ai Godindî hoafi hoafayu ana, asu ai nindou ranaheimbo anihondümbofe ra ṅḡinemindindürühi farihendürühi, asu ṅgusüfoambe aboedi didiboado-rearühane.

⁴ Nindou düdi rani-poanimbo hoafinambo hoafayu ana, ai ahandî fi ṅḡinemindimbo yangir-ani hoafayu. Nga asu nindou düdi ai Godindî hoafi ra hoafayu ana, asu hoafi ranai Kraisindî nendi ranaheimbo ṅḡinindamündürimboe.

⁵ Ro siheimbo muṅguambo rani-poanimbo hoafinambo hoafindei sahehea hohoanimoayahî, nga awi ro siheimbo Godindî hoafi hoafiyoramboanahî hohoanimoayahî habodihî. Nindou düdi ai rani-poanimbo hoafinambo hoafinduanî asu nindou ṅgorü ai hoafi ranahambo hihirifoe fe hoafiyonî animbo, asu Kraisindî nendi muṅguambo ranaheimbo hoafi ra fandihendürimboe. Nga nindou düdi ai Godindî hoafi weindahî hoafayu ranana rani-poanimbo hoafinambo hoafimbo ṅgasündeamboane.

⁶ Wandafi mamî, awi ro siheimbo sowahî tükündaheandühi rani-poanambo hoafinambo hoafindahandüranî ra ro ṅḡiri siheimbo fandihendürî. Nga ro siheimbo God ai wambo bidifiri moatükunî weindahî-mareandiri hoafi, fifirifembo moatükunî hoafi, Godindî hoafi hoafiyorambo hoafi asu yamundifembo hoafi ra ndahandüran-animbo, siheimbo fandihehe-andürimboyahî.

⁷ Hoahoango rakoate-randeimbî moatükunî, nümüsü, fufunî, mbonifaifai ranamboanî moani mamî rahurai-ane. Rani-moatükunî muṅguambo ranai mamîkarî hoafindoanî ra nüngundîhi nindou ai hamborîmandei hoafi ahandî rana?

⁸ Nindou ai yifiarimbo yinafoaiyu-randeimbî ai ndofe yinafoaikoate-ayu ra, asu nindou didai yifiarimbo napo ra didiboadomandea?

⁹ Moani mare yahurai-ane, asu se rani-poanimbo hoafinambo hoafayei ra asu nindou amurî ai nüngundîhi sihei hoafi fifiri-mandihinda? Ranana se moanipo hoafindamboyahî, nga sihafî hoafi ranai moani weri-yafui nou nimoamo ṅgomboe!

¹⁰ Yinî, muṅguambo hifi ndanîhü rani-poanî rani-poanî hoafi afindane engoro. Nga asu moai mamamî hoafi ranai ranahandambo nimindî fifirifekoate yangoro, nga wanî.

¹¹ Nga asu ro hoafi wataporayu ranahandi nimindî ra fifirifekoateayahî ana, nindou hoafayu ranai wandî nindou amurinduanî asu roamboahandî nindou amurindamboyahî. Se rani-poanimbo hoafinambo wataporindeiani siheimbo yahurai tükündifemboe.

¹² Nga se-amboa Yifiafi Aboedindî-mayo ṅḡinindî ra semindimbo hohoanimooyei arihündî ranimboane asu se Kraisindî nendi fehefembo ṅḡinindî ra semindimbohünda tinjirifondei ṅgei.

13 Ran+imboane nindou düdi ai rani-poan+imbo hoaf+nambo hoaf+yu-randeimbi ana, ai hoafayu ranahambo Kraisi+ndi nendi ranaheimbo hih+i+foefe hoafombohünda ngin+ndi ranahambo God+imbo did+ibaf+mb+fiyuwamboane.

14 Asu ro rani-poan+imbo hoaf+nambo did+ibafeheandi ana, wandi yifiafi ranai-ane did+ibafefeyo, nga asu wandi hohoan+imo ranai ana moani moaruwai titan+imbo-reamboane.

15 Asu randifeyoani ra ro nüngumandihea? Ro wandi yifiafi ranambo did+ibaf+inda-heamboyah+i, nga asu ro wandi hohoan+imo ranambo amboani did+ibaf+inda-heamboyah+i. Ro wandi yifiafi ranambo heründa-mboyah+i, nga asu ro wandi hohoan+imo ranambo amboani heründamboyah+i.

16 God+imbo se sihafi yifiafi ranambo yang+ri hih+ifar+ri ana, asu moan+ndi nindou-mayei ranai fandifeambe ng+ri hoaf+indeih+i, "An+hond-ane," mbisei se hih+fi+yafambe. Sapo se hoafayafi ranahambo ana nindou ranai moai fif+ri+hindi.

17 God+imbo hih+fi+imbo did+ibaf+ife sihafi ra aboedi saf-anes+i, nga ng+ri nindou ngorü ranahambo ngin+inda-m+indündüri.

18 Ro af+ndi+imboanahi rani-poan+imbo hoaf+nambo God+imbo hoafiya ar+handi ra siheimbo ngasünd+hea-ndür+imboanahi asu ran+imboanahi ro God+imbo hih+far+hüni.

19 Nga Kraisi+ndi nendi fandifeambe roana, moani nindou ai fif+ri+hindeimbi hondahüfeimbi (5) hoafi yang+ri yamund+fe-ndür+imbo hohoan+moayah+i. Nga asu hoafi moani af+ndi ham+ndi rani-poan+imbo hoaf+nambo watapor+imboyo ho ana, aboedi ham+ndi+yopoani.

20 Wandafi mam+i, se nimoak+di+bou hohoan+imoayei nou hohoan+imondeimboyei. Moaruwai hohoan+imo aho ranan+imbo se nimoak+di+bou nou hohoan+imondeih+i nimboei, nga asu sihei hohoan+imo ranana nindou boag+ri nahurai-an+imbo se nimboei.

21 Ah+nümb+i hohoan+imo sürü pap+randühi yahoya, "Rani-poan+imbo hoafi hoafümb+i nindound+i yafambe süngu-ane, asu nindou amuriyeyi yafambe süngu-ane, ranan+imbo nindou ndanaheimbo ro hoaf+ndahandür+imboyah+i, nga asu ai ng+ri wambo himbor+ndei," mehu Adükar+i ai.

22 Nga ranane asu rani-poan+imbo hoafi hoaf+imbo ngin+ndi ranai nindou God+imbo an+hondümb+ofe-koate-mayei ranaheimbo nafuimbo moatükun-ane, nga asu an+hondümb+o-r+horeimbi ranaheimbo ana wani. Nga asu God+ndi hoafi hoaf+imbo ngin+ndi ahei mbusümo ranai an+hondümb+o-r+horeimbi aheimbo nafuimbo moatükun-ane, nga God+imbo an+hondümb+ofe-koate-mayei ranaheimbo ana wani.

23 Ran+imboane asu Kraisi+ndi nendi ranai mamühi fand+hindani se rani-poan+imbo hoaf+nambo hoafayeyi ana, asu fif+ri+fekoate-yeimbi asu an+hondümb+ofe-koate yeimbi ranai tükündahi siheimbo hoeind+hindür+h+i, ai ana hih+ndi-hih+ndi+yeihanei mbiseimboyei.

24 Nga mun+guambo God+ndi hoafi rani yang+ri hoaf+indeian-an+imbo, asu an+hondümb+ofekoate-yumbü asu fif+ri+fekoate-yumbü ai tükünd+fi-hündambo amboani asu ai hoafi ra himbor+ndu haya moaruwai hohoan+imomayu ran+imbohünda ngusüfoambe af+ndi hohoan+mond+imbui.

25 Ranan+imbo asu ahandi hohoan+imo di+bo mengoro ra weindah+ndeandühi, asu ai yiri yimbu pus+nde n+mandümb+o God+imbo hohoan+imoduwohü hoaf+ndüh+ümboya, "Awi an+hond-ane, nga God ai se-bab+di sihei mbusümo anüngu!" mbüsümbui.

Godimbo ratüpurî hohoanimo ra aboedî mbîhowamboane

26 Wandafî mamî, asu se nüngundîhi ramandîhinda? Muᅇguambo se fandîfeambe, nindou ᅇgorü ai herü hohoanîmonduhane, ᅇgorü ai yamundîferambo hohoanîmo hohoanîmonduhane, ᅇgorü ai God ai nîñ-moatükunîmboyo hoafîmbohünda nafuimayundoane, ᅇgorü ai ranî-poanîmbo hoafînambo hoafîmboane, asu awi asükai sapo ai hoafîyumbî hîhîrîfe hoaf-ane, muᅇgu ranî-moatükunî ra hoafîmbeyei-amboane. Muᅇgu-moatükunî ra Kraisîndî nendî ranaheimbo ᅇᅇnîmbîramîndüramboane.

27 Nga asu nindou bîdîfirî ai ranî-poanîmbo hoafînambo hoafîmbo hohoanîmondeihî ana, moanî nindou yimbundafandanî asu ᅇᅇmîndîmondanî yangîr-anîmbo rambîrundamboane. Nga asu moanî ᅇgorü ai hoafîndu kîkîndamünduanî, ᅇgorü ai hoafîyu-mbîrandamboane. Rananîmbo asu nindou ᅇgorü ai nîne hoafî ᅇgorü ai hoafîmayu ranahambo hîhîrîfoare hoafîmbiyu wamboane.

28 Nga asu nindou ᅇgorü ai ranî-poanîmbo hoafînambo hoafînduanî ranahambo hîhîrîfe hoafîmbo nindou ranîhü nîᅇgokoate-nduanî ana, asu nindou ranai ranî hoafînambo hoafîndümbui, nga moanî ai sîsîkoate nîmandümbö-anîmbo ahandî fimboane asu Godîmboane ranî yangîrî hoafîmbiyu-wamboane.

29 Yimbu ᅇᅇmî nindou saf-anîmbo Godîndî hoafî hoafîmbo-mayo ra hoafîmbeyo-mondamboane. Nga asu amurî bîdîfirî ai moanî nîmarîmombo nîne hoafî ai hoafayomo ranahambo tümbîrundamboane.

30 Nga asu nindou mamî wataporambe amaru ahambo God ai nafuiduanî, asu nindou nüᅇgumbo hoafayu ranai ahandî hoafî ra awi kîkîmbîramündu-amboane.

31 Ranî-süᅇgumbo-anîmbo nindou muᅇguambo mamamî Godîndî hoafî hoafîndîmondanî, asu nindou muᅇgu amarei ranai hoafî ranahambo fîfirîhindühi ᅇᅇnîndî mbîñimboei-amboane.

32 Godîndî hoafî hoafîmbo ᅇᅇnîndî sowandümondeimbî nindou ana ai moanî ranahandî ᅇᅇnîndî ra hîfandî-mbîrundamboane.

33-34 Sapo God ai sîhefîmbo moai mamîkarîyo wakîferambo yifirîyu, nga moanî aboedî ndorîhefe nîᅇgomboane yifirayu.

Kraisîndî nendî muᅇgu ai fandîfeambe ana, awi nîmorehî ai wataporîndeimboyei, nga moanî sîsîkoate nîmandei. Kraisîndî nendî muᅇguambo yahurai-ane rarîhi arîhündî. Nîmorehî aiana ᅇᅇrî hoafîndei sapo Mosesîndî ahîñumbî hoafî hoafîmayo süᅇgu ai moanî nindowenihî-yomondî hoarehî nîmboei.

35 Nîmorehî ai ranî-moatükunî ranahambo fîfirîfehü türüfoefembo mbîseimbo ana, ai ahei nindowenihî ranahamumbo worambe düdumbeyahi-puramboane. Nîmorehî ai Kraisîndî nendî fandîfeambe botîfe hoafî ana, amoanîᅇgeimb-ane.

36 Awi Godîndî-mayo hoafî ra sîheimbo sowahîndî botîfe homboyo? Awi asu hoafî ra sîheimbo yangîrî tüküfemboyo?

37 Nga asu nindou mamî ai rande hohoanîmondühüya, “Ro Godîndî hoafî hoafîya-rîhandeimb-anahî,” ehuyo, asu “Yifiafî Aboedîndî fîfirîfe masahamîndîhî,” ehü ana, refeana ai fîfirîmbîreand-amboane, nga Adükarî ai randîhîndî mehu hoaf-ane nda ro sîheimbo sürü paparîhandî.

38 Nga asu nindou ranî hoafî ranahambo hîmborîkoate-ayu ana, asu se ᅇᅇrî ahambo hîmborîndei.

³⁹ Ranimboane wandafi mamî, Godîndî hoafi hoafimbo hohoanimo ranahambo yangiri ngusüfo pandîhi ngei, nga asu se rani-poanimbo hoafina hoafimbo yowanî mbiseimboyei.

⁴⁰ Kraisîndî nendî fandifeambe munngu-moatükunî aho ra wudîpoapondîhi ndondîhi randîhindî.

15

Krais ai yifiyu hayamboyu asükaiyu botimefiyu

¹ Wandafi mamî, haponda ro siheimbo aboedî hoafi masahandürî ra asükainda hohoanimo botîndîhendürî samboanahî. Aboedî hoafi ra se sahümündi hehimboyei asu se ranîfihî ngîndî manîboadei ranahamboanahî.

² Aboedî hoafi siheimbo ro bokarîmarî-heheandürî ranahambo ngîndî kikîhîrîhümündi anîboadei hei ana, ranambo se aboedambo-ndahimboyei. Nga refekoate-ndeianî ana, ngîrî fandîhendürî.

³ Ro hoafi hîmborîya heheambo masahamîndîhi ra siheimbo masahandürî ra ai aboedî adükarî moatükunî hamînd-ane: Krais ai sihefi moaruwai hohoanimo ra raguanambo-fembo-hündamboyu yifîmayu, sapo Godîndî hoafi yare hoafîmayo süngu.

⁴ Ahambo honguambe sihehorane, asu ranambe ngîmî nîmbiyu mbura asükaiyu botimefiyu, Godîndî hoafi yare hoafîmayo süngu.

⁵ Ranîyu asu ai Pitambo-so boatei tüküfi mburamboyu asu süngunambo ahandî 12 süngururü-rundeimbîmbo-so tükümefiyu.

⁶ Ranîyu asükaiyu ahandî wandafi mamî 500 ngasündeandeimbî nindou ranaheimbo-so tükümefiyu. Nindou ra afîndî ana anîmboei, nga asu bîdîfirî ana yifîsafîmayei.

⁷ Ranîyu ai Semsîmbo-so tüküfi mburamboyu asu süngunambo ahandî hoafi sowandümo homo-rundeimbî-memo munnguambo ahamumbo-so tükümefiyu.

⁸ Ranîyu asu süngunambo hondü wambo-so amboa tükümefiyu. Asu ro furambe sanjorambo hapoadümboyaha wakemîndî-ndîrîmbo nahurai-anahî.

⁹ Kraisîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbî-yomondî mbusümo ra akîdou saf-anahî. Wambo ana Kraisîndî hoafi semündü hurandeimbî mbîsei dükandîhi-ndîrîmboyei sapo ro Godîndî nendî ranaheimbo moaruwaimbo-marîhearü hahî ranîmbohünda.

¹⁰ Nga God ai wambo moanî hîpoambo-mareandîra ranîmboanahî haponda ro Kraisîndî hoafi sahamîndî ha-rîhandeimbayahî. Nga asu ahandî moanî hîpoambofe hohoanimo ranai moai moanîmbofeyo, nga wanî. Kraisîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbî bîdîfirî ai munngu moai ro ratüpurayahî nou yaru tîngîrîfoyomo. Nga roana, wand-amboanî moai ratüpurîya rîhandî. Nga Godîndî moanî hîpoambofe hohoanimo wandî fiambe amarondîrî ranane farîhendîra ro rawarîheandî.

¹¹ Ranane hoafi ra ro hoafiyahembü hündîyo asu ai hoafiyomondeimbî hündîyo ra sapo mamî rani hoafi raniyo bokarî-marîhehundî ranahambo se anîhondümbö-marîhindî.

Sîhîrî yifîhündî botife hoafi

¹² Krais ai yifîmayua asu God ai honguambeahîndî botîmarîrî hoafi ra ro afîndîmbo hoafiyefî marîhundî. Nga asu nîmboe nindou bîdîfirî sîhei mbusümo anîmboei ranai hoafiyehîya, “Nindou yifîyoweimbî-hündî ana, ngîrî asükaindo botîndîfeyo,” maseia?

13 Rani hoafi ra anihondümbayo-mbonana, God ai moai Kraisiṁbo honguambeahindi botiriri.

14 Asu Kraisi ai yifihündi botifekoate-mbeimbonana asu ro ngiri niniṁbo hoafiyefi rihunda asu se ngiri nini-moatükunimbo anihondümborihindi.

15 Rambefe-mbonanasi, asu ro Godimbo tikai hoafiyefi-rihundeimbi nindou tükümbayahu. Sapo ro ahambo anihondümbor hoafiyefühi sefiya, “God ai Kraisiṁbo botimariri,” asefi. Nindou yifihündi botifekoate-mbeimbonana, God ai ngiri Kraisiṁbo yifihündi botiriri.

16 Nga God ai nindou yifiyeimbihündi ranaheimbo botifendürira koatembei-mbonana, asu Kraisi ai-amboani yifihündi botimbefipoani.

17 Nga asu God ai Kraisiṁbo yifihündi botifikoateyu-mbonana, asu sihei anihondümbofe ranai siheimbo mbafari-hendüripoani. Nga seana sihei moaruwai hohoanimo ranaianimbo kikihindamindinduri ningomoe.

18 Asu anihondümborambefembonana, nindou didiyei Kraisiṁbo anihondümborihori mburithu yifimayei ranai-amboani moaruwaimboyahi.

19 Sihiri ana Kraisiṁboanefi anihondümborihurühi himboayahundo. Nga asu Kraisi ai sihefimbo ndanisimboani yangiri fehefemunimbo himbombayefi-mbonana, asu nindou bidifiri sihefimbo hipoanimboembou-anei sahümunü.

20 Hohoanimo ra yahuraiyopoani, nga wani. Nga anihondüyo Kraisi ai yifiyu mbura honguambeahindi God ai botimariri. Nümbürambeahindi horombonambo sesimbo moatükuni boatei nafaramindo nahuraiyo God ai Kraisiṁbo boatei yifiyeimbi nindou ai yangiri botifekoate-yeambe ahambo botimariri.

21 Nindou mamü ahandi süngu yifimbo hohoanimo tükümeleyo asu nindou mamü ai-amboani ahandi süngu yangiri botifembo hohoanimo tükümeleyo.

22 Sapo nindou mungu ai ra Adamindi sirihünd-anei yifimayu süngu yifiyei arihündi. Nga nindou munguambo Kraisiṁbi sirihünd-anei botimefiyu süngu botiyahi arihündi.

23 Nga munguambo nindou mamamü ahei botifeambe botindahumboyefi. Kraisi ai boateimayu asu ai asükaindu kudüwan-animbo asu nindou ahandi sirimayei ra mungu botindahimboyei.

24 Rani-simboan-animbo mungu-moatükuni mungumboayo si ranai tükündifemboe. Rananimbo asu Kraisi ai sanendi, anani, kabomo ra hifandi-rundeimbi, munguambo ratüpurü bogorimboyafu-ndeimbi, asu munguambo nginindi hifandu-ndeimbi ranahamumbo hifinambo-ndeapurimbui. Rananimbo asu ai nginindi hifandarandi ra Ape Godindi wariwami hiningindeambui.

25 Awi ranambe ana Kraisi ai bogorimbondüfi nüngu ngumbo animbo, asu God ai moaruwai nendi ranaheimbo hifinambo-ndeandürü haya Kraisiṁbi yirumbo hoarehi hiningindearümbui.

26 Amurü hürütümbü ranaheimbo hifinambo-ndeandürü ngu-ngumbo animbo, asu süngunambo hondü-animbo yifi ranahambo amboani hifinambo-ndeambui.

27 Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, “God ai mungu-moatükuni ahandi hoarehi hiningimareandi,” meho. Nga God ai munguambo moatükuni ranambeyupoani. Ranimbo-animbo sihiri fifirindi-humboane, God ai mungu-moatükuni ra Kraisiṁbi hoarehi hiningimareand-anesi, nga asu ai moai ahandi hoarehi nüngu, nga wani.

²⁸ Nga munḡu-moatükunî ra Kraisîndî hoarehî yangîrîndoan-anîmbo, asu Godîndî Nîmorî ranai sapo Afîndî ai munḡu-moatükunî ahandî hoarehî hîniḡḡimareandî ranî-hoarehîndümbui. Rananîmbo asu God ai ahandîhoarî munḡu-moatükunî aho ranahambo bogorî hondündümbui.

²⁹ Nga asu yîfiyeimbî ai botîfekoate-ayei ana, asu nindou bîdîfirî aheimbohünda hîmonî hundürîyei arîhündî ranai nüngurîhi-ndühîyeia? Asu yîfiyeimbî ai botîfekoate-ayei ana, asu nîmboe nindou bîdîfirî ai aheimbo fehefe-dürîmbohünda hîmonî hundürîyei arîhünda?

³⁰ Asu yîhoefîmbo amboa. Ro Kraisîndî ratüpurî ratüpurîmayefî asu nindou bîdîfirî ai munḡuambo si aho ra moaruwaimbo-rîhimunî hei arîhündî. Asu yîfiyeimbî nendî ranai asükaiyo botîfekoatembo-ayei ana, asu ro nîmboe moanî ndarîhu anîmboefa?

³¹ Wandafî mamî, munḡuambo si aho ra ro yîfîmbo nahuraiya arîhandî. Ra anîhond-ane. Se munḡuambo Sisas Krais-babîdî anîboadei ranîmboanahî ro sîheimbo hîhîfî-hîhîfîyahühî weindahî rarîhe hoafehandürî.

³² Efesus ḡoafîhü ro nîmambeahîndî nîniḡḡonî-babîdî nahurai yîfiarîmayahî. Ranîmbo-hündambo nindouyafe hohoanîmo süḡu ro nîni-moatükunî aboedî mandahamîndîha? Nga asu yîfiyeimbîhündî nindou ranai asükaindei ḡḡîrî botîndahîndî hoafî ra anîhondayo ana, ambesî, ḡa sîhîrî moanî, “Sesî dagudîfî, hoe ndîmîndefî raraondîhu ḡgefîmboane. Nga sümbu ana awi sîhîrî yîfîndemboyefî,” hoafî mamî hoafîmayo süḡu.

³³ Se tîkai hoafî anîhondümbö-ndîhimboyeyi. Sîhîrî sîhefî wandafî moaruwai-mayeyi ranî-babîdî ahahabodefî ana, asu ai sîhefî hohoanîmo aboedî ra moaruwaimbo-ndîhimunîmboyeyi.

³⁴ Se wudîpoapondîhi hohoanîmondeihî asu moaruwai hohoanîmo ra rühüsafî hîniḡḡîndîhîndî. Nindou bîdîfirî seana moai awi Godîmbo fîfirîhorî. Ranahandambo se amoanîḡḡîmbeyeyi-amboane.

Fi asükaiyo botefeyo ranana ḡgorü-poanîmboane

³⁵ Nindou bîdîfirî ai düdündahîndühî anîmboya, “Nindou yîfîhündî ra nüngundîhi asükai botîmandahînda? Fi ra asükaindo botîndîfeyowohü nüngu-nahurai fi ndemîndî haya tükündîfe manîḡḡoa?” mbîseimboyeyi.

³⁶ Ranana hîhîndî hoaf-ane? Se ra fîfîrowamboanafî nîni-moatükunî hoarî hîfambe hîfî kararowandî ranai yîfîkoate-nahuraiayo ana, asu ai ḡḡîrî yangîrî aboedî tükündîfeyo.

³⁷ Se konîyo asu nîni manḡîrîyo hîfarowandî ra moai emündü düdüdü kameihî hîfîrowandî, ḡa hoarî yangîr-ane hîfî kararowandî.

³⁸ Ranana asu God ai hohoanîmomayu süḡu düdüdü emündü napo ra ranîfîhî papareandî. Ranai munḡu nîne-moatükunî mamamî hoarî ranaheimbo ranî-poanîmbo ranî-poanîmbo düdüdü, emündü ra sagadürî arandî.

³⁹ Munḡu-moatükunî yangîrî niḡḡo haya hoahoḡḡo-randeimbî ranahei fisafî ana mamî sîmogodî yangîrîyopoanî, ḡa wanî. Nindou ai ḡgorü-poanîmbo fisaf-ane, nîniḡḡonî ai ḡgorü-poanîmbo fisaf-ane, ndu napo ai ḡgorü-poanîmboane. Asu kinî ai ḡgorü-poanîmboane.

⁴⁰ Sünambeahîndî moatükunî fî-poanîmboane, asu hîfî ndanîhündambo fî-poanîmboane. Nga asu sünambeahîndî moatükunî ranai ḡgorü-poanîmbo fîyomboane, asu hîfî ndanîhündambo moatükunî ranai ḡgorü-poanîmbo fîyomboane.

⁴¹ Hüfihamindî ai-amboanî ahandî ranî-poanîmbo fi anandî. Amoamo ai-amboanî ahandî ranî-poanîmbo fi anandî. Asu mupui amboanî ranî-poanîmbo fi anandî, nga asu munnguambo mupui ra bîdîfirî ai ngorü-poanîmbo fiyo asu bîdîfirî ai ngorü-poanîmbo fiyo ra hoanngomboane.

⁴² Moanî yahurai-anîmbo nindou yîfîyeimbîhündî asükaindei botîndahinda tükündîfemboe. Fi ra asamboefeyo rananîmbo ai sümboyo-randeimb-ane. Nga asu fi ranai yangîrambofe tükefeyo ranai ana sümboateyo-randeimb-ane.

⁴³ Fi asamboefeyo ranana wosîhoaforî himboyowohü hoafendiyowohane. Nga asu fi yangîrî botefeyo ranana moanî aboedi himboyowohü ngînîndî tüküfeihane.

⁴⁴ Fi asamboefeyo ranana hîfî ndanîhündambo fi yangîr-ane. Nga asu fi botefeyo ranana sünambeahîndî fi-ane.

Hîfî ndanîhündambo fi-poanîmboane, asu sünambeahîndî fi-poanîmboane rehayamboane anîngo.

⁴⁵ Sapo Godîndî hoafî yare hoafiyowohü yahoya, 'Weanngurühîdîdî nindou, ahandî ndürî Adam ana, nindou yangîrî nîngombo tüküme fiyu,' meho. Nga asu ngorü Adam, Krai, aiana yangîrî nîngombo yîfi afî saimboyu tüküme fiyu.

⁴⁶ Yîfi afî hoearambe fi ranai moai raboatei tüküfeyo, nga wanî. Nga hîfî ndanîhündambo fi ranîboatei tüküfeyoane, asu süngunambo yîfi afî fi ranai tüküme fiyu.

⁴⁷ Weanngurühîdîdî Adam aiana hîfîhündîyu tüküme fiyu. Nga asu süngudîdî Adam ana sünambeahîndî tüküme fiyu-ani.

⁴⁸ Hîfî ndanîhündambo nindou ana sapo nindou hîfînambo nafiyumbîhündîmayu nahurai-anei. Nga asu nindou sünambeahîndî aiana sapo nindou sünambeahîndî tüküme fiyu nahurai-anei.

⁴⁹ Hapondanî ana sîhîrî nindou hîfînambo nafiyumbîmayu rana-handî fi-hoeari-yefomboanefî, nga mare yahurai-anîmbo sîhîrî nindou sünambeahîndî tüküme fiyu rahurai fi-hoeari-ndemboyefî.

⁵⁰ Wandafî mamî, hoafî nda ndahurai-mayowamboanahî hoafehandürî. Nindou hîfî ndanîhündambo safî horî ranî-finambo tüküfimbî nindou ranai ana ngîrî God ngînîndî hîfîndarandî ranambe ngu. Asu nîne-moatükunî sümboyo-randeimbî ra asu ngîrî nîne-moatükunî sümboateyo-randeimbî ra ndemündu.

⁵¹⁻⁵² Dîbo hoafî menngoro nda himborîndei, nindou munnguambo sîhîrî ngîrî yîfîndefî. Nga munnguambo sîhîrî ngorü-süngundahündü anîmbo ranî-poanîmbo findefî hohu tükündahumboyefî. Nîmehünou, himboarî dikîrîhu afarîhumîndefî nou bîdîfirînambo fufunî ai hoafîndoanî sîmborî tükündahumboyefî. Sünambeahîndî fufunî ranai hoafîndoanî anîmbo nindou yîfîyeimbîhündî ranai asükaindei botîndahimboyei, asu munnguambo sîhîrî moanî ranî-poanîmbo tükündahumboyefî.

⁵³ Sümboyo-randeimbî fi ranana ngorü-poanîmbo findo haya sümboyokoate-randeimbî tükümbîfeyo-wamboane. Nga asu yîfîyo-randeimbî fi rananîmbo ngorü-poanîmbo findo haya yîfîyo-rakoate tükümbîfeyo-wamboane.

⁵⁴ Rananîmbo sümboyo-randeimbî fi ranai sümboyo-rakoate findoanî, asu yîfîyo-randeimbî fi ranai yîfîyo-rakoate findoan-anîmbo, asu Baiborambeahîndî hoafî ranai anîhondü tükündîfemboe. Ai yahoya, "Yîfî ai awarîhoeihü yangîrî koadürümbo nîngombo ranai harîhoai tüküme fiyu!" meho.

55 “Yifi se, naha sihafi harihfefembo ngininda?”

Yifi se, naha sihafi nginindi moaruwaimbofe ramboa?”

56 Moaruwai hohoanimo, ra yifindi moaruwaimbofe nginindi niminduhane. Ahinümbi hohoanimo ra nindou-yafe moaruwai hohoanimo nafuiyo arandi rananimbo asu nindou ai moaruwaimbondahimboyei.

57 Sihafi Adükarä Sisas Kraisindi nginindinamboyu God ai sihefimbo ramaeamuna yifiar-ambeahindi hamarihhundä. Nga ranimbo-hündamboanimo sihiri Godimbo hihifindihurimboane!

58 Wandafi mamä, ranimboane se akidou-amboani bübürindeimboyei, nga se moani nginindi hamindi niboadei. Se muᅅguambo si ahora Adükarändi ratüpurä tihirifondei ndühündi, nimboe sapo ndani-moatükuni nda se fifirihindi. Se Adükaräimbo ratüpuraye ra ngiri moanimbondifeyo.

16

Godindi nendi fehefembo kaki

1 Hapondani kaki Godindi nendi Sudia hifihü amarei ranaheimbo fehefe-ndürimbohünda gugurifembo hoafinda samboanahi. Kraisindi nendi Garesia hifihü amarei aheimbo hoafimayahä nou se-amboani rasüᅅgundihindi.

2 Muᅅguambo Sande aho rananimbo nindou muᅅguambo mamamä se kaki masahümündi ranahandi saimbo sihei worambe bidifiri digehindi. Rananimbo süᅅgunambo ro tükündaheandani, aheimbo kaki gugurife segudürimbo ra se ngiri afuri kokopondühündi.

3 Ranihü ro tükündaheandüh-animbo nindou se dibonimehüpuri ranai sihei-mayo kaki gugurimarhindi ra sowandümo houmbo koandihheapura wandi-mayo ahamundi fimbo pas kameihä Serusarem ngoafinambo mbihanimo-ndamboane.

4 Nga asu ro-amboa hohoanimo-yahaniwani ahanihä ana, nindou ranimemo ranai ro-dibo mbikosomo-ndamboane.

Porindi hohoanimo

5 Awi ro Masedonia hifi mbusümo nafindahe hehea siheimbo sowahä tükündaheamboyahä, nga ro Masedonia hifinafi homboanahi hohoanimoayahä.

6 Awi ro moai fifirihendi, nga se-babidi akidou nimboahani ngisihari tükefeyo ra aboedindoani mangahiyo, nüᅅgumandahe. Se-babidi nimboa mbundiha asu ro nininafiyo hombo hohoanimoarandiri rananimbo se wambo nafä hombo mbifarihhindir-amboane.

7 Roana se-babidimbo akidou yangiri nimarimbo ana moeisahä. Nga awi roana se-babidi gedühä niᅅgomboanahi hohoanimoayahä, Adükarä ai rawoyafu ehu ana.

8 Nga awi roana, Efesus ngoafihü ndanihü nimandihani Suda-yafe adükarä si Pendikos* ra tükündifeyoan-animbo ndamboyahä.

9 Nimboe sapo God ai nimorehä nindowenihä afindi aheimbo ahandi nindoumbofe tüküfembohünda wambo fondi masendimbo wambo. Nga asu nindou afindi ai wambo ndanihü hürütarihündiri.

10 Nga asu Timoti ai rühä sihei nafindüfiyuanä wani, se ndahorimindei worinindihoran-animbo ai se-babidi aboedi yihimbokoate

* **16:8:** Pendikos ai Suda-yafe adükarä si nübürambeahindi sesi yimuᅅgu-remindimbo si-ane.

mbinünguamboane. Nga ai-amboani mare ro raweheandi nou Adükarindi ratüpuriyu-randeimb-ani.

¹¹ Nga asu nindou ngorü ai ahambo yowani moanindi nindou-ani mbüsümbui. Nga se ahambo moani aboedi fandihhehorani ngusüfoambe afure küre haya mbüsünuwamboane. Nga ai wandafi mamü bidingiri babidingi mbisingimonda sahehea himboyaha-purühanahi.

¹² Haponda wandafi Aporosindi hoaf-ane siheimbo hoafayahi nda: Ro ahambo wandafi mamü bidingiri-babidingi siheimbo süni hoeimbireandüri sahehea hoafiya-handowohanahi. Nga ai hombo moei yahumboani, awi hapondanambe ana. Nga awi ai ninisingimboanyo hombo nafi engoro ana, ai ngumbui.

Bidingiranambo hoafi

¹³ Se hibadingindühi anihondümbofe hohoanimo nginindi kikingindühümündi nimboei. Se yihimbokoate moani nginindi nimboei.

¹⁴ Se ratüpurindeihü ra sihei ngusüfo pefe hohoanimo ranambo yanggiranambo ratüpurindei ngei.

¹⁵⁻¹⁶ Wandafi mamü, sapo se Stefanas asu ahandi worambeahindiyeyi hoafi ra fidingihindi. Sapo ai boateiyeyi Akaia hifihü Kraisingimbo anihondümbo-rihindeimbi tükümehind. Ai Godindi nendi ranaheimbo fehefendürimbo ratüpurü ra refembo afindi hohoanimoyeyi arihündi. Wandafi mamü, ro haponda siheimbo huti-hoafayahandüri se-amboani yahurai nindou-yomondi hoarehi nimboei. Asu nindou düdi ai-babidingi farihoundürihi humbo ratüpuriyomo arundi amboani kameihü.

¹⁷ Stefanas, Fortunatus asu Akaikus ai sihei fondihumbo sapo se ndanihü sifokoate-mayeyi ranimbo asu ai wambo sowana masifomo-ndamboanahi hihifi-hihifayahi.

¹⁸ Aiyomo wambo wandi ngusüfoambe ndoru kümarundiri sapo siheimbo ramarundüri nou. Nindou yahuraimbo-animbo nindou aboed-anemo mbisefi hohoanimo-ndefomboane.

¹⁹ Esia hifambe Kraisingi nendi amarey ranai siheimbo hihifaringindüri. Akwira, Prisira-anafe, asu Kraisingi nendi ahafe worambe fandihü nimatey arihündi ranai-amboani Adükarindi nduringimbo siheimbo hihifaringindüri.

²⁰ Asu wandafi mamü muᅅgu ndanihündambo amboani siheimbo hihifaringindüri. Se Kristeniyafe hohoanimo süᅅgu simbori wakikingurindei.

²¹ Ro Por-anahi wandi warinambo siheimbo hihifi hoafi nda süri paparingandi.

²² Nindou düdi ai Adükarimbo aboedi hohoanimo-yondokoate-ayu ana, ai moaruwaimbo-mbifiyuwamboane. Adükari, se mborai!

²³ Adükari Sisas ai ana siheimbo moani hipoambo-mbireandür-amboane.

²⁴ Muᅅguambo se Sisas Kraisingi-babidingi animboei siheimbo ro ngusüfo pararingeandüri.

2 Korin Pas yimbu Por ai Korin hündambo sürü papimarandi

¹ Karıhasıhandürı, wandafı mamı, ro Por-anahı sapo God ai wambo moanı ahandı yifırı süngu Sisas Kraisındı hoafı semındı ho rambohünda kafaore hınıngı-mareandı. Ro asu sıhefı wandafı Timoti-dıbo Godındı nendı se Korin ıngoafıhü amarei-aneı, asu muıguambo Akaia hıfambe amarei rananeı, sıheimbo muıguambo pas nda sürü papırıho koararıhehoandı.

² Sıhefı Ape God asu Adükarı Sisas Krais ai sıheimbo moanı hıpoambo-ndıneandürühi ıngusüfoambe afurıfe kifeimbi hohoanımo mbısabınandür-amboane.

Godımbı Por ai hıhıfımarürı

³ Awi sıhırı Adükarı Sisas Kraisındı God asu Ape ranahambo aboedani mbısefıamboane. Ai hıpoambo-reandeimbi Ape-ani asu ıngusüfoambe afurıfe kifeimbi hohoanımo muıgu ra sai-randeimbi God-ani.

⁴ Aiani yıhoefımbı-so nıne tııırıfo afındı tüküfeyoanı ıngusüfoambe afure küreamunı arandı. Rananımbı asu ro mandıho nındou bıdıfırı aheimbo sowahı tııırıfo tüküfeyondürı ranaheimbo hohoanımondehühi ıngusüfoambe afurındıho kündıhoa-ndürımbıyehı sapo ro yıhoehıhoarı Godındı-mayo ıngusüfoambe afurıfe kife hohoanımo sahoamınde hoambo nahurai wambo.

⁵ Kraisımbı sowahı tııırıfo afındı tüküfeyoanı semündü marandı asu ranane ro-amboanı sahoamınde arıhoandı. Rahurai-ane Kraisındı ıngusüfoambe afurıfe kifimbi hohoanımo afındı ranai yıhoehımbı-so tüküfeyomuna sahoamınde arıhoandı.

⁶ Asu yıhoehımbı-so tııırıfo afındı tükündıfeyoanı ro sıheimbo hohoanımondemboyehı sıhei ıngusüfoambe afurıfe kifemboane, asu rananımbı God ai sıheimbo aboedambo-ndeandürümbı. ıga asu God ai yıhoehı ıngusüfoambe afurıfembü hohoanımo kürareamunı ana, asu sıhei ıngusüfoambe afurıfendürımbı kameihane. Ranınambo ro tııırıfo masahoamındehı nahurai se moanane sei hehi ıngınındı anımbıoeı hei ana, God ai sıhei ıngusüfoambe hohoanımo afure küre arandı.

⁷ Ro sıheimboya se ıngınındı mbınıboadeia sehıhoa anıhındımbı-rıhorühanehi. Ranımbı-hündambo ro rarıho fıfırıhoamboanehi, se robabıdı tııırıfo sahümundıanı asu se-amboanı ıngusüfoambe afurıfe kifimbi hohoanımo ra ro asahoamındehı nou ndahümundımbıyeı.

⁸ Tııırıfombü moatükunı Esia hıfambe wambo tüküfeyendıri rana-hamboanahı ro wandafı mamı sıheimbo hoafındahandıra se rana-hambo fıfırımbırıhında saheheamboanahı. Ranühi wambo tııırıfo afındı hamındı tüküfendırühıyo asu wandı ıngınındı nıngombo ratüpurı hohoanımo ra muıguna hıfınamareandı. Ranıyahı asu ro ıngırı yangırı aboedı nımbıoahı sahehea hoanımomayahı.

⁹ Ranıyahı asu ro hohoanımoıyahanı wandı fıambe tııırıfo afındı tüküfeyowa yıfındımbıyafı masahı sapo nındou kot hıfandı-randeimbi ai hoafıyuhüya, se yıfındımbıyafı, ehu nahuraiyo tüküfeyondıri.

Nga asu rani-moatükunî yîhoefimbo tükimefeyo ra yîhoefî fimbo ho-hoanîmokoate-ndehühi, ro God yîfîhündî botîre-randeimbi-mayu rana-hambo yangîri-anîmbo hohoanîmo-ndefomboane.

10-11 Rani-moatükunî moaruwai ranai yîhoefimbo hîfokoefemunîmbo mayoyosî, nga asu God ai yîhoefimbo ranambeahîndî aboedambo-mareamunî. Mande ai-anîmbo süngunambo aboedambo-ndeamunîmbui. Asu se yîhoefimbo farîhehimunühi Godîmbo dîdîbafayahündo ana, ro ahambo ngînîndî anîhondumbo-rîhurühi sefiya, “Ai yîhoefimbo aboedambo-ndeamunî ngu,” asefi. Rananîmbo hohoanîmo-yahûmunühi amboanî asu Godîmbo hîhîfi-mbîrîhor-amboane ai yîhoefimbo afarîhemunî ranîmbohünda. Ai nindou afîndîyei dîdîbafîfe süngu yîhoefimbo hîpoamboreamunühi mafarîhemunî.

Por ai hohoanîmo ngorü-süngumareandî

12 Ndani-moatükunî ndanahamboanahî ro hîhîfi-hîhîfiya arîhandî: Wandî hohoanîmoambe yare hoafîmeyondî ro Godîndî-mayo sürühoeimbi hohoanîmo hohoanîmoya marîhandî. Hîfi ndanîhündambo nindou-yafe fîfîrîfenambo wambo moai ranî hohoanîmo ranai rareandîra tüküfeyondîrî, nga wanî. Nga Godîndî hîpoambofe hohoanîmo ranai wambo ramareandîra asu ro nindou-yei mbusümo mbumundî hohoanîmo ranî-süngu yangîri mahahabodîhî. Sîheimbo-poanîmbo ro yahurai ramarîheandürî hahî.

13-14 Ro sîheimbo pas sürü papîrîho arîhoandî ra se hoeindîhi mbundîhü hoafî ra fîfîrîndîhimboyei. Hapoana hoafî ra se akîdou yangîri fîfîrîhindî. Nga se ro hoafayehî nda muŋguambo fîfîrîndîhindühi hohoanîmombeyei-amboane sehehoamboanehî. Ranîmbo Adükarî ai kosîmbo si ra tüküfeyoambe-anîmbo ro sîheimbo hîhîfi-hîhîfînda-hoandürîmboyeihî mare yahurai-anîmbo se yîhoehîmbo hîhîfi-hîhîfînda-hûmunîmboyei.

15-16 Ro rarîhe hohoanîmoyahîya, ai wandî hohoanîmo wudîpoapondîhi fîfîrîndîhindî sahehea horombo ro sîheimbo sowana sîfomboanahî masahî. Ro Masedonia hîfînambo hafohü kosohü sîheimbo hoeifendürîmbo asahî, asu se wambo Sudia hîfînambo hombo mbîfarî-hehindîramboane saheheamboyahî hohoanîmomayahî. Rananîmbo se wambo yimbumbo hoeindîhindîrühî hîhîfi-hîhîfîmbeyei-amboane masahî.

17 Horombo ro sîheimbo yimbumbo hoeifendürî horombo hoafîrîhe masîheheandîyosî, nga wanî. Nga ro wandî hohoanîmo ngorü-süngumarîheandî. Ro yimbu hohoanîmo-yaheimbi-mbayahîyo? Ro hîfi ndanîhündambo nindou nou moai mamî sîmboanî wandî horombo hoafîrîhe masîheheandî ranahambo yîni sa asu wanî sa rîhandî, nga wanî.

18 Sîhîrî Godîmbo anîhondumbo-arîhurî nou asu se wandî hoafî amboa anîhondumbo-ndîhimboyei. Muŋguambo hoafî ro sîheimbo asahandürî ra yîni ranane asu wanî ranane ra ai wanî.

19 Ro Sairas, Timoti-babîdî sîheimbo Godîndî Nîmorî Sisas Kraiss rana-hambo hoafîmehundürî, aiana yîni yahu, wanî yahu-randeimbiyupoanî. Nga mamî hohoanîmo yangîr-ani hohoanîmoyu arandî.

20 Nga asu Godîndî horombo hoafî afîndî ra yangoromboane, nga ranane asu Sisas Kraissîndî süngu-ane horombo hoafî muŋgu ra anîhondumbo tüküfe arandî. Ranane asu sîhîrî Godîndî hoafî hîmborîyefühî asu Sisas Kraissîndî süngu hoafîyefühî, “Anîhond-ane,” asefi God ai adükar-ani hoafîmbohünda.

21 God aiani y^hhoefimbo se-babidimbo nginindi kikihiramündumuna asu sihiri Krais-babidi nginindi animboefi. Asu ai shefimbo ahandi ratupurimbo amboani kafoare hiningimareamun-anefti.

22 Aiyu ai ahandihoari shefimbo dibonyumuni hiningireamuni haya asu ai Yifiafi Aboedi ra shefi hohoanimoambe hiningimareandi. Yifiafi Aboedi ranana sapo God ai shefimbo aboedambo-femunimboayo ranahambo nafuimbo-hündamboane.

Por ai moai aheimbo sowana asukai hu

23 Nga ro anihondumbo hoafi hoafayahi nda God ai anihond-ane mbüsü nginindamündumbui. Nga ro sheimbo didi t^hirifo afindi seguduripoani saheeamboyahi asu ro hombo hoafimayahi shei ngoafi Korinnambo asukai sinikoate-mayahi.

24 Shei anihondumbofe ranana ro hifandi-handürüh^yahipoani, nga wani. Shei anihondumbofe hohoanimo ranamboanei se-amboani sheihoari nginindi kikihirihümüdi animboei. Rananehi asu ro shei hihifi-hihifi hohoanimo ra botifembohünda se-babidimbo ratupuriye ar^hoandi.

2

1 Ranimboyahi ro moani wandi hohoanimonambo yangiriya, awi ro ngiri aheimbo sowana gadi asukainda nginindifimbi hoafindahandürani, afindi hohoanimondei sahehea hohoanimomayahi.

2 Asu ro sühühühi sheimbo ngusüfoambe afindi kifimbi hohoanimo mbasahandüri-mbonana, asu nindou mamⁱ ai ngiri wambo hihifi-hihifimbohünda farihendiri. Nga se yangir-anei wambo hihifi-hihifi moatükuni randihinda hihifi-hihifayahi.

3 Seana wambo hihifi-hihifiyahündiri-rühündeimbi nindou-anei. Ranimboanahi asu ro sheimbo sowana sini sheimbo ngusüfoambe afindi kifimbi hohoanimo ra segodurimbo moei asahi. Ranimböhündamboyahi ro horombo sheimbo pas sürü papir^hi koamar^heheandi. Ro nini-moatükunimboyo hihifi-hihifayahi ana, asu se-amboani robabidi ranahambo hihifi-hihifiyeihanei. Rani moatükunimbo sheimbo munquambo anihondumbo-r^heandürimboanahi.

4 Horombo sheimbo pas sürü papir^hi koar^heheandi simboani ana wandi ngusüfoambe t^hirifo afindi n^hmar^hwohüyo asu asübusümbi hohoanimo ranai tüküfiyo ro aranimbo-aranimboya wak^hmar^heandi. Se t^hirifombü hohoanimo-mbeyeia sahehea pas ra sürü papir^hiamboyahipoani. Nga se wambo ro sheimbo hohoanimo afindi hohoanimoar^hhandüri ra f^hirimbir^hhinda saheeamboyahi par^he koamar^heheandi.

Nindou ai sheimbo moaruwaimbo-mareandüri ranahambo amboawi mbisei-amboane

5 Nindou ai ngusüfoambe afindi kifimbi hohoanimo wambo yangiriyo poani masendiri, nga sheimbo munquamboyo masagadüri. Ro rani moatükunimbo afindi hoafimbo moeisahi, nga ranimboanahi moani bidifiri yangiri hoafayahi.

6 Nindou ranahambo nindou afindi se t^hirifombü ratupuri masahüdo ra awi rühü safi ahambo hiningind^hori.

7 Nga awi se ahandi hohoanimo moaruwai ranahambo amboawi sahüdownohü asu ngusüfoambe afurife kifimbi hohoanimo ndahüdo. Nga asu ngusüfoambe afindi hamindi kifimbi hohoanimo ai ahambo munguna moaruwaimbo-nderimboe.

⁸ Ranimboane ro siheimbo hoafi nda hoafehandüri, se ahambo sihei-mayo hipoambofe ra nafuindahündoan-animbo ai fifirimbireandamboane.

⁹ Ro horombo pas sürü papirihî koamari-heheandüri moani siheimbo refe hoeife-ndürimbohünda. Wandî-mayo hoafi se süngurihündühî munğu moatükunî ra rarîhi mbarîhündiyo wanîmbaiyo? Nga se ahambo tîñîrîfo masahündo.

¹⁰ Asu se nindou düdi ai siheimbo moaruwai hohoanîmoayundüri ranahambo amboawi aseî ana, asu ro-amboanî ahambo amboawi mbîsahandomboyahî. Moaruwai hohoanîmo engoro ana, ranahambo ro amboawi asahî ana, Kraîsîndî hîmboahü siheimbo fehefe-ndürimbohünda amboawi sahühanahî.

¹¹ Satan ai sihefimbo tîkai hoafîndîmunî-mbui sahehea ramarîheandî ra. Ahandî dibohîndî hohoanîmo ra sapo sihirî fifirîhumboanefî.

Troas ngoafîhü Por ai tîñîrîfo afîndî masemüнду

¹² Ro siheimbo hîningîrîheirî hehea Troas ngoafîhü Godîndî hoafi hoafombohünda tüküyaheandühî hoeirîheandane asu Adükari ai wambo ranîhü ratüpurîmbohünda aboedî hohoanîmo nafuimayundîri.

¹³ Nga ro sihefî wandafî Taitus ranîhü hoefîkoate-yahühî asu ngusüfo afîndî kürîheandühî afîndî hohoanîmomayahî. Ranîyahî asu ro nindou ranîhü amarei aheimbo hîhîfirîharü hîningîrîhearü hehea, asu ro Masedonia hîfînambo mahahî, nga siheimbo sowana moai asükai sühühî.

Kraîsîndî ngînîndînambo ro ngasündî-hurîmboanefî

¹⁴ Nga Godîmbo hîhîfîndî-hurîmboane nîmboe sapo aiani Kraîs-babîdî nîmboefanî munğuambo si aho ra sihefimbo aboedî nafî semündümüni huhü asu nîne-moatükunî ranai sihefimbo moaruwaimbo-femunîmbo aho ra ngasündîhu aboedühî tükêhundî. Yîhoefî ratüpurî ranahamboani God ai hoafîyuanî asu nindou ai Kraîs ranahambo fifîrarîhorî. Kraîsimbo fifîrîfe ranana aparümbî fisîñarü yanğorî wakareandî nahurai-ane.

¹⁵ Sihirî amboanî aparümbî fisîñarü Kraîsîndî-mayo Godîndî aboedî sesî mandîfe fondî wamînîndî aboedî tüküfe hafo arandî tüküfe haya God sowana aho nahurai-ane. Fisîñarü ranane nindou Godîndî hoafi süngurihindeimb-ayei asu ahandî hoafi süngufekoate-ayei ahei mbusümo yanğorü wakareandî.

¹⁶ Nindou dîdîyei Godîndî hoafi hîmborîkoate anîmboei aheimbo ana yîfî fisîñarî nahurai-ane. Sapo fisîñarü ranai-ane aheimbo hîfokoarearü arandî. Nga asu nindou Godîndî hoafi süngurihindeimbî aheimbo ana fisîñarü ranai yanğîrî nîngombo sagadürî arandî. Nindou munğuambo aiana ngîrî aheihoarî Godîndî ratüpurî ra randîhindî.

¹⁷ Nga se fifîrîhimboanei, roana nindou afîndî ai homo Godîndî hoafi hoafîyomondühî kakî sowandümo arundî nahurai nindou-yefîpoanî. Nga God ai yîhoefîmbo ratüpurî ra masemuna asu ro moai ahandî ratüpurî ranahambo tîkai hoafîyefî rîhundî. Nga roana Kraîs-babîdî hohoanîmo mamî sünguri-hundühanefî asu Godîndî hîmboarühî hoafi ra mbumundî süngu yanğîrî hoafîyefî arîhu hefî.

3

Sîmborî hoafi femîndî sihefembo ratüpurîyomo-rundeimbî nindou

¹ Ro Godîndî ratüpurîyefî-rîhundêimb-ane. Masefî ra awî asükai yîhoefîhoarî yîhoefî fimbo borîyefîhümbö se yîhoefîmbo aboed-anemo mbîseiya sefîmbo mbaiyefîyo? Asu awî ro nindou bîdîfirî nou ai

pas sürü papirihü-ndeimbihündi siheimbo saiyoani asu se yihoefimbo aboed-anemo yahombohünda mbayefiyo? Asu se yihoefimbo farihfe-munimbohünda pas yahurai sürü papimboyo? Nga wani.

² Seanei yihoehimbo nindou munḡu aboed-anafani yahomunimbohünda pas nahurai-ayei. Pas ranahambo sürü papimarihündi ranana sihei ḡusüfoambe-ane amaro. Munḡuambo nindou ranai pas ranahambo fifirih hehi asu ai hoeiferambo-hündamboane.

³ Rani-moatükuni ra dibohindiyo poani, ḡa ai yahurai-ane. Krai ahandihoari randi pas ra sürü papira mbura yihoe fi süḡu koamarihendi. Pas ra moai peninambo sürü papirandi, ḡa God yangiri koadürümbo nünḡu-randeimbi ranahandi Yifiafinambo sürü papimarandi. Asu moai God horombo ramareandi nou nimoeifih i sürü papirandi, ḡa nindou-yei hohoanimoambeahiyo sürü papimarandi.

⁴ Ro rani hoafi hoafayehi ra sapo Kraiindi süḡu ro Godimbo anihondümbo-marihori.

⁵ Asu ḡiri yihoe fihoi yangiri ana rani ratüpur i ra randihündi, ḡa ranimboane asu ro ḡiri hoafindefühüya, yihoe fihoi rihündi rani ratüpur i ra ramarihündi mbise fi. Nga Godindi ḡinindi sahumindefi hohumboanefi ratüpur iyefi arihündi.

⁶ God ai ahandihoari yihoe fimbo se randumboemo mehuwa, asu ro simbori hoafi femindi sihefe ratüpur i rani nindoumboyahu animboefi. Ratüpur i ranana horombo sürü papiru sihoemombo-yomopoani. Nga Yifiafi Aboeindi ḡinindinamboyo sürü papira masihendi. Ahinümbi hohoanimo sürü papiru masihoemo rani-süḡu ana nindou ai yifiyei arihündi, ḡa Yifiafi Aboedi ana nindumbo gedühi yangiri niḡombo sendühane.

⁷ God ai ahinümbi hohoanimo ra nimoeifih i sürü papimarandi. Nga asu raniyo rani-moatükuni ra Godindi-mayo himboamupuimbo-randeimbi rani bitapire tüküme feyo. Raniyo asu Mosesindi ḡusümboari ranai himboamupuimbo-maranda asu Israerihündi ai ahandi ḡusümbori ra ḡiri ndondihi hoeindihindi. Nga asu süḡuna homboyo rani-moatükuni ranai afurimarahoayo.

⁸ Ranimboane Yifiafi Aboeindi ratüpur i ra ahinümbi hohoanimo ranahambo ḡasünde haya himboamupui-randeimb-ane.

⁹ Ahinümbi hohoanimondi ratüpur i ranana nindumbo papihoe fimboane, ḡa asu Godindi-mayo himboamupuimbo-randeimbi si rani-di bo meḡoro. Rani hohoanimo rani-süḡu nindou ai yifiyei arihündi. Nga asu nindumbo Godindi himboahü mbumundi tüküfembo ratüpur i himboamupuimbo-randeimbi si rani-di bo eḡoro ra ḡasündeamboane.

¹⁰ Anihond-ane, horombodidi ratüpur i ranahandi himboamupui-randeimbi si adükari mayosi, ḡa ndeara dikrifemboane. Nimboe sapo hapoana aboedi hoafindi ratüpur i rani himboamupuimbo-randeimbi si adükari hamind-ane.

¹¹ Ahinümbi hohoanimondi ratüpur i himboamupuimbo-randeimbi si kameih i tüküme feyosi, ḡa moai gedühi yangoro. Nga aboedi hoafindi ratüpur i koadürümbo-koadürümbo yagodomböe ranimboane asu ahandi himboamupuimbo-randeimbi si ra adükari hamindi-mbeyowamboane.

¹² Aboedi hoafindi ratüpur i ranana ḡiri munḡundo ranahambo ro anihondümbo-rihu hohu animboefi. Ranimboane asu ro yihimbokoate ranahambo hoafiyefi arihündi.

¹³ Roana Moses yare marandi nou moai yarihu rihündi. Aiyu ahandi ḡusümboari ra hoearinambo gabudimareandi. Ranimbo Israerihündi

ai sapo h̄imboamupuimbo-randeimb̄i si ra ahand̄i ṅgus̄umboarambe t̄ük̄umefeyo ra ṅḡir̄i hoeind̄ihinda afur̄inde gado.

¹⁴ ṅga asu ahei hohoan̄imo ra moai hoeireand̄ür̄i. Ran̄iyeyi asu ai horombod̄id̄i hoaf̄i fem̄ind̄i s̄ih̄efe ra hoeir̄ihind̄üh̄i asu ahei ṅgus̄umboarambe hoear̄i nou ranai ahei ṅgus̄üfoambe gabud̄ifoareand̄ür̄i haya ho-hombo haponda t̄ükefeyo. Ai moai ran̄i-moat̄ükun̄i ra raguanambo-r̄ihind̄i, ṅga wan̄i. Krais mam̄i ranahand̄i süṅgunambo yaṅḡir̄-an̄imbo God ai hoear̄i ṅgus̄üfoambe gabudareand̄i ra raguanambo-ndeambui.

¹⁵ Horombo peyo haya ho-hombo hapondan-amboan̄i ai Moses̄ind̄i hoaf̄i hoeir̄ühi mar̄üh̄i hei ra hoear̄i ranai ahei hohoan̄imo ranahambo gabud̄imareand̄ür̄a asu hoaf̄i n̄im̄ind̄i ra moai fif̄ir̄ihind̄i.

¹⁶ ṅga nindou ai Ad̄ük̄ar̄i sowanambo h̄ih̄ir̄iyahi ahei ana, hoear̄i ra Ad̄ük̄ar̄i ai raguanambo-ndeambui.

¹⁷ Ad̄ük̄ar̄i ndanai ana Yifiaf̄-ani. ṅga asu Ad̄ük̄ar̄ind̄i Yifiaf̄i ranai nindou ranahand̄i fiambe amarondo ana, asu nindou ranai moan̄i aboedambo-nd̄üf̄imbui.

¹⁸ Muṅguambo s̄ih̄ir̄i ana moai s̄ih̄ef̄imbo n̄in̄i-moat̄ükun̄i ai ṅgus̄umboar̄i gabudeamun̄i. Ranane asu Ad̄ük̄ar̄ind̄i-mayo h̄imboamupuimbo-randeimb̄i si ranai s̄ih̄ef̄imbo tapara-m̄ind̄imun̄üh̄i asu s̄ih̄ir̄i hoeh̄imbo nou nindou ranahei fih̄i hef̄i tapar̄ihu-m̄indef̄imbo nou-ayef̄i. Rananef̄i muṅguambo si aho ra h̄imboamupuimbo-randeimb̄i si ranai ad̄ük̄ar̄i t̄ük̄ufe howoh̄ü s̄ih̄ef̄imbo ṅgor̄ü-s̄üṅgureamun̄i hoan̄i s̄ih̄ir̄i Ad̄ük̄ar̄i an̄üṅgu nou n̄imboef̄i ar̄ihund̄i. Ad̄ük̄ar̄i s̄ih̄ef̄i ranai Yifiaf̄i wamboani ai ras̄üṅgure arand̄i.

4

Krais̄ind̄i hoaf̄i sowand̄ümo homo-rundeimb̄i ai h̄if̄ina naf̄ümb̄i h̄ip̄ir̄i nahurai-anemo

¹ Sapu God ai ȳih̄oef̄imbo h̄ipoambo-reamun̄i hayambo-wamboyu rat̄üpur̄i ra masemun̄i ro refemboh̄ünda, ran̄imboane asu ro moai yiboaruko-yiboaruko-yahund̄üh̄i ambe sef̄i h̄in̄iṅḡir̄ihund̄i, ṅga wan̄i.

² Ran̄imbo-h̄ündambo yef̄i asu ro amoan̄iṅḡümb̄i rat̄üpur̄i d̄ibo engoro nindou ai yaru marund̄i ra daboadanambo-mar̄ihund̄i. Roana moai t̄ik̄ai hoaf̄i hohoan̄imo süṅgur̄ihu hef̄i r̄ihund̄i asu moai God̄ind̄i hoaf̄i ra ṅgor̄ü-s̄üṅgur̄ihu r̄ihund̄i, ṅga wan̄i. ṅga roana nindou ranai ȳih̄oef̄i rat̄üpur̄i God̄ind̄i h̄imboah̄ü ra hoeir̄ihind̄üh̄i ahei hohoan̄imoambe rat̄üpur̄i ranahambo aboed-ane mb̄iseiya sef̄imboanef̄i asu hoaf̄i hond̄ü ra weindah̄i hef̄i hoaf̄iyef̄i ar̄ihund̄i.

³ God̄ind̄i hoaf̄i ro hoaf̄iyef̄i ar̄ihund̄i ranai d̄ibo engoro ana, sapu nindou ahand̄i hoaf̄i h̄imbor̄ikoateyeyi heimbo awar̄ih̄efemboayeyi aheimbo-anend̄ür̄i.

⁴ Nindou ranai ana hoaf̄i ranahambo moai an̄ihond̄umbo-r̄ihind̄i, sapo ahei hohoan̄imoambe n̄imb̄i amaro h̄if̄i ndan̄ih̄ündambo t̄ik̄ai god n̄üṅgumb̄ü Satan ai gabud̄i-foareand̄ür̄i hayambo wambo. Rananei asu ai Krais sapu God̄ind̄i s̄isam̄i hond̄ü nahurai aiyu ranahand̄i aboed̄i hoaf̄ind̄i h̄imboamupuimbo-randeimb̄i si ra moai hoeir̄ihor̄i r̄ihund̄i.

⁵ Ro bokarar̄iheheand̄i ra moai ȳih̄oef̄i fimbo hoaf̄iyef̄i r̄ihund̄i, ṅga wan̄i. ṅga Krais ai Ad̄ük̄ar̄-ani sef̄i hoahumboanef̄i asu ro ahand̄i süṅguyo s̄ih̄ei rat̄üpur̄iyef̄i r̄ihundeimb̄i an̄imboef̄i ranahambo hoaf̄iyef̄i ar̄ihund̄i.

⁶ Sapu God h̄if̄i s̄ün̄ü naf̄ir̄andambe ai hoaf̄iyuh̄ü yahuya, “N̄imb̄i yare n̄imaroambe si ranai simbeyo-wamboane,” mehu. Asu God mam̄i ranani s̄ih̄ef̄i hohoan̄imoambe si ramareanda af̄ind̄i ham̄ind̄i t̄ük̄umefeyo

asu sihefi ngusüfoambe ranai aboedi si nahurai engoro. Ro si rana-hambo fifirihumboanefi sapo Godindi himboamupuimbo-randeimbi si Sisas Kraisindi ngusümboarambe apeniŋgo ranahambo.

⁷ Nga roana sapo aboedi hoafi nginindi napo nahurai hifina nafümbi hiprambe afoero nahurai-anefti. Rani-moatükuni ra nindou ai yarhi fifirihindühi ndani-moatükuni nginindi afindi nda Godindi-mayoane, nga asu yihoefti-mayopoani mbisei-yambohündamboane ra.

⁸ Yihoeftimbo afindi tiriifo ranai moaruwaimbo-reamunisi, nga asu awi moai mungunambo moaruwaimbo-reamuni. Afindi moatükuni ranai yihoefti hohoanimo ranahambo kikihiramindi-munühanesi, nga asu awi yihoefti hohoanimo ra moai mungunambo hamindi peyo randi.

⁹ Nindou bidifiri ai yihoeftimbo moaruwaimbo-rihimuni marihündisi, nga asu God ai yihoeftimbo moai hiningireamuni randi. Ai yihoeftimbo hariyahümunü marihündisi, nga asu ro moai moaruwaimbo-yahu rihündi.

¹⁰ Munquambo si maho ra Sisas yifimayu nou yihoefti fimbo amboani yifimbo yangiri nahurai-mayefi. Ranimboane asu Kraisindi yangiri niŋgo hohoanimo ra yihoefti flambe hoeimbi-rhind-amboane.

¹¹ Ro yangiri nimboefühi Sisasindi ratüpurü, ratüpurüyefani, nindou ai yihoeftimbo hifokoefemunimbo sei hehi raraomarihümunü. Rananimbo asu Sisas ai hifi ndanihü manüŋgu ahandi yangiri niŋgo hohoanimo amboani yihoefti yifimbo flambe weindahi tükümbifeyo-wamboane.

¹² Ranane asu yifimbo hohoanimo ra yihoeftimbo sowahi engoro, nga yangiri niŋgo hohoanimo siheimbo sowahi engoro.

¹³ Godindi hoafi yahoya, “Ro anihondumbo-rihe heheambo wamboanahi hoafayahi,” meho. Mare yahurai-ane ro-amboani mamü anihondümbofe-namboanefi hoafayefi.

¹⁴ God ai Sisasimbo yifihündi botimariri ranahambo fifirihumboanefi. Ranimbo-hündambo-animbo asu yihoeftimbo amboani Sisas ramefiyu nou botindeamunü haya, ndemündümünü siheimbo kameihü gafu ahandi fikimi hiningindeamünimbui.

¹⁵ Nga asu siheimbo farifehe-ndürimboane mungu tiriifombü rani-moatükuni yihoeftimbo sowahi tüküfe arandi. Süngunamboanimbo Godindi hipoambo hohoanimo ranai nindou afindi ahei ngusüfoambe tükündifendürü ndandanü asu ai Godimbo afindi hihifindihorühü ahambo aboed-ani sei mbirihünd-amboane.

¹⁶ Roana ranimbo hohoanimoyefi hoeirihündühanefi asu ro Godindi ratüpurimbo ra moai mbosiyefi rihündi. Yihoefti fi ranai moaruwai-yowohanesi, nga asu yihoefti ngusüfoambe hohoanimo ranai munquambo si aho ra aboedi simbori tüküfeyoani ndorihu hohoanimo-yefühanefi.

¹⁷ Rani-moatükuni ra ai ndahurai-ane: Tiriifo yihoeftimbo sowahi tüküfe arandi ra afindi hamindiyopoani, nga ranimbo wambo asu ngiri amitata moendindo. Nga asu süngunamboanimbo sünambe moani aboedi hamindi ngorü-süngundahu koadürümbo-koadürümbo niemandemboyefi. Sünambe süngunambo aboedi hamindi niinari ranai-animbo asu haponda hifi ndanihü tiriifo akidou engoro ranahambo ngasündeamboe.

¹⁸ Sihiri ana moai nine-moatükuni himboarinambo hoeife-randeimbi moatükuni ranahamboyoani kokorihu hefi arihündi, nga wanü. Nga sihiri ana nine-moatükuni himboarinambo hoeifekoate-yefi arihündi ranahamboane hohoanimo parihi arihündi. Sapo nine-moatükuni sihefi himboarinambo hoeirihu arihündi ranana ngiri gedühü yagodo, nga nine-

moatükuni sîhîri sîhefi hîmboarinambo hoeifekoate-yefi arîhundi ranai-anîmbo gedühi koadürümbo-koadürümbo yagodîmboe.

5

¹ Sîhîri fîfirîhumboanefi hîfi ndanîhü dago ndanambe anîmboefi ndanana kandîhoeyoani asu ngoasümboani ana God ai worî hondü sünambe sîhîri nîngombohünda hîningîmareandi ranambe-anîmbo nîmboemboeyefi. Worî ranana nindou moai worîmboarundi, nga moani koadürümbo fondarîmboane.

² Hapondanana sîhîri worî aboedi hamîndî sîhefîmbo sünambeahîndî nou gabudi-foareamunîmbo afondaro ranahamboanefi sîhîri hanafumboyefühi hohoanîmo pararîhundi.

³ Sîhîri rani-moatükuni aboedi ra fi ranahambo gabudafoarîhundi ana, asu sîhîri ngîri fi safi yangîri nîmboefi.

⁴ Yinî, awi sîhîri haponda dago ndanambe nîmboefomboanefi hanafumboyefühi afîndî hohoanîmoayefi. Asu sîhîri rawehundi ra sîhefi fi-hoearî wamîndafi ra raguanambo-fembo sefi hohumboyefîpoani, nga wani. Nga sîhefi fi-hoearî sîmbori ra sapo hoearî hondü sîmbori nahurai güdifemboane. Asu rananîmbo sîhefi fi sümboyo-randeimbi ranai aboedi yangîri gedühi nîngombo ra mbîsemîndowambo sefi hohumboanefi.

⁵ God ai ahandîhoariyu sapo sîhîri yangîri semîndî hefe nîngombo ra dîdîboadore masîhendî. Raniyu asu ai sîhefîmbo Yifiafi Aboedi ra masemuni. Yifiafi Aboedi masemuni ranana sapo munqua aboedi moatükuni süngunambo God ai sîhefîmbo refemunîmboayu ranahandambo weangurühîdîdî bîdîfirîyo.

⁶ Ranane sîhefi fiambe ngînîndî tüküfemunî arandî. Haponda sîhîri ra randîhu fîfirîndî-humboane sîhefi fi nda sîhefi worî nahurai ranambe anîmboefîsî, nga sîhîri Adükariîndî worî ranahambo angun-ane fi anîmboefi.

⁷ Hapondanambe sîhîri moani Adükariîmbo anîhondümborîhurühanefi anîmboefi. Nga nîni-moatükunîyo hoeifembo ranahambo hohoanîmo parîhu-ndühîyefîpoani anîmboefi.

⁸ Sîhefi hohoanîmo ranai ngînîndî tüküfemunühane asu roana yîhoefi fi nda hîfi ndanîhü hîngîfe hefembo hafo Adükariî-babîdî ngoafi hondühî nîmarîmbo rananefi hohoanîmoayefi.

⁹ Ranîmboanefi sîhîri ana ngoafi hondühî nîmboefühi-ndoan-ane asu ndühî nîmboefühi-ndoan-ane ra ro moani nîne hohoanîmo Adükariî ai hohoanîmoayu ra süngufembo yangîri hohoanîmoayefi.

¹⁰ Munquambo sîhîri Adükariî ai yîboboreandi sîmboani ra ahandî hîmboahü tükündahumboyefi. Rananîmbo rani-sîmboani sîhîri fi ndarîhu nîmboefambe aboedi ratüpurî ratüpurîmayef-ane, asu moaruwai ratüpurîmayef-ane, ranîmbo munquambo sîhîri mamamî nîne-moatükunî ramarîhundi sîmongorühî Adükariî ai ndemunümbui.

Nindou ai Kraisîndî süngu Godîndî ngunîndîmbofe tüküfemboane

¹¹ Ranîmboane roana Adükariîmbo yîhîmboyefühi, ahandî hoarehi nîmboefühi nindou bîdîfirambo hoafîyefî habodefî arîhundi ahei hohoanîmo botîfendüranî ai Adükariîmbo anîhondümborîfîmbohünda. God ai yîhoefîmbo ndore fîfîreamunîmboani. Mare yahurai-ane sîhei hohoanîmoambe se yîhoefîmbo ndorîhi fîfirîmbîrîhimun-amboane asefi.

¹² Ro asükai siheimbo ndani hoafi hoafayefi nda se yihoefimbo aboedanemo yahombo-hündamboyo poani, nga se yihoefimbo hihifi-hihifi-mbeyahümuna sefimboyefi. Rananimbo asu se nindou bidifiri-yafe hohoanimo ranahambo hihifi-hihifayei, nga nindou-yafe hohoanimo ranahambo moai hohoanimo yeyi se simbori hoafimbohünda hoafayahandüri.

¹³ Nindou bidifiri ai yihoefimbo hihindi-hihindi-yomondühanemo masei. Ro hihindi-hihindayefi ana, Godimbo-hündambo anefi. Nga asu haponda ro ndorihu hohoanimo yeyi ana, ra siheimbo farihendürimbohündamboane.

¹⁴ Krais yihoefimbo hipoambo-mareamuni hohoanimo ra yihoefi ratüpur ranahambo hifandarandi. Ra yarihu fifirihundi nindou mamai ai nindou munquambo ranaheimbo sünguna yifimayu rani-süngunamboanimbo nindou mamami sihiri amboani yifiyefimbo nahurai-ane fi.

¹⁵ Ai nindou munquambo sihefi sünguna yifimayu. Rani süngumboanimbo nindou sihiri ndarihu yangiri nimboefambe ra sihiri hohoanimo mayefi süngu yangiri hohoanimo yohü hoahoangopoani, nga yowan. Nga sapo ai sihefi sünguna yifiyu mbura asükaiyu botifi mahafu ranimbo sihiri ndondihu hohoanimo defüh-animbo hahabodefomboane.

¹⁶ Rani-mayowamboane roana ngiri nindou-yafe hohoanimo ra süngundihundühi asu nindou ngoründi hohoanimo türüboadihu ngefi. Yini, horomboyefi sihiri nindou-yafe hohoanimo ra yarihu hohoanimo yefühi Kraisimbo tümafoaritur hefi. Nga asu hapondani ana sihiri moai ahambo rani hohoanimo yahundo rihundi.

¹⁷ Himboryei. Nindou mamai ai Krais-dibo anüngu ana, God ai nindou ranahambo simbori nindoumbondiri hiningindirümbui. Wamindafi hohoanimo awarimarhoayo, nga asu simbori hohoanimo tükufemboane.

¹⁸ Ran-moatükuni ranana God aiani nimindühiyu haya yare arandi. Horombo ana sihiri ahandi hürütümbü nindoumboyahu manimboefiyosi, nga asu hapondaniyu Kraisindi süngu sihefimbo God ai aboedi-aboedimareamuni. Raniyu asu Godindi hürütümbü ranaheimbo farihendürani asu ai God-babidimbo wudi-wudifembo ratüpur ra yihoefimbo masemuni.

¹⁹ Siheimbo ro ndarihu hoafehundüri: God ai nindou munquambo Kraisindi sünguyu ngunindimbore arandi. Asu ai moai nini-moatükuniyo moaruwai hohoanimo yeyi marihündi ranahambo hohoanimo yu sihairandi, nga wani. Asu ai nindoumbo wudi-wudifembo hoafi ra hoafimbo ratüpur masemuni.

²⁰ Ranimbo anefi ro Kraisindi yasimondühindi hoafi ra sahumindefi hohu hoafayefi. God ai ahandi hoariyu yihoefi yasimondi süngure haya munquambo nindou ranaheimbo wudi-wudin dahi yahundüri arandi. Rananefi ro Kraisindi fondi sahumindefi hohu hoafiyahu-ndürühiya, “Awi se God-babidi hürütümbü hohoanimo ra hiningirih hehi asu wudiyahi,” sefi hohu hoafiyefi arihundi.

²¹ Krais ai moai moaruwai hohoanimo yu randi. Nga asu God aiyu sihefi mayo moaruwai hohoanimo ra ahandi wami semündü manandeandi. Raniyu asu Sisas ai nindou moaruwai hohoanimo yumbü nou tükumefiyu. Sihefi mboya, ai wambo-so nimboeimbo wandi nginindinambo Godindi nindoumboyahi moani aboedi mbumundi safi mbnimboei-amboane yahuhayamboyu ai rani-moatükuni ra ramareandi.

6

¹ Ro God-babidi nginindi nimboefombo ratüpuriyefi rihundeimbinanefi nda siheimbo hüti-hoafehundüri, “Sapo se Godindi-mayo hipoambo

hohoanimo masahümündi-ane, nga asu se rani-moatükunî ra moani-yeimbündühümboyei,” asefi.

² God ai yare hoafi-yuhü yahuya, “Rani si hamîndî hondü ro sihei hoafi himborimayahî. Asu siheimbo ro aboedambofe-ndürimboayahî rani si tüküfeyoambe mafariheheandürî,” mehu. Se hoafi ra himboriyei! God ai siheimbo fehefembo aboedî si-ane tüküfeyo. Hapondanana God ai siheimbo aboedambo-fendürimbo yahumboani.

³ Roana nindou bidifiri ai yihoefti ratüpuri ranahambo moaruwai-ane mbiseimboyei sefi hohumboanefi. Asu ro ngiri nindou ranahei himboahü moaruwai ratüpuri randihundanî ai hoeindihindühi ranana moaruwai hohoanimoane mbisei.

⁴ Nga roana Godîndî ratüpuri-mbo nindoumboياهو nimboefombo wambo, asu munquambo si aho ra yihoefti aboedî ratüpuri rani-yanğir-ane munquambo nindou ranaheimbo yarîhu nafuiyahundürî arîhundî. Rananefi asu roana nîne tîjîrîfo yihoeftimbo-so tüküfeyoane, asu afîndî hohoanimo tüküfeyoane, ra moanane sefi hohu nginîndî animboefi.

⁵ Nindou ai yihoeftimbo hariyahümünî, karabusîrîhimünî, asu mamî afîndî gugurîhi mburîhü moaruwaimbo-rîhimünî arîhundî. Asu ro gedühi ratüpuri-mayefi hefi raniyefi ndofe apo, sesi, sesi raraokoateyefi arîhundî.

⁶ Asu ro sürühoeimbi hohoanimoyefühi yihoefti Godimbo fifirife ra ndorîhu kîkîhîrîhumîndefî arîhundî. Yifiafi Aboedîndî nginîndî ranai yihoefti flambe nîmarowohüyo asu ro nindoumbo aboedî ndondorîhundürî arîhundî. Asu ro nindou ranaheimbo Godîndî ratüpuriyefi-rîhundeimb-anefti sefi hohu nafuiyefi arîhundî.

⁷ Ro Godîndî nginîndînambo nimboefomboanefi asu ahandî-mayo hoafi hondü ra hoafiyefi arîhundî. Ro mbumundî hohoanimo ra yifiarî, nîmînehoari nou sahumîndefî hohumboanefi animboefi rani-moatükunî ra ranînambo yifiariyo rambohünda.

⁸ Nindou bidifiri ai yihoeftimbo didiboado-rîhimünühi aboed-anemo sei, asu bidifiri ai yihoeftimbo moaruwai-anemo sei arîhundî. Bidifiri ai yihoeftimbo amonğoni hoafiyahümünî, nga asu bidifiri ai nindou bidifiramboya, aiana aboedî ratüpuri-ane ratüpuremo sahümünî arîhundî. Bidifiri ai yihoeftimboya, aiana wosîhoaforî hoafiyomo-rundeimb-anemo sahümünîsî, nga asu roana hoafi hondü rani-yanğir-ane hoafiyefi arîhundî.

⁹ Ro Kraisîndî hoafi sahumîndefî hefi-rîhundeimbi-mayefi ra nindou bidifiri ai moai fifirîhimünî, nga asu afîndî ai se rananemo sei hehi fifirîrîhimünî. Roana nindou ndeara yifimbo yanğiriyefîsî, nga asu awi aboedî yanğirî animboefi. Yihoeftimbo tîjîrîfo masemunîyosî, nga asu awi ro moai moaruwaimbo-yahundî.

¹⁰ Ro afîndî hohoanimoyefi arîhundîyosî, nga asu munquambo si ra hîhîfi-hîhîfiyefi arîhundî. Ro nindou moaruwai safi animboefîsî, nga awi ro munquambo nindou ranaheimbo afîndî moatükunî aboedî sahundürî arîhundî. Ro nindou kakîkoate-ayefîsî, nga asu ro napo afîndeimbi nahurai-ayefi.

¹¹ Wandafi mamî Korinîhundî, ro siheimbo hoafi nda himboahü hoafehundürî. Ro siheimbo yihoefti ngusüfoambe afîndî hamîndî hohoanimo-ayahundürî.

¹² Roana siheimbo hohoanimo kîkîrîhumîndefî himboyefühi-yefipoanî, nga asu simborî seanei yihoeftimbo moai yahurai hohoanimoyahümünî.

¹³ Ro haponda siheimbo wandî nîmorîmbo nou hoafehandürî: Sihei hohoanimo ra yihoeftimbo ngusüfo pandîhimünî simborî ro siheimbo

rawehundi nou.

Sihiri ana Godindi wor-aneſi

¹⁴ Godindi hoafi anihondü-mbofekoate nindou rani-babidimbo ana se mamî ngeimboyei, nga yowanî. Nüngundine mbumundi hohoanimo asu hohoanimo moaruwai ra mamambemandine? Nüngundine si-ane asu nimb-ane ra mamî manimbafea?

¹⁵ Nüngundine Kraisi-ani asu Satan-ani ai hohoanimo mamî süngumandine? Asu nüngundine nindou ai Kraismbo anihondümboririrandeimb-ani asu nindou ai ahambo anihondümbofe-koateyu-randeimbi ranai hohoanimo mamî süngumandine?

¹⁶ Nüngundihu Godindi wori ra sanendi kabomo wori rani-dibo mamambe-mandifepira? Nga sihiri ana God Yangiri Nüngumbü ahandi wor-aneſi! God ai ahandihoari hoafiyuhü yahuya, “Ro wandi wori ra wandi nindou rani-babidi worimbondihî mbundha ahei mbusümo nîmandimboyahi. Rananimbo ro ahei Godindahanî asu ai wandi nendi ndeimboyei,” mehu.

¹⁷ Ranimboane asu Adükari ai hoafiyuhü yahuya, “Se aheimbo hinîngîndîhindürî hehi sepoanimbo ngei nîmandei.

Nga asu se moaruwai hohoanimo ra randihimboyei.

Nga rananimbo asu ro siheimbo wandihoari ndahamîndîharü-mboyahi. *Aisaia*

52:11

¹⁸ Rananimbo asu ro sihei apembondahe nîmboahani, asu se wandi nîmorehî asu nindowenihi nîmorîmbondahi nîmboeimboyei,” *2 Samuei 7:14*

Adükari Munguambo Ngîniîndî Hîfandandeimbi ai ramehu.

7

¹ Wandafi mamî, Godindi-mayo hoafi ndanana sapo sihefîmbo hoafiyu masihend-ane. Rani-mayowamboane awi sihiri Godimbo yihîmbondefühî, sihefî fiambe-ane asu hohoanimoambe-ane nîne moaruwai hohoanimo ra hinîngîndîhu hohu moani aboedi sürühoeimbi yangiri hamîndî nîmboefomboane.

Korinhündi ai ngor-süngumarîhîndî ranahambo Por ai hîhîfi-hîhîfi mayu

² Se wambo sihei ngusüfoambe hohoanimo pandîhindîri. Roana moai nindou ngorümbo moaruwai hohoanîmoyahando rîhandî. Asu ro moai nindou ngorümbo moaruwai hohoanimo süngufembo yarîhe rîhandî. Moai ro nindou ngorümbo tîkai hoafiyahandowohü asu ahandî napo kiahe hüsihamîndî rîhandî.

³ Ro sihei wami papîfendürî hoafombohünda ndarîhe hoafiyahühî-yahîpoani, nga wani. Nga horombo hoafîmayahi nou siheimbo ngusüfoambe pandîhurî ngefombo yîfîndemboyefî.

⁴ Ro siheimbo weindahî nda hoafehandürî. Roana siheimbo hîhîfi-hîhîfi nafîrîhamîndî-harümbonanahî! Wambo-so tînrîfo afîndî tükefeyo-amboani, asu ro siheimbo hohoanimo-yahandürühî, asu wandî ngusüfoambe hohoanimo fufurîfoa-reandîranî ranimbo ro afîndî hîhîfi-hîhîfiya arîhandî.

⁵ Horombo ro siheimbo hinîngîrîhundürî hohu Masedonia hîfîhü hefî tükümehundî amboa ranîhü ro moai fi harîhu nîmarefî, nga wani. Nga ranîhü ana yîhoefîmbo-so tînrîfombü hohoanimo afîndî

ranai tüküfeyowohüyo, nindou ngorü-babidi simbori hoafi yefüh yefi ngusüfoambe yihimbomaramuni.

⁶ Nga awi God ai nindou düdi ai tññirifombü hohoanimo ahandi fiambe tüküfeyoani aboedi fufurifoare-randeimb-ani. Ranayo rani-simboani God ai Taitusimbo koamaritheira yihoe fimbo-so süni tüküme fiyuwa asu yihoe fi ngusüfoambe fufuri-mafoareamuni.

⁷ Ai yihoe fimbo sowana masünu ranimbo yangiriyefipoani ramehundi, nga se ahambo sapo ngusüfoambe didiboado-marihori hoafi ra semündü süni hoafimemun-amboyefi asu yihoe fimbo God ai ngusüfoambe fufurima-foareamuni. Taitus ai yihoe fimbo hoafimemuni sapo se wambo hoeifendirühi mamihohoanimo süngufembo afindi hohoanimomayei asu se wambo fehefendirimbo sei hehi hohoanimoayei habodei. Asu ranimboanahi ro hihifi-hihifayahi habodih.

⁸ Ro pas siheimbo parthe koamaritheheandamboyei se moai hihifi-hihifiyeisi, nga asu ro moai ranimbo afindi hohoanimoyahi. Horombo ana ro afindi hohoanimoyahisi, nga hapondani ana aboed-anahi. Ro fññirihendi, pas ra siheimbo afindi hohoanimo mbasagadürisi, nga ranana moani bodifoahü yangir-ane.

⁹ Haponda ro hihifi-hihifayahi se afindi hohoanimomayei ranahambo-yahipoani, nga afindi hohoanimo ranai sihei hohoanimo ra aboedi ngorü-süngumareandüra aboedi hohoanimoayei ranimboanahi hihifi-hihifayahi. God ai ahandihoari randüri siheimbo afindi hohoanimo ra masagadüri, nga ranimboyo asu wandi-mayo hoafi ranai moai siheimbo moaruwaimbo-reandüri.

¹⁰ Wani, nga afindi hohoanimo God ai siheimbo rareandüri arandi ranana se ngorü-süngurihindani asu ai siheimbo aboedambofendürimboayu ranimboane rareandüri arandi. Ranimboane se ranahambo afindi hohoanimoyo hoangopoani. Nga hifi ndanihündambo afindi hohoanimo ranai nindoumbo moaruwaimbore arandi.

¹¹ God ai siheimbo afindi hohoanimo masagadüri raninamboyo siheimbo aboedi hohoanimo tüküme feyo. Afindi hohoanimo ra siheimbo botimareandüra se botiyahi sihei hoafi ra didiboadofembo hohoanimomayei. Asu nindou ai moaruwai hohoanimomayu ranahambo ngññindi hoafimayahündo asu se Godimbo yihimboyei marihündi. Asu se wambo nimai hoafendirimbo hohoanimomayei. Asu nindou moaruwai hohoanimomayu ranahambo tññirifo saimbo hohoanimoayei habodei. Ranayo asu sihei hohoanimo ra yare weindahi tüküme feyo: Asu seana siheihoi hütieipoani.

¹² Ro horombo pas ra siheimbo parthe koamaritheheandisi. Nga asu roana moai nindou moaruwai hohoanimomayu asu ngorümbo moaruwaimbo-mariri ranahambo hohoanimo-yahahüyapoani hoafiyahi. Se yihoe fimbo hohoanimoehümuni habodei ra God ai siheimbo nafuimbohünda ro pas siheimbo parthe koamaritheheandi.

¹³ Ranane asu sihei rani hohoanimo sünguyo yihoe fimbo ngusüfoambe afurimareamuni.

Ro ngusüfoambe afurihu kürihu mamarefi yangiriyosi, nga asu ro hihifi-hihifimayefi amboani. Sapo munquambo se Taitusimbo hihifi-hihifi-yahündowohü didiboado-marihori ranimboyo ai-amboani hihifi-hihifimayu.

¹⁴ Ro Taitusindi himboahü siheimbohünda borimayahi asu se ahambo aboedi hohoanimomehündo ranimboyei se moai wambo

amoan+ngiyahündiri. Roana s+heimbo moani anihondü hoafi hondüyo hoafiyahandüri mar+handi. Rani-süngumboyo s+heimbohünda Taitus+imbo bor+mayahi ra anihondümayo.

¹⁵ Taitus ai s+heimbo sowahi tüküme fiyuwa se y+h+imboyeih+ h+ham+ndariyei ahambo masahor+m+ndei. Raniyei asu muᅅgambo se ahandi hoafi ra süngumar+hindi. Se ahambo ramar+hor+ rani+imbo hohoan+moyuhüyo ai s+heimbo af+ndi hohoan+mo-marandüri hu.

¹⁶ Ro fifiri+heamboanahi se aboedi hohoan+mo rani yang+ri süngund+hi ngeimboyei. Nga rani+amboanahi ro s+heimbo h+h+fi-h+h+fi nafar+ham+ndi+handüri.

8

God+ndi nendi fehefembohünda kaki gugur+mar+hindi

¹ Wandafi mam+ni, ro s+heimbo God+ndi hipoambo aboedi Kraisi+ndi nendi Masedonia hifi+hü amarei aheimbo masagadüri ranahambo hoaf+ndahundüri sefomboanefi.

² Aheimbo-so ti+ri+fo af+ndi tüküme fiyondüra ai moaruwai napo-koate man+imboeyosi, nga asu ai af+ndi h+h+fi-h+h+fi+yeih+ God+ndi nendi b+d+fi+ri ranaheimbo far+hefe-ndüri+imbohünda kaki gugur+mar+hindi.

³ Rani-moatükun+ni ra ro fifiri+he heheamboanahi s+heimbo weindah+ni nda hoafayah+ni. Ai kaki nüᅅgunümb+yo saimbo masei ra masehündüri+yosi, nga asu rani+wam+ni b+d+fi+ri+ri par+hi mbur+hümboyei masahündüri.

⁴ God+ndi nendi Sudia hifambe amarei ranaheimbo far+hefendüri+imbo sei hehi ahei hohoan+monambo yang+ri+ri y+hoef+imboya, se ranahambo y+ni yahomondan-an+imbo rand+ihu sei hehi hoaf+mehümun+ni habodei.

⁵ Horombo ro ai kaki d+gegimboyei sefi hohu hohoan+momayefi. Nga asu ai moai rani yang+ri+ri rar+hindi. Boatei ai Adükar+ndi yifiri ra süᅅgufembo hohoan+momayei asu mare God+ndi hohoan+monambo y+hoefi yifiri ranamboan+ni süᅅgufembo hohoan+momayei.

⁶ Horombo Taitus ai hipoambofe hohoan+mo ra s+hei mbusümo bot+mareandi. Raniyefi asu ro ahambo rani ratüpur+ni ra mando rando ngafi moend+ndowandi sefi hohu hüt+ni-hüt+mar+huri.

⁷ Muᅅgambo moatükun+ni se yar+hi ar+hünd+ni ranana aboedi ham+ndane. S+hei anihondümb+ofe hohoan+mo, s+hei sürühoeyoweimbi hoafi, s+hei fifiri+fe, s+hei God+ndi ratüpur+imbo yifiri hohoan+mo, asu y+hoef+imbo ngusüfo pefemun+ni hohoan+mo, muᅅgumbo ra aboedi saf+ane. Mand+hi yahurai ham+nd-an+imbo nindou fehefendüri+imbo kaki gugur+nd+hindi asefi.

⁸ Ro s+heimboya, “Se rand+hindi,” saheheambo-yah+poan+ni, nga wan+ni. Nga nindou b+d+fi+ri ai aboedi ratüpur+ni ranahambo refembo sei hehi hohoan+moayei habodei asu ro s+hei hohoan+mo ra ai hohoan+moayei nou hohoan+mombayeiyo, asu nüᅅgumbehi sahehea moani yar+he hoeiar+heandi.

⁹ Seana s+hefi Adükar+ni Sisas Kraisi+ndi hipoambofe hohoan+mo ra fifiri+himboane. Aiana muᅅgu-moatükun+imboya manüᅅgu, nga asu s+heimbo far+hefe-ndüri+imbo rani+imboya ai nindou moaruwai napokoate nahurai tüküme fiyu. Se muᅅgumbo aboedi moatükun+ni af+ndeimb+imbeyeia yahuhayamboya asu ai nindou napokoate nou manüᅅgu.

¹⁰ Haponda wand+ni hohoan+mo+ane nda s+heimbo hoafehandüri. Ngorü h+imban+fihiyo se nindou fehefembo kaki gugur+fe ratüpur+ni bot+mar+hindi. Nga asu se rani ratüpur+ni ra refembo boatei hohoan+momayei.

¹¹ Se ratüpur+ni bot+mar+hindi ra haponda moend+nd+hindi. Horombo seana ratüpur+ni ra refembo hohoan+momayei habodei. Yahurai-an+imbo

hapondani amboani n+ne kaki engoro ranambo ratüpurü ra moendifembo amboani hohoan+mondei habodei.

¹² Nindou ai n+ne-moatükunü akidouyo, adükariyo, nindou ngorümbo saimbo hohoan+moyuhü asihendi ra asendi ana, Godündi himboahü aboed-ane. Asu kaki akidouyoweimbi ai kaki akidou asendi ana, Godündi himboahü moaruwaiyopoani.

¹³ Roana se t+ñ+rifo sahümündi n+mareiani asu b+difiri ai aboedi mbimari samboyahipoani, nga se muḅgambo mamü ndorühi mbimarei samboanahi.

¹⁴ Hapondanambe ana sihei-mayo afündi napo ra nindou b+difiri ai mbon+amboar+hümündi ranaheimbo fehefendür+imbo ra aboed-ane. Ran+imbo-an+imbo asu se-amboa mbon+amboar+hümündi ana, asu ai afündi d+gegindühü amboani siheimbo mbifar+he-hindüramboane. Rani hohoan+mo sünguar+hind-an+imbo muḅguambo mamü ndondühi n+mandeimboyei.

¹⁵ Godündi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, “Nindou düdi ai afündi sesi asemündu ana, ai ngrü afündi fondani d+gendü. Nga nindou düdi ai akidou sesi asemündu ai-an+imbo ngrü mbon+mbondamündu,” meho.

Por ai kaki gugurifembohünda nindou Korin+nambo koamar+hepurü

¹⁶ God ai Taitus+imbo hohoan+mo bot+marira marühu ro hohoan+moayefi nou hohoan+momayua ran+imbo ro God+imbo h+hif+mar+hünü. Ai-amboani siheimbo far+hefe-ndür+imboani hohoan+moayu.

¹⁷ Ro ahamboya, ai ho siheimbo fehefendür+imbo yifir+mayefisi, nga ai ahandi hohoan+monambo siheimbo sowana masüfu.

¹⁸ Asu rananefi ro y+hoefi wandafi mamü Taitusündi süngu koar+hehura asühüfani. Muḅguambo Kraisündi nendiyei himboahü nindou ndanai ana aboedi hoafi hoafi+imbo ra ndür+imbo-ani.

¹⁹ Asu rani yangr+iyopoani, nga ro nindou fehefembohünda hahabodefühi ratüpurüyefi ar+hündi, asu Kraisündi nendi ai ahambo ro babüdi hombo amboani koamar+hehori. Ro rani ratüpurü rawar+hündi ra Godündi ndürü aboed-ane yahombohünda ro nindou fehefendür+imbo hohoan+moayefi ra aheimbo nafuiyo-ndür+imbohünda.

²⁰ Kaki afündi mas+hendi ra ro hifand+imbo ranahambo nindou ai hoafündei habodeimboyei sefi+imboane ah+n+yefühü nindou ra sahur+m+ndefi ahefi.

²¹ Roana aboedi mbumündi ratüpurü hohoan+mo ra Adükariündi himboahü yangrü ndofe refembo hohoan+moyefühü-yefi+poani, nga muḅguambo nindou ahei himboahü kameih-anefi refembo asefi.

²² Ran+imboanefi asu ro y+hoefi wandafi nda ahafandi süngu koarar+hehuri. Ro ahambo afünd+imbo ratüpurü ra refembohünda yar+huri hoeir+hurane, asu ai rani-moatükunü refembo yahuhaya ngusüfo pamareandi. Hapondani ana se mbumündi ratüpurü hohoan+mo rani yangrü süngumb+r+hinda yahuhayamboani ng+nündi an+hondümbo-areandi. Ran+imboane asu ai rani-moatükunü ranahambo refembo ra ngusüfo parareandi.

²³ Taitus+imbo se rand+hori fifünd+hori. Aiana wandi wandafiyu haya, asu siheimbo far+hefe-ndür+rambo ro mamü ratüpurüye-r+hoandeimb-ani. Nga asu y+hoefi wandafi yimbu ranahafan+imbo-an+imbo se randühi fifiründ+hüpiri: Nindou yimbu aiana Godündi nindouyei ratüpurü ratüpurüyafanü r+nandühü asu ai ahafandi ratüpurü ran+nambo Adükari+imbo ndürü adükarümb-ani safanü-r+nandeimb-anafanü.

24 Se ahafanimo sihei hipoambofe hohoanimo ra nafuindahupiri. Rananimo asu Kraisindi nendi munquambo ranai sihei hipoambo hohoanimo asu ro siheimbo moani boru yangiri boruyefuhi-yefipoani ra ndorhi fifirimbirihind-amboane.

9

Godindi nendambo farihefembo kaki guguri-ndihimboyei

1 Godindi nendambo farihefembo kaki gugurihi arihundi ranahambo se fifirihimboanei. Nga ranimayowamboane asu ro ngiri siheimbo asukainda pas pandihe koandihheandi.

2 Ro fifirihhearumboanahi sihei hohoanimoambe nindou ngorumbo fehefembo hohoanimoayei ra. Nga ranimboyahi ro Masedoniayei himboahu siheimbo borimayahanduri. Ro aheimbo rarihe hoafiyahanduruhi sahiya, “Ngoru himbanifihiyoyo wandafi mamu Akaia* hifihu amarei ai rani ratupuri ra sungufemboane sei hehimbomayei,” masahi. Raniyei asu se rani hohoanimo botifembo hohoanimomayei hoafi ra himboroyei hehi asu rani moatukuni ra ai-amboani refembo sei hehi ngusufoambe botimareanduri.

3 Ro siheimbohunda borimayahi ra hoafi yangiri tukufembo moeisahi. Nga se farihefe-mbohunda kaki ra nafindhumiindi nimandei, nga ro nindou ndanahambo hoafimayahapuri. Ro ranahambo hohoanimoaya hoeritheanda mayowamboanahi asu ro wandafi mamu ngimi ndanahamumbo siheimbo sowana koandihheapura difomboemo.

4 Ro anihondumbo-rihumboanefi se nine-moatukuni sairambo ra nafirihumiindi mbamarei. Asu Masedonia ai ro-babidi kosimo hoerundurani, se nafemindi nimarikoate-ndeiani, ro amoaninigin demboyefi asu se-amboani amoaninigin demboyei.

5 Ranimboanahi ro hohoanimoaya hoeritheanda mayoa asu wandafi mamu ngimi nda boatei siheimbo sowana mbikosomonda sahehea hohoanimoayah habodhi. Rananimo asu ai difomo siheimbo-so tukundafu siheimbo fandihounduri mbundu sapo se nine-moatukuni saimbo masei ra didiboadondhi digehindi. Rananimo asu ai randu fifirindumboemo rani-moatukuni sihei hohoanimonambo masihendi, nga ro sihei-mayo moani sahumundefuhi-yefipoani.

6 Wandafi mamu, se randihi fifirindhindi: Nindou dudi ai ninimoatukuni mangiriyo akidou safi hifareandi ranai ana sungunambo ranahandambo sesi safi ra akidou ndemundumbui. Nga asu nindou dudi ai mangiri adukari hifareandi ranai-animo sesi ranahandambo adukari hisindowa ndemundumbui.

7 Nindou munquambo mamamu se sihei ngusufoambe hohoanimondei hoeindhindhuh-animo, asu se rani-moatukuni saimbo masei ra moani ndehindi. Nga asu nindou mamu ai ahandi ngusufoambe moaruwaimbonderuhi rani-moatukuni saimbo ranahamboya, nindou ai wambo huti-hutimarundi-amboanahi ro wandi rani-moatukuni ra masehandi mbusumbui. Nga wani. Nga God aiana nindou hihifi-hihifiyuhu moani saimbo yangiri hohoanimoayu ranahamboani hohoanimo parariri.

8 God aiana siheimbo munquambo afindi aboedi moatukuni ra dagurani asu se aboedi moatukuni afindeimbi-ndeimboyei. Rananimo munquambo si aho ra mbonimboe-mindikoate afindi digehimboyei asu nindou farihefembo ra afindi yagodomboe.

9 Godindi hoafi ranahambo yare hoafiyowohu yahoya,

* 9:2: Korin ngoafi ai Akaia hifih-ane anango.

“Nindou düdi ai nindou napo-koate-mayei aheimbo warambe
kikihemindikoate-ayu

ra nindou ahuri bubufoareandi nahurai-ani.

Ahandi mbumundi hohoanimo ranai koadürümbo-koadürümbo
yagodimboe,” *Buk Song 112:9*

meho.

¹⁰ God ai sesi mangiri nindou nümbürira-randeimbi ranahambo sagado
asu mamikarambo sesi sesimbo sagaduri arandi. Ranimbo-hündambo-
animo asu God ai sheimbo afindi moatükun dagadüran asu se digehi
hehi ahandi nendi ranaheimbo fandhehi-ndürimboyei. Rananimbo
shei fehefembo hohoanimo ranai afindi hamindi tükündifemboe nindou
nümbürambeahindi moatükun hifireanda afindi hisayo nou.

¹¹ God ai sheimbo afindi aboedi moatükun dagadüran asu se munğambo
si warambe kikihemindikoate ndehimboyei. Rananimbo asu shei-mayo
kaki aheimbo asehindi yihoefti warihü ra ndahümündi hehi asu Godimbo
hifihindihorimboyei.

¹² Se ran ratupuri rawarhindi ra Godindi nindou ranai nne
moatükun mbonimboa-rihümündi ranahambo farifehe-ndürimbo
yangiri-yopoani, nga ai ran-moatükun ra hoeirhinduh Godimbo afindi
hifihimbirihorambo kameihane.

¹³ Ran ratupuri se rawarhindi ranana shefti wandafi mam ranaheimbo
farifehe-ndürimboane, nga asu rananimbo ran-moatükun ranai weindah
hamindi tükündifemboe. Rananimbo asu wandafi mam ranai randhi
fifirindi-hinduhimboya, seana Kraisindi aboedi hoafi ranahambo ndorhi
sünguri-hinduhane mbisahündürimboyei. Asu munğambo nindou se
aheimbo kaki shei hohoanimonambo yangiri warambe kikihemindikoate
asehindi ranimbo ai rarhi hoeirhindani wani asu ai Godindi nduri
ranahambo aboed-ani mbisei-amboane.

¹⁴ Rananimbo Godindi hipoambo hohoanimo shei fiambe amaro ra
ai hoeimbirihind-amboane. Rananimbo asu ai sheimbo hohoanimo-
ndühindürühi amboani asu ai Godimbo sheimbohünda didibafimbe-
yahündowamboane.

¹⁵ God ai moani aboedi hamindi moatükun masemun ranahambo ngiri
sihiri wudipoapondihu nimindi hoafi ra wataporimbo-ndihundi, nga
ahambo hifih yangiri hifihindi-hurimboane.

10

*Nindou ai Porimboya aiana Kraisindi hoafi semündü hu-randeimbi
hondüyupoani masei ranaheimbo simbori hoafimayu*

¹ Nindou bidifiri ai wamboya, “Por ai ro-dibo nünğambe afure
manünğü, nga ai-poanimbo nünğambe rani-simboani yangiri yihoeftimbo
pasambe nginindi hoafiyumuni marandi,” asei. Ro Por-anahi haponda
wandihor pas ndanambe sheimbo Krai ramefiyu nou himboari
hoafendahü hipoamboriharühi hoafayahanduri.

² Ro sheimbo nginindi hoafimbo moesaihi, nga se wambo amonğoni
hoafindeiani ana, asu ro sheimbo-so düğühan sheimbo nginindi
hoafindamboyahi. Nga nindou didiyei ai wamboya, aiana hifi
ndanihündambo hohoanimo ranane süngüare hu asei ranaheimbo-animbo
ro yihimbokoate nginindi hoafindaha-ndürimboyahi.

³ Ro nindou yangiri-aneftisi, nga asu ro moai nindou-yafe hohoanimo
süngurihundühi yifiariyefi rihundi.

⁴ Munğambo yifiari nimehoari sahum-ndefimboayefi ra hifi
ndanihündambo-yopoani. Nga wani. Nga ranana Godind-mayo

ngin+indi yifiari niminehoar-ane. Ranana hürütümbü nindou-yafe ngin+indi hifinambondeamboe. Ranamboane wos+hoafori hohoanimo ra raguanambo-ar+hundi.

5 Asu n+ne-moatükun+ ai Godimbo fifir+imbo-mayo ranahambo naf+ gürareandi ra hifinambo-nd+humboyefi. Asu munquambo sihefi hohoanimo k+k+h+r-i-hümündeihi Kraisi+mbou yang+r+i hohoanimo pamb+r+i+hinda asefi.

6 Se Kraisi+ndi hoafi rani yang+r+i süngundihi mbund+hümbou-an+imbo asu sehündi b+id+i+f+i+r+i ai süngufekoate-ayei ranaheimbo t+ümb+i hohoanimo ndahu-ndür+imboyefi.

7 Seana n+ne-moatükun+ hoeiar+hindi ranahambo wud+poapond+hi türüboad+hi hohoanimondei. Nindou mam+ ai hoaf+yuhüya, roana Kraisi+ndi nindou hond-anah+ ehu ana, awi ai rande wud+poaponde hohoanimonduhü ro-amboan+ ai rawefiyu nou Kraisi+ndi nindou-ane+fi mbeyahu-wamboane.

8 Sihei an+hondümbofe hohoanimo ra ng+nem+ndi-ndür+imbo-hündamboyu Adükari ai y+hoef+imbo ndan+ ratüpuri nda masemuni. Rani-moatükun+ ranana siheimbo moaruwaimbofe-ndür+imbo-yopoan+. Nga asu ro ndan+ ratüpuri rani+imbo wand+hoari ak+idou borayah+ ana, asu rani+imbo ro moai amoan+ng+yahi.

9 Se rand+hi hohoanimondei+ya, “Por aiana ahand+ pasambe hoafi rani+nambo y+h+imboaramun+,” mb+seimboyei.

10 Nindou b+id+i+f+i+r+i ai rand+hi hoaf+ndeihi an+imboya, “Por+ndi-mayo pas ranana t+ümb+i saf-ane. Nga ai sihefi fik+mi nüngumbo ana, ai h+imboari hoafend+ saf+ nüngumbo asu hoafi ahand+ ra ndor+hefekoate-ane,” sei ar+hündi.

11 Nindou düdi yahurai hoafiyu arand+ ranai ana rande ndonde hohoanimondüh+ türüboadeandi. Ro angun+ n+imboef+imbo pasambe hoafayef-ane, asu siheimbo-so rani+hü n+imboef+imbo hoafehundür-ane, rani moatükun+ ra ngorü-poan+imboyopoan+, nga wani.

12 Roana ng+r+i y+hoef+ihoari y+hoef+ fi ra si+mongor+ndi+hu hoeindi+hu nd+hundi nindou b+id+i+f+i+r+i ai ahamundi fimbo borayomo nou. Nindou ranai ana moan+ ahamundi hohoanimonambo yang+r-anemo ai ahamund+hoari ngorü ahand+ hohoanimo ra ngoründi-mayo hohoanimo rani+fihi si+mongoru hoeiru arundi. Yahurai nend+ ana fifir+fekoate-anemo!

13 Nga asu ro y+hoef+ fimbo ana ratüpuri y+hoef+ ranahambo si+mongori ra ngasündife hefe bor+yo ho ranahambo moei asefi. Nga n+ne-moatükun+ ratüpuri God ai y+hoef+imbo masemuni rani si+mongorüh+ an+imbo ngemboyef+ siheimbo-so ratüpuri+imbo kameih+ amboan+.

14 God ai y+hoef+imbo ratüpuri masemuni rani hoarehi se an+imboei. Rani-simboan+ ro siheimbo sowah+ tüküyahundüh+ Kraisi+ndi Aboedi Hoafi ra sahum+ndef+ hohu siheimbo hoaf+mehundür+. Rani+nambo God ai y+hoef+imbo ratüpuri masemuni rani yang+r+i süngumar+hundi.

15 Roana moai God ai ratüpuri nindou ngorümbo masagadür+ ranahambo bor+yef+ hefi r+hundi, nga wani. Nga roana sihei an+hondümbofe ranai ngoan+ asu ro sihei mbusümo ratüpuri+imbohünda God ai rani ratüpuri masihendi ra refeyowan+ aboedi adükari tüküfembo ranahamboane an+hondümbo h+imboayefi.

16 Rani+imbo asu ro aboedi hoafi ra ndahum+ndef+ nindou b+id+i+f+i+r+i sihei hifi daboadan+ amarei ranaheimbo hoaf+inda-hundür+imboyefi. Asu ro ng+r+i nindou ngorü ai ratüpuri+mayu ranahambo bor+ndef+.

¹⁷ Bukambe yare hoafiyowohü yahoya, “Nindou düdi ai borimbo hoanimoayu ana, moan Adükari ai nine-moatükun ramareandi ranahambo yangir-animbo borimbuyu-wamboane,” meho.

¹⁸ Nindou düdi ai sapo nine-moatükun ramareandi ranimbo ahandi hoari borayu ana, Godindi homboahü ndürimbüyupoani. Nga asu Adükari ai nindou daboe ndürimb-ani ehu ana, nindou ranai ndürimb-ani.

11

Por ai se Kraisindi hoafi woshihoafori hoafiyomo-rundeimbi ahamundi hoafi himboriyo-poani mehu

¹ Awi se wambo rarihi hinigiri-hindirani-animbo asu ro hihindi hoafi hoafinda. Nga se wambo hinigiri-hindiramboanei.

² Awi ro ngusüfo parariheandüri God ai siheimbo ngusüfo parareandüri hu nou. Seana moani nimorehi yihoarifi hamindi nindowenih mam ranahambo yangiri segodombo sei hehi dibonyei hinigarhindi nahurai-anei. Nindowenih mam ranai ana Kraisi ranani.

³ Sapo amoasiri tikai hoafi fifireandeimbi hamindiyo haya Ifimbo tikai hoafimendo ranahamboanahi ro afindi hohoanimoayahi. Siheimbo-so amboa hohoanimo yahurai tükündifendüran, asu shei Kraisi-mbo hohoanimo aboedi ngusüfo pamarihori ranai moaruwaimbo-ndifemboe saheheamboanahi ro yihimboayahi.

⁴ Nindou bidifiri ai siheimbo-so tüküyafu Sisas sapo ro bokarihehu arihundi ranahamboemopoani, nga ngorü-poanimbo Sisas ranahambo bokarihou rundühanemo. Asu se ngorü-poanimbo yifiafi masahümündi, nga ro Yifiafi Aboedi ranahambo hoafiyefi arihundiyo poani masahümündi. Asu se ngorü-poanimbo aboedi hoaf-ane sahümündi arihündi, nga aboedi hoafi ro sinesi hoafiyahundüri marihundi raniyo poani. Nindou bidifiri ai rani hoafi ra hoafiyomondüran asu se rarihi hinigirihipuran yahurai hoafi ra hoafiyomo arundi.

⁵ Ro siheimbo hoafehandüri, nindou ranahamumbo Kraisiindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi nindou bogor-anemo ase ranahamundi hoarehi nimboambo-yahipoani.

⁶ Yin anihond-ane, hoafi hoafiyorambo ra ro aboedi hamindiyahipoani, nga fifirife ranana ro moai mbonimbo-rihamindih. Munguambo moatükun hohoanimo ro rarihu marihundi ra siheimbo rani fifirife raniyo munguambo nafuiyahundüri marihundi.

⁷ Se fifirihindi roana siheimbo Godindi-mayo aboedi hoafi hoafiyahandüri marihandi ranimbo-hünda moai kaki napombo semindimbo wariyarihandi. Ro siheimboya, ai-animbo nindou aboedi hamindi tükumbeyahindi sahehea asu wandi fimbo ro hifinamboriheandühi himboari hoafendühi hoafiya marihand-ane. Asu rani-moatükun ra nimboea? Refe-ana awi wandi hohoanimo ranambo ro moaruwai hohoanimombayahyo?

⁸ Ro siheimbo farife-ndürimböhünda Godindi nendi ngorü ngoafihü amarei ranai wambo kaki akidou sehi rihünda masahamindih. Ranimbo-hündamboyah ro ahei-mayo kaki ra moani hühühünimbo fufurihamindimbo nahurai-mayahi.

⁹ Ro se-babidimbo ranihü nimboahi simboani ana ro kaki-napo yahurai sihefe-koate mbonimbo-rihamindihühi moai nindou mam shei mbusümo ahambo tiriifo sahando, nga wani. Nga wandafi mam Masedoniahündi ndanihü sühüsi tükümehindi aiyei nine napo ro sihefembo mbonimbo-marihamindih ra masehindiri. Horombo maho-ane, asu süngunamboane

ro ngiri siheimbo tɪŋiriŋfo ndahanduri. Nga ro rani hohoanimo ra sɪŋguriheanduhanahi.

¹⁰ Kraisindi hoafi hondü ra wandi ngusüfoambe nimarimboane, ranane asu ro siheimbo anihondumbo hoafehanduri: Hohoanimo ra ro sɪŋgurihe arihandi ranahambo borayahi ra ngiri Akaia hifihi ngorü nindou ai wandi bor hoafi ra kikindeandi.

¹¹ Nimboe ro siheimbo tɪŋiriŋfo saikoate-ayaha? Ro siheimbo ngusüfo pefindurikoate-wamboyahi? Nga wani. God ai fifireamboani ro siheimbo ngusüfo parihenduri arihandi ra.

¹² Ro haponda nine ratupuri rawarheandi ra ro moani rani yangiri ratupuri-yahühanahi, nindou bidifiri ranahamumbo nafi gifepurimbohunda. Ai ngomondühiya, roana Por mam ratupuriyomo arundi yahurai-aneŋi ratupuriyefi arihundi mbisimo houmbo borindimboemo sahehea.

¹³ Nindou ranai ana, Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi hondüyomoponi. Aiana ahamundi ratupuriyomo arundi ranahamumbo tkai hoafiyomo rundühanemo nindou amuri ranaheimboya, ai Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi hond-anemo sei hoafimbiyeiya yahomo houmbo.

¹⁴ E! Asu se ahamundi hohoanimo ranahambo afindi hohoanimondeimboyei. Satan ai-amboani ahandi fi ra ngorü-sɪŋgure haya sünambeahindi nendi-yomondi si ranimbofi haya tüküfi arandi.

¹⁵ Ranimboane Satan ahandi ratupuriyomo-rundeimbi nindou ranai nindou ahei himboahü aboedi mbumundi ratupuri-yomondeimbi rani hoearambeyafu tüküyafunda ranahambo hepünifeponi. Nindou ranai ana sɪŋgunambo rani-moatükuni ramarundi simongorühi asubusi ndowandümoemo.

Por ai Godindi ratupurimbofi nungumbo tɪŋiriŋfo masemündu

¹⁶ Ro asukai hoafayahi: Nindou mam ai wamboya, aiana hihindi hindingiyuhani mbüsü haya hohoanimondimbui, nga yowani. Se wambo randihi hohoanimombondeihani ana, ambesi, nga wamboya, aiana hihindi hihindingiyumb-ani mbisahündiran-animbo asu wandi fimbo borinda habodimboanesi.

¹⁷ Ro haponda ndarhe hoafayahi nda: Adükarindi hohoanimo sɪŋgu hoafiyambo-yahipoani, nga wani. Nga ro moani wandihoari hihindi hihindingiyahühiyahi ro rarihe boriyahühi hoafayahi.

¹⁸ Nindou bidifiri ai hifi ndanihündambo hohoanimo sɪŋgu homondühi siheimbo-so homo ahamundi fimbo boriyomo arundi rananimbo asu ro-amboani wandi fimbo mandihe yahurai borindamboyahi.

¹⁹ Seana siheihoarimboya, “Ro hohoanimo aboedi fifirihundeimbanefi,” aseisi, nga ranimboanei se hihindi-hihindingiyomondeimbi nindou ranahamumboya, “Ambemo, nga moani ai rani hoafimbeyomo,” aseisi.

²⁰ Seana nindou ranai siheimbo moani hoafemo sɪŋgufembo yangir-ane hohoanimoayeisi. Asu sihei-mayo napo fufemindi, ahamundi wosihofori hoafi ranambo siheimbo semündündürane, siheimbo moaruwaimoaruwaimbo-arundürane, asu ngusümboarambe pakararihoundür-ane, rani-moatükuni ra rarundan-ane asu seana ahamumboya, ai ambemo aseisi.

²¹ Rani-moatükuni hohoanimo ai rawarundi ranahambo ana awi ro nginindi hamindiyefipoani.

Nga asu nindou ngorü ai ahandi fimbo borimbo ehu-ana, ro-amboani, awi hihindi-hihindingiyahühi hoafayahi, nga wandifimbo borindamboyahi.

22 Nindou ra Hibruhündi-yomosi? Nga ro-amboani Hibruhünd-anahisi. Asu ai Israerihündi-yomosi? Asu ro-amboani Israerihünd-anahisi.*

23 Ai Kraisindi ratüpuriyomo-rundeimbi-yomosi? Awi ro hohoan+mokoate nindou-anahi, nga roana ratüpur ra refembo ahamumbo ngasündi-heapurimboanahi. Roana ratüpur ra afindi hamindi tñjirifoya, afindimbo karabusiyaha, afindimbo wambo buburundi, ramarundi-anesi.

24 Wambo hondahüfeimbimbo wofi bogorinambo Suda 39 amberam+indeimbiyo bubumarundi.

25 Romihündi ai wambo ngimimbo nimharinambo buburundi. Asu mamimbo nimoeinambo-rundi, asu ngimimbo ro nimarheimbi sip ranai himoni hihirimafaoreandi asu ro mami si himoni yangiri boboriya wakimariheand-ane.

26 Ro afindimbo hahabodi marihandi ranambe hohoambumbo ha asu hühmbühün nendi afindi yangorambe ha marihandi. Asu ranambe yangiriyopoani, nga Sudahündi wandafi mamayei asu Suda-yafe ndifoyei ai wambo moaruwaimbo-marihindiri. Adükari ngoafihüyo asu niamambe nindou ningokoate-reandühi ranamboani ro moaruwaimbo-fembo yangiriyaha marihandi. Siriwara himoyo asu tikai ngunindiyomo ranambe ro moaruwaimbo-fembo yangiriyaha ha marihand-ane.

27 Ro rani-poani rani-poani ratüpur afindi safiyo ratüpuriyaha marihandi. Afindimbo ro nimbokoani gedühi moai ndorhe apo rihandi. Wembombo-yarhandühi asu wandi amindasümo ranai hoe simindimbo kikire-yaparhoai marandi. Ro sesi afindi sihefe, wori aboedambe nimari, hoeari aboedi güdüfe raraokoate-ya marihand-ane.

28 Rani-moatükuni yangiriyopoani wambo-so tüküfe marandi, nga wani. Munguambo si maho ra Godindi nindou ngorü ngoafihü amarei ranaheimbo hifandiyondürimbo hohoanimo ranai-amboani tüküfeyo-aniyahi ro tñjümbi hohoanimo sahamindi marihandi.

29 Nindou düdi ai nginemindi-koate-ayu ana, asu ro-amboani nginemindi-koate-anahi. Nindou ngorü ai rareanda ngorü ai moaruwai hohoanimoayu ana, asu ro ngusüfo nimbiyahühi nimari arihandi.

30 Ro borimbo asahi ana, sapo ro nginemindi ningokoate animboahi ranahambo-animbo borinda habodimboyahi.

31 God ai God-ani asu Adükari Sisasindi Afind-ani ranahandi ndüri koadürümbo-koadürümbo aboed-ani seihanei. Ai wambo fifireandiri ro tikai hoafiyokoate anihondümboanahi hoafayah nda.

32 Ro Damaskus ngoafihü nimarhambe bogori nindou ran ngoafi hifanda-randeimbi adükari bogori Arestasindi hoarehi mamaru. Nindou ranai wambo kikihemindi mburimbo karabusi-fendirimbohünda ami bidifiri ngoafi giniri nafitambe fikimi hinngi-mareapura maningomo.

33 Nga asu wambo ngoafi giniri ranambe nafi wandafi mami bodimondi ai basketambe wofi küru mburu foarundi houmbo masafoarundira aboedambomeheandi.

12

God ai Porimbo afindi moatükuni nafuimeindo

1 Ro borinda ngamboyahisi, nga asu ranana ngiri siheimbo fandihendi. Ambesi, nga hapondan-ana wambo Adükari ai yafogoadinambo nahurai

* 11:22: Hibruhündi ai Abrahamindi ahuir hond-anei. Israerihündi ai Suda-yafe Godimbo hohoanimo süngurihi arihünd-anei.

mungu-moatükunî sünguna weindahî tüküfemboayo weindahî-mareandîri ra sîheimbo wataporînda samboanahî.

² Ro nindou mamî Kraisdîbo nüngumbü fifîrarîhinî, nga 14 hîmbanî maho ranambe ranahambo God ai serümundü nîmoamo hondü sünambe mahafu. Ranî-moatükunî ra roana moai fifîrîheandî, nga moanî nindou safîmbayo asu yifiafî yangîrîmbayo, nga God aiani ra fifîreamboayu.

³ Ro fifîrîheandî nindou ranai Godîndî ngoafi sünambe moanî aboedî hamîndî ranambe nîmehünou hasîfi tüküfi mahafu. Nga asükai ranahambo amboa ro moai fifîrîheandî, nindou safîmbayo asu yifiafî yangîrîmbayo, nga God aiani ranahambo fifîreamboayu.

⁴ Ranîyu asu dîbohîndî moatükunî nindou ranahambo ngîrî hoafîndei hoafî ra ahandî hîmboambenambo hîmborîmayu.

⁵ Ro nindou ranahambo-anîmbo borîndamboyahî, nga wandî fimbo ngîrî borîndahî. Nga wandî fi ngînîndîkoate-yaheimbî ranahambo yangîrî wandî fimbo borîndamboyahî.

⁶ Ro nîni-moatükunîmboyo borîmbo mbasahî-mbonana, asu ro ngîrî hîhîndî-hîhîndîyaheimbî nindou-anahî mbîsahî sapo ro raranî-moatükunî ranahambo anîhondümbö-anîmbo hoafîndamboyahî. Nga wandîhoarî borîmbo moei asahî rananîmbo nindou ngîrî wambo aboedani mbîsahündîrî. Nga ro nîne ratüpurî rawarîheand-ane, asu nîne hoafî hoafayah-ane, ranîmbo nindou ai hoeirîhindîrühî wambo wudîpoapondîhi fifîrîndî-hindîrîmboyei.

Porîndî fihî tîhoarî nahurai kamarerî

⁷ God ai wamboya, nîni ngorü-poanîmbo moatükunî ai hoeimareandî ranahambo ahandî fimbo borîndîmbui yahuhamboyu, mamî moatükunî tîhoarî nahurai wandî fihü futîmareandîrî. Ranî-moatükunî ramareandî ranana Satanîndî ratüpurîyu-randeimbî nindou nahurayü wamboya, ahandî fimbo borîndu hoanğumbui yahuhaya hîfînambo-fendîrîmbohünda harîyondîrîmbo mehu.

⁸ Adükarîmbo ranî-moatükunî ra fîmbîrîhenda sahehea ro ngîmîmbo didîbafîmeheando.

⁹ Ranîyu asu ai wambo sîmborî yare hoafîyundîrühî yahuya, “Wanî, nga wandî-mayo hîpoambofe hohoanîmo ranana awi se-dîbo ndearane, nga wandî ngînîndî ranana nindou hamîndî kemîndîkoate-ayei ranaheimbo so-ane tüküfe arandî,” mehuamboyahî. Asu ro sahîya, hapondan-ana ro hamîndî kemîndîkoate-anahî ranahambo hîhîfî-hîhîfîndahühî borîndamboyahî Adükarîndî-mayo ngînîndî ai wambo hamîndî ngînemîndî-ndîrambohünda.

¹⁰ Ranane asu ro hamîndî kemîndîkoate-ayahî, nindou ai wambo moaruwaimbo-rîhindîrî, tîngümbî hohoanîmo tükefeyondîrî, nindou ai moaruwaimbo-moaruwaimbo-arîhindîrî hei, ranahambo Kraîsîmbohündambo ro hîhîhîfî-hîhîfîyahî. Ro hamîndî kemîndîkoate-ayahî ana, asu rasîmboanî ro ngînîndî nîmboamboanahî.

Por ai Korinîhündambo afîndî hohoanîmo-ayundîrî

¹¹ Ro ndanî hoafî hoafîmayahî ra hîhîndî-hîhîndîyaheimbî nindou nouyahî hoafîmayahî, nga wambo se ngusüfoambe botîmarîhîndîramboyahî ranî hoafî ra hoafîmayahî. Nga sîmborî se-anîmbo wandî aboedî hohoanîmo ranahambo hoafîndahündîrî, nga asu se moai rarîhindî, ranîmboyahî asu wandîhoarî ranî hoafî ra hoafîmayahî. Yîni, anîhond-anesî, roana ndorîhehea-ndeimbî nindou hondüyahîpoanî,

nga Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi nindou “rani-poanimo” asehi s’hei mbüsumo aningomo ranahamundi hoarehi nimboamboyahipoani.

¹² Ro hohoanimo ya kikihir’he heheamboyah’ Kraisindi hoafi semindi ho-rambo ratüpur’i s’hei mbusümo nimboambo rani ratüpur’i ra ramar’heandi. Godindi nginindi nafuimbo ratüpur’i asu hepünifeimbi moatükun’i ratüpur’i ra s’hei mbusümo ramar’heandi Kraisindi hoafi sahamindi har’handeimb-anahi sahehea nafuimayah’.

¹³ S’heimbo ramar’heandür’i nou-ane asu Kraisindi nendi ngorü ngoafihü amarei aheimbo amboani rar’heandür’i ar’handi. Ro moai s’heimboya, wambo sesi-napo sehindir’i sahehea s’heimbo t’ijir’ifo sahandür’i, nga wani. Kar’has’handür’i, nga se wambo amboawi mbisahündir’i ro s’heimbo t’ijir’ifo segodürükoate-mayah’ ranimbo-hünda.

¹⁴ Hapoana ngimimboanahi nda ro s’heimbo sowana sifombo saheheamboayah’i, nga asu ro ngir’i s’hei-mayo napofih’i yangir’i kiar’imbohünda t’ijir’ifo-ndahandür’i. Nga roana s’hei kaki-napo semindimboyahipoani, nga s’heimbo fehefendür’imbo yangir’anahi. Rarani moatükun’i ra se fifir’ihindi nimor’i akidibou aiana boagirambo fehefe-ndür’imbohünda ngir’i sesi-napo kokoboad’ihi ndahümündi tükündahi digehindi, nga wani. Nga simbor’i boagir’i ai-animbo nimorambo rani-moatükun’i ra didiboadofe s’hefemboane.

¹⁵ S’heimbo far’hefe-ndür’imbohündambo ana wandi-mayo napo engoro ra segodür’imbo wandi fimbo kameih’i hihifi-hihifi-yamboanahi. Ro s’heimbo afindimbo ngusüfo pand’heandür’an’i asu se simbor’i wambo akidou yangir’i ngusüfo pamand’hindir’iyo?

¹⁶ Anihond-ane, ro s’hei-mayo kaki-napo semindimbohünda moai s’heimbo t’ijir’ifo sahandür’i. Nga asu nindou bidifir’i ai seiya, “Yinisi, nga s’hefi kaki-napo semindimbo-ana, ai tikarehayambo ngorüsüngundeamun’i mbunda ndemündumbui,” masei.

¹⁷ Nga asu nüngufemboyoa? Asu ro wandi nindou bidifir’i s’heimbo sowana koamar’heheapur’i ranai s’hei-mayo napo ra moai kiafu hüsindümo.

¹⁸ Ro Taitusimbo s’heimbo sowana sinimbohünda hoafiyahando habodihüh’i asu ahandi süngu wandafi mam’i koamar’hehina masinu asu Taitus s’hei-mayo napo kifi hüsiamünduwai? Nga ra ai wani. Nindou ranai ro hohoanimoayah’i hohoanimo süngure hayambo ro rawar’heandi rani-süngu yare randüh’iyu? Asu ro ai-d’ibo mam’i hohoanimo süngur’ihoandüh’i nine-moatükun’i rar’hoandüh’iyeh’i.

¹⁹ Se hoafi ra rar’hi hoeir’hindüh’iyo y’hoefimboya, aiana ahamundihoari aboedi hoafimbohünda sürü papimbarundi seimboyei? I, ra wani. Ro haponda s’heimbo hoafehandür’i roana Kraisindi nindou hondümboyaho nimboemboanehi, ranane asu rani hoafi ra Godindi himboahü s’hei ngusüfo ra ngininemindür’imbo-hündamboanahi rar’he hoafehandür’i, nga y’hoefi fimbo hoafiyambo-yahipoani.

²⁰ Ro s’heimbo-so tükeheandi ra asu s’heimbo aboedi hoeifendür’imbo samboanahi, nga asu se ngir’i aboedi nimandei sahehea ranimbo y’himboyahi. Asu simbor’i amboani se wambo hoeind’hindir’an’i nindou yahurai se hoeifembo sei hehi hohoanimoayei yahurai ningokoate-ndamboyahi. Ro akidou y’himboyahüh-anahi rani-moatükun’i ranahambo ro ndar’he hoafayah’i. S’hei mbusümo yifari, wandafi ngorümbo

hohoanimo moaruwai hohoanimo yondo, simbori watikoafi, afindi-afindi hohoanimo, tirifoefe hoafi, daboadan hoafi, ahandi fimbo yangiri hohoanimo, mamikari hohoanimo munngu-moatukuni ra yahurai tukundifemboe sahehea yihimboayahü hoafayah.

²¹ Ro siheimbo sowana düghan wandi God ranai wambo sihei himboahü amoanngambo-ndeandrimbui samboanahi ro yihimboayah. Asu ro nindou bidifiri horombo moaruwai hohoanimo yei mburhümbö asu ai nimorehi sisihimo, nindowenih birabiri hohoanimo, ngusüfoambe botife hohoanimo ranahambo daboadanambofe-koate-maye ranaheimbo, hoeindihe-andüran wan amoanngindahü aranndamboayah. Rana-hambo wambo God ai hifinambo-ndeandrimbui saheheamboanahi akidou yihimboayah.

13

Bidifiranambo ahini hoafi asu hihifi hoaf-ane

¹ Haponda ndeara ngimimboanahi siheimbo hoeifendürimbo sifombo asahi. Bukambeahindi hoafi ranai yare hoafiyomunühi yahoya, “Nindou yimbuyo ngimiyö ai anihondumbo hoafindomondühya, ‘Ro hoeirhumboanefi nindou mam ai moaruwai hohoanimomayuwa,’ mbisimondan-animbo, awi sihiri ran hoafi ra didiboado-femboane,” meho.

² Nindou didiyei horombo moaruwai hohoanimomaye ranaheimbo haponda asükainda hoafinda samboanahi nindou amuri ranaheimbo kameih amboani. Horombo ro yimbumbo sühi siheimbo ahini hoafi hoafiyahandürisi, nga hapondani amboani ro asükainda ahini hoafindahandür samboanahi ro anguni ndarthe animboahi amboani. Ro asükaiya siheimbo sowana asihüh ana, nindou moaruwai hohoanimomaye ranai mam ai-amboani tinirifombü ratüpur ra ngiri gübüsüboadea-ndür.

³ Ranimboyou se randihi anihondumbo fifirindihimboyei Krais ai wandi yafambe süngufi haya hoafindümbui se fifirifembo masei. Nga wandi wari süngu Krais ai se-babidimbo nüngumbo siheimbo farihendürimbo ana, ngiri ai mbosi-mbosindu. Nga asu aiana ahandi ranipoanimo nginndi adükari ra siheimbo nafuiyundürühani.

⁴ Yini, ra anihond-ane, horombo ai hamindi nginemindikoateyu ranimboyoumo nindou nimi keimbi karhendeimbifih tikorundümo pamarü-wura yifimayu. Nga asu hapondani ana Godindi nginndi adükari hamindi ranambo botimarira asu ai yangiri botifi anüngu. Asu ro-amboani ai-dibo nimboefimboanefi hamindi kemindikoate-ayefi. Nga asu Godindi nginndi ranambo-animbo mare ro-amboani siheimbohündambo ai-babidi yangiri nimboemboyefi.

⁵ Se siheihoari ro hoafi ranahambo anihondumbo-mbarihuyo asu wanimbayefiyö mbisei hehi hohoanimondei hoeindihindi. Moani siheihoari yangir-animbo hohoanimo ra randihi hohoanimondei hoeindihindi. Sisas Krais ai sihei hohoanimoambe anüngu ra fifirihindai? Se ahambo fifirifikoate-ayei ana, awi se ahambo wudipoapofe anihondumbofe hohoanimo aho ra fifirifekoate-wamboanei.

⁶ Se hoafindeihya, ai Kraisindi anihondü ratüpuriyomo-rundeimb-anemo mbisei hohoanimondei sahehea ro anihondü fifirihamboanahi.

⁷ God ai siheimbo fariheiran asu se moaruwai hohoanimo süngufekoate moani aboedi yangiri mbinimboeia sefi hohumboanefi ro ahambo siheimbo farihefe-ndürimbohünda didibafiyahundo arihundi. Se

yihoeŋimboya, aiana Kraisiŋdi aboedi ratüpuriyomo-rundeimb-anemo nafuimbo yihoeŋi fimbo hoafiŋyefühi-yefiŋpoani, ŋga wani. Ŋga biŋdiŋriŋi nindou yihoeŋimboya, “Ai Godiŋdi ratüpurimbo moai aboedi ratüpuriyomo,” asei ana, ambesi, ŋga se aboedi hohoaniŋmo ra süngumbirihi heiya seŋimboaneŋi diŋdiŋbafiŋyahu ariŋhundi.

⁸ Roana ŋgiri hoafi hondü ranahambo giŋgiŋranambofembo moatükuni hohoaniŋmo ana randiŋhundi, ŋga hoafi hondü ranahambo yangiriŋ-aneŋi hohoaniŋmo pariŋhu hefühi rawariŋhu hefi.

⁹ Ro hamiŋdi kemiŋdiŋkoate-yefani ana, asu se ŋginiŋdi aboedi niŋmboeiani ro ranahambo hihiŋfi-hihiŋfi-yefühanefi. Asu ro siheimboya, hohoaniŋmo moaruwai hiŋiŋgiŋrihi hehi diŋdiŋboadorihi hohoaniŋmombeyeia sefi hohu Godimbo siheimbohünda diŋdiŋbafiŋyahundühanefi.

¹⁰ Raniŋmboanahi ro anguni ndaniŋhü niŋmboambo siheimbo pas nda sürü pariŋrihandühi hoafayahandüri. Asu rananiŋmbo ro siheimbo-so tükündaheandühi amboani Adükari ai wambo ŋginiŋdi masendiŋri rani hohoaniŋmonambo siheimbo ŋginiŋdi hoafiŋmbo moei asahi. Ŋginiŋdi ai wambo masendiŋri ra siheimbo moaruwaimbofendüriŋmbo-hündamboyoŋpoani, ŋga siheimbo ŋginiŋdiŋ-ndüriŋmboane. Raniŋmboanahi ro siheimbo pas nda sürü pariŋrihandüri.

Bidiŋriŋranambo hihiŋfi hoafi

¹¹ Ŋga kariŋhasiŋhandüri. Hohoaniŋmo moaruwai hiŋiŋgiŋdihi hehi diŋdiŋboadiŋdihi hohoaniŋmondei. Ro hoafayahi ranahambo hiŋmboriŋdeihiri rani-süŋgundiŋhindi. Mami hohoaniŋmondeihiri aboedi sisiŋkoate niŋmboei. God nindou hiŋpoamboreandühi aboediŋyu-randeimbi asu afurife hohoaniŋmo sai-randeimbi ai se-babiŋdi nüŋgumbui.

¹² Se Godiŋdi nendiŋ-yafe hohoaniŋmo süŋgu wandafiŋ-wandafiŋdeihiri simboriŋ wakikiŋhüriŋdeihiri-ndühiŋdi.

¹³ Godiŋdi nendiŋ muŋguambo ai-amboani siheimbo hihiŋfariŋhündüri.

¹⁴ Sihefi Adükari Sisas Kraisi ai siheimbo hiŋpoambombireandüriŋ-amboane asu God ai siheimbo ŋgusiŋfo pambireandüriŋ-amboane asu Yifiafi Aboedi ai siheiŋgusiŋfoambe mamambe-mbireandüriŋ-amboane.

Garesia

Pas nda Por ai Garesiahündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por-anahi. Nindou ai moai ahei hohoanimonambo wambo Kraisiñdi hoafi ndowandifi ngafi ndandi sei hehi kafoarhindiri mburiñu koarhehindiri, nga wani. Nga Sisas Krai asu Ape God sapo yifihundi botimariri rani diboyafani wambo ahafandi hohoanimonambo ahandi hoafi semindi ho rambohünda kafoare hiniñgi-mareandiri.

² Munguambo anihondumbo-rihindeimbi ndaniñu ro-babidimbo aniboadei ai-amboani Kraisiñdi nendi Garesia hifihü amarei sheimbo hihifariñduri.

³ God shefi Ape asu Adükar Sisas Krai ai sheimbo moani hipoambo-ndineandüriñi asu ngusüfo afurife kife hohoanimo ra mbisabinandüramboane.

⁴ Shefi moaruwai hohoanimo raguanambo-fembohünda asu nine moaruwai hohoanimo hifi ndaniñu engoro ranambeahindi aboedafemunimbohünda Krai ai shefi Ape Godindi yifiri sünguyu ahandi fi masagado.

⁵ Ranimboane asu shiri munguambo si aho ra Godimbo aboed-animbisefi hohoanimo-ndefimboane. Nga anihond-ane.

Aboedi hoafi mamirani yangir-ane engoro

⁶ God ai sheimbo Kraisiñdi moani hipoambofe sünguyu diboniyundürühiya, wand-anei mehuyosi, nga asu moai se gedühi hoafi ra süngurihindi. Nga asu ngörü rani-poanimbo aboedi hoafi ra süngurihindühi asu ahandi fikimi ningokoate-mayei. Raniyo asu ro rani-moatükuni ramarihindi ranahambo mahepünaheandi!

⁷ Anihond-ane, moai ngörü rani-poanimbo aboedi hoafi yangoro. Nga nindou bidifiri ai shei hohoanimo ra mamikariyo wakifih asu ai Kraiimbo aboedi hoafi ra ngörü-süngu ngörü-süngufe wakifembo hohoanimoyomo arundi. Ranimboanahi ro ndarhe hoafayahi.

⁸ Nga ro-aneñi asu sünambeahindi nend-ani aboedi hoafi ra hoafinduani sapo sheimbo hefi hoafimayefi yahurai hoafikoate rani-poanimbo fiyoweimbi hoafayu ana, nindou ranahambo God ai hai ngoafi moaruwai ranimambo koambirihair-amboane.

⁹ Sheimbo rani hoafi ra horombo hoafiyahundüreimb-anesi, nga asükaiya ro hapondani sheimbo hoafehanduri: Nindou ngörü ai ngu sheimbo aboedi hoafi ra, sapo horombo ro hoafimefa se anihondumbo-marihindi, yahurai hoafikoate moani rani-poanimbo hoafeyunduri ana, nindou ranahambo God ai hai ngoafi moaruwai ranimambo koambirihair-amboane.

¹⁰ Ro ndani hoafi hoafayahi nda, nindou wambo aboed-ani yahombohündamboyo? Wani, nga Godimbo yangir-anahi. Ro rani-moatükuni ra anihondü refembo sahehea rambarheambonana, asu ro Kraisiñdi ratüpuriya-rihandaimbi nindouyahipoani.

Por ai Godindi hoafi semindi horambo tükumefiyu hoafi

¹¹ Wandafi mamirani, awi sheimbo randihe hoafindahanduri, ro sheimbo aboedi hoafi ra ha hoafiyahanduri arhandi ranana nindou-yafe hohoanimonambo hoafiyopoani.

12 Rani-moatükunî ra nindou-yei-mayo moai sahamîndîhî asu moai nindou mamî ai wambo yamundeandîrî, nga wani. Nga Sisas Kraiss ahandîhoarî randîrî ranî hoafî ra wambo weindahî-mareandîrî.

13 Ro horombo Suda-yafe Godîmbo hohoanîmo ranî-sûngu yangîrî sûngurîhandûhî nîmboahambe ana, ro Kraissîndî nendî ranaheimbo moaruwaimbo-rîhearûhî muḅgunambo awarîhefendûrîmbo hohoanîmomayahî. Ranî hoafî ra se horombo hîmborîyeimb-ane.

14 Wandafî mamî, Sudahündî ranahei mbusûmo nindou akohoandî ro dîbombo-memo ranahamumbo ḅgasündî-heapurîmboanahî. Roana moanî Suda-yafe hohoanîmo hondû ranahambo sûngufembo nindou hamîndîyahî ranî-poanîmbo manîmboahî. Ranîyahî asu ro moanî yîhoefî amoaoyafe hohoanîmo ranîmbo yangîrî sûngufe hombo ḅgusûfo pamarîheandî.

15 Nga asu ro nîḅgokoate-yahambeahiyo God ai wambo moanî hîpoambo-reandîrûhî ahandî ratûpurî ratûpurîmbohûnda kafoare hînîḅḅḅmareandîrî.

16 Ranîyo asu ro ahandî-mayo aboedî hoafî ra semîndî ho Suda-yafe ndîfo ranaheimbo bokarî-hefembohûnda ahandî nîmorî wandî hohoanîmoambe ndore korîmafoareandîrî. Ro moai nindou ḅgorûmbo-so dîdîboadore hoafîmbiyundîrî sahehea tûküyaheandî.

17 Asu ro moai Serusaremînambo Kraissîndî hoafî horomboyafu sowandûmo homo-rundeimbî ranahamumbo sowana ndûfosimbo hahûhî. Nga roana nîmehûnou Arebia hîfînambo yangîrîyahî ha mburîha asu asûkaiya Damaskus ḅgoafîna hîhîrîma-rîheheandî.

18 Ranîyo asu ḅḅîmî hîmbanî hoane, ranî mbusûmo ro Serusarem ḅgoafînambo Pitandî-mayo bîdîfîrî wataporî hîmborîmbo mahahûhî. Ranîyahî asu ro ranîhû ai-dîbo yimbu wik yangîrî manîmboahî.

19 Ranîhû ro moai Adûkarîndî hoafî sowandûmo homo-rundeimbî hoeirîheapurî, nga Sems Adûkarîndî akîdî yangîrîyu hoeimarîhinî.

20 Ro sîheimbo pasambe nda anîhondûmboanahî hoafayahî. God ai hoafî ranahambo fîfîreamboani, nga ro tîkai hoafîyahûhî-yahîpoanî!

21 Ranîyahî asu sûḅgunambo ranîhûnda botîyahe hehea Siria, Sirisia hîfambe mahahî.

22 Asu Kraissîndî nendî Sudia-yafeambe amarei ranai moai wambo ndorîhi fîfîrîhindîrî.

23 Nga nindou bîdîfîrî ai wambo hoafî yangîrî hîmborîmayei. Bîdîfîrî ai hoafîyeihîya, nindou sapo ndan-aiyu sîhefîmbo moaruwaimbo-reamunî marandî ranani anîhondûmbofe hohoanîmo ra awarîhefembo yahuhaya hohoanîmomayu. Nga asu ranane haponda ai ranî hoafî ra bokarîhai arandî, masei.

24 Ranîyei asu ai wandî sûḅguyo Godîmbo aboed-ani masei.

2

Por ai Adûkarîndî hoafî sowandûmo homo-rundeimbî nindou bîdîfîrî babîdî hohoanîmo mamî sûḅguarundî

1 14 hîmbanî sûḅguna asûkai hîhîrîyahe Serusarem ḅgoafînambo wandafî Barnabas-dîbo hahihûhîyehî Taitusîmbo fîhîmarî-horîmîndehî.

2 Ro ranî ḅgoafîna mahahûhî ra God ai wambo nafuimarandîramboyahî mahahî. Ranîyahî ro ranîhû tûküyahe nîmboambo anîhondûmbo-rîhindeimbî-yei bogorî nindoumbo anîḅgomo ahamumbo poanîmborîheapurî mburîha ro Suda-yafe ndîfo Godîndî hoafî hoafîya marîhandî ranahambo hoafîmehapurî. Ro nîne ratûpurî

horombo ramar+heandi asu haponda rawar+heandi ranai moani nga afur+ndi+hoemboe saheheamboyah+ ramar+heandi.

³ Wandafi Taitus ai Grik+hündüyu ro-d+bo mahehi, nga asu ahambo moai si+hafi fi-hoeari ra kando t+ndi+hawandi yahomo houmbo h+ti-h+tiruri.

⁴ Ti+ri+fo tüküme+fyo ra ti+karuhou an+hondü+ambo-rundeimbi nahurai nindou yi+hoefi m+busümo d+bo hasiyafu tükü+yafu mas+fomo. Ai ramefundu ra sapo si+hefi+ambo Kraisi ai Suda-yafe ah+nümbi hohoan+mo-ambeah+ndi aboedambo-mareamuna asu si+h+ri Kraisi-babi+d+imbo aboedamboyahou an+amboefi. Rani hoafi hi+h+imbori+yo mburü+ambo asu si+hefi+amboya, ai ah+nümbi hohoan+mo rani hoarehi m+bi+n+boadei-amboane moani ratü+pur+i+yei-r+hündeimbi nou yahomo houmboemo d+bo mas+fomo.

⁵ God+ndi aboedi hoafi hondü ranai si+heimbo-so koadürü+ambo mbeyan+gorowa sefi hohumbo wambo asu ro moai ahamundi hoafi rani hoarehi+yefi. Asu Taitus+imbo fi-hoeari kefe ti+ri+hefembo rani hoafi ahamundi-mayo ranahambo moai yi+ni sefi, nga wani.

⁶ Nindou bi+d+i+ri ahamumbo ndüreim+anemo masei. Ai bogori+mbo-efundi+yo wanayomoyo ra ambe. Nga God+ndi hi+mboahü nindou mun+guambo si+mogod-anei. Nindou ranai moai ni+ni si+mbori hoafi+fimbi wandi aboedi hoafi rani+fihi türu hoafi+yomo, nga wani.

⁷ Nga ai yaru fi+ri+marundi God ai wambo Suda-yafe ndi+fo ranaheimbo aboedi hoafi ra hoafi+mbohünda koamar+hendi+ri, sapo ai Pitambo Suda ranaheimbo ahandi hoafi hoafi+mbohünda koamar+herü nou.

⁸ Nga sapo God ai Pitambo Suda ranaheimbo hoafi sem+ndi ho hoafi+yondü+ri-rambo ramariri nou ai wambo ngin+ndi masendi Suda-yafe ndi+fo ranaheimbo Kraisi+imbo aboedi hoafi sem+ndi ho hoafi+yorambohünda.

⁹ God ai ahandi aboedi hoafi hoafi+yorambo rani-poan+imbo ratü+pur+i masendi+ri ra nindou ranai fi+ri+marundi. Rani+yomo Sems, Pita, asu Son ai bogori nindoumbo+yafu ni+ngomombo Barnabas-d+bo yi+hoeh+imbo wari fumafoarü+muni si+h+ri mam+ rani ratü+pur+i+yefi-r+hündeim+anefi yahomo houmbo. Rani+yefi asu ro m+bi+ro fokoakomayefi Barnabas-d+bo ro Suda-yafe ndi+fo-yei m+busümo ratü+pur+i+ndehani asu ai Suda-yei m+busümo ratü+pur+i+nd+imboemo sefi hohu.

¹⁰ Ai mam+ hoafi yan+g+ri yi+hoeh+imbo hoafi+yomondühi yahomoya, 'Awi se nindou moaruwai ranan+koate-mayei ranaheimbo-an+imbo far+hefendü+ri+imbo hohoan+mondafani,' mehomondamboyah+ asu ro amboani kameihi ranahambo refembo hi+h+fi-h+i+fi+yahühi hohoan+momaya hahi.

Por ai Andiok ngoafi+hü Pitandi moaruwai hohoan+mo weindah+mareandi

¹¹ Pita ai Andiok ngoafi+hü tüküme+fyu-amboyah+ asu ro ahandi hi+mboahü ngin+ndi hoafi+mehando ahandi hi+h+ndi hohoan+mo ranahambo.

¹² Sapo rani ngoafi+hü nindou bi+d+i+ri Sems koamar+hepuri ranai tüküfekoate-yomondambe ana, Pita ai Suda-yafe ndi+fo an+hondü+mbor+i+hindeimbi rani-babi+d+imbo sahusihü ni+marü marandi. Nga asu nindou ranai tüküme+fundamboyu ai Suda-yafe ndi+fo-babi+d+ rani+hü piyu haya moai ni+marü sesü randi Sudambo yi+h+imborapurühi wambo.

¹³ Rani+yomo asu Sudahündi wandafi mam+ bi+d+i+ri ranai Pita hohoan+momayu süngu hohoan+momemo. Rani+yo asu ahamundi rani hohoan+mo ranai Barnabas+ndi hohoan+mo ranahambo mam+kar+mar+ra rani-süngumareandi.

14 Raniyah+ asu ro ahamumbo hoeir+heapura aboedi hoafi an+hondü menjoro rani-nafi süngufe ho-rakoate-memonda, asu ro nindou munjuambo ahei h+imboahü Pitambo hoafi+yahandowohü sah+ya, “Pita, seana Sudahünd-anafi, nga moai se Suda-yafe hohoanimo süngurwand+, nga Suda-yafe ndifo nahurai-anafi. Nga nimboe se Suda-yafe ndifo ranaheimboya, ‘Se Suda-yafe hohoanimo süngund+hindi,’ asafi,” sa hoafimehando.

Nindou ai Sisasimbo an+hondümbor+hor+ ana, ai nindou mbumundi ham+indi nimboemboyei

15 Ro Sudahünd-anefi y+hoefimbo hoafayah+muni, sapo roana Suda-yafe s+rambeah+indi tükümehund-anesi. Nga roana y+hoefi ndifo s+rambeah+indi ah+nümbi hohoanimo süngukoate-yeimbi moai tüküyahundi, nga wani.

16 Ro rar+hu f+f+r+humboanefi, God aiana moai nindou düdi ah+nümbi hohoanimo menjoro ra süngure huan+ ranimbo nindou mbumund-ani yahu randi, nga wani. Nga nindou moani Sisas Kraisimbo an+hondümbor+hor+ ranaheimboani nindou mbumund-anei yahu arandi.

17 God ai Sudahündi y+hoefimbo nindou mbumund-anei mbeyahumuna sefi hohu asu ro Kraisimbo an+hondümbor+hur+ heföh+ ah+nümbi süngukoate-yefeimbi nahurai tükümehundi nindou amuri rawehindi nou. Nga ranimboane asu ro randihu hoaf+ndef+hüya, ‘Krais-ana moaruwai hohoanimo nim+nd+hani,’ mb+sefi hoaf+mandef+yo? Ng+r+ randihu hoaf+ndefi, nga wani.

18 Ro mbumundi n+ngombohünda ah+nümbi hohoanimo süngufembo ra h+n+ng+r+he mbur+ha asukai h+h+r+yahe asaham+nd+h+ ana, ro nindoumbo moaruwai hohoanimoayah+ ra nafuiya ar+handi.

19 God+ndi hoarehi n+mar+mbohünda ah+nümbi hohoanimo ranahandi sünguyo ro y+fi nahurai-mayah+ ranimbo-hündambo-animbo ah+nümbi hohoanimo ng+r+ wambo h+badand+r+.

20 Ranane asu ro nimi keimbi kar+hendeimbi-fih+ Krais-d+bo y+fi+yamboanahi, nga hapondanambe ana ro moai yang+r+ nimboahühi wand+hoari h+fand+r+handi, nga Krais+ndi yang+r+ n+ngombo hohoanimo wand+ fiambe n+mar+mbo wambo h+fandarand+r+. Ranane asu God+ndi N+mor+ ai wambo h+poamboreand+r+ haya nimi keimbi kar+hendeimbi-fih+ y+fi+mayu aboedambofe-nd+r+mbohünda ahandi ng+n+nd+nambo ro yang+r+ an+imboahi.

21 Ro rar+he hoafi+yahani moai God+ndi moani h+poambofe hohoanimo ranahambo y+boaruko-r+heandi. Nga s+h+r+ Suda-yafe ah+nümbi hohoanimo sünguar+hundi ran+nambo s+h+r+ God+ndi h+imboahü mbumundi n+imboefi-mbonana, asu Krais s+hef+mbohünda y+fi+mayu ra moan+mbore.

3

Ah+nümbi hohoanimo süngufe asu an+hondümbofe hohoanimo süngufe

1 Garesiahündi seana hohoan+mokoate-anei! Nindou d+dai s+heimbo ngorü-süngumarundür-amboyei se hohoan+mokoate-ayeia? Ro s+hei h+imboahü sapo Sisas Krais ai s+hef+mbo aboedambofe-mun+mbohünda nimi keimbi kar+hendeimbi-fih+ y+fi+mayu ra hoaf+mayaha se wud+poapor+hi h+mbor+maye.

2 Ro s+heimbo mam+ hoafi ndanahambo düdundaheandüri samboanahi, nga se wambo rani-moatükun+ ra hoaf+ndahünd+r+. Se Yifiafi Aboedi ra nüngur+hi sahümündimboyeia? Ah+nümbi hohoanimo engoro ra süngur+hindühi rani-süngumbo sahümündimboyei, asu God+ndi

hoafi ra anihondümborihhi hehi süngurihindühi sahümündimboyei nüngurihimboyeia? Anihondümbofe süngu!

³ Awi se hihindi hohoanimo-yeihyeia? Se Godindi-mayo Yifiafi Aboedi ranahandi nginindinambo piyei hehi Kraismbo süngumarihori hei asu haponda se moani sihei nginindinambo rani ratüpurü ra moendimandihyo?

⁴ Se horombo Godindi hoafi ranahambo semindimbo tihirifomayei hei, nga asu tihirifo ra moanimbo-mandifeyo wanimandiyoy? Ro siheimbo hoafehandürü rani-moatükunü ranai ana ngiri moanimbondifeyo.

⁵ Nimboe God ai siheimbo Yifiafi Aboedi sagadürü asu sihei mbusümo hepünüfeimbi moatükunü ra ratüpurüyu arandi? Ra sapo se ahinümbi hohoanimo süngurihindaniyo asu ahandi hoafi himboriyei anihondümborihhi hehi süngurihindaniyo? Anihondümbofe süngu-ane.

⁶ Sapo Abraham ramefiyu ranahambo-animbo hohoanimomboane. Sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Abraham ai Godimbo anihondümbomarira ai ahamboya nindou mbumund-anafi mehundo,' meho.

⁷ Awi se ranahambo ndondihi türüboadihindi, nga sapo nindou didiyei ai Godimbo anihondümborihori arihündi ranai ana Abrahamindi ahurü mam-anei.

⁸ Horombo hondü God ai Suda-yafe ndifo ranaheimbo fifirimareandürü nindou ranai ana sünguna aboedi hoafi ra anihondümborihhi himboyei ranimboane ai ranaheimbo aiana nindou mbumundi hamind-anei mbisamboyahi mehu. Raniyo asu horombo God ai aboedi hoafi ra Abrahamimbo yare hoafimayundo sapo ahandi hoafi yare hoafiyowohü yahoya,

"Sihafi süngu-animbo süngunambo ro munquambo nindou ranaheimbo aboedi-aboedindi-heandürimboyahü," *Stat 12:3*

meho.

⁹ Sapo Abraham ai Godimbo anihondümbomarira God ai ahambo aboedi-aboedi-mariri nou-animbo asu nindou didiyei anihondümborihori ranaheimbo amboani Abrahamimbo ramefiyu nou God ai aboedi-aboedindeandürimbui.

¹⁰ Nindou didiyei hohoanimoyeihiya, ro ahinümbi hohoanimo munqu sünguarihundi ana, God ai yihofimboya, 'seana mbumund-anei,' mbüsümbui ase ana, awi God ai aheimbo moaruwaimbo-ndearümbui. Nimboe sapo Baibor ai yare hoafiyohüya, 'Didiyei munquambo ahinümbi hohoanimo Bukambe engoro ra mamami amboani süngukoate-aye ana, God ai nindou ranaheimbo moaruwaimbo-ndearümbui,' meho.

¹¹ Nda munquambo fifirihimboanei ahinümbi hohoanimo süngufe rani nimindi süngu ngiri nindou ai Godindi himboahü mbumundi nüngu. Rani-moatükunü ra sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou düdi ai Godimbo anihondümborihori ranai-animbo Godindi himboahü nindou mbumundi tükündüfi nüngumbui,' meho.

¹² Nga asu ahinümbi hohoanimo ranai ana anihondümbofe hohoanimo rani-dibo simogodi-yafepoani. Sapo Baibor ai yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou düdi ahinümbi hohoanimo süngulare hu-animbo yangiri nüngumbui,' meho.

¹³ Sihiri ngiri munquambo ahinümbi hohoanimo süngundihundi, nga ranimboane asu sihiri moaruwaimbo-ndahumboyefi. Nga Krai ai sihefimbo moaruwaimbo-fembo ranambeahindi aboedambo-femunimbohünda ai moaruwaimbo-mefiyu. Sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou daboe ahambo hifikoeffembohünda

kambohoani+fihi parar+horu ana, ahambo God ai moaruwaimbo-ndirümbui,' meho.

¹⁴ God ai Abraham+imbo aboedi+aboedife hohoanimo masagado rana-handihündiyo Sisas Krais+indi süngu Suda-yafe ndifo aheimbo-so amboani tükümbifeyo-wamboane yahuhayamboyu aboedambo-mareandüri. Sapo horombo God ai hoafimayu süngu, sihefi+mboya ai Krais+imbo an+hondumbo-r+hindühi asu ai Yifiafi Aboedi ra mbisahümündi-amboane yahuhayamboyu ramareandi.

Ah+nümbi hohoanimo ana God ai horombo hoafirea-ndeimbihündi ra ngiri raguanambo-ndeandi

¹⁵ Wandafi mam, awi nindou sihir muṅguambo si aho ra rarihu arihundi yahurai hoafinda samboanahi: Sapo nindou yimbu ai ninimoatükunimboyo hoafi fifirine mburüna ranahambo ndeari hoaf-ane ranihüsi safandeimbi-hündi ra, asu nindou didai hoafi ranahambo ṅgorüsüngunde asu bidifiri hoafi ranifihitaparimanda-mündipoani, ṅga wani.

¹⁶ God ai Abraham asu ahandi nimori mam ranahafan+imbo süngunambo aboedi moatükun tükündifemboe yahuhaya horombo hoafimareapiri. Asu ai moai ahuri afindi ranaheimbo hoafiyu, ṅga wani. ṅga ai moani ahuri mam ranahamboyu yare hoafiyuhü yahuya, 'sihafi ahurambo' mehu. Ahuri ranana Sisas Krai ranahamboyu yare hoafimayu.

¹⁷ Ro hoafimayahi ra yahurai-ane: Horombo God ai Abraham+imbo horombo hoafirirühi hoafi firamündi masihend-ane. ṅga asu süngunambo 430 himbani ai hoanio ranambe, ah+nümbi hohoanimo ranai tükümebeyo. Ran+imboane asu ah+nümbi hohoanimo sünguni tükümebeyo ranai ngiri horombo God ai hoafi firamündi masihendi ranahambo yihirinde pandeandi. Asu ngiri horombo God ai horombo hoafirea-ndeimbihündi ranahambo raguanambo-ndeandi.

¹⁸ Nime-moatükun God ai sihefi+mbo saimbo horombo hoafimareamuni ra ah+nümbi hohoanimo rani nafi süngu sahum+ndefi mbarihu-mbonana, asu sihir sapo God ai horombo hoafimareamuni rani-süngu ngiri sahum+ndefi. ṅga horombo hoafi yangiri sünguyo God ai Abraham+imbo moani aboedi+aboedimariri.

¹⁹ ṅga asu nimboe ah+nümbi hohoanimo ranai tüküfe meṅgoroa? Moaruwai hohoanimo nim+indi aho ranai weindahifembo-hündamboyo ah+nümbi hohoanimo ra tükümebeyo. ṅga asu ah+nümbi hohoanimo ra hohombo rani-poan+imbo nimori God ai Abraham+imbo hor+imbo hoafimariri ra tükümebeyo. ṅga asu God ai ah+nümbi hohoanimo sünambeah+indi nendi ranahamumbo hoafimayupura asu ai Moses+imbo hoafimemonda asu Moses hoafi semündü hu semündü hu-randeimbi nindou ranai Sudambo hoafimayundüri.

²⁰ Mam nindou ahandi+hoari hoafimboaiyu ana, ai ngiri hoafi semündü hu semündü hu-randeimbi+imbo hoafindüdo. God ai ahandi+hoari hoafiyu marandi. ṅga God mam ai yangiriyu Abraham+imbo hor+imbo hoafire masagado ran+imboane asu hor+imbo hoafi ranai ah+nümbi hohoanimo ṅgasündeamboane.

Ah+nümbi hohoanimo ranana sihefi+mbo Krai sowana sem+ndimuni hombo moṅgui boagiri nahurai-ane

²¹ Ranayo ana, asu ah+nümbi hohoanimo ranai sapo horombo God ai Abraham+imbo horombo hoafimareandi ranahambo hif+nambomandeyo? Ai ra wani. ṅga ah+nümbi hohoanimo süngu God ai sihefi+mbo koadüri

yangiri niŋgombo mbasemuni-mbonana, sihiri anihondumbo Godindi himboahü mbumundi nimboefi.

²² Nga asu Godindi hoafi hoafiyowohü yahoya, 'Munguambo nindou ranai moaruwai hohoanimondi ŋginiŋdi rani hoareh-anei,' meho. God ai yare hoafimayu ra sapo ai yifiriyu nindou düdi Sisas Kraisiŋbo anihondumbo-ar+hor+ ana, ai yangir-animbo nini-moatükun+yo ai Abrahamimbo horombo hoafimariri ra ndahümündi-mboyei.

²³ Kraisiŋbo anihondumbofe hohoanimo ranai tüküfekoateyo-ambeahiyo ahinümbi hohoanimo ranai sihefimbo tüküfe kikihiramindimuni hohombo anihondumbofe hohoanimo ra weindahi tükümeŋeyo.

²⁴ Raniyo asu sihefimbo ahinümbi hohoanimo ranai sihiri Kraisiŋbo sowana hombohünda hifandimaramuni. Sihiri ahambo anihondumbondihurühi Godindi himboahü nindou mbumundi tüküfemböhünda hifandimaramuni.

²⁵ Ranimboane asu sihiri Kraisiŋbo anihondumbofe nafi ranana hapondani ndanihü engoro. Ranimboane asu ŋgiri hapondanambe ana, ahinümbi hohoanimo ranai hibadamuni ngo.

²⁶ Sisas Kraisiŋbo anihondumbofe hohoanimo rani-süŋgumboane munguambo se ai-babidi nimboeimbo asu Godindi nimorimboyahi animboei.

²⁷ Se didiyei Kraisi-babidi hundürimayei ranimboyei asu se ahandi hohoanimo masahümündi.

²⁸ Ranimboane asu Kraisiŋdi nendimbofe ra Sudahünd-anei asu aheiniŋfo rananei munguambo ra ŋgorü-poanimbo fiyeimbi-yeipoani. Nindou moani ratüpur+yeimbi rananei asu moani aboedi-poanimbo animboei rananei ai ŋgorü-poanimbo fiyeimbi-yeipoani. Asu nimorehi, nindowenihai ai ŋgorü-poanimbo fiyeimbi-yeipoani, nga wan. Nga munguambo se Sisas Kraisi babidi animboei seana mam-anei.

²⁹ Asu se Kraisiŋdi nend-ayei ana, Abrahamiŋdi ahiri mamindei hehi asu se nini-moatükunimboyu God ai saimbo yahuhaya horimbo hoafire masihendi ra ndahümündi-mboyei.

4

Sisas Kraisiŋdi süŋguyefi sihiri Godindi nimorimbomehund

¹ Nga hoafi ra ndahurai-ane: Nindou nimori anüŋgu ana, sapo ai ahandi afindandi-mayo mungu-moatükun+ ra ndemümdümbui. Ai mungu-moatükun+ hibadambuisi, nga asu awi ai akidouyu-ambe ana, ŋgiri ai hibadandi, nga ai moani ratüpur+yu-randeimbi nahurai nüŋgumbui.

² Nindou nimori ranai akidouyu-ambe ana, ai moanui afindi asu hifandi-randeimbi ranahafandi hoarehi nüŋgu ŋgumbo asu ai nini-simboan+yo afindi ai ahambo hifandimbi+rand-amboane mehu rani-simboan+ dagadombui.

³ Mare yahurai safane sihiri horombo nimori akidou nahurai hifi ndanihündambo moatükun+ ranahandi moani ratüpur+yefeimbi manimboefi.

⁴⁻⁵ Nga asu ndeara si ra tüküfembo yangiriyoambeyo God ai ahandi Nimori ra hifina koamar+herü. Nimorehi ai ahambo wakimar+mindo asu ai Suda-yomondi ahinümbi hohoanimo megoro rani-hoarehi manüŋgu. Nindou didiyei ai ahinümbi hohoanimo rani-hoarehi animboei ranaheimbo aboedambo-femböhünda God ai ahambo koamar+herü. Ranimbo asu sihiri Godindi nimorimbondahu burindemboyeŋfi.

⁶ God ai sihefimboya, ai wandi nimori-mbeyeiamboane yahuhayamboyu. Ranimboane asu ahandi Nimoriŋdi Yifiafi sihefi ŋgusüfoambe

koamarihendi, sapa Yifiafi ranai ramareamuna sihiri Ape, wandi Ape, sefi arihundi.

⁷ Ranimbo-hündamboane asu se hapondani ana nindou ngoründi moani ratüpuriyei-rihündeimbi nindou-yeipoani, nga Godindi nimor-anei. Asu se ahandi nimorimbo-mehindambo-wambo ai nini-moatükuni ahandi nimorambo napire masihendi ra dagadürimbui.

⁸ Horombo maho ana awi se moai Godimbo fifirihori. Nga ranimboyei se God hondü ningokoate amuri godi-mayei ranahei moani ratüpuriyei marihündi.

⁹ Nga asu hapondani ana se Godimbo ndorihori fifirihorimboanei. Nga awi asu God ai siheimbo fifirea-ndürimboani. Ranimboane asu se nimboe asukai hifi ndanihündambo moatükuni engoro ranahambo hihiriyahi aheia? Asu se nimboe hifi ndanihündambo nginindi-koate ranahambo moani ratüpuriyei-rihündeimbi ningombo hohoanimoayeia?

¹⁰ Seana Suda-yafe hohoanimo süngurhindühi rani-poanimbo si, amoamo, hoembo, yahimombo asu himbani ranahambo afindi hohoanimoeyei rihündühanei.

¹¹ Roana siheimbo yihimboariharü. Ro siheimbo farihefe-ndürimbohünda ratüpurü afindi tñirifoayahä ra hifini pindimboe samboanahi hohoanimoayahä.

¹² Karihasihandürü wandafi mamä, ro siheimbo hütü-hoafehandürü. Se awi ro ahinümbo hohoanimo süngufekoate animboahi nahuraindei. Horombo ana roambo se ahinümbi hohoanimo süngufekoate manimboei nahurai tükümeheandane. Horombo se moai wambo nini-moatükuni moaruwai hohoanimoyahündüri, nga wani.

¹³ Wambo anjününambo-marandira siheimbo sowahi boatei sühi aboedi hoafi siheimbo hoafimehandüra se fifirarhindü.

¹⁴ Wandü fiambe ra moai ndoreandiri asu se ranimboyei tñirifomayei, nga asu se wambo moai daboadi hihirihindürühimbo yiboaruko-rhindüri, nga wani. Nga se moani wambo masahümündi-ndiri Godindi-mayo sünambeahindi nendiyu asu Sisas Krais ahandihoariyu semindimbo nou.

¹⁵ Se rani-simboani wambohünda hihifi-hihifimayei, nga haponda asu hihifi-hihifi ra nahana? Horombo se wambo fehefembo afindi hohoanimomayei. Nga asu se sihei himboari ra himindimbombe-mbonana, se wambo hürühümündi sehi.

¹⁶ Awi ro siheimbo aboedi hoafi ra anihondümbo hoafayahandürü ra ro sihei hürütümbi-mbaiyahäyo ndane?

¹⁷ Yini, nindou bidifiri ai ahamundi hohoanimo süngufembohünda siheimbo hühumaründürü hoangomosi, nga aboedi hohoanimokoate-yomondühi ramarundüri. Nga ai ramefundi ra siheimboya, Por mamimbo daboadi hihirhipurühi asu yihoeimbo nginindi süngumbihimuna yahomo houmboemo.

¹⁸ Sihiri nindou fehefembo afindi hohoanimondefani ra aboed-ane. Munguambo si se randihindi ro se-babidimbo ningokoate-yahambe amboani.

¹⁹ Wandü nimori mamä, sapa nimorehi ai nimori wakemindimbo nimini nimarimbo asübusimboayo yahurai-ane wandü ngusüfoambe asübusi amaro. Ro moani yahurai hamind-animbo siheimbo asübusimbonda nga ngambo se Godindi nimori Sisas Krais nahurai tükündahimboyei.

²⁰ Karihasihandürü, haponda ro se-babidimbo ningombo afindi hohoanimoayahä. Awi asukai siheimbo afurindühe hoafindahandürü samboanahi. Awi hapondanambe ana ro sihei hohoanimo ranahambo ngusüfo afindi kürüheamboanahi.

Hagar Sara-yafe kafeefe hoafi

²¹ Awi haponda ro nindou se diidiyei ahinümbi hohoanimo engoro ranahandi hoarehi nimboefimbo aseisiheimbo düdundaheandüri samboanahi: Awi se ahinümbi hohoanimo ranai hoafimayo ra himborikoate-wamboyei?

²² Sapo Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya, Abraham ai nindowenihini nimori yimbumarapiri. Ngorü nimorehi moani ratüpurioyorangeimbindiyu asu ngorü ahandi nimorehi hondündimayu.

²³ Abrahamindi nimori ra nimorehi moani ratüpurioyorangeimbi Hagarindi mayu ranai koadürü nimori wakirihümündi arihündi süngu tüküme fiyu. Nga asu nimorehi aboedi ningo-randeimbi Sarandi mayu ranai God horombo hoafimareandi rani-süngu tüküme fiyu.

²⁴ Hoafi ai yare hoafimayo ranahambo refe türüfoefemboane, nga kafeefe hoaf-ane ra. Nimorehi yimbu ra God ahandi nindou-babidi hoafi femindi asihеfeyo yahurai-anafe. Ngorü hoafi femindi asihеfeyo ranana God ai Mosesimbo ahinümbi hohoanimo masagado nahurai Sainai wafu amaro ranahand-ane. Sainai wafuwami Moses ai ahinümbi hohoanimo masemüdü. Asu nindou ranai ahinümbi hohoanimo rani hoarehi nimareimbo moani ratüpurioyorangeimbi nahurai-anei. Ranimboane Hagar ai ahinümbi hohoanimo hoafi femindi asihеfeyo nahurai-ane.

²⁵ Hagar ai Sainai Arebia-yomondi hifi wafu asu Suda-yomondi adükari ngoafi Serusarem nahurai-ane. Ranimboane asu Serusarem ngoafi ranai nindou rani ngoafihü amarei rani-badidimbo ahinümbi hohoanimondi hoarehi moani ratüpurioyorangeimbi-anei.

²⁶ Nga asu ngorü Serusarem sünambe anango ranai ana moani aboedi nimari-randeimbi ngoaf-ane. Ngoafi ranai ana anihondumbo-rihundeimbi sihefi me-ane.

²⁷ Baiborambe yare hoafiyowohü yahoya,
“Nimorehi ra seana hihifi-hihifiyafi.

Serusarem se hihifi-hihifiyafi.

Se nimori wakemindikoate nahurai-anafi.

Se heiründafühi asu hihifi-hihifindafühi hoafi puküna hoafindafi.

Se nimori wakemindimbo simboani asubusi afindi semindikoate-ayafi.

Se nimorehi nindowenihini hinngireandeimbi nahurai-anafi,

nga se nimorehi nindoweniheimbi aheimbo ngasündiwori hawa
nimori afindeimbi-ndamboyafi,”

Aisaia 54:1

meho.

²⁸ Wandafi mam, seana Aisak nou Godindi nimor-anei horombo Abrahamimbo horombo hoafimareandi süngu.

²⁹ Nga asu nimori mami sapo hondi ai nindou sihefi hohoanimo süngu wakimarinindo ranaiyu nimorehi nimori Yifiafi Aboedindi nginindi süngu wakimarinindo ranahambo tinjirifo masagado. Hapondani amboani mam yahurai ahinümbi hohoanimo süngurihindeimbi ai anihondumbo-rihindeimbi aheimbo tinjirifo sahündüri arihündi.

³⁰ Nga asu Baiborambe hoafi ra nüngure hoafiyowa? Ai yare hoafiyowohü yahoya, ‘Nimorehi moani ratüpurioyorangeimbi ra ahandi nimori rani-dibo hefoarhipiri. Nga ahandi mayu nimori ranai ana ngiri afindandi-mayo napo nimorehi aboedi ningo-randeimbindi-mayu rani-dibo yibobondandifani,’ meho.

³¹ Wandafi mam, müngu-moatükuni sihiri rani nimindihündi fihirarihündi ana, moani ratüpurioyorangeimbi nimorehi ranahandi

nimoriyefipoani, nga sibiriri ana nimorehi aboedi ningoweimbindi nimor-
anehi.

5

Sibiriri aboedi animboefi yahurai yangiri animboefimboane

¹ Sibiriri aboedi ningombohunda Sisas Krais ai sifeimbo ahinumbi ho-
hoanimo-ambeahindi aboedambo-mareamuni. Ranimbo-hundamboane
asu se nginindihumundi nimboei. Nga asu se asukaindei ahinumbi ho-
hoanimo rani hoarehi moani ratupuriyei-rihundeimbi tukundahimboyei.

² Se himborindei! Ro Por-anahi nda siheimbo ndarthe hoafehanduri.
Se ahinumbi hohoanimo sungufembohunda sihamundihoi fi-hoeari ra
kefe tirihefe hohoanimo sunguarundi ana, Sisas Krais ai ngiri sihamumbo
fandihepuri, nga wani.

³ Nindou dudi ai ahandi fi-hoeari ra kare tirarhoayu ana, awi ro ahambo
ahini hoafhando: Asu se rani hohoanimo sunguarandi ana, se ahinumbi
hohoanimo munquambo engoro ra kameih-animbo sungunda ngafi.

⁴ Nga asu ahinumbi hohoanimo ra sungufeyoani ranimbohunda God ai
siheimbo mbumund-anei mbeyahua sei hehi hohoanimoayei ana, awi se
Kraisimbo hiningirihoruhi asu Godindi moani hipoambofe hohoanimo ra
ngiri siheimbo fandihenduri.

⁵ Nga ro Yifiafi Aboedi ranahandi nginindi-namboanefi Godimbo
anindhumbo-rihurui yihoeimbo nindou mbumund-anei mbeyahumuni
sefi hohu ranahambo himboayefi.

⁶ Nga asu nindou ai Sisas Krais diboehindi ana, fi-hoeari kefe tirihefe
hohoanimo-ane asu nindou fi-hoeari kefe tirihefekoate hohoanimo-ane
ranana awi moanane yahomboane. Nga anindhumbofe hohoanimo ai
nindou ngorumbo ngusüfo pefe hohoanimo ranahambo botareandi ana,
rani hohoanimo ra ai ndorihoeimbi hamind-ane.

⁷ Se horombo ana Kraisindi hohoanimo rasungu aboedi maheiyo! Nga
asu dudi nimori ai siheimbo raninafi ra gumareandura asu se anindhü
hohoanimo ra sungufekoate-mayeia?

⁸ God sapo siheimbo wand-anei mehu ranai moai nafi gureanduri. Nga
wani.

⁹ Hibadihumbo! Akidou hihindi hohoanimo ra afindi nindou-yafe
hohoanimo mamikari-ndandurimboe tapoko akidou sesambe apaiaro ana,
asu sesi munqu hühüti yangiri nahuraiyohane.

¹⁰ Se Krais-dibo manimboei-amboanahi asu ro yarthe hohoanimoayah,
ngiri se ngoru hohoanimo ndahumundi, nga wandi hohoanimo-animbo
ndahumundi-mboyei, asahi. Nindou dudi ai shei hohoanimo haponda
ngoru-sungu ngoru-sunguaranduri ranana God ai ahambo tiririfo da-
gadombui.

¹¹ Nga wandafi mami, ro fi-hoeari kefe tirihefe hoafi ra bokarthehe-
mbarihi hahi-mbonana, asu wambo ngiri moaruwaimbo-rundiri. Nga ro
hoafi ra bokarthehe-mbarihi hahi-mbonana, asu ro Krais ai nimi keimbi
karihendeimbi-fih yifimayu ranahambo bokarthehe arihandi rananimbo
Suda ai ngiri ngusüfoambe yiboaruko-rhindiri.

¹² Nindou didiyei shei hohoanimo ra ngoru-sungu ngoru-sungu arundi
ranai ana, awi ai ahamundihoi fi-hoeari yangiri karu tirihemo asu
timoefi kameihi kambirupur-amboane.

¹³ Wandafi mami, siheimbo ana God ai aboedambo mbanimboeia
yahuhayambo sinei yahundi-reimb-anei. Haponda se aboedambo
animbeisi, nga asu se ranahambo ngiri hohoanimondeih hifi

ndanihündambo hohoanimo ra warindahi ndahümüdi. Nga se simbori ngusüfo pefirindeihí fandíhehindürí ndühündí.

¹⁴ Munguambo ahinümbí hohoanimo engoro ra hoafi mamí raní nímíndífilh-ane türefíra-míndímboayo. Ai yare hoafiyowohü yahoya, 'Se nindou ngorümbó ngusüfo pandowandí sapo se síhafí fimbo rawarowandí nou,' meho.

¹⁵ Nga asu se nímambeahíndí níníhondí burayei nou hohoanímoyeihi síheihóari simborí hoafürayei ana, awi se ranahambo híbadíhümbó. Nga asu awi se síheihóari simborí moaruwaimbo-firíndeimboyei.

Yifiafi Aboedíndí hohoanimo asu hífi ndanihündambo hohoanimo

¹⁶ Wandí hoafi ro hoafayahí nda ndahurai-ane. Síhei hohoanimo ra Yifiafi Aboedí ranai-anímbo hífandí-mbírandürí howamboane. Rananímbo asu se ngírí horombodídí hohoanimo ngusüfoambe amarondürí ranahandí yifirí süngundíhi ngei.

¹⁷ Awi síhírí randíhu fífíríndíhumboane, horombodídí hohoanimo ranai Yifiafi Aboedíndí hohoanimo ra pühíyo hífinambofembo yaho haya refeyoan-ane, asu simborí Yifiafi Aboedíndí hohoanimo ranai horombodídí ngusüfoambe hohoanimo hífinambofembo hohoanimoayo. Rananafe yimbu moatükuní ranai simborí ngíníndürefe hafe. Ranímboane níní-moatükuní se refembo sei hehi hohoanimoayei ra ngírí randíhindí.

¹⁸ Síheimbo Yifiafi Aboedí ranai semíndíndürí aho ana, asu se ahinümbí hohoanimo ranahandí hoarehíyeipoaní.

¹⁹⁻²¹ Horombodídí ngusüfoambe hohoanimo ranana se fífíríhimboaneí. Raní-moatükuní ra ndahurai-ane: Nímórehí sísíhímo hohoanimo, nindowenihí bírabírí hohoanimo, ngusüfoambe moaruwai botífe hohoanimo, tíkai godímbo hohoanímombo, sanendí kabómombo dídíbafífe hohoanimo, yiboarukofe hohoanimo, hohoanífe hohoanimo, watíkoafi hohoanimo, díbokorí hohoanimo, simborí hoafi hohoanimo, yikürübüríhefe nímari hohoanimo, ngorümbó ngusüfoambe moaruwaimbofe hohoanimo, bia símíndí hohoanimo, patiambe bia símíndí hefe ho hohoanimo, rahurai hohoanimo aho ra. Horombo síheimbo hoafímehandürí yahurai-ane asúkaiya ahíní hoafehandürí. Munguambo nindou ai yahurai hohoanimo sünguaríhi hei ana, ai ngírí God ngíníndí hífandarandí ranambe ngei, nga waní.

²²⁻²³ Nga asu Yifiafi Aboedí aiana aboedí hohoanimo ndahurai ngusüfoambe botíre randühane. Ngusüfo pefe hohoanimo, híhífí-híhífí hohoanimo, ngusüfoambe afurífe kife hohoanimo, nindou ngorü ai síhefímbo moaruwaimbo-ríhimunaní ambíríhümüní yaho hohoanimo, fehefe hohoanimo, nindou ndondofe hohoanimo, asu moaní aboedí mbumundí ho hohoanimo, híningírrou safí níngo hohoanimo, hohoanimo ndofe kife hohoanimo aho ra. Moai ahinümbí hohoanimo mam-amboaní raní hohoanimo ranahambo yowaní yaho, nga waní.

²⁴ Nindou dídíyeyi ai Kraisíndayeyi ana, ai ahei horombodídí ngusüfoambe hohoanimo ra ahandí yifirí asu hohoanífe hohoanimo raní kameihí raguanambo-maríhind-ane.

²⁵ Yifiafi Aboedí ranai síhefímbo yangírí níngo hohoanimo masemuní. Ranímboane asu randíhu híningíndíhunda Yifiafi Aboedí ai síhefí hohoanimo ra hífandímbrá howamboane.

²⁶ Awi ngírí síhefí hí ranahambo moaní hoangíríndíhu síhírí boríndefí. Asu ngírí nindou ngoründí ngusüfoambe moaruwaimbo-fembohúnda hohoanimo botíndíhundi. Asu ngírí ngorümbó ngusüfoambe moaruwaindefühí hohoanimo-mbondefí.

6

Sihiri simbori farihefir-ndefomboane

¹ Wandafi mamî, asu nindou ngorü ai moaruwai hohoanîmo ranambo hîmondarîmîndo ana, nindou sapo didîyei Yifiafi Aboedîndî hohoanîmo sünguri-hindeimbî se nindou ranahambo warî hoafendühi aboedî ndondondîhorî hîningîndîhorî. Randîhindühi asu se siheihoarî hîbadîhümbö, nga asu ranî hohoanîmo ranai siheimbo amboanî rande hoeindeandüranî moaruwai hohoanîmo-ndeimboyei.

² Se nindou ngorümbö tîngîrîfo tükefeyo ra simborî farihafirüdeî. Ranî süngumbo-anîmbo asu se Kraîndî-mayo ahînümbî hohoanîmo engoro ra süngundîhimboyei.

³ Nindou mamî ai ndürîkoate-ani, nga ai ro ndürümb-anahî, ehu ana, nindou ranai ahandî fimbo wosîhoaforî hoafiyuhani.

⁴ Nindou mamamî siheihoar-anîmbo nîne hohoanîmo ranahambo aboedîyo moaruwaiyo rawarîheandî mbîsei hehi türüboadîhindî. Nga se sihei hohoanîmo nindou ngoründî hohoanîmo ra mamühîndîhi yîbobondîhimboyei. Asu se siheihoarî nîni-moatükunîyo ramarîhindî ranahambo hîhîfi-hîhîfîndeimboyei.

⁵ Nîmboe nindou munquambo mamamî ai aheihoar-anîmbo ahei ratüpurî ranahambo wudîpoaporîhi hîfandîmbîrîhünd-amboane.

⁶ Nindou düdi Godîndî hoafi yamunde-randeimbîmayu ahandî yamundea-ndüreimbî ahambo bîdîfirî napo mbîsahündo-wamboane.

⁷ Awi se siheihoarî sihei fi ranahambo tîkai hoafîndeimboyei. Nindou didai-amboanî ngîrî Godîmbo tîkai hoafîndundo. Nindou nîni-moatükunî mangîrî nümbür-ambe hîfareandî ana, asu süngunambo mare hîfîmareandî yahurai-anîmbo asükaindu hündîhembui.

⁸ Nindou ranai nîne moaruwai hohoanîmo mangîrî nahurai hîfareandî ana, yîfayu amboanî süngunambo rahurai safîndowanî hündîhembui. Nga asu ai Yifiafi Aboedî ranahandî ngîndînambo aboedî hohoanîmo hîfareandî ana, asu süngunambo ai Yifiafi Aboedî ranînambo yangîrî koadürümbö-koadürümbö nîngoweimbî safîndowanî hündîhembui.

⁹ Ranîmboane awi sihîrî aboedî mbumundî hamîndî ratüpurî ranahambo refembo garîbîpoanî. Sihîrî ranîmbo garîbîkoate ranî-fihî hamîndî tütüngarîhundî ranînambo süngunambo ranahandambohundî sesî ranai safîndowanî aboedî hündîhehumboyefî.

¹⁰ Ranîmboane nîni-simboanîyo sihîrî nindou amurambo fehefendürîmboayo, rasüngundî-hurîmboane. Randîhu-ndühîndowanî sapo wandafi mamî didîyei Adükarîmbo anîhondümbö-rîhoreimbî aheimbo ranî-poanîmbo hamîndî fandîhehu-ndürîmboane.

Por ai Kraîs yîfiyuweimbî nîmî keimbî karîhendeimbî ranahambo hîhîfi-hîhîfayu

¹¹ Hoafi nda ro wandîhoarî sürü paparîhandî. Se hoeindîhindî ro wandîhoarî sürü boagîrî-boagîrî pamarîheandî.

¹² Nindou bîdîfirî ai sihamumbo fi-hoearî karu tîrîhou yahomo hütî-hütîarüpurî rananîmbo Suda ai aboed-anemo mbîseiya mehomo. Nindou ranai yîhîmboyomondühi yahomoya, 'Ro Kraîs yîhoefîmbo nîmî keimbî karîhendeimbîfihî yîfîmayu ranahambo yangîrî anîhondümbö-arîhundî ana, Suda ai yîhoefîmbo moaruwaimbo-ndümunîmboemo,' mehomo.

¹³ Nindou ranai sapo Suda-yomondi ahinümbi hohoanimo ra sowandümo-ndeimb-anemosi, nga asu ai moai ahamundihoari rani-moatükuni ra ndoru sünguru homo rundi. Nga aiana sihamundi fi-hoeari ra kefe tirihelihü asu ranahambo borindefo yahomo humboanemo hohoanimoayomo.

¹⁴ Nga wandi fimbo ana, awi ro sihefi Adükari Sisas Krai ai nimi keimbi karihendeimbi yifimayu ranahambo yangir-animbo borinda ngamboyah. Rani-sünguane hifi ndan+hündambo hohoanimo ra wandi hohoanimoambe moanane asahi. Raniyah asu ro-amboani marthe nindou hifinindi ahei hohoanimo rani+mböhünda yifimayaha nindou ai wandi hohoanimo ranahambo moanane ase.

¹⁵ Fi-hoeari kefe tirihefe hohoanimo asu fi-hoeari kefe tirihefekoate hohoanimo ra yiboboambo Godindi himboahü moanane. Nga sihefimbo God ai simbori nindoumboreamuni hiningimareamuni ranane ai aboedi hamindi hondayo.

¹⁶ Nindou munquambo ai rani hohoanimo engoro ra sünguarhi hei ranaheimbo God ai hipoambo-reandürühi ngusüfo afurife kife hohoanimo mbisagadür-amboane. Asu Godindi nendi munquambo ranaheimbo amboa mbisagadür-amboane.

¹⁷ Ndeara bidifiranambo hoafi hoafayah: Nindou mam ai wambo tinümbi hohoanimo ngiri ndendiri, nga yowan. Nindou ai wambo harimemondira sifo anangondiri rani-süngunambo munquambo fifirihindi ro Sisas Kraiindi yangir-anahi.

¹⁸ Wandafi mam, sihefi Adükari Sisas Krai ai siheimbo moani hipoambo-mbireandürimboane. Nga anihond-ane.

Efesus

Pas nda Por ai Efesusihündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por, Sisas Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandeimb-anahi. God ai ahandi hohoanimonambo wambo ahandi hoafi semindi hombohünda kafoare hiniñgi-mareandiri. Se Efesusihündi Sisas Kraismbo anihondumbo-rihoreimbi siheimbo God ai wand-anei, yahuenüngu kamafaoreandür-anei.

² Sihafi Ape God asu Adükari Sisas Kraisi ai siheimbo moani hipoambondineandüra, asu sihei hohoanimo afundihi kündihi hehi mbimariya samboanahi.

Kraisindi süngüyu God ai sihefi hohoanimoambe aboedi moatükuni mase-muni

³ Sihiri sihefi Adükari Sisas Kraisindi God asu Ape-mayu ranahambo aboed-ani, mbisefimboane. Sihiri Kraisi-babidi manimboefamboyu asu God ai sihefi hohoanimoambe sünambeahindi moatükuni müngu ranimbo aboedi-aboedireamuni arandi.

⁴ Sapu God ai hifi, sünu nafikoateyu-ambeahiyu sihefimbo ahandi sürühehindeimbi nindou-yeih asu ahandi himboahü hütikoate-mbeyeiya yahuhaya dibonimayumuni.

⁵ Horombo hondü God ai ahandi hipoambofe süngu sihefimbo Sisas Kraisindi süngüyu ahandi nimorimbore kamafaoreamuni. Ahandi-hoari yifirimayu rasüngu ramefeyuwa asu ai hihifi-hihifimayu.

⁶ Ai ahandi ngusüfo parireimbi nimorindi süngu sihefimbo hipoambomareamuni ranimbo-animbo asu sihiri ahandi ranipoanimbo hondü moani hipoambombofe ranahambo aboed-ane, mbisefimboane.

⁷⁻⁹ Kraisi ai yifiyuhüyu, asu ahandi horinambo sihefi moaruwai hohoanimo ranahambo God ai amboawiyeyi yahuhaya aboedambomareamuni ai sihefimbo afindi hamindi hipoambo-reamunühi-wambo. Nga Godindi moani hipoambofe hohoanimo ra adükari hamindi hond-ane! Horombo God ai Kraisindi wari-süngu ro randiheamboyahi mehu ra dibo menyoroyosi, nga ai diboadore fifireandühi yifiriyuhü ahandi hohoanimo ra sihefimbo weindahimareamuni.

¹⁰ God ai ahandihoari aboedi hohoanimo nda yare hohoanimo masihend-ane, nga rasimboani refembo si tükündifeyoani münguambo hifinindi asu sünambeahindi moatükuni ra mamambe-ndeandüh-animbo asu Kraisi ai bogorimbondifi hibadarümbui, mehu.

¹¹ Nini-moatükuni God ai yifiriyu haya hohoanimo masihendi ra yare-randa tükufe arandi. Horombo God ai hohoanimo masihendi ra hapondani ana rasüngüandühi asu Kraisi-babidi Suda yihoefimbo ahandi nendimbore kamafaoreamuni.

¹² Ranane asu Suda ro boatei Kraismbo hifandirihuri manimboefi ra God ai wambo aboedi hamindi ndür adükarümb-ani mbisei, yahuhaya kamafaoreamuni.

¹³ Aboedi hoafi ndanambo-animbo Suda-yafe ndifo siheimbo amboani God ai aboedambo-ndiheandüri-mboyahi mehu. Se hoafi ra himboriyeyi hehi, anihondumbo-marihindi asu se Kraisi-babidi mamani animboei. God ai horombo hoafire masihendi süngu siheimbo wand-anei mehu ra nafuimbohündambo ahandi Yifiafi Aboedi masagadüri.

¹⁴ God ai sihefimbo ahandi nouehundi ranimbo müngu aboedi moatükuni horombo hoafimareamuni, nga asu ai ndaiamunümbui. Nga

ranimboanefi sîhiri hifandarîhundi ra fifirifembo-hündambo ahandi Yifiafi Aboedi masemunî. Sûngunambo ai sîhefîmbo aboedîndeamuna aboedi hamîndî niŋgomboayefi rasimboani ndahumündemboyefi. Ranimbo-animbo sûngunambo ai ndürümbîndühi asu ahambo aboedi hamînd-ani mbîseimboyei.

Porîndî Godîmbo didîbafîfe hoafi

15-17 Ranimboyahi asu se Adûkari Sisasimbo anîhondümborîhori arîhündî, asu ahandî nendî muŋguambo hîpoambo-rîhindürî arîhündî, ranî-hoafi ranahambo hîmborîya hehea, sîheimbohündambo Godîmbo hîhîfi hoafi kîkîrîhamîndî hîmboyahühi-yahîpoanî. Nîmbî-nîmbîsi sîheimbo hohoanîmoyahühi Adûkari Sisas Kraisîndî God asu sîhefî Aboedi Hamîndî Ape ahambo didîbafî-yaheandühi sahîya, 'Se aheimbo sîhafî Yifiafi Aboedi dabadürühi, ranambo asu aheimbo dîboadorîhoeimbî hohoanîmo dagadürühi, asu sîhafî hohoanîmo nafui-ndafîndüranî rananîmbo asu sîhambo dîboadondîhi fifîndîhi-nînimboane.

18 Ape, se aheimbo ŋusüfoambe sürühoeimbî hohoanîmo dabadüranî anîmbo asu se nîni-moatükunîmboyo hoafîmayafîndürî ra ai hîmboayei ranahambo fifîrîmbîrîhind-amboane. Ape, se sîhafî nendî ranaheimbo aboedi hamîndî niŋgombo dîbonîyafî hîniŋgî-marîwandürî ranahambo fifîrîfembo-hündambo fandîhawandürî.

19 Asu sîhafî ŋgînîndî adûkari hamîndî anîhondümborîhi-rîhündeimbi nindou ranaheimbo fehefembohünda ratûpurîyo arandî ranahambo fifîrîfembo-hündambo fandîhawandürî.' Yahurai sîheimbohündambo Godîmbo didîbafîyahe arîhandî. Asu Godîndî ŋgînîndî ra akîdouyo, ŋga adûkari saf-ane.

20 Ŋgînîndî ra sîhefîmbo ratîpurayo ra rahurai-ane, God ai ranamboyo Krais yîfîhündî botîrîrî haya, bogorîmborîrî ahandî warîhondü waranî sünambe hîniŋgîmarîra amaru.

21 Krais ai nîmoamo saf-ani, ŋga sünambeahîndî moatükunî ŋgînîndeimbî, bogorî, ndürümbî ra muŋguambo ahandî hoareh-ane. Muŋgu-moatükunî ndürümbayo ranambo, ahandî hoareh-ane, hapondanî asu sûngunambo amboanî.

22 God ai muŋgu moatükunî ra Kraisîndî hoarehî sîhai mbura asu ahandî nend-ayei ranaheimbo bogorîmborîrî hîniŋgîmarîrî.

23 Kraisîndî nendî ra ahandî fi-ane, ŋga ai ahei mbîro-ani. Ai muŋgu moatükunî nafîramündümboani asu ahandî nendî ahambo amboanî nafîrîhorî-mîndeimboanei.

2

Sîhîrî yîfîhündî nahuraimefa God ai yangîrî-mareamunî

1 Horombo se Godîndî hoafi hîmborîkoate-yehî, hohoanîmo moaruwai sûngurîhi marîhündî, ranîyei se yîfîhündî nahurai-mayei.

2 Rasîmboa se ndanî hîfînîndî moaruwai hohoanîmo ra sûngurîhindühi, asu moaruwai nendî nîmoamo sünambe amarei ahei bogorîndî hoafi sûngurîhi marîhündî. Asu haponda ai Godîndî hoafi hîmborîkoate-yeimbi muŋgu hîfandarandürî.

3 Horombo sîhîrî amboanî ai ramehindî nahurai-mayefî. Sîhîrî sîhefî hîfînîndî hohoanîmo sûngurîhundühi asu nîni-moatükunî sîhefî fiambe hohoanîmo yîfirayo ra rarîhu sûngurîhu marîhundî. Asu bodîmondambo ramefeyo nou, sîhefîmbo amboa God ai ŋgînîndî-ndamunühi tîŋrîfo mbîsayamun-amboane.

4-5 Yiní, ro Godíndí hoafí hímboríkoate-yefühi yífíhündí nahurai-yefí, nga Godíndí moaní hípoambofe ra adúkarí hamínd-ane asu ai síhefímbo afíndí ngusüfo pareamunühi Kraís-babídí yangírí-mareamuní. Ahandí moaní hípoambo-nambo yangírí síhefímbo faríhemunühi aboedambo-mareamuní.

6 Asu síhefímbo Kraís-babídí yangíreamunühi sünambe nímoamo híngí-mareamuna, ai-babídímbo bogoríndí fondíhü amarefí.

7 Ai afíndí hamíndí moaní hípoambo-reamunühi Kraísíndí sünguyo síhefímbo aboedí hohoanímomemuní. Ra koadürümbo-koadürümbo süngunambo nafuimbohünda Kraís-babídí ahandí fondíhü nímoamo híngí-mareamuní.

8 Se aníhondümbo-maríhind-amboyu asu God ai ahandí hípoambofena aboedambo-mareandürí. God ai moaní masagadür-ane síheimbo, nga síheihoarí moai raní-moatükuní ra raríhindí.

9 God ai moai se aboedí ratüpurí ramaríhindí ranímbo hohoanímoyuhü aboedambo-reandürí. Ranímoyo-wamboane, asu ngírí se síheihoarí ranímbo boríndei.

10 Síhefímbo nafíramunühi asu Kraís-babídí mamambereamunühi, aboedí hohoanímoyuhü süngufembo-hündambo nafímaramun-ane. Horombo God ai aboedí hohoanímoyuhü ra hohoanímoyuhü masíhend-ane, síhírí rasüngufembo-hündambo.

Kraís ai Suda-yei ndífo aheimbo mamühímarearü

11 Ranímboane asu se ndanahambo hohoanímondei. Suda ai ahamundí warína fí-hoearí karu tíríhoemo arundí. Nga seana Suda-yafe ndífo-ane asu moai síhamundí fí-hoearí karu tíríhoemo rundí. Asu Suda ai síheimbo sísíndí hoafírundürühi seiya fí-hoearí kefe tíríhefe-koateyomo-rundeimb-anemo sei dúkamaríhipurí.

12 Se ndanahambo hohoanímondei. Horombo se Kraís-babídí moai níboadei. Se nindou amur-ane, nga se nindou God ai díboníyu híngí-mareandürí raníyeyi-poaní. God ai Sudambo horombo hoafímareandürí rasüngumbo aheimbo hoafí fíramündü masíhendí, nga síheimbo-ana, waní. Se hífí ndaníhü ana Godí-koate-ayeyi asu God síheimbo faríhefe-ndürímboayu moai hífandühí nímarei.

13 Horombo se Godíndí fíkímí moai nímbœi, nga haponda God ai síheimbo, Sísis Kraísíndí horí ranínambo, ai-babídí mamambe-mareandürá, Godíndí fíkímí anímboei.

14 Kraís ai Suda, asu Suda-yafe ndífo mamambe-reamunühi, síhefímbo wudímbohünda mafaríhemuní. Horombo símborí ngíníndürí-yefühi nímbœfímbo asu símborí yiboaruko-fíríyefühi raní-moatükuní ra gínírí nou mbusümo mapaiaro. Kraís ai símborí ngíníndürí ra mbusümo kíkímareandí.

15 Suda-yafe ahínümbí ai yowaní yahomo asu randíhindí yahomo marundí, nga Kraís yífímayu ranínambo ahínümbí hohoanímoyuhü ra awa-maríhoayo. Suda asu Suda-yafe ndífo ai-babídí mamambefe-pírímbo, símborí nindou mamí nahurai tüküfembohünda Kraís yífímayua, asu yimbu ai wudímayei.

16 Ahei símborí ngíníndürí kíkífembohünda, asu yimbu mamambefepírí sepírímíndí God sowana hombóhünda, ai nímbí keimbí karíhendeimbífíhí yífímayu.

17 Suda ai Godíndí fíkímí manímboei, nga Suda-yafe ndífo se ahandí fíkímí anguní manímboei, nga Kraís ai kusü yimbu ranahafembo

yahuya, 'Se God-dibo wudindafineandühi asu s̄heihōari amboa wudindei ndihündi,' mehu

¹⁸ Kraisindi sünguyo ro Suda, asu se Suda-yafe ndifo Godindi Yifiafi Aboedi raninambo nafi masihemunambo wambo asu s̄h̄r̄i Ape sowana hefi arihündi.

¹⁹ Ranimboane asu hapondani ana Suda-yafe ndifo se Godindi himboahü nindou rani-poanimbo asu amuri-yeipoani, nga moani se Godindi nindou yangir-anei asu se munguambo ahandi fikiminindi yangir-anei.

²⁰ Se Godindi wori nahura-anei. Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi, asu Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi ai hawesafi nahurai-anemo, asu Sisas Krais ai bogimondi nahurai-ani.

²¹ Krais ai n̄mī mun̄gu ra mamambemareanda nḡin̄indi man̄ngo. God ai wori ra worimbo-randühani adükari tükündifewani asu Adükari ai wandi yangir-ane mbüsümbui.

²² God ai s̄heimbo amboa Kraisindi nendi asu Krais-babidi mamambe-reandürühi, ahandi Yifiafi ranambe n̄mar̄imbohünda wori ra worimboarandi.

3

Por ai Suda-yafe ndifombo aboedi hoafi hoafimendüri

¹ Raneahi asu ro Por s̄heimbohündambo Godimbo hoafiya arihandi. Ro Sisas Kraisindi ratüpur̄i ratüpur̄iya, Suda-yafe ndifo s̄heimbo Godindi hoafi hoafimayahi, ran̄yo asu wambo karabus̄i-marund̄ri.

² Se ra himbor̄imbeyeyo, God ai s̄heimbo moani h̄ipoamboreandürühi ahandi h̄ipoambo hohoanimo ra nafuimbohündambo wambo ran̄poani ratüpur̄i masend̄ri.

³ Ai hohoan̄moyu mas̄hendi hoafi ra horombo d̄ibo menjoro, nga haponda ai wambo hoafi ra weindah̄i-mareandi. Horombo ro ran̄mbo ak̄idou sürü pap̄imar̄handi.

⁴ Nga se wandi hoafi ra hoeiar̄hindi ana, se fif̄ind̄ihimboyei, ro Kraisimbo d̄ibor̄ihündi hoafi menjoro God weindah̄i-mareandi ra ndor̄ihe fif̄ir̄imar̄heandi.

⁵ Horombo God ai ahandi d̄ibo hohoanimo ra moai nindoumbo hoafiyundür̄i, nga haponda ahandi Yifiafi Aboedi ranai Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi, asu Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi, ranahamumbo hohoanimo ra weindah̄i nafuimarapuri.

⁶ D̄ibor̄ihindi hoafi God ai weindah̄i-mareandi ra ndahurai-ane: Suda-yafe ndifo amboa ahandi aboedi hoafi an̄hondumbo-ar̄hindi ana, ai s̄h̄r̄i Suda nahurai, Godindi aboedi moatükuni ndahümündeimboyei. Ai-amboa Kraisindi fi-anei. Asu koadürü yangir̄i n̄ngombo God ai horombo hoafimareandi, ranambo Sisas Kraisindi war̄i-süngunde aheimbo dagadür̄imbui.

⁷ Ai wambo moani h̄ipoambo-reandür̄ühi, ahandi nḡin̄indi send̄ri hayambo, ahandi aboedi hoafi hoafimbohündambo ratüpur̄iyar̄ihandimbi kamafoareand̄ri.

⁸ Godindi nendi-yafe mbusümo ro b̄id̄if̄iran̄i ham̄nd-anahi, nga God ai moani h̄ipoambo-reandür̄ühi, ran̄poani ratüpur̄i masend̄ri. Ro Suda-yafe ndifombo God ai s̄hef̄imbo af̄indi ham̄ndi d̄id̄iboado-reamunühi Krais masemuni ran̄mbo aboedi hoafi ra hoafiyondür̄imbo-hündambo ratüpur̄i ra masend̄ri. Nga ahandi aboedambofe hohoanimo af̄indi ham̄ndi wambo nḡirīi mun̄guambo fif̄ind̄ihündi.

⁹ God ai mun̄gu moatükuni naf̄imarandi, nga horombo hondü peyohaya hombo ahandi hohoanimo ra d̄ibo menjoro. Nga asu haponda

wambo ahandi hohoanimo ra weindahi nafuimbohündambo ratüpuri ra masendiri.

¹⁰ God ai hohoanimo yuhü yahuya, 'Sünambeahindi bogorimbo-yafundeimbi asu nginindeimbi ai wandi rani-poani rani-poanimbo ndofe fifirife ra fifiri-mbirund-amboane,' yahuhaya Kraisindi nendi-yafe warina ranahamumbo nafuirapuruhani.

¹¹ Horombo hondü God ai hohoanimo ra hohoanimo masihendi, nga asu shefi Adükari Sisas Kraisindi wari-sünguyu hohoanimo ra, rasüngumareandi.

¹² Sihiri Kraisimbo anihondumbo-rihurühi ai-babidi amarefi rani-süngumboane sihiri moani yihimbokoate Godimbo yimiyamboarhuri.

¹³ Raniyo asu sheimbo hoafiyahandürühi sahea, 'Ro sheimbo mafarhe-heandürambo asu wambo sowahi tñirifo afindi tükefeyo. Nga se ngiri ranimbo ngusüfoambe moaruwaindei, nga raninambo se ndüreimbi-ndeimboyei,' asahi.

Kraisindi hipoambofe hohoanimo

¹⁴ Raniyo asu ro Apembo yiri yimbu pusirhe nimarimbo didibafiyahe arihandi.

¹⁵ Ai sünambeahindi nendi, hifinindi nendi, mamisiri mungu ranahei nimindih-ani.

¹⁶ Ro ahambo sheimbohündambo didibafiyahe hoafiyahühi, 'Ape, se mungu aboedi moatükuni nimindih-anafi, asu shafi Yifiafi Aboedinambo aheimbo nginindi dabadürani, asu ngusüfoambe nginindi kürühi hehi mbimarei-amboane.

¹⁷ Asu ai Kraisimbo anihondumbo-arior rananimbo, ahei ngusüfoambe mbi marindür-amboane. Ai ngusüfo pefe hohoanimo ranambe, nginindi mbinimboei-amboane, nimi ahar hifambe hani nginindi aningo nou.

¹⁸ Rananimbo ai nafindhümündihi asu Kraisindi ngusüfo pefe ra, Godindi nendi-babidimbo munguambo, diboadondihi fifirimbirhindamboane. Ngusüfo pefe ra afindi hamindiyo hayambo, hoandar, hani, ho asu hafomboane.

¹⁹ Yini, ai ahandi ngusüfo pefe fifiri-mbirhindamboane, nga nindou ngiri ngusüfo pefe ra mungu hamindi fifindhindi. Ai ra fifindhindani, shafi aboedi hohoanimo aheimbo hafo tükündifemboe shafi ngusüfoambe hafo tüküme feyo nou,' asahi.

²⁰ God ai nginind-ani. Asu nini-moatükuni sihiri ahambo düduwehundo, asu hohoanimoayefi ra, Godindi nginindi ai ngasündeamboane. Nga hapo nginindi ra shefi ngusüfoambe ratüpuriyo arandi.

²¹ Kraisindi nendi Godimbo, koadürumbo-koadürumbo aboed-ani, mbisei-amboane. Anihond-ane.

4

Kraisindi fi mam-ane

¹ Ro Adükarindi ratüpuri sünguyahi karabusimeheandi. God ai sheimbo ahandi mbumundi hohoanimo süngufembo yahuhaya mborai sinei mehündüri. Ranimboane asu ro sheimbo huti-hütiarharü se Godindi mbumundi hohoanimo ra ndondhi süngundhi ngei asahi.

² Se sheihoari fi hifinambofe, wari hoafendühife asu tñirifo tükündifewani moanane yaho hohoanimo ra süngundhi ngei. Asu Kristen bidifiri ai sheimbo tñirifo ndehindürani-wani, se moanane mbisei hehi, ranaheimbo ngusüfo pandhindüri.

³ Nga Yifiafi Aboedi ai diboado-mareamuna asu sihiri hohoanimo mamisungufeihu wudi-wudife-mbohunda wofi ninini-moatukuni mamambere huhareandi nou. Nga se mamis yahurai hohoanimo-animbo tihirifondeihi sungundihindi.

⁴ Kraisindi fi mam-ane asu Godindi Yifiafi mam-ane. Asu God ai shefimbo, 'Mborai ro sheimbo aboedambo-fendurimbo ra hibaduhi nimandei,' mehu rani-moatukuni mam ranahamboane hifandarhund.

⁵ Adukari mam-ani, Kraisimbo anihondumbofe hohoanimo mam-ane asu hundurumbo hohoanimo ra mam-ane.

⁶ Asu God mam-ani, nindou muŋguambo-yei Ape-ani, muŋguambo-yei Adukar-ani asu ai muŋguambo-yei mbusumo ratupuriyu arandi, asu muŋguambo moatukuni rani-mbusumo amaru.

⁷ Krai ai ahandi afindi hamindi moani hipoambofe hohoanimo ra ranipoanimo aboedi ratupuri shefimbo simogodi yimbumareamuni.

⁸ Ranahambo Godindi hoafi ai yahoya, 'Ai ahandi hurutumbimbo ngasundiri mburambo, nindou yifiarambe ngasundimareapuri ai sepurimundü haya, nimoamo hamindi hafuhu, asu nindoumbo aboedi moatukuni masagaduri,' meho.

⁹ Mami hoafi 'ai mahafu' ra nungufimboyu mahafuwa? Ranane ra, ai rahurai-ane, ai moai sunambe nimoamo yangiri hafu, nga boatei kusü mbura hifini hifambe-ambe ragu hamindi amboa mahanu.

¹⁰ Nindou mahanu ra, mami ranaiyu asu sunambe nimoamo hamindi mahafu, muŋguambo hifi, sunu ranifihini nungombo-mayo ranimbo.

¹¹ Ai ahandihoari bidifirambo ahandi hoafi semindi ho ratupuri ra sagapuri, bidifirambo Godindi hoafi hoafimbo ratupuri ra sagapuri, bidifirambo ho aboedi hoafi hoafiyorambo ratupuri asu bidifirambo ahandi nendi ranaheimbo moanguindurimbo asu yamundifembo ratupuri ra masagapuri.

¹² Krai ai ahandi fi ra afindi kokoenduhi asu ngindimbeyowa yahuhaya Godindi nendambo farife ratupuri ranimbo diboado-fembohündambo rani-poanimo ratupuri ra masagaduri.

¹³ Sihiri randihu ngefombo, Godindi nimori wudi-poapondihu anihondumbo-ndihurihumbo fifindihurühi, mami hohoanimo sungundihumboyefi. Sihiri randihundühi, Krai nahurai diboadorihundeimb hondü nimboemboyefi nimori heimbo nginarihendi nou.

¹⁴ Sihiri randihundani, ngiri nimoakidibou nahurai nimandefi. Asu nindou ai shefimbo mamikarambo simbori yamundife hoafinambo tikai hoafindihumunani sihiri ahei hohoanimo ra ngiri sungundihundi. Nindou ai tikai hoafi sungufembo-hündambo ai hoafi nafirihiri rihünduhanei. Asu ahei tikai yamundife hoafi ra ngiri shefimbo yamundihimunühi werinambo nimi fondamindi ho fondamindi ho arandi nahuraindefi.

¹⁵ Wani, nga sihiri nindoumbo ngusüfo pandihu ngefühi, asu anihondü hoafi hoafinda-hundurimboane. Asu sihiri Krai-babidimbo afindikokoe nahurai nindou adukari diboadorihundeimbi-ndefomboane. Nga ai shefi mbiro-ani.

¹⁶ Mbiro ranai fi-safi muŋgu hifandarandi asu manduhari ai fi muŋgu türe-türe arandi. Asu fi-safi napo ngorü-ngoanini, ngorü-ngoanini, ahei ratupuri wudi-poapondihir ratupurindeian asu fi afindi kokoenduhi ngusüfo pefenambo nginindi tukundifemboe.

Anihondumbo-rihindeimbi ai simbori hohoanimo sunguarihindi

17 Ranimboane asu sheimbo Adükarindi süngu ahini hoafayahandüri nda, se Godimbo fifirife-koateyeimbi-yafe hohoanimo ra asükaindei süngundihimboyei, nga ahei hohoanimo ra nimindi fifirife-koate-ane.

18 Asu ai ngusüfoambe diboadofe fifirife-koateyeimb-anei. Asu Godindi-mayo yangiri niŋgombo ra ranikoate-anei. Sapo ai ngusüfo hohoanimo-koate-anei asu himboambe himbori-koate-anei.

19 Ahei moaruwai hohoanimo ranahambo amoaniŋgi-koate hohoanimo yangiri süngurihi arihündi. Asu ngusüfo hihiri wakirihi kürihi hehi, hohoanimo moaruwai hamindi ra yahuraimbo himboyeih sünguarihindi.

20 Nga sheimbo Kraismbo horombo yamundi-marundüri ranana yahu-raiyopani.

21 Krai ranahambo hoafi himborimayeisi, nga se ahambo süngurihorani Sisasimbo anihondü aboedi hoafi ra sheimbo yamundi-marundüri.

22 Se shei horombodidi ngusüfoambe hohoanimo ra raguanambo-fembo yamundi-marundüri. Ai sheimbo hifandirandüri marandamboyei asu se moaruwai hohoanimo süngurihi marihündi. Horombodidi hohoanimo ra nindoumbo tikarehaya ngusüfoambe botireandüri arandi, nga ai aheimbo awarihendüri arandi.

23 Nga shei ngusüfoambe ra simbori tükümbife-ndüramboane.

24 Asu se simbori hohoanimo ra ndahümündi kiki-boadihindi, nga hohoanimo simbori ra God ai ahandihoari ramareanda ahandi hohoanimo yahurai tükümeŋyo. Simbori hohoanimo ra sürühoeimbi asu aboedi diboadori-hoeyoweimbi hond-ane.

25 Ranimboane asu se tikai hoafi hohoanimo ra hinŋgindihindi. Nga wandafi mamimbo anihondumbo yangiri hoafindei, nimboe shiri munŋu Kraiindi fi-aneŋi.

26 Se ŋginindeiani hibadihümbo, nga se moaruwai hohoanimo-ndeimboyei. Se mam ŋginindei ŋgeimbo hüfhamindi hündamindimboe, nga yowan.

27 Se Satanimbo nafi nafindi-hehimboyei.

28 Hübühün nendi asükaiyo hübühünimbopoani, nga yimbukoari warinambo ratüpur aboedi ratüpur-yo mburimbo-animbo kaki asu sesi semindi mburimbo, nindou mbonimbo-arihümündi aheimbo farifehendürimboane.

29 Se moaruwai hoafi hoafindeimboyei, nga nindou farifehemböhündambo asu ŋginemindürimbo aboedi hoafi yangiri hoafindeiananimbo, asu shei hoafi ra ahei hohoanimoambe mbonimbo-arihümündi ranahambo didiboado-ndearümboe.

30 Se moaruwai hohoanimo ra refe-poani, nga Yifiafi Aboedi ai afindi hohoanimondomböe. God ai sheimbo dibonimayundüri asu ra nafuimbohünda Yifiafi Aboedi masagadüri. Rananimbo se wudipoaporihifirihindi bidifirani si tüküŋyo-ambe God ai sheimbo aboedambondearümbui.

31 Ngusüfoambe yiboarukofimbi, ŋginindi hoafümbi, paipaife hoafümbi, tirifoefe hoafümbi, asu ngusüfoambe moaruwaimbofe hoafi munŋu hohoanimo moaruwai ra hinŋgindihindi.

32 Nga se wandafi mamimbo hipoambo-ndihindürühi asu afufurifoefimbi hohoanimo hohoanimo-ndahündüri. Bodimondi ai sheimbo moaruwai hohoanimondeiani, asu moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyeyi mbiŋsei God ai Kraiindi süngu shei hohoanimo moaruwai ranahambo amboawiyeyi mehu nou.

5

Sihiri sihi yangir ihu ngefimboane

¹ Se Godindi nimor-anei, asu siheimbo hohoanimo pamareanduri. Ranimboane asu se ai ahandi hohoanimoayu nahurai ra sungundihindi.

² Se ngusüfo pandihi ndühündi, Krais ai shefimbo ramareamuni nou. Siheimbo farifehe-mbohünda yifyuhü, ahandi fi Godimbo masagado ahambo hihifi-hihifimbohündambo nindou sesi asu aboedi fisinjarümbi moatükuni Godimbo asayo nahurai.

³ Nimorehi sisihimo, animindihoadi birabiri, ngusüfo moaruwai hohoanimo, hohoanji hohoanimo, moaruwai hohoanimo mungu ra ngiri sihei mbusümo nimando, nimboe se Godindi sürhoeimbi nindou-anei.

⁴ Se hohoanimo-koate hoafi, amonanngümbi hoafi, asu sisindi hoafi, hoafindeimboyei. Hoafi ra refembo aboedi-yopoani, nga Godimbo hihifimbo aboed-ane.

⁵ Se ra fifirihindi! Nimorehi sisihimombü, anamindihoadi birabireimbi, hohoanümbü, ngiri Krais God nginindi hifandarinandi ranambeahi ngei. Nga asu hohoanji hohoanimo ra tikai godimbo sungufe randeimb-ane.

⁶ Se hibadihumbo, nga nindou siheimbo hihindi hoafi ranisungu ndahümündihünduri ngeimboyei. Nga asu nindou Godindi hoafi ranahambo gigrana-mboarhindia ana, asu God ai ranaheimbo nginindandurimbui.

⁷ Nga se ai-babidimbo wudindeimboyei.

⁸ Horombo se nimbokoani nahurai mamarei, nga asu haponda se Adükarindi nimorimboyahi mburihumbo asu sihi aniboadei. Rananimbo asu se sirihündi nindou rawehindi nou randihindi.

⁹ Aboedi hohoanimo, diboadofe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo ra si ai botimareand-ane.

¹⁰ Nihne hohoanimo Adükari ai yifirayu ranahanambo kokondihündi.

¹¹ Nindou ai nimbokoani hahabodei arihündi, ra-babidimbo se ngeimboyei, nga asu rani hohoanimo ranana ngiri hisi aboedi hisindo, nga wani. Nga se hohoanimo ra weindahindhindi.

¹² Nindou ranai moaruwai hohoanimo dibo ratipurayei arihündi ranahambo hoafimbo ro amonanngayahi.

¹³ Mungua hohoanimo ra sihi tükefeyo ranahandi nimindhündi ra weindah-reandühane.

¹⁴ Asu hohoanimo ra weindah-ndifewani nindou ai ahandi nimindi fifirindhimboyei. Nga asu ranimboane hoafi nda hoafayo,

‘Nindou se apoei ra se botindahindi,
asu yifihündi hininngindhindi.

Rananimbo asu Krais ai sihei wami sindümbui,’
meho.

¹⁵ Se sihei ahabodei ra hibadihumbo. Se nindou hohoanimo-koate ahabodei nahurai ngeimboyei, nga fifirihindeimbi ahei rahurai ngei.

¹⁶ Haponda moaruwai hohoanimo engoro, ranimboane asu aboedi ratüpuri nafi engoro ana, asu se ra sungundihindi.

¹⁷ Ranimboane asu se hihindi-hihindi-ndeimboyei, nga ranimboane se wudipoapondhi fifindhindi hohoanimo Adükari ai ahandihoari yifirayu rasungu.

¹⁸ Se bia hoe ndimindei hehi, mamikari hohoanimo-ndeimboyei, nga ai siheimbo moaruwaimbo-ndearümböe. Nga se Yifiafi Aboedi ai siheimbo hifandimbi-ramun-amboane mbisei.

19 Se wandafi mamî-babîdî wataporîmbo-ndühündühî bukambeahîndî herü asu Sisasîmbo kakîsaombo herü asu Yifiafi Aboedîndî-mayo herü hoafi ranînambo wataporîmbondîhü ndühündî. Asu ngusüfoambe Adükarîmbo hohoanîmondeihî adükar-ani mbîsei hehi herüna horî-horîndîhorî ndühündî.

20 Nîmbî-nîmbîsi se muŋgua moatükunî ranahambo Ape Godîmbo hîhîfîndîhorî ndühündî sîhefi Adükari Sisas Kraisîndî warî-süŋgu.

Nîmorehî nindowenihî ahafe hoaf-ane nda

21 Se Kraisîmbo ahînîndeihî ŋgoründî hoarehîndei.

22 Nîmorehî, se sîhei nindowenihî-yafe hoarehîndei, se Adükarîmbo rawehîndî nou.

23 Nga nîmboe, nindowenihî ai nîmorehî hîfandarandî, asu ahandî mbîro-ani, Krais ai ahandî nendî hîfandîrandî asu ahandî mbîroayu nou. Kraisîndî nendî ai ahandî fi-anei, asu ai aheimbo aboedambo-reandürî-randeimb-ani.

24 Ranane asu nîmorehî se nindowenihî-yafe hoarehîndei, Kraisîndî nendî ahandî hoarehayei nou.

25 Nindowenihî, se sîhamundî nîmorehî ranaheimbo ngusüfo pandundürî, Krais ai ahandî nendambo ngusüfo pareandürühîmbo aheimbohündambo yîfîmayu nou.

26 Krais ai aheimbo Godîmbo yangîrî saimbohünda ramefiyu. Ai ahandî hoafînambo hoenambo nahurai ahandî nendîmbo hundürümarandüra aboedîmayei.

27 Krais ai ahandî nendambo ahandî hîmboahü aboedî hamîndîmbeyeia yahuhayambo yîfîmayu. Ai sürühoeimbî, hütî-koateyeimbü, moaruwai hohoanîmo-koate, aboedî yangîrî mbîdîboadia yahuhaya dîboadofemböhünda yîfîmayu.

28 Mamî rani-süŋgumbo-anîmbo nindowenihî sîhamundî nîmorehîmbo ngusüfo pandundürî, sîhamundî fimbo ngusüfo pararundî nou. Nga asu nindowenihî ai ahandî nîmorehî ngusüfo pare arandî ana, ai ahandî fimbo ngusüfo pare arandî.

29-30 Nîdou ai ŋgîrî ahandî fimbo yiboarukondeandî, ŋga wanî. Nga ai ahandî fimbo dîboadoreandühî, sesî moaŋguirandühani. Krais ai ahandî nendambo yahurai rawareandî nîmboe sapo sîhîrî ahandî fi safî bîdîfîrî nahurai-aneî.

31 Godîndî hoafi yare hoafîmayo, 'Ranane asu nindowenihî ahandî hondafîndî hînîŋgîndeapîrî haya, nîmorehî-dîbo nîmandîmboyafe asu yimbu ai-anafe fi mamîndamboyafe,' meho.

32 Dîborîhîndî hoafi ra ndorîhoayoweimb-ane, ŋga ro rarîhe hohoanîmoayahî, hoafi ra Krais ahandî nendî-babîdî ranahambo hoafîmayo.

33 Nga asu sîhefîmbo kameihîyo yare hoafîmayo, 'Se sîhamundî nîmorehîmbo ngusüfo pandundürî, se mamamî sîhamundîhoarî ngusüfo pararundî nou. Nga asu mare nîmorehî ai ahandî nindowenihîmbo ahînîndo.

6

Nîmoakîdîbou asu hondafîndî aheimbo hoaf-ane nda

1 Nîmoakîdîbou, se Adükarîndî hohoanîmo süŋgundîhindühî, sîhei meape-yafe hoafi hîmborîndeihî ra süŋgundîhindî. Hohoanîmo ra dîboadorîhoeimbî hohoanîmo-ane.

2-3 Godîndî hoafi yare hoafîyowohü yahoya, 'Se sîhei meapembo ahînîndei,' meho. Ahînûmbî hoafi ra God ai weaŋgurühî horombonambore

ranı bitapıre masıhendi. 'Se randıhindanı rananımbı se aboedi yangrı nıboadeımbı, asu hıfı ndanıhü gedühi nımbıoemboyei,' meho.

⁴ Nğa boagırı, se sıhei nımorambo ngınındı hımbondıhehindıra nımorı ai ngısfıfoambe ngınındındeımbıyei, nğa yowanı. Nğa Adükarındı hoafı ra dıboado-ndıhindürühi yamundıhindürı.

Moanı ratüpurıyei-rıhüdeımbı asu hıfandıru-rundeımbı aheimbo hoafıne nda

⁵ Moanı ratüpurıyei-rıhüdeımbı, se sıhei hıfandıru-rundeımbımbı ahınındeıhi yıhımbı sısrındahındühi ahamundı hoafı hımborındeı. Moanı mamı aboedi hıhoanımo süngundıhindühi, ahamundı hoafı hımborındeı, se Kraisındı hoafı rawehındı nou.

⁶ Ai sıhei ratüpurı ranahambo aboed-ane mbısrımonda mbısei hehi ahamundı hımbıoahü yangrı aboedi ratüpurındeımbıyei, nğa yowanı. Se Kraisındı moanı ratüpurıyei-rıhüdeımbı nahurai nıboadeımbı nınımoatükunı God ai yıfırayu ra hıhıfı-hıhıfındeıhi süngundıhindı.

⁷ Se hıhıfı-hıhıfındeıhi, moanı ratüpurı ra dıboadondıhi ratüpurındeı. Se nındoumbo ratüpurıyei nahurai-yopoanı, nğa Adükarımbo ratüpurıyei nahurai ratüpurındeı.

⁸ Se ra fıfırıhındı, Adükarı ai ahandı takını ratüpurıyei-rıhüdeımbı asu moanı ratüpurıyei-rıhüdeımbı aheimbo muıguambo dagadımbı.

⁹ Hıfandıru-rundeımbı, se sıhamundı moanı ratüpurıyei-rıhüdeımbımbı aboedi-aboedındundürı, nğa se aheimbo ngınındı hoafındımbıoemo. Adükarı ai sünambe amaru ra, sıhamundı asu ahei muıguambo hıfandıra-ndüreımbı-anı. Asu ai moanı nındou ngorümbı ngorüpoanı ngorüpoanı hıhoanımoıy, nğa ahandı hımbıoahü mam-aneı.

Anıhındümbı-rıhındeımbı ai Godındı amı nahurai-aneı

¹⁰ Asu hapoana ro hoafı nda muıguıfembo samboanahı. Adükarı ai ngınındı-anı asu ahandı ngınındınambo ngınındı nıboadeı.

¹¹ Se Godındı-mayo yıfıarımbı napo ra ndahümbıdeı hehımbı Satan ai sıheimbo sısrıhımo-ndandıranı ngınındı nımbıoembo.

¹² Nğa asu sıhrı moanı nındou-babıdımbı yangrı yıfıarıyefühi-yefıpoanı, nğa muıgu moarawai nendı sünambe amareı ra-babıdımbıoanefı yıfıarayefı. Moarawai nendı-yafe bogorı, ngınındı nendı, asu hıfındı moarawai hıhoanımo ra hıfandındeımbı muıguambo aı-babıdımbı yıfıarıyefı arıhındı.

¹³ Ranımbıoane asu Godındı-mayo yıfıarımbı napo ra ndahümbıdeı. Rananımbı asu moarawai tükündıfewanı, se ngınındı nıboadeımbı yıfıarındeı ngeımbı, se harındıhehi nıboadeımbıyei.

¹⁴ Yını, se randıhi nıboadeı, anıhındü hıhoanımo rananımbı sıhei botıfohü retımbondıhi güdühindı. Asu sürühoembı hıhoanımo rananımbı nımbınehoarı nahurai güdühindı.

¹⁵ Godındı hoafı aboedi hoafımbı dıboadondıhi hehi nımandeı. God ai nındou-babıdı wudımbı yahımbıoanı hoafı ra su nahurai güdühindı.

¹⁶ Muıguambo moatükunı ra ndahümbıdeı hehi Godımbı anıhındümbıfembo hıhoanımo ran-ambo nımafümü nahurai ndahümbıdeı mbındıhımbı, rananımbı Satanındı yıfıarı hai ra pakandıhehindı.

¹⁷ God ai sıheimbo aboedambo-mareandı, ranambo yıfıarımbı at ra kıkıboadıhındı. Godındı hoafı ra Yıfıarı Aboedındı nımerı nahurai-ane, se ra ndahümbıdeı.

¹⁸ Nımbı-nımbısrı Yıfıarı Aboedındı ngınındınambo se dıdıbafındahındühi ranıpoanımbı dıdıbafıfe ranambo Godımbı dıdındahındühi

se fandihawamuni mbisei ndühündi. Se ngiri afurindihindi, nga nimbini nimbisi Godindi nendimbohündambo ahambo didibafindei.

¹⁹ Se ndandhi didibafindahindi: God ai wambo hoafi ndendrani ro yihimbokoate nimboambo ahandi diborihindi aboedi hoafi weindahimareandi ra hoafindamboyahi.

²⁰ Ro Godindi aboedi hoafi ra hoafiya-rihandeimb-anahi raniyahi, asu ro ranimbo-hündambo karabusi-meheandi. Nga se wambohünda Godimbo didibafindeian-animbo, ro yihimbokoate aboedi hoafi ra hoafind-amboane God ai yifirayu süngu.

Bidifirana hoafi

²¹ Tikikus sihefi wandafi asu Adükariindi diboadore ratüpuriyurandeimbi ai hoafindündürimbui ro ratipurayahi asu nüngurheamboyahi animboahi ranimbo se-amboa diboadondhi fifirindihimboyei.

²² Ranimboyahi ahambo koarhehina asüfu, ro ninüngu-yahumboyefi aniboade fi ranimbo-hündambo fifirindihimboyei. Asu ai ngüsüfoambe kikimo-boade arümbui.

²³ Ape God asu Adükari Sisas Kraisi ai, se müngu wandafi mamimbo ngüsüfo pefe hohoanimo, anihondümbofe hohoanimo, ngüsüfoambe afurife kife hohoanimo mbiseneand-amboane.

²⁴ Nindou sihefi Adükari Sisas Kraisiimbo ngüsüfo parihori arihündi, ranaheimbo God ai moani hipoambo-mbireandür-amboane.

Firipai

Pas nda Por ai Firipaihündambo sürü papimarandi

¹ Por ro Timoti-dibo Sisas Kraisiñdi moani ratüpurıye-rıhoandeimb-anehi. Se Godiñdi nendi Firipaihündi Sisas Kraisi-babiñdi anıboadei asu anıhondümbö-rıhindeimbımbö hıfandi-rundeimbi asu farıhou-rundeimbi babiñdi se muñguambo karihasıhandür-aneı.

² Sihefi Ape God asu Adükari Sisas Kraisi ai siheimbo moani hiıpoamboñdineandürühi ñgusüfoambe afurıfımbı hohoanımo mbısabıñandür-amboane.

Por ai Godımbö hıhıfımarüri

³ Ro siheimbo hohoanımo-yahandürühi-ana siheimbohünda wandı Godımbö hıhıfıriñhüni arıhandı.

⁴ Ro siheimbo muñguamboñhünda muñguambo si Godımbö dıdıbafı-yahandowohü hıhıfı-hıhıfıya arıhandı.

⁵ Horombo se Kraisiımbö anıhondümbö-marıhori ra hei-heimbo haponda asu ro aboedi hoafi bokari-hefemböñhünda wambo farıhehindiri arıhündi ranımböanahi ro Godımbö hıhıfarıñhüni.

⁶ God ai ranı-sımböanı piyu haya sihei ñgusüfoambe aboedi ratüpurı ratüpurıyu humbo asu süngunambo Sisas Kraisi asükaindu kuduanı ratüpurı ra moendiñdeambui, ro ranahambo türüfoarıhe anıhondümbö-rıheandi.

⁷ Ranımböane ro siheimbo yahurai hohoanımoayahı ra aboed-ane. Ro siheimbo ñgusüfo pararıheandüri. God ai sihefımbö moani hiıpoamboaremunühi ratüpurı mamı masemuni. Nğa ro haponda karabus-ambe anımböahiyo asu horombo karabusı-fekoate-yaheand-ambe manımböahiyo aboedi hoafi ranahambo anıhondü nafuımbö asu nındou ñgıññdi anıhondümbö-fembo farıhehe arıhandı ra se wambo farıhehindiri arıhündi.

⁸ Ro siheimbo ñgusüfoambe afıñdi hohoanımo-ayahandüri asu ranı hohoanımo ra Sisas Kraisiñdi-mayo-ane. Ro ranımbö anıhondümböanahi hoafayahı, nğa God ai wandı hoafi ra anıhond-ane mbüsümbui.

⁹ Ro Godımbö dıdıbafı-yaheandühi sahiya, sihei ñgusüfoambe nındou ñgorümbö ñgusüfo pefe ra afıñdi hamıñdi tükümbıfendür-amboane. Asu rananımbö se aboedi fıfıriñdiñhindühi asu sihei hohoanımoambe ra süñdiñhoe-ñdürımböe.

¹⁰ Rananımbö se hohoanımo yıbobondiñhindühi aboedi hohoanımo ra fıfıñdiñhimboyei. Süngunambo Kraisi kusü sımböanı ra se süñhehi-ñdeimbi asu hütikoate-ñdeimboyei.

¹¹ Sisas Kraisiñdi warı-süñgu mbumundi hohoanımo sihei hohoanımoambe tükündıfewanı asu nımorehi nındowenihı ai hoeñdiñhindühi Godımbö aboed-ani mbıseimboyei.

Por ai karabusımeñfyu ranıyo asu nındou afıñdi ai aboedi hoafi hımböriımayei

¹² Wandafi mamı, se ra fıfıriñbıñhinda samboanahi, wambo karabusı-marundiri ra aboedi hoafi hoafiyo hombo mafarıhendı.

¹³ Ranımböane asu muñgu prisman ai Rom adükari bogori Sisarıñdi worı hıfandiımbö, asu bıdıfıri amuri amboanı ai fıfıriñdiñdi ro Kraisiñdi hoafi süñguarıhandı ranımbö-hündamboyo wambo karabusı-marundiri.

¹⁴ Anihondümbor-hindeimbi wandafi afindi ai ro karabusi-meheandi ranimbo hohoanmomayei. Ranimboane asu Adükarimbo anihondümbor-horühi ngusüfoambe kikimfoarühi hehi yhimbokoate-yeihi asu Godindi hoafi wataporimborihü arihündi.

¹⁵ Nga bodimondi nindou ai simbori hifinambofe-yomondühi wambo ngusüfoambe moaruwaimbo-rundirühi Kraisindi hoafi bokarhou arundi. Nga bodimondi ai diboadoru hohoanimo-yomondühi Kraisindi hoafi bokarhou arundi.

¹⁶ Nga ro aboedi hoafi anihondü nafuimbohünda animboahi ra nindou ranai yaru fifirundi. Ranimboane asu ai wambo ngusüfo parundirühi Kraisindi hoafi bokarhou arundi.

¹⁷ Nga bodimondi ai ahamundi-hoarimbo yangiri hohoanimo-yomondühi moai diboadoru Kraisindi hoafi bokarhou rundi. Ai hohoanimo-yomondühiya, 'Ro randihundan-animbo Porimbo karabusambe tñirifo tükümbifendo-wamboane,' mehomo.

¹⁸ Nga ambe, moanane masahi. Aboedi hohoanimonamboyo asu moaruwai hohoanimonamboyo, ai muñguambo Kraisimbo bokarhou arundi. Ranimboanahi ro hihifi-hihifayahi.

Ranimboane asu ro hihifi-hihifiinda ngamboyah.

¹⁹ Nga asu ro yarihe fifirihendi shafi didibafife asu Sisas Kraisindi Yifafindi fehefe raninambo süngunambo karabus hinñgindihe hehea tükündaheamboyah.

²⁰ Ro afindi yifirayah ra Kraisindi ratüpurü hinñgi-ndihendühi amoanñgi-ndamboyah sahehea, nga haponda hamindi ro yhimbokoate Kraisindi hohoanimo süngundihe ngamboyah horombo yarihe marhandi nou. Rananimbo ro yangiri animboahiyo asu yifayahyo ra Kraisimbo aboed-ani mbiseimboyei.

²¹ Asu nimboe ro yangiri animboahi? Ro yangiri animboahi ra Kraisimbo-hündamboane. Nga ro yifindahani, ra wambo aboedi saf-ane.

²² Ro yangiri animboahi ana, ranani ratüpurü aboedi ratüpurü-ndamboyah. Ro yifayahyo asu yangiri animboahiyo nñe aboedayo ra moai fifirihendi, nga nahanimbai?

²³ Ranahambo ro yiboboarhandi. Ro Krai sowanambo hafo ai-dibo nimarimbo asahi, ra aboed-ane.

²⁴ Nga asu sheimbo fehefendürimbo hifi ndanihü animboahi ranai ngasünde-amboane.

²⁵ Ro wudipoaporihhe fifirarihendi nda, ro ndanihü se-babidimbo nimboambo shei hihifi-hihifi asu anihondümbofe ra ho-hombo afindi tüküfembohünda fandihhe-heandürimboyah.

²⁶ Ranimboane asukai sheimbo sowahi ngahan se wandi süngu Kraisimbo afindi hamindi siaondahindühi ngusüfoambe fufurboadihimboyei.

Firipaihündi Por-babidimbo rani ratüpurimbo tñirifo-mbeyei-amboane

²⁷ Nga se aboedi hohoanimo yangiri süngundihi ndühündi, Kraisindi aboedi hoafi hoafimayo nou. Nga raninambo ro sheimbo sowahi tükünda-heandühindoani wanindoani, hoafi nda randihe himborinda samboanahi. Se mamü moatükunimbo yangiri hohoanimoyeihi nginindihümündi niboadei. Asu aboedi hoafi ra anihondümbofe hohoanimo ranahandi nimindhane, nga se mamü hohoanimo yangiri siñgurihindühi anihondümbofe ra fehefembo tñirifoyei arihündi ra himborinda samboanahi.

28 Nga se sihei hürütümbimbo yihimbokoate ngei. Se randahindani ana, aheimbo nafuinda-hündürimboyei ai awandihelimboyei, nga se aboedambondahi handihelimboyei. Nga God ai ra randeambui.

29 Sapo se Kraismbo anihondümborihinda God ai Kraismbohünda siheimbo ndondomareandüri. Se Kraismbo anihondümbofembo yangiriyopoani, nga asu ahambohündambo asübusi semindimbo kapeihiyonondomareandüri.

30 Nga asu horombo ro se-babidi nimboah-ambe ro Godindi ratüpuri tiririfomayahi ra se hoeimarihindi. Nga haponda ro ahandi ratüpuri tiririfoayahi ra se himborayei. Nga haponda se ro nahurai tiririfoayei.

2

Sihihi sihefihoi moananehi mbisefuh-animbo wandafi mamimbo hohoanimo-ndahündürimboane

1 Kraism se-babidi nüngumbo siheimbo ngininidi sagaduri arandi raninambo se ngininidi aniboadei. Ai siheimbo ngüsüfo pareandura se ngüsüfoambe afurahi amarei. Se Yifiafi Aboedi-babidi wudiyehi asu se nindou ngorumbo aboedi hohoanimoyehi hipoambo-arihindi.

2 Ranimboane asu wambo afindi hihifi-hihifimbohündambo, mamihohoanimo süngundihindühi, siheihoi simbori ngüsüfo pefirindeih, mamihohoanimo süngundihindi.

3 Se siheihoi yangiri hohoanimondeih niñondi-ndeimboyei. Nga se sihei fi hifinambo-ndihindühi bodimondamboya, ai ndeari hamind-aneimbi sei.

4 Se sihei ranani moatükunimbo yangiri diboadofemboane mbiseimboyei, nga bodimondi-yafe ranani moatükun kapeihü diboadofemboane mbisei hohoanimondei.

Kraism ai ahandihoi fi hifinambo-mareanda God ai adükarimbomariri

5 Sisas Kraism ai hohoanimomayu nahurai se mandihisüngundihindi.

6 Koadürumbo-koadürumbo Kraism ai God-ani, nga ai moai God nahurai niñgombo ra kikihamindu, nga moani hinñgimareandi.

7 Nga God nahurai niñgombo ra ai ahandihoi hinñgimareandi, asu moani ratüpuriyu-randeimbi nahurai hohoanimo masemüdü. Nindoumbofi tüküfi nüngumbo, asu nindou-yafe fi wusindamündü manüngu.

8 Nindou ranahambo nindou nahuraiyu hoeimarihori, nga ahandi fi hifinambore hayambo Godindi hoafi süngura humbo yifimayu. Yin, nimi keimbi karihe-ndeimbifih yifimayu.

9 Ranimboane asu God ai ahambo serümündü hafu nimoamo hinñgirirühi, asu muñguambo ngasündeandeimbi bogori kamafoariri.

10 Ranimboane asu nimoamonindi, hifinindi, hifi hoarehindi nendi muñguambo ai yirimbo pusindih Kraismindi hoarehi nimanideimboyei.

11 Asu muñguambo ai Sisas Kraism Adükari Bogor-ani mbiseimboyei. Ranimbo-hündamboane nduri adükarümb-ani mbiseimboyei.

Sihihi ngorü nindou-yafe mbusümo si nahurai-ndefomboane

12 Ranimboane asu ngüsüfo parihendüreimbi mamih, ro se-babidimbo nimboahambe se nimbini-imbisi wandi hoafi himbori-yei marihündi. Nga haponda se-babidi nimarikoate-yahambe se wandi hoafi ra süngundih ngei. God ai siheimbo aboedambo-mareanduri, nga ratüpuri ra moendifembohünda se aboedi hamindi nimarimbohündambo bübürinidahi ngei.

13 Sapo nini-moatükunimboyu God ai yifirayu ra se yifiriyo hefe ratüpurimbohünda farihendüri arandi.

14 Munguambo moatükun se ratüpurindeih ngiri yiboaruko hoafindeihimbo simbori-simborindei.

15 Ranimbo-hündambo se moaruwai hohoanimokoate-yeimbindeih asu Godindi aboedi sürühehindeimbi nimori nimboeimboyei. Hifinindi nimorehi nindowenih ai diboadofekoate-yeimbi moaruwai hohoanimoeyi-rihündeimb-anei. Nga se aheimbo yangiri niŋgombo hoafi hoafindeiani, se ahei mbüsumo niboadeimbo sindeimboyei mupui nimbokoani siayo nahurai.

16 Se rahurai randihindani, aheimbo yangiri niŋgombo hoafi hoafindeiani, Krais ai asukai kuduan, rasimboani ro sihemböhündambo hihifi-hihifindahühi hoafindamboyahi, 'Ro moani hoangirihetihirifoyahühayahipoi.'

17 Se Godimbo anihondumbo-rihorühi ratüpuriyei arihündi ranimbo God ai hihifi-hihifayu se ahambo sesi sihefembo nahurai-ane. Wambo hifokarahindiri ana, ra ro se-babidi Godimbo sesi sihefembo nahuraindimboe asu se-babidimbo hihifi-hihifindamboyahi.

18 Raninambo asu se-amboani ranahambo ro-dibo hihifi-hihifindei.

Timotindi hoaf-ane

19 Adükari Sisas ai yifirayu ana, ngiri amitata Timoti sheimbo sowanambo koandihelina düdu sahehea hohoanimoayah. Rananimbo asu ai asukai düdü sheimbohündambo wambo hoafinduan, ro ŋgusüfoambe hihifi-hihifindamboyahi.

20 Nindou ŋgorü moai rahurai nungu, nga Timoti yangir-ani ro mam hohoanimo sünguarahoandi. Sheimbo farihendürimbo ai afindi hohoanimoayu.

21 Bodimondi ai aheihoarimbo yangiri hohoanimoeyi arihündi, nga Sisas Kraisindi ratüpurimbo moai hohoanimoeyi.

22 Nga se yarühi fifirihindi, Timoti ai nindou aboed-ani. Aboedi hoafi hoafimbo wambo mafarhendiri, nimori ai ranani moatükun ratüpurimbo afindambo afarihirü nou.

23 Ranimboane asu nini-moatükun tüküfemboayo ra nungundihetifindihet mbundihambo-animbo, nimai koandihelinani sheimbo sowanambo mbüsünuwa asahi.

24 Ro türüfoarihet anihondumbo-rihendi Adükari ai yifirayu ana, ngiri amitata ro-amboani sheimbo sowana didih.

Epafroditusindi hoaf-ane

25 Epafroditusimbo sheimbo sowanambo koehefiwa sinimbo hohoanimoayah. Ai shefi wandaf-ani, nga ai ami nahurai wandi mam ratüpuriyu-randeimb-ani. Wambo farihetendürimbo sei hehi, koamarihetora wambo sünimbo mafarhendiri.

26 Sheimbo hoeifembo afindi hohoanimoayu. Se ahambo angünimbomayu hoafi himborimayei ranahambo fifire hayambo asu sheimbo afindi hohoanimo-mayundüri.

27 Anihond-ane, horombo angünimboyuhü ndearambo akimi hamindi yifimbo yangirimayu. Nga asu God ai ahambo hipoamborirühi diboadomarira asu aboedimefiyu. God ai moai ahambo yangiri hipoamboriri, nga wani. Nga ai wambo amboani hipoambo-mareandiri, nimboe ro afindi hohoanimomayah, nga asu ai yifimbei-mbonana, ro afindi hamindi hohoanimoaya.

²⁸ Ranimboanahi ahambo koehefimbo afindi hamindi hohoanimoayahi rananimbo se asukai hoeindihorühi hihifi-hihifindeimboyei. Rananimbo asu ro siheimbo afindi hohoanimokoate-ndamboane.

²⁹ Ranimboane asu se hihifi-hihifinambo Epafroditus ndahorimindei Adükarimbo anihondumbo-rihoreimbi ai anihondumbo-rihindeimbi asahorimindei nou. Se yahurai nindoumbo ndüreimb-anemo mbisei.

³⁰ Ai Kraisindi ratüpurü ratüpurüyuhü ndeara akim hamindi yifyuane, nga ai moai ahandi fimbo ndorihefe niŋgombo hohoanimoayu. Nga wani. Se wambo fehefendrimbo masei, nga ngirindei. Nga sihei-mayo fehefe ra wambo saimbohünda ahandi anjüni ra karefarihoei hayambo ahandi ratüpurü ratüpurümayu.

3

Nindou didiyei Kraisimbo anihondumbo-arihori ana, ai mbumundi hamind-anei

¹ Wandafi mamü, hoafi nda moendifemböhünda randihe hoafinda samboanahi: Se Adükari-babidi animboei asu ranahambo se hihifi-hihifindei. Rani-moatükunimbo asukai siheimbo sürü papimbo ro moai yiboarukoyahi, nga ro siheimbo fandihе-heandürimboyahi.

² Nindou afoendi yafori nahurai ratüpurü moaruwai ratüpurüyomorundeimbi ahamumbo se hibadihumbo. Rani nindou ai hütihütirundürühi hoafiyomondühüya, 'Sihiri munquambo Suda rarihi arihündi süngu sihefi fi-hoeari kandihu tindihumboane,' mehomondüri.

³⁻⁴ Nga Kraisimbo anihondumbo-rihuri arihündi sihiri Godindi mamisiri hond-anefi. Nimboe sihiri ahandi Yifiafinambo ahambo hihifi-hihifimbo kakisaorihurühi asu Sisas Kraisimbo ndüri adükareimbani sefi arihündi.

Nindou düdi ahandi fimbo moatükunimbo yangiri türüfoare anihondumbo-areandi ranahambo ro ngasündi-hinimboanahi.

⁵ Wambo me ai wakimara-mindindiri ra 8 siyo hayamboyoane, wandi fihoeari karu tirimari-hoemondiri. Nga asu ro Israerihündi Bensaminindi sirambeahind-anahi. Ro Hibruhünd-anahi asu wandi meape amboa Hibruhünd-anafe. Nga ro ndorihе Farisi-yafe ahinümbi hohoanimo ra süngurihe marihi hahi.

⁶ Ro ahinümbi hohoanimo süngufembo hütihütüya habodihühüyahü asu Kraisindi nendi aheimbo moaruwaimbo-martheandüri. Nindou ai Suda-yafe ahinümbi hohoanimo ranahambo hohoanimo yei asu wandi hoanimo ranahambo yibobomarihindi ranahambo ro hütikoate-yahi.

⁷ Horombo rani-moatükunü ra wambo ndorihoyaweimbi hondü hamindi-mayo, nga asu haponda Kraisindi süngumbo rani-moatükunü ra moanane asahi.

⁸ Roana Suda-yafe moatükunü ranahambo moanane yahombo yangiriyahipoani, nga wani. Nga munquambo moatükunü ranahambo moanane asahi Sisas Krais wandi Adükarimbo fifirari-hinimbohünda. Rani-moatükun-ane ai afindi hamindi hondayo, nga asu munquambo aboedi moatükunü hifi ndanihünd-ambo ranana ai yafisühumi nahuriane. Roana Kraisimbo yangiri-anahi süngumbo hohoanimoayahi, nga asu bidifiri amuri moatükunü ranana hinŋgi-martheandi, nga asu rananimbo ro Kraisimbo yangiri kikihisafindi-hümindimboyahi.

⁹ Ro ahinümbi hohoanimo sünguartheandi ana, wambo mbumund-ani mbiseiani, ra moanane, asahi. Nga ro Kraisimbo anihondumbo-aritheandi ana, God ai wambo mbumund-ani mbüsüani, ra aboed-ane.

¹⁰ Ro Kraismbo ndondihini fifirindihini samboanahi. Ai yifihündi botimefiyu, rani nginindi ra fifirindihia samboanahi. Krai ai tñirifo masemündua asu ro-amboani waboadihinimbo tñirifo ndahamindi samboanahi. Ai hohoanimo moyu mbura, yifimayu nou, ro-amboa rani süngundahea samboanahi.

¹¹ Ro rani-süngundihe heheambo-animbo ro-amboani yifihündi botindaheamboyahä sahehea-mboanahi hohoanimoayahä.

Por ai tükufembo-yowami tükufembohünda pipimayu hu

¹² Ro Kraiindi hohoanimo moai muñguambo süngurtheandi asu nafirihamindihä, nga wani. Ranimbo-hünda awi ro tñirifoayahä muñgumboyowami tüküfihi takini semindimbohünda. Nga ranimbohündambo Krai ai wambo wand-ani, mehu.

¹³ Nga wandafi mamä, ro hohoanimoayahä, moai awi muñguambo tüküyaheandi, nga ro mamä moatükuni yangir-ane süngurthe arihandi. Wandä horombodidi hohoanimo ra moanane asahi, asu süngunambo Krai nahurai ndorihoeimbi niñgombo rani hohoanimo tñirifoayahä.

¹⁴ Ro muñgumboyowami tükufembo hütihütayahä napo semindimbohündambo nahurai. God ai Kraiindi warisünguyu wambo hoafimeindiri sünambe God-dibo niñgomböhünda ra napo nahurai-ane.

¹⁵ Sihiri didiyefi hohoanimo nginindi kükühi-foarhundeimbayefi ana, sihiri amboa hohoanimo yahurai randihu hohoanimo-ndefomboane. Nga bidifiri se hohoanimo ra mamä süngufekoate-ayei ana, God ai sheimbo rani hohoanimo ranahambo koriboadeandürümbui.

¹⁶ Nga sihiri aboedi hohoanimo sahumindefi-mboanefi rani hohoanimo ra kikihisafi-ndihumindefimboane.

¹⁷ Wandafi mamä, se muñguambo wandä hohoanimo ndanisüngundihindi. Sheimbo aboedi hohoanimo nafuimarihundüri. Nindou ai rani hohoanimo rasüngurhi arihündi ranaheimbo diboadondihä hoeindihindüri mbundihü-mboanimbo, se-amboa rasüngundihä ndühündi.

¹⁸ Horombo sheimbo afindimbo hoafimehandüri, nga haponda arani himboahombo-rhamindhühi hoafayahä. Nindou afindi ai moaruwai hohoanimo süngurhi arihündi asu raninambo Krai nimi keimbi karhendeimbifihä yifimayu ranahambo daboadi hihirima-rihindi.

¹⁹ Süngunambo nindou ranai ana awarindi-hehimboyei. Nini-moatükuni ai yifirayei rani-moatükunimbo yangiri hohoanimo yei arihündi ra ahei god nahurai-ane. Ahei amoaninğümbi hohoanimo ranahambo boriyei rihündühi asu hifinindi moatükuni ranahambo yangiri hohoanimo yei arihündi.

²⁰ Nga shefi ngoafi hondü ana sünambe-ane. Adükari Sisas Krai shefimbo aboedamboreamuni-randeimbi ai sünambeahindi kosimboayu ra hifandarihündi.

²¹ Ahandi nginindinambo ai muñgu-moatükuni ra ahandi hoarehindimboe. Asu mamä rani nginindinambo ai shefi fi moaruwai fiyoweimbi ra hihiri-boadeanda asu ahandi rani-poanimbo fiayu nahurai tükündahu-mboyefi.

4

Hihifi-hihifindeihä wudinideihä aboedi hohoanimo süngundihindi

¹ Ranimboane asu se Adükari-dibo aniboadei ra se nginindhümündi niiboadei. Ngüsüfo partheandüreimbi, ro sheimbo afindi hohoanimoayahä. Sheimbo ro hihifi-hihifiyahühi asu ngüsüfoambe yibidafoa-rtheandi.

² Yuodia-ane asu Sindiki-ane, sɪhafembo hūti-hoafayahɪ, se Adūkari-dɪbo anɪmbafe, ŋga se wudɪ-wudɪndafɪneandɪ.

³ Ŋga se ro-dɪbo ratūpurɪyafɪ-randeimb-anafɪ sɪhambo hoafayahanɪnɪ, “Nɪmorehɪ yimbu ra fandɪhawapɪrɪ,” masahɪ. Kremen asu wandɪ mamɪ ratūpurɪyei-rɪhūndeimbɪ babɪdɪ nɪmorehɪ yimbu ai tɪŋrɪfo-mayafe aboedɪ hoafɪ hoafɪmbohūnda. Horombo God ai ahei ndürɪ muŋgu koadürümbo yangɪrɪ nɪŋgombo bukambe sūrū papɪmarandɪ.

⁴ Se Adūkari-dɪbo amarei, ŋga rananɪmbo muŋguambo si hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndeɪ. Asūkai hoafayahɪ, se hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪndeɪ.

⁵ Nindou bodɪmondɪ sɪhei hɪmboarɪ hoafendɪ hohoanɪmo hoeimbɪrɪhind-amboane. Ŋga ŋgɪrɪ amɪtata Adūkari ai kudu.

⁶ Se ŋgɪrɪ nɪnɪ-moatükunɪmbo afɪndɪ hohoanɪmondeɪ. Ŋga nɪnɪ-moatükunɪ sɪheimbo fehefemböhündambo se Godɪmbo hɪhɪfɪndɪhorɪhū dɪdɪbafɪ-ndahindo.

⁷ Rananɪmbo asu se Krais-dɪbo nɪmandeimbo Godɪndɪ afurɪfe hohoanɪmo ranai sɪhei hohoanɪmoambe asu ŋgusūfoambe ra ŋgɪnɪnda-mɪndɪmboe. Afurɪfe hohoanɪmo ra nindou ai ŋgɪrɪ aboedɪ fɪfɪndɪhindɪ.

⁸ Ŋga wandɪ bɪdɪfɪranɪ hoaf-ane nda: Aboedɪ hohoanɪmo asu hohoanɪmo ranahambo nindou aboed-ane sei arɪhündɪ ranahambo se hohoanɪmondeɪ ndühündɪ. Hohoanɪmo ra anɪhond-ane, ndondofeimb-ane, dɪboadorɪhoeimb-ane, sūrühoeimb-ane, aboedɪ saf-ane asu hohoanɪmo ranahambo aboed-ane aseɪ, ranɪ hohoanɪmo ranahambo nɪmbɪ-nɪmbɪsi se hohoanɪmondeɪ.

⁹ Ro wataporɪmbo-marɪhandɪ asu yamundɪ-marɪhandürɪ ra se fɪfɪrɪhimboane asu nɪnɪ-moatükunɪyo ro ramarɪheandɪ ranahambo hɪmborɪmayeiyo asu hoeimarɪhindɪyo muŋguambo ra se süngundɪhi ndühündɪ. Se randɪhindanɪ, God afurɪfe hohoanɪmo saimunɪ-randeimbɪ ai se-babɪdɪ nɪmandümbui.

Ahei-mayo fehefe ranahambo Por ai hɪhɪfɪmarandürɪ

¹⁰ Haponda se asūkaiyei wambo hohoanɪmoyeiɪ mafarɪhehindɪrɪ. Ranɪmboanahɪ Adūkari-dɪbo hɪhɪfɪ-hɪhɪfayahɪ. Horombo se wambo farɪhefe-ndɪrɪmbo sei marɪhündɪ, ŋga nüŋgundɪhi mafandɪhehindɪrɪ.

¹¹ Ro moai rananɪnɪ moatükunɪmbo mbonɪmbo-rɪhamɪndɪ hehea hoafɪyahɪ, ŋga wanɪ. Ŋga ro fɪfɪrɪhe-amboanahɪ nɪnɪ-moatükunɪ wambo tükufeyo ranahambo ro moai afɪndɪ hohoanɪmoyahɪ.

¹² Ŋgorü-sɪmboa ro napo mbonɪmbo-rɪhamɪndɪ, asu ŋgorü-sɪmboa napo afɪndeimbɪya ranɪ-moatükunɪ ranahambo ŋgɪrɪ afɪndɪ hohoanɪmondahɪ. Nɪnɪ-moatükunɪ tükufeyo ranahambo ro moai afɪndɪ hohoanɪmoyahɪ, ŋga aboedɪ nɪmarɪ arɪhandɪ ra ro fɪfɪrɪheandɪ. Ro sahasɪ heheambo nahuraimbayahɪyo wembopo nahurai-mbayahɪyo, afɪndɪmbayo akɪdoubmoyo ranɪ-moatükunɪmbo wanɟei-ane asahɪ.

¹³ Krais ai wambo ŋgɪnɪndɪ masendɪra, asu ranɪna ro muŋgu moatükunɪ ra randɪheamboyahɪ.

¹⁴ Ŋga wambo moaruwai tükümefeyoa, se mafarɪhehindɪrɪ ra aboed-ane.

¹⁵ Firipaihündɪ se-amboa yarɪhi aboedɪ fɪfɪrɪhindɪ, horombo ro peya hehea, Godɪndɪ aboedɪ hoafɪ ra bokarɪ-hefemböhūnda, Masedonia hɪfɪ hɪnɪŋgɪ-marɪheandɪ. Rasɪmboa Kraisɪndɪ nendɪ ŋgorü ŋgoafɪhündɪ wambo moai farɪhehindɪrɪ, ŋga se yangɪrɪ farɪhehindɪrɪ hehi wambo kakɪ masehindɪrɪ.

¹⁶ Ro Tesaronaikahü nɪmarɪhambe bɪdɪfɪrɪ moatükunɪ mbonɪmbo-marɪhamɪndɪha, rasɪmboanɪ se yahunümbɪmbo farɪhehindɪrɪ marɪhündɪ.

¹⁷ Ro moai sihei-mayo napo semindimbo yangiri hohoanimoyahi, nga wani. Nga se wambo mafarihendirir ranahambo God ai siheimbo aboedimbireandür-amboane asahi.

¹⁸ Sihei-mayo mungua-moatükuní masahamindihí. Ra akidouyopoani, nga adükar-ane. Epafroditus sihei-mayo moatükuní semündü süní wambo masendirá, ranane asu ro afindi engoro. Sihei-mayo moatükuní wambo masehindirir ra Godimbo aboedi fisiinjarü moatükuní saimbo nahurai-ane. Rani hohoanimo ranahambo God ai aboed-ane yahuhaya hihifi-hihifayu.

¹⁹ Se ninimmoatükuní mbonimboa-rihümündi ra wandi God ai ahandi napo afindeimbi saf-ane ra Kraisindi süngu siheimbo dagadürimbui.

²⁰ Sihifi Ape Godimbo koadürümbo-koadürümbo aboed-animbisefomboane. Anihond-ane.

Hihifi hoafi

²¹ Godindi nendi Krai Sisababidi aniboadei aheimbo hihifarihündürí. Bodimondi wandafi mamí ro-babidi amarei, siheimbo amboani hihifarihündürí.

²² Godindi nendi ndanihü amarei siheimbo hihifarihündürí. Romiyafe bogori adükarí Sisarindi worambe ratüpuriyei-rihündeimbi ai-amboani siheimbo hihifarihündürí.

²³ Adükarí Sisas Krai ai siheimbo moani hipoambo-mbireandür-amboane.

Korosi

Pas nda Por ai Korosihündambo sürü papimarandi

¹ Ro Por Sisas Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandemb-anahi. God ai ahandi hohoanimonambo wambo Kraisindi hoafi semindi hombohünda kafoare hinngi-mareandiri.

² Wandiwandafi, Timoti diboanehi pas nda sürü papirihogodindi nendi Sisasimbo anihondumbo-rihoreimbi Korosi ngoafihü amarei siheimbo koararhehoandi. Sihafi Ape God ai siheimbo moani hipoambo-ndearühi ngusüfoambe afurife kifimbi hohoanimo mbisagadür-amboane.

God ai Korosi nendambo anihondumbofe hohoanimo botimareandüri

³ Yihoehi didibafife hoafi ranambe siheimbohünda munquambo si Godimbo sihefi Adükar Sisas Kraisindi afindi ranahambo hihifirihorihü hoafiyahoando rihandüh-anehi.

⁴ Se Sisasimbo anihondumbo-rihorühi asu Godindi nendi amuri animboei aheimbo ngusüfo parhi marihündi hoafi ra ro himborimayehi ranimboyehe ro Godimbo hihifimarihori.

⁵ Nimboe sapo se anihondü hoafi asu aboedi hoafi ranai tüküfeyoani aboedi moatükuni God ai sünambe masihendi ranahambo himboriyehi hehi semindimbohünda anihondumborihini nimoamo himboyei arihündi. Asu ranana shei hipoambofe asu ngusüfo pefe hohoanimo ranahandi nimindihane.

⁶ Munquambo hifihü ai bokamarihomo ranayo nimorehi nindowenihif afindi anihondumbo-rihindühi süngumarihindi asu ranayo ahei hohoanimo ra aboedi tüküfeyo sheimbo rawareandi nou. Aboedi hoafi ra weanngurühi sheimbo sowahi tüküfeyo himboriyehi asu ranimbo Godindi moani hipoambofe hohoanimo ra anihondumbo fihifimarihindi.

⁷ Epafra ai Godindi-mayo moani hipoambofe hohoanimo hoafi ra yamundi-mareandüri ra se fihifihimboanei. Nindou ranai ro-dibo Sisasindi ratüpuriyefi-rihundeimb-ani asu ai yihoehimbo farihemuni arandi ahambo ngusüfo pamarihori.

⁸ Yifiafi Aboedi ranai sheimbo nindou ngorumbo ngusüfo pefe hohoanimo masagadüri ra Epafra ai yihoehimbo wataporimbo-marandi.

God ai Korosimbo nginimbi-ramündüri yahuhaya Por ai didibafimefindo

⁹ Ranimbo-hündamboyehe ro sheimbo himboriye hohoa munquambo si ra siheimbohünda Godimbo didibafiye arihandü. Raniyehi ro Godimboya ai Yifiafi Aboedindi-mayo aboedi fihifife dagadüran asu se ninimbo moatükuni ai yifirayu ra fihifimbi-rihinda se hohoa didibafi-yahoando arihandü.

¹⁰ Ranimbo-hündambo-animbo asu se Adükarindi nendi nahurai habodeihü asu ninimbo hohoanimo se rawarihindi ra hihifi-hihifindümbui. Ranimbo asu se nimboeimbo ahandi-mayo aboedi ratüpuri raninyangiri süngundihini ndühündi asu shei Godimbo fihifife ra ngombo adükarindimboe.

¹¹ Ro rarihogodindi didibafi-yahoandühi sehiya: God ai sheimbo ahandi hepünüfeimbi nginindinambo ngusüfoambe nginamindüri-mboane. Ranimboane asu nginindi nimboeimbo munquambo tinirifo ranahambo moanane mbiseihü hihifi-hihifindeihif Godimbo hihifindihorihif asehif.

¹² Ai sheimbo ramareandüra se aboedi hohoanimo süngurihini arihündi ranimboane asu aboedi moatükuni semindimbo diboniyu masihendüri raninambo süngunambo ndahümündimboyei. Ranimbo Godindi

nendi munḡuambo si God hiḡfandiḡrandi ranifihi animboei rani-babidi rani-moatükuni ra se ndahümündimboeyi. Ranahambo se Godimbo hihiḡfandiḡhori.

¹³ God aiyu siheḡfimbo nimbini mariwaniḡpoedi hüramündümüni tüküfi aboedambo ahandini morini mamini ranahandi ḡḡiniḡndi hiḡfandiḡrand-ambe hiḡniḡḡi-mareamuni.

¹⁴ Ahandini süḡḡuyefi sihiḡri aboedambo tüküyahundühi siheḡfi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyeyi mehumuni.

Sisas asu ahandi ratüpurini hohoanimo

¹⁵ Godiniḡndi morini Krais-ana sapo God hoefekoate-ayefi yahurai sisamini haminiḡnd-ani. Aiana weaḡḡurühi hondü tüküfi haya asu munḡuambo moatükuni God ai nafimarandi ra ai ḡḡasündife nininiḡndihani.

¹⁶ Ahandini süḡḡuyo God ai munḡu moatükuni ninimoamo sünambe asu hiḡfini ra nafimarandi. Ai hoefeiḡmbi asu hoefekoateimbi moatükuni ḡḡiniḡndi munḡuambo nafimarandi. Raniyu munḡu moatükuni ra ahandini süḡḡu ahambohünda nafimarandi.

¹⁷ Raniyu Sisas Krais ai boatei munḡu moatükuni tüküfekoate-yoambe manḡḡu asu rani-moatükuni ranai ahandini ḡḡiniḡndinambo aboedi tüküfe enḡoro.

¹⁸ Ranimboane asu ai ahandini nendi-yafe fi ranahambo mbiroyuhü asu fi ranahambo yaḡḡiri niḡḡombo nininiḡndihayu. Ai boatei weaḡḡurühi tükümeḡfiyu asu munḡu moatükuni ranahambo bogori niḡḡombohünda ai boatei yifiḡhüḡndi botimeḡfiyu.

¹⁹ God ai ahandini munḡuambo yaḡḡiri niḡḡombo hohoanimo asu ḡḡiniḡndi ra ahandini Nininiḡndiḡndi fiambe mbiḡmarowamboane mehu.

²⁰ Munḡu moatükuni hiḡfi ndaniḡhünda asu sünambeahiniḡndi ra Godimbo hürütimb-anei, ḡḡa ahandini moriniḡndi süḡḡuyu ai munḡua moatükuni ra ai randeambui asu God-babidi wüḡḡindeimboeyi. Ranimboyo Sisasiniḡndi horini ranai ninini keimbi kariḡhendiḡmbi fihi kamefoenda asu God ai siheḡfi hürütimbü hohoanimo ra hiḡfinambo-mareandi.

²¹ Horombo ana God ai aḡḡuni manḡḡu asu se aḡḡuni manimboei. Raniyeyi asu se ahambo hohoanimoambe hürütümarihori. Sapo se moaruwai hohoanimo ra süḡḡurihindühi wambo.

²² ḡḡa asu Sisas ai ninini keimbi kariḡhe-ndeimbiḡfihi yifiyuhü rani-süḡḡunamboyu God ai-dibo niḡḡombo mamambe-mareandüri. Siḡheimboya, ai wambo sowana süḡḡüsiḡhümbu asu ai aboedi süḡḡüḡehindeimbi ninimboeimbo moaruwai hohoanimo ra ninimariḡkoate-mbeyondüri yahuhayamboyu ramareandi.

²³ Se anihondümböfe hohoanimo raninambo kikiḡhisafi-rihümüḡndiḡndi moani ḡḡiniḡndi animboei ana, rani-moatükuni siḡheimbo tüküḡndifemboe. ḡḡa moaruwai ratüpurini hohoanimo ranai siḡheimbo hühüḡndeiḡndi asu se aboedi hoafi hiḡmboriyeyi hehi anihondümbö-marihiniḡndi ra hiḡniḡḡiḡndihimboeyi. Ro Por aboedi hoafi ranahandi ratüpuriniya-rihandiḡmb-anahi asu hiḡfi ndaniḡhü nindou munḡuambo ranaheimbo rani hoafi ra hoafiya marihandi.

Por ai Korosimbo mafarihendüri

²⁴ Haponda ro siḡheimbo farihendüriḡndi ninini tihiriḡfo ra wandi finambofe seminiḡndimbo hihiḡfi-hihifeheandi. Roana Kraisiniḡndi nendi ahandini fi nouayo ranimbo feheḡfembo samboanahi. Kraisiniḡndi asübusi ahandini nendi ranaheimbo farihēfembo ra awi mbenḡgöri. Asübusi ra ro seminiḡndimboayahini nda Sisasiniḡndi asübusi rani-dibo simonḡḡöriḡndiḡndiḡndi samboanahi.

²⁵ God ai ahandihoari kamafoareandi-ramboyahi ro Kraisi ndi nendi-yafe ratupuriyo-rambo siheimbo farihefe-ndurimbohunda tukumeheandi. Ranimbo-hundambo-animbo asu ro Godi ndi hoafi engoro ra mungu wataporimbo-ndihamboyahi.

²⁶ Munguambo si maho ra horombo ana hoafi ra munguambo nindou ranahei himboahü dibo menjoroyo. Nga hapondani ana Godi ndi nendi ranahei himboahü weindahi hamindi tukufemboane.

²⁷ God ai hoafi dibo engoro ra Suda-yafe ndifo ranaheimbo nafuimbo yahumboani. Hoafi dibo hamindi menjoro, nga God ai weindahimareandi ra ndahurai-ane: Sisas ai se-babidi manungu-wamboane asu se ahambo hifandariori. Nimboe ai siheimbo semindinduri hafo ai-babidi aboedi napo ahandi-mayo sunambe engoro ra semindimbohunda.

²⁸ Roana Sisasi ndi aboedi hoafi ra munguambo nindou mamami ranaheimbo hoafiyefi-rihundeimb-ane fi. Ranane fi ro nindou munguambo ranaheimbo wudipoaporihu yamundirihurühi ahini hoafiyefi arihundi. Asu ro aboedi hamindi fifirifenambo yamundihunduri arihundi sapo ai nginindi hamindi sungurihindeimbi tukundahindani asu ro Godimbo sowana semindinduri hombohunda.

²⁹ Ranimbo-hundamboane asu ro Adukarindi nginindinambo tinjamboyahühi ratupurayahi. Kraisi aiyu rani nginindi ra wandi fiambe hinngi-mareandiri.

2

Ai nginindi anihondumbo-ndihindühi tikai hoafi yihiri-mbirihindamboane

¹ Ro siheimbo yarihi fifirimbirihinda samboanahi afindi hamindi tinirifoayahi se-ane adukari ngoafi Raodisiahünd-ane asu Godi ndi nendi wandi ngusumboari hoeifekoate-mayei-ane fehefembohunda.

² Ahei hohoanimo ra nginindi tukindifehumbo ngusüfo pefirindeihi aboedi hohoanimo sahümündihumbo asu rani hohoanimo ranai ahei anihondumbofe hohoanimo ranahambo nginimbi-ramindindura samboanahi. Asu Godi ndi dibo hoafi horombo menjoro ranamboani ai fifirimbirihinda samboanahi. Nga Kraisi-ani ai ahandihoari hoafi ranahambo nimindihayu.

³ Godi ndi munguambo fifirife asu hohoanimo ra Kraisi ahandi hohoanimoambe tukufemboane nginindi napo arambe tukefeyo nou.

⁴ Nindou ngorü ai siheimbo sisi ndi hoafinambo tikai hoafinda-hündurimboyei saheheamboanahi hoafi nda siheimbo hoafayahi.

⁵ Ro se-babidimbo nimboambo-yahipoani, nga wandi hohoanimo ana se-babidimboane engoro. Rananahi ro se Kraisi-mbo anihondumbo-rhorühi aboedi nginindi nimboeimbo ratupurayei ranahambo fifirihhe hehea hihifihifayahi.

Sihiri Kraisi-babidi ni boadefüh-animbo yangiri ningo hondü ra ndahumindefimboane

⁶ Nga asu se Sisas Kraisi-mbo yihoe fi Adukar-ani seihü masahorimindei ranimboane asu se ai-babidi nimboei ngei.

⁷ Rananimbo se ahandi nginindinambo nimboei sapo nimi ahari hifambe hanihü nginindi aningo-ane asu wori kambohoani nginindiwami nginindi afondaro nahurai nimboei. Ro siheimbo aboedi hoafi yamundarhunduri rani yangiri anihondumbo-ndihindühi nginindi nimboeimbo asu se Godimbo hihifindihori ndühündi.

⁸ Asu se randihindühi hıbadihumbo. Nga nindou ngorü ai sıheimbo hoafi nımındı fıfırıfekoate hoafınambo tıakai hoafındandürübui. Yaurai nindou-ana ahamundı amoao-yomondı-mayo asu moaruwai nendı hıfandı-rundeimbi-yomondı-mayo hohoanımo masemüdu, nga ai moai Adükarındı hohoanımo süngureandı. Nga wanı.

⁹ Muıguambo yangrı nıngombo hohoanımo Godındı-mayo ranana Kraındı fıambe tüküfemboane.

¹⁰ Kraı ai muıgu-moatükunı ngınındeimbi ranahei mbıro-ani. Se Kraındı-aneı, ranımbıyü God ai sıheimbo yangrı nıngı hohoanımo masagdüra sıhei fıambe tüküfemboane.

¹¹ Se Kraı-dıbo anımbıoadeı ranımbı-hündamboyo se fı-hoearı kefetırıhefe hohoanımo hondü sünguarıhındı. Ranı-moatükunı ranana fı-hoearındı-yıpoanı, nga wanı. Nga ranı-moatükunı ranana Kraındı sünguyo sıhefı yaboteihündı ngüsüfoambe hohoanımo ra raguanambo-fembohünda ramarıhındı fı-hoearı kefe tırıhefe nou. Ranı-moatükunı ranana Kraındı-mayo fı-hoearı kefe tırıhefe hohoanımo hondı-ane.

¹² Se hundürayeı ana, se Kraı-babıdı hıfıambe masamboereı nahurıane, asu se aı-babıdı botımehındı. Se Godındı ngınındı Sısasımbı botımarırı ranahambo anıhondümbı-marıhında ranımbı God ai sıheimbo botımareandı.

¹³ Horombo ana se moaruwai hohoanımo süngumarühi hei. Ranıyeı asu se yaboteihündı hohoanımo ra moai raguanambo-rıhındı, nga asu ranı sıheimbo hıfıkoa-mareandı noumehındı. Nga asu sıheimbo God ai ahandı hıpoambona Kraındıfıhı yangrı nıngombo hohoanımo ranambo botıreandı pamareandı. Ranıyu asu ai ranı-sımbıanı sıhei moaruwai hohoanımo mamarındı ra raguanambo-mareandı.

¹⁴ Ranıyo muıguambo ahınümbı hohoanımo ranı sıhefımbı papı-hoafıreamunı mbura sıhefı moaruwai hohoanımo ra weındahı-mareandı. Nıne hohoanımo moaruwai ratüpurıyefı marıhındı ranana papı-hoafı sürü pefe sıhefıewa engoro, nga asu God ai ranı-moatükunı ra nımı keımbı karıhe-ndeımbıfıhı pare tıkoramündühi muıgu moendımareandı.

¹⁵ Ranıyu God ai moaruwai nendı, asu ngınındı bogorımbıyafındeımbı hıfınambo-mareapurı. Nımı keımbı karıhındeımbıfıhı God ai muıguambo nındou-yafe hımbıohü nafuımayü Kraı ai ahamumbo ngasündı-mareapura asu ai ngınındıkoate-memo.

Sıhırı Kraı-babıdı yıfımayefı

¹⁶ Ranımbı-hündamboane nındou ngorü ai ngırı sıheimbo papı-hoafındandı sesı sesı, hoe sımındı, adükarı rotumbo sı asu sımborı amoamofıhı rotumbo asu moanı ngoafımbı nımarımbı sı ahınümbı ranımbı.

¹⁷ Horombo ahınümbı hohoanımo ranana nını-moatükunıyo süngunambo tüküfemboayo ranahambo sısamı nahurıane, nga haponda Kraı-anı ai anıhondü hamındı hondıyü.

¹⁸ Se hıbadihumbo nındou mamı ai sıheimbo papı-hoafındandıanı anımbı se ngırı Godındı takını ndahümündı. Ai tıkahıya ahei ndürı hıfınambo-mareandı, nga asu sünambeahındı nendı ranaheimbo adükarıaneı sei hehi ahei ngüsüfo ranaheimbo parıhı arıhındı ranı hohoanımo ranahambo hıhıfı-hıhıfıyeı arıhındı. Nındou ranı nını-moatükunı yafogadınambo nahurı hoeırıhı hehi ranahambo afındı wataporımbı-arıhındı ahei-hoarı ndüreımbı-ane fı aseı. Nga ai nındou-yafe hohoanımo yangrı süngurıhındühi fıfırıhındeımbı-ane fı aseı.

¹⁹ Rananei asu nindou ranai Kraisi mbiro hondü ranahambo moai ndorihiki kikihirihomindei. Kraisi ndi nendi ai ahandi fi-ane asu Kraisi ai manduhari fisafi ranai türe-türe ra haya fi afindi tükefeyo God ai ramareandambo wambo.

²⁰⁻²¹ Seana Kraisi-babidi yifiyei mburihü asu rani-simboani hifi ndanihünda hohoanimo moaruwai ra ndeara hiningi-marhind-ane. Nga asu nimboeyei haponda se nindou hifi ndanihündambo hahabudi arihünda nahurai tükehinda? Asu nimboeyei se munguambo hifinindi hohoanimo ndahurai menjoro rani-hoarehi animboei ra sapo yare hoafiyowohüya, 'Rani-moatükun ra refepoani, rani-moatükun ra sesipoani, rani moatükun ra sündifepoani,' yaho arandi.

²² Se mungu moatükun ra randihinda moendindimboe. Nindou aiyomo rani hohoanimo ra moani ahamundi hohoanimonambo yangiri hohoanimoyomo houmbo sihefimbo yamundimarümun.

²³ Anihond-ane, rani hohoanimo raniramun sihefimbo nginindi hohoanimo botireamunani asu sihiri sünambeahindi nendambo didibafiyahundühi sihefi hohoanimo ranahambo hifinambo-reamunühi asu sihefi fi ranahambo asubusi semun marandi. Ranimboyo asu sihefi himboahü ana rani-moatükun ra ai aboedi mbumundi hamindi himbomayo. Nga asu rani-moatükun ranana moaruwai hohoanimo sihefi ngusüfoambe botife ranahambo ngiri hifinambo-ndeandi, nga wani.

3

God ai Kraisi-babidi botimareamun

¹ God ai Kraisi-babidi sihefimbo botireamunimboani. Ranimbohündambo-animbo asu nini-moatükun hohoanimo nimoamo sünambe engoro ranahambo yangiri hohoanimondei. Nimoamo ranihü ana Kraisi ai munguambo moatükun ranahambo bogorimbofi Godindi wari hondüni nimarümboni.

² Munguambo si aho ra se sünambeahindi moatükunimbo yangiri-animbo hohoanimo pandihindi, nga hifinindi moatükun raniyopoani.

³ Seana Kraisi-babidi yifimayei, ranimbo-wambo asu sihei koadürü yangiri ningombo hohoanimo ranai-ana dibo mbengori Kraisi-dibo Godindi fikimi, nga awi moai weindah yangoro.

⁴ Kraisi-ana sihei yangiri ningombo hohoanimo ranahambo nimindhani. Süngunambo ai weindah tüküfiyu-ambe-animbo asu se ai-babidi Godindi nginindi himboamupuimbo-randeimbi engoro ra ndahümündi hehimbo ranihü weindah tükündahimboyei.

Se simbori hohoanimo sahümündi-mboanei

⁵ Ranimboane se sihei hohoanimoambe hifi ndanihündambo hohoanimo amarondüri ra raguanambo-ndihindi. Ro hoafehandüri moaruwai hohoanimo nda ndahurai-ane: Nimorehi sisihimo hohoanimo, nindowenih birabiri hohoanimo, ngusüfo botireandeimbi moaruwai hohoanimo asu nindou ngoründa napo hohoanife hohoanimo. Hohoanife hohoanimo ranana tikai godimbo süngufe hohoanimoane.

⁶ Nindou düdi ai Godindi hoafi himborikoate rani-moatükun hohoanimo sünguarandi ana, asu God ai nindou ranahambo nginindindürühi moaruwaimbo-ndirümbui.

⁷ Horombo se-amboani nindou rani-babidi nimboeimbo munguambo moaruwai hohoanimo ra süngumarihünd-ane.

⁸ Nga haponda se hohoanimo nda munguambo hiningindihindi: Nginindi hohoanimo, watikoafi hohoanimo, nindou ngorumbo

moaruwaimbofe hohoanimo, amonjon hoafi, munquambo moaruwai hoafi ranana se munqu hinngindihindi.

⁹ Se mamami simbori tkai hoafuri-ndeimbovei sapo ndeara yaboateihundi moaruwai hohoanimo ra shei ngusüfoambe-ahindi hinngi-rhimboanei.

¹⁰ Nga asu hapondan-ana se simbori nindou tukuyahimboanei. God aiyu ahandihoari nindou simbori ra nafimarandi. Raniyu asu ai sheimbo hohoanimo simbori simborireanduri hinngireanduri arandi se God munquambo moatukuni nafira-randeimbi ranahambo diboadofe fifirifimbohunda.

¹¹ Ranimboane asu Godindi simbori hohoanimo sungu shiri ahandi himboahu mam-anefti. Suda asu Suda-yafe ndifo rani-poanimboyoponi, nindou fi-hoeari kefe tirifeimbi asu nindou fi-hoeari kefe tirife-koateimbi rani-poanimboyoponi. Ndifo asu n+mambeahindi burিয়েimbi nindou, kaki semindikoate ratupuriyomo-rundeimbi nindou asu nindou moani aboedi ningomondeimbi ra rani-poanimboyoponi. Nga Krai ai yangiri adukari moatukun-ani asu munquambo shefi flambe amarumuni.

¹² God ai sheimbo wand-anei yahu hinngima-reandur-amboani, asu se ahandi nindoumboyahi manimboei-amboanei asu ai sheimbo munquambo si ngusüfo pareanduri arandi. Ranimboane asu se hohoanimo ndahurai ndahumundi: Hipambofe hohoanimo, nindou didiboadife hohoanimo, afurife hohoanimo, war hoafeanduhife hohoanimo, simbori hoafikoate hohoanimo. Rani-hohoanimo ra se sungundhi nduhundi.

¹³ Nindou ngoru ai sheimbo moaruwaimbo-areanduri ana, asu se amboawi mbisei. Nindou ngoru ai ngorumbo moaruwaimboariri ana, nindou ranai ngiri ahambo simbori hoafindu. Sisas Krai ai shei hohoanimo moaruwai ranahambo amboawi mehu nahurai-animbo asu se-amboani rani-sungumbo nindou ranaheimbo amboawi mbisei.

¹⁴ Amuri hohoanimo munqu ra ranahambo kapeih ngusüfo pefirindei. Ranane ngusüfo pefe hohoanimo ra munquambo mamambere hinngireanda nginindi aningo.

¹⁵ Sisas Kraiindi-mayo ngusüfoambe afurifimbi hohoanimo masemuni ranai shei ngusüfo ranahambo ndore hifandimb+randur-amboane. Se fi mam nahurai-anei asu God ai sheimbo afurife kufimbi hohoanimondei yauhaya mborai mehunduri. Asu se Godimbo hihifindihori nduhundi.

¹⁶ Kraiindi hoafi ra shei hohoanimoambe nginindi mbimarandur-amboane. Se sheihoari ndondhi fifirindihinduh simbori yamundifirindei. Se Heru Bukambeahindi heru, Sisasimbo kakisaombo heru asu Yifafi Aboeindi-mayo heru ra herundeih shei hohoanimoambe Godimbo hihifindihori.

¹⁷ Ranimbo asu se munqu moatukuni hoafi hoafayei-ane asu nine ratupuri ratupurayei-ane ra Sisas Adukari yifirayu sungu ratupurindei. Krai ai sheimbo mafarhenduri ranimbo-hundambo se Ape Godimbo hihifindihori.

Nimorehi nindowenih asu ahei nimori ranaheimbo hoafi

¹⁸ Nimorehi se, shei nindowenih ranahamundi hoarehi nimboei. Rani hohoanimo ranane Godindi himboahu aboedi hamndayo.

¹⁹ Nindowenih se-amboani, nimorehi shamundi ranaheimbo ngusüfo pandundurihi sisi-koate ndowandumonduri ningomo.

²⁰ Nimori se-amboani munqua moatukuni shei boagiri ai hoafayei ahei hoarehi niboadei. God ai rani hohoanimo ranahamboani hihifi-hihifayu.

²¹ Asu afiñdi se-amboani sihamundi nimori ranaheimbo randuwurani asu ai nginiñdi-nginiñdindeih digori-digorindahimboyei.

Ratüpurıyei-rıhüñdeimbi asu hıfandu-rundeimbi-yafe hoafi

²² Ratüpurıyei-rıhüñdeimbi se sihei hıfandüñduri-rundeimbi ahamundi hoafi rani-yanğiri süngundihindi. Se ahamundi himboahü yanğiri ai hoeirundühi aboed-anei mbisimonda mbisei hehi ratüpurı aboedi ratüpurı-ñdeimboyei. Nga se Adükarımbı yihımbondeih-anımbı asu sihei hıhoanımo ra ratüpurı aboedi ranahambo yanğiri hıhoanımo pandihindi.

²³ Se nine ratüpurı ratupurayeı ra ndondihi ratüpurıñdeı. Sapo se muñgu ratüpurı ratupurayeı ra Adükarımbıhüñda ratupurayeı, nga nındou-yeıyopoanı.

²⁴ Se fıfirıhimboanei, süngunambo ana Adükarı ai siheimbo takini dagürımbui. Ai nini-moatükuniyo siheimbo segudürımbıayu ra napıre sıhaiamboani. Se Kraisıñdi ratüpurıyo-rambohüñda nımbıoeı. Aiana sihei Adükar-ani.

²⁵ Nındou ai moaruwai hıhoanımoayeı ana, asu God ai aheimbo simborı moaruwaimbo-ndearümbui. Nga God ai nımorehi nındowenihı-yafe hıhoanımo ra mamı simogodühi yıbobore randühani.

4

¹ Ratüpurı hıfandüñdeimbi bogori se-amboani sihamundi ratüpurıyei-rıhüñdeimbi nındou ranaheimbo aboedi ndondunduri hıbadüñduri. Se fıfirıumboanemo, Bogori sihamundi ranai-amboani sünambe mbamarü.

² Godımbı dıdıbafıfendımbı hıhoanımo ra se ndondihi kıkıhındihümbı. Se dıdıbafıfembo ra ndondihi hıhoanımondeihı Godımbı hıhıfıñdihı.

³ Se yıhoefımbı kameihı Godımbı dıdıbafı-ñdahıñdowanı asu ai yıhoefımbı nafı nafıñduanı ro Kraisıñdi hoafi weindahı bokarıñdi-hehumboane. Hoafi ranahandamboyo wambo karabusambe hıñıngımarıhındırı.

⁴ Se dıdıbafı-ñdahıñdan-anımbı asu ro Sısasıñdi-mayo hoafi ra ndondihe türiboadıhe hoafıñdahanı weindahı tükümbıfeyo-wamboane God ai ranahambo hıhoanımoayu süngu.

⁵ Se nındou Godımbı süngufekoate-yeımbı babıdı nımbıoeımbı ndondihi hıhoanımondeihı aboedi hıhoanımo süngundihindi ahei himboahü. Se muñguambo sı hıbadıhüñdühı Kraisıñdi hıhoanımo nafıñdahıñduri.

⁶ Muñguambo sı se aboedi hoafi yanğiri hoafıñdeı. Yahurai hoafi ranımbıaneı nındou ai hımborımbı yıfırayeı. Rananımbı se nındou-yafe düdufe hoafi ra simborı hoafımbı wudıñdihı fıfirıñdihı hoafıñdeımbıyeı.

Por ai Tikikus Onesımbı Korosınambo koamarıhepıri

⁷ Tikikus ai siheimbo muñgu ratüpurı ro ratüpurımayahı ranahambo hoafıñdündürımbui. Nındou ndanana aboedi anıhındümbı Adükarıñdi ratüpurı ratüpurıyu-randeımbı-anı asu ro-dıbo sıhefı ratüpurıyefı-rıhüñdeımbı wandaf-anı.

⁸ Ranımbıanahı ro ahambo siheimbo sowana koararıhehını, ai sını ro nine ratüpurı ratupurayefı ranımbı hoafıyo-ñdürımbıhüñda. Ranınambo sıhei ngusüfo nginiñdamıñdi-ñdürımbıoeı.

⁹ Onesımbı amboanı ai-dıbo koararıhehını. Ai sehıñd-anı asu sıhefı aboedi hamıñdi wandaf-anı. Ai-anımbı siheimbo nine-moatükuniñdanıhü tükufe arandı ranahambo wataporımbı-ñdıñarümbıoyafanı.

Por ai Korosımbı karıhasıhanduri ehunduri

¹⁰ Aristarkus ro-dibo karabusambe anungu ai-amboani siheimbo hihifaranduri. Mak, Barnabasindi asandi, ranai-amboani siheimbo hihifaranduri. Ai siheimbo sowana duduwan ana, ahambo se ndahorimindei sapo ro siheimbo hoafimayahanduri ranimbohunda.

¹¹ Sisas Sastus sahundo-rihundeimbi ai-amboani siheimbo hihifaranduri. Ai yangiri Sudahund-anemo ro-babidi God nginindi hifandarandi rana-hambo ratupurimayefi. Aiyomo wambo aboedi hamindi mafarhoundiri.

¹² Epafras sehundi ai Sisas Kraisindi ratupuriyu-randeimb-ani siheimbo hihifaranduri. Munguambo si aho ra aiani siheimbo nginindi nungumbo siheimbohunda Godimbo didibafifi arandi. Ai siheimboya, nindou hondu nimboeimbo sihei hohoanimo ranai God hohoanimoayu ra fifirihinduhi nginindi mbiniboadeia yahuhayamboani Godimbo didibafifi arandi.

¹³ Ro yarthe siheimbo hoafayahanduri, Raodisia-hundi, Hiroporis-hundi ai siheimbo farhefe-ndurimbohunda afindi ratupuri tinirifoyei arihundi.

¹⁴ Ruk yihoe fi dokta asu Dimas ai-amboani siheimbo hihifarinanduri.

¹⁵ Wandihihifi hoafi nda se wandafi mam Raodisia adukari ngoafihu amarei aheimbo hoafindahunduri. Nimfa asu Kraisindi nendi ahandi worambe fandihirihundeimbi ranaheimbo yihoe fi-mayo hififi hoafi nda hoafindahunduri.

¹⁶ Pas nda se hoeindihimbundihumbo-animbo asu nindou Raodisia ngoafihu amarei aheimbo sowana koandihendinda ai-amboani hoeimbirihind-amboane. Asu se-amboani wandi-mayo pas Raodisia-hundambo koamariheheandi ra hoeindihindi.

¹⁷ Nga asu se Arkipusimbo randihihoe fiindahundowohu animboya, 'Sapo ratupuri Adukarindi-mayo masowandifi ranahambo se hibadambo animbo ndondo ratupurindafi,' mbisahundo.

¹⁸ Ro Por-anahi wandi warinambo siheimbo hihifi hoafi nda suru paparihandi. Se wambo hohoanimo-ndahunduri, nga ro karabusambe-anahi animboahi. Nga Godindi moani hipoambofe hohoanimo ra siheimbo sowahi mbeyangoro-wamboane, nga karishanduri.

1 Tesaronaika

Pas mamî Por ai Tesaronaika-hündambo sürü papîmarandî

¹ Ro Por, Sairas, Timoti-aneftî, Kraisîndî nendî Tesaronaikahü amarei sîheimbo pas nda sürü paparîhundî. Se Ape God asu Adükarî Sisas Kraisyafand-anei. God ai sîheimbo hîpoambo-reandürühi, afurîfe hohoanîmo mbîsagadür-amboane.

² Munguambo si sîheimbohündambo Godîmbo dîdîbafî-yahundürühi hîhîfî-rîhurühanefî.

³ Se anîhondümborîhindühi aboedî ratûpurî ratûpurîyeihî, ngusüfo parîhindühi tîrîrîfoyeihî, asu Adükarî Sisas Kraisi kosomboayu ranîmbo hîmboyeihî ngîndî nîmboei arîhundî. Ranîmbo ro hohoanîmoyefühi, nîmbî-nîmbîsi sîheimbohündambo sîhefî Ape Godîmbo hîhîfî-rîhurühi dîdîbafîyefî arîhundî.

⁴⁻⁵ Wandafî mamî, yîhoefî hoafî aboedî nda hoafî yangîrîyopoanî sîheimbo tükefeyo, nga ngîndînambo tükümegefeyo-ane. Yîfiáfî Aboedî ai mafarîhemuna aboedî hoafî ra hoafîmayefî, asu ranîmboane se ngîndî anîhondümborîmarîhindî. God ai sîheimbo ngusüfo pareandürühi, ahandîhoarî sîheimbo kamafoareandürî, ra ro yarîhu fîfîrîhu mburîhu hîhîfarîhuri. Sîhei mbüsumo nîmboefombo sîheimbo fehefendürîmbohünda hohoanîmomayefî, ra se fîfîrîhindî.

⁶ Se Godîndî hoafî masahümündia hohoanîmo afîndî tükümegefeyondürîsî, nga Yîfiáfî Aboedî ai mafarîhendüra hîhîfî-hîhîfîmayei. Se yîhoefî hohoanîmo asu Adükarîndî hohoanîmo ra dîboardorîhi süngurîhi marîhundî.

⁷ Ranîyo asu se Masedonia hîfîhindî, Akaia hîfîhindî anîhondümborîhindeimbî ranahambo aboedî hohoanîmo nafuimehündüra asu ai ranîsüngumarîhindî.

⁸ Sehündî Adükarîndî hoafî ra fufunayomo rahurai maho. Masedonia Akaia hîfî yangîrîyopoanî, nga mungu hîfî se Godîmbo anîhondümborîmarîhorî hoafî ra maho. Ranane asu ro asükaindefî ranîmbo ngîrî aheimbo hoafîndefî.

⁹ Nga aheihoarî ranahambo fîfîrîhindühi hoafîyei arîhundî nahurai: Ro sîheimbo sowana tükümehundanda Godîndî hoafî sahümündi hehi, tîkai god hîndîngîrîhi hehi, anîhondü God ai yangîrî nüngumbî ranahambo süngumarîhindî ranîmbo wataporîyei arîhundî.

¹⁰ Asu God ranani ai ahandî nîmorî Sisas yîfîhindî botîmarîrî sünambeahîndî kosomboayu ranîmbo se hîfandarîhorî. Sisas ai Godîndî hürütümbî yîbobofe si ra tükündîfemboe sîhefîmbo ranambeahîndî aboedambo-reamunî arandî.

2

Por ai Tesaronaikahü ratûpurîmayu ranahambo hoafîmayu

¹ Wandafî mamî, horombo ro sîheimbo sowanambo masînefî rasîmboanî yîhoefî ratûpurî moai moanî tüküfeyo, nga ra se fîfîrîhindî.

² Horombo Firipai ngoafîhü yîhoefîmbo moaruwaimborîhimunühi asu yîhoefîmbo amooanîngümbî hoafî hoafîmayei, ra se fîfîrîhindî. Asu bîdîfîrî ai yîhoefîmbo gümarîhimunîsî, nga ro Godîmbo anîhondümborîhurühi, yîhîmbokoate aboedî hoafî sîheimbo bokamarî-hehundürî.

³ Sîheimbo moai mamîkarambo hoafi hoafiyahundürî, asu moai moaruwai hohoanîmoyefühî wosîhoaforî hoafiyahundürî, nga wanî.

⁴ Nga God ai yîhoefîmbo yare hoeireamuna mayoa aboed-anemo yahuhaya, ranîmbo yîhoefîmbo anîhondümbö-reamunühî aboedî hoafi hoafîmbo ratüpurî ra masemunî. Asu nindou yîhoefîmbo siaombeyahümunambo sefi hohumbo-yefîpoanî aboedî hoafi hoafayefî, nga God ai siaombüfiyuwa sefi hohumboanefî hoafiyefî arîhundî. God-ani ahandîhoari yîhoefî ngusüfo yare hore arandî.

⁵ Asu yîhoefî hoafi ra ngorü-süngufe hoafiyö, ngorü-süngufe hoafiyö-ramboyefîpoanî, se ra fifîrîhindî. Asu ro yîhoefî hohoanî hohoanîmo ra gabudîhundühî moai hoafiyefî, nga God ai ranîmbo fifîreandî.

⁶ Nindou bîdîfirî asu se, yîhoefîmbo aboedî mbumund-anemo mbîseiya sefi hohumbo-yefîpoanî, nga wanî.

Ro Kraisîndî hoafi sahumîndefî hefi-rîhundeyimb-aneî, nga se yîhoefîmbo afarîhehimunî ra aboed-anesî.

⁷ Nga se-babîdî mamareî ra wari hoafendühî dîboado-marîhundürî, hondî ai nîmorîmbo dîboado-arîhindürî nou.

⁸ Ro sîheimbo afîndîmbo ngusüfo parîhundürühî aboedî hoafi hoafiyondürîmbo hîhîfî-hîhîfîmayefî. Ranî-yangîrîyöpoanî, nga fehefendürîmbohündambo amboanî hohoanîmomayefî. Sapo se ngunîndî hondümayeiambo.

⁹ Wandafî mamî, ro afîndî tîjîrîfomayefî ra se fifîrîhindî. Sîheimbo aboedî hoafi bokari-hehundürühî se yîhoefîmbo sesîmbuimbî saimbo ra tîjîrîfo-ndahimboyeyî sefi hohu ranîmboyefî asu nîmbî-nîmbîsî afîndî tîjîrîfomayefî yîhoefîhoari fehefembohünda.

¹⁰ Horombo anîhondümbö-rîhindeimbî babîdî nîmboefambe, ro moai moaruwai hohoanîmo süngurîhundî, nga mbumundî hohoanîmo süngurîhu marîhundî rananefî hütikoate-ayefî. Ranîmbo se Godîmbo fifîrîhorî.

¹¹ Afîndî ai ahandî nîmorî dîdîboadoarîrî nou-ane, ro sîheimbo mamamî rarîhundürî marîhundî, ra se fifîrîhindî.

¹² Ro sîhei ngusüfoambe kîkîmîfoari-hundürühî, ngusüfoambe botîrîhundürühî hütî-hoafîmehundürî. Nga se Godîndî hoafi süngundîhindanî, God ai sîheimbo aboed-aneî mbüsündüra sefi hohumboanefî hoafi ra hoafîmehundürî. Nga God-ani sîheimbo ahandî sîmbamîndî hamîndî ngînîndî hîfandîrand-ambe kefoefembohündambo kamafoareandürî.

Ai Godîmbo anîhondümbö-rîhindühî taborîhehi nîboadeî arîhündî

¹³ Ro horombo Godîndî hoafi hoafîmayefa se nindou-yafe hoafi yangîrîyö, nga Godîndî-mayo hoaf-ane sei hehi masahümundî ranîmbo ro munquambo si Godîmbo hîhîfirîhurî arîhundî. Nga anîhond-ane, hoafi ra Godîndî hoaf-ane. Se anîhondümbö-rîhindeimbî hoafi ra sîhei ngusüfoambe amarondürî ranai ngînîndî ratüpurîyö arandî.

¹⁴ Wandafî mamî, Godîndî nendî Sudia hîfîhü amarei se ahei hohoanîmo süngurîhî arîhündî. Nga sîhei ngoafîhündî sîheimbo moaruwaimbo-marîhindürî, Sudahündî ai aheimbo moaruwaimbo-marîhindürî nou.

¹⁵ Sudahündî ai Godîndî hoafi hoafîyömo-rundeimbî asu Adükari Sisas ahamumbo hîfokoa-marîhipurî, asu yîhoefîmbo hemafoarîhimunî. Ranîyu God ai aheimbo ngînîndî-marandüra asu ai nindou munquambo hürütarihündürî.

¹⁶ God ai Suda-yafe ndîfombo aboedambo-fendürîmbo moei aseî ranîmboane asu ai yîhoefîmbo Godîndî hoafi bokari-hefendürîmbo

gümarihimuni. Raninambo ahei moaruwai hohoanimo afindi tüküme Feyowa haponda Godindi hürütü ranaheimbo tüküfendürimboane.

Por ai Tesaronaikahündi ndüfosimbo asükai hihirife hombo mehu

¹⁷ Wandafi mamı, Suda ai gümarihimuna asu moai akıdou gabusümo se-babıdı nımarefi, nga sıheimbo afindi hohoanimoayefi. Yıhoefi ngusüfo ana se-babıdımbokane, nga roana fi safi yangır-aneı. Raniyo asu sıheimbo hohoanımoyefühi nını-nafındahu ngefi hoeindihundüri sefi hohu hütihütıayefi.

¹⁸ Sıheimbo sowanambo ndüfosimbo hihirife hombo masefi, nga Por ro yimbumbo-mbaiyahıyo, ngımımbom-baiyahıyo sıheimbo sowana sınımbomasahi, nga Satan ai yıhoefımbom gümareamuni.

¹⁹ Adükari Sisas ai kuduanı, rasımbonı nını-moatükunımbom anıhondümbom-ndıhundühi hibadımandıhunda? Se ro-babıdı nımarefambe ra. Dabohündambo hıhıfi-hıhıfımandefa? Sıheimbohündambo. Yıhoefi ratüpurı ra aboed-ane nafuımbohünda ro aboedi nını-moatükunı mandahumındefa? Sıheimbo.

²⁰ Nga sıheimbohündambo hıhıfi-hıhıfıyefi asu ndürımb-aneı.

3

Por ai Timotimbo koamarıheira hu ahei ngusüfo kıkımı-mafoareandüri

¹⁻² Asu sıheimbo afindi hohoanımoyefühi sıhei hoafi fıfirıfembohündambo nğırı gedühi hamındı hibadıhundı, nga ro yımbu Atens nğoafıhü nımarımbom sehühi, Timoti sıheimbo sowana koarıhefiyuanı hombo masehi. Timoti ai sıhefi wandaf-anı, asu ai Kraısındı hoafi aboedi hoafıyu randühi, Godındı ratüpurıyu-randeımb-anı. Sıheimbo kıkımıfoefendürühi, asu nğınemındı-ndürımbom koamarıhehora masünu.

³ Tıñırifo sıheimbo tükündıfewanı se nğırı kıkırıfındeı, nga se sıheihoarı fıfirıhındı God ai sıhefımbom tıñırifo ra yıfirımayu süngumbo.

⁴ Yını, horombo ro se-babıdı nımbomfambe yarıhu hoafıyahu-ndürahiya, 'Sıhefımbom tıñırifo tükündıfemboe,' masefi ra tüküme Feyo.

⁵ Ranı süngumboyo asu ro moai gedühi hıfandıhandı, nga asu Timoti koamarıhehına masünu ra ro sıhei anıhondümbom fıfirıfendürımbomhündambo. Sısıhımore hoeire-randeımbı ai sıheimbo sısıhımonde hoeındeandüranı asu yıhoefi ratüpurı sıhei mbusümo ra wanındımbom sefi hohu moei-asefi.

Timoti ai Kraısındı nendı Tesaronaika nğoafıhü aboed-aneı mehua Por ai hıhıfi-hıhıfımayu

⁶ Nga haponda Timoti ai hıhırıfi sünümboanı sıheimbo sowahıdıdı ranıyu ai se anıhondümbomrıhi asu ngusüfo parıhi arıhündı ranahambo hoafi semündü masünu. Ai yare hoafıyuhü yahuya, munğambo sı se yıhoefımbom hohoanımoyeıhi yıhoefımbom hoeıfembo afındı hohoanımomayei ro sıheimbo ramehundı nou.

⁷ Wandafi mamı, moaruwai moatükunı asu tıñırifo yıhoefımbom tüküme Feyo, nga se aboedi anıhondümbom-marıhındı ra ro hımbomrıyeıfühi ranı hoafi yıhoefımbom kıkımıma-foareamunı.

⁸ Nga se Adükari-babıdı nğınındı manıboadeı ranımbokane asu ro aboedi safi amarefi.

⁹ Sıhefi Godındı hımbomahü sıheimbohündambo afındı hıhıfi-hıhıfarıhundüri ranımbomaneı asu hıhıfi-hıhıfi ranahambo ro Godımbom afındımbom hıhıfımarıhurı.

¹⁰ Nĩmbĩ-nĩmbĩsi sĩheimbo hoeifembohũndambo Godĩmbo dĩdĩbafĩyahu arĩhundi. Asu sĩhei anĩhondũmbofe ra mbonĩmbo-ndĩhũmũndianĩ, ro ranĩmbohũnda fandĩhehu-ndũrĩmboyeĩ.

Por ai aheimbo sowana hombo ahafanĩmbo fehefepĩrĩ-mbohũnda Godĩmbo dĩdĩbafĩmefiyu

¹¹ Sĩhefĩ Ape asu God ahandĩhoarĩ sĩhefĩ Adũkarĩ Sisas ai sĩheimbo sowana nafĩ ndondĩneamunanĩ dĩgĩmboane.

¹² Asu Adũkarĩ ai sĩheimbo fandĩhendũranĩ sĩhei ŋgusũfo pefe ho-hoanĩmo adũkarĩ mbĩhowamboane. Ranĩmboane asu se apodoho-apodoho asu muŋguambo nindou aheimbo afĩndĩ ŋgusũfo pandĩhindũrĩ ndũhũndĩ, ro sĩheimbo ŋgusũfo pararĩhundũrĩ nou.

¹³ Rananĩmbo ai sĩhei ŋgusũfoambe kĩkĩmĩ-mbĩfoareandũr-amboane asu sũngunambo-anĩmbo sĩhefĩ Adũkarĩ Sisas ahandĩ nendĩ-babĩdĩ kuduanĩ, rasĩmboanĩ se sĩhefĩ Ape Godĩndĩ hĩmboahũ sũrũhehindeĩmbĩ hũtikoate nĩboadeĩmboyeĩ.

4

Hohoanĩmo God ai yĩfirayu ra sũngundĩhi ndũhũndĩ

¹ Wandafĩ mamĩ, hohoanĩmo God ai yĩfirayu ra sĩheimbo yamundĩmarĩhundũrĩ asu se ra sũngurĩhi arĩhũndĩ. Adũkarĩ Sisasĩndĩ sũngu sĩheimbo ŋgĩnemĩndũrĩmbo se hohoanĩmo aboedĩ safĩ ranĩ-sũngundĩhi ŋgeĩ asefĩ.

² Sisasĩndĩ dĩbafĩ hoafĩ ro horombo sĩheimbo hoafĩmayefĩ ra se fĩfĩrarĩhindĩ.

³ God ai yare hohoanĩmoyuhũ, se dĩboadondĩhehi nĩboadeĩmbo, nĩmorehĩ sĩsĩhĩmo, anĩmĩndĩhoandĩ bĩrabĩrĩ, ranĩ hohoanĩmo hĩnĩŋgĩndĩhi hehi nĩboadeĩ, mehu.

⁴ Se mamamĩ nindou muŋguambo ai nĩmorehũhĩ-ndafundũh, nĩmorehĩmbo aboedĩ hohoanĩmo-ndĩmondũrũhĩ dĩboadondũwurĩ.

⁵ Nindou Godĩmbo fĩfĩrĩfekoate-yeĩmbĩ, Suda-yafe ndĩfo ai nĩmorehĩmbo ŋgusũfoambe hohoanĩrũndũrũhĩ nĩmorehĩ sĩsĩhĩmoyomo marundĩ. Ŋga se ahamundĩ hohoanĩmo rasũngundu hohoanĩmondĩmboemo.

⁶ Se wandafĩ mamĩmbo moaruwaimbo-ndũpurũhĩ ahamundĩ nĩmorehĩ sĩsĩhĩmo-ndũmboemo. Ŋga nindou ai rawareandĩ ana, God ai ahambo sĩmborĩ tĩŋrĩfo dagadombui. Ŋga horombo sĩheimbo ranahambo ro ahĩnĩ hoafĩmehundũrĩ.

⁷ Ŋga God ai moaruwai hohoanĩmo sũngufembo yahumboyupoanĩ sĩhefĩmbo hoafĩmemunĩ, ŋga sũrũhoeĩmbĩ hohoanĩmo sũngufembo yahumboyu hoafĩmemunĩ.

⁸ Ranĩmboane asu nindou ai hoafĩ ranahambo daboadanambo-ndĩhindanĩ, nindoumboyopoanĩ, ŋga God Yifiafĩ Aboedĩ sai-randeĩmbĩmbo anĩhorĩ daboadanambo-arĩhorĩ.

⁹ Wandafĩ mamĩmbo ŋgusũfo pefe hohoanĩmo ranana ro ŋgĩrĩ sĩheimbo pas ndanambe sũrũ papĩndĩhundĩ. Sapo God ai sĩheimbo hohoanĩmo ra yamundĩ-mareandũrĩ.

¹⁰ Yĩnĩ, Masedonia hĩfĩ muŋguambo, apodoho mamĩ ranĩhũ muŋguambo se ŋgusũfo pandĩhindũrĩ. Ŋga wandafĩ, se yandĩhi sũngundĩhi ŋgeĩ sefĩ hohumboanefĩ ro sĩheimbo hũti-hũtiayefĩ.

¹¹ Se yandĩhi dĩboadondĩhi hohoanĩmondeihĩ, afufurĩboadĩhi hohoanĩmondeihĩ, sĩheihorĩmbo yaŋgĩrĩ dĩboadondĩhi hĩbadĩhundĩ. Moanĩ nĩmandeĩmboyeĩ, ŋga yimbokoarĩ warĩnambo ratũpurĩndei, horombo sĩheimbo yarĩhu hoafĩmehundũrĩ nou.

¹² Rananimbo se ngiri ngoründifihî kündarei. Ranimboane asu Godîndî hoafi süngufekoate-yeimbi ranai yandîhi hondîhindüranî, siheimbo ahîndeimboyei.

Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi yifihündî botife aheimbo hoaf-ane nda

¹³ Wandafî mamî, Godîndî hoafi süngurîhindeimbi yifisafîmayei ranimbo fifirîmbîrîhindî sefî hohumboanefî. Se ranaheimbo afîndî hohoanîmo-ndeimboyei nindou ai anihondumbofe-koate ramehindî nou.

¹⁴ Nga Sisas yifîyu mbura, asûkai botîmefîyu ra anihondumbo-arîhundî. Ranimboane asu ndan-amboanî anihondumbo-arîhundî. Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi yifîmayei ra God ai aheimbo ndemündündürî haya, Sisas-babîdîmbo kodeimboyei.

¹⁵ Nga Adûkarîndî-mayo hoafi siheimbo hoafayefîndürî ra ndahurainane: Adûkarî ai asûkai kuduani, yangîrî anîboadefî sihîrî Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi yifîmayei ranaheimbo ngîrî ngasündîhundürî hohu gagifî, nga wanî.

¹⁶ Nga ranî-sihî Adûkarî ai ahandîhoarî sünü hîningînde haya kudûmbui. Rasimboan-animbo ai pukûna hoafînduanî, sünambeahîndî nendî bogorî ai mîngînduanî, asu Godîndî fufunî ai hoafîndîmboe. Nga Sisasimbo anihondumbo-rîhindeimbi horombo yifîmayei ranai boatei botîndahimboyei.

¹⁷ Nga süngunî sihîrî yangîrî anîboadefî ai-babîdî Godîndî ngîndînambo sünambe mamambe-ndeamunî hayambo-animbo, Adûkarî babîdî mamûhindahu, asu koadürümbo-koadürümbo ai-babîdîmbo nîmandeimboyefî.

¹⁸ Nga hoafi ranînambo ngusüfoambe kîkîmî-foefîrîndei.

5

Adûkarî ai kudûmbui ranimbo-hündambo sihîrî dîboadondîhehu nîmandefomboane

¹ Wandafî mamî, nîni-sihîyo nîni-simboaniyo ranî-moatükunî tükündîfemboe ranahambo ro ngîrî siheimbo hoafi sürü papîndîhundî.

² Sihîrî ngîrî ranî-simboanî fîfîndîhundî. Nga Adûkarî ai kusü simboanî ra moanî nîmai tükündîfemboe, nîmboambo hûmbuhünî nendî tükayafundî nou, se siheihoarî ranahambo aboedî fifîrîhindî.

³ Nindou ai hoafîndeihiya, 'Aboedî hoafühane,' asu 'Hapoana aboedî amarefî,' rambîseianî, ranî-simboan-animbo moaruwai moatükunî aheimbo moaruwaimbo-ndearümboe, nîmorehî ai nîmorî wakemîndîmbo nîmai tanğüfürî arandî nou. Nga ai ngîrî ranahambo taborîndî-hehindühî bündahîndî.

⁴ Nga wandafî mamî, seana nîmbokoanî moai nîmarei, nga ranimboanîmbo Sisas kusü simboanî se ngîrî hepünîndahîndî hûmbuhünî nendî tüküfewanî nindou ai hepühîndî nou.

⁵ Nga se ra muŋgu nîmbokoanî hahabudei-rîhündeimbi-yeipoanî, nga sirîhü hahabudei-rîhündeimbi-anei.

⁶ Ranimboane sihîrî ngîrî apoefî bodîmondî ai rawehîndî nou, nga sihîrî ana hîbadîhundühî muŋgu ranahambo dîboadondîhu hohoanîmo-ndefomboane.

⁷ Nga yapombohîmbombü ai nîmboambo apoehanei asu simîndei-rîhündeimbi ai nîmboambo simîndei hehi afîndî-afîndîyei rîhündühanei.

⁸ Sihîrî sirîhüddî nindou-aneî, ranimboane asu sirîhü hahabodefühî dîboadondîhu hîbadîndî-humboane. Sihîrî anihondumbo ngusüfo

pefe hohoanimo ra güdhumboane niminehoari agüdüdü nou. God ai sihefimbo aboedambofe-munimboayu rasimboan-animbo ranimbo himbondefomboane, rananimbo randihundani, sihefimbo ngosanjonindimboe kapa at nginindi ami yifiarimbohünda kikafoarundi nou.

⁹ God ai sihefimbo nginindiyimunimbo moai kafaoreamuni, nga wani. Nga sihefimbo ana sihefi Adükari Sisas Kraiss aboedambofe-munimbohündambo kamafoareamun-ane.

¹⁰ Sisas ai sihefimbo fehefe-munimbohündambo yifimayu. Rananimbo asu sihiri yangiri niboadefühiyo asu yifindefühiyo ai-babidi nimboemboyefi.

¹¹ Ranimboane asu se siheihoari simbori kikumifoe-firindeih, aboedi hoafinambo fehefirüde, ra se rawarhind nou.

Bidifiranimbo Hoafi

¹² Wandafi mam, ro hoafi nda hoafehündüri, nindou ai sebabidi Godindi ratüpurü ratüpurüyomo-rundeimbi ranahamumbo diboadondhipuri. Ai siheimbo hifandimbohündambo Adükari ai kamafoareapura, siheimbo aboedi hohoanimo süngufembo hoafiyomondüri arundi.

¹³ Ahamundi ratüpurimbo hohoanimondeih, se ahinindeih hohoanimondahüpurü. Se wandafi mam-babidi simbori-simbore wudüde.

¹⁴ Wandafi mam, ro siheimbo hoafehündüri nda, nindou ai yihoarukoyihoarukondeian, aheimbo ahini hoafindahündüri. Nindou ahinyeirihündeimbi kikumiboadhindüri. Nindou ai Godindi hoafi akidou yangiri süngundihindani ranaheimbo fandihhindüri asu nindou muḅguambo warü hoafendühündi-hindüri.

¹⁵ Se hibadihündi nindou bidifiri ai siheimbo moaruwaimbondihindüri, asu aheimbo simbori moaruwaimbondihindürimboyei. Nga wani. Muḅguambo si siheihoari simbori fehefirindeih, asu nindou muḅguambo fandihhindüri.

¹⁶ Muḅguambo si hihifi-hihifindei ndühündi.

¹⁷ Muḅguambo si Godimbo didibafindei ndühündi.

¹⁸ Nini-moatükuni tükümandife ranahambo se Godimbo hihifindihori. Sapo se Sisas Kraissind-anei asu God muḅgu ra refemboane mehu.

¹⁹ Se Yifiafi Aboedi hai nou dikirindihimboyei.

²⁰ Nindou Godindi-mayo hoafi hoafindeian, se hoafi ranahambo moanane mbisemboyei.

²¹ Nga muḅgu-moatükuni ra randihi hoeindihinda aboedindoani ana, ranahambo kikihi-safindihümüdü.

²² Nga moaruwaindoani ana, ranahambo bündahindi.

²³ God ai afurife hohoanimo ra nimindihani. Ai ahandihoari siheimbo muḅgunambo didiboado-mbireandür-amboane asu se sürühehindeimbi nimboeimboyei. Nga sihei ngusüfo, yifiafi, fi ra hifandimbirand-amboane rananimbo asu sihefi Adükari Sisas Kraiss kuduani, se hütipoani, nga aboedi mbümüdü hamindi nimboeimboyei asefi.

²⁴ Nga God ai randeambui nimboe sapo ai anihondumbo mamani siheimbo wand-anei mehündüri.

²⁵ Wandafi mam, se yihoefimbo-hündambo Godimbo didibafindei.

²⁶ Se apodoho-apodoho muḅguambo se yihoefimbo-hündambo karühasihandüri mbisei.

²⁷ Adükarindi nginindi süngu ro hoafehandüri nda: Se pas nda muḅguambo apodoho-apodohombo hoeindih hehi hoafindei.

²⁸ Sihefi Adükari Sisas Krai siheimbo hipoambo-mbireandür-amboane.

2 Tesaronaika

Pas yimbu Por ai Tesaronaika-hündambo sürü papimarandi

¹ Por, Sairas, Timoti, ro pas nda Kraisiñdi nendi Tesaronaika-hündi siheimbo sürü paparihundü. Se sihefi Ape God asu Adükari Sisas Kraisyafand-anei.

² Ape God asu Adükari Sisas Kraisi ai moani hipoambo-mbirineandür-amboane asu se ngusüfoambe afundihi kündühi ni mandei.

Por ai Godimbo hihifarüri

³ Wandafi mamü, munguambo si siheimbohündambo Godimbo hihifindihuri ndihumboyefi. Ra aboed-ane, nimboe sapo sihei anihondümbofe hohoanimo adükari tüküfe arandi asu siheihoari simbori hipoambofiriyehi hei asu rani hohoanimo afindi tüküfe arandi.

⁴ Ranahambohünda ngörü ngoafi, ngörü ngoafi Kraisiñdi nendi siheimbo aboed-anei asei. Sihei hürütümbi moaruwaimbo-marhindüra siheimbo tñirifo tüküme feyo. Nga se ranahambo moanane sei hehi Godimbo anihondümbo-rhindühi nginiñdi aniboadei. Ranahambo ro Kraisiñdi nendambo siheimbo hoafiyahundüri arihundi.

God ai sihefimbo mbumundi hohoanimo süngu yiboboreandühani

⁵ God ai ahandi mbumundi yibobofe hohoanimo ndahurai nafuiaramuni. Se God nginiñdi hifandirandi ranahambo ratüpuriyei arihundi ranimboane asu nindou ai siheimbo moaruwaimbo-marhindüri. Asu rananimbo God ai siheimbo ahandi nginiñdi hifandirandi ranambe ni ngombo ra nafindamüñdi-ndürimbui.

⁶ Nindou siheimbo moaruwaimbo-marhindüri ranaheimbo God ai mbumundi hohoanimo süngundeandühi simbori moaruwaimbo-ndearümbui.

⁷ Se tñirifo masahümüñdi ra God ai moendiñde mbunda asu siheimbo ai-babidi aboedi ni marimbohünda fandisherümbui. Adükari Sisas ai hai kameihü ahandi sünambeahindi nendi nginiñdi-babidimbo süñü hinngiñde weindahü kuduanü rasimboanü God ai fandihemunümbui.

⁸ Nindou ai Godimbo fifirifekoate-ayei asu Adükari Sisas Kraisiñdi aboedi hoafi süngufekoate-ayei ranaheimbo tñirifo dagadürimbui.

⁹ God ai aheimbo simbori moaruwaimbo-ndeiranü ai Adükariñdi himboamupuimbo-randeimbü nginiñdi-kimü ngiri ni mandei asu ai koadürümbo-koadürümbo moaruwai ni mandeimboyei.

¹⁰ Adükari Sisas ai kuduanü ahandi nendi mungu ahambo aboedani mbisemboyei rasimboanü ra tükündifemboe. Asu munguambo nindou ahambo anihondümbo-arihori ranai ranahambo hepünindahimboyei. Se-amboa randihimboyei anihondü hoafi siheimbo hoafimayefi ra se anihondümbo-marhindü wambo.

¹¹ Ranimbo hohoanimoyefühi siheimbohündambo Godimbo didibafiyefühi sefiya, 'Ape God, se aheimbo sihafü hohoanimo süngufembo hoafi-mayafindüri asu se di boadondo-wandürani rasüngumbirihind-amboane. Aheimbo nginiñdi dabadüran-animbo aboedi hohoanimo ai süngufembo asei rasüngumbirihind-amboane. Asu ai Kraisiñdi anihondümbo-rhorühi ahandi ratüpuri mungu-mbirihind-amboane,' asefi.

12 Rananimbo se Adükari Sisas Kraismbo aboed-ani mbisei, nga amboa siheimbo aboed-anei mbüsümbui. God asu Sisas Kraiss siheimbo moa hipoambo-ndineandürühi rambirineandür-amboane.

2

Godindi hohoanimo daboadanambore-randeimbi ai weindahi tükündifimbui

1 Wandafi mamä, sihefi Adükari Sisas Kraiss asukai kudümbui asu sihefimbo ai-babidi mamambe-ndeamunimbui ranahambo ro siheimbo hoafayefi.

2 Nindou ai hoafindühiya, 'Adükarindi si tüküfemboane asu Adükari ai kusümboani,' mbüsuanä se ngiri afindi hohoanimondeihä, ngüsüfoambe hepünindahindi. Rani hoafi ra nindou ngörü ai Godindi hoafi hoafiyurandeimbi nahurai hoafiyumbo-mbeiyo, asu nindou ngörü ai ahandihoari hohoanimoyu haya hoafiyumbo-mbeiyo, asu nindou ngörü ai yahuhaya, 'Por, Sairas, Timoti ai yaru hoafimemo,' yahumbo-mbeiyo?

3 Se nindoumbo himboana wandihündürani siheimbo tikai hoafindeimboyei. Awi Adükarindi si ra ngiri moani hoanginde tükündifeyo. Nga boatei nindou afindi Godindi hoafi moaruwaimbo-ndihindühi getündihe-himboyei. Asu moaruwai hohoanimoyumbü ahambo God ai moaruwaimbo-ndearümbui ranai weindahi tükündifiyuanä asu süngunambo-animbo Kraiss ai kudümbui.

4 Moaruwai hohoanimoyumbü ra ai muᅅguambo moatükunä ranahambo nindou ai hohoanimo-yahüindowohü dükarähi god sei-arihündi ranahambo ai hürütüandarümbui. Rani-moatükunimbo 'moanane' mbüsühi ahandi fimbo yangiri adükar-ane mbüsümbui. Ai Godindi worambe niamdümbo, 'Ro God-anahi,' mbüsümbui.

5 Hoafi horombo ro siheimbo sowahi nimboahambeyahi hoafimayahä ra se mitanrihümündi-ai?

6 Rani-moatükunä ai moaruwai hohoanimoyumbündi nafi gürareandi ra se fifirihindi. Ahandi nafi gündeandanä ngombo-animbo nini-simboanäyo God ai yirifayu rani-simboan-animbo ai weindahi tükündifimbui.

7 Awi getürühoeimbi hohoanimo haponda dibo ratüpuräyo arandi. Nga nindou ai moaruwai hohoanimo-yumbündi nafi gürareandi ana, God ai ahambo nderümünduanä asu ai nafi gifekoate-nduanä ra-simboanä muᅅgu moatükunä ngiri dibo yagodo.

8 Asu moaruwai hohoanimoyumbü ai weindahi tükündifimbui. Asu Adükari Sisas ai kudianä ai moaruwai hohoanimo-yumbümbö ahandi yafuinambo hifokoandirühi asu ahandi himboamupuimbo-randeimbi ranambo moaruwaimbo-ndirümbui.

9 Satan ai moaruwai hohoanimo-yumbümbö nginindi dagadombui asu nindou ranai nginindi tükündifi haya nginindi moatükunä asu hepünifeimbi moatükunä tikai ratüpurindümbui.

10 Nindou ai awarihefemboayeä ranaheimbo moaruwai hohoanimondühimbo tikai hoafindürümbui. Nga nindou ranai awandihimboyeä nimboe sapo ai anihondü hohoanimo ranahambo ngiri yifirindei asu God ai ngiri aheimbo aboedambondearü.

11 Ranimboane asu God ai ahei hohoanimo ngörü-süngundeandanä rananimbo ai tikai hoafi ra anihondümbö-ndihimboyeä.

12 Ranimboane asu nindou muᅅgu ai anihondü hoafi anihondümböfekoate-yehi hohoanimo moaruwai ranahambo yifirayeä ranaheimbo God ai ahandi yibobofe-ambe moaruwaimbo-ndearümbui.

God ai siheimbo kamafoareandüri wambo aboedambo-ndearümbui

¹³ Wandafi mamî, Adükari ai siheimbo ngusüfo pareandürî arandi. God ai weangurühî hondü siheimbo aboedambo-fendürimbo kamafoareandürî. Ranimboanefî siheimbohündambo Godimbo hîhîfirîhurî arîhundî. Ai siheimbo Yifiafî Aboedî masagadürî ranimbo-hündamboane asu se Godîndî yangîr-anei asu se anîhondü hoafî anîhondümbö-marîhindî. Ranî-süngumbo-animbo God ai aboedambo-ndearümbui.

¹⁴ Ai sihefî Adükari Sisas Kraisîndî siheimbo himboamupuimbo-randeimbi sürühoeimbi moatükunî ranambefendürimbo yahumboani. Ro siheimbo hoafî aboedî nda hoafîmayefî raninambo God ai siheimbo mborai mehu.

¹⁵ Ranimboane asu, wandafi mamî, se ngîndîhümündi nîboadei. Godîndî hoafî muŋgu siheimbo yafambenambo, pasinambo yamundarîhundürî ra se kîkîhîndîhümündi.

¹⁶ Sihefî Adükari Sisas Kraisa Ape God ai sihefimbo ngusüfo parineamunühî moanî ngusüfoambe kîkîmî-mafoarîneamuna sihirî ahambo anîhondümbö-rîhurühî hîfandarîhurî.

¹⁷ Nga God ai sihei ngusüfo kîkîmî-boadeandürühî ngîndî mbîsagadür-amboane ranimboane asu se hohoanîmo aboedî süngundîhindühî hoafî aboedî hoafîndeimboyei.

3

Yîhoefîmbo farîhefe-munîmbohündambo se Godimbo dîdîbafîndei

¹ Wandafi mamî, nda ndeara bîdîfirînimbo hoaf-ane. Yîhoefîmbo farîhefe-munîmbohündambo se Godimbo dîdîbafîndei ndühündî. Rananimbo Godimbo hoafî ra nîmehünou ngorü ngoafî, ngorü ngoafî mbîhowamboane asu ahandî hoafîmbo aboed-ane mbîsei-amboane sihei mbusümo ramefeyo nou.

² Yîhoefîmbo farîhefe-munîmbohündambo Godimbo dîdîbafîndei ndühündî rananimbo asu nindou moaruwai hohoanîmoyomo-rundeimbi ai ngîrî yîhoefîmbo kîkîhînda-mündîmunî. Nîmboe sapo afîndî nindou moai anîhondümbö-rîhindî.

³ Nga Adükari ai hohoanîmo hondü aboed-ane yare arandi. Ranimboane asu ai siheimbo ngîndî dagadürühî hîbadandüranî Satan ai ngîrî siheimbo moaruwaimbo-ndearü.

⁴ Adükari ai ramareamuna ro fifîrîhundî nda: Hoafî siheimbo hoafîmayefî ra hapo se rasüngurîhi arîhundî, nga asu süngunambo amboa randîhimboyei.

⁵ Adükari ai siheimbo aboedî hohoanîmo sagadüranî ranimboane asu Ape Godîndî nindoumbo ngusüfo pefe hohoanîmo ra fifîrîndîhindî asu se ahandî ngîndînambo tîngîrîfo ranahambo moanane mbîsei hehi ngîndî nîmboeimboyei Kraisa ramefiyu nou.

Nîmorehî nindowenihî muŋgu ai ratüpurîmbeyei-amboane

⁶ Wandafi mamî, sihefî Adükari Sisas Kraisîndî ngîndî süngu ro siheimbo randîhindî asefî. Muŋgumbo wandafi ngorü ai ratüpurîkoate-yehî hohoanîmo siheimbo yamundîma-rîhundürî ra süngufekoate-yeanî se ahei fikîmî papühî-ndahimboyei.

⁷ Se yîhoefî hohoanîmo nda süngundîhindî. Yîhoefî ratüpurîmbo se fifîrîhindî asu ro se-babîdî nîmarefîmbo moai yiboaruko-yiboarukoyefî.

⁸ Sesî se masehimunî ra pemîmayefî. Se yîhoefîmbohünda tîngîrîfo-ndahimboyei sefî hohu sirîhü nîmboambo ro ratüpurîmbo tîngîrîfomayefî.

⁹ Sihei-mayo sesi ndahumi-ndemboyefisi, nga asu moai sahumindefi. Nga siheimbo aboedi ratupuri nafuindexani asu se aboedi hohoanimo ra sungumbihinda sefi hohumboyefi sesi semindikoate tihirifomayefi.

¹⁰ Nga se-babidi nimboefimbo ro sefiya, 'Nindou ratupuri-koateyuanigiri sesi ndemundu,' masefi.

¹¹ Nga ro himborimayefi ra semayei bodimondi moani ratupurikoate nimarei mburihumbo ngorundi ratupuri sefe farihendurimbo hoafiyei arihundi.

¹² Nindou ra aboedi hohoanimo sungufembo sefi hoahu Adukari Sisas Kraisindi sungu hoafiyahunduruya, 'Se siheihar sesi semindimbohundambo moani ratupuri yangiri ratupurindei,' asefi.

¹³ Wandafi mam, se aboedi hohoanimo sungufembo ra yiboaruko-yiboaruko-ndeimboyei.

¹⁴ Hoafi pas ndanambe suru papimarihundi nda nindou ai rasungufekoate-ndeiani ranaheimbo se turuboadihi fifirindi-hinduruhi ai-babidi wuindeximboyei, nga yowan. Rananimbo asu ai amoanigimbeyei-amboane.

¹⁵ Nga se yandhi hohoanimo-ndehiya, 'Yihoefi hurutumb-anei,' mbisemboyei, nga yihoefi wandaf-anei mbisei hehimbo aheimbo ahinindahundi.

Bidifirani hoafi

¹⁶ Adukari ai afurife hohoanimo ra nimindhani. Munguambo si munguambo moatukuni tukundifeyoani ai siheimbo mbifarhenduramboane asu ngusufoambe afundhi kundhi hehi nimandei. Adukari ai munguambo se-babidi mbinunguwamboane.

¹⁷ Ro Por-anahi siheimbo karishanduri asahi hoafi ra wandihoari suru paparhandi ro wandi pas mungu suru papimarhandi nou.

¹⁸ Sifehi Adukari Sisas Kraisi siheimbo munguambo hipoambo-mbireandur-amboane.

1 Timoti

Pas mamî Por ai Timotimbo sÿrÿ papîmarandî

¹ Ro Por Sisas Kraisindî hoafî sahamindî ha-rîhandeimb-anahî. God sîhefîmbo aboedamboreamunî-randeimbî asu Sisas Krais ranahambo anîhondÿmbo-rîhurÿhî hîmboayefî aiyafanî wambo hoafî semîndî hombohÿnda kafoarîne hînîngî-marîneandîrî.

² Timoti, wandî sÿngumboyo se anîhondÿmbo-marîworî asu se wandî nîmori hondÿ nahurai-anafî. Pas nda sîhambo sÿrÿ papîrîhî koararîheheandî. Ape God asu ahandî nîmori Sisas Krais ai sîhambo moanî hîpoambondîne hohoanîmo-ndînanîhÿ ngusÿfoambe afurîfe kÿfimbî hohoanîmo mbîsabinanîn-amboane.

Tîkai yamundîfe hoafî ra raguanambo-ndîhumboane

³ Ro Masedonia hîfîna hahÿhî asu sîhambo Efesus ngofîhÿ mbînîmbafa sahehea hoafîmehanîni ranane asÿkai haponda sîhambo hoafehanîni. Se ranîhÿ nîmbafîmbo nindou bîdîfîrî ai tîkai hoafî sÿngufe hohoanîmo yamundarundÿrî ra yowanî mbîsafîpurî saheheamboyahî hoafîmehanîni.

⁴ Rananîmbo se hoafîndafî-ndÿranî ai ngîrî tîkai hoafîndei asu ahei hÿrÿtÿhoafî, ahurîhoandî ndÿrîmbo tÿrÿfoefe ho wataporî hohoanîmo ra mbîsîhehind-amboane. Nga yahurai yamundîfe hoafî ana sîmborî hoafî tÿkÿfe arandî, nga asu ranî hohoanîmo ranai ana ngîrî aheimbo Godîmbo anîhondÿmbofîhî ahandî ratÿpurî fîfîrîfembo-hÿnda fandîhendÿrî, nga wanî. Nga anîhondÿmbofe hohoanîmo yangîrî randeamboe.

⁵ Ro ngusÿfo pefe hohoanîmo botîfembohÿnda hoafî ra hoafayahanîni. Ngusÿfoambe sÿrÿhoeimbî hohoanîmo, Godîndî hîmboahÿ hÿti-koateimbî hohoanîmo asu anîhondÿmbofe hohoanîmo muŋguambo ra ngusÿfo pefe hohoanîmo nîmîndîh-ane.

⁶ Asu nindou bîdîfîrî ana hohoanîmo ranahambo muŋguna daboad-anamborîhi hehimboanei, asu hîhîndî wataporî ranahambo yangîrî hohoanîmoyei hei arîhÿndî.

⁷ Aiana Godîndî ahînÿmbî hohoanîmo ranahamboanemo yamundîhurîhundeimbî-ndefîmbo mehomo. Nga ai ahamundî hoafî ranahandî nîmîndîhÿndî asu ai rananî moatÿkunîmbo anîhondÿmboanefî hoafayefî mehomo ra moai fîfîrundî.

⁸ Sîhîrî yarîhu fîfîrîhÿndî God ai nindou-yafe hohoanîmo dîboadofembo-hÿndambo ahandî ahînÿmbî hohoanîmo hînîngîmareandî. Asu nindou ai ahînÿmbî hohoanîmo ranahandî ratÿpurî hondÿ rawarîhindî ana, ra aboed-ane.

⁹ Nga sîhîrî ndanahambo ndondîhu yandîhu fîfîrîndîhumboane: God ai nindou aboedî ranaheimbo-yopoaŋ ahînÿmbî hohoanîmo hînîngîmareandî, nga wanî. Ndanî-moatÿkunî ranana nindou ai ahînÿmbî hohoanîmo gogonîmbîrîhehi-ndeimbî, bogorîmboyafu-ndeimbîmbo hîfînambo-rîhipureimbî, Godîmbo daboadanambo-rîhoreimbî, moaruwai hohoanîmo sÿngurîhi-ndeimbî, Godîndî hohoanîmo ana ambe seirîhÿndeimbî, hîfî ndanîhÿnda hohoanîmo sÿngufemboane seimbî, boagîrambo hîfîkoarîhindÿrî-rîhÿndeimbî asu nindou hîfîkoarî-hindeimbî muŋguambo ranaheimbo God ai ahînÿmbî hohoanîmo hînîngîmareandî.

¹⁰ Asu nîmorehî sîsîhîmo-yeimbî, nindowenîhî bogo moaruwai hohoanîmoyomo-rundeimbî, nindoumbo hÿmbuhÿnyomo sowandÿmo homo kaki fîhîmbo koarîhou-rundeimbî, tîkai hoafîyeyî-rîhÿndeimbî, asu moanî

hoangir+hi hehi n+moamo nda sei-r+hündeimbi, yamund+fe hoafi aboedi ranahambo daboadi h+h+r+hindeimbi, nindou muŋguambo ranaheimbo God ai ah+nümbi hohoan+mo ra h+n+ngi-mareandi. Nga ah+nümbi hohoan+mo ndanana ran+moatükun+ asu amur+ moaruwai hohoan+mo aho ranai aboedi hohoan+mo ranahambo gabudeamboembo-hünda gifembo-hündamboane.

¹¹ Hoafi hondü ranana aboedi hoafi God ai wand+ war+hü masend+ ran+ d+bo simogod-ane. Hoafi aboedi ranahambo aboed-ane ase+ asu God ai h+h+fi-h+h+fi hohoan+mo n+m+nd+hayu ra hoaf+memun+.

Por God+mb+o h+h+farü+

¹² S+hefi Adükar+ Sisas Krais ai wambo hohoan+mo-yund+rühi, wand+ ratüpur+ nda wud+poaponde randeambui yahuhaya, wambo ahand+mayo ng+n+ndi ra masend+ra-mboanahi, asu ro ranahambo h+h+far+hün+.

¹³ Y+n+, ro horombo ahambo hoaf+yahandowohü t+r+foar+hinühi moaruwaimbo-r+hinühi ahambo hürütümar+hün+, nga ro ahambo an+hondümbofi asu f+fi+r+fekoate man+amboaha ran+amboyu ai wambo h+poambo-mareand+r+.

¹⁴ Adükar+ ranai wambo h+poambo-mareand+ramboyahi, ro Sisas Krais-d+bo an+amboahi. Ran+yu wambo an+hondümbofe asu h+poambofe hohoan+mo af+nd+ masend+r+.

¹⁵ Hoafi nda an+hondü hond-ane asu muŋgu ai an+hondümb+mb+r+hind-amboane. Sisas Krais ai moaruwai hohoan+moyefembü s+hefi+mb+o aboedambo-femun+mb+o makusu, nga moaruwai hohoan+moye+r+hündeimbi ranaheimbo muŋguambo ngasünd+heandür+mb+oanahi.

¹⁶ Nga Sisas Krais ai moaruwai hohoan+moyeimbi h+mb+oana wamarandür+ hu ra nafuimbohünda ngasünd+hearü hehea moaruwai hohoan+moya-r+handeimbi wambo boatei h+poambo-mareand+r+. Nindou d+d+yei Krais+mb+o an+hondümb+o-nd+h+oran+ asu süngunambo koadürümbo-koadürümbo yang+r+ n+ngombo sem+nd+imboayei ranaheimbo ro sisami nahurai-anahi.

¹⁷ Aiana Bogor+ adükar+ hondü koadürümbo-koadürümbo nüngumboani. Aiana y+f+ikoateyu-randeimb-ani, asu ahambo nindou ai hoeife-koateyu-randeimb-ani. Ai mam-ani God hondayu asu ahambo ndür+ adükarümb-ani asu ai koadürümbo-koadürümbo bogor+ hond-ani mb+sefi+mb+oane, nga an+hond-ane.

Timoti ai ng+n+nd+ nüngumbo y+fiar+mbiyu-wamboane

¹⁸⁻¹⁹ Timoti, se wand+ n+mor+ nahurai-anafi. Horombo God+nd+ hoafi hoaf+yu-randeimbi ai s+hambo n+n+moatükun+ süngunambo refemboayafi ranahambo hoaf+mayu asu ro hoafi ranahambo hohoan+moya hehea, haponda se randowand+ asahan+n+. Se hoafi ra ng+n+nd+ k+k+h+indand+fi n+mbaf+mb+o-an+mb+o asu s+hafi ngusüfoambe hütikoate-ndafühi an+hondümb+o-nd+worühi moaruwai hohoan+mo d+bo y+fiar+mb+ohünda t+ng+r+fondafi. Nindou b+d+f+r+ ahei ngusüfoambe ra moaruwai-ane ase+, nga ranahambo raguanambo-mar+hind+ ran+amboanei asu ahei an+hondümb+o hohoan+mo ra mahanondür+ sip ho n+moeifih+ t+r+mondeandühi h+mon+ ahano nou.

²⁰ Nindou yimbu yahurai-anafani ahafand+ ndür+ Himeneus, Areksander ahafan+mb+o ro Satan+nd+ war+hü-mar+heap+r+. Nindou yimbu ai randaf+neandühi kar+n+ asu ai God+mb+o t+r+foefe hoaf+koate-mbeyafanda sahehea.

2

Godimbo didibafife hohoanimo

¹ Boatei se anihondumbo-rihindeimbi aheimbo hoafindafindürühi animboya, se nindou muṅguambo fehefe-ndürimbohünda Godimbo didibafindahindowohü hihifindihori, mbisafi.

² Adükaribogorimbo-yafundeimbi, asu muṅguambo gafman ranahambo-hündambo Godimbo hoafimbeyafindo-wamboane sibiribaoedi nimarimbohünda. Rananimbo asu sibiribaoedi Godindi hohoanimo süngundithu nindoumbo hohoanimondefi ṅgefimboane.

³ Sibiribaoedi hoafi yahurai hoafayef-animbo ra aboed-ane asu God sihefimbo aboedamboreamuni-randeimbi ai ranahambo yifirayu.

⁴ Ai nindou muṅguambo aboedambo-ndiheandürühi asu anihondü hoafi ra fifirimbirihinda yahumboani.

⁵ God mam-ani asu hoafi semündü hu semündü hu-randeimbi nindou mam-ani. Aiani God asu nindoumbo sowana hoafi semündü hu semündü hu arandi. Nindou ra Krais Sisas-ani.

⁶ Ai muṅguambo nindou aboedambofe-ndürimbohünda ahandi fi Godimbo masagado. Nini-simboanyiyo God ai yifirimayu ra ai nindou aboedambo-fendürimbo yahumboani sihefimbo nafuimbohünda Krais ai ahandi fi masagado.

⁷ God aiyu ahandihoari ran hoafi ra semindi ho Suda-yafe ndifombo bokarihedefe-ndürühi yamundife-ndürimbo kafeare hininṅgi-mareandiri. Ranahambo ro tikarihreambo-yahipoani, ṅga anihondumboanahi hoafayahi. Rananimbo Suda-yafe ndifo ai Kraisimbo anihondumbo-rihorühi asu anihondü hohoanimo fifirimbirihind-amboane.

⁸ Muṅguambo nindowenihini ṅgoafi-ṅgoafi ranihünda ai wari botirundühi didibafimbemonda sahehea hohoanimoayahi. Ai sürühoeimbi ninṅgomombo asu simbori hoafikoate-ndimondühi Godimbo didibafindafundi.

Nimorehiyei hoaf-ane

⁹ Nimorehi ai hoeari ndorihoyayo-weimbi güdühindühi afind-afindi-koate asu ahei fi hifinambo-ndihindi. Ai ahei mbirinaṅgi didiboadofe yihuru asu gorinambo nafiru-ndeimbihündi ranambo fi yihuru-ane asu hoeari kaki adükarifihini semindümbi yihuru-ane ra moeisahi.

¹⁰ ṅga Nimorehi ai Godindi hoafi süngumbo seimbo ana, ai ratüpuribaoedi ratüpurimbeyei-amboane ranane Nimorehiyei yihuru hondayo.

¹¹ Nimorehi ai hifandi-rundeimbi-yomondi hoarehndeihi sisikoate nimandeimbo Godindi hoafi himborimbeyei-amboane.

¹² Ro ṅgiri hininṅgi-ndiheandüra nindowenihambo hibadühüpurini asu Godindi hoafi yamundhipuri ndühündi, ṅga wani. ṅga Nimorehi ana moani sisikoate nimarimbo Godindi hoafi himborimbo yangir-anei.

¹³ Nimboe sapo God ai Adamimbo boatei nafiruri mburamboyu, asükaiyu süngunambo Ifimbo nafimarandi.

¹⁴ ṅga asu Adam ai moai tikai hoafi ranahambo anihondumbo-reandi, ṅga wani. Nimorehi aiyu tikai hoafi ranahambo anihondumbo-mareandi ranayo asu ai moaruwai hohoanimomayo.

¹⁵ ṅga Nimorehi ana nimori wakemindi ratüpurini ratüpurimbeyei-amboane. Asu ai yarihindühi Godimbo muṅguambo si aho ra anihondumbo-rihorühi, nindoumbo hipoambofe hohoanimo ra süngurihündühi, sürühoeimbi hohoanimoyeihi asu ahei fi hifinambo-arihindi ana, God ai aheimbo aboedambo-ndearümbui.

3

Kraisindi nendambo hifandirundeimbi-yomondi hoafi

¹ Hoafi nda tikaiyopoani, nga anihond-ane: Nindou düdi ai Kraisindi nendi aheimbo hifandiyondürimbo hohoanimoayu ana, asu ai ratüpurü aboedi ranahambo yifiriyu hayamboani.

² Hifandirandürirandeimbi nindou bidifiri ai ahandi moaruwai hohoanimo nimarikoate-ayo ranahambo türüfoefe hoeifekoate-mbiyeiamboane. Asu moani nimorehi mamü semündümb-animbo mbünügwuwamboane. Nindou ranai ahandi fi diboadore hifandimbirand-amboane asu ndore nünguanü nindou ai ahambo aboed-ani mbisei-amboane. Asu nindou ahandi worina tükehindi ra ndore hifandimbirandür-amboane. Asu ai aboedi yamundea-ndeimbimbiyu-wamboane.

³ Asu ai ngiri bia afindi ndümündü asu ai ngiri harimbo hohoanimöndu, nga himboari hoafendühi simbori hoafikoate nindoumbiyu-wamboane. Asu aiana ngiri kaki afindi semindimbo hohoanimöndu.

⁴ Ai ahandi aborüdi ranaheimbo didiboado-ndearühi asu nimoakidibou ai ahambo ahiniyeihü ahandi hoafi himboriyeihü süngumbirihind-amboane.

⁵ Nindou ranai ahandi aborüdi ranaheimbo didiboadofekoate-ayu ana, asu ai nünkunde Kraisindi nendi ranaheimbo hibadimandandüra?

⁶ Anihondümbo-reandeimbi nindou simbori aiana nimai hifandirandeimbimbofe-poanisi, nga ai ahandi fimbo borindu asu God ai ahambo Satanimbo ramariri nou tinirifo dagadombui.

⁷ Nga nindou düdi Godindi hoafi himborikoate-mayei ahei mbusümo aboedi mbumundi anüngu ai-animbo hifandirandeimbimbofi mbimaru-amboane. Nga asu nindou ranai ahei himboahü mbumundi nüngokoate-ayu ana, asu nindou ranai yiboaruko-ndihoranü asu Satanindi andürambe keboembui.

Kraisindi nendi-yei ratüpurüyomo-rundeimbi-yomondi hoafi

⁸ Mamü yahurai-ane Kraisindi nendi-yafe ratüpurüyomo-rundeimbi amboani ai ahamundi ratüpurü ranahambo ndöndu hohoanimo-mbemondamboane. Nindou ranai ngiri afindi bia ndimindimo asu ngiri nümüsi nou moaruwai hoafindimo aboedi hoafindimo ndundi. Asu ai ngiri nindou bidifiri-yeimayo kaki semindirambo hohoanimöndimo.

⁹ Rananimbo asu ai Godindi himboahü hütikoate-yomöndühi anihondümbofe hohoanimo dibo mengoro God ai shefimbo nafuimayu ranahambo kikihisafi-mbirundimund-amboane.

¹⁰ Weangurühi ahamundi hohoanimo ranahambo yandu hoeindundanü, asu ranü hohoanimo aboedi mbumundi ngoan-animbo asu se ahamumbo ratüpurüyomo-rundeimbimbo-ndüpurü hinüngi-mbirupur-amboane.

¹¹ Mamü yahurai-ane nimorehi amboani ai ahei ratüpurü ranahambo ndondühi hohoanimobeyei-amboane. Ai ngörumbo daboadanü hoafindeimboyei. Ai ahei fi hifinambo-ndihindühi anihondümbo ratüpurümbeyei-amboane.

¹² Ratüpurüyomo-rundeimbi aiana nimorehi mamü yangiri sowandümöndimbi-mbemondamboane. Asu ai ahamundi aborüdi ranaheimbo ndondündürü hifandimbirandür-amboane.

¹³ Ratüpurüyomo-rundeimbi ai aboedi ratüpurü ratüpuremo ana, nindou ranahamundi ndürü aboedi yagodimboe. Rananimbo ai ahamundi Sisas Kraisimbo anihondümbofe ranahambo hoafimbo yihimbokoate-ndimboemo.

Godindi hohoanimo nimindihündi hoafi

¹⁴ Timoti, ro sihambo sowana nimehünou sinimbo afindi hohoanimo-ayahahi, nga asu ndani moatükunimbo pas nda sürü paparhandi.

¹⁵ Ranimboanahi asu ro nimai sinikoate-ndahani ana, asu se hoafi nda hoeindo hawa aboedi hohoanimo Godindi nendi shiri singufemboayo ra fifirindo-wamboayafi. Rani nindou shiri ana yangiri koadürümbo nüngumbü Godindi nendi fandihi arihündi ranaheimbo kambohani nahurai anihondümbofe hohoanimo ra nginemindi-ndürimboanefi.

Kraisimbo herü

¹⁶ Shiri ndondihu fifirindihumboane, nga Godindi nimindi hoafi hohoanimo ra ndorihoeimbi hamind-ane. God ai dibo-hoafi weindahimareandi ra ndahurai-ane.

Nindou nimorimbofi tükumefiyuwa hoeimarhori.

Yifiafi Aboedi ai nafuimayo ahandi hohoanimo mbumund-ane.

Sünambeahindi nendi ai hoeimarüwuri.

Ahambohünda Suda-yafe ndifoambo hoafi bokamarihoemo.

Hifinindi nimorehi nindowenih ai ahambo anihondümbo-marhori.

God ai sünambe serümündü mahafu.

4

Tikai hoafümbi nendi-yafe hoafi

¹ Yifiafi Aboedi ranai wudi-poapore hoafiyowohü yahoya: Süngunambo ana nindou bidifiri ai anihondümbofe hohoanimo ra hiningindihimboyei. Asu ai tikai hoafümbi sanendi kabomo ranahei yafambehündi himborindeih asu ranahei yamundife hoafi ranahambo süngundühimboyei, meho.

² Yamundife hoafi ra tikai hoafiyomo-rundeimbi-yomondi-mayo hoaf-ane. Ahamundi ngusüfoambe hohoanimo ra mamikari-ndapurüh-animbo asu ahamundi moaruwai hohoanimo ranahambo ngiri amoanngi-ndimo ndundi.

³ Rani nindou ranai nimorehi semindikoate hohoanimo asu bidifiri sesi wehsaombo hohoanimo ra refemboane mbisimboemo. Nga nindou didiyei ahambo anihondümbo-arhori asu hoafi hondü fifirarhindi ranai sesi sahusih asu ahambo hihifimbohünda God ai sesi ra nafimarand-ane.

⁴ Nga asu munguambo moatükuni God ai nafimarandi ra aboed-ane. Nga se rani-moatükuni ranahambo moaruwai-ane mbiseimboyei, nga Godimbo hihifarhori ana, ndahümüdi.

⁵ Nga asu Godindi hoafi süngu shefi didibafife hoafi rasüngunambo munguambo sesi ra Godindi yangiri tükündifemboe.

Timoti ai Sisasindi ratüpurimbo aboedi mbününgu-wamboane

⁶ Asu se ndani hoafi ra wandafi mam ranaheimbo hoafayafinduri ana, asu se Sisas Kraisindi ratüpuriyafi-randeimbi aboedi safi nimboamboayafi. Anihondümbofe hoafi asu yamundife hoafi aboedi ra se sünguaro hafi rani-süngu se nginindi nimandimboayafi.

⁷ Asu se hihindi watapor moaruwai ranahambo ana daboadanambo ndowandi. Nga se Godindi hohoanimo ranahambo yangir-animbo yamundi-yamundi-ndowandi.

⁸ Shefi fi yamundi-yamundife hohoanimo ndanana moani akidou fandihemunimboe. Nga asu Godindi hohoanimo süngufembo yamundi-yamundife ra shefimbo afindi safi fandihemunimboe. Rani-moatükuni animbo yangiri animboefi ndani-simboani fandihemuni asu süngunambo koadürümbo-koadürümbo yangiri niyngombo semindimbo rani-simboani amboani fandihemuni raraondamboe.

⁹ Hoafi ra anihondü hamind-ane, nga munquambo ra anihondumbo-mbirihind-amboane.

¹⁰ Godindi hohoanimo süngufembo ra ratüpuriyefühi hüti-hütiayefi. Sapo ro yangiri nüngumbü Godimbo anihondumbo-rihurühi himboayefi. Nga nindou didiyei ahambo anihondumbo-arihori ranaheimbo aboedambo-reandüreimb-ani.

¹¹ Nga se nindou ranaheimbo hoafi ra dabadürühi yamundowandüri arandi rananimbo süngumbirihind-amboane.

¹² Ahei himboahü ana se nindou akohoand-anafi, nga asu ai sishamboya aiana nindou yangiri-ani mbisahüninimboyei, nga wani. Nga se nindou aboedi mbumundi hamindi nimbafan-animbo, asu anihondumbo-rihindeimbi ai shafi hoafi, niŋgo, hipoambofe hohoanimo, anihondumbofe hohoanimo asu sürühoeimbi hohoanimo ra shambo hoeirihinini hehimbo süngumbirihind-amboane.

¹³ Ro tüküfekoate-yahambe nindou himboahü Godindi hoafi hoeindo wataporimbo-ndandühi, kikumiboadowa-ndürühi asu ahandi hoafi yamundowandüri ndandi.

¹⁴ Horombo hifandi-rundeimbi ai shambo warı waminı nandunınanı God ai ahandi hoafi hoafiyu-randeimbındı hoafi-süngu shambo ranıpoanı ratüpurı masaganını. Nga se ratüpurı ra mbosıdamboyafi.

¹⁵ Munquambo ratüpurı ranahambo shambo hoafımayahı ra se ndondo hibadandı ratüpurı aboedi ra tüküfembohünda tıŋırıfondafı. Rananimbo asu munquambo nindou-yei himboahü shafi hohoanimo ra aboedi tükümbıfeyo-wamboane.

¹⁶ Se nindou aheimbo yamundaro-wandürane, asu shafi hohoanimo ranane ranahambo ndondo hibadandı. Se yaro ŋginındı nımbafı. Se randowandühi ana, se-anafi asu shafi hoafi himborıyeimbi ra munquambo aboedambo-ndahimboyei.

5

Ngorü nindoumbo didiboadofe hoafi

¹ Se boagiri nindoumbo ŋginındı hoafıdamboyafi, nga shafi apembo hinıŋgırou safı didıboado-arıworı nou-anımbı asu ahamumbo amboanı randowapurı. Asu akohoandambo amboanı shafi akıdambo rawaroworı nou rando didıboado-ndowapurı.

² Se nımorehi boagırambo amboanı didıboado-ndowandüri shafi me hondü rawarowandı nou. Asu se yihoarıf-amborımbı didıboado-ndowandüri sürühoeıyoweimbi hohoanımbo süngu shafi rehi hondumbo rawarowandı nou.

Nımorehi kaisahoabedıyei hoafi

³ Se nımorehi kaisahoabedı ranaheimbo aheiamboa hamındı nıboadeia ndondondıworü.

⁴ Nga asu nımorehi ranai nımoreimbi-ndowohü ahırihoandeimbi-ndowanı ana, nımorı ai boatei ahei hondı asu asarı ranaheimbo mbıfarıhehindür-amboane. Ranı hohoanımbo ra Godındı hohoanımbo süngufefane, nga yamundowandüri. Asu ai nımorehi ranahambo ndondıhi hibadıhündühi horombo moaŋguımarandüri ranı-süngumbo simborı amboanı mbıfarıhehindamboane. Ranı hohoanımbo ranımbı-anı God ai yıfırayu.

⁵ Nımorehi ranai nıdownıhambo dıgerı haya ai-yangiri hamındı niŋgombo ana, ai Godımbı hibadırihü nımbı-nımbısi ahambo fehefe ranahambo didıbafındo pındo nda ŋgomboe.

⁶ Nga nimorehi kai ai moani ahandi fimbo yangiri hohoanimo sūngure arandi ana, nimorehi ra yifiyombo nahurai-ane.

⁷ Se anihondumbo-rihindeimbi ranaheimbo rani hohoanimo ra randihindi mbisafan-animbo asu ai ranahambo sūngundūhi ŋgeiani asu nindou ŋgiri aheimbo moaruwai hoafindahündūri.

⁸ Nindou dūdi ai ahandi mamisiri asu ahandi fikiminindi ranaheimbo-poanimbo didiboado-fendūrikoate-ayu ana, nindou ranai anihondumbofe hohoanimo ranahambo daboadi hihireamboani. Nga nindou ranai anihondumbofe-koateyeimbi ranaheimbo ŋgasūndearū haya ai moaruwai hamindi nūngumbui.

⁹ Kaisahoabedi ai 60 himbani ŋgasūndeandeimbi nindowenihi mamī yangiri serimindoweimbi ranahambo aboedi hohoanimo sūngureandeimb-ane asei nimorehi yahurai yangir-animbo kaisahoabedi-yafe fehefembo bukambe ndūri pefendūrimboane.

¹⁰ Ai aboedi hohoanimo-randeimb-ane mbisei-amboane. Rani-ratūpurī aboedi yahuraimboanahi hoafayahī ai ahandi nimorī ndore hifandimbirand-amboane asu nindou semindi worinambo-mbireand-amboane, anihondumbo-rihindeimbi-yafe tīŋari popoai-mbirihend-amboane, nindou tīŋirifo tūkūndifeyoani mbifarīhendūr-amboane asu muŋguambo aboedi ratūpurī aho ra rambireand-amboane.

¹¹ Nga se kaisahoabedi akidou nimorī safi aheimbo fehefembohūndambo ahei ndūri pandowa-ndūrimboyafi. Ai hoafindeihī animboya, 'Ro Kraisindi ratūpurīmboanefi' mbisei hehi, asu ahei fimbo yangiri hohoanimondeihī anamindi ŋgorū semūndumbo mbisei hehi Kraisindi ratūpurī ra hinīŋgi-ndihimboyei.

¹² Asu sapo ai ninī-moatūkuniyo horombo hoafiyehi randihumboyefi masei ra refekoate-ayei ana, ai hūtindeimboyei.

¹³ Asu ai ŋgorū hohoanimo yarīhi arihūndi ra ratūpurīkoate-ndehi moani worinī-worinindeimboyei. Asu ratūpurīkoate yangiri-poani, nga ai bodīmondambo hahabodeihī daboadanī tehūndihūndūri asu bīdīfirī-yafe moatūkuni ranahambo sefe fehefendūri ninī-moatūkuni ai hoafīkoate-mbomayo ra wataporīmborihū arihūndi.

¹⁴ Ranīmboane kaisahoabedi akidou nimorī safi aiana asūkai anamīndihū-mbeyahind-amboane asahi. Rananimbo nimorī wakīndihūmūndi mbūndihūmbo asu ahei worī ra hībadihūndi. Randahindan-animbo nindou ai ŋgiri ahei moaruwai hohoanimo hoeīndihūndūhi asu moaruwai hoafīndei.

¹⁵ Nga nimorehi bīdīfirī ana ai daboadi hīhiriyahi hehimbo asu Satani ndi sūngu heimboanei.

¹⁶ Nimorehi anihondumbo-reandeimbi, nimorehi kai mamī ahandi worambe ai dibombo anīŋgo ana, nimorehi ranai ndonde hībadandi. Sapo nimorehi kai ranahambo ana anihondumbo-rihindeimbi ai ŋgiri ahambo hībandīndihūndi ranimbo-hūnda. Nga nimorehi kai didīyei nindou ŋgorū ai-amboani hīfandiyondūri-koate-ayei ranaheimbo-animbo anihondumbo-rihindeimbi ai hībandi-hūndūrimboyei.

Hifandi-rundeimbi nindou ai aboedi ratūpurī-ndimonda ndondihu hībadīhu-purīmboane

¹⁷ Asu hifandi-rundeimbi ai aboedi hīfandarūndi rani-sūngumbo ahamumbo aboed-anemo mbisahūpurūh-animbo aboedi mbifarī-hehipurīmboane. Godīndi hoafi hoafiyomo asu yamundu-rundeimbi ahamumbo rani-poanimbo hamīndi mbifarī-hehipurīmboane.

18 Sapo nindou ahandi ratupuri ranahambo kaki saimbo ranahambo-hündambo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Burmakau ai wit hipiri fifirihendühi asu safi dedimboe sei hehi yafambe kikihindi-hümindimboyei,' meho.* Asu ngörü hoafi yahoya, 'Nindou ratupuriyurandeimbi ranai ratupuri rani-süngunambo kaki ndemündümbui,' meho.

19 Nindou mamai ai hifandi-randeimbi ranahambo papi-hoafindürani ana, se ahandi hoafi himbori-ndamboyafi. Nga yimbuyafani asu ngimiyomo ai hoafindimondan-animbo himborindafi.

20 Asu hifandiru-rundeimbi nindou bidifiri ai moaruwai hohoanimondimondani ana, se ranahamumbo hifandiru-rundeimbi-yomondi himboahü hoafindafihü didiboado-ndowapuran-animbo asu hifandiru-rundeimbi bidifiri ai amboani yihimbo-mbeyomondamboane.

Timoti ai ahandi hohoanimo ranahambo ndonde hibadandi

21 Ro God, Sisas Kraiss asu God kafaoreapureimbi sünambeahindi nendi ahamundi himboahü sishambo hoafayahanini, se randowandi masahi mamai yahurai hohoanimo-animbo mungunambo nindou ndondo süngundandi.

22 Nga se yowan nindou Godindi ratupuri ratupurimbohünda kafehi hinngifimbo ra nimehnou wari ahandi wami nandowamboyafi. Se Godindi himboahü mbumundi ningombo hibadambo, nga ngörü ai moaruwai hohoanimoayu ra se ai-dibo mamambe-ndafamboyafi. Nga se sürühoeimbi nimbafi ngafi.

23 Se hoe yangiri ndimindimboyafi, nga akidou wain hoe amboani shafi furi asu angün sowandifi arandi ra farifehe-ninimbohünda ndimindifi.

24 Asu nindou bidifiri-yei moaruwai hohoanimo ra aheimbo yibobofekoate-yuambe weindahi adukari tükufe arandi. Asu nindou bodimondi-yei ai dibomboane engoro, nga süngunambo weindahi tüküdfemboe.

25 Mami yahurai-ane aboedi hohoanimo amboani weindahi tükufe engoro. Asu bidifiri aboedi hohoanimo nimehnou weindahi tüküfekoate-ayo ra ngiri mungunambo dibo yagodo.

6

1 Mungunambo anihondumbo-rihindeimbi ngörü nindou-yei moani ratupuriyeyi-rihündeimbimbo-yahi animboei ai ahei hifandirundüri-rundeimbi nindou ranahamumbo ahinindeih ahamundi hoareihimbeyei-amboane. Rananimbo nindou ai ngiri Godindi ndüri asu shafi yamundife hohoanimo ranahambo moaruwai hoafindu.

2 Nga ratupuriyeyi-rihindeimbi-yei hifandirundüri-rundeimbi ranai anihondumbo-rundeimbi aiyomo ana, ai yowan randihi hohoanimondeihya, 'Ro mamai apodoho nahurai-anehi, nga ro ngiri ahamundi hoafi himborindefi,' mbisei, nga wani. Nga ai randihi hohoanimondeih animboya, 'Nindou ndanahamumbo aboedi fehefembohünda ratupurayefi nda ai anihondumbo-rundeimbi-memondamboanehi ro ahamumbo hohoanimo pararhupuri,' mbisei. Se nimorehi nindowenih aheimbo aboedi hohoanimo ra yamundowandürühi asu rasüngufembo ngüsüfo botindowandüri.

* 5:18: Por ai hohoanimoyuhü yahuya, Anihondumbo-rihindeimbi ai ahei hifandirundeimbimbo kaki-napo mbifarthe-hipur-amboane, mehu. Rani-hoafi ra weindahifembohünda ai Baiboram-beahindi hoafi hoafimayu. 1 Korin 9:8-12, Io 25:4, Ruk 10.7

³ Sɪhefi Adükari Sisas Kraisiñdi hoafi ai sɪhefiñbo Godiñdi hohoaniñmo süngufembo yamundeamuni arandi. Asu nindou ñgorü ai yamundife hoafi ra hiññgɪre haya rani-poaniñbo hoafi yamundareandüri ana, nindou ranai ahandi hohoaniñmo ranahambo yangɪr-ani afiñdi hohoaniñmoyuhü hoafi himborikoate-ayu.

⁴⁻⁵ Aiana fifirife-koate nindou nahurai-anemo. Nga ai niñi akidoumbo ndüri asu niñi kaboadihumbo yaho hefe hoafinambo simbori-simboriñbo-anemo mamikari hohoaniñmoemo. Rani hohoaniñmo rani-süngumboane ndani hohoaniñmo tükufe arandi: Nindou ñgorümbo moaruwaimbofi, simbori-simbori, tirifoefi hoafi, ñgusüfoambe niñbiyo asu hoafinambo simbori-simbori, muñguambo hohoaniñmo ra tükufe arandi. Nindou rasüñguru arundi ana, ahamundi hohoaniñmo ra mamikari-rapurühi moai akidou amboani hoafi hondü ra wudipoaporu fifirundi. Ai Godiñbo süngufe hohoaniñmo ana aboedi napo semindi nafimbai yahomo houmboanemo.

⁶ Anihond-ane, sihiri Godiñdi hohoaniñmo sünguarihundi ana, asu niñi-moatükuni God ai sɪhefiñbo semuni arandi ranahambo hihifi-hihifiyefühi aboedi napo nahurai sahumindefi arihundi.

⁷ Sihiri fifirihumboanefi, sɪhefiñbo sɪhefi boagiri ai wakiri-hümündimuni simboani moai niñi-moatükuni sahumindefi hoahumbo-yefipoani tükümehundi. Rani süngumboane asukai yifayefi amboani ñgiri niñi-moatükuni ndahumindefi ñgefi.

⁸ Nga sesi hoeari napo sɪhefiñbo engoro ana, ra ndear-ane mbisefimboane.

⁹ Nga nindou ai kaki-napo afiñdi semindiñbo hohoaniñmoayei ana, niñihondi andürambe pirayo nahurai randahimboyei. Ai afiñdi moaruwai moatükuni refembo hohoaniñmo-ndeimboyei asu rani hohoaniñmo rananiñbo aheimbo mamikari-ndandürimboe. Rani süngunambo-anambo ai moaruwaimbo-ndahimboyei.

¹⁰ Kakiñbo hohoaniñmo pefe ana moaruwai hohoaniñmo afiñdi ranahandi niñindiñh-ane. Nindou bidifiri ai kaki afiñdi semindiñbo hohoaniñmoyeihi anihondümbofe hohoaniñmo hiññgɪr-rhindühi afiñdi hamindi tññirifo masahümüñdi.

¹¹ Nga Timoti, Godiñdi nindou-anafi, nga se rani-hohoaniñmo ranahambo feboawandi. Nga se mbumundi hohoaniñmo, Godiñbo süngufe hohoaniñmo, ñgusüfo pefe hohoaniñmo, tññirifo tükufeyoani moanane yaho ñginiñdi niñgombo hohoaniñmo, asu himboari hoafendühi hohoaniñmo muñguambo ra se süngundandi.

¹² Nindou Kraisiñbo anihondü-mboariri ana, sapa nindou napo semindi-mbohünda pipayomo nahurai-ane. Raniñbo-hündamboane se aboedi pipindafi ñgafiñbo yangiri koadürü-koadürümbo niñgombo ra ndowandifi. Se niñmorehi nindoweniñbo sihaf anihondümbofe hohoaniñmo ranahambo hoafi-mayafiñduri raniñbo God ai sihambo hoafiyumboani yangiri koadürümbo niñgo rani semindi-mbohünda.

¹³ God ai muñguambo moatükuniñbo yangiri niñgo sai arandi asu Sisas Kraisi ai Pondius Pairatiñdi himboahü nüñgumbo anihondümbo fifirifoare hoafimayu ahafandi himboahü sihamboya ndahurai randowandi asahi.

¹⁴ Sihambo refembo hoafimayo ra hütikoate-ndafihü wudipoapondo yando ñgafi Adükari Sisas Kraisi ai kuduani rananiñbo asu ñgiri hoafi yagodo.

¹⁵ Ai weindahi tükufemboayu ra God ai ahambo tükufembo hoafimayu rani-süñgu tükündifimbui. God aiana aboedi yangiri nüñgumb-ani asu

ai mamani munḡu-moatükunî hîfandarandî. Aiana munḡuambo bogorî nindou-yei bogorî hond-ani asu hîfandî-rundeimbî-yomondî Adükarî hond-ani.

¹⁶ Ai mamî yangîr-ani yîfîyo-rakoate-ayu. Aiana si afîndî peyoanî ranîfih-ani anḡḡu, ḡga ranî-fîkîmî nindou mamî ai-amboanî ḡḡîrî ḡḡu. ḡga asu nindou mamî ai-amboanî moai horirî asu ḡḡîrî hondirî. Ranîmboane munḡuambo si sîhîrî ahambo hohoanîmo-ndîhuranî ai munḡuambo ḡḡîndîndeimbî-mbiyu-wamboane, ḡga anîhond-ane.

¹⁷ Nindou hîfî ndanîhündambo napo afîndeimbî ranaheimbo hoafîndafîndürî ai yowanî borîndeimboyei. Ai nîmehünou moaruwaiyorangeimbî napo ranahambo ḡḡîrî anîhondümbö-ndîhindî, ḡga yowanî. ḡga God ai sîhefîmbo hîhîfî-hîhîfîmbohünda aboedî moatükunî saimunî arandî ranahambo anîmbo anîhondümbö-ndîhurîmboane.

¹⁸ Napo afîndeimbî ai aboedî hohoanîmondühü aboedî ratüpürî afîndeimbîmbiyu-wamboane asu sai-randeimbîmbiyu-wamboane.

¹⁹ Ai rasḡḡuarîhindî ana, aheimbo sḡḡḡunambo farîhefembo napo gugurîhindühî nahurai-ane aiana sḡḡḡunambo yangîrî nîḡḡo hondü ra ndahümündimboyei.

²⁰ Timoti, se God ratüpürî sîhambo masendî ra wudîpoapondo hîbadandî. Munḡuambo nîmîndî fîfîrîfe-koate hoafî ranahambo daboadanambo-ndowandî. Nindou bîdîfîrî ai tîkarîhi hehi hoafîyeihî seiya, 'Hoafî nda nîmîndî fîfîreandeimbî hoaf-ane,' mbîseimboyei, ḡga se hoafî ranahambo hîmborî-ndamboyafî.

²¹ Nindou bîdîfîrî ai ranî hoafî ranî-sḡḡḡurîhindühî anîhondümbofe hohoanmo ra hîndîḡḡî-rîhimboanei.

Godîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo ai se-dîbo mbeyanḡoro-wamboane.

2 Timoti

Pas yimbu Por ai Timotimbo sürü papimarandi

Por ai Timotimbo pas sürü papimarandi

¹ Ro Por-anahi. God ai ahandihoari Sisas Kraisindi hoafi semindi horambo kamafoareandiri. God ai wambo nindou Sisas Kraisimbo anihondumbo-rihinda yangiri koadürü ningoweimbi saimbo horombo hoafimareandi ranahambo wataporimboyo-rambohünda koamarihendiri.

² Timoti, se wandi nimori hondü nahurai-anafi, ro sihambo pas nda sürü paparihandi. Ape God asu shefi Adükari Sisas Krai ai sihambo aboedi hohoanimo-ndinaninühi hipoambo-ndineanina ngusüfoambe afure kümbearo-amboane.

Shiri yowan aboedi hoafi hoafimbo amoanigi-yopoani

³ Ro Godindi himboahü hüti-koate ahandi ratüpuri ratüpuriya arihandi wandi amao mami amboani rani-sunguarihindi nou. Ro sirihü asu nimbokoani sihambo hohoanimo-yahaninühi Godimbo hihifirihünühi didibafi-yaheando arihandi.

⁴ Asu se wamböhünda aranimayafi ranimbo hohoanimo-yahaninühi ro sihambo hoeifeninimbo afindi hohoanimoayahi. Ro asukai hoeindihetaninühi rananimbo hihifi-hihifi-ndamboyah.

⁵ Ro sihafi Kraisimbo anihondumbofe hondü ranahambo asukai hohoanimoayahi. Sihafi asari Rois asu sihafi me Yunis ai weyangurühi anihondumbo-rihe marinandi, nga ro yarthe anihondumbo-artheandi sihafi anihondumbofe hohoanimo amboa ahafe nahurai-ane.

⁶ Ranimbo-hündamboane sihafi hohoanimo botarhetanini. Ro wandi wari sihafi mbirowami manandihendi ra God ai sihambo rani-poanimbo nginindi masaganini. Rananimbo sihafi nginindi ranai hai pipirowanda ahoro nahuraimbeyowa sahehea.

⁷ Sapo God ai shefimbo Yifafi masemuni ra yihimbo saiya-muni-randeimbi-yopoani, nga wani. Yifafi ranana shefimbo nginemindimunan nindou ngorumbo ngusüfo pefe asu shefi hohoanimo ndofe hifandimboyo hohoanimo ra masemuni.

⁸ Ranimbo-hündamboane se shefi Adükarindi hoafi hoafimbo amoanigi-ndamboyafi. Asu se wambo amoanigi-ndamboyafi, nga ro ahandi ratüpuri-mbohünda karabusi-meheand-ane. Nga se Godindimayo nginindi raninambo Aboedi hoafi bokari-hefemböhünda ro-dibo tirifondamboane. God ai ranimbo-hündamboyo nginindi sayamuni arandi.

⁹ Asu ai aboedamboreamuni mbura ahandi sürühoeimbi nindoubore kafaore hinigimareamuni. Ai ramareandi ra shiri aboedi hohoanimo-mayefamboyoan, nga wani. Nga ranana horombo hondü God ai hifi sünü nafi-koateyu-ambeyo Kraisindi süngu aboedi hohoanimo-memuna ahandi nindoumboyahu tükümehundi.

¹⁰ Nga asu hapondani ana Sisas Krai shefimbo aboedambo-reamuneimbi ranai ndeara weindahi tükufimboani. Asu ahandi ratüpuri süngu Godindi nindoumbo aboedi hohoanimo amboani weindahi tükufemboane. Sisas Krai ai yifindi nginindi hifinambo-mareanda yifi ai nginindikoate-ane. Asu ahandi aboedi hoafi raninambo munguambo nindou ai yifikoate yangiri koadürumbo-koadürumbo ningombo ra weindahimareandi.

¹¹ Ai wambo kamafoareandiri aboedi hoafi wataporimboyo, Kraisindi hoafi semindi ho, asu nindoumbo Godindi hohoanimo yamundi fe raraombohünda.

¹² Ro tñirifo asahamindih aboedi hoafi hoafiya arihandi ranimbohünda, nga ranahambo ro moai amoanngiyahi. Sapo ro Nindou anihondumbo arihin ahambo fifirihin. Asu ro fifirihendi ai wambo rani ratüpur masendi ra hibada ngumbo Sisasindi adükar si ra tükündifemboe.

¹³ Ro yamundi-marihendi himborimayafi ra aboedi sisami nahurai-ane asu se mam yahurai nindoumbo yamundowanduri ndandi. Ranimboane se Sisas Kraisimbo anihondumbo-ndiworühi ngusüfo pandoworühi asu rani-hoafi yamundo ndandi.

¹⁴ God ai aboedi hoafi sifahafi warihümareandi ra aboedi moatükun-ane, nga se wudipoapondo hibadandi. Yifiafi Aboedi shefi flambe amaro ranai fandiheninimboe rani ratüpur ra hifandimbohünda.

¹⁵ Se fifirowandi munguambo nindou Esia hifihündi ai wambo hinngi-marihindiri. Asu Figerus weimbo Hemogenes amboani hinngimarineandiri.

¹⁶ Ro didibafeheandi Adükar ai Onesiforus ahandi aborüdi babidimbo hipoambo-mbireandür-amboane. Ai wambo karabusambe-ani yahu amoanngikoate süni hoeireandiri randani ngusüfo aboedi kürihe marihahi.

¹⁷ Ai süfumbo Romohü wambo tñirifoyuhü kokorandirimbo asu sünguna hoeimareandiri.

¹⁸ Ro didibafeheandi Adükar ai Godindi yibobofe si tüküfe simboani hipoambo-mbirir-amboane. Se fifirowandi Onesiforus ai ro Efesusihü karabusiyaha nimarhambe wambo fehefe-ndirimbohünda afindi ratüpur ratüpuriyu marandi.

2

Timoti ai Kraisindi ratüpur wudipoaponde ratüpurimbiyu-wamboane

¹ Asu wandi nimori Timoti, munguambo si Sisasindi-mayo aboedi hohoanimo ranai sishambo nginimbi-ramindinin-amboane.

² Asu yamundi fe hoafi ro nindou afindi-yei himboahü wataporimbo-marihandi ra se himborimayafi. Rani hoafi ra nindou Godindi hoafi anihondumbo kikihiründimondeimbi ahamundi warihündowapur. Ranimbo asu ai asukai nindou bidifirambo yamundi-mbirundür-amboane.

³ Se Sisas Krisindi ami aboedi nahuraimbondafo nimbafi. Ranimbo se ro-dibo tñirifo ra ndahoaminde-mboane.

⁴ Se ami-yomondi ratüpur fifirowandi, sapo ai amimboyafu ratüpurayomo ra ngiri ngörü ratüpur ndowandümo, nga wan. Aiana moani ami ratüpur rani yangiri ratüpur-ndimondani ahamundi bogori ai ahamundi ratüpur ranahambo aboed-ane mbeyahua mbisimo hou rani yangiri ratüpur-ndimboemo.

⁵ Asu nindou ai napo semindimbo pipi ranambe pipi payu ana, pipi ranahandi ahini ra süngundeandi. Ai ra süngufekoate-ayu ana, ai pipimayu ranahambo napo semindimboayu amboani ngiri ndemüdu.

⁶ Nindou nümbürambe mangiri hifireandühi tñirifoayu ai-boatei bidifiri sesi ra yimunguri-mbiramüdu-wamboane.

⁷ Hoafi nda ro hoafimayahimbo se hohoanimondafi, nga Adükar ai sifahafi hohoanimoambe horindea-ninimbui. Asu rananimbo se hoafi ranahandi nimindi ra wudipoapondo fifirindo-wamboayafi.

8 Se hohoanimondafi fifirindowandi Sisas Krai yifihündi botimefiyu ranana Defit, Israeri-yafe adükari bogorindi sirambeahind-ani. Ranimboane aboedi hoafi ro wataporimbo-arhandi ranahambo hoafayahi.

9 Ro aboedi hoafi hoafiya marhandi ranimboyo nindou ai wambo moaruwai nindou-ani yahomo houmbo mamikarambo tñirifo saundiri mburumbo karabusi-marundiri. Nga Godindi hoafi ranana ngiri karabusindifeyo.

10 Ranimbo-hündamboane ro hohoanimo nginindi kürheandühi munguambo tñirifo ra asahamindihini nindou God ai wand-anei yahundüreimbi ranaheimbo fehefe-ndürimbohünda. Ranimboanahi ai-amboani Sisas Krai ai aheimbo aboedambo-ndeandüra ai-dibo koadürumbo-koadürumbo himboamupuimbo-randeimbi kapeihu mbinimboeia sahehea hohoanimoayahi.

11 Sihiri hoafi nda anihondumbo-ndihumboane:
Sihiri ai-dibo yifayefi ana,

asuikai sihiri ai-dibo yangiri nimboemboyefi.

12 Sihiri ai-dibo tñirifo asahumindefi ana,

asu sihiri ai-babidimbo bogorimbondahu hibadihumboyefi.

Nga asu sihiri ahambo daboadi hihirarihurini ana,

ai sihefimbo daboadi hihirindi-ndeamunümbui.

13 Sihiri ahambo süngufimbo hoafiyefi mburihumbo

asu süngufekoate-ayefi anasi,

asu aiana ahandi hoafimayu ra süngundeambui.

Aiana ngiri ahandi hohoanimo ra ngörü-süngundeandi, nga wani.

Timoti ai Godindi ratüpuriyombo tñirifombiyu-wamboane

14 Se nimorehi nindowenihini ranaheimbo rani hoafi ranahambo hoafindafindüri nda ngafi. Asu Godindi himboahü se aheimbo ahini hoafindafindüri ai ngiri hifinindi moatükuni ranahambo hoafinambo simbori-simborindei. Rani-moatükuni ranana nindoumbo famandihairipoani, nga nindou himborayei ranaheimbo moaruwaimbo-ndearümboe.

15 Se Godindi ratüpuriyorandeimbi nindoumbofe tükufembo tñirifondafi, rananimbo God ai shafi ratüpurini ra aboed-ane yahombohünda. Rananimbo se Godindi ratüpuriyafi-randeimbi amoaningsikoate-ndafühi ahandi hoafi wudipoapondo yamundowandürimboyafi.

16 Se Godindi hohoanimo süngufekoate hoafi rani-fikimi ngamboayafi, nga yowanini. Sapo hoafi moaruwai ranai ana nindoumbo Godindi süngufe anguni ndemindindüri ngomboe.

17 Sapo hoafi ranana masimeini moaruwai hamindi adükari tükefeyo nahurai-ane, nga rananimbo nindoumbo moaruwaimbo-ndeamboe. Sapo Himeneus weimbo Firetus rawefine marinandi nou.

18 Nindou rahurai aiana hoafi hondü ra hiningsirineambo anafandi, sapo ai hoafiyafandühi safaniya, 'Sihiri ana yifihündi botimayahundane, ranimbo wambo asu ngiri sünguna yifihündi botindahundi,' safaninandi. Ranane hoafi ranai bodimondi-yafe Godimbo anihondümbofe hohoanimo ra moaruwaimbo-reandüri arandi.

19 God ai Kraiindi nendi ngineminimbo-hünda Krai kambohoanini nahurai mafondiri. Kambohoanini ranifihini sürü nda apeningso: 'Adükari ai ahandi nendambo ndore fifirea-ndürimboani.' Asu ngörü sürü amboanini nda 'Munguambo nindou ai seiya, "Ro Adükarind-anefti," aseini ranai ana moaruwai hohoanimo ranahambo daboadi hihiri-mbirihind-amboane.'

²⁰ Adükari worambe gor asu sirfa raninambo hipiri nafirühi masihendi. Gor sirfa raninambo yangiriyopoani, nga nimi asu hifi raninambo amboani nafimarihündi. Rani-moatükuni ra bidifiri ranipoanambo ratüpurimboyo asu bidifiri mamikarambo moatükuni ratüpurimboyo.

²¹ Ranimboane nindou düdi ai rani mamikarambo hohoanimo ra hinngireandühi Godindi himboahü aboedayu ana, ai rani-poanimbo ratüpurimbo hipiri nahurai nüngumbui. Ai Adükarindi yangiri nünguhü asu ahambo fandihirühi aboedi ratüpurimbo yangiri nafiramindi ningo marand-ane.

²² Nga ranimboane se nindou hoarifambori-yafe moaruwai hohoanimo ranahambo feboawandi. Nga se mbumundi hohoanimo, Godimbo anihondümbofe hohoanimo, ngusüfo pefe hohoanimo, ngusüfo afurife kife hohoanimo, rani hohoanimo-animbo ndowandifi. Nindou didiyei Godindi himboahü sürühehi-ndeimbeyei asu Adükarindi ndürinambo didibafiyahi arihündi ai se-babidimbo rani hohoanimo süngundihindi.

²³ Asu se nindou ngusüfo hohoanimokoate hoafi ngorü-süngu ngorü-süngu-rihündeimbi ranahei fikimi ngamboyafi, nga yowani. Nga se fifirowandi hoafi yahurai ranana hoafinambo simbori-simbori tüküfe randühane.

²⁴ Asu Adükarindi ratüpuriyu-randeimbi ana ngiri hoafinambo simbori-simborindu, nga wani. Nga ai nindou muḅuambo afure hohoanimoyuhü ndore yamunde-randeimbiyu haya himboari-yangiri hifandi-randeimbiyiwamboane.

²⁵ Adükarindi ratüpuriyu-randeimbi ai himboari hoafendinduhü, nindou mamihohoanimo süngufekoate-yeimbi ranaheimbo yamundeandüri. Ranimbo God ai ahei ngusüfoambe hihirareandüri ana, anihondü yamundife hoafi ra himbori-ndeimboyei.

²⁶ Nindou yahurai ranana Satan ai aheimbo ahandi andürambe masemündündüri ahandi hoafi süngufembohünda. Nga ai hoafi hondü ra fifirarihindi ana, Satanindi andüri ra hinngirihimbo moanambühi aboedambo tükündahimboyei.

3

Bidifiranambo si tüküfeyoambe ana nindou ai moaruwai hohoanimo-ndeimboyei

¹ Se fifirihindi bidifiranambo si akimi tüküfembo-yoambe ana tiririfo afindi tükündifemboe.

² Nimboe sapo nindou ai ahei fimbo yangiri hohoanimondeih, kakimbo yangiri hohoanimo pandihimboyei. Ai ahei fimbo yangiri borindeih asu ngorü nindou hohoanimo-koatendeih nindou bodimondambo tirifoefe hoafindeih, ngiri ahei boagiri-yei hoafi himborindei ndühündi. Ngiri nindou ranaheimbo hihifindihündüri asu ai Godindi hohoanimo süngufekoate-ndeimboyei.

³ Ai ngiri nindou bodimondambo hohoanimondei asu ngiri nindou amboawiyeyi mbisei. Nga ai daboadan nindou ngorumbo amonon hoafindeimboyei, asu ngiri ahei fi wudipoapondihi hibadihündi, nga ai hipoambofe-koatendeih nene aboedayo ra moaruwaimbo-ndihimboyei.

⁴ Asu ai ahei ngunindambo amboani hohoanimo-koatendeih moaruwai moatükuni randihimboyei. Ai hohoanimoyo hoifekeate ratüpurindeimboyei. Ai hohoanimo-ndeihya, roana bogori nindou-anehi

mbisei hehi Godimbo hohoanimokoate hifi ndanihundambo hihifi-hihifi hohoanimo yangiri hohoanimo-ndeimboyei.

⁵ Ai Godindi hoafi ra fi yangiri sungundi-himboyei, nga ahandi nginindi adukari engoro ra ngiri fifirindhindi. Se nindou yahurai ranahei fikimi ho-poani, nga yowan.

⁶ Nindou yahurai aiana nimorehi hihindi hohoanimoyeimbi moaruwai hohoanimoyei arihundi ranahei worinambo ho ahei hohoanimo ngorusungufe hifandimbo ranimboane nafi kokoarundi. Moaruwai hohoanimo ai ahei ngusufambe botireandura rani hohoanimo ra refembo hohoanimoyei arihundi.

⁷ Asu nimorehi ranai simbori yamundife sahumundi arihundi, nga ai ngiri Godindi anihondü hohoanimo ra fifirindhindi.

⁸ Horombo Sanes weimbo Sambres ai Mosesindi hoafi daboadi hihiramarineandi rani-sungumboane hapondani amboani anihondü hoafi rana-hambo daboadi hihirarundi. Ranane ahamundi hohoanimo ranai mamikari-yomondühi asu ahamundi Godimbo hohoanimo ra moanane.

⁹ Nga ahei rani hohoanimo ra ngiri adukari tukundifeyo, nga wani. Munguambo nindou ai hoeindhindani ahamundi hohoanimo ai mamikarindapurimboe sapo horombo Sanes weimbo Sambres ramefneandi nou.

Timoti ai Godindi hoafi nginindi kikhimbi-ramüdu-wamboane

¹⁰ Nga seana wandi yamundife, hahabodi marhandi asu wandi hoahoango ranahandi nimindi ra fifirowandühi sungumarowandi. Ro Godimbo anihondumbo-rihinühi ngorü nindoumbo afurthe hohoanimo-yahanduri asu nindoumbo ngusüfo partheandürühi tñirifo tukufeyowani moanane sa nginindi nimboa marhandi ra se fifirowandi.

¹¹ Sapo ro Andiok, Aikoniam asu Ristra ngoafihü nindou ai wambo moaruwaimbo-rhindirühi asubusi masehundi ra se fifirowandi. Ro rani ngoafihü tñirifo masahamindhoyosi, nga Adukari ai famarhendira aboedambo animboahi.

¹² Anihond-ane, munguambo nindou Sisas Kraisi dibo nimboadeimbo Godindi hohoanimo sunguarhindi ana, nindou ai aheimbo moaruwaimbondhindurimboyei.

¹³ Nga nindou moaruwai Godindi hoafi fi yangiri sungurundeimbi ahamundi hohoanimo ranai ngo-ngombo moaruwai hamindindimboe. Ai nindou bidifiriyei hohoanimo mamikari-rundürühanemo, nga asu ahamundi hohoanimo amboani mamikararapuri.

¹⁴ Ro sishambo hoafehanini, se hoafi himboriyafi mbura anihondumbo-arowandi rani yangiri sungundo ngafi. Hoafi ra anihond-ane, sapo nindou düdi sishambo yamundi-marhinini ranaheimbo wudipoaporo fifirowanduri.

¹⁵ Asu se fifirowandi sapo se nimori akidouyafambe hafimbo sishambo hohoanimo aboedi saimbo Godindi hohoanimo paiaroweimbi buk rani-boatei fifirimarowandi. Buk rananimbo hohoanimo aboedi daganinani Sisas Kraisimbo anihondumbo-ndiworani asu God ai sishambo aboedambo-ndeaninimbui.

¹⁶ God ahandi bukambe hoafi ra weindahimareandi. Asu yamundifembo, moaruwai hohoanimo nafuimbo, hohoanimo didiboado-fembo asu mbumundi hohoanimo sungufembo yamundife-mbohündambo hoafi ra aboed-ane.

¹⁷ Rananimbo nindou didiyeyi Godindi hohoanimo sunguarhindi ranai aboedi ratupuri ratupuri-mbohünda ndorhi fifirihimboanei.

4

Timoti ai Godindî hoafi hoafimbo nginindî mbînungu-wamboane

¹ Sisas Kraisi ai weindahî kuduani asu ahandî nginindî hifandarandî ra tükündîfeyoani ai yangiri niboadeimbi asu yifiyeimbi ra yibobondearümbui. Ahandî asu Godindî himboahü ndanahambo sihambo ahîni hoafehanîni.

² Se aboedî hoafi ra bokarîhefembo nginindî nimbafi. Nindou ai himborîndeianîyo asu wanîndoanîyo ra se bokandîhao ndandî. Nindou ai ahei hohoanîmo moaruwai hoeifembohünda hoafîndafîndürî. Ai moaruwai hohoanîmo-ndeianî se nginindî hoafîndafîndürî. Ahei ngusüfoambe kîkîmo-boadowandürî. Hîni-ngîrou hoafîndafîndürühi wudîpoapondo yamundowandürî.

³ Himborîyafi, süngunambo ana nindou ai hoafi hondü ranahambo himborîkoate-ndeimboyei. Rananîmbo ai nindou afîndî aheimbo yamundîfe-ndürîmbo kokondîhü-purîmboyei nîni hoafiyo ai himborîmbo hohoanîmoyeimbi ra yamundîfe-ndîrûmbohünda.

⁴ Rananîmbo hoafi hondü ra hîni-ngîndîhi hehi moanî hoafi yangiri ra süngundîhimboyei.

⁵ Nga se muŋguambo si wudîpoapondo hohoanîmondafi se tiŋîrifondowandîfi asu nindoumbo aboedî hoafi ra wataporîmbo-ndandürî. Asu Godindî ratûpurî ra se anîhondümbö hamîndî ratûpurîndafi.

Por yifimbo akîm-ani

⁶ Wandî yangiri niŋgo ra Godîmbo sesi saimbo nahurai-ane, nga ndeara wandî yifimbo ra akîm-ane.

⁷ Ro aboedî hamîndî yifiariya, yangiri niŋgo semîndîmbo ra pipîmayahi ranane ro pipî moendîfemboyo-wamî tüküyaheandühi wandî Godîmbo anîhondümböfe ra kîkîhari-hamîndîhi.

⁸ Hapoana napo pipîambe horomböfe hefe semîndîmbo ranai yangori hifandarandî. Napo ranana ndahurai-ane. Adükari ai wambo mbumundî nindou mbüsümbui. Adükari ai mbumundî hohoanîmo süngu nindou yibobore arandî sapo ahandî adükari yiboböfe si ra tükündîfeyoani napo ra wambo ndendîrîmbui. Ai wambo yangiriyo poani asendîri, nga nindou muŋguambo didîyei ahambo weindahî tükündîfeyuanî hoeifimbo himboyeihî amarei ranaheimbo amboa.

Timoti ai nîmehünou Porîmbo sowana mbüsünü-wamboane

⁹ Se wambo sowana nîmehünou sinîmbo tiŋîrifondafi.

¹⁰ Demas ai hîfîhündî hohoanîmo süngufembo afîndî hohoanîmoyuhü wambo hîni-ngîreandîri haya Tesaronaika ngoafînambo mahu. Kresens ai Garasia hîfîna mahu asu Taitus ai Darmesia hîfînambo mahu.

¹¹ Asu Ruk mamî yangîr-ani ro-dîbo anüŋgu, ranîmbo-anîmbo dügüfîhü Mak ndowarîndîfi dügüfi. Rananîmbo ai wandî ratûpurî ra farîhendîri haya ratûpurîmbiyu-wamboane.

¹² Nga Titikusîmbo ana Efesusînambo koamarîhehina mahu.

¹³ Asu se asühüfi ana, wandî ngîsîharî hoearî warî hoandarî Troas ngoafîhü Karpusîndî worambe masîheheandî ra ndowandîfi dügüfi, asu buk amboanî kapeihî. Sapo buk nînihondî hoearînambo nafîyoweimbi-mayo ra.

¹⁴ Areksander napo bras kapanambo nafîra-randeimbi ai wambo afîndî moaruwaimbo-mareandîri. Ranîmbo-hünda süngunambo Adükari ai simborî ahambo moaruwaimbo-mbîrir-amboane.

¹⁵ Nga se-amboani nindou ranahambo-animbo hibadambo. Nga ai-ani yihoefti hoafi hifinambore arandi.

¹⁶ Weangurühi ro kotambe simbori hoafimayahi ra moai nindou didai-amboani farihendiri, nga munguambo nindou ai hiningimarihendiri. Nga God ai aheimbo amboawiyeyi mbeyahuamboane.

¹⁷ Asu Adükari ai ro-dibombo nungumbo nginindi masendira ro aboedi hoafi ra Suda-yafe ndifo ranaheimbo didiboadondihe wataporimbon-dihamboyahi. Raniyo God ai wambo nimambeahindi ninihondi raion yahamonindi humarihendiri.*

¹⁸ Mami rani-sungumboane Adükari ai wambo nindou moaruwaimbo-fembo hohoanimoayeyi ranambeahindi aboedambo-ndeandirimbui. Rananimbo ai sunambe nginindi hifandarandi ranambe aboedambo ndemündündiri gafumbui. Koadürumbo-koadürumbo ahambo aboed-animbisefimboane.

¹⁹ Asu se wandi hihifi hoafi Prisira weimbo Akwirambo asu Onesiforusindi worambeahindi aheimbo hoafindafi.

²⁰ Erastus ai Korin ngoafihü awi mbanüngu. Trofimus ai angünimbomayua Muretus ngoafihü hiningimarihini.

²¹ Asu se wambo sowanambo sifombo tinirifondafi ngisihari tüküfekoate-yoambe. Yuburus, Pudens, Rinus, Krodia asu munguambo anihondumbo-rihindeimbi ai shambo hihifi hoafi koararihini.

²² Adükari ai se-dibo mbänüngu-wamboane. Nga asu ahandi moani hipoambofe ai se-dibo mbeyangoro-wamboane.

* **4:17:** Nda kafeefe hoaf-ane. Raion ai nindou bidifiri mbura arandi. Kafeefe hoafi ninindi ra Porimbo tinirifo tüküme Feyowa yifimbo yangirimayu, nga God ai ahambo mafarihira aboedambomefiyu.

Taitus Pas Por ai Taitusimbo sürü papimarandi

¹ Ro Por Godindi ratüpuriya asu Sisas Kraisindi hoafi sahamindi harihandeimb-anahi. God ai nindoumbo wand-ane yahu-ndüreimbi ranahei anihondümböfe ra nginemandi-ndürimbo asu Godindi mbumundi hoanimo fifirife süngufembohünda kafaore hinngi-mareandür-ane.

² Anihondümböfe asu fifirife ranahandi nimindi ra yangiri koadürükoadürümbo ningombo ranahambo himboayefi ranane. Horombo hifi nafikoate-yuambe God tikai hoafikoateyu-randeimbi ranahambo horombo hoafimareandi.

³ God ai yifirimayu rasimboani ai ahandi hoafi ra weindahi-mareandi. God sihefimbo aboedambo-reamuni-randeimbi ai randowandi yahuhü wandi warihü hoafi ra masihenda ro ahandi hoafi-süngu randowandi bokarhehe arihandi.

⁴ Taitus, ro shambo pas nda sürü paparhandi. Sihehi mamindhündi anihondümböfe hohoanimo raninambo wandi nimori nahurai-anafi. Nga Ape God asu Sisas Kraisi aboedambore-randeimbi ai moani hipoambofe asu ngusüfo afurife kife hohoanimo mbisabinanin-amboane.

Taitusindi ratüpuri Krit airanhi

⁵ Bidifiri ratüpuri moendife-koate aningo ra moendife asu munguambo adükari ngoafihü anihondümbö-rihindeimbi hifandimbo nindou kafaefe hinngi-fembohünda horombo hoafimayahi süngu ro shambo airan Krit ranihü hinngi-maricheanini.

⁶ Hifandi-randeimbi nindou ranai nindou-yei himboahü mbumundindu haya nimorehi mameimbindu. Asu ahandi nimori amboani Kraisimbo anihondümbö-mbirihind-amboane, nga ai yowani boagiri-yei hoafi amboani himborikoate-ndeimboyei.

⁷ Se fifirowandi, anihondümbö-rihindeimbi hifandi-randeimbi ai Godindi ratüpuriyu-randeimbi-ani. Ranimboane asu ahandi hoahoango ra aboedimbeyo-wamboane. Ai ngiri moaruwai hohoanimo ahei himboahü randeanda hoeindhindi asu ngiri afind-afindindu. Asu ai ngiri ngusüfoambe nimai hüfindu. Asu ngiri bia ndümündü haya afind-afindindu ndandi. Ai ngiri nindou harindu asu ngiri kakı napombo semindimbo hohoanimöndu ndandi, nga yowani.

⁸ Ai nindou ngörü ngoafihündi ahei ranaheimbo worinambo-mbireandür-amboane, nga asu ai aboedi hohoanimo rani yangiri hohoanimöndühi süngumbireand-amboane. Nga ai aboedi diboadorhoei nüngumbo Godindi hohoanimo rani yangiri hifandimbirand-amboane. Asu ai ahandi fi mungu ra wudipoapore hifandimbirand-amboane.

⁹ Nga asu ai anihondü hoafi yamundi-marüwuri ra kikihi-mbiramündu-wamboane. Rananimbo asu ai nindou bidifirambo yamundi-ndeandürühi, ahei ngusifoambe kikiimbo-foareandür-amboane. Asu yamundife hoafi aboedi rananimbo nindou ai anihondü yamundife hoafi mbaharhehindi ranaheimbo ai ndore hoafimbiyundür-amboane. Rananimbo asu ahei moaruwai hohoanimo ra yarhi hoeimbirihind-amboane.

Krit nindou ai afindi tikai hoafümb-ane

¹⁰ Yini, nindou afindi ai hoafi mbahibadi-rihoundeimbi aningomo, nga moani hoafi yangir-anemo, asu nindou aheimbo tikarhou woshihoafiri

hoafi-yomo-rundeimb-anemo. Nindou afindi ai rawarundi ra ai Suda-anemo, nindou fi-hoeari karu tir+hoemo-ndeimbi-yomondi mam+sir-anemo.

¹¹ Nindou yahurai ai hohoanimo yamundarundi ra s+hi+ri ng+ri rand+hundi. Ranane asu nindou bi+di+ri+ri mam+ worambeah+ndi, ranaheimbo ngusüfo mam+kararundüri kaki sem+ndimbohünda. Ran+imboane se nindou yahurai-yafe yafambe ra k+k+h+indapundi+fi.

¹² Horombo Krit+hündi fi+reandeimbi ahand+hoari hoafi+yuhü yahuya, 'Krit+hündi aiana tikai hoafiyei ar+hündi. Ai n+mambeah+ndi n+n+hondi moaruwai nahurai ratüpur+imbo y+boarukoyeih+ afindi sahüsi ar+hündi,' mehu.

¹³ Ran+ hoafi ra an+hond-ane. Ran+imboane se aheimbo ng+n+ndi aboedi hoaf+ndaf+ndüri. Ranan+imbo asu Adükar+imbo an+hondümbofe ra ng+n+ndimbeyo-wamboane.

¹⁴ Ranan+imbo Suda-yafe hürütühoafi yang+ri asu nindou ai hoafi hondümba daboadi h+h+r+r+hindi ranahei ah+n+ hoafi ranahambo ng+ri hohoan+mondei.

¹⁵ Nindou di+di+yei ahei hohoanimo sürühoeimbayo ana, asu ranaheimbo munguambo moatükun+ sürühoeimb-ane. Nga asu nindou ai moaruwai hohoan+moayei ra moai Kraisi+imbo an+hondümba-r+hindi, ranaheimbo munguambo moatükun+ sürühoeimbi-yopoan+. Nga ahei hohoanimo ngusüfoambe afoero ranamboan+ moaruwai-ane.

¹⁶ Yafambe yang+ri ai yar+hi hoafiyeih+, 'Ro God+imbo fi+ri+hini,' asei. Nga asu ahei hohoanimo yar+hi nafuiyeh+ God+imbo daboadi h+h+r+r+horühanei. God ai aheimbo moai wud+reandüri. Ai hoafi k+k+h+r+h+hindühanei, nga ai ng+ri aboedi hohoanimo rand+hindi.

2

Hoafi nda n+moreh+ nindowenih+ boag+rambo hoaf-ane

¹ Nga Taitus, se ndor+hoeimbi hohoanimo ran+süngu n+moreh+ nindowenih+imbo yamundowandüri.

² Nindowenih+ boag+ri ranahamumbo hohoanimo nda süngufembo yamundowapuri. Ai ahamundihoari ndondu h+badundühi, ng+n+ndi+ham+ndi an+hondümbondundi. Ai ngusüfo parundühi asu t+ng+ri+fo tükünd+feyoan+ moanane mbis+imo ng+n+ndi mb+n+ngomond-amboane.

³ Mare yahurai-an+imbo n+moreh+ boag+ri+imbo amboan+ yamundowandüri. Ai aboedi sürühoeimbi yang+ri n+boadeih+ asu daboadan+ amongon+imbo hoaf+ndeimboyei. Asu aheimbo ng+n+ndi ham+ndi bia ra h+badarümboe, nga yowan+. Nga ai aboedi hohoanimo süngufembo ra yamundimbi+r+hind-amboane.

⁴ Asu n+moreh+ ngusüfo k+k+h+r+h+hindeimbi ranaheimbo yamundi+fe+ndüri+imboane aboedi hohoanimo ndahurai. Ai ahei nindowenihambo ngusüfo pand+hipuri, asu ahei n+morambo amboan+ mam+ yahurai ngusüfo pamb+r+hindür-amboane.

⁵ Asu ai ahei hohoanimo ra wud+poapor+hi hifand+r+hündühi, mbumundi mb+n+boadei-amboane. Asu ahei wor+ ra di+boador+hindühi hifand+imbi+rühünd-amboane. Asu munguambo aboedi mb+far+h+hindür-amboane. Ranan+imbo asu ahei nindowenih+yafe hoareh+ mb+n+boadei-amboane. Ai ran+ hohoanimo ra munqua süngumb+r+hünd-amboane. Ranan+imbo nindou ai ng+ri God+ndi yamundi+fe hoafi ranahambo t+r+boand+hi hoaf+ndei.

Hoafi nda hoar+ifambor+imbo hoaf-ane

⁶ Mamî yahurai se hoafîndafîpurî, nindou akîdou hoarîfamborî-yomondeimbi ranahamumbo, nga ai-amboanî ahamundî hohoanîmo ra ahamundîhoarî wudîpoaporu hîfandîmbîrund-amboane.

⁷ Hohoanîmo munḡuambo se rawarowandî ra, se-amboanî aboedî nafuimbo nîmbafanî nindou ai sîhambo horîhinînhü süḡgu-mbîrîhinînamboane. Nindou yamundîfe ratûpurî ra anîhondümbö hondü ndondo yamundowandî.

⁸ Asu se anîhondümbö yangîrî hoafîndafî ndandî. Rananîmbo nindou ai ḡḡîrî sîhambo moaruwai-ani mbîsei. Nga rananîmbo sîhefîmbo ḡḡîndarîhümünî ai amoanîḡḡî-ndeimboyei sapo sîhefîmbo moaruwai hoafîmboayeî ra nîni-moatükünî moaruwai moai rarîhundî.

Hoafî nda moanî ratûpurîyeî-rîhündeimbi mbo hoaf-ane

⁹ Se moanî ratûpurîyeî-rîhündeimbi yando yamundowandürühi hoafîndafîndürî munḡuambo moatükünî ai ahei bogorî ranahandî hoarehîmbeyeî-amboane. Asu ai dîboadondîhi aboedî ratûpurî ratûpurîmbeyeî-amboane. Rananîmbo ahei bogorî ranai 'aboed-ane' mbeyahomondür-amboane. Asu ai ḡḡîrî ahei bogorî ranahamumbo moaruwai hoafî sîmborî hoafîndahüpürî.

¹⁰ Asu ai ahamundî-mayo napo bîdîfirî moanî ndahümündimboyei, nga yowanî. Rananîmbo bogorî ai aheimbo anîhondümbö-ndundürîmboemo. Ranînambo asu ahei ratûpurî munḡuambo ranînambo sîhefî God aboedambo-reamuneimbi ahandî yamundîfe hoafî ranahambo nindou ai aboed-ane mbîseimboyei.

Sîhîrî aboedî nîboadefombo Kraîsmbo hîbadîhurîmboane

¹¹ Sîhîrî fîfirîhundî, nîmorehî nindowenihî munḡu aboedambofe-ndürîmbohünda Godîndî moanî hîpoambofe weindahî tüküme feyo.

¹² God ai sîhefîmbo moanî hîpoambo-mareamünî hohoanîmo ranai-ane sîhefîmbo yamundîreamünî arandî. Godîmbo daboadî hîhîrîfe hohoanîmo asu munḡuambo hîfîndî hohoanîmo moaruwai ra hîniḡḡî-fembohünda yamundî-mareamünî. Sîhîrî wudîpoapondîhu hohoanîmondefomboane, ndasîmboanî mbumundî hahabodefühî asu Godîndî hohoanîmo sîḡgundî-humboane.

¹³ Sîhîrî yarîhundani anîhondümbö-ndîhundühi, sîhefî God asu Aboedamboreamünî-randeimbi Sîsas Kraîs ai hîmboamupuimborandeimbi dîbofe weindahî tüküfemboayu ranahambo hîhîfî-hîhîfîyefühî hîfandarîhundî.

¹⁴ Sîsas ai sîhefîmbo munḡuambo moaruwai hohoanîmo-ambeahîndî aboedambofe-münîmbo yîfîmayu ahandî yangîrî sürühoeimbi nindou nîḡḡomböhünda. Nindou ranai aboedî hohoanîmo yangîrî süḡḡufembo hohoanîmondei ndühündî.

¹⁵ Hoafî ra yamundowandürî ndandî. Aheimbo ḡḡînemîndürîmbo asu moaruwai hohoanîmo hîniḡḡî-fembohünda ḡḡîndîhündö hoafîndafîndürî ndandî. Nga asu sîhambo nindou ai nindou yangîrî-ani mbîseimboyei.

3

Sîhîrî aboedî hohoanîmo ranahambo ḡḡîndî nîboadefîmboane

1 Se n+morehi nindoweniambo ngusüfoambe bot+indowandüri ndandan-an+imbo, ai gafman asu gafmani+yafe ratüpur+yomo-rundeimbi+yafe hoareh+yeih+ ahamundi hoafi süngur+hindüh+ naf+nd+hümündi n+mandeimbo aboedi ratüpur+ ratüpur+imbeyei-amboane.

2 Nga asu ai ng+r+ nindou ngorümbö moaruwai hoaf+ndei. Asu ai ng+r+ yifiar+ndei, nga ai wud+wud+ndei+h+ nindou-yafe h+imboahü ahei fi h+fi+nambo-nd+hindi.

3 Nga se fifirowandi, horombo sih+r+ amboani ngusüfokoate-yefi, hoafi h+imbor+koate-yefi asu Satan ai sihefi+imbo tikai hoafi+memuni. Sih+r+ af+ndi moatükuni moaruwai hohoan+mo ngusüfoambe bot+rea-ndeimbi, ran+hoarehü man+imboefi. Sih+r+ nindou moaruwaimbofe hohoan+mo süngur+hu asu napo hohoan+r+hu mar+hundi. Asu sihefi+hoar+ amboani simbori ng+n+ndür+yefi r+hundüh+ man+boadefi.

4 Nga asu God Aboedamboreamuni-randeimbi ai sihefi+imbo hohoan+mo-yumunühi hipoambo-mareamuni ra weindah+ tüküme feyo.

5 Sih+r+ moai aboedi hohoan+moyefani+yupoani ai sihefi+imbo aboedambo-mareamuni, nga wani. Nga ahand+ hipoambofe ranamboyu sihefi+imbo aboedambo-mareamuni. Ai sihefi+imbo popoi-mar+hemuna, sih+r+ n+imori aboedi tükümehunda asu Yifiafi Aboedi ai sihefi+imbo simbori yang+r+ aboedi n+ngombo masemuni.

6 Sisas Krai Aboedamboreamuni-randeimbi ahand+ sünguyo God ai sihefi+imbo Yifiafi Aboedi af+ndi masemuni.

7 Krai+ndi hipoambo ra sihefi+imbo mbumundi nindou yaho dükamareamuni. Ran+imboane asu yang+r+ koadürü-koadürümbo n+ngombohünda sihefi+imbo kamafoareamuni. Ranahambo an+hondümbo-nd+hundüh+ h+bad+hu n+imboef+imboane.

8 Ran+ yamund+fe ra an+hond-ane. Nga se ranahambo hoaf+ndafan+ nindou aboedi fif+r+im+r+hind-amboane samboanah+ hoafayah+. Ranan+imbo asu God+imbo an+hondümbo-r+hindeimbi ai aboedi hohoan+mo süngufembo t+ng+r+fombeyei-amboane. Ran+moatükuni aboed-ane asu mun+gumbo nindou fand+he-ndür+imboe.

9 Nga asu mam+karambo h+h+ndi hoafi ra ai düdu-düduyei wak+r+hi-r+hündüh+, amoa mam+yeyi ndür+imbo watapor+imborüh+, asu ng+n+ndiyeyih+ Moses+ndi-mayo ah+nümb+ hohoan+mo ranahambo hoafi+na simbori-simborayei, nga ranahambo se ngasüindowandi. Nga sih+r+ fif+r+hundi ranana ng+r+ sihefi+imbo fand+hemuni asu ai ng+r+ sesi aboedi his+ndo.

10 Nindou yikürübü-reandeimbi ahambo mam+imboyo yimbumboyo ah+n+ hoaf+ndaf+ndo. Nga ai hoafi h+imbor+koate-nduan+, se ahambo daboadi h+h+ndi+wor+.

11 Se fifirowandi, nindou yahurai ra ai nafi aboedi h+n+ng+r+rundüh+ moaruwai hohoan+moyomo arundi. Asu ahamundi moaruwai hohoan+mo ranai ahamumbo papi+hoafi+marapuri.

Bidif+ranambo hoafi

12 Süngunambo Artemasiyu asu Tikikus+yu sihambo sowana koand+he-hin+imboyah+, nga se wambo sowana Nikoporis ngoafi+nambo si+fombo t+ng+r+fondafi. Nga se fifirowandi, ng+si+hari tüküfeyo-ambe ro Nikoporis+hü n+imboamboanah+ masah+ ra.

13 Se ah+nümb+ fif+rundeimbi Sinas weimbo Aporosi yimbu ahafan+imbo nafi ho ra wud+ndo fand+hawap+ra ai ng+r+ n+n+moatükun+imbo mbon+imbo-ndand+fan+.

¹⁴ Sihefi nindou ai aboedi ratüpurî ranîwamî nîboadeimbo ra fifîrîmbîrîhind-amboane. Asu nindou mbonîmbo-arîhümündî, ranaheimbo mbîfarîhe-hindür-amboane, asu ai hîfî ndanîhü ngîrî moanî nîmboei.

¹⁵ Muᅇguambo nîmorehî nindowenîhî ro-babîdî anîboadei nda ai sihambo hîhîfarîhünîni. Anîhondümbö-rîhindeimbi ai yîhoefîmbo ho-hoanîmo-ayahümunî ranaheimbo hîhîfîndandürî. Nga moanî hîpoambo hohoanîmo ra muᅇguambo se-babîdî mbeyanᅇoro-wamboane.

Firemon Pas Por ai Firemonimbo sürü papirhandi

¹ Firemon, sihambo pas nda ro Por-anahi sürü papirhandi sihefi wandafi Timoti dibo. Ro Sisas Kraisindi ratupuri süngunambo karabusyahe nimboamboanahi asu yihoefi wandafi se ro-babidi mamiraturupuri ratupuriyefi-rihundeimb-anafi.

² Asu ro sihefi rehi Afia-ane asu sihefi wandafi Arkipas ai ro-babidi ami nahurai Kraisindi ratupuri ratupuriyefi-rihundeimb-ani asu Kraisindi nendi sihafi worambe fandihi-rihundeimbi ranaheimbo amboani pas nda sürü papirhandi.

³ Ape God Adükari Sisas Krais-dibo ai siheimbo moani hipoambofe hohoanimo asu ngusüfo afurife kifeimbi hohoanimo ra mbisabinandür-amboane.

Firemon ai Adükariimbo ngusüfo parirühi anihondumbo-rirühani

⁴⁻⁵ Se Adükariimbo ngusüfo pariworühi anihondumbo-riworü arandi asu Godindi nendi ranaheimbo amboani ngusüfo parowandürü arandi hoafi ra himbori-yahühanahi. Ranimboanahi munquambo si ro Godimbo didibafiyahühi ra sihambo hohoanimo-yahaninühi dükariheaninühanahi asu ranimbohünda ro wandi God ranahambo didibafiyahando arihandi.

⁶ Se ro-babidi anihondumbofe-rambo animbafi. Ranimboanahi asu ro Godimbo didibafiyahando arihandi sihafi anihondumbofe ranai randeandani aboedi sihafi hohoanimoambe tükümbifeyo sahehea. Sihiri Krai-babidi animboefi asu raninambo ahandi-mayo munquambo aboedi moatükuni sihiri masahumindexi ra se ndondo türüboadowandi sahehea didibafiyahando arihandi.

⁷ Karisasi wandafi, se Godindi nendi ranaheimbo ngusüfo parowandürü arandi ranimboane asu aheimbo ngusüfoambe nginira-mindindürü arandi. Asu raninambo afindi hihifi-hihfiyahühi wandi ngusüfoambe afure akiaro.

Firemon ai Onesimusimbo wandafimboriri mbi serümandu-wamboane

⁸⁻⁹ Se mamiraturupuri rambirowanda saheeamboanahi. Ro sihambo Kraisindi süngu randowandi randowandi-ndamboyahü ra yihimbokoate-anahisi, nga ngusüfo pefe hohoanimo rani-süngu sihambo düduweheanini. Sapo ro Por boagiri-yamboanahi asu ro Kraisindi fondühi ahandi hoafi semindi hombo-hündamboanahi, nga haponda ro karabusyaheamboanahi. Nga asu ro sihambo ngusüfo parihetaninühi wamboanahi hinngirou safi ndarthe hoafiyahanini.

¹⁰ Ro sihambo ndarthe düduweheanini Onesimusimbo-hündambo. Aiana wandi nimori hond-ani Kraisindi sünguna. Ro karabusyahe nimboambo Kraisimbo anihondumbo-fembo yamundimarhin-ani.

¹¹ Horombo ana ai moai mamimbo amboani sihambo aboedi farihenini raraniraturupuri ra, nga hapondan-ambe ana ai se-anafi asu ro-anahi sihehimbo aboedi ninini ratupuri fandihemunümbui.

¹² Haponda ro ahambo sihambo sowana hihirihin koararthehin asu ai wandi ngusüfoahünd-ani.

¹³ Ro aboedi hoafi ra sahamindi hahabodihane ranihumbo wambo ndanihu karabus-marundira animboahü. Ranimboyahü asu ro Onesimusimbo ndanihu kikhindühü-mindihanü asu ai sihafi fondihu wambo mbifarhendira sahehea hohoanimoayahü.

¹⁴ Asu awi ro sihambo wambo farifehe-ndiriimbo huti-hutiyoninimbo ana moeisahi, nga moani wambo se randowandi mbisafan-animbo randiheamboyahi. Se sihafihohoanimonambo refemboanahi randowandi asahi. Ranimbo ana, ro ngiri nini-moatukuni ninungundheandi, nga nda wambo se randowandi mbisafan-animbo randiheamboyahi.

¹⁵ Ai sihambo akidou hinngi-mareanini, nga awi refeanasi asukai se ndowarindifani ai se-dibo geduhi mbinungu-wamboane.

¹⁶ Ai se-dibo moani ratupuriyu-randeimbi-yupoani, nga ngusüfo pariworeimbi wandafimbiyu-wamboane. Nga ra aboedi safane. Se yahurai ahambo ndowarindifi. Ro ahambo ngusüfo pararhini, nga sihambo ai moani ratupuriyu-randeimbi asu Kriasindi süngu sihafiwandafi kapeih-ani. Rananimbo se ahambo afindi safi ngusüfo pandiwori.

¹⁷ Nga asu wambo se sihafiwandaf-anahi asafindiri ana, asu mare yahurai-safi ahambo amboani wandi wandafi mbisafindowohü hühindiwori.

¹⁸ Asu ai sihambo moaruwai hohoanimo-yuninühi sihafimayo bidifiri moatukuni moani asemüdu ana, se süngunambo rani-moatukuni ranahambo wandi nduri pando mbunda hoafindafindiri.

¹⁹ Ro Por wandi warinambo simbori saimbo moatukuni sürü parihe asiheheandi. Ro-animbo sihafinine-moatukuni ai ramareandi ranimbo sihambo hihirindihe ndahaninimboyahi. Nga se wandi sünguyafi anihondumbo-rowandeimbi tükümefoandi rani-nambo se simbori wambo saimbo-aiyafi ranana sihafifi ningo hohoanimo rananesi, nga asu ro ngiri ranahambo sihambo watapori-mbondihanini.

²⁰ Nga wandafi, sihiri Adukari-babidi animboehi ranimboane asu se wambo hihifi-hihifindafindiri. Sihiri yibobo Kraisindi nindou-anehi, nga ranimbo-hünda se wandi ngusüfoambe ndondo kündowandürühi Onesimusimbo wandafi mbisafindowohü hühindiwori.

²¹ Se wandi hoafi himbori-ndamboyafi sahehea anihondumbo-riheaninühi pas nda sürü paparihanini. Ro haponda sihambo rani hohoanimo ra randowandi sahehea düduweheanini. Rani hohoanimo ra ngasüdo hawa asu aboedi adukari hamindi rani-poanimbo randowamboyafi saheheafifiri-heamboanahi.

²² Awi ro sihambo mamihofingörü hoafindahanini samboanahi. Asu se randowandühi wambo sihafiworambe fondi nafindihao hinngindowandi. Nga ro fifiri-heamboanahi God ai sihei didibafife ra himborindu haya asu wambo siheimbo sowana koandhendiri yahumboani.

Hihifi hoafi bidifiri

²³ Epafra ai ro-dibo Sisas Kraisindi hoafi süngunambo karabusiyahon danihü animboehi ai sihambo hihifaranini.

²⁴ Wandi Kraisindi ratupuriyefi-rihundeimbi Mak, Aristakus, Dimas asu Ruk ai-amboani sihambo hihifarünini.

²⁵ Adukari Sisas Kraisindi-mayo moani hipoambofe hohoanimo ranaisihei ngusüfoambe mbimarondür-amboane.

Hibru Hibruhündi anihondümborihindeimbimbo pas sürü papimarandi

God ai ahandi nimorindi süngu shefimbo hoafimayu

¹ Horombo God ai afindimbo afindi moatükuni süngure haya shefi amoao mamî ranaheimbo ahandi hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi yafambe süngure haya hoafiyundürî marandi.

² Nga asu hapondani bidifirani si ndanambe-ane God ai ahandi Nimorindi yafambe süngure haya hoafiyumunimboani. Nimorindi sünguyu God ai muᅅguambo moatükuni sünü hifi ra nafimarandi. Raniyu asu ai Nimorimboya, ai muᅅguambo moatükuni ra ahandi yangirimbeyo-wamboane yahuhaya kafoariri hininᅅgimariri.

³ Ranani asu Nimorî ranai God ahandi si adükari ranambe himboamupuirandeimb-ani. Ranani asu ai Afindandi fi wusindamündümbo nou anüᅅgu. Ranane asu ahandi hoafindi ᅅginindi ranambo muᅅgu moatükuni ra kikihamindi aninᅅgo. Ranane asu shefi moaruwai hohoanimo foafoefembo ratüpuri ra moendire haya süᅅgunambo hafu Bogori Hondündi wari hondü warani bogori hondümbofi mamaru.

Nimorî ai sünambeahindi nendi ᅅgasündeamboani

⁴ Godindi Nimorî ai adükariambofi tüküfiyuane asu sünambeahindi nendi ai rani hoarehi tüküfundî. Mamî yare ra nou-ane Ape God ai ahambo 'Wandi Nimorî' yahu dükarirühi adükari ndürî ra sagadowohü asu sünambeahindi nendambo ndürî akidou masagapuri.

⁵ Nga God ai mamî-simboani moai sünambeahindi nendi ranahamumbo mamimbo amboani hoafiyuhüya,

"Hapo ro sahea, 'Seana wandi nimor-anafi,
ᅅga haponda ro shafi Apembo-yaheamboanahî,'" asahi, *Buk Song 2:7*

yahu. Asu asukai moai sünambeahindi nendi mamimbo yahuya,

"Ro ahandi afindindamboyahi,
ᅅga asu ai-amboani wandi nimorindümbui," *2 Samuei 7:14*

yahu.

⁶ Nga ndeara ai ahandi amonᅅgo nimorî mamî hifina koafoefimbo yahuhaya hohoanimoyuhü nimarümbo, asu ai mamî yare hoafiyuhü yahuya,

"Muᅅguambo sünambeahindi nendi rani amboani moani ahambo yangiranimbo hohoanimo-ndimondowohü, 'Ai yangir-ani adükarayü,'
mbisimo," *Io 32:43*

mehu.

⁷ Hoafi nda ndahuraiyo ai sünambeahindi nendambo yare hoafiyuhü yahuya,

"Aiana sünambeahindi nendambo weri nahurai nafirapurühi,
asu ahandi ratüpuriyomo-rundeimbi ranahamumbo hai imami nahurai nafirapuri-randeimb-anemo," *Buk Song 104:4*

mehu.

⁸ Nga ahandi Nimorî ranahambo God ai yare hoafiyuhü yahuya,
"O God, shafi ᅅginindi hifandarandi ranana koadürümbo-koadürümbo hohane,

Se sihafî nendi ranaheimbo mbumundi hohoanimo süngu anandi hifandirandürî arandi.

⁹ Seana nîne-moatükunî mbumundayo ranahambo yafohorowandühanafi, nga asu nîne-moatükunî farifarümbayo ranahambo yiiboarukorowandühanafi.

Ranîmbo-hündamboyo sihafî God ranai Adükari mbore diboniyunîni hinîngîmareanîna hîhîfi-hîhîfayafi, sapo sihafî wandafi mamîmbo yahurai hîhîfi-hîhîfi segopurîkoate-a,”

Buk Song 45:6-7

mehu.

¹⁰ Ai asükaiyu Nîmorîmbo yare hoafi yuhü yahuya,

“O Adükari, horombo bidîfiranî hondü se hîfi nafîra mbura asu sihafî warînambo nîmoamo sünü ra nafîmarandi.

¹¹ Ranî-moatükunî ranai ana awandîhoemboe, nga seana moanî rando yahurai yangîrî nîmboamboyafi.

Ranî-moatükunî ranai ana muŋguambo sapo hoearî rawefeyo nou yahurai wonîmbîndîmboe.

¹² Asu se warambeimbi hoearî momondefeyo nou rando ranî-moatükunî ra momondo-wamboyafi.

Asu se randowandanî

ranî-moatükunî ranai nindou hoearî ŋgorü güdeandanî ŋgorü hîmboayu nou randîfemboe.

Asu seana ŋgîrî ŋgorüpoanî findafi,

nga moanî koadürümbo-koadürümbo yahurai yangîrî nîmbafîmboanafi,”

Buk Song 102:25-27

mehu.

¹³ Nga God ai moai sünambeahîndî nendambo mamîmbo amboanî yare hoafi yuhüya,

“Wandî warî hondü waranî se nîmarîfi,

nga rananîmbo asu süngunambo sihafî hürütümbî nindou ranaheimbo sihafî yirümbo hoarehî hinîngîndîheandüranî,

asu se yirî pühîndafi nîmandîfi,”

Buk Song 110:1

yahu.

¹⁴ Sünambeahîndî nendi ra asu nînemoa? Aiana Godîndî diborîhîndî nend-anemo. Aiana Godîndî ratüpuri ratüpuriyomo-rundeimbi yangîrî-anemo, asu ai koamarîhepur-anemo sapo nindou aboedambofe-ndürîmboayu ranaheimbo farîhefe-ndürîmbohünda.

2

Nindumbo aboedambofe ranana adükari hamînd-ane

¹ Ranîmboane awi sihirî moanî nîne hoafi hîmborîmayefî ra ŋgînîndî safî kîkîhîndî-humîndefî hohu ranahambo süngundî-humboane. Rananîmbo asu sihirî ŋgîrî ranî-moatükunî ranahambo gübüsüboadî-hundühi funîndîhehundî.

² Horombo God ai sünambeahîndî nendi-yomondî yafambe süngure ahînümbî hoafi hoafi yumbühündî ŋgînîndî meŋgoro ranahambo anîhondümbo-femboane. Nga asu nindou düdi ai süngufekoate-ayu-ane asu hîmborîkoate-ayu-ane ranana nindou ranai nîne-moatükunî moaruwai ramareandî simogodühi tîŋîrîfombü hohoanîmo masahümündî.

³ Ranîmbo-hündambo-anîmbo asu adükari hamîndî aboedambofe-mayo ra sihirî hîmborîndefühi gîgîrana-mboefeyo ana, ra asu nüŋgundîhu mafæboehua? Sapo Adükari ai ahandîhoarîyu aboedambofe hohoanîmo ranahambo weaŋgurühi hondü wataporîmbo-marand-ane. Ranîyo asu

nindou didiyei himbori-mayei ranai ranana yihoeifimbo anihond-anesi masei.

⁴ Mami yare God ai ahandi aboedambofe hohoanimo anihond-anesi yaho hoafi ra ahei fihitüre haya adükari nginindi moatükuni, asu hepünufeimbi moatükuni afindi ranambo ahei hoafi ra anihond-ane yahu nafuimemun. Raniyu asükaiyu Yifiafi Aboedindi rani-poanimbo rani-poanimo nginindi ra moani ahandi hohoanimonambo yangiri nafiramüdi yibobo-mareandüri. Asu ranimbo-hündambo-animbo sihiri girirana-mbofepoani, nga himborayehi ra kikihsafiyimindimboane.

Aboedambofe-rambo Nindou bogori

⁵ Simbori niŋgo hohoanimo tükufemboayo ranahambo wataporimbo-arihundi ra God ai moai sünambeahindi nendi bogorimbofe hifandiyo niŋgombo diboniyu hininŋireapuri, nga wani. Nga nindoumboyu ramareandi.

⁶ Refembo-mayoyosi, nga asu Godindi bukambe ngorü-kimi yare hoafiyowohü yahoya,

“Nindou ai sihafihimboahü ninea,
asu God se ranaheimbo hohoanimoyafai?

Nindou nimori ranai ninimoatükunimayei-amboyafi
se ranaheimbo didiboado-rowandüri hafarand-a?

⁷ Sapo se nindou aheimbo moani bodifombo sünambeahindi nendi ranai
nimoamo-yomondani
asu aheimbo rani-hoarehi rowandüri hininŋimarowandür-anesi.

Nga asu se ahambo nginindi sabado hawa ai adükari hamindi hond-ani
safindo hawa,
ai muŋgu moatükuni ranahambo bogorimbofi mbüninŋu-wamboane,

⁸ Se nindou ranaheimbo muŋgu moatükuni ra ahei hoarehimbeyo-
wamboane safi hawa hininŋimarowandür-ane,” *Buk Song*
8:4-6

meho. Ai rani-moatükuni rareandühi muŋguambo moatükuni engoro ra nindou hoarehi hininŋimareandür-ane. Nga asu moai hapondanambe ana hoeirihunda nindou ai muŋguambo moatükuni engoro ra hifandihündi, nga wani.

⁹ Nga sihiri Sisasimbo hoeirihuri! Bodifomboyu God ai ahambo sünambeahindi nendi-yomondi hoarehi hininŋimariri. Asu ahandi moani hipoambofe hohoanimo rani-süngunambo muŋguambo nindou ranaheimbo sünguna yifimbiyu yahuhaya. Haponda sihiri hoeirihura Sisas aninŋu God ai ahambo himboamupui-randeimbi nginindi sagado hayambo ai adükari hamindi hond-ani ehundo sapo ai asübusi ranifihiyifimayu ranimbo-hündambo wambo.

¹⁰ God aiana muŋgu moatükuni ra nimindih-ani asu ai muŋguambo moatükuni ra nafimaranda tükumefeyo. Ai ahandi nimori afindi ranaheimbo semündündüri hafo aboedambo-fendürimbo asu ahandi himboamupuimbo-randeimbi ranambo yibobofe-ndürimbo mehu. Ranimboane asu God ai Sisasimbo asübusi sünguyo ahambo boatei hondü ndore nafirümündi hininŋimariri. Ranimboyu asu Sisas ai-animbo nindou aboedambofe-rambohündambo horombofe bogor-ani. God ai rani moatükuni ramareandi ra moani mbumundi hamind-ane.

¹¹ Sapo Nindoumbo sürühoeimbi hohoanimo sagadüri-randeimbi ranani asu nindou sürühehindeimbi-mayei rananei muŋguambo aiana Afindi mami ranahandi nimori yangir-anei. Ranimbo-hündambo wamboane asu

Sisas ai ngiri aheimbo wandi akohoand-anei yahundürimbo amoaningi-ndu.

¹² Asükaiyu ai hoafiyuhü yahuya,

“God, Ro wandi akohoandi ranaheimbo sihafı ratüpurı ranahambo wataporimbo-ndıhandürimboyahi.

Munğu afındı fandife-ambe ro sihambo kakısaondi-hanınıhi God adükar-ani mbısahanını-mboyahi,”

Buk Song 22:22

mehu.

¹³ Asükaiyu ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Ro ahambo yangiri ngüsüfo pandıhinühi anıhondümbö-ndıhini ngamboyahi,”

Aisaia 8:17

mehu. Asükaiyu yare hoafiyuhü yahuya,

“Ro ndanıamboahi God ai wambo munğuambo nımorı masendiri ranıbabıdımbö,”

Aisaia

8:18

mehu.

¹⁴ Sapo nımorı ranai nındou fımboyahi nımböei-ambe asu Sisas ai-amboanı mamı yare ai ramehindı nahurai tüküfi nındoumbofi haya manıngu. Hıfi ndanıhü ahandı yıfi süngu sapo Satan yıfıyo-rambo hohoanımo nımindıhü anıngu ranahambo raguanambo-ndıhini yahuhayamboyu tüküme fıyu.

¹⁵ Nındou yıfımbö yıhımböyeyı habödeı marıhündı. Munğuambo sı maho ra ai hıfi ndanıhü nımböei-ambe ra yıfımbö yıhımbombö ranai kıkıhısafıramındındürı manıngo. Ranı-süngumboyu Sisas ai hıfi ndanıhü yıfımayu aheimbo yıfi yıhımbombö ranambeahındı aböedamböfe-ndürımböhünda.

¹⁶ Sıhırı ranı-möatükünı ra fıfırıhündı, Sisas ai möai sünambeahındı nendı farıhendürı randı, nga Abrahamındı ahıırı mamı farıhendürı arandı.

¹⁷ Mamı ranı-süngumboyu asu ai-amboanı ahandı wandafı mamı ramehindı nou munğuambo möatükünı ra ahandı fı amboa mamı yare yahurai tüküme fıyo. Ranıyu ai hıpoamböre-randeımbı asu ndöre hohoanımöyu Godımbö sı-randeımbı bogorı adükarımböfe tüküfemböhündambo nındoumbofi tüküme fıyu. Ai rame fıyu ra sapo nındou ahei moaruwai hohoanımöyeyı arıhündı ranahambo ahandı horınambo gogorıhefe-ndürımbö-hündamboyu.

¹⁸ Ranımbö-hündambo-anımbö asu nındou daböe nıne moaruwai hohoanımö refe hoeffembö möatükünı tüküfendürı ranaheimbö fıandıhendürımbüı sapo ahambö amboanı ranı-möatükünı ra tüküme fıendöwa tıırıfo ra maröre hayambo wambo.

3

Sisas ai Mosesımbö ngasündırımboanı

¹ Ranımbö-hündambo-anımbö sürühoeımbı wandafı mamı, sıheimbö amboanı God ai wand-anei mehündür-anei. Awi se sapo Sisasımbö dıboadondıhi hohoanımöndeı. Ai Godındı hoafı semındı ho-randeımbı asu Godımbö sıhai-randeımbı adükarı bogor-anı. Sıhırı ahambö anıhondümbörıhu mburıhu wataporımbörıhu arıhündı.

² God ai ahandı ratüpurımbö-hünda Sisas ahambö kafoarırı hınıngımarır-anı. Rananı asu Sisas ai Godındı ratüpurı möanı ndöre ratüpurıyu-randeımbıyu. Sapo Moses ai Godındı worımböyahi manıboadeı nendı-babıdımbö möanı ndöre ratüpurıyu marandı nou-anı.

³ Sisas aiana Mosesındı ndürı ranahambo ngasündeandeımb-anı, sapo nındou worı worımböarandı rananı ndürümbıyuwuhı asu worımbömarandı worı rananı möan-ane.

⁴ Awi sapo mun̄guambo wori ra nindou mam̄ ai worimbondandani an̄imbo fondarimboesi. Nga awi mun̄guambo moatükuni ranamboani God ai yangir-an̄imbo nafiramboani.

⁵ Moses ai God̄indi ratüpur̄iyu-randeimbi nindouyu haya moani ndore God̄indi nendi mun̄guambo ranaheimbo h̄fandimarandür̄i hu. Ramare-andi ranan̄imbo-an̄imbo asu God ai n̄ini-moatükun̄imboyu süngunambo watapor̄imboayu ranahambo nafuirandür̄i marandi.

⁶ Nga Kraisi ranai-ani God̄indi N̄imoriyu haya moani ndore God̄indi wori nahurai-mayei ranaheimbo h̄fandarandür̄i. Nga nḡin̄indi n̄ingo hohoan̄imo ranahambo k̄ik̄ih̄isafi-r̄ihum̄indifüh̄i h̄ih̄ifi-h̄ih̄ifiyefüh̄i Adükari ranahambo himboayefi ana, asu sihir̄i ahandi wori nahurai-ayefi.

God̄indi nendi aheimbo har̄ihefe n̄imar̄i hohoan̄imoane

⁷ Ran̄imbo-hündambo-an̄imbo asu sihir̄i Yifiafi Aboedi hoafi-memun̄imbo türüboadi-humboane. Ai yare hoafiyowohü yahoya, “Asu haponda se God̄indi yafambehündi hoafi himbor̄indeih̄i ana,

⁸ se nḡir̄i himbo-sih̄imond̄ih̄ehindi,

sapo sihei amoa mam̄ horombo ai wos̄ihoafor̄i hohoan̄imoyeih̄i

wandi hoafi mbah̄ir̄ih̄ehi mar̄ihündi nou.

N̄im̄i woh̄i fur̄ikoate-reandüh̄i n̄imboei-ambe ai himbor̄i-koateyeh̄i

wambo moani yar̄ih̄i sis̄indir̄ih̄i hoeimari-hindir̄i.

⁹ Ran̄ihü ai n̄imboeimbo ro n̄ine nḡin̄indi moatükuni 40 himban̄imbo ratüpur̄imayah̄i mun̄guambo ra hoeimari-hindiyosi.

Nga wambo sis̄indir̄ih̄i-hindir̄ih̄i ai n̄üngu-nahurai-yuke masahündir̄i.

¹⁰ Ran̄iyah̄i asu ro nindou wandi ratüpur̄i hoeimari-hindi

ranaheimbo nḡin̄indi-r̄iharüh̄i hoafiya-handürüh̄i sahiya,

‘Aiana mun̄guambo si ra ro hohoan̄imoayah̄i sünguri-hindüh̄i-yeipoani,

nga ai wandi hoafiyaheimbi ra yīboaruko-r̄ihindahanei,’ masahi.

¹¹ Ran̄imboyah̄i asu ro nḡin̄indi-r̄ihandürüh̄i dabari-yaheandüh̄i sahiya,

‘Nindou ranai sapo ro aheimbo har̄ihefe n̄imar̄imbo h̄ifi masahandür̄i ranambe nḡir̄i n̄gei,’ masahi,”

Buk Song 95:7-11

mehu.

¹² Wandafi mam̄, se hibad̄ihumbo. Nga sihei mbusümo nindou mam̄ ai ahandi nḡusüfoambe hohoan̄imo moaruwai tükünd̄ifendowohü an̄ihondümbefe-koatendeih̄i asu ai sapo God yangir̄i koadürümbo n̄ünguwembi-mayu ranahambo h̄in̄inḡindir̄i haya hohoan̄imo ran̄i süngund̄ifimbui.

¹³ Nga sapo God ai si ranahambo hoafiyuhü, ‘Hapo,’ mehu ra awi n̄ingomboane. Nga ranan̄imbo asu haponda ndefeambe se siheihoari mun̄guambo si aho ran̄ifih̄i simbor̄i far̄ih̄efir̄ündei n̄gei. Nga hibad̄ihumbo nindou mam̄ seambeah̄indi ai ahambo hohoan̄imo moaruwai tükünd̄ifendowohü tikai hoaf̄ind̄indoani asu ai hoafi himbor̄ikoatendüh̄imbo mam̄kari hohoan̄imondümbui.

¹⁴ Sapu horombo bid̄ifir̄i si hoan̄i Kraisiimbo nḡin̄indi an̄ihondümbomarihur̄i hefi nou yahurai hefi-hefimbo süngunambo bid̄ifiran̄i yifayefi ana, sihir̄i Kraisīndi nḡunindimbo-ndahumboyefi.

¹⁵ Nga asu se ran̄i hoafi himbor̄imayei ra m̄itan̄indü-hümündimboyei, sapo ai yare hoafiyowohü yahoya,

“Haponda se God̄indi yafambehündi hoafi himbor̄indeih̄i ana,

se himbo-sih̄imond̄ih̄ehindi sapo horombo sihei amoa mam̄ ai

God̄indi hoafi himbor̄ikoate-yeh̄i mbah̄imari-hehindi nou,”

Buk Song 95:7-8

meho.

¹⁶ Nindou didiyei sapo Godɛndi yafambehündi hoafi himboriyei hehi asu rani-moatükuni ranahambo süngufekoate mbahimari-hehinda? Nindou munngu ranai ana sapo Moses ai Isip hifambeahɛndi semündündüri mahu rani-yei ramehindi.

¹⁷ Nindou daboe God ai 40 himbanimbo nginɛndimmararü hu-a? Ai ramefiyu ana nindou sapo moaruwai hohoanimoyei hei asu ai nimi wohi furikoate-reandühi yifisafimayei ranaheimboyu nginɛndimmarandüri.

¹⁸ Asu nindou daboe God ai dabarifihi horombo hoafi hoafiyuhüya, “Ai ngiri ro aheimbo harifehe nimarimbo hifi masahandüri ranambe ngei,”

mehu-a? Sapo nindou ahandi hoafi yihoaruko-rihindühi mbahimari-hehindi ranaheimboyu yare hoafimayundüri.

¹⁹ Ranimbo-animbo awi sihiri hoeindihumboane. Sapo ai Godɛndi hoafi anihondümbofe-koatemayei ranimbo-hündambo wambo-animbo asu ai ngiri harifehe nimarimbo hifi God hinngimareandi ranambe ngei.

4

Godɛndi nendi-yei harifehe nimarimbo

¹ Nga God ai aheimboya, ai harifehe nimarimbo ranambe ngeimboyei yahuhaya horombo hoafimareandi ra yangrombo-wambo sihiri rani-moatükuni ranahambo wataporimbo-marandi ra ndahumɛndemboyefi. Awi sihiri ranahambo ndondihu hibadihumboane, nga nindou mami ai harifehe nimarimbo moatükuni ranambe hokoate-ndu haya bodiboembui.

² Nga sihiri amboani Godɛndi aboedi hoafi ra himboriyefi-mboanefi, sapo amoaο mami-mayei ai yarihi himborimayei nou. Ai hoafi ra himborimayeyosi, nga asu ai ranahambo anihondümbofe-koateyeihi süngufekoate-mayei ranimbo-wamboyo moai ndoreandüri.

³ Nindou sihiri hoafi ranahambo anihondümbo-rihundeimbi ana, harifehe nimarimbo ranambe hefi-rihundeimb-ane fi. Sapo rani-moatükuni ranahambo God ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Ro ranaheimbo nginɛndi-yahandürühi dabari-yaheandühi sahiya,
‘Ai ngiri sapo ro aheimbo harifehe nimarimbo hifi segudürümbo-mayah ranambe tükündahindi,’ masahi,” *Buk Song*
95:11

mehu. Ai Moses nüngu-ambe rani hoafi ra hoafimayu. Nga horombo ai munngumbo moatükuni nafiramündi mbura ahandi ratüpuri ra munngumayo.

⁴ Nga Baiborambe ngoründühi rühi 7 si ranahambo sapo yare hoafiyowohü yahoya,

“God ai ratüpuriyu humbo 7 si rani-simboaniyu wari hare mamaru,” *Stat*
2:2

meho.

⁵ Mare mami rani-moatükuni ranahambo asükaiyu yare hoafiyuhü yahuya, “Nindou ranai ngiri sapo wandi harifehe nimarimbo hifi ranambe ngei,” mehu.

⁶ Israer nindou ranai weangurühi hoafi aboedi ranahambo himborimayei aiana moai harifehe nimarimbo hifi ranambe hei sapo ai rani-moatükuni God ai hoafimayu ranahambo anihondümbofe-koatemayei ranimbo-wambo. Nga asu nindou amuri-mayei aiana ranambe ngeimboyei.

⁷ Ranimbo-hündamboyo asu süngunambo God ai asükaiyu ngorü si ra hinngi-mareandi, sapo si ranahambo dukareandühi “ndan si” mehu ra.

Godindî hoafi mbahirîhefe si afindî hîmbani ra ho-ane rani mbusümo Defitindî yafambe süngure haya God ai hoafiyuhü yahuya,

“Asu haponda se Godindî yafambehündî hoafi hîmborîndeihi ana, se ngîrî hîmbo-sîhomondîhehindî,” *Buk Song 95:7-8*

mehu.

⁸ Nga asu Sosua ai nindou ranaheimbo sapo God ai harîhefe nîmarîmbo hîfî ra horombo hoafîmayu mbasagadürü-mbonana, asu God ai ngîrî asükaiyu sünguna ngorü si tüküfemboayo ranahambo wataporîmborandî.

⁹ Ra rawefeyo nou-ane asu Godindî nendî ranaheimbo amboanî harîhefe nîmarî si ra awi mbanîngondürî sapo God 7 sihî warî hare mamaru nou.

¹⁰ Nindou düdi ai sapo Godindî harîhefe nîmarîmbo hîfî ranambe ahu ana, nindou ranai ahandîhoarî ratüpurî moendîre haya nîmarüamboani sapo God ai-amboanî munju moatükunî nafîra humbo warî hare mamaru nou.

¹¹ Ranîmbo-hündambo-anîmbo awi sîhîrî amboanî ranî harîhefe nîmarîmbo moatükunî hîfî ranambe tüküfembo hütî-hütîndefîmboane. Rananîmbo asu nindou mamî ai-amboanî ngîrî sîhîrî ranambeahî tüküfembo gübüsî-boadeamunî sapo nindou ai aheihoarî Godindî hoafi ranahambo süngufekoate-yeihî bodîmefoehindî nou.

¹² Godindî hoafi ranane yangîrî nîngombo ngînîndî ratüpurî ratüpurîyohü anîngo. Aiana yihîmîndî hamîndîyo hayamboane asu pisao yîboboaanî yihîmîndî-yoweimbî ranahambo ngasündeamboane. Godindî hoafi ranai ana ragu safambe kefoendühî sapo yifiafî asu yangîrî nîngombo hohoanîmo ahafe mamambe-marîneandî, hamîndî türîand-ambe asu efu nîmaro-ambe amboanî ragu keboemboe. Ranane asu ai nindou-yafe ngusüfoambe hohoanîmo ragu amaro ranahambo türüfoare arandî.

¹³ Ngîrî nîni-moatükunî Godindî hîmboahü dîbonapîndîfe yagodo. Nindou munju God ai nafîmarandî ranai ana ahandî hîmboahü weindahî yangîrî-ane. Nga God ai süngunambo sîhefî hohoanîmo munju yîbobondeambui.

Sisas ai sîhefî Godîmbo saimbo bogorî adükarî-ani

¹⁴ Sîhefî Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî Sisas, Godindî Nîmorî, ranai sapo God amaru ranambe nîmoamo mahafu. Nga awi sîhîrî ranîmbo-anîmbo nîni-moatükunîmboyo anîhondümborîhundühî weindahî wataporîmborîhu arîhundî ranahambo ngînîndî-safî kîkîhîndî-humîndefîmboane.

¹⁵ Sîhîrî sîhefîhoarî ana moaruwai hohoanîmo ranahambo hîfînambofembo ngînîndî-yefîpoanî. Nga asu sîhefî Godîmbo sai-randeimbî nindou ranai ana sapo nindou sîhefîmbo hîpoambofemunîkoatemayu ra nahuraiyupoanî, nga wanî. Nga ranî-moatükunî ra yahurai-ane, nindou ranai-amboanî sîhîrî rawehundî nou afîndî mamîkarambo moatükunî ranai yare hoeimarerîyosî, nga ai moai moaruwai hohoanîmoyu.

¹⁶ Ranîmboane awi sîhîrî moanî mbîro-koate God moanî hîpoambore-randeimbî hîfînda nîmaruwanî ahambo sowana ngefîmboane. Ranambe anîmbo sîhîrî amboawiyeyî yaho hohoanîmo asu moanî hîpoambore arandî ra sîhefîmbo fehefemböhünda ndahumündemboyefî sapo sîhîrî semîndîmbo hohoanîmoayefî amboanî.

5

Sîhefî Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî Sisas ai-anîmbo aboedambo-ndeamunümbui

¹ Munjuambo Godîmbo sai-randeimbî bogorî adükarî nindou ana sapo nindou-yei mbusümonîndî God ai kafoarîrî hînîngîmarîrî-ani. Ranani

asu nindou ranai munḡuambo nindou ranahei moaruwai hohoanimo ranimbohünda Godimbo moani saimbo asu ahambo ninihondi hifokoefe sihefembo-hündamboane kafoariri hininḡimariri.

² Ranane asu nindou ai fifirifekoate-yeihimamakarīyei arihündi ranaheimbo himboari hoafendühi hibadarümbui, sapo nindou-mayei ranai-amboani aheihoari ḡinindi ninḡokoate-yeihimambo.

³ Ranimbo-wambo ai Godimbo nine-moatükunihifokoare sihenda horipirayo ra ḡiri nindou didīyei moaruwai hohoanimomayei ranaheimbohündambo yanḡiri randeandi. Nga ai-amboani ahandi moaruwai hohoanimo ranimbohündambo kameihirareandühani.

⁴ Godimbo sai-randeimbibogori adükarimbofe ndürümbimoatükunane asu adükariratüpurira ḡiri nindou mamai ahandihoari ranimbondahe nimboambo mbüsu, nga wani. Nga moani God ahambo kafoaririmboani rani ratüpurimbohünda sapo Aronimbo boatei Godimbo sai-randeimbimboriri kafoariri hininḡimariri nou.

⁵ Mami yare yahuraiyo, Kraisaiana Godimbo saimbo ra bogorimbofe adükarindürümbiyo ninḡombo-mayu ra ahandihoari moai bogorimbofinḡu, nga wani. Nga Godiyu ahandi ndüri adükarisagadowohühoafiyundühi yahuya,

“Seana wandi nimor-anafi,

nga haponda ro sihafipembo-yaheamboanahi,”

Buk Song 5:7

mehundo.

⁶ Asu God ai asükaiyu yare hoafiyuhü yahuya,

“Awi seana wambo sairambo bogorimbo-ndafo rando ndühümeambo nimboamboayafi

sapo Merkisedek referambohünda manḡu ranifihitündo hawambo,”

Buk Song 110:4

mehundo.

⁷ Sisas ai hifi ndanihü yanḡiri nḡuambe Godimbo sapo ahambo yifihündi aboedambofimbomayuranahambo ai moani puküna hoafiyuhü aranhimboahi hümoariyuhü didibafiyundühi hoafiyundo marandi. Sisas ai himboari hoafendiyu haya Godindi hoarehi nḡumbo-wambo God ai ahandi hoafi ra himborimayundo.

⁸ Sisas ai Godindi Nimoriyusi, nga ninimoatükunitirifo afindi ahambo tükümefero ra ahambo yamundifiwani asu ai Godindi hoafi ra süngufe hombohündamboyo tükümefero.

⁹ Raniyu asu ai tirifo moatükunira ndeara yare nafamündi mbura rananimbo asu ai nindou didīyei ahandi hoafi süngurihi arihündi ranaheimbo koadürümbo aboedambo-fendürimbo nimindihifi tükümefiyu.

¹⁰ Raniyu asu God ai ahambo fi sairambohünda Sisasimbo bogori adükarimboriri hininḡimariri sapo Merkisedek rasüngure marandi ranifihitüre haya.

Se Godimbo anihondümbofe ho ra hininḡife-poani

¹¹ Rani hoafi ranahambo siheimbo wataporimboyo-ndürimbo ra afindane enḡoros, nga siheimbo wataporimboyo-ndürimbo ra awi akidou tirümbi safane, sapo se nima hohoanimo ra puremindi-koateyei arihündi ranimbo.

¹² Afindimbo maho ra se Godindi hoafi yamundife-randeimbiniḡombomayo-aneisi. Nga awi nindou ḡorü ai-animbo Godindi hoafi boakori fifirife ra asukai siheimbo yamundi-mbirhindür-amboane. Se ḡinindi sesi sesimboayei rananeisi, nga asu awi nindou ḡorü ai siheimbo titi yanḡir-animbo dagadürimbui.

¹³ Nindou düdi ai titi yangiri simindimboayu ana, ai nimoakidou nou-ani, nga asu ai aboedi mbumundi hohoanimo aho ranahambo yamundife ra moai türüfoareandi.

¹⁴ Sapo nginindi sesi ranana nindou adükarimboehindi ranahei sene. Nindou yahurai ana ahei hohoanimo ra ndorhi korifoarhi arihündi-wambo asu ai nine-moatükunü aboedayo-ane asu nine-moatükunü moaruwaiyo ranane rani-moatükunü ranahambo türboadhi fifindhimboyei.

6

Godimbo anihondümbofe ranahambo shiri kikihi safindihumündefimboane

¹⁻² Awi ranimbo-animbo shiri nginindi yamundife hoafi rani-sowana sühündahundüh-animbo asu Kristeni-yafe raboakori hoafi yamundifembo engoro ra daboadanambo-ndihumboane. Shiri ngiri kambohoani rani yangiri fondihu asükaindefi findihehu fondihu ndihundi. Asükaindefi ngiri shiri ranahambo wataporimbondihu ngefi, nga ranana sapo nda: Ndorhefe-koate ratüpurü daboadanambofe, Godimbo anihondümbofe, rani-poanimbo hmoni hundürü hohoanimo, nindou-yeiwami wari nandife hohoanimo, nindou yifihündi asükaiyo botife hohoanimo asu Godindi nendi yibobofe hohoanimo rani-simboani God yibobondeandani asu bidifiri ai koadürümbo yangiri nimboeimboyei asu bidifirimbo God ai tñirifo dagadürimbui. Rani hoafi yamundife yangiri ngiri hihirindefi keboehu ndihundi, nga wani. Nga sapo nindou boagiri-yafe yamundife hoafi rananimbo himborindefühi süngundihu ngefimboane.

³ God ai shefimbo refembo hinngareamuni ana, shiri randihumboane.

⁴ Nindou bidifiri ai Godindi sürühoeimbi hohoanimo ranambe nimboei, asu sünambeahindi moani saimbo moatükunü ra ai yarihi hoeirhindi asu Yifiafi Aboedi ra ai-amboani sahümündi manimboei. Asu nindou ranai rarihindeimbi ai ahei anihondümbofe ho ra randhi hinngandhi hehi, asu asükaindei nüngundhi hihirindahi Kraisimbo anihondümbo-mandihora?

⁵ Sapo ai Godindi hoafi aboedi hamind-ayo ranahambo fifirihindi ai yarihi hoeirhimboane-wambo. Asu ai Godindi aboedi si süngunambo tüküfemboayo ranahandi nginindi ra hoeirhimboanei.

⁶ Asu ai ahei Kraisimbo anihondümbofe hohoanimo ra moani yarihi hinngarhindi ana, ai ngiri asükai hihirindahi anihondümbondihindi, nga wani. Rani-moatükunü ra refekoate-ayo ana, ngiri randifeyo sapo ai ahei-hoari asükaiyei Godindi Nimori ranahambo nimi keimbi karthe-ndeimbifihi nindou himboahü hifokoarihori pamarihori noumayo-wambo.

⁷ Hoe ranai hifi rani-wami afindimbo peyoani asu hifi ranai hoe ra semindühi nindou nübürü-marhündi ranahei nübürü ranambe sesi aboedi tükefeyo ana, God ai rani-moatükunü ranahambo aboedi didiboadore huhani.

⁸ Nga asu hifi rani-wami nübürü ranai wohafi napo furiyowohü wohi ai furayo ana, ngiri aboedindo. Ranimbo-animbo asu rani-moatükunü ranahambo God ai moaruwaimbo-ndeanda asu sünguna hainambo tikirindandani awarindhoemboe.

⁹ Nga wandafi mamü, ro hoafi afindi tñjümbi ndahurai hoafayefi ra awi siheimboanefi hoafayefisi, nga ro siheimbo rani-moatükunü ranimbohünda fifirihundürü-mboanefi. Se ngiri randhi nindou amuri ramehindi nou moaruwaimbo-ndahindi, nga wani. Nga awi siheimbo

God ai aboedi didiboado-ndearümbui sapo ai sheimbo aboedambofendürimboayu ranimbo-hündambo.

¹⁰ God aiana nindou hohoanimo mitaniramündi-randeimbiyupoani. Raniyu-animbo asu ai nine ratüpurü se ratüpuraye-ane asu Godimbo ngusüfo parihorühi ahandi nendi ranaheimbo farhehi marhünd-ane asu hapondani amboani yarühi arihünd-ane ranahambo ngiri mitanindamündündürü, nga wani.

¹¹ Yihoefi adükari hohoanimo sheimbo ranana ndahurai-ane. Roana sheimboya, awi se muḡguambo moani rani-ratüpurü yanggir-animbo randihi ratüpuründe-igeimbo bidifirani hondü rananimbo asu se ninmboyei himboaye ranai anihondü tükümbife-ndüramboane.

¹² Se rani ratüpurü süḡgufe ho yiboaruko-yiboaruko ranimboanefi ro moei-asefi. Nga se sapo nindou bidifiri Godimbo anihondümborihori mburühümbo-maye sapo Ape ai nini-moatükuniyo segodürimbo horombo hoafimareandi ra asahümündi nou randahindi sefomboanefi hohoanimoayefi.

Sihiri Godindi horombo hoafi ra anihondümbondihumboane

¹³ Horombo God ai Abrahamimbo horombo-hoafirirühi ai anihondümborandihamboyahü yahu dabarimefiyu. Ahambo moai nini-moatükuni ngasündeambo nahurai yangoro ranambo dabarife-mbohünda, nga wani. Nga raniyu asu ai moani ahandi ndürü ranihi yangiri dabarifihi hoafimayu.

¹⁴ God ai yare hoafiyuhü yahuya,
 “Anihondümborandihü ro sishambo aboedi-aboedi-ndiheaninimboyahü asu
 sihafi ahiri mamü afindi tükündahimboyei,” *Stat 22:17*
 mehu.

¹⁵ Raniyu asu Abraham ai rani-moatükuni ranahambo himboyuhü nüḡḡ-ane God ai ahamboya, aboedi-aboedi-ndiheaninimboyahü yahuhaya horombo-hoafimariri.

¹⁶ Nindou mamü ai dabarifembo yahumbo ra sapo nindou ḡgorü düdi ai ahambo ngasündiri haya ranahandi ndürinambo dabarindi-fiyuananimbo asu ahandi hoafi ra ḡḡineminimbo nini-moatükuni simbori hoafi mbusümo ḡḡoro ranahambo wanindimboe.

¹⁷ Nindou sapo didiyeyi ai God aheimbo aboedi didiboado-fendürimbo ahandi nimorimbo horombo-hoafimareandi ra ḡḡiri ḡgorü süḡḡundheandi yahuhaya ranimbo weindahireandühiyu ahandi horombo-hoafi ranahambo ḡḡinamündühi dabarimefiyu.

¹⁸ Ahandi dabarife-ane asu horombo-hoafife-ane yimbu moatükuni ranana ḡḡiri ḡgorü-ḡgoründo. Asu rani-moatükuni ranahambo God ai yare hoafimayu ra ḡḡiri tikandeambo rambüsü, nga ranimbo-animbo shefi ngusüfo ndondeamunimboe. Ranimboane nindou sihiri didiyefi Godindi fikimü aboedamboyahü nimboefeimbi sihiri ana rani-moatükuni ra anihondü hondü tükündifemboe mbisefi hohu God ai shefimbo horombonambore rani-moatükunimbo himbombo masihemuni ranihi ḡḡinindi kikihindi-humindefi nimboefi-mboane.

¹⁹ Rani-moatükuni ranahambo himbombo hohoanimo ranana shefi niḡḡo hohoanimo ranambeahi nimoei fürfürikoate ḡḡinindi amaro nahurai-ane. Rani-moatükuni ranana aboedambore-randeimbiyo haya ranihoarehi nimboefembo ḡḡiri fürfürindefi. Hohoanimo ranambo-animbo God nimiru-ambe ḡḡemboyefi sapo Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ai yipuri hoeari rani hundüni kefuai ser wori safambe hamindi ragu hüfu-arandi nou.

20 Sihefombohünda Sisas ai Godimbo saimbohünda bogori adükari+mbofi haya God n+maruambe ai-boatei kefuai mahüfu. Sapo Merkisedek ai sai-randeimbi bogori+mbomefiyu ran+fihi türehaya ai koadürümbo-koadürümbo anüngu.

7

Merkisedek ai ndürümb-ani

¹ Merkisedek ranai ana adükari ngoafi Saremi+yafe bogori adükari nindou sapo Godindi ndüri nimoamo hondayo ranahambo sai-randeimb-ani. Abraham ai yifiar+nipoedi bogori adükari nindou yimbuyimbu-yomondi ami t+taboar+foaru hou ran+nipoedi mahüfuwa Merkisedek ai naf+n+hoeiriri haya ahambo Godimbohünda aboed-aboed+mariri.

² Asu Abraham ai yifiar+nipoedi napo semündü masüfu ra mam+10 y+bobore mbura mam+bidifiri Merkisedekimbo masagado. Ndüri 'Merkisedek' ranana 'Mbumundi hohoan+moyumbü bogori adükari' yaho-randeimb-ani. Sapo ai Saremi+yafe bogori adükari nindou-ayu, ran+amboane ahandi ndüri ranamboani 'ngusüfo afurife küfeimbi bogori adükari' yaho arandi.

³ Merkisedek+ndi hond-af+ndi, ahandi amoa, ai tüküme fiyu asu ai y+fi+mayu hoafi ra moai ak+dou amboani yangorowan+fi+fi+fiyo. Merkisedek ranai ana sapo Godindi Nimori moani yahurai nou koadürümbo Godimbo sai-randeimbi anüngu.

⁴ Awi se Merkisedek ranahambo hoeind+hor+ nüngu-nahurai ndürümbi adükariyu tüküme fiyu ra. Sapo sihefi adükari amoa hondü Abraham ai napo yifiar+nipoedi semündü haya ranahambo mam+10 y+bobore haya ahambo mam+bidifiri masagado ra.

⁵ Rifaindi ahiri+mami ranai ana Godimbo sihou-rundeimb-anemo. Ran+yomo asu nindou ranai yang+an+imbo Israeri+yeimayo mam+10 bidifiri napo ra mam+bidifiri sowandümo mbürundamboane yaho ah+nümbi hoafi yare mengoro. Sapo Godimbo sihou-rundeimbi ranai-amboani Israer+hündi+yomo asu Israer ai-amboani Abraham+ndi ahiri+mami+yeisi, nga Godimbo sihou-rundeimbi ai ahei-mayo napo mam+bidifiri sowandümo marundi.

⁶ Nga asu Merkisedek ana Rifaindi ahiri+mamambeah+ndi+yupoani. Nga asu ai Abraham+ndi-mayo napo mam+bidifiri ra semündü mburambo asu ahambo aboedi-aboed+mariri sapo nindou Godindi-mayo horombo hoafi semündümbü-mayu ranahambo.

⁷ Awi sihir+ ranahambo fi+fi+humboanefi sapo nindou düdi ai ngorümbo aboedi-aboedariri ranai ana ndüri ng+n+ndi adükarümbiyu-wamboane asu aboedi-aboedimefiyu ranai ahandi hoareh-ani.

⁸ Rifaihündi aiana Israeri+yeimayo napo bidifiri sowandümo marundi ra nindou y+fi+yomo marundi. Nga Merkisedek aiana nindou-yeimayo napo mam+bidifiri mam+bidifiri semündü marandi, nga ai yang+ri nüngumbü nou-ani sapo Baibor ai yare hoaf+mayo nou. Ranane asu sihir+ yar+hu fi+fi+r+ihündi Merkisedek ai Abraham+imbo ngasünd+mariri.

⁹ Moani hoafimbo rand+hu hoaf+ndefimboane. Rifaindi ahiri+mami ai Israeri+yeimayo napo 10 mam+bidifiri sowandümo marund-anesi, nga horombo Merkisedek ai Abraham+ndi-mayo bidifiri napo masemündu rasimboani Rifaindi ahiri+mami aho ra ranaheimbo kameih+randi masemündu.

¹⁰ Ran+imbo Merkisedek ranai Abraham ranahambo naf+n+hoeirirani Rifai ai tüküfekoate-yuambe ahandi amoa Abraham ranahandi fiambe

mamaru. Rani-moatükuni ra moani hoafomboane. Ranane asu sihiri yarihu fifirarihundi Merkisedek ai Rifaimbo amboani ngasündimariri.

Godimbo sai-randeimbi bogori simbori ai Rifaindi ahuriri mamimemo ranahamundi fondi kosimarihendi

¹¹ Rifaindi sirambeahindi yangiri Godimbo sai-randeimbi bogori ra tüküyafu marundi. Moses ai ahinümbi hohoanimo ra nindou Israerihündi ranaheimbo masagadüri, nga Rifaindi ahuriri mamirani hifandimaru homo. Rifai mamiyomondi Godimbo saimbo ratüpuriri ra nindoumbo ndombarihoaimbonana, asu ngiriri ngorü-poanimbo Godimbo saimbo bogorimbofe moatükuni ra tüküfeyo. Nga ngorü-poanimbo Godimbo saimbo moatükuni ra Merkisedekindi Godimbo saimbo hohoanimo ranifihiri türe hayamboyo, nga Aron Rifaindi ahuriri ahandifihiri türe hayamboyo.

¹² Asu Godimbo saimbo bogorimbofe moatükuni raniri ngorü sünguefeyo ana, asu ahinümbi hohoanimo ranamboani ngorü süngumbifeyowamboane.

¹³ Sihiriri Adükari sapo ahamboane ndani hoafiri nda hoafayo, Aiana nindou ngorü sirambeahindiyu, nga asu Aronindi sirambeahindiyupoani. Moai ahandi sirambeahindi ana Godimbo sai-randeimbi bogori ratüpuriri ra nindou mamiri ai-amboani semüdu, nga wani.

¹⁴ Aiana nindou Suda-mayu sirambeahindiyu tüküme fiyu. Nga asu Moses ai moai rani siriri ranahambo dükare hoafiyu Godimbo sai-randeimbi bogori nindou tüküfembo, nga wani. Rani-moatükuni ra sapo ndorihu fifirihumboanefiri.

Sisas ana Godimbo sai-randeimbi bogori adükari koadürümbo nüngumbani Merkisedek nahurai

¹⁵ Sihiriri dibadorihu hoeirihumboanefiri ngorü simbori Godimbo sai-randeimbi bogori Merkisedek ramefiyu nahurai tüküme fiyu asu ai Rifaindi sirambeahindi sihou-rundeimbi ranahamumbo ngasündimareapuri.

¹⁶ Ai Godimbo sai-randeimbi bogorimbomefiyu ra moai Rifaindi ahuriri yangiri-animbo ratüpuriryo ramboane yaho ahinümbi hoafiri mengoro rani-süngu süngurandi, nga wani. Nga aiana awarihefekoate yangiri nüngumbani ranimboane asu ai ngasündeandeimbi bogori sai-randeimbi tüküme fiyu.

¹⁷ Nga Baibor ai yare hoafiyowohü yahoya,
“Seana Godimbo sai-randeimbi bogori koadürümbo-koadürümbo
nimboamboyafiri

Merkisedek ramefiyu ranifihiri tündo hawambo,” *Buk Song 110:4*
meho.

¹⁸ Horombodidi ahinümbi hohoanimo ranana gigrana-mbofemboane sapo rani-moatükuni raniri aboedi ndorihefekoate asu sihefimbo fehefemuni-koatemayo-wambo.

¹⁹ Nga ahinümbi hohoanimo mengoro raniri ana ngiriri ninimmoatükuni aboedi ndemindi ndondeandi. Nga hapondani ana simbori moatükuni horombodidi moatükuni ranahambo ngasündareandi. Rani-moatükuni himboayefiri ranambo sihiri God sowanambo akimi ngemboyefiri.

²⁰ Asu God ai Sisasimbo ahambo sai-randeimbi-mborirühiri moai moani hiningiriri, nga dabarifihiryu hiningimariri. Nindou bodimondi yaru Godimbo sihou-rundeimbi-yafundeimbi ana moai yahurai dabariri yangorowa tüküyafu rundiri.

²¹ Nga Godindi dabariri sünguyu Sisas ai ahambo sai-randeimbi tüküme fiyu. Rani-simboani God ai yare ahambo hoafiyundowohü yahuya,
“Adükari ai anihondümbo hondü dabarifimboani,

nga asu ai ngiri rani-moatükuni ra hihirinde ngorü süngundeandi.
Nga seana Godimbo sao-randeimbi koadürümbo nimboamboyafi,” *Buk Song 110:4*

mehu.

²² Dabari ranimbo-hündambo wamboyo simbori hoafi femindi sihefe moatükuni-mayo ranahambo Sisas ai hoafiyuhüya, rani-moatükuni ra anihondü tükündifemboe, mehu. Ranimboane hoafi femindi sihefe ra Mosesindi ahinümbi ranahambo ngasündeamboane.

²³ Rani-moatükuni ra yahurai-ane: Horombo ana Godimbo sai-randeimbi bogori nindou ra afindi tüküyafu marundane, nga asu ai yifiyomo rundühi wambo moai ahamundi rani ratüpurü ra gedühi hüramindi ho randi, nga wani.

²⁴ Nga Sisas ana moani koadürümbo nüngumbo wambo asu ahandi Godimbo sai-randeimbi ratüpurü ra ngiri nindou ngorü ai kosindihai ratüpurü, nga wani.

²⁵ Ranimbo-wambo-animbo hapondan-ane asu süngunambo muṅguambo si aho ranane ra nindou didiyei God sowana Sisasindi sünguyahi ahei ranaheimbo muṅguambo aboedambo-ndearümbui. Sapo ai koadürümbo nüngumbo aheimbo farihefe-ndürimbohünda didibafiyu arandi.

Sisas Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ai-animbo sihefimbo fandihemunümbui

²⁶ Sapo Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ndahurai sihefimbo fandihemunümbui. Aiana moani aboedi sürühoeimbi hamindi hond-ani. Ahandi fiambe ana moai se hütiyafi yaho hoafi hohoanimo nimarondo. Aiana moaruwai hohoanimoyeimbi ranaheimbo nindou nimboeia ai moani rani-poani hondüyu haya sünambe nimoamo hond-ani anüṅgu. Nindou yahurai-animbo sihefimbo fehefemunimboani.

²⁷ Aiana bodimondi Godimbo sihou-rundeimbi bogori adükari nindou yahuraiyupoani. Aiana nimbi-nimbi-si moai ahandi fimbohündambo boatei Godimbo ninihondi hifokoare sihai mbura asu sünguna nindou amuri ranahei moaruwai hohoanimo ranahambo yare randi, nga wani. Nga aiana moani mamimbo yangiri randi ramareandi moani koadürümbo ai ahandi fimbo Godimbo sihefembo sapo ninihondi hifokoarefeyo nou refihi.

²⁸ Ahinümbi hohoanimo meṅgoro ranaiyo nindou ndoyimindikoate-memo ranahamumbo Godimbo sai-randeimbi bogori adükari-mbo hininṅgireapuri arandi. Nga asu Godindi ahinümbi hohoanimo ra sagado-ambe ahandi dabarife ranamboyo Nimorimbo yariri hininṅgimariri. Raniyo asu rani-moatükuni ranai ahandi Nimori koadürümbo ndorihoeimbi ranahambo yare hininṅgimareri. Sapo Nimori koadürümbo muṅgunambo ndorihoei nüngumbü-mayu ranahambo.

8

Sisas ai sihefi Godimbo sai-randeimbi bogori adükari-ani

¹ Rani-moatükuni ranahandi nimindi hondü hoafi ro wataporimbo-arihundi ranana sihefi moani yahurai Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ai sünambe God Bogori Hondü-mayu ranahandi hanṅifoani amaru.

² Ranambe-ani aiana Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ratüpurü ranani ratüpurüyuhü moani sürühoeimbi fondi ranambe anüṅgu. Fondi ra sapo Godimbo hoafiyorambo ser wori hondü Adükari ai mafondeandi ranambe, nga nindou ai wori ra moai fondundi.

³ Muŋguambo nindou d̄idemo sapo God̄imbo s̄hou-rundeimb̄i bogori ad̄ukari n̄iŋgomo arundi ra God̄imbo moani saimbo moat̄ukuni s̄ihfefembo asu n̄in̄ihondi h̄ifokoeffeyoani hori kefoefe-rambohündambo an̄iŋgomo. Ran̄imbo-hündambo-an̄imbo s̄ihefi God̄imbo sai-randeimb̄i bogori ad̄ukari ranai-amboani n̄in̄i-moat̄ukuniyo ra awi God̄imbo mb̄is̄ihend-amboane.

⁴ Sisas ranai h̄ifi ndan̄ihü mban̄üŋgu-mbonana, ai ŋgiri God̄imbo sai-randeimb̄imbo n̄üŋgu, sapo nindou b̄id̄ifiri ai Suda-yei ah̄in̄ümbi hohoan̄imo ran̄i-süŋgumbo God̄imbo moani saimbo moat̄ukuni s̄hou-arundi nindou ranai man̄iŋgomo-ndambo wambo.

⁵ Moani sür̄ühoeimb̄i fondi ranambe God̄imbo s̄hou-rundeimb̄i rat̄üpur̄i yaru arundi fondi ranana moani safi hondü s̄ünambeahi eŋgoro rana-handambo sisam-ane. Moses ai sapo sisami moat̄ukuni ser wor̄i-mayo ra fond̄ifembo yahuhaya-mboyuambe God̄ ai ahambo hoafi-yundohü yahuya, “Se ran̄i-moat̄ukuni ra randowand̄ühi ana, sapo h̄ifi wafuambe muŋguambo moat̄ukuni refembo safi hondü sisam̄i-he n̄afuimehan̄ini ranan̄imbo ran̄i-süŋgundo wor̄imbondandi,” *Kisim Bek 25:40*

mehundo.

⁶ Nga haponda Sisas ai God̄imbo sai-randeimb̄i bogori ad̄ukari rat̄üpur̄i ran̄ifihi türe haya rat̄üpur̄ayu hu ranana amuri-yomondi rat̄üpur̄i ŋgasündeandeimb̄i hond-ane. Sapo hoafi fem̄indi aboedi safi s̄ihfefembo moat̄ukuni God̄indi nendi asu God̄i-mayu ranahei m̄busümo d̄id̄iboado-mareandi ranana moani aboedi m̄bumundi ham̄indi hond-ane. Ran̄i-moat̄ukuni ra sapo aboedi ham̄indi hondü horombo hoaf̄ifimb̄ihündi süŋgu wambo.

Simbor̄i hoafi fem̄indi s̄ihefe ai horombod̄id̄i ranahambo ŋgasündeamboane

⁷ Horombo wean̄gur̄üh̄id̄id̄i hoafi fem̄indi s̄ihefe-mayo ra moani aboedi ndombar̄ihoai-mbonana, asu ŋgiri süŋguni ŋgorü tükümeŋfeyo ranai tüküfeyo, nga ranana wan̄iyo.

⁸ Nga asu God̄ ai ahand̄i nendi ranaheimbo pap̄i-hoaf̄i-rand̄ür̄ühi yahuya, “Ad̄ukari ai yahuya, Awi süŋguna ro Israer̄ihündi asu Sudahündi ran̄i-bab̄id̄imbo simbor̄i hoafi fem̄indi s̄ihefemboayah̄i ran̄i si ra tükünd̄ifemboe.

⁹ Ran̄i hoafi fem̄indi s̄ihefe moat̄ukuni ranana ŋgiri sapo ahei amao mam̄i-bab̄id̄imbo Isip h̄ifambeah̄indi koakoma-r̄i-hand̄ür̄i hahi ran̄i-simboani hoafi fir̄i-ham̄indi mas̄iheheandi nahurai-yopoani, nga wan̄i.

Nindou ranai wand̄i hoafi fem̄indi s̄ihefe ra ndofe süŋgufekoate-mayei-amboyah̄i

asu ro-amboani aheimbo moani yar̄ihe h̄in̄iŋḡi-mar̄ihear̄ü, Ad̄ukari ramehu.

¹⁰ Awi süŋgunambo ana Israer̄ihündi bab̄id̄imbo ndan̄i

hoafi fem̄indi s̄ihefe ndand̄ihe ndahurai-an̄imbo rand̄iheamboyah̄i.

Ro wand̄i-mayo ah̄in̄ümbi hohoan̄imo ahei hohoan̄imoambe h̄in̄iŋḡind̄i-heand̄ühi

asu ahei ŋgusüfo fihü sür̄ü pap̄ind̄ih̄i h̄in̄iŋḡind̄i-heamboyah̄i.

Ro ahei God̄-ndamboyah̄i

asu ai wand̄i nendi-ndeimboyei.

¹¹ Nindou mam̄i ai-amboani ŋgiri ahand̄i mam̄i ŋgoaf̄ihündi nindou-mayu ranahambo yamundeand̄ür̄i

asu ahand̄i s̄i-rambeah̄indi nindou ranaheimbo hoaf̄i-ndund̄ür̄ühi,

'Se Adükari fifirindihori,' mbüsu.
Nimboe muᅅguambo nindou ai ndürimbayei asu ndüri-koateyeyi
aiana wambo fifirindi-hindirimboeyi.

¹² Ro hipoambondi-handürühi ahei moaruwai hohoanimo ranimbo amboawiyeyi mbisa hiniᅅgindihearühi,
asu ahei mamikari hohoanimo ranahambo moani mitanindi-hamindi-handürimboyahi," *Jeremaia*
31:31-34

mehu.

¹³ God ai simbori hoafi femindi sihefe ranahambo simbor-ane yahu wataporimbo-randühiyu asu hoafi ranambo ai weaᅅgurühididi-mayo ranahambo muᅅguna wamindafimbo-mareandi. Asu nīne-moatükunī sapo ai wamindafiyowohü sümboayo ranana ᅅgiri amitata awarindihoeyo.

9

Hifi ndanihündambo Godimbo hifokoe fe saimbo hohoanimo

¹ Weaᅅgurühididi hoafi femindi sihefeimbi-mayo ranai ana ranipoanimo Godimbo didibafife hohoanimo asu nindou nafiyoweimbi-hündi sürühoeimbi fondi Godimbo didibafife-rambo ranī amboanī meᅅgoro-ane.

² Weaᅅgurühi sapo sürühoeimbi fondi ser wori ra yimbumbofe papiyoweimbiyo mafondaro. Weindani papī ranambe ana ramnindifembo fondi niᅅgo asu yibadi bret ranī-wamī Godimbo sihefeimbi-hündi niᅅgo marandi.

³ Ai hoeari yipurimborihi kümarihindi asu hoeari ranī daboadanī fondi mamī manᅅgo ranahambo moanī sürühoeimbi fond-ane yahomo marundi.

⁴ Wori ranī safambe, ranī-poanimo fisiriyo-randeimbi Godimbo mandife fondi gorinambo nafirundeimbiyo asu hoafi femindi sihefe-rambo bokis ranī-kameihī manimbafe. Bokis ranahambo gorinambo gabudifoefimbiyo haya asu ranambe gorhipiri yaᅅgoro-ane asu ranambe mana* foaru nindundeimbiyo manᅅgo. Aronindi nīmī-nīmī horombo andufuriyoweimbi-mayo asu horombo nīmoei yimbufihī God ai hoafi femindi sihefe sürü papīmarandi ranai bokis ranambe amboanī meᅅgoro.

⁵ Bokis ranī-wamī mbanendeimbi sūnambeahindi nendi sisamī yimbu mapaiarīfanī Godindi hīmboamupui-randeimbi ra ahafandi mbusūmo meᅅgoro. Ranī-wamī God ai moaruwai hohoanimo ranahambo amboawiyeyi yahu arandi ranīwamī mbanendi ᅅgurine hena nīmarīfanī marīnandi. Nga hapondani ana ᅅgiri ranī-moatükunī ranahambo muᅅguna gedühi hamindi watapori-mbondihu ᅅgefi.

⁶ Muᅅguambo moatükunī ra nafirundūmo kurarundi ana, Godimbo sihourundeimbi ranai muᅅguambo si aho ra ai ahamundi ratūpurimbo hohoanimo-yomondühi sapo weindani papīmayo ranambe kefoau tüküyafu marundi.

⁷ Nga wori safambe papī hondü ranambe ana Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ranai yaᅅgiriyo kefuai tüküfi marandi mamimbo yaᅅgiri muᅅguambo hīmbanī maho ra. Refihī ai moai moanī warī yaᅅgiri hüfu randī, nga nīnīhondi horī Godimbo sihefembo sapo ai moaruwai hohoanīmoyu marandambo asu nindou ai moanī hohoanīmokoate moaruwai hohoanīmoyeyi marīhündi ranaheimbohünda kameihī semündü hayamboyu hüfu marandi.

* **9:4:** Mana ra sesi God ai Israerihündambo nīmī wofī furīkoate-reandühi masagadürī ranane.

⁸ Munguambo rani ratüpurî ranimbo Yifiafi Aboedi ranai yare nafuira-munühi yahoya, weangurühi Godimbo sai-rambo ser worî ranai fondarowanî ana, Sürühoeimbi Hondü Fondi sünambe worî safambe hombo nafi ra weindahife-koatemayo.

⁹ Nimîndihîndî ra ranane nda. Munguambo rani ratüpurî ser worî ranana sisami nahurai hapondanambe ranahamboane nafuiayomunî. Ninîhondî horî Godimbohünda raraofe asihéfeyo ana, ngîrî nindou didîyei Godimbo hohoanîmombo sei-arîhündî ranahei ngusüfo ranai ndondîhoayondürî.

¹⁰ Nga saimbo moatükunî ra sesimbo moatükunî, simîndimbo moatükunî, mamîkarambo fi popoaifoefembo moatükunî ranana moanî fi-hoearî moanambuhü ranahandî ratüpurî hohoanîmo yangîr-ane. Nga asu rani-moatükunî ra süngundîhi ngeianî Godîndî simborî hohoanîmo tükündîfemboe yahumboani

¹¹ Krais hapondanambe tüküfimboani, nga aiana munguambo aboedi moatükunî haponda tükümeéfeyo ndanahambohünda Godimbo sai-rambo bogorî adükarîmbofi tüküfimboani. Godimbo saimbo ser worî hondü sapo horombodîdî-mayo ranahambo ngasündeandeimbi-mayo. Rani ser worî ranana nindou ai worîmbo-rumbo-yomoponanî. Asu rani-moatükunî ranai hîfîni nafiyombo-yoponanî, nga wanî.

¹² Krais ai moai meme horî asu burmakau horî ra semündü haya Godimbo saimbohündambo kefuai hüfu, nga wanî. Nga asu aiana ahandî horî rani-randî semündü hayambo Godimbohünda sehefembo God nîmaruambe Safambe Hondü mamîmbo yangîrîyu kefuai mahüfu sihefîmbo koadürümbo-koadürümbo nîngombo aboedambofemunîmbohünda.

¹³ Nga nindou bidîfirî ai Godîndî himboahü moaruwai fiaye ana, asu Godimbo sihou-rundeimbi bogorî ranai meme horî, burmakau anamîndî horî, asu burmakau yikîmîndî weindambo mandîfimbî-hündî hasüfi rani amboani ahei-wamî bubumafoarunda, asu rani-moatükunî ranambo nindou ahei moaruwai fi ra Godîndî himboahü aboedi tükümehindî.

¹⁴ Nga Kraisîndî horî ana rani-moatükunî hohoanîmo ranahambo ngasündeandeimb-ane. Sapo Kraisîndî fiambe ana moai moaruwai hohoanîmo ra akîdou-amboanî nîmaro, nga wanî. Asu sapo Yifiafi koadürümbo-koadürümbo nîmaro-wembü ranahandî ngînîndî-namboyo Krais ahandî fi nîngombo hohoanîmo ra Godimbohünda ninîhondî hîfokoefe asihéfeyo nou yare hîfokoare masîhendo. Ranimboane ahandî horî ranai ngîrî sihefî fi moanambuhî rani yangîrî popoaindîhendî, nga wanî. Nga aiana sapo sihefî hohoanîmo moaruwai ngusüfoambe popoaimarîhemuna asu sîhîrî horombodîdî fehefekoate ahînümbî hohoanîmo moai süngurîhundî. Ranimbo-anîmbo asu sîhîrî God yangîrî nünguweimbi ahandî ratüpurî aboedi rani yangîrî ratüpurî-ndemboyefî.

Kraisîndî horî ranai simborî hoafi femîndî sihefe ranahambo ngînimaramîndo

¹⁵ Ranimbo-hündambo Krais mamî ranaiyu simborî hoafi femîndî sihefembo moatükunî ra didîboadore semündü tüküfi weindahî-mareandî. Ranimbo asu nindou daboe dîbonîyu-ndüreimbi koadürümbo-koadürümbo yangoroweimbi aboedi moatükunî ahei ape ai nîmorîmbo segodürîmbo horombo hoafi-mareandürî ra ndahümündimboyei. Ndanî-moatükunî ra yare yahurai tükümbîfeyo-wamboane. Sapo Sisas ai yîfîyuhü nindou moaruwai mamîkarî hohoanîmomayei ranambeahîndî

aboedambo-mareandüri ai weaᅅgurühididid hoafi femindi sihefe ra yaᅅgoro-ambe ramarhindimbo-hünda.

¹⁶ Nindou düdi ai süᅅgunambo yifindamboyahä yahuhaya, asu ahandi napo ra nindou ᅅgorü ai mbisemüdu-wamboane yahuhaya, pepafihi sürü pare asihendi ranana sapo ninimoatükunimboyo hoafi femindi asihefeyo nahurai-ane. Nindou ranahandi nimori ai hoafi femindi sihefe hoafi ra süᅅgure huhü afindandi-mayo napo ra asemüdu ana, nindou bidifiri ai hoafideihya, nindou ranai yifimayu mbisei.

¹⁷ Nindou ranai ranimoatükunisihendeimbi-hündi süᅅgunambo ai yifayu rananimbo ranimoatükunirani mamä anihondümbo tükündifemboe. Nga asu nindou ranai yare hoafi firamündi shai mbura awi yifikoate yaᅅgiri anüᅅgu ana, ahandi hoafi femindi sihefe moatükunirani moani yare yaᅅgoromboane.

¹⁸ Ranimbo-hündamboyo weaᅅgurühididid hoafi femindi sihefe ranai amboani horinambo yaᅅgir-ane rani hoafi ranahambo ᅅginemindimbo-hünda yaru marundi.

¹⁹ Weaᅅgurühi Moses ai muᅅguambo nindou ranaheimbo God ai nindumbo ranimoatükuniyagrir-animbo süᅅgundihündi yahuhaya ahinümbi hohoanimo hoafi sürü papire masihendi ranahambo wataporimbo-marandi. Raniyu asu ai burmakau anamindindambo hori memendambo hori ra semündü himoni fonᅅoefi mbura hisip nimi düdü didareimbiyo asu hamburi sipsipindi ninendi bidifiriyo ranimoatükunirambo ahinümbi Buki-mayo raniwami füsishai-füsishaimarandi nindou muᅅguambo ranahei wami kameihä.

²⁰ Raniyu ai hoafiyuhü yahuya,
 “Hori ndanamboanimbo sapo God ai hoafi firamündi shendühi ranimoatükunira randihi süᅅgundihündi yahuhaya hoafimendüri ranahambo ᅅginindamindimboe,”
Kisim Bek
 24:20

mehu.

²¹ Mamä yare ramareandi yahuraiyu Moses ranai hori ra semündü haya, hoafi femindi sihefe ser wori asu muᅅgu moatükuniranambe yaᅅgorowanä Godimbo didibafife-rambo moatükunimayo raniwami kameihä füsishai-füsishaimarandi.

²² Anihond-ane, sapo ahinümbi hohoanimo ranai hoafiyowohü yahoya, “Muᅅguambo moatükunirana horinambo yaᅅgiri-animbo popoaindihendani asu asukai aboedindimboe,” meho. Asu hori peyohü popoihefe-koate ana, God ai ᅅgiri amboawi mbüsu nindou-yei hohoanimo moaruwai ranahambo.

Kraisindi yifi ana moaruwai hohoanimo awarhoendühane

²³ Hifini rotu ser worindi moatükunira sisami nahurai-ane, nga anihondü hamindi moatükunisünambe ᅅgoro. Ranimbo-hündamboanimbo muᅅguambo hifinindi moatükunira horinambo popoihefe ranambo aboedi tüküfemboane. Nga sünambeahindi hondü moatükunieᅅgoro ranai ᅅgasündeandeimbi hori raninambo yaᅅgiri aboedi tükümbifeyo-wamboane.

²⁴ Sünambe anihondü hamindi ᅅgoro ranahandi sisami nindou ai sürühoeimbi fondi nafiru hinᅅᅅmarundi ranambe ana moai Krais ai kefuai hu, nga wani. Nga sapo sünambe fondi hondü-mayo ranambeahiyu ai Godindi himboahü shefimbo-hündambo kameihä tüküfimbo ranambeahiyu ai kefuai hüfu anüᅅgu.

²⁵ Suda-yomondi Godimbo sai-randeimbi bogori adükari ranai ana ser wori moani safambe hondü ranambeahiyu rani-poani hori semündü haya moani mamimbo yangiri himbani mamimamandi randühi kefuai hüfu marandi. Nga Kraisa ana ai moai ahandi fi ra Godimbo saimbo afindimbo kefuai hüfu randi, nga wani.

²⁶ Rani-moatükuni ra rambarea-mbonana, Kraisa ranai tiriifo afindimbo semündü ra hu-humbo God ai hifi, sünu asu mungu moatükuni ra nafirand-ambe amboani tüküfi, nga wani. Nga asu moani ai mamimbo yangiri hamandi munguambo si aho ranahambo kameih tükufemboane ndeara bidifiranambo si ranai tükufembo yangiriyoyambe. Moaruwai hohoanimondi nginandi engoro ra Kraisa ai ahandihoari Godimbo sihefimböhünda yifiyowohü awarihembo-hündamboyu tüküme fiyu.

²⁷ Munguambo nindou moani mamimbo-animbo awi yifiyoy mburumbo asu süngunambo God ai yibobondeambui.

²⁸ Mami yare yahuraiyo Kraisa amboani ahandi fi ra Godimbo sihefimböhünda moani mamimbo yangiri nindou afindi ranahei moaruwai hohoanimo ra raguanambo-femböhünda yifimayu. Asükaiyu ai tükefiyu ra moaruwai hohoanimo ranahambo gogorihembo yifimboyupoani, nga nindou didiyei ahambo tükümbifiyu sei hehi himboayei hei ranaheimbo aboedambo-fendürimbo-animbo tükündüfimbui.

10

Kraisa ai mamimbo yangiri yifimayu

¹ Suda-yeimayo ahinümbi hohoanimo ranana sapo nine-moatükuni aboedi süngunambo tükufemboayo ranahandi-mayo sisami yifiafi nahurai-ane. Asu nindou ai ahinümbi hohoanimo süngurihi-rühündeimbi munguambo himbani aho ra ahei moaruwai hohoanimo ranahambo-hündambo Godimbo ninihondi hifokoarhi sihehi arihünda. Nga rani hohoanimo ngiri nindou Ape sowana hei arihünda ranaheimbo munguna aboedambo-ndeandüri.

² Nga ahinümbi hohoanimo süngu nindou-yei moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-reandüra ai aboedi sürühehindeimbi tükümbehimbonana, asu ai ngiri moaruwai hohoanimo ranahambo hütiyefi sei hehi hei rihünda. Rambefe-mbonana, asu munguambo Godimbo ninihondi hifokoefe hohoanimo ra rühsafi hinngirihisi.

³ Nga asu Godimbo hifokoefe sihefe hohoanimo ra munguambo himbani yarhi piyeyi arihü hei ahei moaruwai hohoanimo ranahambo hohoanimo korifoefe-ndürimbohünda.

⁴ Nga burmakau hor-ane asu meme hor-ane rani-moatükuni ranai ana awi ngiri moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-ndeandi.

⁵ Ranimbo-hünda Kraisa ai ndeara hifina kosimbo yahumbo ai Godimbo hoafiyundühi yahuya,

“God, seana sihambohünda ninihondi hifokoefe sihefe moatükuni ranimbo ana se moai yifiriyafi,

nga se wandi fi-safi ranirandi refemböhünda yaro masahawandi.

⁶ Seana ninihondi sihambohünda munguambo mandifeimb-ane, asu moaruwai hohoanimo raguanambo-femböhünda ngörü-poani sihambo sihembo moatükuni ranimbo ana moai hihifi-hihifiyafi randi.

⁷ Raniyah asu ro yarhe hoafiyahühiya, ‘O God, yiniyah ro nda.’

Sapo sürü paru masihoemo buk ranambe wambohünda yare hoafimayo.

Moani sihafi hohoanimoayafi rani-süngufembo-hünda ro ndeara kosamboanahi,”

40:6-8

Buk Song

mehu.

⁸ Weangurühi ai yare hoafiyuhü yahuya, “Seana moai yifiriyafi randi sihambohünda ninihondi hifokoefe sihefe asu mandife arandi moaruwai hohoanimo raguanambofembo ranimbo ana,” mehu. Ahinümbi hohoanimo ra yangrowani rani-süngumbo ninihondi Godimbo hifokoefe sihefe hohoanimo ra yarühi arihündi yahu Kraisi ai hoafimayu.

⁹ Asükai ai yare hoafiyuhü yahuya, “O God, yinayah ro nda. Ro sapo se hohoanimoayafi süngu yangiri süngufih refemboanahi ndanimboahi,” mehu. God ai muḅuambo wamindafi Godimbo sai-rambo moatükuni ra gigiranambo-reandühani, asu Kraisi ndi fi Godimbo saimbo moatükuni ranahandi fondihü simbori kikafoareandi.

¹⁰ Sapo Sisasi Kraisi ai God ro hohoanimoayahi süngu yangiri rambireandamboane mehu rani-süngure haya asu ai moani ahandi fi ra mamimbo yangiri muḅuambo si aho ranimbo kameih Godimbo masihendo. Rananimbo asu sihiri moaruwai hohoanimo ranambeahindi aboedi sürühehundeimbi animboefi.

¹¹ Suda-yomondi Godimbo sai-randeimbi bogori mamami ranai ahandi Godimbo ninihondi mandife sihefembo ratüpurü ra muḅuambo si ratüpurüyuhü moani mamimbo moatükuni ratüpurü yangiriyu raro ra hu marandi. Nga asu rani-moatükuni ratüpurü ranai ana awi ḅgiri moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-ndeandi.

¹² Nga asu Kraisi-ana moani ai mamimbo yangiriyu yifiyuhü ahandi fi ra Godimbo masihendo muḅuambo si moaruwai hohoanimo ra raguanambofembo-hünda. Ranani asu ai haponda Godi ndi warü hondü warani amaru.

¹³ Ranihü ai Godimboya, ai wandi hürütümbi nindou ra wandi yirimbo hoarehi hinḅgimbi-reandi yahuhaya hifanda amaru.

¹⁴ Ai moani mamimbo yangiri yifiyuhü Godimbo fi ahandi ra sihendühi asu raninambo ai nindou ranaheimbo moaruwai hohoanimo ranambeahindi sürühendürü hinḅgi-mareandüra ai koadürümbo-koadürümbo ndorihahi animboei.

¹⁵ Yifiafi Aboedi ranai-amboani ranahambo anihond-ane meho. Nga ai Baibor-ambeahi weangurühi hoafiyowohü yahoya,

¹⁶ “Haponda awi süngunambo-animbo Israer nindou-babidimbo, ndani hoafi femindi sihefe ndandihe ndahurai-animbo randiheamboyahi,” Adükari ra mehu.

“Ro wandi-mayo hohoanimo ahei hohoanimoambe hinḅgindihendühi asu ahei ḅgusüfofihü sürü papindihü hinḅgindihendamboyahi,” *Jeremaia 31:33*

mehu.

¹⁷ Raniyu ai niḅofi hoafiyuhü yahuya,

“Ro ahei moaruwai hohoanimomayei-ane

asu moaruwai hamindi moatükuni hondü yarühi arihündi

ranahambo amboawiyeyi mbisahi ḅgiri gedambo hohoanimondahi,”

Jeremaia 31:34

mehu.

18 Asu munḡu ran-i-moatükun-i hohoanimo ranahambo amboawiyeyi ehu ana, asu moaruwai hohoanimo raguanambofembo Godimbo ninihondi hifokoefe sihefe hohoanimo ranai ḡgiri asükaindo tükündife ndandi.

19 ḡḡa ranimbo-hündambo-animbo wandafi mam-i, awi Godimbo sihefe bogori adükari ai moani Sürühoeimbi Hondü Fondi ranambe kefuai hu arandi nou sihiri amboani moani himbokoate God nimiruambe Sisaindi hori süḡgumbo keboehu ḡgemboyefi.

20 Sihiri ranambe keboehu ḡgemboyefi simbori nafi rani-süḡgu. Sisas yifiyuhüyu ai hoeari Godindi nafitambehü mapeniḡgo rani mbusümo nafi hifombo yanggiri niḡḡoweimbi nafi ra sübüdmarihendi.

21 Ranimboane hapondani ana sihiri Godimbo Sai-randeimbi Bogori Adükari Godindi wori sünambe ranambeahindi nindou hifanda-randeimbi bogori anḡḡu. Ranai Sisas-ani.

22 Sapu aiyu ahandi horina sihefimbo moaruwai hohoanimo sihefi ḡḡusüfoambe ranahambo sihiri hüti-ane fi yarihu arihundi sefirihundeimbi amaro ra popoi-marihemuni. Asu sürühoeoyoweimbi hoenambo amboani kameih-i sihefi fi hundürümaramuni. Ranimbo-hündambo-animbo sihefi ḡḡusüfoambe moaruwai tikai hohoanimo amaro ra raguanambondi hu mbundi hu asu sihiri moani anihondümbofe hohoanimo rani yanggiri ndahumündefi hohu God sowana akimi sühündahu ḡḡefimboane.

23 God ai aboedi moatükun-i süḡḡunambo sihefimbo saimunimboayu ranahambo horombo hoafimareandi. Ranimbo sihiri hoafiyefi arihundi ranahambo awi ḡḡinindi nimboefimbo himbondefimboane. Awi ahambo sihiri randeambui mbisefi anihondümbo-ndihumboane sapo God ai hoafiyumbühündi ai randeambuimbo-hündambo wambo.

24 Awi sihiri mamami wandafi mam-i ranaheimbo hohoanimo-ndefimboane. Asu nindou ai simbori fehefe asu ḡḡusüfo pefe hohoanimo ra ahei hohoanimoambe botindihumboane.

25 Awi sihiri ana wandafi mam-i babidi mamühi fandife hohoanimo ra refe hiniḡḡifepoani rühi sapo nindou amuri bidifiri raweahi arihündi nou, ḡḡa wani. ḡḡa se hoeirihimboanei bidifirani si ra ndeara akimane. ḡḡa ranimbo-hündambo-animbo asu sihiri nindou bodimondi ranahei ḡḡusüfoambe hohoanimo ḡḡineminindi-ndürimbohünda tiriifondefi ḡḡefimboane.

Godindi Nimori ranahambo daboadanambo-fipoani

26 Asu sihiri Kraisindi-mayo anihondü hoafi ra fifirihu mburihu, moani sihefi hohoanimonambo yanggiri hefühinda, raninambo moaruwai hohoanimo rani-süḡgu peahu ahefi ana, moai ḡḡorü-poanimbo hifokoefe Godimbo sihefeyoani asu ranambo hohoanimo ra raguanambofembo yanggoromuni, ḡḡa wani.

27 ḡḡa sapo Godindi yibobofemunimbo si tükündifeyowohü nindou Godindi hürütümbi ranaheimbo ḡḡinindi hamindi hai ranambo tikirindandürimboe ranahambo yihimboyefühi himboayefi rani yanggiranane engoro.

28 Nindou düdi ai ahinümbi hohoanimo Moses masendi ra himboriyowohü süḡḡufekoate-ayu ana, nindou yimbuyafani asu ḡḡimiyomo ai rani-moatükun-i ra ai ramareandi sei hoafiyeyani moani amboawi yaho-koate hifokoarhi marihündi.

29 Asu nindou düdi ai Godindi Nimorimbo daboadi hihirariri ana, se ranahambo nungurihi hohoanimo-yeyiyeia? Nindou ranai ana awi afindi tiriifo saf-animbo ndemündümbui. Kraisindi-mayo hori ranambo

Godindi hoafi femindi sihefe ranahambo ndomarihendi. Hori mami ranamboyo nindou ranahambo hohoanimoambe süriheri hiniŋgimarer-anesi. Nga asu nindou ranai hoafi femindi sihefe hori-mayo ranahamboya, rani-moatükuni ana moan-ane, nga ndorihoeimbi moatükuni hamindiyopoani yahumbü nindou-ani. Ranani asu ai Yifiafi moani hipoambore-randeimbi ranahambo moaruwai-moaruwai-mboareandi.

³⁰ Sapo sihiri fifirihundi Adükari ai yare hoafiyuhü yahuya,
“Nindou moaruwai hohoanimoeyiani rani-süŋgumbo simbori tñirifo sai ana, wandi ratüpur-ane.

Ro simbori tñirifo ndeheamboyahı,” *Io 32:35*
mehu. Asükaiyu ai niñofi ŋgorü hoafiyuhü yahuya,

“Adükari ai ahandihoar-animbo ahandi nendi ra yibobondearümbui,” *Io 32:36*

mehu.

³¹ Yangiri koadürümbo nüŋgumbü God ai nindou kikihemindimbo ra yihimbombü moatükun-ane.

Anihondümbofe hohoanimo ra ŋginindi kikihindihumindefimboane

³² Sapo rani-moatükuni siheimbo-so horombombo tükümeŋyondüri ranahambo se hohoanimondei! Godindi-mayo si aboedi siheimbo boakifoareandürambe rani mbusümo maho ra sapo se tñirifo afindi tükümeŋdüra awi tñirifo ranambe hütihütimayei hei-ane.

³³ Se rani-simboani nimboei-ambe ana ŋgoambo nindou bidifiri ai siheimbo nindou himboahü moaruwai-moaruwaimbo-rhindürühi tñirifombü hohoanimo masahündüri. Asu se ŋgoambo nindou ai tñirifo asahümündi rani-babidimbo-yahindühi se ahei mbusümo nimboeimbo ai tñirifoayei ra farihehi-ndürühanei.

³⁴ Raniyei asu se nindou karabusambe nimboeimbo tñirifoayei nou semboani ai-babidimbo tñirifomayei. Asu nindou bidifiri ai sihei napo ra ŋgoambo fufurühümündi hündüranı asu se ranimbo hihifi-hihifiyeihı aheimboya, ‘I ambirihündi ana,’ sei hehi warı hürühümündi-ani ai sahümündi marihündi. Se rani-moatükuni ranahambo ramarihindi ra, sapo sihei aboedi moatükuni hondü koadürümbo-koadürümbo yangromboayo ra fifirihı hehimbo-wambo.

³⁵ Ranimbo-hündambo awi se sihei ŋginindi hamindi anihondümbofe ho moatükuni-mayo ra warı-hündühümündimboyei, nga yowanı. Nga nimboe rani-moatükuni ranahambo takın-animbo God ai aboedi adükari moatükuni ro ndeheamboyahı mehu ra ai ndembui.

³⁶ Ranimbo-hündambo-animbo God ai nıne-moatükuni saimbo horombo hoafimareandi ra semindimbohünda awi se moanı sapo God ai nıne hohoanimo hohoanimoayu rani-süŋgu yangiri himboarınambo hibadihümbo ratüpurındeı.

³⁷ Sapo Baiborambe God ai yare hoafiyuhü yahuya,
“Awi gedamboyo-poanı, nga nindou sapo tüküfembo-mayu ranai tükündifimbui.

Ai ŋgiri gedambo hihiniŋgındeandi.

³⁸ Ro hohoanimoayahı rani-süŋgu yangiri rarihindeimbi nindou wandi, awi ai wambo anihondümbo-rhindürühi mbınimboei-amboane. Nga asu nindou düdi bidifiri ai wambo anihondümbofe ranahambo sisirefiyu ana,

asu ro ŋgiri nindou ranahambo wudındihini,” *Habakuk 2:3-4*
mehu.

³⁹ Nga asu sihiriri ana Godimbo anihondümböfe hohoanimo ranahambo sisiyahundühi awarthehundembö nindou-yefipoani, nga wanti. Nga awi sihiriri ana Godimbo anihondümborihu hefühi aboedambo-yahundeimbö nindou-anehi.

11

Anihondümböfe hohoanimo nimindi hoaf-ane

¹ Sapo anihondümböfe hohoanimo ranana ninimoatükunimboyo himboayefi ra tükündifemboe ranahambo sihiriri didiboadorihu fifirihundi. Rani-moatükuni ranana sihiriri ngiri sihefi himboarinambo hoeindhundi, nga moani hohoanimonambo yangir-animbo rani-moatükuni ra anihondü mbenjori mbisemboyefi. Hohoanimo ra anihondümböfe hohoanimo-ane.

² Horombo amoa ahei anihondümböfe hohoanimo ranimbo-hündambo God ai aheimboya, nindou aboedi mbumund-anei mehündüri.

³ Sihefi anihondüfe hohoanimo-mbohündambo fifirihumboayefi sapo God ai hoafiyuhü ahandi hoafinambo sünü hifi ra nafimarandi ranahambo. Nga rani-moatükuni ra nafimaranda himboarinambo hoeiarihundi ai moani hoeifekoate moatükuninambo randi ramareandi.

Aber, Enok asu Noa ai Godimbo anihondümbö-marüwuri

⁴ Aber ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohündambo ai Godimbohünda ninihondi hifokoare mamandeandi. Ai ramareandi ra Ken ai ramareandi ranahambo ngasünde haya Godindi himboahü moani aboedi hamindiyö. Asu ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohündambo God ai ahamboya, aiana nindou moani mbumundi hamind-ani mehu hoafi ra Aber ahambo maho. Raniyu asu God ai nime-moatükuni Aber ai ahambo masagado ra hihifi-hihifiyu marandi. Aber ai yifimayusi, nga awi ahandi anihondümböfe hohoanimo rani-süngumbo hoafi yare hoafiyö ara ho.

⁵ Enok ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo nimoamo maserümüduwa asu ai yifi-koate gedühi manüngu. God ai maserümüdu-wambo asu nindou didai moai ahambo hoeiriri. God ai Enok ahambo semündü hafokoate-yuambe rani-simboani ahambo hoafiyuhüya, 'Ro hohoanimoayahä rani-süngu yangiri süngumara hu,' mehundo.

⁶ Nga nindou Godimbo anihondümböfe-koate-ayu ana, asu ahambo God ai ngiri siaondifiyu. Nga nindou düdi ai Godindi fikimi sühufembo hohoanimoayu ana, God ai anüngu ranahambo anihondümbö-mbireandamboane. Sapo God ai nindou düdi ahambo hütihütüyuhü kokoarüri ranahambo takini segodombo ranahambo kameihä anihondümbö-mbireandamboane.

⁷ Noa ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai nime-moatükuni sünguna refeyowanä tüküfemboayo ra Noa ai hoeifekoate-yuambe ranahambo ahini hoafirürühiya rani-moatükuni tükündifemboe mehu. Raniyu ai Godindi hoafi ra himboriyu mbura, moani ai hoafimayu süngu sip afindi ra nafimarandi ai ahandi aborüdi-babidi ranambe kefoehi nimateimbo aboedamehindi-mayo ra. Raniyo asu ahandi anihondümböfe hohoanimo-mbohünda God ai ahamboya seana nindou mbumund-anafi mehundo. Rani-süngu nindou münguambo ahambo anihondümbö-ariorä ranahambo refemboayu nou. Ranimbo-hündamboyo asu Noa ai münguambo nindou ndani hifihündi ranaheimbo nindou moaruwai-anei yaho nafuiyombo nou ramareandi.

Abrahamindi hoaf-ane

8 Abraham ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo hidiBORI nafini hifi ngörü segodimbo koehefimbo mehu ra himBORImayu. Ai ahandi hifi hondü hinngire haya moani fifirifekoate nahanafimbayahi nda ahahi yahuhaya sirimbrowohü mahu.

9 Ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo hifi ngörü ndahandomboyahi yahu horombo hoafimayu rani hifambe hidiBORI hidiBORIhoei manüngu. Raniyu ai hifi ranihü ser worambe manüngu sapo Aisak ahandi nimori, asu Sekob Aisakindi nimori marine mamani rani hifi God ai sünguna dagapirani ningomboayafani nou. Nga ahafanimbo amboani God ai rani-moatükuni segoprimbohünda horombo hoafimareapiri.

10 Abraham ai ser worambe manüngu, nga ngoafi adükari koadürümbo-koadürümbo ningoweimbi God ai ahandihoari nafimbo hohoanimoyu mbura nafimarandi ra hoeifemboyu himbomayu hu.

11 Sara Abrahamindi nimorehi ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda ai ahandihoari amboani purusi nimori-koate ningo hohombo boagiri-mayoyosi, nga asu God ai ahambo nginindi masagado nimori wakemindimbo. Raniyo asu Sara ai yare hohoanimoyowohüya, God ai nimori wakindandimboyafi yahu horombo hoafimayu ra ai anihondümboyu hoafimayu, nga ai rani-süngundeambui, yahohaya hohoanimomayo.

12 Raniyu asu Abraham ai ndeara boagiri-yuhü yifimbo yangirimayusi, nga asu ai afindi nimori burayo ranahei amoao-mayu. Nimori nindou mamani yangiri ranahandambo-hündi burayo ra moani afindi tüküfeihiyu sapo mupui sünambe engörü asu gudikikiri tapuiyowa kikifekoate engörü yahurai tüküme feyo, God ai ahambo horombo hoafimeindo nou.

13 Nindou mungu ranai Godimbo anihondümbo-rihori heimbo sünguna yifimayei. Ai ndani hifihi nimboei-ambe awi moai sapo God ai aheimbo aboedi moatükuni segodürimbo horombo hoafimayu ra sahümündi, nga wani. Nga moani ai anguni nimboeimbo himboari-nambo yangiri hoeirhindühi hihifi-hihifimayei. Raniyei ai weindahi yarihi hoafiyehi seiya, 'Ro ndani hifihi nimboefani ro ngörü hifihihündi hidiBORI nindou nou-anehi, moani bodifombo ndani hifihi animboefi,' masei.

14 Nindou ai yarihi yahurai hoafayei ana, sihiri randihu hohoanimondefihüya, aiana ahei hifi hondü aboedi hamindi rani hoeifembo seimboanei yarihi yahurai hoafayei mbisefimboane.

15 Nindou ranai ahei hifihi weangurühi nimboei mburühi ra hinngirühi hehi ngöründühi nimboembo weangurühididi hifi ranahambo hohoanimopambarühi-mbonana, awi ai koadürana hihiriyahi hei.

16 Wani, nga ai sapo hifi sünambe engoro hifi ndanihü ngasündareandi rani hifinamboyei hombo sei-hehi hohoanimomayei. Ranimbo-hündambo-animbo asu Godimbo ai shefi God-ani seimbo ra God ai ngiri aheimbo amoaningi-ndundüri sapo hifi ranihi aheimbo ngoafi adükari nafira hinngi-mareandambo wambo.

17 Abraham ahandi anihondümbofe hohoanimo-mbohünda God ai ahambo yari hoeimariri ranambo asu ai ahandi nimori Aisak ra Godimbohünda hifokoeffi shefimbo hohoanimomayu. Abraham ranahamboyu God ai nini-moatükunimboyu ahambo refimboayu ranahambo horombo hoafimarira fifirimareandi. Nga asu Abraham ai ahandi nimori mamani hamindi-mayu ranahambo Godimbohünda hifokoeffi shefimbo hohoanimomayu.

18 Sapu God ai Abrahamimbo Aisak ranahamboyu horombo hoafirirühi yahuya "Aisak ranahandambo-hünd-animbo sihafimoao mamani afindi ra

yagodimboe sa horombo hoafimaríheanini,” mehuyosi, nga asu ai ahandi nímorimbo hífokoefimbo hohoanímomayu.

¹⁹ Abraham ai yare hohoanímoyuhüya, Aisak ai yifayu ana, God ai yifihündi botindirümbui yahuhaya hohoanímomayu. Nga moani hoafimbo randihu hoafindefihüya, Abraham ai ahandi nímori yifihündi nou hihiri maserümüdu mbísefimboane.

Aisak, Sekop asu Sosep+yomondi hoaf-ane

²⁰ Aisak ahandi anihondümböfe hohoanímombohünda ai ahandi nímori yimbu Sekop Isombo aboedi didiboado-mareapiri. Ai hoafi raninambo ninimoatükuniyo ahafanímbo sünguna tüküfemboayo ranahambo hoafimayupiri.

²¹ Sekop ahandi anihondümböfe hohoanímombohünda ai ndeara yifimbo yangiri-yuambe Sosepindi nímori yimbu ranahafanímbo aboedi-aboedimareapiri. Ai ahandi nininimi wafu raniwami kikihamündü amofihü Godimbo seana Adükari aboedi hamind-anafi yahuhaya hihifimarüri.

²² Sosep ahandi anihondümböfe hohoanímombohünda asu ai ndeara yifimbo yangiri-yuambe hoafiyuhüya, süngunambo Israer ai Isip hifi hiningindihi hehi ngörü hifina ngeimboyei mehu. Asu ai yifindua ahandi hamindi ranahambo nüngundhi-nüngundhi-mandihündi yahuhaya hoafimayundüri.

Mosesindi hoaf-ane

²³ Mosesindi hond-afindi ahafe anihondümböfe hohoanímombohünda ai ahafe nímori Moses ra wakirindife mburina aboedi hamindimayu ranimboane asu nindou adükari bogori Isip hifi hifandarandi ranahandi ahinümbi hohoanímom ranahambo yihimbokoate ngimi amoamo weindahifikoate sowarindife manimbafe. Sapo nindou adükari bogorindi ahinümbi ranane nda: Suda-yafe nindowenihini nímori mungu hífokoambirihind-amboane.

²⁴ Moses ahandi anihondümböfe hohoanímombohünda ai adükariyu mbura se wambo ana Isip-yafe nindou adükari bogorindi nímori Ferondi nímori-ani mbisahü-ndirimboyei yahuhaya hohoanímomayu.

²⁵ Moses ai sapo Godindi nendambo ngörü nindou ai moaruwai-moaruwaimbo-marhindüra afindi tiririfoaye rani-babidimbo yahurai refemboyu hohoanímomayu. Nga asu ai moai bodifombo moaruwai hohoanímom süngu hihifi-hihifimbo hohoanímoyu.

²⁶ Krais ranahambohünda Mosesimbo amoaningümbi hoafi hoafi-yahüdowni ai munguambo kaki, hoeari, nginindi moatükuni napo Isip hifihü engoro ranahambo ngasündeamboayo yahuhaya hohoanímomayu. Raniyu ai süngunambo God ai ahambo tiririfomayu rani takini aboedi moatükuni segodimbo-mayu ranimbo himboapomayu.

²⁷ Moses ahandi anihondümböfe hohoanímombohünda asu ai Isip hifi hiningire haya Isipihündi nindou bogorindi nginindi ranahambo yihimbokoate mahu. Nindou Godimbo hoeifikoate-mayu ra Moses ai hohoanimonambo yangiri hoeimariri ranimboyu nginindi yangiri manüngu hu.

²⁸ Ahandi anihondümböfe hohoanímombohünda nindou aheimbo Pasofa si ra botimareandi. Si ranifihini sipsip hífokoaru mburimbo yipurifihini hori kükioemonda, God ai sünambeahindi nendi amongo nímori hífokoefembohünda koamaríherü ranai Israer nindou ranahei fikimi akimi hokoate-mbiyuwa yahuhaya se rani-moatükuni ra yaru mehupuri.

Israer afɪndɪ ai Godɪmbo anɪhondümbö-marɪhorɪ

²⁹ Israer nindou ahei anɪhondümböfofe hohoanɪmo-mbohünda ai Hamburɪ Sirɪwara bamarɪhehindɪ moanɪ hɪfɪ yangɪrɪ süngu nou. Isipɪhündɪ nindou ai randɪhu badɪhehu yahomo houmbo raweafundane, hoe ranai koadürükoadüreandühɪ tɪtɪporɪko-mareapura yɪfɪsafɪmemo.

³⁰ Israerɪhündɪ ahei anɪhondümböfofe hohoanɪmo-mbohünda Godɪndɪ ɳɳɳɳɳɳɳɳ Seriko ɳɳɳɳɳɳɳɳ yafe ginɪrɪ ra tiboai pɪndɪmboe sei hehi ginɪrɪ ranahambo 7 ambe-ramɪndeimbɪmbo wakɪyei wakɪmarɪhinda tütifoai pɪmayo.

³¹ Rahap nɪmorehɪ nindowenihɪ bɪrabɪrɪyo-randeimbɪ ahandɪ anɪhondümböfofe hohoanɪmo-mbohünda ai Israerɪhündɪ nindou yimbu ɳɳɳɳɳɳɳɳ kosemɪndɪ-mbohünda samoɳɳɳɳɳɳɳ tükümeɪneanda aboedɪ hɪhɪfɪ-hɪhɪfɪna worɪnɪmareapɪrɪ. Ranɪmbo-hündamboyo ahambo moai hɪfokoarundɪ nindou Godɪmbo anɪhondü-mbofekoate-yeimbɪ hɪfokoakomafoarundürɪ ranambe.

Godɪmbo anɪhondümbö-rɪhoreimbɪ ranaheimbo tɪɳɪrɪfo tükümeɪfeyondürɪ

³² Awi ro nɪnɪ hoafɪ ɳɳɳɳɳɳɳɳ sɪheimbo hoafɪmandahɪ ɳɳɳɳɳɳɳ? Si moai gedühɪ nɪɳɳɳɳ ro Gideon, Barak, Samson, Septa, Defit asu nindou muɳɳɳɳ Godɪndɪ hoafɪ hoafɪyomo-rundeimbɪ-memo ranahamumbo hoafɪyombo, ɳɳɳɳ wanɪ.

³³ Nindou ranai ahamundɪ anɪhondümböfofe hohoanɪmo-mbohünda ndɪfo nindou-babɪdɪmbo yɪfiarɪ-yomombo asu ai hamarɪhoemo. Bɪdɪfɪrɪ ai mbumundɪ hohoanɪmonambo yangɪrɪ nindoumbo hɪfandɪmarapurɪ asu ai nɪnɪ-moatükunɪmboyo God ai saimbo horombo hoafɪmareapurɪ ra masowandümo. Ranɪyomo bɪdɪfɪrɪ ai adükarɪ nɪmambeahɪ nɪnɪhondɪ ahandɪ ndürɪ raion ranahandɪ yafambe tapɪru kɪkɪhɪmaründümo.

³⁴ Bɪdɪfɪrɪ ai yɪhɪmbo sɪsɪreandeimbɪ hai ɳɳɳɳɳɳɳɳ-hamɪndɪ ahamundɪ hürütümbɪ püpimaranda mahoro ra dɪkɪru mamandundɪ asu bɪdɪfɪrɪ aboedambomefundɪ ranambeahɪndɪ ahamumbo pisaonambo hɪfokoefepurɪmbo mehomo. Nindou ranɪmemo ai hamɪndɪ kemɪndɪkoate-memosɪ, ɳɳɳɳ asu süɳɳɳɳɳɳɳ ai hamɪndɪ ɳɳɳɳɳɳɳɳ. Ai yɪfiarambe moanɪ tɪtaboarɪ-hoemondühɪyomo asu ai ndɪfo nindou-yomondɪ harɪndɪfo nendɪ ranahamumbo wamafandüpuri.

³⁵ Nɪmorehɪ bɪdɪfɪrɪ ahei anɪhondümböfofe hohoanɪmo-mbohünda ahei fikɪmɪnɪndɪ yɪfɪyomondeimbɪ yangɪrɪyafu marunda sahüpürümündɪ marɪhündɪ. Bɪdɪfɪrɪ ai karabusambe Godɪmbo daboadanambo-arɪhorɪ ana, aboeda ɳɳɳɳɳɳɳɳ, ɳɳɳɳ ai moei masei ranɪmboanei asu nindou ɳɳɳɳ ai ahei fi moaruwaimbo-marɪhindüra asu yɪfɪmayei. Nindou ranai aboedamböfofe yiboarukombo süɳɳɳɳɳɳɳ yɪfɪyei mburɪhü yɪfɪhündɪ botɪyahi yangɪrɪ aboedɪ nɳɳɳɳɳɳɳ-mayo ra hohoanɪmoyei hɪ aboedamböfembo yɪboarukomayei.

³⁶ Asu bɪdɪfɪrambo hoafɪnambo moaruwai-moaruwaimborundürɪ asu bubumarundürɪ asu bɪdɪfɪrambo senɪnambo hüpütüpu-rɪhondürɪ karabus-ambe hɪnɳɳɳɳɳɳɳ.

³⁷ Bɪdɪfɪrambo nɪmoeinambo pütɪyomondühɪ bubumarundüra yɪfɪmayei. Bɪdɪfɪrɪmbo sonambo yimbu kɪkɪrundürɪ sɪhondürɪ asu bɪdɪfɪrambo pisaonambo hɪfokoarundürɪ sɪhondürɪ marundɪ. Bɪdɪfɪrɪ ai aheimbo moaruwai-moaruwaimbo-rɪhindürühɪ tɪɳɪrɪfo masahündüra moanɪ napokoate sipsip hoearɪ, meme hoearɪ ranɪ yangɪrɪ güdühi sahümündɪ hehi hahabodei wakɪmarɪhindɪ.

³⁸ Sapo ai nindou aboedɪ hamɪndɪyei, ɳɳɳɳ asu nindou hɪfɪ ranɪhündambo ai aboedɪ hamɪndɪ-yeipoanɪ! Nindou ranai nɪmɪ wohɪ furɪkoate-yowohü,

hifi wafuani hihiriyei wakirihindühi, nimoei ambisambe hifi ambisambe ranambe nimboei marihündi.

³⁹ Sapo nindou munguambo ranai Godimbo anihondumbo-marihori ranimbo-wambo God ai nindou aboed-anei mehu, nga asu ai God nini moatükunimboyo segondürimboane yahu horombo hoafimareandi ra awi moai sahümündi.

⁴⁰ God ai sünguambo shefimbo mungu semunimboayu aboedi moatükuni hondü ra ndore shai hayambo wamboyu asu nindou ranai boatei semindikoate-mayei. God ahandi hohoanimo ana yahurai-ane, shefimbo mungu ramareamuna aboedi simongori-humindeximboanefi.

12

Awi shiri Sisasimbo yangiri himboari pandihurühi anihondumbo-ndihurimboane

¹ Nga asu awi shiri nüngumandahua? Shefombo ana nindou afindi ranai wakirihimunühi nine-moatükuni anihondumbofe ramarihindi raninambo shefimbo anihondumbofe hohoanimo nafuimarihümuni. Ranimbo-hündambo-animbo awi shiri shefihorari nine-moatükuni shefimbo naf gurareamuni ranane, moaruwai hohoanimo nginindi hamindi kikihi safaramindimuni ranane ra yihirindihu hohu, ngusüfo nginindi foandihu hohu, shefimbo hombo God ai nafi hiningimareamuni rasüngu ngefimboane.

² Awi shiri Sisasimbo yangiri-animbo himboari pandihuri ngefimboane. Ai shefi anihondumbofe hohoanimo nimindhani asu ai shefi anihondumbofe hohoanimo rasüngunambo nafindamündi hiningindeamunümbui. Ai nine-moatükuni tirifo ahambo sowahi tükumefendo ranahambo awi ro nimi keimbi karihendeimbifih yifimboanahi, nga i ambe rani-moatükuni ra hiningindihea yahu, nga wani. Nga hihifi-hihifi afindi ai süngunambo semindimboayu ranahambo hohoanimoyuhü ai amoanngümbi moatükunimbo moan-ane yahuhü nginindi yare manüngu. Ranani asu ai haponda God mungu hifanda-randeimbi ahandi nimarifondi ahandi war hondü warani amaru.

God ai shefimbo tirifo asemuni ranana shefimbo didiboado-femunimboani

³ Awi se Sisasimbo randihi hohoanimo-ndahündo, sapo nindou moaruwai hohoanimoyeimbi ranai yiboaruko-rithorühi moaruwaimbo-moaruwaimbo-marihora moan-ane yahuhaya nginindi manüngu. Ranimbo-hündambo-animbo asu se-amboani yahurai nimboei, nga se rani-moatükuni sheimbo tükündifeyoani ngusüfoambe garibindahindühi rühi randihi hiningindihimboyei.

⁴ Se moaruwai hohoanimo ranahambo raguanambo-fembo sei hehi rani-babidimbo hüti-hütiyehaneisi, nga awi moai moaruwai hohoanimombo yifariyehi shei hori ai piyo, Sisasindi hori ramefeyo nou.

⁵ Awi sheimbo God ai ahandi nimori nou ngusüfoambe kiki-mifoefeimbi hoafi wataporimbo-marandüri ra se mitaniri-hümündiai? Sapo Ai yare hoafiyuhü yahuya,

“Wandi nimori, Adükari ai sheimboya ai didiboadondihi hohoanimo-mbeyeia mbüsü haya ngorü süngunde randearani

se ahambo himbori yangiri himborindahündo.

Asu ai sheimbo didiboadi-fembohünda ninimboyo se tirifo dagadürani, ngusüfo nimbindeimboyei.

⁶ Sapo Adükari ai nindou mam ngusüfo parareandi ana,

didi boadore arandi.
 Asu nindou mamî asemündu ana,
 ahambo wandî nimorani yahuhü aboedambohünda pakariherü
 arandi,” *Sindaun 3:11-12*
 mehu.

⁷ Siheimbo didi boadofe-ndürimbohünda God ai pakari-hefendürimbo mbüsüwanî ahandî nimorî nou, se moanî nginîndî nimboei. Ranahandambo hündî se tîrîfo asahümündi ana, ranî-moatükunî ra God ai ahandî nimorîmbore-andürî haya rareandürühani. Hifî ndanîhündambo boagîri ai nimorîmbo didi boado-fimbohünda moai pakariherü randîyo?

⁸ Nîneafi nimorî sihambo Ape ai ahandî nimorîmbo noureanîni pakarihefenîni-koateayu ana, awi se boagîreimbî nimorî hondüyafi-poanî, nga se boagîri-koate nafîndî nimor-anafi.

⁹ Sapo sihefi ape hifî ndanîhündambo-memo ai sihirî mamîkarî ho-hoanîmoyefanî pakarihoumunanî ana, I aboed-anesî, nga ambîrimunî sefûhanefî. Ranî süngumbo-anîmbo sünambeahîndî Ape ranahandî hoarehî safîndefühî ahandî hoafi süngundîhu-mboane, nga rananîmbo yangîri nîboademboyefî.

¹⁰ Hifî ndanîhündambo ape sihefi ranai ana moanî ahamundî ho-hoanîmo süngumbo yinîhoar-amboanemo pakararîhoumunî. Nga God aiana sihefimbo farîhefembo ai ro sürühehea-ndeimbayahî yahurayî tükümbeahîndî-amboane yahuhayamboani rawareamunî.

¹¹ Ape ai pakararîhemunî sihefimbo aboedambo-hündambo ranîsimboanî ana sihirî ngusüfo nîmbîyefühî ngîri hîhîfî-hîhîfîndefî. Nga asu süngunambo pakarîmarî-houmunî ranahandambo didi boado-rîhehu hohumböhdî ana, ranî takîndî mbumundî aboedî hohoanîmo tüküfe-arandî. Asu ranîmbo-hündamboane moanî ngusüfo aboedî kife nîmarî hohoanîmo ra tüküfeyowohane.

Sihirî firîfirî-koate nginîndî hamîndî tütüngîndühu hohu nîmboefîmboane

¹² Ranîmbo-anîmbo sihei warî ra afurîndeiranî wanî, se moanî hamîndî tütüngîndühündühî sihei tîrî ra hoafi-ndeiranî mandüharî nginîndî didi boadondîhi nimboei.

¹³ Se nafîsüngu yangîri ngei, nga hîmboranî pîndahimboyeyi. Nafî aboedî ra süngundîhindanî tîrî hoafi-koate nginîndîndîmboe.

¹⁴ Se muŋguambo nindou ranî-babîdîmbo moanî ngusüfo afurîfe kifeimbî hohoanîmo asu sürühefimbî hohoanîmo ranî-süngu yangîri süngundîhündühî tîrîfondelhî nimboei. Ranî hohoanîmo süngufe ho ranî-koate ana, nindou mamî amboanî ngîri Adükarîmbo hoeindirî.

¹⁵ Se awi hîbadîhümbö. Seambeahî nindou mamî ai Godîndî-mayo moanî hîpoambofe hohoanîmo aboedî ranahambo bodîboadeambui. Asu seambeahî nindou mamî ai hühütimbü nîmî anîngo nou tükefiyu ana, siheimbo tîrîfo dagadüra asu se moaruwai hohoanîmo süngundîhimboyeyi.

¹⁶ Nindou mamî ai seambeahîndî nîmorehîmbo hohoanîmo nîndowenîhîmbo hohoanîmo yangîri ngusüfo pandîhi ngeimboyeyi. Nîndou mamî ai seambeahîndî Godîmbo daboedî hîhîrîndirümbui, sapo horombo Iso ai ahandî akîdand-mayo sesî akîdou yangîri sesîmbo yahumbo Godîndî-mayo amongo nimorî ai semîndîmbo-mayo ra akîdîdîbo sisemefîneandî nou randîfimbui.

¹⁷ Se ra fîfirîhi, akîdî ai masemünduambo süngunambo Iso ai aranîmboaho hümoarîyuhü asu nîni-süngundîhea yehuenüngu

hohoan+imoyuhü kokora wak+imareand+si, nga asu ai moai rani+moatükuni ra semündu.

S+hi+r+i an+ihondümbö-r+hundeimb+ God+nd+i ngoaf+ hondüh+ tüküyahu-mboanef+

18-19 Se God sowana hombo hohoan+mondeih+ awi moai Israer ramehind+ nou Sainai wafu tüküyahi hoeir+hi asu sünd+hind+. Wafuambe ran+hü imami kik+randeimb+ hai, mut+ kamb+ñ+i kik+randeimb+ n+mb+, asu hoewer+ n+moamond+hoaf+yowohü fufuñ+ ai hoaf+yowohü God+nd+i hoaf+ sünambeah+nd+i tüküfehümbö-mayo yahurai awi moai s+heimbo amboan+ tüküfeyondür+, nga wan+. Nindou ranai ran+ hoaf+ tüküme Feyo ra h+mbor+yei hehi hoaf+yeih+ seiya, “Ro ng+r+i asükaindef+ ngorü hoaf+ h+mbor+ndef+,” masei.

20 Hoaf+ ranai yare yahurai tüküfeyowohü yahoya, “Nindouyo n+n+hond+yo Sainai Wafu ra war+ parareand+ ana, n+moeinambo pitiyo h+fokoefemboane,” meho ra h+mbor+yei hehi ng+r+i ro rasüngund+hund+ sei hehimbo.

21 Rani+moatükuni ai hoeimar+hind+ ra moan+ y+h+imbo s+s+reandeimb+ mayo wamboyu Moses ai yare hoaf+yuhü yahuya, “Ro awi h+ham+ndar+yahüh+ y+h+imbo s+s+reheand+,” mehu.

22 Seana moai Sainai Wafu yahuraihü tüküyahind+, nga seana God koadürümbo nünguweimb+ ngoaf+ adükari Saion Wafu ran+wami tüküyahimboanei. Rani+ngoaf+ adükari ranana Serusarem-ane, nga sünambe nanngoan+ God+nd+i sünambeah+nd+i nend+ af+nd+i n+mar+mond+i ngoaf+hü tüküyahimboanei.

23 Seana God+nd+i muñguambo amonngo n+mori+yei h+h+fi-h+h+fümb+ fand+feambe tüküyahimboanei. Nindou ranahei ana ndür+ ra sünambe par+hi s+hehinda mbeñgor+. Seana sapo God nindou muñguambo y+bobore-randeimb+ ranahambo, asu nindou aboed+ mbumund+yeimb+ God ai aheimbo naf+ramünd+ h+n+ng+i-mareandür+ ahei yifiaf+ ranahambo sowah+ tüküyahimboanei.

24 Sisas aiyu God-bab+d+imbo s+mbor+ hoaf+ fem+nd+i s+hefe ranahambo yipupuik+k+ manüngu ahambo-so amboan+ tüküyahimboanei. Ahand+ hor+ aboedambo-femböhünda tüt+ñar+imayo ranana Aber+nd+i hor+ ngasünde hayambo sapo Sisas+nd+i hor+ ana s+mbor+ hoaf+ fem+nd+i s+hefembo-hündamboyo, nga Aber+nd+i hor+ ana s+mbor+ mb+ro hoaf+imbo-hündamboyo. Seana muñgu ranahambo-so tüküyahimboanei.

S+hi+r+i h+bad+hümbö

25 Ran+imbo-hündambo-an+imbo awi se h+bad+hümbö. God ai hoaf+nduan+ se ahand+ hoaf+ h+mbor+imbo y+boaruko-y+boaruko-ndeimboyei. Horombo nindou God+nd+i-mayo hoaf+ h+fi ndan+hü h+mbor+imbo y+boaruko-y+boarukoyei mar+hünd+ ran+mboyei ai moai aboedambo fefoehind+. Sapo yahurai-ane sünambeah+nd+i hoaf+ hoafayo ranahambo s+hi+r+i daboadanambo-ar+hund+ ana, nüngund+hu asu aboedambo mafeboehu-a? Ng+r+i rand+hund+.

26 Ran+simboan+ ahand+ hoaf+nambo h+fi nda h+fi+hemayo. Nga asu hapondan+imbo ai yare horombo hoaf+reandüh+ yahuya, “Awi asükainda mam+imbo ng+r+i h+fi yang+r+i h+fi+hendo, nga sünü kameih-an+imbo rand+femboe,”

Hagai 2:6

mehu.

27 Hoaf+ ‘Awi asükainda mam+imbo’ ranana yahurai-ane: N+ne-moatükuni God ai horombo naf+marand+ ra hef+henambo raguanambo-areand+ ana,

ngiri niŋgo, ŋga awandihoemboe. Ŋga asu nine-moatükunî hifihenambo refe hoeifekoate-aiyo ana, ranai niŋgomboe.

²⁸ God ai nginîndî hifandarandî ra sihiri asahumîndefî ana, ngiri nin-moatükunî ai hifihenambo rande hoeindeandî. Ranahambo-anîmbo Godîmbo hihîfîndî-hurîmboane. Awi sihiri moanî Godîmbo ahînîndefühî ahandî ratûpurî ra kikîhîndî-humîndefan-anîmbo ai ranîmbo hihîfîmbiyu-wamboane.

²⁹ Sapo sihefî God aiana nginîndî hamîndî hai munġu moatükunî sesi arandî nahurai-wambo.

13

Hohoanîmo ranane God ai yifrayu

¹ Wandafî mamî, hohoanîmondeihî se simborî ŋgusûfo pefirûndei ŋgei.

² Hîdîborî nindou tükündahindanî siheimbo-so semündündürî worîniîfendürîmbo hohoanîmondei. Nindou bîdîfirî ai rarîhindühîyei sünambeahîndî nendî ai tükümeîfunda fîfirîfe-purîkoate moanî sahûpurûmündî worîniîma-rîhipurî.

³ Nindou karabusîyahi anîmboei sapo se-amboanî ai-babîdîmbo karabusîyahi anîmboei nou ranaheimbo hohoanîmo-ndahündürî. Nindou ai tîŋrîfoyeianî asu se-amboanî ai-babîdîmbo tîŋrîfoyeyi nou aheimbo hohoanîmo-ndahündürî.

⁴ Nîmorehühîfe anamîndühîfe hohoanîmo ranana aboed-ane. Ŋga nîmorehî nindowenihî ranai ahafe fi ranahambo simborî anîhondûmboferündafehü ndorîne hîfandî-mbîrînand-amboane. Nindou didîyomo nîmorehî sisîhîmoyomo asu nîmorehî ai anamîndîhoandî bîrabîrayeyi ana, ranaheimbo God ai yîbobo-ndearûmbui.

⁵ Kakîmbo ŋgusûfo pandîhi ŋgeimboyei, ŋga se ranahambo hohoanîndühümboyei. Nîni-moatükunîyo se masîhehindî ranîmbo I ndear-ane nda mbîsei. Sapo God ai yare hoafîyuhü yahuya,

“Ro siheimbo ngiri hîniŋgîndîhearü,

asu ro ngiri siheimbo daboadî hîhîrîndîhearü,”

Io 36:1

mehu.

⁶ Ranîmbo-hündambo-anîmbo sihiri hîmbo-koate hoafîndefîhüya,

“Adûkarî ai wambo farîhendîrî-randeimb-ani ranîmbo wambo ro ngiri yîhîmbondahî.

Nindou ai wambo nin-moatükunî nûngumandundîra?”

Buk Song

118:6-7

mbîsefîmboane, Bukambe ai hoafayo nou.

Nindou horombo bogorîmboyafu manîŋgomo ranahamundî hohoanîmo süngundîhumboane

⁷ Horombo sihei bogorîmbo-yafundeimbî nindou Godîndî hoafî wataporîmbo-marundürî ranahamumbo hohoanîmondei. Horombo ai yaru manîŋgomo ranîmbo-anîmbo se hohoanîmondei. Ai yarumboemo manîŋgomo mbîsei hehi ahamundî anîhondûmbofe ra yahurai-ane mbîsei süngundîhindî.

⁸ Sisas Kraîs aiana ngiri ŋgorü hohoanîmondu, ŋga mamî ranî yanġirî horombo maho hapondan-ambe asu süngunambo aho ra ai mamî ranî yanġirî nûngumboani.

⁹ Ranîmboane asu se awi ranî-poanîmbo wosîhoaforî yamundîfe hohoanîmo ranai sihei aboedî ndofe yamundîfe ho hohoanîmo ranambe tüküfeyowanî asu se ŋgorü nafî süngundahimboyei. Godîndî moanî hîpoambofe hohoanîmo sihefî ŋgusûfoambe ngînemîndî ra aboedî safane,

nga sesi wehimbori hori-horife ho hohoanimo raninambo sihiri ngiri nginindi ndahumidefi. Nindou didiyei ai rani hohoanimo ranahambo sunguarhi hei aheimbo hohoanimo ranai moai farhenduri.

¹⁰ Sihefe fondi hiningirihu-mboanefi. Nga Godimbo sihou-rundeimbi Suda-yomondi ser wori ranambe ratupuriyomo-rundeimbi aiana sihefi sesi mandife fondi-waminindi nini-moatukuni amboani ngiri dowadumo.

¹¹ Godimbo sihai-randeimbi adukari bogori ai God nimiru-ambe ahambo ninihondi hifokoeфе sihefembo-hunda moaruwai hohoanimo sungunambo hori sowandumo kefoau arundi. Nga amuri fi safi ranana giniri hunduni mandu arundi.

¹² Rani sungumboyu Sisas amboani ahandi horinambo nindou ranahei moaruwai hohoanimo popoi-hefembohunda Serusarem giniri hunduni yifimbo tinirifo adukari masemundu.

¹³ Ranimbo-hundambo-animbo awi sihiri ahambo-so giniri nafitambe hunduni ngefi ranihu amoaningambo-maruwuri nou ai-babidi yahurai-ndefimboane.

¹⁴ Nga hifi ndanihu moai sihefimbo koadurumbo ningoweimbi ngoafi adukari nango, nga wani. Nga sihiri koadurumbo ningoweimbi ngoafi adukari aboedi sungunambo tukufembo ranimboanefi himboayefi.

¹⁵ Ranimbo-animbo sihiri Sisasindi sungu hoafindefihuya, 'God ai aboedani,' mbisefimboane munquambo si aho ra ahambo ninihondi sihefe rawefeyo nou. Ranane sihiri sihefi yafambe ra Godimbo ndahundowohu ranambo weindahi hoafindefihuya, 'Ai yihof-ani,' nda mbisefomboane.

¹⁶ Aboedi hohoanimo sungufe ratupuriyowohu nindou mbonimboruhumundimbi fehefe hohoanimo ra se mitanindu-humundihini hiningi-ndihimboyei. Sapo rani-moatukuni ra Godimbo sihefembo moatukuni nou-ane asu God ai ranimbo hihifi-hihifiyuhani.

God ai sihefimbo randeamuna aboedi nimboemboyefi

¹⁷ Sihei bogori nindoumboyafu aningomo ranai siheimbo farifehendurimbo yahomomboanemo hohoanimoemo. Rananemo ai sihei hohoanimo munquambo si aho ra ai harifehe nimirikoate hifandu homo arundi. Ranimbo sungunambo ai Godimbo nini-moatukuni ratupuriyoramundi ranimbo hoafinimo-ndomboemo. Se ahamundi hoafi himborindeihimbo ahamundi hoarehindeian-animbo, asu ai moani hihifi-hihifi-ndimonduhi aboedi randumboemo. Nga asu wanayo ana, ai afindi hohoanimonambo ratupuri-ndimboemo. Ranana asu ngiri siheimbo rani hohoanimo ranai fandihiri. Ranimbo-hundambo-animbo se moani ahamundi hoafi ai hoafemo ra himborindeihini rasungundihindi.

¹⁸ Se Godimbo yihofimbohunda didibafindei ngei. Ro fifirihundi ro mbumundi hohoanimo hohoanimoayefi ra, nga moani munquambo si aho ra sapo mbumundi hohoanimomayo rani yangiri sungundihu sefimboanefi.

¹⁹ God ai siheimbo sowana hapondanambe wambo hihire koambirihendir-amboane samboanahi se Godimbo didibafindei saheha duuarihanduri habodihini.

²⁰ God ai ngusüfoambe afurife kifeimbi hohoanimo ninindhani ranai sihefi Adukari Sisas ranahambo yifihundi yangiri botimariri. Ranimbo asu Sisas ai sipsip hifandandeimbi nou sihefimbo hifandamuneimbi bogorimbomefiyu. Ahandi horinamboane koadurumbo yangrombo hoafi femindi sihefe ra nginiramindi arandi.

21 Munḡuambo aboedi moatükunî sapo se semîndimboayei ra God ai mbîsagadür-amboane ahandî hohoanîmo süngufehümbö ratüpurîmbohünda. Sisas Kraisîndî süngu-anîmbo sîhefi ḡusüfoambe ratüpurîmbiyu-wamboane nîne-moatükunî aboediyowanî ai hîhîfi-hîhîfeyu ranahambo. Sisas Kraisîmbo ahandî ndürî adükar-ane mbîsefi-mboane koadürümbo-koadürümbo, ḡga anîhond-ane.

Bîdîfiranambo hoafi

22 Wandafi mamî, awi ro sîheimbo hoafi-poa-yahandürî habodîhî. ḡga sîheimbo ḡusüfoambe ḡḡnemîndî-ndürîmbo-hündambo hoafi hoafehandürî ndanahambo hîmboarînambo yangîrî hîbadühîndühî hîmborîndei. Sîheimbo ro pas nda sürü papîmarîhandî ra awi hoandari hamîndiyopoanî, ḡga wanî.

23 Sîhefi wandafi, Timoti, ai karabus-ambeahîndî hînîḡḡmarüwura tükümeḡiyu ranahambo fîfirîmbîrîhorî samboanahî hoafehandürî. Asu ai nîmai wambo-so tüküḡiyu ana, ro sîheimbo hoeifendürîmbo asükai tüküheandî ra ai-dîbo tükünda-hoamboyehî.

24 Sîhei bogorî nîdou munḡuambo ranahamumboane asu Godîndî nendî munḡuambo yîhoefî-mayo hîhîfi hoafi nda hoafîndahündürî. Itari hîfîhündî ai sîheimbo hîhîfarîhündürî.

25 Godîndî moanî hîpoambo hohoanîmo sîheimbo munḡuambo mbîfarîhendür-amboane.

Sems Pas Sems ai sürü papimarandi

Pas nda Sems sürü papimarand-ane

¹ Ro Sems-anahi God asu Adükari Sisas Krais-yafandi ratüpurıya-rıhandeimbı. Sudahündı 12 mamısrı Sisasımbo anıhondümbo-rıhindeimbı sıhei ngoafı hondühündı bukürühehi mburıhü hıfı ngozündühi anıboadei, sıheimboanahi pas nda sürü paparıhandürı. Nga karıhası-handür-aneı.

Tıjırıfombü moatükunı ranai sıhei anıhondümbofe hohoanımo ranahambo ngınemındındürımboane

² Wandafı mamı, tıjırıfombü moatükunı sıheimbo tüküfeyoanı se ranımbo randıhi hohoanımondei: Ranımbo-anımbo asu ro hıhıfı-hıhıfındamboyahı.

³ Nga se yarıhi fıfırıhındı, rananı moatükunı ra sıhei anıhondümbofe hohoanımo ranahambo refe hoeifembo-hündamboane tüküfeyo. Ranı moatükunı ranana se ngınındı nımboeimbo nıne tıjırıfo tüküfeyo ranahambo moan-ane mbıseyı yahomboane tüküfeyondürı.

⁴ Se ngınındı nıboadei ngeimbo-anımbo asu se dıdıboado-ndıhehi nımboeimbo asu se ngırı Godındı hohoanımo mbonımbo-ndıhümündı.

Nındou ai dıdıboado-rıhefımbı hohoanımo ra mbonımboaramündu ana, Godımbo dıdıbafımbıfyı-wamboane

⁵ Sehündı mamı dıdıboado-rıhefımbı fıfıre ra mbonımboaramündu ana, asu ranımbo-hündambo Godımbo dıdıbafı-femboane, nga ai ahambo dagadombui. Ai afındı sendeimb-ani, nga nındou dıdıyeı ahambo dıdıbafıyeı arıhündı ranaheimbo muıguambo ngınınd-koate sagadıri arandı.

⁶ Nga nındou ra Godımbo dıdıbafıfıhı ndaiambui yahu anıhondümbo-mbıreand-amboane, nga anıhondü-mandai mbüsümbui. Nga nındou yımbu hohoanımoı arandı ai wofı nımı werınambo semındı ho semındı ho arandı nahurai-ani.

⁷ Nındou yahurai God ai ahandı hoafı hımborındühi ngırı ngozündü moatükunı ahambo dagado.

⁸ Ai yımbu hohoanımoı arandı, nga hohoanımo muıgu ahandı wofı nımı nahurai sıho sıho arandı.

⁹ Wandafı napokoateimb-ayu ranai hıhıfı-hıhıfımbıfyı-wamboane, nımboe Godındı hımboahü aiana ndüreimbındümbui.

¹⁰ Asu nındou napo afındeımbıyü ranai hıhıfı-hıhıfımbıfyı-wamboane, nga hıfınambo-ndırümbui. Nındou ranai ana sapo wohı ahurı yaparayı nou mande yahurai ranai-amboa yıfındümbui.

¹¹ Sapo hüfıhamındı afındı pare kıkasowohü ana, wohı ranai yaparıyo randühi ahandı ahurı ranai yaparıyo hıfokoefoendühi asu ahandı yihuru aboedi hımbo-mayo ranai-amboanı moaruwai-mbofehane. Mare yahurai-anımbo nındou sapo napo afındeımbı-mayu ranai-amboanı ahandı ratüpurı afındı ra ratüpurındühü ranambe yıfındümbui.

Nındumbo refe hoeifembo moatükun-ane

¹² Nındou düdı ai ngınındı nıngombo nıne tıjırıfo ahambo refe hoeifembo tüküfeyoanı ai hıhıfı-hıhıfımbıfyı-wamboane. Nga nındou ranai refe hoeifembo moatükunı ranahambo tıtaboarı-foareandeımbı ana,

ai koadürümbo yangiri niŋgombo hohoanimo ra sapo takini nahurai ndemündümbui God horombo hoafimayu süngu. 'Nindou wambo ŋgusüfo pararihindiri ranaheimbo ra ndahandüri-mboyahi,' mehu.

¹³ Moaruwai hohoanimo-mombo-hündambo mamí moatükuní ai ŋgusüfoambe botínderaní, nindou mamí ranai ŋgiri hoafínduhüya, 'God ai raní-moatükuní ra ramareand-ane,' mbüsu, ŋga waní. Nga God ai-amboaní ŋgiri nindou ŋgorümbo moaruwai hohoanimo-mbohünda ninendeandí.

¹⁴ Nga nindou ranahandí flambe hohoanimo amarondo ranane ai moaruwai hohoanimo-mbohünda ŋgusüfo botirerí serimíndí hohü asu hohoaní hohoanímoyu arandí.

¹⁵ Ranane asu ahandí hohoaní hohoanimo ranai nímoré ranümbí aníŋgo nahurai-ane. Raní-süngu nímoré ai nímorí wakarímíndo nahurai moaruwai hohoanimo ra tükéfeyo. Asu moaruwai hohoanimo ai afíndí tüküfendowöhü yifí hohoanimo tüküfe-arandí.

¹⁶ Wandafí mamí, híbadíhümbo. Hohoanimo moaruwai ra síheimbo wosíhoaforí hoafínda-ndürímboe.

¹⁷ Muŋguambo aboedí asu ndoríhoeimbí sai-randeimbí moatükuní ra sünambeahíndí makoso-ane. Ape muŋguambo sí nímíndíhani ranai ana raní-moatükuní ra síhefímbo hífína koamafoareandí. Aiana ahandíhoarí ŋgiri híhírínde sí nahuraindu asu híhírínde nímíbí nahuraindu ndandí, ŋga waní. Ngírí ahandí hohoanimo ra ŋgorü süngunde ŋgorü süngunde ndandí, ŋga mamí hamínd-ane hohoanimoayu.

¹⁸ Ai moaní ahandí hohoanimo yangiri süngu ahandí aníhondü hoafínambo ramareanda síhírí ahandí nímorí tükümehundí. God ai yare hohoanímoyuhüya, 'Nindou ranai sapo ro muŋguambo moatükuní nafímaríhandí ranaheimbo weaŋgurühídídí sírímboyahi mbídíboadei-amboane,' mehu.

Síhírí Godíndí hoafí hímboríndefí mburíhumbo rasüŋgundí-humboane

¹⁹ Wandafí mamí, se ndanahambo dídíboado-ndíhi fífíríndíhindí. Muŋguambo se nímehünou hoafí ra hímborímbo-hündambo nafíndühümündí nímboei. Nga asu se awi nímái hoafímbo botíndahi ŋgíníndí hoafíndeimboyei.

²⁰ Nga nindou-yei ŋgíníndí hohoanimo ranai ana Godíndí aboedí mbumundí hohoanimo ranahambo moai weindahíre randí, ŋga waní.

²¹ Ranímbo-hündambo-anímbo muŋguambo moaruwai hamíndí hohoanimo síhei ŋgusüfoambe afíndí tüküfendürí arandí ra raguanambondíhindí. Nga asu se síheihóarí hímbóarí hoafendühí dígegíndühí asu God ai síhei ŋgusüfoambe hoafí mafaoreandí ra ndahümündí, ŋga sapo hoafí ranai-anímbo síheimbo aboedambo-ndearümboe.

²² Asu se hoafí ranahambo hímborí yangírí hímborí-ndeimboyei, ŋga waní. Nga se ranahambo hímboríndeihi asu süngufe amboaní süngundíhi ŋgei. Asu se moaní hímborí yangírí hímborayeí ana, se síhei fimbo wosíhoaforí hoafírí-hündühanei.

²³ Nindou mamí ai Godíndí hoafí ra moaní hímborí yangírí hímboríyu haya asu rasüŋgufe-koate-ayu ana, ai ahandí ŋgusümboarí hoehímbo-ambe hoeiareandí nou-ani.

²⁴ Ai ahandí ŋgusümboarí ra türüfoare haya asu süngunambo nímái ahandí ŋgusümboarí ra nüŋgu-nahuraiyo hoeimareandí ranímbo mítanamündühani.

²⁵ Nga sapo ahínümbí hohoanimo nindoumbo aboedambofembo rawareandí ranai ana mbumundí hamínd-ane. Nindou düdi ai raní hohoanimo ranahandí nímíndí ra ndore türüfoareandühí ranahambo süngure huhü, ai

himboryuhü mitanemindi-koate-ayu ana, nindou ranahandi hoahoango munquambo ra God ai didiboado-ndirumbui.

²⁶ Nindou mamî ai rande hohoanîmondühüya, roana Godîndî hohoanîmo süngurihe-rîhandeimb-anahî, yahuhü asu ai ahandî yafambe ra ndofe kîkîhemîndî-koate-ayu ana, nindou ranai ahandî fimbo wosîhoaforî hoafiyuhani. Ranana ahandî Godîmbo süngufe hohoanîmo ra moanî fimboane.

²⁷ Godîmbo süngufe hohoanîmo ra sîhefî Apendî himboahü mbumundî asu hütikoate ndahurai-ane: Asühî nîmorî asu nîmorehî kai ranaheimbo tîñîrîfo tükündîfeyoanî sîhefî daboadanî kîkîndîhu hündîhumîndefîmboane. Asu hîbadîhumbo, hîfî ndanîhündambo hohoanîmo ranai sîhefî ngusüfoambe mamîkarî-ndeamunîmboe.

2

Sîhîrî munquambo nindou ranaheimbo mamî sîmogodî hohoanîmo yangîrî hohoanîmomboane

¹ Wandafî mamî, se sîhefî Adûkarî Sisas Krais sapo himboamupuimbo-randeimbî-mayu ranahambo anîhondümböfe ra kîkîhî-ndühümündihî ana, se ñgorü nindoumbo ñgorü süngundîhi hohoanîmondeihî asu ñgorü nindoumbo ñgorü süngundîhi hohoanîmo-ndeimboyei.

² Se Godîmbo hohoanîmombo fandîhindanî nindou mamî gor mîsîñî warambe kîkîfoare mbura aboedî hoearümbî sîheimbo sowanambo ñguanî asu nindou napo-koateyuweimbî hoearî hîrî hîrîyoweimbî güdeandeimbî ai kameihî ñguanî, se ahafanîmbo mamî sîmogodî hohoanîmo-ndahüpîrî.

³ Se nindou hoearî aboedümbî-mayu ranahambo hoafînda-hündowohü anîmboya, 'Karîhasî, se nîmarî fondî aboedî ranî-wamî nîmarîfî,' mbîseimboyei, ñga nindou napo-koateyuweimbî ranahambo hoafînda-hündowohü anîmboya, 'Awi se rühî nîmbafî,' mbîsei asu 'Se ro nîmarîhî-kîmî worîfondühî nîmarîfî,' mbîseianî, ranî hohoanîmo ana moaruwai-ane.

⁴ Se ranî hohoanîmo yarîhi hohoanîmoayeî ana, asu se nindou ñgorümbo yîbobore-randeimbîmboyahi hehi moanî sîhei moaruwai hohoanîmo mamarondürî-mayo rananîmbo yangîr-aneî nindou ranaheimbo ranî yîbobofeyeî arîhündî.

⁵ Wandafî mamî, awi se nda hîmborîndei! Nindou didîyeî ai nindouyeî himboahü napo-koateyeimbî ranaheimbo ana God ai aheimbo ahei anîhondümböfe hohoanîmo nafamündümboani. Ranîmboane nindou napombayeî nahurai-aneî yahuhaya dîbonîmayundürî. Ñga nindou Godîmbo ñgusüfo pararîhorî ana, ranai God ñgînîndî hîfandarandî ranambe nîboadeimboyeî ai horombo hoafîmareandî süngu.

⁶ Ñga se nindou napo-koateyeimbî ranaheimbo amoanîngambo-rîhindürî arîhündî. Nindou napo afîndeimbî ranai sîheimbo tîñîrîfo afîndî sahündürühî asu ai sîheimbo papî-hoafî sowana kiahî hürîhümündîhündürî hei arîhündî ra awi se fîfîrîhindai?

⁷ Sisas Kraisîndî ndürî aboedî safînambo sîheimbo dükarîhindühî Kristen-aneî maseî, ñga napo afîndeimbî ai ndürî ranahambo sîsîndî hoafîrîhi arîhündî.

⁸ God ai sîhefî adûkarî bogor-ani asu ranahandi-mayo ahînûmbî hohoanîmo ra se ranî-sünguarîhindî ana, ra aboed-ane. Ahînûmbî hohoanîmo ra Baiborambe yare hoafîyowohü yahoya, 'Sîhafî wandafîmbo ñgusüfo pandowandî sîhafî fimbo ñgusüfo parowandî nou,' meho.

9 Nga se nindou bodimondambo didiboado-ndihindühi asu bodimondambo koararihündürü ana, asu se moaruwai hohoanimo-yeihanei. Rananimbo siheimbo ahinümbi hohoanimo ai hoafi mbahirihindeimb-anei mbisi-haya papi-hoafindandürimboe.

10 Nindou düdi ai Godindü ahinümbi hohoanimo munjuambo süngure arandi, nga mamü yangirü mbahirarühendi ranana ai hütü-ani. Ai nindou munjuambo ahinümbi hohoanimo mbahirarühendi nahurai-ani.

11 Nga God Baiborambe hoafiyuhü yahuya, 'Se nimorehi nindowenihümbi himindüpoani,' mehu. Asükaiyu hoafiyuhü yahuya, 'Se nindou hifokoefepoani,' mehu. Se nimorehi nindowenihümbi himindükoate-yafühi asu nindoumbo hifokoararowandi ana, rananimbo se ahinümbi mbahirihoeifeimbi tükündaföamboyafi.

12 Godindü ahinümbi hohoanimo nindou ranaheimbo aboedambo koarühendürü arandi asu ai aboedü hei arihündü. God ai ahandi ahinümbi hohoanimo rananimbo nindou ranaheimbo yibobo-ndearümbui. Rani-mayowamboane se rani-moatükunü randühi asu hoafindei ndühündi ahinümbi hohoanimo rani simogodühi.

13 God ai nindoumbo yibobondeandühi ngirü sapo nindou amboawiyei yaho hohoanimokoate-mayu ranahambo simborü amboawi mbüsündo, nga wani. Nga nindou düdi ai amboawi hoafümbi-mayu rananimbo ahandi amboawi yaho hohoanimo ranai Godindü yibobofe ranambeahindü awi aboedambo-ndüfimbui.

Anihondümböfe hohoanimo ra aboedü hohoanimo ratüpurüfihü pefekoate-ayo ana, ngirü aboedü

14 Wandafü mamü, nindou mamü ai hoafinduhüya 'Roana Godimbo anihondümbö-rüheandeimb-anahi' ehu, nga moai didiboadore hohoanimoyu randü. Nindou ra moan-ane anihondümbö-areandi, nga ahandi rani anihondümböfe hohoanimo ranai aboedambo-manderüyo? Nga wani.

15-16 Sisasimbo anihondümbö-rühindeimbi wandafü ngorü hoeari-koateyoweimbi asu sesi-koateyoweimbi nünjoani se yaro hoafiyafindowohüya, 'Karühasi, se aboedü nimbafi. Se hoeari güdowanda sihafü fi hüfindowani asu sesi dowadüfi,' asafündo ana, ahambo rani-moatükunü ra segodokoate-yafühi yaro hoafayafündo ra ahambo nünjunde mafandühera?

17 Anihondümböfe hohoanimo rani amboani mare yahurai-ane. Anihondümböfe hohoanimo ranai aboedü ratüpurü-koate ranambo moan-ane.

18 Nga asu nindou ngorü ai yare hoafiyuhüya, 'Nindou ngorü ai anihondümbö-rendeimb-ani, asu nindou ngorü ai aboedü ratüpurüyurandeimb-ani,' ehu. Nga asu ro randühe hoafindahüh-animboya, 'Se anihondümbö-roandeimb-anafi, nga aboedü ratüpurü ratüpurü-koateyafü ana, nünjundo wambo sihafü anihondümböfe ra nafuimandafa? Nga ro Godindü ratüpurü ratüpurü-ndamboyahi, nga ranambo ro sihambo wandi anihondümböfe nafuinda-haninimboyahi,' asahi.

19 Se moani mamü God rani yangirü anünju ranahambo anihondümbö-rühorimboanei. I, rani-moatükunü ra aboed-anesi, nga moaruwai nendü amboani ahambo yarühorü anihondümbö-rühorü mburühü asu ai yihimboyeihü hihamündarayei.

20 Hohoanimo-koate nindou-anafi! Anihondümböfe hohoanimo ra aboedü ratüpurü ratüpurü-koateayo ana, ra moan-ane. Se ra fifürowandai? Awi sihambo ro nafuindi-haninimboyahi.

²¹ Nüŋgureamboyu sihefi amoao Abraham ai Godɪndi hiṃboahü nindou moani aboedi mbumundi hamɪndi manüŋgu-a? Ai Godɪndi hoafi süngureandühi fondi-wami ahandi nimori Aisak ranahambo Godɪmbohünda hifokoariri maserügudo ranɪmboyu God ai ahambo seana nindou mbumund-anafi mehundo, ranɪ ratüpurɪ aboedi ahandi ranɪmbo wambo.

²² Se ranɪmbo didi boadondo hohoanɪmondafi. Sapo Abrahamɪndi anɪhondümbofe ra ahandi aboedi ratüpurɪ hohoanɪmo ranɪ-dɪboyo mamabere haya ratüpurɪmayo ho. Ahandi anɪhondümbofe hohoanɪmo ra ahandi aboedi ratüpurɪ ranɪ-süŋguyo moani aboedi hamɪndi tükümefeyo.

²³ Baibor-ambe yare hoafiyowohü yahoya, 'Abraham ai Godɪmbo anɪhondümbo-mariri ranɪmboyu asu ahandi anɪhondümbofe hohoanɪmo ranɪmbohünda God ai ahambo nindou mbumundi hamɪnd-anafi mehundo,' meho. Asu 'Abraham ai Godɪndi ŋgunind-ani masahünda,' meho. God ai yare hoafɪmayu Abraham ramareandi ranɪmbo wambo, ŋga ranɪnambo süŋgunambo hoafi ranahandi nimɪndi weindahɪ tükümefeyo.

²⁴ Randɪhi se fifɪndɪhindi, nindou ai ahandi aboedi ratüpurɪ hohoanɪmo ranɪnambo-anɪmbo God ai ahamboya, 'se nindou aboedi mbumund-anafi' mbüsümbui, ŋga ahandi anɪhondümbofe hohoanɪmo ranɪmbo yangiri ŋgiri rande hoafɪndu.

²⁵ Sapo Rahap, nindowenihɪ birabirɪyo-randeimbɪ nimorehɪ amboanɪ yahurai ramefeyo-ane. Ai Israerɪhündi türüfoarɪne fifirɪne-rɪnandeimbɪ nindou yimbu ai ahambo-so tükümefɪneanda sepɪrɪmɪndi worɪnɪreapɪri haya se-dɪbo ŋgorü nafɪ aboedambo-ndafɪneandi yahohaya mafarɪhepɪri. Nimorehɪ ai aboedi ratüpurɪ ra ramareanda asu God ai ahambo se nindou aboedi mbumund-anafi mehundo.

²⁶ Ŋga asu sapo nindou fi ranambe yifiafi nɪmarɪkoate-ayo ana, yifiyomboane. Mare yahurai-ane anɪhondümbofe amboanɪ. Anɪhondümbofe hohoanɪmo ranai yangorowanɪ asu aboedi ratüpurɪ ranai yangorɪkoate-ayo ana, ranai-amboanɪ yifiyomboane.

3

Hɪbadɪhumbo hoafɪndefɪmboane

¹ Wandafi mamɪ, awi se-ambeahɪndi afɪndi safɪ hoafi yamundɪfe-rambo nindoumbo-ndafu tükündafumboemo. Awi se randu fifirɪndundɪ nindou hoafi yamundɪhu-rɪhundembɪ sihefɪmbo-anɪmbo God ai türɪboade yɪbobo-ndeamunümbui.

² Muŋguambo nindou sihirɪ ŋgiri mbumundi hohoanɪmo maho ranɪ-süŋgu yangiri ŋgefi, ŋga wanɪ. Ŋga asu nindou mamɪ ai nɪne hoafi hoafayu ranambe moanɪ mbumundi hohoanɪmo aho ranɪ-süŋgu hoafayu ana, nindou ranai moanɪ ndorɪhoei haya asu ahandi muŋguambo fi ranahambo ndore hɪfanda huhani.

³ Hos ai moanɪ sihirɪ hohoanɪmoayefɪ ranɪ-süŋgu yangiri süŋgufembohünda sihirɪ ain bidɪfiri ahandi yafambehü safoarɪhu hinɪŋgirɪhundühanefɪ. Rananɪmbo asu hosɪndi yafambe akɪdou-anesɪ, ŋga rananɪmbo sihirɪ ahandi fi muŋgua ndahumɪndefɪ ŋgemboayefɪ.

⁴ Asu sip ranahambo amboanɪ se türɪboadɪhindi. Ai adükari moatükunɪ hamɪndɪyo hayambo werɪ afɪndɪnambo ragore-ragore randühanesɪ, ŋga moanɪ akɪdou moatükunɪ ahandi ndürɪ rada ranambo sip ranahambo koakoranda sapo sip semündü hu-randeimbɪ ai homboyu nafɪ howohane.

⁵ Mare sapo sɪhefɪ teifɪ ran-amboanɪ yahurai-ane. Teifɪ ra akɪdou moatükun-anesɪ, ŋga asu ai muŋguambo afɪndɪ moatükunɪ ranahambo wataporɪmbo-randühɪ borɪyowohane.

Se fɪfɪrɪhindɪ, hai akɪdou ahoro ra hombo porɪhoai haya adükarɪ nɪmɪ napo hai tɪkɪrandühane.

⁶ Sapo sɪhefɪ teifɪ ranamboanɪ mare hai yahurai saf-ane. Aiana moaruwai wosɪhoaforɪ hohoanɪmo ranahandɪ ŋgusüfoambe tüküra pire hayamboane asu sɪhei muŋguambo fi ranahambo moaruwaimbo-reamboayo. Ranane asu ai sɪhefɪ fi ranahambo hai hühfü nou tɪŋrɪhendühɪ asu sɪhei fi ranai moaruwai hohoanɪmoyo arandɪ. Hai ranana sapo koadürümbo horowe-imbɪ hai ranɪnɪ-poedane tüküfe arandɪ.

⁷ Nindou ai muŋguambo moatükunɪ hɪfɪnɪ ahahabodei ranɪyo, nɪmambeahɪndɪ nɪnɪhondɪ, ndu, amoasɪrɪ asu sɪrɪwarambeahɪndɪ burɪyeimbɪ ra yamundɪhindühɪ hɪfandühɪ marɪhündɪ. Hapondanɪ amboanɪ ranɪ-moatükunɪ ra randɪhimboyei.

⁸ Ŋga nindou mamɪ ai-amboanɪ moai teifɪ ana hɪfandandühɪ kɪkɪhɪramündü randɪ, ŋga wanɪ. Ŋga teifɪ ranai moanɪ yare aimbo kiarɪmboane moaruwai hoafɪyo arandɪ. Ranɪ-moatükunɪ ranai ana hühütimbü moatükunɪ nindou moaruwaimbore-randeimb-ane.

⁹ Teifɪ ranamboanefɪ sɪhɪrɪ Ape adükarɪmbo aboed-ani sefɪ arɪhundɪsɪ, ŋga nindou God ai nahurai nafɪmarandɪ, ranaheimbo sɪhɪrɪ sɪhefɪ teifɪnambo moaruwai hoafɪyefɪ arɪhundɪ.

¹⁰ Sapo yafambe mamɪ ranɪ naf-ane Godɪmbo aboedɪfe hoafɪ tüküfe asu nindou ŋgorümbo moaruwaimbofe hoafɪ tüküfe arandɪ. Wandafɪ mamɪ, ranɪ-moatükunɪ ranana awi se randɪfemboe, ŋga yowanɪ!

¹¹ Apoarɪndɪhorɪ hoe mamɪ tükefeyo ranahandambo-hündɪ ŋgɪrɪ aboedɪ aparümbɪ pɪndo asu hühütimbü pɪndo ndanɪ, ŋga wanɪ.

¹² Wandafɪ mamɪ, hoandasüfo nɪmɪndɪ ranɪ-fihɪ ŋgɪrɪ hanɪgɪrɪ hɪsɪndo asu honɪgoroho nɪmɪndɪ ranɪfihɪ ŋgɪrɪ hoandasüfo ranai kündaro, ŋga wanɪ. Mare yahurai-ane sɪrɪ apɪyoweimbɪ hoe apoarɪ tükefeyo ranahandambo ŋgɪrɪ aboedɪ apɪyoweimbɪ tükündɪfeyo, ŋga wanɪ.

Aboedɪ hohoanɪmo ana Godɪndɪ-mayo-ane

¹³ Sɪhei mbusümo se-ambeahɪndɪ nindou düdi dɪdɪboadore fɪfɪrɪfe hohoanɪmoeimbayu-a? Asu nindou yahurai afufurɪboadeandühɪ aboedɪ hohoanɪmo süŋgumbɪreand-amboane, ŋga ranɪ-nambo ahandɪ dɪdɪboadorɪhefimbɪ fɪfɪrɪfe ra nafuindümbui.

¹⁴ Ŋga asu se sɪhei ŋgusüfoambe nindou ŋgorümbo moaruwaimbofe hohoanɪmo, ŋgɪnɪndɪ-ŋgɪnɪndɪ hohoanɪmo, asu yɪboarukofembo hohoanɪmo ra nɪmandɪndüranɪ ana, asu se ŋgɪrɪ sɪhei fɪfɪrɪfe ranahambo borɪndei. Asu anɪhondü hoafɪ ranahambo ndahümündi pindɪhi hehi tɪkai hoafɪndeimboyei.

¹⁵ Yahurai fɪfɪrɪfe hohoanɪmo ranana Godɪndɪ-mayo sünambeahɪndɪ kosɪmboyo-poanɪ, ŋga hɪfɪ ndanɪhündambo yanɪgɪr-ane. Nindou-yafe moaruwai hohoanɪmo ranahambo Satan ai hɪfandarandɪ.

¹⁶ Ŋga nahanühɪyo nindou ŋgorümbo moaruwaimbofe hohoanɪmo asu yɪboarukofembo hohoanɪmo enɪgoro ana, ranɪhü ana ndofe nɪmarokoate hohoanɪmo asu mamɪkarɪ hohoanɪmo süŋgufe ranamboanɪ mare yanɪgorɪmboane.

¹⁷ Ŋga sapo dɪdɪboadorɪhefimbɪ hohoanɪmo sünambeahɪndɪ akoso ranane nda: Weanɪgurühɪ sürühoeimbɪ hohoanɪmo, muŋguambo wudɪ hohoanɪmo, hɪmboarɪ hoafendühɪ hohoanɪmo, nindou ŋgorümbo

himbör+ambo hohoan+mo, af+ndi hipoambo hohoan+mo, aboedi ratüpur+ambo hohoan+mo, simogodühi hohoan+mo asu an+hondü hondü hohoan+mo. Hohoan+mo ranane God+ndi-mayo makoso-ayo.

¹⁸ Afur+fembü hohoan+mo ra sesi moatükun+ hoar+ nahurai-ane. Sih+r+ afur+fembü hohoan+mo hif+nd+hundan+ mbumund+ hohoan+mo tükünd+femboe.

4

Nindou düdi ai hif+n+ndi hohoan+mo süngufembo hohoan+moayu ana, ai God+ndi hürütümb-ani

¹ Dagüdambo tüküfemboyo sihei mbusümo simbor+ hoafi hohoan+mo asu yifari-yifari hohoan+mo rana? Sihei hohoan+ hohoan+mo ranai ngusüfoambe n+mar+ambo ai sihei fiambe simbor+-simborayeri.

² Se n+n+moatükun+yo sem+nd+ambo sei hehi hohoan+mo-yeihaneisi, nga asu se rani-moatükun+ ra moai sahümündi r+hünd+ ran+amboane asu se nindou hifokoefembo sei ar+hünd+. Se n+n+moatükun+amboyo hohoan+r+hindühaneisi, nga asu se moai sahümündi, ran+amboane asu se ng+n+ndi-ng+n+ndi+yeih+ yifari+yei ar+hünd+. Se n+n+moatükun+amboyo sem+nd+ambo hohoan+moayeri ra se ng+r+ ndahümündi, n+mböe se moai God+ambo rani-moatükun+ ran+ambo ndawamun+ sei hehi d+d+bafiyahindi.

³ Se n+n+moatükun+yo sem+nd+ambo d+d+bafi-yahindan+ sem+nd+koate-ayeri ra sapa se moan+ mam+kar+hi d+d+bafi+mehindi ran+amboane. Se sem+nd+koate-ayeri ra, sapa sihei fi h+h+fi-h+h+fi+mböhdambo rani-moatükun+ sem+nd+amboyo hohoan+momayeri.

⁴ Se anam+nd+hoandi b+rab+r+yeimb+ nahurai-anei! Nindou düdi ai hif+ ndan+hündambo nindou-yafe-mayo hohoan+mo ranahambo süngufembo hohoan+moayu ana, asu ai God+ambo y+boaruko-rirühani. Awi se moai ranahambo f+f+r+hind+yo? Nindou düdi ai hif+ ndan+hündambo hohoan+moyeimb+ nindou ranahei ngunindayu ana, asu ai God+ambo hürütür+reimb+ nindou-ani.

⁵ Baibor-ambe yare hoaf+yowohü yahoya, 'Yifiafi God ai sihefi fiambe h+n+ngi-mareandi ranai ahand+hoar+ yang+r+ y+hoef+ambo h+fand+ambo yahomboane,' meho. Awi se rani-moatükun+ ranahamboya sis+ndi moatükun+ane seimboyeri?

⁶ Nga God ai af+ndi moan+ hipoambo-ramunühi sihefi+ambo far+hemuni arandi. Baibor-ambe yare hoaf+yowohü yahoya, 'God ai nindou af+ndi af+ndi+yeimb+ambo koareandürühi asu nindou h+amboar+ afur+h+ndeimb+ambo moan+ hipoambo-randürühi far+hendür+ arandi,' meho.

⁷ Ran+ambo-hündambo-an+ambo awi se afufur+boad+hindühi God+ndi hoareh+ n+mandei. Satan+ambo koand+horan+ asu ai siheimbo h+n+ng+r+rearü haya fiboembui.

⁸ Se God sowana ak+m+ sühündahindan-an+ambo asu ai-amboan+ siheimbo so ak+m+ sühündüfimbui. Moaruwai hohoan+moyei-r+hünd+embi nindou sihei ngusüfoambe sürühoeimb+ tükümb+feyo-wamboane. Sihei ngusüfo ra ndor+hi kürühindühi yimbu hohoan+moyei ar+hünd+ ra rühi rand+hi h+n+ng+r+hind+.

⁹ Se moaruwai hohoan+momayeri ranahambo af+ndi hohoan+mondeih+ aran+ndeihi s+r+ndei ngei. Asu sihei t+k+fümb+ hohoan+mo maho ra h+n+ng+nd+hi hehi aran+ambo hohoan+mo süngu-nd+hindühi h+h+fi-h+h+fi hohoan+momayeri ra h+n+ng+nd+hindühi af+ndi hohoan+mondeih+.

10 Se Adükarîndî hoarehî yangîrî nîmboeimbo-anîmbo ahandî hohoanîmoayu süngu süngundîhündan-anîmbo asu ai sîheimbo ndemündündürî botîndearümbui.

Sîhîrî wandafîndambo papîfi-poanî

11 Wandafî mamî, se sîheihoarî sîmborî tîrîfoefîrî-ndeimboyei. Nindou düdi ai ahandî wandafî-mayu ranahambo tîrîfoarîrühî asu yîboboarîrî ana, asu nindou ranai sapo ahînümbî hohoanîmo meŋgoro ranahambo tîrîfoareandühî yîbobo-reandühani. Nga asu raranîmbo nindou ranai ahînümbî hohoanîmo ranahambo süngure-randeimbî nindouyupoanî, nga ai ranahambo türüfoareandühî yîbobore-randeimb-ani.

12 Mamî ai yangîr-ani ahînümbî hohoanîmo saimbo ra nîmîndîhîyu haya asu ai yangîr-ani fîfîre yîbobore-randeimbayu. Ai yangîrî anîmbo nîne nindou ranaheimbo aboedambonde asu moaruwaimbo-ndeandürî ndambui. Nga asu se ra nindou dîdîyafî sîhafî wandafî-mayu ranahambo yahurai yîboboro aranda?

Sîhîrî afîndî afîndîmbo-yopoanî

13 Awi se haponda hîmborîyei, wambo nindou dîdîyei sapo yarîhi hoafîyeihîya, 'Hapo sümbu ana, ŋgorü ŋgoafî adükarîna ŋgefî mamî hîmbanî gedühî kaki semîndî ratüpurî ratüpurîndefühî, kaki ndahumîndefî ndîhumboane,' sei arîhündî.

14 Awi se moai fîfîrîhindî sîhei fi ranahambo sümbu nînî-moatükunî tüküfe-ndürîmboayo ra! Sîhei nîŋgo ranana sapo mburüŋgai siambe moanî wosîhoafîmbo peyo mbura asu hüfîhamîndî-yowohü awararîhoayo nahurai-anendürî.

15 Se hoafîmboaye ana, ndanî süngundîhi hehimbo-anîmbo hoafîndei: Adükarî ai ahandîhoarî yare hohoanîmoayu ana, ra randîhu nîmboefîmbo nîne ratüpurî aho ra ndanî süngundîhu ranî-süngundîhu ndîhumboyefî, mbîsei.

16 Nga asu se afînd-afîndeihi sîheihoarî borîyei arîhündî. Borîyo hoango hohoanîmo ranana sapo moaruwai hamîndî hohoanîmomayo-ane.

17 Se wudîpoapondîhi hohoanîmondei. Nindou düdi ai aboedî ratüpurî hohoanîmo fîfîreandî, nga refekoate-ayu ana, nindou ranai moaruwai hohoanîmoayu.

5

Napo afîndeimbî-yomondî hoaf-ane

1 Asu napo afîndeimbî se! Awi hîmborîyei! Nînî-moatükunî tîŋîrîfo afîndî sîheimbo tüküfemboayo ranahambo-anîmbo se afîndî hohoanîmondeihî aranîhoenambo nîmboeimbo hasîheindei.

2 Sîhei ŋgînîndî napo afîndî ranai ana sümboyomboane. Ranane asu sîhei hoearî napo ranamboanî kîdaboarî taparîhümboane.

3 Sîhei ŋgînîndî napo sapo gor sirfa ranana samiyomboane. Sami ranai sîhei kaki napo taparîmarandî nou-anîmbo asu sîhei fi ranamboanî süngunambo sümbondühî sapo hainambo tîkîrî arandî nou. Ngîrî amîtata bîdîfîranambo si tükündîfeyo, nga se ŋgînîndî napombo yangîrî hohoanîmoyeihî gugurarîhindî.

4 E! Awi se nda ndorîhi hîmborî-yei! Nindou bîdîfîrî ai sîhei nümbürambe wohî tüpurîmayei, nga asu se moai aheimbo ranî takînî kaki ndorîhi sahündürî, nga se bîdîfîrî dîbo masahümündî. Rananei asu nindou ranai sîhei nümbürambe ratüpurîyeihî sesî sîhei yimüŋgurî marîhündî ranai kaki

semindimbo hoafimayei habudi. Asu ahei hoafi ranai Adükari munguambo hifanda-randeimbi ahandi himboahü tüküme Feyowa himborimayu.

⁵ Se hifi ndan:hü nimboei-ambe ana, se aboedi moatükun: ra sheimbo tüküfeyondürani sahümündi hehi ranimbo hihifi-hihif:yeih: manimboei-ane. Se afindi sahüsi arihündi rananimbo se worindi moatei nou fi safindeian: ndear: yifimbo akim: tifindahimboyei.

⁶ Seana ndor:hoeimbi nindou ai sheimbo har: sowanambofendür:koate-ayei ranaheimbo pap:hoaf:r:hündür: hehi hifokoari-hindür: arihündi.

Sihifimbo nimbor: tükündifeyoan: awi s:hir: moan-ane mb:sefi Adükari:mbo himbondefimboane

⁷ Ranimboane wandafi mam:, se sihei ngusüfoambe ra ngin:ndi ndond:hi kiki:hindühümüdi hehimbo-animbo nin:moatükun: tihir:foyo tükündifeyoan: ra moan-ane mbiseihü asu awi se Adükari tüküfemboayu ranahambo himbondeih: nimboei. Se sapo nindou nümbür:ra mbura ai awi sesi aboedi nümbür: ranambe tükündifemboe yahuhaya ai himboayu hu ranahambo hoeind:hor:. Ai moan: hifanda huan: hoeyo yahimoyo randühi sesi ranai nümbür: ranambe tüküfeyoan: asu ai sesi ra asemündu.

⁸ Rani-süngumbo-animbo awi se-amboan: moan-ane mbisei hehimbo himbondei. Adükari:ndi tüküfembo si ra ndeara akim-ane ranimboane asu awi se sihei hohoanimo ra ngin:ndi safi kiki:hindü-hümüdi.

⁹ Wandafi mam:, se siheihoari simbor: momor: hoafüründeihi n:pondei habudimboyei. Nga hibad:hümbo, God ai sheimbo yibobondearümbui. Nindou yibobofembo si ranana ndeara tüküfembo akim: nafira-mindimboane.

¹⁰ Wandafi mam:, horombo God:ndi hoafi hoafiyomo-rundeimbi ai Adükari:ndi ndür:nambo wataporimbo-marundi ranimbo awi se tür:boad:hindi. Nindou bidif:r: ai ahamumbo tihir:fo masahüpura ai awi moan-ane yahomo houmbo man:ngomo. Tihir:fo yahurai-ambe man:ngomo nou-animbo asu se-amboan: rand:hi ai ramefund: nou nimboeimbo süngund:hi ngei.

¹¹ Se fifir:hindi, nindou did:yei ai ngusüfoambe kiki:mifoa-r:hindühi n:ne tihir:fo tüküfeyoan: awi moan-ane seimbi ana, ai ndor:hoeimbo-ane sefi arihündi. Se Sop:ndi hoafi sapo ai ngusüfo ndore kiki:mifoare mbura n:ne tihir:fo afindi ahambo-so tüküme Feyowa ai awi moan-ane yahuhaya manüngu ranahambo himboriyahündo. Ran:yu asu süngunambo Adükari ai ahambo mafar:heir:, ranamboan: se fifir:hindi. Nga Adükari aiana munguambo si aho ra sihefimbo hipoambo-reamunühani.

S:hir: hoafiyowohü Ape nimoamo amaru ra yaho-poan:

¹² Nga wandafi mam:, hohoanimo nda adükari-ane, nga se ra süngund:hindi. Se sünambeah:ndi ndür: asu hif:ndi ndür: asu ngorü moatükun:ndi ndür: ngir: dükand:hi an:hondümbo dabar:indahindi. Se hoafiyehi, yini, ase moan: yini mbisei. Asu hoafiyehi, wan: ase moan: wan: mbisei. Rananimbo asu se sünguna ngir: God:ndi yibobofe sihi pap:hoafife ran: so tükündahindi.

Nindou mbumund:ndi Godimbo did:bafife ana ngin:ndane

¹³ Nindou se-yeimbi ngorü ai tihir:foayuyo? Ai Godimbo did:bafimbiyuwamboane. Asu nindou ngorü ai hihifi-hihifayuyo? Ai Godimbo-animbo heirünambo moan: kak:saombürür-amboane.

¹⁴ Nindou se-yeimbi ngorü ai an:günümboayuyo? Ai ran:fihi ana sapo Krai:ndi nend: hifand:ru-rundeimbi ranahamumbo-animbo hoaf:nduan:

asu ai ahandi^fhi werinambo Adükari^{ndi} ndürinambo Godimbo didibafi⁻mbeyomo-ndamboane.

¹⁵ Nindou ranai Godimbo anihondumbo-rüwurühi ro didibafehundi^{nda} God ai himbori^{ndi}mbui yahomo houmbo didibafefundi^{ana}, asu Adükari^{ai} nindou ranahambo anjünümbihündi^{didiboado-ndirühi} botindirümbui. Asu nindou ranai moaruwai hohoanimoayu^{ana}, God ai ahandi^{moaruwai} hohoanimo ranahambo amboawi mbüsümbui.

¹⁶ Ranimbo-animbo asu se sihei moaruwai hohoanimo wandafi^{mami-}yei himboahü weindah^{-fir}ndei ndühündi. Asu God ai siheimbo didiboado^{-ndür}imbohünda ahambo simbori^{didibafifir}ndei. Nindou mbumundi^{hami}ndiyumbü ranahandi^{Godimbo} didibafife^{ana}, ngin^{ndi} hamindiyo^{haya} nindou far^{hai}-randeimb-ane.

¹⁷ Eraisa ana nindou moani^{mami} sihiri^{nahuraiyu} manüngu. Nindou ranai hoekoate-mbayu yehuenüngumbo Godimbo ngin^{ndi} hamindi^{didibafimefiyuwa} ngim^{himbani} asu 6 amoamombo hoekoate-mayo.

¹⁸ Raniyu asu süngunambo Godimbo hoe koandi^{hoefi} yahuhaya didibafimefiyuwa^{sünambeah}ndi hoe ranai peyowohü asu sesi-napo ranai hoe nambo aboedi^{momori}mayo hifi^{ranifi}.

Nindou ai Godi^{ndi} hohoanimo hin^{ng}indeambui hoaf-ane

¹⁹ Wandafi^{mami}, nindou se-yeimbi^{anihondü} hohoanimo süngufe ho ra hin^{ng}ire^{haya} moaruwai hohoanimoayu^{ana}, asu nindou ngorü ai ahambo aboedi^{hohoanimo} rani sowana serümündü hih^{ndüfi} düduani, ai aboedi^{hohoanimondümbui}.

²⁰ Nga se yari^{hi} fifir^{hindi}, nindou ngorü ai sapo nindou moaruwai hohoanimoyumbü ranahambo moaruwai hohoanimo ranambeah^{ndi} hürarümündu^{ana}, nindou ranahambo aboedambo-rirühani, nga asu ngir^{munguna} yif^{indu}. Rani^{hohoanimo} rani-süngumbo-animbo God ai moaruwai hohoanimo af^{ndi} gogori^{ndi}haimbui.

1 Pita Pas mamî Pita ai sûrû papîmarandi

¹ Karîhasî-handürî, ro Pita Sisasîndî hoafî sahamîndî ha-rîhandeimb-anahî. Godîndî nendî se hîfî hondü hîningîrîhi hehi nou, Pontus, Garesia, Kapadosia, Esia, asu Bitinia hîfî ranîhü burîyei wakarîhindî, sîheimbo pas nda sûrû papârîhandî.

² Ape God ai horombo hondü fîfîreandühî sîheimbo ahambohünda dîbonîmayundüra Yifiafî Aboedî ai Godîmbohünda kafeareandürî hîningîmareandürî. Se Sisas Kraisîndî hoafî süngurîhünda asu ahandî horîna sîheimbo popoaiyondürîmbo-hündamboyo God ai dîbonîmayundürî.

God ai sîheimbo moanî hîpoambo-ndeandürühî ngusüfo afurîfe kifeimbi hohoanîmo ra afîndî safî mbîsagadüramboane.

Yangîrî nîngombo hohoanîmo

³ Awî sîhîrî sîhefî Adükari Sisas Kraisîndî God asu Ape-ayu ranahambo aboed-ani mbîsefîmboane. Ai ahandî hîpoambofe hohoanîmo afîndî ranîsüngunambo sîhefîmbo yangîrî nînggo hohoanîmo masemuni. Sisasîmbo yîfîhündî botîmarîrî, ranîmbo-hündambo-anîmbo sîhîrî amboanî randîhu tükündahumboyefî sefî hohumboanefî asu sîhîrî ranahambo hîmboayefî.

⁴ Asu sîhîrî ahandî nîmor-aneffî, ranîmbo-hündambo-anîmbo God ai yangîrî nîngombo hohoanîmo engoro ra ndemunîmbui sîhîrî ranahambo amboa hîmboayefî. Ranî-moatükunî ra sûrühoeimbi hamîndîyo hayamboane ngîrî sümbondo asu moendîndo. Muŋgu moatükunî ra God ai sîhefîmbohünda sünambe kîkîhîramündü nîmarûmbo-wambo.

⁵ Se ahambo anîhondümborîhorî arîhündî, ranîmboane asu ai sîheimbo ahandî ngînîndînambo güre hîbadandüra ngombo asu bîdîfîranambo si tükündîfemboe. Ra-sîmboan-anîmbo ai sîheimbo aboedambofe-ndürîmboayu ra weindahî-ndîfemboe.

⁶⁻⁷ Ranahambo hîhîfî-hîhîfîyeihaneisi, nga asu se hapondanî akîdou hîningîfe mamîkarambo tîŋîrîfo sîheimbo sowahî tüküfehane. Nga ranî tîŋîrîfo moatükunînambo God ai sîhei anîhondümbofe hohoanîmo ranahambo refe hoeifendürîmbo yahumboani, gor haiambe mandu hoeiarundî nou. Gor ai hepünîmbü moatükunî-ane, nga ai moendîndîmboe. Nga sîhei anîhondümbofe hohoanîmo gorîmbo ngasündeamboane. Ranîmboane asu süngunambo Sisas Kraisi ai weindahî tüküfiyu-ambe-anîmbo God ai sîheimboya aboed-aneî mbüsündürühî hîmboamupuimbo-randeimbi dagadüranî asu se ndürümbî hamîndî-ndeimboyei.

⁸ Asu se moai awî ahambo hoeirîhorühî-yeipoanî, nga se ahambo afîndî hohoanîmoyahündo arîhündî. Hapondanî ana ahambo se hoeirîhorühî-yeipoanî, nga asu se ahambo ngusüfo parîhorî arîhündî. Ndanî hîhîfî-hîhîfî ndanana hîfî ndanîhündambo-yopoanî, nga nûngundîhu ranahambo hoafîndefî sefî, nga wagabeahîndî moatükunî-ane.

⁹ Se Godîmbo anîhondümborîhorî ranîmboane asu ai sîhei yangîrî nîngombo aboedambo-reandürî arandî ranahambo se hîhîfî-hîhîfîyei.

¹⁰ God ai nîdou aboedambo-fembo horombo ahandî hoafî hoafîyomorundeimbi aiyomo wudîpoaporu türüfoaru marundî. Ai God sîheimbo aboedambo-ndearümbui ranahambo hoafîmemo.

¹¹ Kraisîndî Yifiafî ai ahamundî fiambe nîmarîmboyo horombo boatei yahoya, “Süngunambo Kraisi ai tîŋîrîfo hohoanîmo ndemündü mbundambo

asu ndürî adükarümbi-ndümbui,” mehopurî. Raniyomo ai rani-moatükuni ra nîni-simboani nüngu-nahurai tükümandife yahomo houmbo ranahambo tûmaru hoangomo.

¹² God ai ahamumbo nafuimepurî, nga asu ahandî aboedambofe-munîmbo hohoanîmo ra ahamundî fimbo fehefepurîmbo-yopoani, nga hoafi ra siheimbo farîhefe-ndürîmbo-hündamboane. Nga aboedî hoafi ra hoafi sowandümo homo-rundeimbî ai haponda siheimbo masabundürî ranahamboane hoafîmemo. God ai sünambeahîndî Yifiafi Aboedî koamarîhenda kosowühîyo asu ranî ngîndînambo ai aboedî hoafi ra siheimbo hoafîmemo. Rani-moatükunî ranahamboanemo sünambeahîndî nendî ranai-amboani fifirîndîhu yahomo houmbo hohoanîmoemo.

God ai sihefîmbo sürühehindeimbî mbînimboei yahumboani

¹³ Ranîmboane haponda se dîboado-ndühümündî nîmandei. Rananîmbo Sisas ai süngunambo weindahî tüküfihumbo ranî-simboani God ai aboedambofe-ndürîmbo ranahambo se muŋguambo anîhondümbonîhindühî hîmbondei.

¹⁴ Dîbafi hoafi hîmboriyeimbî nîmorî nahurai Godîndî hoafi hîmborîndei. Horombo ahandî-mayo hohoanîmo ra sihei fikîmî yanggorîkoate-yoambe wamboyei asu se sihei ngusüfoambe hohoanîmo moaruwai tüküfe-randeimbî hohoanîmo ra süngurîhi-marîhündî. Nga awi hapondan-ana ranî hohoanîmo ra se süngundîhi-mboyei.

¹⁵ Nga se aboedî sürühehindeimbî hamîndîndei, God siheimbo dîbonîmayundürî ranai aboedî sürühoeimbî hamîndayu nou.

¹⁶ Sapo Godîndî hoafi hoafîyohü yahoya,
“Roana sürühoeimbî hamîndî hond-anahî ranîmbo asu se sürühehindeimbî hamîndîndei,” *Wok Pris 11:44-45*

¹⁷ Asu Ape ai mamî hohoanîmo sünggu-ane mamamî nindou yîboboreamunî arandî. Asu se ahambo Ape seihü dîdîbafîyahindo arîhündî ana, asu se ndîfo nindou hîfî ndanîhü nîboadei-ambe Godîmbo hohoanîmo-ndahündo sisîrî-sisîrîindahîndühî hîbadîhümbö hahabodei.

¹⁸ Horombo sihei amoayei-mayo ndorîhefekoate hohoanîmo ranî-sünggu mahahabodei-anei. Nga hapondan-ana siheimbo ranambeahîndî aboedambo-mareandürî. Nga se fifirîhindî, God ai moai awarîhefimbî moatükunî gor asu sirfa nahurai ranînambo aboedambo-reandürî, nga wani.

¹⁹ Nga ai Kraisîndî horî aboedî ngasündeandeimbî ranamboyu aboedambo-mareandürî. Kraisi ana hohoanîmo moaruwai-koateimbî sipsip nîmorî nîni moaruwai moatükunî nîmarîkoate aboedî hamîndayo nahurai-ani.*

²⁰ God ai hîfî nda nafî-koate-yuambe boateiyu ai Kraisîmbo dîbonîyu hîniŋgîmarirî siheimbo yîfîmbohünda. Nga ho-hombo hapo bîdîfiranîmboyu-ambe siheimbo farîhefe-ndîrîmbohünda ranai weindahî hîfî ndanîhü tükümeŋiyu.

²¹ Ahambo ranîmbo-hündamboaneî Godîmbo anîhondümbö-arîhorî. God ai Sisas ranahambo yîfîhündî botîrirî haya bogorîmborirî hîniŋgîmarirî. Ranîmboaneî se Godîmbo anîhondümbö-rîhorühî hîmboayei.

Sihrî wandafîndambo ngusüfo pefimboane

²² Seana Godîndî hoafi hondü ranî hohoanîmo süngurîhindühî ranîmboaneî asu sihei ngusüfoambe hohoanîmo aboedî mbumundî ranai

* **1:19:** Sipsip yahurai hamîndî horombo Sudahündî ai hîfokoaru marundî ahei hohoanîmo moaruwai gori-hefembohünda.

tüküme Feyondürü. Ranımbo-anımbo se wandafi mamımbo anıhondümbo hondü ngusüfo pandıhindürü. Ranı hohoanımo rananımbo se kıkıhı-safındühümündi nımboeimbo sıhei ngusüfoambe sürühoeımbı hohoanımo ranambo afındı simborı ngusüfo pefirındeı.

²³ Godındı hoafı sesı hoarı aboedı nahurai-ane, nga se ranınambo simborı yangrı nıngombo tükümehındı. Hoarı ra yıfımbo nımındıhiyopoanı, nga yangrı nıngombo nımındühane. Hoarı ra Godındı hoaf-ane, nga ai yangrı gedühi nıngo ngomboe.

²⁴⁻²⁵ Yını, nga Godındı hoafı hoafıyowohü yahoya, 'Nındou muıguambo aiana nenewohı nahurayıei hehimboanei, asu ahei yihuru napo, muıguambo moatükunı ranana nenewohı ahurı nahurai-anendürü.

Ranane nenewohı ranai yapataparıyo pütapıyohane, nga asu Adükarındı hoaf-ana koadürümbo-koadürümbo yare yangromboane,' *Aisaia 40:6-8* meho. Nga ndanı hoafı ranana sapo sıheimbo aboedı hoafı hoafımemondürü ranane.

2

Adükarı ana nımoeı aboedı yangrı nıngoweımbı engoro nahurai-anı

¹ Ranımboane asu hapo-ana se mamıkarambo moaruwai hohoanımo, muıguambo tıkai hoafı, yımbu hohoanımo süngufe ho, nındou ngorümbo moaruwai hohoanımo asu ngorümbo muıguambo daboadı moaruwai hoafı hohoanımo ranamboanı se moanı hınıngındıhindı.

² Se simborı tükümehındı ranane asu se Yıfiáfı Aboedındı-mayo hoafı sürühoeımbı ranahambo wembombondeı, nımorı warıhündı tıtı simındımbo rawehındı nou. Ranımbo-anımbo hoafı ranı ngınındınambo sıhei Godımbo süngufe hohoanımo ra nımorı horarıhehindı noundowanı, aboedambo-ndearümbui.

³ Nga asu Godındı hoafı ai yahoya, 'Se Adükarındı hohoanımo yarıhi hoeırıhında-mayoa aparümb-ane asei,' meho.

⁴ Adükarı aiana yangrı nıngombo worımbombo kambohoanı nahurai-anı. Ahambo nındou ai moaruwai-anı sei hehi worımbombo kambohoanı moaruwai asıhehindı nou yarıhorı masıhehorı, nga God ai ahambo aboedı hamınd-anı yahuhaya hoeırırühı maserümündü. Ranımayu ranahambo sowana se sühüsi arıhündı.

⁵ Se-amboanı yangrı worımbombo kambohoanı nımı nahurai-anei, nga God ai sıhei-mayo fı kambohoanı nımı nahurai ranambo dıdıbafıfe worı ra mamambe-fendürü worımbombohündambo yahumboanı hohoanımoayu. Worı ranambe se Godımbo sıhehi-rıhündeimbi sürühehindeimbi mbumundı hondü anımboei. Asu Yıfiáfı Aboedındı süngu sıhei fımbı Godımbo sıhefe moatükunı nahurai ndahündomboyei Sudahündı sıhefembo sipsip hıfıkoaru ahambo sıhou-arundı nou. Kraisındı sünguyo God ai sıhefe hohoanımo ra yıfırayu.

⁶ Krais ranahambo Godındı hoafı hoafıyowohü yahoya, "E, hoeırıhi, ro aboedı hamındı worı kambohoanı Saion ngoafıhü kamafoarıheandı.

Nga nındou düdı ai kambohoanı ranahambo anıhondümbo-arırı ana, ai ngırı ngusüfo nımbındeı," *Aisaia 28:16* meho.

⁷ Ranımboane nındou se Adükarımbo anıhondümbo-rıhoreımbı sıhei hohoanımoambe ai hepünıfeımbı moatükunı hamınd-anı. Nga nındou ai

ahambo anihondümbofe-koateyeimbi ranaheimbo Godindi hoafi ra yare hoafiyowohü yahoya,

‘Sapo nindou wor+mboru-rundeimbi kambohoani hoeirunda mayoa masihoundi ranana aboedi hamindi hond-ane,’

Buk Song 118:22

meho.

⁸ Asu ngörü bidingiran Godindi hoafi hoafiyowohü yahoya,

‘Kambohoani rananimbo nindou ranaheimbo bendeandürani ai bübür+ndeihi p+ndeimboyei,’

Aisaia 8:14

meho. Ai Godindi hoafi süngufekoate-yei arihündi, nga ranimboyei ai bürühümündi mahei God horombo hohoan+momayu süngu.

⁹ Nga sheimbo ana God ai dibon+mendüra se ahandi mamisir-anei asu God adükar+ bogorimbo sesi shehi-r+hündeimbi animboei. Asu se sürühehindeimb-anei asu ahandi yangri nend-anei. Se nindou himboahü Adükar+ ai aboedi hamindi moatükun+ ratüpur+yu arandi ranimbo wataporimbo-mbir+hündamboane yahuhaya dibon+yu hin+ngi-mareandüri. Aiyu sheimbo hoafiyuhü yahuya, se nimbi nimar+ambeahindi hin+ngi+r+hi hehi wandi si aboedi safi n+ngowan+ tüküyahi sinei, mehu.

¹⁰ Horombo se Godindi nindou-yeipoani, nga hapondani ana se Godindi nindou tüküyahimboanei animboei. Horombo-ana God ai moai sheimbo hipoambo-reandüri randi, nga hapondan-ana ai sheimbo hipoambo-reandürimboani.

¹¹ Wandafi mam+, seana nindou ngörü ngoaf+hündi+yei hehimbo, asu hei hifi ndan+hü bur+yei wakar+hindi nahurai-anei. Nga shei ngoafi hondü ana sünambe-ane ana ngondüri. Ranimbo-hündamboane ro sheimbo hoafe-handüri nda: Hifi ndan+hünda hohoan+mo rani fik+mi wak+ndahimboyei, nga ranahambo bündahindi. Nga hohoan+mo ra nindou-yei fiambe yangri n+ngombo rani-bab+di yifiari+yei rihündühane.

¹² Nga seana nindou Godimbo anihondümbofe-koateyeimbi ranahei himboahü aboedi hohoan+mo yangri süngund+hindi. Rananimbo asu ai sheimboya, aiana moaruwai hohoan+mo sünguri-hindürühanei mbisah+ndüran+wan+, asu ai shei aboedi ratüpur+ hohoan+mo ranahambo ndand+hi hoeindi-hindan+wan+ God ai nindou y+bobofe si tükünd+feyoani ai Godimbo aboed-ani mb+seimboyei.

Se bogori nindou-yomondi hoareh+ndei

¹³⁻¹⁴ Adükar+imbo-hündambo muñguambo bobaagori sheimbo hibadündürimbo an+ngomo ahamundi hoarehi yangri n+imboei. Gafman adükar+ bogori ai gafman nindou bod+mondambo hin+ngi-mareapur+. Ai n+ngombo nindou düdi ai moaruwai hohoan+moaye ranaheimbo t+ngi+fo segodür+imbohünda asu nindou ai aboedi hohoan+moaye ranaheimbo aboed-anei hoafombohünda hin+ngi-mareapur-anemo.

¹⁵ Nga God ai sheimboya, se moani aboedi hohoan+mo süngundühi ngeiani, asu se nindou ngusüfo-koate bidingiri ai sheimbo n+ne-hoafi moaruwai hoaf+nda-hündüran+, ranaheimbo aboedi hohoan+mo ranambo ahei yafambehü kiki+hindi-hümündihündüri.

¹⁶ Se nindou ngör-ai sheimbo hifand+yondüri-koate nahurai nimboei. Nga se ngiri nindou ngör-ai hifand+yomuni-koateanefi mb+sei hehi moaruwai hohoan+mondei. Nga seana Godindi moani ratüpur+yei-r+hündeimbi nahurai hamindi hond-an+imbo n+imboei.

17 Seana nindou munḡambo ah+n+ndahündürí. An+hondümbor+hindeimbi ranaheimbo hohoan+mo-ndahündürí. Se God+imbo y+h+imbond+horí asu gafman+ndí adükari bogor+imbo ah+n+ndahündo.

S+h+r+i Sisas+ndí hohoan+mo yang+r+i süngund+hundüh+i t+ñümb+i ho-hoan+mondahum+i+ndef+imboane

18 Moaní ratüpur+yei-r+hündeimbi, seana nindou ai s+heimbo hifandarandürí ranahambo ah+n+ndeihí ahandí hoareh+ndei. Nindou s+heimbo aboed-anemo asu ḡg+n+ndí hoaf+koate-yomo rundeimbo-anemo ranahamumbo hoareih+imbo yang+r+i+yopoaní, ḡga ḡg+n+ndí hoaf+yomo-rundeimbi, ranahamundí hoarehí amboaní n+imboei.

19 Se God+imbo yang+r+i hohoan+mo-yahündowohü heianí, asu nindou ai s+heimbo t+ñümb+i hohoan+mo ra moaní sahündüraní asu se raní hohoan+mo ranahambo moan-ane sei hehi an+imboei ana, God ai ranahambo aboed-ane rananasí mbüsümbui.

20 ḡga se moaruwai hohoan+moyeianí, asu nindou ranai s+heimbo raní-süḡgumbo hari+yahündüraní, asu se ranahambo moan-ane aseí ana, asu ḡgorü nindou ai hohoan+mo ranahambo ḡg+r+i aboed-ane mbüsu. ḡga se aboedí hohoan+mo raní-süḡgu süḡgurí-hindüh+imbo heianí, asu nindou ranai s+heimbo raní-süḡgu hari+yahü-ndüraní, asu se ranahambo moan-ane sei hehi an+imboei ana, God ai s+heimbo h+h+f+i-h+h+f+i+ndümbui.

21 ḡga God ai s+heimbo raní t+ñümb+i hohoan+mo ndahümündi yahuhayamboyu kafoare h+n+ḡg+i-mareandürí. Ran+imboyu Krais amboa t+ñ+r+i+fo masemündu s+heimbo faríhefe-ndür+imbohünda. Ran+imboyu ai anümü nahurai s+heimboya ai-amboa yar+hi hoeir+hindüh+ raní-süḡgumb+r+hinda yahuhaya yare mas+hendí.

22 ḡga ai moai n+n+i-moatükun+imbo moaruwai hohoan+mo ratüpurí ra süḡgureandí asu nindou mamí ai-amboaní moai h+imborí-yuwaní t+kai hoafí ahandí yahamo tüküfeyo, ḡga waní. *Aisaia 53:9*

23 Nindou ai ahambo moaruwaimbo-fimbo hoafí hoafí+meyomondowa ran+imbo ai moai ahamumbo s+imborí moaruwaimbo-fepurí hoafí hoafí+yu. Nindou ai ahambo asübusí af+ndí sabudowaní ai moai s+imborí moaruwaimbo-ndíheapur+imboyahí yahu, ḡga waní. God ai mbumundí y+ibobore-randeimbi-wamboane ran+imboane asu Krais ai ahambo an+hondümbor+rírhí ahandí fi God+ndí warambe n+nendí-mareandí.

24 Aiyu ahandíhoarí s+hefí moaruwai hohoan+mo ra ahandí finambore semündü hu n+imí keimbi karíhe-ndeimbí+hí yí+fí+mayu. S+h+r+i moaruwai hohoan+mo ra h+n+ḡg+fe hefe, asu mbumundí hohoan+mo raní yang+r+i süḡgufembohünda ai yí+fí+mayu. Nindou ai ahandí fi ra moaruwaimbo-marundí, ḡga asu raníyo s+h+r+i aboedí tükümehundí.

25 ḡga horombo-yei se sipsip moaní mamíkar+hi burí+yei wakímar+hindí nahurai-mayei, ḡga asu hapondan-ana se sipsip hífanda-randeimbi sowahí h+h+r+i+yahi ahei nahurai masínei.

3

An+hondümbor+hindeimbi+yei hohoan+mo

1-2 Moaní ratüpurí+yei-r+hündeimbi ai ahei hífandírandürí-randeimbi+ndí hoarehí aníboadei nou n+morehí se-amboaní s+hei nindowenihí ranahamundí hoarehí n+imboei. Ranan+imbo asu nindowenihí bídí+rí God+ndí hoafí süḡgufekoate-yomondeimbi ranai, n+morehí s+hei God+imbo ah+ní hohoan+mo asu mbumundí hohoan+mo ra hoeindíwurí houmbo ai-amboaní God+ndí hoafí an+hondümbor-ndümbemo. Se raní-moatükuní ranahambo

hoafikoate-ayei amboani, ai anihondumbo-ndumboemo sapo sihei ho-
hoanimo aboedi yangiri-wambo.

³ Asu nimorehi se fi-hoeari sihei moanambuhü rani yangiri aboedi
yihurunambo yihuru-ndihümboyei, ro aboedi himbondefo mbisei hehi.
Sapo se sihei mbirinanji didiboado-arihind-ane, misinji yihuruayei-ane asu
hoeari se ndorihoeimbi yihuruyei arihündi ranane. Se ranimbo yangiri
hohoanimo-ndeimboyei.

⁴ Nga sihei ngusüfoambe hohoanimo ranahambo-animbo randihi yihu-
rundihündi. Ranimbo asu yihuru wagabe ragu amaro ranai ana ngiri
awandihoyo. Rani hohoanimo ranana sapo didiboadofo hohoanimoyohü,
himboari hoafendi ningombo ratüpurü hohoanimo-ane. Nga rani ho-
hoanimo-ane Godindi himboahü aboedi hamindayo.

⁵ Sapo horombo hondü Godimbo ngusüfo parihoreimbi nimorehi ai
Godimbo anihondumbo-rithorühi hifandirihori marihündi ayei yahurai
yarühi yihuruyehi asu ahei nindowenihiyomondi hoarehi manimboei.

⁶ Mami yahurai Sara ai ahandi nindowenihiy Abrahamimbo yangiri
sünguririhü nindou bogori yahondo marandi. Nga hapo-ana se aboedi
hohoanimo ra süngurihindühi nini-moatükunimbo yihimbokoate-ayei ana,
se ahandi nimorehi nimori nahurai-anei.

⁷ Mami, rani-süngumbo-animbo nindowenihiy se-amboani sihamundi
nimorehi rani-babidimbo ningombo ai nginindiyepoani mbisimo
houmbo ndondu hohoanimo-ndundüri. Se aheimbo ahinindimondüri, nga
asu ai-amboani se-babidi God yangiri koadürümbo ningombo hohoanimo
semunimboayu ra ndahümündimboyei. Se rawarundi ana, ngiri nini-
moatükuni se Godimbo didibafefundi ranahambo mbusümo kikindeandi.

Nindou bodomondambo aboedi hohoanimo-ndefimboane

⁸ Haponda ro wandi hoafi moendindihea samboanahi. Munguambo
se moani mami rani-süngufimbi hohoanimo yangiri hohoanimondei asu
simbori hohoanimurindei. Asu apodoho nahurai simbori ngusüfo pe-
firindeihiy simbori hipoambo-firindei asu sihei fi hifinambo-ndihindi.

⁹ Se nindou bodimondi ai siheimbo moaruwaimbo-ndihindürani, asu se
aheimbo hihindihiy moaruwaimbo-ndihindürimboyei. Asu ai siheimbo
hoafi moaruwai hoafinda-hündürani, se aheimbo hoafi moaruwai
ra hihindihiy hoafinda-hündürümboyei, nga wanti. Nga ai siheimbo
randihindürani ana, asu se Godimbo didibafinadahindo aheimbo aboedi-
aboedifemböhünda, nga sapo God ai siheimboya mborai yahu aboedi-
aboedifendürimbo kafaare hiningi-mareandüri.

¹⁰ Nga,
'Nindou düdi ai hihifi-hihifiyuhü
aboedi gedühi ningombo hohoanimonduhü ana,
asu ai moaruwai hoafi hohoanimo
asu tikai hoafi hohoanimo ra hiningi-mbireand-amboane.

¹¹ Asu ai moaruwai hohoanimo ra hininginde mbunda,
aboedi hohoanimo ra süngu-mbireand-amboane.
Ai nindou mungu-babidimbo aboedi-aboedife nimarimbohünda
tinirifoyehiy
mami rani hohoanimo yangiri süngu-mbirihündamboane.' *Buk Song*

34:12-16

¹² Nga Adükari aiana mbumundi nindou ranaheimbo, ahandi himboarina
himboa-pareandürühi asu ahandi himbona ahei didibafife hoafi ra
himboriyu arandi. Nga nindou ai moaruwai hohoanimoayei, Adükari ai
ranaheimbo refepoani yahuenüngumbo-wambo.

Sihiri aboedi hohoanimoayefi ranimbohünda tñirifo-ndefimboane

¹³ Asu se aboedi hohoanimo ranahambo hütihütiehi süngurühi arihündi ana, siheimbo nindou didai moaruwai-moaruwaimbo-mandihindüraq?

¹⁴ Nga se aboedi mbumurhoeimbi hohoanimo ra süngurühi heiani, ranimbo-hündambo nindou ai siheimbo moaruwaimbo-fendürimboayei ana, asu se hihifi-hihifindei. Nga se aheimbo yhimboyopoani asu afindi hohoanimoypoani.

¹⁵ Nga shei hohoanimo raninambo-animbo Kraisiimbo ahinindeihi Adükar-ani mbisei hehi hohoanimo-ndahündo. Asu nindou düdi ai fifirife hoafimbo siheimbo düdundahindürühi, 'Nimboe Kristen se ranahambo anihondumbo-rhindühi himboayei,' mbisahündürani, asu se simbori aheimbo rani-moatükunü ranahambo diboadondihi hoafindahündürü. Nga asu se aheimbo aboedi hohoanimo-ndahündürühi hinñgrou-safi animbo hoafindahündürü.

¹⁶ Shei hohoanimo ra hütikoate Godindi himboahü aboedi yangirimbeyo-wamboane. Rananimbo asu se Kraisiimbo süngufe hohoanimo aboedi ra sünguarihindi ranimbo nindou ai siheimbo tirifoefe hoafi hoafindahündürü mbundühi asu randühi himbondei-aniwani ahei hoafi ranahambo amoanñg-ndeimboyei.

¹⁷ Aboedi hahabodiani ranahambo tñirifo tükefeyo ana, aboed-ane, God ai ranimbo yifiriyu. Nga asu moaruwai hohoanimo ra süngurühündani, tñirifo tükefeyo, ranane moaruwai safayo.

Krais ai shefimbo aboedambo-femunimbohünda yifiyu mbura botimefiyu

¹⁸ Shefimbo God sowanambo semindimuni hafombohündamboyu mbumundi hamindi-mayu ranai nindou moaruwai-mayei ahei fondühumbo mamimbo yangiri yifimayu. Nindou ahandi fi ra hifokoa-marurüysi, nga asu God ai ahandi yifiafi ranahambo yangiri botimariri.

¹⁹ Rasimboani raniyu ai yifiafiyu haya hu yifiafi ngoafihü yifiafi karabusambe animboei ranaheimbo ahandi hoafi ra wataporimbo-mararü.

²⁰ Yifiafi ranana sapo Noa ai sip naftrandambe asu God ai moani sisiakoate nindumbo hifanda nünquambe, nindou ranai Godindi hoafi süngufekoate-mayei ahei yifiafimboyu hu wataporimbo-mararü. Nindou bidifiri 8 yangiri sip ranambe hoenambo aboedambo-mehindi.

²¹ Hoe ra hundürüyeimbi ranahambo sisam-ane asu raninambo se aboedamboyahi arihündi. Hundürüyeimbi hoe ranana shei fi afisaho ra popoai-foefemboyopoani. Nga hundürüyeimbi hoe ranana se Godindi hoafi süngufembohünda ai-dibo hoafi femindi masihefeyo hoaf-ane. Sisas Krais ai yifihündi botimefiyu raninamboyei se aboedamboyahi arihündi.

²² Asu ai sünambe hafu Godindi warihondani bogorimbofi amaru. Ranane asu sünambeahindi nendi, ndürü adükarümbi, asu nginindi adükari hohoanimombü munquambo ranai ahandi hoarehi anñgomo.

4

Moaruwai hohoanimo horombo süngumarihindi ra hinñgindihindi

¹ Krais ai shefimbohünda ahandi fiambe asübusi afindi masemüdu. Rani süngumbo-animbo se-amboani ai ramefiyu nou randihindan-animbo rani hohoanimo ranai siheimbo ngininda-mündürimboe. Nga nindou düdi ai Kraisiimbohünda ahandi fiambe asübusi yahurai asemüdu ana, moaruwai hohoanimo ranahambo sünguarandi ranambe moai hu.

² Se hifi ndanihü fi-hoeari kapeihü nimboei-ambe sihei horimbodidi hohoanimo süngufe-poani, nga God yifirayu ra süngundihindi.

³ Horombo se ndeara afindimbo ndifo nindou ai Godimbo anihondümbofe-koateyeimbi ahei hohoanimo rani-süngumarhi heiane. Sapo se ndani-moatükunü ndaniyo süngumarhündi: Nimorehi sisihimo hohoanimo, nindowenihü birabireimbü hohoanimo, moaruwai moatükunü ranahambo ngusüfo pefehumbo hohoanife hohoanimo, bia simindi hefe mamakarü hohoanimo, afindi sesesimbo sihi moaruwai hamindi hohoanimo, asu bia simindi moaruwai hohoanimo patimbo ho hohoanimo asu sisami god tikaimbo didibafife amoanngimbo hohoanimo rani hohoanimo ra horombo se süngurühü marhündi.

⁴ Nga haponda anihondümbofe-koate nindou ranai ai-babidi se hokoateyeihü, moaruwai hamindi hondü hohoanimo mengoro ra süngufekoateyeianü, asu ai ranahambo ndarhi hoeirihinda mayoa, siheimbo tirifoarhi hoafehündüri.

⁵ Nga süngunambo-animbo sapo God ranahandi himboahü ai moaruwai moatükunü ratüpurimayei ra didoadondhi hoafi-mbeyahündo-wamboane. God ranai ana ai-ani nindou yangiri nimboeimbo-aneü asu yifiyeimb-aneü ahei hoafi ra himborimbohünda himboayu.

⁶ Ranimboane asu aboedi hoafi ra yifiyeimbi aheimbo bokarhefemboane. Ai yifimayei nindou moaruwai hohoanimoayei ra yifiyei arihündi nou ahei moaruwai hohoanimo rani-süngumbo. Nga aboedi hoafi ranaheimbo bokarhefemboane ai yifiafi nngombo yangiri koadürümbo nngomböhünda God rawefiyu nou.

⁷ Muḅguambo moatükunü muḅgumbo-ayo rani si ra ndeara akim-ane. Ranimboane asu se sihei fi ra siheihoari hibadihumbo, ndondhi hohoanimondei kikihindi-hindühimbo Godimbo didibafi-ndahindo.

⁸ Anihondümbo-rihindeimbi siheihoari simbori ngusüfo pefirindeihü, rani hohoanimo aboedi se moani nginindi kikihü-safindihümündi. Ranimbo nindou ai ngorümbo ngusüfo parareandi ana, ahandi moaruwai hohoanimo ranahambo amboawi mbüsümbui.

⁹ Nindou ai sihei worina ngeianü, aboedi wataporimbo-ndihündürühü, moani sikokoate sesi moatükunüyo, fondüyo, ra simbori seiründeü.

¹⁰ God ai siheimbo ra sihafü warihü rani-moatükunü wudimbeyo-wamboane yahuhaya masihend-ane. God ai siheimbo moani hipoamboveandürühü mamami rani-poani rani-poani ratüpurü yimumareandürü se nindou bidifiri babidi simbori fehefirindeü yahumbo. Sapo nindou mamü ngoründi ratüpurüyanü, ra ndore hifandarandi yahurai hamind-animbo randihindi.

¹¹ Nindou ngorü ai bokarhai arandi ana, ai God hoafimayu nahurai bokari-mbirhend-amboane. Nindou ngorü ai bidifirambo farihendürü arandi sapo God ai rani nginindi masagado raninambo-animbo bidifirambo mbifarhendür-amboane. Ranimbo Sisas Kraisindi warisüngu asu Godimbo adükar-ani mbiseimboyeü. Koadürü-koadürümbo God ai ndüreimbü asu nginindeimb-ani. Nga anihondü-ane.

Kristeni-yafe asübusi semindi hohoanimo

¹² Wandafi mamü, gor refe hoeifembohünda hai-ambe mandu hoeiarundi nou, siheimbo sowahi asübusi afindi tükefeyo ranahambo se hepünindahimboyeü. Se ranahamboya rani-poanimbo moatükun-ane tükefeyo mbisei hehimbo hepünindahimboyeü.

¹³ Kraisi ai asübusi masemüdü, nga se-amboa ai-babidimbo masahümündi asu ranambo se hihifi-hihifindei. Ranimbo asu sünguna

ahandi nginindi moatükuni weindahi tüküfeyo-ambe sihei ngusüfoambe hihifi-hihifi afindi tükündifemboe.

¹⁴ Kraisimbohündambo wambo se nindou amuri ai siheimbo nne hoafi moaruwai hoafehündürü ranimbo hihifi-hihifi ndei. Nga sapo sihei fiambe Godindi-mayo hepünifeimbi Yifiafi amaro ranimbo-hünda.

¹⁵ Hifokoefembo hohoanimo, hümbuhünü hohoanimo, moaruwai hohoanimo ratüpurü, ngoründü ratüpurü sehe-fehefe hohoanimo, ranimbo-hündambo asübusü asahümündi ana, ra moaruwai-ane.

¹⁶ Nga asu se Kristen-ayeü ranimbohünda asübusümbi moatükuni ra siheimbo sowahi tükündifeyoani, ranahambo amoanngi-ndeimboyeü, nga se Godimbo hihifi ndi hori sapo se Kristen ndürimb-aneimbohünda.

¹⁷ Nga God ai ahandi sirü yibobofemboayu ranü si ra ndeara tüküfemboane. Asu ai ahandi sirü siheimbo boatei yiboboareandürü ana, asu nindou Godindi-mayo aboedi hoafi anihondümböfe-koate-mayeü ranaheimbo tñirüfo afindi safi tükündifemboe.

¹⁸ Nga ranimbo Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya, 'Nindou sürühehindeimbi ai aboedambofe ra tñümbayo ana, asu nindou Godimbo hohoanimokoate asu moaruwai hohoanimombo süngürü hindeimbi ra nüngumandahia?' *Sindaun 11:31*

meho.
¹⁹ Ranimbo-hündamboane asu God ai ahandi hohoanimonambo nindou bidifirü ai tñirüfombü hohoanimo asahümündi ana, nindou ranai moani aboedi mbumündi yanggüri ngehümbo asu ahei fi ra God nafira-randeimbi ahambo yanggüri ndahündo. Nne ai horombo hoafiyu masihendi ra ran-deambui.

5

Hifandirundeimbi seana Godindi sipsip ra hibadündürü

¹ Ranimboanahi haponda ro sihei hifandiru-rundeimbi ahamumbo hoafindahapurü samboanahi. Ro-amboani hifandirühi-rühandeimb-anahi. Ro wandü himboari-namboyoy Sisasimbo hoeirü hina ai asübusü ra masemündü. Ngirü amütata God ai Krais adükari hamind-ani weindahi nafuindü, nga ro-amboa ai-dübo aboedi nimboamboyahi.

² God ai nindou sihamündi warihümareandürü ranaheimbo ndondu hibadündürü. Sapo sipsip hifandirandeimbi nindou sipsip hifandarandürü nou, sihamündi hoari hohoanimondimo houmbo randündi God ai yifirayü nou. Nindou ngorü ai sihamumbo hütü-hütü nou reandürimbo-yupoani. Asu se kakü semindimbo ratüpurimbo hohoanimo-ndimboemo, nga sihamündi hohoanimonambo fandühaundürü.

³ Asu se nindou God ai sihamündi warüwami hinüngimarearü ranaheimbo nginindi hibadu-ndürimboemo, nga wanü. Se aboedi ratüpurü yanggüri animbo ranaheimbo nafuindü-mondürani ai ranü-süngü-mbirü hindamboane.

⁴ Rananimbo asu sipsip hifandira-randeimbi hondü Krais ai weindahi tükündüfihü ranü-simboani se ramaründi ranimbohünda aboedi hamindü koadürümbo-koadürümbo nüngombo takinü ndowandümboemo.

⁵ Ranü süngumbo-animbo asu akohoandü nindou se boagüri nindou-yomondü hoarehü nüngomo. Rananimbo münguambo se siheihoari fi hifinambofe hefe wandafi mamimbo fandühehindürü. Sapo, 'God aiana nindou ahei fimbo borüyeiani, ranaheimbo hifinambo-reandürühani, nga asu nindou didüyeü ai aheihoari fi hifinambo-rü hindeimbi aheimbo ana didüboado-reandürühani.' *Sindaun 3:34*

6 Se siheihoari hifinambondihi hehi Godindi nginindi hamindi wari hoarehi ranihü nimboei. Rananimbo asu ai ahandihoari nini-simboaniyu hohoanimoayu rani-simboani sheimbo ndürimbanei mbüsümbui.

7 God ai sheimbo afindi hohoanimo-yundürühani, nga se shei ngusüfoambe afindi hohoanimo amarondürü ra ahandi warihü dighindi.

8 Se hohoanimondei kikhindhindhühi ndondühi hibadühündi. Nga Satan ai shei hürütimb-ani asu sheimbo moaruwaimbo-fendürimbo yahumboani amoasiri ai ninihondi mbüfe sesimbo yaho haya hoahoango wakareandi nou.

9 Se anihondümbofe hohoanimo aboedi rani yangiri kikhindhühündi nimboeimbo-animbo asu Satan gündhorühü raguanambondihorühü moani nginindi hamindi nimboei. Se randühi fifirindhindhühi hohoanimondei, shei wandafi mamü muḅguambo hifi ranihü amarei ai-amboani se tiriifo asahümündi nou yarühi sahümündihanei.

10 Nga God ai nindou hipoambofe hohoanimo ra nimindhani. Aiyu se Krais-babidi ningombo ahandi nginindi si aboedi koadürümbo ningoweimbi ra semindhimbohünda diboniyu hiningimareandürü. Asu se moani bodifombo nindou-yafe tiriifo ra ndahümündi mbundühü asu süngunambo-animbo asükaindu ai ahandihoari sheimbo wudiwüdnendandürühi nginamündündüra nginindi nimboemboei.

11 Ahambo sowahi ana muḅguambo nginindi ra koadürümbo-koadürümbo mbeḅgori. Nga anihond-ane.

12 Pas nda Sairas ai farihendiri hayambo sürü papimara-ndamboanahi hoafiyahi, nga wandafi nda ro anihondümbo-rihinimboanahi. Asu hoafi pas ndanambe ra Godindi moani hipoambofe hohoanimo hondü ranahambo anihondümbo hoafimbohünda sürü paparihandi. Nga moani hipoambofe ranahambo ndondühi kikhindhindhühündi nimboei.

13 Anihondümbo-rihindeimbi nindou Babiron* ngoafihündi sapo God ai ahandi hoafi süngufembohünda se-babidi hiningimarearü ai-amboani sheimbo hihifarähündürü. Raniyu asu wandi nimorü Mak amboani sheimbo hihifarandürü.

14 Kristeniyafe hohoanimonambo se simbori wakikhürindei ndühündi. Muḅgumbo se Krais-babidi nimboeimbo shei ngusüfoambe afurifimbi hohoanimo mbimarind-amboane.

* **5:13:** Nda kafoefe hoaf-ane, nga ahandi nimindi moai fifirihündi. Nindou bidifiri hohoanimoyeihiya, Rom-ane asei, nga bidifiri hohoanimoyeihiya muḅguambo Kristen ai ahei hifi hiningirühi hehi nimboei wakarhindü horimbo Suda ai Babiron ngoafihü asu hifihü mamarei nou, asei.

2 Pita Pas yimbu Pita ai sürü papimarandi

¹ Karıhasıhandürı, ro Saimon Pita Sisas Kraisındı moanı ratüpurıya-rıhandembı asu ahandı hoafı sahamındı ha-rıhandeimb-anahı. Sıhefi God asu aboedambo-reamunı-randeimbı Sisas Kraisındı sürühoeimbı hohoanımo süngu God ai anıhondümbofe hohoanımo aboedı-safı ro hohoanımoayefı yahurai sıheimbo masagadürı.

² Se God asu Adükari Sisas anıhondümbo fıfırıhi-pırımboanei ranımboanımo ai hıpoambo-ndınearühi ıgusüfoambe afurıfe kife hohoanımo afındımo mbısabınandür-amboane.

God ai sıhefımbı wand-aneı mehu

³ Kraıs ai Godındı ıgınındeimb-ani, asu ranınambo ahandı hohoanımo yangrı süngufembohünda ai sıhefımbı muıgu moatükunı masemunı. Sıhırı ahambo fıfırırıhurı ranınambo ai sıhefımbı ahandı-mayo fıfırıfe aboedı masemunı. Ai sıhefımbı hoafıyumunühi yahuya, 'Se sınei wandı hımboamupuımbo-randeimbı asu sürühoeimbı hohoanımo sahümündı,' mehumunı.

⁴ Ranımboı sıhefımbı aboedı adükari hamındı fehefembo moatükunı ra masemunı sapo horombo ai sıhefımbıya ndahandürımboı mehu. Ranınamboı se ıgusüfoambe moaruwai botıfımbı hohoanımo hıfı ndanıhündambo sıhefımbı muıgu ra moaruwaimbo-reamunı marandı ranahambo aboedambo-ndahımboı asu se Godındı hohoanımo ndahümündı-mboı.

⁵ Ranımbo-hündambo-anımo asu se tıırıfondeıhi sıhei aboedı hohoanımo ra anıhondümbofe ranıfıh-anımo pandıhindı. Sıhei aboedı hohoanımo ranıfıh-anımo Godımo fıfırıfe ra pandıhindı.

⁶ Godımo fıfırıfe ranıfıh-anımo sıhei fımbı dıboadofe hıfandı hohoanımo pandıhindı. Sıhei fımbı dıboadofe hıfandımo hohoanımo ranıfıh-anımo ıgınındı nııgombo hohoanımo ra pandıhindı. Sıhei ıgınındı nııgombo hohoanımo ranıfıh-anımo God hohoanımoıyü hohoanımo süngufe ra pandıhindı.

⁷ Sıhei God hohoanımoıyü süngufe hohoanımo ranıfıh-anımo wandafı mamı-babıdı aboedı nııgo hohoanımo ra pandıhindı asu ranıfıh-anımo hıpoambofe hohoanımo ra pandıhindı.

⁸ Rananımo asu ranı hohoanımo ranai sıhei fıambe nımandı ıgombo adükari tükefeyondürı ana, asu sıhei Adükari Sisas Kraısımo fıfırıfe ra ıgırı moanı rande yagodo, ıga wanı. ıga ranana sıhei Adükarımo fıfırıfe ranai aboedı nıı afındı hısaiyo nou yahurai rande hısındımboe.

⁹ ıga asu nındou ai sapo muıguambo ranı-moatükunı hohoanımo ra ahandı fıambe nımarıkoate-ndoanı ana, nındou ranai nını-moatükunıyo anıunı anıoro ra hoefıkoate-ıyü ana, hımboatıharı nahurai-ani. Aıana sapo horombo moaruwai hohoanımoıyü marandı ra God ai raguanambo-mareando ranahambo hohoanımo mıtanıra-mündümboanı.

¹⁰ Ranımboane wandafı mamı, God ai sıheimbo wambo sowana sınei yahuhaya hoafıyundürühi ai wand-aneı mehündür-aneı. Ranımbo-hündambo-anımo asu ai sıheimbo anıhondümbo hoafımayundürı ranımo nafımbıhünda süngündühündühi hüti-hütındeı. Se rawarıhindı ana, ıgırı se anıhondümbofe hohoanımo hınııgındıhindı.

¹¹ Rananimbo siheimbo sihefi Adükari asu aboedambo-reamuneimbi Sisas Kraisiñdi nginñdi hifandarandi koadürümbo-koadürümbo yangorambo ranambe hafombo nafi yagodondürimboe.

¹² Yinñi, munngu-moatükuni horombo hoafimayahñ ra se hohoanimoyei fifirñhi hehi nginñdi nimboeimbo süngurñhü-ndühaneisñ. Nga awi ro siheimbo nimbi-nimbi-si hoafindaha-ndürimboyahñ se ranñ hohoanimo ra hohoanimoyei-mbirühündamboane mbisahehea.

¹³⁻¹⁴ Ro fifirñhe-amboanahñ ngirñ amitata ro fi yangirñ animboahñ nda hinñnginñdñheandi. Sapo ranñ-moatükuni ranñmboyu sihefi Adükari Sisas Kraisiñ ai fifire hoafimayundñrñ. Nga awi ro ndarñhe yangirñ nimboahambenanimbo sihei hohoanimo ra botñfendürñ rambo-hündambo munnguambo si ra asükai hoafñdamboyahñ. Ro hohoanimoayahñ ranana aboed-ane.

¹⁵ Ranñmboanahñ asu ro haponda siheimbo hoafiyondürimbo hütihütiaaya habodñhñ. Rananimbo asu sünguna ro yifñnda hehea ngahani amboani asu munnguambo hoafñ ranahambo hohoanñmombeiya saheheamboanahñ ro hütihütiahühñ hoafehandürñ.

Kraisimbo sowahñ Godñndñ nginñndñ menjoro ra hoeimarñhundñ.

¹⁶ Sihefi Adükari Sisas Kraisiñ asükaiyo nginñndñ kapeihñ kosimboayu hoafñ ra ro ndorñhe wataporimbo-marñhandürñ ra ropoanimbo hohoanñmoyefñ hohu hoafñyefühñ-yefñpoani. Nga yñhoefñ himboarñnambo ahandñ nginñndñ himboamupuimbi moatükuni hoeimarñhurñ.

¹⁷ Ape God airürñ ahambo ndürñ adükari sagadowohñ asu si adükari aboedi ahandñ-mayo ra sagadowani ro ranñhñ manimboefñ. God ai adükari himboamupuimbi sünambe si ranñfihñ nñmarümbo ai yare hoafñyuhñ yahuya, “Nindou ranana wandñ nñmor-ani, nga moani ro ngusüfo parñhineimb-ani. Ahamboane ro wambo ngusüfoambe siaoweheandñ,” mehu.

¹⁸ Ro Sisas Kraisiñ-babñdñ wafuambe nimboef-ane God hoafñmayu ranñ hoafñ ra sünambeahñndñ makosowa himborñmayefñ.

¹⁹ Ranñmboanefñ ro Godñndñ hoafñ hoafñyomo-rundeimbi ahamundñ hoafñ ra nginñndñ anñhondümbo-arñhundñ, nga se-amboani ranñ hoafñ ranahambo yarñhi anñhondümbo-arñhindñ ana, aboedi saf-ane. Ahamundñ hoafñ ranana ram nimbi nñmarowanñ anñngo nahurai-ane. Ram ra siyo homboyowanñ si hoafambe Kraisiñdñ si botñbotñ nahurai sihei ngusüfoambe tükündñfemboe.

²⁰ Nga asu se ranahambo wudñpoapondñhi fifirñndñhi hehimbo-animbo. Nindou mamñ ai ngirñ ahandñ hohoanñmonambo yangirñ Godñndñ hoafñ hoafñyomo-rundeimbi-yomondñ hoafñ Baibor-ambe engoro ranahambo fñfñnde hoafñndu.

²¹ Ai nimboe, horombo nindou mamñ ai moai Godñndñ hoafñ engoro ra ahandñ hohoanñmonambo yangirñ hoafñyu, nga wanñ. Yifiafñ Aboedi ranaiyo nindou bñdñfñrambo hohoanñmo botñreapuranñ God ai hoafñ masagapurñ ranñmbo hoafñ weindahñ hoafñyomo marundñ.

2

Godñndñ hoafñ tñkai-hoafñyomo-rundeimbi

¹ Nga horombo Godñndñ hoafñ tñkai-hoafñyomo-rundeimbi nindou Israerñ-yei mbusümo tükümefundñ. Yahurai-animbo nindou tñkai-hoafñ yamundu-rundeimbi sihei mbusümo amboani tükündafumboemo. Nindou ranai dñbo tükündafu nñngomombo munnguambo ranñ-poanimbo tñkai-hoafñ

siheimbo moaruwaimbo-fendürimbo yamundi-ndundürimboemo. Nindou ranahamumbo Adükari ai moaruwai hohoanimo-ambeahindi hihire masepurimündüyosi, nga asu ai Adükari ranahambo amboani daboadi hihiramaruwur-ane. Ai ramefundiranimboemo asu ai ahamundihoiri nimai moaruwaimbo-ndafumboemo.

² Asu nindou anihondumbo-rihindeimbi afindi ranai tikai yamundu-rundeimbi ahamundi moaruwai hamindi hohoanimo ra süngundihümboyei. Asu ai rawarhindi ranimbohünda nindou amuri burayei ranai hoafi hondü nafi engoro ranahambo moaruwai hoafindeimboyei.

³ Ndaninindou ndanai sapo hohoanin hohoanimoyomo-rundeimbi-wambo ai siheimbo tikai-hoafi hoafindimo-ndürimboemo. Horombo hondüyo God ai ahamumbo papihhoafi hoafimayupuri, nga ai moai munگویo. Hoafi ai hoafiyu masihendi ahamumbo moaruwaimbo-fipurimbo ra adükari tükufemboane himboyopurühi aningoro.

⁴ Sünambeahindi nendi bidifiri ai yaru moaruwai hohoanimo-memoyosi, nga asu God ai moai ahamumbo ambemo yahu hinngireapuri, nga wani. Ai ahamumbo ngoafi moaruwai nimbifafindi nimaro-ambe karabusire hinngimareapuri asu ai adükari tihirifo saimbo si tükufembohünda hifandarundi.

⁵ Horombo hondü ai moai hifinindi nindou munguambo ranaheimbo ambeyei yahu, nga wani. Nga ai hoe afindi koamarihenda ranambo Godimbo hohoanimokoate nindou ranai moaruwaimbo-mehindi. Nga Noa ana sürühoeimbi hohoanimo bokarhai-randeimbi asu God ai ahambo nindou 7-babidi aboedambo-mareandüri.

⁶ Nga ngoafi yimbu Sodom, Gomora ranahafembo moaruwaimbo-ndiheapirimboyahi yahuhaya, hainambo ramareapira hai tikirapirimbo munguambo moatükuni hasüfi yangiri menjoro. Ranimboane nindou Godimbo daboadi hihirihoreimbi ana, horombo ranimoatükuni tükumefeyo nindoumbo ra nafuimbo nahuraiyo tükumefeyo.

⁷ Rot nindou sapo mbumundi hamindiyu asu God ai ranahambo mafarheiri. Rot aiyu nindou moaruwai hohoanimoyeimbi ranaheimbo ranimbo ngusüfo nimbimayu.

⁸ Nindou aboedi ranai ahamundi mbusümo nüngumboyu asu ai moaruwai nindou ahamundi-mayo ahinümbi hohoanimo süngufekoate hohoanimo hoafi himboriyu asu hoeire marandi. Raninambo munguambo si maho ra ahandi mbumundi ngusüfo asüriri marandi.

⁹ Nga asu nine-moatükuni Godindi hohoanimo süngurihindeimbi aheimbo refendürimbo yahohaya sisam-arandüri ana, God ai aheimbo ranambeahindi hürhefendürimbo fifireamboani. Nga Adükari ai nindou moaruwai hohoanimoyeimbi ranaheimbo karabusi-fendürimbo sünguna yibobofembo si tükefeyo ranihu aheimbo moaruwaimbo-fendürimbo fifireamboani.

¹⁰ Rani-simboan-animbo nindou bidifiri sapo Godindi nginindi yiboaruko-marhindi ranai moaruwaimbo-feimbi hamindi hohoanimo ahei ngusüfoambe botifembo ranisüngurhi marhündi aheimbo moaruwaimbo-ndearümbui.

Tikai yamundu-rundeimbi nindou aiana himboambekoate nindou-anemo asu ai ahamundi-poanimbo hohoanimo rani-süngu yangiri süngumarundi. Raniyomo ai bogori hifandi-rundeimbi ahamumbo tirifoefe hoafimbo kikirififekoate-memo. Nindou himboambekoate-yeimbi asu afindi-afindeimbiyomo ai nindou sünambe amarimo ahamumbo tirifoefe hoafimbo yihimbokoate-memo.

11 Sünambeahindî nendî ranai nindou tikai hoafi yamundu-rundeimbi ahamumbo ngasündüpurî houmbo nginindî adükarî hamindanemosî, nga asu ai moai simborî tirifoarüpurühî Adükarindî himboahü papî-hoafirüpurî.

12 Nga tikai yamundu-rundeimbi ai ninihondî-yei hohoanimo nahurai sünguarundî. Ahamumbo hifokoe fe mandife sesimbo yangirî nahurai aningomo nindou ra asu nîne-moatükunî ai fifirifekoate-memo ranahambo moanî türüfoaru hoafiyomo marundî. Asu nindou ninihondî naru arundî nou God ai ahamumbo hifikoa-ndeapurîmbui.

13 Asu ai moaruwai hohoanimo süngumarundî ranîmbohündambo ai tîrîrifo asükai ndowandümbemo. Ai nindou bidiframbo tîrîrifo masabudürî ranî-sünguyo asu ai-amboa tîrîrifo ndowandümbemo. Aiana sirihü sesesiyomo asu bia simindimo raro arundî ranahambo hihifî-hihifîmbai yahomomboanemo. Rananemo ai se-babîdî sowasümondühî amarîmo, nga se ranahambo amoaningayei. Nga moaruwai tikai hohoanimo ai yifiriyomo houmbo ramarundî ranahambo hihifî-hihifîyomondühî amarîmo.

14 Aiana amurî himbombo-yomopoanî, nga moaruwai hohoanimo ra ratüpurîmbohünda nîmorehimbo sowanamboane himboarî pararundî. Aiana ngîrî moaruwai hohoanimo ra hinîngîndundî, nga wanî. Rananemo asu ai nindou bidifirî anihondümböfe hohoanimo akîdou yangirî kikîhirundümondeimbi ahamumbo moaruwai hohoanimo ra rambîrunda yahomo houmbo hûharupurî. Aiana nindou ngöründî napo hohoanîfembo hohoanimo ra ndeara yamundumboanemo. Nga God ai nindou ranahambo moaruwaimbo-ndeapurîmbui.

15 Ai sapo aboedî hohoanimo nafî hondü mengoro ranahambo daboadî hihîrimarundî ranîmboanemo asu ai mamîkarîyomo wakarundî. Nindou aiana Beorîndî nîmorî Baram ai moaruwai hohoanîmomayu ahandî hohoanimo ra süngumarundî. Baram aiana ro moaruwai hohoanîmondahananîmbo kaki ranai tükündîfemboe yahuhaya yare hohoanîmomayu.

16 Ahandî ninihondî moangui-randeimbi-hündî ahandî ndürî dongi ai hoafîkoateimbane, nga nindou hoafi nahurai hoafîmayo. Ai Godîndî hoafi hoafîyu-randeimbi Baram moaruwai hohoanîmoayu ranahambo ranî-süngufepoanî yahohaya hoafîmendo. Ranîyo asu dongi ai ahandî ngusüfo-koate hohoanimo ra kikîhimarîmindö.

17 Tikai yamundu-rundeimbi ndanana sapo apoarîndîhorî hoe ngînareandî nahurai-anemo. Asu aiana mburüngai hoewerînambo kikîramîndî pireandani aho yahurai-anemo. God ai ahamumbo nîmbî afîndî moaruwai nîmarowanî koarîhefepurîmbo dibonîyu hinîngî-reapurîmboani.*

18 Nindou ndanai-ana ngusüfokoate hoafi hoafîyomondühî ninondîyîmondühî borîyomo wakarundî. Rananemo asu ai nindou bodîmondambo findî moaruwai hohoanimo aho ranahambo ngusüfoambe botîfe hohoanimo ra süngu-mbîrîhinda yahomo houmbo yirümoarundürî hoanngomo. Ai nindou sapo haponda moaruwai hohoanîmoyomo-rundeimbi ahamundî fikîmî mafefoehindî ranaheimbo ahamundî moaruwai hohoanimo ranambe mbîheiya yahomo houmbo hohoanîmoyomo arundî.

* 2:17: Yimbu moatükunî ra hoekoate-anafe asu ai ngîrî hoenambo nindou fandîheneandî. Yahurai-ane tikai yamundu-rundeimbi ahamundî hoafi nîmîndî-koate-ane, ranane asu ngîrî nindou fandîhendürî.

19 Rananemo tɪkai yamundu-rundeimbi ranai horombo hoafiyomondühiya, 'Se yihoefi hohoanimo sünguarɪhindi ana, aboedambo ngeimboyei,' mehomo. Nga asu ai-amboani nɪne-moatükunɪ ahamumbo moaruwaimbo-ndeapurimboe ranahandi moani ratüpurɪyomo-rundeimbi nindou nahurai nɪngomomboanemo. Rani-moatükunɪ ra ndahurai-ane: Nɪne-moatükunɪ nindou ranahambo hɪfandarɪɪ ana, ahandɪ moani ratüpurɪyu-randeimbi nindou-ani.

20 E! ra anɪhond-ane, nindou ai sɪhefi Adükari Sisas Kraiss sɪhefimbo aboedambofe-munimboayu ranahambo fifirɪhori. Asu ranimbo-hünda ai fefoehindühi hɪfi ndanɪhünda moaruwai hohoanɪmondɪ ngɪnɪndɪ ranambeahɪndɪ aboedambo-mehindɪ. Nga asu asükai ai moaruwai hohoanɪmo ra sünguarɪhindi ana, asükai hɪhɪhɪriyahi karabusehindi nahurai-ane: Weaŋgurühi ai anɪhondümböfe-koate-yeiambe moaruwai hohoanɪmo ra süngurɪhindihi nindou moaruwai manɪmboei. Asükaiyei sünguna ai hɪhɪriyahi hei ranɪfɪhi apaiarei ana, moaruwai hamɪndɪ hondü nɪmboeimboyei.

21 Refe ana, awi ai aboedɪ hohoanɪmo nafi aho rani-süngufekoate-mbeimbonana, ranana ranaheimbo moaruwai-ane. Nga nindou ai aboedɪ hohoanɪmo nafi aho rani-süngu süngurɪhi hehimbo süngunambo Godɪndɪ ahɪnümü hoafi ranaheimbo yamundɪmarundüra masahümündi ranahambo daboadanambo-arɪhindi ana, ranaheimbo moaruwai hamɪndɪ hond-ane.

22 Ahei hohoanɪmo ra kafoefe hoafi nahurai-ane: 'Yaforɪ ai nɪnɪ-moatükunɪyo kɪmbomayo ra asükaiyo hɪhɪriye ho sesɪ arandɪ.' Asu ŋgorü yahurai-ane: 'Nindou ai moatei hundürarandɪ ana, moatei ai hɪhɪrɪndɪfe asükai ŋgo hüburukoambe foerimboe.'

3

Adükari ai kudümbui.

1 Ngusüfohündɪ wandafɪ, haponda sɪheimbo yimbumboanahɪ pas nda sürü paparɪhandɪ. Pas yimbu ranambe sɪheimbo sapo rani hoafimayo ra asükai hohoanɪmo purɪhümündihɪ mbumundɪ hohoanɪmo botɪmbɪrɪhindi saheheambo sürü papɪmarɪhandɪ.

2 Hoafi ra Godɪndɪ hoafi hoafiyomo-rundeimbi sürühoemo-ndeimbi horombo hoafimemo. Asu sɪhefi Adükari aboedambo-reamuneimbi ai ahandɪ hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomondɪ süngu hoafimayu ranimboanahɪ asükaiyei hohoanɪmo pumbɪrɪhümündia sahehea hohoanɪmoayahi.

3 Se ndanɪ boatei fifirɪndɪhi hehimbo-anɪmbo: Bɪdɪfiranambo si tüküfeyo-ambe-anɪmbo nindou ai tükündahi hehi ahei moaruwai hohoanɪmo ŋgusüfoambe botɪndeiranɪ ra süngundɪhimboyei.

4 Rananimbo ai randɪhi tirɪfoefe hoafɪndei-anɪmboya, 'Sapo kosombo horombo hoafimareandɪ, nga nahi-a? Horombo amoao mamɪ ai yɪfisafɪyei heimbo hapondanambe amboani munŋu moatükunɪ God nafi-marandɪ ra moani horombo manɪŋgo nou yare yahurai yangɪrɪ anɪŋgo ho,' mbiseimboyei.

5 Ai ndanɪ-moatükunɪ horombo tüküme feyo ranahambo hohoanɪmo-yowohümü fifirɪfembo-yeipoanɪ, nga wanɪ. Horombo hondü God ai hoafiyuhü hɪfi sünü nafɪra hɪnɪŋgɪmareandɪ. Ai hɪfi hoe yɪbobomareanda hɪfi ranai hoe mbusümo tüküme feyo.

6 Asu süngunambo hoe ranai hohoambu afɪndɪ tüküfhümü hɪfi wamɪndafɪ-mayo ra moaruwaimbo-mareandɪ.

⁷ Hoafi mamî raniyo sünü asu hifi haponda tüküme feyo ranamboani hai koarîhefeyowa sünü hifi ra tikirîmbohünda hoafîmayoya ranîmbo hîmboyowohü anîngo. Sünü hifi nda sapo nindou didiyei ai Godîmbo daboadi hîhîrîmarîhorî ranaheimbo God ai yîbobofendürîmbo moaruwaimbo-fembo si tüküfemboayo ranahamboane ai hînîngîmareanda hîmboyowohü anîngo.

⁸ Se sapo mamî moatükunî ndani-anîmbo se hohoanîmo mitanîndü-hümündimboyei. Adükariîndî hohoanîmonambo ana si mamî ra 1,000 hîmbani nahurai-ane, nga asu 1,000 hîmbani ra mare mamî si nahurai-ane.

⁹ Adükariî ranai sapo horombo hoafi hoafîmayu ranîmbo ratüpurîmbo ra afureandühiyupoanî. Bidîfirî nindou afurîfembo hohoanîmoayo nou rehiyupoanî. Nga aiana nindou mamî ai-amboani awarîhefembo ana, moei yahuhü nindou muŋguamboya se ŋgorü süŋgurîhi hohoanîmoyei yahumboani hohoanîmoayu.

Sünü hifi nda awandîhoemboe

¹⁰ Adükariî ai kosîmbo si ana sapo hûmbuhünî nindou hûmbuhünîmbo ahu yahurai-anîmbo tükündîfemboe. Ranî-sîmboani sünü ranai nîmoamondîhoafi nahurai paindowohümbö awandîhoemboe. Rananîmbo muŋgu akîdou hamîndî moatükunî ranînambo God ai sünü hifi nafîmarandî ranai hai tikirîndandanî muŋgundîmboe. Rananîmbo asu hifi amboani muŋgu moatükunî ranîfihî engoro ranai kameihî hai tikirîndamboe.

¹¹ Ranî-moatükunî ranai rande awandîhoemboe. Nga se ranahambo nîngumandahu mbîsei hohoanîmondei. Ranîmbo-hündambo-anîmbo se Godîndî yangîrî-ane fî mbîsei hû ranî yangîrî süŋgundîhi ndühündî.

¹² Ranî hohoanîmonambo-anîmbo se Godîndî si tüküfemboayo ra hîmbondei. Rananîmbo asu se si tüküfemboayo ranahambo nîmainîmaindîhindühî ŋgînîndî ratüpurîndei. Ranî si tüküfe sîmboan-anîmbo sünü ranai hai tikirîndandühî muŋgundîmboe. Asu rananîmbo muŋguambo sünambe akîdou hamîndî moatükunî ra kameihü hûfî afîndîyohümbö hoe nahurai tükündîfemboe.

¹³ Nga God ai sünü hifi sîmborî nafîmbo horombo hoafi yumboani, nga sîmborî hifi ranîfihî-anîmbo moanî mbumundî hohoanîmo yangîrî yagodîmboe. Ranî-moatükunî ranahamboanefî sîhîrî tükümbîfeyowa sefî hohu hîmboayefî.

Sîhîrî hîbadîhumbo Adükariîmbo hîmbondefîmboane

¹⁴ Wandafî mamî, ranî-moatükunî ranahambo se hîmboyeihanei. Ranîmbo-hündambo-anîmbo se Godîndî hîmboahü sürühoeimbî hondü nîngombohünda asu ai-babîdî wudî-wudîmbohünda hütî-hütîndei.

¹⁵ Sîhefî Adükariî ai sîheimbo aboedambo-fendürîmbo yahuhaya hîmboyu-ndürühani asu ai sîheimbo hînîngîrou-hînîngîrouarandürî ranîmbo randîhi hohoanîmondei. God ai sîhefî wandafî Porîmbo fîfirîfe aboedî masagadowa asu ai-amboani hoafi ra mare ndahurai sîheimbo pasambe sürü papîra koamarîhendürî.

¹⁶ Yînî, ahandî-mayo muŋguambo pas ranambe ai ndani moatükunî ranahamboyu hoafîyu marandî. Ahandî-mayo hoafi pas ranambe bidîfirî ana asu akîdou tîŋîmaramunî. Nindou bidîfirî fîfirîfe ŋgînîndî nîngokoate-aye hoafi raniyo asu Baibor-ambeahîndî hoafi kameihî mamîkarîmarîhündî. Ranîmbo-hündambo-anîmbo ai awandî-hehimboyei.

¹⁷ Wandafî mamî, se fîfirîhimboanei nîne-moatükunî sapo süŋguna tüküfemboayo ra. Ranîmbo-hündambo-anîmbo se sîhei fimbo hîbadîhümbö. Nga asu hoafi mbahîbadî-hoemondaimbî nindou-yomondî

h+h+ndi hohoanimo ranai siheimbo hühündeirani se an+hondümbofe
ng+n+ndi h+n+ngi-ndi himboyei.

¹⁸ Nga seana sihefi Adükari asu aboedambo-reamuneimbi Sisas Krai
ahandi hipoambofe hohoanimo nda af+nd+safi ndahümündih+i, asu se
ahambo adükari ham+ndi ndond+hor+i fif+r+nd+hor+i ngei. Aiana hapondan-
ane asu süngunamboane ra ndürümbi-mbiyuwamboane. An+hond-ane.

1 Son Pas mamî Son ai sürü papîmarandî

Yangîrî nîngombo hoafi

¹ Yangîrî nîngombo hoafi ranahambo siheimbo sürü paparihundî. Horombo hondü ai mengoro, nga ro ahambo himboriyefî yihoeî himboarinambo hoeirihu mburihu sündihu marihundî.

² Yangîrî nîngombo ra weindahî tüküme feyo, nga hoeirihu hohu anihondümbonefî hoafiyefîhümbö siheimbo bokararîhehundî. Horombo ai Afîndî-dîbo manüngu, nga yihoeîmbo sowahî weindahî tüküme fiyu.

³ Se ro-babîdî wudîmbohündambo nîne-moatükunî ro hoeirihu himboriyefî marihundî ra siheimbo bokararîhehundî. Nga ro Ape God asu ahandî Nîmorî Sisas Kraîs ai-babîdîmbo wudiyefî arîhundî.

⁴ Sîhîrî afîndî safî hîhîfî-hîhîfîndefo sefî hohu hoafi nda sürü paparihundî.

Sîhîrî sîhî ngefîmboane

⁵ Hoafi ra Kraîsîndî-mayo hoaf-ane himborî-yefeimbîhündî siheimbo rarîhu bokarîhehundühi sefiya, 'God ai si nahurai-ani, nga moai ahambo sowahî nîmbî nîmaro,' asefî.

⁶ Sîhîrî hoafiyefîhüya, 'Roana ai-dîbo wudayefî,' sefî hohu asu nîmbokoanî hefî arîhundî ana, sîhîrî tikarîhu hohumboanefî hoafiyefî arîhundî, nga anihondü hohoanîmo moai süngurîhundî.

⁷ Nga sîhîrî sîrîhü ahefî ana, ai sîrîhü amaru nou sîhîrî Kristen wandafî mamî-babîdî wudiyefî arîhundî asu ahandî Nîmorî Sisasîndî horî sihefî hohoanîmo moaruwai munğu gogorîhairanda sîhîrî aboediyefî arîhundî.

⁸ Sîhîrî hoafiyefîhühi, 'Ro moai moaruwai hohoanîmoyefî,' asefî ana, sihefîhoarî tikarîhu hohumboanefî asu anihondü hoafi sihefî ngüsüfoambe moai nîmaro.

⁹ God ai didîboado-rîhoeimb-ani asu ai refembo ehu ana, randeambui ranîmboane asu sîhîrî sihefî hohoanîmo moaruwai ranahambo weindahî hoafîndefanî ai sihefî hohoanîmo moaruwai ra gogorîndîhembui asu rananîmbo sîhîrî aboedîndemboyefî.

¹⁰ God ai hoafîyuhü yahuya, 'Nîdou munğuambo hohoanîmo moaruwaimb-anei,' mehu, nga asu sîhîrî hoafiyefîhüya, 'Roana moai moaruwai hohoanîmoyefî rîhundî,' asefî ana, sîhîrî rarîhu hoafiyefîhüya, 'God ai tikare-hayamboani,' sefîhanefî. Nga ahandî hoafi ra moai sihefî ngüsüfoambe nîmaro.

2

Kraîs ai sihefîmbo fehefemunîmboani

¹ Wandî nîmoakîdîbou, se moaruwai hohoanîmo-ndeimboyeyî saheheamboanahî sürü nda paparihandî. Nga sîhîrî ngorü ai moaruwai hohoanîmonduanî sihefîmbo farîhefe-mbohünda God-dîbo sihefî mbüsumo Sisas Kraîs ai didîboado-reandeimbî-mbofî nüngumboani.

² Nga aiyu sihefî moaruwai hohoanîmo gogorîmarîhenda asu sîhîrî God-dîbo wudayefî. Nga moaruwai hohoanîmo ra sihefî yangîrîyopoanî, nga munğuambo nîdou-yafe-ane.

³ Sîhîrî Godîndî ahînümbî hohoanîmo süngundîhundühi rananîmbo randîhu dîboadîndîhu fîfîrîndî-humboyefî, ro ahambo fîfîrîhinî.

⁴ Nga nindou mamî ai hoafiyuhüya, 'Ro Godîmbo fifirîhini,' ehu ana, asu Godîndî ahînümbî hohoanîmo moai süngureandî, nindou ra tikarehayamboani, nga anîhondü hoafî ahandî ngusüfoambe moai nîmaro.

⁵ Nindou mamî ahandî hoafî sünguarandî ranai ana Godîmbo ngusüfohüri-reimbî hamînd-ani. Rananîmbo randîhu dîboadondîhu fifirîndî-humboyefî, sîhîrî God-babîdîmboanefî.

⁶ Nindou mamî ai hoafiyuhüya, 'Roana God dîbo-anehi,' mbüsüani nindou ranai Sisas ramefiyu nou refimboani.

Nindou ahandî wandafî mamîmbo ngusüfo parareandürî ana, ai sîrîhü hu arandî

⁷ Wandafî mamî, ahînümbî hohoanîmo sîheimbo sürü paparîhandî nda sîmborîyo-poanî, nga wamîndaf-ane horombo hondü se hîmborî-yei mburîhü masahümundî.

⁸ Nga ahînümbî hohoanîmo ra asükaiya sîheimbo sîmborî sîmborîhe sürü paparîhandî. Kraisi ai hohoanîmo ra süngure marandî asu se amboa süngurîhi marîhündî, ranîmboane asu hohoanîmo ra anîhond-ane sefî fifirîrîhundî. Nga asu nîmbî munghîmbo si anîhondü sîrîhoai anîngo.

⁹ Nindou mamî ai hoafiyuhüya, 'Ro sîrîhü anîmboahi,' yahuhü ai ahandî wandafî ngorümbö yîboaruko-areandî ana, nindou ranai awi nîmbokoan-ani anîngu.

¹⁰ Nindou ahandî wandafî mamîmbo ngusüfo parareandürî ana, nindou ranai sîrîh-ani anîngu, nga ngîrî ngorü-moatükunî ahambo randeranî pündu.

¹¹ Nga nindou ai ahandî wandafî ngorümbö yîboaruko-areandî ana, nindou ranai nîmbokoan-ani anîngu. Asu ahandî hîmboarambe nîmbî nîmarîmbo-wambo ai nafî bîbai-bîbaindümbui.

¹² Nîmoakîdîbou, Sisasîndî sünguyo God ai sîhei moaruwai hohoanîmo gogorî-marîhendî. Ranîmboanahî hoafî nda sîheimbo sürü paparîhandî.

¹³ Boagîrî, Nindou nda horombo hondü nîngu humbo haponda anîngu ndanahambo se fifirîwuri, ranîmboanahî sîhamumbo hoafî nda sürü paparîhandî.

Akohoandî, se hamarîhoemonda Satan ai amomefiyu, ranamboanahî sîhamumbo hoafî nda sürü paparîhandî.

Nîmorî, se Ape God fifirîhorî, ranîmboanahî sîheimbo hoafî nda sürü paparîhandî.

¹⁴ Boagîrî, Nindou nda horombo hondü nîngu humbo haponda anîngu ndanahambo se fifirîwuri. Ranîmboanahî sîhamumbo hoafî nda sürü paparîhandî.

Akohoandî, se ngînînd-anemo asu Godîndî hoafî sîhamundî ngusüfoambe amaro, nga ranîyo se hamarîhoemonda Satan ai amomefiyu, ranîmboanahî sîhamumbo hoafî nda sürü paparîhandî.

Ngîrî sîhîrî hîfînîndî moatükunîmbo hohoanîmondefî

¹⁵ Se hîfînîndî moatükunî asu hîfînîndî hohoanîmo ranahambo ngîrî ho-
hoanîmondei. Nindou ai hîfînîndî moatükunî asu hohoanîmo ranahambo
hohoanîmoayei ana, ai moai Godîmbo hohoanîmoyei.

¹⁶ Hîfînîndî hohoanîmo-ane nda: Moaruwai hohoanîmo ngusüfoambe
botîfe hohoanîmo, hohoanî hohoanîmo asu borî hohoanîmo. Hohoanîmo
ra Godîndî-mayopoanî, nga hîfînîndî hohoanîmo-ane.

¹⁷ Hîfînîndî hohoanîmo asu hîfînîndî ngusüfoambe botîfe hohoanîmo
amboa ra munghîmboe, nga nindou ai Godîndî hoafî süngurîhi arîhündî
ai gedühî koadürümbö-koadürümbö nîmboeimboyei.

Kraisindi hürütümbi tüküfimboani

¹⁸ O, nimoakidibou, hapoana ndeara bidifiranambo si akim-ane. Horombo se hoafi rarihi himborimayei, Kraisindi hürütümbi dödümbui masei, nga hapoana Kraisindi hürütümbi afindi tüküyahimboanei. Rananimbo asu hapoana ndeara bidifiranambo si akim-ane ra fifirihundi.

¹⁹ Kraisindi hürütümbi ai shirihündi-yomopoani, nga ranimboanemo hinngi-rumunimboemo. Nga ai shirihündimbemo-mbonana, shiri mam koadürümbo niboadefi. Nga shirihündi hinngi-rumunimboanemo ranamboanefi wudipoaporihu fifirarihundi nindou munju ranai shirihündi-yomopoani.

²⁰ Sisas ai sheimbo Yifafi Aboedi masagadüra ranimboane asu se munju anihondü fifirarihindi.

²¹ Se anihondü ra fifirihindisi, nga se fifirifekoate-anei saheheambo-yahipoani sürü paparihandi, nga wani. Se yarihi fifirarihindi tikai hohoanimo ngiri anihondü hohoanimo rani nimndihü tükündifeyo. Se ra fifirarihindi, ranimboanahi sheimbo sürü paparihandi.

²² Nindou ai hoafiyehi, 'Sisas ai Kraisiyupoani,' asei ana, ranai tikai hoafümb-anei. Nindou rananei God arimbiniambo daboadi hihirhipiri arihündi asu Kraisindi hürütümbayei.

²³ Nindou ra Nimorimbo daboadi hihirhor arihündi ranana God ai ahei afindi-yupoani. Nga nindou ai Sisas Nimori ranahambo anihondümborihori rananimbo God ai-amboa ahei afind-ani.

Godindi Yifafi shefimbo anihondümbu fifirareamuni

²⁴ Hoafi ra horombo se himboriyeyimb-ane se kikhisafi-ndihümündi. Se hoafi ra kikhisafi-ndihümündian Sisas arimbini ai sheimbo kikhisafi-ndinandüri-mboyafani.

²⁵ Ai anihondümbu horombo-nambore hoafiyuhü yahuya, 'Ro randiheanda se yangiri gedühi niboadeimboyei,' mehu.

²⁶ Nindou ai se tikai hoafi ranahambo anihondümbu-fembo mehomo ranahamumbo sheimbo sürü paparihandi.

²⁷ Nga se Kraisindi-mayo Yifafi Aboedi sahümündi hehimbo sheimbo sowahi aningo, ranimboane asu moai didai-amboani sheimbo yamundearü, nga wani. Yifafi Aboedi ai munjuambo moatükuni yamundearü arandi asu ahandi yamundife ra tikaipoani, nga anihond-ane. Ranimboane se Krais ranahambo kikhisafa-ndihorimindei Yifafi Aboedi ai yamundimarearü nou.

²⁸ Yini, nimoakidibou, se ai-babidi niboadeimboanei. Ranimboane ai weindahi tüküfi simboani rananimbo shiri yihimbokoate niboademboyefi, nga ahandi himboahü ngiri amoanngi-ndefi.

²⁹ God ai diboadorihoeimb-ani ra se fifirarihindi, ranimboane asu se rarihi fifirarihindi, nindou diboadore hohoanimoayu ranai Godindi nimor-ani.

3

Haponda shiri Godindi nimor-ane fi

¹ E awi, Ape ai shefimbo ngusüfo pareandüri-mboani. Ranane asu ai shefimbo wandi nimor-anei, ehu. Nga anihond-ane, shiri ahandi nimor-ane fi. Ranimboane asu hifinindi nindou ai shiri Godindi nimor-ayefi ra moai fifirihimuni, Godimbo fifirifi-koate-wambo.

² O wandafi mam, haponda shiri Godindi nimor-ane fi. Nga süngunambo-animbo nüngundihu mamandefi ra moai fifirihundi. Nga ra diboadorihu fifirarihundi, Krais ai tükündifiyuan, shiri

ahambo diboadondihuri hoeindihurüh-animbo asu sihiri Krai nahurai ndemboeyfi.

³ Munguambo ai ranimbo hohoanimoeyehi Sisasimbo hifandarihori ranai ahei hohoanimo diboadorihi arihündi Sisasindi hohoanimo aboedayo nou.

⁴ Nindou ai hohoanimo moaruwaiyu arandi ra Godindi ahinümbi hohoanimombo moaruwaimbo-reandühani. Hohoanimo moaruwai ra ahinümbi hohoanimombo moaruwaimbo-reandühani.

⁵ Se rarihi fifirarihindi Krai ai moaruwai hohoanimo ra gogorihfembo yahumboyu tüküme fiyu, nga ahambo sowahi moai hohoanimo moaruwai yangoro.

⁶ Nindou Sisas-dibo anüngu ranai moai hohoanimo moaruwai hohoanimoeyu randi. Nga nindou moaruwai hohoanimoeyu arandi, ranai ana Sisasimbo moai horiri asu moai fifiriri rarah randi.

⁷ O nimokidibou, hibadumbo, nga nindou mam siheimbo tkai hoafindümbui. Nindou didiboadore hohoanimoayu ranai didiboadorihoeimb-ani Sisas didiboadorihoeimbyu nou.

⁸ Nindou moaruwai hohoanimoeyu arandi ranai Satanindi nimor-ani. Sapo horombo hondü rani-süngure hayamboani humbo haponda Satan ai moaruwai hohoanimo ra süngure arandi. Ranimboyu asu Godindi Nimori ai Satanindi ratüpur moaruwai ranahambo raguanambo-fembo weindahi tüküme fiyu.

⁹ Nindou ai Godindi nimor-ayu ranai moai moaruwai hohoanimoeyu randi, nga ai God dibo-ani ranimboane ai ngiri moaruwai hohoanimo süngundeandi, nga wani. Ai Godindi nimor-ani.

¹⁰ Naha fifindi-humboane düdi Godindi nimor-ayu, düdi Satanindi nimor-ayu? Randihu fifindi-humboane. Nindou ai mamkar hohoanimonduani ai Godindi-yupoani. Asu nindou ai ahandi wandafi mamimbo ngusüfo pefekoate-ayu ana, ranai-amboa Godindi-yupoani.

Wandafi mamimbo simbori ngusüfo pefendürimbo hohoanimo

¹¹ Horombo hondü se hoafi rarihi himborimayei, sihefihorari simbori ngusüfo pefiri-ndefimboane.

¹² Sihiri Ken ramefiyu nahurai ngiri nimboefi. Ai Satanindi nimor-ani, nga ahandi akidambo hifokoamariri. Nimboe hifokoamariri? Ahandi hohoanimo moaruwai-ane, nga ahandi akidandi hohoanimo aboed-ane ranimboyu asu ahambo hifokoamariri.

¹³ Wandafi mam, hifinindi nindou ai siheimbo yiboaruko-ndihindürani se ngiri ranahambo hepünindahindi.

¹⁴ Sihiri sihefihorari simbori ngusüfo pefiriyefi arihundi ranimboane asu sihiri rarihu fifirarihundi sihiri yifimbo hohoanimo ra hinngimarihundi, nga yangiri ni ngombo hohoanimo sünguarihundi. Nindou ai ahandi wandafi mamimbo ngusüfo pefekoate-ayu-animbo ranai awi yifimbo hohoanimo süngureandühani.

¹⁵ Nindou ai ahandi wandafi mamimbo yiboarukore arandi ranai hifokoare-randeimbi nahurai-ani. Nga se fifirarihindi hifokoare-randeimbi ai ngiri yangiri gedühi nüngu.

¹⁶ Sisas ai sihefimbo farife-munimbo yifimayu, nga asu raninambo ngusüfo pefe hohoanimo fifirimarihundi. Sihiri amboa rani-süngundahumboane wandafi mamimbo fehefe-ndürimbohündambo yifimboane.

¹⁷ Nindou mam ai napombüyu, nga wandafi mam hondirani ai waninduan ana, asu ai wandafi mamimbo ngusüfo pefekoate-ayu ana,

Godindi-mayo ngusüfo pefe hohoanimo ra ahandi ngusüfoambe moai nimaró, nga waní.

¹⁸ Wandí nimoakidibou, síhírí ngírí wandafí mamímbo hoafí yangírí ngusüfo pandíhundürí, nga síhírí aheimbo aníhondümbo hondü fandíhehu-ndürímboane.

Síhírí Godíndí hímbóahü ngírí yíhombondefí

¹⁹ Síhírí ngorü nindoumbo ngusüfo pandíhundani rananímbo aníhondü hohoanimo sünguri-hundühanefí ra fífíraráhundí, nga ranímboane asu Godíndí hímbóahü síhefí ngusüfoambe afundíhu hohu níboademboyefí.

²⁰ Asu síhefí ngusüfoambe yíboaruko-ndíhimunaní, ambe! Síhírí raríhu fífíraráhundí God ai adúkar-ani, nga síhefí ngusüfoambe adúkaríyopoaní. Nga asu God ai muŋgu fífírareandí ra.

²¹ O Wandafí mamí, síhefí ngusüfoambe síhefímbo yíboarukofekoateyeianí, síhírí Godíndí hímbóahü moai yíhímboyefí.

²² Síhírí ahandí ahínümbí hohoanimo asu ai hohoanimoayu rana-hambo süngundi-hundaní anímbo asu rananí moatükuní síhírí Godímbo düdündahundoaní ai síhefímbo ndayamunümbuí.

²³ Ahandí ahínümbí hohoanimo nda: ahandí Nímorí Sísas Kraís ranahambo aníhondümbo-ndíhindühi asu síheihoarí símborí ngusüfo pefindüríndei Sísas síhefímbo hoafímayu süngu.

²⁴ Nindou mamí ai Godíndí ahínümbí hohoanimo sünguareandí ana, ai God-díbo nímandímbo asu God ai-díbo nímandímbo. God ai ahandí Yífiáfí masemuní ranímboane asu síhírí raríhu fífíraráhundí God ai síhefímbo sowahí amaru.

4

Godíndí Yífiáfí Aboed-ane asu bídífirí yífiáfí moaruwai-anei

¹ O wandafí mamí, Godíndí hoafí tikai hoafíyomo-rundeimbí afíndí hífíní ahoahoangomo. Nga nindou síheimbo hoafíndomondühi, 'Ro Godíndí Yífiáfímb-anahí,' mbísímondaní, se muŋguambo ra aníhondümbo-ndíhimboyéi. Nga se yífiáfí muŋgu ranahambo randíhi hondíhindühi Godíndí-mayoyo asu hífíníndíyo ra randíhi fífíríndíhindí.

² Se Godíndí Yífiáfí Aboedí randíhi fífíndíhimboyéi ra: Nindou ai hoafíyuhü, 'Sísas Kraís ai nindoumbomefiyu,' mbüsüaní ana, nindou ranai Godíndí Yífiáfí Aboedümb-ani.

³ Nga nindou ai hoafíyuhü Sísas ai moai nindoumbofiyu mbüsüaní ana, nindou ranai Godíndí Yífiáfí Aboedümbí-yupoaní, nga moaruwai nendeimb-ani. Nindou ra Sísasíndí hürütümb-ani se hímboríyeianí ai düdümbuí masei, nga sünúmboani.

⁴ O nímoakidibou, se Godíndí-anei, nga Godíndí Yífiáfí Aboedí síhei fiambe amaro ranai hífíníndí nendí moaruwai ranaheimbo ngasünda-reandürí, nga se ranaheimbo haríhehimboaneí.

⁵ Nindou ranai hífíníndí-anei, nga ranímboane ahei hoafí ra hífíníndí-ayo. Nga hífíníndí nindou muŋgu ai ahei hoafí ra hímboríyei aríhündí.

⁶ Nga síhírí Godíndí-aneí asu nindou ai Godímbo fífíraráhorí ranai síhefí hoafí hímboríyei aríhündí. Nga nindou ai Godíndí-yeipoaní ranai ngírí síhefí hoafí hímboríndei. Rananímbo síhírí aníhondü Yífiáfí ranane, tikai yífiáfí ranane ra fífíndí-humboane.

God ai ngusüfo pefe hohoanimo nímindíh-ani

⁷ O wandafí mamí, God ai ngusüfo pefe hohoanimo nímindíh-ani asu síhírí wandafí mamímbo ngusüfo pandíhu-ndürímboane. Nindou ai

ngusüfo pare arandi rananımbo ai Godındı nımor-ani asu ai Godımbo fıfırarırı.

⁸ God ai ngusüfo pare-randeimb-ani asu nindou ai wandafı mamı ngusüfo pefekoate-ayei ranai moai Godımbo fıfırıhorı.

⁹ God ai Nımorı mamümb-ani, nga asu ranıyu sıhırı yangırı gedühi nıngombohündambo Nımorı ra koamarıheırı. Ranımboyu asu God ai sıhefımbo ahandı ngusüfo pefe ra weindahı nafuımaramunı.

¹⁰ Nga ngusüfo pefe ra rahurai-ane. Moai sıhırı Godımbo ngusüfo parıhurı, nga God ai sıhefımbo ngusüfo pareamunühi sıhefı moaruwai hohoanımo ra gogorı-hefemboghündambo ahandı Nımorı hıfına koamarıheıra kusü yıfımayu.

¹¹ O wandafı mamı, God ai sıhefımbo afındı ngusüfo parareamunı ranımboane asu sıhırı amboa sımborı ngusüfo pefırındefımboane.

¹² Nindou mamı ai-amboanı moai Godımbo horırı. Nga sıhırı sımborı ngusüfo pefırayefı ana, rananımbo God ai sıhırı-babıdı anüngu asu ahandı ngusüfo pefe hohoanımo sıhefımbo adükarı hamındı tüküfemboane.

¹³ God ai ahandı Yıfıafı Aboedı sıhefımbo masemunı ranahambo fıfırırıhındı ana, God ai sıhırı-babıdı anüngu asu sıhırı ai-babıdı anıboadefı.

¹⁴ Ape God ai hıfınındı nindou farıhefe-mbohündambo ahandı Nımorı koamarıheıra makusu. Ra ro hoeırıhu hoahumboanefı bokarıhehu arıhındı.

¹⁵ Nindou ai weindahı hoafıyuhü, 'Sısas ai Godındı Nımor-ani,' ehu ana, God ai nindou ra-dıbo nüngumboanı asu nindou ranai God-dıbo nüngumboanı.

¹⁶ Asu God ai sıhefımbo ngusüfo parareamunı ra fıfırıhu mburıhu anıhondümbö-arıhındı. God ai ngusüfo pefe nımındıh-ani. Nindou ai ngusüfo pefe hohoanımo sünguareandı ana, ai God-dıbo anüngu asu God ai-dıbo anüngu.

¹⁷ Godındı ngusüfo pefe hohoanımo ra sıhefımbo adükarı hamındı tüküfembo nahurai-ane: Sıhırı dıboadondıhu ngusüfo pandıhundanı anımbö sıhırı Sısas hıfını manüngu nahurai nımboemboyefı. Ranımboane asu God ai munğambo nindou yıbobonde-andüranı rasımboanı ngırı yıhımbondefı.

¹⁸ Nğorümbö ngusüfo parıhi-rıhündeımbı ai ngırı yıhımbondeı. Ngusüfo pefe hohoanımo ra adükarı hamındı tükündıfeyoanı yıhımbö ra raguanımbö-ndıfemboe. Yıhımbö hohoanımo nımındıh-ane ra: God ai nindou-yafe hohoanımo moaruwai ranahambo ranı tıñırıfo dagadürımbui. Nindou ai yıhımböyeyı arıhündı ranaheimbö Godındı ngusüfo pefe hohoanımo moai adükarı hamındı tüküfeyo.

¹⁹ God ai-boateı sıhefımbo ngusüfo pamareamunı ranımboanefı asu sıhırı ahambö ngusüfo pararıhurı.

²⁰ Nindou mamı ai hoafıyuhüya, 'Ro Godımbo ngusüfo pararıhını,' yahuhü asu ahandı wandafı mamımbö yıboaruko-areandı ana, nindou ranai tıkaı hoafımb-ani. Nindou ranai nindou hoeıreandürühi ranaheimbö ngusüfo pefekoate-ayu ana, asu God hoeıfekoate-ayu ranahambo ngırı ngusüfo pandırı. Nga nindou ahandı wandafı mamımbö hoeıreandürühi ranaheimbö ngusüfo pefekoate-ayu, asu nüngunde God hoeıfekoate ranahambo ngusüfo pamandıra?

²¹ Hohoanımo nda sıhırı Kraısındı-mayo masahumındefı ra, nindou ai Godımbo ngusüfo pararırı ranai ahandı wandafı mamımbö-amboa ngusüfo pambırea-ndüramboane.

5

Anihondümborihindeimbi ai hifinindi hohoanimo pühıyei afoasihindi

¹ Nindou munğu Sisas ai Krais-ani sei anihondümborihindi ranai Godindi nımor-anei. Nga nindou munğu Afındambo hohoanimoayei ra asu Nımorımbor amboa hohoanimo-yeihanei.

² Sıhırı Godımbor hohoanımoyefühi asu ahandı ahınümbı hohoanimo sünguarıhundi ana, ndarıhu sıhırı fıfırarıhundi: Sıhırı Godındı nımor-aneı.

³ Godındı ahınümbı hohoanimo sünguarıhundi ana, ahambo ngusüfo parıhurı arıhundi, nga ahandı ahınümbı hohoanimo süngufembo tıngümbıyopoanı.

⁴ Munğu Godındı nımor-ayei ranai hifinindi hohoanimo ra pühıyei foasihındühanei. Godımbor anihondümborihurımboraneı fıfırarıhundi hohoanimo moaruwai ra pühıyefı foasihumboaneı.

⁵ Nga dıdıyei hifinindi hohoanimo ra pühıyei afoasihindi? Nindou ai Sisasımbor Godındı Nımor-ani seihü anihondümborihorı ranai hifinindi hohoanimo ra pühıyei foasihındühanei.

Sisas ai ahandı Nımor-ani ra God ai nafuımaramunı

⁶ Sisas Krais ai kusü hoenambo hundürüyu asu nımi keimbi karıhedeimbi fıhi ahandı horı peyowohü asu ai yıfımayu. Nga ai kusü hoenambo hundürümbor yangırıyupoanı, nga ahandı horı peyowohü asu ai yıfımayu. Godındı Yıfıfı anihondümbor ranı hoafı ra anihond-ane yaho nafuıarandı.

⁷ Nga ngımi ai anihondümbor hondü hoafımayei.

⁸ Godındı Yıfıfı Aboedi, hoe, horı, ngımi ranai hoafı hoafımayei, nga ahei hoafı ra mamane.

⁹ Nindou ai anihondümbor hoafı hoafayomo ana, ahamundi hoafı anihondümborndıhumboyefı. Nga Godındı anihondü hoafı ra nindouyafe hoafı ngasünde-andühane. Nga God ai hoafı ra ahandı Nımorımborhındambo anihondümbor hoafımayu.

¹⁰ Nindou ai Godındı Nımorımbor anihondümborırı rananımbor ai ngusüfoambe yare fıfırareandı Sisas ai Godındı Nımor-ani. Nga nindou ai Godındı hoafı anihondümborfo-koate-ayu ana, Godındı anihondü hoafı ahandı Nımorımbor hoafımayu ra moai anihondümboreandı. Ranana ai Godımboraya, 'Ai tıkai hoafıyurandeimbani,' yahu arandı.

¹¹ Godındı anihondü hoafı nda: God ai sıhefımbor ramareamuna sıhırı gedühi yangırı nıboademboyefı. Nga yangırı nıngombo ra Godındı Nımorı ai nımındıh-ani.

¹² Nindou Godındı Nımorıdıbo anıngı ai gedühi yangırı nıngumbui. Nga nindou ai Godındı Nımorıdıbo nıngokoate-ayu anımbor, ai gedühi yangırı nıngokoate-ndümbui.

Sıhırı yangırı gedühi nıboademboyefı ra fıfındıhumboane

¹³ Se Godındı Nımorımbor anihondümborihorı-ıhındeimbor-aneı, sıheimbor hoafı nda sürü paparıhandı. Se gedühi yangırı nıboademboyei ra fıfırımbı-ıhında sahehea sürü paparıhandı.

¹⁴ Rananı moatükunı God yıfırayu ranımbor ahambo dıdındıhuranı sıhefı hoafı hımborındımbui. Nga ra fıfırarıhundi rananımbor asu ahambo hoafımbor moai yıhımborıhurı rıhundi.

¹⁵ Nga ahambo dıdındıhuranı sıhefı hoafı hımborındımbui ra fıfırarıhundi. Rananımbor rananı moatükunı refembo ahambo dıdındıhuranı sıhefımbor randeambui ra fıfırarıhundi.

16 Bidiŋiri hohoanimo moaruwai nindou mamɪ ai randeandani rananimbo ai awandihoembui. Nga bidiŋiri hohoanimo moaruwai nindou rawareandi ana, ŋgiri awandihoayu. Kristen ŋgorü ai hohoanimo moaruwai rawareandi ana, asu ŋgorü Kristen ahambo hoeindirani-wani ai ahambohündambo Godimbo didibafindümbui. Rananimbo asu God ai ahambo fandiheirani yangiri nüŋgumbui. Nga awarihoeimbi hohoanimo moaruwai sapo horombo hoafimayahɪ ranahambo Godimbo didibafifembo moai hoafiyahi.

17 Munguambo hohoanimo didiboadofe-koateayo ra ai hohoanimo moaruwai-ane, nga bidiŋiri hohoanimo moaruwai nindou ai rawareandi rananimbo ŋgiri ai awandihoayo.

18 Sihiri ndarihu fifirarihundi: Godindi nimori ai moai hohoanimo moaruwai süngurithi rihündi, nga wani. Nga Godindi Nimori Sisas ai aheimbo hifandandüri arandi, nga Satan ai ŋgiri aheimbo kündifi hündamündündüri.

19 Nga sihiri ndarihu fifirarihundi: Sihiri Godindi nimor-aneŋi, nga Satan ai hifinindi nindou mungu hifandirandüri arandi.

20 Asu sihiri ndarihu fifirarihundi: Godindi Nimori kusü anihondü God ranahambo fifirifimbohünda sihefimbo yamunde hinŋgire-amunimboani. Nga sihiri God arimbini Sisas Krais-babdimbo animboeft. Ai God hond-ani asu koadürümbo-koadürümbo yangiri niŋgombo nimindih-ani.

21 O nimoakidibou, se tikai godimbo hohoanimo-mboyopoani. Karihasihandüri.

2 Son

Pas yimbu Son ai sürü papimarandi

¹ Meao, sihambo God ai ahandihoari kamafoareanini ranimbo anihandi ro aborüdi siheimbo kameihi hifandi-rihandeimbi nindou-anahi pas nda sürü paparihandi. Siheimbo anihondumbo ngusüfo parariheandüri ra ro yangiri-yahipoani, nga munngu anihondü hoafi fifirihindeimbi ranai amboa siheimbo ngusüfo pararihindüri.

² Sihiri anihondü hoafi ra anihondumbo-arihundi, nga koadürümbo-koadürümbo anihondumbo-ndihumboyefi ranimboanahi siheimbo ngusüfo parariheandüri.

³ God arimbini Sisas Kraiss sihefimbo ngusüfo parineamunühi, rananimbo sihiri ngusüfoambe afundihu kündihu hoahu nimandefühi anihondü hoafi anihondümbondi asu ngorümbo ngusüfo pandihundürimboyefi.

⁴ Sihafi nimori bidifiri anihondü hohoanimo süngurihi arihundi sihefi Ape God sihefimbo hoafimayu nou, ranimbo himboriya heheamboanahi hihifi-hihifayahi.

⁵ O Meao, ro se nda randowandi saheheamboanahi hoafiyahühi, 'Sihefihoari simbori ngusüfo pefiri-ndefimboane,' asahi. Hohoanimo ra sihambo sürü pararihandi nda simbori moatükuniyopoani, nga horombo hondü masahumidef-ane.

⁶ Sihiri yahurai wandafi mamimbo ngusüfo pandihu-ndürimboane ranane Godindi hoafi süngufeayo. Horombo hondü se Godindi hohoanimo ra masahümüdi, 'Se ngorümbo ngusüfo pandihindüri.'

Sihiri Kraissindi hoafi ra ngiri hininiginidihundi

⁷ Tikai hoafümbi afindi hifi ndanihü hahabodei wakarihindi. Nga ai ngiri weindahi hoafindeihü, 'Sisas Kraiss ai nindoumbo-mefiyu,' mbi sei. Nindou ranai tikarihi hehimboanei, nga asu Kraissindi hürütümb-anei.

⁸ Se hibadihumbo. Rani-moatükuni se Godindi warambeahindi semindimbo sei hehimbo ranimbohünda ratüpurimayei ra se hibadihumbo, nga hininigi-ndihimboyei. Nga tinirifondefühi Godindimayo takini aboedi ra yihoefti ratüpurimbohünda ndahumidefimboane.

⁹ Nga nindou mamai Kraissindi hoafi ragu pire haya ngorü hohoanimo süngure arandi ranai ana God ai ngiri ai-dibo nimandu. Nindou ai Sisassindi hoafi süngure arand-animbo God arimbini Sisas-dibo nindou ranahambo sowahi nimboamboyanafi.

¹⁰ Nga nindou mamai siheimbo sowahi tükündifihumbo yamundife hoafi ra hoafikoate-nduanai ana, se nindou ranahambo ngiri hihifindihorühi worinindihori, nga wani.

¹¹ Nindou ai ahambo hihifarüri ana, nindou ranai ahambo ahandi moaruwai hohoanimo ranahambo fariheiruhani.

Bidifirana hoafi

¹² Ro siheimbo hoafi afindi hoafimbo saheheamboyahü, nga pepafihü sürü pefembo moeisahi. Nga ro siheimbo sowanambo sinü wataporimbo saheheamboyahü sihiri hihifi-hihifimbohünda.

¹³ Sihafi akidi God ai ahandihoari kamafoareandi ahandi nimori ai sihambo hihifarihünini. Karihasi.

3 Son Pas ngim̄i Son ai sūrū papimarand̄i

¹ Ro anihondūmbo-r̄ihindeimb̄i hifand̄iri-handeimb̄i-anahi, wand̄i wandaf̄i Gaius, s̄ihambo pas nda sūrū paparihand̄i. S̄ihambo anihondūmbo ngusūfo pararihean̄ini.

² O wandaf̄i, s̄ihambohündambo Godimbo did̄ibafayah̄i. S̄ihaf̄i ngusūfo did̄iboado-r̄ihoeimb̄i-ani, nga s̄ihaf̄i ranan̄i moatükun̄i ra yahurai did̄iboado-nd̄ihoayowa se aboed̄i mb̄imar̄ifa sahehea ranahambo Godimbo hoaf̄iyahüh̄i did̄ibafayah̄i.

³ Wandaf̄i mam̄i, horombo bid̄if̄iri ai wambo sowah̄i tüküyafu hoaf̄iyomondüh̄i yahomoya, ‘Hapoana Gaius ai anihondū hohoan̄imo süngure arand̄i horombo rasüngumareand̄i nou,’ mehomo-ndamboyah̄i ranahambo af̄ind̄i h̄ih̄ifi-h̄ih̄if̄imayah̄i.

⁴ Wand̄i n̄imori ai anihondū hohoan̄imo süngur̄ihi ar̄ihünd̄i ran̄i hoaf̄i ra himborayah̄i ana, ro af̄ind̄i saf̄i h̄ih̄ifi-h̄ih̄if̄iya ar̄ihand̄i.

Gaius ai aboed̄i did̄iboador̄ihoei ratüpur̄iyu arand̄i

⁵ O wandaf̄i, se wandaf̄i mam̄imbo did̄iboadoro far̄ihawandür̄i arand̄i. Nga asu se wandaf̄i mam̄i nd̄ifoambo amboa far̄ihawapur̄i arand̄i.

⁶ Nindou rotumbo tüküyahi-r̄ihündeimb̄i-yafe h̄imboahü hoaf̄iyomondüh̄i yahomoya, ‘Gaius ai ȳihoeim̄bo ngusūfo pareamunüh̄i mafar̄ihemuni,’ mehomo. Se ahamumbo naf̄i nḡinambo war̄i nḡin̄irowapur̄i arand̄i God ai ref̄i arand̄i nou. Se rawarowand̄i ana, aboed̄i-ane.

⁷ Ai Sisas̄imbohünda hoangomo arund̄i, nga nindou ai anihondūmbofe-koateyeimb̄i ahei-mayo n̄in̄i-moatükun̄i moai sowandūmo.

⁸ Nindou yahurai s̄ih̄ir̄i fehefepur̄imboane asu ranan̄imbo s̄ih̄ir̄i ai-bab̄id̄i God̄ind̄i anihondū hoaf̄i fand̄ihehur̄i-mboyef̄i.

Diotrefes ai hohoan̄imo moaruwai süngumareand̄i

⁹ Horombo ro Krais̄ind̄i nend̄i ranaheimbo pas sūrū par̄ihe koa-mar̄iheheand̄i. Nga Diotrefes ai ahei bogor̄imbondahe n̄imboambo yahuhaya ȳihoeif̄i hoaf̄i moai h̄imbor̄iyu.

¹⁰ Ran̄imboane asu ro did̄i tükündaheandüh̄i ahand̄i ratüpur̄i ranahambo hoaf̄inda-handombayah̄i. Ai ȳihoeim̄bo-hündambo moaruwai hoaf̄i watapor̄iyu wak̄ire arand̄i. Ran̄i ratüpur̄i yanḡir̄iyopoan̄i, nga ai sapo wandaf̄i mam̄imbo h̄imbokaboako-marapur̄i. Nga nindou ai nindou ranahambo wor̄in̄ifimbo hohoan̄imondeian̄i, Diotrefes ai aheimbo yowan̄i yahu arand̄i, nga nḡir̄i ro-bab̄id̄i rotund̄imo yahupur̄i arand̄i.

Demitrius ai hohoan̄imo aboed̄i süngure arand̄i

¹¹ O wandaf̄i, se nḡir̄i hohoan̄imo moaruwai süngundowand̄i. Nga hohoan̄imo aboed̄i süngundowand̄i. Nindou ai aboed̄i hohoan̄imo süngundeandan̄i ana, ai God̄ind̄i n̄imor-ani. Nga nindou ai hohoan̄imo moaruwai süngundeandan̄i ana, ai Godimbo hoEIFEKOATE-ani.

¹² Mun̄gu ai Demitriusimbo aboed̄i-ani asei. Nga ra anihond̄i-ane mun̄gu ai f̄if̄ir̄ihind̄i. Ro-amboa ahambo anihondūmbo hoaf̄iyahüh̄i aboed̄i-ani asah̄i, nga wand̄i hoaf̄i anihond̄i-ane ra se f̄if̄irowand̄i.

B̄id̄if̄irana hoaf̄i

¹³ Sɪhambo ro afɪndɪ hoafɪ hoafɪmbo samboanahɪ, ŋga pepafɪhɪ sʉrʉ pefembo moeisahɪ.

¹⁴ Awi hɪbadandɪrɪ, ŋga se-dɪbo wataporɪmbohʉnda sɪhambo sowana sɪnɪmbo samboanahɪ.

¹⁵ Se ŋgusʉfoambe afundo kʉndo hawa nɪmbafɪ. Wandafɪ mamɪ ai sɪhambo hɪhɪfarɪhʉnɪnɪ. Yɪhoefɪ wandafɪ mamɪmbo mamamɪndandʉrʉhɪ hɪhɪfɪndandʉrɪ.

Sud Pas Sud ai sürü papimarandi

¹ Karıhasıhandürı, ro Sud Sisas Kraisındı ratüpurıya-rıhandeımbı, Semsındı akıd-anahı. Ape God ai sıheimbo mborai yahundürühı ngusüfo pamareandür-aneı asu Sisas Kraıs ai hıfandımarandüra se ngınındı anımbœei sıheimbo pas nda sürü paparıhandı.

² Nğa Ape God ai sıheimbo hıpoambofe hohoanımo, ngusüfo afurıfe kife hohoanımo asu ngusüfo pefe hohoanımo afındı mbısagadür-amboane.

Tıkai hoafı yamundu-rundeımbı nındou

³ Wandafı mamı, horombo God ai sapo sıhefımbı munğambo aboedambo-mareamunı ranahambo sıheimbo pasambe hoafındahandürı saheheamboyahısi. Nğa awi hapondanı ana sıheimbo pas nda sürü papırıhandühı sıhırı anıhondümbœfe hohoanımo masahumındefı ra tıkaruhou yamundu-rundeımbı ai tüküme funda wambo ngusüfoambe botımareandıra se ranahambo gifembohünda ngınındı-hamındıhandürı samboanahı. God ai mamımbœ yangırıyu ahandı nendı ranaheimbo anıhondümbœfe hohoanımo masagadürı.

⁴ Nğa nındou Godımbœ hohoanımo-koateyomo-rundeımbı ai sıhefı mbusümo dıbo hasıyafu tüküyafu sıfomomboanemo. Rananemo asu ai Godındı-mayo moanı hıpoambofe hohoanımo ra hıhıru ngörü sünguru hoafıyomo arundı ahamundı moaruwai hamındı hohoanımo ra gabudıfembohünda. Rananemo ai sıhefı Bogorı Adükarı Sisas Kraıs ranahambo yıboaruko-ruwurühü daboadı hıhırımarıwurü. Horombo hondü Baıbor yahoya, 'Nındou ranai süngunambo asübusı ndowandümbœmo,' meho.

⁵ Awi se ndanı hoafı ndanahambo ndorıhi fıfırıhi-mboaneısi, nğa awi ro sıheimbo namühı hoafındahandürı samboanahı. Adükarı ai İsrerımbœ aboedambo-mareandürı Isıp hıfambeahındı, nğa ai süngunambo nındou ahandı hohoanımo anıhondümbœfe-koate-mayeıa asu ai aheimbo moaruwaimbo-mareandürı.

⁶ Horombo sünambeahındı nendı ai God ratüpurı ahamumbo masagapurı ra moei yahomo hou hıfandıkoate hınıngımarundı. Nğa ai moanı ngoafı hınıngı-marundamboyu, asu God ai ahamumbo sen ngınındınambo hüputüpu-rapurümündı mbura nımbı nımarowambe ragu papı-hoafıyupurımbœ-hünda hınıngı-mareapurı. Asu God ai ahamumbo tıırıfo saımbœhünda ai Godındı yıbobofembo sı ranahambo hıfandundühı amarımo.

⁷ Yahurai-ane horombo nındou Sodom asu Gomorahündı asu ngoafı akımı ranı fıkımi adaburo ranıhündambo nındou amboanı sünambeahındı nendı ramefundı nou yarıhi hohoanımomayeı-ane. Ranıyu asu God ai aheimbo hai koadürümbo horı-randeımbı ranambe hınıngı-mareandüra asübusı afındı masahümündı. Nğa aheimbo yandıhu hondıhundürı mbundıhumbo anımbœ asu sıhırı amboanı yahurai refepoanı, nğa ranahambo ndondıhu türüboadı-humboane.

⁸ Mamı ranı-süngumboane nındou ranai-amboanı nıne-moatükunı yafogoadınambo nahurai tüküfeyoanı ranahambo süngurıhindühı moaruwai hamındı nındou tükümehındı. Rananeı ai Godındı ngınındı ranahambo daboadı hıhırıhindühı hımbœamupuımbœ-randeımbı sünambeahındı nendı ranahamumbo tırıfoefe hoafıyahüpürı arıhündı.

⁹ Horombo sünambeah⁺ndi nendi-yomondi bogori, ahandi ndür⁺ Maiker, ai moai ramar⁺hindi nou rareandi. Nga ai Satan-d⁺bo Moses⁺ndi fi ra d⁺di manderümündi safani hena simbori hoafi⁺yafandühü ai moai Satan⁺imbo tirifoariri papi⁺-hoafirüri. Nga ai yare hoafi⁺yuhü yahuya, ‘Adükari ai-an⁺imbo sihambo moaruwai watikoafi⁺-mbiyun⁺n-amboane!’ mehundo.

¹⁰ Nga nindou ranana ni⁺m⁺ndi ra fifir⁺ifekoate wamboanei rana-hambo ai tirifoar⁺hi hoafi⁺yei arihündi. Asu ai nin⁺ihondi nahurai hohoanimo fifir⁺ife-koate-anei nin⁺i-moatükun⁺yo hohoanimoambe tükefeyo ra süngur⁺hi arihündi. Ranane asu ahei rani hohoanimo ranai aheimbo moaruwaimbo-reandüri arandi.

¹¹ Hi⁺poan⁺mboebou-anei, nga aiana asübusi af⁺ndi ndahümündimboyei! Aiana sapo horombo Ken hohoan⁺momayu hohoanimo-ane süngur⁺hi arihündi. Aiana horombo Baram tikare-haya ramefiyu nou ai kaki sem⁺ndimbo-hündambo yangiri ratüpur⁺yei arihündi. Kora ramefiyu nou ai God⁺imbo süngufekoate-mayei-amboani asu ai aheimbo moaruwaimbo-reandüri⁺mboani.*

¹² Se mam⁺ fand⁺hi ni⁺marimbo nindou ngorümbo aboedi hohoanimo-yondorambo sesesi-yeih⁺ ni⁺marian-anemo asu nindou ranai se-bab⁺di ni⁺marimondühi ahamund⁺hoari sowasümondühi nindou bidifirambo saikoate-memo. Ahamund⁺ hohoanimo ra sihei fand⁺hi arihündi ra moaruwaimboru arund⁺ asu ai d⁺di budümb⁺ moatükun⁺ nahurai-anemo. Rananemo asu ahamund⁺ fimbo yangir⁺-anemo aiana hohoanimoyomo hoangomo arundi. Aiana sapo mburüngai werinambo kikam⁺ndi pireandani hoe-koate moan⁺ goagu aho yahurai ham⁺ndi nend-anemo. Aiana sapo ni⁺m⁺ hi⁺si simboan⁺ hi⁺si-koate aning⁺o nahurai-anemo. Asu ngoambo ni⁺m⁺ sapo nindou ai ahas⁺har⁺ kibod⁺ir⁺hinda emündü pefoai haya yapari aning⁺o nahurai-anemo.

¹³ Ahamund⁺ amoan⁺ngümbi ratüpur⁺ ra sapo hohoambu af⁺ndi howohü wut⁺puiari sem⁺ndi ho momoehoan⁺ koarar⁺hend⁺ yahurai-anemo. Horombo God ai sapo mupui hoahoango-randeimbimbo ni⁺mb⁺ ni⁺marowambe ran⁺hü koadürümbo ni⁺mandif⁺ ndand⁺ yahuhaya hin⁺ng⁺mareand⁺ yahurai-anemo.

Nindou ranai t⁺irifo moaruwai ndowandümboemo

¹⁴ Enok ai Adam nüngu-ambeah⁺ndi 7 amoaombofi tüküfi manüngu. Ai nindou ranahamumbo horombo hondü hoafi⁺yuhü yahuya, “Hoeir⁺hi! Adükari ai ahandi sünambeah⁺ndi nendi af⁺ndi tausen engoro ran⁺-bab⁺di⁺mbo kudümbui mu⁺nguambo yibobofe-mbohündambo.

¹⁵ God ai nindou mu⁺nguambo ‘se hüt⁺yei,’ mbüsü haya ahambo fifir⁺ifekoate-ayei ranaheimbo t⁺irifo dagadürimbui. Sapo ai God⁺imbo hohoan⁺mokoate moaruwai ham⁺ndi moatükun⁺ ratüpur⁺ süngur⁺hündühi asu ai God⁺imbo moaruwai ham⁺ndi hoafi⁺ hoafi⁺yei mar⁺hünd⁺ ran⁺imboane ranaheimbo t⁺irifo dagadürimbui,” mehu.

¹⁶ Nindou ranai ana nin⁺imbo ra ai yi⁺boaruko hoafi⁺yomo wak⁺rundühi nindou ngoründi-wami papife hoafi⁺ af⁺ndeimb-anemo. Aiana ahamund⁺ moaruwai hohoanimo me⁺goro ran⁺-yangir⁺-ane sünguru homo arundi. Aiana ahamund⁺ fimbo bor⁺yomo arundi asu nindou bidifiramboya, ai yi⁺hoef⁺ hohoanimo ran⁺-süngumb⁺ir⁺-hinda yahomomboanemo aheimbo hoafi⁺ naf⁺rundüri arundi.

* **1:11:** Ken ai ahandi ak⁺dambo ng⁺n⁺ndiyuhü h⁺fi⁺koamariri (Stat 4). Baram ai kaki sem⁺ndimbohünda Israerimbo moaruwaimbofe hoafi⁺ hoafi⁺mayu, nga God ai moai ahandi hoafi⁺ h⁺mbor⁺iyu. (Namba 22-24, fo 23:4-5). Kora ai Mosesimbo daboadi h⁺h⁺ir⁺mariri ran⁺imboane asu God ai ahambo h⁺fi⁺koamariri. (Namba 16).

Se hĩbadĩhũmbo sihei anĩhondũmbofe hohoanĩmo ra kĩkĩhindũhũmũndĩ

¹⁷ Se wandĩ ŋgusũfohũnd-anei, se sapo nĩne hoafĩ siheimbo sihefĩ Adũkarĩ Sisas Kraĩsĩndĩ hoafĩ sowandũmo homo-rundeimbĩ ai horombo hoafĩmemondũrĩ ranahambo hohoanĩmondeĩ.

¹⁸ Ai siheimbo yaru hoafiyomondũhũya, “Bĩdĩfĩranambo si tũkũfeyoambe ana, tĩrĩfoaru hoafiyomo-rundeimbĩ tũkũndafumboemo asu ai ahamundĩ Godĩmbo fĩfĩrĩfe-koate hohoanĩ sũngundu ndumboemo,” mehomondũrĩ.

¹⁹ Nĩdou ranai hĩfĩnĩndĩ hohoanĩmo sũnguru asu yikũrũbũru-rundeimb-anemo. Yĩfĩafĩ Aboedĩ ranai moai ahamundĩ ŋgusũfoambe nĩmaropurĩ, ŋga wani.

²⁰ Ŋga wandafĩ mamĩ, sihei anĩhondũmbofe hohoanĩmo ra Godĩndĩ yaŋgĩr-ane asu se ŋgĩnĩndĩ anĩhondũmbo-fembohũnda sĩmborĩ farĩhefĩrĩndei. Sapo Yĩfĩafĩ Aboedĩndĩ-mayo ŋgĩnĩndĩ ranĩnambo-anĩmbo Godĩmbo dĩdĩbafĩndei ndũhũndĩ.

²¹ Godĩndĩ ŋgusũfo pefe hohoanĩmo ranambe nĩmboei ŋgei. Se sihefĩ Adũkarĩ Sisas Kraĩs ranai ahandĩ hĩpoambo hohoanĩmo ranambo yaŋgĩrĩ koadũrũmbo-koadũrũmbo nĩŋgombo ra ndemunĩmbui mbĩsei hehi hĩmbondeihĩ nĩmboei.

²² Nĩdou dĩdĩyeyi ai ndofe anĩhondũmbofe-koate moanĩ mbusũmondũhĩ nĩmboei wakarĩhindĩ ranaheimbo hĩpoambo-ndĩhindũrĩ.

²³ Bĩdĩfĩrĩ nĩdou aiana hai ŋgoafĩna ho nafĩnĩ anĩboadei, ŋga se nĩmai aheimbo ranambeahĩndĩ kũndahi hũndũhũmũndĩ-hũndũrĩ aboedũhĩ pĩndĩhindũrĩ. Nĩdou bĩdĩfĩrĩ ahei ŋgusũfoambe botĩfembo moaruwai hohoanĩmo aheimbo hĩfandĩrandũrĩ arandĩ. Ŋga se aheimbo moanĩ yĩhĩmbondeihĩ hĩpoambo-ndĩhindũrĩ. Hĩbadĩhũndĩ, ŋga ahei moaruwai hohoanĩmo ranĩnambo se moaruwai tũkũndahĩmboeyi.

Godĩmbo hĩhĩfĩ hoafĩ

²⁴ Sĩhĩrĩ God mamĩ yaŋgĩrĩ ahambo aboed-ani mbĩsefĩmboane. Ai-anĩmbo siheimbo kĩkĩhindamũndũ nũnguanĩ asu se ŋgĩrĩ anĩhondũmbofe hohoanĩmo hĩnĩŋgĩndĩhindĩ. Ai-anĩmbo siheimbo ndemũndũndũrĩ gafu dĩdĩboadonde ahandĩ hĩmboamupuimbo-randeimbĩ hĩmboahũ ranambe hũti-koate hĩhĩfĩ-hĩhĩfĩ kapeihũ hĩnĩŋgĩ-ndearũmbui.

²⁵ God ai sihefĩmbo aboedambo-reamunĩ-randeimb-ani. Sihefĩ Sisas Kraĩsĩndĩ sũnguyu Godĩmbo hoafĩyeyihĩ seiya, “God ai adũkarĩ ndũreimb-ani, adũkarĩ bogor-ani, ŋgĩnĩndĩ adũkareimb-ani asu muŋguambo moatũkunĩ hĩfandandeimb-ani,” mbĩseiamboane. Muŋguambo si horombo maho ai yahurai manũngu-ane asu hapondanambe asu sũngunambo amboanĩ ai moanĩ yahurai koadũrũmbo-koadũrũmbo nũngumbui. Anĩhond-ane.

Dibohindi Hoafi Weindahifembo Hoaf-ane Hoafi God ai Sonimbo weindahimareandi

Boatei hoafi

¹ Hoafi nda dibo mengoro-ane, nga Sisas Krai ai weindahimareandi. God ai ahandi ratupuriyei-rihundeimb ranaheimbo nini-moatukuni nimehinou tukufemboayo nafuimbiyunduri yahuhaya Sisas Kraiimbo nafuimayundo. Rani-moatukuni ra sunambeahindi nendi ai Kraiindi ratupuriyu-randeimb Son, wambo sowana koarheira kusu weindahimareandi.

² Raniyo asu Son ro nini-moatukuniyo hoeimarheandi ranahambo anihondumbo hoafimayah. Rani-moatukuni ra Godindi hoafimayo-wamboyo asu Sisas Krai ai ranahambo anihondumbo hoafimayu.

³ Nindou ai nini-moatukuni sunguna tukufemboayo hoafi nda nindou bidifiriyei himboahü ritimira arandi aiana hihifi-hihifimbiyu-wamboane. Asu nindou didiyei ai ndani hoafi sürü papimarandi ranahambo himboriyei hehi sunguarihindi ai hihifi-hihifimbeyei-amboane. Nini-moatukuniyo tukufemboayo si ra ngiri amitata tukundifeyo.

Kraiindi nendi 7-ngoafümbi amarei aheimboane hoafi nda

⁴ Ro Son-anahi nda, ro 7-ngoafümbi Kraiindi nendi Esia hifambe amarei siheimbo sürü nda paparhandi.

God haponda anungu, horombo hondü manungu, asu sungunambo ningomboayu ranani, asu yifafi 7 ranai ahandi adukari bogorindi nimarifondi hangifoani amarei, asu Sisas Krai aiane siheimbo moani hipoambo-ndihindürühi ngusüfoambe afurife kifimbi hohoanimo mbisahü-ndüramboane.

⁵ Sisas Krai-ana ai ndore anihondumbo weindahi hoafiyu-randeimb-ani. Ai boatei yifihündi botifi haya, asu ai munguambo moatukuni hifi ndanihö bogorimboyahi ninouaye ranahei adukari bogor-ani. Sapo Sisas aiyu sihefimbo moani hipoambo-reamunühi ahandi hori ranambo moaruwai-ambeahindi aboedambo-mareamuni.

⁶ Raniyu sihefimbo, God ahandi afindi ranahandifihidi didibafiferambohünda adukari bogorimbore hinngi-mareamuni. Sisas Krai aiana nduri adukarümbindu haya koadürumbo-koadürumbo nginindimbiyu-wamboane. Nga anihond-ane!

⁷ Awi se himboriyei! Ai ngiri amitata mburüngai bitapinde haya kudu.

Nga asu munguambo nindou ai hoeindi-horimboyei.

Asu yifarinambo wafusimaründümo nindou amboa hoeindü-wurimboemo.

Asu ahambo sunguna mungua hifinindi siri amboa arani-hoafindeimboyei.

Yini, ndani-moatukuni ra tukundifemboe. Nga anihond-ane.

⁸ God Adukari ai hoafiyuhü yahuya, “Roanahi horombodidiya asu sungudidiya arihandi. Roanahi haponda animboahi, horombo manimboahi asu sunguna nimboamboyahi. Asu ro nginindi hamindi hond-anahi,” mehu.

Son ai Kraiimbo hoeimariri

⁹ Ro sihei wandafi Son-anahi. Ro se-babidimbo ningombo asubusi Sisas-dibo asahümündi ra semindi mburumbo God nginindi hifandarandi

ranambe niŋgomboanahi. Sihiiri munŋuambo niŋe tiŋiriifo afindi tükefeyo ra mamî hinŋirirou niŋboefimbo sahumindefüh-aneŋi. Ro Godindi hoafi asu hoafi Sisas weindahî-mareandi ra bokamari-heheandamboyei wambo hemafoari-hindira asu ro ha airan Patmos-wami manimboahi.

¹⁰ Adükariindi si ra tüküfehîyo asu Yifiafi Aboedi wandi fiambe ŋŋinindi tüküfehüyo asu wandi daboadani hîmboriyahane nindou mamî hoafimayu ra fufuŋi nahurai puküna hoafimayu.

¹¹ Ai yare hoafiyuhü yahuya, “Niŋi-moatükunîyo hoeiaro-wandi ra se bukambe sürü papinda mbunda 7 ŋgoafümbi Kraisiŋdi nendi amarei aheimbo sowana koandihoefi. Ŋgoafi ranana Efesus, Smerna, Pergamam, Taiataira, Sardis, Firadefia asu Raodisia-anei,” mehu.

¹² Raniyahî asu nindou düdi wambo hoafimayu ranahambo hoeifimbo sahehea, hihiŋiyahe hoeiriheandane gorinambo nafümbi ram nindife fondi 7 ranai manŋgomonda hoeimarîheapuri.

¹³ Raniyo asu nindou mamî ram nindife fondi ranî mbusümo manüŋgu. Aiana Nindou Hondü nahurayu. Raniyu ai hoandari hoeari güdeandani hani tiŋari gabudi-mafoareandamboyu asu gorinambo nafümbi ret nahurai ahandi misindi-hamindihü hühire haya manüŋgu.

¹⁴ Ahandi mbiro asu mbiŋani ana kayahi ninendi kifohayo asu sünü kifohi nahurai hamindimayo. Raniyo asu ahandi hîmboari ranai hai imami nahuraimayo.

¹⁵ Ahandi tiŋari ana ain hai adükarambe mandife mburimbo hîmboamupuimbo-arandi rahurai hamindîyo makiaro. Raniyo asu ro ahandi hoafi ra hîmboriyahanî sapo hoe hohoambuyo haya aho nahurai fumayo.

¹⁶ Asu ai mupui 7 ra warîhondü warani waramberamündü haya manüŋgu. Asu ami-yomondi pisao ra yîboboani yihümindîyo-weimbi yihümindî hamindî ranai ahandi yahamonindî moanambühî tükife mbumarandi. Asu ahandi ŋgusümboari ranana sapo hüfînimbo hüfîhamindî si boakafoareandi nahurai hamindî simayo.

¹⁷ Raniyahî hoeirihiŋihünda asu ahandi yirikimi yifi nahurai pimayahi. Raniyu asu ai ahandi warîhondü warî ra wandiwami nande mbura hoafiyuhü yahuya, “Awi se yîhîmbo-ndamboyafi. Roana weaŋgurühî-dîdî hondüya asu süŋgu-dîdî hondüya-rîhandeimb-anahi.

¹⁸ Asu ro yaŋgiriŋi nda animboahi. Horombo yifimayahisi, ŋga se hîmboyafi, roana haponda yaŋgiriŋi koadürümbo-koadürümbo animboahi. Ran-anahi asu ro Yifîyo-ramboane asu yifiafi ŋgoafi yipurî ra hîfandarihandî.

¹⁹ Ranimboane awi niŋe-moatükunî hoeimarowandi asu haponda tükefeyo-ane asu süŋguna tüküfemboayo ra se sürü papindandi.

²⁰ Sapo se hoeimarowandi mupui 7 asu gorinambo nafümbi ram nindife fondi 7 wandi warîhondü warani ranana dibohindî hoafi meŋgoro-ane. Ranahandi niŋindî ra ndahurai-ane: Mupui 7 ranana Kraisiŋdi nendi-yei sünambeahindî nendi 7-ane. Ram niŋindî 7 ranana Kraisiŋdi nendi 7-anei,” mehu.

2

Kraisiŋdi nendi Efesus ŋgoafihü amarei aheimbo hoafi aho

¹ Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindî nendi Kraisiŋdi nendimbo Efesus ŋgoafihü hîfandarandürî ranahambo sürü papindandi.

Nindou mamî ai mupui 7 ahandî warî-hondü waranî semündü haya gorînambo nafümbî ram nindîfe fondi 7 ranî mbusümo hoahoangu wakîmareandi ai hoafîyuhü yahuya,

² ‘Se munguambo moatükunî wambohünda ratüpurîyei arîhündî ra ro fifîrîhea-mboanahî. Asu ambe yaho yîboaruko-yîboarukofihî hinîngîfekoate tîrîrîfoyeihî ratüpurîyei arîhündî. Seana moai nindou moaruwai ranaheimbo sîhei mbusümo nîngombo yifirîyei. Nindou ai hoafîyomondühîya, “Ro-amboa Kraisîndî hoafî sahumîndefî hefî-rîhundeimb-aneî,” mehomo, nga anîhondü ana wanî, se ranahamumbo yîbaborî-hipurühî fifîrîhindî ra ai tîkai hoafümbî nindou yangîr-anemo.

³ Nga seana ambe sei hehi ngînîndî nîmboeimbo asu wandî süngu tîrîrîfo ra sahümündî hehi tîrîrîfoyeihî moai wambo süngufembo ra hinîngîrîhindî.

⁴ Nga sîhafî hoafî akîdou engoro. Se weangurühî wambo ngusüfo pamarowandîrî, nga haponda hinîngî-marowandîrî.

⁵ Se aboedî hohoanîmo hinîngîfekoate-yafambe manîmbafî ra nahurai hohoanîmondafî. Nga asu hapondanî ana se moaruwai hohoanîmo hinîngîro hawa horombo weangurühî süngumarowandî nou süngundandî. Asu se sîhafî hohoanîmo ra ngorü-süngufekoate-ayafî ana, asu ro tükündahe sîhambo tîrîrîfo ndahanînhü sîhafî ram nindîfe fondi ra raganambo-ndîheamboyahî.

⁶ Awi aboedî hohoanîmo ranana sîhafî fiambe nîmarîmboane: Asu ranane Nikorasîndî sîrîhündî nindou ranahei hohoanîmo ranahambo yîboarukoro hafî arandî. Ro-amboanî ahei hohoanîmo ranahambo ana yîboaruko-rîheandühanahî.

⁷ Nindou ai hîmboambe-mbîndühî ana, awi ai moanî hîmbo yangîrî kümbîreandamboane, sapo Godîndî Yifiafî Aboedî ranai Kraisîndî nendambo hoafendürî ranahambo! Nindou ai yifiarîyu taborarîhoayu ana, nîmî nindoumbo yangîrî senda nîmboei-rîhundeimbî ranahandambo sesi yîmai mbîsaha, ndemündümbui. Nîmî ranana Godîndî nûmbûrambe-ane anîngo, ’ ” mehu.

Kraisîndî nendî Smerna ngoafîhü amarei aheimbo hoafî aho

⁸ Nindou ranai hoafîyuhü yahuya, “Sünambeahîndî nendî Kraisîndî nendambo Smerna ngoafîhü hîfandarandürî ahambo sürü papîndandî.

Nindou düdi ai weangurühîdîdî asu süngudîdî yîfîyu haya asükai yangîrî anüngu, ai ndare hoafîyuhü yahuya,

⁹ ‘Ro fifîrîheandî sîhei tîrîrîfo afîndî asu napokoate-ayei ra, nga se munguna napo afîndeimbî hond-aneî! Ro fifîrîheandî nindou bodîmondî ai sîheimbo hoafî moaruwai hoafîmehündürî ra. Ai hoafîyeihî seiya, “Roana Sudahünd-aneî,” masei, nga aiana Suda hondüyeipoanî. Aiana Satanîndî nendî yangîr-aneî.

¹⁰ Nîne asübusî ndeara akîmî hamîndî sîheimbo tüküfemboayo ranahambo se yowanî yîhîmboyopoanî. Hîmborîyei! Satan ai bîdîfîrî sîheimbo refe hoeifendürî-mbohündambo karabusî-ndearümbui. Asu 10 sî se afîndî tîrîrîfo-ndeimboyei. Nga se anîhondümbondîhi ngeimbo yîfayei amboanî ro yangîrî nîngombo hohoanîmo ngînîndî napo nahurai ndahandürîmboyahî.

¹¹ Nindou ai hîmboambembîndühî ana, awi ai moanî hîmbo yangîrî kümbîreand-amboane sapo Yifiafî Aboedî ranai Kraisîndî nendambo hoafayondürî ranahambo. Nindou dîdîyei yifiarîyei

tabor+hehi-r+hündeimbi aheimbo ana ngiri asükaiyo yifimboayo ranambo moaruwaimbo-ndeandüri,' ” mehu.

Krais+ndi nendi Pergamum ngoaf+hü amarei aheimbo hoafi aho

12 Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeah+ndi nendi Krais+ndi nendambo Pergamum ngoaf+hü hifandarandüri ahambo sürü pap+ndand:

Nindou mam+ ami-yomondi pisao yiboboani yihüm+ndeimbi masemüdu ranai ndare hoafiyuhü yahuya,

13 ‘Ro nahi se nimboei ar+hündi ra fifir+he-amboanahi. Ngoafi ra sapo Satan ai ahandi ng+n+ndi hifandarandi ran+hü. Nga seana, wandi ndüri ranahambo kiki+h+safi-randifimbo-anafi. Horombo Antipas ai wandi ndüri ranahambo weindah+re-randeimbi manüngu asu moani wandi hoafi rani yang+ri ham+ndi süngumare hu. Raniyo asu sapo Satan ai n+marü ngoaf+hü ran+hü sihei mbusümo ahambo hifokoamar+hora yifimayusi, nga rani-simboani se moai sihei an+hondümbofe ra dibonap+ri+hindi.

14 Nga awi ro siheimbo hoafiyondüri+imbo hoafi akidou mbegori. Awi sehüdi bidifiri aiana Beram+ndi hohoanimo ra ng+n+ndi kiki+h+ri-hümündimboanei. Ai Berak+imbo yamundi+marira asu Berak ai Israer+imbo moaruwai hohoanimo nafuimendüra süngur+hindühi tikai godimbo sesi sihefeimb+hündi sahüsi mar+hündi. Asu nindowenih+ ai n+moreh+ sisi+h+moyomo asu n+moreh+ ai nindowenih+ b+rab+ri+yei mar+hündi.

15 Rahurai sehüdi nindou amboa bidifiri Nikoras+ndi yamundi+fe süngur+hi-r+hündeimb-anei.

16 Ran+imbo-hündambo-an+imbo awi sihei moaruwai hohoanimo h+n+ng+ndi+hi hehi aboedi hohoanimo süngund+hindi. Asu se refekoate-ayei ana, ro nimehünou siheimbo-so dügumbo rani-bab+di+imbo wandi yahamo pisao yihüm+ndi tükufe an+ngo ranambo yifiari+ndamboyahi.

17 Nindou ai h+imboambe-mb+ndühi ana, awi ai moani h+imbo yang+ri kumb+reand-amboane sapo Yifiafi Aboedi ranai Krais+ndi nendambo hoafendüri ranahambo. Nindou düdi ai yifiari ra titaboara-foareandi ana, nindou ranahambo sünambeah+ndi sesi bidifiri, ahandi ndüri mana, d+bo engoro ra ndahandomboyahi. Asükainda ro n+moei kifohi ndüri simbori pen+ngoweimbi ahambo ndahandomboyahi. N+moei kifohi rani+fihi ndüri apaiaro ra nindou mam+ ai-amboani ng+ri fifir+ndeandi, nga nindou sapo düdi ndüri asemüdu ranai yang+ri-an+imbo fifir+ndeambui,' ” mehu.

Krais+ndi nendi Taiataira ngoaf+hü amarei aheimbo hoafi aho

18 Nindou ranai hoafiyuhü yahuya, “Sünambeah+ndi nendi Krais+ndi nendambo Taiataira ngoaf+hü hifandarandüri ahambo sürü pap+ndand:

God+ndi n+mori, nindou düdi ai ahandi h+imboari hai imami nahurai asu ahandi t+jar+ ain hai adükarambe mandife mbur+imbo h+imboamupuimbo-arandi nahurai, ai ndare hoafiyuhü yahuya,

19 ‘Se n+n+moatükuniyo ratüpur+yafi arandi ra ro fifir+heamboanahi. Sihafi hipoambofe hohoanimo, an+hondümbofe hohoanimo, fehefe hohoanimo, asu sihambo t+ri+fo tüküfeyoani moan-ane yahoeife n+ngo hohoanimo ra ro fifir+heandi. Se horombo ratüpur+mayafi ranahambo ngasünde haya haponda af+ndi ham+ndi ratüpur-ayafi ranahambo ro fifir+heandi.

20 Nga ro sihambo ndanahambo hoafi akidou engoro. Asu se Seseber+imbo n+mes+ safühi h+n+ng+marowanda tikai yamundi+fe ra yamunde wak+mareandi. Ai hoafiyohü yahoya, ‘Roana God+ndi hoafi hoafiya-r+handeimb-anahi,’ meho. Nga ai wandi ratüpur+yei-r+hündeimbi+imbo

tikare-haya yamundimareandüra nimorehi sisihimoyei asu nindowenihi birabiriyeyi asu tikai godimbo sesi sihefeimbihündi sahüsi marihündi.

²¹ Rananimbo ahandi moaruwai hamindi hohoanimo ra hiningire haya hihirife aboedi hohoanimombeyo sahehea afindi si rarithe hiningimariheandiyosi, nga asu ai ahandi rani hohoanimo ra daboadanambo-fembo moi meho.

²² Awi nimorehi ranahambo ro tinirifo semindirambo fondi rani wami pindiheamboyah! Asu nindou didiyomo ai-babidi nimorehi sisihimoyomo marundi amboa hifi ndanihunda moaruwai hohoanimo ra hiningife-koateayomo ana, afindi hamindi tinirifo ndowandumboemo.

²³ Ro ahambo süngurhi-ndeimbimbo amboa hifokoakoboadhearümbayah. Rananimbo asu munquambo Kraisindi nendi ai wambo animboya, Nindou aiana ngusüfoambe asu hohoanimo ambe türüfoare fifireandeimb-ani. Asu mamami nindou se moaruwai hohoanimomoyei ranahambo simbori tinirifo ndahandürimboyah.

²⁴ Taiataira ngoafihündi seana moai ahandi yamundife rani süngurhi rihündi. Asu ro fifirihendi, seana moai Satanindi hoafi dibohindi hohoanimo asei ra fifirihindi. Ro hoafehandür, siheimbo ngorü tinirifo ra ngiri siheiwami ana nandihandür.

²⁵ Nga se munquambo hohoanimo masahümündi ra nginindi kikihisafi ndühümündi nimboei ngeian-animbo ro tükundaheamboane.

²⁶ Nindou düdi ai yifiariyu humbo titaboarifoare haya asu ro hohoanimoayah rani-süngu yangiri süngura humbo bidifiranimbo ana, nindou ranahambo nginindi ndahandomboyah wandi Ape wambo masendinou. Rananimbo asu nindou ranai munquambo nindou hifi ndanihu animboei ranaheimbo hibadarümbui.

²⁷ Ai nginindi hamindi nüngumbo yikamuninambo hibadarümbui.

Asu rananimbo aheimbo harindundürani hipiri hifinambo nafümbi nahurai boborindeambui. *Buk Song 2:9*

²⁸ Asu ai ngasündi-mareandindür rani nafuimbohünda ro ahambo botiboti ndahandomboyah.

²⁹ Nindou ai himboambembündühü ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireand-amboane, sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafendür ranahambo!” mehu.

3

Kraisindi nendi Sardis ngoafihü amarei ranaheimbo hoafi aho

¹ Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Sardis ngoafihü hifandarandür ahambo sürü papindandi:

Nindou mamai ai yifiafi 7 asu mupui 7 semüduweimbi-mayu ai ndare hoafiyuhü yahuya, ‘Ro sihambo se nine ratüpur rawarowandi ranahambo fifirihendi. Nindou ai hoafiyeyih seiya, “Seana yangiri animbafi,” ma-seisi, nga anihondü ana se munguna yifiyafi-mboanafi.

² Se himboari birihoeffi! Sifahifi anihondümbefe hohoanimo ra moendikoate-yoambe nginindi nimbafimbo kikihisafi-ndandifi. Nga ro hoeirihendan se nini-moatükunyo rawarowandi ranana wandi Godindi himboahü awi aboedi ndorihoeimbi hamindi-yopoani.

³ Se nini-moatükunyo himboriyafi mbura asu masowandifi ra mitaninda-ndimboyah. Nga himborindafi mbunda asu sifahifi moaruwai hohoanimo ra hiningindo hawa asu aboedi hohanimo süngundowandi. Se himboari birihoeffi hawa hibadandi, nga ro sihambo sowahi

hümbühünümbi nindou nahurai tükündahe-amboyahi asu se ngiri ro tükifemboayahi ra fifirindowandi.

⁴ Nga asu Sardis ngoafihü nindou bodimondi ahei hoeari ranana aboedi afisahoyokoate-ane. Asu rananimbo ro-babidi hahabodeihü sapo ai aboedi hamindi wambo kifohi hoeari gudihimboyei.

⁵ Nindou düdi ai nginindi semündü haya yifiariyu hu titaboara-foareandi animbo ai nahurai kifohi hoeari güdeambui. Asu ro ngiri yangiri ni ngombo bukambe ndüri sürü papimarandi ranambeahindi gogorindi-heheandi. Nga ro wandi ape asu ahandi nendi-yomondi himboahü hoafindahühi animboya, 'Wand-anei,' mbisamboyah.

⁶ Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai moani himbo yangiri kümbireand-amboane, sapo Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafendüri ranahambo,' " mehu.

Kraisindi nendi Firadefia ngoafihü amarei ranaheimbo hoafi aho

⁷ Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, "Sünambeahindi nendi Kraisindi nendambo Firadefia ngoafihü hifandarandüri ahambo sürü papindandi:

Hoafi ndanana sapo nindou düdi sürühoeimbi hondüyu haya anihondumbo hoafiyu-randeimb-ani. Aiana Adükari Bogor Defitindimayo ki semündumboani yipuri ra sübüdhenda asu nindou mamai-amboani ngiri asükaindu pandeandi. Asu ai parareandi ra ngiri ngörü ai sübüdhendi.

⁸ Ro se nine-ratüpurü ratüpuriyafi arandi ra fifirihema-mboanahi. Asu se ndürikoate-ayafi ra fifirihendi, nga ro nini-moatükunü mboyo yamundi-martheanini ra se süngurandihü asu wandi ndüri dükefembo moai amoaninigiya.

⁹ Rani nindou Satanindi rotu worambe mamarei ranai seiya, 'Roana Sudahünd-anehi,' maseisi, nga aiana anihondü Suda-yeipoan. Aiana tikai hoafümbi nindou yangiri-anei. Ro yandherani shafi himboahü tükündahi shafi yirikimi yirumbo pusindihimboyei, asu ro shambo hohoanimoayahinini ra ai fifindihimboyei.

¹⁰ Ro shambo sahiya, "Tinjirifo shambo tükündifeyoani se moan-ane mbisafi nginindi nimbafi,' masahi. Asu se hoafi ra süngumarowandi. Ranimbo-hündambo-animbo asu ro shambo hıbadıhanini-mboyahi tinjirifo nindou muŋguambo ndani hifihündi ranaheimbo refe hoiefendürimbo si tükefeyo rani-simboani ra ngiri shambo tükündifenini.

¹¹ Ngiri amitata ro shambo sowana tükündaheandi. Anihondümbofe hohoanimo se kikiharandifi ra awi hininiginde-wamboya. Nga kikihindandifan-animbo asu nindou bodimondi ai shafi aboedi harıhefımbı takını-mayo ra raguanambofe-koatembeyei-amboane.

¹² Nindou düdi sapo yifiariyu titaboari-foareandeimbi-mayu ranahambo ana ro wandi Godindi wori ranambe kambohoani-mbondihinı fondıhi hininiginde-hinimboyahi. Asu ai ngiri wori ra hininiginde haya weindani tükündüfiyu. Asu ro ahandifihi wandi Godindi ndüri pandıhe asu wandi Godindi ngoafi adükari simbori Serusarem ranahandi ndüri amboani pandıheamboyahı. Sapo rani ngoafi ranai animbo sünambeahindi hifina wandi God sowahindi kodomboe. Ranimbo asu ro-amboani wandi simbori ndüri nindou ahandifihi pandıhe hininiginde-heamboyahı.

¹³ Nindou ai himboambe-mbindühi ana, awi ai himbo-yangiri kümbireand-amboane, sapo Godindi Yifiafi Aboedi ranai Kraisindi nendambo hoafendüri ranahambo,' " mehu.

Kraisindi nendi Raodisia ngoafihü amarei aheimbo hoafi aho

14 Nindou ra asükaiyu hoafiyuhü yahuya, “Sünambeahindi nendi Kraisiñdi nendambo Raodisia ngoafihü hifandarandürü ahambo sürü papindandi:

Anihondümbö hoafiyu-randeimbi ai muñguambo God nafimarandi ranahandi nimeñdi ra ndare hoafiyuhü yahuya,

15 ‘Se nine-ratüpurü ratüpurayafi ra fifirihenini-mboanahi. Asu awi se moai wambo daboadi hihrowandiri asu moai ngusüfo parowandiri. Awi se wambo daboadi hihirimbaro-wandiriyo asu ngusüfo pambarowandiriyo saheeamboyahi. Nga se wambo akidou yangiri anihondümbö-rowandiri arandi.

16 Ranimbo-hündambo-animbo asu awi ro sihambo daboadi hihirindi-heaninimboyahi.

17 Nindou se raro hoafiyafühi safiya, ‘Roana kaki afindeimbi nindouya hehea napo afindeimb-anahi. Ranimbo-wambo asu ro moai mami moatükuni napo amboani mbonimbori-hamindihi,’ asafi. Nga wani. Se moai nindou wudi niñgoyafi. Seana nindou moaruwai hamindiyafi himboatihar-yafi hawa moani nindou safi yangir-anafi.

18 Awi ro sihambo dibafindiheanini samboanahi. Se napo afindeimbi hondü tüküfembohünda wandi-mayo gor hondü nda pemindafi. Asu sihafü amoaniñgümbi safi yangiri fi ranahambo gabudifembohünda kifohi hoeari amboani pemindafi. Se himboatihar-ayafi ranimbo-hündambo se himboari aboedi asükaiyo himboari-mbohünda himboari marasin bidifiri pemindafi.

19 Nindou daboe ro hohoani-mo-ayahandürü ranaheimbo ana moaruwaimborihe hoafeyahandürühi asu aheimbo didiboadoriheandürü-anahi. Ranimayo-wamboane awi se afindi hohoani-mondafühi moaruwai hohoani-mo ra hiniñgindo mbunda aboedi hohoani-momayo ra ndowandifi süngunda ngafi.

20 Awi se himboriyafi! Ro yipuri-kimi nimboambo pirako-pirako-arihandi. Nga asu nindou düdi ai ro pirako-pirako-arihandi ra himboriyuhü wambo yipuri sübüdarihendiri ana, ro ahandi worambe keboehe ai-dibo sesi dagadihanü asu ai-amboa ro-dibo nimeñdü dedümbui.

21 Ro yifiariya titaboari-mafoareandi nindouya heheamboanahi asu hapondani ro wandi Apendi nimarifondi raniwami amarihü. Nga nindou düdi ai-amboani yifiariyu titabofoarea-ndeimb-ayu ana, asu ro-dibo yini mbisaha wandi adükari bogorindi nimarifondi raniwami nimeñdümbui.

22 Nindou ai himboambe-mbñdühü ana, awi ai himbo-yangiri kümbireand-amboane, sapo Godindi Yifiari Aboedi ranai Kraisiñdi nendambo hoafendürü ranahambo,’ ” mehu.

4

Godimbo sünambe heirünambo hihifi-hihifiyeihü kakisao-arihori

1 Raniyahi rani-simboani hamindi ro yafogoadinambo nahurai sünambe yipuri ranai sübüdirihoai meñgorowa hoeimarihendi. Ranüyo asu himboriyahane wambo hoafi mami horombo fufunü nahurai hoafimendiri ranai hoafiyondirühü yahoya, “Awi, se ndühü sühüfan-animbo ro sihambo nine-moatükuniyo süngunambo tüküfemboayo ranahambo hoafindahanini,” mehondiri.

2 Nimehünou Godindi Yifiari Aboedi ranai wandi fiambefeyowohüyo asu adükari bogorindi nimarifondi sünambe hoeirihendani, raniwami nindou mami didimbei ranai mamaru.

³ Nindou adükari bogorindi nimarifondi raniwami mamaru ahandi ngusumboari ana yangirasüfo asu hamburi sospa asu hamburi konirian kaki afindifihí semindimbo nímoei nahurayowohü tükife maníngo. Refeyowohüyo asu foforahoeimí ranai bogorindi nimarifondi ranahambo wakiyo türe haya, yangirasüfo emerar nímoei nahurai himboarambe forihoayoweimbi maníngowa hoeimaríheandi.

⁴ Adükari bogorindi nimarifondi ranahambo 24 adükari bogorindi nimarí fondi bídifiri ranai wakiyo türe haya burímayo. Raníyo asu fondi raniwami 24 boagiri-memo ranai kifohí hoearí yihuruyomo houmbo gorinambo nafümbi at kibodirífoaru mburu nínoumemo.

⁵ Adükari bogorindi nimarí-fondi ranambeahíndi wabürüsü ranai bire hiníngireandühíyo, nímoeimoníndi hoafi ranai moaní puküna pai kameihí kíkímarandi. Raníyo asu adükari bogorindi fondi-mayo raní hanjífoani síngari hai 7 ranai yiyowohü burímayo. Síngari hai maníngomo ranana Godíndi yifiafi 7-yomo burímayomo.

⁶ Asu asükaiyo fondi hanjífoani ra mamí moatükuní siríwara sürühoeoyoweimbi grasinambo nahurai nafíyoweimbi mengoro.

Adükari bogorindi nimarí-fondi raní-mbusümondühí asu himborí-kimí ra yangiri níngombü moatükuní himboari hanjífoani asu daboarani gabudífoa-reandeimbi ranai nínoumayei.

⁷ Weanguríhüdidí yangiri níngombü moatükuní-mayo ranai adükari pusi ahandí ndürí raion nahuraiyo. Raní-kimíníndi yimbu noufimbí yangiri níngombü moatükuní ranai burmakau nahuraiyo. Ngorü raní-kimí ngimí noufimbí yangiri níngombü moatükuní-mayo ranai ahandí ngusumboari ra nindou nahuraiyo. Asu bídifiraní yimbuyimbu noufimbí yangiri níngombü moatükuní-mayo ranai meso botíríhoai ho-randeimbi nahuraiyo.

⁸ Yimbuyimbu yangiri níngombü moatükuní mamamí ranai 6 mbanendeimbiyei nínoumayei. Aheifihí wagabe ragu asu moanambühí ra himboarinambo yangiriyo gabudífoa-reandürí haya mamarei. Asu ai nímbe-nímbeisi ra moai heirü kíkírühümündi, nga heirü hoafina kümerei. Ai raríhi heirüyeihí seiya:

“Adükari God Moaní Adükari hondü,

Ai Sürühoeimbi hondü, Sürühoeimbi hondü, Sürühoeimbi hond-ani.

Ai horombo maníngu, haponda aníngu asu sünguna níngomboayu,”

sei heirüyeihí kakísaoríhorí maríhündí.

⁹ Yimbuyimbu yangiri níngombü moatükuní ai nindou koadürümbo-koadürümbo yangiri nínguweimbi bogorindi nimarifondi-wami mamaru ahambo heirünambo kakísaoríhorí aríhündí.

¹⁰ Ai refembo hohoanímoyomondühí ana, sapo bogorí nindou 24-memo ranai nindou ai adükari bogorindi nimarifondi wami mamaru ranahandí hanjífoani yiríyimbu pusírundühí píyomo mamarímo. Ai heirünambo koadürümbo-koadürümbo níngumbü-mayu ranahambo kakísaomarurí. Raníyomo nimarifondi raní hanjífoani ahamundi adükari bogorindi at ra piríndowohü yaru heirüyomondühíya,

¹¹ “Yíhoefí Adükari asu God!

Awi seana ndürí adükarümbí asu ngíníndí moatükuní semíndimbo ra adükari hamíndí hond-anafi.

Se-randí muñguambo moatükuní engoro ra síhafi hohoanímoyó süngu nafímarandi,”

mehomo.

5

Godindî hoafi nîmîharîfihî ngamondifeimbi asu sipsip nîmorîndî hoafane

¹ Ranîyo asu adûkarî bogorîndî nîmarî-fondî ranîwamî nindou mamaru ranahandî warîhondü waranî ro hoeirîheandanî pepa hoandarî mamî nîmîharîfihî ngamondifeimbi ahandî ndürî skror ai menjoro. Asu pepa-mayo ranîfihî yîbobooanî sürü papîyoweimbî mayowa, asu ranahambo nîmî horî nahurai 7-nambo hîmondîyîmîndî masîhefeyo.

² Asu ro hoeirîhenda sünambeahîndî nendî ngîndî hondü ranai hoafîyuhü yahuya, “Nindou düdi aboedî mbumundî ndorîhoeimb-aiyu ai pepa nîmîharîfihî ngamondifeimbi-mayo ranahambo nîmî horî ranînambo hîmondîmemîndo ra kîkînde fufudîgai haya pepa ra ngurîmandeanda?” mehu.

³ Nga asu nindou sünambeahîndîyü, hîfîndîyü, hîfambeahîndî ragupoedîyü mamî ai-amboanî ngîrî pepa-mayo ranahambo ngurînde hoeinde asu ragu wagabe hîmbondu, nga wanî.

⁴ Pepa nîmîharîfihî ngamondifeimbi-mayo ranahambo ngurî-ngurîfe asu wagabe ragu samonjorî-foefembo-mayo nindou mamî ai nîngokoate-mayuwa hoeifekoate-mayefî. Ranîmboanahî ro moanî afîndîmbo aranîmboaho ngusûmboarî hîmboarî-mayahî.

⁵ Ranîyü asu nindou boagîrî-mayu ranai wambo hoafîyundîrühî yahuya, “E! Se aranîdamboyafî! Se hîmboyafî! Raion Suda sîrambeahîndî sei-arîhündî sapo Defitîndî amoa adûkarî-mayu ranai awi yîfiarîyü tîtaboafoare-randeimb-ani. Ranîmboane asu ai-anîmbo nîmî horînambo hîmondîmemîndo 7 ra kîkînde haya pepa nîmîharîfihî ngamondifeimbi-mayo ra ngurî-ngurîndeambui,” mehu.

Son ai Sipsip Nîmorî hoeimarîrî

⁶ Asu ro hoeirîheandanî Adûkarî bogorîndî nîmarîfondî-mayo ranî mbusûmondühî Sipsip Nîmorî ra manûngu. Ranîyo asu ahambo yîmbuyimbu yangîrî nîngoweimbî moatükunî-mayei ranîyo asu boagîrî nîndo-memo ranai Sipsip Nîmorî ranahambo wakîyomo türü houmbo manîngomo. Refeyowohüyo asu Sipsip Nîmorî ranai hîfokoeife sîhefembo hîmboyohaya menjoro. Sipsip Nîmorî ranai 7 daburüdûmbîyo asu 7 hîmboarûmbîyo. Asu ai ra Godîndî 7-yîfiarî-yei sapo munjumbo hîfîna koamarîhendûra makosei.

⁷ Sipsip Nîmorî ranai ho adûkarî bogorîndî nîmarîfondî-wamî nindou mamaru ranahandî warîhondü waranîpoedî sapo pepa nîmîharîfihî ngamondife masîhefeyo ra kosîmaramîndo.

⁸ Sipsip Nîmorî ranai ramareandamboyo asu sapo yîmbuyimbu yangîrî nîngoweimbî moatükunî-mayei ranîyeyi asu 24 boagîrî-memo ranai munjumbo ahandî hangîfoanî yîrîyimbu pusîrîhi mamarei. Munjumbo mamamî boagîrî-memo ranai fandîyo-rambo moatükunî hap ra fufuründûmo asu gorînambo nafîyoweimbî dis warambemaründûmo ranambe fîsînarûmbî moatükunî foafusimbüyo. Ranana Godîndî yangîrî nindou-yeyi didîbafîfe ranîyo.

⁹ Asu ai yaru heirü sîmborî heirüyomondühî yahomoya, “Seana nindou moanî aboedî hamînd-anafî.

Pepa nîmîharîfihî ngamondifeimbi semîndî hefe
 asu nîmî horînambo hîmondîyîmîndî masîhefeyo
 ra kîkîfe ngurî-ngurîfembohünda se ngîndîndayafî!
 Nîmboe sapo sîhambo hîfokoama-rîhinîna yîfîmayafî,

ranimbohünda asu sifahî horî ranambo munḡuambo sirî,
 munḡambo hoafîmbü, munḡuambo hîfîhündî
 asu munḡuambo fi ra

Godimbo-hünda hîhîro masowandîfi-ndürî.
 10 Asu se aheimbo Godimbo sesî sai-rambohünda nindou adükari bo-
 gorimbo-rowandürühî hîniḡgîma-rowandürî
 ahandî ratüpurî ratüpurîyo-rambohünda.
 Asu aiana munḡua hîfî hîbadîhümboyei,”
 yahomo heirümayomo.

11 Ranîyo asükaiya himboyahane sünambeahîndî nendî afîndî tapuiyoani
 tausenîyo mirionîyo-randeimbî-yomondî yafambe hîmborîmayahî. Asu
 ai sapo Adükari bogorîndî nîmarîfondî ranahambo, yimbuyimbu yangîrî
 niḡgoweimbî moatükunî-mayo, asu boagîrî nindou-memo ranaheimbo
 munḡuambo wakîyomo türu houmbo manîḡgomo.

12 Ranîyomo asu ai puküna heirüyomondühî yahomoya,
 “Sapo Sipsip Nîmorî hîfokoamefiyu ranai ana nindou aboedî hamînd-ani.
 Asu ai hîfandîmbo ḡgîniñdî,
 munḡuambo aboedî moatükunî,
 aboedî fifîrîfe,
 ḡgîniñdî ra mbîsemündu-amboane.

Asu munḡuambo nindou ranahambo
 ndürümbî adükari-ani mbîsei-wamboane,
 ahambo hîhîfî-hîhîfîmbîrî-horîmboane,
 asu ahambo hîhîfîmbîrî-horîmboane,”
 yahomo houmbo heirümayomo.

13 Ranîyo hîmborîyahane, munḡuambo moatükunî sünambe enḡoro, hîfî
 ndanihü enḡoro, hîfambe ragu hoarehî enḡoro, asu munḡuambo moatükunî
 sirîwara-ambe enḡoro ranai rarîhi heirüyeihî seiya,

“Nindou sapo ahandî adükari bogorîndî nîmarîfondî-wamî amaru
 asu Sipsip Nîmorî amboanî ranahafanîmbo munḡuambo ai
 hîhîfîmbîrîhü-pîramboane
 adükari ndüreimb-anafanî mbîseyei-amboane
 ahafanîmbo hîhîfî-hîhîfîmbeyei-amboane
 asu ai ḡgîniñdî mbîsowandîfand-amboane,”

masei.

14 Asu yimbuyimbu yangîrî niḡgoweimbî moatükunî ai rarîhi sîmborî
 hoafîyeihî seiya, ‘Anîhond-anesî,’ masei. Ranîyomo asu nindou boagîrî-
 memo ranai yirîyimbu pusîru nîmarîmombo heirünambo ahafanîmbo
 kakîsaorupîrühî aboed-anafanî mehomopîrî.

6

Sipsip Nîmorî ai nîmî horî ra kîboakîmarîhendî

1 Asu ro hoeirîheandane, Sipsip Nîmorî ranai sapo nîmî horî masîhefeyo
 7 ranahandambo mamî kîboakîmareandî. Asu ro hîmborîyahane, sapo
 yangîrî niḡgoweimbî moatükunî yimbuyimbu-mayeî ranahandambo mamî
 ai puküna nîmoamondîhoafî nou yare wambo hoafîyowohü yahoya, “Se
 sühîfî!” meho.

2 Ranîyahî asu himboyahane hos kîfohî ranahambo hoeimarîheandî!
 Nindou hos semündü hu-randeimbî ranai yifiahondî semündü-haya
 mamaru ranahambo adükari bogorîndî at masagado. Ai yifiarîyu
 tîtaboarîfoare-randeimb-ani asu ai yifiarîyo tîtaboarî-foefembohünda
 asükai hîhîrîfî mahu.

3 Raniyu asu Sipsip Nimori ai yimbu noufimb+ nimi hori ra kiboak+mareandi. Asu ro himbor+yahane, yimbu noufimb+ yangri+ n+ngoweimbi moatükun+ ranai hoafi+yowohü yahoya, “Se sühöfi!” meho.

4 Raniyo asu hos hambur+ ranai tükufe masino. God ai hos semündü hu-randeimbi nindou-mayu ranahambo ng+n+ndi masagado. Ng+n+ndi ra aboedi n+ngombo hohoan+mo raguanambofih+ asu yifiari hohoan+mo sihefeyoan+ yifiari+yowohü simbor+ hifokoefirü-mbohünda ng+n+nd-ane. Ahambo ami-yomondi pisao adükar+ masagado.

5 Raniyu asu Sipsip Nimori ai ng+m+ noufimb+ nimi hori ra kiboak+mareandi. Asu ro himbor+yahane, ng+m+ noufimb+ yangri+ n+ngoweimbi moatükun+mayo ranai hoafi+yowohü yahoya, “Se sühöfi!” meho. Raniyo asu ro himboyahane, nimbandi hos ranai man+ngo. Hos semündü hu-randeimbi ranai nimbori+ simongori+ferambo waramberamündü haya manüngu.

6 Asu ro himbor+yahane, yangri+ n+ngoweimbi moatükun+ yimbuyimbu mamarei ahei mbüsumo hoafi+ mam+ rahurai yare hoafi+yowohü yahoya, “Sesi mbon+imbo-marundümo. Mam+ kirogram wit ra ten kinafih+ yibobondowandi. Asu bari ng+m+ kirogram ra ten kinafih+ yibobondowandi.* Nga asu se mandife wer-ane asu wain ranana moaruwaimbo-ndowamboyafi,” meho.

7 Raniyu asu Sipsip Nimori ranai yimbuyimbu noufimb+ nimi hori ra kiboak+mareandi. Ro himbor+yahane, yimbuyimbu noufimb+ yangri+ n+ngoweimbi moatükun+ ranai hoafi+yohü yahoya, “Se sühöfi!” meho.

8 Raniyo asu himboyahane, anüsü futireandeimbi hos ra man+ngo. Nindou hos semündü hu-randeimbi ran+wam+ mamaru ahandi ndüri ranana Yifeimb-ane. Asu Yifiati Ngoafi ahandi süngu maho. Nindou hifi+hü animboei ranaheimbo yimbuyimbu-mbore yibobomareandi. Mam+ bidifiri+ ranaheimbo yifiari, wembo, angunü asu n+mambeah+ndi n+n+hondi moaruwai ranambo hifokoe-fe-ndür+imbohündambo God ai ahafan+imbo ng+n+ndi masagapiri.

9 Sipsip Nimori-mayu ranai hondahüfimb+ nimi hori kiboak+mareandi. Raniyah+ asu ro hoeiri+heandane, n+n+hondi hifokoe-fe mandifembo fondi-mayo rani+hoarehi yifiati yangri+ an+boadei ra hoemari+heandi. Sapo nindou ra God+ndi hoafi watapor+imbor+hü asu an+hondumbo ahandi hoafi ranahambo hoafi+yei mar+hündi ran+imbohünda hifokoa-mar+hindür+yei yifiati rani+yei.

10 Raniyei asu ai puküna rari+hi hoafi+yeih+ seiya, “Moani adükar+ ham+ndi bogori, sür+hoeimbi+yafi hawa asu an+hond-anafi! Ro nüngun+mb+imbo h+bad+ma-nd+hündi se nindou hifi+hü amarei ranaheimbo yibobondowandürühi t+ri+fo madabadüri+ sapo y+hoef+imbo hifokoamar+himuni ranambohündambo?” sei düdumehindi.

11 Raniyo asu mamami+ aheimbo hoandar+ hoeari+ kifoh+ yimburundürühi awi ak+idou gedühi safi n+mandei yahomo houmbo hoafi+yomondühi yahomoya, “Asu süngunambo-an+imbo sihei mam+ ratüpur+yei-r+hündeimbi nindou-anei asu wandafi-mam+ ranaheimbo hifokoa-mbürühindür-amboane, sapo siheimbo hifokoa-mar+hindür+ nou,” mehomo.

12 Raniyu asu Sipsip Nimori-mayu ranai nimi hori 6 ra kiboak+mareandi. Raniyo asu ro himboyahane, adükar+ hifi+he ranai tüküfeyowohüyo,

* 6:6: Kaki ra rani+ sesi pem+imbohünda adükar+ ham+nd-ane. Adükar+ yifiari+imbo si+imboan+ nindou ai sesi si+mogodühi rahurai kaki ran+fihi+ pem+yei ar+hündi.

hüfihamindi ranai nimbokoani nahurai nimbiranjimareandi. Asu amoamo ranai moani mungunambo hori nahurai hamburimayu.

¹³ Ranayo asu mupui ranai hifini firibadiyifoai putapimayo sapo hanjiri werinambo nahurai fimbomoranda hifokoakoayo nou.

¹⁴ Asu sunu ranai awarahoaihuo sapo nimiharifihi nin moatukuni ngamondefeyo nou. Asu mungambo hifi wafu asu airan rani-poanambo ranai nimarifondihindi ranihundambo firiboadohoai haya ho marandi.

¹⁵ Ranayo asu hifinindi bogori nindou, gafman hifandi-rundeimbi ami-yomondi bogori, napo afindeimbi, nginindi hifandi-rundeimbi, moani ratupuriyei-rihundeimbi, kaki semindimbohunda ratupuriyei-rihundeimbi nindou munguambo ranai nimoai ambeambe asu hongu hoarehi dibonapimehindi.

¹⁶ Raniei asu ai hifi wafu, nimoai yitifo ranaheimbo rarihi hoafiyehi seiya, “Yihoefi wami se piyei gabudihimunan-animbo asu nindou sapo ahandi nimarifondiwami amaru ranai hoifekoate-yumunuh asu Sipsip Nimori ranai nginindi-yomunikoate-mbiyumun-amboane.

¹⁷ Ahafandi nginindiyowohu nindou didiei ai moaruwai hohoanmomayei ranaheimbo tiririfo saimbo si ra ndeara tukufemboanesi, nga asu nindou didai ranahambo moan-ane mambusa?” masei.

7

God ai Israerihundi 144,000 nindou ranaheimbo suru pamareanduri

¹ Munguambo rani-moatukuni ranai refehayambo-yoane, asu ro hoeirihandane, sunambeahindi nendi yimbuyimbu ranai hifi munguambo yimbuyimbu rani himborani-kimi waranirundumo maningomo. Ranayomo asu yimbuyimbu weri ra kikihirundumo warambe maningomo. Rananimbo asu weri ranai ngiri mamai ai-amboani hifi ranih-ane, siriwara ambe-ane, hoe-ane asu nimi raniwam-ane ra ngiri werindo yahomo houmbo.

²⁻³ Ranayah asu ro hoeirihinane, sunambeahindi nendi mamai ranai hufihamindi sufuanipoedi God yangiri nungumbundi-mayo suru pare-randeimbi semundu haya masufu. Asu ranayu sunambeahindi nendi yimbuyimbu-memo sapo God nginindi masagapura hifi asu siriwara moaruwai-mbofembo-memo ranahamumbo pukuna mingiyu hoafiyuhu yahuya, “Awi se hifi, siriwara, asu nimi napo ranahambo nimai yowan moaruwaimbo-fepoani. Nga yihoefi Godindi ratupuriyei-rihundeimbi ranaheimbo ahei giribodi hamindiwami suru pare-randeimbinaambo pandihundan-animbo, se rani moatukuni moaruwaimbo-ndundi,” mehu.

⁴ Nindou ranaheifihi suru apaiaro ra himboyahane, 144,000-mayo. Nindou ranai ana 12 mamisiri Israerihundi-yei asu ai mamami mamisiri ranambeahindi 12,000-yei.

⁵ Sudandi srambeahindi 12,000,

Rubenindi 12,000,

Gadindi 12,000,

⁶ Asandi 12,000,

Naptarindi 12,000,

Manasendi 12,000,

⁷ Simionindi 12,000,

Rifaindi 12,000,

Isakarindi 12,000,

⁸ Seburunindi 12,000,

Sosepindi 12,000

asu Bensamin+ndi 12,000.

Rani nindou ranaheimboyo God ai wand-anei yahu sürü pamareandi.

Nindou Af+ndi ai God+imbo hohoan+moyeih+ aboed-ani sei ar+hündi

⁹ Rani-moatükun+ ranai refehayambo-yoane, asu asükaiya hoeir+heandane, nindou af+ndi ham+ndi ranai man+imboei asu ranaheimbo ng+r+ mamai amboa tapuindüri. Nindou ranai ana munquambo hif+hündi, munquambo sir+ , munquambo fi-hoeari, asu munquambo hoafümb+yei man+imboei. Ai God+ndi n+mar+fond+ Sipsip N+mor+mayu ranahandi hanq+foani-yei kifoh+ hoeari yihuruyei mbur+hü asu h+h+fi+h+h+fi+yehi mbeyemü waramber+hümündi hehi bur+mayeri.

¹⁰ Ai puküna hoaf+yehi+ seiya,

“Y+hoe+ God ai adükari bogor+ndi n+mar+fond+wami amaru

asu Sipsip N+mor+d+bo y+hoe+imbo aboedambo-r+neamun+ ar+nandi,” masei.

¹¹ Sünambeah+ndi nendi munquambo ai bogor+ nindou-yomo asu yang+r+ nonngoweim+ moatükun+ yimbuyimbu-mayeri raniyei ai God+ndi n+mar+fond+ ranahambo wak+r+hi hehi bur+mayeri. Raniyei asu ai God+ndi n+mar+fond+ rani hanq+foani pütap+yei amoyareimbo God+imbo hohoan+mo-r+horü+ aboed-ani masahündo.

¹² Ai seiya,

“An+hond-ane!

Y+hoe+ God ranahambo hoaf+yef+hüya,

‘Ai h+imboamupui-randeim+ ,

aboedi f+fi+reandeim+ ,

ndüri adükarümb+ ,

asu hifand+imbo ng+n+ndeimb-ani.

Koadürümbo koadürümbo ahambo h+h+fi+nd+hurü+ aboed-ani,’ mb+sef+imboane,”

masei.

¹³ Raniyo asu boag+r+ mam+ ai wambo hoaf+yund+rü+ yahuya, “Nindou d+d+yei hoandari hoeari kifoh+ ra güd+mar+hinda? Ai nahan+poed+yeia?” mehu.

¹⁴ Ro simbor+ hoaf+yah+ndowohü sahiya, “Ape, se f+fi+rarowandi,” masahi.

Ai yahuya, “Nindou ranai t+ng+r+foyo asu asübus+ af+ndi ranambeah+ndi aboedambo tükümehindi.

Ai Sipsip N+mor+ndi horambe ahei hoandari hoeari boboemar+hünda kifoh+mayo.

¹⁵ Rani+imbo-hündamboane, ai God+ndi n+mar+fond+ hanq+foani an+imboei.

Ai ahandi worambe n+mb+n+mb+si ratüpur+yei ar+hündi.

¹⁶ Ai ng+r+ asükaindei wembombondei asu am+ndan+ng+ombondei.

Hüf+ham+ndi ranai ng+r+ aheimbo tag+ndandüri,

asu hüfü amboa ng+r+ tag+ndandüri.

¹⁷ N+imboe sapo sipsip n+mor+ adükari bogor+ndi n+mar+fond+ mbusümondü+ anüngu

ai ahei hifand+randüri-randeim+ndümbui.

Ai aheimbo ndemündündüri ngu yang+r+ n+ngombo hoe sowah+ tükündahimboyei.

Asu God ai ahei h+imboar-ambeah+ndi aran+h+imboaho gedüherümbui,” mehu.

8

Sipsip Nɪmorɪ ai 7 noufimbɪ nɪmɪ horɪ ra kɪboakɪmareandɪ

¹ Sipsip Nɪmorɪ ai 7 noufimbɪ nɪmɪ horɪ ra kɪboakɪmareanda asu bodɪfoahü sünambe nɪmɪ emündü boefoaimbo nahuraimayo.

² Ranɪyo asu sünambeahɪndɪ nendɪ 7 Godɪndɪ hanɟɪfoanɪ manɪŋgomo ranai fufuŋɪ 7 ra waranɪ-maründümönda hoeimarɪheapurɪ.

³ Asu sünambeahɪndɪ nendɪ ŋgorü ranai Godɪmbo fɪsɪŋarü aboedeimbɪ mandɪfe hasɪhonɪ ranɪ-kɪmɪ tüküfɪ manüŋgu. Ai gor hɪpɪrɪ ranambe fɪsɪŋarümbɪ moatükunɪ foerümbɪ warambemaramünduwa ahambo fɪsɪŋarümbɪ moatükunɪ afɪndɪ ra masabudo. Ai Godɪmbo ranɪ-moatükunɪ ahandɪ nendɪ muŋgu ranahei dɪdɪbafɪfe hoafɪ ra-kapeihü sɪhefembohünda masabudo. Aiana gorɪnambo nafeimbɪ hasɪhonɪ Godɪndɪ nɪmarɪ-fondɪ fikɪmɪ anɪŋgo ranɪwamɪ dɪgembui.

⁴ Ranɪyo asu fɪsɪŋarümbɪ moatükunɪ hai tɪkɪrɪmarandɪ-mayo hasɪheimɪ ranai Godɪndɪ nendɪ-yafe dɪdɪbafɪfe ranɪ bɪtapɪre haya sünambeahɪndɪ nendɪ ranahandɪ warambeahɪndɪ Godɪndɪ hanɟɪfoanɪ mahafo.

⁵ Ranɪyu asu sünambeahɪndɪ nendɪ-mayu ranai fɪsɪŋarümbɪ moatükunɪ hɪpɪrɪ ra semündü haya Godɪmbo sesɪ mandɪfe hasɪhonɪ-mayo ranɪwamɪnɪndɪ hai sɪramündɪ foare mbura hɪfɪnɪ pimareandɪ. Asu ranɪ-sɪmboanɪ nɪmoamondɪ-hoafɪyohü, fu afɪndɪ-afɪndɪyohü, wabüsürɪyohü hɪfɪhemayo.

⁶ Ranɪyomo asu sünambeahɪndɪ nendɪ 7 fufuŋɪ waramberündümü manɪŋgomo ranai ndeara fufuŋɪmbo yahomo houmbo-memo.

⁷ Sünambeahɪndɪ nendɪ mamɪ noufimbɪ-mayu ranai ahandɪ fufuŋɪ ra fufuŋɪmayuwa asu hoewerɪ ranai hoe ŋɟɪsɪharɪ ŋɟɪnɪndɪ nɪmoei nahurai pütapɪyowohüyo asu hai ranai horɪ bɪtapɪre haya hɪfɪ ranɪwamɪ pɪmayo. Ranɪyo asu ranambo hɪfɪ mamɪ ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ, nɪmɪ mamɪ ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ asu muŋguambo mamamɪ wohɪ yangɟɪrɪ ra hai tɪkɪrɪmarandɪ.

⁸ Ranɪyu asu yimbu noufimbɪ sünambeahɪndɪ nendɪ-mayu ranai ahandɪ fufuŋɪ ra fufuŋɪmayu. Asu mamɪ moatükunɪ moanɪ adükarɪ hamɪndɪ hai tɪkɪrandeimbɪ nɪmoei wafu hɪmboyoweimbɪ ra sɪrɪwara-ambe pifeyoanɪ mahano. Ranɪyo asu sɪrɪwara mamɪ ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ ranai horɪmbofe tüküme Feyo.

⁹ Ranɪyo asu yangɟɪrɪ nɪŋgoweimbɪ moatükunɪ mamɪ ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ-mayo sɪrɪwara-ambe ranai yɪfɪsafɪyowohü asu sip mamɪ ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ sɪrɪwara-ambe hei arɪhündɪ ranai ranɪ-moatükunɪ ranambo nɪmborɪ mafaoreandɪ.

¹⁰ Ranɪyu asu ŋɟɪmɪ noufimbɪ sünambeahɪndɪ nendɪ ranai ahandɪ fufuŋɪ fufuŋɪmayu. Ranɪyo mupui mamɪ adükarɪ ranai sɪŋarɪ hai nahurai yiyowohü sünambeahɪndɪ fɪrefoai hoe asu apoarɪndɪhorɪ hoe ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ ranambe pɪmayo.

¹¹ Mupui ranahandɪ ndürɪ ranana Hühütimbɪ Moatükunɪyo. Hoe ŋɟɪmɪ bɪdɪfɪrɪ ranai hühütimbü tüküme Feyowa nindou afɪndɪ ranai sɪmɪndei hündä yɪfɪmayei sapo ai hühütimbü wambo.

¹² Asu yimbuyimbu noufimbɪ sünambeahɪndɪ nendɪ ranai ahandɪ fufuŋɪ fufuŋɪmayu. Asu hühɪhamɪndɪ ŋɟɪmɪndambo, bɪdɪfɪrɪ amoamo ŋɟɪmɪndambo, bɪdɪfɪrɪ mupui ranaheimbo harɪmëndüra asu ahei si ranai ŋɟɪmɪndambo bɪdɪfɪrɪ nɪmbɪranɪ-mareandɪ. Ranɪyo asu ranɪ-sɪmboanɪ ŋɟɪmɪndambo bɪdɪfɪrɪ siyo asu ŋɟɪmɪndambo bɪdɪfɪrɪ nɪmbɪ ra si akɪdou amboa tüküfekoate-mayo.

13 Raniyo asu ro himboryahane ndusikori nimoamo youyu wakimareandi ai pukuna hoafiyuhü yahuya, “Hipoanimoembou-anei, hipoanimoembou-anei, hipoanimoembou-anei, nindou hifini animboei se! Sünambeahindi nendi ngimi ranai ahamundi fufunji ranambo fufunjindimondani, moaruwaimbofe moatükuni afindi tükündifemboe,” mehu.

9

Hondahüfimbî noufimbî sünambeahindi nendi ai fufunjîmayu

1 Hondahüfimbî noufimbî sünambeahindi nendi-mayu ranai fufunjîmayuwa mupui ranai sünambeahindi hifina firefoai pimayowa hoeimartheandi. Raniyo asu ahambo hifambe akimi kaikoate raguhondü hanümbîmayo ranahandi yipurî sübüdirihfembo ki masemüdu.

2 Mupui ranai ki ranambo hifambe-mayo ranahandi yipurî ra sübüdirimarhendamboyo, asu hasiheimi afindi tüküme feyo hai adükari hifambe horombo nahurai. Hasiheimi tüküme feyo raninambo hüfhamindi asu sünü ranahambo gabudî-mafoareanda nimbî mamaro.

3 Raniyo asu wohi-yitihî ranai hasiheimi ra hinîngirîhi hehi hifini pütapîmayei. Asu ai hifinindi nginindi aheimbo masagadüra arühüpoahündî nahurai nindoumbo kiarîmbohünda tükümehindi.

4 “Se wohi, nîmi asu amurî moatükuni yangirî hifini burayo ranahambo ana moaruwaimbo-ndîhimboyei. Nga moani sapo nindou daboe ahei girîbodî hamindi-wamî God ai wand-anei yahombo moatükuni pefekoate-mayei ranaheimbo-anîmbo moaruwaimbo-ndîhindürî,” meho.

5 Wohi-yitihî ana nindou ranaheimbo hifokoe fe-ndürîmbo hoafi ra moai yangoro, nga moani aheimbo hondahüfimbî amoamo anîmbo afindi hamindi asübusî ndahündürî yaho hoafîmayondürî. Nga afindi hamindi asübusümbî ana sapo arühüpoahündî kiaroanî asübusayo nou-anîmbo rambîfeyowamboane.

6 Hondahüfimbî amoamo ranambe nindou ranai yifîmbo yifirîndei-mboyeisî, nga asu ai ngirî yifîndei. Ai yifîmbo hohoanîmo-ndei-mboyeisî, nga asu yifî ranai aheimbo gübüsüboade arümboe.

7 Wohi-yitihî ranai ana, sapo hos yifiarîmbo hombo sei hehimbo rawehindi nou-mayei. Ahei mbirîroambe ana sapo adükari bogorîndî at gorînambo nafümbî nahurai-ane amarondürî. Ranane asu ahei ngusümboarî ranana nindou-yafe nahurai-ane.

8 Ahei mbirînanî ranana nîmorehi-yei mbirînanî nahurai hoandariyo hayamboane asu yahafi ana adükari pusi raion ahandî yahafi nahurai-anendürî.

9 Ahei misîndî ranana ainînambo nafümbî nîmînehoarî nahurai-anendürî gabudîfoa-reamboayo. Asu fihoafi ahei mbanendînambo ranana sapo nîmarîfondî hosîfihî nafîyo kifeyoanî kife hüramîndî haya yifiarîmbo füsühoasümbî ahei yahurai-ane.

10 Wohi-yitihî ndînîndînambo kiarei arîhündî ranana sapo arühüpoahündî nahurai-anei. Asu ahei ndînîndî ranînambo nindoumbo hondahüfimbî amoamo asübusî sehi arîhündî.

11 Ranîmoatükuni aheimbo ana sünambeahindi nendi bogorîmbofi hayamboani hifandarandürî. Sünambeahindi nendi ranai ana sapo hifambe akimi kaikoate ragu hamindi hanîweimbi ranahambo hifandandeimbi nindou-ani. Ahandî ndürî Hibru-yafe hoafînambo ana

Abadon-ani. Asu Grik-yafe hoafinambo ana Aporion-ani. Hoafi ahandi nimirindi ra moaruwaimbore-randeimb-ani.

¹² Weangurühididi tiriifo afindi ranai ana ndeara munjumayo. Nga asu sunguna awi yimbu afindi tiriifo amboani tukundafine-amboyafe.

¹³ Sunambeahindi nendi 6 noufimbimayu ranai fufuji-mayuwamboyo, asu gorinambo nafumbi sesi mandife hasihoni yimbuyimbu daburudumbi Godindi hanjifoani manimboei ranambeahindi hoafi ranai tukumefeyowa himborimayah.

¹⁴ Sunambeahindi nendi 6 noufimbimayu ranahambo hoafi ranai yare hoafiyondowohu yahoya, "Sunambeahindi nendi yimbuyimbu adukari hoe ahandi nduri Yufretis kimi karabusiyafu aningomo ranahambo koandihawapura mbihomond-amboane," mehondo.

¹⁵ Raniyo asu sunambeahindi nendi yimbuyimbu-memo ranahambo karabus-ambeahindi aboeda koamarihoupura mahomo. Ai ndeara hapon-dani, ndani si, ndani amoamo, ndani himbanifihini ndou ngimindambo bidifiri ranaheimbo hifokoefe-ndurimbohunda nafirundumo houmbi hifandu maningomo.

¹⁶ Ami ai hos raniwami ndou-memo ranana tapuiyoani yimbu handret mirion-ane (200,000,000) mehomonda ro himborimayah.

¹⁷ Raniyah asu ro yafogoadinambo nahurai hos raniyei asu ndou hos sowandumo homo-rundeimbini ra hoeimarihendi. Ahamundi nimirinehoari misindihü magüdundi ra hai imami nahurai hamburimayo, nimbandi asudabo, asu anisühi safi nahurai mapaiaro. Hosiyei mbiro ranana adukari pusi raionindi mbiro nahuraiyo. Raniyo asu ahei yahamonindi hai, hasiheimi, asu nimoei sarfa imamiyo nahurai ranai tukufe haya maho hoango.

¹⁸ Raniyo asu ngimi moatükuni hai, hasiheimi, asu nimoei sarfa imamiyo nahurai hosiyei yahamo tukumefeyo ranambo nimorehi ndowenihini ngimindambo bidifiri-mayo ra moaruwaimbo-mareanduri.

¹⁹ Hos ranahei nginindi referambo moatükuni ranana ahei yahamo asu sendani ane amaronduri. Ahei sendi ranana amoasiri mbiro nahurairiyonduri hayamboane asu raninambo ndou moaruwaimbo-rhinduri arihundi.

²⁰ Nimorehi ndowenihini bidifiri moaruwai hamindi moatükuni ranambo hifokoefendura yifikoate-mayei ai awi moai ahei hohoanimo ngörü-sungurihindi. Asu moai tikai god sisami ahei warina nafimarihundi ranahambo daboadanambo-rhindini. Asu ai moai moaruwai nendi hifi ndanihunda ranaheimbo ngusüfo pefe hohoanimo ra hininjirihindi. Asu tikai sisami god aheiroari gor, sirfa, bras, nimoei, nimirini bidifiri raninambo nafimarihunda himboariyo, hoafi himboriyo, asu hoahoango-rakoate-mayei ranahambo amboa ai moai ngusüfo pefihumbo hohoanimo ra hininjirihindi.

²¹ Asu ndou rani-mayei ranai sapo ai ndou hifokoarhi, tibatirhi, nimorehi sisihimo, ndowenihini birabiriyeyi asu hühühüniyeyi marihundi ranahambo amboani ai moai hininjirihinduhini aboedi hohoanimo sungurihindi, nga wani.

10

Sünambeahindi nendi mami ai Sonimbo buk masagadowa masesu

¹ Raniyah asu ro hoeirihinane, sunambeahindi nendi nginindi mami ranai sunambe tukufi haya makusu. Ai mburungainambo gabudifoareri haya asu ahandi mbiro wafusifoahü foforahoeimi ranai wakiiyo tumareri.

Ahandi ngusumboari ana hufihamindi nahuraiyo asu ahandi tinari yimbu ana hai nahuraiyo.

² Ai ahandi warambe buk akidou skror* ra, ngure waramberamündü hayamboyu. Raniyu ahandi warihondü tinari ra siriwara-ambe türeandi asu kadüdi tinari ra hifiwami tümareandi.

³ Asu ai puküna hamindi raion hoafayo nou hoafimayu. Ai hoafiyu hayamboyu-ane asu nimoamondi-hoafi 7-ambe ramindeimbimbo hoafimayu.

⁴ Nimoamondi-hoafi ranai hoafimayuwa rani-simboani ro ndeara ahei hoafi ra sürü papimbo yangirimayahi. Nga asu sunambeahindi hoafi mam ranai hoafiyohü yahoya, “Nimoamondi-hoafi 7 hoafimayo ra se weindahindo-wamboyafi, nga dibonapi-ndowandi. Asu se bukifih hoafi ra sürü papindamboyafi,” mehondiri.

⁵⁻⁶ Raniyu sunambeahindi nendi siriwara-ambe tinari türe asu hifihü türe maranda hoeimarhini-mayu ranai sunambe ahandi warihondü war nimoamore mbura God koadürümbo-koadürümbo anüngu ahandi ndürinambo anihondümbo hoafimayu. Ai sünü, hifi, siriwara asu mungu moatükuni ranambe engoro ra nafimarandi. Sunambeahindi nendi ai hoafiyuhü yahuya, “Ndeara God ai mungu-moatükuni moendifemboayu si ra muḅgumbo yahomboane, nga asu ngiri ai gedühi hibada ngu.

⁷ Nga asu 7 noufimb sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi fufunji fufunjinduan-animbo, asu God ai ahandi hohoanimoju dibo masihendi ra moendindeambui. Rani-moatükuni ranahamboyu ai ahandi ratüpuriyomo-rundeimbi asu hoafi hoafiyimo-rundeimbi-memo rana-hamumbo wataporimbo-marapuri,” mehu.

⁸ Sünambeahindi hoafi ro horombo hoafimayowa himbori-marighamindih ranai asukaiyo hoafiyondirühi yahoya, “Se ngafi buk akidou skror sünambeahindi nendi tinari siriwara-ambe türe asu hifihü türe haya anüngu ranahandi wariwami boare anaḅgo ra ndowandifi,” meho.

⁹ Raniyah asu ro sünambeahindi nendi-mayu ranahambo sowana ha buk akidou ra mbisenda sahehea düdumeheando. Raniyu asu simbori wambo hoafiyundirühi yahuya, “Se buk akidou ra ndowandifi mbunda dowadifi. Rani-moatükuni ra shafi bodoambe didihamindimboe. nga asu shafi yafambehü ana efu hoe nahurai aboedi aparindimboe,” mehondiri.

¹⁰ Raniyah asu ro ahandi warambeahindi buk akidou-mayo ra sahamindi hehea sahasihane, rani-moatükuni ranai efu hoe nou wandi yafambehü aboedi aparimayo. Nga asu sahasi hiniḅgirihe heheamboya-hane asu wandi bodoambe didihamimayo.

¹¹ Raniyu asu wambo yare hoafiyundirühi yahuya, “Asükaindafi se muḅguambo sirihündi, hifihündi hoafi asu bogori nindou afindi ranaheimbo nini-moatükuni tüküfemboayo ra wataporimbondandi,” mehondiri.

11

Yimbu nindou ai hoafi bokamar+heneandi

¹ Raniyo asu wambo simongorife-rambo nimihari nimindi nahurai sendiri mbura hoafiyuhü yahuya, “Nimihari ranambo ngafi Godindi wori asu ahambo sesi mandife hasihoni ra simongori-ndowandi. Asu nindou didiyei wori ranambe amarei ranaheimbo tapuindafindüri.

* **10:2:** Skror ra pepa hoandar nimiharifih ngamondifeimb-ane.

² Nga asu Godindi wori ranahandambo papi weindani aninggo ranana yowan se simongori-ndowamboya. Ranana sapo nindou Suda-yafe ndifo ranaheimbo hiningmefeyo-ane. Rani nindou ranai-animbo Godindi ngoafi adukari ranahambo 42 amoamombo puhindei kikimiboadi-himboyei.

³ Rananimbo asu ro nindou koandihheapira afindi hohoanimo-yomombo hoeari gudune hena wandi hoafiyaheimbi hoafi hoafom-bohunda kodamboyan. Rananimbo ai Godindi hoafi ra wataporimbo-ndinamboyan 1,260 si aho ranambe,” mehundi.

⁴ Nindou yimbu ranai ana sapo orif nimi yimbu asu ram hai yimbu munguambo hifi ranahei Adukari aninggo ranahandi hangifoan-ane animbafani.

⁵ Nindou yimbu ranahafanimbo dudi ai moaruwaimbo-fepirimbo ehu ana, asu ahafandi yahamo-nafi hai ranai tukundifehu rani-moatukuni ranambo ahafanimbo moaruwaimbofe-pirimbo nindou ranaheimbo hai tikirinda-ndurimboe.

⁶ Ai nginindi sowandifanimbo-anafani Godindi hoafi bokarihfembo simboani sunambehindi hoe kosiwa kikhemindimbo ra. Asukai ai nginindi sowandifanimbo-anafani hoe ra hori nahuraimbofe tukufembo amboa. Asu hifinindi nendi aheimbo moaruwai moatukuni refeyoani moaruwaimbo-fendurimbo amboa ahafandi hohoanimo suringgo refembo asafani ra randineamboyan.

⁷ Godindi hoafi ra ndeara wataporimborini moendineandan-animbo nimambehindi ninihondi hifambe akimi kai-koateimbi ranambehindi tukufe arandi ranai ai-babidimbo yifiarindimboe. Ai ahafanimbo ngasundeapiri haya hifokoa-ndeapirimboe.

⁸ Asu ahafandi yifi-nimoko ranai ngoafi ranahandi bogori nafini yagodimboyan, sapo ahafandi Adukari nimi keimbi karihendeimbifihitikorundimo pamaruwuri houmbo hifokoaruwurui. Adukari ngoafi ranahambo kafeefe hoafi ranana Sodom asu Isipyo.

⁹ Mungua hifihundi nindou, mamami sir, mamami hoafumbi asu mamami fi-hoeari ai ngimyo mbura ngoru sinambo hombo hufunimboyo ahafandi yifi-nimoko ra hibudundihu-pirimboyeisi, nga asu ngiri hifi kandihipiri.

¹⁰ Hifi ndanhindambo nindou ai hihifi-hihifi-ndeimboyei sapo nindou yimbu ai yifimefandi ranahambo. Ai seseni-deihi hihifi-hihifi-ndeihi asu aboedi napo simbori saindeimboyei nindou yimbu Godindi hoafi hoafiyafanirinandeimbi ai nindou ranaheimbo afindi hamindi tinirifo masabinanduri ranimbo.

¹¹ Ngimyo mbura ngoru sinambo hombo hufunimboyo yangiri ningombo yafui ra God ai koamafoareanda kosi ahafandi fiambemefeyowa ai botimefineanda, asu nindou munguambo ai ndarhi hoeirhipira mayowa yihimbomaye.

¹² Ranio asu Godindi hoafi hoafiyafanirinandeimbi ai himboriyafandane, sunambehindi hoafi mamami pukuna ahafanimbo hoafiyopiruiyahoya, “Mborai nduhi suhufani,” meho. Ahafanimbo hifokoa-marhipiri ai himboapoyeiane, asu ai mburingai bitapirine hena sunambe mahufani.

¹³ Asu rani-simboani hamindi hifihe afindi ranai tukufehuyo, adukari ngoafi ranahandambo mamami bidifiri birefoai putapiyowohu asu 9 bidifiri ningohuyo 7,000 nimorehi nindowenihira hifokoako-mafoareanduri. Nin-

dou bodimondi yangiri maniboadei ai yihimboyeih God sünambe amaru ranahambo adükar-ani masei.

¹⁴ Yimbu noufimb tñirifo ranana ndeara muṅguyomboane, nga se himboriyei ngimi noufimb tñirifo ranai ndeara akimi tükufembo yahomboane.

Sünambeahindi nendi 7 noufimb ai fufuṅmayu

¹⁵ Raniyo asu sünambeahindi nendi 7 noufimb ai fufuṅmayu. Raniyo asu sünambeahi nindou afindi hoafi ranai puküna hoafiyeyih seiya,

“Nginindi semindi hefe muṅgua hifi ra hifandimbo ana

sihafi Adükar

asu nindou sihefimo aboedambofe-munimbo kamafoariri Kraisa ahafand-ane,

asu ai-animbo koadürümbo-koadürümbo hibadambui,”

masei

¹⁶ Raniyomo Godindi hanḡifoani 24 boagiri nindou ahamundi nimarifondiwami mamarimo ranai hifini yiri-yimbu pusiru mbiro pütapiyomo mburu Godimbo aboed-ani mehomo. Ai hoafiyomondühi yahomoya,

¹⁷ “Adükar, se God muṅguambo nginindeimb-anafi.

Seana haponda animbafi,

horombo manimbafi!

Sihaifi nginindi ra sowandifi hawa

asu muṅguambo hifi piyafi hawa hifandara hafi

ranahambo sihambo ro hihifarhunini.

¹⁸ Hifi ndanihünda nindou ai nginindimayei

sapo sihaifi nginindimbo si ra tüküme Feyowa,

asu yifiyeimbi nindou aheimbo yibobo-fendürimbo si ranambo tüküme Feyowa.

Sihaifi ratüpuriyomo-rundeimbi,

sihaifi hoafi hoafiyomo-rundeimbi asu

sihaifi muṅguambo nindou akidouyo adükarayo sapo sihambo yihimboarahunini

ranaheimbo aboedi moatükuni saimbo si ra tükufemboane.

Nga asu nindou didiyeyi hifi moaruwaimbo-marihindi

ranaheimbo moaruwaimbo-fendürimbo si rani amboa ndeara tükufemboane,”

mehomo.

¹⁹ Sünambeahi Godindi wori ranahandi yipuri ra sübüdhoehü asu ahandi nendimbo hoafi firamündü masihendi bokis ra weindahimayowa hoeimarihindi. Raniyo wabürüsüyo wakireandühi asu fuyowohüyo nimoamonindi hoafi ai pai kapeihü kikirandühiyo asu hifihe tükufehü

kifohi nimoei nahurai pütapimayo.

12

Son ai nimorehi asu amoasiri adükar hoeimareapiri

¹ Raniyo asu sünambe moani rani-poanimbo moatükuni ranai tüküme Feyo. Rani-moatükuni ranana nimorehi mam ranaiyo. Ai hüfihamindi hoearimbore güde hayamboyo asu amoamo ahandi yirüfoendi hoarehi pare mbura, 12 mupui atimbore ahandi mbiroambe kikifoare hayamboyo tükife maningo.

² Nimorehi ranai ranümbiyo hayamboyo asu nimori wakemindimbo asübusi ranai ahambo tüküme Feyo ndowa asübusimbo hoafi karhoaimarandi.

³ Ramefeyowamboyo asu moani rani-poani+mba moatükuni ngorü ranai sünambe tüküme feyo. Rani-moatükuni ramefeyo ranana moani adükari hamandi amoasiri hamburiyu 7 mbiroweimbi, asu 10 daburüdümübyu haya ahandi mbiro mamani raniwami at 7 kibodiri+foare hayamboyo tüküfi manüngu.

⁴ Ahandi sendi ranambo ngimi bidifiri mupui kifihüramünda huhüyu asu sünambeahindi hifina firibadi-mafoareandi. Raniyu asu amoasiri ranai nimorehi-mayo ranahandi fikimi manüngu niori ra wakindamindoani mbundihe dagadi yahuhaya.

⁵ Raniyo asu nimorehi ranai nindowenihini niori wakimarimindo. Nindowenihini niori ranai-animbo adükari+mbondifi haya munguambo hifihündi nendi ranaheimbo ain nimihari ndemündü haya hibadarümbui. Nimorehi ranai niori ra wakimaramindo-amboyo asu niori ra kosiründümo houmbo God asu ahandi nimarifondi sowana mahafomo.

⁶ Raniyo asu nimorehi ranai fefoai haya nimi wohi furikoate-reandühi maho. Sapo God ai ahambo 1,260 si ranambe niñgowani hifandi+mbaone yahuhaya ngoafi didiboadore hinñgimareandi rani+nambo.

⁷⁻⁸ Raniyo asu yifiari ranai sünambe pomarihoaiyo. Raniyo sünambeahindi nendi bogori Maiker ai ahandi sünambeahindi nendimemo rani-babidimbo amoasiri afindi-mayu rani-babidi yifiarimemo. Asu amoasiri ai asükaiyu ahandi nendi-babidimbo hihiri+yafu yifiarimemo. Nga amoasiri adükari-mayu ranahambo yifiarambe ngasündüwuri houmbo, asu ahandi nendi-babidimbo sünambe gedühi niñgombo yowani yahomo hemafoarupuri.

⁹ Raniyomo Godindi sünambeahindi nendimemo ranai amoasiri afindi-mayu ranahambo sowarindümo hifina pimarüwuri. Amoasiri ranai ana horombodidi hondüyu haya ahamboya, “Satan hifi ndanihünda nindou papi+hoafira-randeimb-ani,” masei. Ai hifinindi nindou munguambo tikai hoafiyu-randeimb-ani. Raniyo ahambo ahandi sünambeahindi nendimemo rani-babidimbo sünambeahindi hifina hemafoarupuri.

¹⁰ Raniyo asu ro himboriyahane sünambeahi hoafi ranai puküna yare hoafiyowohü yahoya,

“Hapo-ana God ai shefimbo aboedambofe-munimbo ra ndeara tüküfemboane.

Hapo-ana nindou God ai diboniyu hinñgimariri ranahambo bogor-ani yahu nafuiyumboani!

Sapo nindou düdi ai Godindi himboahü nüngumbo

shefi wandafi mamini nimbini+mbisi papi+hoafirandüri arandi ranahambo sünambeahindi hihairündümo masafuarüwuri.

¹¹ Shefi wandafi-mamini ana Sipsip Niori+ndi hori

asu ahandi hoafi anihondümba wataporimborihü marihündi rani+namboyei ai amoasiri+di+bo yifiari+yei tabori-marihendi.

Nindou rani-mayeini ranai ahei fimbo hohoanimo-koate

asu hoafi anihondümba wataporimbo-marihündi

rani+namboyei amoasiri+di+bo yifiari+yei tabori-marihendi.

Nindou rani-mayeini ranai yifimbo yihimbokoate-mayei.

¹² Ranimbo-hündambo-animbo sünü asu sünambeahindi nend-anemo se hihifi-hihifindimo!

Nga hifi asu siriwara se hipoanimboembou-anafe.

Satan ai ndeara ranihü kusumbo wambo asu ahambo ngusüfo asürirühane.

Ai ranihü niñgombo ra gedühi+yopoani,

nga bodifo-ane ranimbo fifireamboani,” meho.

¹³ Amoasiri adukari-mayu ranai ahambo hifina hemafoaruwuri ra ndare hoeireandan mayoamboyu asu sapo nimorehi nindowenih nimori wakimarimindo ranahambo pare wamara hu.

¹⁴ Nga asu nimorehi ranahambo meso mbanendi nahurai masahundo. Mbanendi yimbu ranambo-animbo ai nindou ningokoate-reandühi amoasiri adukari ranahambo didimombo diboai haya ngomboc. Asu ranihu ngo ningowan-animbo ngimi himbanayo haya 6 amoamo ahambo hibadihündühi sesi ndahündomboyei.

¹⁵ Ranayo asu nimorehi ranahamboya hohoambu ranambo semindi mbihowamboane yahuhaya amoasiri ahandi yahamonindi hohoambu kamafoareandi.

¹⁶ Ai ramareandiyosi, nga asu hifi ranai nimorehi ranahambo mafarihendi. Hifi ranai yafadü boamareanda amoasirindi yahamonindi hoe tüküme Feyo ra sirimafoareandi.

¹⁷⁻¹⁸ Ranayo asu amoasiri adukari ranai yare hoeireanda mayowa nimorehi ranahambo nginindimarandi. Asu ai nimorehi-mayo ranahandi ahuirihandimayei, sapo nindou didiyei Godindi ahinümbi hoafi asu Sisasindi hoafi süngurhi-rihündeimbi, ranaheimbo sowana ai-babidimbo yifiarimbo yahuhaya mahu.

13

¹ Ranayu asu amoasiri adukari ranai siriwara gudi pimaramindo raniwami maningu

Nimambeahindi ninihondi yimbu tükümeFINEANDI

Ranayah asu ro hoeirheanda moaruwai himboyoweimbi ninihondi mam ranai siriwara-ambeahindi tüküfe masifo. Rani-moatükuni ra 10 daburüdümbüyo haya asu 7 mbiroweimbüyo. Daburüdü mamami ra adukari bogori nindoundi at nahurai ninoumayo. Asu ahandi mbiro mamami raniwami sürü papimayo, ranana Godimbo tirifoefi hoafiyo.

² Ninihondi tüküme Feyowa hoeimarheandi-mayo ranai ana adukari pusi titiborandeimbi repat nahuraiyo. Ahandi tihari ra adukari ninihondi bea nahuraiyo. Asu yafambe ahandi ra mare raionindi nahuraiyo. Ranahamboyo amoasiri adukari-mayu ranai ahandi-mayo nginindi, asu adukari bogorindi nimarifondi asu adukari bogori moatükuni ra masagado.

³ Ninihondi-mayo ranahandi mbiro ngörü ranana moani pisaonambomarundi ra yifimbo-mbuimbiyosi, nga asu ahandi masime mamaro ranana dikirimefeyo. Munguambo hifinindi nindou ranai rani-moatükuni ramefeyo ranahambo hepünahi hehi asu ahambo süngumarihu hei.

⁴ Ranayei asu munguambo hifinindi nindou ranai amoasiri adukari-mayu ranahambo hohoanimo parhindühi seiya, adukar-ani sapo aiyu ninihondi-mayo ranahambo hifandimbohünda nginindi masagado. Asu ai ninihondi-mayo ranahambo amboani hohoanimo parhindühi seiya, “Düdi nimambeahindi ninihondi ndahuraiyua? Asu didai ninihondi ndanahambo ngu pande haya yifiarimanda?” masei.

⁵ Ranayu asu God ai ninihondi ranahambo yare hinngimareanda hoafi afindi-afindiyo wakireandühi Godimbo tirifoarerühi hoafimendo. Ranayu asu ai ahambo rani-moatükuni ra refembo 42 amoamo yangiri hinngimareandi.

⁶ Raniyo asu rani-moatükuni-mayo ranai Godimbo, ahandi nimarifondi asu ahandi nendi sünambe amarei ranaheimbo amboa tirifoefe hoafiyo marandi.

⁷ Raniyo ahambo God ai hiniŋgimareanda ahandi nendi-babidi-mbo yifiari-mayeia asu ai yifiari ra tataboari-mafoareandi. Asu ai muŋgua siri, hifihöndi, hoafeimbi, fi-hoeari ranaheimbo hifandiyondüri hombo, randowandi mehundo.

⁸ Rananimbo nindou muŋguambo hifi ndanihö animboei ranai nimambeahindi ninihondi-mayo ranahambo ŋgusüfo pandihimboeyi. God hifi sünu nafikoate-yuambe Sipsip Nnimori hifokoamarüwuri ranahandi koadürümbo-koadürümbo yangiri niŋgombo buk ranambe ndüri papimareandi. Ranambe ahei ndüri pefekoate-maye ranai ana nimambeahindi ninihondi ranahambo ŋgusüfo pandihimboeyi.

⁹ Nindou didiyei ai himboambembaye ana, hoafi nda himborindei.

¹⁰ Nindou didiyei sapo aheimbo mbuimündindüri karabusi-fendürimbo-maye ranahaimbo mbuimündindüri karabusife-ndürimboane. Asu nindou düdi ai sapo pisao yihümindi-mayo ranambo hifokoefimboani meho, ranana pisao yihümindi ranambo hifokoefimboani. Yahurai moatükuni tükündifeyoani ana, asu Godindi nendi ai ahei anihondümbofe hohoanimo ra kikihisafi-rihümündi hehi mbanimboei-amboane, meho.

¹¹ Raniyo asu ro hoeiriheandane, moaruwai himboyoweimbi ninihondi ŋgorü ai hifambeahindi tükife masifo. Rani-moatükuni ra Sipsip Nnimorindi daburüdü nahurai yimbu ahandi mbirowami hiniŋgireapiri hayamboyo, ŋga ai adükari amoasiri nahurai hoafimayo.

¹² Ai adükari hamindi ŋginiindi weaŋgurühididi ninihondimayi semindi hayamboane asu haponda ahandi fondahü ai rani-süŋgure arandi. Ai hifi asu nindou raniwami animboei ranaheimbo weaŋgurühididi ninihondi masime afindeimbi yifimbo yangiri-mayo ranahambo ŋgusüfo pefembohünda hüti-hüti-marandüri.

¹³ Yimbu noufimbini mambeahindi ninihondi ranai adükari hamindi hepünifeimbi moatükuni ramareandi. Ai nindou muŋguambo ahei himboahü ramareanda hai ranai sünambeahindi tükife haya hifina makoso.

¹⁴ God ai yini mehua nindou ranaheimbo tikai hoafiyondürühi weaŋgurühididi ninihondi ranahandi himboahü hepünifeimbi moatükuni ramareandi. Yimbu noufimbini ninihondi-mayo ranai nindou ranaheimbo yahoya, sapo horombo ninihondi pisaonambo hitimaranda masimeimbü-mayo, ŋga ai haponda yangiri anigo ranahandi sisami nafindihü mbundihü asu ahambo hohoanimo-mbeahündo-wamboane, meho.

¹⁵ God ai yini mehua yimbu noufimbini ranai weaŋgurühididi ninihondi sisami ranahambo yangiri niŋgombo yafui masagado. Rananimbo asu sisami ranai wataporiyohumbo nindou didiyei ahambo ŋgusüfo pefekoate-aye ranahaimbo hifokoa-ndeandüra yifimbaye-amboane, meho.

¹⁶ Nindou muŋguambo akidou, adükari, napo afindeimbi, napokoateimbü, moani ratüpuriyeyi rihündeimbi asu kaki semindimbo ratüpuriyeyi rihündeimbi ranaheimbo ahei warihondü warani asu ahei giribodi hamindi wami sürü pefendürimbo hüti-hüti-marandüri.

¹⁷ Nindou mamini ai-amboa ŋgiri kakinambo pemindu asu ŋgiri kakifihimbo ndendi, ŋga nindou düdi ahandifihini sürü apenigo rani yangiri animbo randeambui. Sürü ranana ninihondi ahandi ndür-ane asu namba ranahandi ndür-ane.

18 Ndanana aboedi fifirife hohoan+mo-ane. Nindou düdi ai aboedi fifireandeimbayu ana, ai nin+hondi ranahandi ndüri n+m+ndi ra tapuimbiyu-wamboane. Sapo sürü ranana nindoundi ndüri süngunamboane. Ranahandi namba sürü ranana 666-ane.

14

Sipsip N+mor+ndi nindou ai s+mbor+ heirü heirayei

1 Ro asükaiya hoeir+heand-ane 144,000 nindou ai Saion n+moei wafu-ambe Sipsip N+mor+bab+d+imbo man+amboei. Sipsip N+mor+ asu ahandi afindandi ndüri ra ahei gir+bodi ham+nd+fihi pap+marandi.

2 Raniyo ro h+mbor+yahani sünambe hoe amündüri fuwayo asu nimoamondi-hoafi nahuraimayo. Raniyo asu ro h+mbor+yahani gita fandunda hoafayo nahurai hoafimayo.

3 Nindou ranai God+ndi n+mari+fondi hang+foani, yimbuyimbu yang+ri n+ngoweimbi asu boag+ri nindou-yomondi h+amboahü s+mbor+ heirü mam+ heirümayeri. Nindou 144,000 God ai hifi ndan+hündambo nindou-yafe mbusümon+ndi masemündündüri ran+ yang+ri-an+ambo heirü ra fifir+nd+himboyei.

4 Nindou ranana moai n+morehi d+ibombo apomo, nga moani sürühoeimbi ham+nd-anemo. Munguambo hifi nahi Sipsip N+mor+ ai huwan+ nindou ranai ahambo süngurüwuri homo arundi. God ai nindou rana-hamumbo hifi ndan+hündambo-yomondi mbusümon+ndi man+ngomonda masepur+mündu. Ahamumbo boatei ndeara sepuri-mündumboani Sipsip N+mor+ asu God ahafandi yang+ri n+ngombohünda.

5 Ai moai tikai hoaf+yomo-rundi, nga aiana hüti-koate-anemo.

Sünambeah+ndi nendi ngim+ ai hoafi watapor+imbo-marundi

6 Ro hoeir+hinan+yo sünambeah+ndi nendi ngorü ai nimoamo youyu wak+mareandi. Ai yang+ri koadürü koadürümbo n+ngombo hoafi nindou munguambo aheimbo watapor+yondür+imbo semündü hayamboyu. Munguambo hifi+hündi, munguambo fihoeareimbi, munguambo mam+s+ri, munguambo mam+ hoafeimbi ranaheimbo munguambo watapor+imboyondür+imbo semündi hayamboyu.

7 Ai pukünambo yare hoaf+yuhü yahuya, “God ai nindou-yei hohoan+mo y+bobofembo si ra ndeara tük+femboane, nga asu ran+ambo-hündambo an+ambo y+h+mbondeih+ ahambo aboed-ani mb+sef+imboane. Aiyu sünü, hifi, s+ri+wara, asu feamongo hoe naf+marandi ran+ambo-hündambo-an+ambo ngusüfo pand+hor+,” mehu.

8 Yimbu noufimb+ sünambeah+ndi nendi ai we+ngurüh+did+ ramefiyu ahandi süngu ai yahuya, “Adükari ngoafi Babiron ana moaruwaimbo-mefeyo. An+hond-ane! Mungunambo moaruwaimbo-mefeyo. Adükari ngoafi Babiron ramareandüra n+morehi s+s+h+mo asu nindowenih+ b+rab+ri+yei mar+hündi. Ai ng+n+ndi wain hoe sagadürani s+m+ndei hehi h+h+ndi hohoan+moayeri nahurai-ayeri ran+ambo God ai ng+n+ndi-ndandürümbui,” mehu.

9-10 Asükai sünambeah+ndi nendi ngorü ai ngorü yimbu ramefi+neandi nou ramefiyu. Ai puküna hoaf+yuhü yahuya, “Nindou d+d+yei ai n+mambeah+ndi nin+hondi asu ahandi s+sami ranahambo ngusüfo parar+hindi ana, ahei gir+bodi ham+nd+fihi asu war+hondü warani sürü apaiaro ana, ai ran+poan+imbo wain hoe mb+s+m+ndei-amboane. Wain+ hoe ranana God+ndi hürüt-ane. God ai ng+ri ng+n+ndi wain ra hoe-ambe kandeandi, nga wani. Ai ahandi hürütü ra moaruwai-mbofe hoe s+m+ndi h+p+ri ranambe

kande dagadürani ndim+ndeimboyei. Asu nindou nin+hondimbo ngusüfo parihi ar+hündi, sünambeah+ndi aboedi ham+ndi nindou asu Sipsip Nimori ahamundi himboahü, ranaheimbo hai asu sarfa n+moei hai hüfü hondü ran+nambo tñir+ifo af+ndi mbisagadür-amboane.

¹¹ Hai ranahandambo has+heimi aheimbo tñir+ifo asagadür+ ranai koadürümbo-koadürümbo gafomboe. Sapo nindou nin+hondi asu ahandi s+sami ranahambo ngusüfo pamar+hindi, asu ahandi ndüri sürü masahümündi ranana ngiri fi hand+hi n+mandei,” mehu.

¹² Ran+ambo-hündambo God+ndi nendi ai ahandi hoafi himbori+yei süngur+hindühi asu Sisasi+ambo an+hondümbo-ar+hor+ hei ai aboedamboyahi ng+n+ndi mb+n+imboei-amboane.

¹³ Ro himboriyaha sünambe yafambe mami ai hoafiyohü yahoya, “Se sürü nda pap+randi: Haponda asu sünguna nindou didiyei Adükar+id+bo an+boadei ranai yifayei ana, ai h+hifi-h+hifimbeyei-amboane,” meho. Yifafi Aboedi ai-amboani yahoya, “An+hond-ane. Sapo ai ratüpur+ af+ndi tñir+fomayei ra hin+ngiri+hi hehi moani war+ hand+hi n+mandeimboyei ran+ambo-hünda. Asu ai ngiri moani ngei, nga aboedi hohoanimo ai ramar+hindi ra-kapeihü ngeimboyei,” meho

Hifi ndan+hündambo sesi yimungu-rem+ndimbo si

¹⁴ Asukai ro himboyah+nd-amboyo mbur+ngai kifohi+wami nindou mami Nindou Hondü nahurai mamaruwa hoeimar+hini. Ai adükar+ bogor+ndi at gor+nambo naf+yoweimb+mb+ro-ambe kikifoare sarif yih+m+ndi semündü haya mamaru.

¹⁵ Asu sünambeah+ndi nendi ngorü ai God+ndi worambeah+ndi tüküfi sünü nindou mbur+ngai+wami mamaru ranahambo puküna m+ngiyu hoafi+yuhü yahuya, “Sihafi sarif ndowandifi hawa sesi hif+n+ndi ra yimunguri+ndandifi, nga ndeara sesi ra yimungurimbo si-ane,” mehundo.

¹⁶ Ran+yo nindou sapo mbur+ngai+wami mamaru ranai ahandi sarif semündü haya sesi hif+n+ndi ran+ yimungure-m+ndimbo mahanu.

¹⁷ Asukai sünambeah+ndi nendi ngorü ai God+ndi wor+ ra hin+ngire haya tüküfi masünu. Ai-amboani sarif semündü hayamboyu.

¹⁸ Asukai sünambeah+ndi nendi ngorü hai hifandira-randeimbi+mayu ranai Godimbo sesi mandife s+hefe-rambo has+honi+mayo ra hin+ngire haya masüfu. Ai sünambeah+ndi nendi ngorü-mayu sarif yih+m+ndi masemündu ranahambo puküna hoafi+yuhü yahuya, “Sihafi sarif yih+m+ndi ndowandifi hawa wain hisi ra hifit+ri+ndandifi mam+ni digawandi, nga ndeara wofi hisi ra süfiyomboane,” mehundo.

¹⁹ Sünambeah+ndi nendi ranai sarif semündü haya amofi hanü wain hisi ra hifit+ramündi mam+n+re mas+hendi. Waini hisi+mayo ra God+ndi hürütümbi n+moei hip+ri wain hisi ndün+yo boboe sem+ndimbo-mayo ranambe pütimefiyu.

²⁰ Asu ai wain hisi+mayo ra adükar+ ngoafi himborani tüküyafu homo hip+ri+mayo ranambe ndün+rund-an+yo hor+ ranai 300 kiromita nahurai maho. Asu hor+ tüküfe maho, ra nindou simongori+feyoan+ ngusümboarühi nahurai mahafo.

15

Bidif+ranambo tñir+ifo

¹ Ro sünambe hoeir+heandane, ran+poan+imbo moaruwai ham+ndi hepün+feimbi moatükun+ tük+mefeyo. Sünambeah+ndi nendi 7 ranai

nindoumbo moaruwaimbofembo moaruwai hamindi moatükuni 7 sowandümo mamarimo. Rani-moatükuni ranai muṅguayo ana, Godindi hürütü ndeara bidifiranamboane, nga asu ngiri asukai yahurai tükündifeyo.

² Raniyo asu ro karasinambo nafümbi nahurai siriwara-ambe hai bitapire tüküme Feyowa hoeimartheandi. Nindou yifiarambe nginindi nimboeimbo nimambeahindi ninihondi, ahandi sisami, asu ahandi ndüri namba ranahambo hifinambo-marhindi. Ai ahei gita God masagadüri ra fufurhümündi hehi karasinambo nafümbi nahurai siriwara rani-kimi manimboei.

³ Asu Moses, Godindi ratüpurü ratüpurüyu-randeimbi asu Sipsip Nimorimayu ahafandi heirü ndahurai heirümäyeyi.

“Adükari, seana God muṅguambo nginindi nimindh-anafi.

Se hepünifeimbi moatükuni ratüpurüyafi-randeimb-anafi.

Se muṅgua nindou-yafe bogori adükar-anafi.

Sihafi hohoanimo mbumundi hondüyo haya anihondü hamind-anafi.

⁴ Adükari, muṅguambo nindou sihambo ahinindeih sihaf ndüri ranahambo aboed-ani mbiseimboeyi.

Seana sürühoeimbi hamind-anafi.

Muṅguambo hifihündi nindou sihambo sowana didei ngusüfo pandihininimboeyi.

Sapo sihaf mbumundi ratüpurü ramarowandi ra fufurhümündi hehi karasinambo nafümbi nahurai siriwara rani-kimi manimboei,”

masei.

⁵ Asukaiya sünambe himboyahündamboyo Godimbo hoafi femindi sihefe wori ranahandi ahinümbi wori safambe ra sübüdi-marhoayowa hoeimartheandi.

⁶ Asu sünambeahindi nendi 7-memo ranai nindoumbo moaruwaimbofembo moatükuni 7 masowandümo. Ai hoeari aboedi afisaho-koate himboarambe forhoeimbi güdu mburu asu gorinambo nafümbi ret ahamundi misindhü hühiru hiningiru hou seriwori safambe tüküyafu masinimo.

⁷ Asu yimbuyimbu yangiri nangoweimbi moatükuni-ndambo mam ranai sünambeahindi nendi 7 ahamumbo gorinambo nafiyoweimbi dis 7 masagapurü. Rani-moatükuni masagapurü ranana Godindi koadürü-koadürümbo yangori-randeimbi hürütü foeroweimbi disiyo.

⁸ Godindi himboamupuimbo-randeimbi asu nginindi ranahandi hasheim ranai ahandi worambe güre haya meṅgoro. Asu ngiri nindou mam amboani ahandi wori ranambe kebuendi, nga wani. Ai hibadihündani sünambeahindi nendi ranai nindou moaruwaimbofe moatükuni ra moendi-ndundan-animbo keboehimboeyi.

16

Sünambeahindi nendi 7 ai Godindi hürütü 7 hipirambe foeroweimbi kamafoarundi

¹ Raniyo asu ro himboriyahanayo Godindi wori ranambeahindi hoafi mam sünambeahindi nendi 7-memo ahamumbo puküna hoafiyowohü yahoya, “Se ngomo Godindi hürütü 7-disambe afoero ra hifihü kaboadundi,” meho.

² Raniyu asu mam noufimbi sünambeahindi nendi-mayu ranai hu ahandi dis Godindi hürütü foafusümbi ra kamafoareandi. Raniyo nindou sapo yangiri ningoweimbi moatükuni ranahandi sisamimbo ngusüfo pamarhindi, asu ahandi sürü ahei giribodi hamindifih

parihindeimbi-mayei, asu ranaheifih moaruwai hamindi asubusümbi masime i tüküme feyondüri.

³ Ranıyu asu yimbu noufimbı sünambeahındı nendi-mayu ranai ahandı dis ra hu sirıwara-ambe kamafoareandı. Ranıyo asu hoe ranai nindou yifıyoanı yiwihoe nahurai tüküfeyowohüyo asu muᅇguambo yangrı nıᅇgoweimbi moatükunı sirıwara-ambeahındı ranai yifı-safımayo.

⁴ Ranıyu asu ᅇᅇımı noufimbı sünambeahındı nendi-mayu ranai ahandı dis ra hu hoe asu apoarındıhorı forıhoayo-ambe kamafoareandı. Ranıyo muᅇguambo hoe ranai horı nahurai tüküme feyo.

⁵ Ranıyo asu ro himborıyahane, sünambeahındı nendi muᅇguambo hoe ranahambo hıfandandaimbi-mayu ranai yare hoafıyuhü yahuya,

“O God, seana aboedı hamınd-anafı,

Haponda se anımbafı asu horombo manımbaf-ane.

Tıᅇrıfo yıbobofe se hıfına kafoaro arandı ra mbumund-ane.

⁶ Nindou dıdıyei ai sıhafı nindou ranaheimbo

asu sıhafı hoafı hoafıyomo-rundeimbımbı hıfokoa-marıhindüri

ranaheimbo horı kamefoendı ra aheimbo sımındımbohünda masabadüri.

Se ranı-moatükunı aheimbo ramarıwandüri ra sapo

ai nıni-moatükunıyo ramarıhind ranı sımogodühi-mboane,”

mehu.

⁷ Ranıyahı asu asükai himborıyahane, Godımbı sesı mandıfe sıhefe hasıhonı ranambeahındı hoafı mamı hoafıyohü yahoya, “Yıni, Adükari God, seana Muᅇguambo ᅇᅇınındeimb-anafı. Se nindou ranaheimbo papı-hoafarandüri ranana ai moanı anıhondü hondüyo hayambo asu mbumundı saf-ane,” meho.

⁸ Ranıyu asu yimbuyimbu noufimbı sünambeahındı nendi-mayu ranai ahandı dis hüfıhamındı-wamı kamafoareandı. Ranıyu God ai hüfıhamındı ᅇᅇınındı masagado nindou hıfını ranaheimbo hai nahurai tıkirıyondüri mbohünda.

⁹ Nindou ranaheimbo ᅇᅇınındı hamındı hüfü ranai tagırı-marandüramboyei asu ai seiya, “God ndan-ani muᅇgua moatükunı moaruwaimbofembo ᅇᅇınındı ra hıfandarandı,” sei hehi ahandı ndüri moaruwaimbo-marıhindı. ᅇᅇa asu nindou ranai moai ahei moaruwai hohoanımo ra hınıᅇᅇrırhındühi Godımbı aboed-ani sei, ᅇᅇa wanı.

¹⁰ Ranıyu asu hondahüfimbı noufimbı sünambeahındı nendi-mayu ranai ahandı dis ra nıambeahındı nınıhondı adükari bogorındı nımarıfondı ranıwamı kamafoareandı. Ranıyo asu nindou muᅇguambo nınıhondı hıfandırandı ranıwamı nımbı pıyowohüyo asu ai asubusı afındı sahümundıhi ahei teifı kıkımarıhındı.

¹¹ Ranıyei asu aheimbo asubusı afındı tüküfendürihi masime i nınoumendürambo Godımbı moaruwai-moaruwaimbo-marıhorı. ᅇᅇa asu ai moai ahei moaruwai hohoanımo süᅇgufe ra hınıᅇᅇrırhındı.

¹² Ranıyu asu 6 noufimbı sünambeahındı nendi-mayu ranai ahandı dis ra hoe adükari Yufretisi-mayo ranambe kamafoareandı. Ranıyo asu hoe ranai ᅇᅇınıreandühiyo bogorı nindou hüfıhamındı süfuanı-poedı sıfombımemo ranahamumbo nafı ra meᅇgoro.

¹³ Ranıyahı asu ro hoeırıheandane, moaruwai nendi ᅇᅇımı ranai koikoai nahurai adükari amoasrı, nıambeahındı nınıhondı, asu Godındı hoafı tıkai hoafıyu-randeimbı ranahei yahamo-nafı tüküme hindı.

¹⁴ Aiana moaruwai nendi hepünifeimbi hamindi moatükuni rarihi arihündi rananei. Moaruwai nendi ranai ana bogori nindou hifi hifandurundeimbimbo sowana hei arihündi. Sapo bogori nindou ranahamundi ami mamambefepura God Muṅguambo Adükari Nginiṅdi hifandirandi ranahandi bidifirani sihi yifiarimbohünda.

¹⁵ Adükari ai yahuya, “Awi se himboriyei! Ro hümbuhünümbi nindou nahurai tükündaheamboyah! Nga nindou düdi ai apokoate yangiri nimarumbo ahandi hoeari ra wudipoapore hifandarandi ana, hihifi-hihifimbiyu-wamboane. Sapo rananimbo ai ngiri nindou afindi himboahü safi yangiri hoahoangühü ahandi fimbo amoanngindu,” mehu.

¹⁶ Raniyomo asu moaruwai nendi ngimi-mayei ranai bogori nindou-memo ranahamumbo hifi mamä Hibru-yafe hoafinambo Armagedon ranihü mamühifepurimbo sahüpurümüdi mahei.

¹⁷ Raniyu asu 7 noufimbä sünambeahindi nendi-mayu ranai ahandi dis hipiri ra nimmoamo sünambe kamafoareandi. Raniyo asu hoafi mamä ranai puküna Godindi muṅguambo moatükuni hifandiyo nimarimbo fondi raniwamindi hoafiyowohü yahoya, “Muṅgu-moatükuni ra ndeara muṅguyomboane,” meho.

¹⁸ Raniyo asu wabürüsi afindi ranai bire hinngirera wakireandühiyo asu nimmoamondi hoafi ranai pai kameihi kikirandühiyo hifihe afindi ranai moani moaruwai hamindi tüküme feyo. God ai nindou nafirandambe ana hifihe ranai moai nahurai tükü feyo, nga haponda tüküme feyo ranana moani moaruwai hamindiyo.

¹⁹ Raniyo asu adükari hamindi ngoafi ranai ngimimbore bumareandi. Raniyo asu muṅguambo hifiyei adükari ngoafi madaburo-mayo raniamboa moaruwaimbo-mareandi. Sapo God ai Babiron ngoafi amboa moaruwaimbo-mareandi. Sapo God ai Babiron ngoafi ranahambo hohoanimo puramündühiyu asu ai ahambo ahandi-mayo kap ranambe wain hoe ra simindiṅbo masagado. Waini hoe ranana sapo God ahandi nginiṅdi hamindi hürütü raniyo.

²⁰ Raniyo asu muṅguambo airan ranai dibonapi-foendühiyo, asu nimoei wafu ranamboani moai hoeirihindi.

²¹ Asu nginiṅdi ngisiharä ais nimoei nahurai sünambeahindi 50 kirogram nimboreimbi ranai nindou-yeiwamä pütapiyowohü ranaheimbo moaruwaimbo-mareandüri. Ranimboyei asu nindou ranai seiya, “Ro nimboeyefi moaruwaimbo-ehundi,” sei hehi Godimbo moaruwai moaruwaimbo-marihori.

17

Nindowenihä birabiriyorandeimbi nimorehi

¹ Raniyu asu sünambeahindi nendi mamä sapo dis 7 fufurundümondeimbi-memo ranambeahindi-mayu ranai wambo-so kusü hoafiyundirühi yahuya, “Awi se mborai sinif-animbo nimorehi nindowenihä birabiriyorandeimbi bogori-mayo ranahambo tinirifo adükari tükefendo ra nafuindahanini-mboyah. Nimorehi ranai ana ngoafi adükari hoe hari afoafuso rani-kimane anngo.

² Muṅguambo hifi ranihünda adükari bogori nindou ranai nimorehi rani babidi moaruwai hohoanimomemo. Raniyei asu hifi ndanihünda nindou ranai-amboa nimorehi rani-babidi moaruwai hohoanimo ra süngumarundi. Ranimboyomo asu nindou ranai ngüsüfo mamikarimarapurä ai nindou wain hoe simindi hefe rawehindi nou,” mehu.

³ Raniyahi asu Yifiafi Aboedi ranai wambo flambe farife nginimaramindindira asu sunambeahindi nendi-mayu ranai wambo semundundiri haya nimi wohi furikoate-reandühi mahu. Ranihü tükyaheandühi hoeirheandane, nimorehi mamí ranai nímambeahindi ninihondi hamburi raníwami mamaro. Ninihondi-mayo ranahandifihí ana ndürí afíndí sürü papíyo hinngifeyoane maníngo. Ndürí ranana Godimbo moaruwaimbofe hoafíyo papímayo. Ninihondi-mayo ranai 7 mbíroweimbiyo haya asu 10 daburüdümbüyo.

⁴ Nímورهí ranai ana bogori-yafe asüdabombü asu hamburi hoeari güde mbura, raní-poanímbo yihuruyo haya gor asu nímoei kaki afíndí-fihí semíndí-weimbi-nambo nafíyoweimbi, foefembo moatükuní yihururamíndí hayamboyo maníngo. Gorínambo nafíyoweimbi kap ranambe moaruwai moatükuní ai anamíndíhoandí bírabírí-mayo ranahandí afísaho foafusoweimbi semíndí haya maníngo, sapo ai anamíndíhoandí bírabírí-mayo rambo-hünda.

⁵ Nímورهí ranahandí giríbodí hamíndífihi moaní raní-poanímbo díbohíndí ndürí sürü paru hinngímarundí ranai yare hoafiyowohü yahoya,

‘DÍBOHÜNDÍ HOAFÍ BABIRON NĠOAFÍ ADÜKARÍ NINDOWENIHÍ
BÍRABIRIYEIMBI NÍMOREHÍ ASU MÜNĠUAMBO MOARUWAI HOHOANÍMO
HONDÜ HIFÍ NDANIHÜNDAMBO ENĠORO RANAHEI HOND-ANE’,

meho.

⁶ Nímورهí ranaiyo Godíndí nendi-yei asu Sisasímbo aníhondümbo sünguríhoreimbi hífokoarearü marandí ranahei-mayo horí ra símíndí haya mamíkarí-mayowa ro hoei-maríheandí.

Raniyahi asu ro raní-moatükuní ranahambo hepünaheandühi afíndí hohoanímomayahí.

⁷ Raníyu asu sunambeahindi nendi ranai düdufindírühi yahuya, “Se nímboe hepünefoandühi afíndí hohoanímoyafa? Awi ro síhambo nímambeahindi ninihondi asu nímورهí ranahambo semíndí ho arandí ranahafe díbohíndí hoafí nímíndí ra hoafíndahaníní-mboyahi. Nímambeahindi ninihondi ranana sapo 7 mbíro-weimbiyo haya asu 10 daburüdümbí-mayo-ane.

⁸ Nímambeahindi ninihondímbo yangírí maníngowa hoeimarowandanesí, nga asu hapondanana waní. Ai ndeara sapo hífambe akímí kaikoate moaní raguhamíndí haníweimbi ranambeahindi tüküfembo yangír-ane. Nga asu ngírí amítata ahambo moaruwaimbo-fembohünda díbonapíndífeyo. God ai hífi sünü nafírand-ambe nindou dídíyei koadürümbo-koadürümbo yangírí níboadeimboyei ranahei ndürí ra bukambe sürü papímarandí. Nindou hífní anímboei ranahei ndürí buk ranambe pefe síhefekoate-mayo ranai-anímbo randíhi nímambeahindi ninihondi ranahambo hoeíndíhindaní-waní hepüníndahi-mboyei. Raní-moatükuní ra horombo yangírí maníngoyosí, nga hapondan-ana moai níngo, nga asu süngunambo asükaindo tükündífemboe.

⁹ Ndaní hoafí ndanana nindou düdi ai fífíreandeimbi-mayu ranahamboane: Mbíro 7 ranahandí sísamí ranana hífi wafuyo asu nímورهí-mayo ranai raníwami nímarí arandí. Asu raní-moatükuní ra adükari bogori nindou 7 amboan-anemo.

¹⁰ Ranane asu hondahüyafundeimbi (5) adükari bogori nindou yífímemoanemo mamí ai mbamarü asu ngorü ai awi moai bogorímbofi tüküfiyu.

Tüküfekoate-mayu ranai tükündifiyuwani ai moani akidou bodifohü yangiri nüngumbui.

¹¹ Sapo nímambeahindi ninihondi horombo maningo-yosi, nga asu hapondani ana moai ningo. Ai-animbo ahandihoari ranana 8 noufimbí bogorimbo-ndifemboesi, nga asu aiana sapo ninihondi 7 ranambeahindane. Nga asu ahambo ana süngunambo God ai moaruwaimbo-ndearümbui.

¹² Sapo 10 daburüdümbi hoeimarowandi ranana 10 adükari bogori nindou-yomo asu ai awi moai muᅅguambo moatükuni hifandiyo hombo ra piyomo houmbo hifandundi. Nga ahamumbo amboani God ai nginindi dagapurimbui. Bodifohü nímambeahindi ninihondi-mayo ra-babidimbo adükari bogori nindoumbondafu hifandu ningomboemo.

¹³ Bogori nindou ranahamundi ratüpurí hohoanimo ranana moani mam-ane. Rananemo ai ahamundi nginindi asu ndürí adükari ra nímambeahindi ninihondi ranahambo masabudo.

¹⁴ Ai Sipsip Nímorí raní-babidimbo yifiari-ndimboemo. Nga asu Sipsip Nímorí ai yifiari ra taborindi-hoembui. Aiana adükari-yomondi adükari-ani asu adükari bogori-yomondi adükari bogori-ani. Asu ahandi nendi ranaheimboya mborai mehündura tükímehinda wand-aneí yahu kafoare hiningi-mareandura ahandi hoafi sünguaríhind-animbo yifiari ra taborindi-hehimboyei,” mehu.

¹⁵ Sünambeahindi nendi ai asükaiyu wambo hoafiyundirühi yahuya, “Nindowenihí birabiríyo-randeimbi nímorehi nímarümbi hoe se hoeimarowandi ranana nindou-aneí. Ai muᅅgua hífhündi, muᅅgua fi-hoari, muᅅgua mamami hoafümbi asu muᅅgua nindou afindi mafandihindi raníyei.

¹⁶ Se 10 daburüdümbi nímambeahindi ninihondi hoeimarowandi ai-animbo nímorehi ranahambo yi-boaruko-ndihindühi ahandi níne napo ahambo sowahi engoro ra mbiríboadi-hindühi hoari híríboadi-hindoani asu safi yangiri nímandimboe. Rananimbo asu ai ahandi fisafi ra dagüdindowohü hai-ambe muᅅguna mandíhimboyei.

¹⁷ Rani-moatükuni ra God ahandihoariyu ahamundi ngüsüfoambe refembo hohoanimo masagapurí raníyo asu ahamundi-mayo nginindi ra nímambeahindi ninihondi ranahambo masabudo. Ai muᅅgua hífi ra híbadíyo hombo God ai ahandi hoafímayu süngu muᅅgua moatükuni anihondü tüküfemboayo rani si tüküfe simboani.

¹⁸ Nímorehi se hoeimarowandi ranana adükari ngoafi sapo hífinindi adükari bogori nindou ranahamumbo hífandapurí arandi raníyo,” mehu.

18

God ai Babiron ngoafi Adükari ra moaruwaimbo-mareandi

¹ Rani-moatükuni ranai refehayamboyoane, sünambeahindi nendi ngorü ranai sünambeahindi tüküfi makusuwa hoeimaríhini. Ai nginindi hamindi hondüyu haya asu ahandi nginindi hamindi si ranambo muᅅguambo hífi ra si boakíma-foareandi.

² Asu ai puküna hoafiyuhü yahuya,
“Adükari ngoafi Babiron ai hífini pímayo! Ai hífini pímayo!

Ai moaruwai nendi ranahei ngoaf-ane.
Rani-poanimbo rani-poanimbo moaruwai ndu ranai-amboani raníthü amarei.

³ Nímorehi Babiron raní-babidimbo muᅅguambo nindou ranai moaruwai hohoanímomemo

nindou ai wain hoe sɪmɪndɪmo houmbo mamɪkarɪ hohoanɪmomemou.

Munɟuambo adũkarɪ bogorɪ nindou hɪfɪ ndanɪhũndambo amboanɪ ai-dɪbo moaruwai hohoanɪmomemou.

Asu kaki semɪndɪ ratũpurɪ ratũpurɪyomo-rundeimbɪ nindou amboanɪ ahandɪ-mayo moaruwai hamɪndɪ hohoanɪmo ranɪ-fɪhɪndɪ kaki afɪndɪ sowandũmo houmbo kaki afɪndeimbɪ nindou tũkũmefundɪ,”

mehu.

⁴ Ranɪyo asu hoafɪ mamɪ sũnambeahɪndɪ makosowa hɪmborɪyahane, ai yare hoafɪyowohũ yahoya,

“Wandɪ nindou se ŋgoafɪ ranambeahɪndɪ aboedũhɪ tũkũyahɪ!

Se ai moaruwai hohoanɪmoayo ranɪsũngu-ndɪhimboyei, ŋga yowanɪ.

Asu se ai tɪŋɪrɪfo asemɪndo ranambe-ndahimboyei, ŋga yowanɪ!

⁵ Ahandɪ moaruwai hohoanɪmo ratũpurɪmayo ra nɪmoamo sũnũ ŋgasũnde-amboane.

Ranane asu God ai nɪmorehɪ ranahandɪ moaruwai hamɪndɪ hohoanɪmo ranahambo moai mɪtanɪramũndu.

⁶ Ai sɪheimbo ramareandũrɪ ranɪ-sɪmogodũhɪ sɪmborɪ se ahambo randɪhindɪ.

Nɪmorehɪ ranai sapo munɟuambo moatũkunɪ moaruwai ramareandɪ ranɪ-sɪmogodũhɪ nandɪhi ndahũndo.

Nɪmorehɪ ranai sɪheimbo wain hoe ra ŋɟɪnɪndɪ hamɪndɪ kare masagadũrɪmbo

asu se ahambo wain yimbumbore ŋɟɪnɪndɪ hamɪndɪ kandɪhi ndahũndo.

⁷ Nɪmorehɪ ranai ahandɪ borɪyohũ asu napo afɪndeimbɪ-mayo ranɪ-sɪmogodũhɪ

ahambo asũbusɪ afɪndɪ ndahũndoanɪ aranɪmbeyo-wamboane.

Ai ahandɪ fi ranɪmbo borɪyohũ yahoya,

‘Roana adũkarɪ bogorɪmbo-yaheamboanahɪ nda amarɪhɪ!

Ro ŋɟɪrɪ aranɪndahɪ, ŋga wanɪ,’ meho.

⁸ Ranɪmbo-hũndambo-anɪmbo awi ŋgorũ-sɪmboanɪ ana ahambo moaruwai hamɪndɪ moatũkunɪ,

masɪmei, aranɪ-hoafɪ, sesi-koate nɪmarɪ, munɟuambo ranɪ-moatũkunɪ ranambo nɪkonda dɪgemboe.

Asu hai ahambo tɪkɪrɪndamboe

sapo Adũkarɪ God ai-anɪmbo ahambo yɪbobondeambui ai ŋɟɪnɪndɪ hamɪnd-anɪ.

⁹ Hɪfɪ ndanɪhũndambo adũkarɪ bogorɪ nindou-memo ranai nɪmorehɪ ranɪ-babɪdɪmbo nɪmorehɪ sɪsɪhɪmo-yomondũhɪ ai moanɪ moaruwai hamɪndɪ afɪndɪ sowandũmo manɪŋgomo. Ranɪmbo-hũndambo-anɪmbo adũkarɪ bogorɪ nindou ranai nɪmorehɪ ranahambo hai

tɪkɪrɪrandũhɪ ranahandɪ hasɪheimɪ ahafo ranahambo hoeindundanɪ-wanɪ aranɪndɪmondũhɪ ŋgusũfohũ warɪ purũkɪndũmboemo.

¹⁰ Nindou ranai aŋgunɪ safɪ ahandɪ fikɪmɪ nɪŋgokoate nɪŋgomboemo sapo ai asũbusɪ ranambefembo yɪhɪmbombo. Asu ai hoafɪndomondũhɪ anɪmboya,

‘Hɪpoanɪmboembou-ane! Hɪpoanɪmboemou-ane!

Babiron ŋgoafɪ adũkarɪ ra!

Se ŋgoafɪ adũkarɪ hamɪndɪ-yafɪ hawa asu ŋɟɪnɪndɪ hamɪnd-anafɪ!

Nɪmehɪnou God ai sɪhambo tɪŋɪrɪfo saganɪnɪmboanɪ,’

mehomo.

11 Hi fi ndan+hündambo nindou kaki sem+nd+mbō ratūpur+ ratūpur+yomo-rundeimbi-memo ranai-amboani ahambo aran+nd+mbōemo sapo nindou ahamundi napo ra sem+nd+mbō wan+mewambo.

12 Sapo ahamundi napo ranana ini nda: gor, sirfa, n+moei kaki adūkar+ ham+nd+fihi semündümbi, aboedi ham+nd+ yamañi, kifohi hoeari ng+n+ndi aboedi, rani-poan+mbō hoeari hamburi, sirika ng+n+ndi hoeari. Asu rani-poani n+mi fi+ñarü aboedümbi, muñguambo aboedi moatükuni erefan yahaf+nambo naf+yo-weimb+hündi, muñgu moatükuni n+mi kaki af+nd+fihi pem+yo-weimb+hünd+nambo naf+yo-weimb+hündi. Asu ng+n+ndi kapa bras, ain asu n+moei aboedi sürü-sürüyo-weimb+nambo naf+yo-weimb+hündi.

13 Asu b+d+fir+ napo yahurai. Sesi fi+ñarümbi moatükuni sinamon, kosendi mbai, fi+ñg+rümbi mb+mb+rai, wowondümbi moatükuni aboedi fi+ñg+rümbi, sanda, wain, ses+mbō wer, kifohi praua asu n+mbandi praua, burmakau, sipsip, hos, ahandi n+mar+fondi kameihi, nindou kaki-koate ratūpur+yomo-ndeimbi asu nindou yifiarambe sowandümondüreimbi muñguambo moatükuni ra ng+r+ asūkai pem+ndomo.

14 Kaki sem+nd+mbō ratūpur+yomo-rundeimbi ranai n+moreh+mbō hoafi+yomondowohü yahomoya, 'Muñgu aboedi moatükuni se sihoefi hawa wand-ane masafi ranana ndeara sihambo hi+ñg+rean+n+ haya d+bonap+mefeyo. Asu muñguambo aboedi sesi kaki af+nd+fihi semündümbi asu muñguambo yihuruy+m+ndi napo aboedi sihaf+ meñgoro-mayo ranamboani ndeara sihambo hi+ñg+rean+n+ haya awar+mar+hoayo. Asu muñguambo rani-moatükuni ra ng+r+ se yahurai asūkaindafi hoeindowandi,' mehomo.

15 Sapo kaki sem+nd+ ratūpur+ ratūpur+yomo-rundeimbi ai adūkar+ ngoafi rani+hü niñgomombo rani-fih+ndi kaki af+ndeimbi-memo ranai ngoafi ra anguni safi niñgomboemo ai af+nd+ tiñ+rifo asem+ndo ranambefembo yih+imbombo wambo.

16 Nga asu aiana aran+yomondühi af+nd+ hohoan+momemo. Ai randu hoafi-nd+mondühi an+mboya,

"Hi poan+mbōembou-ane! Hi poan+mbōembou-ane! Adūkar+ ngoafi ra.

Horombo ai kifohi hoeari aboedi, rani-poan+mbō hoeari hamburi yihururam+ndi,

asu gor, n+moei ranambo naf+yo-weimbi moatükuni, aboedi ham+nd+ yamañi yihururam+ndi raraora-hayambo man+ñgomayo-ane!

17 Asu n+mehünou muñguambo aboedi ng+n+ndi moatükuni ra awar+mar+hendi!"

Muñguambo sip sowandümo homo-rundeimbi, nindou sipambe fareahi ngorü ngoaf+n+ hei-r+hündembi, sipambe n+mar+mombo, sip ranahambo hifand+ru homo-rundeimbi asu nindou d+demo si+r+wara-ambe kaki sem+nd+ ratūpur+ ratūpur+yomo-rundeimbi nindou muñguambo ai Babiron ngoafi rani-k+mi niñgo-koate anguni-safi man+mboei.

18 Ranan+mbō asu ai Babiron ranahambo hai imaminambo tik+r+randühi hasiheim+ ahafo ranahambo hoer+hindani mayowa hasihei-mayei. 'Moai ngorü ngoafi adūkar+ Babiron yahurai nanjo!' masei.

19 Ai ahei mb+rowam+ düdübud+ püt+yahindühi aran+hi+mbōahoyeihi seiya,

'Hi poan+mbōembou-ane! Hi poan+mbōembou-ane! Babiron ngoafi adūkar+! Moarwai ham+nd+ ahambo tük+mefeyo.

Nindou didemo ai sip sihoundeimbi-memo ranai siriwara-ambe
sowandümo homondühi
kaki afindeimbi nindoumbo-yafu tüküme fundi ngoafi ranahandi kaki
afindi ranambo!

Asu munguambo moatükuni afindi ahandi ra awari-marichoayo, masei.

²⁰ God ai Babiron ranahambo moaruwaimbo-mareandi ranimboane
asu sünü se-anafi, Godindi nindou se-anei, Kraisindi hoafi
sowandümo homo-rundeimbi nindou-anemo, Godindi hoafi
hoafiyomo-rundeimb-anemo munguambo se hihifi-hihifindei.

God ai ahambo tñirifo masagado sapo simbori sheimbo ramareandüri
süngumbo,”

meho.

²¹ Raniyu sünambeahindi nendi-mayu ranai wit nokoyo-rambo nahu-
rai afindikokoe nimoei semündü botire haya siriwara-ambe pireandühi
hoafiyuhü yahuya,

“Ndahurai-animbo Babiron ngoafi adükari ranamboani puküna
pindifeyowan
gadowohumbo ngiri asükaindo hoeindhindi.

²² Babiron se, nindou gita fandu, heiründeri, mboni faifaindimmo

asu inafaaindimmo rarao-ndundan
sihafi mbusümo ngiri nindou ai asükaindei himborinderi ndühündi!

Rani-poanimbo ratüpuriyomo-rundeimbi ai

sihafi mbusümo rani ratüpurindimo ndunda ngiri asükaindo
hoeindifeyo.

Asu wit nikombo nimoei ranai ngiri asükaindo

sihafi mbusümo wit nikondandühi hoafindowan himborinderi
ndühündi.

²³ Asu sihafi mbusümo ngiri asükaindo

ram hai ranai sindoani hoeindifeyo.

Sihafi mbusümo nindouwenih ai nimorehi semindimboayu-ane

asu nimorehi ai nindowenih semindimboayo-ane

hoafi ra ngiri asükai tükündifeyowan himborindo ndandi.

Sihafi kaki semindimbo ratüpur ratüpuriyomo-rundeimbi nindou ranai
ana

munguambo hifi ranahambo ngasüdu houmbo ndeara moani
nginindi hamindi hond-anemo.

Nga asu se sihafi tñbagi nginindi ranamboyafi munguambo hifihündi
nindou ranaheimbo woshihoafori hoafi-mayafindüri!

²⁴ Godindi hoafi hoafiyomo-rundeimbi-yomondi hori asu Godindi nindou
ranahei hori ranai Babiron ngoafi ranihü megoro.

Yini, sapo nindou aheimbo ai hifi ndanihü hifokoa-mareandüri rana-
hei horiyo ngoafi ranihü megoro,”

mehu.

19

*Babiron ngoafi ranai moaruwaimbo-mefeyowa nindou ai ranimbo hihifi-
hihifimayei*

¹ Ro nindou afindi sünambeahi hoafi puküna kamarihhehinda
himborimayah. Ai rarihi hoafiyehi seiya,

“God ai shefimbo aboedambo-reamuneimb-ani.

Ndüri adükari asu munguambo nginindi ranana shefi God ranahandi
yangir-ane!

² God ai anihondü asu mbumundi hohoanimo süngure nindoumbo yibobore arandi.

Nindowenihî bîrabîryo-randeimbü ranai munquambo nindou ranaheimbo ahandî nindowenihî bîrabîrî hohoanimo ranambo moaruwaimbo-mareandürî.

God ai nîmorehî ranahambo sîmborî tîŋîrîfo masagado

nîmboe ai Godîndî ratüpurîyomo-rundeimbî nindou hîfokoamarîpurî ranîmbo-hünda,”

masei.

³ Asükaiyei ai puküna hoafiyeihî seiya,

“Godîmbo adükar-ani yahomboane!

Hai Babiron ŋgoafi adükarî ranahambo tikîrarandi ranahandambo hasîheimî ranai moanî yare koadürümbo-koadürümbo ahafo,”

masei.

⁴ Ranîyo 24 boagîrî asu yanğîrî nîŋgoweimbî moatükunî ranai hîfînî pütapîyei nîmareimbo God sapo ahandî adükarî bogorî nîmarîfondî ranîwamî amaru ranahambo hohoanimo yahündowohü ŋgusüfo pamarîhorî. Ai rarîhi hoafiyeihî seiya,

“Godîmbo adükar-ani yahomboane! Nğa anihondü-ane!”

masei.

⁵ Ranîyo asu adükarî bogorîndî fondî-mayo ranambeahîndî hoafi ranai tüküfeyowohü yahoya,

“Munquambo nindou, Godîndî ratüpurîyei-rîhündeimbî se sîhefî God ranahambo aboed-ani mbîsei.

Moanî nindou-anei asu ndüreimb-anei se munquambo ahambo aboed-ani mbîsei,”

meho.

Sipsip Nîmorî ai nîmorehîhîfîhî sesî afîndî tükümeŋefeyo

⁶ Ranîyahî asu nindou afîndî fandambo yanğorombo hoafi afîndî tüküfembo nahurai hîmborîmayahî. Ranî-moatükunî ranai ana sapo hoe amündürî yigüdayo nahurai hîmboyo asu nîmoamondî hoafi mbuayo nahuraiyo tükümeŋefeyo. Ro hîmborîyaha ai rarîhi hoafiyeihî seiya,

“Godîmbo adükar-ani yahomboane!

Sapo Adükarî God sîhefî ai munquambo ŋgînîndî ra hîfandarandi!

⁷ Haponda awi sîhîrî hîhîfî-hîhîfîndefühî adükar-ani mbîsefîmboane.

Sapo Sipsip Nîmorî ranai nîmorehî semîndîmboayu ranî si ra ndeara tüküfemboane.

Asu ahandî nîmorîrehî ranai ndeara nafîramî-ndîmboane amaro.

⁸ God ai nîmorehî ranahambo moanî aboedî hamîndî hoearî hîmboarambe forîhoaiweimbî güdüfembohünda sagadomboani,”

masei. (Sapo hoearî aboedî ranana Godîndî nendî mbumundi ratüpurî hohoanîmoayerî ranahandî sîsamî nahurai-ane.)

⁹ Ranîyu asu sünambeahîndî nendî mamî ai hoafîyundîrühî yahuya, “Se ra sürü papîrandühî anîmboya, Sipsip Nîmorî ai nîmorehî semündühî sesî afîndî sesesî-mayerî ranambe God ai nindou ranaheimbo se dügüsi mehündürî ranai ana hîhîfî-hîhîfîmbeiyeyî-amboane.” Asükaiyu yare hoafîyundîrühî yahuya, “Ndanî hoafi ndanana Godîndî anihondü hoafi hond-ane,” mehu.

¹⁰ Ranîyahî asu ro ahambo hohoanîmo-mbohünda yirî yimbu pusîrîhe mamarîhî. Nğa ai hoafîyundîrühî yahuya, “Refepoanî! Ro-amboanî se asu sîhafî wandafî babîdîmbo sîhîrî Sîsasîndî-mayo hoafi anihondümborîhundeimb-aneŋî. Nğa se Godîmbo yanğîr-anîmbo hohoanîmo pandîworî.

Hoafi Sisas weindah+mareandi ranai nindou ng+n+ndi sagapuri arandi God+ndi hoafi hoafi+mbohünda,” mehu.

Nindou kifohi hosi-wami mamaru

¹¹ Ran+yo asu ro h+imboyahane, sünambe yipuri ranai sübüd+hoai yangrowohüyo hos kifohi ranai man+ngowa hoeimar+heandi. Hos semündü hu-randeimb+ nindou ran+wami mamaru ranahandi ndüri ra yahurai-ane: ‘Ratüpur+ ndore hifanda-randeimb-ani’. Asu, ‘An+hondü hohoan+mo süngure-randeimb-ani’. Sapo ai nindou ranaheimbo y+bobofe asu yifiar+ hohoan+mo ra ai moan+ mbumund+ hohoan+mo megoro ran+süngu-ani rawareandi.

¹² Ahandi h+imboari ana hai nahurayowohüyo asu adükar+ bogori nindou-yafe at af+ndi ahandi mb+roambe n+noumayo. Ahandi+fihi ndüri sürü pefe h+n+ng+feyowa mapaiaro ranahambo nindou amuri ai moai f+fi+r+feyo, nga moan+ ahandi+hoari yang+r-ani f+fi+reamboayu.

¹³ Ai hoandari hoeari magüdeandi ranana hor-ambe foefe him+indümb+yo magüdeandi. Ahandi ndüri ranana, ‘God+ndi Hoaf-ane.’

¹⁴ Ran+yomo asu sünambeah+ndi ami ranai kifohi hoeari moan+ aboedi ham+ndi ra fihi yihururünd+mo houmbo kifohi hosi-wami n+nouyomo houmbo ahambo süngumarür+ homo.

¹⁵ Muñguambo h+fi ranaheimbo h+fi+nambo-fendür+imbo ami-yomondi pisao nahurai yihüm+ndi ham+ndi ahandi yahamonafi tükufe mbumarandi. Ai ain n+m+n+m+ ranambo-an+imbo muñguambo h+fi ranahambo h+badambui. Ranan+imbo asu ai wain hoe boboe ra wain boboembo fondi ranambe t+jar+nambo bubütükündambui. Ran+moatükun+ ranana sapo God muñguambo ng+n+ndi hifandandeimb+mayu ranahandi muñguna moaruwai ham+ndi ng+n+ndi hohoan+mo ranane.

¹⁶ Ahandi hoandari hoeari-mayo ran+fihi+yo asu ngehuri+fihi+yo ndüri ra sürü pefe h+n+ng+feyoani mapaiaro. Ndüri ranai yare hoaf+yowohü yahoya, “Bogori nindou-yomondi Bogori asu adükar+ nindou-yomondi Adükar-ani,” meho.

¹⁷ Ran+yahi asu h+imboyahünda sünambeah+ndi nendi ranai hüf+ham+ndi fihi bot+fi manünguwa hoeimar+hini. Ran+yu asu ai ndu sünü wafus+fohö youmemo ranahamumbo puküna hoaf+yupurüh+ yahuya, “God+ndi adükar+ sesesi ndan+fihi mborai s+fomo fandu mamüh+yafu!

¹⁸ Mborai s+fomo adükar+ bogori nindou-yafe safi, ami bogori-yomondi safi, ng+n+ndi nindou-yomondi safi, hos safi, asu hos sowandümo homorundeimb+yo-yomondi safi, ra muñguambo sowasümo. Muñguambo nindou-yafe safi, moan+ ratüpur+yomo-rundeimb+ nindou-yomondi-mayo asu kaki sem+ndi ratüpur+yomo-rundeimb+yo-yomondi-mayo, adükar+ nindou asu ak+idou nindou-yomondi-mayo safi ra muñguambo sowasümo,” mehu.

¹⁹ Ran+yahi asu h+imboyahünda, n+mambeah+ndi n+n+hondi asu adükar+ bogori nindou h+fi ndan+hünda ahei amiyomo ranai fandu gugur+marunda hoeimar+heandi. Nindou sapo kifohi hosi-mayo ran+wami n+marümbo semündü ahu ranani asu ahandi ami rananemo ran+bab+id+imbo yifiar+imbo ranai fandu gugur+marundi.

²⁰ N+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo asu God+ndi hoafi t+kai hoaf+yu-randeimb+ nindou-mayu ran+d+bo ai muñguambo t+kai hepün+feimbi moatükun+ rar+ne-mar+nandi ran+yimbumbo mbumar+pündümo. Nindou n+mambeah+ndi n+n+hondi-mayo ranahandi h+imboahü hepün+feimbi moatükun+ rarerandüh+ asu ran+ hohoan+mo sünguyu ai nindou ranaheimbo wos+hoafori hoaf+yundür+ marandi. Ran+yei asu ai n+mambeah+ndi

n+nihondi-mayo ranahandi ndüri sahümündihî asu ai sisami ranahambo hohoanimo parhi marihündi. Ranimboyo asu nimambeahindi n+nihondi-mayo raniyo asu Godindi hoafi tkai hoafiyu-randeimbi-mayu raniyu ahafanimo yangiri nimbafanda sowapündümo wafusüriho hai sarfa n+moeinambo tikira-randeimbi-mayo ranambe pimarupiri.

²¹ Raniyu asu nindou sapo kifohi hosi-wami n+marümbö ahandi yahamo pisao yihümiñdi tüküfe mbumarandi ranambo ami bodimondi ranahamumbo hifokoako-mafoareapuri. Raniyo asu munguambo ndu ranai ahamundi safi sahüsimbo bodo tükimehindi.

20

Satan ai 1,000 himbani karabusambe manüngu

¹ Raniyahi asu ro nimboa himboyahünda sünambeahindi nendi mamirani sünambeahindi tüküfi haya sapo hifi ambe ndihî ragu hoeife-koateyo-randeimbi ranahandi yipurî ki asu sen nimboreimbü waramberamündü makusüwa hoeimarihini.

² Raniyu asu ai amoasiri afindi ranahambo mbumaramüñdu. Amoasiri ranai ana sapo horombodidi hondü-mayo-ane. Ai sapo munguambo nindou ranaheimbo papi-hoafirandüri hoangu-randeimbi Satan-ani. Raniyu asu sünambeahindi nendi-mayu ranai ahambo seninambo hüputüpuritherü mbura 1,000 himbani hinñgimariri.

³ Raniyu ai ahambo hifambe ragu han+weimbi-mayo ranambe pirira mahanu. Nafitambe pare mbura kinambo kikire papiramüñdi yowanimbo hinñgimareandi. Rananimbo ai munguambo hifihündi ranaheimbo ngiri wosihofori hoafindundüri. Ahambo refi hinñgifiyuanî nüngumbo 1,000 himbani munguyo-ambe-animbo tükündüfi akidou yangiri nüngumbui.

⁴ Raniyo asu bogori nindou-yafe n+marimbo fondi ranai burimayowa hoeimaritheandi. Fondi ran+wami mamarimo-memo ranahamumbo yiboboferambo nginindi masagapuri. Asu asukai sapo nindou Sisasimbo asu Godindi hoafi ranahambo anihondümbö wataporimbo-rihü marihündi ranimbo mbiro kibodiri-marandüri ranahei yifiafi hoeimaritheandi. Asu aiana n+mambeahindi n+nihondi-mayo ranahambo ahandi sisami kameihî moai ngusüfo parihindi. Ahei giribodi hamindühi asu warihü n+mambeahindi n+nihondindi ndürî moai paiaro, nga wani. Ai yangiri tüküyahi bogori nindoumboyahi Krais-babidi mungu-moatükunî 1,000 himbanambe hifandimarihündi.

⁵ Nindou amuri yifimayei ana moai yangiramboyahi tüküyahindi, nga ai randihi yifi yagodei ngeimbo 1,000 himbani munguyo-ambe-animbo tükündahimboyei. Ranana weangurühi yifihündi botife-ane.

⁶ Nindou didiyei ai sapo weangurühi yifiyeimbi botife si ranambe botiyahindeimbi ana ai hihifi-hihifimbeyei-amboane. Ai Godindi yangirane. Asukai yimbu noufimbi yifi ranai ana ngiri nindou ranaheimbo hifinambo-ndearü. Ai Godimbo asu Kraisimbo didibafife-rambo nindoumbondahi n+mboeimboyei. Rananimbo ai Krais-babidimbo n+mboeimbo 1,000 himbani aho ranambe mungu moatükunî ra hibadihümboyei.

Satan ai munguna moaruwai-mboefiyu

⁷ Süngunambo 1,000 himbani ra munguyo-ambe-animbo Satanindi karabus wori yipurî ranai sübüdigoedoani asu ai moanambühi tükündüfimbui.

⁸ Asu rananimbo ai munguambo hifihü nindou buriyei wakarihindi ranaheimbo wosihofori hoafiyondürimbo hoahoangu wakindeambui.

Hifi ra ahandi nduri Gok asu Magok-ane. Rananimbo Satan ai aheimbo munquambo yifiarimbohunda ndemundunduri mamuhi gugurundearumbui. Nindou afindi safi ranai ana moani siriwara hoe-kimi gudikikiri nahurai aniboadei.

⁹ Raniyei asu ai munquambo hifi ranihu hei Godindi nindou ser worambe aniboadei asu adukari ngoafi God ai hohoanimo yu wakimareandi ranaheimbo waki-marhinduri. Raniyo asu sunambeahindi hai ranai kosiwohuyo nindou ranaheimbo hainambo tikirimaranduri.

¹⁰ Satan ai nindou ranaheimbo wosihofori hoafimayunduri ranimboyu asu God ai ahambo wafusurho hai sarfa nimoeifih mahoro ranambe pirira mahanu. Nirambeahindi ninihondi asu Godindi hoafi tkai hoafiyurandeimbi nindou amboani haiambe manimbafani. Rananimbo ai munquambo nimbisi aho ra koadurumbo-koadurumbo asubusimbondimo pindimodu ngomboemo.

Yibobofe si tukumefeyo

¹¹ Raniyo asu himboyahunda adukari bogorindi nimarifondi kifohi ranai ningowohuyo asu raniwami nindou mamai ai mamaruwa hoeimarhini. Raniyo asu ai nimarumbe ra hifi sunu ranai awarhoehuyo asu moai sukaiyo hoiefeyo.

¹² Raniyahi asu himboyahunda yifiyeimbi nindou ndureimbi asu nduru-koateimbi ranai bogorindi nimarifondi hangifoani burimayeiya hoeimarheanduri. Raniyo asu buk bidifiri ranai boare haya kurumayo. Asu yangiri ningombo buk amboani boare haya menjoro. Raniyo asu yifiyeimbi nindou burimayei ranaheimbo nine-moatukuni ramarhinda sapo buk kurumayo ranambe suru pefemarandi rani simogoduhi aheimbo papi-hoafi ranai tukumefeyonduri.

¹³ Raniyo asu munquambo siriwara-ambe yifiyei yangoreimbi ranaheimbo siriwara ai hinngi-mareanduri. Yifiyo-rambo hohoanimo asu yifiafi ngoafi ranambe yifiyeimbi nindou kikihirihumundi animboei ranaheimbo mungu hinngi-mareanduri. Raniyu asu nindou nimarifondiwami mamaru ranai nine-moatukuni ai ramarhindi rani-simogoduhi aheimbo papi-hoafimaranduri.

¹⁴ Raniyo Yifiyo-rambo asu Yifiafi Ngoafi ranahafembo haiambe pimareapira mahanife. Wafusuroho haiambe ranana sapo sukaiyo yimbombofe yifiimbo moatukuni ranane.

¹⁵ Nindou didiyei ahei nduri sapo yangiri ningombo buki-mayo ranambe paiari-koate-ayo ana, nindou ranaheimbo wafusuroho hai mahoro ranambe pimareandura mahanei.

21

Hifi sunu simbori tukimefeyo

¹ Rani-moatukuni ranai refahaya-mboyowane, asu himboyahunda sunu hifi simbori ranai tukumefeyowa hoeimarheandi. Weanguruhi sunu tukufe hifi tukufe-marandi ranai awarhoehuyo asu siriwara amboani foeri-koate-mayo.

² Asu himboyahunda Godindi ngoafi simbori Serusarem ranai, sapo nimorehi anaminduhifembo ahandi anamindi rani-sowahi homboyaho haya rawefeyo nou yahurai refe-haya God sowahindi tukufe makosowa hoeimarheandi.

³ Bogorindi nimarifondimayo ranambeahindi hoafi pukuna hoafimayowa himborimayahi. Yare hoafiyowohu yahoya, "Himboriyei!

God+ndi wori hapoana nindou-bab+dimbo anango! God ai nindou-bab+dimbo nunguhü asu ahandi nendi-ndeimboyei. God ai ahandihoari nindou rani-bab+dimbo anungu an+imbo asu ai ahei Godi-ndümbui.

⁴ Ai nindou ranahei h+imboarambeah+ndi arani-himboaho gedüherümbui. Ranan+imbo yif+imbo hohoan+mo, asübusi, arani asu ngusüfo af+ndi kife hohoan+mo ra ng+r+ tükündifeyo. Sapo ranana horombod+di moatükuni awarihoaimb-ane,” meho.

⁵ Raniyo asu nindou fondi raniwami mamaru ranai hoafiyuhü yahuya “Haponda ro muŋguambo moatükuni simbori rariheandühanahi,” mehu. Asukai hoafiyund+rühi yahuya, “Ndan+ hoafi ranahambo se sürü pap+ndandi. Sapo hoafi nda ai an+hondü ham+nd-ane, nga an+hondümbond+hindi,” mehu.

⁶ Raniyu hoafiyund+rühi yahuya, “Muŋguambo moatükuni ai tüküfemboane! Roana horombon+poed-anahi asu süngun+poed-anahi, sapo weanğurüh+did-anahi asu b+di+fran+did-anahi. Nindou düdi ai am+ndan+ñomboayu ana, nindou ranahambo ro yang+r+ n+ngoweimbi har+hoe for+hoeimbi nindou ranahambo moan+ ndahandoani ndümündümbui asu kak+nambo sem+ndi-koate ndahandomboyahi.

⁷ Nindou düdi ai yifiambeah+ndi t+taboarifoare har+hoei tükefiyu ana, ai wandi-mayo moan+ sai moatükuni ra ndemündümbui. Ranan+imbo asu ro ahandi Godi-ndahan+ ai wandi n+mor+ndümbui.

⁸ Nga asu nindou d+dei y+h+imbo-s+i+r+yahi-r+hündeimbi, an+hondümbofekoateyei r+hündeimbi, moaruwai ham+ndi ratüpur+yei r+hündeimbi, nindou h+fokoar+hi-r+hündeimbi, n+morehi s+i+h+moyomo-rundeimbi, nindowenih+ b+rab+r+yei r+hündeimbi, t+bag+ru-rundeimbi, t+kai god+imbo hohoan+mo par+hi-r+hündeimbi, wos+hoafori hoaf+yei r+hündeimbi ahei n+ngofondi ranana, wafusüroho hai asu hai sarfa n+moei apoarambe ahoro ranihü yagod+imboe. Ranana yimbu-noufimb+ yif+imbo moatükuni-ane,” mehu.

Simbori Serusarem ngoafi

⁹ Sünambeah+ndi nendi dis 7 waramberünd+mo-ndeimbi ranahandambo mami-mayu ranai wambo-so God+ndi hürütü moend+fembohünda moaruwai ham+ndi moatükuni foafusüfiyuani tüküfimb+mayo ra semündü haya makusu. Ai hoafiyund+rühi yahuya, “Se s+i+f-an+imbo ro n+morehi anam+ndüh+fembo an+ngo Sipsip N+mor+ndi n+moreh ra nafuindah+n+imboyahi,” mehund+r+.

¹⁰ Raniyo asu wandi fiambe Yifiafi Aboedi ranai ngin+ndi tüküfend+rühiyahi asu sünambeah+ndi nendi ranai wambo semündünd+r+ hifi wafu n+moamo ham+ndi raniwami mahafu. Raniyu asu ai wambo Serusarem ngoafi adükar+ sünambe God sowah+ndi makoso ranahambo nafui-mayund+r+.

¹¹ Raniyo asu God+ndi h+imboamupuimbo-randeimbi ranai si boak+mafoareandi. Asu ngoafi ranai sapo sürühoeimbi sospa n+moei kaki af+ndi+fih+ sem+ndi+imbo rahuraiyo moan+ h+imboarambe for+for+hoeimbi ham+ndi-mayo.

¹² Ngoafi adükar+ ranai pap+ n+moamo ham+ndiyo 12 nafitambe kem+ndi h+n+ng+mefeyo. Raniyo asu 12 sünambeah+ndi nendi ranai nafitambe ranahambo warani-ründümo houmbo hifand+marundi. Nafitambe rani+fih+ Israer-yafe 12 s+r+ ranahei ndür+ ra pap+mayo.

¹³ Nafitambe ranai gorügoan+n+gorügoan+n+re bur+mayo. Ngim+ ranai hüf+ham+ndi süfuan+ n+ngomo, ngim+ h+imboran+ n+ngomo, ngim+ ranai

rahanini himborani ningomo asu ngimi hufihamindi hafuani ningomo marundi.

¹⁴ Adükari ngoafi ranahandi papi ranana 12 nginindi nimoeinambo ndihi ragu samboefimbiyo. Raniyo asu mamami raniwami Sipsip Nimirindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi 12-yomondi ndüri ranai papimayo.

¹⁵ Sapo sünambeahindi nendi horombo wambo wataporimbo-marandiri-mayu ranai gorinambo nafiyouweimbi-hündi simongorife nimihari ranambo adükari ngoafi nafitambe asu papi ra simongori-fembohünda semündü haya manüngu.

¹⁶ Adükari ngoafi ranana munguambo himbori ra moani simogodapo hamindiyo. Raniyu asu sünambeahindi nendi ranai simongori nimihari masemüdu ranambo simongo-reandane, ngoafi afindi-kokoeaiyo ahandi ra 2,200 kiromita tükumefeyo. Raniyo asu ahandi simongori hoandari mahafu, himbori yimbu mahafe ranai moani simogodapo hoandari-mayo.

¹⁷ Asu papi nimoamo ranahambo amboani simongo-reandane, mami 65 mita tükumefeyo. Rani simongori ranana moani nindou simongorurundeimbiyo sünambeahindi nendi-mayu ranai simongorimareandi.

¹⁸ Ngoafi ranahandi papi ranana hamburi asu yangiri saspai nimoeinambo papiyouweimbiyo. Nga ngoafi ranana moani gor sürühoembi yangiri-ane nafiyouweimbiyo manango.

¹⁹ Adükari ngoafi ranana hifini ndihi God ai munguambo mamikarambo nimoei kaki afinidihini semündümbi-namboyo kore hinngimareandi. Weangurühi korimefeyo ranana hamburi asu yangiri saspai nimoeiyo, rani-kimi asüdabombü sapaia nimoeiyo, rani-kimi kifohi aget nimoeiyo, rani-kimi yangirasüfo emerar nimoeiyo.

²⁰ Asu rani-kimi hamburi kikire kifohi kikire-randeimbi sadonikis nimoeiyo. Rani-kimi konirian nimoeiyo, rani-kimi krisorait nimoeiyo, asu rani-kimi ngorü-poanimbo yangirasüfo berir nimoeiyo, rani-kimi anjüsühsafümbi topas nimoeiyo, rani-kimi krisopres nimoeiyo yangirasüfoyo anjüsühsafümbiyo-randeimbi. Asu rani-kimi asüdabombü haiasin nimoeiyo, bidifiranambo ana hamburi ametis nimoeiyo.

²¹ Nafitambe 12 ranana sapo 12 kifohi mbisihondiyo. Munguambo yipuri nafitambe ra mbisihondi mami-namboyo nafiyo hinngimefeyo. Ngoafi ranahandi munguambo nafi ranana gor hondünambo nafiyouweimbiyo hayamboyo hoehimbo nahurai-mayo.

²² Ro moai Godimbo hohoanimoyondo-rambo wori fondarowa hoeirheandi. Sapo Adükari God Munguambo Nginandembi-mayu ranai-yu asu Sipsip Nimir ai ngoafi ranahandi Godimbo hohoanimojo-rambo worimefani.

²³ Ngoafi raniwami hufihamindi amoamo ahafandi si ra ngiri boakiboadineandi sapo Godindi himboamupuimbo-randeimbi si ranai ngoafi raniwami boakimafoareandi ranimbo-wambo. Asu Sipsip Nimir ranai-ani ngoafi ranahandi ram hai nou-ayu.

²⁴ Rananimbo munguambo hifihündi ranai ngoafi ranahandi si rani-süngu ngeihü, asu munguambo hifihündi bogori ranai ahamundi nginindi napo ra ranihü ndowandümo tükündafumboemo.

²⁵ Munguambo si aho ra nafitambe ranai ngiri pande ningo, nga sübüdihoi yagodi ngomoe. Sapo rani-simboani ana ngiri nimbini ranai yagodo.

²⁶ Asu ngoafi adükari ranambe munguambo hifihündi-yafe yihuru asu aboedi napo nginindi ra ndemündündüri keboemboe.

²⁷ Nga nine-moatükuni moaruwai-ayo, asu yikoarifo hohoanimo-yan-randeimbi asu wosihofori hoafiyorandeimbi, munguambo ranana ngiri ngoafi ranambe keboehi ngei. Sapo Sipsip Nimorindi koadürümbo ninjombo buki-mayo ranambe ahei ndüri pamareandüri ai-yanjigiranimboke-boehi ngüsimboyei.

22

Yanjiri ninjombo hoe asu nimi

¹⁻² Raniyu asu sunambeahindi nendi-mayu ranai hoe afindi yangiri ninjombo nimindi ra wambo nafuimayundiri. Hoe ra himboarambe mupui fori wakireandeimb-ane. Hoe ranana sapo God asu Sipsip Nimori ranahafandi nimari-fondi-mayo ranambeahindi tükufe hayamboyo ngoafi naf bogori rani mbusümondühi mafoero ho. Asu hoe rani himbori-kimi yangiri ninjombo nimi ranai ngorügoanini-ngorügoanini burimayo. Nimi ranai mam himbanambe 12 hisiyowohü asu moani mamami amoamo hisiy arandi. Asu nimi ranahandi emündü ranana munguambo hifihündi ranaheimbo aboedambofendüri ramboane.

³ Asu nine-moatükuni God ai ranahambo moaruwai-ane ehu ranana ngiri ngoafi ranambe yagodo. Nga God asu Sipsip Nimori ahafandi adükari bogorindi nimari-fondi rani yangiri yagodoani asu Godindi ratüpuriyei rihündeimbi ai ahambo hohoanimondeih ngüsü pandihorimboyei.

⁴ Rananimbo asu ahandi ngüsüboari hoeindihimboyei asu ahandi ndüri ra ahei giribodi hamindihini sürü pande hininjindeambui.

⁵ Asu rananimbo ngiri nimbi asükaindo tükündifeyo. Ranimbo-animbo ngiri ram asu hüfihamindi ranai si boakiboadeandi. Sapo Adükari God ai-animbo ahei sindumbui. Asu nindou ranai adükari bogori nindoumbondahi koadürümbo-koadürümbo hibadühi ngeimboyei.

Sisas ai ngiri amitata kudu

⁶ Raniyu sunambeahindi nendi ai hoafiyundirühi yahuya, “Ndan himbori ndanana anihond-ane, nga anihondümbo-mbirhindamboane. Nga Adükari God, sapo ahandi hoafi hoafiyomo rundeimbi ranahamumbo ahandi Yifafi masagapuri ranai ahandi sunambeahindi nendi ranahamumbo koamarihepuri. Asu ai sapo Godindi ratüpurü ratüpuriyei rihündeimbi ranaheimbo ninimoatükuni nimai hamindi tükümandife ranahambo nafuimbohünda koamarihepuri,” mehu.

⁷ Sisas ai hoafiyuhü yahuya, “Awi himbori-yei! Ro ngiri amitata tükündaheandi. Nindou düdi ai buk ranambe süngunambo tükifembo hoafi sürü papi-mayo ranahambo himboriyehi süngurühi rihündeimbi-mayei ranai ana hihifi-hihifimbeyei-amboane!” mehu.

⁸ Ro Son rani-moatükuni ra himboriya hoeirheamboanahi. Asu ro rani-moatükuni ra himboriya hoeirhe raraorühi heheambo sunambeahindi nendi wambo nafui-mayundiri ranahandi yiri-kimi piya nimarimbo ndeara ahambo hohoanimo-yondowohü ngüsü pefimbo yangirimayah.

⁹ Nga asu ai wambo hoafiyundirühi yahuya, “Yowan, se refepoani! Roana sapo shafi mam ratüpuriyei rihondeimbi wandaf-anahi. Asu roana sapo shafi apodoho wandafi-mami Godindi hoafi hoafiyomorundeimbi-memo rananemo asu munguambo nindou buk ndanambe hoafi engoro ranahambo himboriyei mburühi rani-süngurühindimbi ranahei

wandaf-anahi. Nga God+ambo-an+ambo hohoan+mo-ndaf+indowohü ngusüfo pandiwor+i,” mehu.

¹⁰ Asukai hoafi+yund+rüh+i yahuya, “God+ndi süngunambo tük+fembo buk ndanambe apaiaro ra se yowan+i d+bonap+feh+i gabud+fe-poan+i. God ai munguambo ran+i-moatükun+i ranahambo refemboayu ra ndeara ak+i mi tüküfembo yang+ir-ane.

¹¹ Ran+amboane asu moaruwai hohoan+moyu-randeimbi ranai moani moaruwai hohoan+mo ran+süngu-mb+reand-amboane. Asu moaruwai ham+ndi hohoan+moyu-randeimbi ranai moaruwai ham+ndi hohoan+mo süngu-mb+reand-amboane. Asu mbumundi hohoan+moyu-randeimbi ranai mbumundi hohoan+mo süngu-mb+reand-amboane. Sürühoeimbi hohoan+mo süngureandeimbi ranai sürühoeimbi hohoan+mo süngu-mb+reand-amboane,” mehu.

¹² Sisas ai yare hoafi+yuhü yahuya, “Awi se h+mbor+yei! Ro ng+i ri am+itata tükündaheand+i! Ro tak+i ni moatükun+i ndaham+ndi tükündahe-amboyah+i. Ran+ambo düdi ai ni ni-moatükun+iyo ramareand+i ran+i-simogodühi nde-heamboyah+i.

¹³ Roana horombon+poed-anahi asu süngun+poed-anahi. Ro wean+gürüh+di+anahi asu bi+di+fi+ran+di+anahi. Roana wean+gürüh+di+di hondüyu asu sünu+di+di hondüya-r+i handeimb-anahi

¹⁴ Nindou di+di+yei ahei hoear+i-mayo ra boboer+hünda aboedi simbor+i afisaho-koate tüküfeimbi+mayeri ranai ana hi+hi+fi-hi+hi+fi+mbeyei-amboane. Aiana sapo yang+ir+i ni+ngoweimbi ni+mi-mayo ranahandi hi+si ra moani h+ambo-koate dagüdihi asu adükar+i ngoafi gin+i ri yipur+i naf+itambe-mayo ran+i naf+i keboehimboyei.

¹⁵ Nga asu moaruwai ham+ndi hohoan+moyeimbi nindou, ti+bag+ru run-deimbi, ni+morehi si+si+hi+moyomoru-ndeimbi asu nindowenih+i bi+rabi+ri+yei ri+hündeimbi, nindou hi+fokoar+hi-ri+hündeimbi, tiki god+ambo süngur+hi-ri+hündeimbi, nindou wos+hoafor+i hoafi+yei ri+hündeimbi, ranai ana ng+i ri adükar+i ngoafi naf+itambe-mayo ran+i-naf+i keboehi ngüsi, nga ai moanam-buhü ni+mboeimboyei.

¹⁶ Ro Sisas-anahi nda, wandi sünambeah+ndi nendi ranahamumbo koarari-heheapuri munguambo moatükun+i ranahambo wandi nendi ranaheimbo watapor+i-mbo-yondür+i-mbohünda. Roana sapo Defit+ndi amoaomami ranahei si+ri+hünd-anahi tüküyahe an+amboahi. Asu roana bot+boti siambeah+ndi mupui-anahi,” mehu.

¹⁷ Yifiafi Aboedi ai Sipsip Ni+mor+ndi ni+morehi ran+i-di+bo hoafi+yafehü safeya, “Se mborai si+ni+fi,” masafe. Nindou düdi h+mbor+nduhü ana, hoafi+nduhü an+i+mboya, “Se mborai si+ni+fi,” mbüsu. Nindou düdi ai am+ndan+i+ngombonduhü ana, mbüsünu-wamboane. Nindou ai hoe si+mi+ndi+ambo hohoan+moayu ana, ai sünu yang+ir+i ni+ngoweimbi hoe ra moani mbüsümu+ndu-wamboane.

Son ai nindou buk ndanambeah+ndi hoafi h+mboraye ranaheimbo ah+i ni hoafi+mayundüri

¹⁸ Munguambo nindou ai God+ndi hoafi sapo buk ndanambe engoro ranahambo h+mboraye ranaheimbo ah+i ni hoafi nda ro Son-anahi asahandüri. Nindou düdi ai ahandi hoafi God+ndi-mayo hoafi ran+i+fi+pare haya hoafayu ana, God ai ahambo ni+ne moaruwai moatükun+i ai buk ndanambe refembo hoafi+mayu ra ahambo randeambui.

¹⁹ Asu nindou düdi ai bi+di+fi+ri hoafi buk ndanambe raguanambo-areandi ana, God ai nindou ranahambo randiran+i asu ng+i ri sapo yang+ir+i ni+ngombo

nimi hisi-mayo ra dedu. Asu ngiri Godindi adukari ngoafi buk nda ranahambo wataporimbo-marandi ranambe nungu.

²⁰ Nindou mungu moatukuni ranahambo anihondumbo hoafimayu ai hoafiyuhuya, “Ro ngiri amitata tukundaheandi,” mehu.

Anihond-ane. Adukari Sisas, se mborai.

²¹ Adukari Sisas ai sheimbo munguambo moani hipoambo-mbireanduramboane.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Mat 1:1-2:12
2	Mat 2:13-3:6
3	Mat 3:7-4:11
4	Mat 4:12-25
5	Mat 5:1-26
6	Mat 5:27-48
7	Mat 6:1-24
8	Mat 6:25-7:14
9	Mat 7:15-29
10	Mat 8:1-17
11	Mat 8:18-34
12	Mat 9:1-17
13	Mat 9:18-38
14	Mat 10:1-23
15	Mat 10:24-11:6
16	Mat 11:7-30
17	Mat 12:1-21
18	Mat 12:22-45
19	Mat 12:46-13:23
20	Mat 13:24-46
21	Mat 13:47-14:12
22	Mat 14:13-36
23	Mat 15:1-28
24	Mat 15:29-16:12
25	Mat 16:13-17:9
26	Mat 17:10-27
27	Mat 18:1-22
28	Mat 18:23-19:12
29	Mat 19:13-30
30	Mat 20:1-28
31	Mat 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Mat 21:23-46
2	Mat 22:1-33
3	Mat 22:34-23:12
4	Mat 23:13-39
5	Mat 24:1-28
6	Mat 24:29-51
7	Mat 25:1-30
8	Mat 25:31-26:13
9	Mat 26:14-46
10	Mat 26:47-68
11	Mat 26:69-27:14
12	Mat 27:15-31
13	Mat 27:32-66
14	Mat 28:1-20
15	Mak 1:1-28
16	Mak 1:29-2:12
17	Mak 2:13-3:6
18	Mak 3:7-30
19	Mak 3:31-4:25
20	Mak 4:26-5:20
21	Mak 5:21-43
22	Mak 6:1-29
23	Mak 6:30-56
24	Mak 7:1-23
25	Mak 7:24-8:10
26	Mak 8:11-9:1
27	Mak 9:2-29
28	Mak 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mak 10:13-31
2	Mak 10:32-52
3	Mak 11:1-26
4	Mak 11:27-12:17
5	Mak 12:18-37
6	Mak 12:38-13:13
7	Mak 13:14-37
8	Mak 14:1-21
9	Mak 14:22-52
10	Mak 14:53-72
11	Mak 15:1-47
12	Mak 16:1-20
13	Ruk 1:1-25
14	Ruk 1:26-56
15	Ruk 1:57-80
16	Ruk 2:1-35
17	Ruk 2:36-52
18	Ruk 3:1-22
19	Ruk 3:23-38
20	Ruk 4:1-30
21	Ruk 4:31-5:11
22	Ruk 5:12-28
23	Ruk 5:29-6:11
24	Ruk 6:12-38
25	Ruk 6:39-7:10
26	Ruk 7:11-35
27	Ruk 7:36-8:3
28	Ruk 8:4-21
29	Ruk 8:22-39
30	Ruk 8:40-9:6
31	Ruk 9:7-27

date	Scripture
1	Ruk 9:28-50
2	Ruk 9:51-10:12
3	Ruk 10:13-37
4	Ruk 10:38-11:13
5	Ruk 11:14-36
6	Ruk 11:37-12:7
7	Ruk 12:8-34
8	Ruk 12:35-59
9	Ruk 13:1-21
10	Ruk 13:22-14:6
11	Ruk 14:7-35
12	Ruk 15:1-32
13	Ruk 16:1-18
14	Ruk 16:19-17:10
15	Ruk 17:11-37
16	Ruk 18:1-17
17	Ruk 18:18-43
18	Ruk 19:1-27
19	Ruk 19:28-48
20	Ruk 20:1-26
21	Ruk 20:27-47
22	Ruk 21:1-28
23	Ruk 21:29-22:13
24	Ruk 22:14-34
25	Ruk 22:35-53
26	Ruk 22:54-23:12
27	Ruk 23:13-43
28	Ruk 23:44-24:12
29	Ruk 24:13-53
30	Son 1:1-28

date	Scripture
1	Son 1:29-51
2	Son 2:1-25
3	Son 3:1-21
4	Son 3:22-4:3
5	Son 4:4-42
6	Son 4:43-54
7	Son 5:1-23
8	Son 5:24-47
9	Son 6:1-21
10	Son 6:22-40
11	Son 6:41-71
12	Son 7:1-29
13	Son 7:30-52
14	Son 7:53-8:20
15	Son 8:21-30
16	Son 8:31-59
17	Son 9:1-41
18	Son 10:1-21
19	Son 10:22-42
20	Son 11:1-53
21	Son 11:54-12:19
22	Son 12:20-50
23	Son 13:1-30
24	Son 13:31-14:14
25	Son 14:15-31
26	Son 15:1-27
27	Son 16:1-33
28	Son 17:1-26
29	Son 18:1-24
30	Son 18:25-19:22
31	Son 19:23-42

date	Scripture
1	Son 20:1-31
2	Son 21:1-25
3	Rat 1:1-26
4	Rat 2:1-47
5	Rat 3:1-26
6	Rat 4:1-37
7	Rat 5:1-42
8	Rat 6:1-15
9	Rat 7:1-29
10	Rat 7:30-50
11	Rat 7:51-8:13
12	Rat 8:14-40
13	Rat 9:1-25
14	Rat 9:26-43
15	Rat 10:1-33
16	Rat 10:34-48
17	Rat 11:1-30
18	Rat 12:1-23
19	Rat 12:24-13:12
20	Rat 13:13-41
21	Rat 13:42-14:7
22	Rat 14:8-28
23	Rat 15:1-35
24	Rat 15:36-16:15
25	Rat 16:16-40
26	Rat 17:1-34
27	Rat 18:1-21
28	Rat 18:22-19:12
29	Rat 19:13-41
30	Rat 20:1-38

date	Scripture
1	Rat 21:1-16
2	Rat 21:17-36
3	Rat 21:37-22:16
4	Rat 22:17-23:10
5	Rat 23:11-35
6	Rat 24:1-27
7	Rat 25:1-27
8	Rat 26:1-32
9	Rat 27:1-20
10	Rat 27:21-44
11	Rat 28:1-31
12	Rom 1:1-17
13	Rom 1:18-32
14	Rom 2:1-24
15	Rom 2:25-3:8
16	Rom 3:9-31
17	Rom 4:1-12
18	Rom 4:13-5:5
19	Rom 5:6-21
20	Rom 6:1-23
21	Rom 7:1-14
22	Rom 7:15-8:6
23	Rom 8:7-21
24	Rom 8:22-39
25	Rom 9:1-21
26	Rom 9:22-10:13
27	Rom 10:14-11:12
28	Rom 11:13-36
29	Rom 12:1-21
30	Rom 13:1-14
31	Rom 14:1-23

date	Scripture
1	Rom 15:1-21
2	Rom 15:22-16:7
3	Rom 16:8-27
4	1 Kor 1:1-17
5	1 Kor 1:18-2:5
6	1 Kor 2:6-3:4
7	1 Kor 3:5-23
8	1 Kor 4:1-21
9	1 Kor 5:1-13
10	1 Kor 6:1-20
11	1 Kor 7:1-24
12	1 Kor 7:25-40
13	1 Kor 8:1-13
14	1 Kor 9:1-18
15	1 Kor 9:19-10:13
16	1 Kor 10:14-11:1
17	1 Kor 11:2-16
18	1 Kor 11:17-34
19	1 Kor 12:1-26
20	1 Kor 12:27-13:13
21	1 Kor 14:1-17
22	1 Kor 14:18-40
23	1 Kor 15:1-28
24	1 Kor 15:29-58
25	1 Kor 16:1-24
26	2 Kor 1:1-11
27	2 Kor 1:12-2:11
28	2 Kor 2:12-17
29	2 Kor 3:1-18
30	2 Kor 4:1-12
31	2 Kor 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kor 5:11-21
2	2 Kor 6:1-13
3	2 Kor 6:14-7:7
4	2 Kor 7:8-16
5	2 Kor 8:1-15
6	2 Kor 8:16-24
7	2 Kor 9:1-15
8	2 Kor 10:1-18
9	2 Kor 11:1-15
10	2 Kor 11:16-33
11	2 Kor 12:1-10
12	2 Kor 12:11-21
13	2 Kor 13:1-14
14	Gar 1:1-24
15	Gar 2:1-16
16	Gar 2:17-3:9
17	Gar 3:10-22
18	Gar 3:23-4:20
19	Gar 4:21-5:12
20	Gar 5:13-26
21	Gar 6:1-18
22	Efe 1:1-23
23	Efe 2:1-22
24	Efe 3:1-21
25	Efe 4:1-16
26	Efe 4:17-5:2
27	Efe 5:3-33
28	Efe 6:1-24
29	Fir 1:1-26
30	Fir 1:27-2:18

date	Scripture
1	Fir 2:19-3:6
2	Fir 3:7-4:1
3	Fir 4:2-23
4	Kor 1:1-20
5	Kor 1:21-2:7
6	Kor 2:8-23
7	Kor 3:1-17
8	Kor 3:18-4:18
9	1 Tes 1:1-2:9
10	1 Tes 2:10-3:13
11	1 Tes 4:1-5:3
12	1 Tes 5:4-28
13	2 Tes 1:1-12
14	2 Tes 2:1-17
15	2 Tes 3:1-18
16	1 Tim 1:1-20
17	1 Tim 2:1-15
18	1 Tim 3:1-16
19	1 Tim 4:1-16
20	1 Tim 5:1-25
21	1 Tim 6:1-21
22	2 Tim 1:1-18
23	2 Tim 2:1-21
24	2 Tim 2:22-3:17
25	2 Tim 4:1-22
26	Tai 1:1-16
27	Tai 2:1-14
28	Tai 2:15-3:15
29	Frm 1:1-25
30	Hib 1:1-14
31	Hib 2:1-18

date	Scripture
1	Hib 3:1-19
2	Hib 4:1-13
3	Hib 4:14-5:14
4	Hib 6:1-20
5	Hib 7:1-19
6	Hib 7:20-28
7	Hib 8:1-13
8	Hib 9:1-10
9	Hib 9:11-28
10	Hib 10:1-18
11	Hib 10:19-39
12	Hib 11:1-16
13	Hib 11:17-31
14	Hib 11:32-12:13
15	Hib 12:14-29
16	Hib 13:1-25
17	Sem 1:1-18
18	Sem 1:19-2:17
19	Sem 2:18-3:18
20	Sem 4:1-17
21	Sem 5:1-20
22	1 Pit 1:1-12
23	1 Pit 1:13-2:10
24	1 Pit 2:11-3:7
25	1 Pit 3:8-4:6
26	1 Pit 4:7-5:14
27	2 Pit 1:1-21
28	2 Pit 2:1-22
29	2 Pit 3:1-18
30	1 Son 1:1-10

date	Scripture
1	1 Son 2:1-17
2	1 Son 2:18-3:2
3	1 Son 3:3-24
4	1 Son 4:1-21
5	1 Son 5:1-21
6	2 Son 1:1-13
7	3 Son 1:1-14
8	Sud 1:1-25
9	Wei 1:1-20
10	Wei 2:1-17
11	Wei 2:18-3:6
12	Wei 3:7-22
13	Wei 4:1-11
14	Wei 5:1-14
15	Wei 6:1-17
16	Wei 7:1-17
17	Wei 8:1-13
18	Wei 9:1-21
19	Wei 10:1-11
20	Wei 11:1-19
21	Wei 12:1-18
22	Wei 13:1-18
23	Wei 14:1-20
24	Wei 15:1-8
25	Wei 16:1-21
26	Wei 17:1-18
27	Wei 18:1-24
28	Wei 19:1-21
29	Wei 20:1-15
30	Wei 21:1-27
31	Wei 22:1-21